Egyszerű többség

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2013. december 20-i ülése 15. számú napirendi pontja

Javaslat a Terület-és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) és az ágazati operatív programok véleményezésének jóváhagyására

Előadó: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

A Miniszterelnökség nevében Csepreghy Nándor helyettes államtitkár levélben kérte fel a Tolna Megyei Önkormányzatot, mint az országos tervezési munkába bevont partnert, hogy észrevételeit, javaslatait fogalmazza meg a 2014-2020-as operatív programokkal kapcsolatban 2013. december 15-ig. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján (www.nfu.hu) kialakított partnerségi aloldalon (www.nfu.hu/forum_pate/29) található internetes fórumon lehetett rögzíteni a véleményeket, észrevételeket.

Az operatív programok teljes szövegét jelen előterjesztés 1. melléklete tartalmazza. A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési Osztályán dolgozó szakemberek a megjelent operatív programok 3.0-ás változatát áttekintették és véleményezték az előterjesztés 2. számú melléklete szerinti tartalommal, melyet a megadott határidőig fel is töltöttek a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján erre a célra kialakított aloldalra.
A vélemények megfogalmazása során elsősorban arra törekedtünk, hogy Tolna megye jövőbeli fejlesztési lehetőségei tekintetében fogalmazzuk meg álláspontunkat a készülő szakmai dokumentumokhoz. Javaslatot nem tettünk azokhoz a prioritástengelyekhez, prioritásokhoz, intézkedésekhez, alintézkedésekhez, amelyeknél a megyei fejlesztések lehetősége kellő mértékben biztosított. Az operatív programokon belül található forráselosztás jól mutatja a 2014-2020 időszak hangsúlyos fejlesztési irányait, irányultságát. Jelentős változás, hogy az előző 2007-2013-as finanszírozási időszakhoz képest 2014-2020 között közel háromszor annyi forrást tudunk majd több operatív programon keresztül közvetlenül gazdaságfejlesztésre, a foglalkoztatás növelésére fordítani.

Kérem a Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat:

A Tolna Megyei Közgyűlés a …/2013. (XII. 20.) közgyűlési határozata a Nemzeti Közlekedési Stratégia tárgyában:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 2014-2020-as európai uniós finanszírozási időszakhoz kapcsolódó operatív programok véleményezését a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke
Határidő: azonnal

Szekszárd, 2013. december 05.

dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke

1.melléklet

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

3.0 verzió (munkaközi változat)

Operatív Program Tervezés 2014-2020

A Bizottság 2013. május 21-i OP sablon verziója alapján.

A SA alapokra vonatkozó operatív programok esetében.

Készítette a Nemzetgazdasági Minisztérium
a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal közreműködésével

2013. szeptember 30.

Tartalom

TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM 1

1 STRATÉGIA; AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ 12

1.1 Stratégia; az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés Stratégiájához (EU2020) 12

1.1.1 Az operatív program küldetése 12

1.1.2 Az operatív program indokoltsága 12

1.1.3 Az operatív program fejlesztési irányainak hozzájárulása az EU céljaihoz 13

1.1.4 A TOP építkezése: dedikált erőforrások a térségileg decentralizált szereplőknek 17

1.1.5 A TOP koherenciája más 2014–2020-as uniós fejlesztésekkel 18

1.1.6 A TOP eszközrendszerének stratégiai áttekintése 19

1.2 A pénzügyi források felosztásának indoklása 22

2 PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA 30

2.1 Prioritástengely: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 30

2.1.1 A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] 30

2.1.2 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 30

2.1.3 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 33

2.1.4 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 36

2.1.5 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 38

2.1.6 Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 44

2.1.7 Teljesítménykeret 45

2.1.8 Beavatkozási kategóriák 45

2.1.9 Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív

kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)..... 46
2.2 Prioritástengely: Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása..... 46
2.2.1 A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] 46
2.2.2 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 47
2.2.3 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 50
2.2.4 Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, régiókategóriákra lebontva)..... 51
2.2.5 Teljesítménykeret (prioritás-tengelyekként)..... 51
2.2.6 Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 52
2.2.7 Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)..... 52
2.3 Prioritástengely: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken..... 53
2.3.1 A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] 53
2.3.2 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 54
2.3.3 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 58
2.3.4 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 61
2.3.5 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések..... 64
2.3.6 Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, régiókategóriákra lebontva)..... 66
2.3.7 Teljesítménykeret (prioritás-tengelyekként)..... 66
2.3.8 Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 68
2.3.9 Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív

kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)..... 68
2.4 Prioritástengely: A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése..... 69
2.4.1 A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz..... 69
2.4.2 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények..... 70
2.4.3 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 74
2.4.4 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények..... 77
2.4.5 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 80
2.4.6 Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, régiókategóriákra lebontva)..... 82
2.4.7 Teljesítménykeret..... 82
2.4.8 Beavatkozási kategóriák..... 83
2.4.9 Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)..... 83
2.5 Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)..... 84
2.5.1 A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]..... 84
2.5.2 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények..... 85
2.5.3 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 88
2.5.4 Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, régiókategóriákra lebontva)..... 90
2.5.5 Teljesítménykeret..... 90
2.5.6 Beavatkozási kategóriák..... 92
2.5.7 Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív

kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)..... 92
2.6 Prioritástengely: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés..... 93
2.6.1 A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] 93
2.6.2 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 95
2.6.3 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 98
2.6.4 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 100
2.6.5 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 104
2.6.6 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 107
2.6.7 A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 110
2.6.8 Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 111
2.6.9 Teljesítménykeret 112
2.6.10 Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 113
2.6.11 Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)..... 113
2.7 Prioritástengely: Technikai Segítségnyújtás 114
2.7.1 A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát tartalmaz [amennyiben releváns]..... 114
2.7.2 A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 114
2.7.3 Az eredmény indikátorok listája (csak ott, ahol az Uniós támogatás a technikai segítségnyújtásban meghaladja a 15 millió EUR-t)..... 115
2.7.4 Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz (prioritás tengelyenként) 115
2.7.5 Beavatkozási kategóriák (prioritás tengelyenként)..... 118
3 AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE 119
3.1 Az általános rendelet..... 119

3.2 Az operatív program pénzügyi terve a teljes programozási időszakra, amely bemutatja az operatív programon belül az egyes alapok teljes pénzügyi előirányzatát és a nemzeti finanszírozást prioritástengelyenként (euró) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikke (d) (ii) pontja) 120

3.2.1 Az operatív program pénzügyi terve prioritástengelyek, finanszírozó alap és tematikus cél szerint az ERFA, ESZA és KA alapok vonatkozásában 124

4 A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE 127

4.1 A CLLD eszköz használatának megközelítése, a végrehajtás és alkalmazás elveinek rögzítése 128

4.2 A fenntartható városfejlesztésre vonatkozó támogatás 131

4.3 * Ahol szükséges a – Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 99. cikke által meghatározott – ITI eszköz – ERFA rendelet 7 cikk (2) bekezdése szerinti – városfejlesztéstől eltérő használatának megközelítése és ezek indikatív forrásallokációja minden prioritás tengelyből. 134

4.4 * Együttműködési tevékenységekkel és makro-regionális, valamint a tengeri medencékkel kapcsolatos regionális stratégiákkal való koordinációt biztosító mechanizmusok, amennyiben releváns 138

5 * A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT, VAGY A DISZKRIMINÁCIÓ, VAGY A TÁRSADALMI KIREKESZTÉS KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CÉLCSOPORTOKKAL RENDELKEZŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLÓDOTT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKRE 140

5.1 A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok 140

5.2 Az operatív program stratégiája a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteinek kezelésére 141

6 * KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI 144

7 AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS A RELEVÁNS PARTNEREK SZEREPÉÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK 146

7.1 Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása 146

7.2 Az 5. cikkelyben hivatkozott partnerek operatív program készítésébe való bevonása érdekében tett lépések, és a partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében (CPR 87. cikk (5) (c) bekezdés) 146

7.2.1 A releváns partnerek szerepe az operatív program készítésében, végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében. 147
7.2.2 ESZA esetében: Közvetett támogatások (ESZA 6. cikk (1) bekezdés) ... 149
7.2.3 ESZA esetében, amennyiben releváns: kapacitásépítésre elkülönített források (ESZA rendelet 6. cikk (2) és (3) bekezdés) 149
8 * KOORDINÁCIÓ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS EGYÉB UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK, VALAMINT AZ EIB KÖZÖTT 151
9 * EX-ANTE FELTÉTELEK 156
9.1 Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesítésük értékelése 156
9.2 Intézkedések leírása, amelyek a vonatkozó ex-ante feltételek teljesítését szolgálják, a felelős testületekkel és időbeli ütemezéssel, határidőkkel 167
10 * A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE 170
11 HORIZONTÁLIS ELVEK 174
11.1 Fenntartható fejlődés 174
11.2 Esélyegyenlőség és anti-diszkrimináció 175
11.3 Férfiak és nők közötti egyenlőség 176
12 KÜLÖNÁLLÓ DOKUMENTUMRÉSZEK – A NYOMTATOTT VERZIÓBAN MELLÉKLETKÉNT BEMUTATVA 177
12.1 A programozási időszak alatt megvalósítani tervezett nagyprojektek listája ... 177
12.2 Az operatív program teljesítménykerete 177
12.3 Az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája 178

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) indikatív prioritás struktúrája

PRIORITÁSI TENGELY	Angolul	Finanszírozó Alap Plusz: indikatív forrásallokáció/ területegység	Tematikus koncentráció - fő terület	Specifikus cél(ok) megnevezése	Beavatkozások, intézkedések –
1. Prioritás: **Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében**	**Regional economic development for promoting employment**	ERFA	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása (3) A kkv-k versenyképességének fokozása	1. Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés 2. Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásának javítása 3. A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése	1. Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés 2. Térségi szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmusfejlesztés 3. Alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés 4. Térségi kísérleti fejlesztések 5. Megyei alternatív befektetés és beruházás ösztönzés, projekt előkészítés, marketing 6. A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése
2. Prioritás: **Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása**	**Development of the environment in the cities and their surroundings**	ERFA	(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	1. Vonzó, biztonságos és funkciógazdag települési környezet létrehozása, ideértve a barnamezős területek többfunkciós hasznosítását 2. Települési környezeti állapot javítása	1. A települési környezet integrált és környezettudatos megújítása 2. Belterületen fekvő barnamezős területek rehabilitációja 3. Kis léptékű települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések

PRIORITÁSI TENGELY	Angolul	Finanszírozó Alap Plusz: indikatív forrásallokáció/ területegység	Tematikus koncentráció - fő terület	Specifikus cél(ok) megnevezése	Beavatkozások, intézkedések –
3. Prioritás: **Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken**	**Transition into a low carbon economy, especially in urban areas**	ERFA	(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	1. Települési energiahatékonyság növelése 2. Környezetbarát közlekedési rendszerek bevezetése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, továbbá a szén-dioxid kibocsátás csökkentése	1. Alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó stratégiák támogatása 2. Kisléptékű közlekedési fejlesztések 3. A települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben, önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználás támogatása 4. Térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok
4. prioritás: **A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése**	**Strengthening social inclusion and development of local public services**	ERFA	(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	1. A társadalmi befogadást és az esélyegyenlőséget, valamint az életminőséget segítő helyi szinten elérhető önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása valamint a közigazgatási infrastruktúra fejlesztése 2. A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő családok, romák valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációja, a biztonság és a társadalmi befogadás erősítése	1. Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése 2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése 3. Térségi és helyi közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúra-fejlesztés 4. Szegénység és szegregáció által sújtott leromlott városrészek rehabilitációja

PRIORITÁSI TENGELY	Angolul	Finanszírozó Alap Plusz: indikatív forrásallokáció/ területegység	Tematikus koncentráció - fő terület	Specifikus cél(ok) megnevezése	Beavatkozások, intézkedések –
5. Prioritás: **Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)**	**Community-led local development (CLLD-type developments)**	ERFA	(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem *További kapcsolódó tematikus cél:* (8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása	1. Város-vidék együttműködést és a városok közösségvezérelt fejlesztését erősítő helyi gazdaság- és településfejlesztés	1. Közösségi szinten irányított helyi gazdaságfejlesztés 2. Helyi kapcsolódó közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése
6. Prioritás: **Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés**	**Human resource developments, social inclusion and employment promotion at county and local level**	ESZA	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása (9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	1. A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése 2. Társadalmi befogadás erősítése és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések támogatása 3. Város-vidék együttműködésen alapuló és a városok közösségvezérelt fejlesztését szolgáló közszolgáltatás- és közösségfejlesztés	1. A foglalkoztatási szint javítása megyei, térségi és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával 2. A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése 3. A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése 4. Megyei és helyi speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok 5. A helyi szerveződések elősegítése (civil szervezetek) – a civil szervezetek és a település/térség közintézményei, valamint a helyi lakosok közötti kapcsolat erősítése 6. Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok és program-alapú fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)

PRIORITÁSI TENGELY	Angolul	Finanszírozó Alap Plusz: indikatív forrásallokáció/ területegység	Tematikus koncentráció - fő terület	Specifikus cél(ok) megnevezése	Beavatkozások, intézkedések –
7. prioritás: **Technikai segítségnyújtás**	**Technical assistance**	ESZA	nem releváns	1. Az operatív program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása.	1. Program végrehajtási feladatok támogatása 2. Térségi projektgenerálási és –fejlesztési feladatok támogatása 3. Programkommunikációs és partnerségi feladatok támogatása 4. Programértékelési és egyéb előkészítési feladatok támogatása 5. Projektfejlesztési, gazdasági információszolgáltatási és tervezési környezet fejlesztése

1 STRATÉGIA; AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ

1.1 Stratégia; az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés Stratégiájához (EU2020)

1.1.1 *Az operatív program küldetése*

Magyarország Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióban (OFTK) rögzített átfogó és hosszú távú fejlesztési irányai alapján a Partnerségi Megállapodás (PM) kijelöli a 2014–20-as időszak öt fő nemzeti fejlesztési prioritását. Az ötödik nemzeti fejlesztési prioritás, a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósításának legfontosabb biztosítékát a területi operatív programok jelentik. Ezek közül is kiemelkedik a jelentős forráskeretekkel rendelkező, az ország európai szinten felzárkózást igénylő minden megyéjére kiterjedő (ún. kevésbé fejlett régiók célterület) Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP).

Ennek megfelelően a TOP fő küldetése, hogy **kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához**. Törekvéseinek tematikus fókuszában két tényező áll:

(1) **Térség-specifikus gazdasági növekedés és foglakoztatás-bővítés**: a TOP erős gazdaságfejlesztési orientációja miatt jelentősen hozzájárul ahhoz a kormányzati törekvéshez, amely szerint a 2014–2020-as uniós fejlesztési források 60%-ának közvetlenül a gazdaságfejlesztést kell szolgálniuk.

(2) **Területi és települési önkormányzati kompetenciákba eső** feladatellátás kapcsán felmerülő fejlesztési szükségletek kielégítéséhez szintén keretet ad. Ezért a TOP fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közszférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is. Ugyanakkor ezek esetében is szempont a legalább közvetett gazdasági és foglalkoztatási hatás.

1.1.2 *Az operatív program indokoltsága*

Az Európai Unió Területi Agendája 2020 (TA2020) dokumentumban megfogalmazott helyalapú megközelítés elvével összhangban is szükség van egy olyan beavatkozási logikára, ami lehetővé teszi, hogy a különféle területi szintekhez a térségi sajátosságoknak megfelelő, eltérő beavatkozási irányokat rendeljünk. A TOP képviseli ezt a törekvést: reagál az eltérő területi igényekre, és valóban az ezekre **szabott beavatkozásokat valósít meg**, valamint a **térségek belső erőforrásaira szinergikusan építkező fejlesztéseket** céloz.

Magyarországon számos tényező indokolja a területileg decentralizált fejlesztéseket. Az országon belül **jelentős területi eltérések** figyelhetők meg a társadalmi, gazdasági és környe-

zeti adottságok terén, valamint a társadalom és a gazdaság fejlettségében. Ezért az egyes térségekben eltérő, a sajátos térségi adottságokra szabott beavatkozásokra van szükség. Különösen nagyok a különbségek az alacsonyabb (megyei és várostérségi) területi szinteken. A magyar **területi közigazgatás elmúlt években lezajlott reformja** (a helyi önkormányzatok, a járások, a megyék és a központi állam közötti feladat- és forrásmegosztás újraszabályozásával) éppen a területi egyenlőtlenségek jellegének megváltozásához igazodott. Ugyanakkor létrejöttek azok a keretek is, amelyek a helyi és térségi fejlesztéspolitikát meghatározzák. Ebből a szempontból a legfontosabb változás, hogy a megyék erős tervezési és területfejlesztési feladatköröket kaptak. A **2007-2013-as programozási időszak** regionális operatív programjainak (ROP) tapasztalatai alapján is indokolt területi logikájú operatív programokat indítani. A helyi és a területi szinteken ugyanis vannak jól előkészített fejlesztési elképzelések, nem véletlen, hogy a ROP-ok a 2007-2013-as ciklus legjobban teljesítő programjai közé tartoznak a forráslekötés tekintetében. Ugyanakkor a területi szereplők pályázatos úton megszerezhető, előre nem kiszámítható forrásaival szemben a jövőben a szereplők által felelősen tervezhető és végrehajtható forrásallokációs megoldásokat indokolt előnyben részesíteni.

1.1.3 *Az operatív program fejlesztési irányainak hozzájárulása az EU céljaihoz*

A PM fő nemzeti fejlesztési prioritásaiból levezetve – különösen az ötödik, a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása nemzeti fejlesztési prioritásban rögzített fejlesztési törekvések alapján – a TOP az alábbi három fő fejlesztési irányt szolgálja, amelyekhez további horizontális fejlesztési irányok kapcsolódnak. Ezek mindegyike több, az Európa 2020 Stratégia alapján meghatározott ún. tematikus célkitűzés elérését is támogatja. A TOP eszközrendszerében (ld. prioritástengelyeinek struktúrája) szintén fennáll a tematikus célok és a prioritások közötti kapcsolat és egy prioritástengely alapvetően egy tematikus célt támogat.

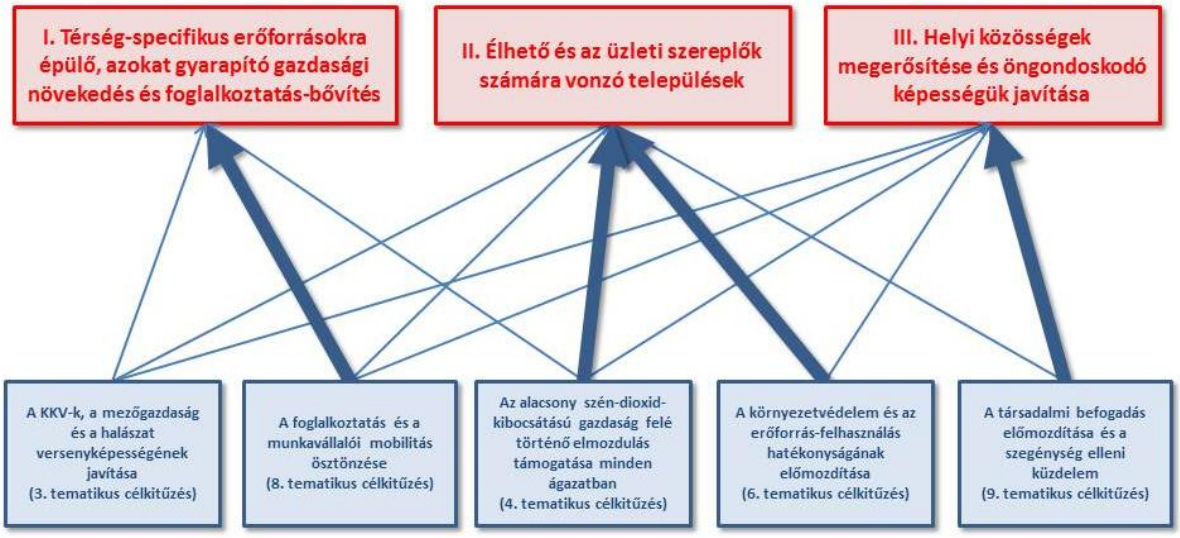

A TOP fejlesztési irányai:

I. Térség-specifikus erőforrásokra épülő, azokat gyarapító gazdasági növekedés és foglalkoztatás-bővítés

A **helyi és térségi erőforrásokat hasznosító és gazdagító** gazdaságfejlesztés és foglalkoztatás-ösztönzés a gazdasági ciklusok térségen belüli kialakítását, zárását szorgalmazza (ld. **helyi érdekű gazdaságfejlesztés**). Ez a gazdasági erőforrások (elsősorban munkaerő, tudás, jövedelem vagy akár a döntéshozatal) áramlásának és folyamatainak minél hosszabban egy-egy térségen belül tartását szolgálja. Mindez a belső erőforrásokra nagyobb mértékben építő, stabil és fenntartható növekedést felmutató térségi gazdasághoz vezethet. Az ország erősen nyitott és duális gazdaságának egyik következménye e „helyi érdekű" gazdasági rendszerek meggyengülése, eltűnése. Újjáélesztésük sokat tehet a nemzeti és ezen keresztül az uniós növekedésért és versenyképességért is. A „helyi érdekű" gazdasági növekedési modell irányában csak hosszú távon lehet elmozdulni. Látni kell, hogy a helyi/térségi gazdasági ciklusokon túlmutató térségspecifikus gazdaságfejlesztési beavatkozások is szükségesek ahhoz, hogy megfelelő erőforrások legyenek helyben az új fejlődési modell kibontakozásához. Különösen igaz ez a munkaerő, a tőke és a tudás esetében, ezért az ezek térségi koncentrációját szolgáló gazdaságfejlesztési eszközök is a TOP fontos alkotói.

A helyi érdekű gazdaságfejlesztés egyik fontos vonulata **a város és vidék partnersége**, az egymás számára kölcsönösen szolgáltató kapcsolatok kialakítása e területek között. A városoknak képesnek kell lenniük piacot, munkahelyet, elérhető szolgáltatásokat nyújtva szervezni a térségük gazdaságát. Eközben a vidék primer ágazati termékeket, lakó és rekreációs szolgáltatásokat, vagy akár sajátos termelési helyszíneket biztosíthat. A helyi érdekű gazdaság meggyengülésével a város és vidéke kapcsolatrendszer is meggyengült, a városok és vidékük elvesztették egymás számára a jelentőségüket. A gazdasági ciklusok, termelési és fogyasztási láncolataik gyakran egymást elkerülik, jelentős erőforrás kiáramlást okozva, externáliákkal terhelve a környezetet.

A fentiek miatt nagyon fontos a térségek foglalkoztatási potenciáljának bővítése, a munkaerő helyben tartása. A foglalkoztatás biztosítása ezért a TOP gazdaságfejlesztési törekvéseinek egyik fő motivációja. Ez megnyilvánulhat a munkaerő-igényes ágazatok (pl. turizmus) támogatásában, vagy olyan beruházások ösztönzésében, amelyek jelentős helyi foglalkoztatást tudnak biztosítani. (Meg kell említeni ugyanakkor, hogy mindez nem zárja ki azt a fejlesztési irányt sem, amely a munkaerő földrajzi mobilitását biztosító eszközökkel az egyes térségekben jelentkező munkaerőhiányt orvosolja.)

A térségek gazdasági versenyképessége és növekedése érdekében szintén fontos fejlesztési motívum a térségen kívüli piacokon is potenciálisan versenyképes, ezért **a térségi szinten kiemelhető ágazatok fejlesztése**.

Külön ki kell emelni a **TOP integrált gazdaságfejlesztési megközelítését.** A TOP integrált gazdaságfejlesztési projektjei a köz és a magánszféra szereplőire egyaránt kiterjedhet-

nek, számos gazdaságfejlesztési eszközt alkalmazhatnak, amelyek tervezését és megvalósítását szakmai támogatás kíséri. E fejlesztések elsősorban a térség-specifikus szakpolitikai szempontok alapján előre kijelölt akciókra és nem a gazdasági szereplők nyílt pályáztatására épülnek.

Az uniós törekvésekkel összhangban a 2014–2020-as gazdaságfejlesztés, így a TOP gazdaságfejlesztésének is, fontos iránya a zöld gazdaság fejlesztése, amely **a klímaváltozás elleni küzdelmet** is szolgálja. A TOP energiahatékonyságot javító és megújuló energetikai megoldásai elsősorban a térségi és helyi léptékű, valamint a közösségi célú megoldásokra koncentrálnak.

II. Élhető és az üzleti szereplők számára vonzó települések

A települések környezete biztosítson minél kedvezőbb életminőséget. Ez megnyilvánulhat egyrészt abban, hogy egészségesebbé válik a lakókörnyezet, javulnak a környezet-egészségügyi paraméterek, illetve több lehetőség kínálkozik az egészséges, fizikai aktivitást szolgáló rekreációs lehetőségekre. A napi tevékenységek ellátását minél jobban szervezett, igényekre szabott közlekedési, és egyéb közszolgáltatási (köztük hangsúlyosan a gyermekmegőrzést szolgáló) tevékenységek biztosítsák. A népesség és a munkaerő helyben maradásának, illetve vonzásának ezek fontos tényezői.

Fontos szempont, hogy olyan települési környezet, infrastruktúra, közszolgáltatás működjön, amely támogatja **a településeken folyó gazdasági tevékenységeket**, azok kiterjesztését, valamint a munkavállalókat, a munkába járást.

Mindezen törekvések gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási orientációjúak is. Az ország népesedési helyzetéből fakadóan már középtávon komoly munkaerőhiánnyal szembesülhet. Ennek elkerülése érdekében már középtávon fokozni kell a gyermekvállalási kedvet. A helyzet javításáért a fejlesztéspolitika legfontosabb eszköze az lehet, hogy a gyermekeket nevelők számára minél élhetőbb lakókörnyezetet és a közszolgáltatások minél könnyebb elérhetőségét biztosítja. E törekvések legfőbb támogatója a gyermek és családbarát közterületi és közszolgáltatási beavatkozásai lehetnek. A helyi polgárok egészséges szabadidő eltöltésének támogatása, valamint az önkormányzati egészségügyi szolgáltatások fejlesztése pedig nagyban hozzájárulhat egészségmegőrzésükhöz. (Az egészségügyi helyzet szintén foglalkoztatási gondokat okozhat: Magyarországon nemzetközi összehasonlításban is magas a megváltozott munkaképességűek aránya.)

E fejlesztési irány keretében megjelenő, fenntartható megoldásokkal fejlesztett közösségi közlekedés, valamint az energiahatékonyságukban javuló városi lakó és közszolgáltatási infrastruktúrák pedig **a klímaváltozás elleni küzdelem** célkitűzéseinek is fontos pillérei lehetnek. A városi környezet fejlesztésében szintén fontos szempont a klímaváltozás negatív hatásainak megelőzése, a **klímaváltozáshoz való adaptáció**, hiszen a városokban koncentrálódik a népesség és a gazdasági tevékenységek.

III. Helyi közösségek megerősítése és öngondoskodó képességük javítása

Nagyon fontos törekvés, hogy **tudatosabbá váljanak a helyi és térségi közösségek, decentralizálódjon az ország szellemi élete, és elterjedjen az öngondoskodó képesség.**

A nagyon erősen földrajzilag koncentrált elittel jellemezhető magyar társadalom nem segíti azt a törekvést, hogy a Budapesten kívüli térségek társadalmai önmagukra találjanak, **képesek legyenek kialakítani jövőképüket, feltárni belső erőforrásaikat és megvalósítani az ezekre épülő fejlesztéseket**. Ez az ország stabilitását és fenntartható fejlődését is gátolhatja. A tudatos helyi és térségi társadalmak hiányában sajnos kihasználatlan marad az egyik legfontosabb immateriális fejlesztési erőforrás, amely a közösségformálást és a gazdasági kibontakozást szolgálhatná: **a helyi és területi identitás**. Pedig ezek az identitásminták települési és megyei szinten kimutathatóan léteznek az országban.

Egy másik fontos szempont az **elmaradott térségek és azok társadalmának helyzete**. Ennek kezelése a közforrások globális trendbe illeszkedő szűkülő volumene miatt egyre inkább a saját erősforrásaira támaszkodó fejlesztések irányába kell, hogy elmozduljon. Ez azonban nem képzelhető el tudatos és a belső erőforrásokra építkező, **öngondoskodásra képes helyi közösségek nélkül**.

A helyi és térségi közösségek szervezéséért a fejlesztéspolitika is tud tenni és ennek egyik legfontosabb platformja a TOP. Decentralizációs küldetése és sajátos, a **megyéknek, városrostérségnek, egyéb helyi közösségeknek dedikált forrásokat biztosító építkezése is e tudatos társadalomépítő fejlesztési irány jegyében került kijelölésre.** Ezáltal ugyanis komoly lehetőség nyílik arra, hogy a megyék és várostérségek saját felelősségben alakíthassák ki fejlesztési irányaikat, és jelentős kompetenciákat kapjanak azok végrehajtásában (és ne csak kevéssé kiszámítható pályázati forrásokra építsék fejlesztési akcióikat).

A helyi közösségek és a térségi társadalmak építésének fontosabb célirányos eszközei is vannak a TOP-ban. Az ún. **közösség vezérelt helyi fejlesztések** (az angol elnevezése: Community-led Local Development, rövidítése: CLLD) a kistérségi léptékű, városi vagy város-vidék partnerséget felmutató közösségek által megtervezett és végrehajtott fejlesztéseket indítanak útjára.

A közösségépítési vonulat az egész TOP-ot áthatja, kitapintható az egyéb fejlesztési irányokban is, ezért horizontális fejlesztési irányként is megjelenik. A TOP helyi érdekű gazdaságfejlesztése és az ezt szolgáló gazdaságszervezés alapvetően közösségi keretek között képzelhető el. Ebben különös szerepe van a városi és vidéki közösségek kölcsönös partnerségének. A településfejlesztésekben és különösen a városfejlesztésekben is előnyben kell részesíteni a közösségi alapú megoldásokat.

A TOP horizontális fejlesztési irányai:

A TOP minden fejlesztési törekvésében szükséges integrálni az alábbi horizontális fejlesztési irányokat. Ezek az egyes, a fentiekben bemutatott célirányos fejlesztési irányok tekintetében eltérő jelentőségűek (ahol különösen fontosak, ott a fenti célirányos fejlesztési irányok leírásában már külön említve vannak). **A TOP minden fejlesztésének hozzá kell járulnia az alábbi horizontális irányokhoz:**

- A célirányos gazdaságfejlesztésen túl minden más fejlesztés is legalább közvetett módon kötődjön **a gazdasági növekedés előmozdításához.**
- A célirányos foglalkoztatás ösztönzésen túl a fejlesztések lehetőség szerint a lehető legnagyobb mértékben járuljanak hozzá a helyi polgárok **foglalkoztatásának bővítéséhez**.
- A fejlesztéseknek szolgálniuk kell **a demográfiai kihívások kezelését**, a gyermeket nevelők helyzetét javító gyermek és családbarát szempontú beavatkozásokon keresztül.
- A fejlesztések során mérlegeljék a **közösségi alapon tervezett és végrehajtott** fejlesztési megoldások lehetőségét (a CLLD eszközén kívül is).
- A fejlesztések szolgálják a megyéken és városokon belüli **területi felzárkóztatást**. Ezt szolgálja a forrásallokáció is: **a felzárkóztatás szükségletekkel küzdő megyék nagyobb pénzügyi erőforrásokból részednek**. A városi fejlesztések során pedig fontos mérlegelendő szempont és fejlesztés elem legyen a **szociális városrehabilitáció.**
- Nem csak a helyi érdekű gazdaságfejlesztés, hanem lehetőség szerint minden fejlesztés **járuljon hozzá a térségi fenntarthatóság kiterjesztéséhez**. A térségek erőforrásainak (a már említett jövedelem, tőke, munkaerő, tudás mellett az energia, a nyersanyagok, természeti erőforrások) helyben tartásához, és az energia és anyagáramlások ciklusainak lehetőség szerint térségen belüli zárásához, illetve minél hosszabban a térségen belül tartásához.

1.1.4 *A TOP építkezése: dedikált erőforrások a térségileg decentralizált szereplőknek*

A TOP meghatározott **decentralizált tervezési forráskeretet** biztosít az egyes megyei önkormányzatok és megyei jogú város önkormányzatok számára, amelyek megyei, megyei jogú város térségi és kisvárostérségi **integrált fejlesztési csomagok** kialakítására és megvalósítására adnak lehetőséget.

Az egyes megyei és helyi (megyei jogú város és térsége és kisvárostérség) fejlesztésekhez a TOP csak egy „menüt” határoz meg, amelynek beavatkozási elemei az egyes területegységek fejlesztési csomagjaiban – meghatározott keretek között – kombinálhatók, specifikus adottságaiknak és kihívásaiknak megfelelően.

A TOP tervezésében a **megyei önkormányzatoknak kulcsszerepe van**: összehangolják a megye területén megvalósuló összes tervezési folyamatot (kisvárostérségieket irányítják is), amely szerepkör kiterjed a végrehajtásra és a nyomon követésre is.

1.1.5 *A TOP koherenciája más 2014–2020-as uniós fejlesztésekkel*

Bizonyos térségtípusoknál, illetve beavatkozás típusoknál kiemelten fontos, hogy a TOP fejlesztései más operatív programok beavatkozásaival összhangban, a **szinergia hatások érvényre juttatásával** valósuljanak meg, ezek kiemelten az alábbiak:

- A TOP gazdaságfejlesztési beavatkozásait elsősorban az önkormányzati, illetve többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok által menedzselt fejlesztések képezik. Másik kiemelten fontos megkülönböztető tényező a **térségileg integrált jelleg**: a helyi (térségi) komplex gazdaságfejlesztési igényekre reagáló, több elemű, kombinált beavatkozások támogatása.
- Az **országos jelentőségű térségi fejlesztési problémák és lehetőségek kezelése nem egyedül a TOP decentralizált fejlesztési csomagjainak felelőssége**. E feladatok ágazati forrásokat és koordinációt igényelnek, ezért egyes ágazati operatív programokban is megjelennek. Ennek példája az országos jelentőségű leszakadó térségek (leghátrányosabb helyzetű kistérségek) felzárkóztatása, amellyel a gazdaságfejlesztést és a humán fejlesztéseket megjelenítő ágazati operatív programok (GINOP és EFOP) is foglalkoznak; illetve a növekedési zónák fejlesztése, amely a gazdaságfejlesztési OP (GINOP) egyik fontos iránya. Az országos jelentőségű ágazati fejlesztésekhez természetesen kapcsolódnak és így hozzájárulnak a TOP fejlesztései is. A célcsoportból érinti a városok leromlott lakóterületein élőket a komplex szociális városrehabilitációs beavatkozások révén, a közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD) pedig a vidékies térségekben is tartalmaznak a szegénységgel érintett célcsoportok felzárkóztatásához hozzájáruló elemeket. A növekedési zónák fejlesztéséhez az önkormányzati, illetve többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok által menedzselt fejlesztésekkel járul hozzá. A Balaton Régió GINOP keretében kezelt integrált fejlesztési csomagjához pedig a TOP 1. prioritási tengelyének beavatkozásai kapcsolódnak.
- Cél a **TOP kisebb léptékű, de összehangolt turisztikai fejlesztéseinek a GINOP-ból támogatott** országosan kiemelt, nagyléptékű egyedi attrakció-fejlesztésekre, kiemelt termék-programok központi fejlesztéseire, a kiemelt desztináció **fejlesztésekre történő „ráfűződése”**, a minél komplexebb turisztikai termékcsomagok kialakítása érdekében.
- Fontos cél, hogy a **TOP és VP közötti szinergiák**at kihasználjuk a helyi gazdaságfejlesztés és a többalapos CLLD-k fejlesztései terén.
- Az Európa 2020 stratégia által kiemelten a foglalkoztatás, illetve a szegénység és társadalmi kirekesztés területén megfogalmazott célkitűzések megvalósulásához a **TOP**

önálló ESZA prioritás keretében támogatott, a területi szinten eltérő társadalmi problémákra reflektáló differenciált beavatkozásai is hozzájárulnak (helyi, területi alapon szervezett programok által), kiegészítve a GINOP és EFOP (ESZA) keretében támogatott fejlesztéseit.

- A TOP közösségi közlekedési fejlesztései az IKOP, épületenergetikai fejlesztései pedig a KEHOP beavatkozásaival alkotnak koherens egységet.

1.1.6 *A TOP eszközrendszerének stratégiai áttekintése*

A fenti célok és területi egységek mentén összesen 6+1 TOP prioritástengely kerül meghatározásra, az alábbiak szerint:

1. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 8. (foglalkoztatás) EU tematikus cél*
Térség-specifikus gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében: Munkahelyteremtés kiemelt és integrált megoldásokkal a helyi érdekű gazdaságfejlesztéssel és gazdaságszervezéssel, a foglalkoztatást biztosító gazdasági tevékenységek fejlesztésével, köztük kiemelten turisztikai fejlesztésekkel és a térségi szinten kiemelt gazdasági tevékenységek fejlesztésével. A foglalkoztathatóságot közvetlenül szolgáló egyéb fejlesztések, különösen a gyermekmegőrzési szolgáltatások.

2. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 6. (környezetfejlesztés, városi környezet) EU tem. cél*
Városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása a vonzóbb települési környezetért, klímaadaptációs, család- és gyermekbarát, valamint a gazdaságfejlesztést, a foglalkoztatást a munkaerő földrajzi mobilitását szolgáló szempontok mentén.

3. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 4. (alacsony CO_2 kibocsátású gazdaság) EU tem. cél*
Fenntartható és közösségi közlekedési megoldások, önkormányzati épületek energiahatékonysága, közösségi alapú, helyi/térségi léptékű megújuló energiahasznosítás, alacsony CO_2 kibocsátású gazdaságra való áttérést szolgáló stratégiák.

4. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 9. (társadalmi befogadás) EU tematikus cél*
Önkormányzati egészségügyi és szociális (alap)szolgáltatások fejlesztése, esetlegesen kiterjedve a központi közigazgatási szolgáltatások fejlesztésére a helyi igények és önkormányzati döntések alapján. Szociális városrehabilitáció, városi szegregátumok kezelése.

5. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 9. (társadalmi befogadás) EU tematikus cél*
Közösségvezérelt várostérségi és város-vidék kapcsolatrendszert megjelenítő helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések) széles tematikus spektrumon (egész TOP-ra kiterjedően).

6. Prioritás – *ESZA finanszírozás, 8. (foglalkoztatás) EU tematikus cél*

Megyei és helyi humánerőforrás fejlesztés, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés, foglalkoztatási paktumok, civil kezdeményezések támogatása, térségspecifikus képzések, ösztöndíjak.

7. Prioritás – *ESZA finanszírozás, Technikai segítségnyújtás*

Kiemelten fontos az új területi szereplők felkészítésének biztosítása (tervezés, projektfejlesztés, végrehajtási szerepkörök) az új területi integrációs eszközök (ITI, CLLD) és a több alapos finanszírozás felhasználásának tervezésére és megvalósítására, kapacitásaik megerősítésével, központi módszertani támogatással, tervezésük koordinációjával.

1. táblázat: A tematikus célkitűzések és beruházási prioritások kiválasztását indokoló összegző áttekintés

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
(3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása	3 (c) a termék és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése	A megyei gazdaságfejlesztési programok egyik fő irányát a megyei beruházási aktivitás növelését és a térségi foglalkoztatási helyzet javítását célzó programalapú beavatkozások képezik; a kiemelt szektorokhoz és iparágakhoz kapcsolódó fejlesztések, helyi és közösségi alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések, együttműködések, a turisztikai termékcsomagok, illetve térségi kísérleti fejlesztések ösztönzésétnek támogatásán keresztül.
(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását	A klímaváltozás okozta hatások mérséklését segítik elő azon alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó stratégiák, amelyek a klímavédelmi és energiahatékonysági szempontokat helyezik előtérbe. A megfelelő energiaellátási módszereket és technológiákat is tartalmazó, az alacsony CO_2-kibocsátásra fókuszáló helyi integrált stratégiák kidolgozása szükséges, amelyek hozzájárulnak a klímaváltozás koncentrálódó hatásainak csökkentéséhez. Mindezek mellett a közlekedési infrastruktúra fejlesztés - beleértve a fenntartható városi mobilitást kialakításának elősegítését, a közösségi közlekedés fejlesztését, a kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek fejlesztését, illetve az intermodalitás feltételeinek javítását - kiemelt figyelmet kap. E fejlesztések, hozzájárulnak a kapcsolódó NRP vállalások teljesüléséhez.
	4(c) az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása	A klímaváltozás alapvető okai és következményei nagyrészt a városi térségekben összpontosulnak, az operatív program több prioritása pedig kiemelten fókuszál a városi területekre. Mind a klímaváltozás hatásainak mérséklése, mind a városi térségek energiafüggősége szempontjából kiemelt jelentőségűek a kisebb léptékű komplex fejlesztési programok, amelyek a térségi energiapotenciál, különösen az endogén megújuló energiaforrások kiaknázására irányulnak. A városokban jelentős az energetikailag korszerűtlen lakásállomány, amely jelentős környezeti terhelést okoz. E hatások mérséklése, illetve a városok környezeti infrastruktúrájának a fenntartható városüzemeltetést szolgáló fejlesztéseI kiemelt figyelmet kapnak. A klímaváltozás hatásainak mérséklésében alapvető kihívás a széndioxid-kibocsátás csökkentése, amelyben az önkormányzati infrastruktúrális létesítmények, épületek energiahatékonyságának növelése kiemelt jelentőségű. A beruházási prioritáshoz kapcsolódó intézkedések hozzájárulnak a Tanács országspecifikus ajánlásában foglaltakhoz az épületek energiahatékonyságának növelésére vonatkozóan.

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
(6) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	6 (e) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdaövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is	A településeknek hozzá kell járulniuk olyan országos jelentőségű célok megvalósításához, mint a klímavédelmi célkitűzéseink elérése, a hazai társadalom egészségi állapotának javítása. A népesség és a befektetők megtartásának fontos feltétele a települések funkcióinak bővítése, az élhető és egészséges környezet kialakítása. A rehabilitációs és környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések hozzájárulnak a környezet védelméhez, a légszennyezettség csökkentéséhez és a lakosság életminőségének növeléséhez.
(8) foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása	8 (b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását	Az EU2020 stratégiával és a Nemzeti Reform Programmal (NRP) összhangban kiemelt cél a foglalkoztatás bővítése. Ezt támogatják a térségi foglalkoztatási helyzet javítását célzó programalapú beavatkozások, a városokban a gazdaságfejlesztés és a közösségvezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések. Az életminőséget érintő és közösségfejlesztő megoldások a hátrányos demográfiai folyamatok mérséklődését, a fővárossal szemben is alternatívát nyújtó, élhető városi életterek kialakulását eredményezhetik
	8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) […]/2012/EU [ESZA] rendelet alkalmazási körén kívül esnek	Magyarország kedvezőtlen demográfiai helyzete hosszú távon a munkaerő utánpótlását, és így a fenntartható növekedést is veszélyezteti. A lakosság foglalkoztathatóságát, életminőségét a családbarát, munkába állást segítő intézmények, az egészségügyi közszolgáltatások, valamint a megyei közszolgáltatások minőségének növelése, a térségi közösségi infrastruktúra fejlesztése javíthatja.
(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	9 (a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra	Az egészségügyi alapellátórendszer infrastrukturális fejlesztése az intézmények szolgáltatásainak és infrastrukturális feltételeinek korszerűsítését, a hozzáférés egyenlőtlenségeinek mérséklését célozza. Mindehhez az alapellátó egységek ellátó kapacitását és a működés infrastrukturális feltételeit a szükséges eszközökkel fejleszteni kell. A társadalmi integrációt szolgálja a telepeken, telepszerű lakókörnyezetben – összefoglalóan szegregátumokban – élők társadalmi és gazdasági kirekesztettségének megszüntetése, a szegregált lakókörnyezet felszámolása, illetve az onnan kikerülő emberek életminőségének javítása.
	9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása; és ESZA rendelet 3. cikk (1b): Közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák	A korábbi ciklusok finanszírozási elkülönülése helyett a város-vidék kapcsolatokat erősítő, várost és vidéki térségeket együttesen kezelő fejlesztésekre van szükség, amelyek eredményesebben kezelhetik a szegénység és a társadalmi kirekesztődés problémáit. A szegénység területileg koncentrált, legrosszabb helyzetben a vidéki és a romák lakta térségek vannak. Gazdasági és társadalmi felzárkóztatásuk egyik fontos eszköze lehet a közösség által irányított helyi fejlesztések alkalmazása.

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
	ESZA rendelet 3. cikk: (1a) A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése. (1b) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem.	A térségi fejlesztések hatékonyságát és eredményességét a tapasztalatok szerint jelentősen növeli, ha a helyi közösség bevonásával, részvételükkel megfogalmazott helyi fejlesztési stratégia szerint valósulnak meg. A kapcsolódó 3. prioritástengely olyan terület- és városfejlesztési tevékenységeket finanszíroz, amelyek léptékükben, célcsoportjukban, földrajzi terükben, jellegükben jobban tervezhetők, szervezhetők, hajthatók végre helyi szinten. A helyi gazdaság élénkítésével, közösségi részvétellel történő megerősítésével bővíthető a foglalkoztatás, önfoglalkoztatás, jövedelemhez és munkához juttathatók az emberek, így csökkenthető az EU-s viszonylatban magas szegénységi ráta. Fentiek hozzájárulnak a kapcsolódó EU2020 és NRP vállalások teljesítéséhez.

1.2 A pénzügyi források felosztásának indoklása

A pénzügyi források felosztásának indoklása (azaz az Unió támogatása) az egyes tematikus célkitűzések és beruházási prioritások között, a tematikus koncentráció kritériumainak megfelelően és az ex-ante értékelés figyelembevételével történt.

A kiválasztott tematikus célok és beruházási prioritások keretében támogatandó fejlesztéseket az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), valamint az Európai Szociális Alap (ESZA) finanszírozhatja (többalapos operatív program). Az 5. prioritás keretében megvalósuló közösségi szinten irányított helyi fejlesztések (CLLD) finanszírozásába az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) is bekapcsolódhat.

A pénzügyi források TOP prioritások közötti felosztása során az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

az 1600/2012. (XII.17.) Kormányhatározatban foglaltak, köztük a levezethető indikatív forrásarányok;
a rendelettervezetekben meghatározott ERFA és ESZA pénzügyi és tematikus determinációk az alábbiak szerint.

ERFA tematikus koncentráció

Az ERFA források legnagyobb részét az alábbi négy tematikus cél valamelyikére kell fordítani:

innováció és kutatás-fejlesztés **(1),**
infokommunikációs technológiák fejlesztése, hozzáférés javítása **(2),**
kkv-k versenyképességének fokozása **(3),**
vagy az alacsony CO2 kibocsátású gazdaság **(4).**

A tagállamra jutó teljes ERFA forrás legalább **50 %-át**, amelyből legalább **10 %-ot az alacsony CO_2 kibocsátású gazdaság** tematikus célra kell fordítani.

További ERFA kötelezettség, hogy az ERFA-források legalább **5 %**-át a **integrált és fenntartható városfejlesztés**re kell elkülöníteni.

ESZA tematikus koncentráció

A kevésbé fejlett régiókban az ESZA források arányának a Strukturális Alapokon belül el kell érnie a 25%-ot.

Az ESZA források alapvetően négy tematikus célra használhatók fel:

foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése (8),
társadalmi befogadás és szegénység elleni küzdelem (9),
oktatás, életen át tartó tanulás (10),
intézményi kapacitás, hatékony közigazgatás (11).

Minden régióban az ESZA-források legalább **20 %**-a társadalmi befogadás előmozdítását és a szegénység elleni küzdelem (9) tematikus célra kell fordítani; **továbbá** a 6 kevésbé fejlett régió esetében esetében az **ESZA-források** legalább 60 %-át 4 tematikus cél-kitűzésre kell fordítani[1].

Egész országra kiterjedő OP-k esetében négy helyett 5 beruházási prioritás választható.
A regiókategóriákra vonatkozó részarányokat minden esetben **tagállami szintre összesítve kell figyelembe venni**.

A fenti négy célon kívül az ESZA-forrásoknak egyéb tematikus célkitűzések társadalmi/szociális vonatkozású beavatkozásaihoz is hozzá kell járulnia.

2. táblázat: ERFA és ESZA tematikus koncentráció – *Kötöttségek a források felhasználása során a kevésbé fejlett régiók esetében*

Tematikus cél	ERFA	ESZA
(1) K+F+I	40%	
(2) IKT fejlesztés, hozzáférés javítása		
(3) KKV-k versenyképességének fokozása		
(4) Alacsony CO_2 kibocsátású gazdaság	10%	
Összesen ERFA determináció	**50%**	
(8) foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás		**60%**
(9) Társadalmi befogadás és szegénység elleni küzdelem		
(10) Oktatás, életen át tartó tanulás		

[1] A jogszabály szövege szerint: négy kiválasztott beruházási prioritásra kell fordítani. A beruházási prioritások összesen 4 tematikus célkitűzést fednek le.

(11) Intézményi kapacitás, hatékony közigazgatás		
Fentieken belül önálló ESZA kötelezettség a (9) cél vonatkozásában:		20%
Összesen ESZA determináció		**60%**
Fennmaradó szabad ERFA rész összesen	**50%**	
Fennmaradó szabad ESZA rész összesen		**40%**

3. táblázat: A program beruházási stratégiájának áttekintése

Prioritástengely	**Tematikus célkitűzés** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**Beruházási prioritás** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A specifikus célkitűzéseknek megfelelő program specifikus eredményindikátorok** *[az eredményindikátor táblázatok alapján]*	**Alap (pénzügyi alap meghatározása: ERFA, ESZA, KA)** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Uniós támogatás – euró** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Az operatív program teljes költségének arányában (%)** (alaponkénti bontásban) **ERFA**
1. Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása	8 (b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását	Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés	A támogatott vállalkozások által teremtett új munkahelyek száma (teljes munkaidő-egyenérték, fő)	ERFA	1 127 711 373 €	32%
		8 (c) Helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahely teremtés érdekében	A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése	A támogatott intézményekben bölcsődei, családi napközi ellátásban, vagy óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma (fő)			
	(3) kkv-k versenyképeségé-nek fokozása	3 (c) a termék és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése	Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásának javítása	A helyi érdekű kis- és középvállalkozások által kezdeményezett fejlesztési projektek száma (db)			

Prioritástengely	**Tematikus célkitűzés** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**Beruházási prioritás** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A specifikus célkitűzéseknek megfelelő program specifikus eredményindikátorok** *[az eredményindikátor táblázatok alapján]*	**Alap (pénzügyi alap meghatározása: ERFA, ESZA, KA)** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Uniós támogatás – euró** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Az operatív program teljes költségének arányában (%)** (alaponkénti bontásban) **ERFA**
2. Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása	(6) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	6(e): környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdaövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is	Vonzó, biztonságos és funkciógazdag települési környezet létrehozása, ideértve a barnamezős területek többfunkciós hasznosítását Települési környezeti állapot javítása	A támogatott új közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosok száma a fejlesztett / megújított településrészeken (fő) A támogatott létesítmények fejlesztése által érintett lakosok száma(fő)	ERFA	588 524 373 €	16,7%

Prioritástengely	**Tematikus célkitűzés** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**Beruházási prioritás** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A specifikus célkitűzéseknek megfelelő program specifikus eredményindikátorok** *[az eredményindikátor táblázatok alapján]*	**Alap (pénzügyi alap meghatározása: ERFA, ESZA, KA)** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Uniós támogatás – euró** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Az operatív program teljes költségének arányában (%)** (alaponkénti bontásban) **ERFA**
3.Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását	Környezetbarát közlekedési rendszerek bevezetése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, továbbá a szén-dioxid kibocsátás csökkentése	Üvegházhatású gázok becsült csökkenése CO_2 egyenértéken (tonna CO2-egyenérték) Megtakarított utazási idő a városi és elővárosi nem kötöttpályás közlekedés fejlesztett szakaszaihoz kapcsolódóan (ezer utasóra/év)	ERFA	676 626 824 €	19,2%
		4(c) az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása	Települési energiahatékonyság növelése	A prioritástengely beavatkozásainak eredményeképp évente megtakarított energiamennyiség (PJ)			
4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	ERFA 5. cikk 9 (a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra	A társadalmi befogadást és az esélyegyenlőséget, valamint az életminőséget segítő helyi szinten elérhető önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása valamint a közigazgatási infrastruktúra fejlesztése	A jobb minőségű köz-szolgáltatásokat igénybe vevő lakosság száma (fő)	ERFA	264 307 353 €	7,50 %

Prioritástengely	**Tematikus célkitűzés** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**Beruházási prioritás** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A specifikus célkitűzéseknek megfelelő program specifikus eredményindikátorok** *[az eredményindikátor táblázatok alapján]*	**Alap (pénzügyi alap meghatározása: ERFA, ESZA, KA)** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Uniós támogatás – euró** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Az operatív program teljes költségének arányában (%)** (alaponkénti bontásban) **ERFA**
		ERFA 5. cikk 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;	A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő családok, romák valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációja, a biztonság és a társadalmi befogadás erősítése	Szociális városrehabilitációs programmal érintett településen élőlakosok száma (fő)			
5. Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem *További kapcsolódó tematikus cél:* (8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása	9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;	Város-vidék együttműködést és a városok közösségvezérelt fejlesztését erősítő helyi gazdaság- és településfejlesztés	Támogatásban részesülő vállala-tok által bevezetett új helyi termékek száma (db) Minőségi fejlesztésen átesett közösségi és szabadidős terek és létesítmények fejlesztése által érintett lakosok száma (fő)	ERFA	393 869 781 €	10,00%
6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	ESZA 3. cikk (1) a) i. munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén	A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése	6 hónappal a támogatott programból való kilépést követően foglalkoztatott résztvevők száma A támogatott képzésben képesítést szerzők száma	ESZA	422 891 765 €	12,00%

Prioritástengely	**Tematikus célkitűzés** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**Beruházási prioritás** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok** *[a prioritás tengely leírása alapján]*	**A specifikus célkitűzéseknek megfelelő program specifikus eredményindikátorok** *[az eredményindikátor táblázatok alapján]*	**Alap (pénzügyi alap meghatározása: ERFA, ESZA, KA)** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Uniós támogatás – euró** *[a pénzügyi táblázatok alapján]*	**Az operatív program teljes költségének arányában (%)** (alaponkénti bontásban) **ERFA**
		ESZA rendelet 3. cikk (1) b) i. aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; ii. a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja; iii. a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem	Társadalmi befogadás erősítése és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések támogatása	A társadalmi befogadást célzó programba bevontak száma (fő) A támogatott programokba bekapcsolódó civil szervezetek száma (db)			
		ESZA rendelet 3. cikk (1b): Közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák	Város-vidék együttműködésen alapuló és a városok közösségvezérelt fejlesztését szolgáló közszolgáltatás- és közösségfejlesztés	A támogatott programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők száma (fő)			
7. Technikai segítségnyújtás	-	-	Az operatív program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása	Az operatív program keretében támogatott projektek megvalósulásának aránya (db)	ESZA	91 626 549 €	2,60 %

2 PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA

2.1 Prioritástengely: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

2.1.1 *A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]*

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1 (1. prioritástengely) (ERFA rendelet 5. cikk (8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása révén:

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását

2.1.2 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 1: Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés

A prioritási tengely célja a helyi érdekű gazdaságfejlesztés előmozdítása, a helyi és térségi erőforrásokat hasznosító kis- és középvállalkozások foglalkoztatás ösztönzése. A prioritás keretében a helyi kis- és középvállalkozások foglalkoztatás-bővítési célú támogatása helyi gazdaságfejlesztési igényekre reagáló, több elemű beavatkozások megteremtésén keresztül valósul meg.

A prioritási tengely három közös jellemzője:

- helyben működő és a térségi erőforrásokat hasznosító, helyi érdekű kis- és középvállalkozások támogatására koncentrál;
- célja kiemelten a foglalkoztatási helyzet javítása;
- térségileg integrált beavatkozásokat tartalmaz: több, egymásra épülő, az adott térségben megvalósuló foglalkoztatás-bővítést célzó akciót támogat.

4. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[2] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés	A támogatott vállalkozások által teremtett új munkahelyek száma	teljes munkaidő-egyenérték, fő	fejletlenebb	0	2013	forrásle-osztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[2] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

5. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[3] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[3] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.1.3 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

1. intézkedés: Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés

Az intézkedés keretében allokált források a megyei és megyei jogú városi szinten kidolgozott gazdaságfejlesztési részprogramok alapján, az azokban kijelölt beavatkozási irányok mentén használhatók fel, biztosítva ezáltal a specifikus térségi gazdaságfejlesztési igényekre épülő fejlesztések előtérbe helyezését. A nemzeti fejlesztési fókuszoknak megfelelően a prioritás fókuszában is a foglalkoztatás bővítése áll.

Az intézkedés keretében térségi szintű kombinált, foglalkoztatás-bővítési célú gazdaságfejlesztési akciók támogatása történik meg.

Az intézkedés keretében támogatott akciók egyik részét a helyi érdekű kis- és középvállalkozások működéséhez szükséges üzleti infrastruktúra-fejlesztések képezik.

Az eddigi (fizikai) infrastrukturális megközelítés helyett a szolgáltatások meglétére és minőségére helyezzük a fő hangsúlyt. Ennek jegyében támogatjuk a többségében önkormányzati tulajdonú inkubátorházak, ipari, illetve tudományos és technológiai parkok, továbbá az ipari területek minőségi fejlesztéseit, valamint indokolt esetben támogatjuk új infrastrukturális elemek létrehozását is. Emellett indokolt esetben támogatjuk az ipari területekhez vezető alap infrastruktúra-fejlesztéseket (iparterülethez vezető út és vonalas infrastruktúrák). Támogatjuk továbbá a piacra jutást segítő szolgáltatásokat nyújtó infrastruktúra minőségi fejlesztését.

Ennek keretében elsősorban többségében önkormányzati tulajdonú kereskedőházakhoz és logisztikai központokhoz kapcsolódó minőségi fejlesztéseket, valamint további, az említett szolgáltatásokat nyújtó infrastrukturális egységek létrehozását támogatjuk.

Az üzleti infrastruktúra-fejlesztéseket kiegészíthetik a térségben működő helyi érdekű kis- és középvállalkozások célzott, kisösszegű munkahelyteremtő beruházásai, amelynek keretében új munkahelyteremtést célzó KKV beruházások támogatására nyílik lehetőség: KKV szinten megvalósuló infrastrukturális és technológiafejlesztés (pl. üzemcsarnokok kiépítése, technológiafejlesztés, marketing tevékenységek támogatása), új munkaerő bér és járulék támogatása, KKV szintű marketing tevékenységek támogatása. A KKV-k támogatására közvetett támogatási konstrukció formájában nyílik lehetőség, ahol a projektek kedvezményezettjei a térségi szinten működő gazdaságfejlesztési szervezetek, amelyek közvetett támogatás formájában a megyei/megyei jogú várostérségi gazdaságfejlesztési részprogram által kijelölt területen vagy ágazatokban munkahely teremtési céllal fejlesztést megvalósító kis- és középvállalkozásoknak célzott fejlesztési támogatást nyújtanak.

<u>*Főbb célcsoportok*</u>: önkormányzatok, többségében önkormányzati tulajdonú, térségi gazdaságfejlesztési céllal működő gazdasági társaságok, iparterületen vagy barnamezős területen fejlesztést megvalósító kis- és középvállalkozások.

Specifikus célterületek: ipari és gazdasági területek (a lehatárolás pontosítása a tervezés későbbi fázisaiban történik meg).

Kedvezményezettek típusai: önkormányzatok, többségében önkormányzati tulajdonú, térségi gazdaságfejlesztési céllal működő gazdasági társaságok.

2. intézkedés: Térségi szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmusfejlesztés

Az intézkedés célja integrált, térségi szintű, a GINOP-ból támogatott országosan kiemelt hálózatos és egyedi fejlesztésekbe nem tartozó – lehetőség szerint azokra tematikusan ráfűződő – turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása, amelyekkel a megyei szintű turisztikai vonzerő elemekre épülő, koordinált fejlesztések valósíthatóak meg és amelyek révén új munkahely-teremtés is megvalósítható az idegenforgalmi szektorban. Az érdemi térségi hatás elérése érdekében megfelelő keresleti megalapozottság és létező együttműködések megléte esetén törekedni kell a tematikusan és térségileg integrált, több elemű turisztikai fejlesztési projektcsomagok támogatására a desztinációfejlesztési stratégiákhoz illeszkedve: egy-egy konkrét, turisztikai-piaci szempontból értelmezhető, az egyes projektekben definiált téma vagy turisztikai termék turisztikai fogadóterületeken átnyúló fejlesztésének támogatása (pl. a tematikus út vonzerőinek felújítása, élményelemekkel történő fejlesztése). Fontos szempont az is, hogy a fejlesztések az infrastrukturális és szolgáltatói oldalon tapasztalható hiányosságainak, a komplex élményszerzés biztosítására és a szezonális ingadozások küszöbölésére koncentráljanak.

Főbb célcsoportok: önkormányzatok, magán- és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok.

Specifikus célterületek: turisztikai potenciállal rendelkező térségek (a lehatárolás pontosítása a tervezés későbbi fázisaiban történik meg).

Kedvezményezettek típusai: önkormányzatok, magán- és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok.

3. intézkedés: Alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés

A térségi gazdaságfejlesztés fontos elemét képezik a helyi adottságokra és helyi kezdeményezésekre, a helyi természeti és humán erőforrások fenntartható kiaknázására épülő gazdaságfejlesztési beavatkozások, amelyeket közös néven helyi (érdekű) gazdaságfejlesztésnek nevezünk. A prioritás keretében cél e helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések felkarolása és a térségek célzott, specifikus támogatása, ezáltal a helyi gazdaságban működő vállalkozások megerősítése, foglalkoztatási helyzetük javítása, a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztási szintjének növelése.

Az intézkedés célja a helyi és közösségi alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések támogatása megyei szinten, amelynek célja a specifikus, megyei jelentőséggel bíró helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása, az alábbi beavatkozásokon keresztül:

- közösségi alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködésekhez kapcsolódó komplex beruházások támogatása;
- helyi termékek termelését és piacra jutását elősegítő együttműködések kialakítása;
- helyi termékek, termékcsomagok térségi, megyei szintű értékesítésének, piacra vitelének támogatása;
- helyi termékek fogyasztásának ösztönzése;
- térségi/megyei szintű helyi vállalkozási szolgáltatások fejlesztése és szolgáltatók együttműködésének támogatása;
- megyei/térségi szintű helyi termékminősítő rendszerek kialakítása;
- helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok lebonyolítása.

Főbb célcsoportok: helyi érdekű gazdaságban működő magánszemélyek és kis- és középvállalkozások.

Specifikus célterületek: megye teljes területén megvalósuló fejlesztések (a lehatárolás pontosítása a tervezés későbbi fázisaiban történik meg).

Kedvezményezettek típusai: önkormányzatok, többségében önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek.

2.1.3.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

A prioritás egyértelműen a megyei szintű foglalkoztatási helyzet javítását, a meglévő munkahelyek megőrzését és új munkahelyek létrehozását támogatja, a térségi gazdasági adottságokra és speciális igényekre alapozva. A prioritás keretében támogatott projektek és projektcsomagok fő kiválasztási elvei a következők:

- a prioritás keretében jellemzően programszerű, integrált beavatkozások támogatására kerül sor, a megyei és megyei jogú városi gazdaságfejlesztési részprogramokhoz illeszkedően;
- a támogatott projektek egymásra épülő fejlesztési elemeket foglalnak magukban, amelyek fő célja a munkahelyteremtés, tehát a fejlesztéseknek egyértelműen a foglalkoztatási helyzet javítására kell irányulniuk;
- a prioritás célzottan a helyi érdekű gazdaságfejlesztési igényekre orientál. Ezért a prioritás kifejezett célja a helyi érdekű kis- és középvállalkozások foglalkoztatásbővítési akcióinak támogatása.

2.1.3.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely támogatásai alapvetően vissza nem térítendő formában valósulnak meg.

Az 1. intézkedés keretében közvetett támogatási rendszer alkalmazására kerül sor a helyi érdekű KKV-k irányában.

2.1.3.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.1.3.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

6. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[4]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A támogatott helyi érdekű kis- és középvállalkozások száma	db	ERFA	fejletlenebb	2500	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott attrakciók száma	db	ERFA	fejletlenebb	90	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A helyi, térségi együttműködésekbe bevont vállalkozások száma száma	db	ERFA	fejletlenebb	500	EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2 (1. prioritástengely) (ERFA rendelet 5. cikk (3) a kkv-k versenyképességének fokozása az alábbiak révén:
c*)* a termék és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése

2.1.4 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 2: Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásának javítása
A helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlődésének egyik legnagyobb gátja a továbbfejlődésükhöz elengedhetetlenül szükséges kezdeményező készség hiánya, nem kielégítő szintje.

A prioritás másik specifikus célja ezért a helyi érdekű kis- és középvállalkozások kezdeményező képességének erősítése, amelynek révén javul azok fejlesztési aktivitása, bővül e vállalkozói kör termék- és szolgáltatás palettája, megújul az általuk alkalmazott technológia, így e vállalkozások képessé válnak az új piaci lehetőségekre orientált fejlesztések megvalósítására.

[4] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

7. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régióka-tegória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[5] (2022)	Az adat forrása	Jelenté-si gya-koriság
Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásá-nak javítása	A helyi érdekű kis- és középvállalkozások által kezdeményezett fejlesztési projektek száma	db	fejletle-nebb	0	2013	5500	EMIR	évente

8. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosí-tó	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános in-dikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[6] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakori-ság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgo-zás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgo-zás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgo-zás alatt*

[5] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

[6] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.1.5 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

4. Intézkedés: Térségi kísérleti fejlesztések

Az intézkedés célja a helyi érdekű kis- és középvállalkozások kezdeményező képességének fokozása kísérleti fejlesztések megvalósításának támogatásán keresztül.

Az intézkedés a helyi érdekű kis- és középvállalkozások kisösszegű kísérleti fejlesztéseinek támogatására irányul közvetett támogatási konstrukció formájában, amelynek keretében újszerű vállalkozói tevékenységek alapját képező technológia és termékfejlesztések valósíthatók meg. E kisösszegű, kísérleti fejlesztéseket támogató forrásokhoz a kis- és középvállalkozások a kijelölt és a technikai segítségnyújtás keretéből támogatott térségi szintű KKV kezdeményezéseket előmozdító intézményhálózaton keresztül férhetnek hozzá. E beavatkozási irány keretében törekedni kell a megyék speciális kitörési pontjait jelentő ágazatokban, szektorokban működő kis- és középvállalkozások célzott támogatására, e támogatásokat hatékony térségi szintű projektgenerálással kombinálva.

Főbb célcsoportok: helyi érdekű gazdaságban működő magánszemélyek és kis- és középvállalkozások.

Specifikus célterületek: megye teljes területén megvalósuló fejlesztések, elsősorban a megyék speciális kitörési pontjait jelentő ágazatokban.

Kedvezményezettek típusai: térségi szintű KKV kezdeményezéseket előmozdító nonprofit intézményhálózat.

5. Intézkedés: Megyei alternatív befektetés- és beruházásösztönzés, projektelőkészítés, marketing

Az intézkedés megyei és megyei jogú városi szintű befektetés- és beruházás ösztönzési intézményi programok kialakítására irányul, amelynek keretében olyan térségi szintű gazdaságfejlesztési intézményi háttérkapacitás jön létre, ami hatékonyan képes hozzájárulni a külső tőkebefektetések ösztönzéséhez, a hatékony térségmarketinghez, a térségi gazdasági célú beruházások ösztönzéséhez, ezáltal a térségi foglalkoztatási helyzet javulásához.

Az intézkedés keretében megvalósuló fejlesztések: térségi szintű, hazai és nemzetközi befektetés ösztönzéssel foglalkozó szervezet infrastrukturális hátterének kiépítése (iroda, eszközvásárlás), a működéshez szükséges immateriális javak (pl. szoftverek, adatbázisok, honlap fejlesztés, értékesítési és kommunikációs know-how) beszerzése, a szervezet működési költségének támogatása (bér és dologi költségek).

Az intézkedés keretében közvetett támogatási konstrukció formájában a KKV-k célzott kisösszegű támogatáshoz juthatnak piaci megjelenésük támogatásához (marketing, piacra jutási költségek). E konstrukció közvetítő szervezetei a megyei és megyei jogú városi szinten létrehozott vagy kijelölt befektetés- és beruházás ösztönzési intézmények lehetnek.

Főbb célcsoportok: önkormányzatok, magán- és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok.

Specifikus célterületek: megye teljes területén megvalósuló fejlesztések.

Kedvezményezettek típusai: térségi szintű befektetés- és beruházásösztönzéssel foglalkozó szervezetek.

2.1.5.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

A fejlesztések fókuszában a helyi érdekű kis- és középvállalkozások állnak, így a fejlesztéseknek igazoltan e vállalkozások támogatására kell irányulniuk. A kiválasztás során alapvető szempont a kis- és középvállalkozások kezdeményező képességének javítása, ezért az intézkedések olyan KKV fejlesztések támogatására irányulnak, amelyek révén tervezhető módon a támogatott KKV-k által indított új projektek valósulnak meg.

2.1.5.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely támogatásai alapvetően vissza nem térítendő formában valósulnak meg.

A 4. és 5. intézkedés keretében pénzügyi eszközök alkalmazására kerülhet sor, ahol a közvetítő szervezetek a támogatást közvetett támogatás formájában juttatják el a kis- és középvállalkozások számára.

2.1.5.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Jelenleg tervezett nagyprojekt nem ismert.

2.1.5.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

9 táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[7]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A támogatott kísérleti fejlesztést megvalósító vállalkozások száma	db	ERFA	fejletlenebb	1 300	EMIR	évente

[7] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[7]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A létrehozott térségi szintű befektetés- és beruházásösztönzéssel foglalkozó szervezetek száma	db	ERFA	fejletlenebb	18	EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 3 (1. prioritástengely) ERFA rendelet 5. cikk 8 (c) Helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahely teremtés érdekében

Specifikus cél 3: A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése

Magyarország kedvezőtlen demográfiai helyzete hosszú távon a munkaerő utánpótlását, és így a fenntartható növekedést veszélyezteti. A foglalkoztatási szint növelése pedig alapvető fontosságú ahhoz, hogy a régió gazdasági fejlődése hosszú távon is fenntartható legyen, stabil alapokon nyugodjon. Ezért a vállalkozások támogatásával párhuzamosan olyan családbarát, a munka és a magánélet összehangolását segítő szolgáltatásfejlesztésre, közösségi szemléletformáló és tájékoztató akciókra is szükség van, amelyek hosszú távon hozzájárulnak a gyermekvállalás ösztönzéséhez, így évtizedes távlatban is biztosítják a munkaerő utánpótlását. A családközpontú társadalom és a demográfiai fordulat eléréséhez a munka és magánélet összehangolásának elősegítését célzó intézkedésekre, a gyermekvállalást ösztönző munkarend és atipikus foglalkoztatási formák bevezetése mellett elsősorban az intézményi (és munkáltatói) gyermekfelügyelet megszervezésére, rugalmas, napközbeni ellátási szolgáltatások elősegítésére, újjászervezésére, családbarát települések és szolgáltatások kialakítására van szükség.

10. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategó-ria (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[8] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése	A támogatott intézményekben bölcsődei, családi napközi ellátásban, vagy óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma	fő	fejletlenebb	0	2013	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

11. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mérték-egység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázis-év	Célérték[9] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság

[8] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

[9] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[9] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

6. intézkedés: A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése

A gyermekvállalás miatt a munkaerőpiacot elhagyó nők kevesebb, mint felének van lehetősége arra, hogy visszatérjen korábbi munkáltatójához. A munkavállalást hátráltatja a leépült és kapacitáshiányos intézményrendszer (óvodák, bölcsődék), illetve a gyerekintézmények munkaidőtől eltérő nyitvatartási ideje. A bölcsődék magas kihasználtsággal működnek, a bölcsődével rendelkező települések egy részén is magas a felvételre várakozó gyermekek száma, de számos olyan 10 ezer lakos feletti település van az országban, amely törvényi kötelezettsége ellenére nem működtet bölcsődét.

Annak ellenére, hogy az elmúlt egy-két évben a Kormány számos családbarát intézkedést hozott, és jelentős fejlesztések történtek a 2007-2013 közötti időszakban is, a mindössze 500 hazai bölcsőde kevés ahhoz, hogy megkönnyítse a szülés után újra dolgozni akaró anyák helyzetét. Jelenleg a háromévesnél fiatalabb gyerekek mindössze 8 százalékát tudják befogadni. Az intézkedés fő célja, a munkába állást és a családokat segítő intézmény- és hálózatfejlesztése különös tekintettel a kisgyermeket nevelők munkavállalását támogató önkormányzati közösségi, munkaadói gyermekmegőrzési lehetőségek kialakítására.

Az intézkedés kiemelt célja a napközbeni kisgyermekellátás, különösen a bölcsődék és családi napközik kapacitásának és infrastruktúrájának fejlesztése. Az intézkedés célja új beruházásokkal, bővítésekkel biztosítani a szolgáltatást azokon a településeken, ahol nincs bölcsőde, vagy kevés a bölcsődei férőhely. Fontos cél továbbá a meglévő férőhelyek korszerűsítése is.

Az óvodák infrastrukturális fejlesztése, valamint az eszközbeszerzés részeként támogatható:

- energiatakarékos és korszerű óvodai intézmények kialakítása, meglévő intézmények akadálymentes felújítása, bővítése, modernizációja, többfunkcióssá és energiatakarékossá tétele;
- a kapacitások fejlesztése érdekében új intézményegység létrehozásához kapcsolódó új épület/épületrész építése;
- új tornaterem, tornaszoba építése, az intézmények udvarának akadálymentes felújítása, balesetmentesítése, sportudvar kialakítása, fejlesztése.

<u>*Főbb célcsoportok*</u>: Az egyes közszolgáltatási (szociális és gyermekjóléti alapellátás és óvodai ellátás) funkciók igénybevételével érintett lakosság.

<u>*Specifikus célterületek*</u>: A specifikus célterület a tervezés későbbi fázisában kerül azonosításra.

<u>*Kedvezményezettek típusai:*</u> A fenntartó települési önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve ezek társulásai; a szociális és gyermekjóléti intézmények, non-profit szervezetek, egyházak, civil szervezetek, napközbeni ellátást nyújtó intézmények.

2.1.5.5 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

A tervezett fejlesztések várhatóan tárgyalásos eljárás révén kerülnek kiírásra.

2.1.5.6 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

Az intézkedés keretében nyújtott támogatások zömmel vissza nem térítendő formában valósulnak meg.

2.1.5.7 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.1.5.8 Output indikátorok (beruházási prioritásonkéntés régiókategóriánként)

12. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[10]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A prioritástengely keretében felújított vagy újonnan épített bölcsődei vagy családi napközi ellátást nyújtó intézmények férőhelyeinek száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A prioritástengely keretében felújított vagy újonnan épített óvodai ellátást nyújtó intézmények férőhelyeinek száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

2.1.6 *Külön rendelkezések az ESZA[11]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)*

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

[10] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.
[11] Az ESZA rendelet 11. cikk (3) (a) és (b) bekezdésének megfelelően.

2.1.7 *Teljesítménykeret*

A prioritástengely intézkedései közvetlenül vagy közvetve a foglalkoztatás bővítését szolgálják a turizmus és a helyi gazdaság fejlesztésén, a vállalkozások támogatásán keresztül. A választott indikátor így egyfajta közös nevezőként szolgál a prioritástengely intézkedéseiben megfogalmazott fejlesztési elképzelések kapcsán.

13. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete (alapok és régiókategóriák szerint)

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régiókategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentativitásának indoklása
A támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	*kidolgozás alatt*

2.1.8 *Beavatkozási kategóriák*

14-19. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

14. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		15. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		16. táblázat: Dimenzió 3 Terület		17. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[12] (Kizárólag ESZA)		18. táblázat: Dimenzió 7 ESZA másodlagos téma[13]		19. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[12] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

[13] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

2.1.9 ***Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)***

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználására a global grant eljárásrend keretében nyílhat lehetőség, de ez a megvalósítási tapasztalatok függvényében kerül alkalmazásra. Emellett önálló technikai segítségnyújtás felhasználására van szükség a helyi érdekű kis- és középvállalkozások kísérleti projektjeit támogató térségi szintű KKV kezdeményezéseket előmozdító intézményhálózat megerősítéséhez, célzott, programalapú támogatás révén.

2.2 Prioritástengely: Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása

2.2.1 ***A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]***

A prioritástengely kialakításának elsődleges célja, hogy hozzájáruljon a települési környezeti minőség növekedéséhez és megfelelő eszközöket biztosítson a környezeti fejlesztések megvalósulásához. Az ország népességének jelentős részét koncentráló városok és térségeik sokféle kihívással néznek szembe. A várostérségeinknek kiemelkedően kell hozzájárulniuk az ország gazdasági növekedéséhez, olyan országos jelentőségű célok megvalósításán keresztül, mint a helyi és térségi gazdaság újjászervezése, energiafüggőségének csökkentése, klímavédelmi célkitűzéseink elérése, a foglalkoztatottság növelése, valamint a hazai társadalom egészségi állapotának javítása, továbbá a családok, illetve a helyi közösségek megerősítése.

A települések fejlődésének, a népesség megtartásának elengedhetetlen feltétele azok funkcióinak bővítése, az élhető és egészséges családbarát települési környezet kialakítása. Ennek keretében szükséges olyan települési környezet létrehozása, amely vonzó és biztonságos a kisgyermekek és fiatalok számára, valamint közlekedési és környezet-egészségügyi szempontok alapján javítja a kisgyermekeket nevelő családok kényelemérzetét. A települési környezet fejlesztése terén kiemelkedő jelentőségű a települések felkészítése a klímaváltozási kihívásokra. A környezeti szempontokhoz igazodóan különleges hangsúlyt kell fektetni az alulhasznosított, vagy használaton kívüli területek újbóli településszerkezetbe illesztésére és e területek funkcióváltásának elősegítésére, különös tekintettel a barnamezős területek rehabilitációjára.

A prioritástengely fenntartható és integrált fejlesztési megközelítésének kiemelt szempontjait jelentik:

- a térségi erőforrások helyben tartása, a helyi gazdaságfejlesztés ösztönzése;
- az egészséges környezet, az épített örökség védelme, a klímaadaptációs szempontok figyelembe vétele;
- család- és gyermekbarát igények kielégítése.

A prioritástengely elsődlegesen a (6) „környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása” tematikus célkitűzés érvényesülését segíti elő. A prioritástengely település-rehabilitációs fejlesztései, illetve a települési környezetfejlesztést célzó intézkedések az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítását támogatják.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS *ERFA rendelet 5. cikk 6(e)*: környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdaövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is

2.2.2 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 1: Vonzó, biztonságos és funkciógazdag települési környezet létrehozása, ideértve a barnamezős területek többfunkciós hasznosítását

A népesség megtartásához járulhat hozzá a települési funkciók bővítése, az élhető és egészséges családbarát környezet kialakítása, a településbiztonság feltételeinek megteremtése. A cél a közterületek (elsősorban az alulhasznosított, vagy használaton kívüli területek) újbóli településszerkezetbe illesztése, funkcióváltásának elősegítése.

Specifikus cél 2: Települési környezeti állapot javítása

A környezeti állapot javítása hozzájárul a lakosság életminőségének emelkedéséhez, ezáltal a lakosság helyben tartásához. A cél a környezeti állapot javítása a települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése révén.

20. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régió-kategó-ria (ahol releváns)	Bázis érték	Bá-zis év	Célérték[14] (2022)	Az adat forrása	Jelenté-si gya-kori-ság
Vonzó, biztonságos és funk-ciógazdag települési kör-nyezet létrehozása, ideértve a barnamezős területek többfunkciós hasznosítását	A támogatott új közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosok száma a fejlesztett / megújított településrészeken	fő	fejletle-nebb	0	2013	forrás-leosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
Települési környezeti állapot javítása	A támogatott létesítmények fejlesztése által érintett lakosok száma	fő	fejletle-nebb	0	2013	forrás-leosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[14] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

21. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázisérték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[15] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[15] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.2.3 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

1. intézkedés: A települési környezet integrált és környezettudatos megújítása

Az intézkedés keretében a településközpontok, funkcióhiányos településrészek megújítása kerül támogatásra, ahol előtérbe kerülnek a családok számára vonzó és biztonságos feltételek megteremtése, és a klímaadaptációs szempontok. Az intézkedés keretében fenntartható köztér-rehabilitáció és közterület-felújítási fejlesztések valósulnak meg. A beavatkozások eredményeként vonzó települési környezet és infrastruktúra alakítható ki. A jobb és biztonságosabb települési környezet hozzájárul a település-szerkezet javításához, megteremtődnek a helyi közösségi élet előfeltételei.

Főbb célcsoportok: a települések lakossága.

Specifikus célterületek: a városok és térségük.

Kedvezményezettek típusai: a települési önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve ezek társulásai; magán- és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok.

2. intézkedés: Belterületen fekvő barnamezős területek rehabilitációja

A településeket napjainkban jellemző kihívások között említendő, hogy több helyen találhatóak a település központi részein leromlott állapotú barnamezős, egykori ipari hasznosítású területek. Az intézkedés célja e területek rendezése, új közfunkcióval való ellátása, amely jelentősen erősítheti a település szervező erejét. Az intézkedés keretében kiemelten kezelendő az alulhasznosított, vagy használaton kívüli területek újbóli településszerkezetbe illesztése és e területek funkcióváltásának elősegítése környezetvédelmi szempontok figyelembe vételével.

Főbb célcsoportok: a települések lakossága.

Specifikus célterületek: a városok és térségük.

Kedvezményezettek típusai: a települési önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve ezek társulásai; magán- és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok.

3. intézkedés: Kisléptékű települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések

Az intézkedés keretében kisléptékű környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések valósulnak meg a településeken, amelyek kiegészítő jelleggel kapcsolódnak az ágazati fejlesztésekhez. Ennek keretében az intézkedés támogatja a települési infrastruktúra-fejlesztéseket a hulladékgazdálkodás, a vízgazdálkodás, a talajvédelem vagy a légszennyezettség csökkentése terén.

Főbb célcsoportok: a települések lakossága.

Specifikus célterületek: a városok és térségük.

Kedvezményezettek típusai: a települési önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve ezek társulásai; magán- és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok.

2.2.3.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az MJV-k és térségük fejlesztései integrált településfejlesztési stratégiák mentén valósulnak meg, integrált várostérségi fejlesztési csomagok keretében. Ezek előre meghatározott forráskeretből gazdálkodnak, és széleskörű partnerséggel, a szomszédos települések bevonásával készülnek. A prioritástengely keretében a nem MJV városok és térségük számára a gazdasági, szociális és környezeti problémák összetett kezelésére a megyei fejlesztési csomagokhoz kapcsolódó kistérségi integrált csomagok nyújtanak lehetőséget.

2.2.3.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

Az intézkedés keretében nyújtott támogatások főként vissza nem térítendő formában valósulnak meg.

2.2.3.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.2.3.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

22. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[16]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m^2	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

2.2.4 *Külön rendelkezések az ESZA[17]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, régiókategóriákra lebontva)*

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.2.5 *Teljesítménykeret (prioritás-tengelyekként)*

A települések fejlődésének, a népesség megtartásának elengedhetetlen feltétele azok funkcióinak bővítése, az élhető és egészséges családbarát települési környezet kialakítása. A prioritás-

[16] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.
[17] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

tengely célja, hogy hozzájáruljon a települési környezeti minőség növekedéséhez, a települési infrastruktúra családbarát és környezettudatos felújítása, barnamezős területek rehabilitációja révén, ezért a teljesítménykeret-indikátornak választott mutató ezek közül reflektál a megújított településrészek és létesítmények területi kiterjedésére.

23. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régiókategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentativitásának indoklása
Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m^2	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	-

2.2.6 *Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)*

24-29. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

24. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		25. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		26. táblázat: Dimenzió 3 Terület		27. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[18] (Kizárólag ESZA)		28. táblázat: Dimenzió 7 ESZA másodlagos téma[19]		29. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

2.2.7 *Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és*

[18] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

[19] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználására van szükség az integrált fejlesztési csomagok összetett végrehajtási feladatainak támogatására.

2.3 Prioritástengely: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

2.3.1 *A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]*

Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság megvalósításában számos tényező, köztük a villamosenergia-termelés, a kibocsátás visszafogása és a közlekedés is központi szerepet játszik. Az emberi tevékenység okozta üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátása jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatváltozáshoz, világszintű hatásai egyre nagyobbak. Az éghajlatváltozás elkerülése, az abból fakadó hatások minimalizálása érdekében a globális széndioxid-kibocsátást jelentős mértékben csökkenteni kell. Az Európa 2020 Stratégiában megfogalmazott célok között szerepel, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal csökkenteni kell az 1990-es szinthez képest (vagy akár 30%-kal, ha adottak az ehhez szükséges feltételek), a megújuló energiaforrások arányát 20%-ra kell növelni (Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve 14,65 %-os arány elérést tűzte ki célul), illetve az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani 2020-ig. Fontos, hogy az ember okozta ÜHG kibocsátás csökkentésére tett intézkedéseket minél hamarabb érvényesíteni lehessen.

Jelen prioritás a CO_2-kibocsátás csökkentését alacsony CO_2-kibocsátást célzó stratégiák elkészítésének, térségi és helyi energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok megvalósításának támogatásán, továbbá a megújuló energiaforrások alkalmazásának és az energiahatékonyságra való törekvés támogatásán, illetve a kisléptékű közlekedésfejlesztéseken keresztül kívánja elősegíteni.

A CO_2-kibocsátás csökkentés elérését hivatott szolgálni az alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó stratégiák támogatása. E programok, stratégiák komoly szerepet játszanak a térségi szintű kibocsátás megelőzési (pl. zöld tervezés, képzés) és kezelési intézkedések (pl. a kibocsátások csökkentése és elnyelése) gyakorlatias és hatékony tervezésében, megvalósításában.

Lényeges fejlesztési szükséglet a települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben, az önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása. A beépített környezet számos hatékony, rövidtávon megvalósítható kibocsátás csökkentési lehetőséget kínál, mindenekelőtt az épületek energiateljesítményének javítása révén. Az épületek energetikai tanúsítványának (lakás zöldkártya) kiállítása hazánkban 2012. január 1-től kötelező. Ez az első lépés afelé, hogy 2021-től alapszintű követelmény lehessen az, hogy az új épületek „intelligens", alacsony vagy nulla energiafelhasználásúak legyenek. A felmerülő többletköltségek a

tüzelőanyag-megtakarítás révén megtérülnek. A meglévő ingatlanok esetében támogatni szükséges az új követelményeknek való megfelelés folyamatát, az energiafogyasztás csökkentésére tett erőfeszítéseket, illetve meg kell teremteni a lehetőséget az alacsony CO_2 kibocsátású villamos energia (pl.: hőszivattyúk és hőtárolós kályhák) alkalmazására és a megújuló energiaforrások (pl. napenergiával való fűtés, biogáz, biomassza) felé való elmozdulásra. A prioritás lényeges eleme a térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok támogatása, amelynek révén többek között az önkormányzati tulajdonú és fenntartású épületek fűtési rendszereinek korszerűsítése, modernizálása, környezettudatos és fenntartható megoldások alkalmazásával történő kiépítése válna lehetővé (pl.: falufűtőművek).

A közlekedés egyre nagyobb mértékben járul hozzá a CO_2 kibocsátáshoz. Az intézkedés a jelenlegi közlekedési rendszerek fejlesztését, hatékonyabbá tételét, ezáltal az ágazat környezetbarátabbá válását támogatja. A kibocsátás csökkentésben jelentős lehetőségek vannak az üzemanyagok hatékonyságának javításában, a hibrid és elektromos motortechnológiákban, az alternatív tüzelőanyagok és meghajtó rendszerek alkalmazásában, azok egyre szélesebb körben való elterjedésében, továbbá az intelligens várostervezés fejlesztésében. A nem kötöttpályás városi és elővárosi közlekedés-fejlesztések mellett lényeges a kerékpárforgalmi hálózat és létesítmények, városi és elővárosi közúti közösségi közlekedés, gyalogos közlekedés és az üzleti infrastruktúra-elemek, önkormányzati utak fejlesztését-megvalósítását célzó projektek támogatása.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS *ERFA rendelet 5. cikk 4 (e)* alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását.

2.3.2 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Az EU-s és a nemzeti fejlesztési fókuszoknak megfelelően a prioritás fókuszában is a CO_2 kibocsátás mérséklése áll. Összhangban a hazai fejlesztési dokumentumokban megfogalmazottakkal, azaz törekedve a környezeti fenntarthatóságra, ezen prioritás keretein belül támogatott fejlesztési irányok egyik fő csoportját az alacsony CO_2 kibocsátást célzó stratégiák mellett a közlekedési ágazathoz köthető, kisléptékű közlekedésfejlesztések megvalósítását célzó, a CO_2 kibocsátás mérséklését szolgáló fejlesztések, programalapú beavatkozások képezik.

Specifikus cél 1: Környezetbarát közlekedési rendszerek bevezetése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, továbbá a szén-dioxid kibocsátás csökkentése

A széndioxid-kibocsátás csökkentésére irányuló fejlesztési stratégiák kidolgozása és megvalósítása, továbbá a környezettudatosságot szem előtt tartó kisléptékű közlekedésfejlesztések hozzájárulnak az energiafüggőség csökkentéséhez, a fenntarthatóság érvényesüléséhez és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz. Ezen célok különös figyelmet kapnak a városi térségekben.

A prioritástengely elősegíti a fenntartható közösségi közlekedés feltételeinek továbbfejlesztését, kiépítését, környezetbarát közlekedési rendszerek megvalósítása révén. A prioritástengely célja intermodális csomópontok, illetve a városi és elővárosi közlekedés-fejlesztések támogatása. Mindezen fejlesztések elősegítik a CO_2 kibocsátás csökkentését, a városi területeken való fenntartható mobilitás térnyerését, a CO_2 csökkentést előmozdító alkalmazkodási folyamatok fokozását.

30. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategó-ria (ahol rele-váns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[20] (2022)	Az adat for-rása	Jelentési gyakoriság
Környezetbarát közlekedé-si rendszerek bevezetése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, to-vábbá a szén-dioxid kibo-csátás csökkentése	Üvegházhatású gázok becsült csökkenése CO_2 egyenértéken	tonna CO_2-egyenérték	fejletlenebb	0	2013	forrásleosztás-tól függően tervezhető	EMIR	évente
Környezetbarát közlekedé-si rendszerek bevezetése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, to-vábbá a szén-dioxid kibo-csátás csökkentése	Megtakarított uta-zási idő a városi és elővárosi nem kötöttpályás közle-kedés fejlesztett szakaszaihoz kap-csolódóan	ezer utasóra / év	fejletlenebb	0	2013	forrásleosztás-tól függően tervezhető	EMIR	évente

[20] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

31. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[21] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[21] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.3.3 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

1. intézkedés: Alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó stratégiák támogatása

A klímaváltozás hatásainak mérséklésében az egyik legnagyobb kihívás a széndioxid-kibocsátás csökkentése. E folyamatban a különböző gazdasági ágazatok kibocsátás-csökkentése mellett az épületek energiahatékonyságának növelése is kiemelt jelentőséggel bír. Az energiahatékonysági beruházások, fejlesztések, korszerűsítések során ösztönözni kell a klímabarát és energiatakarékos építészeti megoldások, illetve lehetőség szerint a megújuló energia-források használatának alkalmazását.

Mindezek megalapozása érdekében szükséges a megfelelő energiaellátási módszereket és technológiákat is tartalmazó, az alacsony CO_2-kibocsátásra fókuszáló helyi integrált stratégiák kidolgozása, amelyek hozzájárulnak a koncentrálódó hatások csökkentéséhez. A klímaváltozás okozta hatások mérséklését segítik elő azon alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó stratégiák, amelyek a klímavédelmi és energiahatékonysági szempontokat helyezik előtérbe.

Főbb célcsoportok: a kistelepüléseken, illetve a városokban és térségükben élő lakosság, a középületek üzemeltetői.

Specifikus célterületek: a települések, a városok és környező térségük.

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: települési önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, magántulajdonú gazdasági társaságok, a nagyobb – akár csak részben – helyi alapanyagokat felhasználó, az előállításhoz helyi munkaerőt alkalmazó kis- és középvállalkozások.

2. intézkedés: Kisléptékű közlekedési fejlesztések

A támogatott intézkedések hozzájárulnak a környezetbarát közlekedési rendszerek bevezetéséhez, a fenntartható városi mobilitás kialakításához, a munkaerő-piaci központok megközelíthetőségének, a munkaerő mobilitásának javításához, illetve mindezeken keresztül a CO_2 csökkentést előmozdító alkalmazkodási folyamat támogatásához. A közösségi közlekedés fejlesztése terén kiemelt jelentőséggel bír a környezetbarát közlekedési módok elterjesztése, a közösségi közlekedés előnyben részesítését szolgáló beruházások (buszfordulók és- megállók létesítése, fejlesztése), az utazási körülmények javítása, kistérségi, települési kapcsolatok javítását célzó, új közösségi közlekedési viszonylatok kialakítása. Fontos terület a módváltó rendszerek fejlesztése, köztük a P+R, B+R parkolók és csomópontok fejlesztése. A közösségi közlekedés fejlesztésének további kulcseleme a tömegközlekedési rendszerek költséghatékonyságának javítása, a közlekedési láncok összekapcsolása a városi/elővárosi közlekedésben, illetve a közforgalmú közlekedési szolgáltatások igény alapú tervezésének elősegítése.

Az intézkedések közútfejlesztési projektek megvalósítását is célozzák, amelynek során önkormányzati utak fejlesztése válik lehetővé. Ide kapcsolódnak még azon vasútfejlesztési pro-

jektek, amelyek az üzleti infrastruktúrához kötődő kerítésen kívüli vasúthálózatba bekapcsoló iparvágány-fejlesztéseket támogatják.

A fenntartható közösségi mobilitás fejlesztésének elősegítése érdekében a hivatásforgalmú kerékpárút-hálózat és kerékpárforgalmi létesítmények, kerékpáros közösségi közlekedési rendszer fejlesztése, nem kötöttpályás városi és elővárosi közlekedés-fejlesztések (pl. városi és elővárosi közúti közösségi közlekedés, gyalogos közlekedés) valósulnak meg. A regionális kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése terén szükséges a helyi, helyközi, hivatás-forgalmi és egyéb célú kerékpárutak építése és felújítása, a kerékpáros közlekedési infrastruktúra bővítése, a műszakilag és forgalomtechnikailag nem megfelelő kerékpárutak, balesetveszélyes gócpontok korrekciója. Fontos fejlesztési célterület a nemzetközi és az országos kerékpárút-hálózatokhoz való csatlakozás biztosítása, a már meglévő elemek hálózatba szervezése környezetileg fenntartható módon. Jelentős fejlesztési célterület a kerékpáros közlekedés közösségi közlekedéshez való kapcsolódása, a kerékpáros közlekedési mód integrálása a közösségi közlekedésbe, így fejleszteni szükséges a kerékpáros közlekedést kiszolgáló létesítményeket, infrastruktúraelemeket, gyarapítani kell az őrzött kerékpár-tárolók számát. A közlekedési csomópontokban meg kell valósítani a kerékpártárolók, P+R parkolók és a tömegközlekedés kombinálását, illetve a kerékpár-kölcsönző hálózatok kiépítését. A kerékpáros közlekedés fejlesztése terén kiemelt jelentőséggel kezelendő a monitoring rendszer, a KENYI kiépítése és a térinformatikai alapú kerékpárút-nyilvántartás megvalósítása. A kerékpáros civil szervezetekkel való együttműködés tere lehet a kerékpáros közlekedés népszerűsítése, az ehhez kapcsolódó szemléletformálás, vagy akár a városi kerékpározás biztonságának növelése. Mindezen fejlesztések során célszerű és indokolt figyelembe venni a gyalogos közlekedés sajátosságait és szükségleteit, azaz a kerékpáros közlekedés fejlesztését összhangban kell végezni a gyalogos közlekedés fejlesztésével.

A különböző közlekedési módok összekapcsolása esetében szükséges azon személyszállítási intermodális csomópontok fejlesztése, ahol a beruházási ráfordítás kevesebb, mint 50%-a kapcsolódik a kötöttpályás létesítményhez (pl. autóbusz-pályaudvarok).

Főbb célcsoportok: a települési lakosság, a munkavállalók, a különböző fejlesztéssel érintett közösségi közlekedési módokat igénybevevő lakosság.

Specifikus célterületek: a városok és környező térségük (a lehatárolás pontosítása a tervezés későbbi fázisaiban történik meg).

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: A támogatások kedvezményezettjei a települési önkormányzatok, az üzleti infrastruktúra-elemek (pl. ipari parkok, telephelyek logisztikai központok, kiemelt növekedési zónák) üzemeltető gazdasági társaságai, VOLÁN társaságok, MÁV Zrt., NIF Zrt.

2.3.3.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az MJV városok és térségük fejlesztései integrált településfejlesztési stratégiák mentén valósulnak meg, integrált fejlesztési csomagok keretében. Ezek előre meghatározott forráskeretből

gazdálkodnak, és széleskörű partnerséggel, a szomszédos települések bevonásával készülnek. A prioritástengely keretében a nem MJV városok és térségük számára a gazdasági, szociális és környezeti problémák összetett kezelésére a megyei fejlesztési csomagokhoz kapcsolódó kistérségi integrált csomagok nyújtanak lehetőséget.

2.3.3.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely támogatásai alapvetően vissza nem térítendő formában valósulnak meg, azonban bizonyos közlekedésfejlesztések esetében visszatérítendő források és pénzügyi eszközök alkalmazása is tervezett.

2.3.3.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.3.3.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

32. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[22]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A kidolgozásra kerülő alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó stratégiák száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott városi tömegközlekedési szolgáltatást igénybe vevő utasok utazásai számának a növekedése	tömegközlekedési eszközön tett utazások száma (db)	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[22] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

ERFA rendelet 5. cikk 4 (c) az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása

2.3.4 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Az EU-s és a nemzeti fejlesztési fókuszoknak megfelelően a prioritás fókuszában is a CO_2 kibocsátás mérséklése áll. Összhangban a hazai fejlesztési dokumentumokban megfogalmazottakkal, azaz törekedve a környezeti fenntarthatóságra, ezen prioritás keretein belül támogatott fejlesztési irányok fő csoportját a települési önkormányzatok tulajdonában vagy fenntartásában álló, közfeladatokat ellátó intézményekhez és az önkormányzati bérlakásokhoz, az infrastrukturális létesítményekhez köthető energiahatékonyságot és a megújuló energia felhasználásának arányát növelő, a CO_2 kibocsátás mérséklését szolgáló fejlesztések adják.

Specifikus cél 2: Települési energiahatékonyság növelése

A prioritás tengely keretében cél az önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézmények, önkormányzati tulajdonú lakóépületek, középületek energiahatékonyságának javítása, az önkormányzatok rezsiköltségeinek csökkentése. További cél a térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok megvalósítása.

A megvalósítás során fontos szempont a megújuló energiaforrások használatának ösztönzése, ezért fontos szerepet töltenek be a fosszilis energiahordozóktól való függés leküzdésében.

33. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régió-kategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[23] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Települési energiahatékonyság növelése	Üvegházhatású gázok becsült csökkenése CO_2 egyenértéken	tonna CO_2-egyenérték	fejletlenebb	0	2013	forrás-leosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[23] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

34. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[24] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

2.3.5 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések*

3. intézkedés: A települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben, önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználás támogatása

A klímaváltozás hatásainak mérséklésében a legnagyobb kihívás a széndioxid-kibocsátás csökkentése, amelyben az épületek energiahatékonyságának növelése kiemelt jelentőségű. A középületek esetében az energiahatékonysági beruházások, a támogatással megvalósuló fejlesztések, korszerűsítések során ösztönözni kell a klímabarát építészeti és az energiatakarékos fűtési, világítási megoldások és lehetőség szerint a megújuló energia-források használatának alkalmazását. Az intézkedés keretein belül megvalósítható az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja, ideértve egyebek között a villamos energiaszolgáltató rendszerek és a közvilágítás korszerűsítését, elavult kazánházak felújítását, illetve az épületek hőszigetelésének javítását. Az intézkedés minden olyan, az energiaháztartás fejlesztésére irányuló kezdeményezést támogat, amely az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületek energia felhasználásában, valamint az üvegházhatású gázok kibocsátásában jelentős megtakarítást eredményez.

Főbb célcsoportok: települési önkormányzatok, a településeken élő lakosság, a középületek üzemeltetői.

Specifikus célterületek: a lehatárolás pontosítása a tervezés későbbi fázisaiban történik meg.

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: települési önkormányzatok.

4. intézkedés: Térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok

A klímaváltozás alapvető okainak és következményeinek jelentős része a városi térségekben összpontosul. A városok mikroklímája a globális változások hatásai nélkül is jelentősen eltér a kevésbé városiasodott térségekétől, ezek a különbségek pedig a klímaváltozás hatására a későbbiekben felerősödhetnek. Mind a klímaváltozás hatásainak mérséklése, mind a városi térségek energiafüggősége szempontjából kiemelt jelentőségűek azok a kisebb léptékű komplex fejlesztési programok, amelyek a térségi energiapotenciál, különösen a megújuló energia-források endogén kiaknázásra irányulnak, az autonóm energiaellátás egyéni és kisközösségi szintű megvalósítása. Mindezen rendszerek a környékbeli helyi nyersanyagok, mint megújuló energia-források hasznosítására is hivatottak, így egy környezetkímélő, független és hosszú távon is fenntartható (hő)energia ellátást biztosítanak. Az intézkedés célja a szükséges kisebb léptékű, térségi és települési jelentőségű, települési és településközi koordinációt igénylő, megújuló forrásokból energia termelését és helyi felhasználását célzó megoldások (pl. közösségi fűtőművek létesítése, integrált kisléptékű megújuló energiatermelő rendszerek) megvalósításának támogatása. A fejlesztések eredményeképpen új munkahelyek jönnek létre.

Főbb célcsoportok: települési önkormányzatok, a településeken élő lakosság, a középületek üzemeltetői.

Specifikus célterületek: a lehatárolás pontosítása a tervezés későbbi fázisaiban történik meg.

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: települési önkormányzatok.

2.3.5.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az MJV városok és térségük fejlesztései várhatóan integrált településfejlesztési stratégiák mentén valósulnak meg, az integrált területi beruházás eszköz alkalmazásával. Az integrált területi beruházások (ITB) előre meghatározott forráskeretből gazdálkodnak, és széleskörű partnerséggel, a szomszédos települések bevonásával készülnek. A prioritástengely keretében a nem MJV városok és térségük számára a gazdasági, szociális és környezeti problémák összetett kezelésére a megyei ITI-hez kapcsolódó kistérségi integrált csomagok nyújtanak lehetőséget.

2.3.5.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely támogatásai alapvetően vissza nem térítendő formában valósulnak meg, azonban bizonyos energetikai fejlesztések esetében visszatérítendő források és pénzügyi eszközök alkalmazása is tervezett.

2.3.5.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.3.5.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák)

35. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mérték-egység	Alap	Régió-kategória	Célérték (2022)[25]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	Az energetikailag korszerű-sített épületek száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrás-leosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

2.3.6 *Külön rendelkezések az ESZA[26]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, régiókategóriákra lebontva)*

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.3.7 *Teljesítménykeret (prioritás-tengelyekként)*

A prioritástengely keretében jelentős részben energiahatékonysági beruházások valósulnak meg. A intézkedések között több is az önkormányzati tulajdonú épületállomány energetikai racionalizálását célozza, így „a *települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben, az önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználás támogatása*” és a „*térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok*” címet viselő intézkedések. A választott teljesítménykeret-indikátor e tartalmakra reagálva az energiahatékonysági beruházásokon átesett épületek számára koncentrál.

[25] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

[26] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

36. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmez-hető	Alap	Régió-kategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentati-vitásának indoklása
Az energetikailag korszerűsített épületek száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrás-leosztástól függően tervezhető	forrás-leosztástól függően tervezhető	EMIR	-

2.3.8 *Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)*

40-45. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

37. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		**38. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma**		**39. táblázat: Dimenzió 3 Terület**		**40. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[27] (Kizárólag ESZA)**		**41. táblázat: Dimenzió 7 ESZA másodlagos téma[28]**		**42. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

2.3.9 *Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)*

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását tervezzük az összetett előkészítési és megvalósítási folyamatok miatt.

[27] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

[28] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

2.4 Prioritástengely: A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése

2.4.1 *A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz*

A prioritástengely keretében nyújtott támogatások átfogó célja a társadalmi integrációt elősegítő szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése, a helyi szinten elérhető szolgáltatások fejlesztése és bővítése. A prioritás további célja a döntően városi térségekben élő, foglalkoztatottsági és jövedelmi mutatók szerint alacsony státuszú családok, illetve a szegregációs folyamatoknak kitett városrészekben élők további elszigetelődésének megakadályozása heterogénebb, integrációra alkalmasabb, magasabb státuszú lakókörnyezet és társadalom kialakításával. A prioritástengely kialakítását a közszolgáltatások színvonalának és elérhetőségének alacsony szintje, az ebben fennálló területi különbségek, valamint a magyar városok jelentős részében megtalálható számos leromlott, szegregálódó településrész indokolja. A megfelelő szintű szociális biztonság garantálására, valamint a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre vonatkozó követelmények az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkelyében is megtalálhatók.

A prioritástengely alapvetően a (9) „a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem” tematikus célkitűzések érvényesülését segíti elő.

A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése feltétele annak, hogy a társadalmi kirekesztéssel leginkább veszélyeztetett csoportok helyzetének javítására irányuló programok végrehajtásához biztosított legyen a megfelelő szolgáltatási háttér, másrészről a foglalkoztatottsági szint növeléséhez csökkenthetők legyenek a családi terhek, és az életminőséget javító új szolgáltatások induljanak.

Az egészségügyi alapellátórendszer infrastrukturális fejlesztése az intézmények szolgáltatásainak és infrastrukturális feltételeinek korszerűsítését, a hozzáférés egyenlőtlenségeinek mérséklését célozza. Az egészségügyi alapellátás (háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás, a fogászati alapellátást és a védőnői hálózat) fejlesztésének fontosságát az adja, hogy ez a szint képes leginkább elvégezni az alapvető szűrővizsgálatokat és egészségügyi állapotfelméréseket. Az egészségügyi infrastrukturális fejlesztések a lakosság egészségben eltöltött életéveinek növekedését, a munkaképesség mielőbbi visszaállítását, valamint az erőforrások koncentrálásával a szolgáltatások költség-hatékonyságának és minőségének javítását segítik elő.

A helyi, önkormányzati közszolgáltatások és a közigazgatás infrastruktúrájának – épületeinek, eszközállományának – fejlesztése során alapelv, hogy a beavatkozások a szolgáltatások hozzáférhetőségének és azok minőségének javítását kell, hogy szolgálják.

A helyi szintű humán közszolgáltatások megújítása hozzájárul a lakosság foglalkoztathatóságának javításához, az életkörülményekben rejlő területi különbségek mérsékléséhez, illetve a társadalmi kohézió erősítéséhez.

A megvalósuló infrastrukturális fejlesztéseknek elő kell segíteniük, illetve alá kell támasztaniuk a közszolgáltatások átfogó reformjára vonatkozó tervek végrehajtását. Csakis olyan fejlesztések kivitelezése támogatható, amelyek révén lehetővé válik az adott ágazat szerkezeti, tartalmi vagy intézményi reformjára vonatkozó elképzelések egyidejű megvalósítása, összhangban a többi operatív program, elsősorban az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív program beavatkozásaival. Szintén előnyben kell részesíteni az infrastruktúra-fejlesztések során a környezetbarát megoldásokat, amelyek hosszú távon költségmegtakarítást is eredményeznek.

A társadalmi integrációt segíti a leromlott városi területeken, sok esetben szegregátumokban, telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi és gazdasági kirekesztettségének megszüntetése, a szegregált lakókörnyezet felszámolása, illetve az onnan kikerülő emberek életminőségének javítása, amely a lakhatási feltételek, a földrajzi mobilitás megoldásával együtt a munkaerőpiaci és a szociális helyzet javítását, valamint az egészségügyi, az oktatási, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést is biztosítja.

A prioritási tengely kizárólag az Európai Regionális Fejlesztési Alap forrásaira támaszkodik, a beavatkozásokhoz szorosan kapcsolódó ESZA jellegű tevékenységek az Operatív Program 6. prioritásban találhatók.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS *ERFA rendelet 5. cikk*

9 (a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra

2.4.2 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 1: A társadalmi befogadást és az esélyegyenlőséget, valamint az életminőséget segítő helyi szinten elérhető önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) az önkormányzatok számára kötelezően előírt közszolgáltatások infrastruktúrájának a fejlesztését, továbbá a területi közigazgatás helyi szintjén jelentkező közfeladatok ellátásához kapcsolódó infrastruktúra fejlesztését segíti elő. A szolgáltatások minősége és hozzáférhetősége tekintetében ugyanis jelentős területi különbségek vannak a megyék, illetve a nagyobb városok és a kisebb települések között.

Különösen a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott, többnyire aprófalvas, romák lakta térségekben (pl. Cserehát) nem biztosított a megfelelő színvonalú szolgáltatás sem helyben, sem az elérhető távolságon belüli centrumokban. Ugyanakkor a nagyobb városokban jelentkeznek a nagyobb népességszámhoz köthető speciális ellátások iránti városi és térségi igények.

A lakosság rendelkezésére álló humán közszolgáltatások mindenekelőtt az egészségügy és a szociális ellátások minőségét, színvonalát jelentős mértékben meghatározza a területileg, he-

lyileg e szolgáltatások működtetésére, rendelkezésre álló épületállomány fizikai állaga, technikai felszereltség korszerűsége. Jellemző módón az ország elmaradottabb, gazdasági és szociális tekintetben, leszakadó térségeiben a legrosszabb és legelavultabb az oktatási, képzési rendszerek és az egészségügyi, szociális ellátások helyi fizikai infrastruktúrája. A fizikai és info-kommunikációs infrastruktúra teljes hiánya miatt több száz településen egyáltalán nincs mód és lehetőség az életesélyek és az életminőség javítása, a területi felzárkóztatás, a népességmegtartó képesség szempontjából is fontos szolgáltatások működtetésére. Máshol a leromlott állagú épületek és az elavult felszerelések, vagy a technikai eszközök, hiánya miatt nincs tényleges lehetőség korszerű, magas színvonalú szolgáltatások nyújtására. A fogyatékossággal élő embereket környezeti és (info-)kommunikációs akadályok egyaránt gátolják társadalmi és munkaerőpiaci részvételükben.

A beavatkozások a szociális területen a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokat (mint pl. az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, az idősek, fogyatékosok nappali ellátását) érintik. A gyermekek napközbeni ellátásának két kiemelt intézményét, a bölcsődét és családi napköziket, valamint az óvodai szolgáltatások minőségi feltételeinek javítását a TOP 1. prioritása tartalmazza.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréssel, a betegségmegelőzés és az egészség-elősegítő rendszerek javításával minden valószínűség szerint csökkenthetők az egészségi állapot terén mutatkozó egyenlőtlenségek. A népesség egészségi állapotának javítását, illetve ennek érdekében az ellátórendszer szerkezetének átalakítását a Semmelweis Tervben foglalt célkitűzéseknek megfelelően a PM és az OP-k összetett eszközrendszerrel támogatja. Az egészségügy infrastruktúrájának fejlesztését támogató intézkedések részben az ágazati EFOP Programban, részben pedig a területi operatív programban kaptak helyet.

43. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[29] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
A társadalmi befogadást és az esélyegyenlőséget, valamint az életminőséget segítő helyi szinten elérhető önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javításaés a közigazgatási infrastruktúra fejlesztése	A jobb minőségű közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság száma	fő	fejletlenebb	0	2013	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[29] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

44. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[30] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[30] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.4.3 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

1. intézkedés: Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése

Az uniós tagállamok között, illetve azokon belül óriási eltérések mutatkoznak az egészségi állapotot illetően, sőt, vannak arra utaló jelek, hogy ezek az eltérések még markánsabbá válhatnak. A korábbi évtizedekből örökölt tendenciákon nem sikerült módosítani, Magyarország helyzete az egészségi állapot alapján lényegesen rosszabb, mint a hasonló gazdasági fejlettségű országoké, (és ami a legsúlyosabb probléma) az ország gazdasági fejlettsége alapján várható egészség-teljesítmény is tovább romlott, a „gazdagság-egészség diszkrepancia" tovább növekedett.

A Semmelweis Terv értelmében az egészségügy hazai reformjának célja, hogy megteremtődjön a betegek számára egyenlőbb, igazságosabb, színvonalasabb egészségügyi szolgáltatást nyújtó és az állam teherbíró képességéhez igazodó, hosszú távon is fenntartható egészségügyi ellátórendszer. A reform egyik fő elemét az ellátó kapacitások racionális átszervezése jelenti, amelynek keretében a kórház-központú rendszer helyét átvevő magasabb színvonalú alap- és szakellátás intézmények kerülnek támogatásra, élve a korszerű technológiák adta lehetőségekkel is. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréssel, a betegségmegelőzés és az egészség-elősegítő rendszerek javításával minden valószínűség szerint csökkenthetők egyes, az egészség terén mutatkozó egyenlőtlenségek.

A népesség egészségi állapotának javítását, illetve ennek érdekében az ellátórendszer szerkezetének átalakítását a PM és az OP-k összetett eszközrendszerrel támogatja. Az egészségügy infrastruktúrájának fejlesztését támogató intézkedések részben az EFOP-ban, részben pedig a TOP-ban kaptak helyet.

A Terület és Településfejlesztési Operatív Program kompetenciáját képezik a helyi felelősség körébe tartozó fejlesztések, amelyek a helyi önkormányzatok által ellátandó feladatokhoz kapcsolódnak. Ennek megfelelően a TOP által támogatott intézkedés alapvető célja az egészségügyi alapellátási és járóbeteg intézmények modernizációjának támogatása az infrastruktúra és eszközfejlesztés célirányos támogatásával, annak érdekében, hogy az egyes kistérségekben minden lakos számára hozzáférhetővé váljanak a megfelelő infrastrukturális ellátottsággal rendelkező egészségügyi intézmények szolgáltatásai. A programot indokolja, hogy az egészségügyi rendszer infrastruktúrája területileg kiegyenlítetlen, nagyszámú a rossz állapotú háziorvosi rendelő, a hiányos vagy elavult eszközökkel rendelkező és leromlott állapotú járóbeteg-szakellátó intézmény, amely különösen a hátrányos helyzetű térségeket érinti.

Az intézkedés lehetőséget nyújt egyrészt a helyi önkormányzatok egyes főbb alapellátási szolgálatainak helyet adó épületeinek, másrészt a járóbeteg-intézmények épületeinek korszerűsítésére infrastruktúra-fejlesztés és eszközbeszerzés által. Cél a szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása korszerű infrastruktúra-fejlesztéssel és esz-

közbeszerzéssel, figyelembe véve a környezettudatos gondolkodásmódot, a környezetbarát technológiák és anyagok alkalmazását, a megújuló energiaforrások használatát.

Az alapellátási szolgálatok fejlesztésének keretében a háziorvosi szolgálatnak – felnőtt gyemek, vegyes praxis –, fogorvosi szolgálatnak, központi alapellátási ügyeletnek helyt adó épületek fejlesztésére lesz lehetőség. Az intézkedés az önkormányzati feladatok közé tartozó kötelező alapellátás fejlesztésén túl, az önkormányzati fenntartású járóbeteg-szakellátási intézmények fejlesztésére is lehetőséget biztosít a meglévő járóbeteg-szakrendelők bővítésével, átépítésével, felújításával és eszközbeszerzéssel a magas szintű közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elvét követve.

Támogatandó tevékenységek:

- meglévő orvosi rendelők infrastruktúra fejlesztése, akadálymentesítése;
- eddig más célra használt ingatlan orvosi rendelővé/egészségházzá vagy központosított alap-ellátási ügyeletté való kialakítása, indokolt esetben új építése;
- meglévő járóbeteg-szakrendelő bővítése, átépítése, felújítása a jogszabályi és a szakmai minimum feltételeknek megfelelően, és az akadálymentesítés szempontjainak figyelembevételével;
- szakmai felszereltség korszerűsítése a minimumfeltételeknek megfelelően;
- emelt szintű definitív ellátás végzéséhez szükséges gépek-eszközök fejlesztése.

Főbb célcsoportok: Az egyes egészségügyi közszolgáltatási funkciók igénybevételével érintett lakosság.

Specifikus célterületek: A specifikus célterület a tervezés későbbi fázisában kerül azonosításra.

Kedvezményezettek típusai: helyi önkormányzatok, önkormányzati fejlesztési társulások, többcélú kistérségi társulások, helyi önkormányzatok és önkormányzati társulások által létrehozott non-profit gazdasági társaságok.

2. intézkedés: A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése

Az önkormányzatok teljes körűen kötelesek a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását, ezen túl az étkeztetést és házi segítségnyújtást, valamint az egyéb szociális szolgáltatásokhoz, különösen a családsegítéshez való hozzáférést biztosítani. A jogszabályok településnagysághoz kötötten írják elő a többi ellátási forma biztosítását: a települések 2000 fő fölött családsegítést, 3000 felett családsegítést és idősek nappali ellátását, 10 000 fő felett a fentieken túl egyéb nappali ellátást, valamint bölcsődét kötelesek működtetni. A 20 000 főnél nagyobb települések kötelesek gyermekek átmeneti otthonát, 30 000 fő felettiek családok átmeneti otthonát, illetve átmeneti ellátást nyújtó egyéb bentlakásos szociális intézményeket, 40 000 fő felettiek gyermekjóléti központokat, 50 000 fő felettiek utcai szociális munkát is biztosítani. A megyei jogú városok és megyei önkormányzatok kötelesek minden

TERVEZET

más, alapvetően tartós bentlakást nyújtó szociális szolgáltatás biztosítására. A szociális törvény nevesít mindezeken túl további szociális alapszolgáltatásokat is, mint például a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi ellátások és a támogató szolgáltatás.

Az intézkedés a kirekesztődés mérséklése érdekében támogatja a települési és kistérségi szintű szolgáltatások kialakítását, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális nappali ellátásokat és egyéb szociális alapellátásokhoz kapcsolódó szolgáltatások infrastruktúrális feltételeinek fejlesztését.

Főbb célcsoportok: az egyes szociális közszolgáltatási funkciók igénybevételével érintett lakosság.

Specifikus célterületek: A specifikus célterület a tervezés későbbi fázisában kerül azonosításra.

Kedvezményezettek típusai: A fenntartó települési önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve ezek társulásai; a szociális intézmények, non-profit szervezetek, egyházak, civil szervezetek, napközbeni ellátást nyújtó intézmények.

3. intézkedés: Térségi és helyi közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúra-fejlesztés

A helyi közintézmények, közszolgáltatások integrált (összehangolt igazgatási és ellátási rendszerek), minőségi fejlesztése (pl. közösségi célú szolgáltatási pontok működtetéshez szükséges fejlesztések), megújítása, valamint a közigazgatási és közszolgáltatási rendszerek egyéb infrastrukturális fejlesztése elengedhetetlen az ügyfélbarát szolgáltatások nyújtásához és a belső munkafolyamatok hatékonyabb működtetéséhez.

Helyi önkormányzati döntés esetén, indokolt esetben a TOP-ból támogatott fejlesztési csomagok részét képezhetik a központi közigazgatás területi infrastrukturális fejlesztései (amennyiben egyértelműen hozzájárul a társadalmi befogadás céljához).

Támogatandó továbbá a meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása.

Főbb célcsoportok: a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság.

Specifikus célterületek: A specifikus célterület a tervezés későbbi fázisában kerül azonosításra.

Kedvezményezettek típusai: települési és megyei önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve ezek társulásai; közigazgatási intézmények.

2.4.3.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az intézkedések által lefedett fejlesztések várhatóan tárgyalásos eljárás révén kerülnek kiválasztásra.

TERVEZET

2.4.3.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

Az intézkedés túlnyomórészt vissza nem térítendő támogatásokkal számol.

2.4.3.3 Nagyprojektek tervezett

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.4.3.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

45. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[31]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	Támogatással felújított vagy újonnan épített, közszolgáltatást nyújtó intézmények száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS *ERFA rendelet 5. cikk* (9b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;

2.4.4 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 3: A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő családok, romák valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációja, a biztonság és a társadalmi befogadás erősítése

Cél a városok leromlott vagy leszakadással fenyegetett városrészeinek leromlását kiváltó társadalmi-fizikai-gazdasági folyamatok megállítása és megfordítása, a helyi hátrányos helyzetű lakosság életminőségének és esélyeinek javítása, az épített környezet minőségi átalakításával, új gazdasági, kulturális, szociális és közösségi funkciók kialakításával és a meglévő funkciók figyelembevételével.

[31] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

46. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategó-ria (ahol rele-váns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[32] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
A leromlott városi terüle-teken mélyszegénységben élő családok, romák vala-mint szegregált élethely-zetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi in-tegrációja, a biztonság és a társadalmi befogadás erő-sítése	Szociális városrehabilitációs prog-rammal érintett településen élő lakosok száma	fő	fejletlenebb	0	2013	forrásleosztás-tól függően tervezhető	EMIR	évente

[32] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

47. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázis-év	Célérték[33] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[33] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.4.5 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

5. intézkedés: Szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációja

Az intézkedés célja városi válság területeken és/vagy leszakadással fenyegetett városrészeken koncentráltan megnyilvánuló társadalmi-fizikai-gazdasági problémák komplex módon való kezelése, az érintett városrészek meglévő funkcióinak figyelembevételével, újabb gazdasági, szociális és közösségi funkciók kialakításával. Az integrált szociális típusú rehabilitáció azokon a városrészeken valósítandó meg elsősorban, ahol a kedvezőtlen demográfiai helyzet, alacsony iskolázottság, alacsony gazdasági aktivitás, a tartós munkanélküliség magas szintje, a szegénység és kirekesztettség magas szintje, a nagyfokú kriminalitás és az erősen leromlott környezet ezt indokolja.

Az intézkedés kiterjed az érintett szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek lakófunkcióinak bővítésére, komfortfokozatának emelésére, lakások kiváltására, szociális bérlakások vásárlására és építésére, eredetileg más funkciójú önkormányzati tulajdonú épületek átalakítására, valamint életveszélyes lakhatási körülmények megszüntetésére.

A városrehabilitáció kiemelt területe, a közösségformálást erősítő terek, létesítmények fejlesztése az érintett lakosság szociális kohéziójának erősítése érdekében. Így a közművelődést szolgáló létesítmények (könyvtárak, közösségi házak, kulturális központok), szabadidős létesítmények, közösségépítést szolgáló egyházi tulajdonú épületek infrastruktúrájának átalakítása, megújítása, továbbfejlesztése és újabbak kialakítása szintén az intézkedés részét képezik. Az élhető város(rész) központi részét képező közterek, közparkok, közterületi játszóterek, szabadtéri közösségi terek, városi zöldfelületek, gyalogos zónák, mind-mind a közösségépítés fontos helyszínei. Az intézkedés ezért magában foglalja ezek infrastrukturális fejlesztését és megújítását.

Az intézkedés részét képezik, az ún. közösségi bérházprogramok, melyek megfelelő teret biztosítanak a közösségépítéshez, valamint a lakók közötti szolidaritás kialakításához. Az intézkedés egy olyan kísérleti programot tartalmaz, ami egy speciális bérház és közösség kialakítását célozza. A lakások egy részét segítségre szoruló társadalmi csoportok (volt hajléktalan, állami gondozásban lévő, fogyatékkal élő emberek, pszichiátriai kezelés alatt álló betegek, stb.) tagjai bérelhetik, míg a lakások másik része olyanok számára lesz fenntartva, akik ilyen jellegű problémával nem küzdenek. A program egyik legfontosabb eleme a lakók közötti szolidaritás kialakítása, a közösség megtartó és segítő erejének a kiaknázása. Ehhez szükséges többek között az is, hogy az épületben kialakításra kerüljenek olyan közösségi terek, amelyek találkozás lehetőségét biztosítják a lakóközösség tagjai számára. A kísérleti projektek végeztével, a konklúziók levonása után olyan szakmai ajánlás kialakítása szükséges, amely a későbbiekben a hasonló jellegű fejlesztések kivitelezéséhez nyújt segítséget. Az intézkedés ezért magában foglalja ezek infrastrukturális fejlesztését és megújítását.

Az intézkedés kiemelten kezeli a Fecskeház Program támogatását, mely a népesedési és a lakhatási helyzet javítása érdekében, támogatja az olyan önálló ingatlannal nem rendelkező, 35 év alatti fiatalokat, akik lakáscélú előtakarékosságot vállalnak, és 5 év után saját erőből kívánják megoldani a lakhatásukat.

A Fecskeház Programot több európai uniós államban alkalmazzák már, köztük olyan projektekben is, amelyek célja az elvándorolt, tehetséges fiatalok visszatérésének ösztönzése. Magyarországon 2007-2013 között is számos nagyváros, több község is igyekezett ezzel a módszerrel lehetőséget biztosítani a fiataloknak az otthonteremtésre. A Program újdonsága a jelenlegi programozási időszakban, hogy az elöregedő falvakra, valamint a fecskeházak hálózatszerű kialakítására, működtetésére helyezik a hangsúlyt.

Az intézkedés kiterjed a közszféra szolgáltatásainak elérhetőségére és a városbiztonság megteremtésének biztosítására is, amely segíti az érintett válságterületeken koncentráltan jelentkező deviáns viselkedési formák megakadályozását és továbbterjedését, ezáltal növelve az ott élők komfort- és biztonságérzetét. Az intézkedés keretében városi biztonság megőrzéséhez kapcsolódó feladatokat ellátó állami és civil szervezetek épületei, valamint a mentőszolgálat és tűzoltóság kiszolgáló infrastruktúrája kerülhet megújításra, fejlesztésre.

Az intézkedés hatékony és sikeres megvalósítása érdekében a TOP 6-os prioritásával összhangban került kidolgozásra, amely tartalmazza az integrált városrehabilitációt támogató társadalmi felzárkóztatást szolgáló programokat, mint például a helyi identitást, közösségformálást, szabadidő hasznos eltöltését segítő szolgáltatásokat, tanfolyamokat, képzési programok kialakítását, hátrányos helyzetű gyermekek iskolai felzárkózását elősegítő tevékenységeket, elsősorban az érintett területek lakossága és azok közvetlen szomszédságában élők számára.

Főbb célcsoportok: Városi, szegregációval fenyegetett területek lakosai; alacsony társadalmi státuszú lakosság; jellemzően alacsony jövedelmű, és alacsony iskolai végzettségű társadalmi csoportok.

Specifikus célterületek: a városi települések és környező térségük leromlott, vagy leszakadással fenyegetett területei (pl.: lakótelepek, városszövetbe ágyazott leromlott területek, városban illetve várostérségben lévő, telepszerű területek).

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: helyi önkormányzatok és társulásaik, valamint szövetségeik, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati és állami intézmények, egyházak, egyházi és civil szervezetek, közfinanszírozott szociális és egészségügyi szolgáltatók.

2.4.5.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

A tervezett fejlesztések várhatóan tárgyalásos eljárás révén kerülnek kiválasztásra.

2.4.5.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

Az intézkedés keretében nyújtott támogatások zömmel vissza nem térítendő formában valósulnak meg.

2.4.5.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.4.5.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

48. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[34]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	Támogatással felújított vagy újonnan épített, közszolgáltatást nyújtó intézmények száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	Helyreállított lakóingatlanok városi területeken	m2	ERFA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

2.4.6 *Külön rendelkezések az ESZA[35]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, régiókategóriákra lebontva)*

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.4.7 *Teljesítménykeret*

A prioritástengely fókuszában túlnyomórészt a társadalmi integrációt elősegítő szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése, a helyi szinten elérhető szolgáltatások fejlesztése és bővítése áll, ezért az indikátor az újonnan létesített vagy fejlesztésen átesett, közszolgáltatást nyújtó intézmények számára reflektál.

[34] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

[35] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

49. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mérték-egység, ahol értel-mezhető	Alap	Régió-kategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adat-forrás	Az indikátor reprezentati-vitásának indoklása
Támogatással felújított vagy újonnan épített, közszolgáltatást nyújtó intézmények száma	db	ERFA	fejletlenebb	forrás-leosztástól függően tervezhető	forrás-leosztástól függően tervezhető	EMIR	*kidolgozás alatt*

2.4.8 *Beavatkozási kategóriák*

50.-55. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

50. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		51. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		52. táblázat: Dimenzió 3 Terület		53. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[36] (Kizárólag ESZA)		54. táblázat: Dimenzió 7 ESZA másodlagos téma[37]		55. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidol-gozás alatt	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*

2.4.9 ***Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)***

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását tervezzük, kiemelten az összetett szociális városrehabilitációs projektek megvalósítása érdekében.

[36] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

[37] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

2.5 Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)

2.5.1 *A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]*

A prioritástengely kialakításának elsődleges indoka, hogy helyi szinten integrált, programalapú fejlesztéseket tegyen lehetővé. A korábbi fejlesztési programidőszakokban (2004-2006, 2007-2013) a területfejlesztési és vidékfejlesztési források integrált kezelésére nem volt mód, így azok szinergia nélkül teljesen elkülönülten működtek. A prioritástengely szakmai indoka, hogy a korábban egymástól elkülönülten működő uniós források, így a vidékfejlesztési (EMVA), a halászati (ETHA), a regionális fejlesztési (ERFA) és a társadalmi-szociális célú (ESZA) fejlesztési alapok forrásainak integrált elérését biztosítsa a helyi közösségek számára.

E térségi szinten integrált fejlesztések szinergiáinak érvényesítése azonban nem csak a programok több alapból történő koordinált szerepvállalásán, finanszírozásán keresztül érvényesíthető, hanem a fejlesztési megközelítés széleskörű társadalmi (fejlesztési szereplők, célcsoportok azonosításán és bevonásán alapuló) vonatkozásainak integrációja mentén is (ESZA). Ezen erős társadalmi orientáció jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a helyi szintű fejlesztési beavatkozások szinergiái, komplementer fejlesztései, területileg és ágazati szempontok szerint is összekapcsolhatóvá váljanak és ezáltal nagyobb térségfejlesztési hatással rendelkezzenek.

A prioritástengely területfejlesztési indoka, hogy a korábbi programciklusokban érvényesített város-vidék finanszírozási elkülönülés helyett (Magyarországon 2004-2006-ban és 2007-2013-ban is a 10 000 fő alatti városok kaphattak vidékfejlesztési forrást, vehettek részt a LEADER[38]-ben) a város-vidék kapcsolatokat, együttműködéseket erősítő, várost és vidéki térségeket együttesen kezelő fejlesztéseket tegyen lehetővé. A vidéki térségek szempontjából is fontos, hogy a városok, kisvárosok is részt vehessenek a helyi fejlesztési programok (CLLD) megvalósításában.

A prioritástengely szakmai indoka továbbá, hogy számos fejlesztés eredményesebben megvalósítható a szubszidiaritás elvének megfelelően helyi szinten. A prioritástengely olyan terület- és városfejlesztési tevékenységeket finanszíroz, amelyek léptékükben, célcsoportjukban, földrajzi terükben, jellegükben jobban tervezhetők, szervezhetők, hajthatók végre helyi, azaz települési és kisebb térségi szinten.

[38] A LEADER (francia betűszó: Liaison Entre Actions pour le Developpement de l'Economie Rurale) egy az Európai Közösség által 1991-ben elindított közösségi kezdeményezés a vidéki gazdaság fejlesztéséért, amely gazdasági, társadalmi és környezeti problémák helyi megoldásával segíti elő a fenntartható fejlődést Európa vidéki területein.

Magyarországon a helyi közösségi részvétel a fejlesztési folyamatokban, a civil aktivitás, a szektorok közötti együttműködés a nyugat-európai országokhoz képest gyengébb, ezért a prioritástengely alkalmazása a közösségi részvétel és együttműködés erősítése szempontjából is fontos.

A beavatkozások elsődlegesen a (9) társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem tematikus célkitűzéshez kapcsolódnak. A helyi gazdaság élénkítésével, közösségi részvétellel történő megerősítésével bővíthető a foglalkoztatás, önfoglalkoztatás, amely révén jövedelemhez juttathatók az emberek, így csökkenthető a szegénység. Emellett a beavatkozások hozzájárulnak a (8) foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása tematikus célhoz is.

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1*: 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása (ERFA)**

2.5.2 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 1: Város-vidék együttműködést és a városok közösségvezérelt fejlesztését erősítő helyi gazdaság- és településfejlesztés

Magyarország térségeinek többségében – beleértve a városokat, kisvárosokat, és különösen a vidéki térségeket – a helyi gazdaság megerősítésre és újjászervezésre szorul. Az elmúlt években növekvő tendencia ellenére alacsony a helyben értékesített, jellegzetes helyi termékek aránya. A helyi termelés és értékesítés, a helyi szolgáltatások erősítése egyaránt fontos a mikro-, kis- és középvállalkozások számára biztosítható piaci szegmens és a foglalkoztatás bővítése szempontjából. A helyi termelés és értékesítés infrastrukturális, termelői, fogyasztói feltételeit egyaránt erősíteni szükséges a terület- és városfejlesztés eszközeivel is. A specifikus célkitűzéshez tartozó intézkedések egyik célja a helyi közösségek együttműködésére és belső erőforrásaira építő gazdaságfejlesztési kezdeményezések ösztönzése és támogatása, amelynek eredményeként bővül a foglalkoztatás.

Az intézkedések másik fontos beavatkozási területe az integrált településfejlesztési projektek megvalósítása a város-vidék kapcsolatok erősítése, a közösségi terek megújítása, bővítése, valamint a társadalom egészségi állapotának javítása céljából. Ezen intézkedések egyrészről a helyi gazdaságfejlesztés településfejlesztési, infrastrukturális feltételeit biztosítják, másrészről az élhető és egészséges családbarát települési környezet, a mozgás és az egészséges szabadidő-eltöltés lehetőségeinek megteremtése és fejlesztése révén az egészségesebbé váló társadalom kialakulását segítik elő.

56. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régió-kategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[39] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Város-vidék együttműködést és a városok közösségvezérelt fejlesztését erősítő helyi gazdaság- és településfejlesztés	Támogatásban részesülő vállalatok által bevezetett új helyi termékek száma	db	fejletlenebb	0	2013	növekszik	EMIR	évente
Város-vidék együttműködést és a városok közösségvezérelt fejlesztését erősítő helyi gazdaság- és településfejlesztés	Minőségi fejlesztésen átesett közösségi és szabadidős terek és létesítmények fejlesztése által érintett lakosok száma	fő	fejletlenebb	0	2013	növekszik	EMIR	évente

[39] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

57. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[40] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

2.5.3 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

1. intézkedés: Közösségi szinten irányított helyi gazdaságfejlesztés

Az intézkedés hozzájárul a helyi és közösségi gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések, akciók, valamint a helyi vállalkozásfejlesztés (kiemelten a mikro- és kisvállalkozások) programalapú támogatásához. Ennek keretében – a Vidékfejlesztési Programmal szinergiában és komplementaritásban – megvalósulhat helyi és alternatív gazdaság-, termék, piacfejlesztés, beruházásösztönzés, közösségi, civil és szociális gazdaságfejlesztés, város-vidék termékláncok kialakítása, valamint helyi termékek népszerűsítése és a helyi piacok újjászervezése. A turizmus, mint a helyi gazdaság jelentős ágazatának fejlesztése érdekében fontos szerephez jut a kisléptékű turisztikai vonzerők minőségének javítása, valamint a rendezvények, fesztiválok szervezése. Az intézkedés támogatja a helyi és térségi energetikai potenciál fenntartható hasznosítására épülő komplex infrastruktúra-fejlesztési és foglalkoztatási programokat.

Főbb célcsoportok: Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákban (CLLD) résztvevő településeken élő lakosság, kiemelten a hátrányos helyzetű, munkanélküli emberek.

Specifikus célterületek: Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákat (CLLD) megvalósító térségek (a helyi akciócsoportok által lefedett térségek, települések).

Kedvezményezettek típusai: Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákat (CLLD) megvalósító helyi akciócsoportokban résztvevő, helyi akciócsoportok területén működő önkormányzatok és intézményeik, mikro- és kis- és középvállalkozások, civil szervezetek.

2. intézkedés: Helyi kapcsolódó közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése

Az intézkedésben a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása keretében fontos szerephez jut a várostérségi közösségi közlekedés javítása, elsősorban a kisváros-térségi és települési hivatásforgalmi kerékpárutak építésével és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztésével. Az intézkedés keretében – a társadalom egészségi állapotának javítása és a munkaerő újratermelődése érdekében – megvalósul a mozgás közösségi használatú tereinek és infrastruktúrájának fejlesztése (MOST program), a kapcsolódó létesítmények eszköz- és infrastrukturális fejlesztése, valamint egyéb közösségi terek fejlesztése. Ezen túl az intézkedés magában foglalja a természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, valamint az ezekhez való hozzáférhetőség javítását is (pl. helyi örökséghasznosítás és védelem).

Főbb célcsoportok: Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákban (CLLD) résztevevő településeken élő lakosság.

Specifikus célterületek: Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákat megvalósító térségek (a helyi akciócsoportok által lefedett térségek, települések).

Kedvezményezettek típusai: Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákat (CLLD) megvalósító helyi akciócsoportokban résztvevő, helyi akciócsoportok területén működő önkormányzatok és intézményeik, civil szervezetek.

2.5.3.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az intézkedések során a CLLD módszertan szerint kettős kiválasztási kritériumnak kell megfelelni. A helyi fejlesztési programokat megvalósító helyi akciócsoportok kiválasztása során fő alapelv a CLLD előírások (minimum követelmények) teljesítése, ezen túl fontos szempont a helyi fejlesztési stratégia minősége, integráltsága, többalapos finanszírozása és megvalósíthatósága, továbbá a helyi fejlesztési stratégia összeállításában megvalósuló partnerség (helyi vállalkozói, civil és közszféra partnersége). Figyelembe kell venni ezeken túl a helyi fejlesztési stratégia megvalósítását célzó projektek kiválasztási folyamatának átláthatóságát, a területalapú megközelítést és város-vidék partnerséget, továbbá a helyi akciócsoport szakmai, animációs és kommunikációs képességeit, valamint adminisztratív kapacitását is.

A helyi fejlesztési stratégiák végrehajtását szolgáló fejlesztési projektek kiválasztásánál a legfontosabb szempontok közé tartozik a helyi stratégia és a térségben irányadó egyéb fejlesztési stratégiák teljesítéséhez való hozzájárulás, a költségvetési keret és a meghatározott célok elérésének aránya, összhangja, továbbá a beavatkozások integráltsága, innovatív jellege, újszerűsége, valamint a helyi közösség akvitizálása, a közösségfejlesztési és térségfejlesztési hatások.

2.5.3.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

Speciális pénzügyi eszköz nem tervezett.

2.5.3.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.5.3.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként

Az intézkedésekhez előzetesen a következő indikátorok javasolhatók:

58. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[41]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	Támogatásban részesülő vállalatok száma	db	ERFA	fejletlenebb	1000	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A kkv-knak nyújtott köztámogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem fizetendő támogatás)	EUR	ERFA	fejletlenebb	100000	EMIR	évente
kidolgozás alatt	Minőségi fejlesztésen átesett közösségi és szabadidős terek és létesítmények	m^2	ERFA	fejletlenebb	1000	EMIR	évente

2.5.4 *Külön rendelkezések az ESZA[42]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, régiókategóriákra lebontva)*

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.5.5 *Teljesítménykeret*

A prioritás egyik legfontosabb célja a mikro-, valamint a kis- és középvállalkozások támogatása, amelyhez közvetlenül vagy közvetve több intézkedés is hozzájárul. A teljesítménykeretnek választott indikátor erre reflektálva a támogatott vállalkozások számára koncentrál.

[41] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

[42] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

59. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete (alapok és régiókategóriák szerint)

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mérték-egység, ahol értel-mezhető	Alap	Ré-giókat egória	Mérföld-kő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatfor-rás	Az indikátor reprezentativitá-sának indoklása
Támogatásban részesülő válla-latok száma	db	ERFA	fejlet-lenebb	200	1000	EMIR	*kidolgozás alatt*

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mérték-egység, ahol értel-mezhető	Alap	Ré-giókat egória	Mérföld-kő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatfor-rás	Az indikátor reprezentativitá-sának indoklása
A kkv-knak nyújtott köztámogatás-hoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem fizetendő támogatás)	EUR	ERFA	fejlet-lenebb	20000	100000	EMIR	*kidolgozás alatt*

2.5.6 *Beavatkozási kategóriák*

60-65. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

60. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		61. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		62. táblázat: Dimenzió 3 Terület		63. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[43] (Kizárólag ESZA)		64. táblázat: Dimenzió 7 ESZA másodlagos téma[44]		65. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidol-gozás alatt	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidol-gozás alatt*

2.5.7 ***Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)***

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

[43] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

[44] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

2.6 Prioritástengely: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés

2.6.1 *A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]*

A prioritástengely elsődleges célja, hogy hozzájáruljon az Európa 2020 - Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája által kiemelten a foglalkoztatás, illetve a szegénység és társadalmi kirekesztés területén megfogalmazott célkitűzések megvalósulásához. Az Európa 2020 stratégia által megfogalmazott célkitűzések prioritások alapján biztosítani kell, illetve el kell érni, hogy a 20-64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot. A szegénység/társadalmi kirekesztés területén elvárás, hogy Európa szerte legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

66. táblázat: Az Európa 2020 stratégia célkitűzései és Magyarország vállalásai a foglalkoztatási ráta százalékos alakulását és a szegénység vagy társadalmi kirekesztettség által veszélyeztetett emberek arányának csökkentését illetően a Nemzeti Reformprogrammal összhangban

Uniós/ tagállami célkitűzések	Foglalkoztatási ráta (%)	Korai iskolaelhagyás %-ban	Felsőoktatás %-ban	A szegénység vagy társadalmi kirekesztettség által veszélyeztetett emberek arányának csökkentése
Az EU kiemelt célja	75%	10%	40%	20,000,000
Az EU-ra vonatkozó becsült adat	73,70-74%	10,30-10,50%	37,50-38,0%	A tagállamok módszertani eltérései miatt az eredmények nem számíthatók ki
Magyarország	75%	10%	30,3%	450,000

A prioritási tengely kialakításának elsődleges indoka, hogy a fent említett, az Európa 2020 stratégiában megfogalmazott célkitűzések megvalósulásának sikeréhez helyi, területi alapon szervezett programok által járuljon hozzá.

A humánerőforrás fejlesztés integrált jellegéből adódóan jelen prioritási tengely két tematikus célkitűzés megvalósításához járul hozzá:

(8) a foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása,

(9) a társadalmi befogadás segítése és a szegénység elleni küzdelem.

A prioritási tengely keretében kiválasztott beruházási prioritások, specifikus célok és az azokon belül tervezett intézkedések, beavatkozások finanszírozása az Európai Szociális Alapból valósul meg.

Az ESZA források felett diszponáló, önálló prioritási tengely létét a területi szinten eltérő társadalmi problémák és az azokra reflektáló differenciált beavatkozások szükségessége indokolja.

Magyarországon a területi szinten is releváns társadalmi problémák közül a legmeghatározóbb a népesség három évizede tartó, egyre nagyobb ütemű csökkenése. Míg egyes potentált települések és térségek az elmúlt években is képes volt lakosságának megőrzésére, gyarapítására, addig az ország jelentősebb részén a népesség fogyatkozik. A népességcsökkenés hátterében álló okok közül a természetes fogyás mellett területileg sokkal differenciáltabb módon jelenik meg a belföldi (és egyre gyakoribban a külföldre irányuló) vándorlás jelensége, többnyire érzékenyen reagálva a térségek gazdasági erejének változásaira. Az elvándorlás ennek megfelelően kiemelten veszélyezteti a gazdaságilag erőtlenebb térségeket: a munkahelyek minőségének és számának csökkenésével egyértelműen visszaesik egy térség népesség vonzó és megtartó ereje is. Az elvándorlás a magasan kvalifikált lakosságot érinti elsősorban, ezáltal veszélyeztetve a helyben maradó lakosság pozícióit is. Az elvándorlás lassítása, a meglévő humán potenciálok megőrzése elemi érdeke egy-egy helyi közösségnek.

A munkalehetőségek beszűkülése a lakosság mindennapi megélhetését veszélyezteti, a munkanélküliség tartóssá válásával pedig az egyének szintjén már nem elegendő a munkalehetőségek megteremtése önmagában. Szükségessé válik az egyének szintjén megvalósuló felzárkóztató programok alkalmazása, amelyek hozzájárulhatnak az inaktív lakosság gazdasági és társadalmi aktivitásának javításához valamint a munkaerő alkalmazkodó képességének és foglakoztathatóságának növeléséhez.

A hagyományos gazdasági szereplők és foglalkoztatók számának visszaesésével, illetve azok mellett, szükséges alternatív megoldások keresése a helyi munkaerő és tudás hasznosítása érdekében. Az önálló gazdálkodástól, foglalkoztatástól sokszor évtizedek óta távol maradó lakosság esetében a helyi gazdaság működőképességének biztosítása érdekében feltétlenül szükséges a munkaerő megfelelő felkészítése, vállakozóvá vállás támogatása, illetve a termékstruktúra kialakításához kapcsolódóan a teljes előkészítési és mentorálási folyamat megvalósítása.

A társadalmi és gazdasági folyamatok kedvezőtlen alakulása a helyi közösségek működését is negatívan befolyásolja. A közösségi aktivitás és a társadalmi felelősségvállalás szintje is csökken az egyéni és családi szinten jelentkező jövedelemcsökkenés következtében. A kedvezőtlen helyzetben lévő térségek lakosai között is veszélyeztetettnek mondhatóak a gyermekek és fiatalok, valamint a roma kisebbség tagjai. A gyermekek és fiatalok a helyi közösség jövőjét jelentik. Nem csak arról szükséges gondoskodni, hogy megfelelő iskolai képzésben és nevelésben részesüljenek, hanem arról is, hogy a helyi társadalom értékes tagjai váljanak, a bennük rejlő tehetséget és tudást megfelelő szinten kamatoztatva.

Az identitásvesztés következtében a helyi közösségeknek újra meg kell ismerniük közös múltjukat és lehetséges jövőjüket. A helyi szintű értékek megismerése és megismertetése minden térség saját érdeke. Elengedhetetlen, hogy hosszú évek elteltét követően ismét tudatos helyi (térségi és települési szintű) tervezés alapozza meg a várható fejlesztéseket. A megfelelően felépített térségi tervek megvalósítását kiegészítő akciókkal szükséges megerősíteni.

Jelen prioritás keretében, a tervezett az ágazati beavatkozásokat kiegészítő helyi szintű foglalkoztatás ösztönzését és társadalmi befogadást célzó a helyi célcsoport igényeit figyelembe vevő intézkedések hatékony választ adnak az említett társadalmi problémák által felvetett kérdésekre, és általuk várhatóan javulnak a kiválasztott célcsoportok helyi lakosság elhelyezkedési lehetőségei, így továbbá az érintettek képesek lesznek harcba szállni a társadalmi kirekesztés és a szegénység kihívásaival szemben.

A prioritási tengely keretében tervezett intézkedések mindegyike esetén kiemelt jelentőségű célcsoportnak kell tekinteni a civil kezdeményezéseket.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS – ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i. munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között **helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén.**

2.6.2 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 1: A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése

A prioritás keretében tervezett intézkedések célja egyrészt a helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó egyedi foglalkoztatási célú, elsősorban a földrajzi mobilitást ösztönző támogatások megalapozása. A gazdaságfejlesztési intézkedések foglalkoztatási hatásának maximalizálása érdekében szükség van olyan egyedi támogatásokra, amelyek figyelembe veszik az adott beruházás sajátosságait és a helyi lehetőségeket.

A tervezett intézkedések célja azoknak a megyei és helyi jelentőségű beruházásoknak a kiegészítő támogatása, amelyek jelentős foglalkoztatási potenciállal bírnak. Ez az intézkedés a más forrásból származó beruházási támogatást egészíti ki olyan célzott egyedi támogatással, ami lehetővé teszi, hogy mire a beruházás megvalósul, rendelkezésre álljon a megfelelő mennyiségű és képzettségű munkaerő, valamint hogy az újonnan felvett munkavállalók lehetőség szerint elsősorban a térségben élő nem foglalkoztatottak, valamint az adott térségbe visszatérő vagy ott letelepülni és munkát vállalni kívánó foglalkoztatottak közül kerüljenek ki.

67. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régióka-tegória (ahol re-leváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[45] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gya-koriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[45] Az ERFA és KA esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

68. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[46] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	6 hónappal a támogatott programból való kilépést követően foglalkoztatott résztvevők száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott képzésben képesítést szerzők száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[46] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.6.3 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

1. intézkedés: A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával

Az intézkedés célja kiegészítve a GINOP és TOP foglalkoztatási szint javítását célzó programjait a helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó egyedi foglalkoztatási célú támogatások megalapozása. A gazdaságfejlesztési intézkedések foglalkoztatási hatásának maximalizálása érdekében szükség van olyan egyedi támogatásokra, amelyek figyelembe veszik az adott beruházás sajátosságait és az érintett megyei, helyi lehetőségeket, igényeket.

Az intézkedés célja közelebbről azoknak a megyei és helyi jelentőségű beruházásoknak a kiegészítő támogatása, amelyek jelentős foglalkoztatási potenciállal bírnak. Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások közvetlen célja ezen beruházások foglalkoztatottságot befolyásoló hatását a beruházással érintett térségbe koncentrálni.

Az intézkedés keretében a megfoglamazott célok elérését támogatják a munkanélküli és inaktív helyi lakosság – kiemelt prioritást élveznek a fiatalok és a hátrányos helyzetűek – munkaerőpiacra belépését, foglakoztathatóságuk növelését és vállakozóvá vállásukat segítő megyei és helyi programok, melyek figyelembe veszik az adott térség munakerőpiaci sajtárosságait.

Az intézkedés ösztönzi az olyan helyi programokat melyek javítják a földrajzi mobilitást és ezzel hozzájárulnak a közszolgáltatások jobb elérhetőségéhez, munkába járáshoz, helyi vállakozások helyi piacra jutásához.

Jelen intézkedés nagy hangsúlyt helyez az olyan programokra, melyek elősegítik az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepülni és munkát vállalni szándékozó munkaerő foglalkoztathatóságát.

<u>Főbb célcsoportok</u>: Munkanélküliek és inaktívak, munkavállalók, munkáltatók, KKV-k, civilek.

<u>Specifikus célterületek:</u> Prioritástengely által lefedett minden régió.

<u>Kedvezményezettek típusai:</u> Helyi önkormányzatok, civil szervezetek, intézményfenntartók, KKV-k.

2. intézkedés: A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése

Az intézkedés jellemzően más (TOP, GINOP) forrásból származó beruházási támogatást egészíti ki olyan célzott egyedi támogatással, ami lehetővé teszi, hogy mire a beruházás megvalósul, rendelkezésre álljon a megfelelő mennyiségű és képzettségű munkaerő, valamint

hogy az újonnan felvett munkavállalók lehetőség szerint elsősorban a térségben élő nem foglalkoztatottak közül kerüljenek ki.

Az érintett térség foglalkozatási vonatkozású intézkedéseinek sikeres tervezése, összehangolása érdekében alapvető feltétel a gazdasági és munkaerőpiaci szereplők együttes szerepvállalása, beleértve az önkormányzatok által megvalósított foglalkoztatási programokat is. Ezen intézkedéseknek illeszkedniük kell az országos szinten meghatározott foglalkoztatáspolitikai célok rendszerébe. A tartós eredmények érdekében a képzés, foglalkoztatás, munkahelyteremtés, oktatás, közösségfejlesztés eszközeit együttesen kell alkalmazni.

Főbb célcsoportok: Munkanélküliek és inaktívak, munkavállalók és munkáltatók, KKV-k.

Specifikus célterületek: Prioritástengely által lefedett minden régió.

Kedvezményezettek típusai: Helyi önkormányzatok, civil szervezetek, intézményfenntartók, KKV-k.

3. intézkedés: A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése

Az intézkedés támogatja a térségi szintű esélyteremtő programokat (ösztöndíjak, tehetségprogramok, egyéni pályázatok: helyismeret, stb.), a helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálását, facilitálását, szakértői támogatását (jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása), HGF projektek megalapozását és közösségi integrálását, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzését (kutatások, felmérések, fesztiválok, értékesítési akciók támogatása). Az intézkedés továbbá nagy hangsúlyt helyez a közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciókra és a kulturális és környezeti örökség megőrzésére, a kulturális és környezeti fenntarthatóságot szolgáló programokra, akciókra, szemléletformálásra, fejlesztésekre.

Főbb célcsoportok: foglalkoztatottak, gazdasági és munkaerőpiaci szereplők.

Specifikus célterületek: Prioritástengely által lefedett minden régió.

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: vállalkozások, gazdálkodó szervek, felnőttképzési intézmények, non-profit szervezetek, helyi önkormányzatok, érdekképviseleti szervek.

2.6.3.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak. Továbbá költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a horizontális szempontok érvényesüléséhez, azaz a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a

TERVEZET

megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség egyenlő esélyekkel történő biztosításához és a fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

2.6.3.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely támogatásai alapvetően vissza nem térítendő formában valósulnak meg.

2.6.3.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

2.6.3.4 Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.6.3.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

69. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[47]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek által végrehajtott projektek száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott vállalkozások száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott megyei és helyi kiemelt foglalkoztatási programok száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS – ESZA rendelet 3. cikk (1) b) i. aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja; (iii) a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem

2.6.4 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 2: Társadalmi befogadás erősítése és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések támogatása

[47] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia szerint ma Magyarországon a szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos – az állami szektorra, a társadalmi együttélésre és a gazdasági fejlődésre egyaránt kiható – társadalmi probléma. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén, valamint a hátrányos helyzetű térségekben és települések perifériáján növekvő és újonnan kialakuló rossz lakhatási körülmények.

A prioritás célja egyfelől a társadalmi felzárkózás lehetőségének megteremtése, a szegénység kialakulásának megelőzése és a szegénységből fakadó jelentős hátrányok csökkentése, másfelől a társadalmi befogadás erősítése.

A társadalmi kohézió biztosítása önmagában is fontos érték, de az erre irányuló intézkedéseknek a foglalkoztatáspolitika eredményességéhez való hozzájárulása is kiemelt jelentőséggel bír.

TERVEZET

70. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[48] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gya-koriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[48] Az ERFA és KA esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

71. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[49] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A támogatott, társadalmi befogadást célzó programba bevontak száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott programokba bekapcsolódó civil szervezetek száma	fejletlenebb	db	0	db	2013	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[49] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.6.5 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

4. intézkedés: Megyei és helyi speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok

Az intézkedés célja az EFOP 2. Befogadó társadalom prioritásával, valamint a TOP 4. prioritásávalösszhangban, azt kiegészítve a szegénység, a társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése. Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások a társadalom leghátrányosabb helyzetű tagjainak többirányú támogatásához, munkaerőpiaci beilleszkedésükhöz valamint az általuk képviselt munkaerőpiaci részvételi arány növeléséhez, tartós „bentmaradásuk" elősegítéséhez járulnak hozzá.

A társadalmi kirekesztettséggel érintett csoportok közül kiemelt figyelmet kap a roma-népesség, tekintettel arra, hogy a szegénység és a munkaerőpiacról való kiszorulás gyakoribb a roma népességhez tartozók körében. A társadalmi és a munkaerő-piaci reintegráció támogatása során törekedni kell a befogadó környezet, az egyenlő esélyek és diszkriminációmentes társadalmi és gazdasági feltételek kialakítására.

Az intézkedés keretében megyei vagy kisebb térségi, települési szintű speciális ESZA típusú esélyteremtő programok, fejlesztések (pl. megyei ösztöndíj, tehetség programok), másrészt alternatív családi, közösségi, nonprofit, időseket támogató és életvezetési tanácsadói hálózatok, valamint közösségfejlesztési akciók is megvalósíthatók.

Az intézkedés lefedi továbbá a megyei szintű közösségi célú fejlesztések, rendezvények, programok, akciók, valamint egészségügyi prevenciós programok, szociokulturális hátrányok felszámolását támogató komplex programok támogatását.

Főbb célcsoportok: a szegénységgel érintett társadalmi csoportok és a munkaerőpiacról való kiszorulással leginkább veszélyeztetett, e tekintetben hátrányos helyzetűnek mondható csoportok.

Specifikus célterületek: Prioritástengely által lefedett minden régió.

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: vállalkozások, gazdálkodó szervek, felnőttképzési intézmények, non profit szervezetek, helyi önkormányzatok, érdekképviseletek.

5. intézkedés: A helyi szerveződések elősegítése (civil szervezetek) – a civil szervezetek és a település/térség közintézményei, valamint a helyi lakosok közötti kapcsolat erősítése

Az EFOP 2. prioritásával összhangban, azt kiegészítve az intézkedés célja a civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten (a civil szervezet, mint „híd" az emberek és közintézmények között): a civil szervezetek, mint a közintézményeket támogató szféra fejlesztésének támogatása.

Az intézkedés részét képezi a kiemelt jelentőségű területeken működő civil szervezetek programjainak támogatása (többek között a településfejlesztés, örökségvédelem, kulturális és szociális területen, egészséges életmód, fizikai aktivitás és társadalmi befogadás szempontjából, stb.).

Főbb célcsoportok: a szegénységgel érintett társadalmi csoportok és a munkaerőpiacról való kiszorulással leginkább veszélyeztetett, e tekintetben hátrányos helyzetűnek mondható csoportok.

Specifikus célterületek: Prioritástengely által lefedett minden régió.

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: vállalkozások, gazdálkodó szervek, felnőttképzési intézmények, non profit szervezetek, helyi önkormányzatok, érdekképviseletek.

2.6.5.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak. Továbbá költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a horizontális szempontok érvényesüléséhez, azaz a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség egyenlő esélyekkel történő biztosításához és a fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

2.6.5.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely támogatásai alapvetően vissza nem térítendő formában valósulnak meg.

2.6.5.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.6.5.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

72. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[50]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek által végrehajtott projektek száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott vállalkozások száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott civil szervezetek száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente
kidolgozás alatt	A támogatott közösségi célú programok száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[50] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 3: Közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák (ESZA)

2.6.6 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

Specifikus cél 3: Város-vidék együttműködésen alapuló és a városok közösségvezérelt fejlesztését szolgáló közszolgáltatás- és közösségfejlesztés

Magyarország térségeinek többségében – beleértve a városokat, kisvárosokat és különösen a vidéki térségeket – a helyi közösségek, a helyi gazdaság társadalmi feltételei is megerősítésre szorulnak. A közösségek megújításának feltétele a meggyengült közösségi kohézió erősítése, ami a civil és társadalmi felelősségvállalási kezdeményezések ösztönzésével lehetséges. A foglalkoztatottság és aktivitási ráta európai összehasonlításban rendkívül alacsony, ezért kiemelten fontos a munkába állást és a családokat segítő célzott képzési és foglalkoztatási programok megvalósítása.

A specifikus célkitűzéshez tartozó intézkedések célja a források helyi stratégián alapuló koordinált felhasználása keretében a foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő helyi foglalkoztatási, képzési és közösségfejlesztési programok megvalósítása. Ezen intézkedések az emberek munkaerőpiaci esélyeinek növelését, a foglalkoztatás bővítését eredményezik.

73. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[51] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[51] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

74. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[52] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A támogatott programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők száma	fejletlenebb	fő		0	fő	2013	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	évente

[52] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

2.6.7 *A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)*

6. intézkedés: Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok és programalapú fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)

Az intézkedés a források helyi stratégián alapuló koordinált felhasználásával a helyi közösségek megerősítése érdekében elősegíti a helyi közösségi és civil kezdeményezések, családi, közösségi programok megvalósítását.

A helyi lakosság munkaerő-piaci esélyeinek növelése és a foglalkoztatottság javítása érdekében támogatja a helyi igényekhez igazított, célzott képzési és foglalkoztatási programokat, és az ezeket segítő közösségi szinten irányított helyi és civil kezdeményezések, rendezvények szervezését. Ennek keretében támogatható a fiatalok, pályakezdők, anyák, idősek, speciális munkaerőpiaci csoportok munkavállalásának segítése, valamint helyi képzési, ösztöndíj- és gyakornoki programok indítása. Fontos szerephez jut továbbá a térségben található munkanélküliek térségen belüli munkaerőpiaci mobilizációjának és a térségi foglalkoztatók hálózatosodási lehetőségeinek megteremtése, a foglalkoztatást segítő készségek, képességek fejlesztése valamint a meghatározó térségi szereplők fejlesztés orientált partnerségének építése.

Az intézkedés a TOP 5., alapvetően ERFA jellegű prioritását (Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések) ESZA jellegű fejlesztésekkel teszi teljessé.

<u>*Főbb célcsoportok:*</u> Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákban (CLLD) résztevevő településeken élő lakosság, kiemelten a nők, a hátrányos helyzetű emberek, az idősek és a fiatalok.

<u>*Specifikus célterületek:*</u> Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákat megvalósító térségek (a helyi akciócsoportok által lefedett térségek, települések).

<u>*Kedvezményezettek típusai:*</u> Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiákat (CLLD) megvalósító helyi akciócsoportokban résztvevő, helyi akciócsoportok területén működő önkormányzatok és intézményeik, civil szervezetek.

2.6.7.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az intézkedések során a CLLD módszertan szerint kettős kiválasztási kritériumnak kell megfelelni. A helyi fejlesztési programokat megvalósító helyi akciócsoportok kiválasztása során fő alapelv a CLLD előírások (minimum követelmények) teljesítése, ezen túl fontos szempont a helyi fejlesztési stratégia minősége, integráltsága, többalapos finanszírozása és megvalósíthatósága, továbbá a helyi fejlesztési stratégia összeállításában megvalósuló partnerség (helyi vállalkozói, civil és közszféra partnersége). Figyelembe kell venni ezeken túl a helyi fejlesztési stratégia megvalósítását célzó projektek kiválasztási folyamatának átláthatóságát, a terület-

alapú megközelítést és város-vidék partnerséget, továbbá a helyi akciócsoport szakmai, animációs és kommunikációs képességeit, valamint adminisztratív kapacitását is.

A helyi fejlesztési stratégiák végrehajtását szolgáló fejlesztési projektek kiválasztásánál a legfontosabb szempontok közé tartozik a helyi stratégia és a térségben irányadó egyéb fejlesztési stratégiák teljesítéséhez való hozzájárulás, a költségvetési keret és a meghatározott célok elérésének aránya, összhangja, továbbá a beavatkozások integráltsága, innovatív jellege, újszerűsége, valamint a helyi közösség akvitizálása, a közösségfejlesztési és térségfejlesztési hatások.

2.6.7.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

Speciális pénzügyi eszköz nem tervezett.

2.6.7.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert

2.6.7.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként)

Az intézkedésekhez előzetesen a következő indikátorok javasolhatók:

75. táblázat: Általános output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[53]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
kidolgozás alatt	A támogatott foglalkoztatási programok száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően ter-vezhető	EMIR	évente

2.6.8 *Külön rendelkezések az ESZA[54]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)*

Az ESZA keretében támogatott beavatkozások elsődlegesen a (8) foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása tematikus célkitűzéshez kapcsolódnak. Emellett a tervezett intézkedések hozzájárulnak a (9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem tematikus célhoz is.

[53] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.
[54] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

2.6.9 *Teljesítménykeret*

A tervezett helyi szintű foglalkoztatás ösztönzését és társadalmi befogadást célzó intézkedések által várhatóan javulnak a kiválasztott célcsoportok (kiemelten a helyi lakosság) elhelyezkedési lehetőségei, így az érintettek képesek lesznek kezelni a társadalmi kirekesztés és a szegénység kihívásait. A prioritástengely intézkedései ezért közvetlenül vagy közvetve a foglalkoztatás bővítését szolgálják, elsődlegesen célzott programok révén. A teljesítménykeretes indikátor ez utóbbi programok számára reflektál.

76. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete (alapok és régiókategóriák szerint)

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régiókategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentativitásának indoklása
A támogatott foglalkoztatási programok száma száma	db	ESZA	fejletlenebb	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	*kidolgozás alatt*

2.6.10 *Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)*

77-82. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

77. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		**78. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma**		**79. táblázat: Dimenzió 3 Terület**		**80. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[55] (Kizárólag ESZA)**		**81. táblázat: Dimenzió 7 ESZA másodlagos téma[56]**		**82. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

2.6.11 *Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)*

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

[55] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

[56] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

2.7 Prioritástengely: Technikai Segítségnyújtás

Az Általános Rendelet 52. cikke szerint, a tagállam kezdeményezésére az alapokból lehetőség nyílik előkészítési, irányítási, figyelemmel kísérési, értékelési, tájékoztatási és kommunikációs, hálózatépítési, panaszkezelési és ellenőrzési intézkedéseket támogathatnak.

A 2014-2020-as időszakban a technikai segítségnyújtás forrásai két helyen jelennek meg: az egyes operatív programok technikai segítségnyújtási prioritásaiban és a horizontális *Koordinációs Operatív Programban* (KOP). A *Közös Stratégiai Keret* technikai segítségnyújtási kereteinek ily módon történő lehatárolása összhangban van az Általános Rendeletben foglaltakkal, valamint az Operatív Programok struktúrájával.

A KOP- és az OP-szintű technikai segítségnyújtás tevékenységek közötti elhatárolás az intézményrendszer egyes szintjei közötti munkamegosztás, valamint az intézmények működtetéséből fakadó tevékenységekés költségeik megoszlásának figyelembe vételével került kialakításra.

Mindezek alapján
az OP-k technikai segítségnyújtás prioritásai az egyes programok operatív, elsősorban projektszintű végrehajtásához kötődő tevékenységeit (elsősorban a közreműködő szervezetekhez kapcsolódó költségek),
a KOP prioritásai pedig az KSK, illetve az operatív programok végrehajtásához kötődő, stratégiai, rendszer-szintű tevékenységeket hivatottak támogatni (a központi koordinációs szerv és a horizontális szervezetek feladatai).

A feladatok fenti felosztása a pénzügyi források tervezésének az alapja. Ennek megfelelően a rendelkezésre álló technikai segítségnyújtási források az alábbiak szerint alakulnak:

83. táblázat: Technikai segítségnyújtás források

TA-forrás	A KSK százalékában
KOP	1,5%
Összes operatív program TA-prioritása	2,5%
Összesen	***4,0%***

2.7.1 *A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát tartalmaz [amennyiben releváns]*

Nem releváns.

2.7.2 *A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények*

A prioritás specifikus célja az operatív program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása.

2.7.3 *Az eredmény indikátorok listája (csak ott, ahol az Uniós támogatás a technikai segítségnyújtásban meghaladja a 15 millió EUR-t)*

84. táblázat: Eredmény indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (specifikus célonként)

Azonosító	Indikátor	Mérték-egység	Bázis-érték	Bázis-év	Célérték[57] (2022)	Adat-forrás	Jelentési gyakori-ság
Az operatív program mű-veleteinek eredményes és hatékony megvalósítása	Az operatív prog-ram keretében támogatott pro-jektek megvaló-sulásának ará-nya*	%	0	2013	forrásleosz-tástól függően tervezhető	EMIR	félévente
Az operatív program mű-veleteinek eredményes és hatékony megvalósítása	Az operatív prog-ram keretében előkészített gaz-daságfejlesztési projektcsomagok száma	db	0	2013	forrásleosz-tástól függően tervezhető	EMIR	félévente

2.7.4 *Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz (prioritás tengelyenként)*

2.7.4.1 Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz

1. intézkedés: Program végrehajtási feladatok támogatása

Az operatív program végrehajtásában a közreműködő szervezetek az irányító hatóságtól kapott felhatalmazás és iránymutatás alapján végzik a támogatási konstrukciók, műveletek kezelését.

A közreműködő szervezetek legfontosabb feladatai:

részvétel az operatív program időközi módosításában;
éves munkaterv készítése az operatív program lebonyolításáról;
a pályázati kiírások és támogatási szerződések mintáinak elkészítése;
a projektjavaslatok befogadása, értékelése;
a döntés-előkészítő bizottságok titkársági feladatainak ellátása;
a támogatási szerződések, a szükség szerint kötendő biztosítéki szerződések megkötése és módosítása;
a projektek megvalósításának és előrehaladásának nyomon követése, audit-trail;
a támogatások kifizetése;

[57] A célértékek típusa lehet mennyiségi vagy minőségi.

projektek zárásával kapcsolatos feladatok elvégzése;
a helyszíni szemlék lebonyolítása;
ellenőrzések lebonyolítása, szabálytalanságok feltárása és jelentése;
az egységes monitoring információs rendszerben az adatok folyamatos rögzítése, az adatbázis naprakészségének és megbízhatóságának biztosítása;
negyedéves beszámolók készítése a program előrehaladásáról;
az OP-specifikus tájékoztatási és nyilvánossággal kapcsolatos feladatok ellátása.

A közreműködő szervezetek feladatai az irányító hatóság és a közreműködő szervezetek közötti megállapodásokban kerülnek rögzítésre. A közreműködő szervezeteknek az OP lebonyolításával kapcsolatos feladatai az elvégzett tevékenységek és a teljesítmény alapján, jelen prioritási tengely terhére kerülnek finanszírozásra. Az Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezetek közötti feladatdelegálás előfeltétele, hogy a közreműködő szervezetek az ún. *minősítés* (szervezeti audit) során a feladat elvégzéséhez szükséges szervezeti feltételek, erőforrások és szakmai kompetenciák meglétéről bizonyítottan számot adjanak, valamint ezen feltételekről az IH folyamatosan megbizonyosodjon. Ennek érdekében a közreműködő szervezetek teljesítményének értékelésére évente sor kerül, előre meghatározott szempontok alapján.

A közreműködő szervezet mellett a TOP 1. prioritási tengelye esetében szükség van ún. támogatás-közvetítő szervezetre is a globális támogatások (global grant) kezelésére. Globális támogatásként valósul meg a TOP 1. prioritási tengelyén belül térségi innovatív fejlesztések és a megyei alternatív befeketetés- és beruházás ösztönzés, projektelőkészítés és marketing programjainak támogatása. Ezen intézkedések esetében a támogatás-közvetítő szervezet a közreműködő szervezeti feladatok ellátása mellett a projekt-generálásban és előkészítésben is szerepet vállal, valamint folyamatos szakmai segítségnyújtást, tanácsadást és támogatást is nyújt a kedvezményezett szervezeteknek a végrehajtás során. A támogatás-közvetítő szervezetet szakmai és menedzsment tevékenységek támogatásában szerzett tapasztalatok alapján kell kiválasztani.

2. intézkedés: Térségi projektgenerálási és -fejlesztési feladatok támogatása

Kiemelten fontos az új területi szereplők felkészítésének biztosítása (tervezés, projektfejlesztés, végrehajtási szerepkörök) az az új területi integrációs eszközök (ITI, CLLD) és a több alapos finanszírozás felhasználásának tervezésére és megvalósítására, kapacitásaik megerősítésével, központi módszertani támogatással, tervezésük koordinációjával. A prioritástengely támogatja a TOP egyes területi prioritásaihoz kapcsolódó, programalapú fejlesztési projektcsomagok (CLLD, ITI) és projektek megfelelő időben és minőségben történő előkészítését, a leendő térségi programok végrehajtásában résztvevő szervezeteknek és projektgazdáknak nyújtott rendszerszemléletű projektgenerálási és -fejlesztési tanácsadással, úgymint:

települési és térségi szintű legjobb gyakorlatok gyűjtése, terjesztése, tapasztalatok átadásának biztosítása (tudástár);
partnerségek kezdeményezése, megerősítése;

térségi programok végrehajtásában résztvevő szervezetek és projektgazdák felkészítése, kapacitásaik fejlesztése (elméleti és gyakorlati képzés);
projektgenerálási és -fejlesztési tanácsadás: szakmai, adminisztrációs és pénzügyi menedzsment tematikájú támogatás a potenciális projektgazdák számára;
térségi alapú stratégiai tervezés és programozás terén nyújtott mentori, tanácsadói tevékenység.

3. intézkedés: Programkommunikációs és partnerségi feladatok támogatása

A prioritástengely támogatja az információk megosztásával és a partnerséggel kapcsolatos tevékenységeket, amelyek közvetlenül és specifikusan az operatív program megvalósításához kötődnek. Ezek elsősorban a következők:

az operatív programmal kapcsolatos tevékenységek és eredmények kommunikációja igazodva a 2014-2020-as támogatási időszak egységes kommunikációs elvárásaihoz;
társadalmi és szakmai partnerek bevonása;
figyelemfelkeltő kampányok;
együttműködések és hálózatosodás, tapasztalatcsere támogatása.

4. intézkedés: Programértékelési és egyéb előkészítési feladatok támogatása

A prioritástengely támogatja továbbá mindazon tevékenységeket, amelyek specifikusan és kizárólagosan az operatív program megvalósításához köthetők, és nem kerülnek a Koordinációs operatív program keretein belül támogatásra. Ezek főleg a következők:

éves megvalósítási jelentések, az OP végrehajtását érintő tanulmányok, elemzések készítése;
az OP monitoring bizottságának működtetése, titkársági feladatainak ellátása.

5. intézkedés: Projektfejlesztési, gazdasági információszolgáltatási és tervezési környezet fejlesztése

A prioritástengely támogatja továbbá mindazon tevékenységeket, amelyek specifikusan és kizárólagosan az operatív program megvalósításához köthetők, és nem kerülnek a Koordinációs operatív program keretein belül támogatásra. Ezek főleg a következők:

kiemelt területfejlesztési programok-, és projektek előkészítése;
a területi tervezési, elemzési, kutatási és információszolgáltatási (EMIR) környezet fejlesztése.

2.7.4.2 A beavatkozások kategóriái (prioritási tengelyeként)

85. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (prioritási tengelyenként)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Célérték (2022)[58]	Adatforrás
	Az OP végrehajtásában közreműködő szervezetek éves feladatterveinek átlagos teljesítése.	%	100%	IH
	Integrált információs rendszert rendelkezésre állása	%	100%	MAGIR

2.7.5 *Beavatkozási kategóriák (prioritás tengelyenként)*

86-88. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

86. tábla: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		**87. tábla: Dimenzió 2 Finanszírozási forma**		**88. tábla: Dimenzió 3 Terület**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidol-gozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidol gozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidol-gozás alatt*	*kidolgozás alatt*

[58] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték lett meghatározva.

3 AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE

3.1 Az általános rendelet

89. táblázat: az egyes alapokból tervezett támogatások teljes pénzügyi előirányzata éves bontásban

Régió-kategória	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
ERFA Fejletlenebb régiókban	248 096 502	465 180 941	558 217 130	620 241 255	558 217 130	341 132 690	310 120 628	3 101 206 275
ERFA össze-sen	248 096 502	465 180 941	558 217 130	620 241 255	558 217 130	341 132 690	310 120 628	3 101 206 275
ESZA Fejletlenebb régiókban	33 831 341	63 433 765	76 120 518	84 578 353	76 120 518	46 518 094	42 289 176	422 891 765
ESZA össze-sen	33 831 341	63 433 765	76 120 518	84 578 353	76 120 518	46 518 094	42 289 176	422 891 765
Ifjúsági Fog-lalkoztatási Kezdemé-nyezés	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*
Mindössze-sen	281 927 843	528 614 706	634 337 647	704 819 608	634 337 647	387 650 784	352 409 804	3 524 098 040

3.2 Az operatív program pénzügyi terve a teljes programozási időszakra, amely bemutatja az operatív programon belül az egyes alapok teljes pénzügyi előirányzatát és a nemzeti finanszírozást prioritástengelyenként (euró) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikke (d) (ii) pontja)

90. táblázat: Az operatív program pénzügyi terve

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (1) (d)			EBB hozzájárulás
1. Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA	Fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	1 127 711 373	199 007 889	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	1 326 719 262	0,85	*kidolgozás alatt*
2. Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása	ERFA	Fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	588 524 373	103 857 242	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	692 381 615	0,85	*kidolgozás alatt*
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	Fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	676 626 824	119 404 734	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	796 031 557	0,85	*kidolgozás alatt*

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (1) (d)			EBB hozzájárulás
4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA	Fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	264 307 353	46 642 474	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	310 949 827	0,85	*kidolgozás alatt*
5. Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)	ERFA	Fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	352 409 804	18 547 884	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	370 957 688	0,95	*kidolgozás alatt*
6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	ESZA	Fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	422 891 765	74 627 958	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	497 519 723	0,85	*kidolgozás alatt*
7. Technikai segítségnyújtás	ESZA	Fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	91 626 549	16 169 391	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	107 795 940	0,85	*kidolgozás alatt*

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (1) (d)			EBB hozzájárulás
Összesen	ERFA	fejletlenebb		3 101 206 275	503 629 615	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	3 604 835 890	0,8603	*kidolgozás alatt*
Összesen	ESZA	fejletlenebb		422 891 765	74 627 958	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	497 519 723	0,85	*kidolgozás alatt*
Összesen	YEI	fejletlenebb		0	0	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	0	0	*kidolgozás alatt*
Összesen	KA	fejletlenebb		0	0	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	0	0	*kidolgozás alatt*

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (1) (d)			EBB hozzájárulás
Teljes összesen				3 524 098 040	578 257 573	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	4 102 355 613	0,8590	*kidolgozás alatt*

(1) Csak akkor szükséges kitölteni, ha a prioritástengelyek összköltséggel vannak kifejezve.

(2) Ezt az arányt lehet kerekíteni a legközelebbi egész számra a táblázatban. A kifizetések visszatérítésére alkalmazott pontos arány az (f) jelű.

3.2.1 *Az operatív program pénzügyi terve prioritástengelyek, finanszírozó alap és tematikus cél szerint az ERFA, ESZA és KA alapok vonatkozásában*

91. táblázat: A YEI-t tartalmazó prioritás (vagy prioritás rész) allokációjának megosztása az ESZA és a YEI között, továbbá az ESZA által lefedett régiókategóriák között

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (1) (d)			EBB hozzájárulás
Összesen (YEI-hez kapcsolódó)	ESZA	fejletlenebb	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*
Teljes összesen	YEI	fejletlenebb	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*
			ESZA/YEI forrás arány							

92. táblázat: A pénzügyi terv bontása prioritási tengelyenként

Prioritástengely	Alap	Régiókategória	Tematikus célkitűzés	Uniós támogatás	Nemzeti társfinanszírozás	Összes finanszírozás
1. Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA	fejletlenebb	3. a kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása;	609 302 455	107 523 963	716 826 417
	ERFA	fejletlenebb	8. a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása;	518 408 918	91 483 927	609 892 845
2. Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása	ERFA	fejletlenebb	6. a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság propagálása;	588 524 373	103 857 242	692 381 615
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	fejletlenebb	4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;	676 626 824	119 404 734	796 031 557
4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA	fejletlenebb	9. a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;	264 307 353	46 642 474	310 949 827
5. Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)	ERFA	fejletlenebb	9. a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;	352 409 804	18 547 884	370 957 688
6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	ESZA	fejletlenebb	8. a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása;	422 891 765	74 627 958	497 519 723
7. Technikai segítségnyújtás	ERFA	fejletlenebb	TA	91 626 549	16 169 391	107 795 940

93. táblázat: A klímaváltozással foglalkozó célkitűzésekre fordítandó támogatás indikatív összege

Ezt a táblázatot a Strukturális Alapok közös adatbázisa (SFC) generálja automatikusan, a prioritástengelyek kategorizálási táblázatain alapulva.

Prioritástengely	A klímaváltozással foglalkozó célkitűzésekre fordítandó támogatás indikatív összege (euró)	Az operatív program teljes költségének arányában (%)
1.	-	-
Összesen	-	-

4 A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

A vonatkozó uniós szabályozást biztosító rendelettervezetek – amelyek az integrált területi beruházások valamint az alulról jövő helyi kezdeményezések megvalósítását nagy-mértékben befolyásolják / befolyásolhatják – még nem kerültek elfogadásra, ezért az alábbi információk kizárólag indikatív jelleggel kerültek rögzítésre, számításba véve a rendelkezésre álló információk alapján potenciálisan kijelölhető ITI és CLLD területeket.

A fejezet célja annak bemutatása, hogy az operatív program célkitűzéseinek eléréséhez milyen integrált területi eszközöket kívánunk felhasználni. A TOP tervezésének integrált területi megközelítése a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87 (3) cikke iránymutatásai alapján a Partnerségi Megállapodás tervezésével szoros összhangban történt.

A TOP a bizottsági iránymutatásoknak megfelelően nagy hangsúlyt fektet a területfejlesztés integrált megközelítésére, elkötelezett az integrált eszközök használata iránt, teret engedve az olyan közigazgatási határokon túlnyúló fejlesztéseknek, amelyeket a korábbi időszakok regionális politikája nem tett lehetővé. Ennek jegyében a TOP-ban szerepet fognak kapni az olyan integrált területi eszközök, amelyek funkcionálisan összetartozó területi egységekhez, illetve bottom up módon szövetkező közösségvezérelt térségekhez rendelnek hozzá fejlesztési eszközöket és forrásokat, azok integrált fejlesztését megcélozva.

A program integrált területfejlesztési igényét a város-vidék együttműködést erősítő helyi gazdaság- és településfejlesztési kihívások generálják, amelyek elengedhetetlenek az ország fenntartható tartós növekedési pályára állításához. Az integrált területi fejlesztések esetében a szűk keresztmetszetet elsősorban a források szűkössége jelenti. Annak érdekében, hogy megakadályozzuk a források elaprózódását, megalapozott integrált tervezés és célzott bavatkozások szükségesek, a források koncentrálásával. Szerencsés módon a hazai fejlesztési igények összeegyezhetőek az uniós elvárásokkal és az új típusú integrált fejlesztési eszközökkel (ITI, CLLD) lehetőség nyílik azok megvalósítására.

A TOP-ban a decentralizált forrásokat két területi szinten kívánjuk tervezni: megyei és helyi szinten. A TOP beavatkozásai mindkét megcélzott területi szinten **integrált fejlesztési csomagok** keretében valósulnak meg (amelyek szintenként – részben – **előre meghatározott indikatív forrásnagysággal** tervezhetőek), az alábbiak szerint:

- megyei szint (a tervezés jelenlegi állása szerint 18 db megyei ITI keretében),
- megyei jogú város és térsége (a tervezés jelenlegi állása szerint 22 db ITI keretében), valamint
- városi területek, közösségek és város-vidék kapcsolatokat fejlesztő, szervezeti együttműködésekre építő fejlesztések, program alapú támogatása.

4.1 A CLLD eszköz használatának megközelítése, a végrehajtás és alkalmazás elveinek rögzítése

CLLD megközelítés területi fókusza: Városok és városokat is magukba foglaló vidéki térségek. A csak falvakat magukba foglaló CLLD közösségek nem jogosultak a TOP forrásaira.

CLLD területek azonosításának elvei: Adott Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) esetében a lehatárolt területnek, társadalmilag, gazdaságilag és lehetőleg földrajzilag is koherensnek kell lennie, valamint szükséges elérni a hatékony végrehajtáshoz elégséges népességi minimumot, a népességi határértékek 10 000 és 150 000 fő között lehetnek. Ehhez az EU-s szinten meghatározott népességi korlátokhoz igazodni szükséges, attól csak indokolt esetben lehet eltérni.

A Helyi Akciócsoportok (HACS) alulról szerveződő rendszerben dönthetnek saját területi jellemzőik meghatározásáról, ahhoz legfeljebb szempontokat határozhat meg a központi közigazgatás. Ilyen központilag meghatározott szempont, hogy a HACS-ok között csak különösen indokolt esetben legyen átfedés, valamint, hogy a HACS-ok területi szerveződésükben vegyék figyelembe a megyehatárt, attól csak indokolt esetben térjenek el.

Helyi fejlesztési csoportok leírása: A helyi közösségeket a HACS-ok képviselik, ezért a helyi nyilvánosságot és a magánszektor társadalmi-gazdasági érdekeit képviselő tagokból kell állniuk – vállalkozók és szövetségeik, önkormányzat(ok), térségi társulások, helyi lakossági csoportok (például kisebbségek, idősek, férfiak/nők, ifjúság, vállalkozók stb.), civil szervezetek egyaránt tagok lehetnek. Döntéshozatali szinten, a szavazati jogok tekintetében, egyik érdekszféra (önkormányzati, vállalkozói, civil) képviseleti aránya sem rendelkezhet 49 százalékot meghaladó hányaddal.

A HACS feladata a HFS kidolgozása, annak a kiválasztási bizottságba való benyújtása, és a stratégia végrehajtása, ezen belül többek között: a kapacitásépítés; a fejlesztési szereplők és szektorok közötti partnerségek, együttműködések kialakítása; a projektek értékelése, minőségi, valamint a helyi stratégiához való illeszkedése alapján; projektek kiválasztása; monitoring és értékelés. A HFS elkészítésébe javasolt bevonni a HACS területén az esélyegyenlőségi programok összeállításáért felelős köztisztviselőket is.

Az újjászerveződő és újonnan alakuló HACS-ok szervezeti formája változatlanul egyesület kell, hogy legyen.

CLLD stratégiák kiválasztása, elfogadása: A HFS-eket (az Európai Bizottság által előzetesen meghatározott tartalmi elvárások alapján) a helyi akciócsoportok dolgozzák ki, összhangban a kohéziós politika 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó tematikus célkitűzéseivel. A stratégiák elkészítésének időtartama, a bizottsági ajánlások alapján, 6-12 hónap. Az előzetes, Európai Bizottság által kiadott ütemezés szerint a HFS kiválasztásának és jóváhagyásának első határideje 2015 vége (legkésőbb 2017. december 31-ig szükséges e stratégiákat elfogadni). Az Európai Bizottság ütemezése a végső határidőt tartalmazza, ennél korábban is elkészülhetnek és kiválaszthatók a stratégiák.

A HFS megalkotására való pályázati felhívásnak tartalmaznia kell, hogy alaponként milyen szintű finanszírozása várható a CLLD-nek és országosan hány stratégiát szeretnének elfogadni.

Az elbírálás során először az Irányító Hatóságok (IH) által felkért független szakértők véleményezik a beérkezett HFS-eket, majd azokat a Partnerségi Megállapodásban meghatározott tartalmi szempontrendszer szerint értékelve és rangsorolva átadják az illetékes irányító hatóságok által létrehozott közös kiválasztási bizottságnak, ahol a végső döntés születik. Így biztosítható, hogy a több alap forrásaira támaszkodó stratégiák a teljes stratégiára vonatkozóan összehangolt finanszírozásban részesüljenek. Beépítésre kerül továbbá egy visszacsatolási mechanizmus, mely az eddigi egy körös eljárástól eltérően lehetőségét ad a HFS-ek szakmai visszajelzések alapján történő kiigazítására, módosítására a több körös eljárás keretében. Ennek célja a stratégiák minőségi színvonalának biztosítása. Fontos figyelembe venni továbbá, hogy a városi térségek helyi fejlesztési stratégiáinak kiválasztása során más jellegű elbírálási rendszer alkalmazására van szükség, mint a vidéki térségek akciócsoportjai esetében (pl. földrajzi távolság, szociális szempontok, urbánus kihívások, közösségi együttműködés).

A stratégiáknak meg kell határozniuk, hogy mely területre és helyi közösségre vonatkoznak; tartalmazniuk kell a fejlesztési igények és a terület lehetőségeinek elemzését, a helyi fejlesztési igényeik megfogalmazását, valamint ismertetniük kell a célkitűzéseket, a stratégia integrált és innovatív jellegét, beleértve az eredmények szempontjából meghatározott célkitűzéseket is. A stratégiáknak egy cselekvési tervet is tartalmazniuk kell.

Az IH-k a kiválasztási feltételek meghatározása során az alábbi alapelveket is figyelembe kell, hogy vegyék az Európai Bizottság által meghatározottakon túl:

- a helyi fejlesztési stratégiák illeszkedjenek a 2014-2020-as uniós, valamint a hazai, és megyei fejlesztési stratégiák, tervdokumentumok, valamint az integrált településfejlesztési dokumentumokban megfogalmazott fejlesztési irányokhoz;
- a helyi fejlesztési stratégiák valamennyi, helyi szinten releváns fejlesztési területet öleljenek fel, beleértve a gazdasági, a társadalmi és a környezeti elemeket;
- a helyi fejlesztési stratégiák az előző pontban említett területeken belül térjenek ki különösen a szociális gazdaság (társadalmi gazdaság), foglalkoztatás, helyi termék infrastruktúra-fejlesztés, helyi innováció, megújuló energia használat, helyi energia stratégia és a társadalmi esélyegyenlőség elemekre;
- a helyi fejlesztési stratégiák szolgálják a város-vidék együttműködést is;
- a helyi fejlesztési stratégiák szolgálják a helyi gazdaság megerősítését, a térség fenntarthatóbb pénzügyi és gazdasági működését, belső erőforrásainak integrációját, fejlesztését, valamint a térség öngondoskodó és önfenntartó képességének a növekedését;
- a helyi fejlesztési stratégiák szolgálják a helyi közösségek, családok és értékek megerősítését, a helyben maradás és a helyi életminőség, közösségi hozzáférés és részvétel

erősítését, a helyi társadalmi felelősségvállalás erősítését, valamint a társadalmi esélyegyenlőségi szempontok érvényesülését, továbbá lehetőség szerint az (e-) közszolgáltatások fejlesztését is;

- a helyi fejlesztési stratégiák szolgálják a civil, vállalkozói, önkormányzati, nemzetiségi és egyéb közellátásban, közszolgáltatásban érintett helyi, térségi szervezetek, valamint az állampolgárok - kiemelten fiatalok, idősek, hátrányos helyzetűek és segítséggel élők - bevonását a helyi fejlesztési döntésekbe.

A pályázatok kezelése során az egyablakos ügyintézés (finanszírozó alaptól független eljárásrend) kialakítását kell célul kitűzni. Fontos, hogy a HACS ne kizárólag adminisztratív/bürokratikus végrehajtó egység legyen, hanem a térségek életében központi szerepet játszó fejlesztési egység, amely – elsősorban – projektgeneráló tevékenységet végez, és elsődleges feladata a helyi fejlesztési stratégia végrehajtása, ezen keresztül a helyi közösségek megtartása és fejlesztése.

Koordinációs feladatok: Fontos feladat erősíteni és összehangolni a CLLD megközelítésben a város-vidék partnerséget, amelyhez a területi középszint (megye) koordinációs tevékenysége válhat szükségessé.

A közösségvezérelt integrált fejlesztések esetében célszerűen a megyék feladata, hogy:

- HACS igény esetén segítsék a CLLD csoportok közötti földrajzi lehatárolások összehangolását;
- HACS igény esetén támogassák és segítsék a helyi stratégia megalkotását és végrehajtását;
- segítsék elő, hogy a város-vidék kapcsolatok erősítésére fókuszáló helyi projektek ERFA és ESZA forrásai – a helyi fejlesztési stratégiák célrendszeréhez illeszkedve – kiemelten járuljanak hozzá a vidéki térségek fejlesztéséhez, és ezzel párhuzamosan a vidékfejlesztési (EMVA) források is járuljanak hozzá a városok és várostérségek vidéki kapcsolatokat szolgáló beavatkozásainak támogatásához;
- támogassák a területüket érintő stratégiák összehangolását, annak érdekében, hogy a megye területén megvalósuló fejlesztések minél több szinergikus hatást eredményezzenek.

CLLD finanszírozás vezérelvei: A CLLD területek TOP-ból finanszírozása egyaránt támaszkodik ERFA és ESZA forrásokra is. Ezken kívül szükséges lehet EMVA, ETHA, és további ERFA, ESZA források bevonása is.

CLLD helye az operatív programon belül: A TOP-on belül az 5. prioritástengely tartalmazza az ERFA-ból finanszírozott CLLD típusú fejlesztéseket. A CLLD ESZA lábát a 6. prioritás tartalmazza. A CLLD fejlesztések megvalósítása szoros összhangban történik az operatív program integrált településfejlesztési beavatkozásaival, illetve a kapcsolódó ITI fejlesztésekkel.

4.2 A fenntartható városfejlesztésre vonatkozó támogatás

A megyei jogú városok fejlesztési csomagjai a tervezés jelenlegi állása szerint nagyrészt ITI keretében valósulnának meg. A várostérségi ITI-k fő célja a városok helyi gazdasági szerepköreinek erősítése, a zöld gazdaságra történő átállás elősegítése, a fenntartható közlekedés és a városi környezet fejlesztése és a leromlott városi területek komplex megújítása a társadalmi befogadás erősítésével.

Jelenleg is folyik a megyei jogú városok és vonzáskörzeteik (várostérségek), valamint Budapest és agglomerációja integrált településfejlesztési stratégiájának átdolgozása az Európa 2020, illetve az új kohéziós politika céljainak is megfelelően, amely alapját képezi a fenntartható városfejlesztési ITI projektcsomagoknak. A várostérségi integrált programok tervezési térségeinek lehatárolásával kapcsolatos irányelveket az 1181/2013. (IV. 5) kormányhatározat tartalmazza.

A programokat az OP-k egyes jól elkülöníthető, ismert forrásnagyságú, ERFA és ESZA finanszírozású prioritási tengelyei integrálják.

A megyei önkormányzatok felelősek a területükön történő fejlesztések koordinációjának biztosításáért, ideértve a városfejlesztési intézkedések területi léptékű koordinációjáért.

A MJV térségi csomagok lehetséges tartalma (indikatívan):

Nagyváros térségi – 22 MJV térségi ITI keretében:

- Gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása
    - foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés, kis- és középvállalkozások munkahely megtartó és –teremtő beruházásainak közvetett támogatása;
    - alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés, alternatív befektetés és beruházás ösztönzés, projekt előkészítés, marketing, foglalkoztatás-bővítési célú turizmus fejlesztés;
    - térségi kísérleti fejlesztések;
    - a szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik, stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése.
- Települési környezet fejlesztése, megújítása
    - a települési környezet integrált és környezettudatos megújítása, belterületen fekvő barnamezős területek rehabilitációja, valamint kis léptékű települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések.

- Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés, kiemelten a városi területeken
    - térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok, alacsony szén-dioxid kibocsátást célzó stratégiák támogatása;
    - önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználás támogatása;
    - nem kötöttpályás városi közösségi közlekedési fejlesztések megvalósítása, hivatásforgalmú kerérpárút hálózatok és kerékpárforgalmi létesítmények infrastrukturális fejlesztései, települési úthálózati elemek fejlesztése.
- Intézményi fejlesztések a társadalmi befogadás erősítése érdekében és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése
    - egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése;
    - szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése, valamint önkormányzatok által ellátott egyéb helyi közszolgáltatások (pl. kulturális és közművelődési intézmények);
    - a helyi szintű közigazgatási szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése;
    - a társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése.
- Emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés
    - a helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával;
    - a munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése;
    - a helyi identitás növelése, az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése, speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok, a helyi szerveződések elősegítése (civil szervezetek), a civil szervezetek és a település/térség közintézményei, valamint a helyi lakosok közötti kapcsolat erősítése;
    - város-vidék együttműködésen alapuló és a városok közösségvezérelt fejlesztését szolgáló közszolgáltatás- és közösségfejlesztés.

Funkció	**Megyei jogú város önkormányzata**
Programozási szerepkör	- Integrált településfejlesztési stratégia - Városi, **várostérségi integrált területi beruházás - ITI** (beleértve projekteket és a kis projekt alap lehetőségét is)

Funkció	Megyei jogú város önkormányzata
Elfogadás (támogatási döntés)	Irányító Hatóság az ITI-re vonatkozó a MJV és térségével való tárgyalásos folyamat eredményeként
Kedvezményezetti státusz	Igen, jellemzően települési önkormányzat a kedvezményezett
Együttdöntés a projektek kiválasztásában	Igen, amely fejlesztések esetében ez releváns
Monitoring	-
Közreműködő szervezetek	

94. táblázat: A fenntartható integrált városi intézkedésekre vonatkozó ERFA támogatás indikatív összege az ERFA rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alapján valamint az integrált beavatkozásokra irányuló ESZA támogatások indikatív forrásallokációja.

1. Alap	2. Az (EU) No [ERFA] rendeletének 7. cikk (2) bekezdése szerinti fenntartható integrált városi intézkedésekre vonatkozó ERFA támogatás összege, valamint az integrált intézkedésekre vonatkozó ESZA támogatások indikatív allokációja	3. A második oszlop részesedése az Alap operatív programra allokált teljes összegéből
ERFA összesen	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
ESZA összesen	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
ERFA+ESZA összesen	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

95. táblázat: Indikatív forrásallokáció minden ITI esetében minden prioritástengelyen belül, amely az ERFA Rendelet 7 cikk (2) bekezdése alapján került felállításra

Az ITI megnevezése: MJV ITI		
Az ITI megvalósításáért felelős hatóság: TOP IH		
Prioritás	**Alap**	**Indikatív forrásallokáció (Uniós támogatás) (euró)**
Prioritástengely 1 Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 2 Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

Az ITI megnevezése: MJV ITI		
Az ITI megvalósításáért felelős hatóság: TOP IH		
Prioritás	**Alap**	**Indikatív forrásallokáció (Uniós támogatás) (euró)**
Prioritástengely 3 Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 4 A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 6 Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	ESZA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Összesen:		a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

4.3 * Ahol szükséges a – Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 99. cikke által meghatározott – ITI eszköz – ERFA rendelet 7 cikk (2) bekezdése szerinti – városfejlesztéstől eltérő használatának megközelítése és ezek indikatív forrásallokációja minden prioritás tengelyből.

Magyarországon a következő programozási időszakban a NUTS3 szintű megyék jelentik a területileg decentralizált fejlesztések legfontosabb platformját, összhangban a területi közigazgatás közelmúltban lezajlott átalakításával. A jelenlegi támogatási időszak értékelései alapján a területi szereplők közötti forrásallokáció versenypályáztatásos rendszerétől elmozdulva, a 2014-2020-as időszakban a területfejlesztési szereplők előre meghatározott nagyságú forráskerettel rendelkeznek a fejlesztések stratégiai szemléletű, térben és időben integrált megvalósítása érdekében. A megyei ITI kialakítása ezen megfontolások mentén történik, ezért a tervezés jelenlegi állása szerint a TOP-on belül a megyei jogú város és térsége ITI-n kívüli a megyei területekre készülnek majd.

Az ITI feladata lesz az OP-ban szereplő – elsősorban ERFA, másodsorban ESZA forrásokra épülő – prioritástengelyek közötti integráció megteremtése. A TOP integrált beavatkozást igénylő térségeinek azonban előreláthatóan nem csak az operatív programon belüli prioritások jelentik a finanszírozási hátterét, henem más operatív programok is.

A megyei ITI részei lesznek a kistérségekre készülő integrált projektcsomagok, amelyek a TOP különböző ERFA és ESZA prioritásaira épülnek. A megyei önkormányzatok feladata lesz, hogy a területükön található térségi jelentőségű fejlesztéseket koordinálják és véleményezés keretében erősítsék az ágazati programok megyéjüket érintő tervezett fejlesztéseinek összehangoltságát.

A megyei önkormányzatok, a megyei jogú városi térségek döntéshozó testületei (ez utóbbi később kerül meghatározásra) előzetesen ismert forráskeretekre terveznek. A TOP fejlesztési forrásainak (közvetlenül a megyék kompetenciájában tervezett fejlesztések megvalósítására felhasználva) megyék közötti allokációja a felzárkóztatási megközelítés erősítése érdekében a népességarányosság mellett a megyék fejlettségi szintjét is egyaránt figyelembe veszi.

Szükség van a nagyszámú felelős területi szereplő országos koordinációjára is, amit elsősorban a TOP IH és azt támogató szakmai szervezetek biztosítanak. A programozáshoz a kormányzat szakmai-módszertani támogatást nyújt és kapacitásokat biztosít. A programok finanszírozását a programról szóló tárgyalásokat követően az irányítóhatóság engedélyezi. A megye integrált fejlesztési csomagjainak tervezési és végrehajtási kapacitásépítésére a Kormányzat már jelenleg is forrásokat biztosít.

Bár az ITI-k esetében szerencsés lenne, hogy a rendelkezésre álló eszközök és források közös koordinálásával valósuljon meg integrált fejlesztés, azonban lehetőség lesz arra is, hogy az adott területre vonatkozó, ITI-n keresztül megvalósuló fejlesztések mellett, más operatív programok és prioritások által finanszírozott beruházások is megvalósuljanak a területen, amely operatív programok és prioritások közvetlenül nem vesznek részt az ITI finanszírozásában. Ezek elsősorban az ágazati operatív programok (IKOP, KEHOP) és prioritásaik.

Funkció	**Megyei önkormányzat**	**Egyéb városok térségükkel, megyei irányítással** (várostérségi egység: a Tftv.-ben rögzített tervezési-statisztikai kistérség)
Programozási szerepkör	- Területfejlesztési koncepció és program - Megyei **integrált fejlesztési csomag** (ITI) (beleértve projekteket és a kisprojekt alap lehetőségét is)	Integrált **projektcsomag**
Elfogadás (támogatási döntés)	Irányító Hatóság a megyei önkormányzatokkal való tárgyalásos folyamat eredményeként	Irányító Hatóság a megyei önkormányzatokkal való tárgyalásos folyamat eredményeként
Kedvezményezetti státusz	Igen, amely fejlesztések esetében ez releváns	Igen, jellemzően kedvezményezett
Együttdöntés a projektek kiválasztásában	Igen	-
Monitoring	Igen, minden a TOP-ban szereplő megyei fejlesztés kapcsán (de az ágazati OP-k térségben megvalósuló fejlesztéseit is nyomon követi)	-

Funkció	**Megyei önkormányzat**	**Egyéb városok térségükkel, megyei irányítással** (várostérségi egység: a Tftv.-ben rögzített tervezési-statisztikai kistérség)
Közreműködő szervezetek	munkáját területileg decentralizált közreműködő szervezet segíti (jelenlegi RFÜ-k bázisán)	

A megyei önkormányzatok, a kis és nagyvárosi térségek döntéshozó testületei meghatározott tárgykörű programokat készítenek. A megyei és helyi fejlesztési csomagok lehetséges tartalma (indikatívan):

Megyei – 18 megyei ITI keretében:

- Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében
    - foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés, kis- és középvállalkozások munkahely megtartó és –teremtő beruházásainak közvetett támogatása, Megyei szintű, alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés, megyei alternatív befektetés és beruházás ösztönzés, projekt előkészítés, marketing, megyei szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmus fejlesztés;
    - térségi kísérleti fejlesztések;
    - a szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése.

Kistérségek – 18 megyei ITI keretében:

- Települési környezet fejlesztése, megújítása
    - a települési környezet integrált és környezettudatos megújítása, belterületen fekvő barnamezős területek rehabilitációja, valamint kisléptékű települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések.
- Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés, kiemelten a városi területeken
    - térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok, alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó stratégiák támogatása;
    - önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználás támogatása;
    - kisléptékű közlekedési fejlesztések megvalósítása: hivatásforgalmú kerékpárúthálózatok és kerékpárforgalmi létesítmények infrastrukturális fejlesztései, települési úthálózati elemek fejlesztése.

- Intézményi fejlesztések a társadalmi befogadás erősítése érdekében és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése
    - egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése;
    - szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése, valamint önkormányzatok által ellátott egyéb helyi közszolgáltatások (pl. kulturális és közművelődési intézmények);
    - a helyi szintű közigazgatási szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, a társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése.
- Emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés
    - a helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával;
    - a munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése;
    - a helyi identitás növelése, az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése, speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok, a helyi szerveződések (pl. civil szervezetek létrejöttének) elősegítése, a civil szervezetek és a település/térség közintézményei, valamint a helyi lakosok közötti kapcsolat erősítése;
    - város-vidék együttműködésen alapuló és a városok közösségvezérelt fejlesztését szolgáló közszolgáltatás- és közösségfejlesztés.

96. táblázat: Az 5.2-ben említettektől eltérő ITI-k indikatív forrás allokációja (aggregált összeg)

Az ITI megnevezése: Megyei ITI		
Az ITI megvalósításáért felelős hatóság: TOP IH		
Prioritás	**Alap**	**Indikatív forrásallokáció (Uniós támogatás) (euró)**
Prioritástengely 1 Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 2 Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 3 Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

Az ITI megnevezése: Megyei ITI		
Az ITI megvalósításáért felelős hatóság: TOP IH		
Prioritás	**Alap**	**Indikatív forrásallokáció (Uniós támogatás) (euró)**
Prioritástengely 4 A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 6 Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	ESZA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Összesen:		a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

A Balaton Régió gazdaságfejlesztési csomagját a GINOP támogatja dedikált kerettel, az ITI eszköz segítségével. A TOP ehhez első prioritási tengelye gazdaság- és turizmusfejlesztési támogatásaival járul hozzá.

4.4 * Együttműködési tevékenységekkel és makro-regionális, valamint a tengeri medencékkel kapcsolatos regionális stratégiákkal való koordinációt biztosító mechanizmusok, amennyiben releváns

Az Operatív Program tervezése az előkészítés stádiumától kezdve az EU Duna Régió Stratégia (DRS) figyelembe vételével, releváns elemeinek beépítésével zajlik. A TOP EU DRS-t érintő prioritásainak kijelölése a fentiekre és a többoldalú egyeztetésekre figyelemmel történik az OP előkészítésének és végrehajtásának részeként.

A TOP a Duna Régió Stratégia végrehajtásában a tervezett és összehangolt makroregionális intézkedések magyarországi lábának elsősorban beruházási és végrehajtási jellegű komponenseihez járul hozzá.

1. Prioritástengely

A prioritástengely 2. intézkedésének 1. beavatkozása a DRS 3. prioritásának 3. és 4. akcióit (kulturális útvonalak és turisztikai termékek fejlesztései) támogatja. A DRS a régió és a világpiac Európára, avagy aktív turizmusra irányuló turisztikai keresletének jobb mobilizálásához, a turisztikai vonzerők és infrastruktúra fejlesztések jobb kihasználásához, a kereslet jelentős fokozásához, a tartózkodási idő növeléséhez járul hozzá.

A 3. intézkedés a DRS 8. prioritási területe 2. akcióját (városi és vidéki térségek versenyképességének támogatása) segíti elő. A határ menti régiókban a fejlesztések szomszédos országgal történő összehangolása, optimalizációja a DRS keretében növeli a fejlesztések gazdasági-társadalmi hatékonyságát, hozzájárul a határtérségek társadalmi és gazdasági újraintegrálásához, növekedési lehetőségeinek kibontakozásához.

2. Prioritástengely

A prioritástengely a DRS 5. prioritás területe 8. akciójának 4. mérföldkövét (klíma-barát várostervezést az alkalmazkodási és megelőzési oldaláról is integráltan) támogatja. A feladat összehangolása a DRS keretében növeli az intézkedések gazdasági-társadalmi hatékonyságát; a régiós területhasználat és városfejlesztés lehetőségeinek kihasználása a klímavédelem és a vízgazdálkodás terén csökkenti a szűkös és megosztandó vízkészletre gyakorolt nyomását.

3. Prioritástengely

Az 1. és 2. intézkedés a DRS 2. prioritási területének 14-17-es akciójához (energiahatékonyság és megújuló energia felhasználás támogatása épületek és fűtési rendszerek tekintetében) járul hozzá. A Duna Stratégia keretében növelik a fejlesztések gazdasági-társadalmi hatékonyságát és az optimalizált megoldások hozzájárulnak a zöld gazdaság növekedési lehetőségeihez.

A 3. intézkedés a DRS 1/b prioritás területének 4. akciójához (fenntartható városi közlekedési rendszerek), 5. akciójához (határokon átnyúló regionális/helyi infrastruktúra és a vidéki területek megközelíthetőségének javítása), valamint 6. akciójához (multimodális közlekedési csomópontok fejlesztése) járul hozzá. A határ menti régiókban az alsóbb rendű főutak vagy határon átnyúló agglomerációk városi közlekedésfejlesztései tekintetében az intézkedések gazdaságosságát növeli a szomszédos ország régióival történő összehangolás, melyet a DRS hatékonyan képes támogatni.

4. Prioritástengely

5. intézkedés a 9. prioritás tengely 7. és 8. akcióját (marginalizálódott közösségek elleni küzdelem és a roma évtized keretében vállalt fellépések végrehajtása) segíti. A DRS keretében történő koordináció a beavatkozás hatékonyságához járul hozzá a Duna régióban általános kezelést igénylő társadalmi kihívás terén, továbbá a marginalizálódott csoportokra vonatkozó fejlesztéseinél hazai térségi elemeihez nyújt széles körű támogatást.

5. Prioritástengely

A prioritástengely 2. intézkedésének 3. beavatkozása a Duna Stratégia 3. prioritás területe 6. akciójához (kulturális örökség és természeti értékek megőrzéséhez kapcsolódó intézkedések) járul hozzá. A Duna Stratégia integrálja a régióban elszórtan elhelyezkedő örökségvédelmi és ökoturisztikai kezdeményezéseket, növelve turisztikai vonzerejüket.

A 3. intézkedés a DRS 8. és 9. prioritási területe 4. akciója 6. mérföldkövéhez (szakképzett munkaerő támogatása) járul hozzá a 3. tengelynél leírt módon.

5 * A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT, VAGY A DISZKRIMINÁCIÓ, VAGY A TÁRSADALMI KIREKESZTÉS KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CÉLCSOPORTOKKAL RENDELKEZŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLÓDOTT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKRE

5.1 A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok

A szegénységgel leginkább sújtott célcsoportok által érintett összefüggő és kiterjedt területeket hazánkban a vidékies térségekben és az ipari válságövezetekben találhatunk, kisebb mértékben a nagyvárosok leromlott lakóövezeteiben. A diszkrimináció által leginkább érintettek, a roma közösségek mindhárom előbb felsorolt területen élnek, így a szegregáció csökkentésében és a roma közösségek társadalmi problémáinak megoldásában a szokásos gazdaság- és térségfejlesztésen túlmutató megközelítés szükségessé teszi önálló fejlesztési célok kijelölését.

A diszkriminációval és a szegénység veszélyével leginkább érintett térségtípusok:

A vidékies térségek közül főként a **periférikus elhelyezkedésű aprófalvas és tanyás térségek** azok, amelyek társadalmi- és gazdasági szempontból elmaradottnak tekinthetőek.
Az **egykori ipari övezetek** társadalmát nagymértékű és strukturális munkanélküliség sújtja, a korábban meghatározó gazdasági, ágazati szerkezet pedig valószínűleg már hosszú távon sem állítható vissza, vagy fejleszthető a kívánatos mértékben. Az egykori ipari övezetek nagy részén megtalálhatóak azok a különböző környezeti problémákkal sújtott területek, amelyeket összefoglalóan rozsdaövezeteknek nevezünk.

A **nagyvárosi térségek**ben a társadalmi leszakadás jelei a 60-as, 70-es években házgyári technológiával épült jelentősebb méretű lakótelepekkel rendelkező városrészekben mutatkoznak. Ez a felsőfokú végzettségűek alacsonyabb arányában, illetve a munkanélküliek és az aktív korú népességen belül a kizárólag segélyből élő háztartások magas arányában mutatkozik meg. A komoly társadalmi problémákhoz lepusztult épületállomány társul. A nem lakótelepi leromlott városrészek körében pedig a földszintes beépítésű, jobbára romák lakta telepek azok, ahol a társadalmi leszakadás jelei megfigyelhetők.

Az országban összességében a szegénység vagy társadalmi kirekesztettség által veszélyeztetett lakosság a népesség kb. 30%-a, azaz mintegy 3 millió fő. A KSH adatai, szerint a 20-59 éves népesség egyötöde, azaz 1 millió fő, tartósan nem dolgozik, és az aktív korú népesség közel 3%-a él mélyszegénységben. Az elmúlt 15 évben az elért gazdasági növekedés ellenére a szegények aránya nem csökkent, sőt a válság hatására arányuk 2009-2010 környékén ismét emelkedni kezdett (Kopint-Tárki 2012).

A hátrányos helyzetű csoportok, illetve az ország leghátrányosabb térségeiben élő emberek összetett problémákkal küzdenek: a munkalehetőségek hiánya, a nem megfelelő képzettség, a

lakhatási és egyéb infrastrukturális hátrányok mellett fokozott szociális támogatásra is szorulnak. A szociális szolgáltatások minősége, elérhetősége és hozzáférhetősége jelentős, a települések típusa által meghatározott területi különbségeket mutat. Legtöbbször azonban – gyakran a legalapvetőbb infrastrukturális feltételek hiányosságai miatt – éppen a leghátrányosabb helyzetűek számára nem hozzáférhetőek az alapvető közszolgáltatások és más támogató erőforrások.

További gondot jelent az, hogy egyes térségekben (az ipari válságövezetekben, illetve az Észak-magyarországi és az Észak-alföldi Régiókban) a nagyszámú szabad munkaerő nem megfelelő képzettséggel rendelkezik, ezért az ő munkaerő-piaci esélyeik folyamatosan romlanak, a szakképzettek és a felsőfokú végzettségű fiatal szakemberek pedig elvándorolnak. Ez a tendencia ahhoz vezet, hogy a munkaerőpiac kínálati oldalán a szegényebbek és alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya nő. A munkaerőpiac ezen kedvezőtlen tendenciái elriasztják a befektetőket, akadályozzák az új vállalkozások betelepülését.

A roma népesség jelentős része az országban területileg igen koncentráltan él, hagyományosan Észak- és Északkelet-Magyarországon, a Közép-Tiszavidéken, illetve a Dél-Dunántúlon. A romák jelentős része elsőként szorult ki a korábbi ipari központok munkaerőpiacáról és az emelkedő megélhetési költségek miatt a városokból és koncentrálódott leszakadóban levő vidéki térségekbe. Ez a társadalmi helyzetet követő térbeli folyamat okozza, hogy a roma népesség igen eltérő jellegű területeken él, amelyek között nehéz egyértelmű földrajzi jellegzetességeket találni. A romák nagy részét érintő társadalmi-gazdasági problémák azonban e térségek mindegyikében megmutatkoznak: a rendkívül rossz életkörülmények, magas munkanélküliség, alacsony képzettség és általában rossz szociális viszonyok. A magas arányban roma népesség által lakott területek segítése tehát sajátos megoldásokat kíván.

5.2 Az operatív program stratégiája a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteinek kezelésére

A TOP küldetéséből, céljaiból eredően és az elvárt eredményeivel összhangban nem fókuszál a szegénységgel leginkább érintett földrajzi területekre vagy a diszkriminációval leghátrányosabban érintett célcsoportokra. Azonban, mint minden OP figyelembe veszi a tervezés során a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségeleteit is, és az OP forrásallokációjával, valamint belső logikájával összhangban reagál ezekre is. A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területeket és célcsoportokat érintő célok és intézkedések elsődlegesen két ágazati OP-ban, a GINOP-ban és az EFOP-ban jelennek meg, így gazdaságfejlesztési és a társadalmi felzarkóztatást segítő intézkedéseket tartalmaznak a célterületekre és célcsoportokra vonatkozóan. Mivel az 5.1. fejezetben bemutatott problémák és jelenségek egyértelmű területi koncentrációt mutatnak, a két OP beavatkozásai is területileg koncentráltan, az ország 47 leghátrányosabb helyzetű kistérségére fókuszálnak. Ezen térségek felzárkóztatása célirányos központi kezdeményezés alapján integráltan történik, amely a leghátrányosabb helyzetű térségek társadalmi integrációs és lakhatási hátrányainak felszámolására, foglalkoztatásának és gazdaságának megerősítésére összpontosít.

Emellett tehát a TOP kiegészítő jelleggel járul hozzá a szegénység által leginkább érintett célterületeket és célcsoportokat célzó fejlesztésekhez. A TOP-on belül ezek a fejlesztések a megyei és a várostérségi decentralizált fejlesztési csomagok keretében valósulhatnak meg, amelyek a megadott fejlesztési keretfeltételek és forrásallokáció mellett az alulról-felfelé irányuló tervezésnek köszönhetően lehetővé teszik, hogy a fejlesztések minél inkább a célterületek és célcsoportok szükségleteinek megfelelően legyenek kialakítva. A TOP hozzájárulása kétirányú a célcsoportot és a beavatkozás-típusokat illetően is. A célcsoportból érinti a városok leromlott lakóterületein élőket a komplex szociális városrehabilitációs beavatkozások révén, a közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD) pedig a vidékies térségekben is tartalmaznak a szegénységgel érintett célcsoportok felzárkóztatásához hozzájáruló elemeket. A TOP releváns beavatkozásai kisebb részt a gazdaságfejlesztésen keresztül járulnak hozzá a célcsoportok helyzetének javításához, amelyek a foglalkoztathatóságot növelő, ESZA-típusú fejlesztésekkel, egymással szinergiát képezve fejtik ki hatásukat. Emellett a társadalmi befogadás, helyi közösségfejlesztés és közszolgáltatások javítása is jelentősen ki fog hatni a szegénységben élők helyzetének javítására. A TOP keretében külön prioritástengely (Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatásösztönzés) tartalmazza az ESZA-típusú fejlesztéseket, így erősítve a TOP hozzájárulását a társadalmi befogadáshoz és felzárkóztatáshoz.

A TOP alábbi prioritástengelyei intézkedéseinek támogatható tevékenységei érintik a hátrányos helyzetű és a szegénységgel leginkább sújtott térségeket és azok lakóit:

97. táblázat: Áttekintés az operatív programnak a szegénységgel leginkább sújtott területek / célcsoportok sajátos igényeinek kezeléséhez való hozzájárulásáról[59]

Célcsoport / földrajzi terület	Tervezett intézkedések,	Prioritás-tengely	Beruházási prioritás	Alap
Hátrányos helyzetűek/Perifériku térségek	3. Alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés	1. Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	(8b) A foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását	ERFA
Hátrányos helyzetűek/Perifériku térségekben élők/(Nagy)városi leromlott lakóövetekezben élők	1. Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése 2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése 3. Térségi és helyi közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúra-fejlesztés 4. Szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációja	4.A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	ERFA
Hátrányos helyzetűek/(Nagy)városi leromlott lakóövetekezben élők/ Perifériku térségekben élők	1. A foglalkoztatási szint javítása megyei, térségi és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával 2. A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése 3. A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése 4. Megyei és helyi speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok 5. A helyi szerveződések elősegítése (civil szervezetek) – a civil szervezetek és a település/térség közintézményei, valamint a helyi lakosok közötti kapcsolat erősítése 6. Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok és programalapú fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)	6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás -ösztönzés	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása	ESZA

[59] Ha az operatív program különböző régiókategóriákat fed le, a táblázatot régiókategóriánként is meg kell bontani.

6 * KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI

Az Európai Unió által meghatározott legkedvezőtlenebb helyzetű régiótípusok közül Magyarországon a vidéki térségek, az ipari átalakulás által érintett térségek és a határon átnyúló (illetve határmenti) régiók találhatóak meg. Többségük perifériku s elhelyezkedésű, amely társadalmi-gazdasági leszakadásuk fő okozója. Magyarországon egyértelműen ide tartoznak a tanyás térségek, valamint a kifejezetten aprófalvas térségek. Az érintett földrajzi terület-típusok közötti gyakori átfedés (pl. a hatérmenti térségek szinte mindegyike perifériku s elhelyezkedésű és vidékies, jelentős részük pedig aprófalvas is egyben) is jelzi, hogy a problémák halmozódása ezen térségek tartós leszakadását eredményezheti, lemaradásukat tartóssá teheti. Ezen földrajzi területek további súlyos társadalmi problémája, hogy a szegénységgel és diszkriminációval leginkább érintett roma lakosság is nagy arányban él ezeken a területeken, az ott élők tehát fokozottan hátrányos helyzetűnek tekinthetők.

A perifériku s térségek tekintetében külső és belső perifériákat különíthetünk el. Külső periféria alatt az országhatár menti térségek értendők, a belső perifériák pedig az ország közlekedési szempontból kedvezőtlen megközelíthetőségű részein találhatók (pl. Közép-Tiszavidék, dunántúli belső megyehatárok Fejér-Somogy-Tolna, Veszprém-Vas, Somogy-Zala területe).

A perifériku s területek elmaradottsága országos szinten is rendkívül jelentős visszahúzó erő, további leszakadásuk pedig egyre súlyosabb társadalmi feszültségeket gerjeszt. Szinte minden téren az ország többi részénél kedvezőtlenebb adottságokkal rendelkeznek, amelyet fokozódó elvándorlás, elöregedés, társadalmi erodálódás, a természetes és épített környezet erősödő igénybevétele jellemez. A perifériák felzárkóztatásának legbiztosabb módja, ha helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrásaik felhasználásával, idővel önállóan is fejlődőképes, és tovagyűrűző gazdasági fejlődés indítható el a periféria legversenyképesebb körzeteiben, településein. A fejlődés gócpontjaiként szolgáló térségi központok megerősítése a leghatékonyabb és leggyorsabb lehetőség ennek eléréséhez, továbbá a foglalkoztatási problémák kezelése a legfontosabb kulcstényezők egyike.

Alapvető cél, hogy ezek a térségek egyedi stratégiák mentén, külső erőforrások bevonásával (pl. fejlesztési többletforrások, befektetés-ösztönzés) és a belső erőforrások feltárásával (munkaerő, eladható termelési tradíciók, természeti erőforrások), lehetőleg közösségi részvétellel zárkózzanak fel, újuljanak meg. A perifériák támogatásának hatékonyabbá tétele a források koncentrálását teszi szükségessé, ezért a legnagyobb problémákkal küzdő térségeknek, a valódi szükségleteiket szolgáló célokra kell elsősorban a támogatásokat adni.

Az ezen térségekre jellemző kedvezőtlen folyamatok visszafordítását minden OP támogatja saját beavatkozási logikájához illeszkedően, a rendelkezésre álló források és eszközrendszer keretein belül. A TOP a komoly és tartós természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdő földrajzi területek fejlesztését egyértelműen az alulról-felfelé irányuló tervezési folyamat keretében, a decentralizált tervezés megyei és helyi szereplőinek fejlesztési elképzelési alapján

valósítja meg. Ezen belül is elsősorban a megerősített tervezési középszint, azaz a megyék képesek a leghatékonyabban felmérni a saját területükön lévő, érintett térségek szükségleteit és azokra releváns célokat és intézkedéseket meghatározni és végrehajtani. Ugyanakkor a TOP keretében támogatandó CLLD típusú fejlesztések és intézkedések helyi szinten járulnak hozzá ezen térségek dinamizálásához. Az érintett földrajzi térségek felzárkóztatásánál alapelv tehát a decentralizált tervezés és végrehajtás, hiszen a lemaradást okozó tényezők hasonlósága ellenére a kitörés minden esetben az adott térségekre szabott, gyakran újszerű megközelítésmódot igényel, annak érdekében, hogy tényleges felzárkóztatási folyamat induljon meg.

7 AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS A RELEVÁNS PARTNEREK SZEREPÉÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

7.1 Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása

Irányító Hatóság:
A TOP Irányító Hatóság feladatát a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) látja el, a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek (CPR) megfelelően. A GINOP, TOP és VEKOP programokat egyaránt kezelő NGM irányító hatóságai egy szervezeti keretben, de elkülönült szervezeti egységekben működnek. Közreműködő szervezetek kijelölésére a későbbiekben sor fog kerülni.

Igazoló Hatóság:
A Magyar Államkincstár látja el az Igazoló Hatóság feladatait a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek megfelelően.

Ellenőrző Hatóság:
Az Európai Uniós Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság látja el az Ellenőrző Hatóság feladatait a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek megfelelően.

98. táblázat: Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása és elérhetőségei

Hatóság/szerv	A hatóság/szerv megnevezése	A hatóság/szerv vezetője
Irányító Hatóság	*Nemzetgazdasági Minisztérium*	*n.a.*
Igazoló hatóság, ahol alkalmazható	*Magyar Államkincstár*	*n.a.*
Ellenőrzési hatóság	*Európai Uniós Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság*	*n.a.*
Kifizető Hatóság	*Magyar Államkincstár*	*n.a*

7.2 Az 5. cikkelyben hivatkozott partnerek operatív program készítésébe való bevonása érdekében tett lépések, és a partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében (CPR 87. cikk (5) (c) bekezdés)

7.2.1 *A releváns partnerek szerepe az operatív program készítésében, végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében.*

Előzmény

Mint minden Operatív Programra kiterjedő átfogó tervezés részeként, így a TOP esetére is igaz, hogy az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) társadalmasítása nagyban hozzájárult a TOP tartalmi elemeinek meghatározásához egyfajta partnerségi előzményként. Az OFTK társadalmasítás 2012. december 15. – 2013. február 20-a között zajlott le, a 2013. március elejéig beérkezett vélemények is feldolgozásra, valamint beépítésre kerültek. Számos államigazgatási körbe tartozó szerv, köztük minden minisztérium, azok különböző államtitkárságai, illetve több háttérintézmény, illetve a 2013. február végén lezárt társadalmi egyeztetés során számos civil szervezet, települési és megyei önkormányzat, szakmai szervezet, Magyar Faluszövetség, kutató intézetek, felsőoktatási intézmények, térségfejlesztési tanácsok, Magyar Tudományos Akadémia, versenyszféra képviselői, gazdasági szakemberek, cégvezetők, non profit cégek képviselői, stb. adtak konstruktív javaslatot. A partnerségbe bevont szereplők száma meghaladta a 70-et, a hozzászólásoké az 1300-at. Eredményesség: a beérkezett vélemények alapján erősödött a dokumentum belső koherenciája, egyszerűsödött és átláthatóbbá vált a célrendszer, megtörtént a területi fejezet átstrukturálása a célrendszer logikájának érvényesítése érdekében, illetve pontosodott a térség típusok lehatárolása.

Eddigi tervezési-programozási lépések az 1600/2012 (XII.17.) Korm. határozat, illetve az OP koordináció által szabott menetrend szerint:

Tervezési lépés	Dátum	Tervezési tartalom
OP 3.0 verzió	2013.09.30.	Hosszú TOP társadalmasítási változat
OP 2.0 verzió	2013.07.31.	OP 2. tervezete COM sablonban, valamennyi fejezet
OP társadalmasítási 2.0 verzió	2013.07.15.	Rövid TOP társadalmasítási 2.0 megújított változat.
Bizottsági látogatás	2013.05.28-29.	COM informális általános látogatás és egyeztetés a TOP előrehaladásáról
Ex-ante és SKV értékelés	2013.05.09.	Elindul a TOP külső szakértők általi előzetes (ex-ante) és stratégiai környezeti (SKV) vizsgálata.
OP 1.0. verzió	2013.04.05.	OP első tervezete COM sablonban, valamennyi fejezet
NFK elfogadás - OP 0.3. verzió	**2013.03.26.**	**Célok, prioritástengelyek, előzetes intézkedés tartalom, előzetes forrásallokáció – a továbbtervezés alapjául szolgál**
OP 0.3. verzió	**2013.03.21.**	**Célok, prioritástengelyek, előzetes intézkedés tartalom – belső forrásallokáció** (OP adatbekérő sablon)
(PM-) OP koordinációs tárcaközi munkacsoport	2013.03.07.	OP tervezési feladatok, ütemezés OP adatbekérő sablon
Bizottsági informális egyeztetés	2013.02.25-26.	OP témakörök a PM kapcsán
OP 0.2. verzió feltöltése a BIR-be	2013.02.22.	OP sablon 1-3. fejezetek COM sablonban
TTT ülés	2013.02.22.	Beszámoló az elfogadott NFK döntésekről, a bizottsági tárgyalásra való felkészülés egyeztetése
OP 0.2. verzió	2013.02.13.	OP sablon 1-3. fejezetek COM sablonban
NFK elfogadás – OP 0.1. verzió	**2013.02.06.**	**Prioritástengelyek indikatív listája, a to-**

		vábbtervezés alapjául szolgál
TTT véleményezés – OP 0.1. verzió	2013.02.05.	OP-k indikatív prioritás listájának visszamutatása, véleményezés
OP 0.1. verzió	2013.01.31.	Fő irányok, célok, prioritástengelyek
(PM-) OP koordinációs tárcaközi munkacsoport	2013.01.23.	OP tervezési feladatok, ütemezés OP sablon és útmutató
OP 0.0. verzió	2013.01.07.	Tervezett prioritástengelyek és intézkedések (NFÜ sablon)
Bizottsági informális egyeztetés	2012.11.08-09.	Fejlesztési témakörök és ajánlások kapcsán
Tervezési adatszolgáltatás a PM-hez	2012.10.21.	Tervezési információk PP, Országspecifikus ajánlások, tematikus célok és beruházási prioritások szerint (NTH táblázat)

A TOP partnerség eddigi eredményei

A TOP partnerség első fázisában a megyei területfejlesztési koncepciók véleményezése történt meg, illetve ez egy folytatólagos tevékenység. A megyei koncepciók az adott megyében megvalósítani tervezett fejlesztési irányokat és elképzeléseket mutatják be hosszú távú jövőképre és középtávú célrendszerre alapozva. A megyei koncepciókban foglalt elképzeléseknek a konkrét fejlesztési tervezési keretet az Uniós források felhasználásához kapcsolódóan a TOP adja meg, amely az említett fejlesztési irányokat, célkitűzéseket az ERFA/ESZA/KA meghatározott tematikus célkitűzéseihez rendeli és hozzájuk konkrét prioritástengelyeket és intézkedéseket állapít meg a későbbi pályázati kiírások alapjaiként. A megyei dokumentumok társadalmi egyeztetése a 218/2009. (X. 6.) számú kormányrendeletben foglaltak szerinti partneri körrel indult meg a NTH-NGM szervezésében. A folyamat megyénként eltérő fázisban, 2012 őszétől kezdve jelenleg is zajlik (zárása 2013 folyamán várható), már a helyzetértékelési fázistól kezdve megyei fórumok, járási roadshow-k keretében és egyéb csatornákon keresztül egyeztetve. Megyénként átlagosan 25-30 partner és leadott vélemény számolható össze.

A TOP partnerség következő fázisában már egy szélesebb partneri körnek nyílt lehetősége véleményt nyilvánítani: 2013. július 26-án az NTH által kiküldésre került a TOP rövidített változata cca. 174 partnerünknek (lásd melléklet). Augusztus 8-ig összesen mintegy 800 vélemény érkezett be 85 szervezettől.

Általános követelmény, hogy az OP-kban érvényesíteni szükséges az 2013. január 28-án készült "a partnerségi megállapodás, az operatív programok és a Stratégiai Környezeti Vizsgálati Jelentés társadalmi egyeztetésének módjáról, prioritásairól és menetrendjéről" szóló NFK előterjesztést.

OP tervezési munkacsoportok, egyeztetések rövid leírása:

Partnerség kezdete	2013. május
Eddig megrendezett előadások száma	6 - Megyei Fórumok 1 - Területfejlesztők Víkendje 1 - Megyei jogú városok tervezési fórum 4 - SZPI 14-20-as tervezés aktualitásai 1 - Könyvtárosok vándorgyűlése 1 - EUROPE DIRECT Találkozó 1 - TOP/VEKOP kibővített Munkacsoporti ülés

Eddigi eseményen résztvevők létszáma	cca. 1100
Partnerségbe bevont résztvevők	megyei közgyűlések elnökei, megyei jegyzők, polgármesterek, vállalkozások, civil szervezetek, szakmai szervezetek, kistérségi és megyei tervezők, RFÜ képviselők, megbízott külsős tervezők, ex-ante értékelők, megyei jogú városok megbízottjai
Eddig megrendezésre kerülő események	• Megyei Fórumok (cca. 400 fő / országos szint) • X. Területfejlesztők Víkendje (cca. 70 fő / országos szint) • Megyei jogú városok tervezési fórum (cca. 100 fő/ országos szint) • SZPI 14-20-as tervezés aktualitásai (cca. 400 fő/ országos szintű) • Könyvtárosok vándorgyűlése (cca. 200 fő / országos szintű) • EUROPE DIRECT Találkozó (cca. 30 fő / országos szint) • TOP/VEKOP kibővített Munkacsoporti ülés (cca. 50 fő/ országos szint)
Jövőbeli tervek	Rendezvények szervezése folyamatban

7.2.2 *ESZA esetében: Közvetett támogatások (ESZA 6. cikk (1) bekezdés)*

A TOP ESZA finanszírozású támogatásai jelenleg nem számolnak közvetett támogatások alkalmazásával, ennek lehetősége további ágazaton belüli egyeztetést, illetve a társadalmi partnerekkel való együttműködést igényel, jelen állás szerint nem zárható ki.

7.2.3 *ESZA esetében, amennyiben releváns: kapacitásépítésre elkülönített források (ESZA rendelet 6. cikk (2) és (3) bekezdés)*

Magyarország technikai segítségnyújtásra dedikált operatív programja (KOOP) a tervek szerint KA finanszírozású, így alapvetően az alfejezet a TOP esetében nem releváns.

A TOP ESZA finanszírozású 7. Technikai segítségnyújtás prioritásában tervezett kapacitásépítés támogatása (Térségi projektgenerálási és –fejlesztési feladatok támogatása intézkedés), illetve lehetőség nyílhat rá a TOP 5. prioritásában (Közösségi szinten irányított várostérségi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)), amennyiben a HACS-ok által kialakítandó CLLD program tartalmaz majd ilyen ESZA finanszírozású elemet. A prioritás keretei között azonban önálló technikai segítségnyújtás felhasználása nem tervezett. A teljes mértékben ESZA for-

rásból finanszírozandó 6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés című TOP prioritás több tervezett intézkedése részben szintén releváns lehet a kapacitásépítésre elkülönített források meghatározásánál (3. Megyei és helyi speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok, 4. Térségi és települési közösségi tervezési és közösségi fejlesztési akciók támogatása). Pontos intézkedés-komponens szintű pénzügyi bontás hiányában jelenleg számszerű érték nem adható meg, de kb. a TOP keretének 2-3%-ára tehető.

8 * KOORDINÁCIÓ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS EGYÉB UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK, VALAMINT AZ EIB KÖZÖTT

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

AZ ESB Alapok, az EIB és egyéb támogatási eszközök közötti koordináció:
A 2014-2020-as fejlesztési időszak beavatkozásainak hatékonysága érdekében fokozott integrációra van szükség az európai szintű törekvések ajánlásainak megfelelően (pl. 5. Kohéziós Jelentés, Európa2020, TA2020), amelynek érdekében bővültek is az integrációs lehetőségek és kötelezettségek a Kohéziós Politika következő időszakra vonatkozó rendelettervezeteiben. Magyarország élni kíván e lehetőségekkel, amelyeknek három fontos dimenziója van: (1) A PM-hez csatlakozó operatív programok többségét több alap is támogatja, ahogy a TOP esetében is. Ezáltal a TOP-ban kitűzött célok és vállalt eredmények eléréséhez széles eszköztárral támogatható (egyúttal tematikusan erősen fókuszált) akciók megvalósítására nyújt garanciát. (2) Magyarország élni kíván az újszerű térségi integrációs megoldásokkal (ITI, CLLD), amelyeket többek között a TOP keretein belül kíván alkalmazni. (3) Fokozottabb integrációra van szükség az SA és KA, valamint az EMVA és ETHA alapokból finanszírozott akciók között, és az integrációnak ki kell tekinteni ezek az alapokon kívüli egyéb uniós kezdeményezésekre is.

Az erős integrációs ambíciókhoz egyrészt egy fokozott tematikus összhang kialakítása szükséges a programok és az alapok között a tervezés során, másrészt az integrációnak ki kell terjednie a végrehajtás intézmény- és eljárásrendi kérdéseire is, e szempontból kulcskérdés egy erős központi koordináció kialakítása. A központi koordinációs szervet támogatja egy minden programra kiterjedő központi monitoring bizottság. Az egységes döntéshozatalt szolgálja a jelenlegi időszakban működő Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság (NFK), a későbbiekben pedig az NFK funkcióit továbbvivő utódtestület.

Összhang más uniós forrásokkal:

A programozás és a megvalósítás szakaszában biztosítani kell az ESB alapok magyarországi támogatásainak más uniós politikákkal való összhangját is. A tervezés jelenlegi szakaszában azonosítható fontosabb kapcsolatok:

- A Magyarországra érkező SA, KA, EMVA és ETHA források, valamint az EU LIFE programjának közös finanszírozásában integrált beavatkozások valósulnak meg, a NATURA 2000 Priorizált Intézkedési Terv fejlesztési elképzelései mentén.
- A Youth Employment Initiative (YEI) kapcsán alapvető feladat a kapcsolódó, szintén az inaktívakat és a munkanélküli fiatalok problematikáját megcélzó ESZA forrásokkal való maximális szinergia megteremtése, a megvalósításban részt vevő TOP beavatkozások és a YEI támogatása között.
- A magyarországi fejlesztések innovatív gazdasági növekedési fókuszából adódóan a HORIZON 2020-hoz kötődő kapcsolatok a legfontosabbak. A gazdaságfejlesztési OP tá-

mogatja a HORIZON 2020 potenciális magyarországi résztvevőinek felkészítését, a szinergiát közvetlenül biztosítja az intézményi kiválóságra építő erős K+F+I kapacitásfejlesztés. A tervezett intézkedések az elkészítendő ERA stratégia domináns eszközeiként is megjelennek majd.

- A leginkább rászoruló személyeket támogató Fund for European Aid to the most Deprived (FEAD) eszköz fontos kiegészítést jelent a hátrányos helyzetű népességet sújtó szegénység elleni beavatkozások diverzifikálására.

A korábbi programozási ciklusokhoz hasonlóan, a 2014-2020-as időszak fejlesztései során is szükség lesz az EIB finanszírozási eszközeire. A fenti alapokkal és forrásokkal való koordináció a TOP végrehajtási feladatainak és a központi koordinációs feladatoknak a része.

Összhang az EU vidékfejlesztési és halászati fejlesztési politikájának forrásaival:

A vidékfejlesztési (EMVA) és halászati (ETHA) alap programjainak tervezése és végrehajtása a VM felelősségben zajlik, de Központi koordináció e programok tervezésére és végrehajtására is kiterjed:

- Tervezéskoordinációs mechanizmusok biztosítják a programozás összhangját. A Partnerségi Megállapodás és az operatív programok tervezésének koordinációja (NGM) kiterjed az EMVA és ETHA programokra is. Az e programokért felelős tárca (VM) szintén bevonja a többi OP felelős szaktárcát az EMVA és az ETHA tervezési munkacsoportokba. A tervezés területi szintű összehangolása megyei szinten is biztosított. A közös tervezést az NGM és a VM közösen módszertanilag támogatja.
- Az EU vidékfejlesztési politikája a 11-ből 10 tematikus célkitűzést támogat, a halászati fejlesztési politikája pedig 11-ből 3 tematikus cél keretében tervez beavatkozásokat. Ezért tematikus összhangot is biztosítani kell a magyarországi SA, KA, EMVA és ETHA támogatási rendszerek között. Ennek elvei az alábbiak:
    - a vidékies térségek fejlesztése érdekében az összes ESB Alapot fel kell használni, azt mindegyik program támogatja. Az SA és KA forrásokkal rendelkező operatív programok egyaránt foglalkoznak agár- és élelmiszeripari, valamint közvetlen vidékfejlesztési hatású fejlesztésekkel. Mindez az SA és KA, valamint az EMVA és ETHA programok komplementer felhasználását jelenti:
        - A vidékies térségekben és az agrárszektorban a vállalkozási (pénzügyi eszközök is), K+F+I, IKT, közlekedési, energetikai, agrárközigazgatási fejlesztések alapvető támogatását a SA biztosítják. A vízgazdálkodás a KA finanszírozásban valósul meg.
        - Az EMVA a vidéki térségek és az agrárgazdálkodás fejlődése szempontjából kiemelt tématerületre összpontosítja erőforrásait.
    - A közösségvezérelt helyi fejlesztésekben (CLLD) bizonyos körülmények között elképzelhető közös EMVA és a SA finanszírozás, amely a TOP esetében is releváns lehet.
- A TOP önálló CLLD prioritása végett releváns kérdés, hogy a vidékfejlesztési és halgazdálkodási programok végrehajtási rendszere a megújuló központilag koordinált, és minisz-

teriális szinten decentralizált intézményrendszer része lesz, a szükséges önállósággal, de az alábbi integrációs irányokat lehetővé téve:

- a különböző alapok területileg dekoncentrált intézményeinek szervezése (jelenlegi közreműködő szervezeti funkciók) tegye lehetővé az egyablakos ügyintézést (különösen a többalapos finanszírozás, a CLLD esetében).
- A központi koordináció feladata a második pillér eljárásrendjeinek összehangolása.
- A programok monitoring rendszereit is össze kell hangolni közös kulcsindikátorokkal, és a monitoring információs rendszerek közötti rendszerszerű adatcserével, amely támogatja a többalapos finanszírozást és kiszűri a projektek kettős finanszírozását. Így lehetővé válik az összes ESB alap átfogó előrehaladásának nyomon követése is.

Az Európai Unió Duna Régió Stratégiája (EUDRS) érvényesítésének koordinációja:

Az EUDRS nemzeti koordinációja és a nemzetközi koordinációba való magyarországi bekapcsolódás a központi koordinációs feladatok része. Külön tervezési mechanizmus biztosítja az EUDRS érvényesítését Magyarország tagállami és uniós forrásainak tervezése során. A tagállami és ETE programok előkészítése és végrehajtása a stratégia felelős szervei által meghozott döntésekre figyelemmel zajlik, szükség esetén a stratégia testületeivel (a Tematikus Koordinációs Testületekkel /Steering Groups/ vagy a Budapesti Duna Kontakt Ponttal), illetve az érintett EUDRS országokkal konzultálva. A tervezés tematikus összehangolásának alapját az EUDRS akcióterve és útitervei képezik. A javaslatok több szintű összehangolása és EUDRS szempontú monitoringja érdekében az EUDRS kormányzati koordinációjáért felelős kormánybiztos és munkaszervezete részt vesz a 2014-2020 közötti tervezési időszakhoz kapcsolódó tárcaközi munkacsoportban, az operatív programok munkacsoport ülésein. Emellett az ágazati államtitkárságok programozóinak részvételével EUDRS Tárcaközi Almunkacsoport ülések is zajlanak operatív programonként. A koordinációt a végrehajtás során is biztosítani kell (ennek kialakítása az intézményrendszer kialakításának keretében történik). Az EUDRS koordináció a Magyarországi EMVA és az ETHA tervezésre is kiterjed.

A koordináció szükségessége:

A TOP tervezése és megvalósítása során különösen az alábbi területeken szükséges biztosítani a koordinációt:

- Az EU különböző fejlesztési alapjai által nyújtott támogatások koordinált tervezése és felhasználása.
- Területi és ágazati szempontok együttes figyelembevétele.
- Az egyes operatív programok közötti párhuzamosságok kiszűrése, szinergiák kihasználása.
- Az uniós, illetve nemzeti forrásból finanszírozott fejlesztések összhangja.
- A COM rendelettervezetben foglaltaknak megfelelően a horizontális célok érvényesülésének előmozdítása és az állami támogatási szabályok érvényesítése.

- A támogatásoknak az Európai Beruházási Banktól, az Európai Beruházási Alapból és egyéb forrásokból származó támogatásokkal való összehangolása.

A jelenlegi időszak központi koordinációs feladatait ellátó intézményrendszere az ME keretein belül kerül kialakításra. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) 2014. január 1-től az ME irányítása alatt működik majd. 2014. január 1-ig tartó időszak az átmenetét (a központi koordináció funkciók és szervezeti felépítése; intézményrendszeri és eljárásrendi kérdések) egy változáskezelési projekt kezeli (felelős: ME), amelybe bevonásra kerül az NGM, a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM), az NFÜ, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM).

A TOP keretein belül tervezett fejlesztések a következő tematikus célokat érintik:

(3) a kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) verseny-képességének javítása;
(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban;
(6) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
(8) a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása;
(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;
(11) az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.
E tematikus célok mentén kerültek kialakításra az azonosított célok megvalósítására hivatott TOP prioritások, törekedve más OP-kal való szinergikus hatások elérésére és a határozott tematikus koncentrációra.

A tervezés és a végrehajtás felelősségi kérdései:

A tervezés és végrehajtás koordinációjának legfőbb felelőse a Magyar Kormány. A Kormány a fejlesztéspolitika területén hozandó kormányzati döntések gyors, megalapozott és koordinált előkészítése érdekében döntés-előkészítő, illetve az alább meghatározott területeken döntéshozó szervként Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottságot (a továbbiakban: NFK) hozott létre. Az NFK elnöke a miniszterelnök, tagjai és állandó meghívottjai a Miniszterelnökséget (a továbbiakban: ME) vezető államtitkár, a nemzetgazdasági miniszter, és a nemzeti fejlesztési miniszter. Az NFK dönt az operatív programok tartalmára és azok módosítására vonatkozóan az Európai Bizottság számára benyújtandó javaslatokról, elfogadja a nagyprojektekre vonatkozóan az Európai Bizottság számára benyújtandó javaslatokat, dönt a kiemelt projektek nevesítéséről, dönt az egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatokról. Az NFK felelős a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó uniós tervezési ciklus során alkalmazandó eljárásrend és szervezeti környezet kialakításáért. Az NFK értékeli a fejlesztéspolitikai célok megvalósulását, nyomon követi a Partnerségi Megállapodás céljainak teljesülését, és az EU fejlesztési irányelvek érvényesülését és javaslatokat fogalmazhat meg a Kormány számára.

Az NFK stratégiai irányító és koordinációs funkciójának operatív támogatását a Miniszterelnökség látja el, amelynek feladatai:

- Az irányító hatóságok (IH) működésének ellenőrzése.

- Az egységes működést biztosító eljárásrendek kidolgozása és elfogadása, az irányító hatóságok véleményezési jogköre mellett.
- Az irányító hatóságok IT és kommunikációs támogatása, monitoring információs és döntéstámogató rendszer működtetése.
- Az irányító hatóságok döntéseinek törvényességi felügyelete, az irányító hatóságok tevékenységének szabályossági és közbeszerzési felügyelete.
- Az irányító hatóságok által működtetett operatív programok értékelése.
- Támogatási konstrukciók menetrendjének és tartalmának (pályázati menetrend és egyes pályázati felhívások) jóváhagyása.

A PM-et és az operatív programokat, köztük a TOP-ot érintő tárgyalások, egyeztetések tekintetében az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásért, a szükséges koordinációért, illetve a vonatkozó jelentések elkészítéséért a Kormány felé a Nemzetgazdasági Miniszter, mint Kormányzati Főtárgyaló felel. Az egyes operatív programok monitoring bizottságaiban az egyes programok közti komplementaritás és szinergia megteremtése érdekében az NFK tagjai által delegált tagok szavazati joggal vesznek részt.

9 * EX-ANTE FELTÉTELEK

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

A 2014-2020-as időszak strukturális és kohéziós politikájára vonatkozó szabályozás szerint a tagállamoknak a programok elfogadásához, illetve annak érdekében, hogy a Bizottság ezek forrásait folyósítsa, előre meghatározott tematikus célonkénti, illetve horizontális eredményességi feltételeket un. ex-ante kondicionalitásokat kell teljesíteni. Jelen fejezetben összefoglaltuk a Partnerségi Megállapodásban rögzített és a TOP vonatkozásában releváns ex-ante feltételeket, és azok teljesülésére vonatkozó legfontosabb információkat.

9.1 Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesítésük értékelése

Az alábbi táblázat tartalmazza az összes, az operatív programban alkalmazható, tematikus ex-ante feltételt, ami a program végrehajtását befolyásolja / befolyásolhatja. Minden alkalmazható ex-ante feltétel esetében beazonosítottuk a kapcsolódó prioritásokat. Az ex-ante kondicionalitásokat a teljesülésük határidejét tekintve három kategóriába sorolhatjuk:

- már teljesült ex-ante kondicionalitások,
- 2013 végéig teljesülő ex-ante kondícionalitások,
- 2013. december 31. és 2016. december 31. között teljesülő ex-ante kondícionalitások.

A TOP vonatkozásában releváns ex-ante kondicionalitások egy kivételével az első két kategóriába sorolhatóak, tehát vagy már (részben) teljesültek, vagy 2013 végéig teljesülni fognak a tárcák által előrejelzett információk alapján.

A Partnerségi Megállapodásban rögzített **tematikus ex-ante kondicionalitás**ok közül összesen 9 érinti közvetve vagy közvetlenül valamely prioritás vagy prioritások megvalósulását. Ezek közül 3 kondicionalitás már teljes egészében, négy pedig már részben megvalósult / teljesült. Az operatív program szempontjából releváns ex-ante kondicionalitások egy része a foglalkoztatottság növeléséhez szükséges stratégiai és jogi háttér megteremtését célozza meg, egy másik csoport környezeti és energetikai fenntarthatóság hátterének kialakítását ösztönzi, de találunk kifejezetten gazdaságfejlesztést célzó releváns kondicionalitásokat is.

A tematikus ex-ante kondicionalitásokon túlmenően a tagállamoknak **horizontális ex-ante feltétele**t is teljesítenie szükséges, annak érdekében, hogy a programok hatékonyan megvalósuljanak, illetve, hogy a kifizetések ne kerüljenek felfüggesztésre. A táblázat második fele tartalmazza a TOP vonatkozásában releváns, általános területekhez kapcsolódó horizontális ex-ante feltételeket is. Míg a tematikus kondícionalítások esetén egyértelműen beazonosítható, hogy mely prioritás vagy prioritások megvalósítására lesz hatással adott ex-ante kondicionalitás megléte vagy hiánya, az általános területek többsége a teljes OP viszonylatában releváns. Így például az uniós közbeszerzési jog és a magyar közbeszerzési jog összhangjának hiánya a teljes OP megvalósulást fenyegetné. A négy általános típusú ex-ante feltétel közül egy – az uniós közbeszerzési joggal való összhang megteremtését célzó – feltétel teljes

egészében megvalósult, kettő – állami támogatásokra és a hatékony monitoring rendszerre vonatkozó – feltétel pedig részben megvalósult. A legkritikusabb a környezeti hatásvizsgálattal és a stratégiai környezeti hatásvizsgálattal kapcsolatos uniós környezetvédelmi jogszabályok tényleges alkalmazását biztosító intézkedések megléte. Az ex-ante feltétel racionálisan 2016 év végéig teljesíthető.

99. táblázat: Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesülésük értékelése

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik							Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/ Részben	Kritérium	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
	1	2	3	4	5	6	7					
1.1 Kutatási és Innovációs stratégia megléte	x							**Részben:** A megvalósítás előrehaladásáról és a további lépésekről akcióterv szükséges, legkésőbb az OP Bizottságnak történő benyújtásáig.	Olyan intelligens specializációra vonatkozó nemzeti vagy regionális kutatási és innovációs stratégia van érvényben, amely: SWOT elemezésen alapul annak érdekében, hogy a forrásokat korlátozott számú kutatási és innovációs prioritásra lehessen koncentrálni;		A BEFEKTETÉS A JÖVŐBE Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia 2020 http://www.kormany.hu/download/5/ef/e0000/Nemzeti_KFI_stratégia.pdf	A Nemzeti K+F+I Stratégiát a Kormány 2013. június 13-án elfogadta.
									a magánszektor KTF beruházásait ösztönző intézkedéseket körvonalaz;			
									tartalmaz egy monitoring és felülvizsgálati rendszert.			
									A tagállam elfogad egy, a költségvetésben kutatás és innováció céljára rendelkezésre álló forrásokat bemutató keretrendszert;			
1.2 A beruházások költségvetési tervezésére és rangsorolására vonatkozó többéves terv megléte	x							**Részben:** A megvalósítás előrehaladásá-ról és a további lépésekről akcióterv szükséges, legkésőbb az OP Bizottság-nak történő benyújtásáig.	A tagállam elfogad egy többéves tervet az európai uniós prioritásokhoz (Kutatási Infrastruktúrák Európai Stratégiai Fóruma - ESFRI) kapcsolódó beruházások költségvetési tervezésére és rangsorolására.	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	Sor került az uniós prioritásokhoz és adott esetben a Kutatási Infrastruktúrák Európai Stratégiai Fórumához (ESFRI) kapcsolódó beruházások költségvetési tervezésére és rangsorolására vonatkozó indikatív többéves terv elfogadására. Várható teljesülés: 2013 vége
4.1 Az épületek energia-hatékonysága vonatkozásában előírt minimum követelmények teljesítéséhez szükséges intézkedések, a 2010/31/EK irányelv 3., 4. és 5. cikkének megfelelően; Az épületek			x	x				**Igen,** felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista	Az intézkedések a következők: Az épületek energia-hatékonysága vonatkozásában előírt minimum követelmények teljesítéséhez szükséges intézkedések, a 2010/31/EK irányelv 3., 4. és 5. cikkének megfelelően	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	2010/31/EI Irányelv 3. .4. bevezetésre került a 7/2006. (V.24.) TNM rendeletbe (határidő 2013. 01. 09.) 2010/31/EI Irányelv 5. cikk szerinti költségoptimalizált szint meghatározása megtörtént, a jelentés a Bizottságnak továbbításra került (határidő: 2013. 03. 21.) A Magyar Kormány elfogadta a költség-optimalizált szintet, mint az

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik							Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/ Részben	Kritérium	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
	1	2	3	4	5	6	7					
energiahatékonyságát tanúsító rendszer létrehozásához szükséges intézkedések, a 2010/31/EK irányelv 11. cikkének megfelelően; **A végfelhasználók egyedi mérőkkel való ellátásához szükséges intézkedések, amennyiben az technikailag lehetséges, pénzügyileg ésszerű és arányos a potenciális energia-megtakarítás vonatkozásában, a 2006/32/EK irányelv 13. cikkének megfelelően**								véglege-sedésekor	Az épületek energiahatékonyságát tanúsító rendszer létrehozásához szükséges intézkedések meghozatala a 2010/31/EU irányelv 11. cikkének megfelelően	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	új energetikai követelményszint. Magyarország a 2010/31/EU direktíva 4 §-ának első bekezdés szerint készített egy tervet a költségoptimalizált szint 5 év alatti bevezetésére. A terv elfogadásra került 1246/2013 (IV. 30.. Előreláthatólag megfelel a Bizottság elvárásainak. Középtávon szükséges figyelemmel kísérni a 2006/32/EK irányelv változását, amely 2014. június 5-ig marad érvényben. A felelős NFM dolgozik az irányelv átültetésén.
									A végfelhasználók egyedi mérőkkel való ellátásához szükséges intézkedések, amennyiben az technikailag lehetséges, pénzügyileg ésszerű és arányos a potenciális energia-megtakarítás vonatkozásában, a 2006/32/EK irányelv 13. cikkének megfelelően	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	
7.1 Közutak: A tagállamok intézményi felépítésével összhangban álló, közlekedési beruházásokra vonatkozó olyan átfogó terv(ek) vagy keret(ek) megléte (beleértve a regionális és helyi szintű közösségi közlekedést is), amelyek támogatják az infrastruktúra-fejlesztést és javítják a TEN-T törzshálózatához és az átfogó TENT-hálózathoz való csatlakozást.			x					Részben	Rendelkezésre áll egy átfogó, a közlekedési beruházásokra irányuló terv, amely megfelel a stratégiai környezeti vizsgálat jogi követelményeinek és tartalmazza: az egységes európai közlekedési térséghez való hozzájárulást összhangban a TEN-T szabályozás 10. cikkében rögzítettekkel, és magában foglalva a prioritásokat a következő beruházások tekintetében: a TEN-T törzshálózat és az átfogó hálózat projektjei, amelyek várhatóan ERFA és KA forrásból valósulnak meg és; a másodlagos csatlakozó hálózat projektjei. reális és alaposan kidolgozott projektportfóliót azon projektek esetében, amelyek várhatóan ERFA és KA forrásból valósulnak meg. Intézkedések a közreműködő szervezetek és a kedvezményezettek kapacitásainak megerősítésére a projektcsa-	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	Az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia 2007-2020 (EKFS) a 2007-2013-as Közlekedési Operatív Program (KözOP) stratégiai alapja. A Bizottság szerint az EKFS nem felel meg a 2014-2020-as közlekedési ex-ante kondicionalitásoknak (2011-es új EU közlekedéspolitika, módosuló TEN-T irányelv), ezért új közlekedési stratégia kidolgozása szükséges. A Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) kidolgozása a KözOP nettó 879 millió Ft technikai segítségnyújtás keretéből 2012 végén kezdődött, azt a FŐMTERV Zrt. vezette konzorcium végzi. A Nemzeti Közlekedési Stratégia a kritérium által támasztott követelmények szerint 2014 áprilisára készülhet el.

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik							Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/ Részben	Kritérium	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
	1	2	3	4	5	6	7					
									torna megvalósítása érdekében.			
7.2. Vasút: A tagállamok intézményi felépítésével összhangban álló átfogó közlekedési terv(ek)ben vagy keret(ek)ben (beleértve a regionális és helyi szintű közösségi közlekedést is) szerepelnie kell egy vasúti fejlesztésről szóló külön szakasznak, amely támogatja az infrastruktúra-fejlesztést és javítja a TEN-T törzshálózatához és az átfogó TENT-hálózathoz való csatlakozást. A beruházások lefedik a mobil eszközöket, illetve az átjárhatóságot és a kapacitás kiépítést.					x			Részben	Az átfogó közlekedési terven belül létezik egy vasútfejlesztési fejezet, amely tartalmazza a közlekedési tervre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő stratégiai környezeti vizsgálatot és a reális és kidolgozott projektcsatornát (beleértve az ütemtervet és a költségkeretet); Intézkedések a közreműködő szervezetek és a kedvezményezettek kapacitásainak megerősítésére a projektcsatorna megvalósítása érdekében.	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	A vasúttal kapcsolatos feltételek is a Nemzeti Közlekedési Stratégia keretében teljesülnek. Az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia 2007-2020 (EKFS) a 2007-2013-as Közlekedési Operatív Program (KözOP) stratégiai alapja. A Bizottság szerint az EKFS nem felel meg a 2014-2020-as közlekedési ex-ante kondicionalitásoknak (2011-es új EU közlekedéspolitika, módosuló TEN-T irányelv), ezért új közlekedési stratégia kidolgozása szükséges. A Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) kidolgozása a KözOP nettó 879 millió Ft technikai segítségnyújtás keretéből 2012 végén kezdődött, azt a FŐMTERV Zrt. vezette konzorcium végzi. A Nemzeti Közlekedési Stratégia a kritérium által támasztott követelmények szerint 2014 áprilisára készülhet el.
8.1 Aktív munkaerőpiaci politikák megtervezése és megvalósítása a Foglalkoztatási iránymutatásoknak megfelelően	**x**				**x**	**x**		**Teljesült,** felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	A foglalkoztatási szolgálatok megfelelő kapacitással az alábbiakra, és biztosítják is azokat: személyre szabott szolgáltatások, illetve aktív és megelőző munkaerő-piaci intézkedések korai stádiumban, amelyek előnyben részesítik a hátrányos helyzetű csoportokat, miközben minden munkakereső számára elérhetők;	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) működése és szolgáltatásai által, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott munkaerő-piaci programokon keresztül valósul meg. Az aktív munkaerő-piaci intézkedéseket a foglalkoztatási iránymutatásokra figyelemmel alakították ki, illetve a Nemzeti Reform Program keretében is beszámoltak végrehajtásukról.
									átlátható és rendszeres tájékoztatás az új betöltetlen állásokról.	*kidolgozás alatt*		
									A foglalkoztatási szolgálatok formális és információs együttműködéseket alakítanak ki az érintett intézményekkel.	*kidolgozás alatt*		

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik							Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/ Részben	Kritérium	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
	1	2	3	4	5	6	7					
8.2 Önfoglalkoztatás, vállalkozói szellem és üzleti vállalkozás létrehozása: Vállalkozáskezdés támogatására vonatkozó stratégia megléte	x				x	x		**Teljesült**, felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Átfogó stratégia megléte, amely a következőket foglalja magában: a vállalkozás alapításának idejét és költségét csökkentő intézkedések;	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	A feltétel teljesítésének számos szakpolitikai program és stratégia tesz eleget: • új KKV Stratégia • Magyary Program • Egyszerű Állam Program • mikrohitel programok (JEREMIE, az Országos Mikrohitel Alapból finanszírozott mikrohitel programok) • valamint a vállalkozóvá válás támogatását célzó munkaerő-piaci programok A KKV-fejlesztési Stratégia véglegesítése a társadalmi egyeztetést követően megtörtént. A Kormány várhatóan nyáron fogadja el. Kialakítása során figyelembe vételre kerültek az Európai Bizottság „Small Business Act" (COM(2008)394) közleményében foglaltak is. A Magyary Program és az Egyszerű Állam Program adminisztráció csökkentő intézkedéseinek végrehajtása folyamatos, a már megvalósult és teljesített egyszerűsítések nyomán a feltételek teljesülésének elfogadását várjuk a Bizottságtól.
									a vállalkozás konkrét tevékenységének beindításához és végzéséhez szükséges engedélyek beszerzésének idejét csökkentő intézkedések;	*kidolgozás alatt*			
									a megfelelő üzletfejlesztési szolgáltatásokat és a pénzügyi szolgáltatásokat összekapcsoló intézkedéseket (tőkéhez való hozzáférés), beleértve a hátrányos helyzetű csoportok és területek elérését.	*kidolgozás alatt*		
10.1 A szegénység csökkentését, a munkaerőpiacról kiszorult emberek bevonását célzó nemzeti stratégia megléte és végrehajtása							x	**Részben**, felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Olyan, a szegénység csökkentését szolgáló nemzeti stratégia van érvényben, amely: megfelelő bizonyítékokkal szolgál a szegénység csökkentését célzó politikák kidolgozásához és lehetővé teszi az előrelépések monitorozását;	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (NTFS) 2011. november végén fogadta el a Kormány, amely később kiegészült egy a 2012-2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervvel. A stratégiát 2011 decemberében nyújtottuk be a Bizottságnak. Az NTFS monitoring rendszere már most is működik, de csak kevés adatszolgáltatással. A monitoring rendszer kiterjesztése folyamatban van, az elvárt szintű rendszer 2013. III. negyedévétől fog működni. A projektelemek benyújtásához és projektek végrehajtásához és igazgatásához nyújtott támogatás megléte, mint feltétel teljesülése helyi esélyegyenlőségi programok által biztosított (a
									összhangban van a (nemzeti reformprogramban meghatározott) nemzeti szegénységi és társadalmi kirekesztéssel kapcsolatos céllal, amely tartalmazza a foglalkoztatási lehetőségek kiterjesztését a hátrányos helyzetű csoportokra;	*kidolgozás alatt*		

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik							Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/ Részben	Kritérium	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
	1	2	3	4	5	6	7					
									bevonja a szegénység elleni küzdelemben érintett releváns csoportokat.	*kidolgozás alatt*		Nemzeti Reform Programban is rögzítésre került). 2013 szeptemberére várhatóan elkészül az NTFS időközi értékelése, ami alapul szolgál a 2014 utáni intézkedési terv összeállításához.
									Igény esetén és ahol szükséges, a releváns érintettek számára támogathatóak a projektpályázatok benyújtásához, illetve a kiválasztott projektek megvalósításához és koordinálásához.	*kidolgozás alatt*		
10.2 Nemzeti roma integrációs stratégia megléte				**x**	**x**	**x**		**Részben**, felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Létezik nemzeti roma befogadási stratégia, amely: a romák integrációja tekintetében elérhető nemzeti szintű célokat határoz meg annak érdekében, hogy a köztük és a népesség többi része közt fennálló különbségeket áthidalják. E célkitűzéseknek ki kell terjedniük legalább a roma integrációval kapcsolatos négy uniós célra, amelyek az oktatást, a foglalkoztatást, az egészségügyet és a lakhatást érintik;	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (NTFS) 2011. november végén fogadta el a Kormány amely tartalmazza a romák felzárkóztatására vonatkozó stratégiát is. 2013 szeptemberére várhatóan elkészül az NTFS időközi értékelése, ami alapul szolgál a 2014 utáni intézkedési terv összeállításához.
									azonosítja adott esetben a hátrányos helyzetű - mikrorégiókat vagy szegregált környékeket, ahol a közösségek a leghátrányosabb helyzetben vannak, felhasználva a már rendelkezésre álló társadalmi-gazdasági és területi mutatókat (pl. nagyon alacsony iskolázottság, hosszú távú munkanélküliség, stb.);	*kidolgozás alatt*		
									erős ellenőrzési módszereket von be a roma integrációs fellépések hatásainak értékeléséhez, és egy felülvizsgálati mechanizmust a stratégia kiigazításához;	*kidolgozás alatt*		
									megtervezését, végrehajtását és ellenőrzését illetően a roma civil társadalommal, a regionális és helyi hatóságokkal folytatott	*kidolgozás alatt*		

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik							Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/ Részben	Kritérium	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
	1	2	3	4	5	6	7					
									szoros együttműködésben és folyamatos párbeszéd révén valósul meg.			
									Igény esetén és ahol szükséges, a releváns érintettek számára támogathatóak a projektpályázatok benyújtásához, illetve a kiválasztott projektek megvalósításához és koordinálásához.	*kidolgozás alatt*		
ÁLTALÁNOS TERÜLETEK												
A közös stratégiai kerethez tartozó alapok terén az uniós közbeszerzési jog tényleges alkalmazását biztosító rendelkezések megléte	x	x	x	x	x	x	x	**Teljesült**, felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Az uniós közbeszerzési törvény eredményes alkalmazását biztosító intézkedések a megfelelő mechanizmusokon keresztül.	*kidolgozás alatt*	A közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (Kbt.)	Magyarországon a 2004/17/EK és a 2004/18/EK irányelvek szabályai teljes mértékben átültetésre kerültek a hazai jogszabályokban, amelyek közül elsősorban a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvényt (Kbt.) kell kiemelni. A hatályos hazai szabályozás összességében megfelel a közbeszerzésekre vonatkozó uniós előírásoknak.
									A közbeszerzési szerződések odaítélési eljárása során az átláthatóságot biztosító intézkedések.	*kidolgozás alatt*		
									Az alapok támogatásainak megvalósításában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását biztosító intézkedések.	*kidolgozás alatt*		
									Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását és alkalmazását szolgáló igazgatási kapacitások erősítésére vonatkozó intézkedések	*kidolgozás alatt*		
Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok eredményes alkalmazását biztosító mechanizmus megléte	x	x	x	x	x	x	x	**Részben**, felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok eredményes alkalmazását biztosító intézkedések.	*kidolgozás alatt*	**37/2011. Korm. rendelet**	Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok eredményes alkalmazását biztosító mechanizmus létrehozása Magyarországon a Támogatásokat Vizsgáló Iroda 1999-ben történt létrehozásától kezdve folyamatosan teljesül. Jelenleg a mechanizmust a 37/2011. Korm. rendelet szabályozza.
									Az alapok támogatásainak megvalósításában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását szolgáló intézkedések.	*kidolgozás alatt*		
									Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását és alkalmazását szolgáló igazgatási kapacitások erősítésére vonatkozó intézkedések.	*kidolgozás alatt*		

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik							Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/ Részben	Kritérium	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
	1	2	3	4	5	6	7					
A környezeti hatásvizsgálattal és a stratégiai környezeti hatásvizsgálattal kapcsolatos uniós környezetvédelmi jogszabályok tényleges alkalmazását biztosító intézkedések megléte.	x	x	x	x	x			**Részben**, felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Az EIA és SEA vizsgálatokra vonatkozó irányelvek eredményes alkalmazását biztosító intézkedések.	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	Stratégiai környezeti vizsgálat: a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetése teljes körűen megtörtént, megfelelőségével kapcsolatban a Bizottság részéről eddig semmiféle kifogás nem merült fel. Környezeti hatásvizsgálat: az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 85/337/EGK tanácsi irányelv nem megfelelő átvétele miatt 2009. óta (2009/2116 számú) kötelezettségszegési eljárást folyik hazánk ellen. A vonatkozó jogszabályok többszöri változtatása ellenére a Bizottságnak további kifogásai maradtak fenn. Az eljárás indoklással ellátott vélemény szakaszba lépett. A Bizottság véleményében új (a korábbi levelekben még nem jelzett) kifogásként jelent meg, hogy a Bizottság úgy véli, a „jelentős módosítás" fogalmát a magyar szabályozás túl szűken határozza meg. Az indoklással ellátott véleményben szereplő többi kifogással ellentétben a magyar hatóságok nem értettek egyet a Bizottság fenti kifogásával.
									Az EIA és SEA vizsgálatokra vonatkozó irányelvek végrehajtásában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását biztosító intézkedések.	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	
									A megfelelő igazgatási kapacitások rendelkezésre állását biztosító intézkedések.	*kidolgozás alatt*		
A programok eredményességének és hatásának felméréséhez szükséges statisztikai rendszer megléte; **A monitoringhoz és az értékeléshez szükséges eredménymu-**	x	x	x	x	x	x	x	**Részben**, felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante	Olyan terv van érvényben az adatok időben történő begyűjtésére és összesítésére, amely magában foglalja: a források és a mechanizmusok azonosítását a statisztikai hitelesség biztosítása érdekében;	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	Magyarország a támasztott feltételeknek nagy részben már a jelenlegi rendszerrel is megfelel. A 2007-2013-as időszakban kialakított monitoring folyamatok alapot biztosítanak a következő időszaki követelmények megugrásához.

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik							Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/ Részben	Kritérium	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
	1	2	3	4	5	6	7					
tatók hatékony rendszerének megléte								kondicionalitás-lista véglegesedésekor	a közzétételre és a nyilvános hozzáférhetőségre vonatkozó intézkedéseket;	*kidolgozás alatt*		
									az eredménymutatók olyan hatékony rendszerét, amely magában foglalja: az egyes programokra vonatkozó olyan eredménymutatók kiválasztásának lehetőségét, amelyek az emberek egészsége és fejlődése szempontjából az adott program által finanszírozott szakpolitikai intézkedések alapját képező elemeket mérik;	*kidolgozás alatt*		
									az említett mutatók célértékeinek meghatározását;	*kidolgozás alatt*		
									a következő követelmények betartását minden mutató esetében: az adatok megbízhatóak és statisztikailag igazolhatóak, egyértelmű normatív értelmezéssel rendelkeznek, a szakpolitikai elvárásoknak megfelelően alkalmazhatóak, időszerűek és nyilvánosan elérhetőek;	*kidolgozás alatt*		
									megfelelő eljárások rendelkezésre állását annak biztosítására, hogy a program által finanszírozott műveletek hatékony mutatókat alkalmaznak.	*kidolgozás alatt*		
Anti-diszkrimináció	x	x	x	x	x	x	x	**Teljesült**	2 bizottsági javaslat létezika feltételre vonatkozóan, a 2. kompromisszumos bizottsági javaslat még nem került elfogadásra.	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	A hivatkozott jogszabály átültetése megtörtént, jelenleg az Egyenlő Bánásmód Hatóság látja el a jogszabályból eredeztethető feladatokat.
Nemek közötti egyenlőség	x	x	x	x	x	x	x	**Részben**	2 bizottsági javaslat létezik a feltételre vonatkozóan, a 2. kompromisszumos bizottsági javaslat még nem került elfogadásra.	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	Jelenleg nincs stratégia előkészítés alatt.
Fogyatékkal élők	x	x	x	x	x	x	x	**Részben**	2 bizottsági javaslat létezika feltételre vonatkozóan, a 2. kompromisszumos bizottsági javaslat még nem került elfoga-dásra.	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	Hivatkozott egyezménynek Magyarország eleget tesz: szükséges jogszabály módosítások megtörténtek, intézmény oldali elvárások teljesültek.

9.2 Intézkedések leírása, amelyek a vonatkozó ex-ante feltételek teljesítését szolgálják, a felelős testületekkel és időbeli ütemezéssel, határidőkkel

100. táblázat: Az alkalmazható általános ex-ante feltételek teljesítését szolgáló tervezett intézkedések

Alkalmazandó általános ex-ante feltételek, amelyek nem, vagy csak részben teljesültek	Nem teljesített kritérium	Intézkedés neve	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
Közbeszerzés: A közös stratégiai kerethez tartozó alapok terén az uniós közbeszerzési jog tényleges alkalmazását biztosító rendelkezések megléte.		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: NFM, KIM jogi aktusok Teljesül 2013 vége
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	
Állami támogatás: Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok eredményes alkalmazását biztosító mechanizmus megléte.		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: NFM, NGM jogi aktusok Teljesül 2013 vége
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	
Statisztikai rendszerek és eredménymutatók: A programok eredményességének és hatásának felméréséhez szükséges statisztikai rendszer megléte. A monitoringhoz és az értékeléshez szükséges eredménymutatók hatékony rendszerének megléte.		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: KIM, KSH statisztikai és monitoring-rendszerek fejlesztése Teljesül 2013 vége
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	
Körtnyezeti hatásvizsgálat (EIA) és stratégiai környezeti viszgálat (SEA): A környezeti hatásvizsgálattal és a stratégiai környezeti hatásvizsgálattal kapcsolatos uniós környezetvédelmi jogszabályok tényleges alkalmazását biztosító intézkedések megléte.		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: VM jogi aktusok Teljesíthető 2016. december 31-ig
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	

101. táblázat: Az alkalmazható tematikus ex-ante feltételek teljesítését szolgáló tervezett intézkedések

Alkalmazandó tematikus, illetve alap-specifikus ex-ante feltételek, amelyekért nemzeti szervek felelősek, illetve nem, vagy csak részben teljesültek	Nem teljesített kritérium	Intézkedés neve	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
1.1 Kutatási és Innovációs stratégia		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: NGM, EMMI stratégiaalkotás, legitimálás Teljesül (Kormány által elfogadott

Alkalmazandó tematikus, illetve alap-specifikus ex-ante feltételek, amelyekért nemzeti szervek felelősek, illetve nem, vagy csak részben teljesültek	Nem teljesített kritérium	Intézkedés neve	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	stratégiai dokumentum) 2013 vége Teljesül (EMMI részstratégia MTA-val) 2013. II. negyedév
1.2 A beruházások költségvetési tervezésére és rangsorolására vonatkozó többéves terv megléte		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: NGM stratégia és program alkotás, legitimálás
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	Teljesül (Kormány által elfogadott stratégiai dokumentum) 2013 év vége
4.1 az épületek energia-hatékonysága vonatkozásában előírt minimum követelmények teljesítéséhez szükséges intézkedések; az épületek energiahatékonyságát tanúsító rendszer létrehozásához szükséges intézkedések; a végfelhasználók egyedi mérőkkel való ellátásához szükséges intézkedések.		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: NFM, VM jogszabályalkotás, legitimálás Teljesül 2013 vége (még hivatalosan meg nem jelent uniós új energiahatékonysági irányelvhez fog kapcsolódni)
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	
4.3 Intézkedések a megújuló energiaforrások termelésének és elosztásának támogatására - Nincs információ a következők teljesüléséről: átlátható támogatási rendszerek; a távvezetékrendszerhez való elsőbbségi vagy garantált hozzáférés; elsőbbségi terheléselosztás; a műszaki átalakítások költségeinek viselésére és megosztására vonatkozó egységes szabályok.		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: NFM, VM jogszabályalkotás, legitimálás Nincs információ
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	
10.1 A szegénység csökkentését, a munkaerőpiacról kiszorult emberek bevonását célzó nemzeti stratégia megléte és végrehajtása		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: EMMI stratégiaalkotás, legitimálás, végrehajtás
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	Teljesül 2011. stratégia 2013. május továbbfejlesztett monitoring rendszer
10.2 Nemzeti roma integrációs stratégia megléte		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: EMMI stratégiaalkotás, legitimálás, végrehajtás
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	Teljesül 2011. stratégia

Alkalmazandó tematikus, illetve alap-specifikus ex-ante feltételek, amelyekért nemzeti szervek felelősek, illetve nem, vagy csak részben teljesültek	Nem teljesített kritérium	Intézkedés neve	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
				végrehajtás folyamatos
4.2 Intézkedések a fűtési és elektromos energia nagyhatékonyságú kapcsolt előállításának támogatására, kapcsolt energiatermelés támogatása		1.intézkedés	1.intézkedés határideje	Tárcafelelősség: NFM, VM jogszabályalkotás, legitimálás Nincs teljesítési időpont megadva
		2.intézkedés	2.intézkedés határideje	

10 * A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

Alapelvek:

1. Az eljárásrendekben a szakmai szolgáltató szemlélet jelenléte. A kedvezményezetteket a végrehajtó intézményrendszer partnerként kezelje.
2. A programmegvalósítás a bizalomra épüljön, a kedvezményezettek „életét megkeserítő" korábbi bürokratikus elemeket csökkenteni kell.
3. A szakmai szempontok érvényesítésének dominanciája a támogatásra történő projekt kiválasztásban – az eddigi túlzó adminisztratív feltétellel szemben.

Egyszerűsítő javaslatok:

1. Az elektronikus, illetve on-line ügyintézés kiterjesztése:

a) az elektronikus aláírás használatának általánossá tétele (használata nem lesz kötelező minden kedvezményezett esetén);

b) a pályázati dokumentációt – az eddigi papír alapú, ill. CD-n való beadás helyett – elektronikus felületen keresztül kell benyújtani;

c) a kapcsolattartás és tematikus információszolgáltatás döntően elektronikus felületen keresztül történik – a pályázati, a megvalósítási és a fenntartási időszakokban.

d) törekedni kell arra is, hogy a kapcsolatfelvételt, kapcsolattartást-, és a tematikus információszolgáltatást már a projekt-előkészítési (projektgenerálási) fázisban is elektronikus felület, információs rendszer támogassa.

2. A benyújtandó dokumentumok számát, terjedelmét csökkentjük:

a) megszűnik a pályázónak, illetve a kedvezményezettnek az a kötelezettsége, hogy mind papír alapon, mind elektronikusan kell benyújtania a szükséges dokumentumokat;

b) az irányító hatóságok, közreműködő, illetve közvetítő szervezetek nem kérhetnek be olyan dokumentumokat, amelyek sem az értékelés, sem a megvalósítás szakaszában nem relevánsak;

c) az irányító hatóságok, közreműködő, illetve közvetítő szervezetek nem kérhetnek be olyan dokumentumokat, amelyek az államigazgatás másutt meglévő nyilvántartásaiban rendelkezésre állnak, ugyanakkor a pályázók csak úgy adhatnak be pályázatot, ha az adatok ilyen módon való lekéréséhez, adatvédelmi szempontoknak megfelelő kezeléséhez hozzájárulnak;

d) amennyiben a szabályozási környezet változik, pl. állásfoglalás kerül kiadásra, azt a végrehajtást végző intézményrendszer disszeminálja a kedvezményezettek felé, ügyelve arra, hogy az időközben történő változás számukra nem jelenthet kedvezőtlenebb feltételt;

e) a pályázói regisztrációt követően, az elektronikus rendszerbe (EMIR vagy FAIR: Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer) a pályázó feltölti az adatait, amely mint egy pályázói „adatbank" funkciót tölt be. Így nekik a pályázathoz szükséges adatokat egyszer kell feltölteni és az egyéb céges adatokat (pl. beszámoló és mérleg adatokat a rendszer automatikusan hozzárendeli és frissíti), illetve a változásokat bejelenteni, átvezetni. Ezzel elérhetővé válik, hogy újabb pályázat esetén ezeket az adatokat a pályázónak már nem kell újból megadnia;

f) projektenként elegendő egyszer feltölteni az elektronikus felületre a projekt megvalósításhoz között vállalkozói szerződéseket, és az ehhez kapcsolódó (többszöri) kifizetési kérelemnél erre hivatkozni.

3. A pályázói, illetve a projekt adminisztrációs, online kommunikációs felület továbbfejlesztésre kerül:

a) az irányító hatóságok a sztenderdizálható információszolgáltatások esetére egységes sablonokat készítenek, és tesznek elérhetővé a pályázók, illetve kedvezményezettek számára;

b) az egyszeri pályázói regisztráció után feltölthetővé válik a pályázat teljes dokumentációja, így az elektronikus adathordozó használata elhagyható, annak sérülése kizárható;

c) interaktívvá és dokumentálttá válik a kapcsolattartás a kedvezményezett és a közreműködő szervezet/irányító hatóság között, a kedvezményezett nem csak akkor léphet kapcsolatba az intézményrendszerrel, amikor „kötelező" adatszolgáltatás vagy értesítés történik;

4. Az eljárások gyorsításra, illetve egyszerűsítésre kerülnek:

a) a pályázótól, kedvezményezettől bekérhető dokumentumok, mellékletek száma tovább csökken;

b) az elektronikus jelentéskészítőben csak a projektre releváns kérdésekre kell választ adni, a rendszer által már ismert kedvezményezetti és projekt adatokat nem kell újból feltölteni;

c) a projektek megvalósítása idején arra kell törekedni, hogy ne változzanak a lebonyolítás szabályai, ha ez mégis szükségessé válik, a változtatásról minden érintett kedvezményezettet tájékoztatni kell, és a változtatás számukra nem jelenthet hátrányt;

d) a projekt tartalmának a változását rugalmasan kell kezelni, amennyiben a megjelölt és jóváhagyott célt nem téveszti, és a vállalt indikátorokat teljesíti.

5. A pályázók és kedvezményezettek számára közvetlenebbé kell tenni az ügyfélszolgálatot, a kapcsolattartást, a személyes konzultációt:

a) teljesíteni kell azt a jogos elvárást, hogy

   a. az ügyintézők legyenek elérhetőek, kompetensek;

   b. azonosan értelmezzenek egy-egy problémát (ezt a munkát interaktív működési kézikönyv és szakmai backoffice, tudásbázis segítse);

b) a kedvezményezetteket tájékoztatni kell arról, hogy kérdésükkel (műszaki, pénzügyi, technikai stb.) kikhez fordulhatnak (név, e-mail cím, telefonszám), így ügyintézésnél az adott témában illetékest tudják keresni.

6. A pályázati felhívások, útmutatók esetén törekedni kell a minél nagyobb átláthatóságra:

a) a pályázók, illetve a kedvezményezettek által teljesítendő feladatok, kötelezettségek egyértelműen kerülnek meghatározásra, azokat a közreműködő szervezet(ek) minden esetben azonos módon értelmezzék;

b) egyszerűbben értelmezhető, valóban mérhető indikátorok kerülnek kialakításra, egyértelműen meghatározva a szankcionálandó és csupán adatszolgáltatási jellegű indikátorokat;

c) egységesítésre kerülnek az egyes közreműködő szervezetek jelenleg egymástól eltérő követelményrendszerei, ez megkönnyíti azon pályázók, ill. kedvezményezettek munkáját, akik több közreműködő szervezettel is kapcsolatban állnak. Amennyiben egy információt, adatot az egyik közreműködő szervezet már bekért, azt egy másik közreműködő szervezet nem kérheti be, mert azok már azt a pályázói „adatbank” (FAIR) rendszerben elérhetőek.

7. A támogatások kifizetésének gyorsítása, adminisztráció egyszerűsítése a biztosítékok biztosításának segítése, gyorsítása:

a) lehetővé kell tenni a beszállítói számlák elektronikus hitelesítését;

b) a számlaösszesítő benyújtási lehetősége kiterjesztése kerül, megvizsgálásra kerül az alátámasztó dokumentumok helyszíni szemle keretében történő ellenőrzésének lehetősége;

c) amennyiben az elszámolni tervezett tételeket a közreműködő szervezet a szabályozásban megadott határidőn belül nem dolgozza fel, azok támogatási tartalmát ki kell fizetni, s utólag lehet ellenőrizni, a közreműködő szervezet késlekedése miatt a projekt megvalósítása nem késlekedhet;

d) a egyes hatósági igazolások érvényességi határideje „automatikusan” meghosszabbodik, amennyiben a feldolgozási vagy hiánypótlási időszak elhúzódik;

e) a támogatás biztosítására szolgáló garancia költsége elszámolható költségnek fog minősülni.

8. Egyéb konkrétumok:

a) Az elszámolhatósági szabályok esetén az EU-s szabályokban meghatározottakhoz képest nem lesznek további szűkítések;

b) az általány költségek használatát a lehető legnagyobb mértékben ösztönözzük

102. táblázat: Az adminisztrációs terhek csökkentését szolgáló tervezett főbb intézkedések indikatív ütemezéssel és elvárt eredményekkel

Tervezett főbb intézkedések	Elvárt eredmények	Indikatív időkeret (kezdő és befejező dátum)	
A pályázati anyagokat az eddigi papír alapú, ill. CD-n való beadás helyett egy elektronikus felületen kell feltölteni.	Pályázatok kezelésének ideje 5-10 nappal csökken.	2014.01.01.	2014.12.31.

11 HORIZONTÁLIS ELVEK

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

A TOP minden fejlesztésének hozzá kell járulnia az alábbi horizontális irányokhoz:

- A célirányos gazdaságfejlesztésen túl minden más fejlesztés is legalább közvetett módon kötődjön **a gazdasági növekedés előmozdításához.**
- A célirányos foglalkoztatás ösztönzésen túl a fejlesztések lehetőség szerint a lehető legnagyobb mértékben járuljanak hozzá a helyi polgárok **foglalkoztatásának bővítéséhez**.
- A fejlesztéseknek szolgálniuk kell **a demográfiai kihívások kezelését**, a gyermeket nevelők helyzetét javító gyermek és családbarát szempontú beavatkozásokon keresztül.
- A fejlesztések során mérlegeljék a **közösségi alapon tervezett és végrehajtott** fejlesztési megoldások lehetőségét (a CLLD eszközén kívül is).
- A fejlesztések szolgálják a megyéken és városokon belüli **területi felzárkóztatást**. Ezt szolgálja a forrásallokáció is: **a felzárkóztatás szükségletekkel küzdő megyék nagyobb pénzügyi erőforrásokból részesednek**. A városi fejlesztések során pedig fontos mérlegelendő szempont és fejlesztés elem legyen a **szociális városrehabilitáció.**
- Nem csak a helyi érdekű gazdaságfejlesztés, hanem lehetőség szerint minden fejlesztés járuljon hozzá **a térségi fenntarthatóság kiterjesztéséhez**. A térségek erőforrásainak (a már említett jövedelem, tőke, munkaerő, tudás mellett az energia, a nyersanyagok, természeti erőforrások) helyben tartásához, és az energia és anyagáramlások ciklusainak lehetőség szerint térségen belüli zárásához, illetve minél hosszabban a térségen belül tartásához.

11.1 Fenntartható fejlődés

A TOP keretében meghatározott célok elérését szolgáló beavatkozások rendszere úgy került kialakításra, hogy ezek megvalósulása **a lehető legnagyobb mértékben elősegítse a területi tervezési szint környezeti-, gazdasági-, társadalmi szempontból hosszú távon fenntartható fejlődését**. A program tervezett beavatkozásainak megvalósítása során fellépő esetleges káros környezeti hatások definiálása és minimalizálása érdekében a TOP esetében Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV) elvégzésére kerül sor. Az SKV ajánlásainak betartásával minimalizálhatóak a környezeti kockázatok, biztosítható, hogy a fenntarthatóság horizontális elve a program végrehajtása során ne sérüljön.

A TOP-ban megvalósuló városrehabilitációs fejlesztések esetében alapvető szempont, hogy már a fejlesztések tervezésekor teljese mértékben tekintettel legyenek a társadalmi-gazdasági-környezeti fenntarthatóságra, tehát **átfogó szemlélet**tel készüljenek már a települések fejlesztési stratégiái is és a megvalósítás tervezése is ennek megfelelően történjen. A városok esetében további szempont, hogy ne csak a város, hanem a közvetlen környezetének szempontjait,

az azokra gyakorolt hatásokat is messzemenően figyelembe vegyék a tervezésben és megvalósításban.

A fenntartható fejlődés elve a környezeti biztonság és a környezettudatosság mellett hozzájárul a **sajátos településhálózat fenntarthatóságához**, annak fejlesztése és újrastrukturálása révén, ezáltal csökkenti a kistelepülések jövőjét veszélyeztető elvándorlás mértékét. Az innováció és minőség támogatása a termelés területén, valamint a humán erőforrások fejlesztése a TOP átfogó elemei, amelyek a fenntarthatóság kulcsfontosságú aspektusát jelentik, ezáltal gazdasági értelemben elősegíti a versenyképesség forrásainak használatát, amelyek nem az alacsony költség- és technológiaszinten alapulnak.

A közlekedés fejlesztésénél előnyben kell részesíteni a közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalát javító fejlesztéseket. Ezzel biztosítható a gépjárművel nem rendelkezők esélyegyenlősége. Bár a közúthálózat fejlesztése önmagában nem járul hozzá a környezet megóvásához, az új és fejújított útszakaszok megépítése összességében a menetidő rövidülését eredményezi, aminek következtében a fejlesztések környezetterhelési szempontból is előnyösnek bizonyulnak. Fontos az **élhető városi környezet megteremtéséhez**, hogy az egyéni gépjármű közlekedéssel szemben előnyt élvezzenek a közforgalmú közlekedés járművei, hiszen ennek a közlekedési módnak mind gazdasági hatékonysága, mind fajlagos környezetterhelése jóval kedvezőbb.

Területi kohézió

A területi kohézió magyarországi kezdeményezésű horizontális célkitűzés, amelynek érvényesítése érdekében a fejlesztéspolitika minden szakterületén, illetve a tervezés, a végrehajtás, a projektfejlesztés, a nyomon követés és az ellenőrzés minden szintjén kiemelt jelentőségű a **térségi gondolkodás és a területi szempontok alkalmazása.** A TOP-ban – az OP küldetéséből eredően – kiemelt fontosságú a területi kohéziót szolgáló szempontok figyelembe vétele, így az OP keretében megvalósuló fejlesztések tervezése során különös figyelem irányult a többi OP-val való egyeztetésre és a helyi, megyei fejlesztési igények messzemenő figyelembe vételére. A fejlesztéseket minden esetben a helyi adottságokhoz kell igazítani és egymással térségileg integráltan kell megvalósítani.

11.2 Esélyegyenlőség és anti-diszkrimináció

A TOP érvényesíti – az európai horizontális politikákkal összhangban – a Partnerségi Megállapodásban is rögzített horizontális célokat Magyarországra vonatkozóan. Így tehát a TOP keretében támogatott fejlesztések esetében is fontos a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség, valamint a fogyatékos személyek, a roma közösségek és a roma nemzetiségű emberek esélyegyenlőségének és diszkrimináció-mentességének érvényre juttatása.

A végrehajtás során figyelmet kell szentelni az alábbiakra:

- a helyi, térségi vagy megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási programok jelentős szerepet játszhatnak az **esélyegyenlőségi célcsoportok többsége** foglalkoztatási problémáinak kezelésében, hiszen tervezésük során jobban érvényesülhetnek az adott település vagy térség sajátosságai, így elsősorban azok a progamok támogatandók, amelyek több célcsoport bevonását is lehetővé teszik;
- a **fogyatékkal élők** integálása és befogadásuk erősítése meg kell, hogy jelenjen kell, a helyi identitás- és közösségfejlesztési programokban is;
- az elnéptelenedő vidéki térségek demográfiai problémáit enyhítheti a **migránsok** és – a bizonyos településeken már sikeresen futó – **hajléktalanok** integrációját, befogadását szolgáló programok elterjesztése;
- a **romák és roma közösségek** esélyegyenlőségének általános szempontú érvényesítése mellett, kiemelten be kell vonni a roma emberekt a közösségépítést, a civil szerevezetek fejlesztését és az identitásmegőrzést támogató programokba;
- a szociális szolgáltatások fejlesztésekor minden esetben figyelembe kell venni, hogy a fejlesztések hozzájárulajanak a vidéki, településközpontoktól sok esetben távol elhelyezkedő **szegregátumokban élő lakosok** hozzáférésének javításához is;

11.3 Férfiak és nők közötti egyenlőség

A TOP végrehajtása során kiemelt figyelmet kell szentelni az alábbi szempontoknak:

- a vidéki városokban továbbra is jelentős probléma a bölcsődei és óvodai férőhelyek szűkössége, ezért az ilyen célú fejlesztések jelentősen hozzájárulhatnak a **nők esélyegyenlőségé**nek érvényesítéhez térségi és helyi szinteken;
- a helyi, térségi vagy megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási programokban kimelten szükséges kezelni a **GYES-ről visszatérő** vagy **GYES helyett a munka világát választók** sajátos foglalkoztatási módjait, az ilyen tartalmú fejlesztéseket előnyben kell részesíteni;
- a **vidéki településeken élő nők** sok esetben többszörös diszkriminációnak vannak kitéve, így a nem kifejezetten női esélyegyenlőség javítására irányuló intézkedéseket is értékelni szükséges a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség szempontjából, illetve ki kell terjedniük erre a szempontra is.

12 KÜLÖNÁLLÓ DOKUMENTUMRÉSZEK – A NYOMTATOTT VERZIÓBAN MELLÉKLETKÉNT BEMUTATVA

12.1 A programozási időszak alatt megvalósítani tervezett nagyprojektek listája

103. táblázat: Nagyprojektek listája

Cím	Független szakértő általi értékelés tervezett: Igen/Nem	A nagyprojekt Bizottsághoz való bejelentésének / benyújtásának indikatív ütemezése (év, negyedév)	A végrehajtás kezdetének tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás befejezésének tervezett időpontja (év, negyedév)
kidolgozás alatt	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*	*kidolgozás alatt*

12.2 Az operatív program teljesítménykerete

104. táblázat: Az operatív program teljesítménykerete

Prioritástengely (Finanszírozó alapra és régiókategóriára lebontva)	Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)
Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében (ERFA)	A támogatott vállalkozások száma	db	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető
Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása (ERFA)	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m^2	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető
Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken (ERFA)	Az energetikailag korszerűsített épületek száma	db	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető

Prioritástengely (Finanszírozó alapra és régiókategóriára lebontva)	Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)
A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése (ERFA)	Támogatással felújított vagy újonnan épített, közszolgáltatást nyújtó intézmények száma	db	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető
Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések) (ERFA)	Támogatásban részesülő vállalatok száma	db	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető
Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések) (ERFA)	A kkv-knak nyújtott köztámogatás-hoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem fizetendő támogatás)	EUR	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető
Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés (ESZA)	A támogatott foglalkoztatási programok száma száma	db	forrásleosztástól függően tervezhető	forrásleosztástól függően tervezhető

12.3 Az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés	Bányai Gábor	elnök	kozpont@bacskiskun.hu	Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat 6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.
Baranya Megyei Közgyűlés	Tiffán Zsolt	elnök	tiffan.zsolt@fidesz.hu	BARANYA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT SZÉCHENYI TÉR 9. 7601 PÉCS
Békés Megyei Közgyűlés	Farkas Zoltán	elnök	megyeionk@bekesmegye.hu	Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése 5601 Békéscsaba, Árpád sor 18., Pf. 118. Békés Megyei Önkormányzati Hivatal 5601 Békéscsaba, Árpád sor 18., Pf. 118.
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés	Dr. Mengyi Roland	elnök	elnok@baz.hu	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Hivatala Székhely: 3525 Miskolc, Városház tér 1.
Csongrád Megyei Közgyűlés	Magyar Anna	elnök	elnok@csongrad-megye.hu	6725 Szeged Rákóczi tér 1
Győr-Moson-Sopron Megyei	Dr. Szakács Imre	elnök	szakacs.imre@gymsmo.hu	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzati Hivatal

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Közgyűlés				9021 Győr, Városház tér 3. vagy Győr 2. 9002 Pf. 115.
Fejér Megyei Közgyűlés	Törő Gábor	elnök	elnok@fejer.hu	Fejér Megyei Önkormányzat 8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9.
Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés	Bodó Sándor	elnök	kabinet@hbmo.hu	4024 Debrecen Piac utca 54
Heves Megyei Közgyűlés	Szabó Róbert	elnök	hmoelnok@hevesmegye.hu	H-3300, Eger, Kossuth L. u. 9.
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés	Kovács Sándor	elnök	jnszm.elnok@jnszm.hu	5000 Szolnok Baross Gábor út 20
Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés	Popovics György	elnök	elnoki@kemoh.hu	2800 Tatabánya, Fő tér 4.
Nógrád Megyei Közgyűlés	Becsó Zsolt	elnök	elnokikabinet@nograd.hu	3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.
Pest Megyei Közgyűlés	Dr. Szűcs Lajos	elnök	SzucsL@pestmegye.hu	Pest Megyei Önkormányzati Hivatal postacím: 1364 Budapest, Pf.: 112.
Somogy Megyei Közgyűlés	Gelencsér Attila	elnök	gelencser.attila@som-onkorm.hu	Somogy Megyei Önkormányzati Hivatal (7400 Kaposvár, Fő u. 10.)
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés	Seszták Oszkár	elnök	elnok@szszbmo.hu	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5
Tolna Megyei Közgyűlés	Dr. Puskás Imre	elnök	elnok@tolnamegye.hu	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13. Postacím: 7101 Szekszárd Pf.:82
Vas Megyei Közgyűlés	Kovács Ferenc	elnök	kovacsferenc@vasmegye.hu	Vas Megyei Önkormányzati Hivatal 9700 Szombathely, Berzsenyi D. tér 1.
Veszprém Megyei Közgyűlés	Lasztovicza Jenő	elnök	mokelnok@vpmegye.hu	8200 Veszprém, Megyeház tér 1.
Zala Megyei Közgyűlés	Manninger Jenő	elnök	elnok@zalamegye.hu	Zala Megyei Közgyűlés Hivatala 8900 Zalaegerszeg Kosztolányi Dezső u. 10.
Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség	Breznovits István	ügyvezető igazgató	info@wespa.hu	9700 Szombathely, Kőszegi u. 23.
Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség	Sitányi László	ügyvezető igazgató	sitanyi.laszlo@deldunantul.eu kovacs.zoltan@deldunantul.eu	7621 Pécs, Mária u. 3.
Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség	Molnár Tamás	ügyvezető igazgató	tamas.molnar@kdrfu.hu	8000 Székesfehérvár, Rákóczi u. 1.
Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség	Dr. Kiss Imre	ügyvezető igazgató	info@darfu.hu	6726 Szeged, Közép fasor 1-3.
Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség	Dr. Mező Ferenc	ügyvezető igazgató	eszakalfold@eszakalfold.hu magdolna.zsoldos@eszakalfold.hu	4025 Debrecen, Széchenyi u. 31.
NORDA Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség	Gutyán Gergely	ügyvezető igazgató	norda@norda.hu	3525 Miskolc, Széchenyi u. 107.
Pro Régió Ügynökség	Bozzay Péter	ügyvezető igazgató	proregio@proregio.hu	1146 Budapest, Hermina út 17
Budapest Főváros Kormányhivatala	Dr. Pesti Imre	kormánymegbízott	budapest@bfkh.hu	Váci u. 62-64.
Pest Megyei Kormányhivatal	dr. Tarnai Richárd; Kiss Attila	kormánymegbízott; kabinetfőnök	pest@pmkh.hu	V. kerület Városház utca 7.
Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal	Dr. Kerényi János; Dr. Zombor Attila; Magyar Istvánné	kormánymegbízott; főigazgató; főigazgatói titkárnő	kormanyhivatal@bkmkh.hu	Deák Ferenc tér 3.

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Baranya Megyei Kormányhivatal	Dr. Hargitai János	kormánymegbízott	hivatal@bamkh.hu	7623 Pécs József A. u. 10.
Békés Megyei Kormányhivatal	Erdős Norbert	kormánymegbízott	vezeto@bekeskh.hu	5600 Békéscsaba József Attila u. 2-4.
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal	Demeter Ervin	kormánymegbízott	hivatal@borsod.gov.hu	3525 MiskolcVárosház tér 1.
Csongrád Megyei Kormányhivatal	B. Nagy László	kormánymegbízott	vezeto@csmkh.hu	6741 Szeged Rákóczi tér 1.
Fejér Megyei Kormányhivatal	dr. Dorkota Lajos; Dr. Balogh Ibolya; Dr. Galambos Dénes	kormánymegbízott; főigazgató; kabinetvezető	dorkota.lajos@fejer.kdrkh.hu; balogh.ibolya@fejer.kdrkh.hu; hivatal@fejer.kdrkh.hu	8000 Székesfehérvár Szent István tér 9.
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal	Széles Sándor	kormánymegbízott	hivatal@gyorkozig.hu	9021 Győr Árpád út 32.
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal	Rácz Róbert	kormánymegbízott	hivatal@hbmkh.hu	4024 Debrecen Piac u. 54.
Heves Megyei Kormányhivatal	Horváth László; Dr. Balás István; Dr. Demeter András	kormánymegbízott; főigazgató; igazgató	hivatal@heves.gov.hu; titkarsag@heves.gov.hu	3300 Eger Kossuth L. u. 9.
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal	Dr. Kállai Mária; Dr. Szakali Erzsébet; Urbán Ildikó	kormánymegbízott; főigazgató; igazgató	titkarsag@jnszmkh.hu; foigazgato@jnszmkh.hu; igazgato@jnszmkh.hu	5000 Szolnok Kossuth Lajos u. 2.
Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal	Czunyiné dr. Bertalan Judit	kormánymegbízott	hivatal@kemkh.hu	2800 Tatabánya Fő tér 4.
Nógrád Megyei Kormányhivatal	Dr. Szabó Sándor; Dr. Nagy Zsuzsanna	kormánymegbízott; főigazgató	szabos@nmkh.gov.hu; nagyzs@nmkh.gov.hu	3100 Salgótarján Zemlinszky R. út 9.
Somogy Megyei Kormányhivatal	Juhász Tibor	kormánymegbízott	hivatal@somogy.gov.hu	7400 Kaposvár Csokonai u. 3.
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	Dr. Vinnai Győző; Nagyné Tóth-Páll Zselyke	kormánymegbízott; kabinetvezető	hivatal@szszbmkh.hu; kabinet@szszbmkh.hu	4400 Nyíregyháza Hősök tere 5.
Tolna Megyei Kormányhivatal	Tóth Ferenc; Réger Balázs	kormánymegbízott; kabinet-vezető-sajtófőnök	hivatal@tolna.ddrkh.hu	7100 Szekszárd Szent István tér 11-13.
Vas Megyei Kormányhivatal	Harangozó Bertalan	kormánymegbízott	kormanyhivatal@vas.gov.hu	9700 Szombathely Berzsenyi Dániel tér 1.
Veszprém Megyei Kormányhivatal	Dr. Kovács Zoltán	kormánymegbízott	hivatal@vpmkh.hu	8200 Veszprém Megyeház tér. 1.
Zala Megyei Kormányhivatal	Rigó Csaba Balázs	kormánymegbízott	hivatal@zalakozig.hu	8900 Zalaegerszeg Kosztolányi D. u. 10.
Budapest Főváros Önkormányzata	Tarlós István	főpolgármester	tarlosistvan@budapest.hu	1052 Budapest Városház u. 9-11.
Érd MJV Önkormányzat	T. Mészáros András	polgármester	onkormanyzat@erd.hu; polgarmester@erd.hu	2030 Érd Alsó u. 1-3.

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Békéscsaba MJV Önkormányzat	Vantara Gyula; Dr. Kiss Gyula	polgármester; titkársági osztályvezető	vantara@bekescsaba.hu; kissgy@bekescsaba.hu	5600 Békéscsaba Szent István tér 7.
Debrecen MJV Önkormányzat	Kósa Lajos	polgármester	polgarmester@ph.debrecen.hu	4026 Debrecen Kálvin tér 11.
Dunaújváros MJV Önkormányzat	Cserna Gábor	polgármester	polgmest@pmh.dunanet.hu; csernagabor@pmh.dunanet.hu	2400 Dunaújváros Városháza tér 1-2.
Eger MJV Önkormányzat	Habis László	polgármester	habis.laszlo@ph.eger.hu; egpolgh@ph.eger.hu	3300 Eger Dobó tér 2.
Győr MJV Önkormányzat	Borkai Zsolt; Bolla Péter	polgármester; kabinetfőnök	polgarmester@gyor-ph.hu; bolla.peter@gyor-ph.hu	9021 Győr Városház tér 1.
Hódmezővásárhely MJV Önkormányzat	Almási István; Markó Csaba	polgármester; kabinet irodavezető	polgarmester@hodmezovasarhely.hu; markocsaba@hodmezovasarhely.hu	6800 Hódmezővásárhely Kossuth tér 1.
Kaposvár MJV Önkormányzat	Szita Károly; Jenei Zoltánné	polgármester; polgármesteri irodavezető	polgarmester@kaposvar.hu; szemelyititkar@kaposvar.hu	7400 Kaposvár Kossuth tér 1.
Kecskemét MJV Önkormányzat	Dr. Zombor Gábor	polgármester	polgarmester@kecskemet.hu	6000 Kecskemét Kossuth tér 1.
Miskolc MJV Önkormányzat	Dr. Kriza Ákos; Kádas Anikó	polgármester; személyi titkár	polgarmester@miskolcph.hu; kadasa@miskolcph.hu	3525 Miskolc Városház tér 8.
Nagykanizsa MJV Önkormányzat	Cseresnyés Péter; Bedő Ibolya	polgármester; polgármesteri titkárnő	cseresnyes.peter@nagykanizsa.hu; bedo.ibolya@nagykanizsa.hu	8800 Nagykanizsa Erzsébet tér 7.
Nyíregyháza MJV Önkormányzat	Dr. Kovács Ferenc	polgármester	polgarmester@nyiregyhaza.hu	4400 Nyíregyháza Kossuth tér 1
Pécs MJV Önkormányzat	Dr. Páva Zsolt	polgármester	polgarmester@ph.pecs.hu	7621 Pécs Széchenyi tér 1.
Salgótarján MJV Önkormányzat	Székyné dr. Sztrémi Melinda; Takácsné Turai Gabriella; Dr. Gaál Zoltán	polgármester; polgármesteri titkárnő	jegyzo@salgotarjan.hu	3100 Salgótarján Múzeum tér 1.
Sopron MJV Önkormányzat	Dr. Fodor Tamás	polgármester; polgármesteri irodavezető	fodor.tamas@sopron-ph.hu; brummer.krisztian@sopron-ph.hu	9400 Sopron Fő tér 1.

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Szeged MJV Önkormányzat	Dr. Botka László; Putics Tímea	polgármester; titkárságvezető	botka.laszlo@szeged.eu; putics.timea@szeged.eu	6720 Szeged Széchenyi tér 10-11.
Székesfehérvár MJV Önkormányzat	Dr. Cser-Palkovics András; Csanády László	polgármester; szem. Titkár	polgarmester@pmhiv.szekesfehervar.hu	8000 Székesfehérvár Városház tér. 1.
Szekszárd MJV Önkormányzat	Horváth István; Mizsák Dominika	polgármester; titkárságvezető	polgarmester@szekszard.hu	7100 Szekszárd Béla király tér 8.
Szolnok MJV Önkormányzat	Szalay Ferenc	polgármester	szolnph@ph.szolnok.hu	5000 Szolnok Kossuth tér 9.
Szombathely MJV Önkormányzat	Dr. Puskás Tivadar	polgármester	puskas.tivadar@szombathely.hu	9700 Szombathely Kossuth L. u. 1-3
Tatabánya MJV Önkormányzat	Schmidt Csaba	polgármester	polgarmester@tatabanya.hu	2800 Tatabánya Fő tér 6.
Veszprém MJV Önkormányzat	Porga Gyula; Katonáné Pálmai Marianna	polgármester; polgármesteri titkárnő	mpalmai@gov.veszprem.hu	8200 Veszprém Óváros tér 9.
Zalaegerszeg MJV Önkormányzat	Gyutai Csaba; Szemes Péter	polgármester; személyi titkár	mayor@zalaegerszeg.hu; gycsaba@zalaegerszeg.hu; gyutaicsaba@ph.zalaegerszeg.huszemes.peter@ph.zalaegerszeg.hu	8901 Zalaegerszeg Kossuth Lajos u. 17-19
Főpolgármesteri Hivatal	Tarlós István	főpolgármester	tarlosistvan@budapest.hu	1052 Budapest, Városház utca 9-11
Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium	Dr. Navracsics Tibor	közigazgatási és igazságügyi miniszter	miniszter@kim.gov.hu; lakossag@kim.gov.hu	1357 Budapest, Pf.: 2
Vidékfejlesztési Minisztérium	Dr. Fazekas Sándor	vidékfejlesztési miniszter	miniszter@vm.gov.hu	1860 Budapest
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	Németh Lászlóné	nemzeti fejlesztési miniszter	miniszter@nfm.gov.hu	1011 Budapest, Fő utca 44-50
Honvédelmi Minisztérium	Dr. Hende Csaba	honvédelmi miniszter	miniszter@hm.gov.hu; minister@hm.gov.hu	1885 Budapest, Pf.: 25.
Külügyminisztérium	Dr. Martonyi János	külügyminiszter	miniszter@kum.hu	1027 Budapest, Bem rakpart 47
Nemzetgazdasági Minisztérium	Varga Mihály	nemzetgazdasági minsizter	miniszter@ngm.gov.hu; mihaly.varga@ngm.gov.hu	1369 Budapest Pf.: 481
Belügyminisztérium	Dr. Pintér Sándor	belügyminiszter	miniszter@bm.gov.hu; ugyfelszolgalat@bm.gov.hu	1903 Budapest, Pf.: 314
Emberi Erőforrások Minisztériuma	Balogh Zoltán	emberi erőforrások minisztere	miniszter@emmi.gov.hu	1051 Budapest, Arany János u. 6–8.

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége	Berki Ágnes	titkár	kisvaro-sok@oroshaza.hu	5900, Orosháza, Szabadság tér 4-6.
Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsé-ge	Wekler Ferenc	elnök	kosz@kosz.hu; info@koesz.hu	1136 Budapest, Tátra utca 21. II/2.
Települési Önkormányzat-ok Országos Szövetsége	Schmidt Jenő; Dr. Zongor Gábor	elnök; főtitkár	toosz@toosz.hu	1067 Budapest, Teréz krt. 23.
Magyar Önkormányzatok Szövetsége	Dr. Gémesi György; Dr. Fábián Zsolt; Pelyhe József	elnök; főtitkár; titkár, szervező	mosz@godollo.hu	2100 Gödöllő Szabadság tér 7.
Megyei Jogú Városok Szövetsége	Kósa Lajos; Papp Erika	elnök; ügyvezető	mjvsz@mjvsz.axel ero.net	1051 Budapest Október 6. U. 7.
Megyei Önkormányzatook Országos Szövetsége	Nagy Tímea	titkár	moosz@moosz.co m	1052 Budapest, Városház u. 7.
Balaton Fejlesztési Tanács (Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.)	dr. Bóka István; Dr. Molnár Gábor; Fekete-Páris Judit	elnök; ügyvezető igazgató; gazdasági ig. és ügyv. Igh.	molnarg@balaton region.hu; fejudit@balatonre gion.hu	8600 Siófok, Batthyány u. 1.
Kereskedők és Vendéglá-tók Országos Érdekképvi-seleti Szövetsége	Dr. Antalffy Gábor	ügyvezető elnök	kisosz@kisosz.hu	1134 BUDAPEST, KASSÁK LAJOS UTCA 69-71.
Vállalkozások és Munkál-tatók Országos Szövetsége	Demján Sándor	ügyvezető elnök	AMaraz@trigranit. com center@vosz.hu	1107 Budapest, Mázsa tér 2-6.
Magyar Iparszövetség	Dr. Vadász György	ügyvezető elnök	vadasz.gyorgy@ok isz.hu	1146 Budapest, Thököly út 58-60.
Ipartestületek Országos Szövetsége	Szűcs György	elnök	szucs@iposz.hu	1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.
Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereske-delmi Társaságok Országos Szövetsége	Dr. Zs. Szőke Zoltán	elnök	zs.szoke@afeosz.h u	1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 11/c
Munkaadók és Gyáripa-rosok Országos Szövegsé-ge	Dr. Futó Péter	elnök	klajko@mgyosz.hu futo.peter@future al.hu	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 6-8.
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara	Parragh László	elnök	mkik@mkik.hu	1054 Budapest, Szabadság tér 7.
Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége	Dr. Csizmadia László	elnök	agroturizmus@t-online.hu	1077 Budapest Király utca 93
Magyar Beutaztatók Szövetsége	Kálmán István	elnök	istvan.kalman@m abeusz.hu	1054 Budapest Kálmán Imre utca 19.
Magyar Rendezvényszer-vezők Szövetsége	Ganczer Gábor	elnök	ganczer.gabor@hu ngexpo.hu	1101 Budapest Expó tér 1 K épület
Magyarországi Idegenve-zetők Szövetsége	Bálint Zoltán	elnök	misz@magyarmisz .hu	1118 Budapest Villányi út 83-85 G épület fszt 2.
Magyar Kereskedelmi és	Horváth Vilmos	elnök	horvath.vilmos@s	1054 Budapest Szabadság tér 7

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Iparkamara Turisztikai Kollégiuma			opronikamara.hu	
Magánszállásadók Országos Szövetsége	Trangóni Katalin	elnök	katalin.trangoni@maganszallasadok.hu	8784 Kehidakustány,
Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége	Kopócsy Andrea	elnök	info@hah.hu	1123 Budapest Jagelló út 1-3.
Magyar Természetjáró Szövetség	Garancsi István	elnök	info@termeszetjaro.hu	1075 Budapest Károly körút 11. VII.emelet
Magyar Utazásszervezők és Utazásközvetítők Szövetsége	Molnár Gabriella	elnök	muisz@muisz.t-online.hu	1123 Budapest Jagelló út 1-3.
Magyar Vedéglátók Ipartestülete	Kovács László	elnök	elnok@mvi.hu	1138 Budapest Párkány utca 46
Magyar Nemzeti Gasztronómaiai Szövetség	Krivács András	elnök	titkarsag@mngsz.com	1133 Budapest Pannónia út 96
Magyarországi Turisztikai Desztinációk és Menedzsment-szervezetek Szövetsége	Balogh Károly	elnök	tdmszovetseg@gmail.eu	9737 Bük Eötvös utca 11.
Magyar Fürdőszövetség	Vancsura Miklós	ügyvezető elnök	info@furdoszovetseg.hu	1146 Budapest Borostyán utca 1/B
Turisztikai Tanácsadók Szövetsége	Dr. Puczkó László	elnök	lpuczko@xellum.hu	1051 Budapest Október 6. utca 14
Magyar Gasztronómiai Egyesület	Bittera Dóra	elnök	gastronomia@enternet.hu	1011 Szilágyi Dezső tér 1.
Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége	Gál Pál Zoltán	elnök	info@vimosz.org	1012 Budapest Kuny Domokos utca 13-15
Széchenyi Terv Gazdaságfejlesztő Társaság	Horháth Tihamér	elnök	horvath.tihamer@t-online.hu	
HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ	Csite András	igazgató	info@hetfa.hu	1051 Budapest, Október 6. utca 19. IV/2
Széchenyi Terv Gazdaságfejlesztő Társaság	Horváth Tihamér	elnök	horvath.tihamer@t-online.hu	
Magyar Turizmus Zrt.	Horváth Gergely	vezérigazgató	horvath@itthon.hu	1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113.
Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet	Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid	főigazgató	mezoszentgyorgyid@nakvi.hu	1223 Budapest Park utca 2.
Széchenyi Programiroda	Görözdi-Nagy Eszter	ügyvezető igazgató	info@szechenyiprogramiroda.hu	1053 Budapest, Szép u. 2.
Nemzeti Innovációs Hivatal	Dr. Deák Csaba Tamás	elnökhelyettes	Csaba.Deak@nih.gov.hu	1061 Bp, Andrássy út 12.,
Századvég Gazdaságkutató Zrt.	Fürjes Balázs	vezérigazgató	szazadveg-eco@szazadveg-eco.hu; furjes@szazadveg-eco.hu	1037 Budapest, Hidegkuti Nándor utca 8–10.
Magyar Turisztikai Desztinációk és Menedzsment-szervezetek Szövetsége	Balogh Károly	elnök	info@tdmszovetseg.eu	
Duna Régió Stratégia Titkársága	Medgyesy Balázs	kormánybiztos	dunastrategia@mfa.gov.hu	1027 Budapest, Bem rakpart 47.
Központi Statisztikai Hivatal	Dr. Vukovich Gabriella; Varga Zoltán;	elnök ; főosztályvezető; osztályvezető	vukovich.gabriella@ksh.hu; elntitk@ksh.hu;	1525 Budapest, Pf. 51.

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
	Galántai Katalin		zoltan.varga@ksh.hu; elnfoo@ksh.hu; Kata-lin.Galantai@ksh.hu	
Magyar Energia Hivatal	Horváth Péter; Buda Dóra	elnök; Kabinetfőnök	eh@eh.gov.hu	1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 7
Országos Atomenergia Hivatal	Rónaky József ; Horváth Kristóf	főigazgató; főigazgató-helyettes	ronaky@haea.gov.hu; horvathk@haea.gov.hu	1539 Budapest Postafiók 676.
Magyar Tudományos Akadémia	Pálinkás József, Kindert Judit, Kende Zsuzsanna	elnök, főosztályvezető, titkársági referens	palinkas.jozsef@titkarsag.mta.hu; kindert.judit@titkarsag.mta.hu; elnokseg@titkarsag.mta.hu	1051 Budapest Széchenyi István tér 9
Magyar Fejlesztési Bank Zrt.	Baranyay László	elnök-vezérigazgató	kabinetiro-da@mfb.hu	1051 Budapest, Nádor u. 31.
Széchenyi Tőkealap-Kezelő Zrt.	Csuhaj V. Imre	elnök-vezérigazgató	csu-haj.imre@szta.hu	1077 Budapest, Wesselényi u. 28.
Állami Számvevőszék (ÁSZ)	Domokos László	elnök	sajto@asz.hu	1051 Budapest Széchenyi István tér 9
Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA)	Dobos Erzsébet	elnök	erzsebet.dobos@hita.hu	1055. Budapest, Honvéd utca 20.
Kerékpáros turizmusért felelős miniszterelnöki megbízott	Garancsi István	miniszterelnöki megbízott	istvan.garancsi@me.gov.hu	1054 Budapest, Kálmán Imre utca 2.
Magyar Nemzeti Vagyon-kezelő Zrt.	Márton Péter	vezérigazgató	info@mnv.hu	1133 Budapest, Pozsonyi út 56.
Eximbank - Magyar Ex-port-Import Bank Zrt.	Nátrán Roland	vezérigazgató	natran.roland@exim.hu	1065 Budapest, Nagymező utca 46-48.
Magyar Nemzeti Bank	Dr. Matolcsy György	elnök	info@mnb.hu	1054 Budapest, Szabadság tér 8.
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	Auth Henrik	elnök-vezérigazgató	auth.henrik@garantiqa.hu	1082 Budapest, Kisfaludy u. 32.
Agrár-Vállalkozási Hitelga-rancia Alapítvány	dr. Herczegh András	ügyvezető igazgató	herczegh.andras@avhga.hu	1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
Magyar Vállalkozásfinan-szírozási Zrt.	Vingelman József	vezérigazgató	vingelman.jozsef@mvzrt.hu	1074 Budapest, Dohány u. 12.
Magyar Bankszövetség	Dr. Patai Mihály	elnök	titkarsag@bankszovetseg.hu	1051 Budapest, József Nádor tér 5-6.
Magyar Faktoring Szövet-ség	Csáki Ferenc	elnök	csakif@otpbank.hu firen@faktoringszovetseg.hu	1075 Budapest, Madách Imre tér 3.
Magyar Lízingszövetség	Hanczár Zsolt	elnök	info@lizingszovetseg.hu	1051 Budapest, József Nándor tér 5-6.
Magyar Kockázati- és Magántőke Egyesület	Bethlen Nikolaus	elnök	hvca@hvca.hu	1013 Budapest, Pauler u. 11.

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.	Barta E. Gyula	vezérigazgató	barta.e.gyula@magzrt.hu	1139 Budapest, Váci út 83.
Nemzeti Fejlesztési Ügynökség	Dányi Gábor	elnökhelyettes	gabor.danyi@nfu.gov.hu	1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	Dr. Bendzsel Miklós	elnök	sztnh@hipo.gov.hu	1054 Budapest. Garibaldi u. 2.
BCE Gazdálkodástudományi Kar Gazdaságföldrajz és JÖvőkutatás Tanszék	Dr. Tózsa István	tanszékvezető főiskolai tanár	istvan.tozsa@uni-corvinus.hu	1093 Budapest Fővám tér 8.
BCE Tájépítészeti Kar, Tájtervezés- és Területfejlesztési Tanszék	Dr. Kollányi László	tanszékvezető egyetemi docens	laszlo.kollanyi@uni-corvinus.hu	1118 Budapest, Villányi út 35-43.
BME GTK Környezetgazdaságtan Tanszék	Dr. Valkó László CSc	tanszékvezető egyetemi docens	valkol@eik.bme.hu	Budapest, Magyar tudósok körútja 2, Q épület A szárny
Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma Földhasznosítási, Műszaki és Területfejlesztési Intézet	Prof. Dr. Nagy János	centrumelnök, intézetigazgató, doktori iskola vezető	nagyjanos@agr.unideb.hu	4032 Debrecen, Böszörményi út 138.
ELTE TTK Regionális Tudományi Tanszék	dr. Nemes Nagy József DSc	tanszékvezető egyetemi tanár	nemesn@ludens.elte.hu	1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/C
ELTE TTK Társadalom- és Gazdaságföldrajz Tanszék	Dr. Habil Illés Sándor	tanszékvezető egyetemi docens	illes@caesar.elte.hu	1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/C
Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Regionális Gazdasági- és Statisztika Tanszék	Dr. Habil Gál Zoltán	tanszékvezető egyetemi docens	gal.zoltan@ke.hu	7400 Kaposvár, Guba Sándor u. 40.
Kaposvári Egyetem, Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola	Dr. Udovecz Gábor, DSc	doktori iskola vezető, egyetemi tanár	udolak@gmail.com	7400 Kaposvár, Guba Sándor u. 40.
Kodolányi János Főiskola Európai Város és Regionális Tanulmányok Tanszék	Dr. Habil Szirmai Viktória	tanszékvezető egyetemi docens	szirmai@socio.mta.hu	8000 Székesfehérvár, Fürdő utca 1.
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézet	Prof Dr. Kocziszky György	tanszékvezető egyetemi docens	regkagye@uni-miskolc.hu	3515 Miskolc-Egyetemváros
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Vállalkozáselmélet és gyakorlat Doktori Iskola	Dr. Szintay István	Vállalkozás elmélet és gyakorlat doktori PHd Iskola vezetője, egyetemi tanár	szvmanor@uni-miskolc.hu	3515 Miskolc-Egyetemváros
MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földrajztudományi Intézet Társadalomföldrajzi Osztály	Prof. Dr. Michalkó Gábor	Osztályvezető	michalko@mail.iif.hu	1112 Budapest, Budaörsi út 45. (MTA Kutatóház)
MTA KRTK Közgazdaságtudományi Intézet	Dr. Fazekas Károly	Igazgató	fazekas.karoly@krtk.mta.hu	1112 Budapest, Budaörsi út 45. (MTA Kutatóház)
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézete	Prof Dr. Faragó László	Intézetigazgató egyetemi tanár	farago@rkk.hu	7621 Pécs, Papnövelde u. 22.
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Alföldi Tudományos Osztály	Dr. Perger Éva	osztályvezető	perger.eva@rkk.hu	6000 Kecskemét, Rákóczi út 3.

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Dunántúli Tudományos Osztály	Dr. Mezei Cecília	osztályvezető	mezeic@rkk.hu	7621 Pécs, Papnövelde u. 22.
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Közép- és Észak-magyarországi Tudományos Osztály	Dr. Kovács Katalin	osztályvezető	kovacsk@rkk.hu	1112 Budapest, Budaörsi út 45. (MTA Kutatóház)
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Nyugat-magyarországi Tudományos Osztály	Dr. Lados Mihály	osztályvezető, egyetemi docens	ladosm@rkk.hu	9022 Győr, Liszt Ferenc u. 10.
Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Nemzetközi és Regionális Gazdaságtani Intézet	Dr. Fábián Attila	egyetemi docens, oktatási dékánhelyettes, intézetigazgató	afabian@ktk.nyme.hu	9400 Sopron, Erzsébet u. 9.
NYME Széchenyi István Doktori Iskola	Prof. Dr. Székely Csaba	egyetemi tanár, dékán, a Széchenyi István Doktori Iskola vezetője	szekely@ktk.nyme.hu	9400 Sopron, Erzsébet u. 9.
PTE KTK Közgazdasági- és Regionális Tudományok Intézete	Dr. Mellár Tamás	intézetigazgató, egyetemi tanár	mellart@ktk.pte.hu	7622 Pécs, Rákóczi út 80.
Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola	Dr. Varga Attila Dsc	egyetemi tanár, a doktori iskola vezetője	vargaa@ktk.pte.hu	7622 Pécs, Rákóczi út 80.
PTE TTK Földrajzi Intézet	dr. Aubert Antal	egyetemi docens, intézetigazgató	aubert@ttk.pte.hu	7624 Pécs, Ifjúság útja 6.
Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar Regionális-tudományi és Közpolitikai Tanszék	Prof Dr. Rechnitzer János	egyetemi tanár, általános és tudományos rektorhelyettes, doktori iskola vezető	rechnj@sze.hu	9026 Győr, Egyetem tér 1.
Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola	Prof Dr. Rechnitzer János	egyetemi tanár, általános és tudományos rektorhelyettes, doktori iskola vezető	rechnj@sze.hu	9026 Győr, Egyetem tér 1.
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani és Gazdaságfejlesztési Intézet	Prof. Dr. Lengyel Imre	intézetvezető egyetemi tanár, doktori iskola vezető	ilengyel@eco.u-szeged.hu	6722 Szeged, Kálvária sgt. 1.
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori Iskola	Prof. Dr. Lengyel Imre	intézetvezető egyetemi tanár, doktori iskola vezető	ilengyel@eco.u-szeged.hu	6722 Szeged, Kálvária sgt. 1.
Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Kar Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék	Dr. Kovács Zoltán	tanszékvezető egyetemi tanár	zkovacs@geo.u-szeged.hu	6722 Szeged, Egyetem utca 2.
Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Regionális Tudományok Doktori Iskola	Dr. Sikos T. Tamás DSc	egyetemi tanár, doktori iskola vezető	sikos.t.tamas@gtk.szie.hu	2100 Gödöllő Práter Károly u.1
Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Regionális Gazdaságtani és Vidékfej-	Prof. Dr. Káposzta József CSc.	intézetigazgató egyetemi docens	Kaposzta.Jozsef@gtk.szie.hu	2100 Gödöllő Práter Károly u.1

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
lesztési Intézet				
Nyugat-Magyarországi Egyetem	Dr. Faragó Sándor	rektor	rectoro@nyme.hu	
Szegedi Tudományegyetem	Dr. Szabó Gábor	rektor	rektor@rekt.szte.hu	6720 Szeged, Dugonics tér 13.
Semmelweis Egyetem	Dr. Szél Ágoston	rektor	rektor@semmelweis-univ.hu	1085 Budapest, Üllői út 26.
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	Dr. Péceli Gábor	rektor	rektor@mail.bme.hu	1111 Budapest Műegyetem rakpart 3
Eötvös Lóránd Tudományegyetem	Dr. Mezey Barna	rektor	rektor@elte.hu	1053 Budapest, Egyetem tér 1-3
Pécsi Tudományegyetem	Dr. Bódis József	rektor	rector@pte.hu	7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4.
Széchenyi István Egyetem	Dr. Földesi Péter	rektor	foldesi@sze.hu	9026 Győr, Egyetem tér 1.
Szent István Egyetem	Dr. Tőzsér János	egyetemi tanár, ideiglenes intézetvezető	rector@szie.hu	2100 Gödöllő, Páter Károly utca 1
Debreceni Egyetem	Dr. Szilvássy Zoltán	rektor	rector@unideb.hu	4032 Debrecen, Egyetem tér 1.
Pannon Egyetem	Dr. Friedler Ferenc	rektor	rektor@uni-pannon.hu	8200 Veszprém Egyetem u 10

Mellékletek **(az SFC 2014-be (Structural Funds Common (electronic data interchange)) feltöltve, különálló fájlokként):**

- Az ex-ante értékelés jelentéstervezete, vezetői összefoglalóval (kötelező) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 48. cikk (2) bekezdés)
- A megfelelőségről és az ex-ante feltételek teljesüléséről szóló elemzés dokumentációja (adott esetben)
- A nemzeti esélyegyenlőségi testületek véleménye az 12.2 és 12.3 fejezetekről (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (7)(c) bekezdés) (adott esetben)
- Lakossági összefoglaló az operatív programról (szükség szerint)

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)

3.0 verzió (munkaközi változat)

Operatív Program Tervezés 2014-2020

A Bizottság 2013. május 21-i OP sablon verziója alapján.

A SA alapokra vonatkozó operatív programok esetében.

Készítette a Nemzetgazdasági Minisztérium
a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal közreműködésével

A TERVEZETET a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2013. szeptember 26.

Tartalom

GAZDASÁGFEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS OPERATÍV PROGRAM (GINOP)..... 1

1. STRATÉGIA; AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ 9

1.1. Stratégia: az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés stratégiájához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió eléréséhez..... 9

1.2. * A pénzügyi források felosztásának indoklása 24

2. PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA 28

2.1. Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése..... 28

2.1.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés) 28

2.1.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 28

2.1.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 31

2.1.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 33

2.1.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)..... 36

2.1.6. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva): társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7 tematikus célokhoz. 41

2.1.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v) 41

2.1.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 42

2.1.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))..... 42

TERVEZET

2.2. Tudásgazdaság fejlesztése 42
2.2.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] 42
2.2.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 43
2.2.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 46
2.2.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 49
2.2.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 52
2.2.6. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 55
2.2.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)) 55
2.2.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 56
2.2.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 56
2.3. Infokommunikációs fejlesztések 56
2.3.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés) 56
2.3.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 58
2.3.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 61
2.3.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 66
2.3.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 68
2.3.6. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 75
2.3.7. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 77
2.3.8. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 81

TERVEZET

2.3.9. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 84
2.3.10. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 86
2.3.11. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)) 86
2.3.12. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 87
2.3.13. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 87
2.4. Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül 88
2.4.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés) 88
2.4.2. A vonatkozó specifikus célok 89
2.4.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 92
2.4.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 96
2.4.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 98
2.4.6. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 100
2.4.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)) 100
2.4.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 101
2.4.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) 101
2.5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése. 102
2.5.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz

TERVEZET

[amennyiben releváns] Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés) 102
2.5.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 103
2.5.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 106
2.5.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 109
2.5.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 113
2.5.6. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 115
2.5.7. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 120
2.5.8. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 123
2.5.9. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 126
2.5.10. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 128
2.5.11. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 130
2.5.12. Teljesítménykeret (prioritás-tengelyekként) 131
2.5.13. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 131
2.5.14. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 132
2.6. Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése 133
2.6.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1 bekezdés) 133
2.6.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 135
2.6.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 137
2.6.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 141

TERVEZET

2.6.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 143
2.6.6. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 146
2.6.7. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 148
2.6.8. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 150
2.6.9. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 153
2.6.10. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva): társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7 tematikus célokhoz. 155
2.6.11. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v) 155
2.6.12. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 156
2.6.13. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 156
2.7. Technikai segítségnyújtás 157
2.7.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát tartalmaz [amennyiben releváns] 158
2.7.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 158
2.7.3. Az eredmény indikátorok listája (csak ott, ahol az Uniós támogatás a technikai segítségnyújtásban meghaladja a 15 millió EUR-t) 158
2.7.4. Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz (prioritás tengelyenként) 159
2.7.5. Beavatkozási kategóriák (prioritás tengelyenként) (Article 87 (2) (c) (v)) 163
3. AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE 164
3.1. Az általános rendelet (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR)) 53, 110 és 111 cikkeivel összhangban, az egyes alapokból tervezett támogatások teljes pénzügyi előirányzata éves bontásban (euró) 164
3.2. Az operatív program pénzügyi terve a teljes programozási időszakra, mely bemutatja az operatív programon belül az egyes alapok teljes pénzügyi

TERVEZET

előirányzatát és a nemzeti finanszírozást prioritástengelyenként (euró) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikke (d) (ii) pontja) 165

3.2.1. Az operatív program pénzügyi terve prioritástengelyek, finanszírozó alap, régiókategória és tematikus cél szerint az ERFA, ESZA és KA alapok vonatkozásában 167

4. A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE 170

4.1. * Ahol szükséges, CLLD eszköz használatának megközelítése, a végrehajtás és alkalmazás elveinek rögzítése 171

4.2. Amennyiben releváns, a fenntartható városfejlesztésre vonatkozó támogatás 171

4.3. * Ahol szükséges a – Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 99. cikke által meghatározott – ITI eszköz – ERFA rendelet 7 cikk (2) bekezdése szerinti – városfejlesztéstől eltérő használatának megközelítése és ezek indikatív forrásallokációja minden prioritás tengelyből. 171

4.4. * Együttműködési tevékenységekkel és makro-regionális, valamint a tengeri medencékkel kapcsolatos regionális stratégiákkal való koordinációt biztosító mechanizmusok, amennyiben releváns 173

5. * A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT, VAGY A DISZKRIMINÁCIÓ, VAGY A TÁRSADALMI KIREKESZTÉS KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CÉLCSOPORTOKKAL RENDELKEZŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLÓDOTT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKRE 176

5.1. A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok 176

5.2. Az operatív program stratégiája a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteinek kezelésére 178

5.2.1. Ipari válságterületek fejlesztése 178

5.2.2. Romák által magas arányban lakott térségek felzárkóztatása 179

5.2.3. A megváltozott munkaképességű személyek munkaerőpiaci helyzetének javítása 179

6. * KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI 182

7. AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS A RELEVÁNS PARTNEREK SZEREPÉÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK 184

7.1. Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (5) (a) és (b) bekezdés) 184

7.2. Az 5. cikkelyben hivatkozott partnerek operatív program készítésébe való bevonása érdekében tett lépések, és a partnerek szerepe az operatív

TERVEZET

program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében (CPR 87. cikk (5) (c) bekezdés) 184
7.2.1. A releváns partnerek szerepe az operatív program készítésében, végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében. 185
7.2.2. ESZA esetében: Közvetett támogatások 185
7.2.3. ESZA esetében, amennyiben releváns: kapacitásépítésre elkülönített források (ESZA rendelet 6. cikk (2) és (3) bekezdés).. 185
8. * KOORDINÁCIÓ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS EGYÉB UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK, VALAMINT AZ EBB KÖZÖTT 186
9. * EX-ANTE FELTÉTELEK (KÖZÖS RENDELKEZÉSEKRŐL SZÓLÓ RENDELET (CPR) 87. CIKK (6) (B) BEKEZDÉS) 188
9.1. Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesítésük értékelése (25. táblázat). 188
9.2. Intézkedések leírása, amelyek vonatkozó ex-ante feltételek teljesítését szolgálják, a felelős testületekkel és időbeli ütemezéssel, határidőkkel 195
10. * A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE 196
11. HORIZONTÁLIS ELVEK 199
11.1. Fenntartható fejlődés 199
11.2. Esélyegyenlőség és anti- diszkrimináció..... 200
11.3. Férfiak és nők közötti egyenlőség 202
12. KÜLÖNÁLLÓ DOKUMENTUMRÉSZEK – A NYOMTATOTT VERZIÓBAN MELLÉKLETKÉNT BEMUTATVA..... 204
12.1. A programozási időszak alatt megvalósítani tervezett nagyprojektek listája 204
12.2. Az operatív program teljesítménykerete 204
12.3. Az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája..... 205

TERVEZET

1. STRATÉGIA; AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ

1.1. Stratégia: az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés stratégiájához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió eléréséhez

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (továbbiakban: GINOP) a magyar gazdaság növekedését szolgálja. A program egyik legfontosabb célkitűzése, hogy Magyarország foglalkoztatási rátája elérje a 75%-ot. Ehhez szükséges egyrészt új munkahelyek létesítése, másrészt a munkát vállalni akarók képességeink fejlesztése. E célkitűzéshez kapcsolódóan a program további két fontos célkitűzése – az Európa 2020 Stratégiához is illeszkedve – az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektornak a fókuszált fejlesztése. A fenti célok elérése érdekében a GINOP a rendelkezésre álló forrásokat öt fő beavatkozási területre koncentrálja, melyek az alábbiak:

1. foglalkoztatás növelése és munkahelyteremtés,
2. vállalkozások, valamint kiemelt növekedési potenciállal rendelkező ágazatok és térségek versenyképességének fejlesztése,
3. K+F+I tevékenységek ösztönzése és a tudásgazdaság erősítése,
4. integrált infokommunikációs fejlesztések, az Információs és Kommunikációs Technológiai (továbbiakban: IKT) szektor fejlesztése,
5. alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságszerkezetre való áttérés támogatása, valamint a környezet megőrzése és védelme, és az erőforrás-hatékonyság növelésének elősegítése.

A fenti fő beavatkozási területek mellett - amelyek elsősorban az Európa 2020 Stratégiát szolgáló közös stratégiai keret alá tartozó alapok 1,2,3,4-es és 8-as tematikus célkitűzéseihez kapcsolódnak - a GINOP egyes, specifikus intézkedései további tematikus célkitűzéseket (6,9,10-es számú) is támogatnak, kiegészítve más operatív programokat, amelyek céljai között szintén szerepelnek a 6,9,10-es tematikus célkitűzések.

Mivel az Operatív Programok (továbbiakban OP) EU Bizottság által kiadott sablonja részletes helyzetelemzésre nem ad lehetőséget, a GINOP hatókörére és kompetenciájára fókuszálva a magyar gazdaság fő jellemzőit az alábbi SWOT táblán keresztül mutatjuk be (mely a rendelkezésre álló magyar tervezési és stratégiai dokumentumok felhasználásával készült):

Erősségek	Gyengeségek
• Az ország földrajzi helyzete és számos természeti adottsága a nemzetgazdaság számos ágazatának/tevékenységi területének jövőbeni fejlődése szempontjából kedvező (fontos európai és interkontinentális útvonalak csomópontja, gazdag geotermikus és termálvízkészletek, stb.).	• A foglalkoztatás szintje elmarad az EU átlagtól (5-6 százalékponttal). A fiatalok munkanélküliségi rátája kirívóan magas. A tartósan munkanélküliek aránya emelkedik. • Nem kellően hatékonyak a munkaerőpiaci szolgáltatások.

TERVEZET

Erősségek
• Jelentős a nemzetközi nagyvállalatok jelenléte, és elsősorban rajtuk keresztül a magyar nemzetgazdaság kapcsolódása a világgazdaságba. • K+F és tudásközpontok megjelenése. • Előrelépés a KFI együttműködések területén, egyes szegmensekben erősödő egyetemi-vállalati együttműködések. • Kiváló kutatók és nemzetközi összehasonlításban élenjáró, valamint versenyképes K+F teljesítmények több tudományos-műszaki területen. • A gazdasági és innovációs környezetet meghatározó jogszabályok összhangban állnak a világ fejlett régióinak gyakorlatával. • A növekedési potenciállal rendelkező ágazatok/tevékenységi területek jelenléte.

Gyengeségek
• A K+F ráfordítási szint alacsony (a GDP 1,29%-a). Nem kellően fókuszáltak az állami K+F kapacitások. • Nagy fejlettségi szintkülönbségek a régiók között. • Duális gazdasági szerkezet: kis számú versenyképes, az export döntő hányadát (több mint 90%-át) termelő globális nagyvállalat és nagy számú, többségében gyenge vagy közepes versenyképességű hazai KKV. A két szektor vállalkozásai között még csak részben alakultak ki szoros kapcsolatok. • A magyar KKV-k tőkeszegények, hozzáférésük lehetősége a külső finanszírozási eszközökhöz nagyon kedvezőtlen. • A vállalatok működéséhez szükséges infrastruktúra (speciálisan az IKT) fejlettsége elmarad az EU vezető országaiétól. • A hazai KKV-k döntő többségének KFI teljesítménye gyenge. • A vállalatok együttműködése, hálózatosodása nem elég intenzív, ami versenyhátrányt okoz. • A vállalkozói kultúra (üzleti ismeret és készség, IT képzettség, nyelvtudás, stb.) színvonala még elmarad az EU fejlett országaiétól. • Fejletlen a differenciált vállalkozásfejlesztés eszközrendszere.

Lehetőségek
• Fókuszált, funkcionális területek (KFI, stb.) és ágazatok/kisebb körülhatárolt tevékenységi területek, mint kitörési pontok, mentén megvalósuló gazdaságfejlesztés. • Regionális logisztikai központ szerep. • Az oktatás és szakképzés szerkezetének további közelítése a gazdaság igényeihez. • A K+F eredményekben rejlő potenciál teljesebb társadalmi-gazdasági hasznosulását szolgálva a technológiatranszfer rendszerének további fejlesztése. • A kimagaslóan fejlett tudományos-műszaki területeken felhalmozódott szellemi tőke hasznosítása: a külföldi tőkebefektetéseket (FDI) vonzó/megtartó tényezőként; a magas hozzáadott értéket előállító tevékenységek növekedésének célzott ösztönzése révén. • A világgazdasági feltételrendszer változásaiból, így a termelés Európába történő visszaáramlásából eredően új piacok nyílhatnak meg a hazai KKV szektor számára (beszállítói lehetőségek bővülése révén, stb.). • A foglalkoztatás bővítése a gazdasági növekedés ösztönzésével, valamint aktív munkaerőpiaci programokkal: a gazdaságfejlesztés részeként együttesen kezelve a foglalkoztatáspolitikai intézkedéseket, a szociális gazdaság fejlesztését, a

Veszélyek
• Tovább nőnek a regionális különbségek. • A társadalom megosztottsága erősödik a tartósan munkanélküli réteg bővülése, valamint a digitális gazdaság fejlődésének felgyorsulása következtében. • Nemzetközi vállalatok kitelepülése az országból. • A külső energiafüggőség miatt tovább nő kitettségünk a nemzetközi energiapiac bizonytalanságának. • A nemzetközi pénzügyi és gazdasági válság elhúzódik, ami a globalizált (erősen nyitott, exportorientált) magyar nemzetgazdaságot erőteljesen sújthatja. • Folytatódik a munkaerő elvándorlása az országból (a magasan képzett szegmensben is).

TERVEZET

Lehetőségek	Veszélyek
képzést érintő intézkedéseket. • A globális nagyvállalatok és a hazai KKV-k szorosabb összekapcsolása, előbbieket ösztönözve, utóbbiakat aktívan támogatva a felzárkózásukat (üzleti kultúra, technológia, termelékenység terén) célozva. A KKV-k erőteljesebb integrálódása a nemzetközi beszállítói hálózatokba. • Az IKT szektor fejlesztéseinek eredményeként néhány területen versenyelőnybe kerülhetünk. • Szorosabb kapcsolódás az EU finanszírozású KFI projektekhez. • Személyi és közösségi szolgáltatások innovatív és kreatív fejlesztése. • Innovatív, nagy foglalkoztatási, növekedési, potenciállal rendelkező KKV-k támogatása. • A megújuló energiaforrások szélesebb körű hasznosítása, az energiahatékonyság javítása (az IKT eszközrendszerének szélesebb körű alkalmazásával is).	

A SWOT tábla és az eddig elkészült stratégiák és az EU javaslatai alapján a GINOP intézkedései az alábbi specifikus célokat tűzik ki maguk elé:

1. **Foglalkoztatás növelése és munkahelyteremtés**
   a. A munkanélküliek és inaktívak munkába állásának ösztönzése és támogatása.
   b. A munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyságának és minőségének javítása.
   c. A fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációjának segítése.
   d. Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása és a szociális gazdaság fejlesztése.
   e. Az egész életen át tartó tanulás ösztönzése és támogatása.
   f. A gazdaság igényeihez igazodó képzési intézményrendszer kialakítása.
   g. A vállalatok alkalmazkodóképességének javítása.
   h. Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása.
2. **Vállalkozások és kiemelt növekedési potenciállal rendelkező ágazatok és térségek versenyképességének fejlesztése**
   a. Vállalkozói környezet és kultúra fejlesztése.
   b. Kiemelt ágazatokba, térségekbe és célcsoportokba tartozó vállalkozások növekedési potenciáljának javítása.
   c. Vállalkozások foglalkoztatásának ösztönzése.
   d. Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása.
3. **K+F+I tevékenységek ösztönzése és a tudásgazdaság erősítése**
   a. A tudásfelhasználás segítése.
   b. A tudásáramlás erősítése.
   c. A tudásbázisok megerősítése.
   d. Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása kutatás, fejlesztés és technológiai innováció erősítése érdekében.

TERVEZET

4. **Integrált infokommunikációs fejlesztések, az IKT szektor és gazdaság fejlesztése**
    a. Versenyképes IKT szektor fejlesztése.
    b. Digitális gazdaság fejlődésének előmozdítása.
    c. Elektronikus közigazgatás és állami informatikai fejlesztések.
    d. Infokommunikációs ismeretek, készségek növelése.
    e. Szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése.
    f. Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása az infokommunikációs fejlesztések megvalósítása érdekében.
5. **Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása, valamint a környezet megőrzése, védelme, és az erőforrás-hatékonyság növelésének elősegítése**
    a. Vállalkozások megújuló energia felhasználását és energiahatékonyság-növelését célzó fejlesztéseinek támogatása.
    b. Vállalkozások és önkormányzatok külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása megújuló energia felhasználásának ösztönzése és az energiahatékonyság növelése érdekében.
    c. Kulturális és természeti örökségek védelme és hasznosítása.
    d. A Balaton turisztikai célú fejlesztése a kulturális és természeti örökségekre alapozva.

Az igényeket és kihívásokat, melyek alapján a fenti beavatkozási területek meghatározásra kerültek, ezek kapcsolódását az EU 2020 Stratégiához és más dokumentumokhoz valamint az ezek alapján meghatározott, kiemelten fontos beavatkozási területek részletesebb bemutatását tematikus célkitűzésenként az alábbiakban mutatjuk be:

1. Foglalkoztatás növelése és munkahelyteremtés

A magyar gazdaság (és társadalom) egyik legfontosabb problémája hosszú ideje a foglalkoztatás nemzetközi viszonylatban is alacsony szintje, ami a legalacsonyabbak közé tartozik az EU-n belül, és a régióba tartozó összes hasonló fejlettségű országétól is elmarad. Az aktív korú, 15-64 éves népesség harmada nincs jelen a munkaerő-piacon. A 20-64 éves korcsoport foglalkoztatási rátája 2012. III. negyedévében 63,1%-ot tett ki, jóval elmaradva az uniós átlagtól (68,9%). A munkanélküliségi ráta 2012. III. negyedévében 10,5%-on állt, ez a szint valamivel magasabb az uniós átlagnál (10,3%). A fiatalok munkanélküliségi rátája kirívóan magas (29,1% az uniós 22,6%-os átlaggal szemben) és a tartósan munkanélküliek aránya is emelkedik.

Mindezek miatt a magyar kormány egyik legfontosabb gazdaság- és fejlesztéspolitikai célként a foglalkoztatás bővítését tűzte ki. Fontos érvényesítendő alapelv, hogy a GINOP keretében támogatott fejlesztések, a versenyképességet mint fókuszt is szem előtt tartva, lehetőség szerint már középtávon járuljanak hozzá a **foglalkoztatás bővítéséhez.**

A foglalkoztatás növelése érdekében – a korábbi időszak gyakorlatától eltérően – az aktív munkaerőpiaci programokat, az alacsony munkaerőpiaci részvétellel jellemezhető csoportokat célzó foglalkoztatáspolitikai intézkedéseket, a szociális gazdaság fejlesztését, valamint a szak- és felnőttképzést érintő intézkedéseket a gazdaságfejlesztés részeként, a gazdaságfejlesztési

TERVEZET

operatív programban (GINOP) együttesen kezeljük. Ezáltal erősíthető a gazdasági igényekhez való igazodás, a gazdaságfejlesztési, foglalkoztatási és képzési intézkedések közötti szinergia, valamint a nyílt munkaerőpiacra való belépés ösztönzése. A szegénység csökkentését és a társadalmi befogadást elsősorban a szociálpolitika eszközeivel támogató intézkedések a humán fejlesztéseket szolgáló operatív programban (EFOP) kapnak helyet. A foglalkoztatás alacsony szintje kiemelten érinti a fiatalokat, az alacsony képzettségűeket, a megváltozott munkaképességűeket, a romákat, a kisgyermekes nőket és az idősek társadalmi csoportját. Különösen nagy probléma a tartósan munka nélkül lévők helyzete.

A fenti megfontolásokat figyelembe véve Magyarország 2010-ben a 20-64 év közötti népességre vonatkozó foglalkoztatási ráta 75%-ra emelését –az uniós szintű céllal való teljes konvergenciát – tűzte ki célul az Európa 2020 Stratégia keretein belül.

A GINOP deklarált célja, hogy közvetve vagy közvetlenül, hozzájáruljon a 75%-os foglalkoztatási célkitűzés eléréséhez.

A foglakoztatási szint növelése szinte minden gazdaságfejlesztési lépésnek célja, illetve következménye lehet. A GINOP-on belül a munkaerő-kínálatot direkt módon csak az ESZA forrásokat felhasználó 5. prioritás fejleszti, így ez a prioritás közvetlenül kapcsolódik a 8. tematikus célkitűzéshez. Ennek keretében elsősorban a munkaerőpiacról kiszorult rétegek képzésére, foglalkoztatásának segítésére, földrajzi és szakmai mobilitásának támogatására, a munkaerőpiaci intézményrendszer hatékonyságának javítására, fejlesztésére koncentrálunk. Ezen belül is prioritásként kezeljük az aktív munkaerőpiaci intézkedések támogatását, különösen a hátrányos helyzetűek – köztük az alacsony iskolai végzettségűek, tartós munkanélküliek, romák, az idősek, a fiatalok, a kisgyermeket nevelő nők – munkaerő-piaci részvételének és foglalkoztathatóságának javítását. Ösztönözzük az egész életen át tartó tanulást, építünk a szociális gazdaságra, a társadalmi vállalkozásokra is, valamint segítjük a fenntartható üzleti modellek kialakítását.

Rendkívül fontos a reálgazdaság képzési szükségleteinek megfelelő és ahhoz rugalmasan igazodó, versenyképes tudást biztosító szakképzési és felnőttképzési rendszer kialakítása. A munkahelyi rugalmasság és biztonság javítása érdekében támogatni szükséges a felelősségteljes vállalati kultúra kialakítását és elterjesztését, a legális foglalkoztatás ösztönzését, a munkahelyi egészség és biztonság javítását és a munkaügyi kapcsolatok fejlesztését célzó intézkedéseket is.

A foglalkoztatási helyzet területi aspektusainak kezelése több szinten is megjelenik a GINOP-ban. Az 5. prioritás foglalkoztatási és képzési programjai egyrészt a társadalmi csoport specifikus beavatkozásaik révén egyes esetekben implicit módon eleve területileg is fókuszáltak, másrészt – például az aktív munkaerő-piaci eszközök esetében – a források felhasználása oly módon történik, hogy több támogatás jusson a különösen rossz foglalkoztatási mutatókkal rendelkező területekre.

TERVEZET

2. Vállalkozások, valamint kiemelt növekedési potenciállal rendelkező ágazatok és térségek versenyképességének fejlesztése

A jelenleg elfogadás alatt lévő „Kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika célkitűzéseit és eszközeit meghatározó stratégia 2014-2020" (Kkv Stratégia) megállapítja, hogy: „A kkv-szektor fejlesztéséhez szükséges beavatkozások három kulcs területét határoztuk meg a Stratégiában: a növekedési potenciál javítását, a vállalati környezet fejlesztését és a külső finanszírozási forrásokhoz való hozzáférés megkönnyítését."

A magyar gazdaságon belüli dualitás csökkentése szükséges a gazdaság több lábon, szélesebb bázison állásának biztosítása érdekében. Ennek egyik fontos eszközeként tekintünk a vállalatok életpálya, élethelyzet szerinti specifikus támogatása, ezzel biztosítható ugyanis, hogy az adott vállalkozás valóban a számára aktuális probléma, kihívás megoldásához kap segítséget. Szükséges lehet a kkv-kon túl nagyvállalatok támogatása is, mert ezek jelenlétükkel erős húzóhatást tudnak gyakorolni a kkv-kra. A tudástranszfer és a nagyvállalatokon keresztül való bekapcsolódási lehetőség a nemzetközi gazdaság várkeringésébe, egyedi és alapvető segítség a kkv-k számára.

Jelentős problémája a hazai kkv szektornak, hogy a vállalkozások vállalati méret szerinti „korfájának" szerkezete nem tekinthető optimálisnak, a rengeteg mikrovállalkozás mellett nem kellően széles a közepes vállalati méretet elérő vállalkozások aránya.

Az elmúlt évek fejlesztései ellenére további fejlődésre van szükség a támogató vállalati környezet kialakítása, minőségének javítása terén. Ez alatt három fontos területet értünk, melyek esetében hiányosságok jellemzik a hazai gazdaságot. Az egyik, az ipari parkok, inkubátorházak szolgáltatási portfóliójának és minőségének kérdése. Bár számszerűen már kellően nagy ezen támogató elemek száma, de a minőségi fejlesztésük elemi érdeke a hazai kkv szektornak. Jelentős versenyhátrányt okoz az együttműködési kedv, a bizalom alacsony foka, amit szintén fejleszteni, kialakulását és megerősödését segíteni szükséges. Végül az üzleti képesség fejlesztését is ebbe a körbe soroljuk, mert ezen a téren is olyan hiányosságok vannak, amelyek kiküszöbölése túlmutat az egyes vállalatok egyéni érdekein, a teljes vállalkozói kultúra fejlesztését célozza meg.

A magyar kkv szektor – és főként annak legkisebb szereplői – jellemzően alultőkésítettek, ami nagy kockázatot jelent számukra, különösen a jelenlegi bizonytalan gazdasági környezetben. Kiemelt jelentőségű célunk ezért (és eszközünk is egyben), hogy a kkv-k sokkal könnyebben jussanak hozzá a fejlesztéseikhez és működésükhöz szükséges pénzügyi forrásokhoz és eszközökhöz.

A fenti fejlesztési igények közvetlenül kapcsolódnak az Európa 2020-ban megfogalmazott, az EU iparát és a kkv szektor versenyképességét érintő elképzelésekhez. A GINOP tervezése szoros összhangban történt az Európa 2020 „Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája" második prioritásával („Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság."). Ezen túl kapcsolódik az „Iparpolitika a globalizáció korában" kiemelt kezdeményezéshez, amely a vállalkozások (különösen a kkv-k) üzleti környezetének javítását és a világszinten versenyképes, erős és fenntartható ipari bázis

TERVEZET

kifejlesztésének támogatását célozza. E célok többsége kapcsolódik az ország-specifikus ajánlásokban megfogalmazott kihívásoknak való megfeleléshez.

A GINOP keretében a vállalkozások versenyképességének növeléséhez az alábbi módon és beavatkozásokkal kívánunk hozzájárulni:

A kkv-knak közvetlenül adandó támogatások esetében nagyon fontosnak tartjuk a fókuszálást. Ennek szempontjai:

- ágazati fókuszálás (legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező ágazatok komplex fejlesztésének támogatása, elsősorban a Smart Specialization Strategies alapján),
- területi fókuszálás (legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező térségek (un. növekedési zónák, max. 6-8)),
- célcsoport szerinti fókuszálás (nők, fiatalok, roma származásúak, fogyatékkal élők stb.),
- téma szerinti fókuszálás (KFI, munkahelyteremtés, energiahatékonyság, erőforráshatékonyság).

A „kkv Stratégiában" is megfogalmazott következtetések alapján a 2014-2020-as időszak gazdaságfejlesztési célú támogatásait olyan módon kell felhasználnunk, hogy az általános kkv támogatások mellett, illetve azok keretein belül, a kkv szektor egyes szereplőit, csoportjait specifikusan, speciális igényeiknek, problémáiknak megfelelően segítsük.

A kkv szektor versenyképességét, fejlődését segítő üzleti környezet fejlesztése magában foglalja az üzleti infrastruktúra szolgáltatási minőségének fejlesztését (pl. ipari parkok, inkubátorház), a vállalatok együttműködését igénylő tevékenységek ösztönzését (klaszterek, beszállítói hálózatok, egyéb, kevésbé formalizált együttműködési elemek), valamint az üzleti, vállalkozói készségek fejlesztését.

Elősegítjük a kkv-k kapacitásbővítését, technológiai fejlesztéseit, a hazai piacon történő megerősödés, a nemzetközi piacon való stabil jelenlét, a külpiacokon való megjelenés illetve további terjeszkedés érdekében. Kiemelt figyelmet fordítunk a kitörési pontként meghatározott kulcsiparágak fejlesztésére és különleges adottságaink fenntartható hasznosítására, összhangban mindenkori ipar- és innovációpolitikánkkal.

A pénzügyi eszközök vonatkozásában Magyarország jelentős tapasztalatokra tett szert a 2007-2013-as programidőszakban. Célunk ezeket az eszközöket még innovatívabbá, rugalmasabbá és célzottabbá tenni, kiszélesítve a jelenleg elérhető termékkínálatot.

A GINOP 1. prioritásában megjelenő térségi vonatkozású beavatkozások kiemelt eszközöket jelentenek a speciális, konkrét térséghez kötődő gazdasági, foglalkoztatási problémák kezeléséhez, illetve az ezeken a szinteken definiált (és S3 stratégiákkal alátámasztott) kiemelt lehetőségek kihasználásához. Előbbire példa a „Szabad Vállalkozási Zóna" fejlesztési program, amely az ország leghátrányosabb helyzetű területeire koncentrál, utóbbira a kiemelt növekedési zónák komplex fejlesztéseinek támogatása. A turizmus hazánkban kiváló adottságokkal rendelkező, térségi vonatkozású ágazat, ezért az ezen ágazat központi koordinációt igénylő intézményrendszeri elemei (TDM) szintén megjelennek a GINOP-ban. A turisztikai ágazat fejlesztése összhangban van az Európa 2020 Stratégiában megjelenő „Iparpolitika a globali-

TERVEZET

záció korában" kiemelt kezdeményezéssel, amely kimondja, hogy a Bizottságnak is kiemelt célja „az európai turisztikai ágazat versenyképességének javítása".

3. K+F+I tevékenységek ösztönzése és a tudásgazdaság erősítése

Magyarország az EU-n belül mérsékelten innovatív ország, teljesítménye főként az innovációs együttműködések terén marad el az átlagostól. Gyenge pont a KKV-k együttműködése a hazai és a külföldi nagyvállalatokkal, tudásbázisokkal. A technológia-transzfert ösztönző mechanizmusok sem kellően hatékonyak.

A hazai tudás- és technológia-intenzív vállalatok esetében összességében:

- fejletlen az e vállalkozásokat segítő környezet;
- magvető tőke hiányában a start-up és spin-off cégek tevékenysége gyakran a kezdeti szakaszban elakad;
- a középvállalati szektorban viszonylag kevés a kutatás-fejlesztés és csekély a K+F iránti keresletük is.

Magyarországon ma már az export 22%-át a technológia-intenzív termékek adják, amelyeket szinte kizárólag az országba települt globális nagyvállalatok hazai leányvállalatai állítanak elő. Globális pozíciójukat, valamint a hazai gazdaságba való integrálódásukat egyaránt segíti K+F tevékenységük erősítése. A K+F működő tőke vonzására irányuló támogatáspolitikai eszközök erősítése a jelenlegi versenypozíció fenntartása érdekében is elengedhetetlen.

A közfinanszírozású K+F szektor egyre nehezebben képes lépést tartani a globális tudományos kiválósági versenyben, ugyanis:

- a kutatási infrastruktúra színvonala elmarad a fejlettebb országokétól;
- a nemzetközi együttműködésekben való hazai részvétel szintje alacsony;
- az egyéni és az intézményi kiválóság és versenyképesség egyaránt erősítésre szorul.

A következő pénzügyi időszak fontos alapelve a Horizont 2020 és az Európai Strukturális és Beruházási Alapok közötti szinergia az Európa 2020 stratégia megvalósítása során. A H2020 program a kutatási és innovációs kiválóságot támogatja; az innovációs szakadék csökkentését célozza. Az eredményesebb szereplés egyrészt azon múlik, hogy létrejön-e az országban a K+F kapacitásoknak az a kritikus tömege, amely ezt lehetővé teszi. Ezért a Strukturális Alapok forrásainak hozzá kell járulniuk a kapacitásépítéshez, amely a H2020-ban fontos szempontként megjelenő kiválóságot szolgálja. Másrészt a magyar gazdaság számára fontos, hogy a H2020-ba a magyar vállalatok (így a kkv-k) is bekapcsolódjanak.

Az EU2020 stratégia egyik kiemelt céljaként megfogalmazott intelligens növekedéshez, valamint a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakításához kapcsolódóan Magyarország célja, hogy 2020-ig 1,8%-ra növelje a GDP arányos K+F ráfordítások arányát. A kitűzött cél

TERVEZET

az erőforrásoknak az innovációs teljesítményt behatároló szűk keresztmetszetekre koncentrálásával érhető el, amelyek azonosítása a Kormány által 2013 júliusában elfogadott Befektetés a Jövőbe - Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia 20201 keretében megtörtént. Ezen belül a 2013. évi országspecifikus ajánlás szerint kiemelt figyelmet kell fordítani az innovatív vállalkozások célzott ösztönzőkkel történő támogatására.

A Nemzeti KFI Stratégia átfogó, innovációs rendszerépítő céljait az előkészületben levő nemzeti intelligens szakosodási stratégia (S3) szakosodási célkitűzései egészítik ki a ma még hiányzó „Entrepreneurial Discovery Process" (EDP) eredményeként. Az S3 szakosodás keretében megfogalmazódó célkitűzéseknek köszönhetően egyes területeken egy magasabb hozzáadott-értéket eredményező, innováció-vezérelt „szerkezeti átalakulás" indulhat el.

A K+F+I terület szükségleteire, kihívásaira a GINOP 2. prioritás beavatkozásai az alábbiak szerint kívánnak megoldást nyújtani:

- az 1. Vállalati K+F+I tevékenység támogatása intézkedés a vállalkozások szintjén azonosított szűk keresztmetszetek feloldását célozza az innovációs ökoszisztéma fejlesztése (inkubáció, start-up és spin-off cégek), az önálló K+F+I tevékenység vagy innovációs szolgáltatások vásárlása, illetve a K+F működő tőke vonzására irányuló speciális programok segítségével;
- a 2. Stratégiai K+F+I együttműködések és kezdeményezések intézkedés a tudásbázisok és vállalatok közötti (egy bizonyos fejlesztés érdekében történő, vagy ágazati, illetve tudományos szempontból stratégiai jelentőségű) együttműködések ösztönzését, a tudás- és technológiatranszfer hatékonyságának növelését segíti;
- a 3. Kutatóintézeti kiválóság és nemzetközi együttműködések intézkedés beavatkozásai a közfinanszírozású kutatás-fejlesztési szektor tudományos kiválóságának erősítéséhez (kiválósági központok létrehozása, kutatási infrastruktúra fejlesztése), valamint a H2020-ban való kutatóintézeti és vállalati részvétel biztosításához (nemzetközi K+F kapcsolatok fejlesztése) járulnak hozzá.

4. Integrált infokommunikációs fejlesztések, az IKT szektor és gazdaság fejlesztése

Az európai gazdasági növekedés egyik akadályozó tényezője az információs és kommunikációs technológiák (IKT) elégtelen mértékű alkalmazása. Az Európa 2020 egyik alapvető prioritása az intelligens növekedés, mely a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítását rejti magában.

Ezen a területen négy nagy csoportba lehet sorolni azokat a kihívást jelentő problémákat, amelyek kapcsán Magyarországnak azonnali lépéseket kell tennie:

[1] 1414/2013. (VII.4.) Korm. határozattal jóváhagyott „Befektetés a jövőbe Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia (2013-2020)": http://www.kormany.hu/download/b/35/f0000/06_11_NGM%20KFI%20strat%C3%A9gia_Kozlonyhoz.pdf

TERVEZET

1. Digitális írástudatlanság elleni küzdelem: 2011-ben 46,3%-os volt a digitális írástudatlanság a 15 évesnél idősebb lakosság körében, ez az arány egy évvel később (2012) 44,5%-re csökkent (*forrás: Magyar Infokommunikációs Jelentés 2012, Bell Research, Budapest, 2012)*. Ez azt jelenti, hogy még mindig mintegy 3,5 millió ember képtelen használni a korunkat egyre inkább meghatározó digitális technológiákat.

2. Kkv-k alacsony infokommunikációs fejlettségi szintje: ebbe a körbe lehet sorolni a vállalkozások alacsony informatizáltsági szintjét, az alacsony e-kereskedelmi mutatókat, az innovációs képesség alacsony voltát, a digitális szolgáltatások igénybe vételének alacsony szintjét.

3. Szélessávú elérés fejlesztése: a sávszélesség helyi szinten még fejlesztésre szorul egyes településeken, a Digitális Menetrend által meghatározott célok eléréséhez további fejlesztések szükségesek.

4. Állami szféra infokommunikációs ellátottsága: ide tartoznak az állami intézmények sávszélességgel kapcsolatos problémái, az eszközellátottság, a digitális szolgáltatások alacsony foka és a meglévő szolgáltatások igénybevételének alacsony szintje is.

Az Európai digitális menetrendben felvázolt infokommunikációs prioritásokhoz, területekhez való illeszkedés mellett a GINOP-ban tervezett IKT intézkedések az alábbi Európa 2020 kiemelt célokat szolgálják:

1. *Foglalkoztatás*: Az előrejelzések szerint 2015-re az újonnan létrejövő munkahelyek 90%-ában valamilyen szintű IKT tudás kötelezően elvárt lesz. A magyar foglalkoztatási ráta majdnem 10%-kal marad el az EU átlagától, amiben a digitális írástudatlanságnak már ma is szerepe van. Mindezek alapján kijelenthető, hogy a digitális írástudás a munkaerőpiacon való boldogulás egyik alapvető feltétele lesz.
2. *K+F, vállalati szektor fejlesztése*: az Európai Unió jelentősen le van maradva az IKT területén Amerikától és a távol-keleti országoktól egyaránt. Mivel ma már a K+F tevékenység meghatározó része infokommunikációs alapú, így ennek a területnek a fejlesztése egyértelműen hozzájárul a K+F+I potenciál javításához.
3. *Éghajlatvédelem és fenntartható energiagazdálkodás*: az IKT használata elsősorban a CO_2 kibocsátás terén hoz nagyon jelentős eredményeket, leginkább a szélessávú infrastruktúra kiépülése miatti helyváltoztatási igény csökkenése, valamint az IKT eszközökkel biztosított javuló energiahatékonyság következtében.
4. *Oktatás*: a digitális kompetencia a XXI. században alapvető feltétele lesz a tudás elsajátításának. Annak érdekében, hogy ezt a tudást a diákok megszerezhessék, rendkívüli jelentőséggel bír az informatika oktatása.
5. *Küzdelem a szegénység és a társadalmi kirekesztés ellen*: az idősek, hátrányos helyzetű régiókban élők között különösen magas a digitálisan írástudatlanok aránya. Van olyan társadalmi réteg, amelyben eléri a 95%-ot. A digitális világ új lehetőségeket teremt a leszakadó rétegeknek, jelentősen hozzájárul az egyén életminőségének növekedéséhez, és ez által esélyt teremt a társadalmi felzárkózásra is.

TERVEZET

A fenti célokat és eredményeket az IKT kapcsán az alábbi konkrét intézkedések végrehajtásával kívánjuk elérni:

- Versenyképes IKT szektor fejlesztése
  - Jól képzett és tapasztalt IKT munkaerő fejlesztése, informatikus- és mérnökképzés, javítása.
  - IKT cégek innovációs és termékesítési képességének növelése.
  - Az exportképes magyar IKT kkv-k piacbővítésének ösztönzése.
- A digitális gazdaság fejlődésének előmozdítása
  - Kkv-k versenyképességének növelése IKT eszközökkel.
  - Kkv-k hatékonyságának és informatizáltságának növelése.
  - Elektronikus szolgáltatások felhasználási arányának növelése a vállalkozásoknál.
- Elektronikus közigazgatás és állami informatikai fejlesztések
  - Magas szintű és korszerű lakossági és vállalati e-szolgáltatások bevezetése.
  - Területi államigazgatási rendszer informatikai háttér-infrastruktúrájának fejlesztése.
  - Ágazati intézményrendszerek belső és külső folyamatainak informatizálása.
  - Államigazgatási belső folyamatokat támogató informatikai rendszerek fejlesztése.
  - Önkormányzati informatikai fejlesztések.
  - Informatikai biztonság, hálózatbiztonság javítása a kormányzatban.
  - Állami nyilvántartások és elektronikus azonosítás korszerűsítése.
  - Intelligens városok fejlesztése.
- Infokommunikációs ismeretek, készségek növelése
  - Digitális szakadék csökkentése a társadalom egyes rétegei között.
  - Online oktatási, képzési formák elterjedésének elősegítése, közoktatás és közösségi internet szolgáltató helyek kapcsolatának erősítése.
  - Online kormányzati, közigazgatási és e-egészségügyi szolgáltatások terjedésének elősegítése.
  - Állampolgárok életminőségének javítása az IKT segítségével.
- A szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése
  - Újgenerációs- (NGA) és körzethálózatok fejlesztése.
  - Intézmények hálózati hozzáféréseinek, kapcsolatainak fejlesztése.
  - Kormányzati hálózatok konszolidációja, kapacitásainak, teljesítményének növelése.

TERVEZET

5. Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása, valamint a környezet megőrzése, védelme, és az erőforrás-hatékonyság elősegítése

Magyarországon a megújuló energiaforrások felhasználása elmarad az EU átlagtól, miközben magas energiaintenzitás jellemző a többi tagállamhoz képest. Ezért szükséges a megújuló energia felhasználás és az energiahatékonyság növelése a gazdasági szektorban is. Ezek a fejlesztések közvetlenül hozzájárulnak a hazai gazdaság versenyképességének javulásához is.

Magyarország az Európa 2020 Stratégia energia és klíma céljaihoz (20-20-20), valamint az „Erőforrás-hatékony Európa” programhoz kapcsolódva az ellátásbiztonság, versenyképesség, fenntarthatóság szempontrendszerét előtérbe helyezve Nemzeti Reform Programjában 10 százalékos teljes energiamegtakarítást, az EU emisszió-kereskedelmi rendszerén kívül az üvegházhatású gázok kibocsátásának (2005-ös szinthez képest) legfeljebb 10 százalékos növekedését, valamint a megújuló energiaforrások részarányának 14,6%-ra történő növelését vállalta 2020-ig.

A célok eléréséhez szükséges intézkedéseket és a fejlesztési igényekhez kapcsolódó átfogó eszközrendszert a Nemzeti Energiastratégia 2030 című dokumentum tartalmazza, amely kimondja, hogy az ellátásbiztonság növelésének, valamint a klímavédelmi célok elérésnek leghatékonyabb és legeredményesebb, rövidtávon is megvalósítható módja a fogyasztás csökkentése az energiahatékonyság javításán keresztül, ami a termelői és a fogyasztói oldalt is érinti.

A versenyképesség egyik alapvető feltétele – ami összecseng a környezetbarát, erőforrás-hatékony, valamint alacsony szénkibocsátású gazdaság felé való elmozdulással – a vállalati szektor energiahatékonyságának javítása. Ez szintén megjelenik a GINOP célkitűzései és beavatkozásai között.

További célként jelenik meg a GINOP-ban a 6. tematikus célkitűzéshez kapcsolódva „A kulturális és természeti örökség védelme és megőrzése”. A 4. prioritáson belül a gazdaság egésze szempontjából releváns örökségvédelmet elsősorban a kulturális és természeti örökségi helyszínek és létesítmények fejlesztésén keresztül kívánják a tervezett intézkedések megvalósítani. A turizmusfejlesztést is szolgáló intézkedés az örökségvédelemhez és annak turisztikai hasznosításához közvetlenül kapcsolódó infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési igényeket kívánja kielégíteni. A prioritás az ágazatot érintő hazai stratégiai tervdokumentumokhoz kapcsolódva minőségi termék- és kínálatfejlesztést tűz ki célul. Ezzel az örökségen alapuló vonzerők és attrakciók fejlesztését szolgálja, elsősorban komplex programok, valamint részben egyedi, hálózatba illeszthető projektek támogatásán keresztül.

*** 1. táblázat: A tematikus célkitűzések és beruházási prioritások kiválasztását indokoló összegző áttekintés**

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
(1) A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése.	ERFA 5. cikk (1) a) A kutatási és innovációs (K+I) infrastruktúra és ennek kiválóságának a fejlesztésére irányuló kapacitás megerősítése és különösen az európai érdekeltségű kompetenciaközpontok támogatása.	*A magyar gazdaság hosszú távú növekedési képessége jelentős részben attól függ, hogy mennyire sikerül a jelenleg nemzetközi összehasonlításban alacsonynak mondható K+F ráfordításokat jelentősen növelni, illetve annak eredményeit hatékonyan felhasználni. Ennek érdekében fejlesztjük a tudásbázisok kutatási infrastruktúráját, valamint támogatjuk a nemzetközi érdekeltségű és jelentőségű tudásközpontok releváns európai hálózatokba történő csatlakozását, szerepük erősítését.*

TERVEZET

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
	ERFA 5. cikk (1) b) A vállalatok K+I beruházásának, a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélénkítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által. A technológiai és alkalmazott kutatás, kísérleti programok, korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és az első gyártás támogatása, az általános célú technológiák terjesztése.	*A magyar gazdaság hosszú távú növekedési képessége jelentős részben attól függ, hogy mennyire sikerül a jelenleg nemzetközi összehasonlításban alacsonynak mondható K+F+I ráfordításokat jelentősen növelni, illetve annak eredményeit hatékonyan felhasználni. Ennek érdekében minden az ezen beruházási prioritásban említett módon támogatnunk kell a hazai vállalatok K+F+I tevékenységét.*
(2) az IKT-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása	ERFA 5. cikk (2) a) a szélessávkiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása;	*Magyarországon a szélessávú penetráció mutatója (a 100 lakosra jutó előfizetések száma) 25%-kal kisebb (20. hely a 27-ből) az Európai Unió átlagához képest: nálunk lényegében minden 5. lakosra jut egy szélessávú előfizetés. A szélessávú lefedettség tekintetében Magyarország a viszonylag fejlett államok közé tartozik. Ennek ellenére a minőségi mutatókban jelentős az elmaradás. Ez különösen igaz a 10 Mbps letöltési sebesség fölötti hálózatokra, ahol a kiépítettségi arány alig halad-ja meg az 50%-ot*
	ERFA 5. cikk (2) b) az IKT termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása;	*. A hazai cégek nem használják megfelelő mértékben az infokommunikációs technológiákat, alacsony az online szolgáltatásokat igénybevevő vállalkozások aránya, alapvetően alacsony a gazdaság informatizáltsági szintje, amely a versenyképesség növekedését gátolja.* *A digitális gazdaság elégtelenségéhez az is hozzájárul, hogy a hazai infokommunikációs szektor innovációs és szolgáltatás, illetve és termékfejlesztési tevékenysége nemzetközi összehasonlításban nem kielégítő. Hazánkban a piacképes és gyakorlati tudással rendelkező IKT szakemberekből minőségi és mennyiségi hiány mutatkozik.*
	ERFA 5. cikk (2) c) az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, az e-kultúra és az e-egészségügy IKT-alkalmazásainak megerősítése;	*Az IKT adta lehetőségeket szükséges kihasználni az állam által nyújtott szolgáltatások esetében is, mivel ez jelentősen növelheti a hatékonyságot, így csökkentheti a költségeket. Az e-közigazgatás hazai szofisztikáltsági foka elmarad a nemzetközi szinttől; a szolgáltatások többsége esetén nem valósult meg az egykapus ügyintézés, az önkormányzatok IKT ellátottsága alacsony.* *A nagy állami ellátórendszerek informatizáltsága nem megfelelő szintű, az intézmények IKT eszközellátottsága fejlesztésre szorul, a közszolgáltatási folyamatok csak részben elektronizáltak.*

TERVEZET

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
	ESZA 3. cikk (2) b):: Az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a digitális jártasság fejlesztésével és a digitális társadalmi befogadással	*Egyéni szinten alapvető feltétele a XXI. századi munkaerőpiacra történő sikeres belépésnek az IKT technológiák ismerete és a használatukra vonatkozó készségeknek, tudásnak megszerzése, elsajátítása és folyamatos fejlesztése. A magyar társadalom 16-74 év közötti korosztályának 28%-a, azaz 2,1 millió fő még sosem használt számítógépet és internetet (szemben az Unió 24%-os átlagával). A felmérések szerint a 15 évesnél idősebb teljes korosztály 44,5%-a digitálisan írástudatlan. A hazai lakosság alacsony arányban vesz igénybe magasszintű elektronikus szolgáltatásokat..*
(3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.	ERFA 5. cikk (3) a) A vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, többek között üzleti inkubátorházak segítségével	*A magyar kkv-k mind számukat mind gazdasági súlyukat tekintve a nemzetközi átlagnál jóval kisebb szerepet játszanak az ország életében. Annak érdekében, hogy a gazdasági teljesítményünk, növekedésünk fenntartható legyen, illetve, hogy a nemzetközi gazdasági környezet változásaira minél rugalmasabban tudjunk reagálni, nagyon fontos, hogy erősítsük a hazai kkv-k szerepét a gazdaságban. Ennek fontos eszközei az ezen beruházási prioritáshoz kapcsolódó tevékenységek.*
	ERFA 5. cikk (3) c) A termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése	*A magyar vállalati szektor, különösen a kkv-k sokszor nem képes kellő rugalmassággal reagálni (részben a források, kapacitások hiánya miatt) a változásokra. Pedig az egyre gyorsabban változó gazdasági környezet, piaci feltételek, technológiai lehetőségek korában a sikernek a legtöbb ágazatban a folyamatos fejlesztés, a feltétele. Az ehhez szükséges kapacitások kiépítésének és továbbfejlesztésének segítése, felgyorsítása a magyar gazdaság közép- és hosszú távú növekedésének alapvető feltétele.*
(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	ERFA 5. cikk (4) b) A vállalkozásoknál az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése	*Magyarország megújuló energiaforrás-felhasználása elmarad az EU átlagtól, valamint magas energiaintenzitás jellemzi a többi tagállamhoz képest, ezért szükséges a megújuló energia felhasználás és energiahatékonyság növelése a gazdasági szektorban is.*
(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	ERFA 5. cikk (6c) A kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése, fejlesztése	*Magyarországon a természeti és kulturális örökség megőrzésében kiemelkedő szerepe van a helyszínek hasznosításának, az attrakciók és szolgáltatások által generált turizmus célú forgalomnak. A kulturális és természeti értékekre épülő turisztikai kínálat elsősorban hálózatokat alkotva, egymáshoz szorosan kapcsolódva tudja hatékonyan szolgálni a kulturális és természeti örökség védelmét.*

TERVEZET

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
(8) A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.	ERFA 5. cikk (8a) Üzleti inkubátorok létrehozásának támogatása, valamint az önfoglalkoztatásba, mikrovállalkozásokba és cégalapításba való beruházások támogatása	*Magyarország egyik legfontosabb célja a gazdasági aktivitás és foglalkoztatás növelése. Komoly foglalkoztatási potenciált jelent a megalapozott üzleti ötlettel rendelkező vállalkozni vágyó álláskeresők önfoglalkoztatóvá válásának támogatása. Ezek a kezdő vállalkozások – ha sikerül rentábilisan működtetni őket – később már potenciális foglalkoztatóként jelenhetnek meg a munkaerőpiacon. A szociális gazdaságban működő vállalkozások fejlesztésével olyan új munkahelyek létrehozásához járulhatunk hozzá, amelyek a hátrányos helyzetűek, alacsony iskolai végzettségűek, illetve a kevésbé fejlett vidékies térségekben élők számára is lehetőséget biztosítanak hosszabb távon az elsődleges munkaerő-piaci elhelyezkedésre.*
	ESZA 3. cikk (1) a) i.: Munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén.	*A magyar gazdaság egyik megoldandó problémája a foglalkoztatás nemzetközi viszonylatban is alacsony szintje. A magyar kormány egyik legfontosabb célja ezért a foglalkoztatás bővítése. Ez közvetve több célt is szolgál: élénkíti a gazdasági növekedést, javítja az államháztartás egyensúlyát, stabilizálja a nagy elosztó rendszerek finanszírozását, elősegíti a leszakadó rétegek, társadalmi csoportok, térségek felzárkózását, a szegénység csökkentését.*
	ESZA 3. cikk (1) a) v.: A munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez	*A magyar vállalati szektornak, különösen a kkv-knak sokszor nem képes kellő rugalmassággal reagálni nehezére esik (részben-elsősorban a források, kapacitások hiánya miatt) a változásokhoz való alkalmazkodás. Pedig az egyre gyorsabban változó gazdasági környezet, piaci feltételek, technológiai lehetőségek korában a sikernek a legtöbb ágazatban a folyamatos fejlesztés, a feltétele. Az ehhez szükséges kapacitások kiépítésének és továbbfejlesztésének segítése, felgyorsítása a magyar gazdaság közép- és hosszú távú növekedésének alapvető feltétele.*
	ESZA 3. cikk (1) c) ii: A fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációjának segítése	*A válság által különösen súlyosan érintett fiatalok részére ifjúsági garancia bevezetése szükséges, hogy a munkanélküli fiatalok álláslehetőséghez juthassanak a lehető legrövidebb időn belül. Az intézkedés keretében javítani kell a foglalkoztatási szolgálat azon képességét, hogy elérje azokat a munkanélküli/NEET (sem foglalkoztatásban, sem oktatásban vagy képzésben nem résztvevő) 25 év alatti fiatalokat, akiknek segítségre, támogatásra van szükségük a munkaerő-piaci elhelyezkedéshez.*
(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem.	ESZA 3. cikk (1) b) v.: A szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése	*A gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatás bővítéséhez szükséges eszköztár fontos részét képezi a szociális gazdaság és a civil szektor foglalkoztatási potenciáljának megerősítése, beleértve a társadalmi vállalkozások támogatását is.*

TERVEZET

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
(10) Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és az egész életen át tartó tanulás terén.	ESZA 3. cikk (1) c) iii: Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása, beleértve a szakoktatás és -képzés színvonalának a javítását, a munkahelyi tanulási és a tanulószerződéses gyakorlati képzési rendszerek, mint pl. a duális oktatási rendszerek kialakítását és továbbfejlesztését.	*A munkaerő versenyképességének javításához szükséges a szakképzés és a felnőttképzés rendszerének fejlesztése, a gazdaság igényeihez igazodó módon. A foglalkoztatási ráta növelése érdekében kiemelten szükséges az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megteremtése, mivel ez teszi lehetővé a munkaerőpiac gyorsan változó igényeihez való minél sikeresebb alkalmazkodást. Emellett a lakosság általános mentális, szociális és egészségi állapotára is pozitív hatással van.*

1.2. * A pénzügyi források felosztásának indoklása

A GINOP várható uniós finanszírozása egységes, 85%-os átlagos társfinanszírozási aránnyal számolva (a külön prioritásban szereplő pénzügyi eszközök megemelt társfinanszírozási arányát figyelmen kívül hagyva) meghaladja a 8,6 milliárd eurót. Az előző pontban ismertetett stratégiának megfelelően a forrásokat a következő (fontossági sorrendben) négy fő területre összpontosítjuk:

A kis- és középvállalkozások fejlesztését célzó 3-as tematikus célkitűzés keretében az összes forrás közel 38 százalékát (ERFA forrásból) használjuk fel, így ez a terület kapja a legjelentősebb támogatást.

A célkitűzés keretében támogatjuk a Duna Régió Stratégia (DRS) „Vállalkozások versenyképessége” prioritás összehangolt terveinek megvalósítását az Európai Kisvállalkozói Törvény megvalósítását szolgáló akciókkal is összhangban. Ennek keretében többek között a versenyképes infrastruktúrát nélkülöző vállalkozások üzleti környezetének javítását, a határok okozta szűk keresztmetszetek felszámolását, a makroregionális klaszterek hazai lábának megvalósítását.

Fontos érvényesítendő alapelvünk (összhangban a Bizottsági elvárásokkal): a versenyképességi fókuszt szem előtt tartó fejlesztések középtávon a lehető legnagyobb mértékben járuljanak hozzá a foglalkoztatás bővítéséhez is. A Magyar Kormány legfontosabb gazdaság- és fejlesztéspolitikai célként a foglalkoztatás bővítését tűzte ki. Magyarország a 20-64 év közötti népességre vonatkozó foglalkoztatási ráta 75%-ra emelését – az uniós szintű céllal való teljes konvergenciát – tűzte ki célul 2010-ben az Európa 2020 stratégia keretein belül.

A foglalkoztatás növelése érdekében – a korábbi időszak gyakorlatától eltérően – az aktív munkaerőpiaci programokat, az alacsony munkaerőpiaci részvétellel jellemezhető csoportokat

TERVEZET

célzó foglalkoztatáspolitikai intézkedéseket, a szociális gazdaság fejlesztését, valamint a szak- és felnőttképzést érintő intézkedéseket a gazdaságfejlesztés részeként, a gazdaságfejlesztési operatív programban (GINOP) együttesen kezeljük.

Ennek megfelelően a GINOP-on belül a 8-as tematikus célkitűzés keretében a munkaerőpiac kínálati oldalát célzó intézkedésekre az összes forrás 13,5 százaléka jut, (ESZA forrásból). Az Ex-ante értékeléssel összhangban csökkentettük a munkahelyteremtést önállóan célzó (ugyanezen célkitűzés alatt szereplő és korábban ERFA forrást használó) források arányát, a felszabaduló erőforrásokat részben hozzárendeltük a hármas tematikus célkitűzéshez.

Magyarország célja, hogy 2020-ig 1,8%-ra növelje a GDP arányos K+F ráfordítások arányát, ezzel járulva hozzá az Európa 2020 Stratégiában célul tűzött 3%-os részarány eléréséhez. A kitűzött célt Magyarország erőforrásainak az innovációs teljesítményét behatároló szűk keresztmetszetekre koncentrálásával (főleg az innováció együttműködések, kapcsolatok terén) érheti el, amelyek azonosítása a Kormány által 2013 júliusában elfogadott Befektetés a Jövőbe - Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia 2020 keretében megtörtént. Emellett a 2013. évi Országspecifikus Ajánlásnak megfelelően kiemelt figyelmet fordítunk az innovatív vállalkozások célzott ösztönzőkkel történő támogatására. E kihívásoknak való megfelelés érdekében az 1-es célkitűzésre (K+F+I) az összes forrás több mint ötödét fordítjuk (ERFA forrásból).

A kapcsolódó intézkedések hozzájárulnak a DRS Tudásalapú társadalom prioritás kiválósági együttműködéseinek és makroregionális S3/RIS3 együttműködéseinek megvalósítási stádiumában a kutatási infrastruktúra fejlesztéséhez, továbbá a Vállalkozások versenyképessége prioritás KKV innovációs együttműködési akcióihoz, valamint növekedésorientált és innovációvezérelt KKV fejlesztéseihez.

Az európai gazdasági növekedés egyik akadályozó tényezője az információs és kommunikációs technológiák (IKT) elégtelen mértékű alkalmazása. Az Európa 2020 egyik alapvető prioritása az intelligens növekedés, mely a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítását rejti magában.

Magyarországnak különösen a digitális írástudatlanság elleni küzdelemben, a KKV-k infokommunikációs fejlettségében, a szélessávú elérés fejlesztésében és az állami szféra infokommunikációs ellátottságában kell előrelépnie.

A stratégiának megfelelően a 2-es célkitűzéshez (IKT) kapcsolódóan használjuk fel a GINOP forrásainak több mint egy tizedét (ERFA forrásból).

A tematikus koncentrációs követelményeket érintve: az ERFA rendeletben szereplő 4-es tematikus célra vonatkozó követelmények esetében alapvetően élni kívánunk a felkínált derogációval, azaz a követelményeket – országos szinten – a Kohéziós Alap forrásainak felhasználásával kívánjuk teljesíteni. A másik (1-2-3-4 tematikus célokra vonatkozó) ERFA kritérium valamint az ESZA követelmények teljesülnek mind ebben a régiókategóriában, mind pedig országos szinten.

Az ESZA forrásokról: a teljes források kb. 20 százalékát teszik ki, döntő részük a munkahelyteremtés (8-as tematikus célkitűzés) keretében kerül felhasználásra a GINOP 5. prioritásában.

TERVEZET

Ez a GINOP ESZA forrásainak majd kétharmada. A felhasznált ESZA beruházási prioritások közül a legfontosabbak - (3. cikk (1) a) i. és ii.) - a legégetőbb gondok enyhítését tűzik ki célul (inaktívak és hátrányos helyzetűek munkába állítása).

A Pozíciós Papírt tekintve– melyben a Bizottság Szolgálatainak korábbi összefoglaló álláspontja fejeződik ki – a GINOP számszerű vállalásokkal (lásd itt és a stratégiában) járul hozzá a versenyképesség és a K+F+I és a társadalmi összetartozás erősítéséhez, az infrastruktúra fejlesztéséhez, a foglalkoztatási szint emeléséhez mindezt a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználásával.

A technikai segítségnyújtást a korábbi gyakorlatnak megfelelően ESZA forrásból finanszírozzuk, az allokált források mértéke 2,56% a teljes GINOP források arányában, tekintettel a végrehajtás kapcsán becsült koordinációs, ellenőrzési és adminisztratív feladatok összességére a jelenlegi ciklus költségeinek figyelembevételével.

TERVEZET

2. táblázat: A program beruházási stratégiájának áttekintése *(A táblázatot az SFC rendszer fogja automatikusan előállítani az operatív program megfelelő fejezeteiben biztosított adatok alapján.)*

Prioritástengely	Tematikus célkitűzés	Beruházási prioritás	A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok	A specifikus célkitűzéseknek megfelelő program specifikus eredményindikátorok	Alap (pénzügyi alap meghatározása: ERFA, ESZA, KA)	Uniós támogatás – EUR	Az operatív program teljes költségének arányában (%) (alaponkénti bontásban)
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

TERVEZET

2. PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA

2.1. Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése

2.1.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés)

A „Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése” prioritás célterülete az ország fejletlenebb régióira terjed ki. Azonban figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy a Közép-magyarországi régió súlya és szerepe a magyar gazdaságon belül sokkal nagyobb, mint azt a lélekszám vagy terület arányok önmagukban indokolnák. Ebből az is következik, hogy a magyar gazdaságon belül a KMR szinte megkerülhetetlen terület, a legtöbb gazdasági folyamatban, kapcsolatrendszerben részt vállalnak a régió gazdasági életének szereplői.

Ebből következőleg bizonyos típusú programok és beavatkozások esetében szükséges lehetővé tenni, hogy Közép-magyarországi régióbeli kedvezményezettek is részesülhessenek e prioritás forrásaiból. Ezek a beavatkozások elsősorban a következőek: kiemelt ágazati programok, a KMR régió határán átnyúló növekedési zónák fejlesztési programjai, a KMR régió határán belüli, de országos hatókörű programok (pl. Liszt Ferenc repülőtér vonzáskörzetének növekedési zóna jellegű fejlesztési programja), vállalati együttműködések támogatása (pl. KMR régió határán átnyúló klaszterek) illetve ezekkel kapcsolatos képzési, képességfejlesztési programok, projektek. Ezen túl általában az üzleti képesség fejlesztése témakörben, illetve a „Kiemelt vállalkozói célcsoportok differenciált gazdaságfejlesztése” intézkedés keretében megvalósuló programok és projektek esetében is hatékony megoldásnak tartjuk, ha a KMR régióbeli kedvezményezettek is részt vehetnek ezekben, azzal a feltétellel, hogy a fejletlenebb régióbeli kedvezményezettek kell, hogy többségben legyenek e programok, projektek végrehajtásakor.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1: ERFA 5. cikk (3) a): A vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubátorokat is.

2.1.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 1: Vállalkozói környezet és kultúra fejlesztése

A vállalkozói kultúra fejlesztése érdekében – a vállalkozások közvetlen támogatása mellett – szükség van a működésüket közvetve támogató vállalkozói környezet fejlesztésére. Ennek érdekében kiemelt célunk a **vállalkozások indításához és működéséhez szükséges fejlett**

TERVEZET

infrastrukturális háttér megteremtése és fejlesztése, a **vállalkozások együttműködésének**, klaszteresedésének, és beszállítói hálózatokba történő integrálódásának ösztönzése, valamint a **vállalkozók menedzsment képességeinek** fejlesztése.

Elvárt eredmények:

Az intézkedések végrehajtásának eredményeként várhatóan bővülni fog a fejlett szolgáltatások nyújtására képes inkubátorházak, ipari, illetve tudományos és technológiai parkok, ipari területek, valamint logisztikai központok minőségi szolgáltatásainak köre, valamint az ezeket igénybe vevő vállalkozások száma. Növekszik a vállalkozói együttműködésekben, klaszterekben és beszállítói hálózatokban résztvevő vállalkozások száma, ezáltal erősödik a vállalkozások közötti bizalom. Továbbá vállalkozók széles köre számára biztosítjuk a hatékony üzleti képességek megszerzésének lehetőségét, amelynek köszönhetően nő a kihívásoknak sikeresen megfelelő vállalkozások száma.

TERVEZET

3. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória	Bázis-érték	Bázis-év	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Vállalkozói környezet és kultúra fejlesztése	A támogatott inkubátorházak, ipari, illetve tudományos technológiai parkok, ipari területek, valamint logisztikai központok által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevő vállalkozások száma	db	fejletlenebb	0	2013	2 000	KSZ, EMIR	évente
Vállalkozói környezet és kultúra fejlesztése	A támogatott klaszterekben, beszállítói hálózatokban és vállalati együttműködésekben résztvevő vállalkozások száma	db	fejletlenebb	0	2013	1 000	KSZ, EMIR	évente

4. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régió-kategória vagy YEI	Mérték-egység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mérték-egység a bázis és célérték-hez	Bázis-év	Célérték[2] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

[2] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.1.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.1.3.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

1. intézkedés: Támogató üzleti környezet fejlesztése:

Az **üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése** keretében támogatni kívánjuk a vállalkozások számára biztosított fejlett üzleti infrastruktúra és ahhoz kapcsolódó fejlett üzleti szolgáltatások megteremtését és minőségének fejlesztését. Ezen üzleti infrastruktúrák (pl. inkubátorházak, ipari, illetve tudományos és technológiai parkok, ipari területek, valamint logisztikai központok) és az általuk nyújtott fejlett üzleti szolgáltatások megfelelő alapot biztosítanak a vállalkozások, kiemelten a kkv-k elindításához, stabil működéséhez és továbbfejlődéséhez. Az önkormányzatok, valamint az önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztései a TOP-ban kerülnek támogatásra.

A **vállalkozói együttműködések ösztönzése** keretében támogatni kívánjuk hazai és határon átnyúló klaszterek, beszállítói hálózatok, turisztikai desztináció menedzsment szervezetek, valamint egyéb vállalati együttműködések kialakulását és továbbfejlődését. A klaszterek esetében elsődlegesen a már meglévő klaszterek továbbfejlődését célozzuk, amelynek köszönhetően várhatóan nő az Akkreditált Innovációs Klaszterek (AIK) száma, valamint a vállalkozások eredményesebben tudnak új piacokat szerezni. A beszállítói hálózatok, valamint egyéb vállalati együttműködések és együttműködési hálózatok ösztönzése által fokozni kívánjuk a hazai kkv szektor és a külpiaci potenciállal rendelkező vállalkozások közötti együttműködést. Ezeknek köszönhetően a résztvevő vállalkozások olyan versenyképességi előnyökhöz juthatnak hozzá, amelyek segítségével képesek tevékenységük hatékonyságát növelni, valamint hozzájárul nemzetköziesedésükhöz és fejlődésük dinamizálásához.

Az **üzleti, vállalkozói készségek fejlesztése** kiemelten fontos terület a kkv-szektor versenyképességének, hatékonyságának és sikerességének javítása érdekében. Ehhez elengedhetetlen az alapvető vállalkozói és üzleti ismeretek fejlesztése, a kkv vezetők általános és specifikus menedzsment ismereteinek, készségeinek fejlesztése, valamint a vállalkozói tapasztalatszerzés elősegítése. Ennek keretében képzéseket, tanácsadást, mentorálást, tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk a vállalkozások számára, valamint vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokkal, fenntartható üzleti modellek kialakításának támogatásával segítjük a kezdő vállalkozásokat az elindulásban. Az intézkedés keretében induló programok (pl. vállalkozói képesség-portfólió megszerzése, vállalkozásindítás ösztönzése) végrehajtása egyetemek, vállalkozás-fejlesztéssel foglalkozó szervezetek, valamint tapasztalattal rendelkező piaci szereplők bevonásával történik.

Főbb célcsoportok: Vállalkozások és a számukra üzleti infrastruktúrát és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó szervezetek (pl. inkubátorházakat, ipari, illetve tudományos és technológiai parkokat, valamint logisztikai központokat működtető szervezetek). Klaszterekben, beszállítói hálózatokban, valamint vállalati együttműködésekben és együttműködési hálózatokban résztvevő, valamint az azok működtetését és fejlesztését végző szervezetek. A vállalkozások vezetői és alkalmazottai.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: A célterületen működő, az üzleti infrastruktúra fejlesztések esetén a legalább 50%-ban magántulajdonban álló (esetenként kkv-nak nem minősülő) gazdálkodó szervezetek, valamint egyesületek, köztestületek, alapítványok és vállalkozásfejlesztést segítő szervezetek.

2.1.3.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, és hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz. Szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra) és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

2.1.3.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Az intézkedések keretében önállóan nem, kizárólag a 6. prioritásban tervezett pénzügyi eszközökkel kombináltan tervezzük ezen eszközök alkalmazását.

2.1.3.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.1.3.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

5. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[3]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A támogatások eredményeként megmozgatott magánberuházás	millió HUF	ERFA	fejletlenebb	240 000	KSZ, EMIR	évente
nem releváns	A támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejletlenebb	2 500	KSZ, EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2: ERFA 5. cikk (3) c): A termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése.

2.1.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 2: Kiemelt ágazatokba, térségekbe és célcsoportokba tartozó vállalkozások növekedési potenciáljának javítása

A hazai gazdaság hosszú távú fenntartható növekedésének biztosítása érdekében kiemelten fontos a vállalkozások növekedési potenciáljának javítása, gazdasági teljesítményének erősítése. Ennek érdekében célunk a vállalkozások differenciált fejlesztése, ezen belül a kiemelt ágazatokba, térségekbe és célcsoportokba tartozó vállalkozások fejlett kapacitásainak megteremtése és bővítése, amely elősegíti ezen vállalkozások piacokon való megjelenését, piacainak megtartását és további terjeszkedését.

Elvárt eredmények:

Az intézkedésektől elvárt eredmény, hogy javuljon támogatott vállalatok versenyképessége, és ezáltal emelkedjen az általuk előállított bruttó hozzáadott érték. A versenyképesség javulása a támogatott vállalkozások termékeinek és szolgáltatásainak fejlődésében, a termékek sike-

[3] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

res piaci bevezetésében, valamint a már megszerzett piacokon történő további terjeszkedésben is megnyilvánulhat.

SPECIFIKUS CÉL 3: Vállalkozások foglalkoztatásának ösztönzése

A foglalkoztatás szintjének növelése érdekében célunk olyan fejlesztések támogatása, amelyek a vállalkozások munkahelyeinek megőrzését és új munkahelyek teremtését eredményezik. Ezen fejlesztések kapcsolódhatnak a vállalkozások fejlett kapacitásainak megteremtéséhez és bővítéséhez, a munkaerő-mobilitás javításához, az atipikus és családbarát foglalkoztatási formák alkalmazásának elősegítéséhez, a munkavállalók képességeinek javításához, valamint a társadalmi és szociális gazdaság erősítéséhez.

Elvárt eredmények:

Az intézkedésektől elvárt eredmény, hogy hozzájáruljanak a foglalkoztatás bővítéséhez, és ezáltal a Magyarország által 2020-ig vállalt, a 20-64 év közötti népességre vonatkozó foglalkoztatási ráta 75%-ra történő emelését előirányzó célkitűzés teljesítéséhez. A foglakoztatás bővítésének további pozitív hozadéka, hogy élénkíti a gazdasági növekedést, javítja az államháztartás egyensúlyát, stabilizálja a nagy elosztó rendszerek finanszírozását, elősegíti a leszakadó rétegek, társadalmi csoportok, térségek felzárkózását, hozzájárul a teljes társadalom lelki, mentális és fizikai egészségi állapotának fenntartásához, javulásához.

6. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Kiemelt ágazatokba, térségekbe és célcsoportba tartozó vállalkozások versenyképességének javítása	A támogatott vállalkozások által előállított BHÉ	%	fejletlenebb	100	2013	110	KSZ, EMIR	évente
Vállalkozások foglalkoztatásának ösztönzése	A támogatott vállalkozások által teremtett új munkahelyek száma	teljes munkaidő-egyenérték, fő	fejletlenebb	0	2013	6250	KSZ, EMIR	évente
Vállalkozások foglalkoztatásának ösztönzése	Képzésben részt vevő munkavállalók száma	fő	fejletlenebb	0	2013	35000	KSZ, EMIR	évente

7. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régió-kategória vagy YEI	Mérték-egység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mérték-egység a bázis és célérték-hez	Bázis-év	Célérték[4] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

[4] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.1.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.1.5.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

A vállalkozások közvetlen támogatása esetében fontosnak tartjuk az intézkedések fókuszálását, amelyet jelen prioritásban az alábbi szempontok szerint kívánunk megtenni:

- ágazati fókuszálás (legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező ágazatok komplex fejlesztésének támogatása, elsősorban az S3 stratégiák alapján),
- területi fókuszálás (legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező térségek komplex fejlesztésének támogatása, elsősorban az OFTK alapján),
- célcsoport szerinti fókuszálás (speciális életszakaszban, élethelyzetben lévő vállalkozások fejlesztésének támogatása),
- horizontális téma szerinti fókuszálás (foglalkoztatás ösztönzése).

2. intézkedés: Kiemelt ágazatok innováció és versenyképesség orientált komplex gazdaságfejlesztési programjai

Mivel országunk adottságai, jelenlegi kapacitásai, illetve a világpiaci trendek alapján eltérő a különböző ágazatoknak eltérő növekedési lehetőségeink vannak, ezért célszerű a rendelkezésre álló forrásokat azokra az ágazatokra, alágazatokra kell koncentrálni, ahol a legjobbak a növekedés lehetőségei.

A **nemzetközi termelési láncokhoz kapcsolódó ágazatokban működő vállalkozások fejlesztéseinek támogatása** keretében kiemelten támogatjuk a hazai vállalatok erősebb bekapcsolódását a termelési láncba. Ez jellemzően egy vagy több hazánkban jelen lévő multinacionális vállalathoz kapcsolható beszállítói programokban részt venni képes vállalatok támogatását jelenti.

A jelenleg még nem, vagy kevéssé kiépült, de **jelentős növekedési potenciállal rendelkező ágazatokban működő vállalkozások fejlesztését szolgáló programok** keretében a hazai gazdaság fenntartható növekedése szempontjából kiemelt jelentőségű, kkv-ra alapozó ágazatokban, vagy alágazatokban tevékenykedő vállalatok támogatását kívánjuk megvalósítani.

<u>*Főbb célcsoportok:*</u> A kiemelt ágazatokba tartozó vállalkozások.

<u>*Specifikus célterületek:*</u> Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti, de a komplex programok érinthetik a Közép-magyarországi régió területét is.

TERVEZET

Kedvezményezettek típusai: A célterületen működő (esetenként kkv-nak nem minősülő) gazdálkodó szervezetek, valamint egyesületek, köztestületek, alapítványok.

3. intézkedés: Kiemelt térségek gazdaságfejlesztési programjai:

Az ország különböző térségei különböző okok miatt nem azonos eséllyel indulnak a gazdasági növekedési versenyben. A lemaradó, leszakadó térségek segítése mellett, az ország teljesítménye szempontjából kiemelten fontos, hogy a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező térségeket is támogassuk. Ezen kiemelt térségek gazdaságfejlesztési programjai keretében komplex módon kerülnek felmérésre az adott térség további növekedéséhez szükséges igények, amelyeket – szükség esetén – OP-kon átnyúlóan is támogatni kell.

A **kiemelt növekedési zónák gazdaságfejlesztési programjai** keretében területi és innovációs fókuszokhoz is igazodó szempontok alapján fókuszált nagyváros-térségi gazdaságfejlesztési programok, amelyek központjában nem kizárólagosan a megyei jogú várostérségek állnak, de akár több megyei jogú városra és más településekre is kiterjednek.

A **szabad vállalkozási zónák (SZVZ) gazdaságfejlesztési programjai** keretében a legnehezebb helyzetben lévő térségeknek kívánunk támogatást biztosítani. Az SZVZ-k területén fejleszteni kívánó vállalkozások számára biztosított adókedvezményt és adminisztrációs segítséget egészítik ki az intézkedésből támogatott programok, amelyek végrehajtásában a megyei önkormányzatok is bevonásra kerülnek. ESZA típusú kiegészítő fejlesztésre a GINOP 5. prioritásból érhető el támogatás.

A **Balaton térség gazdaságfejlesztési programja** keretében a Balaton térségének komplex fejlesztéséhez kívánunk hozzájárulni. Bár a térség összetartozásának alapját a Balaton, mint Magyarország második legjelentősebb turisztikai desztinációja teremti meg, a térség tényleges és hatékony fejlesztéséhez szükséges valamennyi fejlesztési terület (pl. környezet, energetika, közlekedés) összhangjának elérése. Ennek eszközét jelentheti egy, a térség minden településére kiterjedő ITI, amely a különböző prioritások rendelkezésre álló forrásait területi szempontok mentén koncentrálja.

Főbb célcsoportok: Kormány által nevesített kiemelt növekedési zónákban, szabad vállalkozási zónákban, illetve a Balaton térség településein működő és fejleszteni kívánó vállalkozások, társadalmi szervezetek.

Specifikus célterület: Kormány által nevesített kiemelt növekedési zónák, szabad vállalkozási zónák, valamint a Balaton térség települései, de a komplex programok érinthetik a Középmagyarországi régió területét is.

Kedvezményezettek típusai: A célterületen működő (esetenként kkv-nak nem minősülő) gazdálkodó szervezetek, valamint egyesületek, köztestületek, alapítványok.

TERVEZET

4. intézkedés: Kiemelt vállalkozói célcsoportok differenciált gazdaságfejlesztése:

A vállalkozások differenciált fejlesztése keretében a speciális életszakaszban és élethelyzetben lévő vállalkozások komplex fejlesztéseinek specifikus támogatása valósul meg, amellyel biztosítható, hogy az adott vállalkozás a számára aktuális probléma, kihívás megoldásához kapjon segítséget.

Az intézkedés a **vállalkozások életszakasz szerinti fejlesztése** során a különböző (kezdő, növekvő, érett vagy hanyatló) életszakaszban lévő vállalkozások számára a fejlett kapacitások megteremtésén és bővítésén túl támogatja az adott életszakaszban jelentkező fejlesztési igényeket (pl. vállalkozói tudás, kapcsolatrendszer fejlesztése, együttműködési hajlandóság növelése, beruházási döntések kockázatának mérséklése, megosztása). Külön figyelmet fordít a hanyatló fázisba került vállalkozásokra, amelyek esetében támogatja az új vállalkozások indítását (második esély), valamint – a munkahelyek védelme és hagyományos helyi szakmakultúrák megőrzése érdekében – a nehéz helyzetben lévő, illetve tevékenységének megszűntetésére kényszerülő vállalkozások tevékenységének aktív állami felügyelet melletti megújítását.

Az intézkedés a **vállalkozások élethelyzet szerinti fejlesztése** keretében kiemelten támogatja a speciális élethelyzetbe került vállalkozások (pl. beszállítóvá válni akarók, külpiacra kilépők, klaszterbe, hálózatba belépő, külső befektetőtársat befogadó) fejlett kapacitásaink megteremtését és bővítését, valamint piacra jutását, marketingjét.

Főbb célcsoportok: Különböző életszakaszban, élethelyzetben lévő vállalkozások.

Specifikus célterület: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: A célterületen működő (esetenként kkv-nak nem minősülő) gazdálkodó szervezetek, valamint egyesületek, köztestületek, alapítványok.

5. intézkedés: Vállalkozások foglalkoztatás orientált fejlesztései:

Az intézkedés a **munkahelyteremtést- és megőrzést célzó fejlesztések** keretében mind az induló, mind a már működő vállalkozások komplex munkahelyteremtő **fejlesztéseit** kívánja támogatni. A jelentős foglalkoztatás-bővülést eredményező fejlesztések (pl. szolgáltató központok) esetében kkv-nak nem minősülő vállalkozásokat is támogatni kívánunk.

Az intézkedés a **munkakörülmények fejlesztése** érdekében támogatja az atipikus és családbarát foglalkoztatási formák alkalmazását elősegítő fejlesztéseket (pl. távmunka, részmunkaidős, illetve alkalmi munkavállalás, bedolgozók, munkaerő-kölcsönzés, valamint vállalati gyermekfelügyelet infrastrukturális hátterének biztosítása), valamint a munkaerő-mobilitás javítását célzó fejlesztéseket (pl. munkavállalók utazási, szállítási, illetve lakhatási feltételeit javító eszköz- és infrastrukturális beruházások). A vállalkozások kiegészítő ESZA forrásokat az 5. prioritásból igényelhetnek.

TERVEZET

Az intézkedés a **munkavállalói képességek fejlesztése** keretében szakmai illetve általános munkahelyi képzések támogatása révén támogatja a vállalkozások humán-erőforrás fejlesztéseit, amelyek hozzájárulnak a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztéséhez, a versenyképesség javításához, ezáltal megtérülő befektetéssé válhatnak az üzleti szereplők számára. Munkavállalói szempontból a képzésben való részvétel biztosítja az egyén készségeinek és szaktudásának, frissen tartását, ezzel növelve újbóli elhelyezkedési esélyeit esetleges krízis, vagy munkahelyváltás esetén. A **gyakornoki helyek infrastrukturális kialakítását célzó fejlesztések keretében és** a duális képzés kiterjesztése érdekében ösztönözzük a vállalatokat (különösen a kkv-kat) gyakornoki helyek kialakítására. Ehhez kapcsolódóan támogatjuk a vállalatok a gyakorlati képzési hely kialakításához szükséges infrastrukturális fejlesztéseit. A támogatás hozzájárul a gyakornoki helyek létrehozásához szükséges infrastrukturális igények kielégítéséhez, illetve kompenzálja a gyakornokok alacsonyabb termelékenységéből következő bevételkiesést. A támogatások elsősorban a gyakornoki képzéshez közvetlenül szükséges termelési kapacitások fejlesztéséhez, részben pedig vállalati tanműhely kapacitások bővítéséhez kapcsolódó fejlesztésekhez járulnak hozzá. A vállalkozások kiegészítő ESZA forrásokat az 5. prioritásból igényelhetnek.

A vállalkozások **esélyegyenlőségi célcsoportok foglalkoztatását elősegítő** fejlesztései keretében a fiatalokat, nőket, hátrányos helyzetűeket foglalkoztató, vagy általuk működtetett vállalkozások infrastrukturális beruházásainak támogatása jön létre, amelyek hozzájárulnak ezen társadalmi csoportok integrációjának és egyenlő esélyeinek biztosításához a munkaerőpiacon. Az esélyegyenlőségi célcsoportok vállalkozásindítását az 5. prioritás támogatja.

Társadalmi célú vállalkozások fejlesztésének célja a társadalmi gazdaságban meglévő rejtett erőtartalékok kiaknázása. Ennek érdekében olyan induló és már működő társadalmi célú vállalkozásokat célzó támogatáscsomagok kerülnek kialakításra, amelyek segítségével a vállalkozások képesek lesznek gazdasági önfenntartásra, illetve a társadalmi célú tevékenységük bővítésére. A vállalkozások kiegészítő ESZA forrásokat az 5. prioritásból igényelhetnek.

A ***szociális gazdaság*** fejlesztését szolgáló beruházások célja a társadalmi gazdaság azon szegmensének támogatása, amely a társadalmi célú vállalkozásokkal ellentétben nem képes gazdasági önfenntartásra. A kedvezményezettek körét elsősorban szociális szövetkezetek jelentik, amelyek fő feladata a hátrányos helyzetű foglalkoztatás feltételeinek megteremtése. A beavatkozások elsődleges célja tehát a hátrányos helyzetű foglalkoztatás hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságának biztosítása. A beavatkozás kiegészítő ERFA forrásokat biztosít az 5. prioritás ESZA beavatkozásaihoz.

A s***zociális vállalatok és védett szervezetek*** támogatásának célja, hogy olyan védett munkahelyek létesüljenek, amelyek biztosítják a megváltozott munkaképességűek komplex foglalkozási rehabilitációját. A cél továbbá egy országos lefedettségű akkreditált foglalkoztató hálózat létrehozása. Indikatív fejlesztési területek: teljes fizikai akadálymentesítés és egyéb a célcsoport rehabilitációjához és foglalkoztatásához szükséges infrastrukturális beavatkozás, speciális eszközök beszerzése.

TERVEZET

Főbb célcsoportok: Új munkahelyek létrehozását, meglévő munkahelyek megtartását vállaló gazdálkodó szervezetek, az atipikus és családbarát foglalkoztatási formák alkalmazását és a munkaerő-mobilitás javítását, elősegítő beruházásokat megvalósító gazdálkodó szervezetek; a vállalati képzéseket megvalósító munkáltatók és az ezekben résztvevő munkavállalók; duális képzésben résztvevő vállalatok és gyakornokok; esélyegyenlőségi célcsoportok, társadalmi vállalkozások, szociális szövetkezetek.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: A célterületen működő vagy a jövőben működni kívánó (esetenként kkv-nak nem minősülő) gazdálkodó szervezetek, valamint egyesületek, köztestületek, alapítványok.

2.1.5.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, és hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz. Szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

2.1.5.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Az intézkedések keretében önállóan nem, kizárólag a 6. prioritásban tervezett pénzügyi eszközökkel kombináltan valósul meg ezen eszközök alkalmazása.

2.1.5.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

TERVEZET

2.1.5.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

8. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mérték-egység	Alap	Régió-kategória	Célérték (2022)[5]	Adat-forrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A támogatások eredményeként megmozgatott magánberuházás	millió HUF	ERFA	fejletlenebb	950 000	KSZ, EMIR	évente
nem releváns	A támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejletlenebb	8 500	KSZ, EMIR	évente

2.1.6. Külön rendelkezések az ESZA[6]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva): társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7 tematikus célokhoz[7].

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.1.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)

9. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

A prioritástengely keretében vállalkozások versenyképességének javítását és foglalkoztatásának ösztönzését kívánjuk ösztönözni. Ezen célok eléréséhez különböző típusú intézkedések keretében kívánunk támogatást biztosítani, ezért a prioritástengely teljesítménykeretének megállapításához olyan mutatót határoztunk meg, amely valamennyi intézkedés esetében értelmezhető és mérhető.

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mérték-egység, ahol értelmezhető	Alap	Régió-kategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adat-forrás	Indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
A támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejletlenebb	5 000	11 000	KSZ, EMIR	-

[5] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

[6] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

[7] Amint a Közös rendelkezések (CPR) 9 cikkely (1)-(7) ben található

TERVEZET

2.1.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

10-15. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

Külön táblázatok régiókategóriánként/alaponként, ha a prioritás tengely egynél több régiókategóriát vagy alapot fed le. A kategorizáláshoz a YEI-t úgy kell tekinteni (specifikus allokáció és a kapcsolódó ESZA támogatás) mint egy külön alapot, de nem kell régiókategóriánként megbontani.

10. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		**11. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma**		**12. táblázat: Dimenzió 3 Terület**		**13. táblázat: Dimenzió 6 Területi teljesítés mechanizmusa**		**14. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma**[8]		**15. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns

2.1.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

2.2. Tudásgazdaság fejlesztése

2.2.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]

A prioritási tengely egy tematikus célkitűzéshez, egy pénzügyi alaphoz és két régiókategóriához kapcsolódóan tartalmaz intézkedéseket. Az Emberi Erőforrás Fejlesztés Operatív Program tartalmazza a K+F+I ESZA tartalmakat. A két régiókategória szerepeltetését a magyar innovációs rendszer azon sajátossága indokolja, hogy a programterületen kívül eső Közép-

[8] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

magyarországi régió jelentős potenciállal bír a kutatás-fejlesztés területén: 2011-ben az ország teljes kutatói létszámának 65,8%-a (ezen belül a kutatóintézeti és felsőoktatási szektor teljes kutatói létszámának 63,1%-a), teljes K+F ráfordításának közel kétharmada (65,1%) koncentrálódott itt. A kutatás-fejlesztési ráfordításokon belül az összes vállalati K+F ráfordítás 66%-a realizálódott a központi régióban.

Megállapítható tehát, hogy a Közép-magyarországi régióban található az a tudásbázis és vállalati potenciál, amely a kutatás-fejlesztés terén húzóerőként működhet. Jelen prioritási tengelyen belül tervezett beavatkozások egy része kizárólag a központi régió kapacitásainak bevonásával fejtheti ki a programterületen belül elvárt hatást, megteremtve így a lehetőséget az ország innovációs teljesítményének gátat szabó korlátok feloldására.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1: ERFA rendelet-tervezet 5. cikk (1) b) *A vállalatok K+I beruházásának, a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélénkítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által. A technológiai és alkalmazott kutatás, kísérleti programok, korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és az első gyártás támogatása, az általános célú technológiák terjesztése.*

2.2.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 1: A tudásfelhasználás segítése

Az üzleti haszonnal kecsegtető tudás kiaknázását elsősorban a tudás- és technológia-intenzív vállalkozásoknál várhatjuk. Ezért a specifikus célhoz kapcsolódó intézkedés az induló vállalkozásoktól kezdve, a kkv-kon át a K+F+I tevékenységet végző nagyvállalatokig kiemelten fontosnak tartja ezen célcsoport támogatását, valamint a számukra kedvező környezet megteremtését a magasabb hatásfokú tudásfelhasználás, a piacképes termékek/technológiák/szolgáltatások létrehozásának elősegítése érdekében.

Elvárt eredmények:

A vállalatoknak a célzott segítése egyrészt versenyképesség-növelő hatású, másrészt a segítéssel lehetővé válik, hogy a későbbiekben – amikor az adaptáció már nem elég a versenyben való helytálláshoz – nagyobb számban újtudás-vásárlóként és/vagy -alkalmazóként lépjenek fel.

Elvárt eredmény, hogy a prioritás keretéből juttatott támogatásoknak köszönhetően nagyobb számban jelennek meg a magasabb képzettséget igénylő munkahelyek, és magasabb lesz a kedvezményezett társaságok hozzáadott érték termelő képessége is.

TERVEZET

SPECIFIKUS CÉL 2: A tudásáramlás erősítése

A tudásáramlás erősítésének célja, hogy a nemzeti innovációs rendszer szereplői között megerősödjenek az innováció felé vezető kapcsolatok, fejlődjenek az innováció-menedzsment készségek és képességek, erősödjenek a fejlett integrált innovációs szolgáltatások, amelyek együttesen javíthatják mind a magánszektor, mind pedig a közösségi-állami szektor hatékonyságát. Ezért a kapcsolódó intézkedés az együttműködések ösztönzését, a tudás- és technológiatranszfer hatékonyságának növelését segíti elő.

Elvárt eredmények:

Az intézkedés eredményeképpen intenzívebbé válik a szektorközi tudásáramlás (vállalat-kutatóhely kapcsolatok) és technológiatranszfer.

TERVEZET

16. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[9] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
A tudásfelhasználás segítése	A specifikus cél keretében az uniós támogatások eredményeképp megmozgatott magánberuházások az innovációs és K+F projektekben	millió HUF	fejlettebb, fejletlenebb	0	2013	150 000	KSZ, EMIR	évente
A tudásáramlás erősítése	A specifikus cél keretében versenyképességi és kiválósági szerződések során támogatott projektek száma	db	fejlettebb, fejletlenebb	0	2013	50	KSZ, EMIR	évente

17. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében (beruházási prioritásonként vagy specifikus célonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázis-év	Célérték[10] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

[9] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[10] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra,és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.2.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.2.3.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

1. intézkedés: Vállalati K+F+I tevékenység támogatása

Vállalatok önálló K+F+I tevékenységének támogatása

A vállalatok versenyképességének erősítése szempontjából kiemelten fontos az innovatív vállalkozások prototípus/termék/technológia- és szolgáltatásfejlesztésének támogatása, a piacra lépés elősegítése. A beavatkozás célja az innovációs lánc különböző szakaszainak támogatása, a célzott alapkutatástól kiindulva akár a létrehozott termék piacra vitelének elősegítéséig.

Innovációs ökoszisztéma építés

A tudás- és technológia intenzív start-up és spin-off vállalkozások életciklusának kezdeti, kritikus szakaszában a túlélési esélyeket jelentős mértékben növeli a kedvező innovációs ökoszisztéma rendelkezésre állása, mivel ennek segítségével hozhatóak befektetésre alkalmas („investment readiness") állapotba. A beavatkozás célja a nemzetközi piacokon versenyképes, magyar K+F eredményekre alapuló vállalkozások létrejöttének és fejlődésének elősegítése, valamint az ezt támogató ökoszisztéma kialakítása.

Vállalati K+F kapacitásfejlesztés

A helyi gazdaságba integrálódó, K+F alapú külföldi működő-tőke beruházások jelentős hatást gyakorolhatnak a gazdasági növekedésre a technológia-transzfer és a kutatás-fejlesztés területén foglalkoztatott munkaerő növelése révén. A beavatkozás célja a nemzetgazdasági szinten jelentős méretű, a hazai innovációs környezetbe integrálódó egyedi K+F beruházások ösztönzése, ezen belül különösen új vállalati K+F munkahelyek teremtésének elősegítése, valamint a kapcsolódó K+F infrastruktúra létrehozása.

S3 specializációk, kiemelt növekedési zónák

Az előkészületben levő Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3) mind a hazai, mind az európai versenyképesség erősítő hatások miatt prioritásnak tekinti a gazdaság-fejlesztési (különösen az iparfejlesztési) övezetek megerősítését. A beavatkozás célja azon programok támogatása, amelyek a K+F+I-t nagymértékben hasznosító ágazatok szélesen értelmezett, infrastruktúra, humán és innovációs hátterét biztosítják, valamint az ipari struktúra modernizációja mellett egyben átfogó térszerkezeti változásokat is elindítanak. A kiemelt növekedési zónák gazdaságfejlesztési programjai keretében területi és innovációs fókuszokhoz is igazodó szempontok alapján fókuszált nagyváros-térségi gazdaságfejlesztési programok, amelyek központ-

TERVEZET

jában nem kizárólagosan a megyei jogú várostérségek állnak, de akár több megyei jogú városra és más településekre is kiterjednek.

Kkv-k és feltalálók innovációs szolgáltatásvásárlásának és iparjogvédelmi tevékenységének támogatása

A vállalkozások innovációs készségének javításához szükséges az innovációs ötletek megvalósulását korlátozó szűk keresztmetszetek feloldása, a hiányzó kompetenciák biztosítása révén. A beavatkozás célja a kkv-k és feltalálók K+F+I tevékenységének ösztönzése és elősegítése innovációs szolgáltatások vásárlásának, valamint szellemi alkotások hazai, vagy nemzetközi iparjogvédelmi oltalmát szolgáló tevékenységek támogatásával.

Főbb célcsoportok: K+F+I tevékenységet végző kutatóintézetek, gazdasági társaságok.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: beavatkozásonként változó (gazdasági társaság, közfinanszírozású kutatóhelyek)

2. intézkedés: Stratégiai K+F+I együttműködések és kezdeményezések

Együttműködésben végzett K+F+I projektek támogatása

A beavatkozás célja olyan, (akár nemzetközi) együttműködésben végzett kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatása, amelyek jelentős szellemi hozzáadott értéket tartalmazó új, piacképes termékek, szolgáltatások, technológiák, ill. ezek prototípusainak kifejlesztését eredményezik. A vállalkozások és kutatóhelyek együttműködésében megvalósuló projektek aktuális állapotának függvényében az innovációs lánc különböző szakaszai kerülnek támogatásra, az alapkutatástól kiindulva akár a létrehozott termék piacra vitelének elősegítéséig.

K+F Versenyképességi és Kiválósági Szerződések (integrált projektek alprogram)

A beavatkozás célja olyan, széleskörű együttműködésben végzett, az érintettek által kezdeményezett, de részben felülről (top-down) felépített és koordinált K+F projektek közös keretben történő támogatása, amelyek egy kiemelt ágazat nemzeti, vagy regionális szinten jelentős szereplőinek többsége által kidolgozott, jövőbe mutató, stratégiai jelentőségű, szakmailag jól körülhatárolt és összefüggő K+F feladatainak megoldására irányulnak.

K+F Versenyképességi és Kiválósági Szerződések (társadalmi kihívások alprogram)

A beavatkozás célja valamely (globális) társadalmi probléma megoldására fókuszálva, az érintett ágazatok tudományos, kutatási és technológiai erőforrásait szinergiában alkalmazva komplex, jövőbe mutató, és egyúttal globális piaci kitörési lehetőségeket biztosító megoldások kidolgozásának támogatása. A teljes mértékben felülről felépített (top-down), és a hazai

TERVEZET

K+F+I szereplők közötti interdiszciplináris együttműködést erősítő beavatkozás olyan nemzeti kezdeményezések kialakulását segíti elő, amelyek a Horizont 2020 (továbbiakban: H2020[11]) programokban is sikerrel szerepelhetnek.

Ipari kutatóközpontok

A magyar innovációs rendszer egyik gyenge pontját jelenti azon intézmények hiánya, amelyek képesek az ipar számára használható módon közvetíteni a kutatás-fejlesztés során teremtett tudást. A beavatkozás célja a hazai költségvetési kutatóhelyek bázisán olyan központok kialakítása, amelyek egy nyitott, minden gazdasági szereplő számára elérhető együttműködési keretet biztosítanak a technológia- és tudástranszfer, valamint a közös K+F tevékenység számára.

Főbb célcsoportok: K+F+I tevékenységet végző kutatóintézetek, gazdasági társaságok.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: beavatkozásonként változó (természetes személy, gazdasági társaság, közfinanszírozású kutatóhelyek)

2.2.3.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A K+F+I projektek kiválasztása esetében megkülönböztethetők az egyszerűbb, nagyszámú projektek támogatása esetén, számszerűsített indikátor értékek alapján automatikusan alkalmazható kiválasztási szempontok (amelyek részben a pályázó korábbi dokumentált K+F+I tevékenységét igazolják, részben az alkalmasságát a projekt végrehajtására), illetve a nagyobb méretű, stratégiai fontosságú projektek esetén a projekt és a projektet végzők kiválósága alapján, csak szakértői tudás birtokában megítélhető kiválasztási szempontok.

A tervezett beavatkozások szakszerű végrehajtása érdekében ki kell dolgozni a megfelelő eljárásrendet és kiépíteni a megfelelő (a kedvezményezettektől független) projektértékelési kapacitást a kiválósági szempontú értékelés esetében is.

2.2.3.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A prioritás lebonyolítása során önállóan nem tervezzük pénzügyi eszköz alkalmazását, a 6. prioritásban tervezett eszközöket kívánjuk integrálni egyes beavatkozásokhoz.

[11] A Horizont 2020 keretprogram a kontinens globális versenyképességének növelését célzó Európa 2020 stratégia „Innovatív Unió” elnevezésű kiemelt kezdeményezésének egyik alappillére, az Unió egységes kutatási keretprogramja a 2014-2020-as időszakra.

TERVEZET

2.2.3.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Jelenleg tervezett nagyprojekt nem ismert.

2.2.3.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))*

18. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)12	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
A tudásfelhasználás segítése	A támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejlettebb, fejletlenebb	1000	EMIR	évente
A tudásfelhasználás segítése	A támogatott start-up cégek száma	db	ERFA	fejlettebb, fejletlenebb	100	EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2: ERFA rendelet-tervezet 5. cikk (1) a) *A kutatási és innovációs (K+I) infrastruktúra és ennek kiválóságának a fejlesztésére irányuló kapacitás megerősítése és különösen az európai érdekeltségű kompetenciaközpontok támogatása.*

2.2.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 3: A tudásbázisok megerősítése

A magas színvonalú, élenjáró eredményeket elérő tudásbázisok fejlesztésével az üzleti szektor új tudás-igénye közvetlenül kiszolgálható. A specifikus célhoz kapcsolódó intézkedés ezért a kiemelkedő kutatóhelyek nemzetközi színvonalra történő fókuszált fejlesztését, a kutatási infrastruktúrák versenyképességének erősítését és az ehhez szükséges háttér megteremtését kívánja megvalósítani.

[12] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

Elvárt eredmények:

Magyarországon - a KFI szakpolitika aktív támogatásával - 2020-ra jelentősen megerősödnek és a globális innovációs folyamatok egyenrangú szereplőivé válnak a nemzeti innovációs rendszer kulcsszereplői, amelyek ezt követően - a tovagyűrűző hatások révén - képessé válnak arra, hogy dinamizálják a nemzeti innovációs rendszer egészét, és ezzel jelentős mértékben hozzájárulnak a magyar gazdaság versenyképességének növekedéséhez, valamint fenntartható tudásgazdasággá alakulásához.

TERVEZET

19. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[13] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
A tudásbázisok megerősítése	A nyújtott támogatások eredményeként létrejött kutató-fejlesztő munkahelyek száma	teljes munkaidő-egyenérték, fő	fejlettebb, fejletlenebb	0	2013	500	EMIR	évente

20. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében (beruházási prioritásonként vagy specifikus célonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázis-év	Célérték[14] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

[13] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[14] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra,és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.2.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.2.5.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

3. intézkedés: Kutatóintézeti kiválóság és nemzetközi együttműködések

Kutatóintézeti kiválósági központok

EIT KIC

Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (European Institute of Innovation and Technology, a továbbiakban: EIT) célja a tudásháromszög elemeinek integrálása annak érdekében, hogy innovatív megoldásokat keressen a társadalmat érintő legnagyobb kihívásokra. A hazai innováció erősödése és a magyar gazdaság versenyképességének növelése érdekében fontos, hogy az EIT Tudományos és Innovációs Társulásainak (Knowledge and Innovation Community, a továbbiakban: KIC) tevékenységébe a magyar kutatóhelyek és együttműködő partnereik is érdemben be tudjanak kapcsolódni, illetve a már elért pozíciójukat erősíteni tudják. A beavatkozás célja, hogy a jelenleg működő, valamint a 2014-2020 közötti időszakban induló új KIC-ekben való magyar részvételt ösztönözze, továbbá elősegítse, hogy a hazai partnerek az egyes KIC-ek működési struktúrájában a lehető legmagasabb szintű státuszt érjenek el.

ELI (II. fázis)

Az Extreme Light Infrastructure (a továbbiakban: ELI) projekt szerves része az európai kutatási nagyberendezések tervezett, ill. épülő azon generációjának, amelyet az ESFRI15 fog összesze. Az ELI-ALPS[16] magyarországi nagyprojekt célja egy olyan egyedülálló attoszekundumos[17] berendezés létrehozása, amely a fejlesztők és felhasználók számára a lehető legnagyobb ismétlési frekvenciával biztosít a lehető legrövidebb időtartamú impulzusokat. A projekt megvalósítása szakaszokra bontva történik, az első szakasz finanszírozása a 2007-2013 közötti időszakban, a Gazdaságfejlesztési Operatív Program forrásainak terhére történik.

[15] European Strategy Forum on Research Infrastructures
[16] Attosecond Light Pulse Source
[17] Az attoszekundum nagyon rövid impulzusidőt jelent, egy attoszekundum pontosan a másodperc egytrilliomod (milliárdod részének milliárdod) része (10^{-18} s).

TERVEZET

A második szakasz pénzügyi hátterét a 2014-2020-as költségvetési időszakban a GINOP forrásai biztosíthatják.

Stratégiai K+F műhelyek kiválósága

A H2020 programban való magyar részvétel és teljesítmény markáns növelésének, a kutató-fejlesztői közösségek ERA[18] integrációjának kulcsát a nemzetközi kiválósági versenyben helytálló, illetve erre képes magyar stratégiai K+F műhelyek képezik, amelyek közül néhány régiós összehasonlításban élenjáró, és európai szinten is rangos helyet vívott ki. A beavatkozás funkciója, hogy az intézményi kiválóság erősítését biztosítsa, ezért a támogatás célcsoportját azok az intézmények képezik, amelyek közvetlen és jelentős szerepet vállalnak a H2020 programokban, különös tekintettel azokra, amelyek a kiválósági felzárkózást segítik.

Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése

A közfinanszírozású kutatás-fejlesztési szektor versenyképességét a globális léptékű tudományos-kiválósági versenyben jelentős mértékben befolyásolja a rendelkezésre álló kutatási infrastruktúra színvonala. A beavatkozás célja a hazai költségvetési kutatóhelyek K+F műszerállományának fejlesztése új műszerek/infrastruktúra beszerzése, valamint a meglévő K+F eszközök korszerűsítése révén.

Nemzetközi kutatási infrastruktúrákban való részvétel támogatása

A beavatkozás célja az európai kutatási infrastruktúrák stratégiai tervében (European Strategy Forum on Research Infrastructures, ESFRI) szereplő, valamint az EU területén levő további infrastruktúrákhoz, regionális és egyéb nemzetközi kezdeményezésekhez való kapcsolódás támogatása. További cél a meglévő nemzetközi infrastruktúrákban már létező hazai tagságok hatékonyabb kihasználásának támogatása és elősegítése.

Nemzetközi K+F kapcsolatok fejlesztése

A beavatkozás célja növelni Magyarország részvételét az egyes EU-s nemzetközi programokban és közös kezdeményezésekben. Az EU kezdeményezésére olyan nagyléptékű kutatási programok kerülnek támogatásra a források koncentrálásával, amelyek egyrészt fontos társadalmi problémák megoldására irányulnak, másrészt az európai ipar versenyképességét fokozzák. A beavatkozás ezen programokban való hazai részvétel elősegítését, ösztönzését szolgálja.

Főbb célcsoportok: K+F+I tevékenységet végző kutatóintézetek, gazdasági társaságok.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: beavatkozásonként változó (gazdasági társaság, közfinanszírozású kutatóhelyek)

[18] Európai Kutatási Térség (ERA)

TERVEZET

2.2.5.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A K+F projektek kiválasztása esetében megkülönböztethetők az egyszerűbb, nagyszámú projektek támogatása esetén, számszerűsített indikátor értékek alapján automatikusan alkalmazható kiválasztási szempontok (amelyek részben a pályázó korábbi dokumentált K+F+I tevékenységét igazolják, részben az alkalmasságát a projekt végrehajtására), illetve a nagyobb méretű, stratégiai fontosságú projektek esetén a projekt és a projektet végzők kiválósága alapján, csak szakértői tudás birtokában megítélhető kiválasztási szempontok.

A tervezett beavatkozások szakszerű végrehajtása érdekében ki kell dolgozni a megfelelő eljárásrendet és kiépíteni a megfelelő (a kedvezményezettektől független) projektértékelési kapacitást a kiválósági szempontú értékelés esetében is.

2.2.5.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A specifikus célhoz tartozó beavatkozások lebonyolítása során önállóan nem tervezzük pénzügyi eszköz alkalmazását.

2.2.5.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

ELI (2. fázis)

A GOP 1. K+F és innováció a versenyképességért prioritása terhére megvalósuló ELI-ALPS[19] nagyprojekt szakaszokra bontva kerül megvalósításra. Az 1037/2013. (II. 1.) Kormányhatározat alapján a 2007-2013-as programozási időszak terhére maximum nettó 36,998 milliárd forint allokálható a nagyprojekt I. fázisának megvalósítására. A tervek szerint az I. fázis eredményeként 2015 végére elkészül a lézerberendezéseket tartalmazó épületegyüttes, befejeződnek a szükséges infrastrukturális beruházások, és leszállításra és tesztelésre kerül a lézerberendezések egy része.

Az ELI II. fázis tervezett összköltsége nettó 24,3 milliárd forint, ennek finanszírozása a 2014-2020-as költségvetési időszak terhére valósul meg.

2.2.5.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))*

[19] ELI-ALPS: Extreme Light Infrastructure - Attosecond Light Pulse Source

TERVEZET

21.a táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mérték-egység	Alap	Régiókategó-ria	Célérték (2022)[20]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
A tudásbázisok megerősítése	A támogatott kutatási intézményekkel együttműködő vállalkozások száma	db	ERFA	fejlettebb, fejletlenebb	100	KSZ, EMIR	évente

2.2.6. Külön rendelkezések az ESZA[21]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.2.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v))

A nemzetgazdaságok akkor lehetnek versenyképesek, ha a gazdaság egészében folyamatosan új és piacosítható tudás jelenik meg. A technológiai és tudásvezérelt fejlődés nagyobb súllyal és tartósabban járul hozzá a gazdasági növekedéshez, mint az erőforrások puszta bővítése. A tudás előállításába, a kutatás-fejlesztésbe történő befektetés akkor lesz kifizetődő, ha a K+F+I eredményei valóban eljutnak a felhasználókhoz. Ezért a Tudásgazdaság Fejlesztése prioritás középpontjában szükségszerűen a vállalkozások K+F+I beruházásainak előmozdítása áll, nem megfeledkezve a modern versenygazdaságban is nagy súllyal jelen levő akadémiai-felsőoktatási szektor, illetve az innovációs intézményi kapacitások minőségi fejlesztéséről.

22. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mérték-egység, ahol értelmezhető	Alap	Régió-kategó-ria	Mérföld-kő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adat-forrás	Indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
A támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejlet-tebb, fejletle-nebb	10	1000	KSZ, EMIR	nem releváns

[20] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

[21] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

TERVEZET

2.2.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

23-28. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák (külön táblázatok régiókategória szerint, ill. Alap szerint is, ha a prioritástengely több mint egy Alapot érint)

23. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		**24. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma**		**25. táblázat: Dimenzió 3 Terület**		**26. táblázat: Dimenzió 6 Területi teljesítés mechanizmusa**		**27. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[22] (Kizárólag ESZA)**		**28. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt

2.2.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználására a global grant eljárásrend keretében nyílhat lehetőség, de ez s megvalósítási tapasztalatok függvényében kerül alkalmazásra.

TERVEZET

2.3. Infokommunikációs fejlesztések

2.3.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés)

Az európai gazdasági növekedés egyik akadályozó tényezője az EU által felmért hiányosságok között az információs és kommunikációs technológiák (IKT) elégtelen mértékű alkalmazása. Az EU az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája, az Európa 2020 egyik alapvető prioritása az intelligens növekedés, amely a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítását rejti magában. Ilyen gazdaság kialakításához szükséges többek között az

[22] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

információs és kommunikációs technológiák teljes körű alkalmazása, valamint annak biztosítása, hogy az innovatív ötletekből olyan új termékek és szolgáltatások szülessenek, amelyek segítenek a növekedés és minőségi munkahelyek megteremtésében. Az EU-nak – közte Magyarországnak is – ezért többek között a digitális társadalom területén is fejlődnie kell: az információs és kommunikációs technológiák iránti globális kereslet kétezer milliárd EUR értékű piacot jelent, ennek azonban csak egynegyede származik európai vállalkozásoktól. Európa elmarad a nagy sebességű internet használata terén is, ami – többek között a vidéki területeken – hátrányosan érinti innovációs képességünket, a tudás online terjesztését és az áruk és szolgáltatások online forgalmazását.

Az Európa 2020 alapján a tagállamok számára kötelező 7 kiemelt kezdeményezés közül az

- „Európai Digitális Menetrend", valamint a
- „Új készségek és munkahelyek menetrendje" társítható közvetlenül jelen prioritáshoz. Ugyanakkor az infokommunikációs fejlesztések más kiemelt Európa 2020 célok, stratégiák megvalósulásához is szinergikusan hozzájárulnak (kutatás-fejlesztés-innováció, gazdaságfejlesztés, energiahatékonyság, fenntartható közlekedés, társadalmi befogadás)

Jelen prioritáshoz a Digitális Menetrend valamennyi kulcsterületei kapcsolódnak:

- a digitális egységes piac kiépítése (e-kereskedelem, e-fizetés, e-számlázás, kkv-k);
- interoperabilitás (IKT termékek és szolgáltatások fejlesztése, e-kormányzati rendszerek);
- a bizalom és biztonság fokozása (informatikai rendszerek biztonsága, személyes adatok védelme);
- nagysebességű internet (a gazdaság erőteljes növekedéséhez, munkahelyek létrehozásához és a jólét megteremtéséhez);
- K+F beruházások bővítése az IKT területén;
- digitális ismeretek elterjesztése (számítógépes ismeretek és online szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlő esélyekkel);
- IKT alkalmazása társadalmi kihívások (pl. éghajlatváltozás, népesség elöregedése, fogyatékkal élők, külföldi és hazai fizetős, valamint támogatott betegek, stb.) megoldására.

A nemzetközi tendenciák alapján hazánkban is az elektronikus szolgáltatások igénybe vételének további terjedése várható. A megfogalmazott prioritás és tervezett intézkedések az erre való felkészülést támogatják az infrastruktúra, az ismeretek, az oktatás-nevelés, az információs társadalom kiterjesztésének, a gazdaság, a közigazgatás és egyes informatika intenzív közszolgáltatások fejlesztésével, valamint a versenyképes IKT vállalkozások támogatásával.

A 2.1. fejezet helyzetfeltárásában bemutatott problémákra, kihívásokra adott megoldások alapvetően 5 fejlesztési prioritás köré csoportosíthatók:

- versenyképes IKT szektor fejlesztése;
- digitális gazdaság fejlődésének előmozdítása;
- elektronikus közigazgatás és állami informatikai fejlesztések;
- infokommunikációs ismeretek, készségek fejlesztése;

TERVEZET

- szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése.

Jelen prioritás kétféle (ERFA és ESZA típusú) alapot is felhasznál, mivel a tervezett intézkedések között ERFA és ESZA jellegűek is vannak. A kétféle intézkedéstípus erősíti és kiegészíti egymást és teszi lehetővé az Európa 2020 célok elérését.

A prioritásban - a tervezés jelen állása szerint néhány beavatkozás kivételével – a rugalmassági küszöb figyelembevételével Közép Magyarországi Régiót is érintő, országos hatókörű programokat, fejlesztéseket is támogatni kívánunk.

A prioritásban támogatott állami IKT beavatkozásokon kívül az oktatás, egészségügy, szociális és kulturális ágazat IKT eszközellátottságát javító, új alkalmazások bevezetését szolgáló (ERFA) infokommunikációs programok az EFOP-ban kerülnek lebonyolításra a GINOP releváns fejlesztéseivel való tervezési és végrehajtási koordináció megvalósításával.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1: (3. prioritástengely): ERFA rendelet-tervezet 5. cikk (2) b): *az IKT-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása*

2.3.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 1: Versenyképes IKT szektor fejlesztése

Cél, hogy a hazai IKT szektor a digitális ökoszisztéma fejlődésének motorjaként innovatív fejlesztésekkel és új magas hozzáadott értékű infokommunikációs termékekkel, szolgáltatásokkal lássa el a vállalkozásokat, a társadalmat, a közigazgatást és az államot, az IKT ágazat (különösen a szoftverfejlesztés és IT szolgáltatás részszektorok) legyen nemzetközi versenyképességének és export-potenciáljának növekedése révén az egyik húzóerő a gazdaságban.

Elvárt eredmények:

A hazai, mintegy 1 000 milliárd forint értékű exportból körülbelül 180 milliárd forintot tesz ki a szoftver és IKT szolgáltatás export. Ez – más szektorokkal ellentétben – szinte teljes egészében hazai hozzáadott értéknek minősül. Magyar szellemi teljesítményről van szó, amelyet a vállalatok meghatározóan – kizárólag az emberi munkára alapozva – import nélkül állítanak elő. A szektor hozzáadott érték teremtő képessége tehát kiemelkedően magas.

Magyarországon az infokommunikációs terület innovációs és termékesítési tevékenysége mind európai uniós, mind világszintű összehasonlításban még nem kielégítő. Ennek okai között szerepel a hazai szakképzett IT (mérnök) munkaerő minőségi és mennyiségi rendelkezésre állásának kedvezőtlen volta, az IKT vállalkozások (különösen a kkv-k), illetve a kutatóintézetek, egyetemek alacsony innovációs teljesítménye, a szektor különböző szereplői közötti nem megfelelő feladatmegosztás, továbbá kevés hazai IKT cég képes a nemzetközi piacokra való kilépésre.

TERVEZET

Fentiek ellenére az IKT szektor az egyetlen olyan, az egyébként hagyományosan magas hozzáadott értékkel rendelkező iparágak között, amely a válság ellenére is komoly fejlődést tudott felmutatni mind nemzetközi viszonylatban, mind pedig Magyarországon. Mindezek alapján szükséges a hazai IKT ágazat innovációs, termék és szolgáltatásfejlesztési, valamint exportképességének javítása, a szektor fejlődésének előmozdítása – összhangban, illetve építve a GINOP 2. prioritásban megvalósítandó intézkedésekre.

Cél: A hazai IKT szektor innovációs teljesítménye 2020-ra érje el, vagy haladja meg az európai átlagot, a szoftver és IT szolgáltatási részágazatok exportképessége legalább 50%-al növekedjen.

SPECIFIKUS CÉL 2: Digitális gazdaság fejlődésének előmozdítása

A hazai vállalkozások versenyképességének növelése érdekében lényeges a digitális gazdaság előmozdítása, vagyis a vállalkozások IKT alkalmazásokkal és eszközökkel való ellátottságának javítása, az elektronikus, felhőalapú-szolgáltatások igénybevételének növelése.

Elvárt eredmények:

A hazai vállalkozások digitális gazdaságban való részvétele kapcsán megállapítható, hogy összességében jelentős a lemaradás az EU releváns mutatóinak átlagától. Általánosan elmondható: a hazai vállalkozások a működésükhöz szükséges alapvető infokommunikációs eszközöket és szolgáltatásokat (számítógép, levelezőrendszer, szélessávú internetes hozzáférés, stb.) sem olyan nagymértékben (arányban) veszik igénybe, mint az elvárható, illetve más gazdaságokat látva indokolt lenne. A komplexebb, magasabb informatizáltsági szintet lehetővé tevő, üzleti folyamatokat támogató alkalmazásoknál (pl. integrált vállalatirányítási rendszer, ERP) pedig még jelentősebb az elmaradás. A digitális gazdaság elmaradottsága, az IKT eszközök és szolgáltatások alacsony használati szintje akadályozza a termelékenység és a vállalati hatékonyság növekedését. Ez alapján fontos beavatkozási terület az elektronikus gazdaság célirányos fejlesztése.

Cél: a hazai vállalkozások informatizáltsági szintje 2020-ra érje el, vagy haladja meg az európai átlagot, 2020-ra ne legyen IKT-t nem használó vállalkozás.

TERVEZET

29. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Versenyképes IKT szektor kkv fejlesztése	A beruházási prioritás keretében támogatott IKT vállalkozások exportbevétele	millió HUF	fejlettebb, fejletlenebb	0	2013	90 000	KSZ, EMIR	évente
Digitális gazdaság fejlődésének előmozdítása	Informatikailag integrált üzleti folyamatokkal rendelkező kkv-k aránya	%	fejlettebb, fejletlenebb	9	2012	22	Eurostat	évente

30. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében (beruházási prioritásonként vagy specifikus célonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	értékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[23] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

[23] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.3.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.3.3.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

1. intézkedés: Versenyképes IKT szektor fejlesztése

Jól képzett és tapasztalt IKT munkaerő rendelkezésre állásának biztosítása, informatikus- és mérnökképzés javítása

A humán erőforrásokba történő befektetés döntő fontosságú a hazai IKT vállalatok számára. Figyelembe véve az informatikai ágazat fejlődési trendjét és a képzési rendszer pillanatnyi állapotát, már rövidtávon is elkerülhetetlen a képzési rendszer és az informatikai ágazat fejlesztésben érdekelt iparági szereplők együttműködése. Fontos az alap-, közép- és felsőfokú oktatási rendszer az IKT által támasztott igények mentén történő fejlesztésével a jól képzett és tapasztalt munkaerő rendelkezésre állásának biztosítása a vállalkozások számára.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- oktatási intézmények és IKT vállalkozások közötti együttműködés ösztönzése és támogatása (kompetencia központok, kutatási együttműködések, oktatási kabinetek létrehozása);
- IKT felnőttképzési programok ösztönzése (más – közeli – szakmai területekről az informatikai területekre történő áttérés támogatása).

IKT cégek innovációs és termékesítési képességének növelése

Az IKT innováció és termékesítés célirányos támogatását nemzeti prioritássá szükséges emelni. Az IKT szolgáltatási és alkalmazási szegmens ma a világ IT iparának 60%-át teszi ki, az egyik legfontosabb hajtómotor a tudásalapú ipar fejlesztésében, ezért szükség van az innováció fokozott támogatására. Az ipari innovációt támogató IKT innovációs „infrastruktúra” innovációs versenyelőnyt, hatékonyságnövekedést biztosít. Az IKT cégek innovációs képességének növelése és támogatása hozzájárul a teljes gazdaság növekedéséhez.

Az intézkedés magába foglalja a hazai IKT cégek támogatásán keresztül a különböző nemzetgazdasági jelentőségű iparágak (pl. egészségipar, turizmus, mezőgazdaság, járműipar) fejlesztési programjainak megvalósulását segítő IKT innovációk, termék- és szolgáltatásfejlesztések támogatását.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- IKT cégek inkubációjának támogatása

TERVEZET

- IKT cégek innovációjának és termékesítésének célzott támogatása
- Infokommunikációs klaszterek fejlesztése (más 3. prioritásbeli fejlesztésekhez kapcsolódóan)

Az exportképes magyar IKT kkv-k piacbővítésének ösztönzése

Az intézkedés magába foglalja a piacképes hazai IKT vállalatok teljes eladási ciklusának támogatását / mentorálását (alapvető piaci információk, piacra lépési stratégiák kialakítását és kijelölt célpiaconkénti megvalósítását, a célpiac jogi- adminisztratív és gazdasági környezetének bemutatását, kooperatív piaci lehetőségek felkutatását és bemutatását, piacra lépés menedzselését – vásárok, egyéb bemutatók, B2B találkozók, stb., valamint a tapasztalatok gyűjtését, rendszerezését és megosztását).

Főbb célcsoportok: IKT munkaerő rendelkezésre állásának biztosítása, valamint képzés esetén állampolgárok, IT szakemberek, oktatási intézmények. IKT cégek innovációs és termékesítési képességének növelése és IKT kkv-k piacbővítése esetén IKT vállalkozások.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: IKT munkaerő rendelkezésre állásának biztosítása, valamint képzés esetén közvetlenül oktatási intézmények, közvetve állampolgárok, IT szakemberek. IKT cégek innovációs és termékesítési képességének növelése és IKT kkv-k piacbővítése esetén IKT vállalkozások.

TERVEZET

2. intézkedés: A digitális gazdaság fejlődésének előmozdítása

Kkv-k versenyképességének növelése IKT eszközökkel

Az IKT eszközök használata jótékony módon hat a vállalkozások termelékenységére és a gazdaság hatékonyságára, ezen keresztül elősegítve a versenyképességet és a társadalmi jólét növekedését. Szükséges egyes ágazatokra testre szabottan az IKT (pl. távmunkát biztosító) eszközök használatának ösztönzése és támogatása a hazai kkv szektorban, rávilágítás ezek használatának előnyeire. Az intézkedés révén a vállalkozási tevékenység folyamata modernebbé és hatékonyabbá válik.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- Mikro-, és kis- és középvállalkozások vezetőinek, tulajdonosainak, alkalmazottainak IKT készségeinek, ismereteinek növelése
- Mikro-, kis- és középvállalkozások internetes jelenlétének ösztönzése, támogatása

Kkv-k hatékonyságának és informatizáltságának növelése

Szükséges a kkv-k hatékonyságának és jövedelemtermelő képességének erősítése komplex vállalati és szervezeti infokommunikációs megoldások (vállalatirányítási rendszerek, ügyfélkapcsolat-kezelő rendszerek (CRM-ek), döntéstámogató megoldások, stb.) hatékony alkalmazása révén mind a belső vállalati és mind pedig a vállalatközi üzleti folyamatokban. Az intézkedés révén a kkv-k képesek lesznek lépést tartani a kor technikai elvárásaival, az információk hatékony felhasználásával és tárolásával, ezáltal nő a versenyképességük, piacon maradási esélyük, az ellátási láncba bekapcsolódási szintjük, valamint erősödik a munkahelyteremtő-és megtartó képességük.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- Vállalati folyamatmenedzsment és e-kereskedelem támogatása.

Elektronikus szolgáltatások felhasználási arányának növelése a vállalkozásoknál

Szükséges az elektronikus szolgáltatások alkalmazási arányának növelése a kkv szektorban (B2B, B2G). A vállalati hatékonyság növekedése érdekében ösztönözni kell a vállalkozásokat az elektronikus szolgáltatások és felhőalapú üzleti megoldások használatára, illetve virtuális vállalatok létrehozására. Az intézkedés révén nő azon elektronikus alkalmazások igénybevételi szintje (pl. e-számla, e-aláírás, e-fizetés) a kkv szektorban, amelyek hozzájárulnak más vállalatokkal, illetve az állammal való hatékony együttműködéshez, a vállalat belső és külső működésének javulásához, ezáltal javítva a versenyképességet.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- Vállalati elektronikus közszolgáltatások, azok alkalmazásainak terjesztése és bevezetése a kkv-k körében

TERVEZET

- Felhőalapú (IaaS, PaaS, SaaS) vállalati szolgáltatások, IKT megoldások fejlesztésének és piaci bevezetésének támogatása,
- Felhőalapú (IaaS, PaaS, SaaS) vállalati szolgáltatások, e-számlázás, e-aláírás és egyéb korszerű IT alkalmazások megoldások terjesztése és bevezetése a kkv-k körében

Főbb célcsoportok: Valamennyi digitális gazdaság fejlesztési alintézkedés esetén a vállalkozások jelentik a célcsoportot, elektronikus szolgáltatások felhasználási arányának növelése alintézkedés esetén pedig ezek mellett az IKT vállalkozások is.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: Valamennyi digitális gazdaság fejlesztési alintézkedés esetén a vállalkozások jelentik a kedvezményezetti kört, elektronikus szolgáltatások felhasználási arányának növelése alintézkedés esetén pedig ezek mellett az IKT vállalkozások is.

2.3.3.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A megfelelő végrehajtás és hatékony forrásfelhasználás érdekében az 1. és 2. beruházási prioritások, vagyis a versenyképes IKT szektor és a digitális gazdaság fejlesztése intézkedések (nyílt) pályázati konstrukciók révén elsősorban a gazdasági szektort és szereplőket célozzák, ugyanakkor egyes beavatkozásoknál megvizsgálásra kerül a global grant, illetve kiemelt projekt eszközök, eljárásrendek alkalmazása.

Az infokommunikációs fejlesztéseknél, programoknál a projektkiválasztás során a nemek közötti egyenlőség, az anti-diszkrimináció, az elérhetőség és fenntartható fejlődéshez kapcsolódó horizontális elvek figyelembe vételre kerülnek.

2.3.3.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A lebonyolítás során önállóan nem tervezzük pénzügyi eszköz alkalmazását, a 6. prioritásban tervezett eszközöket kívánjuk integrálni a kkv-knek szóló jelen prioritásba tartozó IKT szektor és e-gazdaság témájú beavatkozásokkal. Alapvetően GINOP 6. prioritás pénzügyi eszközöket a digitális gazdaság fejlesztése kapcsán a nyílt pályázatoknál kívánunk igénybe venni: a vállalati infokommunikációs programoknál mikrohitel, a szélessáv fejlesztési programoknál beruházási hitel formájú visszatérítendő támogatás bevezetésének megvizsgálására kerül sor. A javasolt / tervezett visszatérítendő / vissza nem térítendő támogatás arány ezen pályázatoknál később meghatározandó (célszerűen nem fogja meghaladni az 50%-ot). Az infokommunikációs szektor fejlesztési intézkedésnél garanciaprogram és kockázati tőkealap pénzügyi eszközök kerülnek bevonásra (egyelőre nem tisztázható milyen súllyal) az ágazat számára külön megnyitott alapból.

TERVEZET

2.3.3.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.3.3.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

31. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[24]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A beruházási prioritás keretében támogatott IKT vállalatok száma	db	ERFA	fejlettebb, fejletlenebb	500	KSZ, EMIR	évente
nem releváns	A beruházási prioritás keretében támogatott vállalkozásoknál újonnan bevezetett IKT alkalmazások száma	db	ERFA	fejlettebb, fejletlenebb	18 000	KSZ, EMIR	évente

TERVEZET

[24] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2: (3. prioritástengely): ERFA rendelet-tervezet 5. cikk (2) c): az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, az e-kultúra és az e-egészségügy IKT-alkalmazásainak megerősítése

2.3.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

SPECIFIKUS CÉL 3: Elektronikus közigazgatás és állami informatikai fejlesztések

A kormányzat és a közigazgatás működését olyan stabil, korszerű és biztonságos informatikai háttér (infrastruktúra, alkalmazások és szolgáltatások egyaránt) támogassa, amely lehetővé teszi a közigazgatás és állam belső folyamatainak, illetve a lakosságot és vállalkozásokat célzó közigazgatási és állami szolgáltatásoknak a nagyarányú elektronizálását, továbbá az állami érdekkörbe tartozó információk és tartalmak széles körű digitalizációját és nyilvános hozzáférhetővé tételét.

Elvárt eredmények:

A hazai kormányzat, közigazgatás és közszolgáltatások elektronizáltsági és informatizáltsági szintje (sem intézményeken belül, sem az ügyfelek irányába) nem éri el a kívánt szintet, ezért szükséges az e-közigazgatási, kormányzati, állami IKT infrastruktúra, alkalmazások és tartalmak fejlesztése, az online elérhető közszolgáltatások körének bővítése, színvonaluk javítása és magas szinten történő biztosítása, illetve az az adatbázisok szintjén a jelentősebb állami nyilvántartások közötti interoperabilitás elérése a hatékony állam megteremtése érdekében.

Cél: elektronikus közigazgatás és állami informatikai szolgáltatások fejlesztése, kormányzati folyamatok hatékonyságának növelése IKT megoldások révén - legalább az EU átlag elérése 2020-ig a főbb releváns mutatókban.

TERVEZET

32. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisér-ték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Elektronikus közigazgatás és állami informatikai fejlesztések	Az e-kormányzati szol-gáltatásokat használó állampolgárok aránya	%	fejlettebb, fejlet-lenebb	42	2013	60	Eurostat	évente
	Az e-kormányzati szol-gáltatásokat használó vállalkozások aránya	%	fejlettebb, fejlet-lenebb	84	2013	90	Eurostat, KSH	évente

33. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében (beruházási prioritásonként vagy specifikus célonként)

Azonosító	Indikátor	Régiókate-gória vagy YEI	Mértékegy-ség	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és cél-értékhez	Bázis-év	Célér-ték[25] (2022)	Adatfor-rás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*

[25] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.3.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.3.5.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

3. intézkedés: Elektronikus közigazgatás és állami informatikai fejlesztések

Magas szintű és korszerű lakossági és vállalati e-szolgáltatások bevezetése

Felhasználóbarát (gyors, kényelmes) elektronikus (G2B, G2B) állami szolgáltatások bevezetése a központi kormányzati, területi közigazgatási és bírósági intézményeknél állampolgárok és vállalkozások számára. E-ügykövetési, elektronikus számlázási megoldások meghonosítása, felhő alapú, központosított ügyintézési rendszerek kiépítése nyilvános interfészekkel. A fejlesztések révén lehetővé válik a közigazgatási ügyintézési idők, az ügyintézési folyamatban szereplők csökkentése, a folyamatok elektronizáltságának növelése.

Területi államigazgatási rendszer informatikai háttér-infrastruktúrájának fejlesztése

Kormányablakok, járási intézmények IKT eszközellátottságának javítása, megújítása. Területi közigazgatási hivatalok központi informatikai szolgáltatásainak fejlesztése.

Ágazati intézményrendszerek belső és külső folyamatainak informatizálása

Nagyobb állami ágazati intézmény- és ellátórendszerek (nyugdíj és szociális ügyek, foglalkoztatás, igazságszolgáltatás, rendészet, rendvédelem, katasztrófavédelem, honvédelem, nemzetbiztonság, építésügy, területfejlesztés, klímaügy, agrárügyek, vidékfejlesztés, adóigazgatási, pénzügyi szervezetek) szektoron belüli szereplők, intézmények közötti (belső) illetve szektorok (intézmények) közötti, valamint állampolgári, vállalati ügyfeleket érintő (külső) folyamatainak, kapcsolatainak elektronizálása. Az infokommunikációs fejlesztések révén az intézményrendszeri hatékonyság javul, idő-, erőforrás és költségmegtakarítás lesz elérhető az ágazatokban.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer összehangolt és költséghatékony működését segítő átfogó infokommunikációs fejlesztések
- Kulturális közszolgáltatások elektronizálása és az azokhoz való hozzáféréshez szükséges infrastruktúra fejlesztése, kulturális szolgáltatásokat nyújtó intézmények informatikai fejlesztése
- Foglalkoztatási intézmények IKT infrastruktúrájának és e-közszolgáltatásainak javítása;
- igazságszolgáltatási szervek, bíróságok infokommunikációs rendszereinek megújítása;

TERVEZET

- rendészeti és rendvédelmi szervek működését támogató infokommunikációs fejlesztések;
- agrár és vidékügyi központi informatikai rendszerek fejlesztése;
- szakágazatok intézményeinek infokommunikációs fejlesztése.

Államigazgatási belső folyamatokat támogató informatikai rendszerek fejlesztése

Egységes kormányzati IKT-háttér (infrastruktúra, üzemeltetés) kialakítása, kormányzati intézmények belső folyamatainak, működési hatékonyságának javítása. Szükséges a központi kormányzati informatikai rendszerek és infrastruktúra további konszolidációja, a kormányzati intézmények belső folyamatait és szolgáltatásait (G2G) támogató informatikai háttér fejlesztése.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- felhőalapú állami informatikai szolgáltatások fejlesztése;
- központi kormányzati életpályamodell megvalósítását támogató személyügyi informatikai rendszer bevezetése;
- központi kormányzati dokumentumkezelő rendszer bevezetése;
- központi gazdálkodási rendszer bevezetése.

Önkormányzati informatikai fejlesztések

Az intézkedés célja az önkormányzati szféra belső és külső folyamatainak informatizálása, az intézmények működési hatékonyságának javítása IKT által, az önkormányzati elektronikus szolgáltatások körének, színvonalának és minőségének emelése, az állami központi önkormányzati informatikai szolgáltatások (kiemelten a megvalósuló Önkormányzati ASP központ) bővítése, kiterjesztése. Ezekhez kapcsolódva szükséges az önkormányzati infokommunikációs eszközellátottság javítása, megújítása.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- az Önkormányzati ASP központ alkalmazási portfóliójának bővítése;
- új központi elektronikus szolgáltatások indítása az önkormányzatoknak;
- önkormányzati ASP központhoz való csatlakozás támogatása;
- önkormányzatok IKT eszközfejlesztései.

Informatikai biztonság, hálózatbiztonság javítása a kormányzatban

Magas színvonalú, egységes szabályozás alapján működő informatikai biztonsági megoldások, eszközök bevezetésének támogatása a kormányzatban, különös tekintettel a felhőalapú megoldások terjedésére. Szükséges az általános biztonsági követelmények, szabványok, módszertanok kidolgozása, szakemberek képzése, a közszféra elektronikus információs rendszereinek biztonságával kapcsolatos fejlesztések támogatása.

TERVEZET

Állami nyilvántartások és elektronikus azonosítás korszerűsítése

Az adminisztráció csökkentésének és az ezzel járó bürokrácia lebontásának egyik alapja az egykapus kiszolgálás bevezetése. Ehhez viszont elengedhetetlen a nagy állami nyilvántartások adattisztítása, a rendszerek együttműködési képességének (interoperabilitásának) fejlesztése, korszerű elektronikus (személyi) okmányok körének bővítése, az elektronikus azonosítás és hitelesítés rendszerének fejlesztése.

E-egészségügyi szolgáltatások fejlesztése

Az egészségügyi informatika egyre érzékelhetőbb módon a szolgáltatások szerves részévé válik. Ma már nehezen képzelhető el a gyógyítás vagy éppen a biztosítási rendszer működése a megfelelő nyilvántartások és számítógépes eszközök nélkül, de a korszerű diagnosztikai eszközök is kis túlzással tekinthetők informatikai céleszközöknek. Az eszközök és alkalmazások együttese biztosítja a minél fejlettebb egészségügyi szolgáltatások meglétét és az azokhoz való hozzáférést.

Az intézkedés célja az egészségügyi intézményi belső és külső folyamatok informatizáltságának növelése. Ellátórendszeren belüli horizontális (a betegellátás folyamatát, illetve a beteg rendszeren belüli "mozgását" követő) és vertikális adat kommunikáció és adatáramlás továbbfejlesztése, határon átnyúló e-Health rendszerekhez való kapcsolódás EU-s követelmények teljesítése érdekében. Egészséges életvitelt támogató elektronikus egészségügyi megoldások, pl. távmonitoring, távdiagnosztikai és telemedicina alkalmazások fejlesztése, bevezetése és terjesztése.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- Nagy biztonságú, magas rendelkezésre állású konszolidált IT infrastruktúra környezet biztosítása az egészségügyi intézmények számára
- Egészségügyi adatok folyamatos archiválási rendszerének (e-irattár szolgáltatás) kiépítése
- Ágazati humán és infrastruktúra címtár rendszer szolgáltatások (kataszterek) kiépítése
- Központi egészségügyi intézmények intelligens ügyviteli folyamattámogatásának megvalósítása
- Központi egészségügyi tudástár és döntéstámogatási rendszerek bevezetése orvosok és szakdolgozók részére
- Egészségügyi informatikai rendszerek és szolgáltatások informatikai akkreditációs rendszerének kialakítása (szervezet és módszertani fejlesztés)
- Teljes intézményrendszeri intelligens, elektronikus eszköz alapú betegazonosítási rendszer bevezetése
- e-Egészségügyi fejlesztésekhez kapcsolódó módszertanfejlesztés és intézményi képzés, oktatás, gyakorlati alkalmazás támogatása

TERVEZET

- Egészségügyi információs rendszerek kiépítéséhez szükséges helyi (intézményi) infokommunikációs infrastruktúra fejlesztések
- Telemedicina és távmonitoring szolgáltatások központi rendszereinek fejlesztése
- Telemedicina és távmonitorozó rendszerek perifériás megalapozása, kiépítése
- Intelligens medicinát támogató egészségügyi intézményi információs rendszerek fejlesztése

Köznevelési és felsőoktatási, illetve kutatási célú infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalom fejlesztése

Az utóbbi években a hazai oktatásügy fontos problémájává vált, hogy miképpen értékelhető, mérhető, illetve hogyan javítható az oktatás eredményessége. A statisztikai adatokból, kutatásokból az derül ki, hogy a 21. század tudásának is nevezett digitális kompetencia fejlettségi szintje nagymértékben függ attól, hogy milyen szinten jutnak ilyen eszközökhöz és tudáshoz az oktatásban, nevelésben részt vevő tanulók és pedagógusok, továbbá a (pl. a tanárképzés esetében) felsőoktatási intézmények egyaránt.

Az intézkedés keretében egyrészt szükséges az iskolák modern infokommunikációs eszközökkel történő ellátása, másrészt kiemelten fontos a tanulók és pedagógusok képzésének fejlesztése. Másrészt ennek tartalma és módszere úgy kell, megújuljon, hogy a diákok és pedagógusok megismerjék az informatikának az oktatás támogatásában betöltött szerepét, az oktatómunka segítésének állandóan megújuló lehetőségeit, a fejlődés várható irányait, és képessé váljanak arra, hogy tanulmányaikban és munkájukban az informatikát hatékonyan alkalmazzák.

Különösen fontos az alap-, közép-, és felsőfokú oktatási intézmények, valamint a hazai kutatói szféra, intézmények infokommunikációs eszközellátottságának, informatizáltságának növelése, valamint új oktatási IKT tartalmak, (pl. felhőalapú) szolgáltatások kifejlesztése, bevezetése, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása. Szükséges az oktatási és nevelési intézmények üzemeltetési hatékonyságának növelése szoftveres automatizálási és felhő megoldások által, oktatási, kutatási célú számítógépeken, a felsőoktatási intézmények, az akadémiai kutatóintézetek, non-profit kutatóhelyek, kutató kórházak műszer, eszköz és laborfejlesztéseinek biztosítása, az intézményi kutatási infrastruktúra ütemes, a kutatási célú hálózati alapinfrastruktúra (GEANT, HBONE) és a szuperszámítástechnikai (HPC) kapacitás folyamatos megújítása.

Az oktatási-nevelési intézményekben végbemenő fejlesztések (pl. online hálózatok kialakítása és működtetése, pedagógiai innovációk összehangolása, jó gyakorlatok cseréje révén) támogatják az intézmények együttműködését, hálózatok kialakulását.

Szükséges a pedagógusok és az iskolában dolgozó közalkalmazottak megfelelő képzése az IKT eszközöket illetően, továbbá olyan módszertani képzések bevezetése, amelyek támogatják az infokommunikációs eszközök alkalmazását az oktatás során.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- Köznevelési intézmények infokommunikációs eszközellátottságának javítása

TERVEZET

- Köznevelési közszolgáltatásokhoz való hozzáféréshez szükséges infrastruktúra fejlesztése
- Köznevelési digitális tartalmak és szolgáltatások fejlesztése
- Intézményi működést támogató (pl. gazdálkodási) rendszerek, infokommunikációs megoldások bevezetése
- Felsőoktatási intézmények infokommunikációs eszközellátottságának javítása
- Központi és intézményi digitális tartalmak fejlesztése és új e-szolgáltatások bevezetése a felsőoktatásban
- Az üzemeltetés hatékonyságának növelése szoftveres automatizálási és felhő megoldások által az oktatási és kutatási célú számítógépeken
- A kutatási célú hálózati alapinfrastruktúra (GEANT, HBONE) és a szuperszámítástechnikai (HPC) kapacitás folyamatos megújítása
- A fizetős tudományos tartalmakhoz való tartós hozzáférés biztosításának javítása
- A tudományos publikációk nyitott hozzáférésének (open access) megteremtése
- A hazai tudományos eredmények elérhetővé és kereshetővé tétele

Intelligens városok fejlesztése

Az intelligens, vagy élhetőbb város olyan települést takar, amely a rendelkezésre álló technológiai, elsősorban információs és kommunikációs lehetőségeket innovatív módon használja fel, és elősegíti egy jobb, diverzifikáltabb és fenntarthatóbb városi környezet kialakítását. Egy várost akkor nevezhetünk intelligensnek, ha gazdasági fejlődést az emberi tőkébe, valamint a tradicionális és modern információs-kommunikációs infrastruktúrába való befektetés ösztönzi, lehetővé téve az életszínvonal emelkedését és a természeti erőforrások megfontolt kezelését. Az intézkedés a városokban elérhető közszolgáltatások elektronikus fejlesztéseinek megvalósítását célozza maximálisan illeszkedve más OP-kban (IKOP-ban, KEHOP-ban, EFOP-ban, TOP-ban és VEKOP-ban) tervezett beavatkozásokhoz.

Az intézkedés keretében Integrált területi beruházási („integrated territorial investment” – ITI) eszközök is alkalmazásra kerülnek.

Főbb célcsoportok:

- e-szolgáltatások bevezetése és ágazati intézményrendszerek folyamatainak informatizálása esetén központi közigazgatási szervek, kormányzati intézmények, önkormányzatok, vállalkozások, állampolgárok;
- területi államigazgatási rendszer informatikai háttér-infrastruktúrájának fejlesztése esetén területi közigazgatási szervek, kormányzati intézmények;
- államigazgatási belső folyamatokat támogató informatikai rendszerek fejlesztése esetén központi közigazgatási szervek, kormányzati intézmények;
- önkormányzati informatikai fejlesztések esetén önkormányzatok, vállalkozások, állampolgárok;

TERVEZET

- informatikai biztonság, hálózatbiztonság javítása esetén központi közigazgatási szervek, kormányzati intézmények, közszolgálati dolgozók;
- állami nyilvántartások és elektronikus azonosítás korszerűsítése esetén központi közigazgatási és kormányzati intézmények;
- e-egészségügyi szolgáltatások fejlesztése esetén alap-, járó-, fekvőbeteg-ellátó intézmények, központi egészségügyi intézmények, állampolgárok;
- köznevelési- és felsőoktatási, illetve kutatási célú infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalom fejlesztése esetén alap-, közép- és felsőfokú oktatási intézmények, kutatóintézetek, központi oktatási intézmények, állampolgárok;
- intelligens városok fejlesztése esetén közigazgatási intézmények, közszolgáltatók, vállalkozások, állampolgárok.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai:

- e-szolgáltatások bevezetése esetén közvetlenül a központi közigazgatási szervek, intézmények, közvetve vállalkozások, állampolgárok;
- területi államigazgatási rendszer informatikai háttér-infrastruktúrájának fejlesztése esetén területi közigazgatási intézmények;
- ágazati intézményrendszerek folyamatainak informatizálása esetén közvetlenül állami és közigazgatási intézmények, szervek, közvetve vállalkozások, állampolgárok;
- államigazgatási belső folyamatokat támogató informatikai rendszerek fejlesztése esetén központi közigazgatási szervek, intézmények;
- önkormányzati informatikai fejlesztések esetén közvetlenül önkormányzatok, közvetve magánszemélyek, vállalkozások;
- informatikai biztonság, hálózatbiztonság javítása esetén közvetlenül intézmények, közvetve magánszemélyek, közszolgálati dolgozók;
- állami nyilvántartások és elektronikus azonosítás korszerűsítése esetén intézmények a kedvezményezettek;
- e-egészségügyi szolgáltatások fejlesztése közvetlenül egészségügyi intézmények, közvetve állampolgárok;
- köznevelési- és felsőoktatási, illetve kutatási célú infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalom fejlesztése esetén közvetlenül oktatási intézmények, közvetve állampolgárok;
- intelligens városok fejlesztése esetén közvetlenül intézmények, közvetve állampolgárok.

2.3.5.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A 3. beruházási prioritás, vagyis az elektronikus közigazgatás és kiemelt közszolgáltatások infokommunikációs fejlesztései intézkedés célja a hazai kormányzati és közigazgatási, önkormányzati szféra, valamint a nagy állami ellátórendszerek intézményeinek infokommunikációs alapú megújítását célozza a megfelelő végrehajtás és hatékony forrásfelhasználás érdeké-

TERVEZET

ben jobbára központilag indítandó kiemelt projektek által (néhány esetben pályázati eljárásrend alkalmazásával), illetve egyes beavatkozásoknál megvizsgálásra kerül a global grant eszköz, eljárásrend lehetősége.

Az infokommunikációs fejlesztéseknél, programoknál a projektkiválasztás során a nemek közötti egyenlőség, az anti-diszkrimináció, az elérhetőség és fenntartható fejlődéshez kapcsolódó horizontális elveket figyelembe kell venni.

2.3.5.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A lebonyolítás során a beruházási prioritás (intézkedés) kapcsán nem tervezzük pénzügyi eszköz alkalmazását.

2.3.5.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.3.5.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként)

34.a táblázat: Általános és programspecifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[26]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
Elektronikus közigazgatás és állami informatikai fejlesztések	A beruházási prioritás keretében újonnan bevezetett állami online/digitális szolgáltatások száma	db	ERFA	fejlettebb, fejletlenebb	500	EMIR, KSZ	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 3: (3. prioritástengely): ESZA rendelet-tervezet 3. cikk (2) b): az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a digitális jártasság és az e-tanulás fejlesztése, valamint a digitális társadalmi befogadással, a digitális jártassággal és a megfelelő vállalkozói készséggel kapcsolatos beruházások révén

[26] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

2.3.6. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 4: Infokommunikációs ismeretek, készségek növelése

Az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a digitális jártasság fejlesztésével és a digitális társadalmi befogadással.

Elvárt eredmények:

Magyarországon a felnőtt lakosság hozzávetőlegesen fele nem rendelkezik még az alapvető IKT ismeretekkel, készségekkel sem, ezért szükséges a számítógépes, infokommunikációs kompetenciákkal rendelkező (döntő részben hátrányos helyzetű térségben élő vagy idős) állampolgárok körének növelése, vagyis ezen személyek képzettségének, életminőségének, foglalkoztathatóságának javítása. Az IKT eszközök, tartalmak használatának motiválása és oktatása mellett kiemelendő terület a tudatosság növelése, a szemléletformálás és a személyes adatok kezelése gyakorlatára, biztonságára vonatkozó útmutatás is.

Cél: 2020-ra a digitálisan írástudatlanok aránya a teljes magyar lakosság körében 30% alá csökkenjen

TERVEZET

35. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

36. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mérték-egység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[27] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
Infokommunikációs ismeretek, készségek növelése	A digitális írástudatlanság szintje	fejlettebb, fejletlenebb	%	-	44,5	%	2012	30	KSH, Eurostat	évente

[27] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.3.7. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.3.7.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

4. intézkedés: Infokommunikációs ismeretek és készségek fejlesztése

Digitális szakadék csökkentése a társadalom egyes rétegei között

Szükséges a leghátrányosabb helyzetű csoportok számára az Internet életminőség javító hatásainak biztosítása közvetlenül a lakhatási, élelmezési és munkaerő-piaci segítségnyújtást követően. Ennek elérése érdekében lényeges

- az IKT, mint legfontosabb munkaerő-piaci kulcskompetencia fejlesztése;
- az IKT foglalkoztatási, e-egészségügyi, e-tanulási, kiadáscsökkentő, információszerzési, távoktatási, távmunka-végzési, e-ügyintézési, közösségi integrációt segítő lehetőségeinek megismertetése;
- az IKT eszközök használatára való ösztönzés és az Internet használat igénybevételének megteremtése;
- minden hátrányos helyzetű célcsoport számára a közösségi Internet szolgáltató helyek használatára való ösztönzés, részükre ingyenes Internet használat biztosítása;
- az e-Magyarország Pontok, teleházak, könyvtárak, IKSZT-k egységes digitális írástudást célzó koncepció szerinti koordinálása, az ott dolgozó szakemberek egységes képzésének támogatása (e-Tanácsadó hálózat fejlesztése);
- informális képzési hálózat kialakítása, amely nem a formális felnőttképzés eszközrendszerével dolgozik;
- családi, helyi közösségi programok lebonyolítása.

Az intézkedés keretében a Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési („*community-led local development*” – CLLD) eszközök is alkalmazásra kerülnek, amennyiben a GINOP tartalmi és pénzügyi keretei ezt lehetővé teszik, amennyiben a GINOP tartalmi és pénzügyi keretei ezt lehetővé teszik.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű személyek, hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségét elősegítő IKT eszközökhöz, megoldásokhoz való hozzáférés elősegítése, digitális jártasság fejlesztése, digitális társadalmi befogadás;
- a digitális írástudás és jártasság fejlesztése a kulturális intézmények bázisán;

TERVEZET

- hátrányos helyzetű fiatalok digitális jártasságának bővítése;
- hátrányos helyzetű állampolgárok digitális jártasságának fejlesztése a foglalkoztathatóság érdekében.

Online oktatási, képzési formák elterjedésének elősegítése, közoktatás és közösségi internet szolgáltató helyek kapcsolatának erősítése

Az intézkedés célja kreatív terek létrehozása köznevelési intézményekben, annak révén a kreatív gazdaság és az IT szektor humán erőforrásának biztosítása, e-Magyarország Pontok és iskolák kapcsolatának erősítése, a köznevelési intézmények infokommunikációs együttműködési humán hálózatainak kialakítása és fejlesztése, informatikai oktatók és e-Tanácsadók együttműködése közösségi, intergenerációs programokban. Cél a közösségi internet pontok egész életen át tartó tanulásban játszott szerepének erősítése, hátrányos helyzetű tanulók informatikai vagy más IKT alapú munkaerő-piaci pályára lépésének segítése. Ezek mellett szükséges a már elkészült digitális tananyagok adaptálásának országos támogatása, hátrányos helyzetű gyerekek informatikai pályára lépésének segítése.

Az intézkedés célcsoportjai: állampolgárok, civil szervezetek, oktatási intézmények.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- kreatív terek létrehozása a köznevelési intézményekben;
- már elkészült digitális tananyagok adaptálásának országos támogatása, új tananyagok kifejlesztése;
- pedagógusok készségeinek fejlesztése tananyagokkal, gyakorlati oktatással, hangsúlyozottan az IKT használat előnyeinek tudatosításával, különös tekintettel az internetes gyermekvédelem, biztonságos Internet használat témákra;
- online képzési formák, online tanulási környezetek, virtuális tanulási környezetek, online tanulásmenedzsment rendszerek, hálózatok, blended learning, hazai Massive Online Open Courses (MOOC) hálózatok elterjedésének elősegítése.

Online kormányzati, közigazgatási és e-egészségügyi szolgáltatások terjedésének elősegítése

Szükséges az állami e-szolgáltatások népszerűsítése, használatukra való ösztönzés, kistelepüléseken, hátrányos helyzetű csoportok körében az e-szolgáltatások elérésének biztosítása. Fogyatékkal élők, mozgásukban korlátozottak számára otthoni eszköz biztosítása, illetve közösségi Internet szolgáltató helyek e-Ügyintézési pontokká fejlesztése.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- egészséges életvitelt támogató korszerű digitális alkalmazások (lakossági) elterjesztése, disszeminációja;
- fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek, hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségét elősegítő IKT eszközök, megoldások elterjesztése, az iránt fennálló kereslet fokozása;

TERVEZET

- az állampolgárok számára készült vagy általuk is használható e-kormányzati, e-ügyintézést elősegítő képzések, programok támogatása.

Állampolgárok életminőségének javítása az IKT segítségével

Mind a lakosság életminőségének javítása, mind a digitális gazdaság növekedése érdekében fontos az állampolgárok számára IKT alkalmazások, eszközök bemutatása. Mindennapi életben használható innovációk elterjesztése, piacra jutásának elősegítése, felelős IKT használó gondolkodásmód kialakítása. E-kereskedelmet, piaci e-szolgáltatásokat népszerűsítő kampányok, az e-aláírás, az e-számla és az e-fizetés terjesztése.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- tudatos IKT-használatot terjesztő programok, képzések támogatása, nyílt oktatási tartalmak alkalmazása;
- mindennapi életben használható IKT innovációk, felhőalapú szolgáltatások lakossági terjesztése kampány;
- tudatos állampolgári gondolkodás és önálló cselekvési és vállalkozási készség fejlesztése IKT eszközök és módszertan segítségével, képzéseken, speciális programokon keresztül.

Főbb célcsoportok:

- digitális szakadék csökkentése esetén állampolgárok, civil szervezetek, helyi kulturális intézmények;
- online oktatási, képzési formák elterjedésének elősegítése, közoktatás és közösségi internet szolgáltató helyek kapcsolatának erősítése esetén állampolgárok, civil szervezetek, oktatási intézmények;
- online kormányzati, közigazgatási és e-egészségügyi szolgáltatások terjedésének elősegítése esetén állampolgárok;
- állampolgárok életminőségének javítása az IKT segítségével esetén állampolgárok, civil szervezetek.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai:

- digitális szakadék csökkentése esetén magánszemélyek, civil szervezetek, kulturális és oktatás-nevelési intézmények;
- online oktatási, képzési formák elterjedésének elősegítése, közoktatás és közösségi Internet szolgáltató helyek kapcsolatának erősítése esetén magánszemélyek, oktatási-nevelési és kulturális intézmények. Online kormányzati, közigazgatási és e-egészségügyi szolgáltatások terjedésének elősegítése esetén magánszemélyek, civil szervezetek, oktatási-nevelési és kulturálisintézmények;
- állampolgárok életminőségének javítása az IKT segítségével esetén magánszemélyek, civil szervezetek, oktatási-nevelési és kulturális intézmények.

TERVEZET

2.3.7.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A 4. beruházási prioritásban, vagyis az infokommunikációs ismeretek, készségek növelése intézkedésben alapvetően a lakosságot, állampolgárokat érintő infokommunikációs célú fejlesztéspolitikai intézkedések, programok kerülnek elindításra a megfelelő végrehajtás és hatékony forrásfelhasználás érdekében mind központi kiemelt projekt, mind pályázati eljárásrend alkalmazásával, illetve egyes beavatkozásoknál megvizsgálásra kerül a global grant eszköz, eljárásrend lehetősége.

Az infokommunikációs fejlesztéseknél, programoknál a projektkiválasztás során a nemek közötti egyenlőség, az anti-diszkrimináció, az elérhetőség és fenntartható fejlődéshez kapcsolódó horizontális elvek figyelembe vételre kerülnek.

2.3.7.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A lebonyolítás során az intézkedésben nem tervezzük pénzügyi eszköz alkalmazását.

2.3.7.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.3.7.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként)

TERVEZET

37.a táblázat: Általános és programspecifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[28]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A beruházási prioritás keretében támogatott képzésekben résztvevők száma	fő	ESZA	fejlettebb, fejletlenebb	300 000	KSZ, EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 4: (3. prioritástengely): ERFA rendelet-tervezet 5. cikk (2) a): a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása

2.3.8. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 5: Szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése

Cél, hogy hazai szélessávú infrastruktúra és hálózatok, azok kapacitásai az ország valamennyi településén legyenek alkalmasak a növekvő használati intenzitás és sávszélesség-igény kielégítésére, ezáltal tegyék lehetővé a digitális szolgáltatások nyújtását és igénybe vételét mind az állampolgárok, mind a vállalkozások, mind az állami intézmények számára.

Elvárt eredmények:

A hazai szélessávú infrastruktúra helyzete mind hagyományos lefedettség, mind választék (pl. szolgáltatók száma, technológiák versenye), mind minőség, mind pedig ár tekintetében kedvező képet mutat. A szélessávú lefedettség uniós összehasonlításban is kifejezetten jónak mondható (97%). A hagyományos szélessávú szolgáltatások szinte technológiától (xDSL, kábel, műhold) függetlenül az ország majdnem teljes területén elérhetőek. Lényegesen rosszabb a helyzet az újgenerációs (NGA), nagyobb sebességet biztosító infrastruktúrák tekintetében. A szinte teljes lefedettség a nagyobb sebességű tartományokban teljesen eltűnik, így a valódi szélessávot jelentő, 10Mbps-nél nagyobb letöltési sebesség már csak a települések 53%-ában érhető el.

[28] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

A lakosság, állampolgárok résznél már jelzettek okán a vezetékes internet penetráció (100 lakosra jutó előfizetések száma) 22,1%, amely 25%-kal kisebb (20. hely a 27-ből) az Európai Unió átlagához képest.

A Digitális Menetrend szerint 2020-ra minden európai részére elérhetővé válik a legalább 30 Mbps internet, miközben a háztartásoknak legalább a fele a 100 Mbps szupergyors Internetre is előfizet. Ezen a területen különösen fontos, hogy a piaci fejlesztések megfelelő ösztönzést kapjanak, illetve emellett szükséges az állami távközlési hálózatok korszerűsítése és konszolidációja.

Cél: a szélessávú internethálózatok minőségi fejlesztése, az NGA hálózatok helyi szintű kiépítésének támogatása. 2020-ra el kell érni, hogy minden magyarországi háztartás és vállalkozás számára legyen lehetőség 30 Mbps le- és feltöltési sebességű szélessávú internetes kapcsolat elérésére.

TERVEZET

38. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategó-ria (ahol rele-váns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat for-rása	Jelentési gyakoriság
Szélessávú infra-struktúra és hálóza-tok fejlesztése	A beruházási prioritás kereté-ben nyújtott támogatások révén legalább 30 Mb/s sávszélességű szélessávú infrastruktúrával ellátott települések aránya	%	fejlettebb, fejletlenebb	54	2013	100	KSH, NMHH	évente
	A legalább 30 Mb/s sávszéles-séghez hozzáférési lehetőséggel rendelkező háztartások aránya	%	fejlettebb, fejletlenebb	4,8	2013	50	KSH, NMHH	évente

39. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében (beruházási prioritásonként vagy specifikus célonként)

Azonosító	Indikátor	Riókateg ória vagy YEI	Mérték-egység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	értékegység a bázis és célér-tékhez	Bázis-év	Célér-ték[29] (2022)	Adatfor-rás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*

[29] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.3.9. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.3.9.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

5. intézkedés: A szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése

Újgenerációs NGA és körzet-hálózatok fejlesztése

Az Európai Digitális Menetrend elvárt szélessávú sebességének eléréséhez feltétlenül szükséges, hogy a legalsó hozzáférési hálózati sík korszerű NGA technológiával kialakított fejlesztése megvalósuljon és a háztartások, továbbá az intézmények számára – amennyiben szükséges a hiányos körzethálózati szakaszok fejlesztésével – is kielégíthetővé váljon a nagysebességű Internet igény. A beavatkozás keretében szélessávú NGA, helyi hálózati fejlesztések elsősorban a hátrányos helyzetű, piaci szolgáltatók által le nem vagy csak részben fedett településeken valósulnak meg, ezáltal lehetővé válik a valóban nagy sávszélességű Internet hozzáférés biztosítása a lakosság, a vállalkozások és a közintézmények számára.

Intézmények hálózati hozzáféréseinek, kapcsolatainak fejlesztése

Az állami szélessávú optikai hálózat fejlesztés és NGA hozzáférési hálózat megvalósítása lehetővé teszi a közigazgatási, oktatási, egészségügyi, oktatási, kulturális, egyéb állami (vagy önkormányzati) intézmények fejlett közszolgáltatásainak nyújtásához szükséges hálózati infrastruktúra biztosítását mind vezetékes, mind vezeték nélküli technológiákkal lehetőséget teremtve a szuper-számítástechnikai megoldások terjedésének.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- egészségügyi intézmények szélessávú hálózati elérésének javítása;
- köznevelési feladatokat ellátó és felsőoktatási intézmények szélessávú hálózati elérésének fejlesztése;
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer intézményeinek szélessávú hálózati elérésének javítása;
- szélessávú hálózati elérés javítása a kulturális és közösségi szolgáltatást nyújtó intézményekben;
- önkormányzatok és intézményeik szélessávú hálózati hozzáféréseinek, kapcsolatainak fejlesztése.

TERVEZET

Kormányzati hálózatok konszolidációja, kapacitásainak, teljesítményének növelése

A magas szintű, biztonságos elektronikus közigazgatás, közszolgáltatások működési alapfeltételét biztosító korszerű és gazdaságos kormányzati és hatósági távközlési hálózatok fejlesztése, elavuló aktív eszközök modernizációja. A fejlesztések révén lehetővé válik hatékonyabb kapacitás-menedzsment kialakítása, illetve a párhuzamos szakaszok kiváltása, így nagyobb kapacitás biztosítható és elérhető a jelenlegi szolgáltatási színvonal emelése.

A beavatkozásban tervezett akciók, programok:

- Nemzeti Távközlési Gerinchálózat továbbfejlesztése, bővítése, kapacitásainak növelése;
- készenléti szervek távközlési és kommunikációs hálózatainak fejlesztése.

Főbb célcsoportok:

- újgenerációs NGA és körzet-hálózatok fejlesztése esetében állampolgárok, vállalkozások;
- intézmények hálózati hozzáféréseinek, kapcsolatainak fejlesztése esetében közigazgatási, állami és az önkormányzati fenntartású intézmények;
- kormányzati hálózatok konszolidációja, kapacitásainak, teljesítményének növelése esetében kormányzati intézmények, állami szervek.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai:

- újgenerációs, helyi, NGA hálózatok fejlesztése esetében közvetlenül infokommunikációs vállalkozások, közvetve vállalkozások, magánszemélyek
- intézmények hálózati hozzáféréseinek, kapcsolatainak fejlesztése és kormányzati hálózatok konszolidációja, kapacitásainak, teljesítményének növelése esetében intézmények jelentik a kedvezményezetti kört.

TERVEZET

2.3.9.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A megfelelő végrehajtás és hatékony forrásfelhasználás, valamint az EU-s szakterületi irányelvekhez, elvárásokhoz való igazodás érdekében a szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése intézkedés (nyílt) pályázati konstrukciók révén elsősorban a gazdasági szektort és szereplőket célozza, ugyanakkor a kormányzati célú konstrukcióknál, fejlesztéseknél kiemelt projekt eljárásrend kerül majd alkalmazásra.

Az infokommunikációs fejlesztéseknél, programoknál a projektkiválasztás során a nemek közötti egyenlőség, az anti-diszkrimináció, az elérhetőség és fenntartható fejlődéshez kapcsolódó horizontális elvek figyelembe vételre kerülnek.

2.3.9.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A lebonyolítás során önállóan tervezzük pénzügyi eszköz alkalmazását, a szélessáv fejlesztési programoknál beruházási hitel formájú visszatérítendő támogatás bevezetésének megvizsgálására kerül sor a GINOP 6. prioritás források felhasználásával. A javasolt / tervezett visszatérítendő / vissza nem térítendő támogatás arány ezen pályázatoknál később meghatározandó (célszerűen nem fogja meghaladni az 50%-ot). Ezek mellett a szélessáv fejlesztési intézkedésnél garanciaprogram pénzügyi eszközök is bevonásra kerülhetnek (egyelőre nem tisztázható milyen súllyal) az ágazat számára külön megnyitott alapból.

2.3.9.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.3.9.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként)

40. táblázat: Általános és programspecifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[30]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A támogatások révén legalább 30 Mb/s sávszélességhez hozzáférési lehetőséggel rendelkező háztartások száma	db	ERFA	fejlettebb, fejletlenebb	200 000	Eurostat, KSH	évente

2.3.10. Külön rendelkezések az ESZA[31]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.3.11. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v))

A tudásalapú gazdaság megteremtésében kiemelt szerepet játszanak az infokommunikációs technológiák. A társadalom, a gazdaság és az államigazgatás fejlődésének egyik legjelentősebb előmozdítója a szektor, ezért szükséges az infokommunikációs fejlesztések minél szélesebb körben történő támogatása. Ugyanakkor igazodva a GINOP általános célokhoz, a priori-

[30] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

[31] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

tás alapvető fókusza a versenyképesség növelése, amelyhez a hazai IKT szektor és a digitális gazdaság (vagyis a vállalkozások) támogatásán keresztül közvetlenül, az e-közigazgatás, digitális ismeretek, szélessávú hálózatok fejlesztésén keresztül közvetetten járul hozzá.

41. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régiókategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
Kifizetett támogatások aránya a teljes hétéves keret %-ban	%	ERFA és ESZA	fejlettebb, fejletlenebb	35%	100%	KSZ, EMIR	Pénzügyi indikátor
A támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejlettebb, fejletlenebb	2 000	8 000	KSZ, EMIR	nem releváns

2.3.12. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

42-47. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák (külön táblázatok régiókategória szerint, ill. Alap szerint is, ha a prioritástengely több mint egy Alapot érint)

42. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		43. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		44. táblázat: Dimenzió 3 Terület		45. tábláz at: Dimenzió 6 Területi teljesítés mechanizmusa		46. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[32] (Kizárólag ESZA)		47. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt	Kidolgozás alatt

2.3.13. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

[32] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

2.4. Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül

2.4.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés)

A prioritástengely egy pénzügyi alapot, ugyanakkor két tematikus célkitűzést és két régiókategóriát érint. A két különböző régiókategória szerepeltetését indokolja, hogy Magyarország kiemelkedő szolgáltató központja és legtöbb turistát vonzó desztinációja a Közép-magyarországi régióban található. Budapest nemzetközi szintéren van versenyben a szolgáltatásaival, ebből is kiemelten az innovatív szolgáltatások területén a piacosítható egészségügyi szolgáltatások körében, valamint a szabadidő-gazdaságban és a turizmusban. Nemzetközi versenyképességének, kiemelkedő adottságainak megtartása és továbbfejlesztése elengedhetetlen, mely további desztinációkra is pozitív hatással van, hiszen a fővárosba érkező turisták az ország más desztinációit is meglátogatják. A Közép magyarországi régiót nem csupán közvetlen gazdasági előnyök jellemzik, hanem olyan természeti és kulturális vonzerőkkel is rendelkezik (mint például a Dunakanyar települései), amelyek a kikapcsolódásra vágyó belföldi turistákon túl a beutazó turizmus, Budapesten kívüli célpontjai között előkelő helyet foglalnak el. Ezen területek turisztikai célú fejlesztése érdekében a jelen prioritás két olyan támogatható területet is tartalmaz, amelyek földrajzilag nem csak a fejletlenebb régiók, hanem Magyarország egyetlen fejlett régiója, Közép-Magyarország területén is megvalósul. Ezek az alábbiak:

- természeti örökségek védelme és hasznosítása;
- kulturális örökségek védelme és hasznosítása.

A prioritástengely két tematikus célkitűzés megvalósulásához járul hozzá: (6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása; illetve (4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban. Magyarországon a természeti és kulturális értékek megőrzésében kiemelkedő szerepe van az ezekre épülő attrakciók által generált turizmusnak, és az ezek hálózatosodását is elősegítő termék- és szolgáltatásfejlesztés szintén hatékonyan szolgálja a kulturális és természeti örökség védelmét. Az energiahatékonyság javításának célcsoportja a vállalkozások, így a szektort érintő támogatások kiemelten járulnak hozzá a kkv-k versenyképességének erősítéséhez is.

TERVEZET

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1: (4. prioritástengely) (6c) *a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése*

2.4.2. A vonatkozó specifikus célok

SPECIFIKUS CÉL 1: Kulturális és természeti örökségek védelme és hasznosítása

Hazánk kulturális és természeti örökségeinek turisztikai hasznosítása a gyógyhelyek, a kulturális, öko- és aktív turizmus fejlesztése révén hozzájárul az értékek megőrzéséhez és fenntartásához.

Elvárt eredmények:

A természeti és kulturális erőforrások megőrzésével, az örökségi helyszínek hasznosításával komplex turisztikai termékek – azaz attrakciók és kapcsolódó szolgáltatások – létrehozatala, valamint az ott működő turisztikai attrakciók minőségének javítása és szolgáltatásainak bővítése. Legyen szó akár ökoturisztikai fejlesztésekről, akár gyógyhelyek, akár egyes kastélyok és várak látogatóbarát fejlesztéséről, a tervezett intézkedésektől elvárt eredmény a kulturális és természeti örökségünk hatékony megóvása, fejlesztése a turizmus célú hasznosításon keresztül. A kulturális és természeti örökségünk jelentős része a széles közönség előtt még mindig nem, vagy csak korlátozottan hozzáférhető, illetve az egyes célcsoportok számára (pl. ifjúsági korosztály) nem jelent megfelelő vonzerőt.

Az örökségeink tudatos turisztikai hasznosításával egyrészt megvalósul az örökségi értékek megőrzése, azok bemutathatósága. Továbbá az egyes desztinációk vonzerejét jelentősen javítja az újabb fejlesztéssel érintett helyszínek bekapcsolása a helyi gazdaság vérkeringésébe, így különféle előnyökhöz juttatva a helyi szereplőket. Ezen előnyök egyike közvetlenül a kedvezményezetteknél jelentkezik, amennyiben a hozzáférhetőséget javító fejlesztések révén könnyebbé, kiszámíthatóbbá válik a gazdasági, pénzügyi fenntarthatóság is.

A prioritás keretében megcélzott fejlesztések kapcsolódnak a hazai és európai hálózatokhoz (pl. világörökségek, Euro-velo, Mária-út, Európa Tanács „Európai Kulturális Utak” programjához) is, és nemzetközi trendekre – például növekvő igény a célcsoportoknak megfelelő tartalomszolgáltatásokra és élményekre, személyre szabott szolgáltatások, elöregedés – építve, erősítik a hazai turizmus szektort, annak gazdasági teljesítőképességét, munkahelyteremtését, jövedelmezőségét is.

TERVEZET

SPECIFIKUS CÉL 2: A Balaton turisztikai célú fejlesztése a kulturális és természeti örökségekre alapozva

A Balaton egységes turisztikai desztinációként való megjelenítése, versenyképességének erősítése a hazai és a nemzetközi piacon.

Elvárt eredmények:

A természeti és kulturális erőforrások megőrzésén és hasznosításán keresztül a Balaton környezetében is komplex turisztikai termékek – azaz attrakciók és kapcsolódó szolgáltatások – létrehozatala, valamint az ott működő turisztikai attrakciók minőségének javítása és szolgáltatásainak bővítése a támogatott tevékenységeken keresztül várt eredmény.

A Balaton Közép-Európa legnagyobb édesvizű tava, nemzeti természeti kincs, törvényileg lehatárolt térsége összefüggő természeti és gazdasági egységet képez, melynek turisztikai vetületét az örökségi értékekre építve jelen beruházási prioritás keretében kívánjuk fejleszteni.

A Balaton tudatos fejlesztéssel elért turisztikai hasznosításától elvárt eredmény elsősorban a természeti és kulturális örökségi értékek megőrzése, hasznosítása, ehhez kapcsolódóan pedig a hozzáférhetőség javítása. A balatoni fejlesztéssel érintett helyszínek bekapcsolódnak a helyi gazdaság vérkeringésébe, így különféle előnyökhöz juttatva a helyi szereplőket. Ezen előnyök egyike közvetlenül a kedvezményezetteknél jelentkeznek, amennyiben a balatoni turisztikai szezon meghosszabbodik a fejlesztések révén, továbbá a hozzáférhetőséget javító fejlesztések révén könnyebbé, kiszámíthatóbbá válhat a gazdasági, pénzügyi fenntarthatóság is.

TERVEZET

48. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[33] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Kulturális és természeti örökségek védelme és hasznosítása	A támogatásban részesülő létesítmények látogatottsága	%	fejlettebb, fejletlenebb	100%	2013	növekvő tendenciájú (idősoros adatok alapján)	létesítmények adatszolgáltatása	évente
A Balaton turisztikai célú fejlesztése a kulturális és természeti örökségekre alapozva	A támogatásban részesülő létesítmények látogatottsága	%	fejlettebb, fejletlenebb	100%	2013	növekvő tendenciájú (idősoros adatok alapján)	létesítmények adatszolgáltatása	évente

49. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében (beruházási prioritásonként vagy specifikus célonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mérték-egység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázis-év	Célérték[34] (2022)	Adat-forrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

[33] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[34] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.4.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.4.3.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

1. intézkedés: Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása

Nemzeti kulturális örökség megőrzése és turisztikai attrakcióként való hasznosítása

Az intézkedés célja a nemzeti örökségvonzerők megőrzése és fejlesztése.

A hálózatos fejlesztések célja hazánk nemzeti kulturális örökségeinek egymáshoz kapcsolódó fejlesztése, illetve a már meglevő attrakciók hálózatba szervezése a kiegészítő és szükséges fejlesztések támogatásával, az egyedi turisztikai célú program alapján. A kiemelt nemzeti örökség és kulturális értékek turisztikai attrakcióként való bemutatása olyan nemzetközi szinten is egyedi vonzerőt jelent, mely sajátos motivációjú, magas fizetőképes kereslettel rendelkező turistákat tud megszólítani és utazásra késztetni (a célcsoport hazai és nemzetközi szegmensében egyaránt). A kulturális örökség vonzerőinek fejlesztése, termékké alakítása (attrakciók és szolgáltatások fejlesztése) elsősorban akkor lehet turisztikai szempontból sikeres, tehát nem csak rövidtávon, hanem a termék életciklus későbbi pontjain is látogatott és fenntartható, ha nem pontszerűen állnak ezek az elemek, hanem egymással szoros kapcsolatot építő hálózatba szerveződnek. Ezen túlmenően ezek a környezetükbe is integrálódnak, azaz más attrakciókkal és azok kapcsolódó szolgáltatásaival együtt működnek (illetve ahol még hiány van, azokat a szolgáltatásokat szükséges kialakítani). A támogatásban részesülő fejlesztések beleilleszkednek a hazai és nemzetközi hálózatokba, illetve a jövőben meghatározásra kerülő hálózatokba. (Ilyen fejlesztések lehetnek például kastélyokat, várakat bemutató tematikus utak, kulturális világörökségi helyszínek bemutatása, kegyhelyek hálózatai vagy zarándokutak.)

A kiemelt fejlesztések célja az egyedi vonzerőt alkotó, szükségszerűen egy (kulturális örökséget jelentő) helyszínen megvalósuló fejlesztések megfelelő háttérének biztosítása. Ezen fejlesztések a kulturális örökség olyan kiemelt elemeit alakítják turisztikai attrakcióvá, komplex turisztikai termékké, amely önmagában kiemelkedő nagyságrendű, akár a fejlesztés léptéke, akár turisztikai vonzereje (nemzetközi vagy országos jelentőség) által. Az állami vagyon körébe tartozó műemlékek komplex turisztikai célú fejlesztése több projekt ütemezett szakaszolással valósítható meg. A tervezett fejlesztések többek között a Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ által vagyonkezelt állami tulajdonban lévő

TERVEZET

ingatlanokra, valamint az UNESCO Világörökségi Listáján szereplő hazai helyszínek kulturális turisztikai célú fejlesztésére épülnek.

Ezen típusú fejlesztések esetén is elvárt, hogy a megvalósítandó projekt kapcsolódjon a környezetéhez, tehát más turisztikai attrakciókkal, szolgáltatásokkal, kapcsolódó intézményekkel együttműködjön a megvalósítás és a fenntartási időszak során.

Természeti értékek megőrzése és turisztikai attrakcióként való hasznosítása

Az intézkedés célja hazánkban meghatározó adottságokkal rendelkező természeti örökségi értékek megőrzése és látogathatóvá tétele komplex kínálat fejlesztése révén, továbbá ezek nemzeti és nemzetközi hálózatokhoz kapcsolása, (új) hálózati rendszerbe szervezése.

A kiemelt természeti örökségi értékek turisztikai célú fejlesztése, turisztikai termékké alakítása (attrakciók és szolgáltatások együttes, összehangolt fejlesztése) elsősorban akkor lehet sikeres, ha nem csak rövidtávon, hanem a termék életciklus későbbi pontjain is látogatott és fenntartható, ha nemcsak un. pontszerűen állnak ezek az egységek, hanem hálózatba szerveződnek. Ezen túlmenően pedig a környezetükbe is integrálni kell, azaz más attrakciókkal és a kapcsolódó, szükséges szolgáltatásokkal is együtt kell működni, illetve azokat is ki kell alakítani. A megcélzott fejlesztéseknek hálózatot kell alakítaniuk vagy ahhoz kapcsolódniuk. (Ilyen fejlesztések lehetnek például az Euro-Velo kerékpárútvonal-hálózat fejlesztése, természeti világörökségi helyszínek összehangolt fejlesztése, nemzeti szintű természetjáró program megvalósítása, kiemelt nemzeti parki vagy natúrparki turisztikai célú fejlesztések.)

A természeti értékek turisztikai attrakcióként történő, élményközpontú bemutatása a terület teherbíró képességének figyelembe vételével kerül fejlesztésre.

Gyógydesztinációk és kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése

Az intézkedés kiemelt célja az **egészségturizmus** egy szegmensének, mint a hazai turisztikai kínálat kiemelt termékének fókuszált fejlesztése. Ennek keretében megvalósul a Magyarország természeti örökségét képező természetes gyógytényezők helyszíneinek fejlesztése annak érdekében, hogy nemzetközi szinten is elfogadott gyógyhelyekké, gyógydesztinációkká váljanak[35]. Az adott gyógyhely azon elemei kerülhetnek egyrészt megvalósításra illetve fejlesztésre, amelyek nem elsősorban a gyógyhely alapját jelentő gyógy-szolgáltatást, hanem annak környezetét érintik, hogy az odaérkező látogatók egységes kínálati elemekkel találkozzanak, amelyek megfelelnek a gyógyhely profiljának. Így többek között épületek arculati elemei, közparkok és a természeti környezet fejlesztése, környezetbarát személyszállítás a gyógyhelyen belül a látogatók kényelme érdekében valósulhat meg.

[35] Gyógyhely jogszabályi kategória; a gyógydesztináció pedig turisztikai fogalom, az egészségügyi és a turisztikai szolgáltatások egységét fejezi ki a szakmai szóhasználatban.

TERVEZET

Másrészt a gyógydesztinációk egységes és nemzetközileg versenyképes kínálatának megteremtéséhez meghatározásra kerül a kiemelt gyógyhelyek esetében a gyógyászati profil és a hozzá illeszkedő, az ott tartózkodás alatt igénybe vehető szolgáltatások köre. Az egészségturisztikai kínálatot egységesen indokolt szervezni, ahol az egészségügyi szolgáltatások mellett a vendégkör igényeinek megfelelő további szolgáltatások is elérhetők.

Főbb célcsoportok: kül- és belföldi turisták, a fejlesztéssel érintett területek lakossága, gazdasági és civil szervezetei

Specifikus célterületek: jogszabály valamint egyedi kormány illetve miniszteri döntés szerinti védett kulturális és természeti terület, valamint gyógyhely, gyógytérség lehatárolás

Kedvezményezettek típusai: költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, egyházak.

2. intézkedés: A Balaton adottságainak turisztikai célú hasznosítása

A Balaton Közép-Európa legnagyobb édesvizű tava, nemzeti természeti kincs. Vonzerejét kellemes, lágy édesvize, kedvező klimatikus adottsága, a változatos szépségű táj, valamint a térség gazdag kulturális öröksége adja.

A Balaton a fiatalokat, a fiatal felnőtteket, illetve a gyermekes családokat vonzza elsősorban (a gyógyulási szándékkal a régióba érkező vendégek mellett). A térség a családi üdülés, az aktív turizmus, és az egészségturizmus területén egyaránt jelentős adottságokkal rendelkezik, a jelenlegi kínálat azonban nem alkalmas arra, hogy a nagyon rövid turisztikai szezonon kívül gazdasági lehetőségeket biztosítson a helyi lakosságnak és vállalkozásoknak. A Balaton komplex fejlesztésének csak egy eleme a turizmus fejlesztése, a szezon meghosszabbítására alkalmas kínálat kialakítása, amelyet a tó körül egységes, balatoni fejlesztési program keretében kell megvalósítani. A turizmuson túli komplex fejlesztések eszközét jelentheti egy, a térség minden településére kiterjedő ITI, amely a különböző prioritások rendelkezésre álló forrásait területi szempontok mentén koncentrálja.

Főbb célcsoportok: kül- és belföldi turisták, a fejlesztéssel érintett területek lakossága, gazdasági és civil szervezetei

Specifikus célterületek: jogszabály szerinti terület lehatárolás (BKÜ)

Kedvezményezettek típusai: költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, egyházak.

TERVEZET

2.4.3.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A jelen prioritás keretében megjelölt turisztikai célú fejlesztések kiemelt programok, illetve projektek keretében valósulnak meg, az egyes konstrukciók esetében a pályázati úton történő kiválasztás lehetőségét is fenntartva. Programok megvalósítása esetén az egymáshoz kapcsolódó, az együttműködés magasabb szintjét mutató projektek csoportjára építő megoldásokat kell alkalmazni. A támogatott projektek egymásra épülő fejlesztési elemeket kell, hogy magukban foglaljanak, amelyek fő célja az örökségvédelem, tehát a fejlesztéseknek egyértelműen a természeti és kulturális örökség megőrzésére illetve turisztikai hasznosítására kell irányulniuk.

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve a prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzáférhetőek.

2.4.3.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A fejlesztések vissza nem térítendő támogatással számolnak.

2.4.3.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.4.3.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként) és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák)

50.a táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[36]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
Nem releváns	A támogatott természeti és kulturális örökségi helyszínek száma	db	ERFA	fejlettebb, feletlenebb	35	EMIR	évente
Nem releváns	A támogatott balatoni helyszínek száma	db	ERFA	fejletlenebb	20	EMIR	évente

[36] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2 (ERFA 5. cikk 4b) *A vállalkozásoknál az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése.*

2.4.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 3: Vállalkozások megújuló energia felhasználását és energiahatékonyság-növelését célzó fejlesztéseinek támogatása

Elvárt eredmények:

Hazánk megújuló energiaforrás-felhasználása elmarad az EU átlagtól, valamint magas energiaintenzitás jellemzi a többi tagállamhoz képest, ezért szükséges a megújuló energia felhasználás és energiahatékonyság növelése a gazdasági szektorban is.

Célunk a gazdasági szektor (kiemelten kkv-k) energiahatékonyságának javítása. Ezen túlmenően a támogatások előmozdítják a klímavédelem területén vállalt magyar kötelezettségek teljesítését is. A beruházások hozzájárulnak az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv szerinti tagállami kötelezettségek teljesítéséhez és kiemelkedő szerepet töltenek be a fosszilis energiahordozóktól való függés leküzdésében. Ezen felül az energiahatékonyság növelésének eredményeképpen csökkennek a gazdasági szféra energiaköltségei is, ami javítja a termékek és szolgáltatások versenyképességét. A versenyképesség javítása hozzájárulhat az export bevételek növeléséhez, továbbá az import energiahordozók felhasználásának csökkenésével javul a külkereskedelmi mérleg.

TERVEZET

51. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régió-kategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[37] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Vállalkozások megújuló energia felhasználásának és energiahatékonyságának növelése	A megtakarított energiamenny-nyiség	PJ	fejletlenebb	0	2013	évente növekvő	KSZ, EMIR	évente

52. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében (beruházási prioritásonként vagy specifikus célonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régióka-tegória vagy YEI	Mérték-egység	Alapul vett általános in-dikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célérték-hez	Bázis-év	Célér-ték[38] (2022)	Adat-for-rás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*

[37] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[38] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.4.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.4.5.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

3. intézkedés - Vállalkozások megújuló energia felhasználását és energiahatékonyság-növelését célzó fejlesztéseinek támogatása

Az intézkedés keretében támogatni kívánjuk a gazdálkodó szervezetek megújuló energia felhasználásának növelésére, valamint energiahatékonyságának javítására irányuló fejlesztéseit.

A magyarországi adottságokhoz igazodóan elsősorban a biomassza és a geotermikus energia hasznosítását ösztönözzük, de a támogatások kiterjednek a víz-, nap-, szélenergia hasznosítására is. Támogatásban részesülhetnek a vállalkozások épület-energetikai korszerűsítései és új energia-hatékony épületek építése.

Főbb célcsoportok: kkv-k

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: Magyarország területén működő vállalkozások.

4. intézkedés - Vállalkozások erőforrás hatékonyság-növelését célzó fejlesztéseinek támogatása

A kkv-k rendelkezésére álló erőforrások hatékony, ésszerű és gazdaságos felhasználását segíti a vonatkozó fejlesztések támogatása.

A konstrukció elsődleges célja a hulladék anyagában történő és energetikai hasznosításának elősegítése, a hulladékból származó másodnyersanyagoknak és termékeknek egyre nagyobb mértékű piaci megjelenítése, valamint nyers- és alapanyagként történő felhasználása, továbbá a hulladékégetéskor felszabaduló energia költséghatékony kinyerése és hasznosítása.

Főbb célcsoportok: Gazdálkodó szervezetek.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: Magyarország területén működő vállalkozások.

TERVEZET

2.4.5.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak, fenntarthatóak és költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra). Továbbá hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez.

2.4.5.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A lebonyolítás során önállóan nem tervezzük pénzügyi eszköz alkalmazását, az 6. prioritásban tervezett eszközöket kívánjuk integrálni a kkv-knek szóló egyes beavatkozásokkal.

2.4.5.1 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.4.5.2 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

59.a. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[39]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
Nem releváns	Az uniós támogatások eredményeként megmozgatott magánberuházás	millió HUF	ERFA	fejletlenebb	16 000	KSZ, EMIR	évente
Nem releváns	A támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejletlenebb	800	KSZ, EMIR	évente

[39] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

2.4.6. Külön rendelkezések az ESZA[40]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.4.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v))

A prioritástengely intézkedései közvetlenül vagy közvetve a természeti és kulturális örökség megőrzését szolgálják az örökségvédelmen, illetve az örökségi területek turisztikai hasznosítása révén. Utóbbi két szektor struktúráját a kis- és középvállalkozások dominálják. Az örökségvédelem elsődleges eszköze a prioritáson belül az attrakciót, szolgáltatásokat magában foglaló helyszínek, létesítmények támogatása, melyet a jelzett indikátor mér.

53. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Mérföldkő 2018-ra	Alap	Régiókategória	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
A támogatott természeti és kulturális örökségi helyszínek száma	db	15	ERFA	fejletlenebb	35	KSZ, EMIR	nem releváns
A támogatott vállalkozások száma	db	250	ERFA	fejletlenebb	800	KSZ, EMIR	nem releváns
Pénzügyi indikátor	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	nem releváns

TERVEZET

[40] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

2.4.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

54-59. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák (külön táblázatok régiókategória szerint, ill. Alap szerint is, ha a prioritástengely több mint egy Alapot érint)

54. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		**55. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma**		**56. táblázat: Dimenzió 3 Terület**		**57. táblázat: Dimenzió 6 Területi teljesítés mechanizmusa**		**58. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma41 (Kizárólag ESZA)**		**59. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	

2.4.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként)

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

TERVEZET

[41] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

2.5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése

2.5.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés)

A Kormány legfontosabb gazdaság- és fejlesztéspolitikai célja a foglalkoztatás bővítése. Ez a prioritás a foglalkoztatás bővítéséhez elsősorban a munkaerő-kínálat fejlesztésével és a nem foglalkoztatottak elhelyezkedésének ösztönzésével és támogatásával járul hozzá. A munkaerő-kínálat oldaláról a foglalkoztatás bővítését elsősorban a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedést segítő aktív eszközökre kívánjuk építeni. Ehhez szükséges az aktív intézkedésekben résztvevők arányának növelése, valamint – az országspecifikus ajánlásokkal összhangban – az aktív eszközök minőségének, hatékonyságának és kapacitásainak javítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a válság által különösen súlyosan érintett fiatalokra. Cél, hogy – kapcsolódva a Youth Employment Initiative céljaihoz és felhasználva az ennek keretében Magyarország számára allokált többletforrásokat kereteihez – a munkanélküli fiatalok álláslehetőséghez, képzéshez, szakmai gyakorlathoz vagy egyéb aktív munkaerőpiaci eszközhöz juthassanak a lehető legrövidebb időn belül. A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése, a nyílt munkaerőpiacra átvezetése érdekében támogatni kell a szociális gazdaságot, a társadalmi vállalkozásokat. A munkaerő versenyképességének javításához szükséges a szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése, illetve az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek bővítése. A képző intézmények és a vállalkozások közötti együttműködés különböző formáinak támogatásával és a duális képzés elterjesztésének ösztönzése erősíti a gazdaság igényeihez való folyamatos alkalmazkodást. Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek bővítéséhez a népesség széles köre számára hozzáférhető képzési és kompetencia-fejlesztési programokra, és egyes csoportokra (pl. alacsonyan képzettek, közfoglalkoztatásban részvevők) fókuszáló, speciális képzési támogatásokra is szükség van. A rugalmas foglalkoztatási formák elterjesztése segíti a vállalati alkalmazkodást, miközben olyan munkavállalói csoportoknak is foglalkoztatási lehetőséget kínál, akiknek a hagyományos foglalkoztatási keretek között nem lenne lehetőségük munkába állni. A rugalmasság fontos eleme a munka és magánélet összeegyeztetésének segítése, a családbarát munkahelyi gyakorlatok elterjesztése.

Mindehhez a foglalkoztatáspolitika, a szak- és felnőttképzés széles eszköztára szükséges, ezért a prioritás a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése (8. tematikus cél) mellett kapcsolódik az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházáshoz (10. tematikus cél), valamint a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelemhez (9. tematikus cél) is.

A prioritási tengely keretében – az Európai Szociális Alap (ESZA) forrásainak felhasználásával – az alábbi öt beruházási prioritás alatt tervezünk beavatkozásokat:

1. A munkaerő-piaci belépés segítése,

TERVEZET

2. A fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának segítése,
3. Befogadó munkaerőpiac és a szociális gazdaság ösztönzése,
4. Egész életen át tartó tanulás,
5. A változásokhoz való alkalmazkodás segítése.

A prioritástengely a konvergencia régiókra terjed ki.[42] A foglalkoztatás ösztönzéséhez és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztéséhez szükség van olyan intézkedésekre, amelyek az ország egész területén elérhető szolgáltatásokat és támogatásokat biztosítanak a munkanélküliek és a vállalkozások számára. Ezért elengedhetetlen, hogy a prioritáshoz kapcsolódó intézkedésekre a Közép-magyarországi régióban is elegendő forrás álljon rendelkezésre, hiszen a prioritás fő célcsoportját jelentő munkanélküliek 25,5%-a[43] illetve a munkavállalási korú 15-64 éves népesség kb. 30%-a[44] él ebben a régióban, valamint a regisztrált gazdasági szervezetek kb. 34%-a[45] is itt működik.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1: (6. prioritástengely) ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i: *Munkaerőpiaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén*

2.5.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 1: A munkanélküliek és inaktívak munkába állásának ösztönzése és támogatása

A foglalkoztatás bővítéséhez szükséges a munkaerő-kínálat mennyiségi és minőségi növelése, ami a foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű munkára ösztönzésével, foglalkoztathatóságának javításával érhető el.

Elvárt eredmények:

A fejlesztések eredményeként javul a hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak foglalkoztathatósága, képzettsége, munkavállalási hajlandósága, elhelyezkedési esélyei és ezáltal foglalkoztatásuk.

[42] Ez a forrásokról szóló döntés függvényében változhat. A prioritás jelenlegi kerete nem tartalmazza a KMR forrásokat.
[43] KSH MEF, 2011
[44] Eurostat, 2011
[45] KSH, 2011

TERVEZET

SPECIFIKUS CÉL 2: A munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyságának és minőségének javítása

A szolgáltatások hatékonyságának és minőségének javításához szükséges a foglalkoztatási szolgálat által nyújtott szolgáltatások személyre szabottságának, célzottságának javítása, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) kapacitásainak fejlesztése, a munkaerőpiaci átmeneteket menedzselő szerepének erősítése.

Elvárt eredmények:

A fejlesztések eredményeként javul a munkaerő-piaci szolgáltatások minősége, személyre szabott jellege, ezáltal az ügyfelek egyéni igényeikhez jobban igazadó munkaerő-piaci szolgáltatásokban részesülnek.

TERVEZET

60. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték[46] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

61. táblázat: Általános és program specifikus eredményindikátorok az ESZA esetében (beruházási prioritásonként vagy specifikus célonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés)

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Bázisérték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[47] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A támogatott képzésben képesítést szerzők száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	50 000	EMIR, NFSZ	évente
nem releváns	A támogatott programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	48 000	EMIR, NFSZ	évente
nem releváns	6 hónappal a támogatott programból való kilépést követően foglalkoztatott résztvevők száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	41 600	EMIR, NFSZ	évente
nem releváns	6 hónappal a támogatott programból való kilépést követően jobb munkaerőpiaci lehetőségekkel rendelkező résztvevők száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	96 000	EMIR, NFSZ	évente

[46] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[47] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.5.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.5.3.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

Tervezett intézkedések:

1. intézkedés: Munkaerő-piaci belépés segítése

A munkanélküliek és inaktívak vállalkozóvá válásának támogatása

A nem foglalkoztatottak elhelyezkedésének egyik eszköze a vállalkozóvá válás támogatása, új vállalkozások indításának segítése. Ehhez szükség van a foglalkoztatási szolgálat által jelenleg is nyújtott pénzügyi támogatásra (vissza nem térítendő vagy visszatérítendő formában), a vállalkozói kompetenciák elsajátítására képzési programok keretében, szervezett mentorálásra, tanácsadásra, inkubátor szolgáltatásra stb. Bizonyos hátrányos helyzetű csoportok (pl. romák, nők, leghátrányosabb helyzetű térségekben élők) esetében indokolt specifikusan célzott, sajátos igényekre szabott támogatási és tanácsadási formák kialakítása is.

Munkaerő-piaci belépést elősegítő célzott támogatások

A Munkahelyvédelmi Akcióterv részeként 2013 januárjától – hazai forrásokból – célzott szociális hozzájárulási adó kedvezmények segítik a 25 év alattiak, az 55 év felettiek, a szakképzettséget nem igénylő munkakörben dolgozók, a kisgyermekesek, illetve a tartósan álláskeresők elhelyezkedését és munkában maradását. Ezen átfogó támogatás mellett szükség lehet olyan célzott – a korábban uniós forrásból finanszírozott START programok tapasztalataira építő – támogatásokra is, amelyek egy-egy speciális munkaerőpiaci hátránnyal rendelkező célcsoport esetében nyújtanak a munkáltatóknak foglalkoztatási célú támogatást vagy kedvezményt. Ezek az átmeneti időre szóló támogatások növelik a hátrányos helyzetűek elhelyezkedési esélyeit, miközben a munkatapasztalat szerzés révén a foglalkoztathatóságuk javításához is hozzájárulnak.

Hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak foglalkoztathatóságának javítása

A foglalkoztatási szolgálat által az álláskeresők részére nyújtott szolgáltatások, ösztönzők és támogatások elsődleges célja a nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatás segítése, az erre való felkészítés. Az aktív munkaerőpiaci eszközök fontos szerepet játszanak az aktivitás, a munka-

TERVEZET

erőpiachoz való kötődés megőrzésében, a munkaerőpiacon belüli átmenetek, státusváltások kezelésében. Emellett a versenyképesség javításának fontos eszközei is, hozzájárulnak a munkaerő munkavégző-képességének megőrzéséhez, segítik a vállalkozások munkaerőigényének kielégítését, célzott támogatásokkal lehetővé teszik az újonnan felvett munkavállalók foglalkoztatási költségeinek mérséklését. Az aktív munkaerőpiaci eszközök közé tartoznak többek között az alábbiak:

- munkaerőpiaci képzés (munkanélküli és inaktív személyek szakmai képzése, továbbképzése, készségfejlesztése,felkészítése a munkavállalásra stb.),
- közvetítés (kompetencia alapú közvetítés az álláskeresők és a munkáltatók irányába egyaránt),
- egyéni képességek felmérését követő személyre szabott munkaerőpiaci szolgáltatások megvalósítása, álláskeresést segítő tanácsadás,
- az egyéni álláskeresés ösztönzése, segítése,
- foglalkoztatást ösztönző támogatások (a foglalkoztatás költségeit csökkentő pénzügyi támogatások),
- az álláskeresők földrajzi mobilitásának támogatása.

Munkaerő piaci szolgáltatások fejlesztése

Az aktív munkaerőpiaci intézkedések hatékonyságának és eredményességének javításához szükséges a foglalkoztatási szolgálat által nyújtott szolgáltatások minőségének, célzottságának, kapacitásainak javítása, valamint a foglalkoztatási szolgálat szolgáltató, támogató, fejlesztő, közvetítő szerepének erősítése. Olyan személyre szabott közvetítést, szolgáltatásokat, tanácsadást, mentorálást és egyéb támogatásokat kell nyújtania a munkanélkülieknek, amelyek a munkaerőpiacra való be- illetve visszalépést és bennmaradást hatékonyan segítik. Ez az egyén problémáinak feltérképezésével, majd az egyéni problémákra illesztett, személyre szabott megoldási módok kiválasztásával és alkalmazásával érhető csak el. Erősíteni kell a munkaerőpiaci átmeneteket segítő tevékenységet, illetve azon eszközöket, melyek segítségével a munkaügyi szervezet minél több, a munkaerőpiaci belépéshez segítséget igénylő emberhez el tud jutni (pl. online megjelenést). Emellett erősíteni szükséges a munkáltatói kapcsolatokat, az állásfeltáró és a közvetítési tevékenységet, valamint azokat vállalkozások – különösen a kkv-k – számára nyújtott szolgáltatásokat (alapvető HR szolgáltatások, főleg a munkaerő-kiválasztás, motiválás és beilleszkedés kapcsán stb.), amelyek a munkahelyek megőrzése és bővítése mellett a vállalkozások versenyképességének javításához is hozzájárulnak. A munkavállalók mobilitásának támogatásában jelentős szerepe van az EURES szolgáltatásoknak, amelyek finanszírozásában az ESZA támogatás szerepe meghatározó lesz. A munkaerőpiac megfelelő működéséhez emellett indokolt a munkaerő-piaci szolgáltatások és programok nyomon követési rendszerének fejlesztése, a transznacionális együttműködések erősítése. Mindezt kiegészíti a foglalkoztatási szolgálat eszköztárának fejlesztése, korszerűsítése.

TERVEZET

Főbb célcsoportok (indikatív): 1.1: munkanélküliek és inaktívak
1.2 – 1.3: hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak
1.4: NFSZ munkavállalói, álláskeresők, munkáltatók, kkv-k

Specifikus célterületek: a prioritási tengely által lefedett minden régió

Kedvezményezettek típusai: 1.1: NFSZ-en keresztül, a tényleges kedvezményezettek a vállalkozóvá váló munkanélküliek és inaktívak.
1.2: Nemzeti Foglalkoztatási Alapon (NFA) keresztül a munkáltatók
1.3: NFSZ-en keresztül, a tényleges a munkanélküliek és inaktívak, illetve az őket foglalkoztatók.
1.4: Nemzeti Munkaügyi Hivatal (NMH), munkaügyi központok, NFSZ-szel együttműködő szervezetek

2.5.3.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

- Szakmai szempontok: az intézkedések végrehajtása során biztosítani kell a megfelelő célzottságot és az egyenlő hozzáférés lehetőségét az azonos helyzetű célcsoport tagoknak.
- Végrehajtási szempontok: az intézkedéseket – figyelembe véve a 2007-2013 közötti időszak tapasztalatait – a hazai foglalkoztatáspolitikai intézkedésekkel összehangoltan, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap rendszerén keresztül tervezzük megvalósítani, így biztosítva a szakmai koordinációt és a megfelelő pénzügyi végrehajtást.
- Területi szempontok: A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálaton keresztüli végrehajtás az aktív eszközök tekintetében biztosítja a megfelelő területi lefedettséget és a hozzáférhetőséget a hátrányos helyzetű térségekben is.
- Horizontális szempontok érvényesítése: kötelező elvárás minden projektgazdával szemben, aminek a megvalósításához útmutató áll majd rendelkezésükre.

2.5.3.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Visszatérítendő támogatás alkalmazását a vállalkozóvá válás segítése esetében tervezzük. Ez a támogatás indokolt esetben vissza nem térítendő támogatási elemekkel is ötvözhető lesz.

2.5.3.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Nem releváns.

TERVEZET

2.5.3.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként) és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv)

62. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[48]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A képzésben résztvevő alacsonyan képzettek (ISCED1, ISCED2) száma	fő	ESZA	fejletlenebb	32 000	NFSZ	évente
nem releváns	A támogatott intézkedésekben résztvevő hátrányos helyzetű személyek száma	fő	ESZA	fejletlenebb	125 000	NFSZ	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2: (6. prioritástengely) ESZA rendelet 3. cikk (1) a) ii.: *A fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációjának segítése*

2.5.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

SPECIFIKUS CÉL 3: A fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációjának segítése

Elősegíteni a munkába állását, illetve az elhelyezkedéshez szükséges képzettség, tudás, kompetenciák megszerzését azon 15-24 éves nem foglalkoztatott fiatalok esetében, akik nem vesznek részt szakképzésben és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytatnak tanulmányokat.

Elvárt eredmények:

A fejlesztések eredményeként javul a hátrányos helyzetű, nem dolgozó, illetve oktatásban vagy képzésben nem résztvevő fiatalok foglalkoztathatósága, képzettsége, szakmai gyakorlati ismeretei, munkavállalási hajlandósága, ezáltal munkaerőpiaci kilátásaik, elhelyezkedési esélyeik és foglalkoztatásuk.

[48] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

63. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[49] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

64. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mérték-egység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mérték-egység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[50] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Munkanélküli résztvevők száma, akiknek a támogatott programba való belépést követő 4 hónapon belül álláslehetőséget kínálnak fel, vagy lehetőséget kapnak képesítést nyújtó oktatásban, vagy képzésben, vagy gyakornoki programban való részvételre	fejletlenebb YEI régiók	fő	ESZA r. II. melléklet A YEI indikátorai	0	fő	2013	108 000	NFSZ	évente

[49] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[50] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[50] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Munkanélküli résztvevők száma, akiknek a támogatott programba való belépést követő 4 hónapon belül álláslehetőséget kínálnak fel, vagy lehetőséget kapnak képesítést nyújtó oktatásban, vagy képzésben, vagy gyakornoki programban való részvételre	nem YEI régiók	fő	ESZA r. II. melléklet A YEI indikátorai	0	fő	2013	27 000	NFSZ	évente
nem releváns	Tartósan munkanélküli résztvevők száma, akiknek a támogatott programba való belépést követő 4 hónapon belül álláslehetőséget kínálnak fel, vagy lehetőséget kapnak képesítést nyújtó oktatásban, vagy képzésben, vagy gyakornoki programban való részvételre	fejletlenebb YEI régiók	fő	ESZA r. II. melléklet A YEI indikátorai	0	fő	2013	25 000	NFSZ	évente
nem releváns	Tartósan munkanélküli résztvevők száma, akiknek a támogatott programba való belépést követő 4 hónapon belül álláslehetőséget kínálnak fel, vagy lehetőséget kapnak képesítést nyújtó oktatásban, vagy képzésben, vagy gyakornoki programban való részvételre	nem YEI régiók	fő	ESZA r. II. melléklet A YEI indikátorai	0	fő	2013	8 500	NFSZ	évente
nem releváns	A támogatott programban résztvevők közül 6 hónappal a programból való kilépést követően képesítést nyújtó oktatásban, vagy képzésben, vagy gyakornoki programban résztvevők száma	fejletlenebb	fő	ESZA r. II. melléklet A YEI indikátorai	0	fő	2013	22 000	NFSZ	évente

TERVEZET

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[50] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	6 hónappal a támogatott programból való kilépést követően foglalkoztatott résztvevők száma	fejletlenebb	fő	ESZA r. II. melléklet A YEI indikátorai	0	fő	2013	48 000	NFSZ	évente
nem releváns	6 hónappal a támogatott programból való kilépést követően önfoglalkoztatottnak minősülő résztvevők száma	fejletlenebb	fő	ESZA r. II. melléklet A YEI indikátorai	0	fő	2013	3 500	NFSZ	évente

TERVEZET

2.5.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.5.5.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

2. intézkedés: Fiatalok (15-24 évesek) munkaerő-piaci integrációja

Az Ifjúsági garanciához kapcsolódó támogatások

Az Ifjúsági garancia részeként a fiatalok elhelyezkedésének segítése érdekében minden 25 év alatti fiatalt foglalkoztató munkáltató garantált járulékkedvezményben részesül hazai forrásból. Az intézkedés célja, hogy az általánosan elérhető támogatást kiegészítve célzott támogatásokkal segítse a fiatalokat a megfelelő képzettség megszerzésében és a munkába állásban, és ezáltal megelőzze a fiatalkori munkanélküliség hosszútávon ható, az egyént és a társadalmat egyaránt érintő negatív következményeit. A 25 év alatti fiatalok – és köztük elsősorban a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek - számára a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatnak (NFSZ) a programba való bejelentkezést követő 4 hónapon belül fel kell kínálnia valamilyen konkrét segítséget, vagy támogatást az elhelyezkedéshez, a munkatapasztalatszerzéshez vagy az oktatásba, szakképzésbe való be/visszalépéshez. Az intézkedés keretében kerülnek felhasználásra a Youth Employment Initiative (YEI) keretében Magyarországra allokált források is, amelyekre a fiatalok munkanélkülisége szempontjából négy legrosszabb helyzetű régió jogosult, és amelyek az ESZA forrásokkal együttesen használhatók fel.

Az intézkedés többek között az alábbi szolgáltatásokat és támogatásokat foglalja magában: állásközvetítés, gyakornoki program, munkatapasztalat-szerzés támogatása, bértámogatás, mobilitási támogatás, vállalkozóvá válás támogatása, szakképzési lehetőség, az oktatásba való visszalépés segítése, kompetencia-fejlesztés. Ezenkívül az intézkedés finanszírozza azokat a személyes munkaerőpiaci szolgáltatásokat (mentorálás, pályaorientáció, tanácsadás stb.) és a közvetlenül az NFSZ által nyújtott szolgáltatás nyújtásához szükséges belső kapacitásokat is, amelyek az NFSZ a célcsoportba tartozó fiataloknak nyújt a programba vonást követően. A programba belépő fiatalok számára olyan támogatási lehetőségek is felajánlhatók az Ifjúsági garancia keretében, amelyek más – hazai vagy uniós forrásból finanszírozott – intézkedések részét képezik.

Főbb célcsoportok: 15-24 éves nem foglalkoztatott fiatalok, akik nem vesznek részt szakképzésben és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytatnak tanulmányokat (az időszak elején az intézkedés a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetűekre fókuszál, a célcsoport fokozatosan bővíthető)

TERVEZET

Specifikus célterületek: a prioritási tengely által lefedett minden régió (beleértve a YEI célrégiókat, és a YEI-ben nem kedvezményezett régiókat is)

Kedvezményezettek típusai: NFSZ-en keresztül valósul meg, küldő partnerekkel együttműködve

2.5.5.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Szakmai szempontok: az intézkedés végrehajtását olyan intézményrendszerre kell építeni, amely megfelelő kapacitásokkal rendelkezik minden érintett régióban, kapacitásaival és eszközrendszerével képes biztosítani az intézkedés garancia jellegét, biztosítani tudja a megfelelő koordinációt azokkal az intézményekkel, amelyek külső partnerként (pl. közoktatási intézmények) kapcsolódnak az intézkedés végrehajtásához.

Horizontális szempontok érvényesítése: kötelező elvárás a projektgazdával szemben, aminek a megvalósításához útmutató áll majd rendelkezésükre.

Végrehajtási szempontok: az intézkedés végrehajtási mechanizmusát úgy kell kialakítani, hogy a támogatott lehetőségek a fiatalokhoz és az őket foglalkoztató vállalkozásokhoz gyorsan és kevés adminisztráció mellett jusson el, és megfelelően biztosított legyen az ESZA és a YEI források felhasználásának nyomon követése.

2.5.5.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Visszatérítendő támogatás alkalmazását a vállalkozóvá válás segítése esetében tervezzük. Ez a támogatás indokolt esetben vissza nem térítendő támogatási elemekkel is ötvözhető lesz.

2.5.5.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazás *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*a

Nem releváns.

TERVEZET

2.5.5.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként) és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv)

65. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[51]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A támogatott intézkedésekben résztvevő fiatalok száma	fő	ESZA	fejletlenebb	130 000	NFSZ	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 3: *(6. prioritástengely) ESZA rendelet 3. cikk (1) b) v.: A szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése.*

2.5.6. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

SPECIFIKUS CÉL 4: Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása és a szociális gazdaság fejlesztése

Célunk az, hogy a szociális gazdaság hosszabb távon átvezessen a nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatásba, és fenntartható munkalehetőségeket teremtsen, valamint hogy a hátrányos helyzetű csoportok elhelyezkedését segítő helyi és innovatív kezdeményezések valósuljanak meg.

Elvárt eredmények:

A fejlesztések eredményeként nő a fenntartható munkalehetőségek száma a szociális gazdaságban, és javul a hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak foglalkoztathatósága.

TERVEZET

[51] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

66. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[52] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyako-riság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*

67. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azo-nosító	Indikátor	Régiókategó-ria vagy YEI	Mérték-egység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mérték-egység a bázis és célértékhez	Bázis-év	Célér-ték[53] (2022)	Adat-forrás	Jelentési gyakoriság
nem rele-váns	A támogatott képzésben képesítést szerzők száma	fejletlenebb	fő	közvetlen közös ESZA eredmény-mutató célértékkel Melléklet 3.a „a program elhagyásának pillanatában képesítést szerző résztvevők”	0	fő	2013	3 000	NFSZ	évente
nem rele-váns	A támogatott prog-ramból való kilé-péskor foglalkozta-tott résztvevők száma	fejletlenebb	fő	közvetlen közös ESZA eredmény-mutató célértékkel Melléklet 3.a „a program elhagyásának időpontjá-ban foglalkoztatásban levő részt-vevők”	0	fő	2013	4 000	NFSZ	évente

[52] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[53] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[53] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	6 hónappal a támogatott programból való kilépést követően foglalkoztatott résztvevők száma	fejletlenebb	fő	A résztvevőkre vonatkozó hosszabb távú közös eredmény-mutató Melléklet 4. célértékkel	0	fő	2013	2 800	NFSZ	évente

TERVEZET

3. intézkedés: Szociális gazdaság és non-profit foglalkoztatási programok támogatása

A szociális gazdaság fejlesztése, társadalmi vállalkozások támogatása

A foglalkoztatási lehetőségek bővítésének elengedhetetlen eszköze a jellemzően helyi keresletre reagáló, olyan gazdasági tevékenységek és szervezetek támogatása és rendszerszerű fejlesztése, amelyek ötvözik az üzleti és a közösségi szempontokat. A szociális gazdaság fejlesztéséhez a GINOP 4. prioritása az infrastrukturális feltételek biztosításával járul hozzá, ami komplementer ennek az intézkedésnek az ESZA-típusú beavatkozásaival. A társadalmi vállalkozások működéséhez többnyire nélkülözhetetlen az állam támogatása, de hosszabb távon legalább részben önfenntartó működést kell elérniük. Olyan támogatási rendszert alakítunk ki, amely kiszámíthatóvá, tervezhetővé teszi a szociális gazdaság szereplőinek tevékenységét, és így az általuk kínált munkalehetőségeket is. Ezek a helyi kezdeményezések biztosíthatják a tartósan munkanélküliek egy részének a foglalkoztatását, egyfajta köztes – célját tekintve hosszabb távon a nyílt munkaerőpiacra átvezető – munkaerőpiac felé terelve őket. Az intézkedés magában foglalja a szociális gazdaság szereplőinek, köztük a társadalmi vállalkozásoknak az üzleti modelljének fejlesztését, az ehhez kapcsolódó tanácsadást, szervezetfejlesztést, képzést, valamint a szociális gazdaság kiépítésének szakmai támogatását, építve a korábbi szociális gazdaság programok kapcsán kiépített intézményi kapacitásokra. A támogatás kedvezményezettjei a szociális gazdaság szereplői:

A szociális gazdaságon belül ez az intézkedés az alábbi két fő területre koncentrál[54]:

Társadalmi vállalkozások ösztönzése és támogatása:

A cél új társadalmi vállalkozások létrehozásának segítése, illetve már működő társadalmi vállalkozások dinamizálása és stabilizálása – piacképes termékek és szolgáltatások előállításának ösztönzése révén, fenntartható üzleti modell alapján – tartós foglalkoztatási lehetőségek létrehozása érdekében. Várhatóan ezek a vállalkozások önfenntartóvá válnak hosszabb távon. A társadalmi vállalkozások támogatása folyamatos tanácsadást/mentorálást tesz szükségessé, valamint pénzügyi ösztönzőket vissza nem térítendő és visszatérítendő támogatás formájában.

„Tranzit" foglalkoztatás a hátrányos helyzetűek számára:

A „tranzit" foglalkoztatási kezdeményezések átfogó egyéni fejlesztést és képzést, illetve átmeneti foglalkoztatási lehetőségeket biztosítanak a munkanélküliek számára a nyílt

[54] A leghátrányosabb helyzetű csoportok (pl. megváltozott munkaképességűek) részére tartósan támogatott munkalehetőségek, egyfajta „védett" foglalkoztatás biztosítására van szükség, melynek ESZA lábát az EFOP, ERFA lábát a GINOP 4. prioritása támogatja.

TERVEZET

munkaerőpiaci elhelyezkedésre való felkészítésük érdekében. Ez a nyílt munkaerőpiac felé vezető első lépésnek tekinthető.

Nem állami szervezetek komplex foglalkoztatási programjai

A nem állami szervezetek is megvalósítanak olyan komplex foglalkoztatási programokat, amelyek nem a szociális gazdaság keretei között valósulnak meg, de valamilyen lokális gazdasági lehetőségre építve segítik a nem foglalkoztatottak munkához jutását. Ezek a programok jellemzően egy-egy specifikus célcsoport munkaerőpiaci problémáinak orvoslására kínálnak megoldást, kiegészítve a foglalkoztatási szolgálat által nyújtott támogatásokat és szolgáltatásokat. Szükséges továbbá azoknak a kezdeményezéseknek a támogatása is, amelyek célja a foglalkoztatáspolitika eszközeinek fejlesztése, megújítása, a személyre szabottság erősítése, és amelyek a gyakorlati tapasztalatok elemzésével hozzájárulnak a munkaerőpiaci szolgáltatások rendszerének fejlesztéséhez is. A fenti kezdeményezések támogatásához olyan rendszert kell kialakítani, ami az adminisztráció egyszerűsítésével és a végrehajtás folyamatos szakmai támogatásával és minőségbiztosításával lehetővé teszi a kisebb civil szervezetek, helyi szereplők átlátható, stabil részvételét is, a foglalkoztatási szolgálattal együttműködve.

Főbb célcsoportok (indikatív):	3.1: hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak, a szociális gazdaság szereplői, társadalmi vállalkozások 3.2: hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak
Specifikus célterületek:	a prioritási tengely által lefedett minden régió
Kedvezményezettek típusai:	3.1: társadalmi vállalkozások és a szociális gazdaság egyéb szereplői (szervezeti formától függetlenül) 3.2: foglalkoztatási célú nem állami non-profit szervezetek és a velük együttműködő vállalkozások

2.5.6.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

- Szakmai szempontok: a szociális gazdaság, a társadalmi vállalkozások fejlesztését támogató konstrukciók esetében a közösségi/társadalmi célok érvényesítése mellett kiválasztási szempontnak tekintjük a fenntarthatóságot, a pénzügyi megalapozottságot. A nem állami szervezetek foglalkoztathatóságot javító programjai esetében elvárás a célcsoportok igényeihez igazodó eszközök alkalmazása, a személyre szabottság és a képzések esetében a helyi, térségi munkaerő-piaci lehetőségek figyelembe vétele.
- Horizontális szempontok érvényesítése: kötelező elvárás minden projektgazdával szemben, aminek a megvalósításához útmutató áll majd rendelkezésükre.

TERVEZET

A végrehajtás mechanizmusát tekintve global grant eljárás alkalmazását tervezzük annak érdekében, olyan formában, hogy a megvalósító szervezetek pénzügyi támogatása mellett a folyamatos szakmai támogatás is biztosítható legyen

2.5.6.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A fenntarthatóságra való ösztönzés egyik eszközeként visszatérítendő támogatás alkalmazását is tervezzük a társadalmi vállalkozások támogatása esetében, ami kombinálható vissza nem térítendő támogatási elemekkel.

2.5.6.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazás *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*a

Nem releváns.

2.5.6.4 Output indikátorok (beruházási prioritásonként) és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv)

68. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[55]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A támogatott társadalmi vállalkozások száma	db	ESZA	fejletlenebb	100	NFSZ	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 4: (6. prioritástengely) ESZA rendelet 3. cikk (1) c) iii.: *az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerőpiaci igényekhez való jobb igazítása, beleértve a szakoktatás és -képzés színvonalának a javítását, a munkahelyi tanulási és a tanulószerződéses gyakorlati képzési rendszerek, mint pl. a duális oktatási rendszerek kialakítását és továbbfejlesztését.*

2.5.7. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

[55] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

SPECIFIKUS CÉL 5: Az egész életen át tartó tanulás ösztönzése és támogatása

Célunk az, hogy a felnőtt lakosság minél nagyobb aránya vegyen részt oktatásban/képzésben, és lehetőségük legyen a munkaerő-piaci szempontból releváns készségek, megszerezésére.

Elvárt eredmények:

A fejlesztések eredményeként javul a munkaerő kínálat képzettségi szintje és foglalkoztathatósága, különös tekintettel az alacsonyan képzettekre.

SPECIFIKUS CÉL 6: A gazdaság igényeihez igazodó képzési intézményrendszer kialakítása

Célunk az, hogy a szakképzési és felnőttképzési intézményrendszer minél rugalmasabban és gyorsabban tudjon reagálni a gazdasági változásokra, és a képzési kimenetek megfeleljenek a vállalkozások igényeinek.

Elvárt eredmények:

A fejlesztések eredményeként javul a szakképzés és felnőttképzés minősége, munkaerő-piaci relevanciája.

TERVEZET

69. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[56] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

70. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mérték-egység	Bázis érték	Mérték-egység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[57] (2022)	Adat-forrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A támogatott képzésben képesítést szerzők száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	80 000	EMIR / NFSZ	évente
nem releváns	A támogatott képzésben képesítést szerző alacsonyan képzettek száma	fejletlenebb	fő	0	fő	2013	17 000	EMIR / NFSZ	évente

[56] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[57] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.5.8. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.5.8.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

4. intézkedés: Egész életen át tartó tanulás ösztönzése a szak- és felnőttképzés támogatásával és fejlesztésével

Kompetencia-fejlesztés és képzés

A munkaerő versenyképességének, alkalmazkodóképességének fejlesztéséhez és tanulási hajlandóságának javításához hozzájárul a képzéshez való hozzáférés segítése. Az intézkedés egyrészt a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű alacsony képzettségűek, szakképesítéssel nem, vagy elavult szakképesítéssel rendelkezők számára kínál képzési lehetőséget, másrészt sor kerül a munkaerőpiaci kulcskompetenciákat (pl. idegen nyelvi kompetenciák, vállalkozói ismeretek, munkavállaláshoz kapcsolódó ismeretek, stb.) fejlesztő képzési programok, valamint gazdasági szerkezetváltáshoz kapcsolódó (át)képzési programok indítására. (Az IKT kulcskompetenciák fejlesztését célzó képzéseket a GINOP 3. prioritása támogatja.) Az intézkedés kiemelt célja a közfoglalkoztatásban résztvevők részére képzési és kompetenciafejlesztési, illetve a közfoglalkoztatásból történő kivezetést támogató személyes szolgáltatások kialakítása és nyújtása összhangban a vonatkozó országspecifikus ajánlással (közfoglalkoztatás aktivizáló elemeinek erősítése), a felnőttképzésért felelős miniszter irányításával a közfoglalkoztatásért felelős miniszter bevonása mellett.

A szakképzés és felnőttképzés fejlesztése, a duális képzés elterjesztése

A munkaerőpiaci igényeknek megfelelő szak- és felnőttképzési intézményrendszer megteremtésével cél, hogy a szak- és felnőttképzés hatékonyabban szolgálja a gazdaság és a társadalom igényeit, és megfelelő keretet jelentsen az egész életen át tartó tanuláshoz. Cél egy átláthatóbb, kevésbé bürokratikus, hatékonyabban ellenőrizhető rendszer kialakítása, amely biztosítja, hogy a szak- és felnőttképzésből minőségi, a munkaerőpiacon közvetlenül hasznosítható tudással kerüljenek ki a résztvevők, és hozzájárul, hogy képzésből kikerülők elhelyezkedési aránya javuljon. Szükséges az iskolai rendszerű és iskolai rendszeren kívüli szakképzésben egyaránt a gazdaság és a képzés közvetlen kapcsolatának megteremtése, a duális képzés elterjesztése és megerősítése, kapcsolódva a gazdaságfejlesztési intézkedésekhez is. Támogatni fogjuk továbbá a szak- és felnőttképzés korszerűsítéséhez szükséges tananyag-, taneszköz- és intézményhálózat fejlesztését, a gyakorlati képzőhelyek fejlesztését, a szakképzési kerettantervek továbbfejlesztését, rendszerszerű felülvizsgálatát, a szakképzésben résztvevők (iskolák,

TERVEZET

gyakorlati képzők és felnőttképzők egyaránt) szakmai tanárainak és gyakorlati oktatóinak (tovább)képzését, határon túli együttműködéseket. Emellett indokolt a képzéshez és vizsgáztatáshoz kapcsolódó adminisztrációs terhek csökkentése, a pályakövetés rendszerének fejlesztése, az ország egészében elérhető, hozzáférhető, megbízható és naprakész információkat biztosító pályaorientációs rendszer fejlesztése, a munkaerő-piaci előrejelzések készítése és eredményeinek rendszerszintű felhasználása, gyakornoki programok indítása, beleértve a transznacionális programokat is. A szakképesítések szakmai tartalmának és a képzési időknek rendszeres felülvizsgálatának rendszerét is szükséges kialakítani, amely a munkaerőpiac igényeit és visszajelzéseit is becsatornázza. Az intézkedések egyik kiemelt célja a szakképzési rendszer hatékonyabbá és rugalmasabbá tétele, amely mind a kibocsátás szerkezetében, mind a képzések tartalmában és minőségében megfelel a munkaerőpiac igényeinek transznacionális tevékenységekkel is kiegészítve. Cél továbbá, hogy a megfelelő korai pályaválasztás elősegítésével csökkenjen a lemorzsolódás és a pályakezdők munkanélkülisége. Az első iskolai rendszerű szakképzésben legyen hangsúly a szakmai kompetenciákon kívül az alap- és kulcskompetenciák fejlesztésén – ide értve legalább egy idegen nyelv ismeretét -, ezzel csökkentve a lemorzsolódást és a korai iskolaelhagyók számát, valamint megalapozva az egész életen át tartó tanulást, a szakmai és kulcskompetenciák további fejlesztését. A tervezett fejlesztések építenek a korábbi programokban (köztük a TÁMOP keretében) megvalósult fejlesztésekre.

Főbb célcsoportok (indikatív):	4.1: munkaképes korú felnőtt népesség, különösen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők és a közfoglalkoztatásban résztvevők 4.2: a szak- és felnőttképzésben résztvevő, munkavállalási korú népesség, valamint az őket foglalkoztató munkáltatók
Specifikus célterületek:	a prioritási tengely által lefedett minden régió
Kedvezményezettek típusai:	4.1: az intézkedés végrehajtása az NFSZ-en keresztül történik, külső szolgáltatók bevonásával. A támogatás tényleges kedvezményezettjei a kompetencia-fejlesztésben és képzésben érintett munkaképes korú népesség 4.2: az intézkedés végrehajtása a Nemzeti Munkaügyi Hivatalon keresztül történik, ahol szükséges, külső partnerek (köztük kamarák) bevonásával. A támogatás tényleges kedvezményezettjei (címzettjei) a képzésben érintett munkaképes korú népesség, valamint közvetve az intézkedésben támogatott egyéneket foglalkoztató munkáltatók.

2.5.8.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

- Szakmai szempontok: Kiemelt célcsoportnak tekintjük az alacsonyan képzetteket (ISCED1, ISCED2), amit a konstrukciók tervezése során figyelembe kell venni.

TERVEZET

- Végrehajtási szempontok: A képzési programokhoz olyan végrehajtási mechanizmust kell kialakítani, ami a résztvevők számára könnyen hozzáférhetővé teszi a képzés lehetőségét, egyszerűsíti az adminisztrációt, és nagy létszámú résztvevő támogatását teszi lehetővé. A korábbi végrehajtási tapasztalatok alapján ez pályázati úton megvalósított, nagyszámú projekt helyett központosított lebonyolítás mellett biztosítható.
- Horizontális szempontok érvényesítése: kötelező elvárás minden projektgazdával szemben, aminek a megvalósításához útmutató áll majd rendelkezésükre

2.5.8.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Ezen beruházási prioritás keretében nem tervezzük pénzügyi eszközök alkalmazását.

2.5.8.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.5.8.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként) és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv)

71. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[58]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A képzésben részt vevők száma	fő	ESZA	fejletlenebb	110 000	NFSZ	évente
nem releváns	A képzésben résztvevő alacsonyan képzettek (ISCED 1, ISCED2) száma	fő	ESZA	fejletlenebb	30 000	NFSZ	évente
nem releváns	A gyakornoki programban résztvevők száma	fő	ESZA	fejletlenebb	10 000	NFSZ	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 5: (6. prioritástengely) ESZA rendelet 3.cikk (1) a) v.: *a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez*

[58] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

2.5.9. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

SPECIFIKUS CÉL 7: A vállalatok alkalmazkodóképességének javítása

Ennek alapvető eleme a működéshez igazított rugalmas munkaszervezési módszerek elsajátítása.

Elvárt eredmények:

A fejlesztések eredményeként növekszik a munkahelyi rugalmasság a vállalatoknál, valamint javul a munkaügyi ellenőrzés hatékonysága és a be nem jelentett munkavégzéssel, valamint a munkaegészségüggyel és munkavédelemmel kapcsolatos munkaadói és munkavállalói tudatosság.

TERVEZET

72. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[59] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

73. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként, régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték[60] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A prioritástengely rugalmasságot célzó fejlesztésekkel érintett munkahelyek száma	fejletlenebb	fő	0	db	2013	1500	EMIR NFSZ	évente

[59] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[60] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.5.10. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.5.10.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

5. intézkedés: Munkaerő-piaci alkalmazkodóképesség fejlesztése

Munkahelyi rugalmasság elterjesztése

A foglalkoztatás rugalmas módjaival mind a keresleti, mind a kínálati oldalon potenciális „tartalékok" szabadíthatók fel, ami növelheti a foglalkoztatottak számát. Vállalati oldalról a rugalmas foglalkoztatás növelheti a gazdasági alkalmazkodóképességet és ezáltal a versenyképességet is. Az intézkedés célja egyrészt a vállalati alkalmazkodóképesség, versenyképesség fejlesztése, a működéshez igazított rugalmas munkaszervezési módszerek elsajátítása révén. Másrészt több olyan csoport is van a munkaerőpiacon, amely valamilyen oknál fogva nem tud, vagy nem akar hagyományos foglalkoztatási formában elhelyezkedni kisgyermek nevelése, idős hozzátartozó gondozása, vagy oktatásban való részvétel miatt. E potenciál kihasználásának támogatására olyan beavatkozások szükségesek, amelyek egyrészt javítják a vállalati munkaszervezési kultúrát, segítik a rugalmas munkaszervezési formák elterjesztését, illetve a családbarát munkahelyi környezet kialakítását (pl. vállalati és intézményi gyermekfelügyelet) és az alternatív gyermekellátási formák támogatását (pl. családi napközik).

A jogszerű foglalkoztatás ösztönzése

Mind adópolitikai, mind társadalmi szempontból fontos cél, hogy a foglalkoztatáson belül csökkenjen a be nem jelentett, illetve „aluljelentett" munkavállalók aránya. A fekete foglalkoztatás vállalati szempontból a „legrugalmasabb" foglalkoztatási forma, hiszen nincs szerződéses háttere, ami alapján kikényszeríthető lenne a rendszeres bérfizetés, a munkaidő szabályozása. A be nem jelentett foglalkoztatás az egyén részéről ugyanakkor kiszolgáltatottságot, az egészségügyi és nyugdíjjogosultság szünetelését, gazdasági szempontból versenytorzulást, költségvetési szempontból pedig kieső bevételeket jelent. A munkahelyi rugalmasság ösztönzésével párhuzamosan tehát olyan célzott beavatkozásokra is szükség van, amelyek segítik a legális foglalkoztatás elterjesztését, a kiszolgáltatottságot eredményező foglalkoztatási formák visszaszorítását és javítják a munkaügyi ellenőrzés hatékonyságát. Ezen túl a munkahelyek minőségének javítása érdekében nélkülözhetetlen a munkavédelmi, munkaegészségügyi, munkahelyi egészségfejlesztési szempontokat érvényre juttató beavatkozások támogatása is. A munkavállalói és munkáltatói tudatossággal, a jogi környezetből fakadó lehetőségekkel és kötelességekkel kapcsolatos információk átadása kapcsán fontos szerepet kapnak majd a szo-

TERVEZET

ciális partnerek által nyújtott tanácsadói szolgáltatások. A társadalmi, gazdasági konzultáció és a szociális párbeszéd fejlesztése érdekében fontos továbbá a társadalmi partnerek képviseleti erejének növelése.

Főbb célcsoportok (indikatív):	5.1: a rugalmas munkaszervezést alkalmazó munkáltatók és munkavállalói 5.2: munkavállalók és munkáltatók
Specifikus célterületek:	a prioritási tengely által lefedett minden régió
Kedvezményezettek típusai:	5.1: az intézkedés kedvezményezettjei a munkáltatók, köztük vállalkozások 5.2: az intézkedés végrehajtása (NFSZ, NAV stb.) keresztül történik.

2.5.10.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

- Végrehajtási szempontok: A képzési támogatások esetében olyan kiválasztási és végrehajtási mechanizmust kell kialakítani, ami a vállalkozások és a munkavállalók számára könnyen hozzáférhetővé teszi a képzés lehetőségét, és minimalizálja az adminisztrációs terheket.
- Horizontális szempontok érvényesítése: kötelező elvárás minden projektgazdával szemben, aminek a megvalósításához útmutató áll majd rendelkezésükre.

2.5.10.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Visszatérítendő támogatási forma alkalmazását a vállalkozás indításának támogatása esetében tervezzük, ami kombinálható lesz vissza nem térítendő támogatási elemekkel is.

2.5.10.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Nem releváns.

2.5.10.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként) és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv)

TERVEZET

74. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[61]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A támogatott vállalkozások száma	db	ESZA	fejletlenebb	800	EMIR	évente
nem releváns	A támogatott munkáltatói és munkavállalói érdekképviseleti szervezetek száma	fő	ESZA	fejletlenebb	célérték nélkül	EMIR	évente

2.5.11. Külön rendelkezések az ESZA[62]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)

A prioritás mindenekelőtt *a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése tematikus célhoz (8. tematikus cél)* járul hozzá, elsődlegesen a munkaerő-kínálat fejlesztését és bővítését szolgáló intézkedésekkel. Ezek közül a legfontosabbak az aktív munkaerőpiaci intézkedések, amelyeknek az álláskeresők minél nagyobb hányadát kell lefedni a nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatás ösztönzése érdekében. Ezzel egyidejűleg szükséges a szolgáltatások minőségének és hatékonyságának javítása is.

A magyarországi munkaerő-piaci kihívások kezeléséhez olyan átfogó stratégiára van szükség, amely emellett más tematikus célokhoz sorolt beavatkozásokra is épít. Ily módon a prioritási tengely hozzájárul *a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem céljához (9. tematikus cél)* is, elsősorban a szociális gazdasághoz kapcsolódó támogatások révén. Ezek célja, hogy a szociális gazdaságban rejlő foglalkoztatási potenciál erősítésével növelje a hátrányos helyzetűek foglalkoztatási lehetőségeit.

Végül a prioritási tengely hozzájárul *az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás (10. tematikus cél)* céljának teljesüléshez is, mivel a munkaerő kínálat fejlesztése érdekében támogatja a képzési lehetőségek bővítését, segíti a képzéshez való hozzáférést, és támogatja a szak- és felnőttképzés rendszerének fejlesztését.

A társadalmi innovációt a prioritási tengely elsősorban a munkaerő-piaci programok és a szociális gazdaság esetében támogatja. A társadalmi vállalkozások sikeres fejlesztésének egyik fontos eszköze az innováció, innovatív megközelítések és megoldások kidolgozása. A támogatási rendszert ezen a területen úgy kell kialakítani, hogy az képes legyen befogadni, ösztönözni és tanácsadással és tapasztalatcserével támogatni az innovációt. A társadalmi innováció szükséges emellett ahhoz is, hogy a munkaerő-piaci szolgáltatások rendszere alkalmazkodni

[61] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

[62] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

TERVEZET

tudjon a változó gazdasági körülményekhez, és jobban igazodjon az egyes speciális helyzetű csoportok igényeihez. Ezt támogatja a 7. intézkedés.

Az innováció segítésében fontos szerepe lehet a nemzetközi együttműködésnek (transnational cooperation) is, ezért mindkét fent említett területen lehetőséget kívánunk biztosítani a nemzetközi együttműködésre, tapasztalatcserére. Ez nem elkülönült prioritási tengely, vagy intézkedés keretében valósul meg, hanem a releváns intézkedések részeként.

2.5.12. Teljesítménykeret (prioritás-tengelyekként)

A prioritás a foglalkoztatás bővítéséhez elsősorban a munkaerő-kínálat fejlesztésén és a nem foglalkoztatottak elhelyezkedésének ösztönzésén és támogatásán keresztül járul hozzá. Az indikátor összefoglalja a prioritástengely keretében támogatott, különböző típusú és célú, személyekre irányuló intézkedések kedvezményezettjeit.

75. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régiókategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
A támogatott programokba bevont résztvevők száma	fő	ESZA	fejletlenebb	120 000	365 000	EMIR / NFSZ	-

2.5.13. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

76-81. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák (külön táblázatok régiókategória szerint, ill. Alap szerint is, ha a prioritástengely több mint egy Alapot érint)

76. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		77. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		78. táblázat: Dimenzió 3 Terület		79. táblázat: Dimenzió 6 Területi teljesítés mechanizmusa		80. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[63] (Kizárólag ESZA)		81. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg

[63] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

76. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		77. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		78. táblázat: Dimenzió 3 Terület		79. táblázat: Dimenzió 6 Területi teljesítés mechanizmusa		80. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[63] (Kizárólag ESZA)		81. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA)
kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt

2.5.14. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

TERVEZET

2.6. Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése[64]

2.6.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés)

A prioritástengely elsősorban a vállalkozások versenyképességének növelését tűzi ki célul maga elé, azok forráshoz jutási lehetőségeinek pénzügyi eszközök alkalmazásával történő javítása révén, így alapvetően a 3. tematikus célkitűzéshez kapcsolódik. Ugyanakkor – tekintettel a pénzügyi eszközök széleskörű felhasználási lehetőségeire a – prioritástengely az 1. „A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése" a 8. „A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása" a 4. „Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban" és a 2. „Az IKT-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása" tematikus célkitűzésekhez is kapcsolódik.

A vállalkozások olyan pénzügyi jövedelemtermelő beruházásai, egyéb növekedési célhoz kapcsolható tevékenységei kerülnek támogatásra, amely esetében a hasznok alapvetően a vállalkozásoknál jelentkeznek. Az ilyen típusú fejlesztéseket elsősorban pénzügyi eszközökkel támogatjuk, feltéve, hogy állami beavatkozás nélkül a piacról ezek a fejlesztések nem lennének finanszírozhatóak.

A kormányzati jóváhagyás alatt álló kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika célkitűzéseit és eszközeit meghatározó stratégia (2014-2020) céljai között külön megjelenítésre került az az igény, hogy a KKV-k versenyképességének javítása érdekében szükséges a külső finanszírozási forrásokhoz való hozzáférés javítása.

A vállalkozások finanszírozási helyzetének javítását szolgáló eszközök (hitelek, garanciák, faktoring és lízing) általánosságban a 3. tematikus cél alatt jelennek meg csakúgy, mint 1. prioritástengelyhez kapcsolódó, nem foglalkoztatási célt szolgáló kombinált eszközök és a támogatásközvetítésben részt vevő pénzügyi közvetítők fejlesztésének támogatása.[65] Általánosságban elmondható, hogy a prioritástengelyben szereplő valamennyi további tematikus célkitűzés közvetve vagy közvetlenül hozzájárul a vállalkozások versenyképességének javításához is.

Az 1. tematikus célhoz kapcsolódóan a 2. prioritással kombinált hitel és garancia eszközök, valamint önállóan a kockázati tőke eszköz jelenik meg. A kockázati tőkealapok befektetései a K+F+I célú projektek megvalósítását támogatják, beleértve az IKT témájú beruházásokat is.

[64] A CPR rendelet tervezet 32. § (2) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelő ex-ante értékelés (ún. gap elemzés) készül, a prioritás tartalmának pontosítására a gap elemzés elkészültét követően kerül majd sor.

[65] Ez utóbbi beavatkozás bár vissza nem térítendő források alkalmazásával számol, szorosan kapcsolódik a pénzügyi eszközökhöz, ezért a tervezés jelen szakaszában a társadalmi egyeztetések lezárultáig célszerű a 6. prioritástengely keretében tartani.

TERVEZET

A 8. tematikus célhoz kapcsolódóan az 1. és 5. prioritással kombinált eszközök, illetve alapvetően foglalkoztatási szempontokat előtérbe helyező tőkebefektetésekre fókuszáló tőkealap létrehozását kívánjuk ösztönözni.

A 4. és a 2. tematikus cél eléréséhez kombinált eszközök alkalmazásával (4. és 3. prioritás) számolunk, ugyanakkor az IKT illetve az energiahatékonysági/megújuló energia alkalmazását is célzó projektek tisztán pénzügyi eszközök alkalmazásával történő támogatására lehetőség lesz a 3. tematikus célkitűzés alatt is.

A prioritástengely keretében a JEREMIE jellegű vállalkozásfejlesztési támogatások mellett megjelennek a jövedelemtermelő településfejlesztési projektek támogatását szolgáló pénzügyi eszközök is (JESSICA).

A vállalkozások versenyképességének javítását és a foglalkoztatási ráta növelését, a megújuló energia felhasználását és energiahatékonyság növelését, a digitális gazdaság fejlődésének előmozdítását valamint a K+F+I tevékenység ösztönzését külön prioritástengelyek, illetve intézkedések is szolgálják, emellett azonban fontosnak gondoljuk, hogy a vissza nem térítendő források mellett, vagy azokkal kombinálva pénzügyi eszközökkel is ösztönözzük ezen célok elérését.

Az általunk alkalmazott beavatkozási logika a következő: Pénzügyi eszközök használatára a finanszírozás területén tapasztalható piaci kudarc megléte esetén kerül sor. Pénzügyi eszköz önálló (egyéb, vissza nem térítendő forrásokkal finanszírozott fejlesztésekkel nem kombinált, vagy azokhoz nem kapcsolódó) használatára a 3. tematikus cél alatt kerül sor, függetlenül attól, hogy a versenyképesség javulása milyen típusú tevékenység következménye (általános célú fejlesztés, IKT fejlesztés, energiahatékonyság javítása, foglalkoztatás vagy K+F+I ösztönzés stb.).

A GINOP-ban vagy TOP-ban megjelenő vissza nem térítendő forrásokkal kombináltan felhasználásra kerülő pénzügyi eszközök a vissza nem térítendő forrásokkal azonos tematikus célkitűzések alatt jelennek meg, ugyanazon cél elérését szolgálva azáltal, hogy a projekt megvalósításához szükséges finanszírozási hátteret kiegészítik. Ennek megfelelően a prioritástengely keretében az 1., 2., 4., 8. tematikus célokhoz kapcsolódó pénzügyi eszközök az ugyanezen tematikus célhoz kapcsolódó vissza nem térítendő forrásokat egészítik ki, addig a 3. tematikus cél esetében megjelennek a kombináltan és önállóan felhasználásra kerülő pénzügyi eszközök is.

A vállalkozások alatt nemcsak a KKV-kat értjük, hanem ebbe beletartoznak az önkormányzat tulajdonában álló vállalkozások is (feltéve, hogy nincs lehetőségük piaci források bevonására). Az energiahatékonyság, megújuló energia használat területén az önkormányzatok és az önkormányzatok társulásai is kedvezményezettek lehetnek, alapvetően a TOP hasonló célú beavatkozásainak vissza nem térítendő forrásainak kiegészítése érdekében.

TERVEZET

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1: ERFA 5. cikk (3) c) *A termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése*

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2: ERFA 5. cikk (8) a) *Üzleti inkubátorok létrehozásának támogatása, valamint az önfoglalkoztatásba, mikrovállalkozásokba és cégalapításba való beruházások támogatása*

2.6.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 1: Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása

A gazdaság fenntartható növekedésének biztosítása érdekében fontos a vállalkozások teljesítményének erősítése, versenyképességének javítása. A finanszírozási forrásokhoz nem, vagy nem megfelelő mértékében hozzájutó vállalkozások verseny- és foglalkoztatási képességének fejlesztését forrásbevonási lehetőségeik javításával is ösztönözni kell. Ezen cél elérését támogatja a pénzügyi intézményrendszer képzési programokkal és a támogatott források közvetítéséhez szükséges informatikai háttér kiépítésével megvalósuló fejlesztése is.

Elvárt eredmények:

Célunk általánosságban a jelenleg nem megfelelő mértékben finanszírozott vállalkozások forráshoz jutásának elősegítése. Az elvárt eredmény az életképes vállalkozások beruházásaihoz és működéséhez szükséges forrás biztosítása kigazdálkodható nagyságú forrásköltség mellett, illetve a pénzügyi közvetítő rendszer megerősítése, hogy képes legyen ennek a feladatnak az ellátására. Ennek következtében javulhat a vállalkozások versenyképessége, továbbá képesek lehetnek új munkahelyek létrehozására, meglévő munkahelyek megtartására is. Emellett a jelen beruházási prioritások alatt megjelenő pénzügyi eszközök (refinanszírozás, garancia, tőke) önállóan, illetve kombinált felhasználás keretében kiegészítik a GINOP 1. prioritásának 2-5. intézkedéseihez, illetve a GINOP 5. prioritásának 1-3. intézkedéseihez rendelt vissza nem térítendő forrásokat, ezzel is segítve az ott részletezett célok elérését.

TERVEZET

82. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása	A prioritástengely keretében pénzügyi eszközöket igénybe vevő vállalkozások száma	db	fejletlenebb	0	2013	21 000	EMIR	évente

83. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázis-év	Célérték[66] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

[66] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.6.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.6.3.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

1. intézkedés: Pénzügyi eszközök hozzáférhetőségének javítása

A vállalkozások versenyképességének fejlesztését, foglalkoztatási képességének javítását a finanszírozási lehetőségeik megteremtése útján is ösztönözni kell. Ennek érdekében a szükséges finanszírozási források rendelkezésre állását hitel-, faktoring-, lízing- illetve tőkeprogramokkal, továbbá nagyobb kockázatvállalást ösztönző garanciatermékek működtetésével kell biztosítani, önállóan, illetve vissza nem térítendő forrásokkal kombinálva. A tőkeprogramoknál a növekedési szakaszra fókuszáló kockázati tőkealapok mellett – alapvetően foglalkoztatási fókusszal – megjelennek a célzott tőkealapok is. Az intézkedés ösztönözni kívánja a vállalkozások tőkepiaci megjelenését részvény és kötvénykibocsátásokhoz kapcsolódó támogatott garancia és társfinanszírozási programokkal, valamint a további vizsgálatok függvényében[67] itt jelenhet meg az EU-EIB KKV finanszírozásra vonatkozó kezdeményezésének támogatása is. A kombinált programok esetében a pénzügyi eszközök a GINOP 1. és 5. prioritás céljainak elérését a kiemelt ágazatok innováció és versenyképesség orientált komplex gazdaságfejlesztési programjaihoz, a kiemelt zónák és térségek gazdaságfejlesztési programjaihoz, a kiemelt vállalkozói célcsoportok differenciált gazdaságfejlesztési programjaihoz (beleértve a kiemelt esélyegyenlőségi célcsoportok foglalkoztatását) és a vállalkozások foglalkoztatás orientált fejlesztési programjaihoz, illetve a hátrányos helyzetű álláskeresők és a fiatalok vállalkozóvá válásához, valamint a társadalmi vállalkozások fejlesztéséhez nyújtott kiegészítő finanszírozás biztosításával támogatja. A kombinált programok esetében jelen intézkedés kizárólag a pénzügyi eszközt tartalmazza, a vissza nem térítendő forrást nem.

<u>*Főbb célcsoportok:*</u> A pénzügyi közvetítők szolgáltatásait közvetlen vagy közvetett módon igénybe vevő, Magyarország területén működő vállalkozások.

<u>*Specifikus célterületek:*</u> Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

[67] Feltéve, hogy a további egyeztetések, illetve a programfeltételek Bizottság által történő véglegesítését követően megszületik az erre vonatkozó hazai döntés, és a vonatkozó uniós szabályozás lehetővé teszi a program jelen beruházási cél alatt történő szerepeltetését.

TERVEZET

Kedvezményezettek típusai: pénzügyi intézmények (kizárólag a hitel és pénzkölcsön nyújtása, pénzügyi lízing, kezesség és bankgarancia vállalása pénzügyi szolgáltatások közül legalább egy tevékenységet végző pénzügyi intézmények), egyéb lízingcégek, megyei és fővárosi vállalkozásfejlesztési alapítványok és tőkealap-kezelők (pénzügyi közvetítők).

2. intézkedés: Támogatásközvetítésben részt vevő pénzügyi közvetítők fejlesztése

Az intézkedés célja az eredményes forrásközvetítéshez szükséges pénzügyi közvetítői kapacitások fejlesztése a közvetítő szervezetek részére kialakított képzési, tanácsadási programokkal, illetve a támogatás közvetítéséhez szükséges informatikai infrastruktúra kiépítésének támogatásával, annak érdekében, hogy több vállalkozás juthasson megfelelő nagyságú külső finanszírozáshoz. Az intézkedés vissza nem térítendő források alkalmazásával számol, így szükség esetén kiemelhető a pénzügyi eszközöket tartalmazó prioritásból.

Főbb célcsoportok: A pénzügyi közvetítők szolgáltatásait közvetlen vagy közvetett módon igénybe vevő, Magyarország területén működő vállalkozások.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: pénzügyi intézmények (kizárólag a hitel és pénzkölcsön nyújtása, pénzügyi lízing, kezesség és bankgarancia vállalása pénzügyi szolgáltatások közül legalább egy tevékenységet végző pénzügyi intézmények), egyéb lízingcégek, megyei és fővárosi vállalkozásfejlesztési alapítványok és tőkealap-kezelők (pénzügyi közvetítők).

TERVEZET

2.6.3.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

A projektek kiválasztása alapvetően pályázatos formában vagy jogszabályi kijelölés útján történhet, az ezek keretében kiválasztásra kerülő pénzügyi közvetítők juttatják el a rendelkezésre álló forrásokat a vállalkozásokhoz.

2.6.3.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A prioritás keretében alapvetően pénzügyi eszközök alkalmazását tervezzük, amelyek jellemzően a vállalkozások, illetve településfejlesztési projektek finanszírozási szükségleteihez nyújtanak majd támogatást visszatérítendő forrásokon keresztül. A pénzügyi eszközök alkalmazása levezethető mind az uniós elvárásokból (pl. pénzügyi eszközök szerepének növelése KSK források felhasználásánál, illetve Small Business Act: meg kell könnyíteni a KKV-k finanszírozáshoz jutását), mind a hazai stratégia dokumentumokból (pl. Új Széchenyi Terv, a kormányzati jóváhagyás alatt álló kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika célkitűzéseit és eszközeit meghatározó stratégia (2014-2020)).

A visszatérítendő források nagy előnye, hogy megfelelő kockázatkezelés mellett lehetőség van többször is felhasználni, így megsokszorozva pozitív hatásukat. Egyes eszközök (pl. garancia, viszontgarancia) sajátosságai miatt ezen túlmenően is nagy a multiplikátor hatás, ezáltal jóval több vállalkozás számára, illetve eredeti nagyságuknál jóval nagyobb mértékben tudnak segítséget nyújtani, mint a vissza nem térítendő támogatások. További előny, hogy a közös kockázatviselés kereteinek kialakításával a vállalkozások forráshoz juttatásában a magánforrások bevonását is ösztönözni lehet.

A pénzügyi eszközök keretében az alábbi konstrukciók alkalmazását tervezzük:

1. refinanszírozáson alapuló hitel-, faktoring- és lízing termékek
2. garancia- és viszontgarancia termékek
3. Kockázati Tőke Program (K+F+I, IKT, versenyképesség javítási fókusszal)
4. célzott tőkeprogramok (alapvetően foglalkoztatási, versenyképesség-, energiahatékonyság javítási fókusszal, beleértve a településfejlesztési célt támogató projekteket is).

Jelen beruházási prioritás vonatkozásában is hangsúlyosan kívánunk élni a pénzügyi eszközök és vissza nem térítendő források kombinációjával is: a kombinált hitel és -garancia eljárások valamint tőke programok keretében a GNIOP 1. prioritás 2-5. és a GINOP 5. prioritás 1-3. intézkedéseihez nyújtanak kiegészítő finanszírozást.

2.6.3.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

TERVEZET

2.6.3.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

84. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)68	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A prioritástengely keretében támogatott programokban résztvevő pénzügyi közvetítők száma	db	ERFA	fejletlenebb	100	EMIR	évente

TERVEZET

[68] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 3: ERFA 5. cikk (1) b) *A vállalatok innovációba, kutatásba, a vállalatok közötti szinergikus kapcsolatok kialakításába, a K+F központokba és felsőoktatásba irányuló beruházásai révén, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítésére, a technológiaátadásra, társadalmi innovációra, öko-innovációra és közszolgálati alkalmazásokra, a keresletélénkítésre, a hálózatépítésre, a klaszterekre és a nyílt innováció keretében megvalósuló intelligens specializációra, a technológiai és alkalmazott kutatásokra, a kísérleti programokra, a korai termékhitelesítési intézkedésekre, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és az első gyártás támogatására, illetve az általános célú technológiák terjesztésére.*

2.6.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 2: Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása kutatás, fejlesztés és technológiai innováció erősítése érdekében

A gazdaságban „spontán keletkező”, üzleti haszonnal kecsegtető új tudás kiaknázását elsősorban a jelentős K+F+I tevékenységet végző, tudás- és technológia-intenzív vállalkozásoknál várhatjuk. Ezért az induló vállalkozásoktól kezdve, a kkv-kon át a K+F+I tevékenységet végző nagyvállalatokig, beleértve az egymással és kutatóhelyekkel való együttműködéseiket is, kiemelten fontosnak tartjuk ezen célcsoport támogatását, valamint a számukra kedvező környezet megteremtését a magasabb hatásfokú tudásfelhasználás, a piacképes termékek/technológiák/szolgáltatások létrehozásának elősegítése érdekében.

Elvárt eredmények:

Alapvető célunk – jelen beruházási prioritás vonatkozásában elsősorban K+F+I fókusszal, és elsősorban a GINOP 2. prioritás vissza nem térítendő forrásainak kiegészítésével – a jelenleg nem megfelelő mértékben finanszírozott vállalkozások forráshoz jutásának elősegítése. Az elvárt eredmény az életképes vállalkozások, ezek együttműködéseinek K+F+I beruházásaihoz és ezek működtetéséhez szükséges forrás biztosítása kigazdálkodható nagyságú forrásköltség mellett továbbá hozzájárulás az innovációs ökoszisztéma kiépítéséhez alapvetően a magvető tőkebefektetések ösztönzésével, a tudás- és technológia intenzív start-up és spin-off vállalkozások tőkehelyzetének javítása érdekében. A beavatkozások keretében megjelenő támogatott állami források segíteni fognak a piaci források mobilizálásában, és ezek együttes hatására növekedni fog az innovatív ötleteiket megvalósítani képes vállalkozások száma, ezáltal összességében javulhat a vállalkozások verseny- és foglalkoztatási képessége.

TERVEZET

85. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisér-ték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása kutatás, fejlesztés és technológiai innováció erősítése érdekében	A prioritástengely keretében pénzügyi eszközöket igénybe vevő vállalkozások száma	db	fejletlenebb	0	2013	1 000	EMIR	évente

86. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, melyekre célérték lett meghatározva és specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok az (beruházási prioritásonként vagy régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókate-gória vagy YEI	Mértékegy-ség	Alapul vett álta-lános indikátor	Bázis érték	Mérték-egység a bázis és célérték-hez	Bázis-év	Célér-ték[69] (2022)	Adatforrás	Jelenté-si gya-koriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*

[69] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.6.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.6.5.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

3. intézkedés: Pénzügyi eszközök hozzáférhetőségének javítása K+F+I projekteknél

A piaci forrásokhoz nem, vagy nem megfelelő mértékben jutó vállalkozások innovációs képességének javítását, a gazdasági haszonnal kecsegtető innovatív ötleteik megvalósítását finanszírozási lehetőségeik megteremtése útján is ösztönözni kell. Ennek érdekében a szükséges finanszírozási források rendelkezésre állását hitel-, lízing- illetve döntően a korai szakasz finanszírozására fókuszáló kockázati tőkeprogramokkal, továbbá nagyobb kockázatvállalást ösztönző garanciatermékek működtetésével kell biztosítani, főként a GINOP 2. prioritás visszsza nem térítendő forrásaival kombinálva, illetve azok kiegészítésével. A pénzügyi eszközök a GINOP 2. prioritás céljainak elérését a vállalatok önálló, illetve együttműködésben végzett K+F+I tevékenységéhez nyújtott kiegészítő finanszírozással, illetve az innovációs ökoszisztéma kiépítéséhez nyújtott tőkejuttatásokkal tudja támogatni. A kombinált programok esetében jelen intézkedés kizárólag a pénzügyi eszközt tartalmazza, a vissza nem térítendő forrást nem.

Főbb célcsoportok: A pénzügyi közvetítők szolgáltatásait közvetlen vagy közvetett módon igénybe vevő, Magyarország területén működő K+F+I tevékenységet végző vállalkozások.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: pénzügyi intézmények (kizárólag a hitel és pénzkölcsön nyújtása, pénzügyi lízing, kezesség és bankgarancia vállalása pénzügyi szolgáltatások közül legalább egy tevékenységet végző pénzügyi intézmények), egyéb lízingcégek, megyei és fővárosi vállalkozásfejlesztési alapítványok és tőkealap-kezelők (pénzügyi közvetítők).

2.6.5.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők

TERVEZET

közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

A projektek kiválasztása alapvetően pályázatos formában vagy jogszabályi kijelölés útján történhet, az ezek keretében kiválasztásra kerülő pénzügyi közvetítők juttatják el a rendelkezésre álló forrásokat a vállalkozásokhoz.

2.6.5.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A prioritás keretében alapvetően pénzügyi eszközök alkalmazását tervezzük, amelyek jellemzően a vállalkozások, illetve településfejlesztési projektek finanszírozási szükségleteihez nyújtanak majd támogatást visszatérítendő forrásokon keresztül. A pénzügyi eszközök alkalmazása levezethető mind az uniós elvárásokból (pl. pénzügyi eszközök szerepének növelése KSK források felhasználásánál, illetve Small Business Act: meg kell könnyíteni a KKV-k finanszírozáshoz jutását), mind a hazai stratégia dokumentumokból (pl. Új Széchenyi Terv, a kormányzati jóváhagyás alatt álló kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika célkitűzéseit és eszközeit meghatározó stratégia (2014-2020)).

A visszatérítendő források nagy előnye, hogy megfelelő kockázatkezelés mellett lehetőség van többször is felhasználni őket, így megsokszorozva pozitív hatásukat. Egyes eszközök (pl. garancia, viszontgarancia) sajátosságai miatt ezen túlmenően is nagy a multiplikátor hatás, ezáltal jóval több vállalkozás számára, illetve eredeti nagyságuknál jóval nagyobb mértékben tudnak segítséget nyújtani, mint a vissza nem térítendő támogatások. További előny, hogy a közös kockázatviselés kereteinek kialakításával a vállalkozások forráshoz juttatásában a magánforrások bevonását is ösztönözni lehet.

A pénzügyi eszközök keretében az alábbi konstrukciók alkalmazását tervezzük:

1. refinanszírozáson alapuló hitel-, faktoring- és lízing termékek
2. garancia- és viszontgarancia termékek
3. Kockázati Tőke Program (K+F+I, IKT, versenyképesség javítási fókusszal)
4. célzott tőkeprogramok (alapvetően foglalkoztatási, versenyképesség-, energiahatékonyság javítási fókusszal, beleértve a településfejlesztési célt támogató projekteket is).

Jelen beruházási prioritás vonatkozásában is hangsúlyosan kívánunk élni a pénzügyi eszközök és vissza nem térítendő források kombinációjával: a kombinált hitel és -garancia eljárások, valamint a kockázati tőke programok a GNIOP 2. prioritás 1. és 2. intézkedéseihez nyújtanak kiegészítő finanszírozást.

2.6.5.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

TERVEZET

2.6.5.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

87.a táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[70]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A prioritástengely keretében támogatott programokban résztvevő pénzügyi közvetítők száma	db	ERFA	fejletlenebb	100	EMIR	évente

TERVEZET

[70] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 4: *ERFA 5. cikk (4) b) A vállalkozásoknál az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése.*

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 5: *ERFA 5. cikk (4) c) Az energiahatékonyság, az intelligens energiamenedzsment és a megújuló energiák használatának elősegítése a köztulajdonú infrastruktúrákban, beleértve (ERFA esetében a középületeket) és a lakásépítési ágazatot.*

2.6.6. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 3: Vállalkozások és önkormányzatok külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása megújuló energia felhasználásának ösztönzése és az energiahatékonyság növelése érdekében

Vállalkozások megújuló energia felhasználását és energiahatékonyság-növelését célzó fejlesztéseit illetve az önkormányzatok hasonló célú projektjeit a finanszírozási lehetőségek javításával is ösztönözni szükséges, amely cél elérését hitel- és tőkeprogrammal, valamint nagyobb kockázatvállalást ösztönző garanciatermékekkel kell biztosítani.

Alapvető cél a jelenleg nem megfelelő mértékben finanszírozott vállalkozások, önkormányzati projektek forráshoz jutásának elősegítése, jelen beruházási prioritások vonatkozásában elsősorban megújuló energia felhasználási, energiahatékonysági fókusszal és elsősorban a GINOP 4. prioritás 3. és 4. intézkedéseinek vissza nem térítendő forrásainak kiegészítésével. Az elvárt eredmény az életképes energetikai célú beruházásokhoz szükséges forrás biztosítása kigazdálkodható nagyságú forrásköltség mellett, illetve hozzájárulás a GINOP 4. prioritás 3. és 4. intézkedésének és a TOP vonatkozó prioritásának kapcsolódó céljainak eléréséhez.

TERVEZET

88. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókate-gória (ahol releváns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Vállalkozások és önkormányzatok külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása megújuló energia felhasználásának ösztönzése és az energiahatékonyság növelése érdekében	A prioritástengely keretében pénzügyi eszközöket igénybe vevő vállalkozások száma	db	fejletlenebb	0	2013	2 000	EMIR	évente

89. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókate-gória vagy YEI	Mértékegy-ség	Alapul vett álta-lános indikátor	Bázis érték	Mérték-egység a bázis és célérték-hez	Bázis-év	Célér-ték71 (2022)	Adatforrás	Jelenté-si gya-koriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*	*nem rele-váns*	*nem releváns*

[71] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.6.7. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.6.7.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

4. intézkedés: Pénzügyi eszközök hozzáférhetőségének javítása energetikai projekteknél

Pénzügyi eszközök hozzáférhetőségének javítása: A piaci forrásokhoz nem, vagy nem megfelelő mértékben jutó vállalkozások illetve önkormányzatok megújuló energia felhasználását és energiahatékonyság-növelését célzó fejlesztéseit a finanszírozási lehetőségek megteremtése útján is ösztönözni kell. Ennek érdekében a szükséges finanszírozási források rendelkezésre állását hitel-, lízing- illetve tőkeprogramokkal, továbbá nagyobb kockázatvállalást ösztönző garanciatermékek működtetésével kell biztosítani, döntően a GINOP 4. prioritás és a TOP vissza nem térítendő forrásaival kombinálva, illetve azok kiegészítésével. A kombinált programok esetében jelen intézkedés kizárólag a pénzügyi eszközt tartalmazza, a vissza nem térítendő forrást nem.

Főbb célcsoportok: A pénzügyi közvetítők szolgáltatásait közvetlen vagy közvetett módon igénybe vevő, Magyarország területén működő, megújuló energia felhasználását vagy energiahatékonyság-növelését célzó fejlesztést megvalósító vállalkozások, önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú intézmények..

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: pénzügyi intézmények (kizárólag a hitel és pénzkölcsön nyújtása, pénzügyi lízing, kezesség és bankgarancia vállalása pénzügyi szolgáltatások közül legalább egy tevékenységet végző pénzügyi intézmények), egyéb lízingcégek, megyei és fővárosi vállalkozásfejlesztési alapítványok és tőkealap-kezelők (pénzügyi közvetítők).

2.6.7.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hoz-

TERVEZET

záférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

A projektek kiválasztása alapvetően pályázatos formában vagy jogszabályi kijelölés útján történhet, az ezek keretében kiválasztásra kerülő pénzügyi közvetítők juttatják el a rendelkezésre álló forrásokat a projektgazdákhoz.

2.6.7.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A prioritás keretében alapvetően pénzügyi eszközök alkalmazását tervezzük, amelyek jellemzően a vállalkozások, illetve településfejlesztési projektek finanszírozási szükségleteihez nyújtanak majd támogatást visszatérítendő forrásokon keresztül. A pénzügyi eszközök alkalmazása levezethető mind az uniós elvárásokból (pl. pénzügyi eszközök szerepének növelése KSK források felhasználásánál, illetve Small Business Act: meg kell könnyíteni a KKV-k finanszírozáshoz jutását), mind a hazai stratégia dokumentumokból (pl. Új Széchenyi Terv, a kormányzati jóváhagyás alatt álló kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika célkitűzéseit és eszközeit meghatározó stratégia (2014-2020)).

A visszatérítendő források nagy előnye, hogy megfelelő kockázatkezelés mellett lehetőség van többször is felhasználni őket, így megsokszorozva pozitív hatásukat. Egyes eszközök (pl. garancia, viszontgarancia) sajátosságai miatt ezen túlmenően is nagy a multiplikátor hatás, ezáltal jóval több vállalkozás számára, illetve eredeti nagyságuknál jóval nagyobb mértékben tudnak segítséget nyújtani, mint a vissza nem térítendő támogatások. További előny, hogy a közös kockázatviselés kereteinek kialakításával a vállalkozások forráshoz juttatásában a magánforrások bevonását is ösztönözni lehet.

A pénzügyi eszközök keretében az alábbi konstrukciók alkalmazását tervezzük:

1. refinanszírozáson alapuló hitel-, faktoring- és lízing termékek
2. garancia- és viszontgarancia termékek
3. Kockázati Tőke Program (K+F+I, IKT, versenyképesség javítási fókusszal)
4. célzott tőkeprogramok (alapvetően foglalkoztatási, versenyképesség-, energiahatékonyság javítási fókusszal, beleértve a településfejlesztési célt támogató projekteket is)

Jelen beruházási prioritás vonatkozásában is hangsúlyosan kívánunk élni a pénzügyi eszközök és vissza nem térítendő források kombinációjával: a kombinált hitel és -garancia eljárások valamint a tőkeprogramok keretében a GINOP 4. prioritás 3. és 4. intézkedéseihez nyújtunk kiegészítő finanszírozást.

2.6.7.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

TERVEZET

2.6.7.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

93. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[72]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A prioritástengely keretében támogatott programokban résztvevő pénzügyi közvetítők száma	db	ERFA	fejletlenebb	100	EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 6: ERFA 5. cikk (2) a) *A szélessávú rendszerek kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, az új technológiákhoz való alkalmazkodás elősegítésének és a digitális gazdaság hálózatainak kiépítése révén*

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 7: ERFA 5. cikk (2) b) *Az IKT-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása*

2.6.8. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL 4: Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása az infokommunikációs fejlesztések megvalósítása érdekében

A vállalkozások infokommunikációs fejlesztéseit, illetve az infokommunikációs és távközlési területen tevékenykedő vállalkozások általános fejlesztéseit a finanszírozási lehetőségeik javításával is ösztönözni szükséges, amely cél elérését hitel- és tőkeprogrammal, valamint nagyobb kockázatvállalást ösztönző garanciatermékekkel kell biztosítani.

Alapvető célunk a jelenleg nem megfelelő mértékben finanszírozott vállalkozások forráshoz jutásának elősegítése, jelen beruházási prioritás vonatkozásában elsősorban IKT fókusszal, a

[72] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

GINOP 3. prioritás 1-2. és 5. intézkedéseinek vissza nem térítendő forrásainak kiegészítésével. Az elvárt eredmény az életképes vállalkozások IKT célú beruházásaihoz szükséges forrás biztosítása kigazdálkodható nagyságú forrásköltség mellett, illetve hozzájárulás a GINOP 3. prioritás 1-2. és 5. intézkedéséhez kapcsolódó célok eléréséhez.

TERVEZET

90. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
Vállalkozások külső finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása az infokommunikációs fejlesztések megvalósítása érdekében	A prioritástengely keretében pénzügyi eszközöket igénybe vevő vállalkozások száma	darab	fejletlenebb	0	2013	1000	EMIR	évente

91. táblázat: ESZA esetében: Általános eredmény indikátorok, amelyekre célérték lett meghatározva, és a specifikus célokhoz illeszkedő program specifikus eredményindikátorok (beruházási prioritásonként régiókategóriánként bontva) - 87. Cikk 2(b)(ii) bekezdés

Azonosító	Indikátor	Régiókategória vagy YEI	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célérték-hez	Bázis-év	Célérték[73] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*	*nem releváns*

[73] A lista tartalmazza azokat az általános eredményindikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra és az összes program specifikus indikátort. Az általános eredményindikátorok célértékeit számszerűsíteni kell, a program specifikus eredményindikátorok lehetnek kvalitatív és kvantitatív jellegűek is.

TERVEZET

2.6.9. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.6.9.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

- a főbb célcsoportok meghatározását;
- a szóban forgó specifikus célterületeket;
- a kedvezményezettek típusait.

5. intézkedés: Pénzügyi eszközök hozzáférhetőségének javítása az IKT célú projekteknél

Pénzügyi eszközök hozzáférhetőségének javítása: A piaci forrásokhoz nem, vagy nem megfelelő mértékben jutó vállalkozások IKT vonatkozású projektjeit a finanszírozási lehetőségek megteremtése útján is ösztönözni kívánjuk. Ennek érdekében a szükséges finanszírozási források rendelkezésre állását hitel-, lízing- illetve tőkeprogramokkal, továbbá nagyobb kockázatvállalást ösztönző garanciatermékek működtetésével kívánjuk biztosítani, döntően a GINOP 3. prioritás vissza nem térítendő forrásaival (IKT cégek innovációs és termékesítési képességének növelése; az exportképes magyar IKT KKV-k piacbővítésének ösztönzése; KKV-k versenyképességének növelése IKT eszközökkel; KKV-k hatékonyságának és informatizáltságának növelése; elektronikus szolgáltatások felhasználási arányának növelése a vállalkozásoknál; Újgenerációs- (NGA) és körzethálózatok fejlesztése) kombinálva, illetve azok kiegészítésével. A kombinált programok esetében jelen intézkedés kizárólag a pénzügyi eszközt tartalmazza, a vissza nem térítendő forrást nem.

Főbb célcsoportok: A pénzügyi közvetítők szolgáltatásait közvetlen vagy közvetett módon igénybe vevő, Magyarország területén működő, IKT célú projekteket megvalósító vállalkozások.

Specifikus célterületek: Az intézkedés általános jelleggel a GINOP teljes célterületét érinti.

Kedvezményezettek típusai: pénzügyi intézmények (kizárólag a hitel és pénzkölcsön nyújtása, pénzügyi lízing, kezesség és bankgarancia vállalása pénzügyi szolgáltatások közül legalább egy tevékenységet végző pénzügyi intézmények), egyéb lízingcégek, megyei és fővárosi vállalkozásfejlesztési alapítványok és tőkealap-kezelők (pénzügyi közvetítők).

2.6.9.2 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költ-

TERVEZET

ségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

A projektek kiválasztása alapvetően pályázatos formában vagy jogszabályi kijelölés útján történhet, az ezek keretében kiválasztásra kerülő pénzügyi közvetítők juttatják el a rendelkezésre álló forrásokat a vállalkozásokhoz.

2.6.9.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A prioritás keretében alapvetően pénzügyi eszközök alkalmazását tervezzük, amelyek jellemzően a vállalkozások, illetve településfejlesztési projektek finanszírozási szükségleteihez nyújtanak majd támogatást visszatérítendő forrásokon keresztül. A pénzügyi eszközök alkalmazása levezethető mind az uniós elvárásokból (pl. pénzügyi eszközök szerepének növelése KSK források felhasználásánál, illetve Small Business Act: meg kell könnyíteni a KKV-k finanszírozáshoz jutását), mind a hazai stratégia dokumentumokból (pl. Új Széchenyi Terv, a kormányzati jóváhagyás alatt álló kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika célkitűzéseit és eszközeit meghatározó stratégia (2014-2020)).

A visszatérítendő források nagy előnye, hogy megfelelő kockázatkezelés mellett lehetőség van többször is felhasználni őket, így megsokszorozva pozitív hatásukat. Egyes eszközök (pl. garancia, viszontgarancia) sajátosságai miatt ezen túlmenően is nagy a multiplikátor hatás, ezáltal jóval több vállalkozás számára, illetve eredeti nagyságuknál jóval nagyobb mértékben tudnak segítséget nyújtani, mint a vissza nem térítendő támogatások. További előny, hogy a közös kockázatviselés kereteinek kialakításával a vállalkozások forráshoz juttatásában a magánforrások bevonását is ösztönözni lehet.

A pénzügyi eszközök keretében az alábbi konstrukciók alkalmazását tervezzük:

1. refinanszírozáson alapuló hitel-, faktoring- és lízing termékek
2. garancia- és viszontgarancia termékek
3. Kockázati Tőke Program (K+F+I, IKT, versenyképesség javítási fókusszal)
4. célzott tőkeprogramok (alapvetően foglalkoztatási, versenyképesség-, energiahatékonyság javítási fókusszal, beleértve a településfejlesztési célt támogató projekteket is, beleértve a településfejlesztési célt támogató projekteket is).

Jelen beruházási prioritás vonatkozásában is hangsúlyosan kívánunk élni a pénzügyi eszközök és vissza nem térítendő források kombinációjával: a kombinált hitel és -garancia eljárások valamint a tőkeprogramok keretében a GINOP 3. prioritás 1 és 2. intézkedésihez nyújtunk kiegészítő finanszírozást.

TERVEZET

2.6.9.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.

2.6.9.5 Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

92. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A prioritástengely keretében támogatott programokban résztvevő pénzügyi közvetítők száma	db	ERFA	fejletlenebb	100	EMIR	évente

2.6.10. Külön rendelkezések az ESZA[74]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva): társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7 tematikus célokhoz[75].

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.6.11. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)

A pénzügyi eszközöket tartalmazó prioritás horizontális jellege miatt számos tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz kapcsolódhat. A vállalakozások forráshoz jutását szolgáló intézkedések általános vállalkozói versenyképességet, K+F+I tevékenységet, foglalkoztatást, energiahatékonyságot javító és IKT beruházásokat is finanszírozhatnak, ezért a prioritástengely teljesítménykeretének megállapításához olyan mutatót kellett meghatározni, amely valamennyi intézkedés esetében egyformán értelmezhető és mérhető és megmutatja – a pénzügyi eszközök tekintetében talán legfontosabb információt – hogy mennyi olyan vállalkozást sikerült forráshoz juttatni, ami egyébként a pénzpiacokról nem tudott volna forrást bevonni.

93. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

[74] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.
[75] Amint a Közös rendelkezések (CPR) 9 cikkely (1)-(7) ben található

TERVEZET

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régiókategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
A prioritástengely keretében támogatott vállalkozások száma	db	ERFA	fejletlenebb	7 000	25 000	EMIR	nem releváns

2.6.12. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

94-99. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

Külön táblázatok régiókategóriánként/alaponként, ha a prioritás tengely egynél több régiókategóriát vagy alapot fed le. A kategorizáláshoz a YEI-t úgy kell tekinteni (specifikus allokáció és a kapcsolódó ESZA támogatás) mint egy külön alapot, de nem kell régiókategóriánként megbontani.

94. táblázat: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		95. táblázat: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		96. táblázat: Dimenzió 3 Terület		97. táblázat: Dimenzió 6 Területi teljesítés mechanizmusa		98. táblázat: Dimenzió 6 ESZA másodlagos téma[76]		99. táblázat: Dimenzió 8 Tematikus célkitűzés (ERFA/KA	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt

2.6.13. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

[76] Ennek célja, többek között, kvantitatív információk gyűjtése az ESZA hozzájárulásáról a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 9. cikk (1) – (7) bekezdésében meghatározott tematikus célkitűzésekhez.

2.7. Technikai segítségnyújtás

Az Általános Rendelet 52. cikke szerint, a tagállam kezdeményezésére az alapokból lehetőség nyílik előkészítési, irányítási, figyelemmel kísérési, értékelési, tájékoztatási és kommunikációs, hálózatépítési, panaszkezelési és ellenőrzési intézkedéseket támogathatnak.

A 2014-2020-as időszakban a technikai segítségnyújtás forrásai két helyen jelennek meg: az egyes operatív programok technikai segítségnyújtási prioritásaiban és a horizontális *Koordinációs Operatív Programban* (KOP). A *Közös Stratégiai Keret* (KSK) technikai segítségnyújtási kereteinek ily módon történő lehatárolása összhangban van az Általános Rendeletben foglaltakkal, valamint az Operatív Programok struktúrájával.

A KOP és az OP-szintű technikai segítségnyújtás tevékenységek közötti elhatárolás az intézményrendszer egyes szintjei közötti munkamegosztás, valamint az intézmények működtetéséből fakadó tevékenységek és költségeik megoszlásának figyelembe vételével került kialakításra.

Mindezek alapján

- az OP-k technikai segítségnyújtás prioritásai az egyes programok operatív, elsősorban projektszintű végrehajtásához kötődő tevékenységeit *(elsősorban a közreműködő szervezetekhez kapcsolódó költségek),*
- a KOP prioritásai pedig az KSK, illetve az operatív programok végrehajtásához kötődő, stratégiai, rendszerszintű tevékenységeket hivatottak támogatni *(a központi koordinációs szerv és a horizontális szervezetek feladatai)*.

A feladatok fenti felosztása a pénzügyi források tervezésének az alapja. Ennek megfelelően a rendelkezésre álló technikai segítségnyújtási források az alábbiak szerint alakulnak:

TA-forrás	A KSK százalékában
KOP	1,5%
Összes operatív program TA-prioritása	2,5%
Összesen	4,0%

Magyarország alapvető érdeke, hogy a 2014-2020 között hazánkra allokált EU-s fejlesztési források mind nagyobb arányban kerüljenek felhasználásra. A 2007-2013 közötti pénzügyi ciklus egyik legfontosabb tapasztalata, hogy a források lehívásának, az abszorpciónak kulcselemei a következő elemek:

- hatékony tervezés program szinten,
- hatékony projekt-előkészítés (projektgenerálás) projekt szinten;
- konkrét tervezési feladatokat megelőző, kiegészítő folyamatos kutatások, hatásvizsgálatok végzése különböző területi, ágazati bontásban,
- különböző projekt ciklus fázisokba integrált folyamatos értékelési (előrejelző, elemző és visszajelző) tevékenységek kialakítása (a projekt-előkészítés, projektvégrehajtás, projekt-fenntartási időszakokban egyaránt), továbbá

TERVEZET

- a társadalmi és szakmai partnerek széleskörű bevonása: tematizált kommunikáció és egyablakos információszolgáltatási tevékenységek és szolgáltatások a potenciális partnerek, kedvezményezettek és iparági szereplők irányában
- a pályázati, projektvégrehajtási adminisztráció csökkentése

Szintén a 2007-2013-as programozási időszak tapasztalata, hogy a magyar önkormányzatok, vállalkozások kevésbé éltek, élnek az ún. direkt brüsszeli fejlesztési források, pénzügyi eszközök adta lehetőségekkel (brüsszeli pályázatok, visszatérítendő támogatások (hitelek), garanciák, tőkebefektetések és egyéb pénzügyi eszközök) Ennek számos oka van: egyrészt a magyar pályázók és az intézményrendszeri szereplők kevésbé ismerik ezen lehetőségeket, illetve a pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés módját. Másrészt egy-egy fejlesztési projekt legyen jól előkészített, fenntartható (megtérülő), üzleti tervre alapozott. Harmadrészt a projekt gazda és intézményi oldalon is álljon rendelkezésre a szükséges projekt-előkészítő-, és menedzsment kapacitás. Mind ehhez ma helyi, térségi és központi szinten a szükséges információs, tervező, koordinációs és menedzsment kapacitás nem áll rendelkezésre.

2.7.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát tartalmaz [amennyiben releváns]

Nem releváns.

2.7.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

SPECIFIKUS CÉL: Az operatív program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása.

Kidolgozás alatt.

2.7.3. Az eredmény indikátorok listája (csak ott, ahol az Uniós támogatás a technikai segítségnyújtásban meghaladja a 15 millió EUR-t)

100. táblázat: Eredmény indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (specifikus célonként) (87. cikk 2(c)(ii))

Azonosító	Indikátor	Mérték-egység	Bázisér-ték	Bázisév	Célérték[77] (2022)	Adatfor-rás	Jelentési gyakori-ság
nem rele-váns	Az operatív prog-ram keretében tá-mogatott projektek megvalósulásának aránya	%	0	2013	90	EMIR	félévente

[77] A célértékek típusa lehet mennyiségi vagy minőségi.

TERVEZET

Azonosító	Indikátor	Mérték-egység	Bázisér-ték	Bázisév	Célérték[77] (2022)	Adatfor-rás	Jelentési gyakori-ság
nem rele-váns	Az operatív prog-ram keretében elő-készített gazdaság-fejlesztési program, kiemelt projekt száma	db	0	2013	forrásleosztás-tól függően tervezhető	EMIR	félévente
nem rele-váns	Magyar gazdasági információs rend-szerben regisztrált intézményi partne-rek száma	db	0	2013	100	IH, MAGIR	félévente

2.7.4. Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz (prioritás tengelyenként)

2.7.4.1 Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz

1. intézkedés: Program végrehajtási feladatok támogatása

Az OP végrehajtásában a közreműködő szervezetek az irányító hatóságtól kapott felhatalmazás és iránymutatás alapján végzik a támogatási konstrukciók, műveletek kezelését.

A közreműködő szervezetek legfontosabb feladatai:

- részvétel az OP időközi módosításában;
- éves munkaterv készítése az OP lebonyolításáról;
- a projektjavaslatok befogadása, értékelése;
- a döntés-előkészítő bizottságok titkársági feladatainak ellátása;
- támogatási szerződések, biztosítéki szerződések megkötése és módosítása;
- a projektek megvalósításának és előrehaladásának nyomon követése;
- a támogatások kifizetése;
- projektek zárásával kapcsolatos feladatok elvégzése;
- a helyszíni szemlék lebonyolítása;
- ellenőrzések lebonyolítása, szabálytalanságok feltárása és jelentése;
- az egységes monitoring információs rendszerben az adatok folyamatos rögzítése, az adatbázis naprakészségének és megbízhatóságának biztosítása;
- negyedéves beszámolók készítése a program előrehaladásáról;
- az OP-specifikus tájékoztatási és nyilvánossággal kapcsolatos feladatok ellátása.

A közreműködő szervezetek feladatai az IH és a KSZ-ek közötti megállapodásokban kerülnek rögzítésre. A közreműködő szervezeteknek az OP lebonyolításával kapcsolatos feladatai az elvégzett tevékenységek és a teljesítmény alapján, jelen prioritási tengely terhére kerülnek finanszírozásra. Az IH és a KSZ-ek közötti feladatdelegálás előfeltétele, hogy a KSZ-ek az ún. *minősítés* (szervezeti audit) során a feladat elvégzéséhez szükséges feltételek meglétéről számot adjanak, valamint ezen feltételekről az IH folyamatosan megbizonyosodjon. Ennek

TERVEZET

érdekében a közreműködő szervezetek teljesítményének értékelésére évente sor kerül, előre meghatározott szempontok alapján.

A közreműködő szervezet mellett a GINOP 6. prioritási tengelye esetében szükség van ún. támogatás-közvetítő szervezetre is a globális támogatások (global grant) kezelésére. Globális támogatásként valósul meg a GINOP 6. prioritási tengelyén belül a szociális gazdaság, a társadalmi vállalkozások fejlesztése, valamint a nem állami szervezetek komplex és innovatív programjainak támogatása. Ezen intézkedések esetében a támogatás-közvetítő szervezet a közreműködő szervezeti feladatok ellátása mellett a projekt-generálásban és előkészítésben is szerepet vállal, valamint folyamatos szakmai segítségnyújtást, tanácsadást és támogatást is nyújt a kedvezményezett szervezeteknek a végrehajtás során. A globális támogatási forma emellett biztosítja az ESZA és ERFA típusú támogatások összekapcsolását a szociális gazdaság fejlesztését célzó intézkedések esetében. A támogatás-közvetítő szervezetet a szociális gazdaság támogatásával összefüggő korábbi szakmai és menedzsment tevékenységek, valamint a civil szervezetek támogatásában szerzett tapasztalatok alapján kell kiválasztani.

2. intézkedés: Programkommunikációs és partnerségi feladatok támogatása

A prioritástengely támogatja az információk megosztásával és a partnerséggel kapcsolatos tevékenységeket, amelyek közvetlenül és specifikusan az OP megvalósításához kötődnek. Ezek elsősorban a következők:

- az OP-val kapcsolatos tevékenységek és eredmények kommunikációja;
- társadalmi és szakmai partnerek bevonása;
- figyelemfelkeltő kampányok;
- együttműködések és hálózatosodás, tapasztalatcsere támogatása.

3. intézkedés: Programértékelési és egyéb előkészítési feladatok támogatása

A prioritástengely támogatja továbbá mindazon tevékenységeket, melyek specifikusan és kizárólagosan az OP megvalósításához köthetők, és nem kerülnek a Koordinációs OP keretein belül támogatásra. Ezek főleg a következők:

- éves megvalósítási jelentések, az OP végrehajtását érintő tanulmányok, elemzések készítése;
- az OP monitoring bizottságának működtetése, titkársági feladatainak ellátása.

4. intézkedés: Projektfejlesztési, gazdasági információszolgáltatási, elemzési és tervezési környezet fejlesztése

Jelen prioritás 1-3. intézkedése alapvetően a program végrehajtás sikeres technikai és intézményi lebonyolításához kapcsolódik. Azonban egy 7+2 éves gazdaságfejlesztési program és

TERVEZET

tágabb értelemben egy hatékony (effektív) kormányzati gazdaságfejlesztési rendszer számos egyéb pillére is kell, hogy épüljön. A teljes projektcikluson belül a közvetlen pályáztatási, program-végrehajtási feladatok mellett a *folyamatos* tervezés(koordinációs) feladatokra, projekt-előkészítési feladatokra, a folyamatokba integrált rendszeres értékelésekre, elemzésekre, intézményfejlesztési és szakmai képzési feladatokra, a tudás-megosztás és hálózatosodás támogatására, egyéb szakmai és disszeminációs szolgáltatásokra, valamint a programvégrehajtás során létrejövő 'eredménytermékek' közhiteles bemutatására, nyilvántartására. .

Az említett tevékenységek támogatásának elengedhetetlen feltétele, hogy a gazdaságstatisztikai, vállalati/ágazati, (kiemelt) projektek és beruházások adatai, indikátorok és egyéb hazai és nemzetközi kontroll adatok, valamint a vonatkozó program-, és projekt háttérdokumentumok, legjobb gyakorlatok, valamint az intézményi (hálózati) kontakt és egyéb szakértői információk a projekt ciklus minden fázisában, és minden szereplője (IH-t felügyelő minisztérium, IH, KSZ, támogatásközvetítő és egyéb, a OP végrehajtásban résztvevő intézményi partnerek, valamint a kedvezményezetti kör és OP specifikus célcsoportok) részére folyamatosan rendelkezésre álljanak. Továbbá biztosítottak legyenek egyéb szakmai, valamint a csoportmunkát és a folyamat-menedzsmentet támogató szolgáltatások is.

Mindezen tevékenységek támogatására indokolt egy olyan integrált és moduláris információs rendszert létrehozni, amely egységes infokommunikációs hátteret biztosít a többi szakmai szolgáltatás, OP program-menedzsment, csoportmunka támogató és hálózat-fejlesztési feladatokhoz.

Az intézkedésen belül javasolt tevékenységek a következők:

Kiemelt gazdaságfejlesztési programok-, és projektek előkészítése

A tevékenység célja olyan életképes, szakmailag, pénzügyileg és közbeszerzési szempontokból is végrehajtható kiemelt gazdaságfejlesztési programok generálása és előkészítése, amelyek komplex gazdaságfejlesztési probléma vagy kiemelt cél megoldása érdekében, széles résztvevői kör bevonásával kerülnek kidolgozásra (kiemelt fejlesztési területek (iparágak és szolgáltatások), kiemelt térségi vagy egyéb komplex programok, integrált térségi beruházások (ITI), S3-hoz kapcsolódó célzott gazdaságfejlesztési programok, egyedi kormánydöntéssel megvalósuló kiemelt gazdaságfejlesztési projektek, programok (EKD), kombinált finanszírozású projektek/programok stb).

A projektek, programok generálása és előkészítése hatékony, átlátható, nyomon követhető és egységes projekt-menedzsment módszerrel és intézményi oldalról projekt-mentori támogatással valósul meg.

Gazdaságtervezési, elemzési, információ-, és szakmai szolgáltatási környezet fejlesztése

Jelen tevékenység tartalma egy olyan országos hatókörű tervezési-elemzési-szakmai szolgáltató hálózat létrehozása, amely nem csak módszertani eszközökkel, hanem gyakorlati, operatív eszközökkel, szakmai szolgáltatásokkal, alkalmanként mentorálással is segíti az új prog-

TERVEZET

ramozási időszak célzottabb program-, és projekttervezési, illetve az elemzési-értékelési és a szakmai disszeminációs feladatok során bevezetendő új típusú eszközrendszert és módszertanokat.

Központi szinten a gazdaság-fejlesztési, minőségi tervező-elemző munkához és a projekt irányításához a megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakértők már rendelkezésre állnak, azonban térségi és helyi (kiemelt program/projekt) szinten ezek az intézményi kapacitások még nem épültek ki.

Az intézményi humánerőforrás kapacitások fejlesztése (’szoftver’) mellett legalább ilyen fontos, illetve a sikeres programvégrehajtás másik kulcseleme egy olyan ’hardver’, gazdaságtervezési és elemzési információs rendszer (**Magyar Gazdaságfejlesztési Információs Rendszer (MAGIR**) kialakítása, amely nem csak a TA prioritás minden intézkedésének, hanem a teljes OP sikeres végrehajtását, programmenedzsmentjét, valamint a szakmai disszeminációs és tervezett intézmény-fejlesztési feladatokat is támogatja.

A MAGIR alapvetően adatbázis és dokumentumtár jellegű információkat, térképes szolgáltatásokat, közhiteles gazdasági nyilvántartásokat, valamint a csoportmunkát, szakmai- és folyamatmenedzsment szolgáltatásokat tesz elérhetővé térinformatikai szolgáltatások és a legkorszerűbb mobil kommunikációs és IKT eszközök biztosításával a központi intézményi és az együttműködő (térségi, helyi) és egyéb szakmai partnerek részére.

Fontos kihangsúlyozni, hogy a MAGIR nem pályázatkezelő, nem monitoring rendszer, hanem alapvetően egy olyan közös információs felület (szövet) az operatív program sikeres végrehajtásában érdekelt központi és területi intézményi szereplők, egyéb közreműködők, valamint a (potenciális) kedvezményezetti kör, elsősorban az üzleti (vállalkozói) szféra és egyéb célcsoportok között, amely elsősorban magas hozzáadott értékű szolgáltatásaival kívánja az ún. e-kohéziót és a partnerséget is javítani, a tervező-elemző, intézményfejlesztési és szakmai disszeminációs feladatokat segíteni a program,- és projektciklus minden fázisában.

A MAGIR rendszer lesz többek között a GINOP végrehajtása során, a különböző intézkedések keretében megvalósuló ’eredmény-termékek’ és gazdaságfejlesztési hálózatok (jól paraméterezett és kereshető) adatbázisa, közhiteles nyilvántartása az alábbi területeken (a teljesség igénye nélkül): szabad vállalkozási zónák (SZVZ), kiemelt növekedési zónák és térségek, akkreditált helyi gazdaságmenedzsment szervezetek, társadalmi vállalkozások, hálózatok-szolgáltató központok (klaszterek, ipari és logisztikai parkok, kereskedőházak, stb), tudásközpontok-kutatóintézetek, hálózati és egyéb infrastruktúra térképek (pl. a szélessávú mapping rendszer), a turisztikai menedzsment szervezetek, a programokba bevont turisztikai desztinációk, termékek leírásai, stb.

A pénzügyi eszközök alkalmazása, igénybevétele során az ún. támogatás-közvetítő szervezetek központi (egységes) projektfejlesztő-, értékelő és szakmai tanácsadó rendszert (projektgenerálás, kockázat-, és versenyképességi elemzés, projektmentorálás stb.) használnak majd, amely szintén a tervezett MAGIR rendszer egyik modulja, értéknövelt szolgáltatása.

TERVEZET

2.7.4.2 A beavatkozások kategóriái (prioritási tengelyeként) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (c) (iv))

101. táblázat: Output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (prioritási tengelyenként)

Azonosító	Indikátor megnevezése[78]	Mértékegység	Célérték (2022) [79] (opcionális)	Adatforrás
nem releváns	Az OP végrehajtásában közreműködő szervezetek éves feladatterveinek átlagos teljesítése.	%	100%	IH
nem releváns	Integrált információs rendszert rendelkezésre állása	%	100%	MAGIR

2.7.5. Beavatkozási kategóriák (prioritás tengelyenként) (Article 87 (2) (c) (v))

102-104. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

102. tábla: Dimenzió 1 Beavatkozási terület		103. tábla: Dimenzió 2 Finanszírozási forma		104. tábla: Dimenzió 3 Terület	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
kidol-gozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidol-gozás alatt	kidolgozás alatt

[78] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, továbbá az összes program specifikus indikátort is.

[79] Technikai segítségnyújtás esetében az output indikátorok célértéke opcionális.

TERVEZET

3. AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE

3.1. Az általános rendelet (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR)) 53, 110 és 111 cikkeivel összhangban, az egyes alapokból tervezett támogatások teljes pénzügyi előirányzata éves bontásban (euró)

105. táblázat

Régiókategória	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
ERFA Fejletlenebb régiókban	550 060 856	1 031 364 106	1 237 636 928	1 375 152 142	1 237 636 928	756 333 678	687 576 071	6 875 760 709
ERFA Összesen	550 060 856	1 031 364 106	1 237 636 928	1 375 152 142	1 237 636 928	756 333 678	687 576 071	6 875 760 709
ESZA Fejletlenebb régiókban	140 710 029	263 831 306	316 597 567	351 775 074	316 597 567	193 476 291	175 887 537	1 758 875 371
ESZA Összesen	140 710 029	263 831 306	316 597 567	351 775 074	316 597 567	193 476 291	175 887 537	1 758 875 371
Ifjúsági Foglalkoztatási Kezdeményezés (YEI)	4 000 000	7 500 000	9 000 000	10 000 000	9 000 000	5 500 000	5 000 000	50 000 000
Mindösszesen	**694 770 887**	**1 302 695 412**	**1 563 234 495**	**1 736 927 216**	**1 563 234 495**	**955 309 969**	**868 463 608**	**8 684 636 080**

TERVEZET

3.2. Az operatív program pénzügyi terve a teljes programozási időszakra, mely bemutatja az operatív programon belül az egyes alapok teljes pénzügyi előirányzatát és a nemzeti finanszírozást prioritástengelyenként (euró) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikke (d) (ii) pontja)

106. a. táblázat: Az operatív program pénzügyi terve

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (1) (d)			EBB hozzájárulás
1. Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése	ERFA	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	2 444 465 473	431 376 261	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	2 875 841 734	0,85	kidolgozás alatt
2. Tudásgazdaság fejlesztése	ERFA	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	1 552 507 567	273 971 923	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	1 826 794 490	0,85	kidolgozás alatt
3. Infokommunikációs fejlesztések	ERFA	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	853 965 508	150 699 795	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	1 004 665 303	0,85	kidolgozás alatt
4. Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül	ERFA	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	743 442 167	131 195 676	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	874 637 843	0,85	kidolgozás alatt
5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	ESZA	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	1 537 828 684	271 381 531	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	1 809 210 215	0,85	kidolgozás alatt

TERVEZET

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (1) (d)			EBB hozzájárulás
5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	YEI	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	50 000 000	0	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	50 000 000	1	kidolgozás alatt
6. Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése	ERFA	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	1 281 379 994	67 441 053	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	1 348 821 047	0,95	kidolgozás alatt
7. Technikai segítségnyújtás	ESZA	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	221 046 687	39 008 239	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	260 054 926	0,85	kidolgozás alatt
Összesen	ERFA	fejletlenebb	kidolgozás alatt	6 875 760 709	1 054 684 708	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	7 930 445 417	0,867	kidolgozás alatt
Összesen	ESZA	fejletlenebb	kidolgozás alatt	1 758 875 371	310 389 770	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	2 069 265 141	0,85	kidolgozás alatt
Összesen	YEI	fejletlenebb	kidolgozás alatt	50 000 000	0	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	50 000 000	1	kidolgozás alatt
Összesen	KA	fejletlenebb	kidolgozás alatt	0	0	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	0	0	kidolgozás alatt
Teljes összesen	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	**8 684 636 080**	**1 365 074 478**	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	**10 049 710 558**	**0,8642**	kidolgozás alatt

(1) Csak akkor szükséges kitölteni, ha a prioritástengelyek összköltséggel vannak kifejezve.

(2) Ezt az arányt lehet kerekíteni a legközelebbi egész számra a táblázatban. A kifizetések visszatérítésére alkalmazott pontos arány az (f) jelű.

TERVEZET

3.2.1. Az operatív program pénzügyi terve prioritástengelyek, finanszírozó alap, régiókategória és tematikus cél szerint az ERFA, ESZA és KA alapok vonatkozásában

122.b. táblázat: A YEI-t tartalmazó prioritás (vagy prioritás rész) allokációjának megosztása az ESZA és a YEI között, továbbá az ESZA által lefedett régiókategóriák között

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (1) (d)			EBB hozzájárulás
5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	YEI	fejletlenebb	Teljes elszámolható költség	50 000 000	0	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	50 000 000	1	kidolgozás alatt
5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	ESZA	fejletlenebb	kidolgozás alatt	307 393 044	54 245 831	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	361 638 875	0,85	kidolgozás alatt
Összesen (YEI-hez kapcsolódó)	**ESZA**	**fejletlenebb**	kidolgozás alatt	**307 393 044**	**54 245 831**	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	**361 638 875**	**0,85**	kidolgozás alatt
Teljes összesen	**YEI**	**fejletlenebb**	kidolgozás alatt	**357 393 044**	**54 245 831**	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	**411 638 875**	**0,8682**	kidolgozás alatt
ESZA/YEI forrás arány				**6,14**						

TERVEZET

122 c. táblázat

Prioritástengely	Alap	Régió kategória	Tematikus célkitűzés	Uniós támogatás	Nemzeti társfinanszírozás	Összes finanszírozás
1. Vállalkozások versenyképességének javítása, a foglalkoztatás ösztönzése	ERFA	fejletlenebb	3. a kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása;	2 444 465 473	431 376 261	2 875 841 734
2. Tudásgazdaság fejlesztése	ERFA	fejletlenebb	1. a kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése;	1 552 507 567	273 971 923	1 826 794 490
3. Infokommunikációs fejlesztések	ERFA	fejletlenebb	2. az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása;	853 965 508	150 699 795	1 004 665 303
4. Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül	ERFA	fejletlenebb	6. a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság propagálása;	454 181 858	80 149 740	534 331 598
	ERFA	fejletlenebb	4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;	289 260 309	51 045 936	340 306 245
5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	ESZA	fejletlenebb	8. a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása;	923 042 596	162 889 869	1 085 932 465
	ESZA	fejletlenebb	10. beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén;	307 393 044	54 245 831	361 638 875
	ESZA	fejletlenebb	9. a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;	307 393 044	54 245 831	361 638 875
	YEI	fejletlenebb	8. a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása;	50 000 000	0	50 000 000
6. Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése	ERFA	fejletlenebb	1. a kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése;	384 241 306	20 223 227	404 464 533
	ERFA	fejletlenebb	2. az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhető-	159 740 767	8 407 409	168 148 176

TERVEZET

Prioritástengely	Alap	Régió kategória	Tematikus célkitűzés	Uniós támogatás	Nemzeti társfinanszírozás	Összes finanszírozás
			ségének, használatának és minőségének javítása;			
	ERFA	fejletlenebb	3. a kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása;	512 897 383	26 994 599	539 891 982
	ERFA	fejletlenebb	4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;	160 792 614	8 452 854	169 057 085
	ERFA	fejletlenebb	8. a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása;	63 896 307	3 362 964	67 259 271
7. Technikai segítségnyújtás	ESZA	fejletlenebb		221 046 687	39 008 239	260 054 926

107. táblázat: A klímaváltozással foglalkozó célkitűzésekre fordítandó támogatás indikatív összege

Ezt a táblázatot a Strukturális Alapok közös adatbázisa (SFC) generálja automatikusan, a prioritástengelyek kategorizálási táblázatain alapulva.

Prioritástengely	A klímaváltozással foglalkozó célkitűzésekre fordítandó támogatás indikatív összege (euró)	Az operatív program teljes költségének arányában (%)
nem releváns	nem releváns	nem releváns

TERVEZET

4. A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE

A vonatkozó uniós szabályozást biztosító rendelettervezetek – amelyek az integrált területi beruházások valamint az alulról jövő helyi kezdeményezések megvalósítását nagy-mértékben befolyásolják / befolyásolhatják – még nem kerültek elfogadásra, ezért az alábbi információk kizárólag indikatív jellegűek, számításba véve a rendelkezésre álló információk alapján potenciálisan kijelölhető ITI (Integrált Területi Beruházás) és CLLD (Közösségvezérelt Helyi Fejlesztések) területeket.

A fejezet célja annak bemutatása, hogy az operatív program célkitűzéseinek eléréséhez milyen integrált területi eszközöket kívánunk felhasználni. A GINOP tervezésének integrált területi megközelítése a *Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87(3) cikke)* iránymutatásai alapján a Partnerségi Megállapodás tervezésével szoros összhangban történt.

A GINOP szakítva a korábbi programozási időszakok gazdaságfejlesztési hagyományaival, és az európai uniós elvárásoknak megfelelően nagyobb hangsúlyt fektet a területfejlesztés integrált megközelítésére. Ennek jegyében az ágazati gazdaságfejlesztési elképzelések mellett az operatív program több prioritásában is megjelentek területi fókuszú gazdaságfejlesztési elemek is, amelyek esetében funkcionálisan összetartozó területi egységekhez rendelünk hozzá fejlesztési eszközöket és forrásokat, azok integrált fejlesztését megcélozva.

A program integrált területfejlesztési igényét elsősorban azok a nemzetgazdaság számára kiemelten fontos térségek generálják, amelyek gazdasági fejlesztése (ez jelentheti felzárkóztatásukat, vagy gazdasági versenyképességük megerősítését) elengedhetetlen az ország fenntartható tartós növekedési pályára állításához. A kiemelt térségek területi fókuszú gazdaságfejlesztése esetében a szűk keresztmetszetet elsősorban a források szűkössége jelenti. Annak érdekében, hogy megakadályozzuk a források elaprózódását, megalapozott tervezést követően csak korlátozott számú térség (Balaton, szabad vállalkozási zónák, kiemelt gazdaságfejlesztési zónák) nevesítésére nyílt lehetőség az Operatív Programban, ahol viszont a források koncentrálásával tényleges gazdasági fejlődés valósulhat meg.

Szintén fontos változás az elmúlt évek fejlesztéspolitikai gyakorlatához képest, hogy a tervezett területi típusú beavatkozások megvalósítása a GINOP esetében nem a hagyományos – a regionális és szubregionális területi szinteken – történik, hanem a hagyományos közigazgatási határokat (kistérség, megye, régió) átlépő, funkcionálisan összetartozó területi egységek képezik a fejlesztés alapját. A hazai fejlesztési igények összeegyeztethetőek az uniós elvárásokkal és az új típusú integrált fejlesztési eszközökkel (ITI, CLLD) lehetőség nyílik azok megvalósítására.

Az új típusú integrált területi megközelítés és az alkalmazható fejlesztési eszközök az operatív program specifikus céljai közül az alábbiak megvalósulásához járulnak hozzá:

- GINOP 1. prioritás (kkv-k versenyképességének és hatékonyságának fejlesztése) / 4. specifikus cél: *Vállalkozások versenyképességének javítása a kiemelt növekedési zónákban és térségekben*

TERVEZET

- GINOP 4. prioritás (Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül) 2. Specifikus cél: *a Balaton turisztikai célú fejlesztése a kulturális és természeti örökségekre alapozva*

4.1. * Ahol szükséges, CLLD eszköz használatának megközelítése, a végrehajtás és alkalmazás elveinek rögzítése

A GINOP-ban sem CLLD, sem CLLD típusú eszköz használata nem tervezett, azonban az ITI eszközzel érintett területek fejlesztésének megtervezése, valamint a jövőbeli beruházások végrehajtása szoros összhangban kell történjen a más OP-kból finanszírozott CLLD-vel érintett területekkel.

4.2. Amennyiben releváns, a fenntartható városfejlesztésre vonatkozó támogatás

A GINOP keretében fenntartható városfejlesztés nem tervezett. Megjegyzendő azonban, hogy a GINOP I. prioritásában „k*iemelt növekedési zónák és térségek célzott gazdaságfejlesztési programjai*" tervezése szoros összhangban történik a TOP településfejlesztést célzó prioritásával, annak érdekében, hogy a tervezett városfejlesztések jelentős gazdaságélénkítő hatást is generáljanak. Az integrált tervezés célja, hogy ne „csak" környezeti, energetikai, pénzügyi szempontból, hanem gazdaságfejlesztési oldalról is fenntartható programok valósuljanak meg.

108. táblázat: A fenntartható integrált városi intézkedésekre vonatkozó ERFA támogatás indikatív összege az ERFA rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alapján valamint az integrált beavatkozásokra irányuló ESZA támogatások indikatív forrásallokációja.

1. Alap	2. Az (EU) No [ERFA] rendeletének 7. cikk (2) bekezdése szerinti fenntartható integrált városi intézkedésekre vonatkozó ERFA támogatás összege, valamint az integrált intézkedésekre vonatkozó ESZA támogatások indikatív allokációja	3. A második oszlop részesedése az Alap operatív programra allokált teljes összegéből
ERFA összesen	*nem releváns*	*nem releváns*
ESZA összesen	*nem releváns*	*nem releváns*
ERFA+ESZA összesen	*nem releváns*	*nem releváns*

4.3. * Ahol szükséges a – Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 99. cikke által meghatározott – ITI eszköz – ERFA rendelet 7 cikk (2) bekezdése szerinti – városfejlesztéstől eltérő használatának megközelítése és ezek indikatív forrásallokációja minden prioritás tengelyből.

A jelenleg rendelkezésre álló információk, illetve a rendelettervezetek ismert tartalma alapján a GINOP-on belül az 1. prioritáshoz kapcsolódóan van szándék és lehetőség az újszerű területi integrációs eszköz, ITI (vagy ITI típusú eszköz) alkalmazására. A GINOP integrált területi beruházásai elsősorban ERFA, másodsorban ESZA forrásokból táplálkoznak. Az 1-es priori-

tás területi fókuszú gazdaságfejlesztési elemei szinte minden más prioritással (kivétel: Technikai segítségnyújtás) kisebb-nagyobb mértékben átfedésben vannak, azokkal lehatárolási kérdések és dilemmák merülnek/merülhetnek fel. Ebből következik, hogy a tervezett lehetséges ITI-k egyes részterületeinek finanszírozása elsősorban a GINOP egy vagy több prioritásából fog történni. A létrehozandó ITI-t tehát tekinthetjük egy olyan eszköznek is, amely az egyes prioritások között fennálló lehatárolási problémák megoldására nyújt egységes módszertant.

A GINOP integrált beavatkozást igénylő térségeinek előreláthatóan nem csak az operatív programon belüli prioritások jelentik a finanszírozási hátterét, hanem más operatív programok is, elsősorban a TOP. Bár az ITI-k esetében szerencsés lenne, hogy a rendelkezésre álló eszközök és források közös koordinálásával valósuljon meg integrált fejlesztés, azonban lehetőség lesz arra is, hogy az adott területre vonatkozó, ITI-n keresztül megvalósuló fejlesztések mellett, más operatív programok és prioritások által finanszírozott beruházások is létrejöjjenek a területen, amely operatív programok és prioritások közvetlenül nem vesznek részt az ITI finanszírozásában. Ezek elsősorban az ágazati operatív programok (EFOP, IKOP, KEHOP) és prioritásaik. Az így megvalósuló fejlesztéseket ugyan Integrált Területi Beruházásnak (ITI) nem hívhatjuk, ugyanakkor ennek nyomán mégiscsak több operatív programból finanszírozott integrált beruházások valósulnak meg.

A tervezés aktuális állása szerint a GINOP-hoz kapcsolódóan ITI eszköz használata legnagyobb eséllyel a Balaton térségben reális, várhatóan az alábbi paraméterekkel.

I. Balaton térségi ITI:

Térségi fókusz: a Balaton térség települései.

Tematikus fókusz: a térség turisztikai megújítása.

ITI irányítása és végrehajtása: a Balatoni Fejlesztési Tanács által, mind a tervezés, mind a végrehajtás az ITI által lefedett térségben működő, alulról szerveződő CLLD-kel összhangban.

Finanszírozás: A Balaton térségi ITI elsősorban ERFA forrásokból táplálkozik, a fő finanszírozó a GINOP 4. prioritása. Tervezése szoros összhangban kell, hogy történjen az OP más prioritásaival (főként a 1, 2.) illetve a TOP településfejlesztési és CLLD prioritással. A továbbtervezés során az ITI kiegészülhet a környezeti és közlekedési operatív programok által lefedett területekkel.

109. táblázat: Az 5.2-ben említettektől eltérő ITI-k indikatív forrás allokációja (aggregált összeg)

Az ITI megnevezése: Balaton térségi ITI

Az ITI megvalósításáért felelős hatóság: Balatoni Fejlesztési Tanács

Prioritás	Alap	Indikatív forrásallokáció (Uniós támogatás) (euró)
1. prioritástengely	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
2. prioritástengely	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

TERVEZET

Az ITI megnevezése: Balaton térségi ITI

Az ITI megvalósításáért felelős hatóság: Balatoni Fejlesztési Tanács

Prioritás	Alap	Indikatív forrásallokáció (Uniós támogatás) (euró)
3. prioritástengely	ERFA	*0*
4. prioritástengely	ERFA	*0*
5. prioritástengely	ESZA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
6. prioritástengely	ESZA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
7. prioritástengely	ESZA	*0*
Összesen:	-	**a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra**

4.4. * Együttműködési tevékenységekkel és makro-regionális, valamint a tengeri medencékkel kapcsolatos regionális stratégiákkal való koordinációt biztosító mechanizmusok, amennyiben releváns

Az Operatív Program tervezése és végrehajtása az előkészítés stádiumától kezdve a DRS figyelembevételével, releváns elemeinek beépítésével zajlik.

A DRS stratégiai céljai közül a GINOP főleg az alábbiakhoz járul hozzá:

A) A Duna régió összekapcsolása a többi régióval:
Ezen belül fenntartható energia használatának ösztönzése (vállalati szinten) és a kulturális és idegenforgalmi szempontú kapcsolatteremtés lehet meghatározó, a GINOP négyes prioritása éppen e két területhez rendel expliciten forrásokat.

B) A jólét megteremtése a Duna régióban:
Ezen a területen a DRS mindhárom (al)célját támogatja a GINOP, nevezetesen a tudásalapú társadalom megvalósulását (a GINOP 2-es és 3-as prioritása), a vállalati versenyképességet, beleértve a régióban működő klaszterek hazai lábának fejlesztését (1-es prioritás), valamint az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetést (1-es és 5-ös prioritás).

A GINOP (prioritásonként) az alábbiak szerint járul hozzá a DRS megvalósulásához:

1.

A DRS keretében a régióbeli összehangolt fejlesztéseknek köszönhetően a logisztikai rendszer elemei egy nemzetközi hálózatba tagozódnak be, ezáltal a hazai fejlesztés kihasználtságát vagy a megtérülését biztosítja vagy javítja.

Az 1. intézkedés támogatja a vízi közlekedést is érintő intermodális központok fejlesztését, hozzájárulva a növekedési potenciállal rendelkező KKV-k piacra jutásához. A DRS elősegíti, hogy a fejlesztés a piacot elérő nemzetközi logisztikai láncba kapcsolódjék, így a logisztikai lánc hatékonyan és kis költséggel tud kiépülni, javítva a vállalkozás versenyképességét. Ezen

TERVEZET

intézkedés elősegíti továbbá a közúti közlekedési prioritási területek multimodális csomópontok fejlesztésére vonatkozó akcióját a növekedési lehetőséggel rendelkező vállalkozásokat kiszolgáló logisztikai rendszerek közlekedési alágazatának fejlesztésén keresztül.

A 2. intézkedés támogatja a DRS 3. akcióját (dunai hajóállomány korszerűsítése) oly módon, hogy a támogatásnak elvi feltételeit teremti meg. A Dunára optimalizált hajóállomány piaca potenciálisan az egész régióra kiterjed.

A 3. intézkedés jól illeszkedik a 8-as prioritási terület 2. akciójához (versenyképesség javítása) és a 7. prioritási terület innovációs fókuszú területi stratégiáihoz, például a városi növekedési zónák S3/RIS3-hoz is kapcsolódó gazdasági fejlesztésen keresztül. Az eredményes beavatkozás feltétele többek között a Duna Régió járműipari cégei és hazai partnereik közötti megfelelő regionális együttműködés.

2.

A 2. intézkedés támogatja a Duna Stratégia 7. akciójának (együttműködés az Európa 2020 stratégia Innovatív Uniójához kapcsolódóan) megvalósítását. Az együttműködések és kezdeményezések régiós szinten, Duna Stratégia keretében történő összehangolása lehetővé teszi a globális piacon is versenyképes kutatási együttműködések és specializációk létrehozását.

3.

A 3. specifikus célhoz (elektronikus állami/közigazgatási fejlesztésekhez) tartozó intézkedések támogatják a DRS közlekedési prioritási területének 7. akcióját (intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése), a közösségi közlekedést javító ITS fejlesztéseken keresztül. A Duna Stratégia az intézkedés sikeres megvalósítását a határon átnyúló agglomerációk és közlekedési rendszerek intelligens közlekedésfejlesztésén keresztül támogatja.

A 2. és 3. specifikus céllal (digitális gazdasággal és az elektronikus állami/közigazgatási fejlesztésekkel) összefüggő intézkedések összhangban állnak a Duna Stratégia 7. prioritási területe 5. akciójával (az információs és kommunikációs technológiák Duna régióbeli szolgáltatásának és igénybevételének javítására irányuló stratégiák kidolgozása és végrehajtása). A regionális együttműködés növeli az operatív program intézkedései megvalósításának hatékonyságát.

4.

Az 1. intézkedés a DRS kultúra és idegenforgalom prioritás területe 3. (kulturális utak) és 4. (turisztikai termékek) akcióit támogatja. A Duna Stratégia segíti a meglévő európai szinten is egyedülálló vendégforgalmat vonzó utak és hálózatok által generált jelentős turisztikai kereslet Magyarországra történő mobilizálását.

Az 1. intézkedés támogatja továbbá a DRS kultúra és idegenforgalom prioritás területe 6. akciója (idegenforgalommal kapcsolatos oktatási, tudományos és kutatási tevékenységek össze-

TERVEZET

fonódásainak és együttműködésének további ösztönzése) megvalósítását. A Duna Stratégia keretében a régiós turizmusban rejlő kihasználatlan potenciáloknak az innováció elemeivel történő támogatása jelentős bővülés lehetőségét hordozza magában.

Az 1. intézkedés továbbá összhangban áll a kultúra és idegenforgalom prioritás terület 1. akciójával (Duna védjegy kialakítása). A DRS lehetőséget ad a hazai turisztikai szolgáltatások globális turisztikai piac számára történő feltárására, a régió ismertségének és marketingjének felhasználásával.

A 3. és 4. intézkedés a DRS energia prioritásterületének 8-11-16 összevont akcióval (megújuló energiaforrások felhasználásának támogatása) áll összhangban. A DRS keretében a megújuló energiák elosztott energiatermelési használatának kiterjesztése csökkenti a rendelkezésre állási kockázatokat és az energiafüggőséget a régióban.

5.

A prioritástengely széles körben támogatja a DRS „Tudás alapú társadalom"; „Versenyképesség" és „Emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés" kiemelt területeit.

Az 1. intézkedés elősegíti a DRS 9. prioritási területe 2. akciójának (kreativitás és vállalkozói készség támogatása), valamint a 8. terület 4. akciójának (szakmunka presztízsének javítása) megvalósítását. A Duna Régió gazdaságába integrálódó programok jelentősen bővítik a munkaerő-kereslet és vállalkozási lehetőségek spektrumát.

A prioritástengely 4. intézkedése segíti továbbá a Duna Stratégia 9. prioritás területének 4. és 6. akcióit (élethosszig tartó tanulás, illetve az ágazatok közötti szakpolitikai koordináció javítása a demográfiai és migrációs problémák kezelésének érdekében). A regionális együttműködés a határ menti térségekben növeli az intézkedések megvalósításának hatékonyságát.

A duális képzési programok támogatják a Duna Régió jelentős, Magyarországon telephellyel rendelkező vállalatai tekintetében a foglalkoztatás bővítéséhez, hazai beszállítók fejlesztéséhez szükséges képzési feltételeket.

TERVEZET

5. * A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT, VAGY A DISZKRIMINÁCIÓ, VAGY A TÁRSADALMI KIREKESZTÉS KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CÉLCSOPORTOKKAL RENDELKEZŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLÓDOTT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKRE

(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87 cikk (4) (A) bekezdés)

5.1. A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok

A szegénységgel leginkább sújtott célcsoportok által érintett összefüggő és kiterjedt területeket hazánkban a vidékies térségekben és az ipari válságövezetekben találhatunk, emellett zárványszerűen a nagyvárosokban is léteznek. A diszkrimináció által leginkább érintett roma közösségek mindhárom előbb felsorolt területen élnek, így a szegregáció csökkentésében és a roma közösségek társadalmi problémáinak megoldásában a szokásos gazdaság- és térségfejlesztésen túlmutató megközelítés szükségessé teszi önálló fejlesztési célok kijelölését. Ezen felül a diszkrimináció kockázatának kitett célcsoportok közé sorolhatóak a megváltozott munkaképességű személyek is.

A diszkriminációval és a szegénység veszélyével leginkább érintett térségtípusok:

- A vidékies térségek közül főként a **periférikus elhelyezkedésű aprófalvas és tanyás térségek** azok – lásd részletesebben a 7. fejezetben –, amelyek társadalmi- és gazdasági szempontból elmaradottnak tekinthetőek.
- Az **egykori ipari övezetek** társadalmát nagymértékű és strukturális munkanélküliség sújtja, a korábban meghatározó gazdasági, ágazati szerkezet pedig valószínűleg már hosszú távon sem állítható vissza, vagy fejleszthető a kívánatos mértékben. Az egykori ipari övezetek nagy részén megtalálhatóak azok a különböző környezeti problémákkal sújtott területek, amelyeket összefoglalóan rozsdaövezeteknek nevezünk.
- A **nagyvárosi térségek**ben a társadalmi leszakadás jelei a 60-as, 70-es években házgyári technológiával épült jelentősebb méretű lakótelepekkel rendelkező városrészekben mutatkoznak. Ez a felsőfokú végzettségűek alacsonyabb arányában, illetve a munkanélküliek és az aktív korú népességen belül a kizárólag segélyből élő háztartások magas arányában mutatkozik meg. A komoly társadalmi problémákhoz leromlott állapotú épületállomány társul. A társadalmi leszakadás jelei megfigyelhetőek még a városszövet belső, a városmaghoz közeli területein (belső slumok), valamint a földszintes beépítésű, jobbára romák lakta telepeken is.

TERVEZET

Az országban összességében az Eurostat 2010-es adatai szerint a szegénység vagy társadalmi kirekesztettség által veszélyeztetett lakosság a népesség kb. 30%-a, azaz mintegy 3 millió fő. A KSH adatai szerint a 20-59 éves népesség egyötöde, azaz 1 millió fő tartósan nem dolgozik. Az elmúlt 15 évben az elért gazdasági növekedés ellenére a szegények aránya nem csökkent, sőt a válság hatására arányuk 2009-2010 környékén ismét emelkedni kezdett.[80]

A hátrányos helyzetű csoportok, illetve az ország leghátrányosabb térségeiben élő emberek összetett problémákkal küzdenek: a munkalehetőségek hiánya, a nem megfelelő képzettség, a lakhatási és egyéb infrastrukturális hátrányok mellett fokozott szociális támogatásra is szorulnak. A szociális szolgáltatások minősége, elérhetősége és hozzáférhetősége jelentős, a települések típusa által meghatározott területi különbségeket mutat. Legtöbbször azonban – gyakran a legalapvetőbb infrastrukturális feltételek hiányosságai miatt – éppen a leghátrányosabb helyzetűek számára nem hozzáférhetőek az alapvető közszolgáltatások és más támogató erőforrások.

További gondot jelent az, hogy egyes térségekben (az ipari válságövezetekben, az Észak-magyarországi és az Észak-alföldi régiókban) nagyon alacsony a munkaerő kereslet, a rendelkezésre álló munkaerő egy részének nem megfelelő a képzettsége, ezért az ő munkaerőpiaci esélyeik folyamatosan romlanak; a szakképzettek és a felsőfokú végzettségű fiatal szakemberek pedig elvándorolnak. Ez a tendencia ahhoz vezet, hogy ezen térségekben a munkaerőpiac kínálati oldalán a szegényebbek és alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya nő. A munkaerőpiac e kedvezőtlen tendenciái is hozzájárulnak az egyéb hátrányok mellett ahhoz, hogy a befektetési kedv és az új vállalkozások betelepülése alacsony ezen térségekben.

A roma népesség jelentős része az országban területileg igen koncentráltan él, hagyományosan Észak- és Északkelet-Magyarországon, a Közép-Tiszavidéken, illetve a Dél-Dunántúlon. A romák jelentős része elsőként szorult ki a korábbi ipari központok munkaerőpiacáról és – az emelkedő megélhetési költségek miatt – a városokból, és koncentrálódott a leszakadóban levő vidéki térségekbe. Ez a társadalmi helyzetet követő térbeli folyamat okozza, hogy a roma népesség igen eltérő jellegű területeken él, amelyek között nehéz egyértelmű földrajzi jellegzetességeket találni. A romák nagy részét érintő társadalmi-gazdasági problémák azonban e térségek mindegyikében megmutatkoznak: a rendkívül rossz életkörülmények, magas munkanélküliség, alacsony képzettség és általában rossz szociális viszonyok. A magas arányban roma népességgel rendelkező területek segítése tehát sajátos megoldásokat kíván.

A KSH tanulmánya szerint[81] 2011-ben az 1 millió 472 ezer magánháztartásban élő tartósan fennálló egészségi problémát, betegséget, illetve korlátozottságot jelző 15-64 éves személy 52,1%-a nyilatkozott úgy, hogy a munkavállalásban, illetve munkavégzésben egészségi álla-

[80] Az Eurostat és a KSH adatait idézi: Kopint-Tárki Konjunktúrakutatási Intézet Zrt.: „Kohéziós szakpolitikai álláspont kialakításához segítségnyújtás: A Közép-magyarországi régió tovagyűrűző hatása” című tanulmány megalapozásához. 2012. szeptember 14. 99.p.

[81] Megváltozott munkaképességűek a munkaerőpiacon, 2011 (KSH, 2012)

TERVEZET

pota miatt akadályozva érzi magát. Ezt az összességében 767 ezer főt tekintjük megváltozott munkaképességűnek, akiknek a munkaerő-piaci jelenlétét egészségi állapotuk valamilyen mértékben hátrányosan befolyásolja.

A megváltozott munkaképességűek területi eloszlását tekintve elmondható, hogy a Közép-magyarországi régióban élők kisebb arányban jelöltek egészségi problémát, ezért a megváltozott munkaképességűek 15-64 éves népességen belüli aránya is itt a legalacsonyabb (7,3%). Az ország keleti felében, illetve a Dél-dunántúli régióban az országos 11,5%-os átlagértéket mintegy 3-5 százalékponttal meghaladó arányban vannak a megváltozott munkaképességűek. Különösen Tolna, Békés és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében magas az arányuk, ahol minden ötödik személy arról számolt be, hogy egészségi állapotából következően akadályozott a munkaerő-piaci részvételben.

5.2. Az operatív program stratégiája a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteinek kezelésére

A két legfontosabb az ipari válságterületek fejlesztése valamint a romák által magas arányban lakott térségek[82] felemelése. Ehhez kapcsolódóan a hátrányos helyzetű térségekben, településeken a munkahelyteremtés eszközeként ki kell építeni a szociális gazdaságot, valamint támogatni kell a helyi foglalkoztatási kezdeményezéseket. A tartós eredmények érdekében a képzés, foglalkoztatás, munkahelyteremtés, közlekedésfejlesztés eszközeit együttesen kell alkalmazni. Továbbá itt kerül megemlítésre a megváltozott munkaképességű személyek munkaerőpiaci helyzetének javítása is, igazodva a Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87 cikk (4) (A) bekezdéséhez.

A GINOP intézkedései közül a fentebb jelzett térségekben élő célcsoportok és egyéb más célcsoportok (pl. megváltozott munkaképességűek) munkaerő-piaci helyzetének javításához az alábbiak járulnak hozzá:

5.2.1. Ipari válságterületek fejlesztése

- Gazdasági szerkezetváltás elősegítése.
- Környezetbarát technológiák preferálása, bevezetése. Helyi energetikai rendszerek, intelligens hálózatok, ipari ökoszisztémák és autonóm ellátási rendszerek fejlesztése.
- A foglalkoztatás támogatása, az aktív munkaerő-piaci programok, a foglalkoztathatóság javítását célzó képzési programok, szak- és felnőttképzés és a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat szolgáltatásainak és támogatásainak fejlesztése révén.
- Térségi elérhetőség javítása, a meglevő infrastruktúra megújítása, a térségi szerepkör erősítése, és ahol releváns, ott a határon átnyúló kapcsolatok javítása.

[82] Magas aránynak települési szinten a népszámlálási adatok szerint 10%-ot, járási szinten az 5%-ot, megyei szinten a kb. 2%-ot meghaladó roma népesség tekinthető.

TERVEZET

- Az adottságok jó hatásfokú kihasználása elengedhetetlen, így az ipari örökségvédelem, az arra alapuló további fejlesztések (pl. turisztikai célú), fenntartható környezetgazdálkodás és környezeti kármentesítés támogatása szükséges.

5.2.2. Romák által magas arányban lakott térségek felzárkóztatása

- A térségi társadalmi-gazdasági kapcsolatok erősítése, a helyi gazdaság erőteljes fejlesztése, szociális gazdaság és vállalkozások támogatása;
- A foglalkoztatási helyzet javítása érdekében a foglalkoztathatóság javítását célzó képzési, foglalkoztatási programok, aktív munkaerő-piaci programok. A roma népesség visszavezetésével a munkaerőpiacra a térbeli kirekesztődés csökkentése, felszámolása.
- A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatnak az ország egész területén hozzáférhető szolgáltatásainak és támogatásainak fejlesztése,biztosítva, hogy az elmaradott térségekben élők is hozzájuthassanak ezen szolgáltatásokhoz és támogatásokhoz;
- A vállalkozóvá váláshoz való hozzáférés javítása az elmaradottabb térségekben is (ahol indokolt célcsoport-specifikus támogatási elemekkel kiegészítve).
- Hátrányos helyzetűek foglalkoztatását célzó munkahelyteremtési programok támogatása.

5.2.3. A megváltozott munkaképességű személyek munkaerőpiaci helyzetének javítása

- A megváltozott munkaképességűek számára is elérhető aktív munkaerőpiaci intézkedések segítik elhelyezkedésüket, különösen a személyre szabott munkaerő-piaci szolgáltatások, a célzott foglalkoztatási támogatások, a képzési lehetőségek.
- A szociális gazdaság és a civil foglalkoztatási kezdeményezések révén bővül többek között a megváltozott munkaképességűek számára elérhető munkalehetőségek száma.
- Az egész életen át tartó tanulás lehetőségei segítik a munkaerőpiaci igényekhez és az egyéni lehetőségeikhez illeszkedő képzettség és tudás megszerzését.
- A vállalati alkalmazkodást segítő intézkedések segítik a munkahelyek megtartását, foglalkoztatottak versenyképességének javítását.
- Az infokommunikációs fejlesztések segítik a jobb elérhetőséget.
- A munkaerő-kereslet élénkítését célzó intézkedések támogatják a munkalehetőségek bővítését.

A GINOP-on belül jellemzően a „mainstream” intézkedéseken keresztül fogjuk támogatni a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását. A megváltozott munkaképességűek integrációját segítő specifikus intézkedéseket, a foglalkozási rehabilitációs programokat, valamint a rehabilitáció rendszerének fejlesztését az EFOP támogatja.

Az Operatív Program az alábbi prioritástengelyek intézkedéseinek támogatható tevékenységei érintik a hátrányos helyzetű és a szegénységgel leginkább sújtott térségeket és azoknak a lakóit:

TERVEZET

110. táblázat: Áttekintés az operatív programnak a szegénységgel leginkább sújtott területek / célcsoportok sajátos igényeinek kezeléséhez való hozzájárulásáról[83]

Célcsoport / földrajzi terület	Tervezett intézkedések főbb típusai amelyek az integrált megközelítés részei	Prioritás-tengely	Beruházási prioritás	Alap
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	5. Vállalkozások foglalkoztatás orientált fejlesztései	1. Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése	ERFA 5. cikk (3) c): A termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése.	ERFA
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	4. Infokommunikációs ismeretek és készségek fejlesztése	3. Infokommunikációs fejlesztések	ESZA 3. cikk (2) b): Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a digitális jártasság és az e-tanulás fejlesztése, valamint a digitális társadalmi befogadással, a digitális jártassággal és a megfelelő vállalkozói készséggel kapcsolatos beruházások révén	ESZA
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	1. Munkaerőpiaci belépés segítése	5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	ESZA 3. cikk (1) a) ii: Munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén.	ESZA
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	2. Fiatalok (15-24 évesek) munkaerő-piaci integrációja	5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	ESZA 3. cikk (1) c) ii: A fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációjának segítése	ESZA
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	3. Szociális gazdaság és non-profit foglalkoztatási programok támogatása	5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	ESZA 3. cikk (1) b) v: ESZA rendelet; 3.b/v A szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése	ESZA

[83] Ha az operatív program különböző régiókategóriákat fed le, a táblázatot régiókategóriánként is meg kell bontani.

TERVEZET

Célcsoport / földrajzi terület	Tervezett intézkedések főbb típusai amelyek az integrált megközelítés részei	Prioritás-tengely	Beruházási prioritás	Alap
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	4. Egész életen át tartó tanulás ösztönzése a szak- és felnőttképzés támogatásával és fejlesztésével	5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	ESZA 3. cikk (1) c) iii: Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása, beleértve a szakoktatás és -képzés színvonalának a javítását, a munkahelyi tanulási és a tanulószerződéses gyakorlati képzési rendszerek, mint pl. a duális oktatási rendszerek kialakítását és továbbfejlesztését.	ESZA

TERVEZET

6. * KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI

Hazánkban a komoly és tartós természeti vagy demográfiai hátrányokkal rendelkező földrajzi területek a 6. fejezetben már említett vidéki térségek, amelyek közül is kiemelten a perifériku elhelyezkedésű területek azok, amelyeket társadalmi-gazdasági leszakadás veszélye sújthat; ezek többek között a tanyás térségek valamint a kifejezetten aprófalvas térségek. Ezen térségek sajátos igényeit ismerteti az anyag.

A perifériku térségek tekintetében külső és belső perifériákat különíthetünk el. Külső periféria alatt az országhatár menti térségek értendők (az osztrák határszakasz kivételével), a belső perifériák pedig az ország egyes belső részein találhatók (pl. Közép-Tiszavidék, dunántúli megyehatárok, pl. Somogy-Tolna, Veszprém-Vas, Somogy-Zala). A belső perifériák fejlettség tekintetében távol esnek a centrumoktól, földrajzi távolságuk azonban nem meghatározó, gyakran a centrumokhoz viszonylag közel helyezkednek el. Több helyen összefüggő belső perifériku zónát képeznek megyehatárok, régióhatárok, folyók mentén.

A perifériku területek elmaradottsága országos szinten is rendkívül jelentős visszahúzó erő, további leszakadásuk pedig egyre súlyosabb társadalmi feszültségeket gerjeszt. Szinte minden téren az ország többi részénél kedvezőtlenebb adottságokkal rendelkeznek, amelyet fokozódó elvándorlás, elöregedés, társadalmi erodálódás, a természetes és épített környezet erősödő igénybevétele jellemez. A perifériák felzárkóztatásának legbiztosabb módja, ha helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrásaik felhasználásával, idővel önállóan is fejlődőképes és tovagyűrűző gazdasági fejlődés indítható el a periféria legversenyképesebb körzeteiben, településein. A fejlődés gócpontjaiként szolgáló térségi központok megerősítése a leghatékonyabb és leggyorsabb lehetőség ennek eléréséhez továbbá a foglalkoztatási problémák kezelése a legfontosabb kulcstényezők egyike.

Alapvető cél, hogy ezek a térségek egyedi stratégiák mentén, külső erőforrások bevonásával (pl. többlet fejlesztési források, befektetés-ösztönzés) és a belső erőforrások feltárásával (munkaerő, eladható termelési tradíciók, természeti erőforrások), lehetőleg közösségi részvétellel zárkózzanak fel, újuljanak meg. A perifériák támogatásának hatékonyabbá tétele a források koncentrálását teszi szükségessé, ezért a legnagyobb problémákkal küzdő térségeknek, a valódi szükségleteiket szolgáló célokra kell elsősorban a támogatásokat adni.

A GINOP intézkedései közül az aprófalvas valamint a tanyás térségekben élők munkaerőpiaci helyzetének javításához a GINOP alábbi intézkedései járulnak hozzá:

- 1. prioritástengely: Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése
    - 5. intézkedés: Vállalkozások foglalkoztatás orientált fejlesztései
- 3. prioritástengely: Infokommunikációs fejlesztések;
    - 4. intézkedés: Infokommunikációs ismeretek és készségek fejlesztése;
- 5. prioritástengely: Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése;

TERVEZET

- 1. intézkedés: Munkaerő-piaci belépés segítése.

TERVEZET

7. AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS A RELEVÁNS PARTNEREK SZEREPÉÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

7.1. Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (5) (a) és (b) bekezdés)

Irányító Hatóság:

A GINOP Irányító Hatóság feladatát a Nemzetgazdasági Minisztérium látja el, a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek megfelelően. A GINOP, TOP és VEKOP programokat egyaránt kezelő NGM irányító hatóságai egy szervezeti keretben, de elkülönült szervezeti egységben működnek. Közreműködő szervezetek kijelölésére sor fog kerülni

Igazoló Hatóság:

A Magyar Államkincstár látja el az Igazoló Hatóság feladatait a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek megfelelően.

Ellenőrző Hatóság:

Az Európai Uniós Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság látja el az Ellenőrző Hatóság feladatait a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek megfelelően.

111. táblázat: Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása és elérhetőségei

Hatóság/szerv	A hatóság/szerv megnevezése	A hatóság/szerv vezetője
Irányító Hatóság	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt
Igazoló hatóság, ahol alkalmazható	Magyar Államkincstár	kidolgozás alatt
Ellenőrzési hatóság	Európai Uniós Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság	kidolgozás alatt

7.2. Az 5. cikkelyben hivatkozott partnerek operatív program készítésébe való bevonása érdekében tett lépések, és a partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében (CPR 87. cikk (5) (c) bekezdés)

Kidolgozás alatt

TERVEZET

7.2.1. A releváns partnerek szerepe az operatív program készítésében, végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében.

Kidolgozás alatt
Kidolgozás alatt

7.2.2. ESZA esetében: Közvetett támogatások

Kidolgozás alatt

7.2.3. ESZA esetében, amennyiben releváns: kapacitásépítésre elkülönített források (ESZA rendelet 6. cikk (2) és (3) bekezdés)

Kidolgozás alatt

TERVEZET

8. * KOORDINÁCIÓ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS EGYÉB UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK, VALAMINT AZ EBB KÖZÖTT

(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (6) (a) bekezdés)

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

A tervezés és végrehajtás koordinációjának legfőbb felelőse a Magyar Kormány. A Kormány a fejlesztéspolitika területén hozandó kormányzati döntések gyors, megalapozott és koordinált előkészítése érdekében döntés-előkészítő, illetve az alább meghatározott területeken döntéshozó szervként Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottságot (a továbbiakban: NFK) hozott létre. Az NFK elnöke a miniszterelnök, tagjai és állandó meghívottjai a Miniszterelnökséget vezető államtitkár, a nemzetgazdasági miniszter, és a nemzeti fejlesztési miniszter.

A Kormány jóváhagyja a Partnerségi Megállapodást és az operatív programokat az Európai Bizottság számára történő benyújtásukat megelőzően; az operatív programokban megvalósítandó támogatási konstrukciókat, ezek célrendszerét és célcsoportjait, indikatív forrásmegosztását, valamint a pályázat nélkül megvalósítandó projektek, és a nagyprojektek listáját; az operatív programok módosítási javaslatait a monitoring bizottság által történő elfogadást megelőzően. A Kormány rendszeresen értékeli a Partnerségi Megállapodás és az operatív programok megvalósításának előrehaladását.

Az NFK dönt az operatív programok tartalmára és azok módosítására vonatkozóan az Európai Bizottság számára benyújtandó javaslatokról, elfogadja a nagyprojektekre vonatkozóan az Európai Bizottság számára benyújtandó javaslatokat, dönt a kiemelt projektek nevesítéséről, dönt az egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatokról. Az NFK felelős a 2014–2020 időszakra vonatkozó uniós tervezési ciklus során alkalmazandó eljárásrend és szervezeti környezet kialakításáért.

Az NFK értékeli a fejlesztéspolitikai célok megvalósulását, nyomon követi a Partnerségi Megállapodás (PM) céljainak teljesülését, az EU fejlesztési irányelvek érvényesülését és javaslatokat fogalmazhat meg a Kormány számára.

Az NFK stratégiai irányító és koordinációs funkciójának operatív támogatását a Miniszterelnökség látja el, melynek feladatai:

- Az irányító hatóságok (IH) működésének ellenőrzése.
- Az egységes működést biztosító eljárásrendek kidolgozása és elfogadása, az irányító hatóságok véleményezési jogköre mellett.
- Az irányító hatóságok IT és kommunikációs támogatása, monitoring információs és döntéstámogató rendszer működtetése.
- Az irányító hatóságok döntéseinek törvényességi felügyelete, az irányító hatóságok tevékenységének szabályossági és közbeszerzési felügyelete.
- Az irányító hatóságok által működtetett operatív programok értékelése.

TERVEZET

- Támogatási konstrukciók menetrendjének és tartalmának (pályázati menetrend és egyes pályázati felhívások) jóváhagyása.

A PM-et és az operatív programokat érintő tárgyalások, egyeztetések tekintetében az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásért, a szükséges koordinációért illetve a vonatkozó jelentések elkészítéséért a Kormány felé a Nemzetgazdasági Miniszter, mint **Kormányzati Főtárgyaló** felel.

Az egyes **operatív programok monitoring bizottságaiban** az egyes programok közti komplementaritás és szinergia megteremtése érdekében az NFK tagjai által delegált tagok szavazati joggal vesznek részt.

A GINOP tervezése és megvalósítása során különösen az alábbi területeken szükséges biztosítani a koordinációt:

- Az EU különböző fejlesztési alapjai által nyújtott támogatások koordinált tervezése és felhasználása.
- Területi és ágazati szempontok együttes figyelembevétele.
- Az egyes operatív programok közötti párhuzamosságok kiszűrése, szinergiák kihasználása.
- Az uniós illetve nemzeti forrásból finanszírozott fejlesztések összhangja.
- A COM rendelettervezetben foglaltaknak megfelelően a horizontális célok érvényesülésének előmozdítása és az állami támogatási szabályok érvényesítése.
- A támogatásoknak az Európai Beruházási Banktól, az Európai Beruházási Alapból és egyéb forrásokból származó támogatásokkal való összehangolása.

TERVEZET

9. * EX-ANTE FELTÉTELEK (KÖZÖS RENDELKEZÉSEKRŐL SZÓLÓ RENDELET (CPR) 87. CIKK (6) (B) BEKEZDÉS)

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

A fejezetben összefoglaltuk az ex-ante feltételek teljesítésének hátterét, szükségességét, kiemelve a Partnerségi Megállapodásban rögzített és a GINOP vonatkozásában releváns ex-ante feltételekre, és azok teljesülésére vonatkozó legfontosabb információkra.

Az EX-ANTE feltételek teljesítésének háttere: A 2014-2020-as időszak strukturális és kohéziós politikájára vonatkozó szabályozás szerint a tagállamoknak a programok elfogadásához, illetve annak érdekében, hogy a Bizottság ezek forrásait folyósítsa, előre meghatározott tematikus célonkénti illetve horizontális eredményességi feltételeket un. ex-ante kondicionalitásokat kell teljesíteni.

9.1. Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesítésük értékelése (25. táblázat).

Az alábbi táblázat tartalmazza az összes, az operatív programban alkalmazható, tematikus ex-ante feltételt, ami a program végrehajtását befolyásolja / befolyásolhatja. Minden alkalmazható ex-ante feltétel esetében beazonosítottuk a kapcsolódó prioritásokat. Az ex-ante kondicionalitásokat a teljesülésük határidejét tekintve három kategóriába sorolhatjuk:

- már teljesült ex-ante kondicionalitások,
- 2013 év végéig teljesülő ex-ante kondícionalitások,
- 2014 év végéig teljesülő kondícionalitások,

A Partnerségi Megállapodásban rögzített **tematikus ex-ante kondicionalitások** közül összesen 9 érinti közvetve vagy közvetlenül valamelyik prioritás vagy prioritások megvalósulását, amelyek közül 6 kondicionalitás már teljes egészében, 3 pedig már részben megvalósult. A gazdaságfejlesztés területén fontos előfeltétel a kis- és középvállalkozások kedvező üzleti környezetének megteremtésére vonatkozó intézkedések végrehajtása. A kondicionalitások másik része kutatás-fejlesztést, innovatív gazdaságfejlesztést célzó stratégiák meglétére irányul (ideértve az úgynevezett intelligens szakosodás stratégiáját), a harmadik csoport pedig a foglalkoztatás-növekedést célzó intézkedések végrehajtását, megfelelő szakpolitikai keret biztosítását irányozza elő.

A tematikus ex-ante kondicionalitásokon túlmenően a tagállamoknak **horizontális ex-ante feltételek**et is teljesíteniük szükséges, annak érdekében, hogy a programok hatékonyan megvalósuljanak, illetve, hogy a kifizetések ne kerüljenek felfüggesztésre. A táblázat második fele tartalmazza a GINOP vonatkozásában releváns, általános területekhez kapcsolódó horizontális ex ante feltételeket is. Míg a tematikus kondicionalitások esetén egyértelműen beazonosítható, hogy mely prioritás vagy prioritások megvalósítására van hatással adott ex-ante kondicionalitás megléte vagy hiánya, az általános területek többsége a teljes OP viszonylatában releváns. Így például az uniós közbeszerzési jog és a magyar közbeszerzési jog összhangjának hiánya a teljes OP megvalósulást fenyegetné. A három általános típusú ex-ante feltétel

TERVEZET

(az uniós közbeszerzési joggal való összhang megteremtését célzó; az állami támogatásokra és a hatékony monitoring rendszerre vonatkozó) teljes egészében megvalósult.

Összefoglalás: a gazdaságfejlesztés területén releváns ex-ante feltételek közül kiemelt szerepe van a kis- és középvállalkozások kedvező üzleti környezetének megteremtését célzó intézkedések végrehajtásának. Elsősorban gazdaságfejlesztéshez kapcsolódnak a foglalkoztatáspolitikát érintő előfeltételek is, amelyek teljesítése folyamatos, a szükséges intézkedések megjelentek a Nemzeti Reform Programban. A témakörhöz kapcsolódó még hiányzó stratégiák elkészítésére, véglegesítésére, intézkedések végrehajtására a tárcák tájékoztatása szerint 2013 végéig sor kerül.

TERVEZET

112. táblázat: Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesülésük értékelése

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/Részben	Kritériumok teljesültek Igen / Nem	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más releváns dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
1.1 Kutatási és Innovációs stratégia megléte	**2**	Részben felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor várható teljesülés: 2014. március 31.	Olyan intelligens specializációra vonatkozó nemzeti vagy regionális kutatási és innovációs stratégia van érvényben, amely: - SWOT elemezésen alapul annak érdekében, hogy a forrásokat korlátozott számú kutatási és innovációs prioritásra lehessen koncentrálni;		A Befektetés a Jövőbe Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia 2020 http://www.kormany.hu/download/f/36/b0000/Nemzeti%20Kutat%C3%A1s-fejleszt%C3%A9si%20%C3%A9s%20Innov%C3%A1ci%C3%B3s%20Strat%C3%A9gia%202020_TERVEZET_20121106.pdf	A stratégiai dokumentum elkészült, társadalmi egyeztetése lezajlott, kormány által elfogadása megtörtént. Az NGM a K+F+I stratégiával összhangban (az ÁROP 1.1.19) projekt keretében elkészíti az intelligens specializációra vonatkozó stratégiát is. Az EMMI az MTA-val egyeztetve, a K+F+I stratégiával szoros összhangban elkészíti a tudománypolitikai stratégiát is.
			a magánszektor K&F beruházásait ösztönző intézkedéseket körvonalaz;			
			tartalmaz egy monitoring és felülvizsgálati rendszert.			
			A tagállam elfogad egy, a költségvetésben kutatás és innováció céljára rendelkezésre álló forrásokat bemutató keretrendszert;			
2.1 A digitális növekedésre vonatkozó stratégiai szakpolitikai keret	**2,3**	Részben felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor várható teljesülés: 2013. október 30.	Olyan digitális növekedési fejezet van érvényben az intelligens specializációra vonatkozó nemzeti vagy regionális innovációs stratégián belül, amely tartalmazza: az Európai Digitális Menetrend Eredménytáblájához igazodó SWOT elemezés segítségével megállapított költségvetési tervezési és rangsorolási intézkedéseket;		Nemzeti Infokommunikációs Stratégia Társadalmi egyeztetés változat: http://www.kormany.hu/hu/nemzeti-fejlesztesi-miniszterium/infokommunikacioert-felelos-allamtitkarsag/hirek/augusztus-vegeig-velemenyezheto-a-nemzeti-infokommunikacios-strategia	ÁROP 1.1.19 keretében készül el a Nemzeti Infokommunikációs Szak-politikai Stratégia, amely a szélessávú koncepciót is magában foglalja majd. A 2014-20-as időszak hatékony forrásfelhasználása szempontjából kockázatot jelenthet a 2007-2013-as (EKOP, ÁROP, TIOP, TÁMOP, KEOP, GOP) infokommunikációs állami (uniós) finanszírozású fejlesztések időbeli megvalósítása.
			az információs és kommunikációs technológiák (IKT) keresleti és a kínálati oldalának kiegyenlítésére vonatkozó elemzés elvégzését;			
			a támogatások eredményére vonatkozó mérhető célértékeket a digitális jártasság, készségek, digitális társadalmi befogadás (e-befogadás), elektronikus hozzáférhetőség, és elektronikus egészségügy terén, amelyek összhangban állnak a meglévő megfelelő nemzeti és regionális szintű ágazati stratégiákkal;			
			az igények felmérését az IKT-kapacitásépítés megerősítésére.			
2.2 Új Generációs Hozzáférési Hálózatok (NGA) infrastruktúrája (nagysebességű internetszolgáltatás a piac által nem elérhető területeken, csoportoknak)	**3**	Részben felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor várható teljesülés: 2013. október 30.	Rendelkezésre áll egy nemzeti NGA terv, amely tartalmaz: egy olyan, rendszeresen frissített infrastruktúra beruházási tervet, amely a kereslet összegzésén és az infrastruktúra és a szolgáltatások feltérképezésén alapul;		nem releváns	Elkészül a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia részeként. Az NFM álláspontja szerint az IKT területhez kapcsolódó prioritásokat önállóan szükséges megjeleníteni (nem KFI stratégia részeként, de azzal összhangban).
			olyan fenntartható beruházási modelleket, amelyek erősítik a versenyt és hozzáférést biztosítanak a nyílt, megfizethető, jó minőségű és jövőálló infrastruktúrához és szolgáltatásokhoz;			

TERVEZET

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/Részben	Kritériumok teljesültek Igen / Nem	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más releváns dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
			a magánszektor beruházásait ösztönző intézkedéseket.			
3.1 Konkrét intézkedések a kisvállalkozói intézkedéscsomag figyelembevételével a vállalkozói szellem előmozdításának támogatása érdekében (SBA)[84]	**1**	Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Specifikus intézkedések: vállalkozás indiátáshoz kapcsolódó idő és költségigények csökkentésére vonatkozó intézekedések;	**Igen**	A feltétel teljesítésének 3 szakpolitikai program és stratégia tesz eleget: • új kkv Stratégia • Magyary Program • Egyszerű Állam Program A kkv-fejlesztési Stratégia véglegesítése a társadalmi egyeztetést követően megtörtént. A Kormány várhatóan nyáron fogadja el. Kialakítása során figyelembe vételre kerültek az Európai Bizottság „Small Business Act" (COM(2008)394) közleményében foglaltak is. A kkv-fejlesztési Stratégiához kapcsolódó intézkedési terv a korábbinál intézményesítettebb keretet ad a Small Business Act kormányzati koordinációjának is. Magyary Program http://magyaryprogram.kormany.hu/ Egyszerű Állam Program http://egyszeruallam.kormany.hu/	A pozíciós papír a Small Business Act hatékony végrehajtására hívja fel a figyelmet. A Magyary Program és Egyszerű Állam Program végrehajtásával ezek a feltételek teljesülnek. (A Programok intézkedéseinek többsége előreláthatólag 2013 első félévének végéig teljesül.). A fentieken túl 2013. első félévében az NGM kkv stratégiát készít. Különös figyelmet érdemel a cégalapítás kérdése: A Bizottság kezdeti szövegjavaslatai specifikusan a 3 nap, maximum 100 EUR időigényű és költségű vállalkozásindítást kívánta célként meghatározni, amely bár ez a kitétel a tárgyalások során a kikerült a tervezetből, a Magyarországgal folytatandó egyeztetéseken felmerülhet, hogy 2012 folyamán ellentétes irányú lépésekre került sor.
			vállalkozás konkrét tevékenységének beindításához és végzéséhez szükséges liszenszek és engedélyek beszerzési idejének csökkentése.	**Igen**		
8.1 Aktív munkaerőpiaci politikák megtervezése és megvalósítása a Foglalkoztatási iránymutatásoknak megfelelően	**5**	Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	A foglalkoztatási szolgálatok megfelelő kapacitással az alábbiakra, és biztosítják is azokat: - személyre szabott szolgáltatások, illetve aktív és megelőző munkaerőpiaci intézkedések korai stádiumban, amelyek előnyben részesítik a hátrányos helyzetű csoportokat, miközben minden munkakereső számára elérhetők;	**Igen**	nem releváns	A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) működése és szolgáltatásai által, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott munkaerőpiaci programokon keresztül valósul meg.
			- átlátható és rendszeres tájékoztatás az új betöltetlen állásokról.	**Igen**		
			A foglalkoztatási szolgálatok formális és információs együttműködéseket alakítanak ki az érintett intézményekkel.	**Igen**		
8.2 Önfoglalkoztatás, vállalkozói szellem és üzleti vállalkozás létrehozása: Vállalkozáskezdés	**1,4,5**	Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az	Átfogó stratégia megléte, amely a következőket foglalja magában: - a vállalkozás alapításának idejét és költségét csökkentő intézkedések;	**Igen**	A feltétel teljesítésének számos szakpolitikai program és stratégia tesz eleget: • új kkv Stratégia • Magyary Program	Egyszerűsített cégbejegyzés, vállalkozás bejelentés, engedélybeszerzések, mikrohitel programok, valamint a vállalkozóvá válás támogatását célzó munkaerőpiaci programok révén valósul meg.

[84] Bizottsági Pozíciós Papír ajánlása: A Kisvállalkozási Törvény hatékony végrehajtása érdekében intézkedéseket kell tenni.

TERVEZET

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/Részben	Kritériumok teljesültek Igen / Nem	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más releváns dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
támogatására vonatkozó stratégia megléte		ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	- a vállalkozás konkrét tevékenységének beindításához és végzéséhez szükséges engedélyek beszerzésének idejét csökkentő intézkedések;	**Igen**	• Egyszerű Állam Program • mikrohitel programok (JEREMIE, az Országos Mikrohitel Alapból finanszírozott mikrohitel programok) • valamint a vállalkozóvá válás támogatását célzó munkaerő-piaci programok A kkv-fejlesztési Stratégia véglegesítése a társadalmi egyeztetést követően megtörtént. A Kormány várhatóan nyáron fogadja el. Kialakítása során figyelembe vételre kerültek az Európai Bizottság „Small Business Act" (COM(2008)394) közleményében foglaltak is. A Magyary Program és az Egyszerű Állam Program adminisztráció csökkentő intézkedéseinek végrehajtása folyamatos, a már megvalósult és teljesített egyszerűsítések nyomán a feltételek teljesülésének elfogadását várjuk a Bizottságtól.	
			- a megfelelő üzletfejlesztési szolgáltatásokat és a pénzügyi szolgáltatásokat összekapcsoló intézkedéseket (tőkéhez való hozzáférés), beleértve a hátrányos helyzetű csoportok és területek elérését.	**Igen**		
8.3 - munkaerőpiaci intézmények modernizálása és erősítése a foglalkoztatási iránymutatásokra figyelemmel **- a munkaerő-piaci intézmények reformját világos stratégiai szakpolitikai keretnek és előzetes értékelésnek kell megelőznie, beleértve a nemek közötti egyenlőség dimenzióját**	**5**	Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	A foglalkoztatási szolgálatok megfelelő kapacitással az alábbiakra, és biztosítják is azokat: - személyre szabott szolgáltatások, illetve aktív és megelőző munkaerő-piaci intézkedések korai stádiumban, amelyek előnyben részesítik a hátrányos helyzetű csoportokat, miközben minden munkakereső számára elérhetők;	**Igen**	TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4, valamint TÁMOP 1.3.1 és TÁMOP 2.2.2	A 2012. évi ország-specifikus ajánlásokban foglaltaknak megfelelően a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) modernizálása folyamatos, intézményrendszerének és szolgáltatásainak fejlesztését párhuzamosan több uniós társfinanszírozású projekt is szolgálja. Az NFSZ működése egységes, évente aktualizált irányelvekhez igazodik, melyek a Foglalkoztatási Iránymutatások, illetve az ország-specifikus ajánlások alapján kerülnek meghatározásra. Az NFSZ dedikált programokkal (TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4, valamint TÁMOP 1.3.1 és TÁMOP 2.2.2) segíti a leghátrányosabb helyzetű álláskeresők foglalkoztathatóságának javítását, az ügyfelek és a munkáltatók tájékoztatását, illetve a pályaorientációs szolgáltatások fejlesztését.
			- átlátható és rendszeres tájékoztatás az új betöltetlen állásokról.	**Igen**		
			A foglalkoztatási szolgálatok reformja kiterjed az érintett intézményekkel kialakítandó hálózati kapcsolatokra is.	**Igen**		
8.4 Aktív időskort segítő politikák kialakítása a Foglalkoztatási Iránymutatásoknak megfelelően	**2,5**	Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Intézkedések válaszul az aktív és egészséges idősödés kihívásaira: - az érdekelt felek bevonása az aktív idősödési szakpolitikák megtervezésébe és végrehajtásába, figyelembe véve tekintettel az időskorú dolgozók munkaerőpiacon tartását és foglalkozatásuk ösztönzését.	**Igen**	nem releváns	Bár jelenleg az aktív idősödésre irányuló önálló stratégia nem áll rendelkezésre, számos, az aktív idősödést elősegítő intézkedés létezik, melyek a Nemzeti Reformprogramban tételesen megjelennek: korai nyugdíjazás szigorítása; a nyugdíjkorhatár emelése; idősek foglalkoztathatóságát javító aktív munkaerőpiaci programok, munkáltatói adókedvezmények idősek foglalkoztatása esetén; a demográfiai időskodés egészségügyi problémáinak kezelését kiemelten kezelő Semmelweis Terv, a Kormány mellett működő, konzultatív szerepet is ellátó tanácsadó testület, az Idősügyi Tanács létrehozása.

TERVEZET

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/Részben	Kritériumok teljesültek Igen / Nem	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más releváns dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
8.5 A munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók változásokhoz történő alkalmazkodása: változás és szerkezetváltás előrejelzését és megfelelő kezelését előnyben részesítő politikák	**5**	Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Eredményes eszközök állnak rendelkezésre a szociális partnerek és a közigazgatási szervek támogatására, hogy a változás és szerkezetátalakítás proaktív megközelítését kialakítsák, különös tekintettel az előrejelzést, valamint a szerkezetátalakítás és változtatás hatékony irányítását előnyben részesítő szakpolitikák létezésére.	**Igen**	TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4, valamint TÁMOP 1.3.1 és TÁMOP 2.2.2	A TÁMOP 2. prioritása keretében számos, a munkáltatók, a munkavállalók, illetve az aktív népesség alkalmazkodóképességének javítását célzó intézkedés végrehajtása van folyamatban (pl: rugalmas munkahelyek kialakítása, munkahelyi képzések támogatása, gyakornoki program, idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése, szak- és felnőttképzés modernizálása). Önálló projekt szolgálja a munkaerő-piaci prognózisok készítésére, valamint a szerkezetváltási folyamatok előrejelzésére alkalmas rendszer (modellkeret és adatbank) kialakítását. A projekt eredményei beépülnek a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) munkájába: a munkaügyi központok figyelembe veszik a munkaerőpiaci előrejelzéseket az álláskeresők részére nyújtott munkaerőpiaci képzések kínálatának kialakításakor. Az NFSZ dedikált programokkal (TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4, valamint TÁMOP 1.3.1 és TÁMOP 2.2.2) segíti a leghátrányosabb helyzetű álláskeresők foglalkoztathatóságának javítását, az ügyfelek és a munkáltatók tájékoztatását, illetve a pályaorientációs szolgáltatások fejlesztését.
ÁLTALÁNOS TERÜLETEK						
A közös stratégiai kerethez tartozó alapok terén az uniós közbeszerzési jog tényleges alkalmazását biztosító rendelkezések megléte	**Összes**	Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Az uniós közbeszerzési törvény eredményes alkalmazását biztosító intézkedések a megfelelő mechanizmusokon keresztül.	**Igen**	37/2011. Korm. rendelet	Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok eredményes alkalmazását biztosító mechanizmus létrehozása Magyarországon a Támogatásokat Vizsgáló Iroda 1999-ben történt létrehozásától kezdve folyamatosan teljesül. Jelenleg a mechanizmust a 37/2011. Korm. rendelet szabályozza. Az uniós közbeszerzési tárgyú irányelvek harmonizációja megvalósult, jelen feltétel nem értelmezhető.
			A közbeszerzési szerződések odaítélési eljárása során az átláthatóságot biztosító intézkedések.	**Igen**		
			Az alapok támogatásainak megvalósításában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását biztosító intézkedések.	**Igen**		
			Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását és alkalmazását szolgáló igazgatási kapacitások erősítésére vonatkozó intézkedések	**Igen**		
Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok eredményes alkalmazását biztosító mechanizmus megléte		Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok eredményes alkalmazását biztosító intézkedések.	**Igen**	nem releváns	Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok eredményes alkalmazását biztosító mechanizmus létrehozása Magyarországon a Támogatásokat Vizsgáló Iroda 1999-ben történt létrehozásától kezdve folyamatosan teljesül. Jelenleg a mechanizmust a 37/2011. Korm. rendelet szabályozza.
			Az alapok támogatásainak megvalósításában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását szolgáló intézkedések.	**Igen**		
			Az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását és alkalmazását szolgáló igazgatási kapacitások erősítésére vonatkozó intézkedések.	**Igen**		

TERVEZET

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/Részben	Kritériumok teljesültek Igen / Nem	Kritérium teljesülése Igen/Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiára, jogszabályra vagy más releváns dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázatok
			Az EIA és SEA vizsgálatokra vonatkozó irányelvek végrehajtásában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását biztosító intézkedések.	**Igen**		
			A megfelelő igazgatási kapacitások rendelkezésre állását biztosító intézkedések.	**Igen**		
A programok eredményességének és hatásának felméréséhez szükséges statisztikai rendszer megléte; **A monitoringhoz és az értékeléshez szükséges eredménymutatók hatékony rendszerének megléte**	**Összes**	Igen felülvizsgálat szükséges a kritériumok szintjén az ex-ante kondicionalitás-lista véglegesedésekor	Olyan terv van érvényben az adatok időben történő begyűjtésére és összesítésére, amely magában foglalja: a források és a mechanizmusok azonosítását a statisztikai hitelesség biztosítása érdekében;	**Igen**	nem releváns	KIM nem adott aktuális tájékoztatást, NFM 2012 novemberi információja alapján teljesül 2013 végéig.
			a közzétételre és a nyilvános hozzáférhetőségre vonatkozó intézkedéseket;	**Igen**		
			az eredménymutatók olyan hatékony rendszerét, amely magában foglalja: az egyes programokra vonatkozó olyan eredménymutatók kiválasztásának lehetőségét, amelyek az emberek egészsége és fejlődése szempontjából az adott program által finanszírozott szakpolitikai intézkedések alapját képező elemeket mérik;	**Igen**		
			az említett mutatók célértékeinek meghatározását;	**Igen**		
			a következő követelmények betartását minden mutató esetében: az adatok megbízhatóak és statisztikailag igazolhatóak, egyértelmű normatív értelmezéssel rendelkeznek, a szakpolitikai elvárásoknak megfelelően alkalmazhatóak, időszerűek és nyilvánosan elérhetőek;	**Igen**		
			megfelelő eljárások rendelkezésre állását annak biztosítására, hogy a program által finanszírozott műveletek hatékony mutatókat alkalmaznak.	**Igen**		

TERVEZET

9.2. Intézkedések leírása, amelyek vonatkozó ex-ante feltételek teljesítését szolgálják, a felelős testületekkel és időbeli ütemezéssel, határidőkkel

113. táblázat: Az alkalmazható általános ex-ante feltételek teljesítését szolgáló tervezett intézkedések

Nem vagy csak részben teljesült, alkalmazható általános ex-ante feltételek	Nem teljesített kritérium	Tervezett intézkedések	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
nem releváns			*nem releváns*	*nem releváns*
			nem releváns	

114. táblázat: Az alkalmazható tematikus ex-ante feltételek teljesítését szolgáló tervezett intézkedések

Nem vagy csak részben teljesült, alkalmazható tematikus ex-ante feltételek	Nem teljesített kritériumok	Tervezett intézkedések	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
1.1 Kutatási és Innovációs stratégia	Intelligens specializációra vonatkozó nemzeti vagy regionális kutatási és innovációs stratégia megléte	ÁROP 1.1.19 projekt keretében az intelligens specializációra vonatkozó stratégia előkészítése.	2014. március 31.	NGM, EMMI, MTA
		K+F+I stratégiával összhangban elkészíti a tudománypolitikai stratégia elkésztése	2014. március 31.	
2.1 A digitális növekedésre vonatkozó stratégiai szakpolitikai keret	Digitális növekedési fejezet van érvényben az intelligens specializációra vonatkozó nemzeti vagy regionális innovációs stratégián belül	Nemzeti Infokommunikációs Stratégia kormány általi elfogadása	2013. október 30.	NFM
2.2 Új Generációs Hozzáférési Hálózatok (NGA) infrastruktúrája (nagysebességű internetszolgáltatós a piac által nem elérhető területeken, csoportoknak).	Rendelkezésre áll egy nemzeti NGA terv	Nemzeti Infokommunikációs Stratégia kormány általi elfogadása	2013. október 30.	Tárcafelelősség: NFM
	Országos szélessávú optikai hálózat	Országos szélessávú optikai hálózati lefedettség megvalósítása	2015. július	

TERVEZET

10. * A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

Alapelvek:

1. Az eljárásrendekben a szakmai szolgáltató szemlélet kell, hogy uralkodjon. A kedvezményezetteket a végrehajtó intézményrendszer partnerként kell, hogy kezelje.
2. A programmegvalósítás a bizalomra kell, hogy épüljön, a kedvezményezettek életét megkeserítő korábbi bürokratikus elemeket csökkenteni kell.
3. A támogatásra történő kiválasztási eljárásrendekben az eddigi túlzó adminisztratív feltétellel szemben a szakmai szempontok kell, hogy érvényesüljenek.

Egyszerűsítő javaslatok:

1. Az elektronikus, illetve on-line ügyintézés kiterjesztése:

a) az elektronikus aláírás használatának általánossá tétele (használata nem lesz kötelező minden kedvezményezett esetén);
b) a pályázati anyagokat az eddigi papír alapú, ill. CD-n való beadás helyett egy elektronikus felületen kell feltölteni;
c) a kapcsolattartás és tematikus információszolgáltatás nem csak a pályázati, hanem a megvalósítási és fenntartási időszakban is döntően elektronikus felületen fog történni.
d) törekedni kell arra is, hogy a kapcsolatfelvételt, kapcsolattartást-, és a tematikus információszolgáltatást már a projekt-előkészítési (projektgenerálási) fázisban is elektronikus felület, információs rendszer támogassa.

2. A benyújtandó dokumentumok számát, terjedelmét csökkentjük:

a) megszűnik az a kötelezettség, hogy a pályázónak, illetve a kedvezményezettnek mind papír alapon, mind elektronikusan be kell nyújtani a dokumentumokat;
b) az irányító hatóságok, közreműködő, ill. közvetítő szervezetek nem kérhetnek be olyan dokumentumokat, amelyek sem az értékelés, sem a megvalósítás szakaszában nem relevánsak;
c) az irányító hatóságok, közreműködő, ill. közvetítő szervezetek nem kérhetnek be olyan dokumentumokat, amelyek az államigazgatás másutt meglévő nyilvántartásaiban rendelkezésre állnak, ugyanakkor a pályázók csak úgy adhatnak be pályázatot, ha az adatok ilyen módon való lekéréséhez, adatvédelmi szempontoknak megfelelő kezeléséhez hozzájárulnak;
d) amennyiben a szabályozási környezet változik, pl. állásfoglalás kerül kiadásra, azt a végrehajtást végző intézményrendszer disszeminálja a kedvezményezettek felé, ügyelve arra, hogy az időközben történő változás számukra nem jelenthet kedvezőtlenebb feltételt;
e) a pályázói regisztrációt követően az EMIR v. FAIR, mint pályázói „adatbank” szolgál, így a pályázathoz szükséges adatokat egyszer kell feltölteni (az egyéb céges adatokat pl. beszámoló és mérleg adatokat a rendszer automatikusan hozzárendeli és frissíti), majd a módosulásokat jelezni, azaz újabb pályázat esetén ezeket már nem kell újból megadni;

TERVEZET

f) az egy projekthez tartozó különféle kifizetési kérelmekhez ugyanazon vállalkozói szerződés, ugyanazon alátámasztó dokumentum másolatát elég lesz egyszer benyújtani, azaz felcsatolni az adatbázisba.

3. A pályázói, illetve a projekt adminisztrációs, online kommunikációs felület továbbfejlesztésre kerül:

a) az irányító hatóságok a sztenderdizálható információszolgáltatások esetére egységes sablonokat készítenek és tesznek elérhetővé a pályázók, ill. kedvezményezettek számára;
b) az egyszeri pályázói regisztráció után feltölthetővé válik a pályázat teljes dokumentációja, így az elektronikus adathordozó használata elhagyható, annak sérülése kizárható;
c) interaktívvá és dokumentálttá válik a kapcsolattartás a kedvezményezett és a közreműködő szervezet/irányító hatóság között, a kedvezményezett nem csak akkor léphet kapcsolatba az intézményrendszerrel, amikor „kötelező" adatszolgáltatás vagy értesítés történik;

4. Az eljárások gyorsításra, illetve egyszerűsítésre kerülnek:

a) a pályázótól, kedvezményezettől bekérhető dokumentumok, mellékletek száma tovább csökken;
b) az elektronikus jelentéskészítőben csak a projektre releváns kérdésekre kell választ adni, a rendszer által már ismert kedvezményezetti és projekt adatokat nem kell újból feltölteni;
c) a projektek megvalósítása idején arra kell törekedni, hogy ne változzanak a lebonyolítás szabályai, ha ez mégis szükségessé válik, a változtatásról minden érintett kedvezményezettet tájékoztatni kell, és a változtatás számukra nem jelenthet hátrányt;
d) a projekt tartalmának a változását, amennyiben a célt nem téveszti, és a vállalt indikátorokat teljesíti, rugalmasan kell kezelni.

5. A pályázók és kedvezményezettek számára közvetlenebbé kell tenni az ügyfélszolgálatot, a kapcsolattartást, a személyes konzultációt:

a) teljesíteni kell azt a jogos elvárást, hogy
    a. az ügyintézők legyenek elérhetőek, kompetensek;
    b. azonosan értelmezzenek egy-egy problémát (ezt a munkát interaktív működési kézikönyv és szakmai backoffice, tudásbázis segítse);
b) a kedvezményezettek előtt ismertnek kell lennie, hogy milyen kérdésükkel (műszaki, pénzügyi, technikai stb.) kikhez fordulhatnak (név, e-mail cím, telefonszám), így ügyintézésnél az adott témában illetékest tudják keresni.

6. A pályázati felhívások, útmutatók esetén törekedni kell a minél nagyobb átláthatóságra:

a) a pályázati felhívások, útmutatók, a pályázók, illetve a kedvezményezettek által teljesítendő feladatok, kötelezettségek egyértelműen kerüljenek meghatározásra, azokat a közreműködő szervezet(ek) minden esetben azonos módon kell, hogy értelmezzék;
b) egyszerűbben értelmezhető, valóban mérhető indikátorok kerülnek kialakításra, egyértelműen meghatározva a szankcionálandó és csupán adatszolgáltatási jellegű indikátorokat;
c) egységesítésre kerülnek az egyes közreműködő szervezetek jelenleg egymástól eltérő követelményrendszerei, ez megkönnyíti azon pályázók, ill. kedvezményezettek mun-

TERVEZET

káját, akik több közreműködő szervezettel is kapcsolatban állnak. Amennyiben egy információt, adatot egy közreműködő szervezet már bekért, azt egy másik közreműködő szervezet nem kérheti be, azt a pályázói „adatbank" (FAIR) rendszerből kell, hogy kinyerje.

7. A támogatások kifizetésének gyorsítása, adminisztráció egyszerűsítése a biztosítékok biztosításának segítése, gyorsítása:

a) lehetővé kell tenni a beszállítói számlák elektronikus hitelesítését;
b) a számlaösszesítő benyújtási lehetősége kiterjesztése kerül, megvizsgálásra kerül az alátámasztó dokumentumok helyszíni szemle keretében történő ellenőrzésének lehetősége;
c) amennyiben az elszámolni tervezett tételeket a közreműködő szervezet a szabályozásban megadott határidőn belül nem dolgozza fel, azok támogatási tartalmát ki kell fizetni, s utólag lehet ellenőrizni, a közreműködő szervezet késlekedése miatt a projekt megvalósítása nem késlekedhet;
d) a különféle hatósági igazolások érvényességi határideje „automatikusan" meghosszabbodik, amennyiben a feldolgozási vagy hiánypótlási időszak elhúzódik;
e) a támogatás biztosítására szolgáló garancia költsége elszámolható költségnek fog minősülni.

8. Egyéb konkrétumok:

a) Az elszámolhatósági szabályok esetén az EU-s szabályokban meghatározottakhoz képest nem vezetünk be szűkítést;
b) Az általány költségek használatát a lehető legnagyobb mértékben ösztönözni fogjuk

115. táblázat: Az adminisztrációs terhek csökkentését szolgáló tervezett főbb intézkedések indikatív ütemezéssel és elvárt eredményekkel

Tervezett főbb intézkedések	Elvárt eredmények	Indikatív időkeret (kezdő és befejező dátum)	
A pályázati anyagokat az eddigi papír alapú, ill. CD-n való beadás helyett egy elektronikus felületen kell feltölteni.	Pályázatok kezelésének ideje 5-10 nappal csökken.	2014.01.01.	2014.12.31.

TERVEZET

11. HORIZONTÁLIS ELVEK

A fejezet még kidolgozás alatt áll.

11.1. Fenntartható fejlődés

Az Európai Unió Bizottsága, valamint a Magyar Kormány rendelkezései alapján minden projektet úgy kell megvalósítani, hogy az a fenntartható fejlődést, ezen belül a környezet védelmét és állapotának javítását előmozdítsa.

A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat.

A fenntartható fejlődés célja – a növekedéssel ellentétben – nem az, hogy nagyobbak legyünk, hanem az, hogy „jobbak". Amíg a fejlesztés megvalósítása visszahat a környezet minőségére, addig a környezetünk erőforrásai és állapota meghatározza, hogy az emberiség fejlődéséhez mit és mennyit vehet el a környezetből.

A fenntartható társadalom alapvető követelménye a szociális igazságosság, amelynek egyik alapja a lehetőségekhez való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása. Ehhez a természeti erőforrások fenntartó használata, a társadalom környezettudatos és környezet-etikus magatartása szükséges. A fejlesztések során a környezeti erőforrások minőségének megőrzését kell garantálni, nem pedig utólag a beruházással okozott károkat helyreállítani.

A támogatási források felhasználásakor a támogatási elvnek abban az esetben is meg kell felelni, ha azokat a támogatások céljai közvetlenül nem tartalmazzák. A támogatási forrást igénylő projektnek térségi szinten fenntartható gazdasági fejlődést kell biztosítania, miközben el kell érnie, hogy hatására jobb legyen a térségben élni. Kiemelten fontos, hogy a projektek a meglévő élőhelyeket és zöldfelületeket nem akadálynak, hanem használható, kiváló adottságnak tekintsék.

Mind a tervezés, mind a megvalósítás és fenntartás időszakában és szinte az összes vállalt szempont érvényesítése során a következő célokat kell szem előtt tartani az egyes OP-k esetében:

- természetes térszerkezet megőrzése,
- természeti erőforrások állapotának megőrzése,
- jó környezeti- és egészségi állapot megőrzése, károsodások elkerülése,
- társadalmi felelősségvállalás.

A GINOP esetében a fenntarthatóság a magyar foglalkoztatáspolitikára kell, hogy koncentráljon. Az egyes projekteknek az emberek öngondoskodó képességét kell leginkább elősegíteniük. Továbbá szolgálniuk kell a karbonszegény gazdaságra történő átállást, illetve a nehezedő klimatikus körülményekhez történő alkalmazkodást. A projektek tervezése esetén a fenntarthatóságnak vonatkoznia kell azok hosszú távú gazdasági fenntarthatóságára is. Az egyes projektek abban az esetben tekinthetőek teljes egészében fenntarthatónak, ha a velük kapcsolat-

TERVEZET

ban értelmezhető horizontális (és a nem horizontálisan meghatározott) fenntarthatósági (gazdasági, természeti, társadalmi) szempontok mindegyikét érvényesítik, és ezzel hozzájárulnak a természeti és humán erőforrások takarékos használatához, funkcióik megőrzéséhez és károsodásuk megelőzéséhez.

Az egyes beavatkozásoknak a szolidáris és szociális gazdaság, valamint a helyi gazdaságfejlesztés összekapcsolhatóságának fontosságát kell tükröznie. A társadalom tagjai, a gazdaság szereplői által másokért és egymásért vállalt felelősség érvényesülése a pénztőke helyettesítésével (munkával, társadalmi tőke bevonásával) vagy a nem anyagi haszon célú átcsoportosításával, a társadalmi és környezeti (fenntarthatósági) szempontok érvényesítése mellett segít a gazdaság egészét visszahelyezni a társadalom rendszerébe.

A 2011/0276 EU rendelettervezet 8. cikkében, valamint a fentiekben foglaltaknak megfelelően a fenntarthatóság kritériumait (különös tekintettel a környezeti fenntarthatóságra) a tervezés és a végrehajtás teljes folyamatában garantálni kell. Ezért a Partnerségi Megállapodás (PM) és az operatív programok vonatkozásában stratégiai környezeti hatásvizsgálat készült.

A programvégrehajtás valamennyi szintjén megfelelő irányítási rendszerek kerülnek kialakításra annak érdekében, hogy az esetlegesen nem fenntartható, vagy környezeti szempontból kedvezőtlen hatások – különös tekintettel a klímaváltozásra, a biológiai sokféleség és ökoszisztémák fenntartására, valamint a természeti erőforrások igénybevételére vonatkozó hatásokra – kiküszöbölhetők, vagy minimalizálhatók legyenek. Ezáltal a program technikai és adminisztratív támogatásával megvalósult OP környezeti költségei összességében klíma- és erőforrás semlegessége biztosítható legyen. Ezeket a program keretein belül és a végrehajtás valamennyi szintjén, továbbá a jogilag előírt minimális követelmények figyelembevételével szükséges kialakítani. Az OP pozitív környezeti hatásait és a szinergiából adódó környezeti fenntarthatósághoz történő hozzájárulás optimalizálásának lehetőségeit a lehető legnagyobb mértékig ki kell használni, és amennyiben lehetséges, meg kell erősíteni.

A Monitoring Bizottságokba kötelező jelleggel meg kell hívni legalább egy környezetvédelmi civil szervezet képviselőjét is.

11.2. Esélyegyenlőség és anti- diszkrimináció

A 2011/0276 EU rendelettervezet 87.7. cikkében foglaltaknak megfelelően a tagállamok és a Bizottság megteszik a megfelelő lépéseket a programok előkészítése és végrehajtása során a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen megkülönböztetés megakadályozása érdekében.

A megkülönböztetés tilalmának elvét – különös tekintettel a támogatásokhoz való hozzáférésre – a végrehajtás minden szakaszában szükséges betartani. A különböző operatív programok műveleteinek meghatározása során és a végrehajtás valamennyi szintjén kiemelt figyelemmel kell lenni a fogyatékkal élő emberek hozzáférhetőségének kritériumára.

A végrehajtás során figyelmet kell szentelni

TERVEZET

- a munkahelyek családbaráttá tételére, különös tekintettel a **GYES-ről visszatérő** vagy **GYES helyett a munka világát választók** sajátos foglalkoztatási módjainak előnyben részesítésére (részmunkaidő, munkaidő ütemezés, távmunka);
- a **fogyatékkal élők** esélyegyenlőségére a foglalkoztatásban, valamint a közszolgáltatásokhoz való általános és fizikai hozzáférésben;
- a **romák** és **roma közösségek esélyegyenlőségére,** különösen a foglalkoztatási, szociális, egészségügyi, oktatási és képzési fejlesztésekben, valamint a lakhatásban;
- a **megváltozott munkaképességűek** újbóli foglalkoztathatósági esélyeinek biztosítására;
- a **tartósan munkanélküliek** újbóli foglalkoztathatósági esélyeinek biztosítására;
- a **pályakezdők** esélyegyenlőségére a foglalkoztatásban, különösen a szakirányú foglalkoztatásban;
- a **nyugdíjazás előtt állók** esélyegyenlőségére a foglalkoztatásban;
- a **szexuális kisebbségek**nek a munkaerőpiacon diszkriminációmentes bánásmódban való részesítésére;
- a **fogvatartásból szabadulók** számára olyan munkavállalói programok biztosítására, amely hangsúlyt fektet a reszocializációjukra;
- a **szenvedélybeteg** vagy **gyógyult szenvedélybeteg** munkavállalók munkaerő-piaci integrációjára;
- a **migránsok** esélyegyenlőségének biztosítására a foglalkoztatásban;
- a **nemzeti kisebbségek** esélyegyenlőségére.

Kiemelten figyelmet kell fordítani továbbá a megváltozott munkaképességű emberek, a gyermekek **társadalmi esélyegyenlőségének** horizontális érvényesítésére is.

A fenti elvek érvényesülésével járó jelentős mértékű társadalmi és gazdasági előnyöket jelentő változás csak akkor érhető el, ha mindezen elvek a fejlesztéspolitika összes területén, átfogóan betartásra és ösztönzésre kerülnek. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a regionális különbségek kiegyenlítésére, vagyis hogy az érintett társadalmi csoportok életesélyeit ne befolyásolja az, hogy az ország mely területén élnek. A horizontális szempontok figyelembevétele azt jelenti, hogy az operatív program, illetve prioritási tengelyeinek, műveleteinek tervezése, megvalósítása, értékelése és nyomon követése folyamán különös figyelmet kell fordítani az esélyegyenlőség szempontjaira, és biztosítani kell azok tényleges érvényesülését.

A **fogyatékossággal élő és a megváltozott munkaképességű emberek** esélyegyenlősége érdekében figyelembe kell venni a „semmit rólunk, nélkülünk”, az egyenlő esélyű hozzáférés, az egyetemes tervezés, az integráció, a mainstreaming, az egyenlő bánásmód és az előnyben részesítés kötelezettsége, valamint a szubszidiaritás elveit. Minden fejlesztést az **akadálymentesítés szempontjait figyelembe véve** kell megvalósítani, ezáltal biztosítva a minél szélesebb körű hozzáférést.

A **romák társadalmi integrációjának elősegítése** érdekében érvényesíteni kell az egyenlő bánásmód, a szegregáció felszámolása, a komplexitás, az integráció, a pozitív megkülönböztetés, a kulturális identitás megőrzése, a társadalmi tolerancia, a modernizáció, valamint a szociális és etnikai dimenzió szétválasztásának elveit. Kiemelt figyelmet kell fordítani a ro-

TERVEZET

mák és a roma közösségek összetett hátrányainak enyhítésére, integrációjuk elősegítésére, amelyeket nem egyszeri akciókkal, hanem komplex gazdaság- és társadalompolitikai beavatkozásokkal kell lehetővé tenni.

A **nemzeti kisebbségek** esélyegyenlőségének biztosítása érdekében figyelmet kell szentelni a fejlesztések során **a magyarországi nemzeti kisebbségek tagjai és közösségei** nyelvhasználatának biztosítására, valamint a nemzetiségi identitást és kultúrát ápoló fejlesztésekre. Továbbá előnyben kell részesíteni a **határon túli magyarul beszélő közösségek**et is szolgáló fejlesztéseket, amely egyszerre szolgálja Magyarország nemzetközi gazdasági együttműködéseit és a szomszédos országok növekedését.

A Monitoring Bizottságokba kötelező jelleggel meg kell hívni legalább egy nagycsaládos civil szervezetet, valamint legalább egy-egy civil szervezet képviselőjét, akik a romák, a fogyatékkal élő emberek illetve a szexuális és vallási kisebbségek esélyegyenlőségét képviselik,.

A GINOP esélyegyenlőségre és a megkülönböztetés tilalmára vonatkozó politikája arra törekszik, hogy egy elvárható szinten minden pályázó foglalkozzon az esélyegyenlőség és a megkülönböztetés tilalmának kérdésével és az ún. esélyegyenlőségi minimumnak feleljen meg.

Általános elvárás, hogy minden olyan szervezet, amely támogatásban kivan részesülni, törekedjen a projektjéhez kapcsolódóan az esélyegyenlőségi és a megkülönböztetés tilalmára vonatkozó szempontok minél teljesebb bemutatására, megvalósítására. Ezt a célt az un. esélyegyenlőségi minimum elv megvalósításával érjük el, amelynek lényege, hogy a pályázóknak érdemben kell foglalkozniuk az esélyegyenlőség és a megkülönböztetés tilalmának kérdésével, és lépeseket kell tenniük a szervezeti esélyegyenlőség megvalósítása felé. Ugyanakkor a pályázó maga értékeli saját esélyegyenlőségi helyzetet, és maga határozza meg, hogy hol igényli a beavatkozást.

11.3. Férfiak és nők közötti egyenlőség

A 2011/0276 EU rendelettervezet 87.7. cikkében foglaltaknak megfelelően a tagállamok és a Bizottság biztosítják a férfiak és nők közötti egyenlőség és a nemek közötti esélyegyenlőség elve érvényesülésének elősegítését a programok előkészítése és végrehajtása során.

A férfiak és nők közötti egyenlőség céljának elérését szolgálja, ha a munkaerőpiacon minél több nő részvételével sikerül ellensúlyozni a csökkenő munkaképes-korú népességet, az ezzel együtt járó tagállamokra nehezedő szociális ellátási rendszer kiadásait, valamint pozitív hatásaival sikerül létrehozni a munka és magánélet egyensúlyát, növelni a termelékenységi (szaporodási) hajlandóságot. A foglalkoztatási arányok javítása érdekében különös figyelmet kell fordítani a gyermeküket egyedül nevelő nőkre, a fogyatékkal élő nőkre, az idősebb nőkre, a bevándorló nőkre, valamint az etnikai kisebbségekhez tartozó nőkre. Ezekben a csoportokban még mindig alacsonyabb a foglalkoztatási arány.

Az esélyegyenlőség nem minden területen értelmezhető azonos módon, ezért a programkialakítás során kiemelten fontos az egyes támogatási területek pontos meghatározása és ennek

TERVEZET

megfelelő esélyegyenlőségi követelményrendszer kialakítása, valamint a végrehajtás során is annak biztosítása.

A végrehajtás során kiemelt figyelmet kell szentelni:

- a **nők esélyegyenlőségére a foglalkoztatásban**, fokozott figyelemmel a **roma nők** és a **kisgyermekes anyák** foglalkoztatási esélyeire, valamint a nők esélyeire a vezető munkakörök betöltésében;
- a **nők esélyegyenlőségére a munkáért járó javadalmazásban** (munkaerő-piaci bérkülönbségek, egyenlőtlenség, diszkrimináció csökkentése, mindennek hatása a nyugdíjak összegére);
- a **nők gazdasági függetlenségének előmozdítására**. fokozott figyelemmel a nők vállalkozóvá válásának elősegítésére;
- a férfiak esélyegyenlőségének előmozdítására a családtámogatási ellátások igénybevétele területén (apasági szabadság, GYES, GYET);
- a szervezetek vezetésében a nemek közti arányok kiegyensúlyozottságára;
- a **nemek közti egyenlőség monitoring**jának (különös tekintettel a nemek szerinti adatgyűjtés) érvényesülésére.

A Monitoring Bizottságokba kötelező jelleggel meg kell hívni legalább egy-egy olyan civil szervezet képviselőjét, amelyek a nők és férfiak esélyegyenlőségét képviselik,.

Az esélyegyenlőségi szempontokat a végrehajtás során az alábbiak biztosításával lehet elérni:

- a pályázati feltételek kialakítása során: mind kormányzati mind civil oldalról az esélyegyenlőségi szempontok hangsúlyos és szakmailag megalapozott érvényesítése érdekében szakértők bevonása;
- projektek előkészítése során: a pályázók esélyegyenlőségi útmutatóval, esélyegyenlőségi szakértők rendelkezésre bocsátásával történő segítése a közreműködő szervezetek részéről;
- pályázati értékelés alkalmával: esélyegyenlőségi minimum-kritériumok figyelembe vétele;
- bíráló bizottságok: nemek közti esélyegyenlőséggel foglalkozó civil szervezetek részvétele és véleményüknek az értékelésben való megjelenítése.

TERVEZET

12. KÜLÖNÁLLÓ DOKUMENTUMRÉSZEK – A NYOMTATOTT VERZIÓBAN MELLÉKLETKÉNT BEMUTATVA

12.1. A programozási időszak alatt megvalósítani tervezett nagyprojektek listája

116. táblázat: Nagyprojektek listája

Cím	A nagyprojekt Bizottsághoz való bejelentésének / benyújtásának tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás kezdetének tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás befejezésének tervezett időpontja (év, negyedév)	Beruházási prioritás	Prioritás-tengely
ELI – Extreme Light Infrastructure	2014. II.	2014. IV.	2016.IV.	ERFA rendelet-tervezet 5. cikk (1) a)	2.Tudásgazdaság Fejlesztése

12.2. Az operatív program teljesítménykerete

117. táblázat: Az operatív program teljesítménykerete

Prioritástengely (Finanszírozó alapra és régiókategóriára lebontva)	Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)
1. Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése	A támogatott vállalkozások száma	db	5 000	11 000
2. Tudásgazdaság Fejlesztése	A támogatott vállalkozások száma	db	10	1000
3. Infokommunikációs fejlesztések	Kifizetett támogatások aránya a teljes hétéves keret %-ban	%	35%	100%
3. Infokommunikációs fejlesztések	A támogatott vállalkozások száma	db	2 000	8 000
4. Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül	A támogatott természeti és kulturális örökségi helyszínek száma	db	15	35
4. Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül	A támogatott vállalkozások száma	db	250	800

TERVEZET

Prioritástengely (Finanszírozó alapra és régiókategóriára lebontva)	Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)
5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése	A támogatott programokba bevont résztvevők száma	fő	120 000	365 000
6. Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése	A prioritástengely keretében támogatott vállalkozások száma	db	7 000	25 000

12.3. Az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája

Megyei elnökök
Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés
Baranya Megyei Közgyűlés
Békés Megyei Közgyűlés
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés
Csongrád Megyei Közgyűlés
Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés
Fejér Megyei Közgyűlés
Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés
Heves Megyei Közgyűlés
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés
Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés
Nógrád Megyei Közgyűlés
Pest Megyei Közgyűlés
Somogy Megyei Közgyűlés
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Tolna Megyei Közgyűlés
Vas Megyei Közgyűlés
Veszprém Megyei Közgyűlés
Zala Megyei Közgyűlés
Megyei kormányhivatalok
Budapest Főváros Kormányhivatala
Pest Megyei Kormányhivatal
Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal
Baranya Megyei Kormányhivatal
Békés Megyei Kormányhivatal
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal
Csongrád Megyei Kormányhivatal
Fejér Megyei Kormányhivatal
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal
Heves Megyei Kormányhivatal
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal

TERVEZET

Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal
Nógrád Megyei Kormányhivatal
Somogy Megyei Kormányhivatal
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
Tolna Megyei Kormányhivatal
Vas Megyei Kormányhivatal
Veszprém Megyei Kormányhivatal
Zala Megyei Kormányhivatal
Megyei jogú városok polgármesterei
Budapest Főváros Önkormányzata
Érd MJV Önkormányzat
Békéscsaba MJV Önkormányzat
Debrecen MJV Önkormányzat
Dunaújváros MJV Önkormányzat
Eger MJV Önkormányzat
Győr MJV Önkormányzat
Hódmezővásárhely MJV Önkormányzat
Kaposvár MJV Önkormányzat
Kecskemét MJV Önkormányzat
Miskolc MJV Önkormányzat
Nagykanizsa MJV Önkormányzat
Nyíregyháza MJV Önkormányzat
Pécs MJV Önkormányzat
Salgótarján MJV Önkormányzat
Sopron MJV Önkormányzat
Szeged MJV Önkormányzat
Székesfehérvár MJV Önkormányzat
Szekszárd MJV Önkormányzat
Szolnok MJV Önkormányzat
Szombathely MJV Önkormányzat
Tatabánya MJV Önkormányzat
Veszprém MJV Önkormányzat
Zalaegerszeg MJV Önkormányzat
Regionális fejlesztési ügynökségek
Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség
Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség
Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség
Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség
Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség
NORDA Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség
Pro Régió Ügynökség
Budapesti polgármesterek
I. ker. Budavári Önkormányzat
II. ker. Polgármesteri Hivatal
III. ker. - Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata
IV. ker. Újpest Önkormányzata
V. ker. Polgármesteri Hivatal

TERVEZET

VI. ker. Polgármesteri Hivatal
VII. ker. Polgármesteri Hivatal
VIII. ker. Polgármesteri Hivatal
IX. ker. Ferencvárosi Önkormányzat
X. ker. Polgármesteri Hivatal
XI. ker. Újbuda Önkormányzata
XII. ker. Hegyvidék Önkormányzata
XIII. ker. Polgármesteri Hivatal
XIV. ker. Polgármesteri Hivatal
XV. ker. Polgármesteri Hivatal
XVI. Ker. Polgármesteri Hivatal
XVII. ker. Polgármesteri Hivatal
XVIII. ker. Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata
XIX. ker. Polgármesteri Hivatal
XX. ker. Polgármesteri Hivatal
XXI. ker. Polgármesteri Hivatal
XXII. ker. Budafok-Tétény Önkormányzata
XXIII. ker. Polgármesteri Hivatal
Főpolgármesteri Hivatal
Miniszterek
Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
Vidékfejlesztési Minisztérium
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Honvédelmi Minisztérium
Külügyminisztérium
Nemzetgazdasági Minisztérium
Belügyminisztérium
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Országos önkormányzati érdekszövetségek
Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége
Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége
Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége
Magyar Önkormányzatok Szövetsége
Megyei Jogú Városok Szövetsége
Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége
Balaton Fejlesztési Tanács (Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.)
Országos vállalkozói érdekszövetségek, kamarák
Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége
Vállalkozások és Munkáltatók Országos Szövetsége
Magyar Iparszövetség
Ipartestületek Országos Szövetsége
Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége
Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövegsége
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
Fiatal Vállalkozók Országos Szövetsége
Magyarországi Amerikai Kereskedelmi Kamara
Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara

TERVEZET

Magyarországi Brit Kereskedelmi Kamara
Vallónia és Brüsszel- Fővárosi Régió Gazdasági és Kereskedelmi Képviselete
Joint Venture Szövetség
Magyar Külgazdasági Szövetség
Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége
Magyar Beutaztatók Szövetsége
Magyar Rendezvényszervezők Szövetsége
Magyarországi Idegenvezetők Szövetsége
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Turisztikai Kollégiuma
Magánszállásadók Országos Szövetsége
Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége
Magyar Természetjáró Szövetség
Magyar Utazásszervezők és Utazásközvetítők Szövetsége
Magyar Vendéglátók Ipartestülete
Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség
Magyarországi Turisztikai Desztinációk és Menedzsment-szervezetek Szövetsége
Magyar Fürdőszövetség
Turisztikai Tanácsadók Szövetsége
Magyar Gasztronómiai Egyesület
Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége
Széchenyi Terv Gazdaságfejlesztő Társaság
Magyar Innovációs Szövetség
Informatikai, Távközlési és Elektronikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ)
Magyar Biotechnológiai Szövetség
Magyar Mérnöki Kamara
Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete
Magyar Gépjárműipari Szövetség
Magyar Gyógyszerész Kamara
Nemzetközi Vállalatok Magyarországi Társasága
StartUp Undergorund Events
Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége
Ipari-, tudományos, innovációs és technológiai parkok Egyesület
HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ
Széchenyi Terv Gazdaságfejlesztő Társaság
MISZ-Magyarországi Idegenvezetők Szövetsége
Hivatalok, bankok, klaszterek, egyéb
Magyar Turizmus Zrt.
Nemzeti Agrár-szaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
Széchenyi Programiroda
Nemzeti Innovációs Hivatal
Századvég Gazdaságkutató Zrt.
Magyar Turisztikai Desztinációk és Menedzsment-szervezetek Szövetsége
Duna Régió Stratégia Titkársága
Központi Statisztikai Hivatal
Magyar Energia Hivatal
Országos Atomenergia Hivatal
Magyar Tudományos Akadémia

TERVEZET

Magyar Fejlesztési Bank Zrt.
Széchenyi Tőkealap-Kezelő Zrt.
Állami Számvevőszék (ÁSZ)
Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA)
Kerékpáros turizmusért felelős miniszterelnöki megbízott
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
Eximbank - Magyar Export-Import Bank Zrt.
Magyar Nemzeti Bank
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.
Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány
Magyar Vállalkozásfinanszírozási Zrt.
Magyar Bankszövetség
Magyar Faktoring Szövetség
Magyar Lízingszövetség
Magyar Kockázati- és Magántőke Egyesület
Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.
Magyar Urbanisztikai Társaság
Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala
Alliance Informatikai és Innovációs Klaszter
ArchEnerg Regionális Megújuló Energetikai és Építőipari Klaszter
Biotechnológiai Innovációs Bázis Klaszter
Észak-magyarországi Informatikai Klaszter
Goodwill Biotechnológiai Klaszter
Információmenedzsment Innovációs Klaszter
Közép-dunántúli Regionális Informatikai Klaszter
Magyar Medikai Gyártók és Szolgáltatók Klaszter
Mobilitás és Multimédia Klaszter
Omnipack Első Magyar Csomagolástechnikai Klaszter
ÖKOPolisz Klaszter
PharmAgora Életminőség Klaszter
Pharmapolis Debrecen Innovatív Gyógyszeripari Klaszter
Pharmapolis Innovatív Élelmiszeripari Klaszter
Rendszertudományi Innovációs Klaszter
Szilícium Mező Regionális Informatikai Klaszter
Szoftveripari Innovációs Pólus Klaszter
Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közhasznú Nonprofit Kft.
Nagycsaládosok Országos Egyesülete
MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.
Egyetemek, kutatóintézetek, doktori Iskolák
BCE Gazdálkodástudományi Kar Gazdaságföldrajz és Jövőkutatás Tanszék
BCE Tájépítészeti Kar, Tájtervezés- és Területfejlesztési Tanszék
BME GTK Környezetgazdaságtan Tanszék
Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma Földhasznosítási, Műszaki és Területfejlesztési Intézet
ELTE TTK Regionális Tudományi Tanszék
ELTE TTK Társadalom- és Gazdaságföldrajz Tanszék

TERVEZET

Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Regionális Gazdasági- és Statisztika Tanszék
Kaposvári Egyetem, Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola
Kodolányi János Főiskola Európai Város és Regionális Tanulmányok Tanszék
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézet
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Vállalkozáselmélet és gyakorlat Doktori Iskola
MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földrajztudományi Intézet Társadalomföldrajzi Osztály
MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézete
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Alföldi Tudományos Osztály
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Dunántúli Tudományos Osztály
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Közép- és Észak-magyarországi Tudományos Osztály
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Nyugat-magyarországi Tudományos Osztály
Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Nemzetközi és Regionális Gazdaságtani Intézet
NYME Széchenyi István Doktori Iskola
PTE KTK Közgazdasági- és Regionális Tudományok Intézete
Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola
PTE TTK Földrajzi Intézet
Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar Regionális-tudományi és Közpolitikai Tanszék
Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani és Gazdaságfejlesztési Intézet
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori Iskola
Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Kar Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék
Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Regionális Tudományok Doktori Iskola
Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet
Nyugat-Magyarországi Egyetem
Szegedi Tudományegyetem
Semmelweis Egyetem
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Eötvös Lóránd Tudományegyetem
Pécsi Tudományegyetem
Széchenyi István Egyetem
Szent István Egyetem
Debreceni Egyetem
Pannon Egyetem
Infokommunikációs és hírközlési szakmai és civil szervezetek
Hírközlési Érdekegyeztető Tanács (HÉT)
Magyar Kábeltelevíziós és Hírközlési Szövetség (MKHSZ)
Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ)
Informatika a Társadalomért Egyesület
Magyary Zoltán E-közigazgatástudományi Egyesület
Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)
Neumann János Számítógép-tudományi Társaság
Alternatív Távközlési Szolgáltatók Egyesülete
Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács (NHIT)
Infórum
Magyar Tartalomipari Szövetség (MATISZ)
Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesülete (MTE)

TERVEZET

Magyar Teleház Szövetség
Információs Társadalom- és Trendkutató Központ (ITTK)
Magyarországi Vezető Informatikusok Szövetsége
Internet Szolgáltatók Tanácsa
Informatikai és Könyvtári Szövetség
IT-Mentor Egyesület
Magyar Elektronikus Műsorszolgáltatók Egyesülete (MEME)
IAB Magyarország
Szövetség az Elektronikus Kereskedelemért
BSA Magyarország
Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület (HTE)
HTTP Alapítvány
Informatikai és Számítástechnikai Tanárok egyesülete
EuroCloud Magyarországi Egyesület

A fejezet későbbi verzióban kerül részletesebb kifejtésre **CSATOLVA (az SFC 2014-be (Structural Funds Common (electronic data interchange)) feltöltve, különálló fájlokként):**

- Az ex-ante értékelés jelentéstervezete, vezetői összefoglalóval (kötelező) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 48. cikk (2) bekezdés)
- A megfelelőségről és az ex-ante feltételek teljesüléséről szóló elemzés dokumentációja (adott esetben)
- A nemzeti esélyegyenlőségi testületek véleménye az 12.2 és 12.3 fejezetekről (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (7)(c) bekezdés) (adott esetben)
- Összefoglaló a lakosság részére az operatív programról

TERVEZET

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

Emberi Erőforrás Fejlesztési

Operatív Program

EFOP

2014-2020

A Bizottság 2013. május 21-i OP sablon verziója alapján.
A Strukturális Alapokra vonatkozó operatív programok esetében.

2013. szeptember 30.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Tartalomjegyzék

1. FEJEZET: STRATÉGIA ÉS AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ 8

1.1 Az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés Stratégiájához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió eléréséhez 8

2. FEJEZET A. A PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSON KÍVÜL 29

1. prioritás: infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén 29

2.A.1.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat 29

2.A.1.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények 30

2.A.1.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 31

2.A.1.4. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 35

2.A.1.5. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 35

2.A.1.6. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz 39

2.A.1.7. Teljesítményi keretrendszer 39

2.A.1.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket 40

2. prioritás: befogadó társadalom 41

2.A.2.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat 41

2.A.2.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 41

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.2.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 43

2.A.2.4. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 51

2.A.2.5. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 53

2.A.2.6. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 58

2.A.2.7. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 60

2.A.2.8. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 67

2.A.2.9. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 68

2.A.2.12. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz 70

2.A.2.13. Teljesítményi keretrendszer 70

2.A.2.15. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket 70

3. prioritás: infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében 71

2.A.3.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat 71

2.A.3.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 71

2.A.3.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 72

2.A.3.4. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz 76

2.A.3.5. Teljesítményi keretrendszer 76

2.A.3.6. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket 77

4. prioritás: gyarapodó tudástőke 78

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.4.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat 78

2.A.4.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 79

2.A.4.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 81

2.A.4.4. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 89

2.A.4.5. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 91

2.A.4.8. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz 98

2.A.4.9. Teljesítményi keretrendszer 98

2.A.4.11. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedésekeit 98

5. prioritás: Jó Állam 99

2.A.5.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat 99

2.A.5.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 99

2.A.5.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 100

2.A.5.4. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz 110

2.A.5.5. Teljesítményi keretrendszer 110

2.A.5.7. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedésekeit 110

6. prioritás: Helyi stratégiák végrehajtása, társadalmi innováció és transznacionális együttműködések 111

2.A.6.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat 111

2.A.6.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 111

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.6.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 111

2.A.6.4. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 112

2.A.6.5. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként) 113

2.A.3.4. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz 114

2.A.6.6. Teljesítményi keretrendszer 114

2.A.6.8. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket 115

2. FEJEZET B. A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS PRIORITÁSI TENGELYÉNEK LEÍRÁSA 116

7. prioritás: technikai segítségnyújtás 116

2.B.0. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat 116

2.B.1. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények 116

2.B.2. eredmény indikátorok 116

30. táblázat: eredmény indikátorok 117

3. FEJEZET: AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE 119

3.2. Az operatív program pénzügyi táblája 120

4. FEJEZET: A TERÜLETI FEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE 124

4.1 Adott esetben, a közösség által irányított helyi fejlesztés (CLLD) eszköz használatára és a megvalósítási helyek azonosításának elveire irányuló megközelítés 124

4.2 Releváns esetben, a fenntartható városi fejlődésre szánt támogatás 124

4.3 Adott esettben az Integrált Területi Beruházás (ITI) használatára irányuló megközelítés, kivéve a városi fejlesztést 124

4.4. Adott esetben az együttműködési tevékenységek és makro-regionális és tengeri stratégiák koordinációját biztosító mechanizmusok 126

5. FEJEZET: A SZEGÉNYSÉG, VALAMINT A DISZKRIMINÁCIÓ KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CSOPORTOK ÁLTAL ÉRINTETT TERÜLETEK SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETEI, KÜLÖNÖS

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOS SZEMÉLYEKRE 127

5.1 Szegénység/diszkrimináció kockázatának leginkább kitett csoportok által érintett földrajzi területek 127

5.2 Az operatív program szegénység, valamint a diszkrimináció kockázatának leginkább kitett csoportok által érintett területek speciális szükségleteit megcélzó stratégiája 128

6. FEJEZET: KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETEI 130

7. FEJEZET: AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS IGAZOLÁSÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK, VALAMINT A RELEVÁNS KÖZREMŰKÖDÖ PARTNEREK 131

7.1. Releváns hatóságok és szervek meghatározása 131

7.2. A releváns partnerek bevonására irányuló intézkedések, valamint a partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében 131

7.2.1. A releváns partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében. 131

7.2.2. ESZA: "Global grants" – globális támogatások 134

7.2.3. Adott esetben: előarányzat a kapactiásfejlesztésre (ESZA) 134

8. FEJEZET: ALAPOK KÖZÖTTI KOORDINÁCIÓ, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS MÁS UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK ÉS AZ EURÓPAI BEFEKTETÉS BANK KÖZÖTT 135

9. FEJEZET: EX ANTE FELTÉTELEK 135

9.1. A vonatkozó ex ante feltételek megnevezése és azok teljesítésének értékelése 135

9.2 Az ex ante feltételek teljesítése érdekében tett intézkedések leírása, a felelős szervek és az intézkedések ütemezése 136

10. FEJEZET: A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRATÍV TERHEINEK CSÖKKENTÉSE 137

11. FEJEZET: HORIZONTÁLIS ALAPELVEK 139

11.1. Fenntartható fejlődés 139

11.2. Esélyegyenlőség és anti-diszkrimináció 139

11.3. Férfiak és nők közötti egyenlőség 140

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

12. FEJEZET: ÖNÁLLÓ ELEMEK – MELLÉKLETKÉNT, NYOMTATOTT DOKUMENTUMBAN 142

12.1. A programidőszak alatt megvalósítandó nagyprojektek listája 142

12.2. Az operatív program teljesítményi keretrendszere 142

12.3 Az operatív program előkészítésébe bevont releváns partnerek listája 142

13. FEJEZET: RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE 144

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. FEJEZET: STRATÉGIA ÉS AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ

1.1 Az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés Stratégiájához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió eléréséhez

A magyar Partnerségi Megállapodás fő célja a **fenntartható, magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővítésére épülő gazdasági növekedés**, továbbá az ezt megalapozó társadalmi kohézió biztosítása.

Nemzetközi elemzések (pl. Bruegel Intézet) esettanulmányokkal, illetve statisztikai adatokkal támasztják alá, hogy **a gazdasági növekedés eléréséhez nem elegendőek a klasszikus gazdaságfejlesztési eszközök**. Ezen eszközök sikerességét ugyanis nagyban befolyásolják az adott ország vagy régió rendelkezésére álló strukturális tényezők. Magyarország komoly elmaradással küzd a hosszabb távon ható strukturális tényezők terén. **A legnagyobb elmaradás (ebben a sorrendben) az általános infrastruktúrában, a humán tőkében és az innovációs környezetben mutatható ki.**

Nemzetközi összehasonlításban a társadalmi környezet állapotát nagyon jól adja vissza az OECD által alkalmazott jóléti mutató, a **better life index**, melyben a 2011. évi adatok alapján Magyarország az Európai Unió tagállamai közül a második legrosszabb összértékű mutatót érte el.

A Partnerségi Megállapodás fő célkitűzéséhez tehát az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: EFOP, vagy operatív program) a humán tőke növelésével és a társadalmi környezet javításával tud a legeredményesebben hozzájárulni. Az EFOP a Partnerségi Megállapodás *4. nemzeti prioritásában, azaz a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése, valamint a Jó Állam* prioritásban foglaltakat valósítja meg az alábbi hét fő beavatkozási irányon keresztül:

i. a szegénység elleni küzdelem,
ii. a társadalmi kohézió erősítése (társadalmi aktivitás, antidiszkrimináció és esélyteremtés, aktív közösségek és fiatalok stb.),
iii. egészségmegőrzés és egészségügyi fejlesztések,
iv. a köznevelés minőségének fejlesztése kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére,
v. felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelése,
vi. utánpótlás mennyiségi és minőségi megerősítése a humán intézményekben dolgozók körében és a kutatás-fejlesztésben, továbbá
vii. Jó Állam megerősítése.

Mindezeket kiegészíti a közösségi lelki egészség horizontális kezdeményezés, melynek célja a testi, lelki és szociális jólét javítása, s így több beavatkozási irányban is megjelenik. Az Eurobarometer 2011. évi adatai szerint a magyar lakosság mentális állapota az európai országok döntő többségével összehasonlítva rosszabbnak minősíthető, s az európai átlaghoz képest kevesebb magyar tapasztalta a „boldogságot” vagy a „teljes életet”.

E hét beavatkozási irány részint a magyarországi társadalmi kihívások, részint az Európai Uniókapcsolódó stratégiai célkitűzései alapján került rögzítésre. Alább beavatkozási irányonként

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

bemutatjuk az egyes társadalmi kihívásokat és a rájuk adandó válaszokat, végül az uniós stratégiai dokumentumokkal való kapcsolatot.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A szegénység elleni küzdelem

A **szegénység az egyik legsúlyosabb társadalmi probléma**: szegénységgel 2011-ben a lakosság 31%-a volt érintve, szemben a 24,2%-os uniós átlaggal, illetve a megszülető egyre kevesebb gyermek egyre nagyobb hányada a szegénységi csapdába kerül. A szegénység szempontjából legmeghatározóbb társadalmi jellemzők:

» a háztartások/családok alacsony munkaerő-piaci aktivitása,
» alacsony iskolai végzettség,
» a roma származás,
» a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca": a 0–17 éves korosztályba tartozók mintegy 30%-a szegény), valamint
» a rurális lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Magyarországon minden negyedik gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, ami a második legrosszabb adat Európában. A **gyermekszegénység** közvetlen kapcsolatot mutat a szülők foglalkoztatottságával (annál nagyobb eséllyel él szegénységben egy gyermek, minél kevesebb szülője dolgozik, illetve minél alacsonyabb státuszban van foglalkoztatva), továbbá a háztartásban élő gyermekek számával. A gyermekszegénység a gyermek jövőbeni életesélyeit is csökkenti: kétszer annyi a korai iskolaelhagyók aránya a tartósan munkanélküli családokban, mint a foglalkoztatottakéban. Kiemelkedően fontos tehát megtörni ezt az újratermelődési folyamatot.

A társadalmi-gazdasági problémák területi koncentrálódást is mutatnak. A leghátrányosabb helyzetű kistérségek egymáshoz nagyon hasonló társadalmi-gazdasági problémával küzdenek: egyszerre vannak jelen a súlyos munkanélküliségi, szociális és egészségügyi problémák. Jelenleg az ország területén 823 településen és 10 fővárosi kerületben összesen 1.663 szegény- és cigánytelep, településszövetbe ágyazódott szegregátum található (NFÜ 2010., Domokos Vera), melyben az ország lakosságának mintegy 3%-a él.

Rendkívül rosszak **a roma népesség** foglalkoztatási mutatói, különösen a roma nők körében: a 15-74 év közötti roma férfiak alig ötödének, a roma nők mintegy tizedének volt valamilyen munkajövedelem az elsődleges megélhetési forrása (Kemény-Jánky-Lengyel, 2004, Bernát-Páthy–Dencső 2009). A roma nők kedvezőtlen foglalkoztatási helyzete összefügg az alacsony iskolázottsággal és a nem megfelelő végzettséggel, illetve a nemi alapú diszkriminációval.

E kihívások határozzák meg **az EFOP szegénység elleni küzdelemhez való hozzájárulását**: a gyermekszegénység csökkentését, a mélyszegénységben élők, közte a romák felzárkózását, a szegregált élethelyzetek megszüntetését, valamint a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának növelését. A szegénységben élők számának csökkentését szolgálja továbbá a GINOP munkahelyek teremtésével, s a foglalkoztatás bővítésével.

A társadalmi kohézió erősítése

A beavatkozási irány **eredményelvárása a társadalmi bizalom növekedése, az egymás iránti szolidaritás erősítése, továbbá a fiatalabb nemzedékek társadalmi szerepének megerősítése**.

Magyarország szinte az egyedüli olyan európai ország, melyben az élveszületések száma 1980 óta minden évben kevesebb a halálozások számánál. Ennek hatására közel 730.000 fővel vagyunk most kevesebben, mint 1980-ban. 2020-ra a Központi Statisztikai Hivatal előrejelzése alapján további 200.000 fővel fog csökkenni az ország lélekszáma 2011-hez képest. A korosztályok összetételében a legnagyobb arányú csökkenés a 15-24 éves korosztály esetében várható, ahol ez meghaladja a 16%-ot: 100.000 középiskolai tanulóval kevesebb lesz 2020-ban,

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

mint 2011-ben. A hazai kistérségek 10%-ában meghaladja a 60 év felettiek aránya a 25%-ot, míg mindössze 5%-ában haladja meg a 14 év alattiak aránya az idősek arányát.

A megváltozott munkaképességűek a munkaerő-piacon erősen alulreprezentáltak: aktivitási arányuk 24,1%-ot ért el, amíg a változatlan munkaképességűeké 67,8%-ot.

Miközben a más emberek iránti bizalom mértéke uniós összehasonlításban átlagosnak tekinthető, addig Magyarországon az állami szervek és más társadalmi-gazdasági szereplők felé megnyilvánuló intézményi bizalom tekintetében egész Európában a sereghajtók közé tartozunk.[1] Ennek számos oka van, így értékkonfliktusok, közintézmények elvártnál alacsonyabb teljesítménye, illetve a társadalmi részvétel alacsony szintje: kevesebbet járunk össze a barátainkkal, kevésbé vagyunk segítőkészek egymás iránt, kevésbé látogatunk klubokat, civil szervezeteket és kevésbé vagyunk más szervezetek tagjai is.

A fentiek miatt **a beavatkozási irány célja** a társadalmi aktivitás fokozása, a közösségépítés, a hátrányos megkülönböztetés és az előítéletek elleni küzdelem, a fiatalok, illetve az idősek támogatása, hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának segítése, valamint a megváltozott munkaképességűek aktivitásának emelése rehabilitációs programokkal. Ezen célok mindegyike közvetlenül vagy közvetve szolgálja a társadalmi bizalom növelését, ami a fenntartható növekedés egyik legfontosabb társadalmi előfeltétele.

A közösségfejlesztés elsősorban települések, térségek, szomszédságok közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését, másrészt lokalitástól függetlenül létrejövő értékalapú közösségek építését jelenti. Nagy a közösségfejlesztés társadalmi időszerűsége Magyarországon, mert gyengék a közösségi összetartozás szálai, illetve az önszerveződő közösségek egy sor olyan társadalmi problémát tudnak megoldani, amelyre a kormányzat nem képes, ezáltal javítva a helyi életminőséget is. A közösségfejlesztés fizikai hatóköre egy településrész, település vagy akár járás is lehet. Ez a társadalmi felzárkózási politikának is fontos eszköze, hisz a közösségi munka hatására a leszűkült élethelyzetek kitágulnak, új kommunikációs lehetőségek nyílnak meg. A közösségfejlesztési munka eredménye nemcsak az adott közösségre hat, hanem közvetve a közjót is gyarapítja, kitüntetett szerepe van a társadalmi konfliktusok megoldásában, így a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás biztos alapja.

Egészségmegőrzés és egészségügyi fejlesztések

A **társadalom rossz fizikai és egészségi állapota miatt évente a GDP egyharmadáról kell lemondani** (Ács Pongrác és munkatársai, 2011.). A gazdaság versenyképességének alapvető feltétele, hogy a gazdasági igényeknek megfelelő munkavállalási képességgel rendelkező munkaerő álljon rendelkezésre, amely magában foglalja a munkaerő megfelelő egészségi állapotát is.

Az Eurostat adatai szerint 2010-ben Magyarország a negyedik legmagasabb halálozási rátával bírt az Európai Unióban, a szív- és érrendszeri betegségben elhalálozók száma nálunk az uniós átlag kétszerese. Magyarországon az Eurostat adatai szerint 2011-ben a születéskor várható átlagos élettartam a negyedik legrosszabb az Unióban. A KSH felmérése szerint 2011-ben a 15–64 évesek több mint 11%-a nyilatkozott úgy, hogy a munkavállalásban egészségi állapota miatt akadályozva érzi magát. A lakosság csupán 7%-a végez rendszeresen fizikai aktivitást szemben

[1] Forrás: a nemzetközi összehasonlító értékvizsgálat (World Value Survey), a piacgazdaság normatív kereteit (gazdasági kultúrát) elemző vizsgálat és Unió országainak gazdasági attitűdjeit összehasonlító vizsgálat adatain nyugvó *Bizalomhiány, normazavarok, igazságtalanságérzet és paternalizmus a magyar társadalom értékszerkezetében*, Tárki Társadalomkutatási Intézet Zrt., 2009

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

az európai 25%-os átlaggal. Az egészségi állapot országos mutatói jelentős földrajzi és társadalmi-gazdasági helyzet szerinti egyenlőtlenséget mutatnak: a kedvezőtlen egészségi állapotúak körében jelentősen felülreprezentáltak a hátrányos helyzetű csoportok (roma közösségek, kistelepülésen élők, szegények, fogyatékkal élők).

Mindez összefüggésben áll az egészségmagatartás egyéni jellemzőivel (szemlélet- és életmódbeli tényezőkkel), valamint az egészségügyi közszolgáltatások elérhetőségével, eredményességével és működési hatékonyságával.

Az egészségügyi fejlesztések az alábbi célokat szolgálják:

- az egészségügyi human erőforrás hiányának enyhítése és motivációjának fokozása,
- a lakosság egészségtudatosságának növelésével az egészség megőrzése,
- az ellátórendszer eredményességének és hatékonyságának fokozása, továbbá
- az egészségügyi intézmények megkezdett struktúraváltásának befejezése.

A köznevelés minőségének fejlesztése kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére

A munkaerő-piacnak munkaképes emberekre van szüksége, olyanokra, akik megfelelően képzettek, továbbá jó az általános testi, lelki és egészségi állapotuk.

A következő időszak során a minőségi, méltányos, fenntartható és költséghatékony köznevelésen lesz a hangsúly. A tervezett beavatkozások a megelőzésre, a lemorzsolódást megelőző iskolai pedagógiai folyamatok megerősítésére és a korai iskolaelhagyás csökkentésére, egyidejűleg a minőségi köznevelés kialakítására összpontosulnak, ahol kiemelt szerepet kap a pedagógusok szakmai fejlesztése, kiegészítve az infrastrukturális környezet javításával.

Magyarország **a korai iskolaelhagyók arányának**[2] 10%-ra történő csökkentését vállalta 2020-ig. Hazánkban a korai iskolaelhagyók aránya elmarad az Európai Unió átlagától: EU 2011-ben 13,5%, HU 11,2% (a magyar adat alakulása: 2008 11,7%, 2009 11,2% és 2010 10,5%, 2011 11,2%, 2012 11,5% KSH munkaerő felmérése alapján). Az utóbbi évek csökkenő tendenciája után 2011-ben és 2012-ben ismét nőtt az arány. Ennek részben demográfiai (csökkenő tanuló népességen belül folyamatosan nő a HH/HHH, SNI diákok aránya), részben oktatási okai vannak (lényegesen alacsonyabb arányban képes a köznevelés a hátrányos helyzetű tanulókat befejezett középfokú végzettségig eljuttatni, elsődlegesen a szakképzésben jelentkező magas lemorzsolódás miatt), a rendszer minőségét, hatékonyságát és eredményességét, a képzettségi szint javítását szolgáló intézkedésekre van szükség. A köznevelés minősége és eredményessége a PISA felmérések szerint javult az utóbbi időben, ugyanakkor nem csökkent az alacsony szövegértési képességgel rendelkezők aránya és a leggyengébben és legjobban teljesítők közötti teljesítménykülönbség.

Az alacsony tanulói teljesítmény és a korai iskolaelhagyás jelensége szoros összefüggést mutat a gyermekek társadalmi helyzetével (minél szegényebb egy gyermek, annál kisebb eséllyel tudja befejezni az iskolai tanulmányait), illetve ezen keresztül a területi jellemzőkkel. Nem működik még eredményesen a korai intervenció és a koragyermekkori intézményes neveléshez hozzáférés alacsony mértékű körükben, ami tompítani tudná az iskoláskor kezdetén az egyazon korú gyermekek között tapasztalható 1-2,5 évnyi fejlettségbeli különbséget, ami fennmarad az iskolás kor végéig.

[2] Azok aránya a 18-24 évesek százalékában, akik legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkeznek és nem tanulnak tovább semmilyen oktatásban, képzésben

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

A **közoktatásban** elsajátított ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásához szükséges kompetenciák eredményességét mérő, évente adatot szolgáltató országos kompetenciamérés szerint az eredmények a matematika és természettudomány teszt eredményében alig javultak az elmúlt 4 évben. Jelentős javulás következett be ugyanakkor a szövegértés terén: 2000-hez képest 14 ponttal emelkedett a magyar diákok átlageredménye, s ezzel Magyarország elérte az OECD átlagot. Hasonló eredményt ad a legutolsó, már kiértékelt 2009. évi PISA felmérés is: a szövegértésben ugyan mérhető a javulás, de a matematika és a természettudományok területén jelentős változások nincsenek, az OECD átlag szintjén van a gyerekek tudása. Ugyanakkor nemzetközi összehasonlításban kiugróan nagyok a különböző társadalmi hátrányok mentén kimutatható oktatási egyenlőtlenségek. Számos felmérés, kutatás és elemzés bizonyította, hogy társadalmi hátrányok és az iskolai, tanulási kudarc között nagyon szoros az összefüggés. Mindez nem csak a hátrányos helyzetű tanulói csoportok szempontjából hatalmas probléma, de az oktatási rendszer egészének teljesítményét is rontja. Az oktatási egyenlőtlenségeket meghatározó hátránytényezők: a tanuló szociális háttere, lakóhelye, többségtől eltérő etnikai-nyelvi háttere és korlátozott személyes képességei. A hátránytényezők önmagukban és együttesen, egymás hatásait felerősítve képeződnek le a tanulók teljesítményében és a tanulási eredményeikben, az oktatásban való részvétel és továbbhaladás, tanulási utak tekintetében. Ez is alátámasztja az EFOP-ban tervezett köznevelési rendszer minőségének és méltányosságának egységes emelését és a hátránykompenzációs beavatkozások jelentőségét.

Felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelése és kutatói utánpótlás megerősítése

Az EFOP célja az Európa 2020-as célkitűzésnek megfelelően a felsőfokú végzettségűek arányának növelése, melyhez kapcsolódóan sor kerül a felsőoktatás minőségi színvonalának emelésére is. A célkitűzés érdekében elsősorban a felsőoktatás humán része kerül támogatásra, melyet korlátozott mértékű infrastrukturális beruházások egészítenek ki. Várhatóan külön beavatkozás keretében kerül sor a hátrányos helyzetű hallgatók felsőoktatási tanulmányaik megkezdésének és iskolai sikerességük növelésének elősegítésére.

A **felsőfokú, vagy azzal egyenértékű végzettséggel rendelkezők aránya** a 30-34 éves korosztályban jelentősen emelkedett a 2007. évi 20,1%-ról 2011-ben 28,1%-ra. Ezen eredmények egy egyszeri felsőoktatási expanziónak köszönhetők, ami 2005-re elérte a csúcsát, azóta csökken a teljes hallgatói létszám. Ennek népesedési okai is vannak, évről évre csökken az érettségiző középiskolások és így a felsőoktatásba jelentkezők száma (KSH alapján a 18 évesek létszáma 2000-ben 137.000 fő, 2015-ben 105.000 fő). Ezt a csökkenést a felsőoktatáson belüli egész életen át tartó tartó tanulási képzések egyelőre nem kompenzálják.

Minőségi oldalról nézve elemzések, illetve a gazdasági szektortól kapott visszajelzések alapján az iskolarendszer kibocsátása sem szerkezetében, sem mennyiségében nem tud megfelelni a munkaadók valós igényeinek egyes területeken. Ezen is kíván változtatni az EFOP 2020-ig, annak érdekében, hogy a megfelelően képzett szakemberek és a valós igények találkozzanak a munkaerő-piacon.

A kutatás-fejlesztés-innováció területe csak kis mértékben járul hozzá a GDP növeléséhez. Ennek két okát célozza az operatív program: egyrészt magas, de még nem maximálisan kihasznált **lehetőség az egyetemek és a vállalatok közötti K+F együttműködés**, melynek fokozása elősegítheti a hazai innovatív vállalatok kutatási megrendeléseinek és humánerő-utánpótlás bázisának növekedését. Másrészt jelentős problémát jelent **a kutatói állomány stagnálása, illetve az elvándorlás**. A 10.000 foglalkoztatottra jutó kutatók száma 56, ami jelentősen elmarad az OECD átlagtól. Nemzetközi összehasonlításban Magyarországon mind a felsőoktatási K+F ráfordítás csekély, s a kutatói állomány viszonylag alacsony bérű, de ennek ellenére jó eredményeket ér el (tudományos eredményességet mérő Hirsch-index értéke: EU átlag 3/4-e, miközben a ráfordítások az EU átlag felét sem érik el).

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A beavatkozás két nagy célterületre különíthető el:

a) a humán intézményekben foglalkoztatottak minőségi fejlesztésére, a karrierpályák vonzóvá tételén és más célzott programokon keresztül az alacsony létszámú személyi állomány bővítésére, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elősegítésére, továbbá a közszolgáltatást nyújtó intéméznyek szervezeti működésének eredményesebbé és hatékonyabbá tételére;

b) a kutatás-fejlesztés-innováció terén a személyi állomány bővítésére, a tudásközpontok környékén kialakuló spin-off és start-up ökoszisztémák megerősítésére, az intelligens szakosodás humán megalapozása keretében és a tudásháromszög érvényesítése érdekében az oktatás – kutatás – innováció egymásra épülésének erősítésére, továbbá a Horizon2020 programhoz és más európai kutatási programokhoz való csatlakozáshoz rásegítésére.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Utánpótlás mennyiségi és minőségi megerősítése a humán intézményekben dolgozók körében

Vészesen meggyengült a társadalmi intézményrendszer és a kutatás-fejlesztés emberi erőforrása mind mennyiségileg, mind minőségileg, így csak egy **vonzó pályaképre épített személyügyi politika mentén lehetnek sikeresek a fejlesztések.**

Alacsony a közszolgáltatást nyújtó intézmények és a bennük dolgozók társadalmi megbecsültsége, aminek eredményeként

» az elmaradott térségekben sok a betöltetlen háziorvosi praxis és védőnői körzet, illetve az egészségügyi intézményekben foglalkoztatottak létszáma közel 10%-kal alacsonyabb 2009-hez képest, ami együttesen tovább növeli az uniós átlagtól való eddigi jelentős elmaradásunkat;
» igen alacsony a közszolgáltatást nyújtó intézményekben dolgozók átlagbére, az Európai Bizottság számítása szerint a pedagógusok és az egészségügyi foglalkoztatottak reálbére messze az uniós átlag alatt található; valamint
» a humán szakterületek mindegyikében a 2004 óta megvalósult fejlesztések által le nem fedett intézményekre jellemző a korszerűtlen, rossz színvonalú és gazdaságosan nem működtethető eszközök nagy súlya, valamint hiányzik a minőségi szolgáltatások nyújtását lehetővé tevő környezet.

A fent jelzett tényezőkben igen nagy területi eltérések is kimutathatók mind a megyék, mind egy megyén belüli települések között. A Kormány ezt érzékelve döntött egyes közszolgáltatások állami irányítása mellett. A közszolgáltatási szektor 2011-ben elindult kiterjedt reformja ellenére **országosan még egyenetlen a minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés.**

Jó Állam megerősítése

A kormányzati és tágabban vett közigazgatási teljesítmény közvetlenül segíti az üzleti környezet javítását és a társadalmi beruházások megvalósítását. Ezért kiemelten fontos a közigazgatási működés hatékonyabbá és eredményesebbé tétele.

Az elemzések alapján megállapítható, hogy az **alacsony színvonalú teljesítmény** elsődlegesen az ügyfelek kiszolgálása, a közigazgatási belső folyamatok, valamint az emberi erőforrás területén meglévő működési zavarok következménye, melyet a 2007-13-as még folyamatban lévő ÁROP projektek próbálnak javítani. Továbbá csökkenteni szükséges a túlzottan jogias, mereven bürokratikus, bázisalapú, hierarchikus és paternalista szemléletet a közigazgatásban.

Magyarország számos reformértékű intézkedést hajtott végre közszolgáltatásai hatékonyságának, átláthatóságának, a jogalkotás, jogalkalmazás javításának, valamint a közigazgatás és a bírói kar színvonalának fokozása érdekében. Ugyanakkor a közigazgatás átláthatóságának és hatékonyságának növelése érdekében további erőfeszítésekre van szükség: folytatni kell a közigazgatás szervezetrendszerének átalakítását, az adminisztratív korlátok csökkentését, meg kell erősíteni a közigazgatás személyi állományát és az elektronikus közigazgatás kiépítését elősegítő környezetet, valamint korszerűsíteni kell az igazságszolgáltatási infrastruktúrát és ügyintézést. Általános jelleggel célzottabbá és eredményesebbé kell tenni a társadalmi hátrányok csökkentésére irányuló állami beavatkozásokat, s javítani a kormányzati beavatkozások nyomonkövetését szolgáló eszközrendszert.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program kapcsolódása az EU 2020 Stratégiához, az országspecifikus ajánlásokhoz és a Bizottság pozíciós papírjához

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program főbb beavatkozásai	Kapcsolódás az		
	EU 2020 Stratégia célkitűzéseihez	**Országspecifikus ajánlásokhoz**	**Európai Bizottság pozíciós papírjához**
A szegénység elleni küzdelem	Közvetlenül hat a szegénység vagy szociális kirekesztés által fenyegetett népesség számarányának csökkentésére	A szegénység csökkentése érdekében – különösen a gyerekek és a romák körében – biztosítsa, hogy a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia célkitűzése minden szakpolitikai területen megjelenjen.	A 9. tematikus cél alatt javasolt alábbi intézkedéseket hajtja végre: - aktív befogadás: hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztathatóságának javítása képzésekkel; elmaradott városi és vidéki területek fizikai és gazdasági regenerációjának támogatása integrált komplex intézkedésekkel; - szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása: a mentális és fizikai egészség-megőrzés támogatása; - szociális gazdaság támogatása: szociális gazdaság előmozdítása, támogatási rendszerek biztosítása a vállalkozások beindítása és növekedése során kizárólag ESZA
A társadalmi kohézió erősítése (társadalmi aktivitás, antidiszkrimináció, aktív közösségek és fiatalokj stb.)	Közvetlenül hat a szegénység vagy szociális kirekesztés által fenyegetett népesség számarányának csökkentésére	A szegénység csökkentése érdekében – különösen a gyerekek és a romák körében – biztosítsa, hogy a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia célkitűzése minden szakpolitikai területen megjelenjen.	A 9. tematikus cél alatt javasolt alábbi intézkedést hajtja végre: hátrányos megkülönböztetés és kirekesztés minden formájának megakadályozása és az ellene való küzdelem, antidiszkrimináció, társadalmi együttélés erősítése, karitatív és önkéntes szerepvállalás elősegítése
Egészségmegőrzés és egészségügyi fejlesztések	Közvetve hat a foglalkoztatottsági szintre	Nincs erre a területre vonatkozó közvetlen ajánlás.	A 9. tematikus cél alatt javasolt alábbi intézkedést hajtja végre: - a marginalizált közösségek, beleértve a romák egészségügyi szükségleteinek kielégítése; - közegészségügyi intézkedések megtétele olyan kockázati tényezők csökkentésére, melyekkel megelőzhető a korai halálozás és fogyatékosság

TERVEZET

A köznevelés minőségének fejlesztése kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére	Közvetlenül hat a korai iskolaelhagyás csökkentésére	Hajtson végre a korai iskolaelhagyókra vonatkozó nemzeti stratégiát, és gondoskodjon arról, hogy az oktatási rendszer minden fiatalnak biztosítsa a munkaerőpiacra jutáshoz szükséges készségeket, szaktudást és képesítéseket. Javítsa az inkluzív általános oktatáshoz való hozzáférést, különösen a romák számára. Segítse az oktatás különböző szakaszai közötti, és a munkaerőpiac felé való átmenetet.	A 10. tematikus cél alatt javasolt alábbi intézkedéseket hajtja végre: - korai iskolaelhagyás csökkentése: korai gyermekkori oktatáshoz és gondozáshoz való hozzáférés elősegítése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű célcsoportokra; - átfogó, bizonyítékokon alapuló szakpolitikák alkalmazása a korai iskolaelhagyás visszaszorítására; - a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzető – köztük roma tanulók - befogadó oktatásának, nevelésének elősegítése, minőségi oktatáshoz történő hozzáférésének javítása
Felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelése és kutatói utánpótlás megerősítése	Közvetlenül hat a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelésére, továbbá segíti az innovációs környezet javítását, hozzájárul az uniós szinten 1 millió új kutatói álláshely kialakítását kitűző célhoz, illetve közvetve segíti a munkaerő-piaci igényekhez való jobb alkalmazkodást	Hajtson végre olyan felsőoktatási reformot, amely nagyobb arányban teszi lehetővé felsőfokú végzettség megszerzését, különösen a hátrányos helyzetű tanulók körében. Segítse az oktatás különböző szakaszai közötti, és a munkaerőpiac felé való átmenetet. Az országspecifikus ajánlás kiemeli továbbá a kutatói életpálya modell kidolgozását, a kutatói életpálya vonzóbbá tételét, a doktori képzések támogatását.	A 10. tematikus cél alatt, valamint a 10. tematikus célon keresztül az 1. tematikus célkitűzéshez való hozzájárulás keretében az alábbi intézkedéseket hajtja végre: - felsőfokú oktatás minőségének javítása: felsőoktatási programok munkaerő-piaci igényekhez való megfelelőbb hozzáigazítása; célzott támogatás a szociális-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulók felsőoktatási tanulmányokhoz való hozzáféréséhez és a tanulmányok befejezéséhez; - az oktatási és képzési infrastruktúrák létrehozása: a magánszektorral való együttműködés erősítése; - posztgraduális képzések kidolgozása, kutatói képzési programok, kutatói hálozatok erősítése
Utánpótlás mennyiségi és minőségi megerősítése a humán intézményekben dolgozók körében	Közvetlenül, a közszolgáltatásokban dolgozó humán erőforrás minőségének javításával segíti a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelését és a szegénység vagy szociális kirekesztés által fenyegetett népesség számarányának csökkentését	Nincs erre a területre vonatkozó közvetlen ajánlás, de közvetve elősegíti az előző sorokban hivatkozott ajánlások teljesítését.	Az 1., valamint a 9. és 10. tematikus cél alatt javasolt alábbi intézkedéseket hajtja végre: - előretekintő egészségügyi akcióterv annak érdekében, hogy a szektor foglalkoztatási potenciálját kiaknázzák, miközben megfelelő intézkedéseket tesznek az egészségügyi dolgozók helyben tartása érdekében

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Jó Állam megerősítése	Nincs közvetlen kapcsolat	Biztosítsa az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló intézkedések azonnali végrehajtását, javítsa a közbeszerzés terén a versenyt és hozzon megfelelő intézkedéseket a korrupció leküzdésére. Kezelje az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos aggályokat.	A 11. tematikus cél alatt javasolt alábbi intézkedést hajtja végre: - az adminisztratív korlátok csökkentése az állampolgárok és vállalkozások számára; - közigazgatásban és a közpénzek felhasználása során az átláthatóság, a feddhetetlenség és kiszámíthatóság javítása; - befektetés az intézményi kapacitásokba, valamint a közigazgatás és közszolgáltatások hatékonyságába; - az igazságszolgáltatás modernizálása, valamint a bírói kar emberi erőforrás menedzsment fejlesztése; - a bírósági infrastruktúra és az ügyintézés modernizálása; - a közszolgálatban dolgozók életpálya fejlesztésének és tréning kapacitásainak erősítése; - a jelenleg folyamatban lévő és tervezett reformok folytatása

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az EFOP kapcsolata más operatív programmal

Lehatárolási irányok	EFOP	VEKOP (kizárólag KMR-ben)	TOP	GINOP	KEHOP	Vidékfejlesztési Program	Megjegyzés
Egészségügyi szakellátás (állami fekvő és járó beteg ellátás)	x (+ kiegészítő egészségügyi IT-fejlesztések projektenként korlátozott mértékben 50%)	nagyságrendileg korlátozott, a KMR területén megvalósuló fejlesztések céljára (a hozzá tartozó IT-fejlesztésekkel együtt összeghatártól függetlenül)		az egészségügyi szakellátó intézmények egészségügyi IT-fejlesztésének támogatása	épületenergetikai fejlesztések, ha kizárólag ilyen fejlesztés valósul meg, egyebekben az EFOP-ból megvalósuló fejlesztés kiterjed az épületenergetikára is		
Önkormányzati járóbeteg szakellátás		x	x				
Önkormányzati egészségügyi alapellátás ERFA (fogorvos, háziorvos, védőnő, gyermekorvos)		x	x				
Népegészségügyi fejlesztések (egészséges táplálkozás, életmódprogramok, egészségkultúra fejlesztése, stb.)	ESZA programok a népegészségügyi célok teljesítése érdekében			alacsony emissziójú egészségügyi célú eszközök (pl.: szűrőbusz stb.) gyártásának, beszerzésének támogatása		a VP egészséges élelmiszer előállítására irányuló fejlesztései eredményeit felhasználva az egészséges táplálkozás támogatása (pl.: kórházi, szociális otthoni, iskolai élelmezés stb.)	
Szociális alapellátás (bölcsöde, házi jelzőrendszer, családi napközi stb.) ERFA		x	x	x (Munka és magánélet összeegyeztetése keretében gyermekek napközbeni ellátása vállalaton belül)			

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Szociális szakellátás	idősgondozás országos módszertani támogatása ESZA is	x csak idősgondozás ERFA	csak idősgondozás ERFA				
Foglalkozási rehabilitáció (ESZA és ERFA)	x			csak megváltozott munkaképességű vagy fogyatékos személyek által betölthető munkahelyek akadálymentesítésére terjed ki (ERFA)			
Mobilitás támogatása a hátrányos helyzetű térségekben	kizárólag ESZA					ERFA beruházások 5000 fő alatti településeken	5.000 főnél nagyobb településeken ERFA-beruházás nem tervezett
Város-rehabilitációhoz kapcsolódva közcélú épületek felújítása		x	x				
Civil szervezetek támogatása	országos	területi (alapvetően gazdaságfejlesztési célú)	területi (alapvetően gazdaságfejlesztési célú)				
Idős- és családbarát szemléletformálás, életminőség-javítás	országos			KKV-támogatás részeként (pl.: otthoni jelzőeszközök gyártásának támogatása)			
Fizikai aktivitás támogatása (nem tornaterem)	országos programok ESZA része	területi programok ERFA része	területi programok ERFA része	nemzetközi rendezvényeket kiszolgáló infrastruktúra			a TOP/VEKOP-ból a 9. tematikus célhoz kötődően
Alapvetően felsőoktatási K+F+I	K+F+I humán megalapozása ESZA, Konvergencia régiókban	K+F+I ESZA+ERFA, KMR-ben		K+F+I, ERFA, kovergencia régiókban			a lehatárolás területi alapon, illetve ERFA / ESZA célrendszer szerint történik

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

							(VEKOP: KMR, GINOP: konvergencia)
Szociális gazdaság támogatása ERFA	komplex térségi programot kiegészítő ESZA-elemek ERFA nélkül		x	szociális gazdaság ERFA része		x	
LLL	kompetenciafejlesztés felnőttek részére is, másodfokú végzettség megszerzésére irányuló képzések (8. ált. és érettségi megszerzésének támogatása), foglalkoztathatóság javítása képzéssel és támogatással, szakmai továbbképzések,		X	szakmai képzések, melyekkel a munkaerő-piaci elhelyezkedés javul			
IKT infra, közoktatás, felsőoktatás, egészségügy	alapvetően nincs	a GINOP KMR-lába		alapvetően minden infra		gazdálkodók számára szükséges IT-fejlesztések	a KM régióban is + a gazdálkodók képzésének elhelyezése kérdéses
IKT – kompetenciák	18 év alatt EFOP, 18 év felettiek körtében a nem direkt informatikai szakirányú képzések (felsőoktatási képzés fejlesztés) , valamint foglalkoztathatóság fejlesztés keretében.,			18 év felett GINOP + informatikusok képzése (minden más információs társadalmi célú képzés)			
Közösségi terek (infra)	9. tematikus célt szolgáló fejlesztések, hiányzó kapacitások pótlása, a VP-ből megvalósuló fejlesztések kiegészítése, országos hálózatok	egyéb helyi közösségi terek	egyéb helyi közösségi terek			IKSZT-fejlesztlések továbbvitele	

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Energiahatékonyság	az eredetileg nem pusztán energetikai céllal kezdeményezett építési beruházások kötelező elemeként a fenntarthatóság javítására kizárólag az EFOP-ból támogatható intézményi fejlesztések esetében	az eredetileg nem pusztán energetikai céllal kezdeményezett építési beruházások kötelező elemeként a fenntarthatóság javítására kizárólag a VEKOP-ból támogatható intézményi fejlesztések esetében	az eredetileg nem pusztán energetikai céllal kezdeményezett építési beruházások kötelező elemeként a fenntarthatóság javítására kizárólag a TOP-ból támogatható intézményi fejlesztések esetében		kizárólag energetikai céllal kezdeményezett építési beruházások		
Jó állam	közigazgatási ESZA fejlesztések	Épület infrastruktúra fejlesztése a KMR-ben, közigazgatási ESZA fejlesztések KMR része	Területi közigazgatási szervek épület infrastruktúra fejlesztése	E-közigazgatás teljes egészében	a 27/2012 irányelv szerinti közigazgatási épületek energiahatékonysági fejlesztése		

Megjegyzés: a szürke hátterű elemek azt jelzik, hogy az adott tevékenységben az adott OP nem érintett

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. táblázat: A tematikus célkitűzések és beruházási prioritások kiválasztását indokoló összegző áttekintés

Kiválasztott tematikus cél	Kiválasztott beruházási prioritás	Indoklás
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	9.(a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése	*Ebben a beruházási prioritásban fognak megvalósulni a minőségi egészségügyi és szociális közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést, a kitagolást, továbbá a szegénység elleni küzdelmet szolgáló infrastrukturális fejlesztések.*
	9.(b) a rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása	*A beruházási prioritás szolgálja a területi leszakadási folyamatok megállítását, lakhatási hátrányok felszámolását, a társadalmi aktivitás növelését és a közösségfejlesztést.*
	9.(d) aktív befogadás	*Cél a szegénység és a hátrányos helyzetek átöröklődésének megakadályozása, a foglalkoztathatóság elérése, a társadalmi kohézió, az önkéntes és antidiszkriminációs szerepvállalás növelése, valamint a fiatalok társadalmi szerepének megerősítése. A beruházási prioritás keretei között az egyéneket célzó országos beavatkozások kerülnek végrehajtásra.*
	9.(e) a társadalom peremére szorult közösségek befogadása	*A beruházási prioritás fókuszában a szegénység minden formájának leküzdése áll. Célcsoportjában a hátrányos helyzetű emberek, mélyszegénységben élők, romák és lakókörnyezetük vannak, beavatkozási fókuszban a közösségeikvannak.*
	9.(g) a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	*A beruházási prioritás célja a közszolgáltatásokban dolgozó emberi erőforrás minőségének javítása és életpályájának megújítása, az intézmények szervezeti működését támogató eszközök fejlesztése, továbbá az egészségtudatosság fokozása.*
	9.(h) a szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése	*A szegénység elleni küzdelemben támaszkodunk a szociális vállalkozásokra, mint olyan gazdasági szereplőkre, melyeknél a hangsúly a foglalkoztatás növelésén van. Ez az egyik garanciája annak, hogy a szegénység csökkentése hosszabb távon is fenntartható maradjon, vagyis a beavatkozások eredményeként a szegénységből kilépők megkapaszkodhassanak a munkaerő-piacon.*
	9.(i) közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák	*Ez a beruházási prioritás a helyi szinten megvalósuló társadalmi befogadási intézkedéseket tartalmazza. Azon beavatkozások lesznek helyi szinten megvalósítva, ahol fontos a területi sajátosságok érvényesítése, illetve melyek közvetlenül szolgálják a*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

		helyi közösség erősítését.
10. Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	10.(a) oktatási és képzési infrastruktúrák fejlesztésével	*Ebben a beruházási prioritásban valósulnak meg a köznevelési, felsőoktatási és az oktatást-nevelést támogató egyéb infrastrukturális fejlesztések.*
	10.(b) a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkori nevelésben, mind a közoktatásban	*A beruházási prioritás két egymásra épülő beavatkozást fog át: a korai iskolaelhagyás komplex eszközökkel történő kezelését, továbbá általában a köznevelés eredményességének, hatékonyságának és hátránykompenzáló szerepének javítását annak érdekében, hogy a köznevelésből sikeresen kikerülő gyermekek legyenek felvértezve a boldogulásukhoz szükséges képességekkel.*
	10.(c) a felsőfokú oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése és a végzettségi szintek emelése érdekében	*E beavatkozások nem kizárólag a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát kívánják növelni, hanem ezen túlmenően a felsőfokú képzést szorosan hozzá kívánják igazítani a gazdaság igényeihez, továbbá növelni fogják a felsőoktatási kiválóságot a kutatás-fejlesztési, innovációs és azt támogató humán erőforrás bővítése érdekében. Ezzel egyfajta átmenet is képződik az innovációt szolgáló beavatkozások felé.*
1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítését szolgáló ESZA fejlesztések	A 10. tematikus cékitűzésen keresztül az 1. tematikus célkitűzés támogatása, a 3. cikk, 2. bekezdés, c) pont szerint: a kutatás, a technológiai fejlődés és az innováció ösztönzése posztgraduális képzések kidolgozása, kutatói képzési programok, valamint a felsőoktatási intézmények, kutató- és technológiai központok és vállalkozások közötti hálózatépítő tevékenységek és partnerségek révén	*A beruházási prioritás biztosítja a K+F+I rendszer humán fejlesztések általi megalapozását, hozzájárul a kutatások hatékonyabbá tételéhez az intelligens szakosodás keretében. Segíti a Horizon2020 projektekben és európai kutatási hálózatokban, programokban való magas részvételt, továbbá szolgálja a kutatói életpálya vonzóbbá tételét, a doktori képzések támogatását, a kutatói létszám növelését így hozzájárul az EU azon célkitűzéséhez, amely az EU-ban legalább egymillió új kutatói álláshely elérést feltételezi.*
11. Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás	11.(b) a közigazgatási szervek és a közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelése a reformok, jobb szabályozás és a felelősségteljes kormányzás érdekében	*A közigazgatás-fejlesztés, a Jó Állam koncepció megvalósítása átszövi valamennyi fejlesztési területet, ezért kiemelt fontosságú. 2010 óta számos reformintézkedés történt a közigazgatás korszerűsítése terén kapcsolódva az országspecifikus ajánlásokhoz, melyek folytatására van szükség. Fejlesztendő a bírósági eljárások hatékonysága és minősége, az ügyfeleket érintő eljárások, a humánerőforrás-menedzsment, a szervezeti működés, valamint folytatni szükséges az állampolgárok és a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentését.*

Az EFOP pénzügyi kerete a teljes Magyarországra jutó uniós támogatás 10,94%-a, 2013-as

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

árakon megközelítőleg 741 milliárd forint.

Az operatív program keretének túlnyomó része, 64,6%-a az Európai Szociális Alapból, míg 35,4%-a az Európai Regionális Fejlesztési Alapból kerül finanszírozásra, lévén a beavatkozások döntő hányada a humán tőke javítását célozza. Az Európai Szociális Alapból finanszírozott prioritási tengelyek összesített keretének a 75,21%-a kerül a 4 legnagyobb ESZA beruházási prioritásra allokálásra (azaz ilyen mértékű az ESZA rendelet szerinti koncentráció).

A 9. tematikus célra (*a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem*) jutó keret az EFOP 52%-a, mert ez jelenti a legnagyobb kihívást mind az EU2020 Stratégia kapcsolódó indikátorainak teljesítése, mind pedig társadalmi oldalról szemlélve. A szegénységben élők számának csökkentése a teljes magyar lakosság 5%-át érinti. Ezen felül e tematikus cél igen sokrétű, a társadalmi felzárkózásitól kezdve, a szociális területen és a civil szervezetek megerősítésén át az egészségügyig terjedő fejlesztéseket karol át.

A 10. tematikus cél (*beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba*) megvalósítását az EFOP keretének 36,6%-a biztosítja. Számításaink szerint ez elegendő az EU2020 Stratégiában foglalt korai iskolaelhagyás csökkentésére – különös tekintettel arra, hogy a szakképzéssel és az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos fejlesztések a GINOP keretei között valósunak meg – és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelésére irányuló célok teljesítéséhez.

Az operatív program ezen kívül két tematikus célt részben fed le. Az 1. tematikus célon belül (*a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése*) a *kutatás, a technológiai fejlődés és az innováció ösztönzése posztgraduális képzések kidolgozása, kutatói képzési programok, valamint a felsőoktatási intézmények, kutató- és technológiai központok és vállalkozások közötti hálózatépítő tevékenységek és partnerségek révén* elnevezésű beruházási prioritást tartalmazza. Erre az operatív program 5,9%-a került allokálásra. A tematikus cél egyéb fejlesztéseit a GINOPés a VEKOP tartalmazza. A beavatkozások egymással szoros tartalmi és időbeni összhangban kerülnek megvalósításra.

A másik az EFOP-ban részben lefedett tematikus cél a 11-es (*az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása*), melyből a *közigazgatási szervek és közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe történő beruházások, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a felelősségteljes kormányzás megvalósítása* elnevezésű beruházási prioritás kerül végrehajtásra. E beavatkozásokat az operatív program 4%-a fogja finanszírozni. Az elektronikus közigazgatás kiépítését szolgáló fejlesztéseket a GINOP valósítja meg szoros összhangban az EFOP 5. prioritási tengelyével.

2. táblázat:

Prioritási tengelyek megnevezései	Tematikus cél szerinti bontás	Beruházási prioritás szerinti bontás	Prioritási tengely szerinti bontás
1. Infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén	9. cél: 52,02%	9.a): 9,4%	16,05%
		9.b): 5,6%	
2. Befogadó társadalom		9.d): 13,5%	35,97%
		9.e): 12,5%	
		9.g): 9,3%	
		9.h): 1%	
		9.i): 0,8%	
3. Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében	10. cél: 36,6%	10.a): 20,2%	16,72%
4. Gyarapodó tudástőke		10.b):	23,83%

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

	1. cél: 5,9%	10,6% 10.c): 11,7%	
5. Jó Állam	11. cél: 4%	11.b): 4%	3,83%
6. Helyi stratégiák végrehajtása, társadalmi innováció és transznacionális együttműködés	9. cél	9. (i)	1,46%
7. Technikai segítségnyújtás	2,18%	2,18%	2,18%
	100%	100%	100%

A táblázat tartalmazza az operatív program prioritási tengelyei, illetve a lefedett beruházási prioritások szerinti forrásmegosztást. Mindkét metszetben a forrásmegosztás két alapelvre épül:

» az EU 2020 Stratégia és az országspecifikus ajánlások által megfogalmazott célok, illetve a 2013-ban tapasztalható kiindulási helyzet közötti eltérés mértékére: minél nagyobb a különbség a kiindulási érték és a hivatkozott dokumentumokban a 2020-ra kijelölt célérték között (legyen az mennyiségi vagy minőségi jellegű), annál nagyobb forrás került arra allokálásra; illetve

» a 2007-2013. közötti programozási időszak tapasztalatai szerinti adott eredmény eléréséhez szükséges átlagos fajlagos költségvonzat alapján.

A technikai segítségnyújtást célzó prioritási tengely aránya 1,5%, ami az Európai Szociális Alapból kerül finanszírozásra.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A fejezet célja, hogy összefoglalóan bemutassa az azonosított igények, a tematikus célkitűzések és a beruházási prioritások, valamint a specifikus célok és a javasolt pénzügyi allokáció közötti összhangot. A táblázat áttekintést nyújt az operatív program EU 2020 Stratégiához való hozzájárulásáról.

3. táblázat: Ezt a táblázatot a Strukturális Alapok közös adatbázisa (SFC) generálja automatikusan, az operatív program egyes részeiben kitöltött információk alapján.

Prioritási tengely	Tematikus cél	Beruházási prioritás	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó specifikus célok	A speciális céloknak megfelelő programspecifikus eredmény indikátorok	Forrás (ERFA, Kohéziós Alap, ESZA)	Uniós támogatás - millió EUR	Az operatív program teljes uniós támogatásból való részesedése (Alaponként)
1. Infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén	9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	9. (a), 9. (b), 9. (c),	A szegénység és hátrányos helyzetek átöröklődésének megakadályozása; Minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztése; Területi leszakadási folyamatok megállítása; Társadalmi aktivitás, társadalmi kohézió növelése		ERFA	359,65	16,05%
2. Befogadó társadalom	9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	9. (d), 9. (e), 9. (g), 9. (h) és 9. (i)	Foglalkoztathatóság fejlesztése; Társadalmi aktivitás, társadalmi kohézió növelése; A szegénység, és hátrányos helyzetek átöröklődésének megakadályozása; Területi leszakadási folyamatok megállítása; Egészségtudatosság növelése és egészségfejlesztés; Jobb minőségű közszolgáltatáso nyújtása mindenkinek Munkaerő-piaci integráció		ESZA	805,09	35,97%

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

			erősítése				
3. Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében	10. Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	10. (a)	Minőségi köznevelés hez és felsőokttáshoz való hozzáférés infrastrukturális fejlesztése		ERFA	374,65	16,72%
4. Gyarapodó tudástőke	10. Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba 1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése	10. (b), 10. (c) és 10. (d)	A köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelése;Felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelése		ESZA	533,93	23,83%
5. Jó állam	11. Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása	11. (b)	A közigazgatás hatékonyságának fokozása; Igazságügy korszerűsítése		ESZA	85,79	3,83%
6. Helyi stratégiák végrehajtása, társadalmi innováció és transznacionális együttműködés	Közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák	9 (i)	Területi leszakadási folyamatok megállítása		ESZA	32,7	1,46%
7. Technikai segítségnyújtás	NA	NA			ESZA	48,89	2,18%

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. FEJEZET A. A PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSON KÍVÜL

1. prioritás: infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén

2.A.1.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat

Az infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén elnevezésű prioritási tengely kizárólag egy tematikus célra, mégpedig a *9. a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem* elnevezésűre terjed ki. A tematikus célon belül az alábbi két beruházási prioritás terén fog beavatkozni:

a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségi állapot egyenlőtlenségeinek csökkentésébe; és

b) a rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása.

A prioritási tengely kizárólag az Európai Regionális Fejlesztési Alap forrásaira támaszkodik.

A prioritási tengely a konvergencia régiók mellett a Közép-Magyarországi Régióban is tervez fejlesztéseket a kitagolás és az országos hatókörű egészségügyi szolgáltató intézmények terén. Mindkét esetben kizárólag olyan projektek fognak megvalósulni, melyekről objektív módon bizonyítható a visszahatásuk a konvergencia régiókra.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (1. prioritási tengely) **Beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése (9.a)**

2.A.1.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények

1. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: A szegénység és hátrányos helyzetek átöröklődésének megakadályozása

E specifikus cél az alábbi két beavatkozás infrastrukturális feltételeinek javításához járul hozzá:

» a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) mentén a szegénység és a hátrányos helyzetek átörökítésének megakadályozásához, aminek hatására csökken a gyermekszegénységben élők aránya, javulnak a roma és mélyszegénységben élő gyermekek életesélyei, valamint összességében csökkennek a szociokulturális hátrányok; illetve

» a Nemzeti Ifjúsági Stratégia alapján javulnak a gyermekek és fiatalok felzárkózási esélyei, s azon belül javul a hátrányos helyzetű gyermekek napközbeni ellátásokban való részvételének aránya.

2. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztése

A minőségi közszolgáltatások hozzájárulnak az egyéni életminőség javításához és a társadalmi kirekesztés által sújtott csoportok számára a társadalmi vérkeringésbe való beépüléshez. Ennek érdekében biztosítani kell a szociális, egészségügyi és a társadalmi kirekesztés elleni fellépést szolgáló egyéb közösségi és közcélú szolgáltatásokhoz – pl. kultúra és szabadidő – való egyenlő hozzáférést, továbbá a Nemzeti Reform Program célkitűzéseit szolgáló közszolgáltatások minőségjavítást célzó átalakítását. A specifikus cél ehhez a kitagolási stratégiában és az Egészséges Magyarország Stratégiában (Semmelweis Tervben) foglalt infrastrukturális fejlesztések támogatásával járul hozzá.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak.

A szegénység és hátrányos helyzetek átörökítésének megakadályozása érdekében összehangolt beavatkozásokat tartalmazó programokkal támogatni kell a mélyszegénységben élő gyermekes családok felzárkózását. Tekintettel a gyerekszegénység összefüggésére, a szülők bevonására irányuló beavatkozások a családok helyzetének változtatását is célozzák. Életszakaszokon átívelő programokkal kell növelni gyermekek és fiatalok esélyeit. Biztosítani kell továbbá a mélyszegénységben élő emberek életújrakezdését segítő, valamint a velük foglalkozó szervezetek hatékonyabb beavatkozását lehetővé tevő infrastrukturális fejlesztéseket.

A társadalmi felzárkózás egyik alapfeltétele, hogy a lakosság elérje a megfelelő minőségű közszolgáltatásokat. A közszolgáltatások viszont éppen azokon a hátrányos helyzetű területeken és az alacsony lakosszámú településeken hiányoznak vagy alacsony kapacitásúak, ahol a legnagyobb szükség lenne rájuk. Ezen vidékeken magas a roma emberek aránya, ezért rossz a romák különösen a roma nők közszolgáltatásokhoz való hozzáférése. Ez sok gyerek és család esélyét veszélyezteti a későbbi társadalmi és munkaerő-piaci integrálódásuk szempontjából.

A Bizottság pozíciós papírja is kiemeli, hogy *„a lakosság általános egészségi állapota rossz (…). Mindezeken túl az az egészségügyi rendszer, amely nehezen érhető el és nagyrészt megfizethetetlen a hátrányos helyzetűek számára, nem megfelelően reagál a változó lakossági igényekre.”*

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében az alábbi alcélokat kell követni:

i. Fejlesztendőek a társadalmi felzárkózás, foglalkoztathatóság célját segítő közintézmények, szolgáltató helyek és közösségi programok lebonyolítását lehetővé tevő pontok, valamint az egyházi és civil szervezetek infrastrukturális háttere mind a szolgáltatások eredményességét, mind az azokhoz való hozzáférést tekintve.
ii. Fontos az egészségügyi, szociális és kulturális státuszbeli egyenlőtlenségek megszüntetése, s ennek érdekében a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása elsősorban az elmaradott térségekben. Ennek része a foglalkoztathatóság javítását segítő infrastrukturális beruházások megvalósítása, a közszolgáltatásokban a minőségi munkaerő vonzását és megtartását szolgáló munkafeltételek infrastrukturális hátterének javítása, valamint új hiánypótló szolgáltatásokat biztosító intézmények létrehozása is.
iii. Nemzetközi kötelezettségünk és hazai stratégia alapján elindult a szociális és gyermekvédelmi, bentlakásos intézmények kiváltása, aminek 2041-ig kell megvalósulni. Cél az időarányos fejlesztések megvalósítása.
iv. Az egészséges munkavállalói kör szélesítéséhez szükséges a Semmelwis Tervvel összhangban az országos és a helyi egészségügyi és népegészségügyi infrastrukturális környezet javítása, a prevenciós kapacitások és szolgáltatások megerősítése, elérhetőbbé tétele, közte a lakosságközeli alapellátás prevenciós szolgáltatásainak fejlesztése, a megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációját, ápolását és gondozását elősegítő infrastrukturális fejlesztések, továbbá a Nemzeti Reform Program költségvetési kiadáscsökkentését célzó, az intézmények észerűsítését szolgáló fejlesztések.

A hátrányos helyzetű személyek lakhatását segítő támogatások több beavatkozásban is megjelennek. Ezek egy része a társadalmi kirekesztődés kockázatának csökkentését, a társadalmi integráció erősítését szolgálja az önálló lakhatás feltételeinek kialakítására nem képes személyek számára. Ezt segíti az „Elsőként lakhatást" típusú gondozás hazai meghonosítása és a szociális közösségi bérház típusú programok megvalósítása, melyek az állami gondozott gyerekek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek, fogyatékosok körére irányulnak. A lakhatási programok másik csoportja a szegregált élethelyzetek felszámolását segítő komplex telepprogramok lakhatási elemeként valósul meg, melyben a telepszerű lakhatásban élők társadalmi integrációja érdekében a lakások állapotából adódó életveszély elhárítás, lakásfelújítás, korszerűsítés, komfortfokozat növelés történik, valamint a szegregátumokból kiköltöző családok részére szociális bérlakások kerülnek kialakításra – kizárólag kapcsolódó ESZA műveletekkel együtt.

A célok megvalósításához jelen prioritási tengely alatt az infrastrukturális fejlesztések, míg a 2. prioritási tengelyben a humán fejlesztések és programok valósulnak meg.

2.A.1.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.1.3.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Az intézkedések címei:

1. a szegénységben élő gyermekek életesélyeinek növelése, az önálló életkezdés segítése
2. a befogadó társadalmi célokat szolgáló intézmények és szolgáltatások fejlesztése, bentlakásos intézmények kiváltása, új kapacitások létesítése

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. A szegénységben élő gyermekek életesélyeinek növelése, az önálló életkezdés segítése

Az Európa 2020 stratégia egyik kiemelt célja a szegénységben élők számának csökkentése. Magyarországon 2011-ben a gyermekek szegénységi kockázata az országos átlag 1,67-szerese volt, 10 szegénységben élő ember közül 4 gyermekkorú vagy fiatal. Különösen magas a gyerekszegénység a romák körében. Ezért a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia és annak helyi szintű megvalósítását szolgáló, a települési önkormányzatok által tervezett helyi esélyegyenlőségi programok egyik kiemelt célja a gyerekszegénység leküzdése. Az intézkedés a gyerekszegénység újratermelődésének megakadályozását, a gyerekek esélyeinek növelését célozza a 2. prioritási tengely alatt a gyerekszegénység csökkentését célzó beavatkozásokhoz kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések biztosításával.

Az intézkedés olyan beavatkozásokhoz biztosít infrastrukturális hátteret, amelyek a legkorábbi életkortól kezdve segítik a lakókörnyezeti, egészségügyi és szociokulturális hátrányokkal induló gyermekek sikeres felzárkózását a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, valamint a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos településeken.

Az intézkedés biztosítja a gyermekszegénység elleni programok infrastrukturális hátterét, többek között a bevont épületek korszerűsítését, támogatja a gyermek és a fiatalok foglalkoztatására alkalmas terek, tanulási, valamint játszóhelyek és egészségfejlesztő testmozgást támogató egységek kialakítását. Segíti a szolgáltatások biztosításához, mobilizálásához, valamint a szülők bevonásához szükséges infrastrukturális beruházásokat. Elsősorban meglévő – közösségi funkciókat már betöltő – épületekre alapozott infrastrukturális beruházásokkal lehetővé teszi olyan, a koragyerekkortól kezdve a teljes gyerek- és ifjúsági korosztály számára hosszú távon működtethető, egyszerű szolgáltatások nyújtását, amelyek szakemberek bevonásával egészségfejlesztő, szabadidős és felzárkózást segítő célzott programokat biztosítanak a gyerekeknek.

Területi kihatás: leghátrányosabb helyzetű kistérségek települései, valamint az azon kívüli egyéb szolgáltatáshiányos települések

Beavatkozások célcsoportja: leghátrányosabb helyzetű kistérségek településein, valamint az azon kívüli egyéb szolgáltatáshiányos településeken élő gyermekek, fiatalok és szüleik, valamint a velük foglalkozó szakemberek

Lehetséges kedvezményezettek: önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati intézmények, államháztartási szervek, központi költségvetési szervek, civil és egyházi szervezetek, egyházak

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:
- a szegények és romák által sűrűn lakott hátrányos helyzetű településeken/település részeken 2011 végéig 48 Biztos Kezdet Gyerekház létesült (TÁMOP 5.2.2., TÁMOP 5.1.1., TÁMOP 5.2.3.) 2012-től az állam hozzájárul az uniós forrásból létesült gyerekházak fenntartásához;
- integrált térségi gyerekszegénység elleni programok indultak a leghátrányosabb helyzetű 33 kistérség közel kétharmadában (TÁMOP 5.2.3.);
- a gyerekszegénység elleni programok szakmai, módszertani megalapozását, folyamatkísérését kiemelt projekt végzi (TÁMOP 5.2.1.);
- a gyerekek és fiatalok integrációs esélyeinek növelését szolgálták prevenciós és szabadidős programok (TÁMOP 5.2.5.).

2. A befogadó társadalmi célokat szolgáló intézmények és szolgáltatások fejlesztése, bentlakásos intézmények kiváltása, új kapacitások létesítése

A társadalmi felzárkózás egyik alapfeltétele, hogy a lakosság minden térségben, azok gazdasági fejlettségétől függetlenül elérje a megfelelő minőségű közszolgáltatásokat. Az intézkedés a társadalmi befogadás célját segítő intézmények, egyéb szervezetek infrastrukturális hátterének fejlesztését és korszerűsítését irányozza elő mind a szolgáltatások eredményességét, mind az azokhoz való hozzáférést és az emberhez méltó elhelyezést (kiváltás) tekintve. A célok megvalósítása érdekében

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

fejlesztendő a nemzeti és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi, szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, valamint rehabilitációs célú és általában a társadalmi befogadást erősítő infrastruktúra, valamint a bentlakásos intézmények kiváltása.

A **társadalmi befogadást erősítő infrastruktúra** terén kizárólag a szolgáltatásokhoz történő hozzáférést támogató általános jellegű fejlesztések valósíthatók meg.

Az **egészségügyi rendszer infrastrukturális fejlesztése** az EFOP keretei között – illeszkedve az egészségügyi ágazati stratégiában (továbbiakban: Egészségügyi Stratégia - ES) meghatározott prioritásokhoz – elsősorban a rendszerszintű struktúraváltási és az intézményi funkcióváltási folyamatok befejezéséhez kapcsolódó fekvőbeteg ellátást kiváltó és/vagy lerövidítő szolgáltatások, illetve megoldások szerepét erősítő kapacitás leípítést, átalakítást, hálózatba szervezést és esetenként szükségessé váló bővítését, valamint az ezekhez kapcsolódó hiánypótló alapellátási és népegészségügyi intézmények létrehozását célozza.

Mindez kiterjed a hozzáférésbeli különbségeinek mérséklésére, az ellátási minőség növelésére és a betegelégedettség emelésére, valamint a prevenció súlyának növelésére, az egészségszemlélet változtatásársa, az egyéni felelősség társadalmi elfogadottságának megteremtésére, továbbá a fekvőbeteg ellátást kiváltó szolgáltatások fejlesztésére, az otthoni szakápolási szolgálat megerősítésére, valamint mozgó szakorvosi szolgálatok kialakítására és a jelenleg meglévő szolgáltatások (tartós ápolási intézményrendszerek) fejlesztésére. Magában foglalja továbbá a lelki egészség fejlesztés infrastruktúrájának korszerűsítését, illetve a pszichiátriai gondozói-koordinációs hálózat és a gondozóintézet infrastruktúrájának fejlesztését, a jelenleg hiányzó gyermek és ifjúsági addiktológiai ellátórendszer és evészavar centrum kialakítását, az interszektorális együttműködés infrastrukturális hátterének fejlesztését, ritka betegség szakértői centrum létrehozását és a korai fejlesztést szolgáló infrastrukturális fejlesztéseket.

Mindezt kiegészíti az ITK képes korszerű (tele-) diagnosztikai és laboratóriumi kapacitások bővítése, létrehozása, rendszerbe csatlakoztatása és a mentőszolgálati fejlesztésekkel való integrálása.

A **szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények és szolgáltatások** infrastrukturális fejlesztése magában foglalja a bentlakásos intézmények kitagolásának, kiváltásának, korszerűsítésének folytatását, a befogadó szülőnél történő elhelyezés infrastrukturális fejlesztését, hiánypótló új intézmények létrehozását, az egyenlő hozzáférést biztosító infrastruktúra fejlesztését, korszerűsítését, a kölcsönzési és augmentív kommunikációs hálózatok fejlesztését, és a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatai számára biztosított infrastruktúra fejlesztését (beleértve a biztonsági rendszer fejlesztését is). A szakosított szociális ellátások fejlesztése keretében szükséges a gyermekvédelmi szakellátások fejlesztése (beleértve a gyakorlati helyek kialakítását is), a krízisellátás és a közösségi ellátók fejlesztése. A rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése kiterjed a hátrányos helyzetű vagy fogyatékos, megváltozott munkaképességű személyek, gyógyulófélben lévő szenvedélybetegek rehabilitációs központjaira és a foglalkozási rehabilitációra.

Területi kihatás: konvergencia régiók

Beavatkozások célcsoportja: az egészségügy tekintetében a teljes magyar lakosság, a szociális ágazat tekintetében a hátrányos helyzetű, megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek, valamint a mentális egészség szempontjából veszélyeztetett személyek

Lehetséges kedvezményezettek: közfinanszírozott egészségügyi és szociális szolgáltatók, betegszervezetek, egyéb, az egészségmegőrzésben és az azzal igazoltan összefüggő fizikai aktivitásban és a szociális szolgáltatásokban érintett civil szervezetek, önkormányzatok és intézményeik, állami intézmények, nem állami szereplők, civil szervezetek, egyházi szervezetek, közösségi és kulturális intézmények

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TIOP 2. prioritás valamennyi intézkedése
TÁMOP 6. prioritás valamennyi intézkedése
a ROP-ok, a KEOP és az ETE OP egészségügyi tárgyú konstrukciói
TÁMOP 5.4.2-08 és TÁMOP 5.4.2-12 konstrukciók
TIOP 3.3.1 A. akadálymentesítés
TIOP 3.4.1. Bentlakásos intézmények kiváltása
TIOP 3.4.2
Regionális Operatív Program szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztései, valamint bölcsődék infrastrukturális fejlesztései

2.A.1.3.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A beruházási prioritás keretében tervezett beruházásoknak minden esetben meg kell felelniük az általános kritériumoknak:

- költséghatékonynak kell lenniük,
- jövőbeni működtetésüknek pénzügyi és funkcionális tekintetben fenntarthatónak kell lennie, illetve
- biztosítaniuk kell a fejlesztés illeszkedését a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerébe.

Főszabály szerint kapacitásbővítés nem lehetséges, kivéve ha az adott szolgáltatás nyújtása ennek eredményeként költséghatékonyabbá válik, illetve ha a közszolgáltatások jobb hozzáférhetőségét célozza. Kötelező a meglevő infrastruktúra (pl. funkcióbővítéssel, -átalakítással történő) kihasználása.

2.A.1.3.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.1.3.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem kerül nagyprojekt megvalósításra.

2.A.1.3.5 Output indikátorok

2. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Támogatott humán infrastruktúra férőhely kapacitás	fő	ERFA	konvergencia régiók	8000	monitoring	évente
2.	Támogatott humán infrastruktúra	m^2	ERFA	konvergencia régiók	50000	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

***2. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (1. prioritási tengely)* A rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása (9.b)**

2.A.1.4. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

3. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Területi leszakadási folyamatok megállítása

Cél a foglalkoztatottsági és jövedelmi adatok alapján leghátrányosabb helyzetű térségekben, illetve a szegregálódástól, az etnikai arányok átrendeződésétől leginkább érintett települések/ településrészekben élők kikerülése a hátrányos helyzetből, mélyszegénységből.

4. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Társadalmi aktivitás, társadalmi kohézió növelése

Cél a társadalmi bizalom növelése, a közösségekben rejlő erőforrások aktivizálásán keresztül a helyi közösségek megtartó és életminőséget javító képességének erősítése, az ehhez szükséges infrastruktúra biztosítása révén.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak.

Cél

i. a folyamatos szakmai jelenléten alapuló integrált programok megvalósítása a leghátrányosabb helyzetű térségekben és a nyomortól sújtott településeken, valamint a leszakadó településeken és szegregálódott településrészeken. Kiemelt jelentőségű a 2007-2013 között megkezdett, a szegregátumok integrációját célzó komplex programok folytatása és lépcsőzetes kialakítása a személyes támogatásoktól olyan lakhatási elemek biztosításáig, amelyek lehetővé teszik a telepfelszámolást vagy a teleprehabilitációt;
ii. a helyi közösségek megtartó és életminőséget javító képességének fokozását támogató infrastrukturális fejlesztések megvalósítása elsősorban fizikai közösségi terek kialakításával;
iii. a karitatív, önkéntes tevékenység és aktív társadalmi szerepvállalás erősítését, az önkéntesek szerepvállalásának földrajzi terület és szakterület szerinti felosztás alapján történő megszervezését támogató önkéntes központok fejlesztése. Növelni kell a hazai civil szektorban foglalkoztatottak és önkéntes munkát vállalók számát és támogatni az Európa 2020 Stratégia sikeres végrehajtását lehetővé tevő beruházásokat.

2.A.1.5. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.1.5.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Az intézkedések címei:

3. területi hátrányok felszámolása komplex programokkal
4. mélyszegénységben élők, romák felzárkózását és a szegregált élethelyzetek megszüntetését segítő infrastrukturális beruházások

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése a fenntartható és megújulásra képes közösségekért, az aktív társadalmi szerepvállalás erősítésére

3. Területi hátrányok felszámolása komplex programokkal

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia területi hátrányokkal foglalkozó része megállapítja, hogy *„a társadalmi-gazdasági problémák területi koncentrálódásának kezeléséhez szakterületeken átívelő, átfogó megközelítésű programokra van szükség."*

Ezen intézkedés a leghátrányosabb helyzetű térségekben élők felzárkóztatását szolgáló integrált területi beruházás megvalósítását szolgálja. Az intézkedésnek két fő iránya van.

Az integrált területi beruházás megvalósítása támogatja a leghátrányosabb helyzetű térségekben a komplex beavatkozások kereteinek és a helyi folyamatokba való beépülési feltételeinek kialakítását elsősorban meglévő épületek, intézmények felújításával, funkcióváltásával, valamint a helyi közösségek motiválását, bevonását segítő fizikai beruházások finanszírozásával, ezáltal biztosítva az e célokat szolgáló ESZA programok infrastrukturális hátterét.

A települési leszakadási folyamatok megfordítása érdekében az intézkedés támogatja a nyomorban élő, vagy leszakadó településeken a kedvezőtlen gazdasági-társadalmi helyzet javítására, a közösségfejlesztésre, társadalmi kapacitásfejlesztésre irányuló komplex beruházásokat (pl. a hiányzó szolgáltatásokhoz, folyamatos szakmai jelenléthez, helyi szereplők bevonásához, motiválásához, a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtásához szükséges eszközök beszerzését, épületek felújítását, bővítését, funkcióváltását; információs hozzáférési lehetőségek biztosítását), és a gazdasági aktivitás elősegítését, valamint a hiányzó szolgáltatások pótlását célzó ESZA program infrastrukturális hátterének biztosítását szolgálja.

Területi kihatás: leghátrányosabb helyzetű térségek és települések, valamint leszakadó települések

Beavatkozások célcsoportja: a leghátrányosabb helyzetű térségekben és településeken élők és a velük foglalkozó szervezetek, szolgáltatások, leszakadó településeken élők

Lehetséges kedvezményezettek: önkormányzatok és társulásaik, valamint szövetségeik, központi költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati és állami intézmények, egyházak, egyházi és civil szervezetek, közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatók

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 5.1.1. leghátrányosabb helyzetű kistérségek projektjei, amelyek jól mutatják, hogy hátrányos helyzetű térségek felzárkózását segítő komplex programok érdemi eredményt csak a foglalkoztatás bővítését, munkahelyek teremtését segítő programokkal együtt, és a helyi szereplők bevonásával érnek el.
ROP szociális városrehabilitációs programjai
TÁMOP 5.1.3. közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért
TÁMOP 5.3.11. leszakadó településekre irányuló modellprogram

4. Mélyszegénységben élők, romák felzárkózását és a szegregált élethelyzetek megszüntetését segítő infrastrukturális beruházások

A Szociális Platform[3] az EU 2020 Stratégia végrehajtásának keretein belül egyik kiemelt fellépési területnek tekinti a források hatékonyabb, intelligensebb elköltését szolgáló, tényeken alapuló

3 A szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja A szociális és területi kohézió európai keretrendszere *SEC(2010) 1564 végleges COM(2010) 758 végleges*

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

szociális innovációt, amely mellett jelen kell lennie a szakpolitikai intézkedések széles körének is. Ezek mellett hangsúlyt fektet a lakhatáshoz és pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, valamint romák sokszoros deprivációjának megszüntetésére. Az NTFS is a széles szakpolitikai megközelítés mellett egyik beavatkozási területként a lakhatási hátrányok csökkentését, s a komplex telepprogramok[4] folytatását jelöli ki, továbbá a területi hátrányokkal foglalkozó része megállapítja, hogy *„a társadalmi-gazdasági problémák területi koncentrálódásának kezeléséhez szakterületeken átívelő, átfogó megközelítésű programokra van szükség."*

Az intézkedés célja a mélyszegénységben élő családok, kiemelten romák, valamint a szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációja. Az intézkedés a kapcsolódó, az Európai Szociális Alap által finanszírozott beavatkozásokat egészíti ki.

Az intézkedésnek két fő iránya van. A mélyszegénységben élők, romák felzárkózását segítő infrastrukturális beruházások keretet adnak a közösségi felzárkózást, a mélyszegénységben élők és romák integrációját és a velük foglalkozó szervezetek hatékonyabb beavatkozásait, valamint modellprogramok végrehajtását segítő és a közösségi aktivitásnak teret adó, illetve a hátrányos helyzetűek fenntartható lakhatását támogató infrastrukturális beruházásoknak. Elsősorban meglévő épületek felújítása, funkcióváltása, szociális bérlakások kialakítása, közösségi célú terek fejlesztése, valamint szervezetek hatékonyabb feladatellátásához és a programokhoz szükséges eszközök biztosítása támogatható.

A szegregált élethelyzetek felszámolását segítő infrastruktúrák célja a többféle tevékenységre épülő telepprogramok részeként a telepszerű lakhatási körülmények között élő marginalizált csoportok mobilizációjának és lakhatási körülményeinek javítása

- » integrálható szegregátumok esetében lakások felújításával, komfortfokozatuk emelésével, életveszélyes lakhatási körülmények megszüntetésével, lakások kiváltásával, szociális bérlakások vásárlásával, építésével; valamint vadtelepek felszámolásával;
- » az integrált program megvalósításához szükséges szolgáltató, illetve közösségi helyek kialakításával, jelenlét programelem hátterének kialakításával;
- » a szegregátumon belüli és a szegregátumból kifelé történő mobilizáció támogatásával; valamint
- » lehetőség biztosításával a közterületek rendezését célzó munkálatok elvégzésére, közművekhez való hozzáférésre.

A lakás és életkörülmények javításánál figyelemmel kell lenni azok egyén részéről való fenntarthatóságára, valamint a lakhatási körülmények javítása során az integrált program keretében a GINOP-ból finanszírozott, a telepen élő aktív korú lakosság foglalkoztatásának biztosítására.

Területi kihatás: országos kiterjedésű, vagyis a konvergencia régiók mellett a Közép-magyarországi Régió is azzal, hogy az első pontban nevesített alintézkedés fókusza a többségében szegénységben élők, romák lakta települések, településcsoportok, míg a második alintézkedés esetében a szegregátumok, telepszerű lakhatási körülmények között élők elsősorban azon 4 régióban, ahol a jelenleg ismert szegregátumok 70%-a található (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, és Észak-Magyarország)

[4] A magyar lakosság 3%-a él telepszerű körülmények között, jelentős hányaduk cigány nemzetiséghez tartozik. A felmérések 2010-ben ország 923 településén 1663 szegregátumot azonosítottak. 40%-ukat a leghátrányosabb helyzetű 47 kistérségben. A szegregátumok 72,7%-a négy régióban található, ezek Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, és Észak-Magyarország.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Beavatkozások célcsoportja: mélyszegénységben, szegénységben élők, romák és a helyi közösség, ahol élnek, továbbá szegregátumokban, telepeken élő családok és a telep környezetében élő lakosság, valamint a velük foglalkozó szervezetek

Lehetséges kedvezményezettek: önkormányzatok és társulásaik, valamint szövetségeik önkormányzatok és intézményeik, központi költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzatok, költségvetési szervek, nem állami szereplők, civil szervezetek és egyházak, egyházi szervezetek, szociális szövetkezetek, közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatók

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 5.1.1. leghátrányosabb helyzetű kistérségek projektjei, amelyek jól mutatják, hogy hátrányos helyzetű térségek felzárkózását segítő komplex programok érdemi eredményt csak a foglalkoztatás bővítését, munkahelyek teremtését segítő programokkal együtt, és a helyi szereplők bevonásával érnek el.
ROP szociális városrehabilitációs programjai
TÁMOP 5.1.3. közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért
TÁMOP 5.3.6. komplex telepprogramok
TÁMOP 5.3.11. leszakadó településekre irányuló modellprogram
TIOP 3.2.3 A – komplex telepprogramokhoz kapcsolódó lakhatási beruházások
ROP lakhatási integrációt modellező szociális célú településrehabilitációs kísérleti projektek

5. Közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése a fenntartható és megújulásra képes közösségekért, az aktív társadalmi szerepvállalás erősítésére

Az Európa 2020 Stratégia célkitűzéséhez kapcsolódóan Magyarország nemzeti vállalásainak (különösen az első és az ötödik) eléréséhez elengedhetetlenül szükséges a társadalmi bizalom növelése. Az EFOP ehhez a megújulásra képes közösségek és az aktív társadalmi szerepvállalás erősítésével tud hozzájárulni. A közösségi szerepvállalás egyik kiemelkedő tényezője az önkéntes tevékenység erőssége.

Az intézkedés keretében kettő alintézkedés megvalósítását tervezzük:

A közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése keretébena meglévő, illetve a funkcionálisan megüresedett ingatlanok felújítására, bentlakásos programok megvalósítását is lehetővé tevő funkcióváltására, eszközellátottság fejlesztésére, szolgáltatóház kialakítására és fejlesztésére nyílik lehetőség. A közösségi terek révén a befogadást elősegítő, társadalmi aktivitást és a társadalmi kohéziót elősegítő partnerségek alakulnak, esélyegyenlőség-elvű foglalkozások, továbbá az aktivitást, a közösségi kreatív alkotást és egyéb önkifejezési eszközök fejlesztését elősegítő programok valósulnak meg.

Az önkéntesség infrastrukturális fejlesztése során támogatásban részesül az önkéntes, karitatív hálózat fizikai és informatikai infrastruktúra fejlesztése, helyi önkéntes pontok fejlesztése, továbbá e hálózat civil szervezetekkel, egyházi intézményekkel, önkormányzati és állami intézményekkel, nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködése. Az aktív társadalmi szerepvállalás érdekében megvalósul a karitatív, humanitárius szervezetek infrastrukturális fejlesztése, a szolgáltatások bővítése.

Területi kihatás: konvergencia régiók

Beavatkozások célcsoportja: helyi közösségek és tagjaik

Lehetséges kedvezményezettek: civil szervezetek, egyházak, egyházi szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzatok és intézményeik, felsőoktatási intézmények

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

ROP civil szervezeteket érintő infrastrukturális fejlesztései
TÁMOP 5.5.1, TÁMOP 5.5.3 és TÁMOP 5.5.4 konstrukciók

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

2.A.1.5.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A beruházási prioritás keretében tervezett beruházásoknak minden esetben meg kell felelniük az általános kritériumoknak:

- költséghatékonynak kell lenniük,
- jövőbeni működtetésüknek pénzügyi és funkcionális tekintetben fenntarthatónak kell lennie, illetve
- biztosítaniuk kell a fejlesztés illeszkedését a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerébe.

Főszabály szerint kapacitásbővítés nem lehetséges, kivéve ha a szolgáltatások nyújtása ennek eredményeként költséghatékonyabbá válik, illetve ha a közszolgáltatások jobb hozzáférhetőségét célozza. Kötelező a meglevő infrastruktúra (pl. funkcióbővítéssel, -átalakítással történő) kihasználása.

2.A.1.5.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.1.5.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem kerül nagyprojekt megvalósításra.

2.A.1.5.5 Output indikátorok

5. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Új vagy felújított lakások	m^2	ERFA	konvergencia régiók	25000	monitoring	évente
2.	Új vagy felújított épületek	m^2	ERFA	konvergencia régiók	3500	monitoring	évente
3.	Jobb lakhatási körülmények között élő háztartások száma	darab	ERFA	konvergencia régiók	1400	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.1.6. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz

Nem releváns.

2.A.1.7. Teljesítményi keretrendszer

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

6. táblázat: A prioritási tengely teljesítményi keretrendszere

Kidolgozás alatt.

2.A.1.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. prioritás: befogadó társadalom

2.A.2.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat

A *befogadó társadalom* elnevezésű prioritási tengely kizárólag a *9., a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem* tematikus célt fedi le. Ezen belül az alábbi beruházási prioritásokat érinti:

» aktív befogadás − 9. (d),

» a társadalom peremére szorult közösségek befogadása − 9. (e),

» a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása − 9. (g),

» a szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése − 9. (h), valamint

» közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák − 9. (i).

A prioritási tengely kizárólag az Európai Szociális Alapból kerül finanszírozásra.

A prioritási tengelyben **a Közép-magyarországi Régióban megvalósuló** fejlesztések is megjelenhetnek, ha azokról projektszinten objektív adatokkal alátámaszthatóan bizonyítható azok konvergencia régiókra történő visszahatása.

1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (2. prioritási tengely) Aktív befogadás (9.d)

2.A.2.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

5. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Foglalkoztathatóság fejlesztése

A specifikus cél alapvető feladata a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, beleértve romák és megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztathatóságának biztosítása, illetve lehetőség szerint munkaerő-piaci integrációjuk elősegítése.

6. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Társadalmi aktivitás, társadalmi kohézió növelése

Cél a társadalmi együttélés, a társadalmi párbeszéd erősítése a helyi közösségek fejlesztésével, az aktív társadalmi szerepvállalás erősítésével, a bármilyen szempontból hátrányos helyzetű személyek bevonásával a társadalmi folyamatokba és a befogadás elősegítésével, az esélyegyenlőség javításával, továbbá a család társadalmi intézményének megerősítésével.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak.

A hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, tartósan inaktív társadalmi csoportok egy része számára az elsődleges munkaerő-piac jelenleg nem tud megfelelő munkát biztosítani. Részben mert olyan térségben élnek, ahol nincs elegendő munkahely, részint mert munkaerőként való alkalmazásukhoz az elhelyezkedés ösztönzése mellett egyénre szabott segítségnyújtásra, szociális

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

munkára, kulcskompetenciáik fejlesztésére, az általános és szakképzéshez való hozzáférésre és a foglalkoztatásukat gátló legalapvetőbb problémáik megoldására van szükség.

I Az alapvető kompetenciák hiánya gátolja a munkaerő-piacra jutás feltételét jelentő végzettség megszerzését, ezért szükséges az alapkészségek megerősítése, a tanulásra és foglalkoztatásban való részvételre való képessé tétel.

II Segíteni kell a hátrányos helyzetű személyek munkaerő-piaci részvételét munkavégző képességük és szakmai ismereteik megőrzésével, megújításával, bővítésével. Egyéni fejlesztő tevékenység, képzés, foglalkoztatásba ágyazott képzés, átmeneti jellegű támogatott foglalkoztatás, speciális szolgáltatások stb. biztosítása során képessé válnak a munkáltatók igényei szerinti munka elvégzésére. Az állami és nem állami nagyberuházásokban történő foglalkoztatás is jelentős foglalkoztatási potenciállal bír, ezért szükséges a nagyberuházások és a magas élőmunka igényű ágazatok foglalkoztatási igényének, kapcsolódó képzési szükségletének felmérése.

III Fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának javítása érdekében programokat kell indítani a komplex foglalkozási rehabilitáció eszközeivel, javítani kell a szakmai és módszertani támogatást.

További cél a karitatív, önkéntes tevékenység és aktív társadalmi szerepvállalás erősítése, a helyi közösséghez és a társadalomhoz tartozás tudatosítása, a szolidáris, cselekvőképes helyi közösségek kialakulásának, önfenntartó erejének növelése és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem.

Növelni kell a hazai civil szektorban foglalkoztatottak és önkéntes munkát vállalók számát. Hozzá kell segíteni a hazai civil szervezeteket a folyamatos teljesítményértékeléshez, a hálózatosodáshoz és a bevált módszerek egymás közti átadás-átvételéhez. Cél, hogy a társadalmi aktivitásra nevelés érdekében növekedjen a fiatalkorú önkéntesek fogadásra alkalmas civil szervezetek száma, továbbá javuljon a civil szerveztek együttműködési kompetenciája az oktatási, egészségügyi, szociális területeken tevékenykedő kormányzati és magánszektorba tartozó intézményekkel.

Ösztönözni kell a fiatalok társadalmi integrációját képességeik kibontakoztatásával, befogadó társadalmi, családi környezet biztosításával, közösségi aktivitásuk erősítésével. További cél a nem hátrányos helyzetű fiatalok önálló életkezdését támogató programok indítása (a hátrányos helyzetű fiatalok támogatása külön specifikus cél alatt valósul meg tekintettel a speciális igényeikre).

Fenti célokat átfogóan szolgálja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi alapszolgáltatások szakmai fejlesztése és a köznevelési intézményekben megvalósítandó, a gyermekjóléti alapszolgáltatások körébe sorolható új szolgáltatástípus szakmai megalapozása és bevezetése. E mellett az ifjúsági szervezetek, a fiatalokat segítő információs és tanácsadó szolgálatok, valamint az ifjúságpolitika terén működő szakmai, civil és egyházi szervezetek fontos szereplői a fiatalok aktív állampolgárrá válásának, a társadalmi kirekesztettség megakadályozásának.

Cél a családok életminőségének javítása, s ezáltal a gyermekvállalás elősegítése, továbbá az idősek aktív életmódjának támogatása. A népesedési kihívás sikeres kezelése érdekében cél egyrészt a család intézményének megerősítése a családokat segítő közösségek és szolgáltatások javításával, a generációk közötti szolidaritás erősítésével, másrészt az 50 év feletti személyek társdalmi szerepének megerősítése és az aktivitásuk fenntartása.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

7. táblázat: eredmény indikátorok

ID*	Indikátor	Régióka tegória	Mérték egység	Alap ul vett általá nos indik átor	Bázis érték	Mérték egység a bázis és célérté khez	Bázis év	Célérték (2022)	Adat-forrás	Jelentés gyakoris ág
1.	6 hónappal a programból való kilépést követően magasabb munkaerő-piaci státuszban lévő résztvevők száma	Kevésbé fejlett régiók	fő		0		2013	2000	monito ring	évente
2.	Programból való kilépéskor folglalkoztatott résztvevők	Kevésbé fejlett régiók	fő		0		2013	5000	monito ring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.2.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.2.3.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Intézkedések címei:

6. a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett csoportok foglalkoztathatóságának javítása
7. aktív közösségi szerepvállalás és önkéntesség fejlesztése
8. társadalmi együttélés erősítése (antidiszkriminációs és multikulturális programok, hátrányos helyzetű személyek, fogyatékossággal élők és romák bevonása, esélyteremtés)
9. a gyermekek és fiatalok képességeinek kibontakoztatása
10. családok és idősek tevékeny életmódjának, a nemzedékek közötti együttműködésének támogatása, gyermekvállalás elősegítése

6. A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett csoportok foglalkoztathatóságának javítása

Az Európa 2020 Stratégia foglalkoztatási célja értelmében biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya érje el a 75%-ot. Ezen cél eléréséhez elengedhetetlen, a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiában foglaltakkal összhangban a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, megváltozott munkaképességű és szegénységben élő emberek foglakoztathatóságának növelése.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az intézkedés célja a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett csoportok foglalkoztathatóságának javítása, munkavállalásukat gátló alapvető problémák elhárítása, ezen belül:

1. **A megváltozott munkaképességű emberek foglalkozási rehabilitációjának** célja az egyén megmaradt munkaképességének fejlesztése és visszavezetése a munkaerő-piacra. Az egyéni fejlesztési folyamat keretében a foglalkoztathatóság javításának eszköze a tanácsadás, a csoportos foglalkozás, a humánszolgáltatás, a képzés és a megváltozott munkaképességhez igazított munkahely feltárása, valamint a tartós munkaerő-piaci integráció érdekében nyújtott támogatás (átmeneti jellegű támogatott foglalkoztatás). A művelet kiterjed a **rehabilitációs programot már sikeresen teljesített, felépülőben lévő drogbetegek** munkaerő-piacra történő fokozatos visszavezetésére is. A sikeres integrációt a visszaesések megelőzésével és mérséklésével az addiktológiai problémák kezelését célzó, személyre szabott mentorálási programmal és szakképzéssel kombinált támogatott munkahelyek/munkakörök létrehozása segíti elő az addiktológiai rehabilitációs intézmény elhagyása után.
2. Magyarországon nehezen férnek hozzá **a munkanélküliek, valamint a munkahelyük elvesztésében fenyegetett személyek** a folyamatos mentorálással támogatott tanulási lehetőségekhez. A már létrehozott ilyen célú (pl. nyitott tanulási) központok hálózatának kiterjesztésével biztosítjuk az inaktív személyeknek az igényeikre szabott, a fenntartható életmódot és a helyi igényekhez illeszkedő foglalkoztathatóságot javító kompetenciákra irányul tanulási programokat.
3. A munka világából **tartósan kiszorult hátrányos helyzetű emberek** számára ahhoz, hogy eséllyel tudjanak megjelenni a munka világában, többirányú összehangolt beavatkozásra van szükség: az elhelyezkedés ösztönzése mellett egyénre szabott segítségnyújtásra, tanácsadásra, a kulturális és társadalmi tőke növelésére, önsegítő képességének erősítésére, mentorálásra, munkatapasztalat szerzésre és ezen idő alatt megélhetési támogatásra, egyfajta „inkubációra”.
4. **A szabadságvesztés alatti reintegráció** elősegítése érdekében a fogvatartottak munkaerő-piaci és társadalmi reintegrációját elősegítő egyénre szabottan differenciált, országosan elérhető program megvalósítása szükséges.
5. **Romák (kiemelten roma nők) foglalkoztatásba ágyazott képzése.** A romák felzárkózásának segítése érdekében munkaerő-piaci integrációt támogató programok indítása a közszolgáltatási hiányszakmákban való foglalkoztatásra. A roma lakosság részarányának növelése a közszolgáltatásokban segíti a kommunikációt és a romák jobb hozzáférését is a szolgáltatásokhoz. A foglalkoztatási szempontból különösen hátrányos helyzetű romák támogatott képzésére, egyénre szabott segítésére, mentorálásra és támogatott foglalkoztatására kerül sor.
6. **A támogatott lakhatás és hozzájuk kapcsolódó védett munkahelyek** fejlesztésének célja a rehabilitációs programot már sikeresen teljesített, felépülőben lévő drogbetegek foglalkoztathatóságának a fejlesztése. A rehabilitációs intézmények tevékenységéhez kapcsolódva egy mentorálási programmal összekapcsolt speciális ellátási forma kerül kialakításra a rehabilitációs intézmény elhagyásakor a sikeres integráció céljából.

Az intézkedésben lehetőség van a beavatkozásokat megalapozó kutatások, tudományos elemzések elvégzésére, valamint a kapcsolódó képzések kidolgozására és lebonyolítására.

Területi kihatás: konvergencia régiók, az első alintézkedés esetében országos kihatású programok kapcsán a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett csoportok, célzottan romák, valamint rehabilitációs ellátásban részesülő megváltozott munkaképességű személyek és a gyógyulófélben lévő szenvedélybetegek

Lehetséges kedvezményezettek: állami szervezetek, költségvetési szervezetek, önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházi szervezetek, a köznevelésben, a szakképzésben, a felnőttképzésben és a felsőoktatásban működő intézmények, megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató gazdasági társaságok, szociális szövetkezetek

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

El kell kerülni a tapasztalt lefölözési hatást, azaz pont a legképzettlenebb, legalacsonyabb státuszú, mélyszegénységben élők, romák nem kerülnek bevonásra a projekt végrehajtási szempontból kockázatosnak ítélt voltuk miatt.

TÁMOP 1.1.,TÁMOP 5.3.9, TÁMOP 5.3.1., TÁMOP 5.3.8, és TÁMOP 5.3.10. konstrukciók
TÁMOP 5.6.2, TÁMOP 5.6.3, TÁMOP 5.6.1 konstrukciók

7. Aktív közösségi szerepvállalás és önkéntesség fejlesztése

Közpolitikai cél, hogy az aktív állampolgárság, az önkéntesség értékké váljon az egyének és a társadalom számára, továbbá olyan állampolgári kultúra alakuljon ki, amely minden korosztály számára közvetíti a társadalmi felelősségvállalás, a közösségi szereplésvállalás elsajátításának fontosságát. A fiatal korosztály számára az önkéntes munka az első munkatapasztalatok megszerzésének terepét is jelentheti, így munkaerő-piaci esélyek növelésével közvetve hozzájárul az Európa 2020 Stratégia, illetve a Nemzeti Reform Program foglalkoztatási céljaihoz. Továbbá cél az értékalapú közösségek fejlesztése, a társadalmi befogadás, illetve társadalmi kohézió erősítése.

Ezen belül három alintézkedés megvalósítását tervezzük.

1. **alintézkedés: aktív közösségi partnerségek fejlesztése.** A társadalmi befogadási folyamat csak a közösségekkel folytatott párbeszéden és aktív részvételükön alapulhat. A helyi közélet szervezésében, a helyi kultúra ápolásában, a helyi igények szakszerű feltárásában és kielégítésében meghatározó szerepe van a közösségi összefogásnak, a civil és egyházi szervezetek, szerveződések közösségépítő tevékenységének. Ennek keretében tervezzük a lakóközösségi programok, lakótelepi információs és szolgáltató irodák fejlesztését, további elterjesztését, közösségi kezdeményezések támogatását és szakemberek alkalmazását, illetve közösségfejlesztési módszertan kifejlesztését.

   Az intézkedés további célja helyi közösségi konfliktusok megoldásának segítése, illetve a helyi civil társadalom megerősítése, aktív polgári szerepre való felkészítése. A helyi és/vagy térségi érdekek és szükségletek felmérése és összehangolása a helyi szereplők bevonásával és együttműködésében a közösségi tervezés és közösségfejlesztés módszertanának alkalmazásával értékalapú társadalmi kohéziót erősítő programok indítása. A közösségfejlesztés érdekében új lehetőségek, módszerek terjesztése jó gyakorlatok bemutatásával, adaptálásával. A fent jelzett célok érdekében lehetőség van a közösségfejlesztő programokhoz szükséges eszközigények kielégítésére.

2. **alintézkedés: önkéntesség fejlesztése**. Az intézkedés célja az önkéntességre és karitatív tevékenységre való hajlandóság növelése érzékenyítő programok, továbbá népszerűsítő kampányok szervezésével, valamint az önkéntes tevékenység általános társadalmi megbecsültségének emelése és az életpályában, szakmai tapasztalatszerzésben való elismertetésének támogatása, az önkéntes programok megvalósítását célzó módszertan megismertetése, illetve szakemberek és önkéntesek képzése, valamint az önkéntesek civil szervezetekbe, egyházi intézményekbe, önkormányzati és állami intézményekbe, nemzetiségi önkormányzatokba való bevonásán keresztül a szolgáltatások körének és színvonalának bővítése. Feladat az intézmények közösségi kezdeményezések befogadására és önkéntesek fogadására történő felkészítése.

   Továbbá cél a fiatalok érdemi önkéntes munkavégzésének erősítése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra és térségekre, illetve a fiatalok és az idősek aktív életének és széles körű társadalmi részvételének elősegítése. Támogatásra kerül a toborzó munka,

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

tanácsadás, csoportos foglalkozás, humánszolgáltatás, képzés és önkéntes munkakör, munkahely feltárása, fejlesztése.

3. Célunk, hogy minél több állampolgár vegyen részt önkéntes tevékenységben, és az informális, nem formális tanulási környezetben olyan kompetenciái fejlődjenek, amelyeket a munkaerőpiaci szereplők (munkáltatók) – az európai és hazai képesítési keretrendszerekhez igazodóan – érvényesnek, hitelesnek fogadnak el. Az önkéntesség, az aktív polgárság egyik legjellemzőbb előfordulási színterét a kutatások szerint az egészségfejlesztés, így különösen a fizikai aktivitás területe jelenti. Cél, hogy az önkéntesek és az önkéntes fogadó szervezetek száma az egészségfejlesztés területén is növekedjen, és élő kapcsolat alakuljon ki a fizikai aktivitás területét szervező civil szektor és a munkaerő-piaci szereplők között.

Területi kihatás: konvergencia régiók és az országos kihatású programok kapcsán a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: gyermekek, fiatalok, tartósan munkanélküliek, hátrányos helyzetű csoportok

Lehetséges kedvezményezettek: állami szervzetek, önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházi szervezetek, köznevelési és felsőoktatási intézmények

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP-3.1.13. és TÁMOP-3.3.15 konstrukciók
TÁMOP 5.5.1., TÁMOP 5.5.2. és TÁMOP 5.5.3 konstrukciók

8. Társadalmi együttélés erősítése (hátrányos helyzetűek, fogyatékos személyek, romák bevonása, esélyteremtés, antidiszkriminációs és multikulturális programok)

Az intézkedés fő célja az előítéletesség és hátrányos megkülönböztetés elleni fellépés erősítése, valamint a romák aktív társadalmi szerepvállalásának erősítése. A célt három alintézkedés szolgálja:

1. alintézkedés: hátrányos helyzetű emberek, romák társadalmi integrációjának erősítése

Az Európai Bizottság által kezdeményezett „Szegénység elleni európai platform" célja olyan szociális és területi kohézió biztosítása, ahol a növekedés és a munkahelyteremtés előnyeit széles körben megosztják, a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők pedig méltóságban, a társadalom aktív tagjaiként élhetnek. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia céljaként jelöli ki **a társadalmi együttélés alapját jelentő bizalom erősítését, a romákkal szembeni diszkrimináció csökkentését**, fontosnak tartva az érintettek, a civil és egyházi szervezetek bevonását és a kétirányú szemléletformálást.

1. program: **hátrányos helyzetű emberek, romák aktív társadalmi szerepvállalása. Roma nők civil szerveződéseinek támogatása.** A halmozódó hátrányok tartós és fenntartható felszámolásának egyik kulcsa az érintetteknek bevonása *a semmit róluk nélkülük elv* gyakorlati alkalmazásával. Alapvető fontosságú ezért a hátrányos helyzetű csoportok, roma nemzetiségű emberek aktív társadalmi szerepvállalásának erősítése, civil szerveződéseik, nemzetiségi önkormányzataik fejlesztése. A roma nők többszörös diszkriminációja miatt kiemelt jelentőségű a roma női szervezetek és együttműködések támogatása és a roma nők közéletben való részvételének erősítése.

2. program: **társadalmi szemléletformálás anti-diszkriminációs programokkal, romák médiumokban történő foglalkoztatása.** A beavatkozás ösztönzi a felzárkózás politika céljait erősítő, a hátrányos helyzetű embereket, romákat és migránsokat érintő kérdések sztereotípiamentes médiareprezentációja érdekében műsorok készítését, roma újságírók, médiaszakemberek képzését és foglalkoztatását a médiatartalmak/publikációk előállításában. A szemléletformálás további eszköze a roma közösség, a szociális szakemberek és a média közötti kapcsolatok erősítése, valamint a médiát

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

érzékenyítő tréningek, kisebbségi médiaprogramok és műsorok támogatása. Szükséges a média termékeket fogyasztók ösztönzése az aktív segítségnyújtásra és a cselekvő szolidaritásra.

2. alintézkedés: kulturális identitiás megőrzése, interkulturális párbeszéd, romák társadalmi és kulturális befogadása

A befogadás és diszkrimináció elleni küzdelem egyik fontos eszköze az interkulturális párbeszéd erősítése. A különféle kultúrák, nemzetiségek közötti együtt cselekvések, interetnikus-, antidiszkriminációs-, és kommunikációs tréningek, közös programok segítik az elfogadást, a hátrányokból származó problémák közös megoldáskeresését. A civil szervezetek, egyházak, vallási közösségek szerepe meghatározó lehet a közösségek együttélésének segítésében és hátrányos megkülönböztetés kezelésében. A társadalmi együttélés elősegítése és a társadalmi integráció érdekében interaktív kultúraközvetítő programok szükségesek kiemelten az alábbi területeken:

- a kulturális befogadás elősegítése érdekében roma és más nemzetiségi, valamint migráns kultúrák megismertetése;, a hátrányos helyzetű csoportok értékeinek bemutatása, ezeket népszerűsítő kulturális és oktatási pontok kialakítása; a kultúra tárgyi emlékeinek gyűjtése, a roma és más nemzetiségi könyvkiadás és időszaki kiadványok megjelentetése;
- a kirekesztésnek kitett csoportok állampolgári, civil attitűdjének fejlesztése, hozzájárulás ahhoz, hogy saját akaratukat, saját érdekeiket saját maguk képviseljék; továbbá
- közösségeket összehozó innovatív programok.

3. alintézkedés: esélyegyenlőség erősítése és társadalmi reintegráció ösztönzése

A fogyatékos személyekkel, pszichiátriai betegekkel, szenvedélybetegekkel, demensekkel, idősekkel, hajléktalanokkal, gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekekkel és fiatal felnőttekkel, oltalmazott gyermekekkel, a javítóintézetből kikerülőkkel, illetve a bűnelkövetőkkel, valamint a bűnelkövetés, áldozattá válás szempontjából kiemelten veszélyeztetett gyermekekkel és fiatalokkal szemben jelentős az előítélet a társadalom tagjai részéről, melyek jelentősen gátolják az e csoportokba tartozók társadalmi integrációját. Cél ezen előítéletek csökkentése és az integráció elősegítése. Az alintézkedés része az adott célcsoport hozzátartozóinak támogatása, készségfejlesztése és egyéb közszolgáltatások esetmenedzselésének fejlesztése. A tevékenységek között megjelenik a komplex támogatás, rehabilitáció, a sikeres beilleszkedéshez szükséges hatékony kommunikációs eszközök biztosítása.

Fontos az áldozattá és bűnelkövetővé válás megelőzése, a normaszegéssel járó társadalmi hátrányok csökkentése, valamint a bűnözés megelőzését és a visszaesés elkerülését támogató programok megvalósítása és szolgáltatások megerősítése. A művelet része az elítéltek társadalmi integrációjának javítása is, építve a 2007-2013-as programozási időszak tapasztalataira.

További cél a fogyatékos személyek, a nemzetiségi kisebbségek, továbbá a nők szektorális vezetési, irányítási struktúrákban való részvételét ösztönző programok megvalósítása.

Az intézkedésben lehetőség van a beavatkozásokat megalapozó kutatások, tudományos elemzések elvégzésére, valamint a kapcsolódó képzések kidolgozására és lebonyolítására.

Területi kihatás: konvergencia régiók és az országos kihatású programok kapcsán a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett csoportok, , roma nemzetiségű személyek, kiemelten roma nők, helyi közösségek és tagjaik; megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek

Lehetséges kedvezményezettek: állami szervezetek, önkormányzatok és társulásaik, nemzetiségi önkormányzatok; önkormányzati intézmények, központi költségvetési szervek, civil szervezetek, egyházi szervezetek, egyházak, médiaszervezetek, egészségügyi és pedagógiai felsőoktatási intézmények

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP-5.5.4/A-091 és TÁMOP-5.5.4/B-09/1 Anti-diszkriminációs programok támogatása a médiában, illetve Roma és fogyatékkal elő személyek média képzése és foglalkoztatása

TÁMOP 5.6.1 B konstrukció

9. A gyermekek és fiatalok képességeinek kibontakoztatása

A fiatalok munkaerő-piaci és társadalmi beilleszkedésének, aktív állampolgárrá válásának és foglalkoztathatóságuk növelésének kulcsa az egyéni, társas és közösségi kulcskompetenciák fejlesztésében, folyamatos erősítésében van. Ezen tanulási folyamatok elsődleges terepe a harmadlagos szocializációs közegek (ifjúsági informális csoportok, kortárs közösségek, ifjúsági klubok és terek). **Az intézkedés átfogó célja** a Nemzeti Ifjúsági Stratégia mentén a fiatalok társadalmi aktivitásának növelése, az őket körülvevő elsődleges társadalmi közeg – helyi közösségek, kortárs csoportok – fejlesztése közvetlen programok támogatásával, illetve a korosztály élethelyzetére befolyással bíró ágazatok szereplői együttműködésének mélyítésével, önismeretük javításával, és a helyi ifjúsági munka komplex fejlesztésével.

1. alintézkedés: a fiatalok helyi aktivitását támogató rendszer kialakítását és kezelését, valamint a korosztályt közvetlenül körülvevő szakmai környezet fejlesztése, országos szakmai-módszertani szolgáltatás kialakítása

Cél az ifjúsági korosztály élethelyzetére befolyással bíró ágazatok tevékenységének ifjúsági szempontú összehangolása, hazai és nemzetközi tapasztalatok disszeminációja, az ifjúsági szakemberek és szolgáltatók módszertani fejlesztése, szakmai hálózatok kialakulása, megerősítése Magyarországon belül és azon kívül. Szükséges, hogy innovációs központként felvállalja a szakterülethez kapcsolódó kutatásokat és az eredményeik visszacsatolását. A módszertani szolgáltatás kiemelt feladata, hogy elősegítse az ifjúsági korosztályt érintő intézkedések és fejlesztések összehangolt végrehajtását.

A célok elérése érdekében elengedhetetlen a komplex ifjúsági szolgáltatásokat nyújtó kommunikációs hálózatok bővítése a médiafogyasztási igényekhez igazodó, alacsonyküszöbű információhoz és tanácsadási szolgáltatáshoz jutás biztosítása a megfelelő és érintett szereplők (civil és egyházi szervezetek, információs és tanácsadó irodák, önkormányzatok, oktatási intézmények, közösségi művelődési és közgyűjteményi intézmények stb.) bevonásával, valamint a szükséges információs rendszerek, hálózatok támogatásával Magyarországon belül és azon kívül.

2. alintézkedés: a korosztállyal közvetlenül foglalkozó szakmai környezet, elsősorban a települési ifjúsági munka fejlesztése

Feladata az önkormányzatok érzékenyítése és támogatása mindazokban a folyamatokban, amelyek a településen zajló ifjúsági munka tervezettségét, összehangolását szolgálják a településen élő fiatalok valós szükségleteinek felmérésétől a velük és az ifjúsági szakemberekkel, civil és egyházi szervezetekkel végzett helyi fejlesztések megvalósításával a helyi ifjúsági társadalmi párbeszédrendszer megvalósításán keresztül a fiatalokkal foglalkozó helyi társadalmi szereplők közötti együttműködés megteremtéséig Magyarországon belül és azon kívül. Az intézkedés része az ifjúsági közösségek fejlesztése, támogatása is.

A helyi szintű ifjúságfejlesztési folyamatok érdekében az ifjúsági szolgáltatások elérhetővé tétele a hátrányos helyzetű célcsoportok számára a közösségi információs, tanácsadó szolgáltatások, közösségi terek működtetése, közösség- és kompetenciafejlesztő, tehetséggondozó programok. Fontos továbbá a gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítése, az önmaguk és a környező valóságuk megértését és az arra való reflexiót (azaz élethelyzetük feldolgozását) lehetővé tevő, kreatív és innovatív szemlélet kialakítása.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

3. alintézkedés: a fiatalok helyi szerepvállalásának, kezdeményezéseinek támogatása

A fiatalok társadalmi integrációjának fejlesztését tematikus pályázati programok kidolgozása támogatja. A helyi közéleti szerepvállalást és aktivitást a fiatalok által kezdeményezett helyi közösségi programok megvalósítása, fiatalok aktív részvételével, közvetlen közreműködésükkel történő helyi-mikrotérségi kisléptékű cselekvési tervek kidolgozása és megvalósítása támogatja.

4. alintézkedés: képesség kibontakoztatás a fizikai aktivitás területein

A halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása szempontjából lényeges, hogy a köznevelésben a testnevelés és a fizikai aktivitás komoly szerephez jusson a felmenő rendszerben bevezetésre kerülő integrációs célú képesség-kibontakoztató felkészítésben.

Az óvodai, valamint az iskolai tanórai és tanórai kereteken kívüli foglalkozásokat át kell hatnia az egészségfejlesztő testmozgással kapcsolatos tartalmak koncentrált feldolgozásának a gyermekek, tanulók személyiségének és a helyi közösségek fejlesztése, valamint a tanulási kudarcok kezelése érdekében.

Az aktív befogadás és a szociális hátrányok enyhítése érdekében támogatni kell Magyarországon belül és azon kívül:

- az interkulturális, formális és non-formális oktatási programok, így a testmozgás-programok, a fizikai aktivitás eszközrendszerén nyugvó önkéntes, vagy tantárgyi koncentrációt szolgáló programok megvalósítását;
- az ezt támogató pedagógus-továbbképzéseket és tréningeket;
- a részvétel biztosítását a programokon és a kapcsolódó informális képzéseken a gyermekek részére; és
- a sportegyesületekkel való partneri kapcsolatok erősítését és eszközbeszerzéseket.

Az intézkedésben lehetőség van a beavatkozásokat megalapozó kutatások, tudományos elemzések elvégzésére, valamint a kapcsolódó képzések kidolgozására és lebonyolítására.

Területi kihatás: konvergencia régiók, az országos kihatású programok kapcsán a Közép-magyarországi Régió, továbbá egyes programok esetében Magyarországon kívüli, de az Európai Unión belüli régiók

Beavatkozások célcsoportja: 12-29 év közötti gyermekek és fiatalok, a települési ifjúsági munka szereplői, önkormányzatok, önkormányzati intézmények, civil szervezetek, ifjúsági közösségek

Lehetséges kedvezményezettek: önkormányzatok, civil szervezetek, egyházi szervezetek és az azok által fenntartott kulturális intézmények, köznevelési intézmények, központi költségvetési szervek

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 5.2.5 Gyermekek és fiatalok társadalmi integrációját segítő programok

10. Családok és idősek tevékeny életmódjának, a nemzedékek közötti együttműködésének támogatása, gyermekvállalás elősegítése

Cél a családhoz, a gyermekekhez, a gyermekvállaláshoz és az idősekhez kapcsolódó társadalmi viszonyulás javítása, szemléletváltás előmozdítása a családi szféra társadalmi jelentőségével kapcsolatban, összhangban a Fehér könyv a gyermeket vállaló és nevelő családokról, valamint a Fehér Könyv az idősek családban betöltött szerepéről című stratégiai dokumentumokban foglaltakkal.

A fiatalok felelős párkapcsolatra való felkészítése elsősorban a családi életre, a házasságra, a gyermekvállalásra, a szülői szerepre való felkészítésre terjed ki, célja a nők és férfiak harmonikusabb kapcsolatának elősegítése, a szülői kompetenciák fejlesztése, a családi értékek és az erkölcs

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

szerepének megerősítése. Az intézkedés egyúttal megszólítja és bevonja a már családban élőket, átfogva a családi életciklus különböző szakaszait.

Az idősek tevékeny életmódja, a nemzedékek közötti együttműködés és az idősgondozás támogatása érdekében különböző személyes és online szolgáltatások kerülnek kialakításra. A szolgáltatások segítséget nyújtanak az idősek gondozására való felkészítésben és az idősek helyezetüknek megfelelő életmódra való felkészítésben. A beavatkozás további célja a jelzőrendszer hatékony működésének elősegítése, melynek révén csökkenthető a bajba jutott vagy elmagányosodott idős emberek száma.

A befogadó szülők és a náluk elhelyezett gyermekek támogatásának célja a nevelőszülői hálózat szolgáltatásainak minőségfejlesztése és a gyekmekek családi és társadalmi életre, életkezdésre való felkészítése. Jelenleg mintegy 12.500 gyermek él közel 5.500 nevelőszülőnél. A szakpolitikai cél a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2014. január 1-jétől hatályba lépő módosításában is testet ölt azzal, hogy a fenti időponttól a 12 éven aluli gondozott gyermeket főszabály szerint csak nevelőszülőnél lehet elhelyezni. Ennek érdekében szükséges a befogadó szülők és a náluk elhelyezett gyermekek együttműködésének fejlesztése, a nevelési nehézségekkel küzdő szülők mentális támogatása. Ugyanakkor cél gyermekotthonban, javítóintézetben élők önfenntartó képességének, önálló életre való felkészítésének, családi életre való felkészítésének, családi kapcsolatai fenntartásának és kulturált szabadidő eltöltésének támogatását szolgáló tevékenységek, programok, rendezvények megvalósítása is.

A bevatakozások által használt eszközök köre kiterjed a támogató szolgáltatásokra, mentorlására, tanácsadásra, tréningekre, mediációra, klubfoglalkozásokra, előadásokra, a család- gyermek- és idősbarát szolgáltatások fejlesztésére, valamint a többgenerációs közösségi programokra, táborokra, családi egészség- és sportprogramokra és egyéb szolgáltatásokra.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos léptékű programok esetén a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: az 50 év feletti korosztályok, a fiatalok, a fiatal családok, a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek és fiatal felnőttek, a javítóintézeti nevelésre ítéltek

Lehetséges kedvezményezettek: állami szervek, központi költségvetési szervek, önkormányzatok, önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházi szervezetek

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 5.5.1. konstrukció

2.A.2.3.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A beruházási prioritás keretében tervezett beruházásoknak minden esetben meg kell felelniük az általános kritériumoknak:

- költséghatékonynak kell lenniük,
- jövőbeni működtetésüknek pénzügyi és funkcionális tekintetben fenntarthatónak kell lennie, illetve
- biztosítaniuk kell a fejlesztés illeszkedését a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerébe.

Előnyben részesülnek azok a projektek, melyek

- elmaradott térségekben valósulnak meg és
- a célcsoport tagjaiból a lehető legtöbb embert vonják be.

Társadalmi felzárkózási célú fejlesztéseknél az önkormányzatok csak abban az esetben részesülhetnek támogatásban, ha a fejlesztésük illeszkedik a helyi esélyegyenlőségi programjuk intézkedési tervében foglaltak megvalósításához.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

2.A.2.3.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.2.3.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem kerül nagyprojekt megvalósításra.

2.A.2.3.5 Output indikátorok

8. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Támogatott képzésben részt vevő munkanélküliek, megváltozott munkaképességűek és inaktívak száma/ Foglalkoztathatóságot javító programokban részt vevő munkanélküliek, megváltozott munkaképességűek és inaktívak száma	fő	ESZA	Kevésbé fejlett régiók	*5000*	monitoring	évente
2.	Támogatott képzésben részt vevő romák száma/ Foglalkoztathatóságot javító programokban részt vevő romák száma	fő	ESZA	Kevésbé fejlett régiók	*1000*	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2. *BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (2. prioritási tengely)* A társadalom peremére szorult közösségek befogadása (9.e)

2.A.2.4. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

7. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: A szegénység, és hátrányos helyzetek átöröklődésének megakadályozása

A specifikus cél három irányban kíván hatást elérni: a gyermekszegénység és a hátrányok generációkon történő átörökítésének megakadályozása, hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok esélyeinek növelése, továbbá az e célokat szolgáló szolgáltatások fejlesztése a hátrányos helyzetű térségekben és településeken.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

8. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Területi leszakadási folyamatok megállítása

Cél a területi hátrányok csökkentése, a társadalmi kohézió erősítése, valamint a jövedelmi szegénység és más hátrányok okán a társadalomból való kiszorulás és a hátrányok továbbörökítésének elkerülése.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak.

A szegénység és a hátrányok generációkon át történő átörökítésének megakadályozása érdekében támogatni kell a mélyszegénységben élő gyermekes családok felzárkózását segítő, a hátrányos helyzetű térségekben, valamint magas gyerekszámú, szolgáltatáshiányos településeken megvalósuló komplex programokat, amelyek a szegénységből, lakókörnyezeti és szocio-kulturális hátrányokból adódó különféle szükségletekre többirányú, összehangolt, hosszútávra szóló válaszokat adnak. A hátrányos helyzetből induló gyermekek esélyeinek növelése érdekében a gyermek fejlődési szakaszait követve – a koragyerekkortól az önálló életkezdésig – egyénre szabott, a gyermek/család környezetére is ható beavatkozásokkal kell segíteni a problémák kezelését. Az intézkedés a hátrányok leküzdésével stabil alapot teremt a résztvevő gyermekek iskolai előrehaladásához és majdani foglalkoztathatósághoz, ezáltal a szegénység és hátrányos helyzetek átörökítésének megtöréséhez.

A területi leszakadási folyamatok megállítása tekintetében a beavatkozások három nagy célt szolgálnak:

a) a hátrányos helyzetű emberek, mélyszegénységben élők, romák felzárkózását és az őket segítő szervezetek hatékonyságának növelését, valamint a hátrányok felszámolását célzó innovatív és modellprogramok végrehajtását;
b) a telepszerű lakhatási körülmények között élő marginalizált csoportok társadalmi és területi integrációjának fenntartható megvalósítását, a szegregációs folyamatok megállítását és az integrációs folyamatok felgyorsítását. Folytatni kell a 2007-2013 között megkezdett, a szegregátumok integrációját, illetve felszámolását célzó komplex programokat, amelyek elsősorban a cigány nemzetiség helyzetének érdemi javításához járulnak hozzá. Kiemelt jelentőségű e programok lépcsőzetes kialakítása a személyes támogatásoktól olyan lakhatási elemek biztosításáig, amelyek lehetővé teszik a telepfelszámolást vagy a teleprehabilitációt;
c) a hátrányokkal küzdő térségek és települések felzárkózását segítő, valamint a leszakadási lejtő elején álló települések esetében a leszakadási folyamatokat megelőző komplex humán beavatkozásokat, amelyekhez ütemezetten kell biztosítani az EFOP különböző prioritási tengelyei alatti, valamint a kapcsolódó operatív programok fejlesztéseit. Támogatni kell a folyamatos szakmai jelenléten alapuló integrált programokat a nyomortól sújtott településeken, valamint szegregálódott településrészeken. Biztosítani kell az esélyegyenlőségi célcsoportok (mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékossággal élők) helyzetének változását szolgáló helyi esélyegyenlőségi programok összehangolt, országosan egységes módszertan mentén megtámogatott végrehajtását és nyomonkövetését. Lehetővé kell tenni a helyi társadalomépítést, közösségi szolgáltatások megvalósítását a helyi közösségek megtartó és életminőséget javító képességének fokozásához.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

9. táblázat: eredmény indikátorok

ID*	Indikátor	Régiókategória	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték (2022)	Adat-forrás	Jelentés gyakoriság
1.	A programba bevont marginalizált közösségek tagjainak száma	konvergencia	fő	nem releváns	0	fő	2013	10000	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.2.5. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.2.5.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Az intézkedések címei:

11. gyermekszegénység csökkentése
12. területi hátrányok felszámolását szolgáló komplex programok emberi erőforrást célzó beavatkozásai
13. mélyszegénységben élők, romák felzárkózásának, szegregált élethelyzetek felszámolásának segítése

11. Gyermekszegénység csökkentése

Az Európa 2020 stratégia egyik kiemelt célja a szegénységben élők számának csökkentése. Magyarországon 2011-ben a gyermekek szegénységi kockázata az országos átlag 1,67-szerese volt,10 szegénységben élő ember közül 4 gyermekkorú vagy fiatal. Különösen magas a gyerekszegénység a romák körében. Ezért a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia egyik kiemelt célcsoportja a gyermekek, a gyerekszegénység, továbbá a települési önkormányzatok által tervezett helyi esélyegyenlőségi programok egyik kiemelt célja a gyerekszegénység kezelése. Az intézkedés a gyerekszegénység újratermelődésének megakadályozását, a gyerekek esélyeinek növelését célozza.

Az intézkedés olyan beavatkozásokat támogat, amelyek a legkorábbi életkortól kezdve a szülők bevonásával segítik a lakókörnyezeti és szociokulturális hátrányokkal induló gyermekek sikeres felzárkózását a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, valamint a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos településeken, településrészeken. Ezen belül három alprogram megvalósítását tervezzük:

1. alintézkedés: **Integrált térségi gyerekprogramok kiterjesztése**. A leghátrányosabb helyzetű térségekben a gyermekek és családjaik felzárkózási esélyeinek növelésére 2007-2013 között elindított kistérségi komplex gyerekesély programok továbbfejlesztése, bővítése, további térségekre való kiterjesztése.

Az intézkedés biztosítja a fejlesztést megalapozó szükségletfelmérések és középtávú helyi stratégiai, valamint gyerekesély cselekvési program és forrástérkép készítését, ezek érdekében szakmai fórumok,

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

szakmaközi hálózatok kialakítását. Támogatja a cselekvési program végrehajtását, helyi szolgáltatások és programok koordinációját, kistérségi szintű összehangolását, kapacitásfejlesztését. Segíti a hiányzó szolgáltatásokhoz való hozzáférést és/vagy elérhetőségük javítását. Támogatják a szegregátumokban élő gyermekek és szüleik bevonásához szükséges szakmai, közösségi háttér és programok biztosítását.

2. alintézkedés: **Kistelepülési gyerekprogramok indítása**. Szolgáltatáshiányos 1.000 fő alatti kistelepüléseken, ahol nem csökken a gyerekszám, koragyerekkortól kezdve a teljes gyerek- és ifjúsági korosztály számára olyan egyszerű és fenntartható szolgáltatásokat biztosítunk a szülők bevonása mellett, melyek igazodnak a helyi igényekhez, s egyházi és civil szervezetek együttműködésével felzárkózást segítő funkciókat látnak el. Ez egyúttal hozzájárul a település közösségi és kulturális életének fejlesztéséhez, hagyományainak, kulturális értékeinek életben tartásához, továbbá támogatja a programok megvalósítása során a helyi közösségek, egyházi és civil szervezetek együttműködését.

3. alintézkedés: **Biztos Kezdet szolgáltatások fejlesztésének** célja az 1.000 fő feletti hátrányos helyzetű, nem csökkenő gyerekszámú településeken, településrészeken koragyerekkori felzárkózást segítő programok a gyermek legkorábbi életkorától a szülő bevonásával zajló szolgáltatások biztosításával, kapcsolódva az egészségügyi prevencióhoz. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik felkészítése a gyermek köznevelésbe lépésére, a szülői kompetenciák növelése.

Cél hogy a programok az intézményrendszerbe épült alapvető szolgáltatásként, folyamatosan elérhető módon valósuljanak meg. A Biztos Kezdet Gyerekházak jogszabályi háttere kialakításra került, fenntartásuk 2012-től központi költségvetési támogatással történik.

Területi kihatás: első alprogram esetében a leghátrányosabb helyzetű kistérségek, másodiknál az 1.000 fő alatti kistelepülések, harmadiknál pedig az 1.000 fő feletti települések, illetve magas gyerekszámú szegény településrészek

Beavatkozások célcsoportja: hátrányos helyzetű térségekben, településeken, településrészeken élő gyermekek, fiatalok és szüleik, valamint a velük foglalkozó szakemberek

Lehetséges kedvezményezettek: önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, civil és egyházi szervezetek, egyházak

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

- 2011 végéig 48 Biztos Kezdet Gyerekház létesült (TÁMOP 5.2.2., TÁMOP 5.1.1., TÁMOP 5.2.3.), 2012-től az állam hozzájárul a gyerekházak fenntartásához;
- integrált térségi gyerekszegénység elleni programok indultak a leghátrányosabb helyzetű 33 kistérség közel kétharmadában (TÁMOP 5.2.3.);
- a gyerekszegénység elleni programok szakmai, módszertani megalapozását, folyamatkísérését kiemelt projekt végzi (TÁMOP 5.2.1.); és
- a gyerekek és fiatalok integrációs esélyeinek növelését szolgálták prevenciós és szabadidős programok (TÁMOP 5.2.5.).

12. Területi hátrányok felszámolását szolgáló komplex programok emberi erőforrást célzó beavatkozásai

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia területi hátrányokkal foglalkozó része megállapítja, hogy *„a társadalmi-gazdasági problémák területi koncentrálódásának kezeléséhez szakterületeken átívelő, átfogó megközelítésű programokra van szükség.”*

Ez az intézkedés támogatja a leghátrányosabb helyzetű térségekre célzó integrált területi beruházás megvalósítását. Az integrált program eredményessége területileg, tartalmilag, időben,

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

eszközrendszerben és erőforrásokban összehangolt, egymást kiegészítő beavatkozások együttesétől várható, amely diagnózis alapú fejlesztéssel, a különféle tematikus célok és operatív programok összehangolt együttműködésével, rugalmas és átlátható végrehajtással, folyamattámogatást és nyomon követést biztosító hosszabb időtávú programokkal érhető el.

Az integrált programmal elért térségek mellett támogatni kell a települési leszakadási lejtő elején, illetve a legmélyén lévő településeket a gazdasági, társadalmi hátrányaik enyhítésében. Az intézkedés célja ennek megfelelően az integrált program megvalósításának támogatása, másrészt a program hatókörén túli hátrányos helyzetű, a leszakadás szélén álló települések komplex fejlesztése.

1. alintézkedés: az integrált program megvalósításának támogatása

Az intézkedés támogatja a leghátrányosabb helyzetű térségekben a komplex beavatkozások kereteinek és a helyi folyamatokba való beépülési feltételeinek kialakítását.

- Területi szintnek megfelelő egységes tervezési, szakmai-módszertani és koordinációs háttér és nyomon követés kiépítése, szakemberek biztosítása, közösségi fejlesztési hálózat létrehozása.
- Helyi fejlesztői kapacitások fejlesztése, a helyi közösségek aktivizálása, komplex fejlesztésekhez szükséges szervezeti együttműködések kialakítása.
- Folyamatos ágazatközi együttműködések, partnerségek biztosítása.
- Területi szintű specifikumok feltárása, területi szintnek megfelelő fejlesztési stratégia kidolgozása a meglévő stratégiai és programdokumentumok (beleértve helyi esélyegyenlőségi programok) összehangolásával.
- Fejlesztéseket végrehajtani hivatott állami és nem állami szervezetek felkészítése, kapacitásaik fejlesztése.
- Tanácsadás, pályázatgeneráló tevékenység, különösen a kisebb települések és kapacitáshiányos önkormányzatok esetében.
- A területen működő programok végrehajtását segítő folyamattámogatás biztosítása, a fejlesztések szakmai monitoringja, visszacsatolások a szakpolitikák felé.

2. alintézkedés: települési leszakadási folyamatok megfordítása

A 2007-2013-as időszakban indított modellprogram kiterjesztése további olyan településekre, amelyek a kedvezőtlen gazdasági folyamatok következtében az elszigetelődés, az egzisztenciális ellehetetlenülés első tüneteit már mutatják, de még – katalizáló támogatással, a közösség erejét kihasználva – alkalmasak arra, hogy a folyamatok visszafordíthatóak legyenek. Ennek érdekében támogatja a humánerőforrás fejlesztését, a helyi közösség aktivizálását, a különféle nemzetiségek összefogását; a gazdasági aktivitás fokozását elősegítő tevékenységeket. A programok tervezéséhez, megvalósításához és nyomon követéséhez szükséges egységes szakmai támogatást is biztosítja.

3. alintézkedés: nyomorban lévő települések felzárkózásának elindítása

Folyamatos szakmai jelenlét indítása a nyomortól sújtott településeken, ahol a hátrányok olyan mértékben halmozódtak fel, hogy a helyi közösségek önerő, szaktudás és információ hiányában csak kívülről bevitt fejlesztő munkával, komplex programokkal mozdíthatóak meg. Erre a jelenlétre építhető a későbbiekben nem csak a szociális szolgáltatások, hanem akár a helyi gazdaságfejlesztés, a közösségi gazdálkodás keretei.

Az intézkedésben lehetőség van a beavatkozásokat megalapozó kutatások, tudományos elemzések elvégzésére, valamint a kapcsolódó képzések kidolgozására és lebonyolítására.

Területi kihatás: első és harmadik alprogram esetében a leghátrányosabb helyzetű térségek, illetve települések, a másodiknál a leszakadó települések

Beavatkozások célcsoportja: a leghátrányosabb helyzetű térségekben és településeken élők és a velük foglalkozó szervezetek, leszakadó településeken élők

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Lehetséges kedvezményezettek: önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati és állami intézmények, egyházak, egyházi és civil szervezetek, szociális szövetkezetek, gazdasági szereplők

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

- TÁMOP 5.1.1. leghátrányosabb helyzetű kistérségek projektjei, amelyek jól mutatják, hogy hátrányos helyzetű térségek felzárkózását segítő komplex programok érdemi eredményt csak a foglalkoztatás bővítését segítő programokkal együtt és a helyi szereplők bevonásával érnek el;
- ROP szociális városrehabilitációs programok;
- TÁMOP 5.1.3. Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért;
- TÁMOP 5.3.11. Leszakadó településekre irányuló modellprogram.

13. Mélyszegénységben élők, romák felzárkózásának, szegregált élethelyzetek felszámolásának segítése

A Szociális Platform[5] az EU 2020 Stratégia végrehajtásának keretein belül egyik kiemelt fellépési területnek tekinti a források hatékonyabb, intelligensebb elköltését szolgáló, tényeken alapuló szociális innovációt, amely mellett jelen kell lennie a szakpolitikai intézkedések széles körének is. Ezek mellett hangsúlyt fektet a lakhatáshoz és pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, valamint romák sokszoros deprivációjának megszüntetésére. Az NTFS is a széles szakpolitikai megközelítés mellett egyik beavatkozási területként a lakhatási hátrányok csökkentését a komplex telepprogramok[6] folytatását jelöli ki.

Az intézkedés célja a mélyszegénységben élő családok, romák, valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációjának támogatása. Az intézkedés által támogatott programok csak a bevont település teljes közösségével, az egyházi és civil szervezetekkel való együttműködésben, érdekközösség létrehozásával, közösségfejlesztés talaján a társadalmi igazságosság elveinek alkalmazásával, hosszabb időtávon és folyamatos szakmai jelenlétre alapozva lehetnek eredményesek.

1. alintézkedés: mélyszegénységben élők, romák felzárkózása

A közösségi felzárkózást, a mélyszegénységben élők és romák integrációját és a velük foglalkozó szervezetek hatékonyabb beavatkozásait segítő fejlesztések, innovatív megoldások, együttműködési modellek támogatása, a helyi közösségi kapcsolatok fejlesztése. A közösségek egymás segítésére irányuló programjai és a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtását szolgáló beavatkozások, beleértve lakhatási elbizonytalanodáshoz, adósságkezeléshez, uzsora elleni fellépéshez kapcsolódó képzéseket, szolgáltatásokat, pénzügyi integrációt segítő megoldásokat.

5 A szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja A szociális és területi kohézió európai keretrendszere *SEC(2010) 1564 végleges COM(2010) 758 végleges*

6 A magyar lakosság 3%-a él telepszerű körülmények között, jelentős hányaduk cigány nemzetiséghez tartozik. A felmérések 2010-ben ország 923 településén 1663 szegregátumot azonosítottak. 40%-ukat a leghátrányosabb helyzetű 47 kistérségben. A szegregátumok 72,7%-a négy régióban található, ezek Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, és Észak-Magyarország.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

További tevékenységek a funkcionális analfabetizmus felszámolása és enyhítése, családi életvitelre nevelés, közösségi integrációt elősegítő programok, állampolgári és közösségi megerősítést támogató programok, illetve mediátori szolgálat, mentori hálózat.

2. alintézkedés: szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal

A szegregált élethelyzetek felszámolása a generációkon át mélyülő foglalkoztatási, megélhetési, iskolázottsági, egészségügyi, lakhatási, közösségi, szociokulturális és diszkriminációs természetű hátrányoknak felszámolását jelenti az eszközök összehangolt, integrált módon történő folyamatos biztosításával, valamint az érintettek, a helyi közösségek, az önkormányzatok, civil és egyházi szervezetek aktív részvételével. A fejlesztések alapja a célterületen zajló folyamatos szakmai jelenlét (settlement típusú szociális munka).

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos léptékű programok esetén a Közép-magyarországi Régió is, többségében szegénységben élők, romák lakta települések, településcsoportok és szegregátumok, telepszerű lakhatási körülmények között élők elsősorban azon régiókban, ahol a jelenleg ismert szegregátumok 70%-a található (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, és Észak-Magyarország)

Beavatkozások célcsoportja: mélyszegénységben, szegénységben élők, romák és az a helyi közösség, ahol élnek, valamint a szegregátumokban, telepeken élő családok és a telep környezetében élő lakosság, továbbá a velük foglalkozó szervezetek

Lehetséges kedvezményezettek: önkormányzatok és intézményeik, roma nemzetiségi önkormányzatok, költségvetési szervek, civil szervezetek és egyházak, egyházi szervezetek, szociális szövetkezetek

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 5.1.3. Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért

TÁMOP 5.3.6. Komplex telep-program

TÁMOP 5.3.6. B. Módszertani támogatást nyújtó kiemelt projekt

2.A.2.5.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A beruházási prioritás keretében tervezett beruházásoknak minden esetben meg kell felelniük az általános kritériumoknak:

- költséghatékonynak kell lenniük,
- jövőbeni működtetésüknek pénzügyi és funkcionális tekintetben fenntarthatónak kell lennie, illetve
- biztosítaniuk kell a fejlesztés illeszkedését a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerébe.

Előnyben részesülnek azok a projektek, melyek

- elmaradott térségekben valósulnak meg és
- a célcsoport tagjaiból a lehető legtöbb embert vonják be.

Társadalmi felzárkózási célú fejlesztéseknél az önkormányzatok csak abban az esetben részesülhetnek támogatásban, ha a fejlesztésük illeszkedik a helyi esélyegyenlőségi programjuk intézkedési tervében foglaltak megvalósításához.

2.A.2.5.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.2.5.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem kerül nagyprojekt megvalósításra.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

2.A.2.5.5 Output indikátorok

10. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Gyerekesély programokba bevont gyermekek és fiatalok száma	fő	ESZA	konvergencia	5000	monitoring	évente
2.	Gyerekesély programokba bevont romák száma	fő	ESZA	konvergencia	4000	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

***3. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (2. prioritási tengely)* A megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása (9.g)**

2.A.2.6. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

9. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Egészségtudatosság növelése és egészségfejlesztés

A gazdaság versenyképességének alapvető feltétele, hogy az igényeinek megfelelő munkavállalási képességekkel rendelkező munkaerő álljon rendelkezésre, amely magában foglalja a munkaerő megfelelő egészségi állapotát is. Cél egyrészt az élethosszon át tartó megelőzés elérése a lakosság egészségtudatosságának fejlesztésével (mely tartalmazza az egészségügyi szolgáltatókkal való együttműködést is), az egészségfejlesztéshez és a betegségmegelőzési programokhoz való egyenlő társadalmi hozzáférés biztosításával és a fizikai aktivitás növelésével, másrészt az egészségügyi ellátások javítása.

10. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Jobb minőségű közszolgáltatások nyújtása mindenkinek

A specifikus cél a közszolgáltatást nyújtó intézmények dolgozóit célozza új életpálya kialakításával, az országon belüli, az elmaradott térségekbe irányuló mobilitás erősítésével, szervezeti működés korszerűsítésével, illetve szakmai, módszertani fejlesztésekkel.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak.

A születéskor várható átlagos élettartam, akárcsak az egészségben eltöltött életévek száma elmarad az ország gazdasági teljesítménye alapján elvárható értéktől, melynek több – az eredményesség és a hatékonyság viszonylag alacsonyabb szintjével összefüggő – oka van. Az EFOP keretei között – illeszkedve az egészségügyi ágazati stratégiában (továbbiakban: Egészségügyi Stratégia - ES) meghatározott prioritásokhoz – az egészségügyi fejlesztésekkel ezen okokat kell kezelni. A fejlesztések céljai a következők:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

- Az egészségügyi human erőforrás hiányának enyhítése és motivációjának fokozása

A célkitűzés az ES „c) *Országos és térség szintű kapacitástervezés, betegút menedzsment köré szerveződő, a valós igényeket leképező ellátó rendszer felépítésének és működésének kialakítása*" prioritás tengelyéhez kapcsolódik elsősorban.

Az egészségügyben az ellátási igényekhez igazodó létszámú és képzettségű, motivált egészségügyi dolgozó rendelkezésre állását kell biztosítani. A humánerőforrásra irányuló beavatkozásoknak elő kell segíteniük a lakosság egészségügyi ellátásához való egyenlő hozzáférését kiemelt figyelemmel a hátrányos helyzetű térségekben élőkre. Ehhez az egészségügyi dolgozói életpálya társadalmi megbecsültségének növelésével el kell érni a megfelelő létszámot. A képzéseknek és a foglalkoztatásnak biztosítani kell valamennyi egészségügyi dolgozó számára, az ellátórendszer bármely pontján dolgozzon, a szakmai továbbfejlődési lehetőségeket.

- A lakosság egészségtudatosságának növelésével az egészség megőrzése

A célkitűzés az ES „*d) A népegészségügyi program megújítása: középpontban az egészség egyenlőtlenség csökkentése, az egészségszemlélet változtatása, az egyéni felelősség társadalmi elfogadottságának megteremtése*" prioritás tengelyéhez kapcsolódik elsősorban.

Az ellátórendszer tehermentesítéséhez szükséges az egészségben eltöltött évek számának emelése, amihez elengedhetetlen a lakosság egészségtudatosságának növelése, az egészségmagatartás kialakítása és az egészségfejlesztés. Ennek főbb eszközei az egészségműveltség fejlesztése, azon belül a folyamatos, a programokat támogató egészség-kommunikáció, az iskolai, a felnőttoktatáson és az egészségügyi ellátórendszeren keresztüli szemléletváltást célzó programok lebonyolítása, a prevenciós szolgáltatások, közte a szűrővizsgálatok elérhetőbbé tétele, a lakosságközeli alapellátás prevenciós szolgáltatásainak javítása, továbbá a fizikai aktivitás növelése.

- Az ellátórendszer eredményességének és hatékonyságának fokozása

A célkitűzés az ES „*b) A szolgáltatói működés professzionális irányítása és kiszolgálása, a döntéshozatali decentralizáció szintjének jogszabályi környezetének kialakítása*", valamint az „*e) Ágazati gazdálkodási prioritások (Az egészségügy hatékonyságának elkötelezett javításán túl nagyon fontos a meglévő források stabilizálása valamint cél specifikus emelése)*" prioritás tengelyéhez kapcsolódik elsősorban.

Szükség van az ellátórendszer költséghatékonyságának növelésére, a kapacitások még teljesebb kihasználására, valamint a szolgáltatások széleskörű fejlesztésére. Ehhez a főbb fejlesztési irányok a következők: krónikus betegségmenedzsment programok javítása, a népegészségügyi intézményrendszer országos fejlesztése részint a szakmai összehangoló kapacitás fejlesztésével, részint az állami fenntartású védőnői szolgálat kialakításával, a gyermekkorhoz kapcsolódó egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, továbbá általános szervezetműködtetési és -felügyeleti eszközök bevezetése (pl. minőségbiztosítási rendszerek bevezetése, intézményi szintű minőségügyi stratégiák, akciótervek és monitoring rendszerek kifejlesztése stb.).

- Az egészségügyi intézmények megkezdett struktúraváltásának befejezése, ami az 1. prioritási tengelyen keresztül valósul meg infrastrukturális fejlesztésekkel.

A célkitűzés elsősorban az ES „*a) Az alapellátás megerősítése az alap- és a szak- (azon belül a járóbeteg) ellátás feladatköreinek pontos kialakításával, az ehhez illeszkedő működési feltételek megteremtésével, a betegút menedzsment optimalizálása mentén*" prioritás tengelyéhez kapcsolódik az 1. prioritási tengely 2. számú intézkedésénél bemutatott elvek szerint, alkalmazkodva a humán erőforrás, az egészségtudatosság és egészségmegőrzés, valamint az eredményesség és hatékonyság tekintetében megfogalmazott OP célokhoz.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az egészségfejlesztés kiterjed a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek rehabilitációját, ápolását, gondozását és fizikai aktivitását növelő szolgáltatások javítására is.

A társadalmi felzárkózás egyik alapfeltétele, hogy a lakosság elérje a megfelelő minőségű közszolgáltatásokat. Ehhez cél a közszolgáltatásokat nyújtó humán erőforrás stabilizálása új életpálya modellek kidolgozásával és bevezetésével, a hiányzó személyi kapcitások pótlása a szolgáltatások egységes elérhetőségének biztosításához főként, de nem kizárólag a hátrányos helyzetű területeken, továbbá a szakemberek számára a legújabb ismeretek és módszerek megismertetésével a szolgáltatások minőségének javítása.

11. táblázat: eredmény indikátorok

ID*	Indikátor	Régiókategória	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték (2022)	Adat-forrás	Jelentés gyakoriság
1.	6 hónappal a programból való kilépést követően magasabb munkaerőpiaci státuszban lévő résztvevők száma	konvergencia	fő	nem releváns	0	fő	2013	5000	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.2.7. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.2.7.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Az intézkedések címei:

14. a lakosság egészségtudatosságának növelése
15. a minőségi feladatellátást támogató eszközök és alkalmazások fejlesztése**, illetve korai intervenció megerősítése**
16. az intézményekben, szolgáltatások területén dolgozó humán erőforrás fejlesztése, életpályájának javítása, képzési rendszerek fejlesztése, dolgozói mobilitás

14. A lakosság egészségtudatosságának növelése

Az általános munkaképesség megtartása és növelése, az egészségben való megöregedés elősegítése érdekében alapvető fontosságú a lakosság egészségtudatosságának növelése, a megelőzést szolgáló eszközök és eljárások támogatása, valamint az ellátórendszer hozzáférhetőségének javítása. A fejlesztések megvalósításánál tekintettel kell lenni részint a demográfiai változásokra, részint az egészségügyi humán gondokra.

A betegségteher túlnyomó részét a krónikus nem fertőző betegségek jelentik, melyek jelentős részéért életmódbeli tényezők tehetők felelőssé. A helytelen egészségmagatartás hátterében jórészt az

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

egészségnevelés és egészségfejlesztés modern és eredményes módszerei elterjedtségének hiányosságai, az e célokra fordított összegek elégtelensége, valamint az egészséges életmódhoz szükséges információkhoz, termékekhez, szolgáltatásokhoz, sportolási lehetőségekhez való korlátozott hozzáférés állnak. Az egészséges választások további akadálya a helyes döntéshez szükséges ismeretek és a kellő motiváció hiánya, azaz az egészségműveltség alacsony szintje.

1. alintézkedés: egészségműveltség fejlesztése

A lakosság egészségkultúrájának javításához, az egészséges életmód elterjesztéséhez és az egészséget támogató társadalmi-gazdasági környezet biztosításához nélkülözhetetlen

- a hatékony egészségkommunikáció kialakítása;
- az állami és helyi egészségkommunikációban részvevő szervezetek kapacitásainak fejlesztése;
- egészségfejlesztési programok elterjesztése;
- az egészséges választást előmozdító kommunikációs tartalmak és színtér programok megvalósítása; valamint
- a népegészségügyi kommunikációhoz kapcsolódó központi és helyi események támogatása, beleértve az iskolai, a munka- és lakóhelyi egészségfejlesztési programokat.

2. alintézkedés: közösségi lelki egészség fejlesztése

Az Életút lelki megújulás program általános célja az egyén, a család, és a közösség lelki egészségének fenntartása, helyreállítása és a lelki egészségnek, mint szemléletnek és gyakorlatnak a közkultúra részeként való előmozdítása. Elvárt eredmény, hogy minél több legyen a kiegyensúlyozott, a stressz helyzetekkel megküzdeni képes egyén és közösség. Az alintézkedés a magas kockázatú, mentális egészségproblémával terhelt csoportok ellátásba kerülésére és gondozására, továbbá a lelki egészségfejlesztési szolgáltatások elérhetőségének biztosítására törekszik.

Elengedhetetlenül szükséges a lelki egészség védelmére, fejlesztésére és modellálására alkalmas, a prevenciót szolgáló, **egészségesen működő formációk** (családok, oktatási egységek, csoportok, közösségek, képzések) **támogató fejlesztése** és az ezeket célzó programok, helyi döntések támogatása a mindehhez szükséges kapacitásfejlesztéssel együtt. Utóbbi tudja biztosítani az intézményesülést, a fenntarthatóságot, záloga a hosszú távú tervezésnek, a sporadikus programok rendszerszintűvé tételének.

3. alintézkedés: a lakossági fizikai aktivitási szint fokozása

Fő cél az egészséges testmozgás elterjesztése, melynek érdekében:

- azzal a kifejezett hozzáadott értékkel járó tevékenységek támogathatók, amelyek **a gyermek- és fiatalkorúak esetében** csökkentik a mentális és fizikai fejlődésben való visszamaradás, **időskorúak esetén** pedig a mentális leépülésből és a fizikai inaktivitásból fakadó kockázatokat. E programok így különösen támogatják a gyermekek pszichomotoros fejlődését és a fizikai aktivátáson keresztüli személyiségfejlesztését, valamint az időskorúak fizikai aktivitási szintjének fokozását;
- az aktív korú, de életkoruk alapján kiemelt rizikócsoportba tartozó nők és férfiak egészséges állapotának megőrzését támogató rendszeres fizikai aktivitásra ösztönzését és a végzett fizikai aktivitás nyomon követését támogató programok alakítandók ki, amelyek reagálnak a dolgozók munkaidő-kereteire; valamint
- hatékony népegészségügyi programok folyamatos megvalósítására képes hálózat kialakítása.

4. alintézkedés: függőségek megelőzése és visszaszorítása (pl.: dohányzás, alkohol, drog)

A kábítószer-prevenciós és más függőségek megelőzését célzó szemléletformálási programok olyan ismeretekkel és készségekkel látják el a magyar lakosságot, amelyek segítségével beazonosításra kerül a káros gyakorlat, pontosításra kerül az ismeret, megerősíthető az elköteleződés az absztinencia mellett, végül, de nem utolsó sorban kitoltódik vagy nem jön létre a szerhasználat. Ezt egészíti ki a

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok (KEF), mint az interszektoriális kábítószerügyi együttműködés helyi megvalósítóinak fejlesztése, hálózati szintű megerősítése, humánerőforrás-fejlesztése. A KEF-ek a helyi civil szervezetek, egyházi és más helyi közösségek, illetve intézmények bevonásával a lehető leghatékonyabban hangolják össze a stratégiai célokat szolgáló helyi egészségfejlesztő és drogmegelőző tevékenységet.

5. alintézkedés: életmóddal összefüggő betegségek és szövődményeik megelőzése

Szív-érrendszeri és daganatos megbetegedések szűrése, a korai és elkerülhető halálozást befolyásoló életmód befolyásolása az egyén egészségi állapotának javítása érdekében. Egyes krónikus nem-fertőző betegségek korai stádiumban történő azonosítása. A keringési betegségek kockázatára irányuló szűrések, ahhoz kapcsolódó kockázatbecslés és tanácsadás. A járási szinten tevékenykedő, egészségfejlesztési tevékenységet végző szervezetek együttműködésének előmozdítása. Az egészséges életmódot támogató pozitív közösségi minták elterjesztése.

6. alintézkedés: lakossági szűrések elterjesztése és korszerűsítése

A népegészségügyi szűrés célja, hogy felhívja a lakosság figyelmét a szűrővizsgálatokra, személyre szóló megszólítás útján megjelenésre bírja, a megjelenteket tájékoztatáson alapuló döntés birtokában szűrővizsgálatban részesítse, és szükség esetén biztosítsa a klinikai kivizsgálást. A beavatkozás a népegészségügyi szűrés mind célcsoport oldali (elsősorban az elmaradott térségekben a népegészségügyi szolgáltatások elérhetőbbé tételével), mind betegségoldali kiterjesztésére törekszik.

7. alintézkedés: speciális célcsoportok egészségügyi ellátása

Az intézkedés tartalmazza általános jelleggel a fogyatékos, az értelmi fogyatékos, autistaés látássérült betegek egészségügyi ellátásának fejlesztését, a fogyatékos személyek speciális igényeihez igazodó betegtájékoztatási rendszerek kialakítását,

Területi kihatás: konvergencia régiók, az országos léptékű programok esetén a Közép-magyarországi Régió, továbbá egyes műveleteknél Magyarországon kívüli, de az Európai Unión belüli régiók

Beavatkozások célcsoportja: a teljes lakosság, a népegészségügyi kommunikációban érintett szakemberek, a központi vagy helyi döntéshozók

Lehetséges kedvezményezettek: egészségügyi szolgáltatók, állami szervek, önkormányzatok, önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházi szervezetek, köznevelési intézmények munkahelyek, felsőoktatási egészségügyi intézmények, klinikák

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 6.1.2, TÁMOP 6.1.1, TÁMOP 6.1.3, TÁMOP 1.1.1 és TÁMOP 5.3.9 konstrukciók.

15. A minőségi feladatellátást támogató eszközök és alkalmazások fejlesztése, illetve korai intervenció megerősítése

Az intézkedés átfogó célja, hogy a szervezeti működés oldaláról javítsa a közszolgáltatások minőségét. Kizárólag a rendszerszintű vagy az egy szervezeten túlmutató fejlesztéseket tartalmazza, melyek elsődleges célja a szervezeti működés javítása. A szakmai programokhoz kapcsolódó, kiegészítő jellegű szervezetfejlesztési lépéseket az egyéb intézkedésekből megvalósuló beavatkozások foglalják magukba.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az intézkedés két alintézkedést ölel fel:

1. alintézkedés: szervezeti működést támogató eszközök

A *Befogadó társadalom* prioritási tengely által lefedett (jellemzően az aktív befogadást támogató, a szociális, illetve az egészségügyi) intézmények esetében cél a közszolgáltatások nyújtásánál és azok szervezésénél alkalmazott eszközök korszerűsítése, így például a rendszerszerű szolgáltatások összehangolt fejlesztése, információs vagyon/tudásbázis (pl. nyilvántartások, adatbázisok) fejlesztése és hozzáférhetővé tétele, komplex szolgáltatások nyújtását elősegítő eszközök alkalmazása, ellátási protokoll kidolgozása, bevezetése és továbbfejlesztése, korszerű módszertanok alkalmazása, változáskezelési eszközök alkalmazása, szervezetek közötti intézményesített együttműködések javítása, menedzsment programok bevezetése, valamint monitoring rendszerek kifejlesztése.

Kizárólag olyan szervezetműködtetési eszközök bevezetése támogatható, melyek hosszabb távon mind szervezetileg, mind pénzügyileg fenntarthatók. Főszabály szerint új intézmény felállítása nem támogatható. Ez alól kivétel, ha eddig ellátatlan közfeladat ellátását szolgálja, vagy ha középtávon működtetési oldalról bizonyíthatóan hatékonyabb új szervezet létrehozása, mint meglévő szervezet átalakítása. Törekedni kell meglevő szervezetek funkcióbővítésére, vagy átalakítására, az idejét múlt feladatok megszüntetésére.

További cél az EU2020 Nemzeti Reform Program szegénység csökkentési célkitűzéseinek és a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia elveinek, céljainak szakmapolitikai fejlesztésekben való érvényesülését segítő tervezési, monitorozási célú, kutatást, fejlesztést, módszertani fejlesztést, értékelést, bizonyíték alapú szakpolitika alkotást szolgáló projektek támogatása.

Az **egészségügyi ellátórendszer hatékonyságának fokozása** ezen alintézkedés részét képezi. Cél az ellátórendszer költséghatékonyságának növelése, a kapacitások még teljesebb kihasználása, valamint a szolgáltatások széleskörű fejlesztése. Ehhez a főbb fejlesztési irányok a következők: krónikus betegségmenedzsment programok fejlesztése, a népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése részint a szakmai, módszertani és koordinációs kapacitás fejlesztésével, részint az állami fenntartású védőnői szolgálat kialakításával, a gyermekkorhoz kapcsolódó egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, továbbá általános szervezetműködtetési és -felügyeleti eszközök bevezetése (pl. minőségbiztosítási rendszerek bevezetése, intézményi szintű minőségügyi stratégiák, akciótervek és monitoring rendszerek kifejlesztése és továbbfejlesztése stb.). E mellett érvényesíteni kell az intézményektől való függetlenítés és a közösségi alapú gondozás felé történő elmozdulás különböző megoldásait.

A **szociális és a rehabilitációs intézmények terén** két fő cél jelölhető ki: a kitagolási stratégia 2020-ig ütemezett teendőinek a végrehajtása, továbbá az ellátórendszer hatékonyságának és a nyújtott szolgáltatások minőségének javítása. Fontos az intézményi férőhely kiváltás módszertani támogatása, a folyamat egészének irányítása, továbbá az egyes kiváltási lépések megfelelő előkészítése és a megvalósítás támogatása mentorálással és egyéb szolgáltatásokkal. Szükséges a rehabilitáció komplex folyamatát segítő fejlesztések megvalósítása különösen az elemi rehabilitáció és a foglalkozási rehabilitáció területén, melyet kiegészít a nem fizikai akadálymentesítés fejlesztése.

2. alintézkedés: koragyermekkori intervenció rendszerszintű fejlesztése

A korai életszakaszban nyújtott prevenciós és intervenciós beavatkozások alapvetően befolyásolják a gyermek későbbi fizikai, pszichés egészségét és a világról alkotott képét, ami hosszútávon javítja a munkavállalási lehetőségét és társadalmi beilleszkedését, ezáltal jelentős a társadalmi szintű megtérülésük. Ugyanakkor több szakterület (szűken értelmezve érintett a köznevelés, egészségügy, szociális és társadalmi felzárkózási szakterület) közös fellépése szükséges e beavatkozások eredményes fejlesztéséhez. A beavatkozás alapvetően szervezési, rendszerfejlesztési és szervezetműködtetési tevékenységeekt takar, ez indokolja ebben az intézkedésben történő

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

megjelenítését.

A koragyermekkori intervenció kizárólag egységes szemléletben fejleszthető. Az átfogó, rendszerszintű változás eléréséhez szükséges a kora gyermekkori intervenciós tevékenységeket érintő

– szabályozás és a finanszírozás egységes szemléletű átalakítása,

– közös irányelvek, protokollok kidolgozása, továbbá a különböző ágazati irányítás alá tartozó intézményes szereplőket összekötő közös gyermekút alkalmazása,

– az érintett intézmények működési szempontú korszerűsítése, a szolgáltatások típusainak és formáinak bővítése, hálózatos formában való működésének elősegítése,

– egységes mérési, értékelési rendszer kialakítása,

– egységes, korszerű, standardizált, validált szűrési módszerek, vizsgáló eljárások bevezetése,

– korszerű adatstruktúra és a gyermekút nyomon követésére alkalmas háttér kialakítása.

A komplex fejlesztés a várandósságon keresztül az iskoláskor előtti gyerekek és családjaik hatékonyabb, magasabb színvonalú ellátását, a szükségletekhez igazodó szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítását szolgálja.

A különböző speciális ellátási szükségletű csoportoknak a kora gyermekkori intervenciós szolgáltatásokhoz való hozzáférését, az ellátási egyenlőtlenségek csökkentését nagyban segítené egyrészt a hálózatos ellátás újabb szolgáltatási helyeinek kialakítása, a meglévők bővítése, korszerűsítése, a szolgáltatások helybe való eljuttatásának elősegítése, különös tekintettel a kistelepülések, a szociálisan hátrányos helyzetű kistérségek iskoláskor előtti gyermekeinek és azok családjainak szolgáltatáshoz való hozzáférésének elősegítésére. Másrészt, a szükségletekhez jobban illeszkedő szolgáltatásnyújtás érdekében elengedhetetlen a speciális terápiás, fejlesztő szolgáltatások választékának bővítése.

Az intézkedésben lehetőség van a beavatkozásokat megalapozó kutatások, tudományos elemzések elvégzésére, módszertani fejlesztésre, valamint a kapcsolódó képzések kidolgozására és lebonyolítására.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos léptékű programok esetén a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: a közszolgáltatást és közösségi szolgáltatást nyújtó intézmények munkatársai és a szolgáltatások igénybevevői

Lehetséges kedvezményezettek: állami szervek, költségvetési szervek, önkormányzatok, önkormányzati intézmények, civil és egyházi szervezetek, felsőoktatási egészségügyi intézmények, klinikák

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP-5.4.5-11/1 A fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés szakmai tudásának kialakítása, TÁMOP 5.4.1/08 Szociális szolgáltatások modernizációja és TÁMOP 5.4.1/12 Szociális szolgáltatások modernizációja
TÁMOP-5.3.2/08 A hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának szakmai és módszertani megalapozása, TÁMOP-5.3.3-10 Hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációját segítő programok támogatása és TÁMOP-5.3.3-12 Az utcán élő hajléktalan személyek társadalmi visszailleszkedésének, foglalkoztathatóságának elősegítése, sikeres munkaerő-piaci integrációjának megalapozása és a Hajléktalanokért Közalapítvány „Vissza az utcáról” programja, TÁMOP-6.1.4./12/1 Koragyermekkori program
TÁMOP 6.1.2 Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok a kistérségekben

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

16. Az intézményekben, szolgáltatások területén dolgozó humán erőforrás fejlesztése, életpályájának javítása, képzési rendszerek fejlesztése, dolgozói mobilitás

Az intézkedés célja a közszolgáltatásokban dolgozó emberi erőforrás minőségének javítása és a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása. Az intézkedés horizontális jelleggel kiterjed az összes, a jelen prioritási tengelyben érintett államháztartáson belüli és az államháztartáson kívüli nonprofit szervezetben foglalkoztatottakra. Mindegyik területen az alább nevesített tevékenységek kerülnek megvalósításra az adott terület igényeihez igazodó arányban.

1. alintézkedés: képzési rendszerek fejlesztése és továbbképzések tartása

Cél az alap- és szakellátás, illetve az egyéb közszolgáltatási módok ismeretanyagának aktualizálása, továbbfejlesztése, elterjesztése, valamint az egyes szakmák továbbképzési rendszerének korszerűsítése:

- képzési, továbbképzési, illetve készségfejlesztő és kompetenciabővítő programok és tananyagok kidolgozása, fejlesztése;
- képzések, továbbképzések tartása a munkavégzéshez közeli helyszínen;
- kiemelt célközönség a szakmai vezetők, akiknél cél a menedzsment szemlélet megerősítése, korszerű vezetési eszközök alkalmazására való képessé tétel, valamint az emberi erőforrással való hatékony, eredményes gazdálkodás meghonosítása, a humánerőforrás menedzsment eszközeinek megfelelő használata;
- hátrányos helyzetek eredményesebb kezelését segítő képzések;
- tananyagfejlesztés a szakképzés, felnőttképzés és a felsőoktatás (ideértve a felsőfokú szakirányú továbbképzést) terén; valamint
- a 2007-2013-as időszakban megkezdett, előzetes terv alapján ütemezett továbbképzések folytatása, lezárása.

2020-ra általánossá kell, hogy váljon az intézményvezetők vezetőképzési programjának teljesítése, valamint a szakemberek – egyebek mellett – interprofesszionális szemlélet szerinti továbbképzése.

A kidolgozott képzési programok beépíthetők a szakképzésben résztvevők képzési programjába és megszervezhetők a már aktív munkavállalók számára továbbképzés formájában is. Ehhez olyan szakmaspecifikus modulok is kidolgozhatók, melyek a nappali szakképzésben a szabadsáv terhére, iskolai rendszeren kívüli képzésben a képzés óraszámába beépítve kerülhetnek oktatásra.

Részint az új eszközök alkalmazásának szélesebb körű elterjesztése, részint a tapasztalatcsere érdekében belföldi szakember csereprogramok is megvalósíthatók.

Szükséges az EU2020 Nemzeti Reform Program szegénység csökkentési céljainak és a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia elveinek, céljainak érvényesülését szolgáló szakemberképzés, tananyagfejlesztés, módszertani munka, továbbá az érintettekkel való együttműködést, az érintettek (szegénységben élők, roma közösségek, tapasztalati szakértők, stb.) bevonását szolgáló projektek, illetve ezekhez kapcsolódó fejlesztési, módszertani munka támogatása.

2. alintézkedés: életpályák átalakítása

A hiányszakmák kialakulásának okai több esetben magukra az adott szakmában alkalmazott életpályák hiányosságaira is visszavezethetők. Cél tehát e hiányosságok feltárása, az igények és lehetőségek tényszerű egymásra vetítése, majd az alapján változtatási javaslatok kidolgozása.

3. alintézkedés: az ellátások humán kapacitásának mennyiségi fejlesztése a hiányszakmákban és a hozzáférhetőség javítása érdekében

Cél olyan programok indítása, aminek eredményeként nő a közszolgáltatásokban jelentkező hiányszakmákban és az elmaradott térségekben a különböző közszolgáltatásokban dolgozók száma a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés érdekében.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Ennek eszközei:

- olyan ösztöndíj programok kidolgozása, melyek segítségével vonzóvá tehető az adott szakma és a program ösztönzőleg hat a pálya-, szakválasztás vagy átképzés előtt állók számára;
- mobilitást elősegítő komplex támogatási rendszer kialakítása;
- az elmaradott térségekben élő személyek hiányszakmákba történő át-, illetve továbbképzésével az érintett helyben tartása és bevonása a közszolgáltatások ellátásába, ennek keretében különösen fontos programok indítása romák számára a szociális, kulturális és egészségügyi területen való foglalkoztatásra;
- programok indítása az alacsony végzettséggel rendelkező, vagy megváltozott munkaképességű személyek átképzése és a közszolgálatban mutatkozó hiányszakmákban történő foglalkoztatása érdekében;
- a képesítési követelmények felülvizsgálata annak érdekében, hogy alacsony végzettségre épülő képesítéssel minél több álláshely legyen betölthető;
- a gyógyításhoz kapcsolódó felnőttoktatás minőségének javítása;
- munkaerő fejlesztést szolgáló foglalkoztatást támogató programok indítása.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetén a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: a közszolgáltatást és közösségi szolgáltatást nyújtó intézmények munkatársai

Lehetséges kedvezményezettek: állami szervek, önkormányzatok, önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházi szervezetek, költségvetési szervek

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

a TÁMOP összes, közszolgáltatásban foglalkoztatottak képzését célzó konstrukciója

2.A.2.7.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A beruházási prioritás keretében tervezett beruházásoknak minden esetben meg kell felelniük az általános kritériumoknak:

- költséghatékonynak kell lenniük,
- jövőbeni működtetésüknek pénzügyi és funkcionális tekintetben fenntarthatónak kell lennie, illetve
- biztosítaniuk kell a fejlesztés illeszkedését a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerébe.

2.A.2.7.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.2.7.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem **kerül nagyprojekt megvalósításra.**

2.A.2.7.5 Output indikátorok

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

12. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Egészségtudatossággal kapcsolatos információnyújtásban részesített személyek száma	fő	ESZA	konvergencia	10000	monitoring	évente
2.	Képzésekben és átképzésekben részt vevő közszolgáltatásban dolgozók száma	fő	ESZA	konvergencia	10000	monitoring	évente
3.	Egészségtudatossággal kapcsolatos információnyújtásban részesített romák száma	fő	ESZA	konvergencia	1000	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

***4. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (2. prioritási tengely)* A szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése (9.h)**

2.A.2.8. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

11. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Munkaerő-piaci integráció erősítése

A foglalkoztatási szint növelése, valamint a szegénység elleni eredményes fellépés érdekében szükséges a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, elsősorban roma emberek foglalkoztatásának, öngondoskodó képességének fejlesztése a szociális gazdaságban rejlő lehetőségek kiaknázásával. Támogatandó szociális vállalkozások, szövetkezetek felállítása, működtetésüket segítő szolgáltatások biztosítása, a hátrányos helyzetű, elsősorban roma embereknek nyújtott szolgáltatások önfenntartó megoldásainak erősítése, továbbá új modellek, innovatív megoldások kialakítása és bevezetése a szociális vállalkozások fejlesztése és az önfoglalkoztatási esélyek javítása érdekében.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

13. táblázat: eredmény indikátorok

ID *	Indikátor	Régiókategória	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték (2022)	Adat-forrás	Jelentés gyakoriság
1.	A programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők	konvergencia	fő	nem releváns	0		2013	500	monitoring	évente
2.	Programból való kilépéskor foglalkoztatott, amgukat romának valló résztvevők	konvergencia	fő	nem releváns	0		2013	50	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.2.9. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.2.9.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

17. Hátrányenyhítés a szociális gazdaság eszközeivel

A munka világából tartósan kiszorultak egy része számára a nyílt munkaerő-piac első körben nem tud megfelelő munkát biztosítani, ezért fejleszteni kell a számukra munkahelyet teremtő szociális vállalkozásokat. A beavatkozásnak mindazonáltal hosszabb távon a nyílt munkaerő-piacra kell vezetnie.

A szociális gazdaság koncepcióját az Európai Unió Fehér Könyve (EC, 1994) vázolta fel. Lényege *a háztartások és egyének által igénybe vehető olyan helyi szolgáltatásoknak a piaccá szervezése,* amelyek a magáncégek és az állami intézmények által kielégítetlenül hagyott helyi szükségletekre reagálnak. Jövedelmet generálnak olyan célcsoportoknak, mint a tartós munkanélküliek, elhelyezkedési nehézségekkel küzdők, romák és más átmenetileg, vagy tartósan hátrányos helyzetű csoportok. A foglalkoztatottsági szint növelésével a vásárlóerő növekszik, így gazdasági élénkítés következhet be.

Az intézkedés célja a nehezen elhelyezkedő, hátrányos helyzetű roma emberek munkalehetőségeinek bővítése a szociális gazdaság eszközein keresztül, foglalkoztatást, önfoglalkoztatást, szakmai tudásuk fejlesztését és folyamatos tanácsadást, valamint egyénre szabott szociális és mentális segítséget kínálva számukra. Cél, hogy egy átmeneti időt követően fokozatosan képessé váljanak a munkaerő-piacon való megkapaszkodásra, illetve a különböző pályázati lehetőségeken való versenyképes részvételre.

Az intézkedés keretében olyan beavatkozásokra kerül sor, mint a szociális vállalkozások előmozdítására szolgáló kapacitásépítés, a szociális és üzleti vállalkozói készséget fejlesztő képzés és hálózatépítés, a szociális gazdasági lánc megteremtése, piacra jutás segítése, a hátrányos helyzetű roma embereknek humán és ügyviteli, gazdasági-gazdálkodási szolgáltatások nyújtása, önfenntartóvá válásuk elősegítése, a hátrányos helyzetű roma emberek szociális vállalkozásait segítő szolgáltatások és folyamat, valamint pénzügyi-gazdálkodási tanácsadás biztosítása, illetve a roma kisvállalkozások és szociális szövetkezetek részére szolgáltatást nyújtó roma vállalkozás fejlesztő, segítő központ kialakítása és ezek együttműködése különféle gazdasági szereplőkkel.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A kistelepüléseken élők számára kitörést biztosító programok indulnak, amelyek a helyi adottságokra épülő, a helyben megtermelhető, vagy ingyenesen átvehető (pl. más vállalkozások melléktermék, másodnyersanyag) alapanyagok felhasználásával előállítható termékek feldolgozását támogatják, segítik a termelési láncba való bekapcsolódást, illetve más (pl. visszatérítendő támogatással) megoldásokkal segítik az öngondoskodás kialakulását.

A hátrányenyhítést szolgálja a szociális gazdaság fejlesztésén keresztül a helyi adottságokra épülő újszerű modellek bevezetése és innovatív megoldások kialakítása is (szociális boltok, adományboltok, stb.).

Területi kihatás: hátrányos helyzetű települések, térségek

Beavatkozások célcsoportja: a munka világában nehezen elhelyezhető, hátrányos helyzetű, elsősorban roma emberek

Lehetséges kedvezményezettek: települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházak, egyházi és civil szervezetek

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

A Társadalmi Megújulás Operatív Program több pályázati felhívása nyújtott támogatást a szociális gazdaságban létrejövő kísérleti projekteknek és a szociális szövetkezetek felállítására.

2.A.2.9.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A beruházási prioritás keretében tervezett beruházásoknak minden esetben meg kell felelniük az általános kritériumoknak:

- költséghatékonynak kell lenniük,
- jövőbeni működtetésüknek pénzügyi és funkcionális tekintetben fenntarthatónak kell lennie, illetve
- biztosítaniuk kell a fejlesztés illeszkedését a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerébe.

Előnyben részesülnek azok a projektek, melyek

- elmaradott térségekben valósulnak meg és
- a célcsoport tagjaiból a lehető legtöbb embert vonják be.

Társadalmi felzárkózási célú fejlesztéseknél az önkormányzatok csak abban az esetben részesülhetnek támogatásban, ha a fejlesztésük illeszkedik a helyi esélyegyenlőségi programjuk intézkedési tervében foglaltak megvalósításához.

2.A.2.9.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.2.9.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem kerül nagyprojekt megvalósításra.

2.A.2.9.5 Output indikátorok

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

14. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Támogatott szociális vállalatok száma	darab	ESZA	konvergencia	50	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.2.12. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz

Nem releváns.

2.A.2.13. Teljesítményi keretrendszer

15. táblázat: A prioritási tengely teljesítményi keretrendszere

Kidolgozás alatt.

2.A.2.15. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3. prioritás: infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében

2.A.3.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat

Az EFOP harmadik prioritási tengelye a *10. beruházás az oktatásba, készségek fejlesztésébe és az egész életen át tartó tanulásba* című tematikus célkitűzés első beruházási prioritására vonatkozó intézkedéseket foglalja magába.

A prioritási tengely kizárólag az Európai Regionális Fejlesztési Alapból kerül finanszírozásra.

A prioritási tengelyben **a Közép-magyarországi Régióban megvalósuló** fejlesztések is megjelenhetnek, ha azokról projektszinten objektív adatokkal alátámaszthatóan bizonyítható azok konvergencia régiókra történő visszahatása. Ez elsődlegesen a felsőoktatás terén jelentkezhet, lévén a hallgatók jelentős része a konvergencia régiókból érkezik.

***1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (3. prioritási tengely)* Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével (10.a)**

2.A.3.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

12. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés infrastrukturális fejlesztése a gyarapodó tudástőke érdekében

Az oktatási ágazat eredményessége, illetve fejlesztése szoros kapcsolatban áll a foglalkoztatás növelésével és a gazdasági növekedéssel, hiszen az oktatási ágazat célja elsősorban az, hogy a társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci elvárásokhoz alkalmazkodni tudó felelős állampolgárokat és munkavállalókat bocsásson ki a szocio-kulturális különbségek felszámolásával vagy legalább mérséklésével.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak

A hazai és nemzetközi felmérések akapján az aktuális oktatási rendszer ennek az elvárásnak nem elégséges módon tud megfelelni, és ez a magyar gazdasági fejlődést hosszú távon gátló körülmény. Ezt az elégedetlenséget fejezi ki a Széll Kálmán terv is: *A magyar gazdaság növekedése és a foglalkoztatás bővülése szempontjából komoly akadályt jelent, hogy az oktatási rendszer kibocsátási szerkezete és minősége sok tekintetben eltér a munkaerőpiac tényleges igényeitől.*[7]

Ám a gazdasági növekedés eléréséhez és a munkanélküliség csökkentéséhez nem elegendő csupán a

[7] A következő lépés. Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya 2012. április 47.o.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

fiatal állampolgárok végzettséghez juttatása. Legalább ennyire fontos, hogy az oktatási intézményekben olyan ismeretanyagot sajátítsanak el, amelyet a mindennapi életben és a munkahelyen hasznosítani tudnak. Így az oktatásnak az ehhez szükséges releváns tudást és készségeket, képességeket kell közvetítenie.

A köznevelés átalakításának fő céljai az oktatás, nevelés eredményességének javítása (versenyképes tudás, oktatási egyenlőtlenségek mérséklése), a köznevelés minőségének (hatékony és befogadó köznevelési rendszer) és struktúrájának megújítása és a minőségi köznevelléshez való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése.

A köznevelési intézmények beruházásainak célirányos támogatása a minőségi köznevelés megteremtéséhez szükséges. Elsősorban a demográfiailag növekvő, vagy stagnáló népességű településeken lévő intézmények fejlesztéseinek, valamint az oktatás méltányosságát, hatékonyságát és eredményességét szolgáló fejlesztések támogatásával a régiók közötti és régión belüli társadalmi kohézió, az országosan biztosított egyenlő esélyek és a korszerű iskola megteremtése Magyarország hosszú távú versenyképességéhez járul hozzá. A fejlesztéseknek hozzá kell járulniuk a befogadó köznevelési rendszer megteremtéséhez, nem támogatható olyan beruházás, amely szegregációt eredményező oktatás-szervezési gyakorlat folytatásához vagy fenntartásához vezethet. Támogatniuk kell a korai szelekció és a szabad iskolaválasztás oktatási esélyegyenlőségre gyakorolt negatív hatásainak elkerülését, az elkülönítő oktatásszervezés megelőzését, megakadályozását és felszámolását, azokat a tartalmi fejlesztéseket, amelyek célja a köznevelés hátránykompenzációs képességének javítása.

A felsőoktatási reformok kiemelt célja a végzettségi szint növelése, ennek érdekében a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők arányának növelése, valamint a túlfutók és a lemorzsolódok számának csökkentése. A reformok továbbá célja egy olyan Európa- és világviszonylatban versenyképes felsőoktatás megvalósítása, mely nem csak a magyar fiatalokat serkenti a hazai továbbtanulásra, hanem ide vonzza a külföldi hallgatókat és oktatókat is.

Kiemelt cél a felsőoktatás minőségének, hatékonyságának és nyitottságának fejlesztése, mely hozzájárul a felsőoktatásban való részvétel növekedéséhez.

A versenyképes tudás megszerzéséhez szükséges alapkompetenciák és ismeretek átadása érdekében az oktatás minden szintjén meg kell teremteni az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák oktatásának infrastrukturális feltételeit. Az iskolai környezet átalakítását, a nemformális és informális képzésre is alkalmas terek megteremtését úgy kell elvégezni, hogy támogassa az iskolai kudarcok csökkenését, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók integrációját. Az infrastrukturális fejlesztéseknél a tartalmi fejlesztésekkel összehangolt esélyegyenlőség-elvű támogatáspolitikát szükséges érvényesíteni, amely révén biztosítható a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szegregáció-mentes és egyenlő esélyű oktatása. A fejlesztések eredményeként olyan környezet jön létre, ahol mind a pedagógus, mind a diák, mind a betérő felnőtt jól érzi magát, bővíti tudását, fejleszti képességeit.

2.A.3.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.3.3.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

18. A gyarapodó tudástőke célját segítő szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

Az intézkedés célja az oktatási rendszert átfogó fejlesztések infrastrukturális megalapozása, támogatása az köznevelléstől a felsőoktatásig bezárólag, beleértve a nem formális és informális tanulási terek oktatási-képzési infrastruktúrával, eszközökkel való felszerelését.

A köznevelési ágazat eredményessége, hatékonysága illetve azok fejlesztése szoros kapcsolatban áll az EU 2020, NRP és az országspecifikus ajánlás által megfogalmazott foglalkoztatás növelésére és a gazdasági növekedésre, valamint a korai iskolaelhagyás csökkentésére irányuló céljaival, hiszen a köznevelési ágazat célja elsősorban az, hogy a társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci elvárásokhoz alkalmazkodni tudó felelős állampolgárokat és munkavállalókat bocsásson ki, a szocio-kulturális különbségek felszámolásával vagy legalább mérséklésével. A köznevelés akkor tudja ezen szerepét hatékonyan betölteni, ha a gyermekek, diákok és tanárok számára biztosítja a 21. század elvárásaink megfelelő fizikai környezetet.

A köznevelési intézmények infrastrukturális fejlesztése célzott, de azon belül átfogó módon valósul meg. Fő célja fokozni az adott intézmény eredményességét és emelni az általa nyújtott szolgáltatások minőségének színvonalát. Az eddigi fejlesztésekről készített átfogó értékelési jelentések tapasztalatai, továbbá a köznevelési stratégiát megalapozó részletes helyzetelemzés alapján a fejlesztések három alcélba sorolhatók be:

a) A minőségi és méltányos oktatás megteremtése érdekében a legtöbb problémával küzdő, legalacsonyabb teljesítményt nyújtó intézmények felzárkóztatása érdekében azok infrastrukturális feltételeinek javítása: elsősorban a demográfiailag növekvő, vagy stagnáló népességű településeken lévő intézmények, továbbá a befogadó-elvű oktatás-szervezési gyakorlaton alapuló, méltányosságot, hatékonyságot és eredményességet javító fejlesztések valósulhatnak meg. Nem támogatható olyan beruházás, amely szegregációt eredményező oktatás-szervezési gyakorlat folytatásához vagy fenntartásához vezethet. Így a fejlesztések elősegítik a gyermekek, diákok hátránykompenzációját, továbbá hozzájárulunk a régiók közötti és régión belüli társadalmi kohézió erősítéséhez.

b) A nevelést segítő szolgáltatások lebonyolításához szükséges infrastrukturális fejlesztések, melyek kiterjednek az egész napos iskolai nevelés és a mindennapi testnevelés feltételeinek megteremtésére, az alapinfrastrukturális feltételeken túlmutató minőségi oktatási környezet kialakítására (elsősorban a természettudományi, nyelvi és a műszaki területen), valamint a nevelést segítő, nem formális többlet szolgáltatások nyújtására (amelyek javítják a diákok motivációját, művészeti kompetenciáit, tanulási kedvét és erősítik a közösségi aktivitásukat, a tanár-diák közötti együttműködést, közös munkát).

A fejlesztéseket igényfelmérés alapozza meg, ami az intézmények infrastrukturális ellátottságának és állapotának a számba vételére terjed ki, s a kapacitások és azok minőségi színvonalának felmérését eredményezi.

A felsőoktatási beavatkozások kiemelt célja a végzettségi szint növelése, ennek érdekében a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők arányának növelése. Ez elsősorban a túlfutók és a lemorzsolódok számának csökkentésével, az élethosszig tartó tanulás keretében a továbbképzésben résztvevők növelésével, illetve a hallgatói mobilitás növelésével lehet elérni. E mellett a versenyképesség növelése érdekében a külföldi – elsősorban más EU tagállamokból érkező – hallgatókat és oktatók vonzása is a beavatkozások fókuszában állnak. A beavatkozások másik iránya a minőségi megújulás és a gazdasági igényeknek való jobb megfelelés elősegítése, az országspecifikus célokban is megfogalmazott, a képzés és a munkaerőpiaci átmenet rugalmasságát támogató infrastrukturális beruházások biztosítása. Az infrastrukturális beruházások szolgálják a tudásháromszög kiépítését és duális-kooperatív képzés mellett jelentkező innovatív vállalati-felsőoktatási képzési együttműködések eszköz oldalát is támogatják.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Kiemelt területek a duális-kooperatív képzés gyakorlóhelyeinek és a vállalati-felsőoktatási képzési együttműködések infrastrukturális fejlesztése és ehhez eszközök beszerzése; közösen fejlesztendő gyakorlati képzőhelyek, az egész életen át tartó tanulás keretébe tartozó felsőoktatási át- és továbbképzési infrastruktúra fejlesztése; a távoktatás és a nyílt forrású tanulás infrastruktúrájának kiépítése, fejlesztése; a hatékony gyógyításhoz és prevencióhoz kapcsolódó gyakorlati oktatást és a képzést támogató klinikai skill laborok fejlesztése; egészségnevelési és -fejlesztési szempontokat, a fizikai aktivitás növelését szem előtt tartó beruházások, korszerűsítések, eszközbeszerzések; a hallgatói és oktatói mobilitáshoz kapcsolódóan egyes intézmények esetében a kollégiumok épületének modernizációja; a felsőoktatási intézmények "harmadik missziójához", vállalkozóiság növeléséhez és társadalmi szerepvállalásának növeléséhez kapcsolódó eszközfejlesztések.

Az intézkedés tartalmazza a nem formális és informális tanulási alkalmak, képzések, programok és szolgáltatások lebonyolításhoz szükséges eszközök beszerzését és infrastrukturális fejlesztését. Az intézkedés keretében sor kerül a közgyűjteményi és közművelődési intézmények, egyházi és civil szervezetek célirányos infrastrukturális fejlesztésére és eszközök fejlesztésére, amely alkalmassá teszi őket az ott őrzött tudásvagyon mindenki számára elérhetővé tételére.

Magyarország felsőoktatási kapacitásának meghatározó része a Közép-magyarországi Régióban helyezkedik el, mely kapacitást többségében a nem e régióban élő hallgatók veszik igénybe. Mindezeken túl számos felsőoktatási oktatási-kutatási kapacitás és szolgáltatás kizárólag a KMR-ben található, azaz egyes képzésekben a KMR-beli intézmény szolgáltat az egész országnak, így a konvergencia régióknak is. Erre tekintettel több felsőoktatási célú fejlesztés a Közép-magyarországi Régióban valósul meg.

Az intézkedés tartalmazza egyúttal a *Nemzeti Közszolgálati Egyetem campusának fejlesztését* célzó nagyprojektet is.

Területi kihatás: konvergencia régiók

Beavatkozások célcsoportja: a köznevelési és felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók

Lehetséges kedvezményezettek: köznevelési intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil és egyházi szervezetek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

2007-2013-as tervezési időszak fontos tapasztalata, hogy részletes kereslet- és kapacitás felmérés alapján az így beazonosítható problématérképekre alapozott célzott, normative típusú finanszírozási rendszer keretében támogassuk a fejlesztéseket a köznevelési rendszer helyi, egységes elvárás rendszerét képviselő tankerületek szakmai felügyelete mellett. A felsőoktatási infrastrukturális beruházások esetében átfogó beruházási programok valósultak meg, emiatt a beruházásokat az ebből kiamaradt és hosszú távon fenntartandó campusokra, telephelyekre, illetve célzott tématerületekre, fejlesztési irányokra szükséges koncentrálni.

2.A.3.3.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A beruházási prioritás keretében tervezett beruházásoknak minden esetben meg kell felelniük az általános kritériumoknak:

- költséghatékonynak kell lenniük,
- jövőbeni működtetésüknek pénzügyi és funkcionális tekintetben fenntarthatónak kell lennie, illetve
- kapcsolódniuk kell a releváns oktatási területre vonatkozó hatályban levő szakpolitikai stratégiához.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Specifikus kiválasztási kritériumok a köznevelési intézmények esetében azzal, hogy az alábbi témacsoportokból a konkrét konstrukció céljától függően kerül a szempontrendszer összeállításra:

a) diákok teljesítménymérési adatai
   - ✓ az országos kompetenciaméréseken (a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. §-a) az egyes köznevelési intézmények által elért szint

b) demográfiai adatok
   - ✓ korai iskolaelhagyók aránya az elmúlt 5 évben

c) intézményi adatok
   - ✓ intézmény férőhely kihasználtsága

d) fejlesztési eredmények
   - ✓ nem részesülhet infrastrukturális támogatásban azon oktatási intézmény, ami ERFA alapú támogatást kapott a 2007-2013-as programozási időszakban

Specifikus kiválasztási kritériumok a köznevelési infrastruktúra esetében:
» hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok aránya a köznevelési intézményben
» kiemelt figyelmet érdemlő, sajátos nevelési igényű diákok aránya a köznevelési intézményben
» alapfeladat-ellátáshoz szükséges infrastruktúra hiánya a mindennapos iskolai testnevelés megvalósításához
» nevelési feladathoz kapcsolódó infrastrukturális hiányok az egész napos iskolai nevelésre áttérő intézmények esetében

Specifikus kiválasztási kritériumok a felsőoktatási infrastruktúra esetében:
» a felsőoktatási intézmény érintett hallgatói körének nagysága
» a fejlesztés illeszkedése intelligens szakosodás stratégiákhoz
» a fejlesztés illeszkedése a kiemelet tématerületekhez
» a fejlesztés illeszkedése az intézményi profilhoz és hosszú távú stratégiájához
2007-2013-as tervezési időszakban megvalósult beruházásokhoz képest hiányterület vagy hosszú távon fenntartandó, de nem fejlesztett campus / telephely

Specifikus kiválasztási kritériumok a nonformális és informális képzési helyek esetében:
» a megcélzott célcsoport nagysága, különös tekintettel a hátrányos helyzetűekre

2.A.3.3.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.3.3.4 Tervezett nagyprojektek

A 18. számú intézkedésben kívánjuk megvalósítani a *Nemzeti Közszolgálati Egyetem campusának fejlesztését* célzó nagyprojektet. A projekt célja a Nemzeti Közszolgálati Egyetem működéséhez szükséges oktatási, igazgatási, speciális képzési, testnevelési és egyéb kiszolgáló (étkeztetés, hallgatói központ, konferenciaterem, üzemeltetés stb.), valamint kollégiumi funkciókat befogadó létesítmények rekonstrukciója, fölépítése, és az Orczy kert mint közpark rehabilitációja, egyetemi campus funkcióval bővítve.

Ennek során megtörténik a Pollack Mihály által tervezett, 200 éves, évtizedek óta részben üresen álló Főépület teljes műemléki és belsőépítészeti rekonstrukciója 22.400 m² alapterületen, felújításra kerül a Hungária körúti Nemzeti Közszolgálati Egyetem kollégium 10.000 m² alapterületen, megvalósul egy új (Közigazgatás-tudományi Kar, illetve Rendészettudományi Kar) oktatási épület 19.300 m² alapterületen, Hallgatói Központ és kültéri sportpályák épülnek. Épül egy új testnevelési csarnok és uszoda 11.050 m² alapterületen, lőtér, lövészklub, RTK taktikai blokk, RTK kollégium, valamint egy gyaloghíd is épül. Átépül a lovarda és az istálló, ezen felül a történeti kert is helyreállításra kerül. Ezzel megvalósul egy, a kulturális örökség részét képező történeti kert, és egy részben rozsdaövezeti terület rehabilitációja, Budapesten pedig bővül a belvárosi zöldfelület. Mindezek együttesen igen

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

kedvező hatással bírnak az életminőségre és rendezettebbé, egységesebbé válik a környék városképi elrendezése is.

Fentieken túl a Campus és a park rehabilitáció együttesen megvalósítja egy szlömösödő, részben rozsdaövezetivé vált korábbi történeti kert és közterület városrészi rehabilitációját, revitalizálását, valamint egy közbiztonságilag érzékeny területen, jó tájolással jelenik meg a rendőrtiszti képzéshez szükséges létesítmények egy része, így bizonyosan javul a közbiztonság a Józsefvárosban.

A projekt racionalizálja a közszolgálatban dolgozók képzésének infrastruktúráját, hiszen az eddig elszórt, sok esetben párhuzamos képzési modulokat fenntartó képzési helyszíneket fizikailag is egy helyszínre telepíti. Új oktatási épület, tantermek, hallgatói központ, a képzés fizikai részét elősegítő sportlétesítmények, valamint kollégiumi kapacitások bővítését is tartalmazza. A közszolgálatban dolgozók egész életen át tartó képzése szintén a Campusban fog történni.

A beruházás túlmutat egy régión, országos jelentőségű, hiszen egyetlen képzési központként, az egész országra kiterjedően végzi a honvéd-, illetve a rendőrtiszti és a katasztrófavédelmi felsőfokú képzést, valamint a közigazgatásban dolgozó felsőfokú végzettségű szakemberek döntő többsége is ebből az intézményből fog kikerülni. Az egyetemi képzés mellett itt valósul meg az ország egyik legjelentősebb felnőttképzési központja is, amelyben a közszolgálatban dolgozók élethosszig tartó továbbképzését is végzik.

A fejlesztés egyúttal kapcsolódik az EFOP 5. *Jó állam* prioritási tengelyéhez azzal, hogy a fejlesztés eredményeként az eddiginél hathatósabban lehet végrehajtani a kormányzati feladatellátás színvonalának növelését, az igazságügyi humánerőforrás fejlesztését, a közszolgálati utánpótlás biztosítását, illetve a közigazgatási dolgozók képzését.

2.A.3.3.5 Output indikátorok

16. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Támogatott köznevelési infrastruktúra	m^2	ERFA	kevésbé fejlett régiók	50000	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.3.4. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz

A prioritási tengelyben megvalósulnak mind a társadalmi innovációba, mind a transznacionális együttműködésbe tartozó műveletek. Ezeket a 6. számú prioritási tengely tartalmazza, így azok részletes kifejtése is ott olvasható.

2.A.3.5. Teljesítményi keretrendszer

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

17. táblázat: A prioritási tengely teljesítményi keretrendszere

Kidolgozás alatt.

2.A.3.6. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket

Kidolgozás alatt.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4. prioritás: gyarapodó tudástőke

2.A.4.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat

A gyarapodó tudástőke elnevezésű 4. prioritási tengely két tematikus célkitűzéshez járul hozzá az alábbiak szerint:

- ✓ *10. beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba* című tematikus célkitűzés alatt
  - » a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkori nevelésben, mind a köznevelésben − 10.b) és
  - » a felsőfokú oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése és a végzettségi szintek emelése érdekében − 10.c), továbbá
- ✓ *1. a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése* elnevezésű tematikus célkitűzés ESZA támogatása az ESZA rendelet 3. cikk, 2 bekezdés c) pontja alapján, a 10. tematikus célkitűzésen keresztül valósul meg
  - » a kutatás, a technológiai fejlődés és az innováció ösztönzése posztgraduális képzések kidolgozása, kutatói képzési programok, valamint a felsőoktatási intézmények, kutató- és technológiai központok és vállalkozások közötti hálózatépítő tevékenységek és partnerségek révén).

A 10. tematikus célkitűzés felsőoktatási beruházási prioritásán keresztül – összhangban az ESZA célkitűzéseivel – támogatásra kerülnek az 1. tematikus célkitűzést megalapozó humán fejlesztések, mert a felsőoktatási intézmények teszik ki a magyarországi kutatási kapacitások felét, s egyes kutatási területek szinte kizárólag a felsőoktatási intézményekben találhatók meg. Az ERFA és a GINOP K+F+I fejlesztéseihez szükséges humánkapacitás bővítést a felsőoktatási képzések biztosítják (doktori képzés, fejlesztő mérnök képzés, innovációs szakember képzés), ezek bővítése és a felsőoktatási részvétel növelése szükséges a magas hozzáadott értékű iparágak humán, azaz ESZA fejlesztések révén történő megalapozásához. A felsőoktatási intézmények képzési kapacitásai és minősége nagyban – elsősorban az egyetemek esetében – összefügg a kutatási kapacitásokkal: egyfelől biztosítani kell az új kutatási eredmények becsatornázását a képzésbe, másfelől az intézmények minőségét, rangsorbeli pozícióját, ezáltal magyarországi és külföldi hallgatóvonzó képességét növeli. A kutatási nemzetközi beágyazottság növelésére irányuló felsőoktatási fejlesztések hozzájárulnak ahhoz, hogy a magyarországi intézmények minél magasabb minőségű képzési és kutatási szolgáltatásokkal járuljanak hozzá az intelligens szakosodás stratégiákhoz, a makroregionális együttműködések kiterjesztéséhez és az Európa Kutatási Térség hatékonyságának növeléséhez. Vagyis az felsőoktatási képzési és az alapkutatások célzó fejlesztések csak együttesen képzelhető el hatékonyan.

A programban tervezett K+F+I rendszert támogató intézkedések és a felsőoktatási humán jellegű fejlesztések összeforrtak, ezek egy helyről történő támogatása szinergikus hatású. Az 1. tematikus célkitűzés humán erőforrás fejlesztését szolgáló beavatkozásai önálló stratégiai célt szolgálnak, de összhangban az ESZA által lehetővé tett módon.

E megoldás egyszerre biztosítja a tematikus célok szerinti elkülönítés lehetőségét és a program végrehajtása során az adminisztráció csökkentését.

A prioritási tengelyben **a Közép-magyarországi Régióban megvalósuló** fejlesztések is megjelenhetnek, ha azokról projektszinten objektív adatokkal alátámaszthatóan bizonyítható azok

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

konvergencia régiókra történő visszahatása.

A prioritási tengely kizárólag az Európai Szociális Alapból kerül finanszírozásra.

***1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (4. prioritási tengely)* A korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkori nevelésben, mind a közoktatásban (10.b)**

2.A.4.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

13. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: A köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelése

Cél a minőségi és méltányos köznevelés megteremtése.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak

A nemzetközi tanulói teljesítménymérések és a hazai kompetenciamérések adatai alapján iskolák és iskolatípusok közötti különbségek Magyarországon igen nagyok. Az eredmények azt mutatják, hogy a tanulók közötti különbségek már az iskola kezdő szakaszában jelentkeznek, és a különbség minden iskolafokozatban tovább nő. A szülők iskolai végzettsége nagyobb arányban befolyásolja a gyermek tanulmányi eredményeit, mint az OECD-országokban általában, és a szülők foglalkozása – az OECD-országok közül – nálunk határozza meg legerőteljesebben az iskolai teljesítményt, vagyis az oktatási rendszer nem képes csökkenteni a tanulók hátrányait, illetve minden tanuló számára a családi háttértől függetlenül biztosítja a színvonalas oktatáshoz való hozzáférést.

A köznevelés alsó tagozatának végére kialakuló tanulók közötti teljesítménykülönbségek az alapkészségek tekintetében a felső tagozat végére is megmaradnak, tovább mélyülnek a középfokú oktatás végéig. Az oktatás nem biztosítja eléggé a munkaerő-piaci részvételhez szükséges alapvető készségeket, az egészségkultúrát, nem alapozza meg kellő mértékben az egész életen át tartó tanulást. A köznevelés intézményei nem csökkentik eléggé a családi háttérből és szocio-kulturális környezetből adódó hátrányokat, ezzel hozzájárulnak a hátrányos társadalmi helyzet továbbörökítéséhez.

A beavatkozások kiemelt célja ezért a köznevelési rendszer esélyteremtő szerepének javítása, a képzettségi szint növelése és a korai iskolaelhagyás arányának csökkentése.

A különböző társadalmi hátrányok kompenzálásának legkorábbi, ezért leghatékonyabb terepe a kora kisgyermekkori nevelés. A hátrányos helyzetű gyermekek iskoláskor előtti kognitív lemaradása már 3-4 éves korukban elkezdődik, mely az óvodáztatás kiterjesztése révén hatékonyan csökkenthető. Az európai összehasonlításban is magas óvodáztatási arány mellett azonban nagyok a hozzáférésben a területi egyenlőtlenségek, és a hátrányos helyzetű térségekben, a romák által sűrűbben lakott régiókban az óvodáztatás alacsonyabb arányú.

A tartalmi fejlesztések egyik hangsúlyos eleme a korai szelekció és a szabad iskolaválasztás oktatási esélyegyenlőségre gyakorolt negatív hatásainak elkerülése: a befogadó oktatás megteremtése, olyan oktatás-szervezési gyakorlatok támogatása, amelyek heterogén összetételű tanulói csoportok pedagógiai differenciálás mellett történő oktatását segítik, az egyéni sajátosságokhoz és szükségletekhez alkalmazkodó korszerű pedagógiai módszerek elterjesztése; a sérülékeny társadalmi csoportokhoz tartozó tanulók iskolai sikerességének támogatása szakmai-tartalmi fejlesztéssel; oktatási esélyegyenlőséget javító, antidiszkriminációs – a jogellenes elkülönítés megelőzését, megakadályozását és felszámolását szolgáló – intézkedések megvalósítása. A tartalmi fejlesztések

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

esélyegyenlőséget javító célkitűzéseit a beruházásoknak is elő kell segíteniük, összehangolt módon kell támogatniuk.

A hátrányok kompenzálásában, a korai iskolaelhagyás megelőzésében a köznevelési szolgáltatások mellett fontos szerepet játszik a köznevelés rendszerén kívüli nemformális és informális tanulási lehetőségekhez és formákhoz való hozzáférés javítása és bővítése, melyeknek egyúttal felkészítő és átmeneti szerepük van a formális oktatásban, szakképzésben való nagyobb részvétel iránti motivációk felkeltésében. Az oktatásba való visszatérést vagy a munkaerő-piacra való belépést segítik továbbá a köznevelési intézmények, szakmai szolgáltatók, kulturális és egyéb szervezetek együttműködésében megvalósuló nemformális és informális tanulási lehetőségek, a „második esély" programok (pl.: Híd program, , második esély gimnázium stb.) valamint a tanodák. A motiváció felkeltése és fenntartása és a szocio-kulturális hátrányok csökkentése érdekében egyéni ösztönzők rendszerére is szükség van.

A beruházási prioritásban tervezett intézkedések hatékony végrehajtásával javulnak a köznevelési rendszerből kikerülő tanulók alapkészségei és kompetenciái, továbbá megfelelő kompetenciákkal és versenyképes ismeretekkel, végzettséggel rendelkeznek majd, továbbá csökken a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében az iskolai fokozatokon belüli lemorzsolódás és a korai iskolaelhagyás, a továbbtanulási eredmények javulnak, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók végzettségi szintje emelkedik, azon belül kiemelten nő az érettségit adó képzésbe bekerülők és érettségi vizsgát szerzők, felsőoktatásban továbbtanulók száma.

Az Európai Bizottság pozíciós papírjában javasolt területek fejlesztése részét képezi ezen beruházási prioritásnak, s többek között ide tartozik az idegen nyelvtudás fejlesztése, a vállalkozási ismeretek és a műszaki ismeretek oktatása.

A pedagógusok szakmai felkészültségén és hozzáállásán, teljesítményén keresztül lehet nagyrészt a gyerekek eredményeit is javítani, melyhez nélkülözhetetlen, hogy megfelelő tudással, kompetenciával, ambícióval, motivációval rendelkezzenek. Ezért a képzési tartalmak és a nevelés, oktatás minőségének javítása mellett fontos a pedagógusok folyamatos szakmai fejlesztése, felkészítésük a korszerű pedagógiai módszerek alkalmazására, az intézmények közötti együttműködések erősítése, valamint a jó intézményi gyakorlatok elterjesztése. További alcél a köznevelési intézmények teljesítményét mérő, és a tartósan alul teljesítő intézmények és a lemorzsolódáshoz vezető tényezők azonosítására alkalmas objektív rendszer bevezetése, valamint a köznevelési rendszer megkezdett átalakításának befejezése.

A potenciális beavatkozások magukban foglalják a pedagógusok képzését és folyamatos szakmai fejlesztését, újfajta pedagógiai módszertanok, jó gyakorlatok alkalmazását, a korai iskolaelhagyás csökkentését célzó speciális programok megvalósítását, a tanulók számára a felzárkóztatást, tehetséggondozást, készségfejlesztést segítő programok megvalósítását, valamint a pedagógiai szakmai szolgáltatások és szakszolgálatok fejlesztését.

A fejlesztéspolitikai értékelések tapasztalatai szerint a köznevelésen belüli humán fejlesztések esetében alapvetően a pályázói szándék és a kapacitás befolyásolta, hogy hol, melyik intézmény valósított meg programot, ami nem kedvezett a stratégiai szempontból kiemelt jelentőségű, de általában gyengébb pályázási kapacitással bíró nehéz helyzetben lévő intézményeknek. Ennek elkerülése érdekében 2014-től szakmailag egységes fejlesztési program kerül végrehajtásra.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

18. táblázat: eredmény indikátorok

ID*	Indikátor	Régiókategória	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célérték hez	Bázis év	Célérték (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
1.	Programból való kilépéskor magasabb munkaerőpiaci státuszban lévő résztvevők száma	konvergencia régiók	fő	nem releváns	0	fő	2013	10000	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.4.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.4.3.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Az intézkedések címei:

19. A minőségi oktatáshoz, neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása, korai iskolaelhagyás csökkentése
20. A neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása a nem formális és informális tanulási formákon keresztül

19. A minőségi oktatáshoz, neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása, korai iskolaelhagyás csökkentése

A köznevelési ágazat fejlesztése szoros kapcsolatban áll az EU 2020, a NRP és az ország specifikus ajánlás által megfogalmazott foglalkoztatás növelésére és a gazdasági növekedésre, a társadalmi és területi különbségek mérséklésére, valamint a korai iskolaelhagyás csökkentésére irányuló céljaival, hozzájárul a Köznevelési, illetve a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia megvalósításához. A köznevelési ágazat stratégiai célja, hogy a társadalmi, gazdasági és munkaerő-piaci elvárásokhoz alkalmazkodni tudó felelős állampolgárokat és munkavállalókat bocsásson ki, a szocio-kulturális különbségek mérséklésével.

Az intézkedés négy alintézkedésen keresztül támogatja a köznevelés eredményességének, hatékonyságának és hátránykompenzáló szerepének javítását annak érdekében, hogy a köznevelésből sikeresen kikerülő gyermekek legyenek felvértezve a boldogulásukhoz szükséges képességekkel.

Az intézkedés esélyteremtő és kompetencia fejlesztést célzó beavatkozásai megalapozzák a köznevelési rendszerből a felsőfokú továbbtanulás lehetőségének bővítését, a felsőfokú végzettségi szinttel rendelkezők növekvő számának elősegítését.

1. Korai iskolaelhagyás csökkentése, a képzettségi szint növelése, a köznevelési rendszer esélyteremtő szerepének javítása

Az alintézkedés feladatait - a köznevelési stratégia beavatkozásaival összhangban – az alábbi három műveleten keresztül valósítja meg:

a) a korai iskolaelhagyás arányának csökkentése,

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

b) a befogadó nevelés támogatása és

c) a nemzetiségi nevelés-oktatás szakmai támogatása.

Az alintézkedés hozzájárul az EU 2020 Stratégiában megfogalmazott korai iskolaelhagyás csökkentéséhez mind a megelőzést szolgáló, mind az intervenciós, mind a kompenzációs téren.

Az alintézkedés elsősorban a korai iskolaelhagyás arányának csökkentését célzó megelőző és intervenciós intézkedéseket és programok fejlesztését, valamint azok intézményekben történő adaptációját, illetve minél szélesebb körben történő terjesztését foglalja magában. Ennek megfelelően az alintézkedés része a korai iskolaelhagyás jelenségének országos, regionális és helyi szintű azonosításának, nyomon követhetőségének a biztosítása, intervenciós módszerek fejlesztése és minél nagyobb területi hatókörben történő terjesztése.

A megelőzést szolgáló szakpolitikák részeként az alintézkedés támogatja a magas színvonalú kisgyermekkori nevelés rendszerét a koragyermekkori ellátórendszer hiányterületeinek feltárásával, intézkedési és cselekvési terv kidolgozásával, valamint az azonos mutatókon alapuló minőségi kisgyermeknevelés intézményi fejlesztési programjainak egységes és ellenőrzött protokolljának és hatásvizsgálatának kidolgozásával.

Szintén az alintézkedés részét képezi a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok iskolai sikerességének elősegítését célzó beavatkozások támogatása, a szükséges tartalmi-tantervi és módszertani ismeretek kialakítása és terjesztése, a pedagógiai módszertani kultúra megújítása (új képzési tartalmak kifejlesztése) és annak helyi, intézményi szinten történő adaptációja, a lemorzsolódási jelzőrendszer bevezetése és országos működtetése, továbbá a veszélyeztetett helyzetű gyerekek/tanulók iskolai sikerességének megteremtése érdekében érintett csoportok (kiemelten: szülők, pedagógusok, segítő szakemberek) együttműködésének támogatása.

Cél továbbá a köznevelési és középfokú oktatási intézményekben a korai iskolaelhagyást hatékonyan megelőző iskolai szociális munka szolgáltatásainak kialakítása és működtetése a tanulókra és pedagógusokra káros agresszív viselkedési formák kialakulásának megelőzése és kezelése érdekében. Az alintézkedés kiterjed a szolgáltatásokban dolgozó, vagy dolgozni kívánó szakemberek képzésére, nagy lefedettségű szolgáltató hálózat kialakítására, a megfelelő szocializáció, a társas viselkedési formák elsajátításában alkalmazott módszerekkel prevenciós hatások elérésére a köznevelésen kívüli eszközök használatával, valamint a szolgáltatásnyújtáshoz szükséges alapvető eszközök és feltételek biztosítására.

További feladat a tartósan alulteljesítő intézmények minőségi köznevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztési támogatása egyedi, mentorált fejlesztési programokkal, a nemzeti szintű befogadó neveléssel kapcsolatos adatgyűjtési rendszer felállítása, közvetlen szülői tájékoztatás fejlesztése.

Fontos az SNI gyermekek fejlesztését szolgáló eszközök (eljárások, módszerek) fejlesztése, minőségbiztosításának és hozzáférhetővé tételének támogatása, az SNI tanulók munkaerő-piacra történő átvezetését szolgáló programok megvalósítása, továbbá a gyógypedagógiai intézmények együttnevelést támogató szerepének erősítése, a tanulók többségi iskolákba történő felkészítésének és az együttnevelésben részt vevők folyamatos támogatása érdekében.

Az alintézkedés keretében támogatásra kerül az országos nemzetiségi pedagógiai szakmai szolgáltatások rendszerének kiépítése, a nemzetiségi pedagógus-továbbképzési rendszer kialakítása nyelvterületenként és beépítése a pedagógiai szakmai szolgáltatás rendszerébe, a meglévő kapacitások figyelembevételével és a hiányzó nemzetiségi nyelvi és szaktárgyi pedagógus-továbbképzések kidolgozásának támogatása, valamint beépítése a pedagógiai szakmai szolgáltatások rendszerébe.

Nemzetiségi területeken alkalmazható mérési-értékelési eszközök kidolgozásának támogatása, a nemzetiségi tehetséggondozás eszközrendszerének fejlesztése, a nemzetiségi nevelés-oktatás feladataihoz kapcsolódó tanórán kívüli tevékenységek támogatása, továbbá a kétnyelvű, illetve anyanyelvű oktatási modellek megismertetése, népszerűsítése.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. A pedagógusi életpálya és a pedagógusok folyamatos szakmai fejlesztése

Az alintézkedés feladatait - a köznevelési stratégiával összhangban – az alább két műveleten keresztül valósítja meg:

a) a pedagógusképzés folyamatos hozzáigazítása a megújuló köznevelési rendszer és a társadalom igényeihez és
b) a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésének biztosítása.

Az alintézkedés az alábbiakban járul hozzá az EU 2020 stratégiában megfogalmazott korai iskolaelhagyás csökkentéséhez:

- intervenció terén oktatási intézmények szintjén az oktatás és képzés minőségének javításával, a korai figyelmeztető jelekre történő reagálással és a korai iskolaelhagyás kockázatának kitett tanulók, illetve tanulói csoportok számára nyújtott célzott támogatással elkerüljék a korai iskolaelhagyást. E szakpolitikák a kisgyermekkori neveléstől és gondozástól kezdve a felső középfokú oktatásig minden oktatási szinttel foglalkoznak. A pedagógusok szakmai fejlődésének biztosítása nagymértékben hozzájárul a képzés minőségének javításához, a korai intervenció végrehajtásához;
- az iskola vagy a képzési intézmény szintjén a korai iskolaelhagyás elleni küzdelmet célzó stratégiák átfogó iskolafejlesztési politikába épülnek be. E stratégiák célja, hogy pozitív tanulási környezetet teremtsenek, támogassák a pedagógiai minőséget és innovációt, fejlesszék a tanári kar kompetenciáit a társadalmi és kulturális sokszínűség kezelése terén, valamint módszereket alakítsanak ki az erőszak és a zaklatás elleni küzdelemhez. Ennek biztosításához járul hozzá az alintézkedés.

A pedagógus munka minőségének javítása összefüggő, több elemre építő átfogó életpálya modellben tud megvalósulni, melyben a folyamatos szakmai fejlesztés és az alkalmazás, előmenetel, jutalmazás komplex egységet alkot. Az alintézkedés keretében támogatjuk egyrészt a pedagógus pálya vonzóbbá tételét, másrészt a pedagógusok szakmai felkészültségének, elkötelezettségének növelését célzó programokat. Az alintézkedés keretében a pedagógusokat érintő képzések, továbbképzések valósulnak meg (támaszkodva a 2007-13-as időszakban kifejlesztett képzésekre, nagyrészt ezek aktualizálásával) az alapképzések területén, a kulcskompetenciák vonatkozásában és a természettudományos, nyelvi oktatás, továbbá a felzárkóztatás, tehetséggondozás területén. Támogatjuk a lemorzsolódást megelőző programok és komplex fejlesztő csomagok pedagógiai-módszertani alkalmazására való felkészítésüket. E mellett támogatjuk olyan programok kidolgozását, megvalósítását, amely folyamatos szakmai fejlődési lehetőséget biztosít számukra, differenciált tanulással és heterogén tanulói közösséggel kapcsolatos, valamint ösztönzi a határon kívüli és belüli mobilitásukat, lelki egészségvédelmüket.

3. Tartalmi, módszertani fejlesztések

Az alintézkedés feladatait – a köznevelési stratégiával összhangban – az alább négy műveleten keresztül valósítja meg:

a) a tanulói ismeretek és attitűdök szintjének emelése, fejlesztése;

b) a pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztése összhangban az új tantervi-tartalmi szabályozókban megjelenő követelményekkel;

c) az új tantervi-tartalmi szabályozóknak megfelelő taneszközök fejlesztése, bevezetése, elterjesztése; továbbá

d) a pedagógiai kreativitás és újítás, valamint a tehetség támogatása a köznevelés minden szintjén.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az alintézkedés az alábbiakban járul hozzá az EU 2020 stratégiában megfogalmazott korai iskolaelhagyás csökkentéséhez:

- pozitív tanulási környezetet megteremtése, a pedagógiai minőség és innováció támogatása, a tanári kar kompetenciáinak fejlesztése a társadalmi és kulturális sokszínűség kezelése terén, valamint az erőszak és a zaklatás elleni küzdelemhez módszerek kialakítása hozzájárul a korai iskolaelhagyás elleni küzdelemhez;
- a tanároknak és az iskolavezetőknek nyújtott képzés és továbbképzés segít, hogy megbirkózzanak az osztály sokszínűségével, hogy támogassák a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulókat, és hogy megoldják a problémás tanítási helyzeteket, az ebben az intézkedésen kidolgozott módszertani anyagok és megoldások segítik a pedagógusokat ilyen téren is.

Az alintézkedés támogatja az új tartalmi szabályozók által meghatározott tanulói készségek és képességek, kulcskompetenciák elsajátítását elősegítő támogató eszközrendszer továbbfejlesztését, működtetését. Az új tartalmakhoz kötődő - 2007-13-as időszakban kifejlesztett tartalmakra épülő – készségfejlesztő programok, eszközök kidolgozása: az alapkészségek (írás, olvasás, számolás) fejlesztésére orientált és differenciált, a XXI. század technológiai eredményeit is felhasználó pedagógiai gyakorlat elterjedését támogató fejlesztéseket. Az alintézkedés része az LLL kulcskompetenciák és transzverzális képességek (pl.: innováicó, kreativitás, vállalkozókészség, idegen nyelv tudás, stb.) fejlesztése, valamint a horizontális kulcskompetenciák (a digitális kompetencia, a tanulás tanulása, a kezdeményezőkészség, a vállalkozói készségek és a kulturális tudatosság, környezet és egészségtudatosság) megszerzésének támogatását szolgáló fejlesztések.

Az alintézkedés célja tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztése digitális taneszközök és digitális tartalmak fejlesztésével vagy honosításával, valamint azok tanórai használatának elősegítésével - a 2007-13-as időszak módszertani és eszközfejlesztéseire építve –, cél továbbá a tanulók információkezeléssel kapcsolatos készségeinek bővítése.

Az alintézkedés keretében készül az új tantervi-tartalmi szabályozókban megjelenő követelményekkel összhangban a HH/HHH, SNI tanulók tanításának módszertana. Az alintézkedés támogatja a pedagógusok felkészítését a sajátos nevelési igényű tanulók infokommunikációs készségeinek fejlesztése céljából, továbbá sajátos nevelési igényű tanulók részére digitális taneszközök fejlesztését és rendelkezésre bocsátását tanulási céllal.

Az alintézkedés támogatja az egységes tanulói teljesítményértékelési standardok kidolgozását és bevezetését. A meglévő nemzetközi és hazai teljesítménymérések rendszerbe integrálása, az egységes fizikai állapotfelmérő rendszer bevezetése.

Az alintézkedés feladata a pedagógiai kreativitás és újítás, valamint a tehetség támogatása a köznevelés minden szintjén, olyan helyi programok, kezdeményezések támogatásával, amelyek a minőségi köznevelés fejlesztéséhez tudnak jelentős hozzáadott értéket biztosítani. Az alintézkedés kiterjed a pedagógusokra, a diákokra, módszertani fejlesztésekre egyaránt. Részét képezi a pedagógusok motivációjának, szakmai elkötelezettségének ösztönzése, a pedagógiai kreativitás és kezdeményezőkészség fejlesztését célzó módszertani ajánlások és eszközök kidolgozásának és terjesztésének támogatása, a reáltárgyakat oktató pedagógusok közötti kapcsolatépítés bátorítása, a matematikai, a természettudományos és a műszaki oktatás valamint a kutatói-tudományos világ és a munka világának az összekapcsolását segítő kooperációk kialakítása.. A diákok számára a kreativitást és az innovációs készségek fejlesztését célzó programok, módszerek biztosítása. Részét képezi továbbá a tehetséggondozás rendszerének kialakítása, működtetése, a diákok életpálya nyomon követési rendszerének a felállítása.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4. A köznevelés ágazati és intézményi irányításának fejlesztése az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és az egyenlőtlenségek csökkentése érdekében

Az alintézkedés feladatait - a köznevelési stratégiával összhangban – az alább három műveleten keresztül valósítja meg:

a) tényeken alapuló szakpolitika és gyakorlat révén fenntartható, költséghatékony köznevelés és ágazatirányítás fejlesztése;
b) a köznevelés ágazat teljes standard irányítási, minőség értékelési rendszerének kialakítása;
c) a pedagógiai szakmai szolgáltatások és a pedagógiai szakszolgálatok által nyújtott szolgáltatások színvonalának emelése és egységesítése.

Az alintézkedés az alábbiakban járul hozzá az EU 2020 stratégiában megfogalmazott korai iskolaelhagyás csökkentéséhez:

- A központi rendszereken megvalósuló információgyűjtés segítségével hozzájárul a korai iskolaelhagyás fő okainak elemzéséhez a tanulók különböző csoportjai, az iskolák, az oktatási és képzési intézménytípusok, a települések vagy a régiók esetében.
- A korai iskolaelhagyással kapcsolatos adatok és a háttéradatok, a korai iskolaelhagyók motivációjáról, valamint foglalkoztatási és szakmai kilátásairól történő információgyűjtés és -elemzés hozzájárulhat az intézkedések és a beavatkozások célirányosabbá tételéhez.
- A korai iskolaelhagyás csökkentését célzó intézkedések hatékonyságának és eredményességének értékelése fontos alapként szolgál azon stratégiák és programok fejlesztéséhez, amelyek a tanulók iskolai sikeressége esélyének növelésére irányulnak.

A köznevelési intézményi ellátás minőségének, eredményességének és méltányosságának javítása igényli központi illetve területi koordináció erősítését és területi ellátás fejlesztési potenciáljának kiegyenlítését annak érdekében, hogy a fejlesztési források minél célzottabban jussanak el közvetlenül az intézményekhez, a tanárokhoz és a diákokhoz. Ennek érdekében szükséges a köznevelési folyamatokat, és a releváns társadalmi folyamatokat leíró statisztikai indikátor rendszer fejlesztése, a specifikus beavatkozásokat biztosító programok nyomon követési rendszerének a kialakítása és működtetése, a teljesítmény értékelési rendszerek fejlesztése az oktatás minden szintjére vonatkozóan, hatékony minőségirányítási rendszer működtetése, mely különös figyelmet szentel a tanulói előrehaladás és az iskolai kudarcok nyomonkövetésének.

A 2007–2013 évek fejlesztéseinek keretében létrejövő tartalmi, módszertani változások követése, a csatlakozó informatikai rendszerek továbbfejlesztése a változásoknak, az új köznevelés fejlesztési igényeknek és ágazatirányítási rendszernek megfelelően.

A 2007-2013-as programozási időszakban megkezdett rendszerszintű fejlesztések befejezése, illetve a köznevelés átlagteljesítményének érezhető javítása érdekében szükséges mind a központi szakmai irányítás, mind a szolgáltatásszervezés fejlesztése a köznevelésben. Kizárólag olyan rendszerszintű fejlesztések valósíthatók meg, melyek a két végső cél, a korai iskolaelhagyás csökkentése és az egyéni versenyképesség növelése elérését érdemben szolgálják.

A központi szakmai irányítás, együttműködés, párbeszéd fejlesztése szükséges, hogy az alul teljesítő intézmények a fejlesztéspolitika terén kompenzálni tudják hátrányos helyzetüket, az intézményre szabott fejlesztő beavatkozások és intézkedések hatékonyan fejtsék ki hatásukat, így biztosítva a korai iskolaelhagyás csökkentése és az egyéni versenyképesség növelése célok elérését.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: a köznevelési intézményekben tanulók és dolgozók

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Lehetséges kedvezményezettek: köznevelési intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, egyházi és civil szervezetek, költségvetési intézmények, pedagógusképzésben és pedagógus-továbbképzésben résztvevő intézmények

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 3.1.6, TÁMOP 3.1.11, TÁMOP 3.4.1 A, B, TÁMOP 3.4.2 A, B,

TÁMOP 3.1.1/I-II., TÁMOP 3.1.4, TÁMOP 3.1.5, TÁMOP 3.4.1 A, B, TÁMOP 3.4.2 A, B,

TÁMOP 3.1.1/I-II., TÁMOP 3.1.2, TÁMOP 3.1.2/B, TÁMOP 3.1.3, TÁMOP 3.1.5, TÁMOP 3.4.3, TÁMOP 3.4.4, TÁMOP 3.4.5

TÁMOP 3.1.1/I-II., TÁMOP 3.1.5, TÁMOP 3.1.8, TÁMOP 3.1.10, TÁMOP 3.4.2/B,

20. A neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása a nem formális és informális tanulási formákon keresztül

Az intézkedés a kora-gyermekkortól a felnőttkorig biztosítja a nemformális és informális tanulási alkalmakat, nagy hangsúlyt fektetve azon hátrányok mérséklésére, amelyeket a köznevelés vagy a formális felnőttképzés önmagában nem tud kompenzálni (pl. a szociokulturális hátrányok kompenzálását), továbbá esélyt kínál a formális oktatásba való visszatéréshez szükséges tudás, készségek és képességek elsajátításához.

Az intézkedés az alábbi alintézkedéseken keresztül valósul meg azzal, hogy minden alintézkedést a következők betartásával szükséges előkészíteni és végrehajtani:

» illeszkedniük kell a Nemzeti Alaptanterv alapján készülő pedagógiai programokhoz, elvárásokhoz;
» a foglalkozásokat, programsorozatokat az oktatási, egyházi és kulturális intézmények, továbbá az egészségfejlesztés, a tehetséggondozás, a felzárkózás, a mindennapos testmozgás, ismeretterjesztés területén tevékenykedő civil szervezetek szoros együttműködésére kell alapozni;
» a köznevelésen kívüli eszközök a köznevelésen kívüli kedvezményezettek bevonásával a köznevelésnek szóló programok fejlesztésére és támogatására irányulnak a kulturális intézményekben és szervezetekben felhalmozott tudás speciális módszereivel;
» a társadalmi felelősségvállalás keretében biztosítani kell a programba bevont tanulók szülei motiváltságát;
» elő kell segíteni a minőségi oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma tanulók – befogadó oktatásának, nevelésének elősegítésével;
» hangsúlyt kap az általános iskolai és középiskolai végzettség megszerzéséhez, a felnőttképzésben való részvételhez, a munkaerő-piacra történő belépéshez szükséges alapkompetenciák fejlesztése, az innovatív tanulási módszerek alkalmazása; illetve
» a köznevelés intézményrendszerén kívül második esélyt biztosít az alapfokú vagy középfokú oktatásba vagy a szakképzés rendszerébe való visszatérésre.

1. alintézkedés: A korai iskolaelhagyás csökkentése kompetencia- és személyiségfejlesztő programokkal

A korai iskolaelhagyás visszaszorítása érdekében cél kompetencia- és személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, készségfejlesztő, a kulturális intézményekben lévő tudásvagyon megismerését elősegítő, valamint a kreatív iparokat is támogató kompetenciafejlesztés, illetve a pályaorientációt támogató foglalkozások kialakítása a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű célcsoportnak a köznevelési intézményekkel együttműködve.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A tanulók egyéni tudásának megszerzését a résztvevő intézmények és szervezetek szolgáltatásrendszerére és gyűjteményeire épített mentorprogramok kialakítása és mentorok foglalkoztatása is elősegíti.

A szegénységben élő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulási és magatartási gondokkal küzdő tanulók felzárkózási esélyeinek növelése a bevont tanulók egyénre szabott fejlesztése, képességeik kibontakoztatása (pl. tanoda-típusú fejlesztések) a köznevelés rendszerében lévő tanulókat támogatja a középfokú iskolába történő továbbtanulásuk és középfokú tanulmányuk elvégzése érdekében, de a köznevelésen kívüli (kulturális, egyházi, sport) és civil szervezetek bevonásával.

Fontos feladat továbbá a fejlesztés eredményeinek és a létrejött jó gyakorlatoknak a disszeminálása, a sajátos nevelési problémákra, a korai iskolaelhagyásra vonatkozó egyedi megoldások összegyűjtése, ajánlások elkészítése, a köznevelésben történő megjelenésének elősegítése.

2. alintézkedés: A köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelése a nem formális és informális tanulási alkalmakkal

Nem formális és informális tanulási alkalmak biztosítása a könyvtárak, muzeális intézmények, levéltárak és közművelődési intézmények, kulturális, egyházi és ismeretterjesztő, valamint egyéb civil szervezetek részvételével a minőségi és hatékony oktatás támogatása érdekében a köznevelés intézményrendszerével együttműködve:

- a gyermekek számára önmaguk, motivációik, képességeik mélyebb megismerését lehetővé tevő, az iskolai oktatást kiegészítő és/vagy tanórán kívüli, ahhoz illeszkedő programok fejlesztése (képzések, szakkörök, foglalkozás sorozatok, táborok stb.):

  - múzeum- és könyvtárpedagógiai programok, biblioterápiai foglalkozások, az olvasási és digitális kompetenciák fejlesztése, szövegértést fejlesztését támogató nem formális képzések, foglalkozások kialakítása, meseterápia;
  - tehetséggondozás, kreatív készségek fejlesztése, művészetpedagógiai, valamint drámapedagógiai foglalkozások fejlesztése;
  - a fogyatékkal élők oktatáshoz történő hozzáférésének növelése;
  - anyanyelvi- és viselkedéskultúra fejlesztését támogató programok;
  - ismeretterjesztés; illetőleg

- egészségnevelési és környezeti nevelési programsorozatok, erdei iskolák, tematikus táborok, valamint ismeretterjesztő programok.

A mindennapos testmozgáson keresztüli pályaorientációt szolgáló program a gyermekek életviteli, szociális, állampolgári és személyközi kompetenciáinak fejlesztése a kötelező tanórai kereteken kívüli testmozgás-programok alkalmával, melynek során képessé, motiválttá válnak arra, hogy magasabb képzettségi, végzettségi szintet érjenek el, és nagyobb esélyük legyen a munkaerő-piaci elhelyezkedésre, vagy a fizikai aktivitással összefüggésbe hozható bármilyen civil karrier elérésére.

3. alintézkedés: Alapkompetenciák fejlesztése érdekében az egész életen át tartó tanulásban való részvétel növelése a nem formális és informális tanulás eszközeivel

Továbbtanulási és képzési utak támogatása az általános iskolától az érettségi megszerzéséig, nem formális és informális képzési formák és szolgáltatások (pl. távoktatás, e-learning, termelő iskola) kiterjesztése; a munkaerő-piaci be- illetve visszalépést segítő alapkompetenciák fejlesztésére, a formális oktatásba való bekapcsolódást megalapozó képzések, funkcionális analfabetizmus visszaszorítására, nyelvi kompetenciák fejlesztésére irányuló tematikus nevelő és fejlesztő programok indítása, anyanyelvi kommunikáció, tanulás tanulása, állampolgári kompetencia, kulturális kifejezőkészség és természettudományi magyarázatok alkalmazásának képessége, új innovatív tanulási lehetőségek és formák elterjesztése a felnőttek számára is. További cél az egész életen át tartó

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

tanulást támogató, részvételt ösztönző rendszerépítő intézkedések megvalósítása, úgymint nem formális, informális tanulás elismerése és validáció.

A fenti alintézkedések hatékony megvalósítása érdekében a kulturális intézményekben a szolgáltatások területén dolgozó humán erőforrás életpályájának javítása, minőségének fejlesztése képzéssel, át- és továbbképzéssel. Szükség van a szakemberek számára hagyományos és elektronikus tananyagok fejlesztésére (e-learning), továbbá a hatékony feladatellátás érdekében a képzési programok tartalmi megújítására. A belföldi szakemberek mobilitásának támogatása és elősegítése érdekében ösztöndíj-rendszer bevezetése szükséges.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: alap- és középfokú oktatásban részt vevők, korai iskolaelhagyásban veszélyeztetett gyermekek és korai iskolaelhagyók, lemorzsolódásban nem veszélyeztetett, de minőségi oktatási programokhoz jelenleg hozzá nem férő gyermekek, alapkompetenciák megszerzésében érdekelt felnőttek, kultúra területén működő szakemberek

Lehetséges kedvezményezettek: kulturális intézmények és azok fenntartói, köznevelési intézmények, önkormányzatok, kulturális, sport és ismeretterjesztő civil szervezetek, egyházi szervezetek, felsőoktatási intézmények

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP-3.1.4, TÁMOP-3.2.3, TÁMOP-3.2.4., TÁMOP 3.2.8, TÁMOP-3.2.11, TÁMOP-3.2.13 és TÁMOP-3.3.9, illetve KEOP-3.3.0 konstrukciók

2.A.4.3.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A beruházási prioritás keretében tervezett beruházásoknak minden esetben meg kell felelniük az általános kritériumoknak:

- költséghatékonynak kell lenniük,
- jövőbeni működtetésüknek pénzügyi és funkcionális tekintetben fenntarthatónak kell lennie, illetve
- biztosítaniuk kell a fejlesztés illeszkedését a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerébe.

Előnyben részesülnek azok a projektek,

- ahol magas a halmozottan hátrányos helyzetű diákok aránya;
- ahol magas a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett diákok aránya a köznevelési intézményben; illetve
- melyek vállalják, hogy minél több célcsoportot, érintettet vonnak be.

2.A.4.3.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.4.3.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem lesz nagyprojekt megvalósítva.

2.A.4.3.5 Output indikátorok

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

19. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Köznevelés fejlesztésre irányuló projektek száma	daram	ESZA	konvergencia	1000	monitoring	évente
2.	Programokba bevont hátrányos helyzetű tanulók száma	fő	ESZA	kevésbé fejlett régiók	20000	monitoring	évente
3.	Programokba bevont roma tanulók száma	fő	ESZA	kevésbé fejlett régiók	10000	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

***2. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (4. prioritási tengely)* a felsőfokú oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése és a végzettségi szintek emelése érdekében (10.c), továbbá kiegészítő jelleggel a 10. tematikus célkitűzésen keresztül az 1. tematikus célkitűzés támogatása az ESZA rendelet 3. cikk, 2. bekezdés, c) pont szerinti kutatás, a technológiai fejlődés és az innováció ösztönzése posztgraduális képzések kidolgozása, kutatói képzési programok, valamint a felsőoktatási intézmények, kutató- és technológiai központok és vállalkozások közötti hálózatépítő tevékenységek és partnerségek révén**

2.A.4.4. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

14. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelése

A felsőoktatás minőségi színvonalának emelése területén az elvárt általános eredmény a nemzetközi versenyképesség növelése és a nemzetközi minőségi sztenderdeknek való megfelelés.

15. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Kutatás, innováció és intelligens szakosodás növelése a humán területeken

Cél:

- az intelligens szakosodás keretében a kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, klinikák, egészségügyi kutatóintézetek, kutatókórházak profiljának specializálása és rájuk építve a tudásháromszög kiépítése, azaz az oktatás – kutatás – innováció kapcsolódásának elősegítése, továbbá a vállalati és felsőoktatási – akadémiai intézményi együttműködések támogatása;
- az alapkutatások nemzetközi beágyazottságának növelése a Horizon2020 projektekben és az európai kutatási hálózatokban, programokban való magas arányú részvétel elérésével, s ehhez hazai és európai kutatóhelyek közötti kapcsolatok erősítésével; illetve

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- a kutatói létszám növelése az utánpótlás biztosításával és a nemzetközi és szektorközi kutatói mobilitás ösztönzése.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak.

Az országspecifikus ajánlás a fentiekkel összhangban két főbb elvárást fogalmaz meg a felsőoktatás területén: a hallgatói hozzáférés növelését, különös tekintettel a hátrányos helyzetűek részvételére, illetve a gazdaság és felsőoktatás kapcsolatának erősítését.

Az EU2020 Stratégia célkitűzéseinek megfelelően Magyarország jelentősen növelni kívánja a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők népességen belüli arányát a felsőoktatáshoz való hozzáférés szélesítésével, a képzési előmenetel erősítésével a lemorzsolódás csökkentésével. A demográfia trendek miatt csökken a potenciális alapképzésbe belépők száma, így alapvető kihívás az élethosszig tartó tanuláshoz kapcsolódó felsőokatatási szolgáltatások az át- és továbbképzési kapacitások bővítése. Nemzetközi összehasonlításban is alacsony a felsőfokú szakképzésben résztvevők (EKKR 5. szint) illetve a tovább és átképzésben réstzsztvevők aránya. A magyar felsőoktatás fejlesztésének másik feladata a képzési kimenetek és a gazdasági igények közötti összhang erősítése, a képzési tartalmak minőségelvű fejlesztése, ezek eredményeként pedig a foglalkoztatás és a gazdaság versenyképességének javítása. Mindezekhez szüksége megteremteni a hatékony intézményi szerkezetet és szervezeti feltételeket.

Magyarország az Európa2020 Stratégia kutatás-fejlesztési célkitűzéséhez kapcsolódva a kutatásfejlesztési ráfordítások szintjének a bruttó hazai termék 1,8 százalékára történő növelését vállalja 2020-ig. Stratégia célkitűzés e mellett, hogy a változások kritikus tömegét megteremtve, valódi áttörés következzen be a K+F-ben: a tudásbázisok erősítésével, egyetemi, akadémia és vállalati szinten globálisan is versenyképes tudásközpontok kiépülésével párhuzamosan a – FET alapon számított – kutatói létszám 2020-ra 30-40 százalékkal meghaladja a jelenlegi szintet. A specifikus cél ezen K+F+I célkitűzések humán területi megalapozását szolgálja.

Az országspecifikus ajánlás kiemeli a kutatások hatékonyabbá tételét, a konvergencia régióbeli kutatóhelyek megerősítését az intelligens szakosodás keretében, továbbá a kulcsterületekhez kapcsolódó kutatások fejlesztését. Kihangsúlyozza a kutatói életpálya modell kidolgozását, a kutatói életpálya vonzóbbá tételét, a doktori képzések támogatását.

Ezeknek megfelelően a kutatás, innováció és intelligens szakosodás növelése a humán területeken specifikus célkitűzés fejlesztési céljai mentén elvárt eredmények az alábbiak:

- az intelligens szakosodás keretében a kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, klinikák, egészségügyi kutatóintézetek és a vállalatok kapcsolatai megerősödnek, minden magas hozzáadott értékű iparágban és minden régióban sikerül a tudásháromszög kiépítése, azaz az oktatás – kutatás – innováció folyamatos kapcsolódásának megteremtése és aktív spin-off és start-up ökoszisztémák kialakítása. E mellett erősödnek a közpolitikai aktorok és a kutatóhelyek közti együttműködések különös tekintettel a népesedési és klímaváltozásból fakadó kihívások területén;
- az alapkutatások nemzetközi versenyképességének növelése keretében az FP7-hez képest növekszik magyarországi kutatóintézetek felsőoktatási intézmények részvételével zajló Horizon2020 projektek száma, és az EU kutatási programokban, hálózatokban való részvétel eléri az EU átlagot;
- a kutatói utánpótlás biztosítása és a kutatói létszám növelése érdekében tett intézkedések révén a kutatói mobilitás jelentősen bővül és ütemesen növekszik a kutatói és K+F szakember állomány.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

20. táblázat: eredmény indikátorok

ID*	Indikátor	Régiókategória	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték (2022)	Adat-forrás	Jelentés gyakoriság
1.	Programból való kilépéskor felsőoktatási képzésben tanuló résztvevők száma	Kevésbé fejlett régiók	fő	nem releváns	0	fő	2013	600	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.4.5. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.4.5.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Az intézkedések címei:

21. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelése a felsőoktatás szerkezetalakítása és minőségi színvonalának emelése által
22. Intelligens szakosodás növelése a felfedező kutatásokban

21. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelése a felsőoktatás szerkezetalakítása és minőségi színvonalának emelése által

A felsőoktatás mennyiségi kibocsátásának növelését egyfelől a felsőoktatáshoz való hozzáférés szélesítése, másfelől a képzési előmenetel erősítése, a lemorzsolódás csökkentése révén kívánjuk elérni. Mindkettő esetében kiemelten fontos az esélyteremtés és a szociális dimenzió bővítése a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felsőoktatásba való integrációja révén. A demográfia trendek miatt csökken az alapképzésbe potenciálisan belépők száma, így alapvető kihívás az élethosszig tartó tanuláshoz kapcsolódó felsőoktatási szolgáltatások, az át- és továbbképzési kapacitások bővítése. A végzettségi szintben a lemaradás OECD összehasonlításban az LLL és a rövid ciklusú képzések, valamint az EKKR 5. szintjét jelentő felsőfokú szakképzések területén mutatható ki.

A magyar felsőoktatás hatékony működésének és a felsőfokú végzettségűek növelésének egyik alapfeltétele a megfelelő szervezeti háttér és intézményi struktúra kialakítása. A magyar felsőoktatással kapcsolatos kihívások között meghatározóak a rendszerszintű, strukturális diszfunkciók (intézményszerkezet, feladatrendszer, gazdálkodási környezet, finanszírozás, társadalmi-gazdasági kapcsolatrendszer, vállalkozás-szolgáltatás.) Megfelelő profilú és jó hatékonyságú intézmények kialakítása szükséges, amelyek képesek reagálni a változó képzési és kutatási igényekre valamint hatékonyan képesek gazdálkodni és betöltetni a felsőoktatás „harmadik misszióját", társadalmi szerepvállalásának erősítését.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

A másik legsürgetőbb feladata a képzési kimenetek és a gazdasági igények közötti összhang erősítése, amely biztosíthatja a gazdaság megfelelő munkaerő-ellátását, és a végzettek szempontjából a megfelelő elhelyezkedési, egzisztenciális lehetőségek biztosítását. Ennek eszközei az intézmények munkaerő-piaci kapcsolatainak, az ágazati-iparági és kutatási együttműködéseknek a fokozása.

A végzettségek arányának növelése három beavatkozási irányra bomlik:

- a középfokú oktatásból a felsőoktatásba történő átmenet segítése,
- a felsőoktatásban tanuló hallgatók előmenetelének segítése, illetve
- a felsőoktatás vonzerejének növelése a 25-55 évesek körében.

Az intézkedés tartalmazza a lemorzsolódás egyik gátját jelentő nyelvi kompetencia fejlesztési beavatkozásokat, de e kompetenciák fejlesztését az EFOP elsősorban a közoktatási beavatkozásokon keresztül támogatja.

A komplex beavatkozási logika szerint az alábbi főbb beavatkozások történnek, adott intézményi profilnak megfelelően, egységes intézményi fejlesztési programok mentén.

Közvetlen részvételt növelő beavatkozások

- a felsőoktatásba való bejutást és bentmaradást támogató egyéni szükségletekre alapozott intézményi hallgatói szolgáltatások fejlesztése, különösen az egészségfejlesztési vagy testnevelési-sport területeken;
- tanulástámogató és mentálhigiénés hallgatói szolgáltatások fejlesztése és kiterjesztése;
- a humán intézményrendszer és a kiemelt fejlesztések humánerőforrás-növelésének szükségleteihez igazodó fejlesztések, humánerőforrás megtartását célzó intézkedések;
- hátrányos helyzetű társadalmi célcsoportok (jelentkezők, hallgatók) integrálását célzó programok, ösztöndíjrendszerek fejlesztése és lebonyolítása;
- célzott társadalmi felemelkedési programok indítása helyi jelentőségű felsőoktatási intézményekre alapozva;
- kapcsolódó felzárkóztató képzések fejlesztése és lebonyolítása.

Képzés- és tartalomfejlesztési beavatkozások, képzési rugalmasság biztosítása

A képzések esetében a minőség biztosítása mind a képzési szerkezet, mind a képzési eszközük, módszerek, mind a tartalmakhoz való hozzáférés területén tartalmaz fejlesztéseket:

- a felsőoktatási tanulás támogatás fokozása (pedagógiai kultúra váltás, képzők képzése által);
- képzők oktatási és nyelvi kompetenciáinak növelése képzők képzése keretében;
- rugalmas képzési kínálat biztosításának támogatása intézményi támogatása,
- képzési tartalmak és programok fejlesztésének támogatása az idegen nyelvi és transzverzális kompetenciák növelésére,
- az élethosszig tartó tanulás keretében a felsőfokú tovább- és átképzési programokban való – a 25 évesnél idősebbeket megcélzó – részvételt növelő képzésfejlesztési és képzési intézkedések.
- rövid ciklusú ás felsőfokú (felsőoktatási) szakképzések bővítése;
- a gyakorlatorientált képzések és modulok fejlesztése,
- fizikai aktivitást elősegítő és támogató tartalmak és szolgáltatások fejlesztése a felsőoktatásban.

Felsőoktatás gazdaság igényeinek megfelelő átalakítása

A felsőoktatási képzési kínálat gazdaság igényeinek megfelelő átalakítása érdekében tervezett beavatkozási logika jellemzően ösztönzi a „transzverzális készségek”, beleértve a vállalkozói szellem fejlesztését, és biztosítja az intelligens tanulást az üzleti gyakorlatból vett kutatásokon és fejlesztéseken alapuló tudás felhasználásával, az alábbi beavatkozások mentén:

- programok támogatása a térségi szolgáltató felsőoktatási és kutató intézményeken keresztül,

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

- technológiatranszfer szolgáltatások fejlesztése a felsőoktatás és a vállalkozások között,
- felsőoktatás és munkaerő-piac kapcsolatainak és információáramlásának javítása, kiemelten az " intelligens szakosodás" és térségi célokhoz kapcsolódóan,
- felsőoktatási szakképzés, duális-kooperatív képzések bővítése és fejlesztése,
- vállalkozóiságot támogató képzési elemek beépítése a tananyagokba,
- egyes képzések, szakok, szakmák esetében célzott képzési programok indítása és lebonyolítása.

Tudományos és felsőoktatási tartalmakhoz való hozzáférés bővítése:

- open source learning, e-learning rendszerek fejlesztése, bővítése,
- felsőoktatási és tudományos digitális tartalmakhoz való tartós hozzáférés növelése,
- tananyagok és szakkönyvek (tudományos irodalmak) fordításának, kiadásának és elérhetőségének biztosítása célzottan a hiányterületeken,
- a tudományos publikációk nyitott hozzáférésének (open access) megteremtése, az ehhez kapcsolódó fejlesztések lebonyolítása, a publikálás támogatás rendszerének kialakítása és publikációs támogatás biztosítása;
- hazai tudományos eredmények elérhetővé tétele, retrospektív feltöltése; továbbá
- a tudományos és felsőoktatási tartalmak népszerűsítésével kapcsolatos tevékenységek.

Nemzetköziesítés és hallgatói mobilitás

A felsőoktatási intézmények versenyképességének feltétele a nemzetköziesítés, nemzetközi hallgatói, oktatói, szakmai és kutatási hálózatokba való bekapcsolódás. Az intézkedés ennek megfelelően tartalmazza a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítésének ösztönzését, az intézmények vonatkozásában a nemzetközi megjelenés és külföldi hallgatóvonzó képesség növelését; valamint a hallgatói, oktatói-kutatói mobilitás ösztönzését a felsőoktatásban. Az intézkedés támogatja továbbá a legkiválóbb kiemelt egyetemek és kiválósági központok felzárkóztatását a világ élvonalához a nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztését segítő programokkal. Kiemelt fókuszt jelentenek a hallgatói mobilitást támogató programok és kapcsolódó nyelvi készségfejlesztő programok.

Tehetséggondozás

Az intézkedés tartalmazza az egyéni kiválóság támogatása keretében a tehetséggondozási programok támogatását, a kutatói és oktatói életpályamodell kialakításának intézményi fejlesztéseit, humán erőforrás megtartó intézkedéseket, ösztöndíjrendszereket, a hallgatói, oktatói és kutatói kiválóság támogatása a tudományos, képzési és a felsőoktatás harmadik missziójához tartozó humán utánpótlás keretében.

Szervezetfejlesztési és hatékonyságnövelő intézkedések

Az intézkedés tartalmazza a felsőoktatási intézmények szervezeti fejlesztéseit az összes fejlesztési területhez kapcsolódóan és az általános intézményi hatékonyság növelés érdekében. Ennek keretében a különböző menedzsment rendszerek, különösen a facility menedzsment rendszerek bevezetése, kiépítése, bővítése mellett az intézkedés támogatja az intézményközi és intézményen belüli integrációk lebonyolítását és az ezekhez szükséges szervezetfejlesztéseket, képzéseket.

Az intézkedés tartalmazza a kiemelt és kiváló intézmények célzott támogatását és versenyképességének növelése érdekében tehető fejlesztéseket, a nemzetközi rangsorokban való előrelépést (TOP200 program). Az intézkedés kiemelt célja az intézményi stratégiai tervezéshez szükséges adatkörök és adatfelmérési rendszerek bővítése, különös tekintettel a U-Multirank részvételhez vagy egyéb nemzetközi klaszifikácikhoz szükséges adatokra.

Minden intézményi beavatkozás magába foglalja a kapcsolódó és szükséges kutatásokat és képzések, valamint képzők képzése kidolgozását, lebonyolítását.

Az intézkedés tartalmazza továbbá az alábbi **központi, országos hatáskörű beavatkozásokat**:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Fejlesztések, amelyek a tanulói életpálya nyomonkövetését biztosítják a köznevelástől a munkaerőpiaci kilépésig és összekapcsolják a különböző mérési rendszereket és informatikai adatbázisokat (pl. köznevelési informatika, PISA, Eurostudent, AHELO, felsőoktatási informatika, Diplomás Pályakövető Rendszer stb.), valamint nemzetközi rangsorokhoz és klaszifikációkhoz (U-Multirank vagy egyéb) mérési módszertanhoz való igazodást.

Fenntartható és általános célú rendszerfejlesztések, amelyek a hatékony (állami) intézményfenntartói menedzsmentet és a közfinanszírozási (képzési, kutatási szolgáltatási) támogatások hatékony ellenőrzési és szolgáltatás támogató rendszereinek kiépítését biztosítják. Módszertani és szabályozási fejlesztésekkel szükséges támogatni a képzések rugalmasságának, átjárhatóságának növelését valamint a teljesítményösztönzésre épülő finanszírozási és gazdálkodási környezet kialakítását. Az intézkedés tartalmazza a kapcsolódó vezetőképzések kidolgozását, lebonyolítását.

Az intézkedés központi, országos lefedettségű tartalomfejlesztési és tartalom hozzáférési szolgáltatásbővítést, nemzeti licenc bővítést is tartalmaz.

Az intézkedés tartalmazza továbbá az országos hatókörű hallgatói-oktató és a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítését támogató központi programot, amely kapcsolódik az EU mobilitási (ERASMUS) programjaihoz.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos lefedettségű programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: a felsőoktatásba történő belépés előtt álló középiskolai tanulók és felnőttek, felsőoktatási hallgatók, kiemelt figyelemmel a hátrányos helyzetű csoportokra, felsőoktatásban dolgozók, oktatók

Lehetséges kedvezményezettek: felsőoktatási intézmények, a felsőoktatási intézmények partnerei (szakképző intézmények, tartalomszolgáltatók, kiadók, közintézmények), a Magyar Tudományos Akadémia kutatóintézetei, állami szervek, valamint a központi támogató háttérintézmények.

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 4.1.1 konstrukciók keretében jelentős fejlesztések történtek a karrier és hallgatói szolgáltatások terén; és megkezdődtek szervezeti fejlesztések, kiépültek a vezetői információs rendszerek, megerősödött a stratégiai gondolkodás, de a struktúraváltásra és profiltisztításra még több intézmény esetében szükség van. Szintén jelentős tartalomfejlesztési támogatások zajlottak le (TÁMOP 4.1.2), a hozzáférhető képzési és tudományos tartalmak mennyisége döntően a műszaki-természettudományos alapképzések (BSc) területén növekedett. Ugyanakkor a transzverzális készségek és a duális-kooperatív jellegű képzések területén nem volt elegendő fejlesztés.

22. Intelligens szakosodás növelése a felfedező kutatásokban

Az intézkedés hármas bevatkozási logikát fed le:

- kapcsolódva az intelligens szakosodás stratégiához, a felfedező kutatások feltételrendszerének javítását és a K+F+I rendszer humán megalapozásának fejlesztését;
- az alapkutatások nemzetközi beágyazottságának növelését, az Európai Kutatási Térségben való részvétel segítését; valamint
- a tudományos utánpótlás javítását, a közvetlenül a kutatói célcsoportra irányuló fejlesztését.

Mindhárom beavatkozási irány tartalmaz a kutatói humánerőforrás bővítésére irányuló fejlesztéseket.

A felfedező kutatások feltételrendszerének javítása az intelligens szakosodás mentén

Az intézkedés az oktatás – kutatás – innováció (tudásháromszög) valamint a (köz)szolgáltatások és kutatóhelyek kapcsolódásának erősítését támogatja az intelligens szakosodás mentén, komplex és

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

hosszabb megvalósítási idejű programok keretében.

» Hazai kulcstechnológiákhoz, húzóágazatokhoz, hazai intelligens szakosodás fókuszterületekhez kapcsolódó alapkutatások támogatása, kutatói utánpótlás bővítése.
» Az egyetemi-akadémia és a vállalati kapacitások összehangolásának elősegítése, a kutatási kapacitások optimalizálását, kihasználását ösztönző szabályozási környezet kialaktásának támogatása és adaptálása, közös felsőoktatási – akadémiai és vállalati kutatólaborok, kutatócsoportok működtetése.
» Innovatív együttműködési modellek kidolgozása, adaptálása.
» A felsőoktatási technológia-transzfer rendszerek fejlesztése és az intézmények gazdasági beágyazottságának növelése hálózatépítés által, közös tudásbázisok kialakítása.
» A felsőoktatási kutatási és innováció menedzsment fejlesztése.
» Hálózatépítő és közös projektgeneráló tevékenységek a spin-off és start-up ökoszisztéma továbbfejlesztése érdekében.
» Aktív spin-off és start-up ökoszisztámák kiépítése, az egyetemi spin-off mikrovállalatok indításának támogatása.
» Innovációs menedzser képzés támogatása, valamint entrepreneurship szemléletformálás (egyetemi vállalkozóiság) az oktatásban, kapcsolódó képzési és fejlesztő programok lebonyolítása.
» K+F szakemberek képzése, programok kialakítása és lebonyolítása.
» A nagy kutatási infrastruktúrákhoz való hozzáférhetőség megteremtése, valamint felsőoktatási, illetve vállalati kutatási infrastruktúrához való kölcsönös hozzáférés biztosítása.
» A vállalati szféra bevonása a tehetséges hallgatók támogatásába, a vállalati felsőoktatási ösztöndíjak elterjesztése.
» Képzések és oktatási programok fejlesztése.
» Kapcsolódó együttműködési, hálózatépítő tevékenységek és szervezetfejlesztés.

Külön célterületet jelent az egészségipari, egészségügyi, élettudományi, népegészségügyi alapkutatások, egészségpolitikához kapcsolódó felmérő kutatások és szolgáltatási kapcsolódások fejlesztése. Egészségügyi alap és alkalmazott kutatási programok, kutatási együttműködések támogatása; népegészségügyi célú és prevenciót szolgáló kutatási kapacitások erősítése, kapcsolódó interszektoriális partnerség támogatása; népegészségügyi, patológiai, környezeti és egyéb adatbázisok összekapcsolása, modellezése.

Az intézkedés kiterjed továbbá a kreatív ipari együttműködések támogatására, a kulturális és kreatív ipari hálózatok támogatására, valamint az innovatív együttműködések ösztönzésére.

Az alapkutatások nemzetközi beágyazottságának növelése

Az intézkedés tartalmazza a nemzetközileg versenyképes alapkutatási projektek támogatását, beleértve a Horizon 2020 programokhoz való csatlakozáshoz szükséges célzott rásegítő támogatásokat is és a közvetlen Európai Uniós alapkutatási pályázati rendszerekben való sikeres részvételhez szükséges fejlesztéseket. Ennek keretében kiemelten kezeli az európai kompetencia központokhoz, mint többek között a CERN, az ESA, az EMBO, az ELI, az ITER, az ESS valamint kutatóegyetemi szövetségekhez (pl. LERU, IRUN), továbbá a nemzetközi programokhoz való csatlakozást.

Tevékenységek:

» A Horizon2020 és a kiemelt EU kutatási projektekhez (ELI, FET, EIT KIC-ek, stb.), valamint egyéb nemzetközi kutatási programokhoz kapcsolódó alapkutatások támogatása.
» Kutatás–fejlesztés megvalósításához szükséges humánerőforrás és szolgáltatás biztosítása, kutatói utánpótlás bővítése, hallgatók, fiatal kutatók bevonása innovatív kutatói teamekbe, kutatási asszisztencia fejlesztése, kutatás és innováció menedzsment fejlesztése.
» Kutatás–fejlesztési szolgáltatások valamint innovációs együttműködések kialakítása, konzorciumszervező és hálózatépítő humánkapacitások fejlesztése.
» Tudástranszfer-szolgáltatások, tudományos eredmények hasznosíthatóságának fejlesztése.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

» Nemzetközi kutatástechnológiai kapcsolatok erősítése, a két- és többoldalú kutatási és technológiai együttműködésekben való részvétel bővítését és fejlesztése.
» Nemzetközi kapcsolattartás, konferencia részvétel, tagsági feladatok ellátása, nemzetközi K+F+I és felsőoktatási tapasztalatcsere biztosítása.
» Kapcsolódó tudományos népszerűsítő programok, képzések, tréningek fejlesztése és lebonyolítása.
» A nemzetközi rangsorokban való előrelépést szolgáló K+F kapcitás bővítések (TOP200 program)

A tudományos utánpótlás javítása

Az intézkedés a színvonalas kutatások alapfeltételeül szolgáló minőségi kutatói utánpótlás biztosítása érdekében az alábbi tevékenységeket támogatja:

» A tudományos utánpótlás kiválóságainak támogatása a már meglévő kutatói ösztöndíjak bővítése és újonnan induló ösztöndíjak keretében.
» Bérfejlesztés, a kutatói és az oktatói életpályához igazodó teljesítményalapú támogatási rendszer kialakítása, mely versenyképes jövedelmet kínálna a jövő kutató generációi számára.
» A kutatói elszivárgást megelőző, és a folyamatot megfordítani képes brain-gain programok indítása, és a már meglévő ilyen célú programok támogatásának megerősítése.
» A kutatói projektrészvétel esetében a folyamatos társadalombiztosítás feltételrendszerének kialakítása.
» Doktori képzések fejlesztése, K+F szakemberek képzésének fejlesztése és a képzések lebonyolítása.
» Posztgraduális képzések kidolgozása, megvalósítása.
» A doktori iskolák és a vállalati szféra közötti együttműködések erősítése.
» Az Európai Kutatási Térségen (European Research Area) belüli doktori mobilitás élénkítése, különös tekintettel a Magyarországra áramló mobilitásra, külföldi Master és PhD hallgatók fogadása részképzések keretében.
» COFUND programok társfinanszírozása: a kutatói mobilitást finanszírozó nemzeti programok társfinanszírozását célzó COFUND programok esetében.
» Nemzetközi K+F infrastruktúrákhoz való hozzáférés támogatása: a kiemelt fontosságú nagyműszerekhez való hozzáférését esetében („in-kind" hozzájárulás).
» Az ERC-hoz kapcsolódóan kisegítő illetve kompenzáló valamint az ERA Chair programhoz egyéni támogatások nyújtása.
» A kutatói életpálya népszerűsítését támogató programok lebonyolítása.

Az intézkedés tartalmazza a központi ösztöndíjrendszerek bővítését, lebonyolítását, mint a Nemzeti Kiválóság Program vagy az MTA Lendület Program.

Az intézkedés tartalmazza a speciálisan a Kárpát-medencét és a Duna makrorégiót érintő környezeti-gazdasági-társadalmi kihívások kutatásához és az ezek mentén megvalósuló kutatási-képzési együttműködésekhez kapcsolódó fejlesztéseket.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: hallgatók, oktatók, kutatók, egyéb K+F+I szakemberek

Lehetséges kedvezményezettek: felsőoktatási intézmények, akadémiai és egyéb non-profit kutatóhelyek, központi tartalomszolgáltatók, közgyűjtemények, tudományos kiadók

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

TÁMOP 4.2.1 és 4.2.2 konstrukciók fejlesztései révén stratégiai kutatási irányok mentén koncentrálva lettek támogatva a kutatási kapacitás fejlesztések, kiépültek az intézményi technológia transzfer szolgáltatások a lineáris kutatási modellre építve, ugyanakkor a tudásháromszög (kutatás-oktatás-innováció egysége) területén további komplex fejlesztésekre van szükség, elsősorban az

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

intézményesített kapcsolatok fejlesztése területén.

A TÁMOP 4.2.2/A és 4.2.2/C konstrukciók révén kifejezetten egyes EU K+F+I célkitűzésekhez (Future Emerging Technologi, Digital Agenda) kapcsolódó előkészítő és rásegítő támogatásoknak kedvezőek a tapasztalatai a nemzetközi kutatási hálózatok generálásában. Az eredmények révén 2011-2012-re sikerült megállítani a csökkenő magyar részesedést a világ tudományos teljesítményében, sőt ismét növekedett a magyarországi tudományos teljesítmény.

TÁMOP 4.2.3, 4.2.4, 4.2.2/D, valamint a többi kutatási konstrukció legfontosabb eredménye, hogy a kutatói utánpótlás romló tendenciáját sikerült megállítani, elsősorban a célzott doktori iskola és szakkollégium támogatásoknak, az ösztöndíjprogramoknak, valamint annak köszönhetően, hogy a stratégiai kutatási irányok mentén koncentrálva lettek támogatva a kutatási kapacitás fejlesztések.

2.A.4.5.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

A felsőoktatási fejlesztésekre vonatkozó kritériumok:

A beavatkazások és ennek megfelelően a kiválasztási logika is kettős: az ágazati, országos hatókörű beavatkozások esetében intézkedésként egy-egy kiemelt támogató és fejlesztő program indul a stratégiai fejlesztési célok mentén. Az intézményi programok esetében kiemelt cél, hogy komplex és hosszú távú egységes intézményi programok valósuljanak meg, ahol az intézmények egy programot pontos mérföldkövek szerint rögzítve valósítanak meg.

Az intézményi pályázatok esetében a kiválasztási szempontok a következők:
- a fejlesztés illeszkedése az intézményi profilhoz és hosszú távú stratégiájához,
- a felsőoktatási intézmény kapacitáshiánya illetve kapacitástöbblete,
- érintett hallgatói kör nagysága,
- a fejlesztés illeszkedése intelligens szakosodás stratégiákhoz, illetve
- a fejlesztés illeszkedése a kiemelet tématerületekhez.

Az intelligens szakosodásra vonatkozó kiválasztási alapelvek:
- komplex, hosszabb futamidejű programok,
- tudományos és kutatói kiválóság,
- hozzájárulás a kutatói utánpótlás növeléséhez és
- európai kutatási programokhoz és hálózatokhoz való csatlakozás.

2.A.4.5.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.4.5.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem lesz nagyprojekt megvalósítva.

2.A.4.5.5 Output indikátorok

21. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Felsőfokú oktatási rendszerbe való bejutást elősegítő	fő	ESZA	konvergencia	1000	monitoring	évente

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

	programokba bevontak száma						
2.	Felsőfokú oktatási rendszerbe való bejutást elősegítő programokba bevont romák száma	fő	ESZA	konvergencia	100	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.4.8. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz

A prioritási tengelyben megvalósulnak mind a társadalmi innovációba, mind a transznacionális együttműködésbe tartozó műveletek. Ezeket a 6. számú prioritási tengely tartalmazza, így azok részletes kifejtése is ott olvasható.

Mint azt a prioritási tengely elején jeleztük, a felsőoktatási beruházási prioritásán keresztül támogatásra kerülnek az 1. tematikus célkitűzést megalapozó humán fejlesztések is, mert a felsőoktatási képzési és az alapkutatások célzó fejlesztések csak együttesen képzelhető el hatékonyan.

2.A.4.9. Teljesítményi keretrendszer

22. táblázat: A prioritási tengely teljesítményi keretrendszere

Kidolgozás alatt.

2.A.4.11. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket

Kidolgozás alatt.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. prioritás: Jó Állam

2.A.5.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat

A Jó Állam prioritási tengely kizárólag a *11. az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása* elnevezésű tematikus célkitűzéshez kapcsolódik, azon belül is csak *a közigazgatási szervek és közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe történő beruházások, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a felelősségteljes kormányzás megvalósítása* 11.b) beruházási prioritásra fókuszál a tematikus koncentráció jegyében.

A prioritási tengely az Európai Szociális Alapból kerül finanszírozásra. Az elektronikus közigazgatás infrastrukturális fejlesztései a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program informatikai célú prioritási tengelyében jelennek meg.

A közigazgatás országosan egységes jellege miatt **a prioritási tengely a Közép-magyarországi Régióra is kiterjed** az országos programok KMR-s részeivel. A jelenlegi közigazgatási kapacitások figyelembe vétele alapján a prioritás keretének 50%-a kerül allokálásra a KMR területére.

***1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (5. prioritási tengely)* A közigazgatási szervek és közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe történő beruházások, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a felelősségteljes kormányzás megvalósítása (11.b)**

2.A.5.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

16. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: A közigazgatás hatékonyságának fokozása

Cél az adminisztratív korlátok csökkentése az állampolgárok és vállalkozások számára a közigazgatás valamennyi területén, a rugalmas, jó reagáló képességű közigazgatási szervezetrendszer kialakítása, a közigazgatás személyi állományának fejlesztése, továbbá a közigazgatás alkalmassá tétele az elektronikus közigzagatási szolgáltatások és fejlesztések eredményesebb felhasználására.

17. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Igazságügy korszerűsítése

Az igazságügy modernizálása összetett és több terület együttműködését igénylő feladat, melynek elemei párhuzamosan magukban foglalnak, emberi erőforrás menedzsment fejlesztés típusú intézkedéseket, az önigazgatását és átláthatóságát célzó intézkedéseket, a polgári igazságszolgáltatási eljárások hatékonyságának és minőségének javításával összefüggő intézkedéseket, valamint e-közigazgatásra vonatkozó koherens intézkedéseket az igazságügyi ágazaton belül.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol a 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak

Cél az adminisztratív korlátok lebontása, a jobb jogi szabályozás elérése, a szakpolitikák közötti szinergia biztosítása, a közpolitikák hatékonyabb menedzsmentje, a közpénzek felhasználása során az átláthatóság, a feddhetetlenség és kiszámíthatóság javítása, továbbá a pénzügyi egyszerűsítés.

Az adminisztratív korlátok lebontása élénkíti az innovációt, illetve elősegíti a társadalmi célok (pl. társadalmi kohézió, környezeti fenntarthatóság, esélyegyenlőség) elérését. Az állami szabályozás minőségének és kiszámíthatóságának fokozása növeli a vállalkozások versenyképességét, erősíti a

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

nyitottságot és átláthatóságot, csökkenti az információs aszimmetria okán felbukkanó piaci hátrányokat, valamint mérsékli a szabályozási kudarcok kockázatát.

Cél olyan igazgatási szervezetrendszer kialakítása, ami azokat a feladatokat látja el, amelyek valóban nélkülözhetetlenek és állami szervek részvételét igénylik, csak a feladatok megfelelő színvonalú ellátásához szükséges erőforrásokat igényli és azokat a lehető legoptimálisabban szervezi és osztja meg az egyes szakterületek között. Mindezek mellett kizárólag a nélkülözhetetlen számú szervezeti entitásból épül fel és nélkülözi az olyan indokolatlanul létező szerveket (szervezeti egységeket), amelyek feladatait más szervezeti forma vagy szervezeti szint hatékonyabban tudja ellátni.

A rugalmas, jó reagáló képességű közigazgatási szervezetrendszer kialakítása során mind a központi államigazgatás, mind a területi igazgatás és az önkormányzatok esetében megvalósulnak a hatékonyabb feladatellátást biztosító beavatkozások.

A közigazgatás személyi állomány-fejlesztésének jövőképében az erős, de az indokolthoz képest nem nagyobb, a változásokhoz gyorsan és rugalmasan alkalmazkodni képes állam egy olyan közszolgálati ethoszon alapul, amely az életpályamodell értékei mellett a hatékonyság és a teljesítmény értékeit is megtestesíti. Ehhez a stabilitást, kiszámíthatóságot képviselő karrier-elv, valamint a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodást feltételező hatékonyság és a teljesítmény értékeinek ötvözésére van szükség. Olyan tisztviselői életpálya-modellt kell tehát kidolgozni, amely megőrzi ugyan a karrier-rendszer előnyeit, de lehetőséget nyújt a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodásra is. A rugalmas alkalmazkodást pedig azzal lehet elérni, ha fokozatosan a munkakör kerül a személyügyi működés középpontjába.

A közigazgatás hatékony és olcsó működtetésére, illetve a lakosság és a vállalkozások bürokratikus terheinek csökkentésére vonatkozó igények, illetve az infokommunikációs technológiák, eszközök és szolgáltatások széles körű elterjedésével elérhetővé vált lehetőségek metszéspontjában helyezkednek el az elektronikus közigazgatási fejlesztések. Cél a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program keretei között megvalósuló közigazgatási informatikai fejlesztések kiaknázásához az interoperabilitás megvalósítása, valamint a szolgáltatások nyújtásában közreműködő tisztviselők felkészülten és motiváltan vegyenek részt az új szemléletű e-közigazgatás kialakításában.

23. táblázat: eredmény indikátorok

ID*	Indikátor	Régiókategória	Mértékegység	Alapul vett általános indikátor	Bázis érték	Mértékegység a bázis és célértékhez	Bázisév	Célérték (2022)	Adat-forrás	Jelentés gyakoriság
1.	A lakosság és a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkenése	Kevésbé fejlett régiók		NA	100 %	%	2013	85%	monitoring (felmérés)	évente
		Fejlettebb régió			100 %	%	2013	85%	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.5.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.5.3.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Az intézkedések címei:

23. Adminisztratív terhek komplex csökkentése és átláthatóság növelése
24. Rugalmas, jó reagáló képességű közigazgatás kialakítása
25. A közigazgatás személyi állományának fejlesztése
26. Közigazgatási szolgáltatások fejlesztése, az állam szolgáltató jellegének erősítése
27. Az igazságügyi kapacitások fejlesztése és igazságszolgáltatás korszerűsítése

23. Adminisztratív terhek komplex csökkentése és átláthatóság növelése

Az adminisztratív korlátok csökkentése megvalósul az állampolgárok és vállalkozások számára a közigazgatás valamennyi területén a jobb jogi szabályozás, a politikák közötti szinergia biztosításával, a közpolitikák hatékonyabb menedzsmentjével, közigazgatásban és a közpénzek felhasználása során az átláthatóság, a feddhetetlenség és kiszámíthatóság javításával, beleértve a pénzügyi egyszerűsítést, a pályázati kiírások jobb koordinációját és a kedvezményezettek, helyi hatóságok számára az integrált fejlesztések megkönnyítését.

Az adminisztratív korlátok lebontása az állami szabályozás minőségének és kiszámíthatóságának növelése által:

- növeli az érintett vállalkozások versenyképességét (vállalati szinten mérhető költségmegtakarítások)
- erősíti a nyitottságot és átláthatóságot
- csökkenti az információs aszimmetria okán felbukkanó piaci hátrányokat,
- mérsékli a szabályozási kudarcok kockázatát.

1. alintézkedés: Korrupció megelőzés és átláthatóság növelése

Az intézkedés legfontosabb irányai terveink szerint a szervezeti kultúra tartós változása érdekében további integritási, etikai és korrupciómegelőzési képzések tartása, az integritásirányítási rendszer kiterjesztése az államigazgatási körén kívül álló állami szervekre (a rendvédelmi szerveket is beleértve), az etikai kódexeknek a működési tapasztalatok alapján történő felülvizsgálata és megújítása, azok továbbfejlesztése érdekében. Az integritásirányítási rendszer, a bejelentővédelmi rendszer(ek) és az etikai rendszer működési tapasztalatainak felmérése, értékelése, a közigazgatási korrupció, korrupciós kockázatok és integritás szint egységes mérési módszertanának kidolgozása és a mérések végrehajtása. A korrupciómegelőzési intézkedések eredményességének és hatékonyságának megítélhetősége érdekében, a bejelentővédelem eszközeinek bővítése, a bejelentések – nem anyagi - ösztönzése rendszerének hatékonyabbá tétele.

2. alintézkedés: Lakossági és vállalkozói adminisztratív terhek csökkentése

A jól működő közigazgatás és a jó állam egyik fő eleme, hogy az ügyfelek és a közigazgatási szervek számára egyaránt egyszerűen intézhető eljárásokat kell kialakítani. Ezt a célt szolgálják az adminisztratív terhek csökkentésére tervezett további beavatkozások. Ez a gyakorlatban az alábbi megoldások alkalmazását jelenti:

- tartalmi dereguláció;
- az eljárások adminisztrációs terheinek teljes körű felülvizsgálata és csökkentése, a szabályozás

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

javítása és az intelligens szabályozás.

A szabályozás javítására és az intelligens szabályozásra irányuló programok már több tagállamban, egyes esetekben bizonyos régiókban vagy önkormányzatokban is jól bevált kezdeményezéseknek számítanak. Az intelligens szabályozásra irányuló programok elősegítik a jogszabályok helyes végrehajtását, ugyanis a tisztviselők számára az az elvárás, hogy a legkevesebb teherrel járó jogszabályalkotásra és végrehajtásra törekedjenek. E cél megvalósítását azonban folyamatos munkával és a szemléletmód átalakításával lehet elérni (pl. „kiváló szolgáltatás" minősítés bevezetése).

Tájékoztatási programok szervezése, konzultációs és fórum intézmény rendszer kiépítése. Az érdekeltek és végfelhasználók közvetlen bevonása meghatározó szerepet játszik a jogszabályok kidolgozásában, valamint a szabályozás javításának és az intelligens szabályozás megvalósításában. Az érdekeltek bevonása biztosítja, hogy egy adott jogalkotói kezdeményezés minden szempontból megfontolásra került, a végfelhasználók bevonása pedig a jövőbeli jogszabály gyakorlati hatálya alá eső szereplőkre vonatkozik.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: állampolgárok

Lehetséges kedvezményezettek: központi költségvetési szervek

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

ÁROP 1.2.4, ÁROP 1.2.6. és ÁROP 1.1.21. konstrukciók

24. Rugalmas, jó reagáló képességű közigazgatás kialakítása

A rugalmas jó reagálóképességű közigazgatás kialakítása szorosan összefügg egyrészt a közbizalom kérdéskörével, hiszen egy válaszképes a problémákat megoldani tudó közigazgatás nyerheti el az állampolgárok bizalmát, olyan módon, hogy közben fenntartja a közigazgatás számára célt tételező politikum bizalmát a magyar közigazgatás szakmai képessége és elhivatottsága iránt. Másrészt a Magyary Program által folyamatosan láttatni kell az előrehaladási útvonalat azzal a kiemelt jelentőséggel, hogy válságban sokszor kell új utakat vágni, és az új utakon a rugalmas alkalmazkodóképesség szükséges. Harmadrészt, a szervezeti kultúra és hatékonyság fejlesztésével az erőforrások optimális elosztására törekszik, valamint feszített időszakokban nem hagyja, hogy a fogyatkozó erőforrások (például egy kimerült szervezetben) hátráltassák a működést, és megfelelően alkalmazza azokat a technikákat, melyek hozzásegítik a kritikus szakaszokon átlendüléshez.

1. alintézkedés: A közigazgatási szervezetrendszer működési hatékonyságának növelése

Az alintézkedés célja a belső hatékonyság működésének javítása, amely magába foglalja a szerv teljesítménye mérésének lehetővé tételét, a működőképes belső folyamatok elősegítését, a szervezeti tudás hatékony kiaknázását, valamint a folyamatosan változó környezethez alkalmazkodni tudó, önfejlesztő szervezeti kultúra kialakítását.

A szervezetrendszer fejlesztésének alapgondolata, hogy olyan igazgatási szervezetrendszer alakuljon ki, amely azokat a feladatokat látja el, amelyek valóban nélkülözhetetlenek és állami szervek részvételét igénylik, csak a feladatok megfelelő színvonalú ellátásához szükséges erőforrásokat igényli, és azokat a lehető legoptimálisabban szervezi és osztja meg az egyes szakterületek, ágazatok között. Mindezek mellett kizárólag a nélkülözhetetlen számú szervezeti entitásból épül fel, és nélkülözi az olyan indokolatlanul létező szerveket (szervezeti egységeket), amelyek feladatait más szervezeti forma vagy szervezeti szint hatékonyabban tudja ellátni.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

A rugalmas, jó reagáló képességű közigazgatási szervezetrendszer kialakítása során mind a központi államigazgatás, mind a területi igazgatás és az önkormányzatok esetében történnek olyan intézkedések, melyek végső célja a hatékonyabb feladatellátás biztosítása.

A szervezeteken belüli eljárások és folyamatok megújítását, valamint a szervezeti működés hatékonyabbá tételét több beavatkozási területbe sorolt eszközök biztosítják. A beavatkozási területek jellemzően: a teljesítménymenedzsment, a folyamatoptimalizálás, a tudásmegosztás, a minőségirányítás és a változáskezelés.

Az intézkedésbe beletartozik például a fővárosi és megyei kormányhivatalok, járási hivatalok szervezetének és működésének egységesítése, racionalizálása, a kormányhivatalon kívüli területi államigazgatási szerveknek a kormányhivatalba történő integrálásának előkészítése és megvalósítása. Erősíteni kell a felzárkózási szempontokat a kormányhivatalokban, melynek célja a hátrányos helyzetűek, romák felzárkózásának támogatása és szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférésének segítése a társadalmi felzárkózás célkitűzéseinek, irányelveinek hangsúlyosabb megjelenítésével a kormányhivatalok és az önkormányzatok működésében.

2. alintézkedés: Hatósági eljárások, élethelyzetek ésszerűsítése

Annak érdekében, hogy a közigazgatás közelebb kerüljön az állampolgárokhoz, hogy a hatóságokkal való érintkezés gondolatától ne elriadjanak a polgárok, hanem bízva abban, hogy segítő kezet kapnak, belevágjanak céljaik megvalósításába, szükséges a közigazgatási eljárások hatékonyságának növelése. Ez a célkitűzés – természetesen az ügyfelek jogainak és érdekeinek fokozott figyelembevételével – mindenkor kiemelt cél, hiszen a hatékony közigazgatás végső soron az ügyfelek javát is szolgálja, és az államnak is több szempontból (anyagi források, humánerőforrás, stb) megtakarítással jár. EU-s források felhasználása esetén a szolgáltató közigazgatás ily módon történő működtetése tovább javítható, színvonalának növelése hosszabb távon még inkább biztosítható

A 2013 végére kiépülő Kormányablak hálózat vonatkozásában az ügyfelek magas szakmai sztenderdeken alapuló kiszolgálása színvonalának emelése, az ügyfelek elégedettségének a növelése az egyes eljárási folyamatok és a szabályozási környezet felülvizsgálatával.

Az intézkedés keretében az ügyfeleket és a közigazgatás szervezeteit egyaránt terhelő, a belső és külső folyamatokat jelentős mértékben bonyolító mechanizmusok felszámolása, a belső eljárások, folyamatok egyszerűsítése, a járási (fővárosi kerületi) hivatalok, fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a kormányablakok feladat- és hatáskörének racionalizálása és élethelyzetek fejlesztése történik. Ezzel összefügg az előző alintézkedés, melynek keretében a közigazgatási intézmények működési folyamataikat felülvizsgálják, optimalizálják, és különböző folyamatmenedzsment eszközök alkalmazásával automatizálják.

Szükséges az egyes hatósági eljárások, valamint az eljárásjogi keretszabályozás racionalizálása, egyszerűsítése, az ügyfelek jogainak, helyzetének, valamint a hatóság eljárása hatékonyabbá tételének érdekében.

Mindezek alapján:

- racionalizálni, egyszerűsíteni kell tovább a hatósági eljárások belső folyamatát,
- racionalizálni, egyszerűsíteni kell tovább a hatósági eljárások külső folyamatát,
- racionalizálni, egyszerűsíteni kell tovább a kormányablakok feladat- és hatásköreit,
- fejleszteni az élethelyzet alapú megközelítést,
- erősíteni az ügyfelek és az eljárások egyéb résztvevői jogainak, jogos érdekeinek védelmét,
- erősíteni az egyablakos rendszereket az eljárások kapcsán (pl. kormányablakok),
- az eljárások szereplői közötti kommunikáció, kapcsolattartás fejlesztése.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3. alintézkedés: Kormányzati feladatellátás színvonalának növelése

A feladatellátás javításának programja már eddig is jelentős változást eredményezett. Ezt folytatnánk a kormányzati stratégiai irányítás további összehangolásának és nyomon követésének támogatásával, a politikai döntéshozatali folyamat támogatására az érdekeltekkel való konzultációs mechanizmusok fejlesztésével és a hatásvizsgálati rendszer újabb ütemének kidolgozásával és kiterjesztésével. Ezek erősítik az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot, és segítik a politikai döntéshozatalt. Mindezek mellett lefektetjük az alapjait egy új államháztartási költségvetés tervezési és végrehajtási, mérési rendszernek (feladatalapú költségvetési rendszer).

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: állampolgárok

Lehetséges kedvezményezettek: központi költségvetési szervek, önkormányzatok, felsőoktatási intézmények

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

ÁROP 1.1.8., ÁROP 1.2.18; ÁROP 1.2.18/A; ÁROP 3A2; ÁROP 1A5, ÁROP 1.2.7. és ÁROP 1.2.9. konstrukciók

25. A közigazgatás személyi állományának fejlesztése

A közigazgatás személyi állomány-fejlesztésének célja, hogy elősegítse a hatékony állami feladat végrehajtás humán feltételeinek megteremtését, a hosszútávú és kiszámítható életpályák megteremtésével stabilizálja a közigazgatás (egyes esetekben a rendészet és a honvédelem) személyi állományát, egyúttal vonzóvá tegye e hivatásokat, a minőségi munkavégzés feltételrendszerének javításával hozzájáruljon gazdasági versenyképességünk növeléséhez, illetve szabályozási alapot biztosítson a vonatkozó jogállási törvények kodifikációs munkálataihoz.

A közigazgatás személyi állomány-fejlesztésének jövőképében az erős, de az indokolthoz képest nem nagyobb, a változásokhoz gyorsan és rugalmasan alkalmazkodni képes állam egy olyan közszolgálati ethoszra alapozható, amely az életpályamodell értékei mellett a hatékonyság és a teljesítmény értékeit is megtestesíti.

Ehhez a stabilitást, kiszámíthatóságot képviselő karrier-elv, valamint a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodást feltételező hatékonyság és a teljesítmény értékeinek ötvözésére van szükség. A kétféle értékrendszer látszólag egymással ellentétes irányú megoldásokat tesz szükségessé, ezért olyan életpálya-modellt kell kidolgozni, amely megőrzi ugyan a karrier-rendszer előnyeit, de lehetőséget nyújt a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodásra is. A rugalmas alkalmazkodást pedig azzal lehet elérni, ha fokozatosan a munkakör kerül a személyügyi működés középpontjába.

1. alintézkedés: Az emberi erőforrás-gazdálkodás egyes funkcióinak továbbfejlesztése

Az alintézkedés keretében megtörténik a feladatarányos személyzeti működés kialakítása, az ehhez szükséges felmérések, stratégiai döntések, jogalkotást támogató koncepciók, jogszabályok, módszertani és eljárásrendi támogatások elkészítése, az emberi erőforrás-gazdálkodás egyes funkcióinak továbbfejlesztése a stratégiai szemlélet és a hosszabbtávú, egymásra épülő fejlesztések a szabályozási struktúra megfelelő alakításával a közszolgálati életpályák kiteljesedésének támogatásával. Mindezek mellett sor kerül a közigazgatásra orientált személyügyi tervezés kialakításával a közszféra munkaerő-piaci versenyben betöltött helyzetének erősítésére.

A személyzeti működés integrált részévé kell tenni a teljesítmény rendszerszerű menedzselését, amelynek eredményként növekszik a tisztviselők motivációja, érdekeltté válnak szervezetük

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

teljesítményének javításában. A teljesítmény-értékelés eredményeit felhasználó tervszerű és kiszámítható, valós igényeket kielégítő továbbképzési rendszer létrehozására van szükség. Nélkülözhetetlen a bevezetésre kerülő, illetve átalakítás alatt álló életpálya-elemek további fejlesztése az elért eredményekből kiindulva.

Az életpálya bevezetésével összefüggő, valamint a három hivatásrend (kormánytisztviselők, rendőrök, katonák) életpályáinak összehangolása során szükségessé váló képzések tananyagfejlesztése, oktatása.

A megkezdett, a világos munkaköri rendszer kiépítését célzó tevékenység folytatása, a megvalósítással kapcsolatosan jelentkező feladatok ellátása, a karrier-utak közötti átjárhatóság elemei és a hozzárendelt továbbképzési rendszer fejlesztése. Az új besorolási rendszer munkaköri alapra állítását követően a kialakított struktúra részelemeinek kidolgozása, összhangba hozása, a gyakorlati tapasztalatokon alapuló továbbgondolása, humánerőforrás-menedzsment eszközök teljes körű hozzárendelése. A további életpálya-elemekre, azok rendszerbe illesztésére és az életpálya kiterjesztésére vonatkozó további javaslatok kidolgozása.

Fontos kérdésként merül fel a közigazgatási eljárásokban érintett szervek, hatóságok mindenkori felkészültsége a vonatkozó jogszabályok mind hatékonyabb alkalmazása kapcsán. Az adminisztratív terhek csökkentése (és az ehhez kapcsolódó dereguláció), az eljárási szabályoknak a hatóságok eljárása mind nagyobb hatékonyságát biztosító fejlesztése, továbbá az e-közigazgatás kiszélesítése mind olyan kérdés, ahol az érintett jogalkalmazóknak, de adott esetben a jogalkotóknak is indokolt lehet rendszeres, illetve eseti módszertani-szakmai segítséget nyújtani. Ennek keretében indokolt a jövőben olyan szakmai, módszertani kiadványok megjelentetése, jól szervezett oktatások tartása, amelyek a fenti célokat szolgálják.

A helyi és területi közigazgatásban dolgozó munkatársak felkészítése központilag összeállított tananyagok személyes konzultációk és távoktatási eszközök felhasználásával, ennek keretében:

- az ügyintézők képzése a magas színvonalú ügyfélkiszolgálás biztosítása érdekében szükséges az ügykörök bővülésével, egyes eljárási szabályok módosulásával, a gyakorlati tapasztalatok rendszerezett gyűjtésével, naprakész tájékoztatási igényekkel összefüggésben az ügyintézők folyamatos képzésének megteremtése;
- ügyfélszolgálati munkatársak tudásbázis alapú képzése;
- a jogalkalmazók munkáját segítő módszertani útmatatók, kiadványok szerkesztése;
- a helyi és területi és központi közigazgatásban dolgozó munkatársak felkészítése központilag összeállított tananyagok, személyes konzultációk és távoktatási eszközök felhasználásával. A felkészítés kiterjed többek között a választási igazgatás szakembereinek képzésére, valamint az eljárásjogi szabályok alkalmazására.

Hangsúlyt fektetünk a vezetői utánpótlásképzésre, amely elsősorban a vezetési készségek fejlesztésére, a vezetési stílusokra és attitűdformálásra összpontosít, illetve a vezetői kiválósági képzésre. Mindkét képzést különböző vezetői továbbképzések egészíthetik ki.

A felzárkózási és esélyegyenlőségi szempontok közszolgálati munkában történő érvényesítése érdekében szükséges a közszolgálati munkatársak képzése, kompetenciafejlesztése, érzékenyítő tréningek tartása a felzárkózási/esélyegyenlőség elvű szemlélet elsajátítása és azzal való azonosulás érdekében.

2. alintézkedés: Közszolgálati szolgáltatásfejlesztés

A Magyar Kormánytisztviselői Kar és a Magyar Rendvédelmi Kar közös értékalapú egységes hivatásrend létrehozását, valamint a közigazgatás működése iránti állampolgári bizalom megerősítését elősegítő szolgáltató tevékenységének további szélesítése és fejlesztése, különös tekintettel a hivatás gyakorlásával összefüggő érdekképviseletre, a kormánytisztviselők és a rendvédelmi hivatásos állomány anyagi helyzetét és hivatásgyakorlásának feltételeit közvetlenül befolyásoló jogszabályok

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

megalkotásával összefüggő konzultációra, etikai eljárás lefolytatására, díj alapítására, szakmai konferenciák szervezésére, valamint jóléti, szociális és egyéb kedvezményes szolgáltatások nyújtására.

3. alintézkedés: Közszolgálati utánpótlás és kapcsolódó fejlesztések

Biztosítani kell a minőségi szakmai munka ellátását segítő szakemberállományt, és hatékonyan és átláthatóan kell lebonyolítani az utánpótlás biztosítását. Az intézkedés tartalmaz konstrukciókat az utánpótlás tervezhetőségének előmozdítására a jelenleginél kiegyenlítettebb korösszetételt biztosító intézkedések, feladatok meghatározása és végrehajtásuk támogatása, a jelentős szakértelemmel rendelkező személyek közszférában tartására, illetve a magánszférában foglalkoztatottak bevonzására a magánszférával szembeni versenyképességét fokozó részletek kidolgozása koncepcióalkotás, szabályozás, eljárásrendek kialakítása és kommunikációja révén.

Célunk egy olyan karrier-menedzselési rendszer kialakítása, amelyben az erőforrás-tervezési, személyzetfejlesztési és ösztönzési módszerek együttesen, egymással koherens kapcsolatban állva kerülnek alkalmazásra. Ezek együttesen biztosítják, hogy a rendszer hosszabb távon biztosítani tudja a vezetői munkakörökre és a kulcspozíciókra az alkalmas, minden tekintetben megfelelő munkaerő utánpótlását.

Egy olyan kiválasztási rendszert kell kialakítani, amely biztosítja, hogy megfelelő mennyiségben, minőségben, valamint időben rendelkezésre álljon a szükséges munkaerő-utánpótlás. A pályázati eljárásban a korábbi bonyolult vizsgarendszer helyébe gyors kiválasztási tesztet kell léptetni, amely méri a közigazgatási ismereteket, az általános tájékozottságot, a logikus szövegértést (verbális teszt);

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: közszolgálati tisztviselők, rendvédelmi kar

Lehetséges kedvezményezettek: költségvetési szervek, önkormányzatok, felsőoktatási intézmények

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

ÁROP 2.2.17, ÁROP 2.2.20 és ÁROP 2.2.21 konstrukciók

26. Közigazgatási szolgáltatások fejlesztése, az állam szolgáltató jellegének erősítése

Az elmúlt évtizedben ugyan jelentős hazai és uniós forrásokat fordítottak a közigazgatás belső folyamatainak elektronizálására és az e-közigazgatási szolgáltatások fejlesztésére, e projektek jellemzően informatikai fókuszúak voltak és nem fordítottak kellő hangsúlyt sem a szolgáltatások közötti interoperabilitás megteremtésére, sem az e-közigazgatási szolgáltatások nyújtásában közreműködő közszolgálati tisztviselők felkészítésére.

A közigazgatás működésének hatékonyságát tovább növelné, és egyben a közigazgatás rendszere átalakításának egyik legnagyobb kihívását jelenti – napjainkban – a teljes körű, illetve minél teljesebb körű elektronikus ügyintézés megvalósítása, az állami nyilvántartások korszerűsítése, a közigazgatási informatikai rendszerek együttműködésre való képességének erősítése.

Új szemléletű fejlesztésekre van szükség, melyek a kínálati oldalon megteremtik a hatékony szolgáltatások lehetőségét. E fejlesztések eredményének hasznosulásához ugyanakkor nélkülözhetetlen, hogy a szolgáltatások nyújtásában közreműködő közszolgálati tisztviselők is felkészülten és motiváltan vegyenek részt az új szemléletű e-közigazgatás kialakításában.

A fejlesztések során különös figyelmet kell fordítani azoknak a horizontális alkotóelemeknek a következetes alkalmazására, amelyek a szolgáltatások interoperabilitását, átjárhatóságát biztosítják.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

1. alintézkedés: közigazgatási informatikai rendszerek együttműködésre való képességének erősítése

Az intézkedés célja, hogy a közösségi értékeknek, alapelveknek megfelelően fejleszthessük tovább a magyar közigazgatás magánszemélyeknek, vállalkozásoknak nyújtott szolgáltatásait. Meg kell valósítani az interoperabilitás magasabb szintjének eléréséhez a jogi, technikai, szemantikai és szervezeti fejlesztéseket. A közigazgatási projektek sikerének egyik záloga és eddig mostohán kezelt területe az igazgatásszervezés: az informatikai megoldások elhelyezése az eljárásrendben és a közigazgatás szervezetében, a jogosultságok, feladatok és a szereplők egymáshoz való viszonyának előzetes rendezése, mely az interoperabilitás kulcstényezője. Az elkövetkező időszakban az Európai Bizottság számára kijelölt kulcsintézkedésekkel összhangban a magyar interoperabilitás részleteinek tervezésekor tekintettel kell lenni az infokommunikációs technológiák átjárhatóságával, illetve az elektronikus szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos jogszabályi környezet gondozására, továbbfejlesztésére.

Új típusú személyi okmány lépcsőzetes bevezetése a cél, így az ehhez tartozó szolgáltatások igénybevételének lehetősége biztosított lesz az ügyfelek oldalán. Más tagállamok fejlesztéseit, a fő irányokat figyelembe véve ehhez szeretnénk alapul venni a STORK projekt eredményeit és más nemzeti interoperabilitási keretrendszerek tapasztalatait. Személyi okmányaink jelenleg megfelelnek a schengeni kritériumoknak, de minimálisan sem elektronizáltak, semmilyen elektronikus szolgáltatásra nem alkalmasak. A modern közigazgatásnak szüksége van az elektronikus szolgáltatások nyújtására alkalmas személyi azonosító kártyára.

Emelni kívánjuk a nyílt forráskódú megoldások elterjedtségét a magyar közigazgatásban. A nemzetközi tapasztalatok és törekvések egyre inkább a szabad szoftverek használata felé fordulnak. Ennek egyrészt az általuk elérhető költségcsökkentés, másrészt pedig zárt rendszerektől és a külső szállítóktól való függőség csökkentése az oka.

Az adatbázisok együttműködésének, átjárhatóságának erősítése szintén az interoperabilitás megteremtésének kulcsfontosságú összetevője. A teljes, funkcionális interoperabilitás eléréséhez jelentős feladatokat kell végrehajtani. Ezek közül az egyik legfontosabb az állami nyilvántartások adattartalmának komplex módszerekkel történő adattisztítása. A következő lépés az állami nyilvántartások struktúrájának, törzsadat-architektúrájának központilag szabályozott formára történő fejlesztése, átalakítása.

A közszféra adatainak továbbfelhasználásáról szóló irányelv implementálása utáni megvalósítás során a gazdasági növekedés annál nagyobb lesz, minél hatékonyabb lesz az állam és a vállalkozások együttműködése a területen: az adatvagyon felhasználása új, innovatív szolgáltatások létrejöttét támogatja, és ezen keresztül a versenyképességet is növeli. Ennek eléréséhez biztosítani kell a közadatok proaktív, korszerű elektronikus közzétételének feltételeit.

A szolgáltatások fejlesztése során a szubszidiaritás és arányosság, a szolgáltatások rendelkezésre állás és az esélyegyenlőség jegyében az igénybevehetőség, a biztonság és az adatvédelem, a nemzetközi környezettel való nagyobb konformitás, az átláthatóság alapelveit kívánjuk alkalmazni. Cél, hogy csökkentsük az ügyfelek adminisztrációs kötelezettségeit, az érintetteket nagyobb arányban be tudjuk vonni a szolgáltatás-fejlesztésbe, az elvégzett fejlesztések pontosan és részletesen dokumentálva legyenek, garantálhassuk a biztonságot és személyes adatok védelmét.

2. alintézkedés: közigazgatási dolgozók digitális írástudásának, informatikával kapcsolatos munkakörnyezetének fejlesztése

A digitális megosztottságnak számos dimenziója van, mely az alapvető, eszközhasználattól egész a használat minőségéig és körülményeiig vezetnek. Az elektronikus közszolgáltatások fejlesztésére eddig elköltött összegek hasznosulásának növelése, illetve a rendelkezésre álló további uniós és hazai források hatékony felhasználása egyaránt szükségessé teszi az elektronikus közszolgáltatások

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

felhasználói oldalának fejlesztését, amely releváns, sőt kiemelt probléma a közigazgatáson belül is: számos rendszer készül a közigazgatásban dolgozóknak, melyek csak megfelelő használattal érhetik el a kívánt hatást, miközben a kínálat oldali rendszerek pontos ismerete is elengedhetetlen a kívánt minőségű szolgáltatásnyújtáshoz. Lényeges feladat az IT-biztonság és az ezzel kapcsolatos tudatosság fejlesztése is. A közigazgatásban dolgozók számára is szükséges a távmunka humán feltételeinek megteremtése, elterjesztése, az ehhez kapcsolódó szabályok, eljárások és lehetőségek áttekintése. A közigazgatás a versenyszférához képest kevésbé vonzó az IT-szakemberek számára, ami annak tekintetében különösen kedvezőtlen, hogy ilyen szakemberek tekintetében egyébként is hiány mutatkozik hazánkban. Ezért kiemelten fontos a meglévő szakemberek megtartása, továbbképzése, illetve új szakemberek bevonzása a folyamatos képzés és egy biztos kormányzati IT-szakemberi életpálya alternatíva felmutatásával.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: közszolgálati tisztviselők, rendvédelmi kar a képzések esetében, vállalkozói lakossági ügyfelek az interoperabilitás vonatkozásában

Lehetséges kedvezményezettek: költségvetési szervek, önkormányzatok

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:

ÁROP 1.A.4, ÁROP 1.2.12, ÁROP 1.2.10, ÁROP 1.2.20, ÁROP 2.2.18, ÁROP 1.1.17, továbbá ÁROP-2.2.18 konstrukciók

27. Az igazságügyi kapacitások fejlesztése és igazságszolgáltatás korszerűsítése

Az igazságügy modernizálása összetett és több terület együttműködését igénylő feladat, melynek elemei párhuzamosan magukban foglalnak, emberi erőforrás menedzsment fejlesztés típusú intézkedéseket, az önigazgatását és átláthatóságát célzó intézkedéseket, a polgári igazságszolgáltatási eljárások hatékonyságának és minőségének javításával összefüggő intézkedéseket, valamint e-közigazgatásra vonatkozó koherens intézkedéseket az igazságügyi ágazaton belül.

Az igazságügy fejlesztésének felelőssége – szemben a közigazgatás-fejlesztéssel – osztott: kormány, bíróság és ügyészség között. Fontos, hogy nem csak az egyes funkcionális igazgatási fejlesztések során (pl. iratkezelés, fizikai elhelyezés), hanem hatékony együttműködés érdekében más területeken is jöjjenek létre közös felületek. Mind a három résztvevő elkötelezett abban, hogy a korábbiakhoz képest fokozottabban összehangolja a szakmai továbbképzési rendszerét.

A fentiek tükrében az intézkedés keretében tervezzük az igazságszolgáltatás korszerűsítését, valamint a bírói kar önigazgatását, átláthatóságát és emberierőforrás-menedzsmentjének fejlesztését célzó intézkedések támogatását. A polgári igazságszolgáltatási eljárások hatékonyságának és minőségének javítása; a vonatkozó bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítását, valamint a közvetítés és egyéb alternatív vitarendezési eljárások ösztönzését.

Kiemelt fejlesztési célunk a bírósági infrastruktúra és az ügyek feldolgozásának a korszerűsítése – beleértve az IKT-eszközök fejlesztését és igazságügyi statisztikák létrehozását – az igazságszolgáltatáshoz való hatékonyabb hozzáférés érdekében.

1. alintézkedés: Jogi eljárások hatékonyságának növelése

Több ügyben és jogszabályanyagban időszerű egy teljes felülvizsgálat elvégzése, mivel ezen ügyek száma is jelentősen növekszik és a rendelkezésre álló szűkös munkaerő kapacitások miatt is elengedhetetlen az ügyintézés egyszerűbbé és hatékonyabbá tétele. A felülvizsgálat eredménye lenne a szükséges jogszabály módosító javaslatok megfogalmazása és a megfelelő ügyintézői protokoll kidolgozása. Az intézkedés keretében a hazai jogorvoslatok gyakorlatát elemezni kell és ennek

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

eredményéről be kell számolni. A megalapozott válaszok elkészítéséhez háttértanulmányok, hatástanulmányok kidolgozása szükséges. Az intézkedés célja még a nemzetközi büntetőjogi együttműködés hatékonyságának javítása.

Büntetőjogi területen számos kétoldalú nemzetközi egyezmény van hatályban. Megvizsgálásra szorul, hogy ezek rendelkezései mennyiben felelnek meg a XXI. századi jogi környezetnek, a mai kor igényeinek. A perhatékonyság szempontjából, figyelemmel a jogalkalmazói tapasztalatokra – az igazságszolgáltatás egyik legnagyobb problémája napjainkban az elhúzódó eljárások, amelyek egyrészt jelentős terhet jelentenek az eljárásban résztvevők oldalán, másrészt a bíróságok oldalán is anyagi többletkiadásokat eredményeznek. Ezért 2010 óta töretlen kormányzati intézkedésként jelent meg az igazságszolgáltatási eljárások gyorsítása, amely elkezdett tevékenységet folytatni szükséges a jogalkalmazói visszajelzések alapján.

2. alintézkedés: Igazságügyi humánerőforrás fejlesztése

Elengedhetetlen, hogy az igazságügyi szakemberek elsajátítsák a közös európai igazságügyi kultúrát. Az igazságügyi képzéseknek szélesebb keretbe kell illeszkedni. E cél elérése érdekében az intézkedés az igazságügy területén képzések megtartását támogatja, ehhez szükséges tananyagok kidolgozását és tematika kialakítását.

3. alintézkedés: Igazságügyi és igazságszolgáltatási infrastruktúra fejlesztése

Az intézkedés keretében tartalommal kereshető elektronikus dokumentumtár, szakmai tartalommal kereshető elektronikus igazságügyi rendszer, kiegészítő rendszerek létrehozása és ezek összekapcsolása történne. Valamennyi rendszer esetében a rendszerek azon háttérjogszabályokkal, melyek kiszolgálására létrehozták őket összhangban lesznek, és az esetleges jogszabály-módosítások következtében kialakult változások haladéktalanul beépíthetőek lesznek a rendszerekbe, ezzel megteremtve a jogbiztonságot, és az állampolgárok naprakész tájékoztatását az eljárások hatékonyabb lefolytatása érdekében.

Valamennyi rendszer esetében elvárt eredmény a jogszabályi megfelelőségen túl, hogy az gyorsabbá, egyszerűbbé, könnyen érthetővé, tehát ügyfélbaráttá tegye az eljárás folyamatát, csökkentve ez által az adminisztrációs terheket, valamint az ügyintézésre fordított időt mind az ügyfél, mind az ügyintéző részéről.

Területi kihatás: konvergencia régiók, de az országos programok esetében a Közép-magyarországi Régió is

Beavatkozások célcsoportja: lakossági és vállalkozói ügyfelek, bírák, ügyészek

Lehetséges kedvezményezettek: költségvetési szervek, igazságügyi szervek

Kapcsolódó 2007-2013-as tapasztalatok:
ÁROP-2.2.16, ÁROP-1.2.1 konstrukciók.

2.A.5.3.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

2.A.5.3.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.5.3.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem lesz nagyprojekt megvalósítva.

2.A.5.3.5 Output indikátorok

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

24. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	Integritás-irányítási rendszert alkalmazó szervek száma	darab	ESZA	Kevésbé fejlett	25	monitoring	évente
2.	Képzésben résztvevők száma	fő	ESZA	Kevésbé fejlett	6.500	monitoring	évente
3.	Megtisztított adatbázisok száma	darab	ESZA	Kevésbé fejlett	12	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.5.4. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz

Nem releváns.

2.A.5.5. Teljesítményi keretrendszer

25. táblázat: A prioritási tengely teljesítményi keretrendszere

Kidolgozás alatt.

2.A.5.7. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket

Kidolgozás alatt.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

6. prioritás: Helyi stratégiák végrehajtása, társadalmi innováció és transznacionális együttműködések

2.A.6.1. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat

A prioritási tengely technikai jelleggel tartalmazza részint a közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiákat, részint a társadalmi innovációt szolgáló műveleteket és a transzancionális együttműködést.

A prioritási tengely kizárólag az Európai Szociális Alapból kerül finanszírozásra.

***1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (6. prioritási tengely)* közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák − 9. (i)**

2.A.6.2. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

18. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Területi leszakadási folyamatok megállítása

A felzárkózáspolitika helyi szintű megvalósítását segítő területi szintű együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtása érdekében. **Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak**

Létrejönnek a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózását szolgáló térségi és ágazatok közötti együttműködések, amelyek hatékonyan képesek szolgálni a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtását. Ennek következtében javulnak az érintett településeken élő hátrányos helyzetű csoportok életkörülményei.

26. táblázat: eredmény indikátorok

Kidolgozás alatt.

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.A.6.3. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.6.3.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

28. Területi hátrányok megelőzése, az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló folyamatok megtörése

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia területi hátrányokkal foglalkozó része megállapítja, hogy *„a társadalmi-gazdasági problémák területi koncentrálódásának kezeléséhez szakterületeken átívelő, átfogó megközelítésű programokra van szükség.”*Az NTFS helyi megvalósítását szolgálják a települések helyi esélyegyenlőségi programjai.

Az intézkedés célja a helyi esélyegyenlőségi programok (a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet szerinti) végrehajtásának és továbbfejlesztésének segítése. Ennek érdekében a települések közötti, valamint ágazati és szektorközi együttműködések támogatása, valamint az érintett célcsoportok bevonásának erősítése. A beavatkozások hatékonysága érdekében az intézkedés lehetővé teszi az egységes szakmai támogatást.

Területi kihatás: konvergencia régiók

Beavatkozások célcsoportja: helyi közösségek

Lehetséges kedvezményezettek: a helyi akciócsoportok által kijelölt kedvezményezetti kör (helyi és területi költségvetési szervek, államháztartáson kívüli non-profit szervezetek)

2.A.6.3.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

2.A.6.3.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.6.3.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem lesz nagyprojekt megvalósítva.

2.A.6.3.5 Output indikátorok

27. táblázat: output indikátorok

Kidolgozás alatt.

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

***2. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (6. prioritási tengely)* a befogadó társadalom és a gyarapodó tudástőke elnevezésű prioritások tengelyek által lefedett beruházási prioritások**

2.A.6.4. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

19. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: A Befogadó társadalom és a Gyarpodó tudástőke megújulási képességének növelése

A társadalmi innováció és a transznacionális együttműködés eszközeinek alkalmazása annak érdekében, hogy a Befogadó társadalom és a Gyarapodó tudástőke által lefedett szakterületeken

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

javuljon a társadalmi kihívásokra adható válaszok hatásmechanizmusa részint újszerű megoldások kidolgozásával és kipróbálásával, részint nemzetközi tapasztalatok megismerésével.

28. táblázat: eredmény indikátorok

Kidolgozás alatt.

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

TERVEZET

2.A.6.5. A beruházási prioritás alatt támogatandó intézkedések (beruházási prioritásonként)

2.A.6.5.1 A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

29. Társadalmi innováció és transznacionális együttműködések

1. alintézkedés: a társadalmi innováció terén tervezett beavatkozási irányok:

- ✓ „Esélypontok" kialakítása a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkózásáért: az „Esélypontok" minősítési eljárás útján, a meglévő felzárkózást célzó szolgáltatási rendszer fejlesztésével, a gyakorlatban már kipróbált, működő intézmények/programok bázisán jönnének létre. Elsősorban hátrányos helyzetű és leghátrányosabb helyzetű kistérségekben nyújtanának széleskörű szolgáltatást, az esélyteremtés, képesség kibontakoztatás érdekében, illetve koordinatív szerepet töltenek be az érintett kistérségben a gyerekekre irányuló felzárkózási programok összehangoltabb megvalósítása érdekében. Az innovációs program keretében kialakításra kerül a minősítés szempontrendszere és a működés szabályrendszere és kiválasztásra és támogatásra kerülnek a kísérleti jelleggel induló „Esélypontok".
- ✓ A helyi társadalom életében fennálló problémák újszerű megoldása helyi problémafeltárás mentén, a megoldási alternatívák feltárásával és elemzésével, a helyi társadalom szélesebb rétegeinek bevonásával érdemi válaszok kidolgozásával, majd azok megvalósítása.

2. alintézkedés: a transznacionális együttműködések terén tervezett beavatkozási irányok:

- » Európai Roma Keretstratégiát megvalósító tagállamok, valamint a Kárpát-medencei romák felzárkózásának elősegítése érdekében az érintett országok (különös tekintettel a V4 tagországokra) együttműködésének, tapasztalatcseréjének, közös programjainak támogatása.
- » A Kárpát-medencei és más európai nemzeti kisebbségekkel való kapcsolatfelvétel és szoros viszony kialakítása.
- » Az ifjúsági és szervezeti munka hatékony összehangolása érdekében támogatni kell a közép-európai térségben az ifjúsági együttműködést, továbbá a kulturális és a nem formális oktatási szolgáltatásokat, szakmai és módszertani támogatást is biztosító szolgáltató és információs irodahálózat létrejöttét.
- » A civil szervezetek és az önkormányzati határokon átnyúló együttműködésének erősítése.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

» A közép-európai térségben az oktatás és a felsőoktatás terén közös képzési programrok indítását, a hálózati együttműködést, a tehetséggondozást, pályaorientációs és szórványkollégiumi hálózatfejlesztést.

» Komplex esélyteremtő társadalmi felzárkózási modell kidolgozása.

» Önkéntes szolgálati és gyakornoki együttműködések.

» Szociális és egészségügyi hálózati együttműködés, különös tekintettel az egészségügi kutatóközpontokra és egészségipari társaságokra.

» Társadalombiztosítási szolgáltatások határokon átívelő kiterjesztésének módszertana.

» Kulturális intézmények hálózati együttműködése, tapasztalatcserék erősítése, gyakornoki programok kidolgozása, kulturális kulcskompetenciák mérését szolgáló módszertan kidolgozása

» Közösségfejlesztő szerveztek hálózati együttműködése, tapasztalatcserék erősítése.

Területi kihatás: konvergencia régiók, illetve Unión belüli tagállamok

Lehetséges kedvezményezettek: költségvetési szervek, államháztartáson kívüli non-profit szervezetek, egyházi szervezetek

2.A.6.5.2. Tervezett kiválasztási kritériumok

2.A.6.5.3 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználása

A beruházási prioritásban nem kerül sor pénzügyi eszközök alkalmazására.

2.A.6.5.4 Tervezett nagyprojektek

A beruházási prioritásban nem lesz nagyprojekt megvalósítva.

2.A.6.5.5 Output indikátorok

29. táblázat: output indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Forrás	Régiókategória	Célérték (2022)	Adat forrása	Jelentés gyakorisága
1.	A támogatott transznacionális programokban résztvevők száma	fő	ESZA	kevésbé fejlett régiók		monitoring	évente

2.A.3.4. ESZA különös rendelkezései, adott esetben: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7. tematikus célokhoz

A prioritási tengely leírása tartalmazza a társadalmi innovációt és a transznacionális együttműködést szolgáló műveletek beavatkozási területeit.

2.A.6.6. Teljesítményi keretrendszer

Teljesítménytartalék ebben a prioritási tartalékban nem kerül betervezésre.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

2.A.6.8. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának leírása, szükség esetén beleértve a hatóságok adminisztratív kapacitásának támogató intézkedéseket

Nem releváns.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. FEJEZET B. A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS PRIORITÁSI TENGELYÉNEK LEÍRÁSA

7. prioritás: technikai segítségnyújtás

2.B.0. A prioritási tengely létrehozásának megindoklása, érintve a régiókategóriákat, tematikus célokat, forrásokat

Az EFOP technikai segítségnyújtási prioritási tengelye **a konvergencia régiókon kívül a Közép-magyarországi Régióra is kiterjed**. Ennek indokai a következők:

» a szakmai prioritási tengelyek mindegyike tartalmaz országos kihatású programokat, így azok is kiterjednek a Közép-magyarországi Régióra, s a hozzájuk kapcsolódó technikai segítségnyújtási tevékenységeket ebben a régióban is el kell látni; valamint
» a technikai segítségnyújtási prioritási tengely végrehajtásában közvetlenül érintett irányító hatóság és közreműködő szervezet is a Közép-magyarországi Régióban működik.

A technikai segítségnyújtási projektek adminisztrációjának csökkentése indokolja, hogy miért szükséges egy prioritási tengelyen belül tartani a két régiókategóriát: ellenkező esetben ugyanis kétszer annyi TA projekt valósulna meg, *ceteris paribus* kétszer annyi adminisztráció mellett.

A technikai segítségnyújtás prioritási tengelyen belül a konvergencia-KMR részarány megegyezik a konvergencia és a KMR-re eső allokációk EFOP-on belüli arányával.

2.B.1. A vonatkozó speciális célkitűzések és az elvárt eredmények

20. SPECIÁLIS CÉLKITŰZÉS: Az Operatív Program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása

Cél az operatív program előkészítési, menedzsment, monitoring és ellenőrzési tevékenységeinek eredményes ellátása, s az ahhoz szükséges adminisztratív kapacitás megerősítése.

Az eredmények, amelyeket a tagállam az EU támogatásával kíván elérni, tekintettel a programterületre vonatkozó helyzetre, ahol 2. fejezet elemzései kiegészítésre szorulnak.

A 2007-2013-as időszakhoz hasonlóan a technikai segítségnyújtás forrásai részint az egyes operatív programok technikai segítségnyújtás prioritási tengelyében, részint a horizontális Koordinációs és Végrehajtási Operatív Programban (KVOP) jelennek meg a következő megbontásban:

» az operatív programok technikai segítségnyújtás prioritási tengelyei az egyes programok operatív, elsősorban projektszintű végrehajtásához kötődő tevékenységeit;
» a KVOP prioritási tengelyei a Partnerségi Megállapodás egészéhez, illetve az operatív programok végrehajtásához kötődő rendszerszintű tevékenységeket hivatottak támogatni.

2.B.2. eredmény indikátorok

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

30. táblázat: eredmény indikátorok

ID *	Indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
1.	Hatékonyan és eredmé-nyesen felhasznált források aránya	%		2007-2013 átlaga	100%	monitoring	évente

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

2.B.3.1. A támogatandó intézkedések leírása, valamint azok várható hozzájárulása a vonatkozó speciális célkitűzésekhez

Az operatív program technikai-adminisztratív lebonyolítása

Az EFOP jelen intézkedése fogja biztosítani a programszintű előkészítési, menedzsment, monitoring (kivéve az informatikai rendszer működtetése) és ellenőrzési tevékenységek megfelelő ellátását. Ehhez a KVOP egyfajta háttérszolgáltatásként nyújtja a koordinációt, az általános eljárási szabályozást, az átfogó informatikai rendszer üzemeltetését, az egységes ügyfélszolgálatot és projekttámogatást, továbbá az egyéb rendszerszintű feladatokat, illetve finanszírozza a különböző értékeléseket.

Az intézkedés két alintézkedésből épül fel:

1. alintézkedés: A közreműködő szervezeti feladatok ellátása

Az intézkedés biztosítja az EFOP lebonyolításával kapcsolatos közreműködő szervezeti tevékenységek finanszírozását, melyek az irányító hatóságtól kapott felhatalmazás és iránymutatás alapján végzik a felelősségi körükbe utalt prioritási tengelyek lebonyolítását. Szerepkörük alapvetően megegyezik a 2007-2013-as időszakban tapasztaltakkal. A közreműködő szervezet feladatai az irányító hatóság és a közreműködő szervezet közötti megállapodásban kerülnek rögzítésre.

2. alintézkedés: Az operatív program lebonyolításával kapcsolatos egyéb feladatok ellátása

Az intézkedés biztosítja egyúttal az EFOP megvalósításához kapcsolódó alábbi tevékenységeket:

- az OP monitoring bizottságának működtetése, beleértve annak titkársági feladatainak ellátását;
- éves megvalósítási jelentések és az EFOP végrehajtását érintő tanulmányok, elemzések, továbbá az EFOP feladatkörét érintő (pl. stratégiák megvalósulásához kapcsolódó értékelések, hatékonyság és hatásvizsgálatok) és a monitoring bizottság kezdeményezésére indított értékelések és hatásvizsgálatok elkészítése.

2.B.3.2 Output indikátorok

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

31. táblázat: output indikátorok

ID*	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Célérték (2022)	Adatforrás
1.	Lefolytatott értékelések, hatásvizsgálatok száma	darab	20	monitoring
2.	Monitoring Bizottság üléseinek száma	alkalom	18	monitoring
3.	Monitoring Bizottság általi projektlátogatások száma	darab	20	monitoring

**Az ID az SCF rendszerben lesz releváns, minden egyes elem egyedi azonosítójára utal*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3. FEJEZET: AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE

A pénzügyi adatok a forrásfelhasználást szabályozó uniós rendeletek kihirdetéséig pusztán irányadók.

32. táblázat: *adatok Millió euro-ban*

Régiókategória	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
ERFA Kevésbé Fejlett régiókban	80,77271692	88,11569	110,1446	124,8306	117,4876	102,8016	110,1446	734,29743
ERFA összesen	*80,77271692*	*88,1157*	*110,145*	*124,831*	*117,488*	*102,802*	*110,145*	*734,2974*
ESZA Kevésbé Fejlett régiókban	165,7028531	180,7667	225,9584	256,0862	241,0223	210,8945	225,9584	1506,3896
ESZA összesen	*165,7028531*	*180,767*	*225,958*	*256,086*	*241,022*	*210,895*	*225,958*	*1506,39*
Kohéziós Alap	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	246,47557	268,8824	336,1031	380,9168	358,5099	313,6962	336,1031	2240,687

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3.2. Az operatív program pénzügyi táblája

33. táblázat: Az operatív program pénzügyi táblája

	Alap	Régió kategó-ria	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszíro-zás (a) {million euro}	Nemzeti társfinanszíro-zás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszíro-zás (e) = (a) + (b)	Társfinanszíro-zás mértéke (f) = (a)/(e) (2)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (d)			EBB hozzájárulás
Prioritás-tengely 1	ERFA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	359,65	63,47	63,47	0	423,12	85,00%	0
Prioritás-tengely 2	ESZA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	805,09	142,07	142,07	0	947,16	85,00%	0
Prioritás-tengely 3	ERFA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	374,65	66,11	66,11	0	440,76	85,00%	0
Prioritás-tengely 4	ESZA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	533,93	94,22	94,22	0	628,15	85,00%	0
Prioritás-tengely 5	ESZA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	85,79	15,14	15,14	0	100,93	85,00%	0
Prioritás-tengely 6	ESZA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	32,7	5,77	5,77	0	38,47	85,00%	0

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Prioritás-tengely 7	ESZA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	48,89	8,63	8,63	0	57,52	85,00%	0
Összesen	ERFA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	734,3	129,58	129,58	0	863,88	85,00%	0
Összesen	ESZA	Kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség	1506,39	265,83	265,83	0	1772,22	85,00%	0
Összesen	KA	NA	nem releváns	0	0	0	0	0,00	0	0
Mindösszesen	ERFA/ ESZA	Mindkét kategória	teljes elszámolható költség	2240,69	395,42	395,42	0	2636,10	85,00%	0

Adatok millió euro-ban

34. táblázat: A prioritási tengely elosztásában az Ifjúsági Foglalkoztatási Kezdeményezésre szánt divíziója

Az EFOP nem tartalmaz beavatkozást az Ifjúsági Foglalkoztatási Kezdeményezés terén.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

35. táblázat: Az operatív program pénzügyi tervének lebontása prioritási tengelyre, forrásra, régiókategóriára és tematikus célkitűzésre

Prioritástengely	Alap	Régiókategória	Tematikus célkitűzés	Uniós támogatás	Nemzeti társfinanszírozás	Összes finanszírozás
Prioritástengely 1	ERFA	Kevésbé fejlett	9. tematikus célkitűzés	395,65	63,47	423,12
Prioritástengely 2	ESZA	Kevésbé fejlett	9. tematikus célkitűzés	805,09	142,07	947,16
Prioritástengely 3	ERFA	Kevésbé fejlett	10. tematikus célkitűzés	374,65	66,11	440,76
Prioritástengely 4	ESZA	Kevésbé fejlett	10. tematikus célkitűzés 1. tematikus célkitűzés	533,93	94,22	628,15
Prioritástengely 5	ESZA	Kevésbé fejlett	11. tematikus célkitűzés	85,79	15,14	100,93
Prioritástengely 6	ESZA	Kevésbé fejlett	9. tematikus célkitűzés	32,7	5,77	38,47
Prioritástengely 7	ESZA	Kevésbé fejlett		48,89	8,68	57,52
ÖSSZESEN	**ERFA/ ESZA**	Mindkét kategória		2240,69	395,42	2636,10

Adatok millió euro-ban

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

36. táblázat: A támogatás klímaváltozásra használt indikatív összege

Prioritási tengely	A támogatás klímaváltozásra használt indikatív összege (EUR)	Aránya az operatív program teljes allokációjában (%)
Összes prioritási tengely	0	0
Összesen	**0**	**0**

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4. FEJEZET: A TERÜLETI FEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE

4.1 Adott esetben, a közösség által irányított helyi fejlesztés (CLLD) eszköz használatára és a megvalósítási helyek azonosításának elveire irányuló megközelítés

4.2 Releváns esetben, a fenntartható városi fejlődésre szánt támogatás

Az EFOP-ban ilyen beavatkozásokat nem tervezünk.

37. táblázat: Az ERFA támogatás fenntartható városi integrált intézkedésekre szánt indikatív összege

1. Forrás	2. Az ERFA támogatás fenntartható városi integrált intézkedésekre szánt indikatív összege	3. Aránya az operatív program teljes allokációjában (%)
ERFA összesen	0	0
ESZA összesen	0	0
ERFA+ESZA összesen	**0**	**0**

4.3 Adott esettben az Integrált Területi Beruházás (ITI) használatára irányuló megközelítés, kivéve a városi fejlesztést

A Partnerségi Megállapodás a szegénység elleni eredményes küzdelem érdekében nevesíti a *Területi és lakhatási hátrányok felszámolása* elnevezésű integrált területi beruházást, melyhez az EFOP is hozzá fog járulni.

A program alapvető célja a jövedelmi szegénység és más társadalmi-gazdasági hátrányok okán a társadalomból való kiszorulás és a hátrányok továbböröklésének elkerülése, s ezáltal a társadalmi kohézió erősítése. Fontos célja a társadalmi felzárkóztatás, a gyermekek esélyeinek növelése, valamint az érintettek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának elősegítése.

A program földrajzi értelemben a leghátrányosabb helyzetű térségekre terjed ki, s több szakpolitikai terület eszköztárával kíván összehangoltan hatni a célok teljesítésére. Ilyen eszköz például a szabad vállalkozási zónákon keresztüli gazdaságfejlesztés, foglalkoztatási intézkedések, képzések, az önszerveződés és a közösségi szemlélet ösztönzése, az interszektorális és szakmaközi együttműködés erősítése a helyi/térségi szereplők között, valamint a szegregátumok felszámolása.

A cél elérését olyan összehangolt intézkedéscsomagok szolgálhatják eredményesen, mint például:

- munkahelyteremtő gazdaságfejlesztés új munkahelyek létrehozásával, amelyek illeszkednek a térség és az ott élők adottságaihoz;
- humán tőke fejlesztése, foglalkoztathatóság és végzettségi szint növelése, helyi közösségek aktivizálása;
- a szegénységi ciklus megtörése érdekében a gyermekek esélyeinek növelése, korai gyerekkortól kezdve;

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- közszolgáltatások elérhetőségének és színvonalának javítása (ágazati sztenderdek szerint kialakított probléma térképek alapján, melyekre alapozva lehetőség nyílik a fejlesztések normatív alapú támogatására, fenntarthatóságuk biztosítására);
- lakhatási és közegészségügyi helyzet javítása; valamint
- a fejlesztési kapacitások erősítése.

A program megvalósításához a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, továbbá az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program közvetlenül, míg a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program és a Vidékfejlesztési Program közvetve, egyes intézkedéseikkel járul hozzá.

Az EFOP biztosítja

a) a területi komplex program koordinációs hátterét, a komplex beavatkozások kereteinek és a helyi folyamatokba való beépülési feltételeinek kialakítását:

- területi szintnek megfelelő egységes tervezési, szakmai-módszertani és koordinációs háttér és nyomon követés kiépítése, szakemberek biztosítása, közösségi fejlesztési hálózat létrehozása;
- helyi fejlesztői kapacitások támogatása;
- helyi közösségek aktivizálása, komplex fejlesztésekhez szükséges szervezeti együttműködések kialakítása;
- ágazatközi együttműködések (területfejlesztés, vidékfejlesztés, gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás, oktatás, egészségügy, szociális terület, kultúra, stb.), partnerségek, egyeztető fórumok működtetése;
- előítéletek csökkentése;
- komplex fejlesztések megalapozása, területi szintű specifikumok feltárása, területi szintnek megfelelő fejlesztési stratégia kidolgozása a meglévő stratégiai és programdokumentumok (beleértve helyi esélyegyenlőségi programok) összehangolásával;
- fejlesztéseket végrehajtani hivatott állami és nem állami szervezetek felkészítése;
- végrehajtás támogatási tanácsadás a kisebb települések és kapacitáshiányos önkormányzatok esetében;
- a területen működő programok végrehajtását segítő folyamattámogatás, a fejlesztések szakmai monitoringjának biztosítása, visszacsatolások a szakpolitikák felé;

b) a komplex beavatkozások azon elemeit, amelyek az EFOP prioritástengelyeihez kapcsolódnak, kiemelten a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberek, beleértve romák képzettségi szintjének növelését és az egyénre szabott segítségnyújtást, készségfejlesztést, továbbá az integrált program keretein kívül, de az EFOP-ból a társadalmi együttélést segítő, közösségépítő, diszkriminációt oldó programok megvalósítását; a program célterületén a közszolgáltatásokhoz való egyenlőbb hozzáférés biztosítását; szegregátumok felszámolását; közösségi célokat szolgáló terek biztosítását és korai iskolaelhagyás megelőzését szolgáló programokat.

38. táblázat: Indikatív pénzügyi allokáció az ITI-re (4.2 pont kivételével)

Prioritás	Forrás	Indikatív pénzügyi allokáció (uniós támogatás) (EUR)
1. prioritási tengely	ERFA	22,578,000
2. prioritási tengely	ESZA	100,340,000
Összesen		**122,918,000**

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4.4. Adott esetben az együttműködési tevékenységek és makro-regionális és tengeri stratégiák koordinációját biztosító mechanizmusok

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program tervezése és végrehajtása során figyelembe vettük a Duna Regionális Stratégia (DRS) releváns elemeit.

A *Befogadó társadalom* prioritási tengelyben a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett csoportok foglalkoztathatóságának javítása a DRS 9. prioritási területe 5. akciójához (Egyenlőség, szociális kohézió és aktív állampolgárság támogatása az oktatás és képzés eszközeivel) járul hozzá. A gyermekszegénység csökkentése intézkedés a DRS 9. prioritási területe 7. akcióját (a Duna régióbeli marginalizálódott közösségek, különösen a romák szegénysége és társadalmi kirekesztése elleni küzdelem) szolgálja.

Az *Infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén* prioritási tengely a DRS 9. prioritási területének a Duna régióbeli marginalizálódott közösségek, különösen a romák szegénysége és társadalmi kirekesztése elleni küzdelem akcióval összhangban került kidolgozásra. A DRS keretében több ország bevonásával megvalósított összehangolt intézkedések növelik a beavatkozás hatékonyságát.

A *Gyarapodó tudástőke* prioritási tengely "tudásbázis növelése, különböző lakossági szemléletformálási és tájékoztatási akciók" elnevezésű intézkedése a DRS 7. prioritásának 1. akcióját (együttműködés az »Európa 2020 stratégia Innovatív Uniója« elnevezésű kiemelt kezdeményezés Duna régióban történő végrehajtása során) támogatja. „A felsőoktatás minőségi színvonalának emelése" elnevezésű intézkedés a DRS 7. prioritási területe 4. akciójához (az egyetemek és kutatási létesítmények közötti együttműködés megerősítése, és a kutatási és oktatási eredmények fejlesztése az egyedi jellemzők középpontba állításával) járul hozzá. A felsőoktatási intézmények Duna Stratégia keretében történő együttműködése növeli a versenyképességüket és a hallgatói és oktatói mobilitást.

A prioritási tengely átfogó támogatást a Duna Régió Stratégia keretében végzett „hármas hélix" (kutatás, oktatás, vállalkozások) együttműködéséhez és a RIS3 (területi alapú kutatási és gazdaságfejlesztési szakosodási) stratégiák végrehajtásához.

Az *Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében* elnevezésű prioritási tengely hozzájárul a DRS 9. prioritás terület egész életen át tartó tanulás célkitűzéséhez, kiemelten a hátrányos helyzetű csoportok és a nem formális, középfokú képzések területén.

A *Jó Állam* prioritási tengely „Az igazságügyi kapacitások fejlesztése és igazságszolgáltatás korszerűsítése" elnevezésű intézkedése a DRS 10. prioritásának 1. akcióját (az intézményi kapacitással és a közszolgáltatásokkal kapcsolatos problémák leküzdése a Duna régióban) támogatja. „Az adminisztratív terhek komplex csökkentése és átláthatóság növelése" intézkedés a DRS 10. prioritási területe 2. akciójához (a polgárok és érdekelt felek politikai hatóságok iránti bizalmának növelése) járul hozzá. A DRS keretében megszerezhető jó gyakorlatok támogatják a beavatkozások sikeres megvalósítását.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. FEJEZET: A SZEGÉNYSÉG, VALAMINT A DISZKRIMINÁCIÓ KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CSOPORTOK ÁLTAL ÉRINTETT TERÜLETEK SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOS SZEMÉLYEKRE

5.1 Szegénység/diszkrimináció kockázatának leginkább kitett csoportok által érintett földrajzi területek

Szegénység térkép

A Központi Statisztikai Hivatal a Világbank szakértőinek közreműködésével elkészítette a LAU1 szintre (Magyarországon e szint a járásoknak felel meg) vonatkozó, a 2005. évi SILC felvétel (a jövedelmekre fókuszáló társadalomstatisztikai felvétel) és a 2005-ös mikro cenzus adatain nyugvó jövedelmi szegénységi arányok kistérségi becslésén alapuló szegénységi térképet.

Várhatóan 2013 végére a 2011. évi népszámlálási adatok és a 2011. évi SILC felvétel alapján elkészül a frissített LAU1 szintű szegénységi térkép.

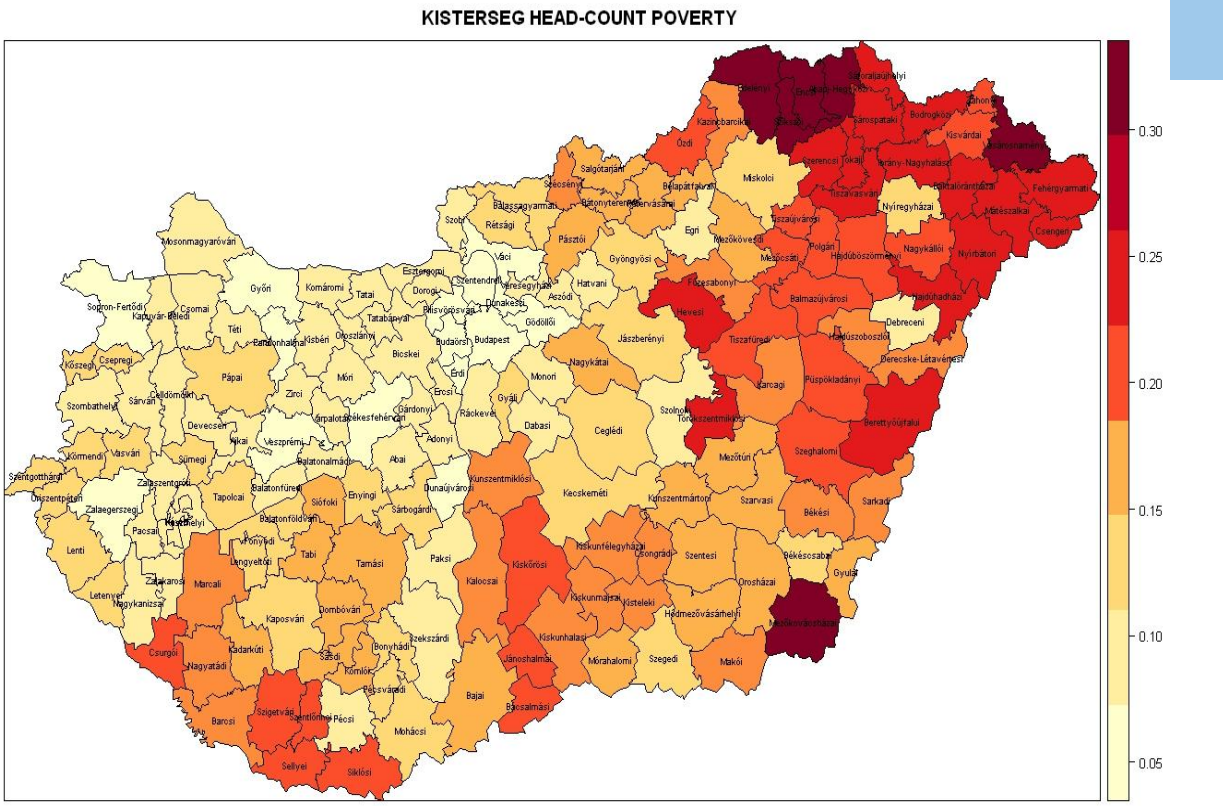

Szegregátum térkép

A szegénységi térkép mellett a Központi Statisztikai Hivatal 2014 elejére elkészíti a szegregált településrészeket tartalmazó térképet is. Az alacsony státuszú népességet koncentráló szegregátumok lehatárolása különféle társadalmi mutatók segítségével történik.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Leghátrányosabb helyzetű kistérségek

Az alábbi táblázat azt szemlélteti, hogy a 2010-es állapot szerint a kistérségek hány százaléka tartozik a felzárkóztatási céllal kedvezményezett kistérség közé. Mint látható, a kistérségek 61,5%-a tartozik ide, ami az ország népességének 36%-át, területének pedig 65%-át fedi le. E kistérségek közül az EFOP részint a leghátrányosabb helyzetű kistérségekre, részint azon kistérségekre fókuszál, amelyek leszakadónak tekinthetők, tehát az elmúlt évtized alatt tovább romlott relatív társadalmi-gazdasági helyzetük.

Kistérségek száma, népességi és területi súlya kedvezményezési kategória és dinamikatípus szerint, 2010:

Kistérségek			elemszám		népesség		terület	
			db	%	fő	%	km^2	%
hátrányos helyzetű kistérségek			*107*	*61,5%*	*3 682 754*	*36,5%*	*60 347*	*64,9%*
ebből	komplex programmal támogatandó leghátrányosabb helyzetű (LHH 33)	kedvezményezett kategóriába tartozik	33	19,0%	955 498	9,5%	18 042	19,4%
	egyéb leghátrányosabb helyzetű (LHH 14)		14	8,0%	529 834	5,3%	8 274	8,9%
	egyéb hátrányos helyzetű (HH 47)		47	27,0%	1 632 559	16,2%	26 855	28,9%
	regionális szempontból (RHH13)		13	7,5%	564 863	5,6%	7 175	7,7%
	kedvezőtlen	dinamika kategóriába tartozik (2000-2010)	24	13,8%	789 064	7,8%	12 735	13,7%
	átlagos		66	37,9%	2 402 874	23,8%	39 401	42,4%
	kedvező		17	9,8%	490 816	4,9%	8 211	8,8%
nem hátrányos helyzetű kistérségek			*67*	*38,5%*	*6 408 966*	*63,5%*	*32 677*	*35,1%*
Összesen			**174**	**100,0%**	**10 091 720**	**100,0%**	**93 024**	**100,0%**

5.2 Az operatív program szegénység, valamint a diszkrimináció kockázatának leginkább kitett csoportok által érintett területek speciális szükségleteit megcélzó stratégiája

Az EFOP kiemelkedően fontos célja a területi leszakadási folyamatok és a hátrányos helyzet mérséklése, aminek érdekében területi bontásban az alábbi megközelítéseket fogja alkalmazni:

» a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben hozzájárul a 4.3. pontban jelzettek mentén a *Területi és lakhatási hátrányok felszámolása* elnevezésű integrált területi beruházás megvalósításához;
» ugyancsak a leghátrányosabb kistérségekre és a leszakadó térségekre összpontosítva komplex beavatkozásokat valósít meg a gyermekszegénység csökkentése és a mélyszegénységben élők felzárkóztatása érdekében;
» az elmaradott kistérségekben javítja a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést;
» országos megkülönböztetés elleni programokat indít és közösségfejlesztési eszközökkel járul hozzá a társadalmi kohézió növeléséhez; valamint
» az iskolák hátránykompenzációs szerepének a növelése adja a közoktatási rendszer fejlesztésének az egyik prioritását, továbbá célja a korai iskolaelhagyás megelőzése és az iskolát már elhagyók végzettséghez juttatása.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A jelzett beavatkozások eredményeként érezhetően javul a hátrányos helyzetű személyek foglalkoztathatósága, a korai gyerekkortól kezdve nőnek a szegény gyermekek esélyei, s ezáltal megtörik a szegénységi ciklus; s összességében megtörik a területi leszakadási folyamat.

A szegénység elleni küzdelmet szolgáló beavatkozások végrehajtása során az alábbiak kerülnek érvényesítésre:

- hosszabb időtávban kell gondolkodni;
- folyamatos szakmai jelenlétet kell biztosítani;
- a gyenge kapacitású szervezetek megerősítése;
- szoros koordináció, folyamatos szakmai támogatás, nyomon követés;
- átlátható végrehajtási struktúra, folyamattámogatás lehetőségének biztosítása;
- közvetlen állami támogatás, szerepvállalás azon fejlesztéstípusoknál, ahol nagyon erős érdekkonfliktusok állnak fenn a helyi társadalmakban (pl. a szegregált telepek felszámolása), vagy ahol a fejlesztések összehangolása meghaladhatja a helyben elérhető kapacitásokat (pl. egy-egy nagyobb foglalkoztató letelepedésének megszervezése), illetve ahol a helyi kapacitások gyengesége ezt szükségessé teszi.

39. táblázat: Az operatív program szegénység, valamint a diszkrimináció kockázatának leginkább kitett csoportok által érintett területek speciális szükségleteit célzó hozzájárulásának vázlata

Kidolgozás alatt.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

6. FEJEZET: KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETEI

Az EFOP keretében ilyen területekre tervezett intézkedések nem kerülnek megvalósításra.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

7. FEJEZET: AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS IGAZOLÁSÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK, VALAMINT A RELEVÁNS KÖZREMŰKÖDÖ PARTNEREK

7.1. Releváns hatóságok és szervek meghatározása

40. táblázat: A releváns hatóságok és szervek meghatározása és elérhetőségei

Hatóság/szerv	Hatóság/szerv	A hatóság/szerv vezetője (pozíció vagy tisztség)
Irányító Hatóság	Emberi Erőforrások Minisztériuma, Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Irányító Hatóság	*Kidolgozás alatt*
Igazoló hatóság, ahol alkalmazható	*Kidolgozás alatt*	
Ellenőrzési hatóság		
Szerv, amely számára a Bizottság kifizetést eszközöl		

TERVEZET

7.2. A releváns partnerek bevonására irányuló intézkedések, valamint a partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében

7.2.1. A releváns partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében.

2012-ben a Kormány több döntésében határozott az operatív programok kidolgozásának menetéről és felelőseiről. Ennek értelmében **az operatív programok kidolgozásának folyamatát a Nemzetgazdasági Minisztérium hangolta össze**, ami a tervezésmódszertani támogatás mellett kiterjedt az egyes operatív programok közötti kapcsolódások tisztázására és néhány, a programok többségét érintő tartalmi kérdés rendezésére (pl. fejlesztések keretei a Közép-magyarországi Régióban).

Az EFOP tervezéséért az Emberi Erőforrások Minisztériuma felelt. Tekintettel az operatív program szakmai tartalmának kiterjedtségére, 8 államtitkárság és 3 más minisztérium (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, illetve Belügyminisztérium és Nemzetgazdasági Minisztérium) vett részt intezíven a tervezésben. A tervezési folyamat szakértői szintű döntéshozatali fóruma a szakértői tervezési munkacsoport volt, ami a tervezés során heti rendszerességgel ülésezett. Ez a munkacsoport felelt egyúttal az EFOP-ot megalapozó stratégiák összehangolásáért is.

A partnerek bevonását a két fő szakasz mentén mutatjuk be.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. Az operatív program tevezése

Az operatív program tervezése során 3 lépésben került sor a partnerek véleményének a kikérésére és érvényesítésére:

» 2013 júniusában szakmai fórumokat tartottunk a nagyobb beavatkozásokban érintett nem kormányzati szereplőkkel, illetve ekkor került első körben bemutatásra az operatív program a jogszabályok által létrehozott ágazati egyeztető fórumoknak is;
» 2013 nyarán az operatív program tervezete megküldésre került az első körben résztvevő szakmai és civil szervezeteknek írásbeli véleményezést kérve tőlük (a véleményezésre több, mint 6 hét állt rendelkezésre); majd
» 2013 októberében az interneten keresztül bármely érdeklődő véleményt nyilváníthatott az operatív programról.

Az egyes partnerségi körök tartalmi szempontból egymásra épültek: az első körben a célok és a főbb beavatkozási irányok szerepeltek a napirenden, ezt követően már magáról az operatív program szövegéről folyt az egyeztetés.

Az első körben az adott szakterületen országosan működő szakmai és civil szervezeteket, illetve egyházakat, a Minisztérium kiemelt partnereit, illetve a jogszabályokban előírt szervezeteket vontuk be a megbeszélésekbe. E szervezetek rendelkeznek megfelelő tapasztalattal és ismerettel egy országos fejlesztési programról. Az első írásbeli véleményezésbe ezen kívül már bevonásra kerültek a területi szereplők és az önkormányzatok érdekszövetségei is. Az utolsó körben bárki véleményt tudott mondani a dokumentum tervezetéről. A véleményezést az ország több pontján megtartott helyi fórum egészítette ki. Ez az egyre táguló bevonási folyamat biztosította, hogy az egyes szakaszokban az adott szakaszban releváns tapasztalattal bíró partneri célcsoport kerülhessen bevonásra, ami a legnagyobb hozzáadott értéket tudta adni a tervezéshez.

A nem-kormányzati szervezeteken kívül az operatív program tervezésébe folyamatosan bevonásra kerültek a kormányzati szervezetek, a 2007-2013-as időszakban működő érintett irányító hatóság és közreműködő szervezetek, továbbá a 2014-et követően működő irányító hatóság átszervezéséért felelős szervezeti egység képviselői is. Ezen egyeztetések fórumaként az EFOP Tervezési Munkacsoport szolgált, ami a tervezés minden főbb mérföldkövénél ülésezett.

A partnerség során a partnerektől beérkezett vélemények mindegyike dokumentált formában került feldolgozásra, s kötelező volt indokolni, ha egy vélemény esetleg nem került érvényesítésre.

Az első körben megtartott fórumokról az alábbi táblázat ad áttekintést:

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

EFOP partnerségi fórumok				
2013. május 20. hétfő	**2013. május 21. kedd**	**2013. május 22. szerda**	**2013. május 23. csütörtök**	**2013. május 24. péntek**
		Társadalmi és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság Akadémia utca 3.		Legyen Jobb a Gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia Értékelő Bizottság Akadémia utca 3.
2013. május 27. hétfő	**2013. május 28. kedd**	**2013. május 29. szerda**	**2013. május 30. csütörtök**	**2013. május 31. péntek**
			Megbeszélés az egyházakkal Báthory u. 10. 14:00	
2013. június 3. hétfő	**2013. június 4. kedd**	**2013. június 5. szerda**	**2013. június 6. csütörtök**	**2013. június 7. péntek**
2013. június 10. hétfő	**2013. június 11. kedd**	**2013. június 12. szerda**	**2013. június 13. csütörtök**	**2013. június 14. péntek**
	EFOP bemutatása az EMVA Monitoring Bizottság Vidékfejlesztési Albizottságában Vidékfejlesztési Minisztérium, Kossuth tér 11:00	Egészségügyi fórum I. Arany J. u. 6-8., Nagyterem, 14:00	Országos Köznevelési Tanács ülése	Megbeszélés a kisegyházakkal Báthory utca 10. földszinti nagytárgyaló, 11:00
				Egészségügyi fórum II. Arany J. u. 6-8., Nagyterem, 13:00
2013. június 17. hétfő	**2013. június 18. kedd**	**2013. június 19. szerda**	**2013. június 20. csütörtök**	**2013. június 21. péntek**
Fórum az EFOP-ról és a tervezett segélyalapról a nagy segélyszervezetekkel EMMI Arany János utca, 10:00-12:00	Felsőoktatási és tudománypolitikai fórum Báthory utca 10. 10.00-17.00			Partnerségi fórum kulturális szakmai szervezetekkel Arany J. u. Nagyterem 09:00-12:00
2013. június 24. hétfő	**2013. június 25. kedd**	**2013. június 26. szerda**	**2013. június 27. csütörtök**	**2013. június 28. péntek**
		„Tervezzük együtt a jövőt" konferenciára; Nógrád Megyei Önkormányzat, Salgótarján	EFOP fizikai aktivitást érintő fóruma Hold utca, 14:00	

TERVEZET

A második körben, 2013. július 12. és 2013. augusztus 28. között az EFOP 2.0 változatát teljes terjedelemben elektronikus formában megküldtük az EMMI partnerei és az alkotmányos (közigazgatási egyeztetésen részt nem vevő) szervek számára, s egységes sablonban kértük a vélemények megküldését. 373 szervezet kapott közvetlen felkérést a véleményezésre és szeptember elejéig 54 szervezettől kaptunk 480 konkrét észrevételt. A beérkezett összes partneri véleményt egy dokumentumba összegeztük, ami észrevételenként tartalmazza azok elfogadását vagy esetleges elutasítását, utóbbi esetben annak rövid indoklásával együtt. A válaszokat tartalmazó táblázatot teljes egészében megküldjük a véleményt adó szerveknek. E mellett az EFOP 3.0 korrektúrás formában íródik az EFOP 2.0-hoz képest, így dokumentálhatók benne a módosulások.

A partnerségi folyamatot az ex ante értékelők és a stratégiai környezeti vizsgálatot lefolytatók folyamatos bevonása egészítette ki. Az értékelők részt vettek az operatív program tervezéséért

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

felelős, az Emberi Erőforrások Minisztérumán belül felállított munkacsoportban, sőt több, az Európai Bizottság képviselőivel folytatott szakértői szintű egyeztetésen is részt vettek.

A partnerség természetesen kiterjedt az EFOP-ot megalapozó szakpolitikai stratégiai dokumentumok tervezésére is.

A partnerség során felmerült jelentősebb vitás kérdéseket a következő változat fogja tartalmazni.

2. Az operatív program végrehajtása

Az operatív program végrehajtása során a 2007-2013-ban alkalmazott eljárások mentén kerülnek bevonásra a partnerek az EFOP-ból finanszírozásra kerülő pályázati és egyéb támogatási konstrukciók részletes feltételeit meghatározó kiírások kidolgozásába. Azaz a kiírások meghirdetéséhez előzetesen biztosítani kell, hogy bármely érintett elmondhassa a véleményét a tervezetről, s a véleménye megfelelően mérlegelésre is kerüljön a kiíró által.

Ezen felül természetesen a Monitoring Bizottság munkájában is részt fognak venni a partnerek képviselői.

7.2.2. ESZA: "Global grants" – globális támogatások

Az EFOP végrehajtása során alkalmazni szeretnénk global grant típusú eszközöket az alábbi két irányban:

» a civil szervezeteket érintő fejlesztéseknél; illetve
» egyes egészségügyi, közoktatási, társadalmi befogadási, ifjusági és szociális fejlesztéseknél, ahol állami fenntartásban működnek a fejlesztésben érintett intézmények.

Az utóbbi esetben mind az egységes szakstratégiai keretek érvényre juttatása, mind a projektek végrehajtásával összefüggő adminisztratív terhek érdemi csökkentése indokolja ennek az eszköznek az alkalmazását.

Folyamatban van a global grant eszköz alkalmazásával érintett intézkedések beazonosítása, illetve az ezen eszközzel felhasználni tervezett támogatási keretek kiszámítása, amiket az operatív program következő változata fog tartalmazni.

7.2.3. Adott esetben: előarányzat a kapactiásfejlesztésre (ESZA)

Kidolgozás alatt.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

8. FEJEZET: ALAPOK KÖZÖTTI KOORDINÁCIÓ, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS MÁS UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK ÉS AZ EURÓPAI BEFEKTETÉS BANK KÖZÖTT

Kidolgozás alatt.

9. FEJEZET: EX ANTE FELTÉTELEK

9.1. A vonatkozó ex ante feltételek megnevezése és azok teljesítésének értékelése

41. táblázat: A vonatkozó ex ante feltételek megnevezése és azok teljesítésének értékelése

Alkalmazható ex-ante feltétel	**Prioritástengely(ek), amely(ek)re a feltétel vonatkozik**	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen / Nem / Részben	Kritérium	Kritériumok teljesültek Igen / Nem	Hivatkozás (hivatkozás stratégiákra, jogszabályra vagy más releváns dokumentumra, beleértve a megfelelő fejezet, cikk, paragrafus pontos meghivatkozását, web-es linkkel vagy teljes szöveghez való hozzáféréssel)	Magyarázat
Korai iskolaelhagyás	3. és 4. prioritási tengely	Részben	Nem releváns	Nem releváns	A korai iskolaelhagyási stratégia kidolgozása folyamatban van. A dokumentum 2013 novemberében fog elkészülni, az EFOP Európai Bizottság által történő elfogadásáig a stratégiát is el fogja fogadni a Kormány.	Nem releváns
Felsőoktatás	3. és 4. prioritási tengely	Részben	Nem releváns	Nem releváns	Első tervezete elkészült, szeptemberben volt a partneri egyeztetése, az EFOP hivatalos benyújtásáig a Kormány el fogja fogadni.	Nem releváns
Élethosszig tartó tanulás	3. és 4. prioritási tengely	Részben	Nem releváns	Nem releváns	Októberben készül el az első tervezete, novemberben lesz a partneri egyeztetése, az EFOP hivatalos benyújtásáig a Kormány el fogja fogadni.	Nem releváns
Aktív befogadás	1. és 2. prioritási tengely	Részben	Nem releváns	Nem releváns	A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia elfogadásra került, s a monitoring rendszere is kiépült. Az elmúlt 2 esztendő tapasztalatai alapján ősszel kerül sor a stratégia felülvizsgálatára.	Nem releváns

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Marginalizált roma közösségek integrációja	1. és 2. prioritási tengely	Teljesült	Nem releváns	Nem releváns	Nem releváns	Nem releváns
Egészség	1. és 2. prioritási tengely	Részben	Nem releváns	Nem releváns	Október végéig készül el az első tervezete, novemberben lesz a partneri egyeztetése, az EFOP hivatalos benyújtásáig a Kormány el fogja fogadni.	Nem releváns
Adminisztratív kapacitásépítés	5. prioritási tengely	Részben	Nem releváns	Nem releváns	A tervezet elkészült, novemberben lesz a partneri egyeztetése, az EFOP hivatalos benyújtásáig a Kormány el fogja fogadni.	Nem releváns

9.2 Az ex ante feltételek teljesítése érdekében tett intézkedések leírása, a felelős szervek és az intézkedések ütemezése

42. táblázat: Az általános ex ante feltételek teljesítése érdekében tett intézkedések

Kidolgozás alatt.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

10. FEJEZET: A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRATÍV TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

A fejlesztések hatékonyságának és hozzáadott értékének növelése érdekében a következő időszak végrehajtását egy megújult intézményrendszer támogatja. Ezzel összhangban meg kell erősíteni a kedvezményezettek felkészítését is, hogy alkalmasak legyenek a támogatások fogadására és eredményes felhasználására.

Az intézményi megújulás az alábbi alapelveket követi:

- Az új intézményrendszerben összevonásra kerül a szakpolitika alkotásért felelős tárcák tervezési és irányítási felelőssége, melynek keretében az Emberi Erőforrások Minisztériumához kerül az EFOP irányító hatósága.
- Ezzel egy időben szükség van azokra a hatékony központi koordinációs funkciókra, amelyek biztosítják az intézményrendszer egységes, jól koordinált működését, melynek érdekében a Miniszterelnökséghez (ME) kerül a KOOP irányító hatósága.
- A folytonosság elvére épül, nem veszélyezteti a 2007–2013-as programciklus végrehajtását és eredményeit, valamint épít tapasztalataira.

A központi koordinációs funkciók megújításáról, és a teljes megújítás koordinálása:

- A jelenlegi időszak központi koordinációs feladatait ellátó intézményrendszert az ME keretein belül kell kialakítani.
- 2014. január 1-ig tartó időszak átmenetét (a központi koordináció funkciók és szervezeti felépítése; intézményrendszeri és eljárásrendi kérdések) egy változáskezelési projekt kezeli az ME felleőssége mellett.

Az irányítóhatósági funkciók megújítása:

- A 2014-2020 közötti programok irányító hatóságai (IH) a jelenlegi fejlesztési periódus Irányító Hatóságainak bázisán állnak fel, és 2014. január 1-jétől a szakpolitikáért felelős ágazatai tárcák irányítása alá kerülnek. Szakmai függetlenségük megőrzése céljából közvetlenül a szakminiszter irányítása alá kerülnek elhelyezésre, minisztériumonként egységes intézményszervezési megoldásokra törekedve. Az IH-k felelnek majd mind a jelenlegi időszak végrehajtásáért és lezárásáért, mind a következő időszak tervezésért és végrehajtásáért, valamint az intézményrendszerének felállításáért.
- 2013-ban a jelenlegi IH-k szervezetén belül kizárólag a 2014-20-as felkészüléssel, tervezéssel foglalkozó munkaszervezetek állnak fel, a fogadó szaktárcák szakmai és humán iránymutatásainak megfelelően. Az IH-kat átvevő minisztériumokban pedig munkaszervezet áll fel a 2014. január 1-i átvétel előkészítésére.

A közreműködő szervezeti funkciók kialakítása:

- A 2014-2020-as európai uniós programok végrehajtásában kijelölésre kerülő közreműködő szervezetek 2014. január 1-től az IH-kat irányító minisztériumok irányítása alá kerülnek.

A kapacitások megerősítése érdekében az alábbi elveket kívánjuk követni.

A jelenlegi kapacitások helyzete kedvező: jó szabályossági megfelelőség; SA esetében kedvező egységes, összességében monitoring tapasztalat; magasfokú elektronizáltság; releváns értékelések az előrehaladásról.

Erősítendő:

- egységes jogértelmezés, jogorvoslatok és eljárásrend, koordináltabb közbeszerzési gyakorlat;

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- bürokratikus terhek csökkentése;
- szakpolitikai összhang, minisztériumi kompetenciák;
- a szakmai előrehaladás nyomon követése (indikátorok);
- integrált kezdeményezések megvalósításának támogatása;
- kedvezményezettek felkészítése, szakmai és adminisztratív támogatása, szolgáltató szemlélet.

Az intézmény és eljárásrend kialakításának elvei

- Az új struktúrák a meglévő szakmai kapacitásokra építenek, de nem vonnak el erőforrást a futó programok zökkenőmentes zárásától és a kifizetések abszorpciójának biztosításától.
- El kell kerülni a teljes intézményrendszeren belüli párhuzamosságokat, a 2007–2013-as és a megújult intézményrendszer szinergiáit ki kell használni.
- Az intézményrendszert alkalmassá kell tenni az újszerű integrációs és pénzügyi eszközök kezelésére, valamint a kiemelt fejlesztések előkészítéstől a kivitelezésig tartó menedzselésére.
- Ki kell alakítani az adminisztráció szolgáltatás- és problémamegoldás-orientált ösztönzőit.
- A végrehajtó intézményi kapacitásokat fel kell készíteni arra, hogy az adminisztráción túl szakmailag is támogassa a fejlesztéseket, nyomon kövesse és értékelje a teljesítményeket.
- Olyan eljárásrend kialakítása, amely biztosítja az egyes alapok eljárásrendjeinek összehangolását (a sajátosságok biztosítása mellett). A többszintű, a projektek minőségének javítását célzó visszacsatolást nyújtó és a szakmai mérlegelésnek nagyobb teret adó döntéshozatal bevezetése.
- A 2014–2020-as időszakban, a hét év során fokozatosan növekedni fog a visszatérítendő támogatások aránya.

A kedvezményezettek felkészítésének elvei:

- a helyi piaci igényeket és kapacitásokat figyelembe vevő projektgenerálás és a pályázatokon való részvétel ösztönzése, segítése a végrehajtó intézményrendszer szolgáltatásaként, szervezett projekt-előkészítési kezdeményezések (a korábbi tapasztalatok felhasználásával);
- a projektvégrehajtás szakmai és adminisztratív támogatásának megerősítése a visszalépések megelőzése érdekében;
- a kedvezményezettek felkészítésének kiemelt célcsoportjai és tevékenységei: a közszféra nagy fejlesztéseinek projektgazdáit fel kell készíteni az uniós támogatások fogadására és felhasználására, képzésekkel, minősítésekkel, intézményfejlesztéssel.

A kapacitás megerősítés főbb lépései

- A Széchenyi Programiroda kijelölésre került, mint a fejlesztések területi szereplőinek (különösen megyék) és a kedvezményezettek támogatására (forrásszerzés, pályázatírás).
- 2014. nyár végéig a főbb intézmény és eljárásrendi lépések, köztük az intézményi kapacitások és a kedvezményezettek felkészítésének további lépéseinek kidolgozása és akciótervezése a változáskezelő projekt keretében, majd 2014. szeptember 1-től az akcióterv megvalósítása.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

11. FEJEZET: HORIZONTÁLIS ALAPELVEK

11.1. Fenntartható fejlődés

Kidolgozás alatt.

11.2. Esélyegyenlőség és anti-diszkrimináció

Az operatív program minden beavatkozásánál kötelező érvényre juttatni az esélyegyenlőség követelményét és a megkülönböztetés mentességet. Az EFOP fellép a nemek közötti esélyegyenlőség és a megkülönböztetés mentesség biztosítása, a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen megkülönböztetés megakadályozása érdekében. Maga az operatív program szakmai célkitűzései is közvetlenül szolgálják e célok teljesítését. Az EFOP teljes körűen figyelembe veszi az esélyegyenlőség horizontális elvét (equality mainstreaming). Az EFOP források a hatályos települési esélyegyenlőségi programokkal és esélyegyenlőségi tervekkel összhangban kerülnek felhasználásra.

Az IH az intézményrendszer és a kedvezményezettek számára a projektek tervezése és megvalósítása során folyamatos, a horizontális szempontok gyakorlati érvényesítésére vonatkozó tanácsadást biztosít. A monitoring során speciális figyelmet fordít az esélyegyenlőségi célkitűzések program szintű elérésében történt előrehaladásra. A horizontális szempontokhoz való hozzájárulás minden projektjavaslat vonatkozásában kötelező befogadhatósági feltételként lesz előírva. A Monitoring Bizottságok állandó tagja egy-egy környezetvédelmi-, a romákat, a fogyatékossággal élő embereket és a nők és férfiak esélyegyenlőségét képviselő civil szervezet képviselője valamint a Nemzeti Emberi Jogi Munkacsoport küldötte.

Esélyegyenlőség

Az EFOP tekintetében az esélyegyenlőség horizontális szempontjának célja, hogy a hátrányos helyzetű, fogyatékossággal élő és megváltozott munkaképességű emberek esetében biztosítsa a támogatások felhasználását elősegítő szolgáltatások teljes körű igénybevételét és mozdítsa elő a társadalomi folyamatokban való részvételüket.

Az esélyegyenlőség érvényesítésének eszközei:

- a fejlesztési forrásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása a kijelölt célok tekintetében;
- a különböző fejlesztési konstrukciók tervezeteiről szóló információkhoz való egyenlő hozzáférés és a konstrukció tervezetek kidolgozásába való egyenlő mértékű bevonás; továbbá
- az esélyteremtés biztosítása.

A hozzáférhetőség követelményét a hazánk által a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált fogyatékosságügyi ENSZ-Egyezmény és a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény is rögzíti. A fenti Egyezmény, az ENSZ fogyatékosságügyi Általános Szabályai (Standard Rules), és az ún. Tomari Határozat is kiemelik az **egyetemes tervezés** jelentőségét. Ennek érdekében az EFOP által finanszírozott épületek és szolgáltatások fejlesztésének tervezésénél biztosítani kell, hogy azok mindenki számára használhatók legyenek. A gyakorlatban ez egyrészt a projektarányos akadálymentesítés kötelezettségének továbbvitelét jelentheti, másrészt annak rögzítését, hogy minden olyan projektben, ahol bármilyen épületre, technológiára, szolgáltatásra irányuló fejlesztési tevékenység történik, ott alapkövetelményként jelenjenek meg a hozzáférhetőség komplex

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

szempontjai.

Az operatív program abban kíván továbblépni az egyszerű fizikai akadálymenetesítésen, hogy **nagy hangsúlyt fektet a szolgáltatások megfelelő szervezésére**, amivel költséghatékonyan, a társadalmi tudatosságot is erősítve valósíthatók meg a fejlesztések

Anti-diszkrimináció, esélyteremtés

Az anti-diszkrimináció esetében is szükséges az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalma mellett az esélyteremtés eszközeivel garantálni a társadalmi felzárkózás sikerességét. E területen kiemelendő a roma származású emberek társadalmi integrációja és aktív befogadása.

A romák (hátrányos helyzetűek) társadalmi felzárkózásának elősegítése érdekében érvényesíteni kell az egyenlő bánásmód elvét, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, illetve a célcsoport aktív részvételével megvalósuló lépéseket. A fejlesztéseknek hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy a bővülő lehetőségekből arányos rész jusson a hátrányos helyzetű embereknek és csoportoknak. A romák esélyegyenlőségének növeléséhez egyfelől általános érvénnyel azokra a hátrányokra kell célozni, amelyek a romákat is nagy arányban sújtják; másfelől ezek mellett célzott roma programokat kell indítani speciális helyzetük és többszörös hátrányaik kezelésére. Annak érdekében pedig, hogy minél inkább eljussanak a hátrányenyhítő, integrációt segítő programok a romákhoz helyi, térségi és országos szinteken rásegítő mechanizmusok alkalmazása szükséges.

A romákat célzó beavatkozások esetén az alábbi irányelveket követjük:

- azokra a hátrányokra célzunk, amelyekben a romák nagy számban érintettek,
- előnyben részesítjük a roma nemzetiségű személyeket,
- célzott roma programokat indítunk, és
- rásegítő mechanizmusokat alkalmazunk annak érdekében, hogy a fejlesztések ténylegesen el is érjék a célcsoportot.

A célzott intézkedéseken túl valamennyi fejlesztést is annak figyelembe vételével kell megvalósítani, hogy azok ne fokozzák a már meglévő különbségeket, a romákkal szembeni előítéletet és szegregációt.

Kezdeményezések, amelynek célja az elvek érvényesítése a projektek kiválasztása és megvalósítása során

A Partnerségi Megállapodásban megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban a fejlesztésekhez kapcsolódóan a fentebbi célcsoportok érdekében tett beavatkozásairól projekt és program szinten is adatokat kell gyűjteni. A programszintű értékeléseknek részét kell, hogy képezzék a fejlesztéseknek a fenti célcsoportok életkörülményeinek javításához való hozzájárulásának vizsgálata.

Az IH megvizsgálja a TÁMOP tervezése és végrehajtása során bevezetett „esélyegyenlőség-elvű támogatáspolitika” eszközrendszerének hatékonyságát és az EFOP-ben történő alkalmazhatóságát.

11.3. Férfiak és nők közötti egyenlőség

A nemek közötti társadalmi egyenlőségre törekvés jegyében elő kell segíteni a programozásnál, a projektkiválasztásnál és a fejlesztések végrehajtásakor a nők és férfiak közötti legkülönfélébb hátrányok felszámolását és esélyegyenlőségük megteremtését. A diszkrimináció elkerülése önmagában még nem elegendő pozitív intézkedés, azok megváltoztatásának előmozdítását

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

megfelelő tartalmú programok segíthetik elő.

Az EFOP teljes körűen figyelembe veszi a nemek közötti társadalmi egyenlőség elvét (gender mainstreaming). Az operatív program végrehajtásának teljes folyamata során biztosítani kell a megfelelő szakértelem érvényesülését a nemek közötti társadalmi egyenlőség megvalósítása érdekében. Ez jelenti a nők-férfiak egyenlősége szempont méréséhez szükséges nemek szerinti adatgyűjtést és a program során használandó indikátorok kialakítását, a szempont érvényesülését és számonkérését a konkrét projektek kidolgozásánál, elbírálásánál, értékelésénél, valamint a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség szempontjának képviseletét a végrehajtás intézményeiben és minden felelős programhoz kapcsolódó testületben.

A demográfiai változásokra való felkészülés elsősorban a családbarát, a gyermekvállalást és a népességnövekedést elősegítő, másodsorban az elöregedő népesség igényeire figyelemmel lévő megfontolásokat igényel a tervezésben és a végrehajtásban. Ehhez a projektekben törekedni kell a gyermeket nevelők – ezen belül kiemelten a többgyermekesek, az időseket gondozók, valamint a gyermekvállalás előtt álló fiatalok – esélyegyenlőségét a fejlesztésekben, illetve a közjavakhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

Célzott programok szintén segítenek fölszámolni a nőket vagy a férfiakat érintő egyenlőtlenséget a társadalmi élet valamennyi területén, így a képzés, a közélet, a jövedelemszerzéshez, a javakhoz és szolgáltatásokhoz és szociális biztonsághoz való hozzáférés tekintetében. Ennek eléréséhez több szakpolitika eszköztárát együttesen és összehangoltan alkalmazó célzott programokra és egyedi szakpolitikai beavatkozásokra egyaránt szükség van.

Kezdeményezések, amelynek célja az elvek érvényesítése a projektek kiválasztása és megvalósítása során

A Partnerségi Megállapodásban megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban a fejlesztésekhez kapcsolódóan a fentebbi célcsoportok érdekében tett beavatkozásairól projekt és program szinten is adatokat kell gyűjteni. A programszintű értékeléseknek részét kell, hogy képezzék a fejlesztéseknek a fenti célcsoportok életkörülményeinek javításához való hozzájárulásának vizsgálata.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

12. FEJEZET: ÖNÁLLÓ ELEMEK – MELLÉKLETKÉNT, NYOMTATOTT DOKUMENTUMBAN

12.1. A programidőszak alatt megvalósítandó nagyprojektek listája

43. táblázat: Nagyprojektek listája

Cím	A nagyprojekt Bizottsághoz való bejelentésének / benyújtásának tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás kezdetének tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás befejezésének tervezett időpontja (év, negyedév)	Beruházási prioritás	Prioritási tengely
Nemzeti Közszolgálati Egyetem campusának fejlesztése	2013. IV. né	2014. III. né	2016. IV. né	10 (a)	3. prioritás

12.2. Az operatív program teljesítményi keretrendszere

44. táblázat: Az operatív program teljesítményi keretrendszere forrásokra és régiókategórákra lebontva

Kidolgozás alatt.

12.3 Az operatív program előkészítésébe bevont releváns partnerek listája

Egyeztetésbe bevont tárcák	Dátum/ Tervezett dátum	Egyeztetés témaköre	Egyeztetés státusza
NGM, NGTH	2012. 11.- folyamatos	GINOP, TOP, VEKOP, és EFOP lehatárolása, (szoc. gazdaság, foglalkoztatás, LLL, eü.-i és szociális alapszolgáltatások, közoktatás) Partnerségi Megállapodás, Foglalkoztatás, K+F+I,	A kérdések döntő hányadában sikerült megállapodni, és szinergikusan kialakítani a fejlesztési területeket.
VM Vidékfejlesztésért Felelős ÁT	2012. 09. - folyamatos	VM-el való együttműködés a vidéki térségek fejlesztésében, CLLD, közösségi tervezés	Az egyeztetéseket befolyásolja a CLLD kapcsán március

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Egyeztetésbe bevont tárcák	Dátum/ Tervezett dátum	Egyeztetés témaköre	Egyeztetés státusza
			végére készülő Kormány előterjesztés
VM Környezetügyért felelős ÁT	2012.03.	A KEHOP-ban hogyan jelenhet meg a kulturális örökség védelme (a 6. tematikus cél alatt jelenik meg a beruházási prioritások sorában)	Sajnos az egyeztetések megakadtak
NFM	2013.01. 03.	Épületek energiahatékonysági fejlesztésének tervezése	Folyamatos egyeztetések vannak
BM	2013. 03.-tól folyamatos	KEHOP-ba javasolt éghajlatváltozáshoz és katasztrófavédelemhez kötődő kérdések egyeztetése	jelenleg a javaslatok egyeztetése zajlik
KIM	2013. 01.-folyamatos	Jó állam prioritás elhelyezése az EFOP-ban	Folyamatos egyeztetések vannak
EFOP tárcaközi munkacsoport (minden minisztérium képviseltette magát)	2013.02.04.	EFOP céljai, prioritásai	Eredményes volt, lezárult
EFOP tárcaközi munkacsoport (minden minisztérium képviseltette magát)	2013.04.03.	EFOP 1.0 változatának megvitatása	Eredményes volt, lezárult
EFOP szakmai szervezetekkel történt partneri egyeztetése	2013. július 11. és 2013. augusztus 28. között	EFOP 2.0 változatának megvitatása	Eredményes volt, lezárult

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

13. FEJEZET: RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

AHELO	Assessment of Higher Education Learning Outcomes, Felsőoktatási Tanulási Eredmények Mérése
ÁROP	Államreform Operatív Program
ÁT	Államtitkárság
BM	Belügyminisztérium
CERN	European Organization for Nuclear Research, Európai Nukleáris Kutatási Szervezet
CLLD	Community-Led Local Development, közösség által irányított helyi fejlesztés
COFUND	CO-FUNDing of Regional, National and International Programmes, Regionális, Nemzeti és Nemzetközi Programok Társfinanszírozása
DRS	Duna Regionális Stratégia
EBB	Európai Beruházási Bank
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EIT	European Institute of Innovation and Technology, Európai Innovációs és Technológiai Intézet
EKKR	Európai Képesítési Keretrendszer
ELI	Extreme Light Infrastructure, nagylézer infrastruktúra
EMBO	European Molecular Biology Organization, Európai Molekuláris Biológiai Szervezet
EMMI	Emberi Erőforrások Minisztériuma
EMVA	Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
ENSZ	Egyesült Nemzetek Szervezete
ERA	European Research Area, Európai Kutatási Terület
ERASMUS	European Community Action Scheme for the Mobility of University Students
ERC	European Research Council, Európai Kutatási Tanács
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ES	Egészségügyi Stratégia
ESA	European Space Agency, Európai Űrügynökség
ESS	European Social Survey, Európai Társadalomtudományi Elemzések
ESZA	Európai Szociális Alap
ETE	Európai Területi Együttműködés

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

ETHA	Európai Tengerügyi és Halászati Alap
EU	Európai Unió
FET	Future and Emerging Technologies, jövőbeni és kialakulóban lévő technológiák
FP7	Seventh Framework Programme, Hetedik Kutatásfejlesztési Keretprogram
GDP	Gross Domestic Product, bruttó hazai termék
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
HH, HHH	Hátrányos helyzetű, Halmozottan hátrányos helyzetű
IH	Irányító Hatóság
IKT	Info-kommunikációs technológia
IKSZT	Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér
IRUN	International Research Universities Network, Kutatóegyetemek Nemzetközi Hálózata
IT	Információ technológia
ITER	International Thermonuclear Experimental Reactor, Nemzetközi Kísérleti Termonukleáris Reaktor
ITI	Integrated Territorial Investments, integrált területi beruházások
KEF	Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok
KEHOP	Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program
KEOP	Környezet és Energia Operatív Program
KIC	Knowledge and Innovation Communities, Tudományos és Innovációs Közösségek
KIM	Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
KKV	Kis- és Középvállalkozások
KMR	Közép-magyarországi Régió
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KVOP	Koordinációs és Végrehajtási Operatív Program
K+F	Kutatás-fejlesztés
K+F+I	Kutatás - Fejlesztés – Innováció
LAU	Local Administrative Units, helyi közigazgatási egységek
LERU	League of European Research Universities, Európai Kutatóegyetemek Szövetsége
LLL	Life Long Learning
ME	Miniszterelnökség

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

NFM	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
NFÜ	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
NGTH	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal
NRP	Nemzeti Reform Program
NTFS	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development, Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet
OP	Operatív Program
PISA	Programme for International Student Assessment, Nemzetközi Tanulói Tudásszintmérő Program
ROP	Regionális Operatív Programok
SA	Strukturális Alapok
SFC	Structural Funds Common Database, Strukturális Alapok közös adatbázis
SILC	Statistics on Income and Living Conditions, a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó közösségi statisztika
SNI	Sajátos nevelési igényű
TA	Technical Assistance, Technikai Segítségnyújtás
TÁMOP	Társadalmi Megújulás Operatív Program
TIOP	Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program
VM	Vidékfejlesztési Minisztérium
VP	Vidékfejlesztési Operatív Program
V4	Visegrádi Négyek

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program

IKOP

3.0 verzió
2014-2020

2013. szeptember 30.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Tartalom

1. STRATÉGIA - AZ OPERATÍV PROGRAM HOZZÁJÁRULÁSA AZ EURÓPA-2020-HOZ ÉS A KOHÉZIÓHOZ 9
1.1. IKOP helyzetelemzés, illeszkedés az EU2020-hoz 9
1.1.1. A transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) magyarországi szakaszai 12
1.1.2. Regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság 17
1.1.3. Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energiahatékonyság 19
1.1.4. Városi közlekedés 21
1.1.5. Kerékpáros közlekedés, közlekedési szemléletformálás 24
1.1.6. Az IKOP kapcsolódása az Európa-2020-hoz 25
1.2. Az operatív program által nem kezelt jelentős fejlesztési igények 26
1.3. A pénzügyi források felosztásának indoklása 27
2. PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA 32
2.A.1 Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása prioritástengely 32
2.A.1.1 Az IKOP 1. prioritástengely kialakításának indoklása 32
2.A.1.2 Az IKOP 1. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei 32
2.A.1.3. Az IKOP-1. prioritástengely keretében támogatott intézkedések 33
2.A.1.4. IKOP-1. beavatkozási kategóriák 34
2.A.2. Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi úti elérhetőség javítása prioritástengely 35
2.A.2.1. Az IKOP 2. prioritástengely kialakításának indoklása 35
2.A.2.2. Az IKOP 2. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei 35
2.A.2.3. Az IKOP-2. prioritás keretében támogatott intézkedések 36
2.A.2.4. IKOP-2. beavatkozási kategóriák 39
2.A.3. Regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság prioritástengely 39
2.A.3.1. Az IKOP 3. prioritástengely kialakításának indoklása 39
2.A.3.2. Az IKOP 3. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei 40
2.A.3.3. Az IKOP-3. prioritástengely keretében támogatott intézkedések 40
2.A.3.4. IKOP-3. beavatkozási kategóriák 42
2.A.4. Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energiahatékonyság 42
2.A.4.1. Az IKOP 4. prioritástengely kialakításának indoklása 42
2.A.4.2. Az IKOP 4. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei 43
2.A.4.3. Az IKOP-4. prioritástengely keretében támogatott intézkedések 44
2.A.4.4.. IKOP-4. beavatkozási kategóriák 45
2.A.5. Fenntartható városi közlekedésfejlesztések 46
2.A.5.1. Az IKOP 5. prioritástengely kialakításának indoklása 46
2.A.5.2. Az IKOP 5. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei 46
2.A.5.3. Az IKOP-5. prioritástengely keretében támogatott intézkedések 47
2.A.5.4. IKOP-5. beavatkozási kategóriák 49
2.B.1 A technikai segítségnyújtás prioritástengelye 49
2.B.1.1. Technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése 49

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.B.1.2. Az IKOP 6. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei 50
2.B.1.3. IKOP-6. beavatkozási kategóriák 51
3. AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE 52
3.1. Az egyes alapokból tervezett támogatások teljes pénzügyi előirányzata éves bontásban (euró) 52
3.2. Az operatív program pénzügyi terve 53
3.2.1. Az operatív program pénzügyi terve a teljes programozási időszakra (euró) 53
3.2.2. Az operatív program pénzügyi terve prioritástengelyek, finanszírozó alap, régiókategória és tematikus cél szerint 55
4. A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE 57
4.1. CLLD eszköz használatának megközelítése, a végrehajtás és alkalmazás elveinek rögzítése 57
4.2. ITI eszköz – ERFA rendelet 7 cikk (2) bekezdése szerinti – városfejlesztéstől eltérő használatának megközelítése és ezek indikatív forrásallokációja minden prioritás tengelyből 57
4.3. Amennyiben releváns a fenntartható városfejlesztlésre vonatkozó támogatás 57
4.4. Együttműködési tevékenységekkel és makro-regionális, valamint a tengeri medencékkel kapcsolatos regionális stratégiákkal való koordinációt biztosító mechanizmusok 57
5. * A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT, VAGY A DISZKRIMINÁCIÓ VAGY A TÁRSADALMI KIREKESZTÉS KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CÉLCSOPORTOKKAL RENDELKEZŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLÓDOTT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKRE 60
5.1. A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok 60
5.2. Az operatív program stratégiája a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteinek kezelésére 61
6. * KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI 62
7. AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS A RELEVÁNS PARTNEREK SZEREPÉÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK 63
7.1. Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása 63
7.2. A partnerek bevonása 63
7.2.1. A partnerek szerepe az operatív program végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében. 65
8. * KOORDINÁCIÓ AZ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS EGYÉB UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK, VALAMINT AZ EBB KÖZÖTT 66
9. * EX-ANTE FELTÉTELEK 69
9.1. Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesítésük értékelése 69
9.2. Intézkedések leírása, amelyek vonatkozó ex-ante feltételek teljesítését szolgálják, a felelős testületekkel és időbeli ütemezéssel, határidőkkel 70

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

10. * A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE 72
11. HORIZONTÁLIS ELVEK 74
11.1. Fenntartható fejlődés 74
11.2. Esélyegyenlőség és anti-diszkrimináció 75
11.3. Férfiak és nők közötti egyenlőség 76
12. KÜLÖNÁLLÓ DOKUMENTUMRÉSZEK – A NYOMTATOTT VERZIÓBAN MELLÉKLETKÉNT BEMUTATVA 78
12.1. A programozási időszak alatt megvalósítani tervezett nagyprojektek listája 78
12.2. Az operatív program teljesítménykerete 80
12.3. Az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája 80

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Rövidítésjegyzék

ÁAK	Állami Autópálya Kezelő
AIS	automatikus hajóazonosító és nyomon követő rendszer
B+R	bike and ride
BKK	Budapesti Közlekedési Központ
BM	Belügyminisztérium
CBA	költség-haszon elemzés
CEF	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz
CLLD	közösségvezérelt helyi fejlesztések
CNG	Sűrített földgáz
CPR	Közös rendelkezésekről szóló rendelettervezet
CSR	ország-specifikus ajánlások
EBRD	Európai Beruházási és Fejlesztési Bank
ECDIS	Elektronikus Térképkijelző és Információs Rendszer
ECF	Európai Kerékpárosok Szövetsége
EFOP	Emberi Erőforrás Operatív Program
EKFS	Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESB	európai strukturális és beruházási keret
ETCS	Egységes európai vonatbefolyásoló rendszer
ETE	Európai Területi Együttműködés
EuroVelo	Európai Kerékpárút
EUSDR	EU Duna Régió Stratégia
FAB CE	közép-európai légtérblokk
FUTÁR	Forgalomirányítási és Utas-tájékoztatási rendszer
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
GSM-R	nemzetközi vezeték nélküli kommunikációs standard a vasúti kommunikációra és alkalmazásokra
HÉV	Helyi érdekű vasút
HUNGRAIL	Magyar Vasúti Egyesülés
IH	Irányító hatóság
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IKT	infokommunikációs technológia
ITI	integrált területi beruházás
ITS	intelligens közlekedési rendszer
JASPERS	Európai régiók projektjeit támogató közös program
K+F	kutatás-fejlesztés
K+R	kiss and ride
KA	Kohéziós Alap
Kehcst.	Közlekedési energiahatékonysági cselekvési terv
KEHOP	Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
KEKE	Kerékpáros Kerekasztal
KENYI	Kerékpáros Nyilvántartás
KKEP	komplex közlekedési ellenőrzési pont
KKV	kis- és középvállalkozás
KLK	Közép-európai Logisztikai Klaszter
KOP	Koordinációs Operatív Programban

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

KÖFI	központi forgalomirányítás
KözOP	Közlekedés Operatív Program
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
ksz	közreműködő szervezet
LEF	Logisztikai Egyeztető Fórum
MAÚT	Magyar Útügyi Társaság
MK	Magyar Kerékpáros-klub
MKKSZ	Magyar Kerékpáripari és Kereskedelmi Szövetség
MKTLSZ	Magyar Közgazdasági Társaság Logisztikai Szakosztálya
MLBKT	Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társaság
MLE	Magyar Logisztikai Egyesület
MLSZKSZ	Magyarországi Logisztikai Szolgáltató Központok Szövetség
MMK	Magyar Mérnök Kamara
MVSZ	Magyar Vámügyi Szövetség
NFM	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
NFÜ	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
NIF	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő
NKS	Nemzeti Közlekedési Stratégia
NO-BO	tanúsító szervezet
NTH	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal
NUTS	Statisztikai Célú Területi Egységek Nómenklatúrája
OVK	Országos Vasútfejlesztési Koncepció
P+R	park and ride
PPP	köz- és magánszféra együttműködése
RIS	folyami információs rendszer
RSOE	Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület
SKV	stratégiai környezeti hatásvizsgálat
TEN-T	Transzeurópai közlekedési hálózat
TEN-T EA	Transzeurópai Közlekedési Hálózat Végrehajtó Ügynöksége
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
TSI	műszaki átjárhatósági szabványok
ÜHG	üvegházhatású gáz
VEKE	Városi és Elővárosi Közlekedési Egyesület
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés	Finanszírozó Alap beruházási prioritásának megnevezése	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft[1], 7%-os teljesítménytartalékkal[2] együtt)	Forrásarány (OP-n belül) %
1. Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása	7. Fenntartható közlekedés és a fő infrastruktúra hálózatokon a szűkkeresztmetszetek eltávolítása	KA rendelettervezet 3. cikk d) i) pont „Multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a transzeurópai közlekedési hálózatba való beruházás révén” és 3. cikk iii) pont „átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése és helyreállítása”	1.1. TEN-T törzshálózat fejlesztése 1.2 TEN-T átfogó hálózati fejlesztések	TEN-T hálózat el nem készült vagy kapacitáshiányos szakaszainak fejlesztése. Projekt-előkészítés, szakaszolt projektek	KA	291,09	28,0%
2. Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi elérhetőség javítása			2.1. TEN-T törzshálózat korszerűsítése 2.2 TEN-T átfogó hálózat korszerűsítése	TEN-T vasútvonalak funkciójuknak megfelelő korszerűsítése, folyami információs rendszer fejlesztése. Projekt-előkészítés és szakaszolt projektek.	KA	311,27	30%
3. A regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság fejlesztése		ERFA rendelettervezet 5. cikk 7.b.) pont „A regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával”	3.1. Közlekedés-biztonság javítása 3.2. Regionális közúti elérhetőség és közösségi közlekedési kapcsolatok javítása	Célzottan közlekedésbiztonságot javító fejlesztések A TEN-T kívüli térszerkezeti szempontból jelentős városok közúti kapcsolatainak, regionális buszjáratok infrastruktúrájának fejlesztése, eco-driving Szakaszolt projektek	ERFA	89,99	8,7%
4. Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energiahatékonyság javítása		KA rendelettervezet 3. cikk d) ii) pont „Környezetbarát és karbonszegény közlekedési rendszerek kifejlesztése…”	4.1. Elővárosi vasúti közlekedés korszerűsítése 4.2. Vasúti szűk keresztmetszetek felszámolása	Elővárosi vasúti közlekedésfejlesztések, vasúti szűk keresztmetszetek felszámolása, vasút-villamosítás, esetlegesen kapcsolódó kötöttpályás jár-	KA	207,52	20%

[1] A 2013-as tervezési körirat szerint alkalmazandó árfolyamon, azaz 295,1 Ft/€-n átszámítva.
[2] **A fenti összegek 7%-a csak a kapcsolódó indikátorok 2018. évi teljesítése esetén 2020-ban válik elérhetővé!**

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

PRIORITÁSTEN-GELY	Célzott EU tematikus célkitűzés	Finanszírozó Alap beruházási prioritásának megnevezése	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft[1], 7%-os teljesítmény-tartalékkal[2] együtt)	Forrás-arány (OP-n belül) %
		és 3. cikk d) iii) pont „átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése és helyreállítása”	4.3. Vasútvonalak villamosítása	mű-beszerzések Projekt-előkészítés és szakaszolt projektek.			
5. Fenntartható városi közlekedés fejlesztése	4. Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	KA rendelettervezet 3. cikk a) v) pont „alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása a városi területeken,”	5.1. Kötöttpályás városi közlekedésfejlesztések 5.2. Intermodalitás javítása	Kötöttpályás városi közlekedés és személyszállítási intermodalitás javítása Közösségi és egyéb nem motorizált közlekedés előnyeit tudatosító intézkedések. Városi közlekedésbiztonság. Projekt-előkészítés és szakaszolt projektek.	KA	121,96	11,8%
6. Technikai segítségnyújtás	-	-	Az operatív program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása.	• Program végrehajtási feladatok támogatása • Programkommunikációs és partnerségi feladatok támogatása • Programértékelési és egyéb előkészítési feladatok támogatása • Projektfejlesztési, gazdasági információszolgáltatási és tervezési környezet fejlesztése • Nemzeti Közlekedési Stratégia menedzsment eszközeinek előkészítése	KA	15,64	1,5 %
Összesen						***1037,58***	***100%***

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. STRATÉGIA - AZ OPERATÍV PROGRAM HOZZÁJÁRULÁSA AZ EURÓPA-2020-HOZ ÉS A KOHÉZIÓHOZ

1.1. IKOP helyzetelemzés, illeszkedés az EU2020-hoz

Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) a többi operatív programmal együtt Magyarország (és az Európai Bizottság 2014-2020-as időszakra szóló) Partnerségi Megállapodásban megcélzott fenntartható, magas hozzáadott értékű termelésre és foglalkoztatás bővítésére épülő gazdasági növekedést szolgálja. Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) a 2014 és 2020 közötti EU támogatásokból megvalósuló közlekedésfejlesztéseket többségét tartalmazza, amelyek önmagukban a készülő Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) beavatkozásainak csak egy részét jelentik. Az IKOP figyelembe veszi, de nem terjed ki:

- az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből (CEF) támogatható TEN-T törzshálózati,
- a többi operatív programból (pl. települési úthálózat, hivatásforgalmú kerékpáros és városi közösségi közlekedésfejlesztéseik, turisztikai célú kerékpárút- és nagyberuházásokhoz kapcsolódó útfejlesztéseik, intermodális logisztikai központ (pl. kikötő) beruházásaik) tervezett közlekedésfejlesztésekre, illetve.
- az EU támogatás nélkül megvalósuló intézkedésekre. (pl. megújuló energia, dugódíj)

Magyarország gazdaságában kiemelt szerepet játszik az ipari termelés és export, ezért a gazdasági növekedés egyik feltétele a közlekedési hálózat állapotának és a szolgáltatások színvonalának a javítása. A közlekedés 2011-ben az ország GDP-jének 6,2%-át állította elő és 259,2 ezer embernek adott munkát, közvetve pedig a 10 millió magyarországi lakos életkörülményeit befolyásolta. Az EU2020 iparpolitikai közleménye szerint az ipar versenyképessége nagymértékben a közlekedési infrastruktúra-szolgáltatások minőségén és hatékonyságán múlik.

Magyarország EU csatlakozásától a közúti áruszállítás részesedése a nemzetközi korlátozások eltűnése (pl. fuvarozási engedélyek, vámhatárok) miatt nőtt, a közösségi közlekedésé pedig enyhén csökkent, de még ennek ellenére is hazánkban 2010-ben a(z):

- személyszállításból a közösségi közlekedés 33,2%-kal részesedett, míg az EU-ban csak 17,5%-kal. A kedvező modal split hátterében hazánk viszonylag alacsony motorizációs értéke (2010-ben Magyarországon 299, az EU-27-ben 477 személyautó jutott ezer főre), és a vásárlóerő-paritáson számított magas üzemeltetési költségek (pl. üzemanyagár) is fontos szerepet játszanak.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. ábra: Személyszállítási munkamegosztása Magyarországon és az EU-27-ben, 2010

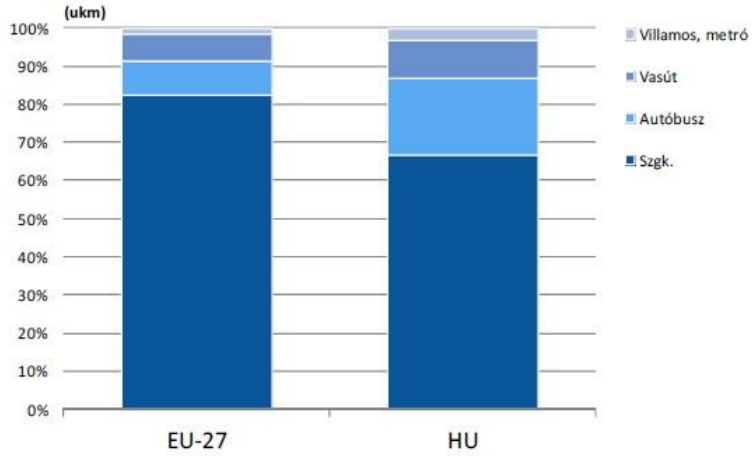

Forrás: Nemzeti Közlekedési Stratégia, helyzetelemzés

- áruszállításban a vasúti, vízi úti és csővezetékes szállítás aránya 33,3%, míg az EU-ban 27,3% volt.

2. ábra: Áruszállítás közlekedési módok szerinti munkamegosztása Magyarországon (2004-2012)

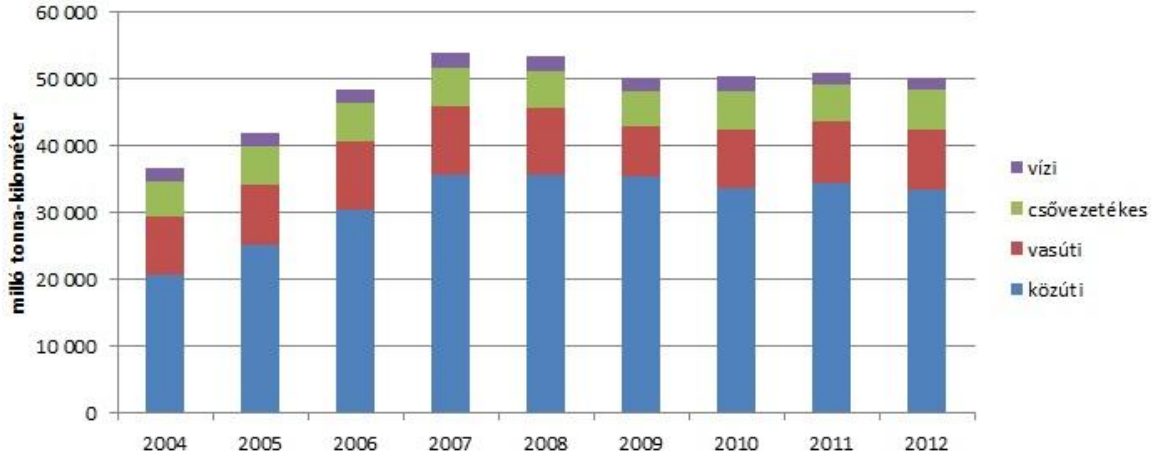

Forrás: KSH

A közlekedési teljesítmény növekedése és a munkamegosztás változása a „szektor” üvegházhatást okozó gázkibocsátásán is látszik, melynek 1995-től növekvő tendenciáját csak a 2008-as gazdasági-pénzügyi válság állította meg. A közlekedés üvegházhatású gázkibocsátása (ÜHG) a 2005-ös referenciaévhez képest 2010-re 2,9%-kal csökkent, azaz az EU-2020-ban vállalt legfeljebb 10%-os növekedést engedő korlát alatt marad. A 2008-as EUROSTAT értékek szerint a hazai közlekedési szén-dioxid kibocsátás 93,1%-

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

ban a közúti forgalomhoz, 5,5%-ban a légiközlekedéshez, 1,4%-a a vasúthoz és 0,0%-ban a hajózáshoz volt köthető, amit az EU ún. tank-to-wheel[3] módszertana is befolyásolt. Az EU-átlaga (közút: 70,9%, hajózás 15,9%, légiközlekedés 12,5% és vasút 0,6%) azért tér el a hazai adatoktól, mert hazánk nem rendelkezik tengerparttal, ezért a tengeri hajózás nem képes növelni a vízi szállítás súlyát.

3. ábra: A magyarországi közlekedési szektor ÜHG kibocsátása (2005-2010) az EU-2020 célkitűzés függvényében

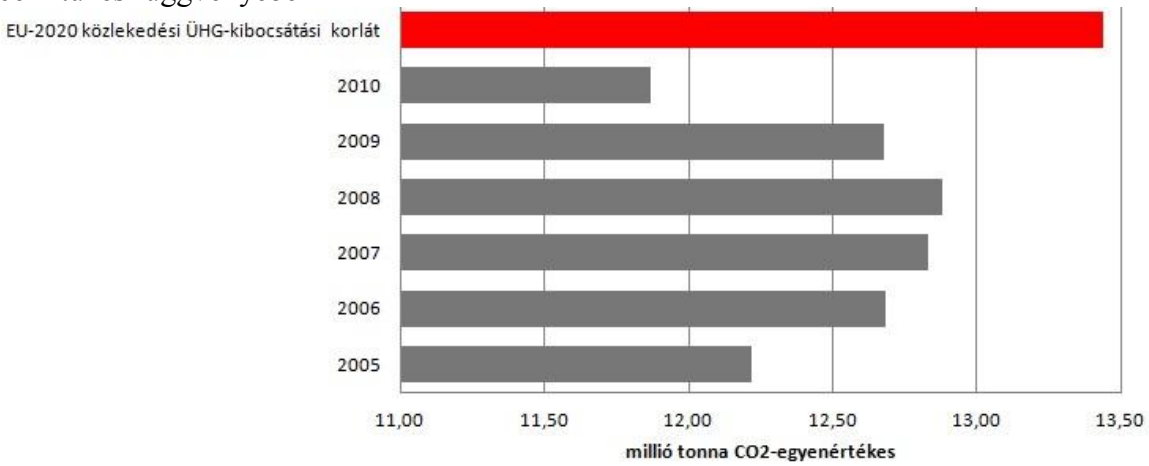

Forrás: EUROSTAT, EEA

A közlekedési üvegházhatású gázkibocsátás a szektor kőolajfüggőségének köszönhető. Magyarországon 2009-ben a közlekedés 192 Petajoule energiafelhasználása 97%-ban kőolajból származott, melynek 86%-a volt import. A hazai közlekedés 2005-től kezdődően használ agroüzemanyagokat a motorbenzinbe (bioetanol) és a dízel/gázolajba (biodízel) bekeverve, melyek aránya 2010-ben az összes közlekedési energiafelhasználáson belül 4,2% volt. Az EU2020-ban szereplő 10%-os közlekedési megújuló energia arányt hazánk a Nemzeti Energiastratégia alapján döntően bioetanol és -dízel hagyományos üzemanyagba keverésével, illetve biogáz felhasználással kívánja elérni, ami IKOP szinten nem igényel beavatkozást. Az európai hálózatok szuperhálózatokká alakítását lehetővé tevő alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának (pl. elektromos mobilitás) EU irányelve várhatóan 2014-re születik csak meg. Magyarországon a regisztrációs adómentesség ellenére is nagyon drága tisztán elektromos személygépjárműből alig 100 van csak, az elektromos buszok elterjedését pedig a hagyományoshoz képest 2-3-szoros ár, és az élettartam alatt többször elvégzendő teljes akkumulátorcsere nehezíti. Az NKS részeként elkészült Közlekedési energiahatékonysági cselekvési terv (Kehcst.) szerint Magyarországon 2025 körül lesz az elektromos személygépjárművek ára versenyképes a hagyo-

[3] Csak a jármű „tankjától" a „kerék"-en történő mozgás létrehozásig tartó kibocsátásokat veszi figyelembe, ami alapján egy villanymozdony közlekedési szempontból zéró kibocsátású attól függetlenül, hogy hő- vagy atomerőmű által termelt villamos energiát használ-e. Ezen hatások figyelembevételével tényleges kibocsátás a jelenleginél 10-12%-kal magasabb lenne.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

mányosokkal, tömeges elterjedésükhöz az elektromos hálózat jelentős fejlesztése is szükséges. Jelenleg hazánkban 24 nyilvános elektromos jármű-töltőpont üzemel.

1.1.1. A transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) magyarországi szakaszai

Magyarország vasúthálózatának sűrűsége az EU átlag 169%-a. A 7,7 ezer km hosszú, vasúthálózatunkból 1613 km a TEN-T törzshálózat része. A törzshálózat 71,9%-a nem felel meg a vasúti rendszerek kölcsönös átjárhatóságáról szóló 2008/57/EK irányelv 22,5 tonnás tengelyterhelési előírásának. A szintén az EU szabályozásban megkövetelt ETCS[4] jelző, biztosító és forgalommenedzsment rendszer csak a Budapest-Hegyeshalom vonalon épült ki, ott is csak 1-es szinten, a GSM-R[5] pedig egyelőre teljes mértékben hiányzik, bár kiépítése 935 km-en elindult. A Nemzeti Közlekedési Hatóság jelenlegi álláspontja szerint 160 km/h sebességű közlekedés csak ETCS rendszer kiépítésével lehetséges. Mivel ez több, ilyen sebességre átépített vonalon még nem történt meg, ezért ezeken a teljes sebességtartományt nem lehet kihasználni. A korábbi projektek tapasztalatai alapján a vasúti pályát a funkcionalitásának (pl. nemzetközi, elővárosi személyszállítás vagy áruszállítás) megfelelően érdemes fejleszteni. A tervezési folyamat során a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani a fenntartási költségekre, a tervezésbe az üzemeltetőt is célszerű bevonni és hosszabb garancia intervallumot érdemes vállaltatni a kivitelezőkkel.

A hazai TEN-T törzshálózatból a legnagyobb forgalmat elsősorban az Orient vagy Hamburg-Rostock-Burgas/török határ-Pireusz-Lefkosia folyosó (korábban PP22, IV-es helsinki folyosó), másodsorban pedig a Mediterrán folyosó (korábban PP6, V/b. helsinki folyosó) bonyolította. A főváros környéki vasútvonalak kapacitását főleg a reggeli és délutáni csúcsidőben az ingázókat szállító elővárosi személyvonatok szinte teljesen lekötik ezzel Budapest tehervonati áteresztőképességét jelentősen lecsökkentik.

[4] ETCS: Egységes európai vonatbefolyásoló rendszer
[5] GSM-R: a nemzetközi vezeték nélküli kommunikációs standard a vasúti kommunikációra és alkalmazásokra.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4. ábra: A magyar vasúthálózat összes vonatforgalma 2012-ben

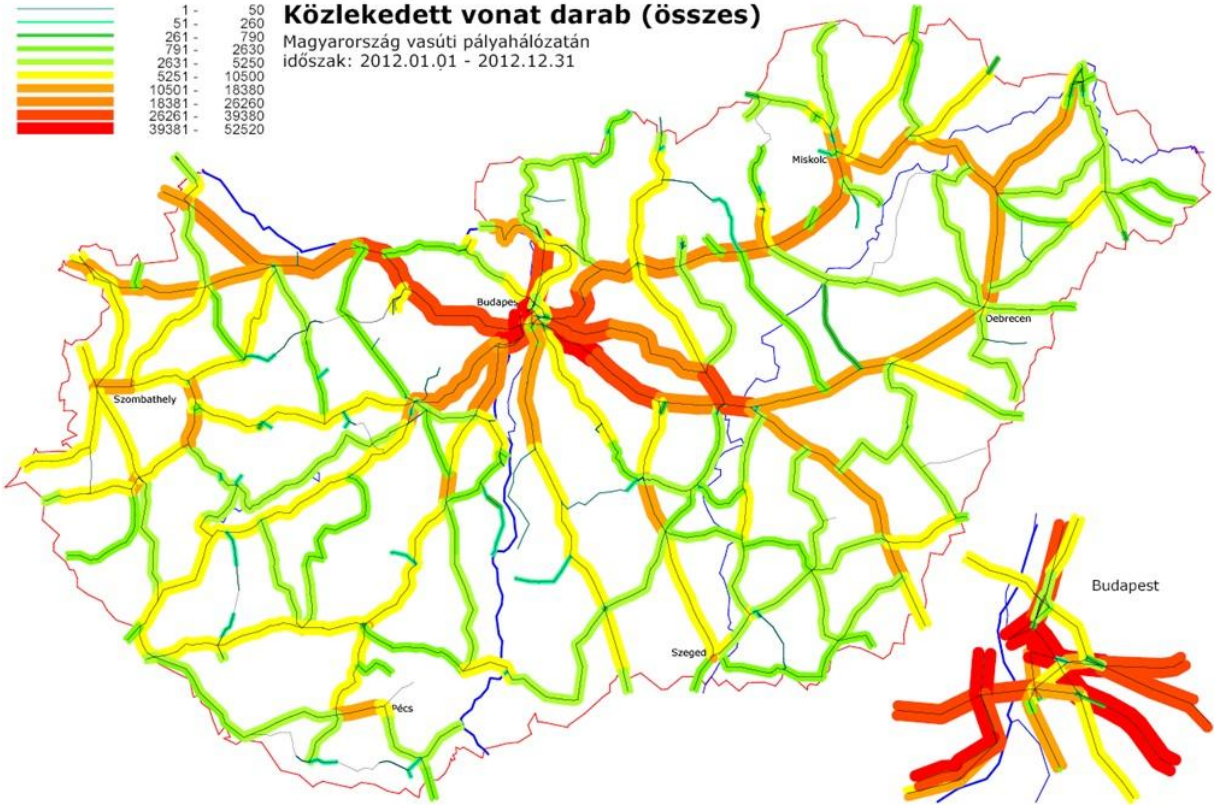

Forrás: MÁV Zrt., GYSEV Zrt.

Az 1500 km-es hazai TEN-T vasúti átfogó hálózat a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer „infrastruktúra” alrendszerének átjárhatósági műszaki előírásairól szóló 2011/275 (európai) bizottsági határozat 20 tonnás tengelyterhelési szempontjainak megfelel. Ezen vonalak két legfőbb szűkkeresztmetszete az, hogy harmaduk nem villamosított (pl. Zalaszentiván-Nagykanizsa vasútvonal) és a határozatban előírt max. 100-120 km/h sebességet nem mindenhol képesek biztosítani.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. ábra: Magyarország és a szomszédos EU tagok TEN-T (személyszállítás[6]) vasúthálózata

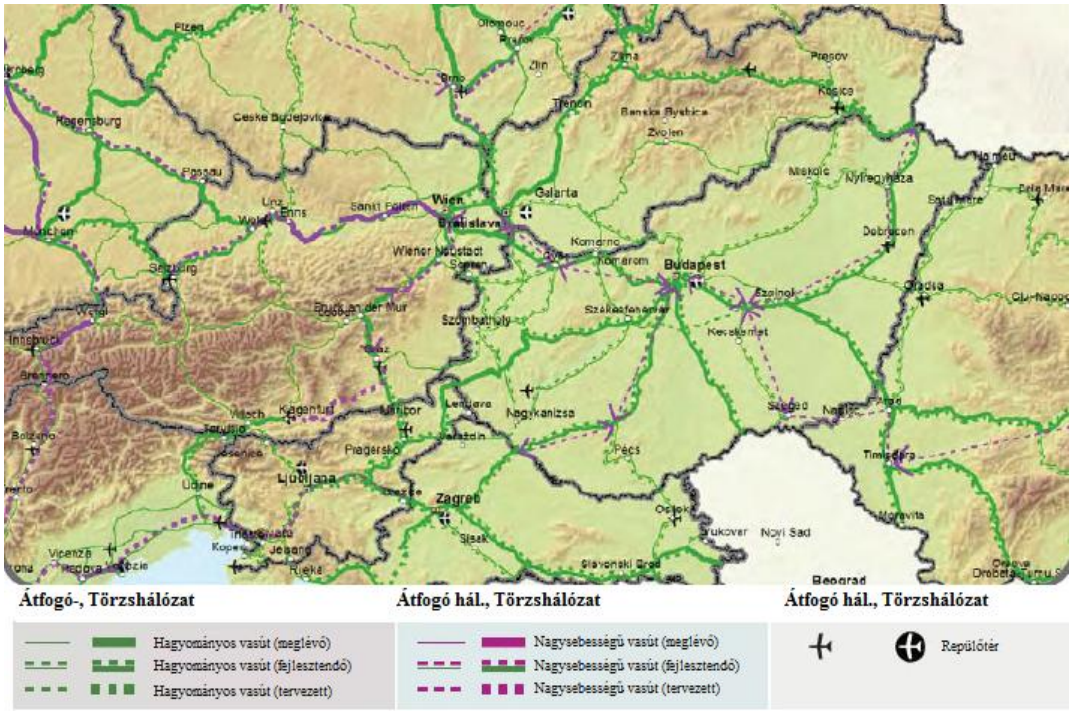

Forrás: TENtec

A hazai vasúthálózat pénzügyi fenntarthatóságát 2011-től a Magyar Állam MÁV Zrt-vel és a GYSEV Zrt-vel kötött pályaműködtetési szerződések biztosítják. A MÁV Zrt. és a GYSEV Zrt. várhatóan a jövőben sem tudja csak az infrastruktúra-használati díjbevételekből fedezni a viszonylag alacsony műszaki szintet biztosító, az NKS szerint 171 milliárd Ft/év vasúti pályaműködési ráfordítást, melynek 2012-ben 13%-a származott az árufuvarozóktól, 46%-a az állami tulajdonú személyfuvarozóktól, a fennmaradó 41%-a pedig állami költségtérítésből.

A 31,7 ezer km-es országos közúthálózatból 1144 km a TEN-T 2030-ig megvalósítandó törzshálózatának része. Utóbbiból 144 km (M0 északnyugati szektor, M2 és az M3 határ közeli része) kiépítése még nem kezdődött meg, szükséges továbbá a közúthálózaton a szűk keresztmetszetek felszámolása (közlekedésbiztonsági helyzet, szolgáltatási színvonal, kapacitáskihasználás, forgalomlefolyás, elérhetőség javítása érdekében, stb.), illetve egyes meglévő szakaszokon (pl. M15, M70) pedig közlekedésbiztonsági és forgalmi

[6] Az áruszállítási TEN-T hálózat ettől csak abban tér el, hogy a Szajol-Debrecen-Nyíregyháza vasútvonal ott csak átfogó, míg a Budapest-Miskolc-Nyíregyháza törzshálózatnak minősül.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

okokból újabb sávok építése szükséges. Az intelligens közlekedési rendszereknek (ITS) a közúti közlekedés területén történő kiépítése is fejlesztéseket igényel még (pl. utazási, forgalmi információs szolgáltatások, közlekedésmenedzsment).

A TEN-T átfogó közúthálózat magyarországi része közel 1300 km, melynek többsége (pl. M4, M86) még nem valósult meg. A Nemzeti Közlekedési Stratégia által kiemelt hasznosságúnak tartott beruházások megvalósítását a transzeurópai közlekedési hálózati irányelv csak 2050-ig várja el.

6. ábra: Magyarország és a szomszédos EU tagok TEN-T közúthálózata

Forrás: TENtec

A hazai gyorsforgalmi és főutak átlagos napi forgalma alapján a szűk keresztmetszetek leginkább nagyvárosi belső úthálózaton és a Közép-Magyarországi Régióban lévő gyorsforgalmi és főutak Budapest közeli szakaszain vannak.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

7. ábra: Magyarországi gyorsforgalmi utak és főutak átlagos napi forgalma (2011)

Forrás: Magyar Közút Nzrt.

A hazai vízi utakból a TEN-T hálózathoz csak a Duna tartozik, melynek hajózhatóságának javítását nehezíti az, hogy a folyó végig NATURA2000-es terület, a szlovák-magyar szakaszt a lezáratlan bős-nagymarosi konfliktus is terheli és hazánk átfogó rendszerben tekint az árvízvédelmi, természetvédelmi, vízügyi és hajózhatósági kérdésekre. Hazánkban 2 törzs-, és 6 átfogó hálózati kikötő található, újra nincs szükség, a meglévők szolgáltatási színvonalát kellene a tényleges gazdasági, piaci igények alapján költséghatékonyan növelni. Ennek során figyelembe kell venni az Európai Bíróság Lipcse-Halle repülőtér támogatásával kapcsolatos ítéletét, ami a kikötőfejlesztésekre is kihat. Ez alapján a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó infrastruktúra támogatása (pl. hajóállás) csak alacsonyabb intenzitással engedélyezett, melynek önrésze közvetetten sem származhat állami forrásból, illetve kötelezettségvállalásból. A hazai Duna szakaszon 2011 szeptemberétől bevezetésre került az automatikus hajóazonosító és nyomon követő rendszer (AIS) működtetési és használati kötelezettsége. A hazai hajópark részben a múlt század 50-70-es, részben a 80-90-es évek színvonalát képviseli, energiahatékonysága rossz. Ezen már a

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

főgépek cseréjének támogatása is sokat javíthatna, amire a technológiakorszerűsítési pályázatok adhatnak lehetőséget.

A 2005-ben privatizált, TEN-T törzshálózati Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér utasforgalma a MALÉV 2012-es megszűnése ellenére is csak 4,7%-kal csökkent az előző évi 8,9 millió fős csúcsról. A TEN-T átfogó hálózatba a debreceni és a sármelléki repülőtér tartozik, bár a működtetés pénzügyi fenntarthatóságához szükséges 100-200 ezer utas/év forgalmat sem érik el. A repülőterek fejlesztését az NKS a kis hasznosságú fejlesztések közé sorolja. 2013. februártól üzemel a 13 milliárd Ft-ból épített HungaroControl csúcstechnológiás légiirányító (ANS III) központja, mely alkalmas lesz az egységes európai égbolt részét képző közép-európai légtérblokk (FAB CE) megfelelő kiszolgálására.

A TEN-T hálózaton a határok átjárhatóságát az áruforgalomnál alapvetően az EU (szomszédaink közül Szerbia és Ukrajna nem tagja a vámuniónak), a személyforgalomnál pedig a schengeni övezeti tagsági (a szomszédos Horvátország, Szerbia, Románia és Ukrajna nem tag) kötelezettségek határozzák meg. A határátkelést tovább lassítja az elöregedett vagonok állapotának ellenőrzésére, a mozdonycserére fordított idő és az ETCS hiánya, amelyek miatt akár fél napot is állhatnak a tehervonatok.

1.1.2. Regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság

A TEN-T-n túl Magyarország közel 30 ezer km országos közúthálózattal és mintegy 170 ezer km önkormányzati úthálózattal rendelkezik, ahol a két legnagyobb probléma a közlekedésbiztonság, illetve a fenntartásra fordított elégtelen mennyiségű források miatt a folyamatosan romló útminőség.

A balesetek és a személyi sérülések számának Magyarországon közel 99%-a, a halálesetek mintegy 90%-a a közúti közlekedéshez köthető, melyek a sebesség nem megfelelő alkalmazása, az elsőbbség meg nem adása, a szabálytalan irányváltás, haladás, kanyarodás, a figyelmetlenség és a gondatlanság miatt következtek be. A fejlesztéseknek és szabályozásnak (pl. zéró tolerancia, objektív (tulajdonosi) felelősség) köszönhetően 2006-tól a közúti balesetek halálos áldozatainak száma ugyan jelentős mértékben csökkent, de 2010-ben 740 fő halt meg közúti balesetben, ami elmarad az EU2020-ban megfogalmazott 1 millió lakosra jutó 33,8 halálos áldozat céltól.

8. ábra: Közúti balesetek halálos áldozatainak száma a hazai lakosság arányában

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

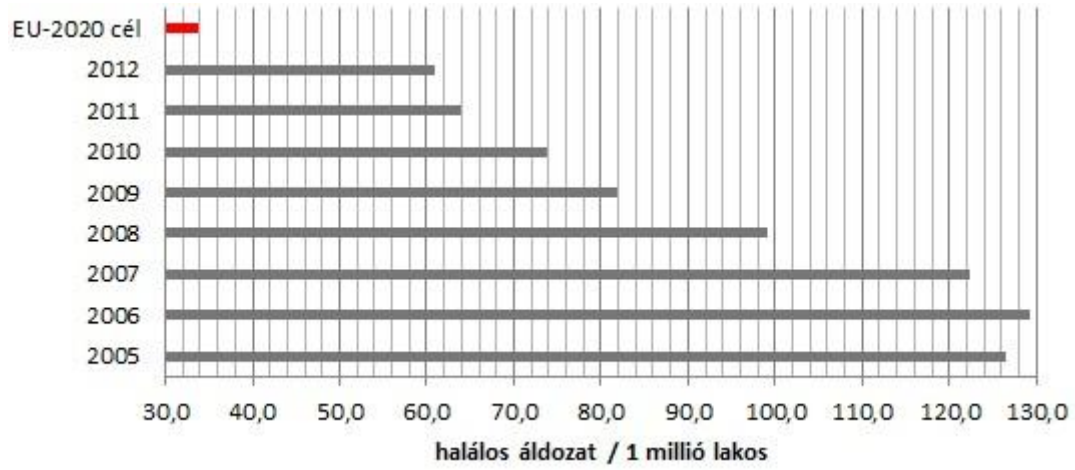

Forrás: KSH

Ezt csak a leghatékonyabb beavatkozási lehetőségeket tartalmazó közlekedésbiztonsági programmal lehet elérni. Jó minta lehet a Közlekedés Operatív Program (KözOP) célzottan közlekedésbiztonságot javító fejlesztései, melynek keretében:

- az országos közúthálózat baleseti góchelyein történnek beavatkozások (pl. szalagkorlát cseréje magasabb visszatartási fokozatúra, vadelütés, vízmegállás megelőzése, hiányzó leállósáv kiépítése, forgalomirányítás korszerűsítése, biztonsági beavatkozások a legveszélyesebb gyalogátkelőhelyeken, buszmegállókban)
- a legveszélyesebb vasúti átjárókban a vasúti biztonságot javító félsorompókat, diagnosztikai és monitoring berendezéseket (hőnfutásjelzőket, dinamikus mérlegeket, laposkerék-jelzőket, rakszelvény ellenőrzőket, stb.) telepítenek.
- a balesetveszélyes szakaszokon 2015-ig kiépítésre kerül közel 400 komplex közlekedési ellenőrzési pont (KKEP), melyek a sebességmérés mellett egyéb szabálytalanságokat (pl. záróvonal átlépés, tiloson áthajtás) is figyelnek majd.

A fejlesztések és a másodlagos hálózat egy részének 11,5 tonnás tengelyterhelésre történő átépítése ellenére az országos közúthálózat állapota tovább romlik. 2011-ben az országos közúthálózat felületállapotának több mint fele volt rossz, míg egy évtizeddel korábban csak valamivel több, mint a harmada. Mindez a fejlesztésre szoruló közösségi közlekedési kapcsolatokkal (pl. regionális autóbuszjáratok jobb üzemeltetéséhez szükséges infrastrukturális feltételek) együtt rontja a vidéki területek népességmegtartó erejét és tőkevonzó képességét, illetve nem segíti kellően a helyi gazdaság bekapcsolódását az EU piacaira. Utóbbit közvetetten jól mutatja a Világbank Logistics Perfomance Indexének infrastruktúra minőségét mérő részindexe, melyben hazánk 2007-ben az 33., míg 2012-ben már csak az 52. helyezést érte el.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

9. ábra: Az országos közúthálózat[7] állapota (km), 2012. december

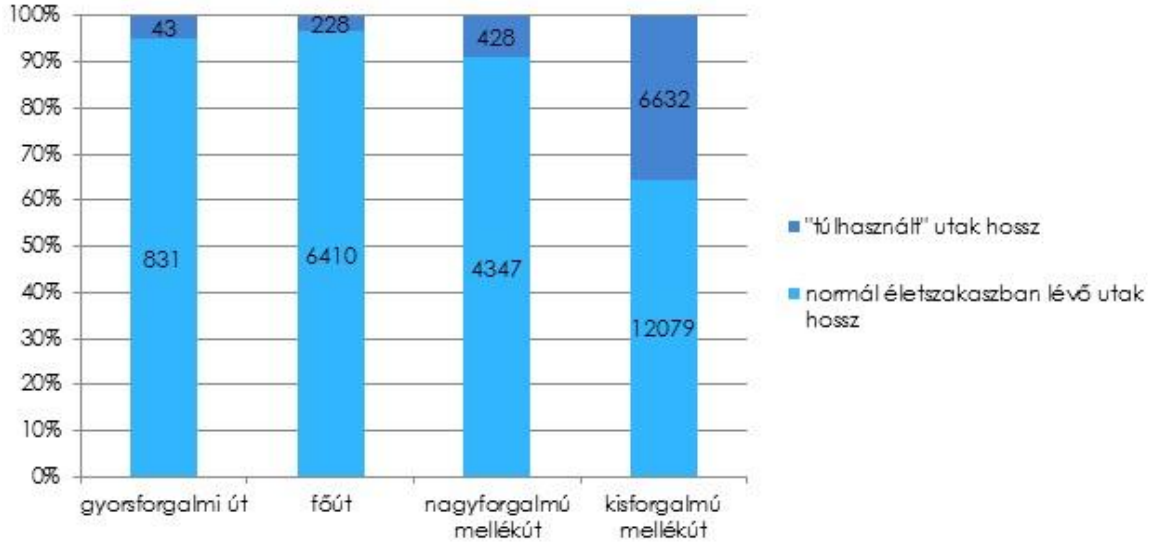

Forrás: Nemzeti Közlekedési Stratégia, Menedzsment eszközök vizsgálata

Magyarország sűrű közúthálózata a jobb nemzetközi elérhetőség biztosítása érdekében, illetve a városi lakosság életminőségét javítandó fokozatosan új elemekkel bővül (pl. gyorsforgalmi utak, elkerülők), miközben a meglévő hálózat állapota folyamatosan romlik. Az NKS szerint az országos közúthálózaton az elmaradt felújítások elvégzése után kb. 115 milliárd Ft/év lenne szükséges az állapotok fenntartásához. 2012 végéig az erre fordítható időarányos útdíj-bevételből kevesebb, mint 50 milliárd Ft bevétel származott. Ennek a pénzügyi fenntarthatatlanságnak a 2013. július 1-től a 3,5 tonna feletti járművekre, 6,5 ezer km-es gyorsforgalmi és főúthálózaton bevezetett megtett úttal arányos elektronikus díjrendszer vethet véget feltéve, hogy a Széll Kálmán Terv 2.0 által tervezett 150 milliárd Ft/év többletbevétel többsége felújítási célra lesz fordítható.

1.1.3. Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energiahatékonyság

A hazai vasúti fő- és mellékvonalakon az utazási időt és az energiafogyasztást jelentősen növelik a vasúti szűk keresztmetszetek. Ezeket az NKS két elő-megvalósíthatósági tanulmánya (lassújel, villamosítási program) részletesebben is vizsgálta:

1. sebesség-korlátozások (lassújelek), melyek a hálózat 38%-ának vannak érvényben döntően a felépítmény rendkívül leromlott állapota miatt. A vasúti lassújelek felszámolása az energiahatékonyság mellett az utazási időt és javítja.

10. ábra: Állandó lassújelek Magyarország vasúthálózatán (2012)

[7] Koncessziós autópályák nélkül

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Forrás: NKS, Országos Vasúti Koncepció

2. a hazai vasúthálózat alacsony szintű villamosítottsága (2010-ben a villamosított vonalak aránya az EU-átlag 69%-át érte el). Az ilyen beruházások az energiahatékonyság és interoperabilitás mellett az utazási időt is jelentős javítják, mivel a mozdonycsere elmarad. A vasút-villamosítási beruházások közvetlen megtérülését akadályozza, hogy a villamos- és dízelvontatás közötti energiafogyasztásból keletkező hasznok az áru- és személyfuvarozóknál keletkeznek, melyek az EU szabályok alapján el vannak választva a fejlesztési és üzemeltetési ráfordításokat viselő pályavasúttól.
3. egyéb szűk keresztmetszetek (pl. leromlott állapotú hidak, felsővezetéki és energiaellátó berendezések[8], kis szakaszon hiányzó második vágány, állomásvégeken nagyobb sebességet lehetővé tevő kitérők, egyidejű állomási vonatbejárás, központi forgalomirányítás KÖFI hiánya, illetve elavult vasúti optikai hálózat), melyek néha már a napi működést veszélyeztetik vagy nehezítik.

Az érintett vasútvonalak szűk keresztmetszeteinek minden további kismértékű romlása menetrendi (zavarérzékenységi) szempontból kritikus, ezért az eredeti állapotuk helyreál-

[8] A berendezések szűk keresztmetszetei miatt néha egy tehervonat energiafelhasználása lekorlátozza a közelben haladó személyvonatok sebességét.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

lítása lenne szükséges, ami a teljeskörű korridorfejlesztéssel összehasonlítva fajlagosan viszonylag alacsony összegű beruházással elérhető.

A szolgáltatási színvonal (pl. utazási idő, járművek állapota, utas-tájékoztatás) további romlása a kevésbé környezetbarát egyéni közlekedés felé terelheti a még vonattal közlekedőket, melynek összközlekedésen belüli aránya 2010-ben – az EU-n belüli egyik legmagasabb érték - 11,8% volt. Jelenleg Magyarországon az állami tulajdonú MÁV-START Zrt. és a GYSEV Zrt. végez vasúti személyszállítást, melyekkel a Magyar Állam 2010-től az 1370/2007 EU rendelettel összhangban személyszállítási közszolgáltatási szerződést kötött, mely már a 2014-2023-as időszakra is érvényes. 2012-ben a magyarországi vasúti személyszállítás működtetése az NKS szerint 232 milliárd Ft-ba került, ennek alig negyede származott jegy és egyéb piaci bevételekből, a fennmaradó 78%-ot az állam fedezte személyszállítási költségtérítés, illetve szociálpolitikai menetdíj támogatás (fogyasztói árkiegészítés) formájában. Az államnak a megrendelt közszolgáltatásokat (pályaműködtetés, helyközi személyszállítási közszolgáltatás) az EU szabályozás alapján ki kell fizetnie, ezért a MÁV eladósodása megállt. Az országspecifikus ajánlásokkal összhangban (CSR) 2013 májusától bevezetésre került a gyorsvonati pótjegy.

1.1.4. Városi közlekedés

A KSH adatai szerint 2012-ben Magyarország lakosságának 69%-a lakott városokban, melyekből az 1,8 milliós Budapest mellett 8 település érte el az EU szinten is nagyvárosnak tekinthető 100 ezer fős lakosságszámot. A helyi közösségi közlekedés által szállított utasok száma Magyarországon a folyamatos csökkenés ellenére 2012-ben még mindig meghaladta a 2 milliárd főt, amiből 55,1% autóbusszal, 21,9% villamossal, 15,1% metróval, földalattival, 4,6% trolibusszal és 3,4% HÉV-vel utazott. Kötöttpályás közlekedés a fővároson kívül csak Miskolcon, Debrecenben és Szegeden van, ahol a 2007-2013-as időszakban vonalfejlesztések és járműbeszerzések is történtek.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

11. ábra: A helyi közösségi közlekedés munkamegosztása Magyarországon (2004-2012)

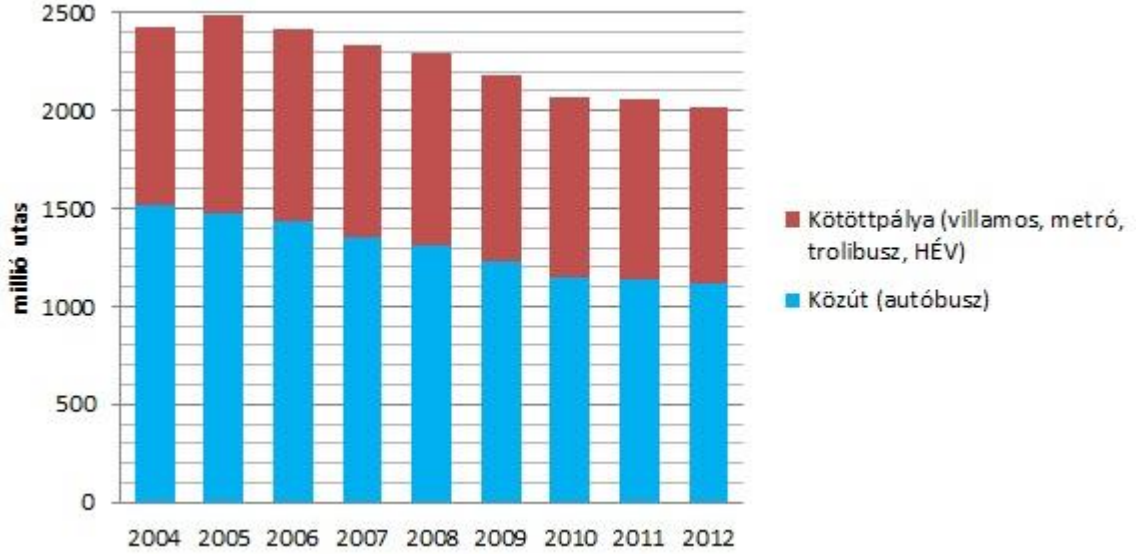

Forrás: KSH

A helyi közösségi közlekedés közel 100 településen van hazánkban, melyet zömében a VOLÁN társaságok látnak el, de egyes városokban (pl. Budapest, Debrecen, Szeged, Miskolc, Pécs, Kaposvár) erre a célra külön vállalatot hoztak létre. A közszolgáltatási szerződések az 1370/2007 EU rendelettel összhangban megszülettek, és a működés finanszírozását kiszámíthatóbbá teszik. A helyi közösségi közlekedés az NKS szerint 190 milliárd Ft/év működtetési ráfordítását az utasoktól származó bevételek önmagukban nem képesek finanszírozni, azokhoz az önkormányzat mellett egyes esetekben még állami (pl. helyi közösségi közlekedés normatív támogatása) hozzájárulás is szükséges. A környezetileg fenntarthatóbb megoldások tovább növelik működtetési költségeket, így a költségtérítési igényt, ami ellentmond a Bizottság 2013-as CSR ajánlásának.

A helyi közösségi közlekedési fontos problémája az elöregedett és környezetszennyező (pl. szállópor kibocsátás) járműpark. Az országszerte a helyi közösségi közlekedésben részt vevő közel 3000 busz átlagéletkora 15 év. A BKK[9] ennek javítására 2013-ban a közszolgáltatási szerződés keretében piaci szereplőktől autóbusszal végzett szolgáltatást rendelt meg[10], mellyel 150 új busz kerül a fővárosi forgalomba, Miskolc pedig 2014-re 75 CNG-s buszt kíván beszerezni a Zöld Beruházási Rendszer támogatásával. A kötöttpályás járművek átlagéletkora a buszokénál is nagyobb, melyet csak részben csökkentettek az új beszerzések (pl. metró, villamos és trolibuszbeszerzések). Környezetkímélőbb voltuk ellenére az új járművek fajlagos üzemeltetési ráfordításai nagyobbak, mint a teljesen leamortizálódott régieké a drágább alkatrészek, a megnövekedett energiaigények (pl.

[9] Budapesti Közlekedési Központ
[10] Debrecen 2009-ben hasonló megolással 140 korszerű alacsonypadlós autóbuszt állított forgalomba

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

klímaberendezés) és az alacsonypadlós kialakítás miatti kisebb utastér következményeként. Megoldásként a használt járművek beszerzése is felmerülhet, amit több jó példa is bizonyít (pl. Van Hool buszok, hannoveri villamosok), mivel ezzel az új árának harmadába-negyedébe kerülő, a régieknél jobb szolgáltatási színvonalú járművek állíthatók forgalomba, igaz ezek csak ideiglenesen kezelik a problémákat.

A járművek mellett még az intelligens közlekedési rendszerek, a korszerű utastájékoztatás, és az e-jegyrendszer bevezetése is csak kis részben tekinthető megvalósultnak, bár kedvező folyamatok már elindultak. Budapesten 6,7 milliárd Ft-ból hamarosan kiépül a Forgalomirányítási és Utastájékoztatási (FUTÁR) rendszer, mely 2295 járművön és 263 megállóhelyen növeli a szolgáltatási színvonalat, a közel 16 milliárd Ft-ba kerülő e-jegyrendszer pedig EBRD hitelből 2015-re valósulhat meg. Addig a CSR bevételnövelési elvárásával összhangban egyre több helyen alkalmazzák a buszokra az elsőajtós felszállást. (pl. Budapesten közel 130 nappali járaton) A 2007-2013-as regionális operatív programok keretében vidéki városokban is valósultak meg utastájékoztatási vagy e-jegyrendszer projektek. (pl. Miskolc, Debrecen, Győr)

A helyi közösségi közlekedés biztosítása a szubszidiaritás elve és az önkormányzati törvény alapján az adott önkormányzat feladata. A 2007-2013-as KözOP 5. prioritásából több mint kéttucat hazai város igényelt támogatást a helyi közlekedésfejlesztéseinek tanulmányozására. A főváros a „Budapest 21” keretében 844-1324 milliárd Ft, a vidéki városok összesen 313 milliárd Ft fejlesztési igényű megvalósíthatósági tanulmányt készíttettek vagy terveznek elkészíteni. A megvalósítási döntés esetén a további előkészítés (pl. engedélyezési és kiviteli tervek elkészítése) mellett egyes esetekben a szabályozást és az üzleti modellt (pl. tram-train[11] figyelembevétele az országos vasúti szabályzatban, a buszhoz képest fajlagosan 2,2-szeres üzemeltetési költségek megosztása) is ki kellene még dolgozni.

A helyi közösségi közlekedés további térvesztésének megakadályozása érdekében a szolgáltatási színvonal javítása szükséges, mely a Nemzeti Közlekedési Stratégia szerint elsősorban az alábbi beavatkozásokkal lehetséges:

- Utazási körülmények kis összegű javítása, illetve a közlekedési láncok alacsony költségű összekapcsolása az elővárosi közlekedésben
- Buszközlekedés indokolt fejlesztése elővárosban, ahol nincs vasút
- Közforgalmú közlekedési szolgáltatások igény alapú tervezése
- Vasúti szolgáltatások és ráhordás kis költségű fejlesztése nagyvárosok térségi forgalmában

[11] A települések belterületét kiszolgáló villamosok és a városhatárokon kívüli hagyományos vasutak átszállásmentes utazások lehetővé tevő összekapcsolása.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- Módváltó (P+R, B+R és K+R) rendszerek fejlesztése

Az NKS szerint a városi közlekedésfejlesztések közül a legkisebb hasznossággal a kötöttpályás rendszerek fejlesztése, illetve az intermodális személyszállítási csomópontok nagy volumenű fejlesztése rendelkezik.

1.1.5. Kerékpáros közlekedés, közlekedési szemléletformálás

Magyarországon kiemelkedő a kerékpáros közlekedés aránya, elsősorban az alföldi területeken. Az Eurobarometer adatai szerint 2010-ben hazánkban az utazások 19,1%-a esetében a kerékpár volt a fő közlekedési eszköz, ami Hollandia után a második legjobb érték az EU-ban. Magyarországot az EuroVelo (Európai Kerékpárút) hálózat három tagja a 6. (Folyók útja), 11. (Kelet-Európai útvonal) és a 13. (Vasfüggöny útvonal) érinti, melyek az Országos Kerékpáros Törzshálózat gerincét alkotják. A Kerékpáros Nyilvántartási adatbázis (KENYI) 2011-es adatai szerint hazánkban 3250 km kerékpárút volt, mely az NKS szerint nem alkot folytonos hálózatot. Magyarországon több kerékpáros közösségi közlekedési rendszer van kialakítás alatt, melyből a legismertebb a BuBi, de a fővárosinál kisebb léptékben más települések (pl. Szeged, Győr, Esztergom) is terveznek hasonló rendszert elindítani. A jövőben a turisztikai és hivatásforgalmi hálózati fejlesztések mellett az intermodalitás (pl. B+R tárolók, kerékpártámaszok), illetve az oktatás (pl. 2013 őszétől két kerettanterveken belül is választható kerékpáros oktatás) javítása területén kellene előre lépni.

Magyarországon számos olyan rendezvény van, amely a közlekedési igények mérséklését, az ésszerű módválasztást, a környezettudatos és biztonságos közlekedési magatartásformák elterjesztését segíti. Az Európai Autómentes Nap és Mobilitási Hét, a Kerékpárosbarát munkahely és település mozgalom, a KRESZ-Suli, rajzpályázatok igazolják, hogy számos állami és társadalmi szervezet tartja fontosnak az emberek tájékoztatását és pozitív irányú befolyásolását kampányok, akciók révén. A tudatformálás és az azt segítő rendezvények egyik lényeges hatása a klímavédelmet és energiahatékonyság[12] növelést segítő, de költséges intézkedések társadalmi elfogadásának támogatása. A másik fontos elem az, hogy a rendezvények és pályázatok fontos üzeneteket továbbítnak a fiatalokhoz, akiknek az értékrendjét, magatartásformáit még jobban befolyásolni lehet.

A lakosság anyagi körülményei miatt lassan cserélődő személygépkocsi állomány mellett is van lehetőség az energiahatékonyság növelésre, például az üzemanyagtakarékos vezetés (eco-driving) népszerűsítésével. Az igen költséghatékony képzéssel akár 8-10%-os üzemanyag-megtakarítás is elérhető, ami a Kehcst. elemzése szerint az egyik legköltséghatékonyabb energiahatékonysági beavatkozás.

[12] A Kehcst. szerint az egyik legrosszabb költséghatékonyságú energiahatékonysági beavatkozásnak tekinthető.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1.1.6. Az IKOP kapcsolódása az Európa-2020-hoz

A közlekedés az Európa 2020 fenntartható növekedéshez kötődő "Erőforrás-hatékony Európa" kiemelt kezdeményezéséhez kapcsolódik, de emellett egyéb területeket is segít:

- a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem kezdeményezés keretében a helyi és regionális különbségek csökkentését.
- az iparpolitikai kezdeményezés keretében az ipar versenyképességének növelését.
- az európai digitális menetrend keretében az intelligens közlekedési rendszerek kiépítését (pl. ETCS).

A közlekedésfejlesztések az általános rendelettervezet 7. Fenntartható közlekedés és a fő infrastruktúra hálózatokon a szűkkereszt-metszetek eltávolítása tematikus célját támogatják közvetlenül, de egyes közlekedési beruházások (pl. vasúti és vízi infrastruktúra fejlesztése, vasúti járművek beszerzése, ITS) 40%-ban klímapolitikai célokat is szolgálnak. A városi közlekedésfejlesztések a 7. tematikus célkitűzés „.. fenntartható városi mobilitás támogatása …"-ból a 4. tematikus cél „alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása a városi területeken" beruházási prioritásába kerültek átsorolásra.

1. táblázat: A tematikus célkitűzések és beruházási prioritások kiválasztását indokoló összegző áttekintés

A kiválasztott tematikus célkitűzés	**A kiválasztott beruházási prioritás**	**A kiválasztás indoklása**
7. Fenntartható közlekedés és a fő infrastruktúra hálózatokon a szűkkereszt-metszetek eltávolítása	KA rendelettervezet 3. cikk d) i) pont „Multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a transzeurópai közlekedési hálózatba való beruházás révén" és 3. cikk iii) pont „átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése és helyreállítása"	A TEN-T törzs- és átfogó hálózatán végzett vasúti korszerűsítések és közútfejlesztések az EU2020 7. tematikus céljához és annak „multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a transzeurópai közlekedési hálózatba való beruházás révén" beruházási prioritásához kötődnek.
	ERFA rendelettervezet 5. cikk 7.b.) pont „A regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával"	A térségi elérhetőségi, illetve a közlekedésbiztonsági problémák leginkább a 7. tematikus cél „regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával" beruházási prioritáshoz köthetők.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása
	KA rendelettervezet 3. cikk d) ii) pont „Környezetbarát és karbonszegény közlekedési rendszerek kifejlesztése, és a fenntartható városi mobilitás támogatása…” és 3. cikk d) iii) pont „átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése és helyreállítása”	A vasút-villamosítás, a vasúti szűk keresztmetszetek felszámolása, az elővárosi közlekedés korszerűsítése, azaz a „környezetbarát és karbonszegény közlekedési rendszerek fejlesztése” a 7. tematikus célkitűzésben szerepel. A vasúti szűk keresztmetszetek felszámolása és a villamosítás a karbonszegénységet segíti (kevesebb energiafelhasználás a lassítás és visszagyorsítás elmaradása miatt, illetve a kőolaj-függőség csökkentésével) és egyben a vasúti pályák kölcsönös átjárhatóságát és színvonalát is növeli.
4. Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	KA rendelettervezet 3. cikk a) v) pont „alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása a városi területeken”	A városi közlekedésfejlesztések a 4. tematikus cél „alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása a városi területeken” beruházási prioritásába tartoznak.

1.2. Az operatív program által nem kezelt jelentős fejlesztési igények

Az országspecifikus ajánlások szerint a közösségi közlekedési társaságok járműállománya túlnyomó többsége elérte a használhatósági határt. A 13 év feletti átlagéletkorú 3000 helyi és 5000 helyközi busz dízelmeghajtású buszokra lecserélése 680 milliárd Ft-ba kerülne, ha pedig a meglévő állományt hibrid üzemű buszok váltanák fel az ennél közel 41%-kal, az elektromos üzemű buszok[13] pedig 76%-kal lennének drágábbak. Az EU támogatásokat csak a magas beruházási és működtetési ráfordítású járművekhez (pl. elektromos, hibrid) lehet igénybe venni, erre a területi operatív programokban lesz lehetőség, a többi busz beszerzéséhez a hazai hitel- és támogatási programok érhetők el (pl. MFB közösségi közlekedésfejlesztési hitelprogram, zöld beruházási rendszer). Az új buszok beszerzésénél azt is figyelembe kell venni, hogy ugyan a helyi légszennyezőknél (pl. szálló por) jelentős javulást hoznak, de a Kehcst. szerint fajlagos fogyasztásuk, így CO_2-kibocsátásuk is magasabb a régieknél.

[13] A hibrid üzemű buszok beszerzését az NKS csak a 100 ezer fő feletti városok helyi közösségi közlekedésénél kizárólag nagy darabszámú flottamegújításánál javasolja, az elektromos üzemű buszokat pedig még ott sem.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az IKOP időhorizontján közlekedésfejlesztésre az EU támogatások és az azt kiegészítő nemzeti hozzájáruláson túl további finanszírozási források bevonása kétséges, mivel:

- Magyarország GDP arányosan közel 80%-os államadóssága és egyes közlekedési cégek (pl. MÁV Zrt., BKV Zrt.) eladósodottsága miatt a további hitelek felvétele erősen korlátozott. A többnyire igen lassan megtérülő közlekedésfejlesztésekhez a potenciális kedvezményezettek az államnál is rosszabb kondíciókkal vehetnék igénybe azokat a finanszírozási módokat, melyre a pénzügyi eszközöket (pl. kamattámogatás) lehetne használni. Egy ilyen konstrukcióval az EU támogatások egy része a bankok kockázati felárára mennének.
- A TEN-T hálózat egyes magyarországi szakaszait (pl. M5, M6) Magyarország a köz- és magánszféra együttműködésében (PPP) építette ki, ami államháztartási szempontból sikertelen volt (2030-ig 100-120 milliárd Ft/év kiadás a költségvetésben). Ez a Bizottság költségvetési ajánlásait figyelembe véve középtávon nem teszi lehetővé a PPP további alkalmazását, mivel ahhoz vezethetne, hogy a túlzottdeficit-eljárás során éppen a közlekedésfejlesztések egyik legfőbb forrását jelentő Kohéziós Alapot vonják meg.

1.3. A pénzügyi források felosztásának indoklása

A kiválasztott tematikus célokat és beruházási prioritásokat a legtöbb esetben a Kohéziós Alap (KA), valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) is finanszírozhatná. Ez alól csak a regionális közúti elérhetőségi és közlekedésbiztonsági prioritástengely jelent kivételt, mivel a TEN-T hálózaton kívüli közutakon beavatkozásokat kizárólag ERFA-ból lehet támogatni. Az 1322/2013 (VI.12.) Kormányhatározat alapján a Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program forrásai 91%-ban KA-ból, és 9%-ban ERFA-ból állnak. A pénzügyi források IKOP prioritásai közötti elosztása során az alábbiakat vettük figyelembe:

- A Nemzeti Közlekedési Stratégia közlekedési céljait:
    - Erőforrás-hatékony közlekedési módok erősítése
    - társadalmi szinten előnyösebb személy- és áruszállítás erősítése
    - szállítási szolgáltatások javítása
    - fizikai rendszerelemek (infrastruktúra) javítása
- A tematikus koncentráció alapján a kevésbé fejlett régiókban az ERFA minimum fele, a fejlett régiókban legalább 80%-a csak KKV, K+F, IKT vagy alacsony CO_2-kibocsátás tematikus célokra fordítandó.
- A szakaszolt projekteket, melyek igénye folyamatosan változik. Ezek a 2007-2013-as KözOP még szabad forrásaira javasolt projektekkel bővülhetnek, a 2015 végéig kifizetésre kerülő beruházások pedig kikerülnek ebből a körből.
- A 2014-2020-as magyar társfinanszírozás arányát 15%-ra terveztük. Megjegyezzük, hogy jövedelemtermelő projektek (pl. elektronikus útdíj miatt) esetén ez az érték nőni

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

fog a közútfejlesztéseknél, a KözOP 1. prioritásában például közel 50% volt a valós arány.

- Az IKOP nem kívánja alkalmazni a Közös rendelkezésekről szóló rendelettervezet (CPR) 60. cikk 2. pontja szerinti ún. „programterületen kívüli támogatás" lehetőségét. A Partnerségi megállapodás készítésekor döntés született arról, hogy Magyarország nem veszi igénybe a CPR 85. cikk 2. pontjában lévő, régiókategóriák közti forrásátcsoportosítás lehetőségét sem.

A fentiek alapján a következő IKOP forrásmegosztást javasoljuk, amelynél elsődleges szempont volt a TEN-T kötelezettségek teljesítése, illetve a környezetet kevésbé terhelő közlekedési módok (pl. vasút) fejlesztésének priorizálása. A technikai segítségnyújtás kivételével valamennyi prioritás tartalmazza a projektek előkészítés, illetve horizontális szempontként a közlekedésbiztonságot, továbbá az intelligens közlekedési rendszerek fejlesztését:

1. prioritástengely: Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása a források 28,0%-a, Kohéziós Alap
2. prioritástengely: Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi elérhetőség javítására a források 30%-a, Kohéziós Alap
3. prioritástengely: A regionális közúti elérhetőség és közlekedés-biztonság fejlesztésére a források 8,7%-a, Európai Regionális Fejlesztési Alap
4. prioritástengely: Az elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítására a források 20%-a, Kohéziós Alap
5. prioritástengely: A fenntartható városi közlekedésfejlesztésre a források 11,8%-a, Kohéziós Alap
6. prioritástengely: A technikai segítségnyújtás a források 1,5%-a, Kohéziós Alap, a maradék 1,5%-ot a Koordinációs és Végrehajtási Operatív Program biztosítja.

Az IKOP prioritástengelyek sorrendisége nem a különböző közlekedési módok közötti prioritási sorrendet jelöli, mivel azt a forrásarányok tükrözik a legjobban. A tevek alapján az Integrált Közlekedésfejlesztési OP és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz együtets támogatásainak:

- közel 2/3-a megy vasúti, vízi és kötöttpályás fejlesztésekre,
- kevesebb, mint 1/3-a jut csak közutak fejlesztésére, a TEN-T hálózaton kívüli elemekre pedig legfeljebb 7%-a. Összehasonlításképpen a KözOP-on belül a közúti fejlesztések aránya 42% volt. A Bizottság elvárásaival összhangban a 2014-2020-as területi operatív programok tervezett kereteit is figyelembe véve a 2007-2013-as időszakhoz képest közel 500 milliárd Ft-tal kevesebb EU támogatás jutna a TEN-T hálózaton kívüli közutakra.
- legalább felét a városi-elővárosi közlekedésfejlesztések kapják, mivel a városi fejlesztéseknek dedikált IKOP 5. prioritás mellett az elővárosi projektek a 2. és a 4. pri-

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

oritásaiban, továbbá az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz projektjei között is szerepelnek.

Megjegyezzük, hogy a különböző fejlesztések egyszerre akár több kategóriába is sorolhatóak (pl. a Budapest/Rákos-Hatvan vasútvonal fejlesztése TEN-T, vasúti és elővárosi célokat is szolgál).

Az IKOP prioritástengelyeinek kiválasztását az Európai Bizottság pozíciós papírjában is hangsúlyozott EU-s kötelezettségek (pl. TEN-T törzshálózat fejlesztése) és a szakaszolt projektek számára biztosítandó tükörprioritások mellett az indokolta, hogy a Kohéziós Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap által támogatható beavatkozási területek köre a 2007-2013-as és a 2014-2020-as időszakban szinte változatlan:

- TEN-T (IKOP 1. és 2 prioritás),
- másod- és harmadrangú csomópontok TEN-T-hez csatolása (IKOP 3. prioritás),
- városi közlekedés, vasúti interoperabilitás, illetve környezetbarát és karbonszegény közlekedési rendszerek fejlesztése (IKOP 4. és 5. prioritás)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. táblázat: A program beruházási stratégiájának áttekintése

Prioritástengely	Tematikus célkitűzés	Beruházási prioritás	A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok	A programspecifikus célkitűzéseknek megfelelő eredményindikátorok	Alap (pénzügyi alap meghatározása: ERFA, ESZA, KA)	Uniós támogatás – EUR (7%-os teljesítménytartalékkal együtt[14])	Az operatív program teljes költségének arányában (%) (alaponkénti bontásban)
1. Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása	7. Fenntartható közlekedés és a fő infrastruktúra hálózatokon a szűkkeresztmetszetek eltávolítása	KA rendelettervezet 3. cikk d) i) pont „Multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a transzeurópai közlekedési hálózatba való beruházás révén” és 3. cikk iii) pont „átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése és helyreállítása”	1.1. TEN-T törzshálózat fejlesztése	Személysérüléses közlekedési balesetek számának változása az érintett szakaszokon (3 év átlagában) (balesetszám)	KA	986 411 386	28%
			1.2. TEN-T átfogó hálózati fejlesztések	A TEN-T hálózat összegzett utazási idejének csökkenése (személygépkocsi és tehergépkocsi) (perc)			
2. Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi elérhetőség javítása			2.1. TEN-T törzshálózat korszerűsítése	A korszerűsített szakaszokon szállított áruk volumene (ezer tonna)	KA	1 054 794 985	30%
			2.2 TEN-T átfogó hálózat korszerűsítése	Az érintett szakaszokon szállított személyek száma (ezer fő)			
3. A regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság fejlesztése		ERFA rendelettervezet 5. cikk 7.b.) pont „A regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával”	3.1. Közlekedés-biztonság javítása	A közúti közlekedési balesetek halálos áldozatainak számának változása az érintett szakaszokon (3 év átlagában)	ERFA	304 947 475	8,7%
			3.2. Regionális közúti elérhetőség és közösségi közlekedési kapcsolatok javítása	A megyei jogú városokat 30 percen belül elérő (autóbusz + személygépkocsi) munkaképes korú lakosság számának növekedése a bázis évi népesség-			

[14] **A fenti összegek 7%-a csak a kapcsolódó indikátorok 2018. évi teljesítése esetén 2020-ban válik elérhetővé!**

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

				adatokra vetítve (ezer fő)			
4. Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energiahatékonyság javítása		KA rendelettervezet 3. cikk d) ii) pont „Környezetbarát és karbonszegény közlekedési rendszerek kifejlesztése…” és 3. cikk d) iii) pont „átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése és helyreállítása”	4.1. Elővárosi vasúti közlekedés korszerűsítése	A prioritástengely keretében létrehozott infrastruktúrát használó és így jobb közlekedési lehetőségekkel kiszolgált utasok száma	KA	703 219 248	20%
			4.2. Vasúti szűkkeresztmetszetek felszámolása	Megtakarított utazási idő és menetrendszerűség javítása z a helyreállított vasútvonalakon			
			4.3. Vasútvonalak villamosítása	A prioritástengely keretében létrehozott felsővezetéket használó járművek által használt villamos energia és a fel nem használt gázolaj energia különbsége			
5. Fenntartható városi közlekedésfejlesztés	4. Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	KA rendelettervezet 3. cikk a) v) pont „alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása a városi területeken”	5.1. Kötöttpályás városi közlekedésfejlesztések	A fejlesztett városi kötöttpályás szakaszokat használó utasok száma	KA	413 283 633	11,8%
			5.2. Intermodalitás és társadalmi tudatosság javítása	Megtakarított utazási idő a városi kötöttpályás közlekedés fejlesztett szakaszaihoz kapcsolódóan			
6. Technikai segítségnyújtás					KA	52 998 983	1,5%

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA

2.A.1 Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása prioritástengely

2.A.1.1 Az IKOP 1. prioritástengely kialakításának indoklása

A Kohéziós Alap által finanszírozott IKOP-1. prioritástengely kialakítását az EU transzeurópai közúti közlekedési hálózati irányelvben szereplő kiépítési kötelezettségek indokolják, melyre a Bizottság a 2012. október 30-i pozíciós papírban is felhívta hazánk figyelmét. Valamennyi TEN-T közútfejlesztés egy prioritástengelybeli szerepeltetést a koncentráció indokolta. Az IKOP-1. prioritás tartalmazza a KözOP TEN-T közúti hálózatba tartozó szakaszolt projektjeit is.

2.A.1.2 Az IKOP 1. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei

A TEN-T közúti fejlesztéseket a transzeurópai közlekedési hálózatokról szóló irányelv csoportosítása alapján két specifikus célra bontottuk:

1. TEN-T közúti törzshálózat fejlesztése alapvetően a még el nem készült vagy kapacitáshiányos szakaszok fejlesztését célozza kiépítéssel, bővítéssel vagy a meglévő infrastruktúra fenntarthatósági célú fejlesztésével, emellett támogatná az IKOP-ban horizontális elemként szereplő közlekedésbiztonsági, fenntarthatósági és ITS (pl. közlekedésmenedzsment, forgalomirányítás) fejlesztéseket is. A speciális cél lefedi továbbá a TEN-T közúti törzshálózati projektek előkészítését is (pl. engedélyezési, kiviteli tervek elkészítése, területszerzés), illetve a projekthez esetlegesen kapcsolódó tudat- és szemléletformálási tevékenységet. E speciális céllal kapcsolatban az elvárt fő eredmény az, hogy az újonnan kiépített vagy bővített szakaszokkal, a jobb közlekedésbiztonsággal és forgalomirányítással a hálózaton egyre gyakoribbá váló torlódások csökkenjenek, illetve a szolgáltatási színvonal javuljon.
2. TEN-T átfogó hálózati fejlesztések a transzeurópai közlekedési hálózatok Magyarországot érintő átfogó hálózatainak elsősorban (állam)határközeli szakaszainak fejlesztését célozza, emellett támogatná az IKOP-ban horizontális elemként szereplő közlekedésbiztonsági, fenntarthatósági és ITS (pl. közlekedésmenedzsment, forgalomirányítás) fejlesztéseket is. A speciális cél kiterjed továbbá a TEN-T közúti átfogó hálózati projektek előkészítésére (pl. engedélyezési, kiviteli tervek elkészítése, területszerzés) és a projekthez esetlegesen kapcsolódó tudat- és szemléletformálási tevékenységre is. Ezen fejlesztések legfőbb elvárt eredménye, hogy a szűkkeresztmetszetek felszámolásával a bekövetkezett balesetek száma csökkenjen, és a szolgáltatási színvonal javuljon.

A prioritástengely specifikus céljai az EU Duna Régió Stratégia (EUSDR) 1/b prioritás területe 1. akciójának (TEN-T közúti és vasúti prioritási projektek megvalósítása) közúti vonatkozásait is támogatják. Az EUSDR a határon átnyúló infrastruktúra elemek összehangolt fejlesztésének támogatásával és ezzel a határon túli összeköttetések felgyorsításával és a tranzitfolyósok jobb kihasználásával járul hozzá a specifikus célok hatékony megvalósításához.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok

Azonosító *	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték (2023)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
	A TEN-T hálózat összegzett utazási idejének csökkenése (szgk.+tgk.)	perc		0	2012	[*Kidolgozás alatt*]	évente egyszer	mérés, modellszámítás
	A személysérüléses közlekedési balesetek számának változása az érintett szakaszokon (3 év átlagában)	balesetszám		0	2012	[*Kidolgozás alatt*]	évente egyszer	Magyar Közút Nzrt., ÁAK Zrt.

2.A.1.3. Az IKOP-1. prioritástengely keretében támogatott intézkedések

2.A.1.3.1. A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

Az IKOP 1. prioritástengelye közúti infrastruktúrafejlesztési és a TEN-T hálózathoz kapcsolódó közlekedésbiztonsági, fenntarthatósági és ITS projekteket finanszíroz vissza nem térítendő támogatásokkal, melynek kedvezményezettje például a NIF Zrt., a Belügyminisztérium, az Országos Rendőr-főkapitányság, illetve meglévő szakaszoknál az ÁAK Zrt., a Magyar Közút Nzrt, illetve előbbiek esetleges jogutódai.

2.A.1.3.2. A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az IKOP 1. prioritástengelyében a projektek kiválasztásának az alábbi fő vezérelvei van:

1. kivitelezési projektek esetén:
   a) teljesítsék az Európai Bizottság által előírt „kidolgozott projektcsatorna” feltételeket, azaz rendelkezzenk megvalósíthatósági tanulmánnyal, pozitív társadalmi-gazdasági költség-hasznon elemzéssel, szinte kész környezeti és egyéb értékelésekkel (pl. élőhely és víz keretirányelv), az állami támogatási kérdéseik legyenek tisztázottak és legyen részletes megvalósítási ütemezésük. A kiválasztás során különös hangsúlyt kap a pénzügyi fenntarthatóság igazolása, azaz a megvalósult beruházás működtetésének pénzügyi finanszírozhatóságának bemutatása.
   b) A 2014-2020-as EU támogatások ex-ante feltételét jelentő Nemzeti Közlekedési Stratégia legalább nagy társadalmi hasznosságú projektjei közé tartozzon. A NKS által kiemelt hasznosságúnak ítélt fejlesztési eszközbe sorolható projektek előnyt élveznek a nagy hasznosságúakkal szemben.
   c) ne szerepeljenek az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) listáján, ha Magyarország számára a CEF Kohéziós Alapból elkülönített forrásai még elérhetőek.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. projekt-előkészítés esetén a Nemzeti Közlekedési Stratégia „megfelelő előkészítéssel támogatható” vagy „előkészítése támogatható” fejlesztési körébe tartozzanak. Megjegyezzük, hogy az előkészítési folyamat akár 5-8 évig is tarthat, mivel ennyi időt igényel, amíg a projektötletből megvalósíthatósági tanulmány, engedélyezési majd kiviteli terv készül, ami a kivitelezés megkezdésének feltétele.

2.A.1.3.3. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük.

2.A.1.3.4. Nagyprojektek tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében az ITS, fenntarthatósági és közlekedésbiztonsági projektek kivételével várhatóan zömében nagyprojektek tervezettek.

2.A.1.3.5. Output indikátorok

4. táblázat: IKOP-1. output indikátorok

Azonosító*	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2023)	Adatforrás
	Az újonnan épített utak teljes hossza	km	*KA*		[*Kidolgozás alatt*]	NIF Zrt., Magyar Közút NZrt., ÁAK Zrt.
	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	*KA*		[*Kidolgozás alatt*]	NIF Zrt., Magyar Közút NZrt., ÁAK Zrt.

2.A.1.4. IKOP-1. beavatkozási kategóriák

5. számú táblázat: IKOP-1. beavatkozási kategóriák [*Kidolgozás alatt*]

Beavatkozási terület		Finanszírozási forma		Terület		Területi teljesítés mechanizmusa		Dimenzió	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
013. TEN-T autópályák és utak – törzshálózat (új építés)		szám nem térí-		Nem alkalmazható					

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Beavatkozási terület		Finanszírozási forma		Terület		Területi teljesítés mechanizmusa		Dimenzió	
014. TEN-T autópályák és utak – átfogó hálózat (új építés)									
078. Intelligens közlekedési rendszerek									

2.A.2. Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi úti elérhetőség javítása prioritástengely

2.A.2.1. Az IKOP 2. prioritástengely kialakításának indoklása

A Kohéziós Alap által finanszírozott TEN-T vasúti és vízi úti elérhetőség javítása prioritástengely kialakítását az EU transzeurópai közlekedési hálózat korszerűsítési kötelezettségei indokolják. A Bizottság pozíciós papírjában hangsúlyozta, hogy Magyarországnak a beruházásokat az országon áthaladó TEN-T törzshálózati szakaszok befejezésére kell fókuszálnia. A Kohéziós Alap által finanszírozott IKOP-2. prioritástengely a fejlett és a kevésbé fejlett többi hat magyarországi régióra is kiterjed, mivel a TEN-T vasúti és vízi úti törzshálózata budapesti és pest-megyei szakaszakot is érint. A vasútvonalak elővárosi jellegű korszerűsítését, valamint a TEN-T szakaszokon végzett szűkkeresztmetszet felszámolásokat, a vasútvonal villamosításokat az IKOP-4. prioritástengelye tartalmazza. Az IKOP-2. prioritás emellett tartalmazza a KözOP-2. prioritás szakaszolt projektjeit is.

2.A.2.2. Az IKOP 2. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei

1. A TEN-T törzshálózat korszerűsítése célja határtól határig megfelelő műszaki paraméterekkel (pl. GSM-R+ETCS) átjárhatóvá tenni a törzshálózati vasútvonalakat, illetve ennek keretében közlekedésbiztonsági és kisebb folyami információs rendszer (RIS) fejlesztések is megvalósulnának (pl. ECDIS használatának bevezetése). A kivitelezés mellett TEN-T törzshálózati projekt-előkészítés (pl. engedélyezési, kiviteli tervek elkészítése, területszerzés), illetve a projekthez esetlegesen kapcsolódó tudat- és szemléletformálási tevékenységek is támogatásra kerülnének. A TEN-T törzshálózat áruszállítási orientációjával összhangban az elvárt eredmény az, hogy a jobb műszaki paraméterek miatt a szállított áruk mennyisége növekedjen.
2. A TEN-T átfogó hálózat korszerűsítése célja a transzeurópai közlekedési hálózatba tartozó útvonalakon az infrastruktúra jelenlegi műszaki állapotának, fenntarthatóságának és a közlekedésbiztonság javítása. Cél továbbá a személyszállításnál a menetrend alapú hálózati fejlesztések előtérbe helyezése, a közlekedési szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés, a közösségi közlekedés versenyképességének növelése az intermodalitás javítása és a korszerű intelligens közlekedési rendszerek révén. A kivitelezés mellett TEN-T átfogó hálózati projekt-

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

előkészítés (pl. engedélyezési, kiviteli tervek elkészítése, területszerzés), illetve a projekthez esetlegesen kapcsolódó tudat- és szemléletformálási tevékenységek is támogatásra kerülnének. Az elvárt eredmény az, hogy a korszerűsített pályákon a szállított személyek száma növekedjen.

A prioritástengely 1. specifikus célja nevesített módon támogatja az EUSDR 4. akciójának (RIS) fejlesztését a TEN-T törzshálózat korszerűsítése keretében. Tekintettel arra, hogy a RIS regionálisan valósul meg, hozzájárulása maximális a hazai és a tranzitforgalom támogatásához. A fejlesztések az érintett hatóságok számára optimálisan hasznosulnak, továbbá minimalizálják az időjárási szélsőségekből származó veszteségeket a vízi közlekedésben.

A prioritástengely specifikus céljai továbbá az EUSDR 1/b prioritás területe 1. akciójának (TEN-T közúti és vasúti prioritási projektek megvalósítása) vasúti vonatkozásait támogatják.

6. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok

Azonosító *	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték (2023)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
	A korszerűsített szakaszokon szállított áruk volumene	ezer tonna		[*Kidolgozás alatt*]	2012	[*Kidolgozás alatt*]	MÁV Zrt., EMIR	*évente egyszer*
	Az érintett szakaszon szállított személyek száma	ezer fő		[*Kidolgozás alatt*]	2012	[*Kidolgozás alatt*]	*MÁV-START Zrt., EMIR*	*évente egyszer*

2.A.2.3. Az IKOP-2. prioritás keretében támogatott intézkedések

2.A.2.3.1. A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

Az IKOP 2. prioritástengelye a TEN-T vasúti infrastruktúrakorszerűsítést és kapcsolódó járműbeszerzéseket (pl. villamos motorvonat) finanszíroz vissza nem térítendő támogatásokkal. A funkciójuknak megfelelő műszaki paraméterek szerinti infrastruktúrakorszerűsítésekbe beleértendők a kapcsolódó GSM-R és ETCS elemek, a közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, az akadálymentesítési célú beruházások, utastájékoztatási és személyszállítási intelligens közlekedési rendszerek kiépítése, illetve ezek szabványosított adatcseréjén alapuló központi rendszereinek és kapcsolódó szolgáltatásainak fejlesztése. A fejlesztések kedvezményezettje például a NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt., NISZ Zrt. vagy a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület (RSOE) illetve előbbiek esetleges jogutódai.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.2.3.2. A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az IKOP 2. prioritástengelyében a projektek kiválasztásának az alábbi fő vezérelvei van:

1. kivitelezési projektek esetén:
   a) teljesítsék az Európai Bizottság által előírt „kidolgozott projektcsatorna" feltételeket, azaz rendelkezzenk megvalósíthatósági tanulmánnyal, pozitív társadalmi-gazdasági költség-hasznon elemzéssel, szinte kész környezeti és egyéb értékelésekkel (pl. élőhely és víz keretirányelv), az állami támogatási kérdéseik legyenek tisztázottak és legyen részletes megvalósítási ütemezésük. A kiválasztás során különös hangsúlyt kap a pénzügyi fenntarthatóság igazolása, azaz a megvalósult beruházás működtetésének pénzügyi finanszírozhatóságának bemutatása.
   b) a 2014-2020-as EU támogatások ex-ante feltételét jelentő Nemzeti Közlekedési Stratégia legalább közepes társadalmi hasznosságú projektjei közé tartozzon. A NKS által kiemelt hasznosságúnak ítélt fejlesztési eszközbe sorolható projektek előnyt élveznek a nagy hasznosságúakkal, azok pedig a közepes hasznosságúakkal szemben.
   c) ne szerepeljenek az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) listáján, ha Magyarország számára a CEF Kohéziós Alapból elkülönített forrásai még elérhetőek.
   d) A tervezett műszaki paraméterek ne haladják meg a vasútvonal funkcionalitásának (lásd 12. ábra) betöltéséhez szükséges előírásokat.
2. projekt-előkészítés esetén a Nemzeti Közlekedési Stratégia „megfelelő előkészítéssel támogatható" vagy „előkészítése támogatható" fejlesztési körébe tartozzanak. Megjegyezzük, hogy az előkészítési folyamat akár 5-8 évig is tarthat, mivel ennyi időt igényel, amíg a projektötletből megvalósíthatósági tanulmány, engedélyezési majd kiviteli terv készül, ami a kivitelezés megkezdésének feltétele.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

12. ábra: A jelentős forgalmú hazai vasútvonalak funkcionális besorolása

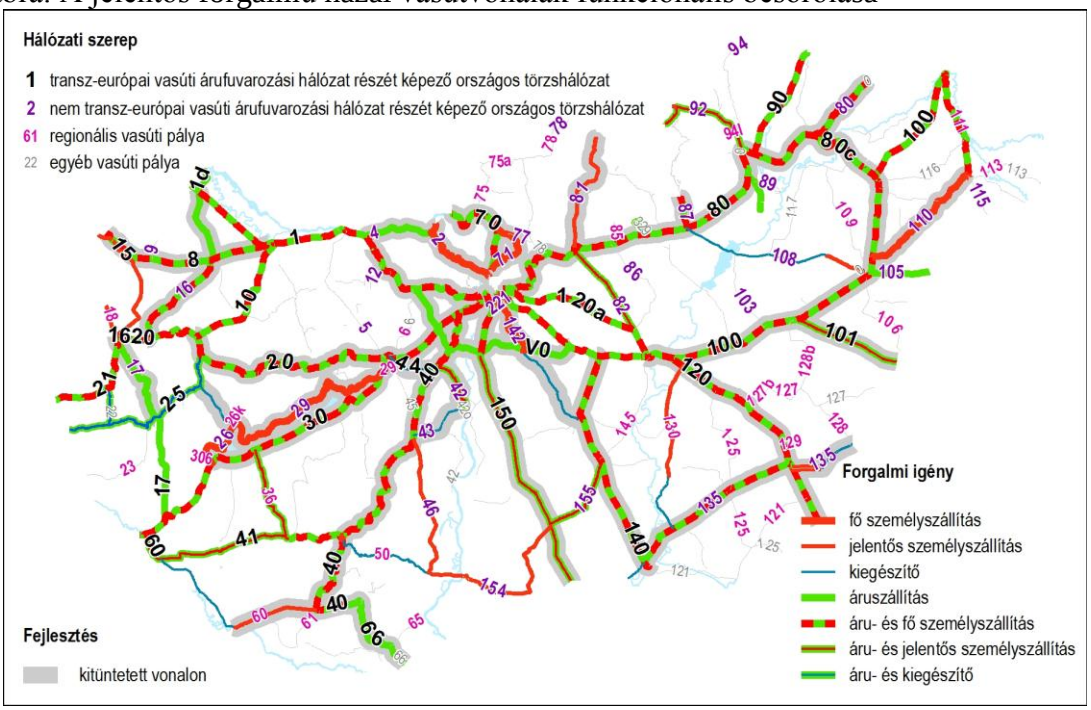

Forrás: Nemzeti Közlekedési Stratégia

2.A.2.3.3. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük.

2.A.2.3.4. Nagyprojektek tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében várhatóan többségében nagyprojektek valósulnak meg.

2.A.2.3.5. Output indikátorok

7. táblázat: IKOP-2. output indikátorok

Azonosító*	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2023)	Adatforrás
	A felújított vagy korszerűsített vasútvonal teljes hossza	km	KA		[*Kidolgozás alatt*]	MÁV Zrt., GYSEV Zrt.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.2.4. IKOP-2. beavatkozási kategóriák

8. táblázat: Beavatkozási kategóriák [*Kidolgozás alatt*]

Beavatkozási terület		**Finanszírozási forma**		**Terület**		**Területi teljesítés mechanizmusa**		**Dimenzió**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
009. Vasút (TEN-T törzshálózat)		vissza nem térítendő		Nem alkalmazható					
010. Vasút (TEN-T átfogó hálózat)									
012. Mobil vasúti eszközök									
078. Intelligens közlekedési rendszerek									

2.A.3. Regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság prioritástengely

2.A.3.1. Az IKOP 3. prioritástengely kialakításának indoklása

Az IKOP-3. prioritástengely kialakítását az EU-2020-ban megfogalmazott közúti közlekedésbiztonsági cél elérése mellett a hazai közúthálózat által érintett helyi gazdaság EU piacokra való jobb bekötése indokolja. Ezek csak az Európai Regionális Fejlesztési Alap „másod- és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásának fejlesztése" beruházási prioritáshoz illeszthetők. Az IKOP-3. prioritástengely csak a hat kevésbé fejlett magyarországi régióra terjed ki, mivel a Közös rendelkezésekről szóló rendelettervezet (CPR) 87. cikke alapján a Kohéziós Alap kivételével alapesetben egy alap egy régiókategóriára vonatkozik, illetve az EU tematikus koncentrációs előírása a közép-magyarországi régióra csak korlátozott közlekedésfejlesztési finanszírozást tenne lehetővé. A fejlesztések közvetett célja a vasúti hálózatra történő rá- és elhordást biztosító regionális autóbuszjáratok üzemeltetéséhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása, akadálymentes autóbusz öblök, megállók, fordulók, valamint utastájékoztatási és személyszállítási intelligens közlekedési rendszerek kiépítése, továbbá ezen rendszerek szabványosított adatcseréjén alapuló központi rendszereinek és kapcsolódó szolgáltatásainak fejlesztése. Az IKOP-3. prioritástengely emellett tartalmazza a KözOP-3. prioritás szakaszolt projektjeit is.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.3.2. Az IKOP 3. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei

1. A közlekedésbiztonság javítása célja Magyarország közúti közlekedésbiztonságának javítása, melynek egyik legfőbb elvárt eredmények az EU-2020-ban is szereplő halálos balesetek áldozatainak számának csökkenése.
2. Regionális közúti elérhetőség és közösségi közlekedési kapcsolatok javítása célja a TEN-T hálózaton kívüli térszerkezeti szempontból jelentős városok közúti kapcsolatainak fejlesztése, regionális autóbuszjáratok üzemeltetéséhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása és kapcsolódó ITS fejlesztések (pl. utastájékoztatás). Ez a speciális cél támogatná az üzemanyag-takarékos vezetés (eco-driving) elterjesztését is.

9. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok

Azonosító *	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték (2023)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
	A közúti közlekedési balesetek halálos áldozatainak számának változása az érintett szakaszokon (3 év átlagában)	fő/év	Kevésbé fejlett		2012	[*Kidolgozás alatt*]	*Magyar Közút Nzrt.,*	évente egyszer
	A megyei jogú városokat 30 percen belül elérő (autóbusz + személygépkocsi) munkaképes korú lakosság számának növekedése a bázis évi népességadatokra vetítve	ezer fő	Kevésbé fejlett		2012	[*Kidolgozás alatt*]	*mérés, modellszámítás*	évente egyszer

2.A.3.3. Az IKOP-3. prioritástengely keretében támogatott intézkedések

2.A.3.3.1 A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

A közlekedésbiztonsági intézkedések keretében a KözOP célzott fejlesztéseinek az operatív programok közötti lehatárolást figyelembe vevő folytatása történne meg külön program keretében a baleseti gócpontokban mind közúton (pl. további KKEP-k), mind pedig vasúton (pl. veszélyes vasúti átjárók).

A regionális közúti elérhetőség és közösségi közlekedési kapcsolatok javítása keretében másod- és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolatainak fejlesztése, felújítása történik, emellett az intermodalitást és akadálymentesítést elősegítő buszöböl, -megálló, -forduló kialakítási projektek, esetlegesen kapcsolódó tudat- és szemléletformáló tevékenység is támogatást kaphatnak. Ezen projektek kedvezményezettje a NIF Zrt, a Magyar Közút NZrt., MÁV Zrt., a GYSEV Zrt., a Belügyminisztérium és az Országos Rendőrfőkapitányság illetve előbbiek esetleges jogutódai.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.3.3.2. A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az IKOP 3. prioritástengelyében a projektek kiválasztásának az alábbi fő vezérelvei van:

1. kivitelezési projektek esetén:
   a) teljesítsék az Európai Bizottság által előírt „kidolgozott projektcsatorna" feltételeket, azaz rendelkezzenk megvalósíthatósági tanulmánnyal, pozitív társadalmi-gazdasági költség-hasznon elemzéssel, szinte kész környezeti és egyéb értékelésekkel (pl. élőhely és víz keretirányelv), az állami támogatási kérdéseik legyenek tisztázottak és legyen részletes megvalósítási ütemezésük. A kiválasztás során különös hangsúlyt kap a pénzügyi fenntarthatóság igazolása, azaz a megvalósult beruházás működtetésének pénzügyi finanszírozhatóságának bemutatása.
   b) a 2014-2020-as EU támogatások ex-ante feltételét jelentő Nemzeti Közlekedési Stratégia legalább közepes társadalmi hasznosságú projektjei közé tartozzon. A NKS által kiemelt hasznosságúnak ítélt fejlesztési eszközbe sorolható projektek előnyt élveznek a nagy hasznosságúakkal, azok pedig a közepes hasznosságúakkal szemben.
2. projekt-előkészítés esetén a Nemzeti Közlekedési Stratégia „megfelelő előkészítéssel támogatható" vagy „előkészítése támogatható" fejlesztési körébe tartozzanak. Megjegyezzük, hogy az előkészítési a folyamat akár 5-8 évig is tarthat, mivel ennyi időt igényel, amíg a projektötletből megvalósíthatósági tanulmány, engedélyezési majd kiviteli terv készül, ami a kivitelezés megkezdésének feltétele.

2.A.3.3.3. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük.

2.A.3.3.4. Nagyprojektek tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében nagyprojektek előfordulnak.

2.A.3.3.5. Output indikátorok

10. táblázat: IKOP-3. output indikátorok

Azonosító*	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2023)	Adatforrás
	Az újonnan épített utak teljes hossza	km	ERFA	kevésbé fejlett	[*Kidolgozás alatt*]	Magyar Közút Nzrt.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Azonosító*	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2023)	Adatforrás
	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	ERFA	kevésbé fejlett	[*Kidolgozás alatt*]	Magyar Közút Nzrt.

2.A.3.4. IKOP-3. beavatkozási kategóriák

11. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák [*Kidolgozás alatt*]

Beavatkozási terület		Finanszírozási forma		Terület		Területi teljesítés mechanizmusa		Dimenzió	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
015. TEN-T-hez kapcsolódó másodlagos utak		vissza nem térítendő		Kevésbé fejlett régiók					
016. Egyéb országos és regionális utak (új építés)									
018. Helyreállított vagy megújított út (autópálya, országos, regionális)									
020. Multimodális közlekedés									
078. Intelligens közlekedési rendszerek									

2.A.4. Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energiahatékonyság

2.A.4.1. Az IKOP 4. prioritástengely kialakításának indoklása

Az IKOP-4. prioritástengely kialakítását az alábbiak indokolták:

- az EU-2020-ban megfogalmazott energiahatékonyság, közvetetten a közlekedési üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése, illetve a kőolajfüggőség csökkentése
- a Bizottság pozíciós papírjában megfogalmazott környezetbarát közlekedés támogatása, valamint regionális mobilitás fokozása elvárásai.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energiahatékonyság javítása prioritástengely a kevésbé fejlett és a fejlett régiókra is kiterjed, mivel a tervezett beavatkozások egy része (pl. fővárosi elővárosi vasútvonalak fejlesztése) nem választhatók szét Pest megye határainál. Az IKOP-4. prioritástengely nem terjed ki a helyi érdekű vasutakra (HÉV), illetve a tram-trainekre, mivel azok stratégiai alátámasztottság és a kidolgozott projektcsatorna feltételek teljesítése esetén az 5. prioritástengely segítségével valósulhatnak meg. Az IKOP-4. prioritástengely emellett tartalmazza a KözOP-5. prioritás elővárosi szakaszolt projektjeit is.

2.A.4.2. Az IKOP 4. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei

1. Az elővárosi közlekedés korszerűsítése az elővárosi vasútvonalainak fejlesztése mellett kiterjedne az azon közlekedő kötöttpályás járművek beszerzésére, illetve a vasúti csomópontok fejlesztésére (állomásfejlesztési program), melynek elvárt eredménye a jobb (pl. akadálymentes, intermodális) közlekedési lehetőségekkel kiszolgált utasok számának a növelése.
2. A vasúti szűk keresztmetszetek felszámolásának (pl. lassújel megszüntetés, hidak, leromlott felsővezetéki és energiaellátó berendezések helyreállítása, részleges kétvágányúsítás, állomásvégeken nagysebességű kitérők, KÖFI kiépítése, egyidejű állomási vonatbejárás biztosítása, vasúti optikai hálózat megújítása) elvárt eredménye a fejlesztett vasútvonalakon a szolgáltatási színvonal növelése az utazási idő és a zavarérzékenység csökkentésével, valamint a menetrendi stabilitás biztosításával.
3. A vasút-villamosítás fő célja a fejlesztett vasútvonalak interoperabilitásának növelése, az elvárt eredménye pedig a kőolaj-felhasználás csökkentése és az energiahatékonyság növelése.

12. táblázat: IKOP-4. eredményindikátorok

Azonosító *	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték (2023)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
	A prioritástengely keretében létrehozott infrastruktúrát használó és így jobb közlekedési lehetőségekkel kiszolgált utasok száma	ezer utas/nap			2012	[*Kidolgozás alatt*]	mérés, számítás	évente egyszer
	Megtakarított utazási idő a helyreállított vasútvonalakon	ezer utasóra/év			2012	[*Kidolgozás alatt*]	mérés, számítás	évente egyszer
	Menetrendszerűség javítása a helyreállított vasútvonalakon	%			2012	[*Kidolgozás alatt*]	mérés, számítás	évente egyszer
	A prioritástengely keretében létrehozott felsővezetéket használó járművek által használt villamos energia és a fel nem használt gázolaj energia különbsége	kWh			2012	[*Kidolgozás alatt*]	MÁV Zrt., GYSEV Zrt.	évente egyszer

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.4.3. Az IKOP-4. prioritástengely keretében támogatott intézkedések

2.A.4.3.1. A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

A támogatott intézkedések során a vasúti infrastruktúra menetrend alapú korszerűsítése történik meg a villamosítás kiépítésével, a szűkkeresztmetszetek (pl. lassújel megszüntetés, hidak, leromlott felsővezetéki és energiaellátó berendezések helyreállítása, részleges kétvágányúsítás, állomásvégeken nagysebességű kitérők beépítése) felszámolásával és kapcsolódó járműbeszerzéssel (pl. motorvonat). Az IKOP 4. prioritásából történne még a vasúti csomópontok fejlesztése is (pl. állomásépület épület-energetikai korszerűsítése, akadálymentesítés, közszolgálati szegmens (pl. kormányablak) fejlesztése, a multimodalitást elősegítő P+R, B+R, K+R parkolók fejlesztése, utastájékoztatás korszerűsítse, jegyrendszer megújítása). A speciális cél emellett kiterjed a projektek előkészítésére (pl. engedélyezési, kiviteli tervek elkészítése, területszerzés) és a projekthez esetlegesen kapcsolódó tudat- és szemléletformálási tevékenységre is. A projektek kedvezményezettje a NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt. vagy a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ illetve előbbiek esetleges jogutódai.

2.A.4.3.2. A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az IKOP 4. prioritástengelyében a projektek kiválasztásának az alábbi fő vezérelvei van:

1. kivitelezési projektek esetén:
   a) teljesítsék az Európai Bizottság által előírt „kidolgozott projektcsatorna" feltételeket, azaz rendelkezzenk megvalósíthatósági tanulmánnyal, pozitív társadalmi-gazdasági költség-hasznon elemzéssel, szinte kész környezeti és egyéb értékelésekkel (pl. élőhely és víz keretirányelv), az állami támogatási kérdéseik legyenek tisztázottak és legyen részletes megvalósítási ütemezésük. A kiválasztás során különös hangsúlyt kap a pénzügyi fenntarthatóság igazolása, azaz a megvalósult beruházás működtetésének pénzügyi finanszírozhatóságának bemutatása.
   b) a 2014-2020-as EU támogatások ex-ante feltételét jelentő Nemzeti Közlekedési Stratégia legalább közepes társadalmi hasznosságú projektjei közé tartozzon. A NKS által kiemelt hasznosságúnak ítélt fejlesztési eszközbe sorolható projektek előnyt élveznek a nagy hasznosságúakkal, azok pedig a közepes hasznosságúakkal szemben.
   c) A tervezett műszaki paraméterek ne haladják meg a vasútvonal funkcionalitását és az átjárhatósági műszaki előírásait.
2. projekt-előkészítés esetén a Nemzeti Közlekedési Stratégia „megfelelő előkészítéssel támogatható" vagy „előkészítése támogatható" fejlesztési körébe tartozzanak. Megjegyezzük, hogy az előkészítési folyamat akár 5-8 évig is tarthat, mivel ennyi időt igényel, amíg a projektötletből megvalósíthatósági tanulmány, engedélyezési majd kiviteli terv készül, ami a kivitelezés megkezdésének feltétele.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.4.3.3. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük.

2.A.4.3.4. Nagyprojektek tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében nagyprojektek előfordulnak, bár a vasúti szűk keresztmetszetek felszámolását, a villamosítást és az állomásfejlesztést alapvetően programszerű formában lenne célszerű végrehajtani.

2.A.4.3.5. Output indikátorok

13. táblázat: IKOP-4. output indikátorok

Azonosító*	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2023)	Adatforrás
	A felújított vagy korszerűsített vasútvonal teljes hossza	km	KA		[*Kidolgozás alatt*]	MÁV Zrt., GYSEV Zrt.

2.A.4.4.. IKOP-4. beavatkozási kategóriák

14. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák [*Kidolgozás alatt*]

Beavatkozási terület		Finanszírozási forma		Terület		Területi teljesítés mechanizmusa		Dimenzió	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
009. Vasút (TEN-T törzshálózat)		vissza nem térítendő		Nem alkalmazható					
010. Vasút (TEN-T átfogó hálózat)									
011. Egyéb vasútvonalak									
012. Mobil vasúti eszközök									

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.5. Fenntartható városi közlekedésfejlesztések

2.A.5.1. Az IKOP 5. prioritástengely kialakításának indoklása

Az IKOP-5. prioritástengely kialakítását a Bizottság 2012. október 30-i pozíciós papírjában megfogalmazott integrált, fenntartható városi mobilitási rendszerek fejlesztése a nagyvárosokban, agglomerációjukban és a Budapesthez tartó területeken elvárása indokolja. A fenntartható városi közlekedésfejlesztések a kevésbé fejlett és a fejlett régiókra is kiterjednek. Az IKOP-5. prioritástengely tartalmazza a KözOP-5. prioritás városi szakaszolt projektjeit is. Városi közlekedésfejlesztéseket emellett még a területi operatív programok is tartalmaznak (pl. buszbeszerzés).

2004 és 2012. augusztus között 1175 milliárd Ft összköltségű városi és elővárosi közösségi közlekedési projekt valósult meg. A legfontosabb tanulságokat a források közel harmadát lekötő 4-es metró példája mutatja:

- a projekt-előkészítettség és a szakmai minőségbiztosítás szintje alacsony volt, generálkivitelezőt nem alkalmaztak.
- más fejlesztéseket szorított ki, mivel a 452 milliárd Ft-nyi beruházásból szinte a teljes budapesti közösségi közlekedési járműállományt le lehetett volna cserélni.
- pénzügyi fenntarthatóságát a tervezéskor nem kellően vették figyelembe. A közel 10 milliárd Ft/év üzemeltetési költség finanszírozási alapját a Széll Kálmán terv 2.0. alapján a személyforgalmi behajtási díj („dugódíj”) fogja majd biztosítani.

Ezeket a 2014-2020-as időszak során el kívánjuk kerülni.

2.A.5.2. Az IKOP 5. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei

1. Kötöttpályás városi közlekedésfejlesztések, különösen meglévő hálózati elemek korszerűsítésével. A kötöttpályás városi közlekedés korszerűsítése kiterjed a kidolgozott projektcsatorna feltételeknek megfelelő villamos, HÉV, metró, trolibusz, tram-train projektekre, beleértve a kötöttpályás járműbeszerzést is, illetve az esetlegesen kapcsolódó tudat- és szemléletformáló tevékenységeket.
2. Intermodalitás és társadalmi tudatosság javítása, különösen az igényvezérelt közlekedés fejlesztésével, az e-jegyrendszer területén tapasztalható elmaradás felszámolásával, a különböző utastájékoztató és nyomonkövető rendszerek összekapcsolásával (pl. interfacek), személyforgalmi behajtási díjrendszer kiépítésével, és a társadalmi tudatosság növelését és szemléletformálást célzó intézkedések a közösségi és nem-motorizált (pl. kerékpározáshoz kapcsolódó kampányok, car-sharing) közlekedési módok előnyeiről. Ez a specifikus cél támogatja azon intermodális személyszállítási csomópontokat is, ahol a beruházási ráfordítás legalább 50%-a kapcsolódik a kötöttpályás létesítményhez, illetve kiterjedne a közlekedésbiztonsági fejlesztésekre is.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A prioritástengely kötöttpályás városi közlekedésfejlesztéseire vonatkozó specifikus célja az EUSDR 1/b prioritás területének 4. akciójához (fenntartható városi közlekedési rendszerek) járul hozzá, míg 2. specifikus célja az EUSDR közúti közlekedési prioritása 7. akcióját (intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése) támogatja.

Az EUSDR mindkét specifikus cél tekintetében a határon átnyúló agglomerációk intelligens közlekedésfejlesztésének koordinált megvalósítását tudja támogatni.

15. táblázat: IKOP-5. eredményindikátorok

Azonosító *	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték (2023)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
	Megtakarított utazási idő a városi kötöttpályás közlekedés fejlesztett szakaszaihoz kapcsolódóan	ezer utasóra/év			2012	[*Kidolgozás alatt*]		mérés, számítás
	A fejlesztett városi kötöttpályás szakaszokat használó utasok száma	ezer utas/nap			2012	[*Kidolgozás alatt*]		mérés, számítás

2.A.5.3. Az IKOP-5. prioritástengely keretében támogatott intézkedések

2.A.5.3.1. A támogatandó intézkedések típusainak leírása példákkal, és ahol értelmezhető, a vonatkozó specifikus célokhoz való várt hozzájárulásuk, ide értve:

Az intézkedés keretében pénzügyileg fenntartható városi kötöttpályás fejlesztések, személyszállítási intermodális csomópontok és kapcsolódó kötöttpályás járműbeszerzések valósulnának meg. A lehetséges kedvezményezettek például a helyi közösségi közlekedést ellátó cégek, illetve a prioritás tartalmazná a KözOP 5. prioritás szakaszolt projektjeit is.

2.A.5.3.2. A kiválasztási kritériumok vezérelvei

Az IKOP 5. prioritástengelyében a projektek kiválasztásának az alábbi fő vezérelvei van:

1. kivitelezési projektek esetén:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

a) teljesítsék az Európai Bizottság által előírt „kidolgozott projektcsatorna" feltételeket, azaz rendelkezzenk megvalósíthatósági tanulmánnyal, pozitív társadalmi-gazdasági költség-hasznon elemzéssel, szinte kész környezeti és egyéb értékelésekkel (pl. élőhely és víz keretirányelv), az állami támogatási kérdéseik legyenek tisztázottak és legyen részletes megvalósítási ütemezésük. A kiválasztás során különös hangsúlyt kap a pénzügyi fenntarthatóság igazolása, azaz a megvalósult beruházás működtetésének pénzügyi finanszírozhatóságának bemutatása.
b) a 2014-2020-as EU támogatások ex-ante feltételét jelentő Nemzeti Közlekedési Stratégia legalább közepes társadalmi hasznosságú projektjei közé tartozzon. A NKS által kiemelt hasznosságúnak ítélt fejlesztési eszközbe sorolható projektek előnyt élveznek a nagy hasznosságúakkal, azok pedig a közepes hasznosságúakkal szemben.
c) A városi megaprojektek által okozott kiszorítási hatás elkerülése érdekében egy adott településen megvalósuló városi közlekedésfejlesztési beruházásokhoz – a szakaszolt KözOP/IKOP projektek támogatásigényét is beleszámítva - összesen maximum 60 millió Ft/ezer lakos és legfeljebb 90 milliárd Ft/település IKOP támogatás adható.

2. projekt-előkészítés esetén a Nemzeti Közlekedési Stratégia „megfelelő előkészítéssel támogatható" vagy „előkészítése támogatható" fejlesztési körébe tartozzanak. Megjegyezzük, hogy az előkészítési folyamat akár 5-8 évig is tarthat, mivel ennyi időt igényel, amíg a projektötletből megvalósíthatósági tanulmány, engedélyezési majd kiviteli terv készül, ami a kivitelezés megkezdésének feltétele.

2.A.5.3.3. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük.

2.A.5.3.4. Nagyprojektek tervezett alkalmazása

A prioritástengely keretében nagyprojektek előfordulnak.

2.A.5.3.5. Output indikátorok

16. táblázat: IKOP-5. output indikátorok

Azonosító*	Indikátor megnevezése	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2023)	Adatforrás
	Korszerűsített városi kötöttpályás hálózat hossza	km	KA		[*Kidolgozás alatt*]	Adott nagyváros közlekedési vállalata

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.A.5.4. IKOP-5. beavatkozási kategóriák

17. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák [*Kidolgozás alatt*]

Beavatkozási terület		**Finanszírozási forma**		**Terület**		**Területi teljesítés mechanizmusa**		**Dimenzió**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
012. Mobil vasúti eszközök		vissza nem térítendő		Nem alkalmazható					
020. Multimodális közlekedés									
077. Tiszta városi közlekedési infrastruktúra és promóció									
078 Intelligens közlekedési rendszerek									

2.B.1 A technikai segítségnyújtás prioritástengelye

2.B.1.1. Technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése

A Közös rendelkezésekről szóló rendelettervezet 51. cikke szerint, az alapokból lehetőség nyílik azon előkészítési, monitoring, adminisztratív és technikai segítségnyújtás, értékelés, audit és ellenőrzési tevékenységek megvalósítására, amelyek a megvalósításához szükségesek.

A 2014-2020-as időszakban a technikai segítségnyújtás forrásai két helyen jelennek meg: az egyes operatív programok technikai segítségnyújtási prioritásaiban és a Koordinációs ési Operatív Programban (KOOP).

A KOOP és az operatív programszintű technikai segítségnyújtás tevékenységek közötti elhatárolás az intézményrendszer egyes szintjei közötti munkamegosztás, valamint az intézmények működtetéséből fakadó tevékenységekés költségeik megoszlásának figyelembe vételével került kialakításra. Mindezek alapján

- az operatív programok technikai segítségnyújtás prioritásai az egyes programok operatív, elsősorban projektszintű végrehajtásához kötődő tevékenységeit *(elsősorban a közreműködő szervezetekhez kapcsolódó költségek)*,
- a KOOP prioritásai pedig az operatív programok végrehajtásához kötődő, stratégiai, rendszer-szintű tevékenységeket hivatottak támogatni *(a központi koordinációs szerv és a horizontális szervezetek feladatai)*.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A feladatok fenti felosztása a pénzügyi források tervezésének az alapja. A korábbi tervezési időszakok tapasztalatai alapján, a lebonyolítás költségeinek közel egyharmada köthető elsősorban a programmegvalósításhoz kapcsolódó tevékenységeket végző központi és horizontális intézményekhez. A fennmaradó közel kétharmados rész pedig az egyes programok operatív jellegű, elsősorban projektszintű végrehajtásához kapcsolódó tevékenységekhez köthető. Ennek megfelelően a rendelkezésre álló európai strukturális és beruházási (ESB) keret 3,0%-os technikai segítségnyújtási forrásainak megoszlása

- KOOP 1,5%
- Összes operatív program TA-prioritása 1,5%

A technikai segítségnyújtás elsősorban az IKOP operatív, elsősorban projektszintű végrehajtáshoz kötődő tevékenységeit támogatná. Ebbe beletartozik a projektjavaslatok befogadása és értékelése, a támogatási szerződések megkötése és módosítása, a projektmegvalósítás nyomonkövetése, a támogatások kifizetése, projektzárási feladatok, ellenőrzések lebonyolítása és szabálytalanságok feltárása, jelentése, valamint az IKOP-hoz kötődő, célzott kommunikációs tevékenység ellátását. Szintén innen kerülnek finanszírozása egységár alapon a közreműködő szervezetek IKOP lebonyolításával kapcsolatos feladatai. A TA keret emellett támogatná az NKS által legnagyobb hasznosságúnak ítélt menedzsment eszközök (pl. közszolgáltatások költség-hatékonnyá tétele, összekapcsolt utazási láncok vizsgálata) előkészítését. 8pl. tanulmánykészítés)

2.B.1.2. Az IKOP 6. prioritástengely specifikus céljai és az elvárt eredményei

18. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok

Azonosító *	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték (2023)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
	Támogatott projektek megvalósulásának aránya (az eldöntött fejlesztések és a tényleges (lezárt projektekben) megvalósított fejlesztések aránya.)	%				[*Kidolgozás alatt*]	IKOP IH	évente egyszer.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.B.1.3. IKOP-6. beavatkozási kategóriák

19. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák [*Kidolgozás alatt*]

Beavatkozási terület		**Finanszírozási forma**		**Terület**		**Területi teljesítés mechanizmusa**		**Dimenzió**	
Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg	Kód	€ összeg
0102. Előkészítés, megvalósítás, monitoring és vizsgálat		vissza nem térítendő		Nem alkalmazható					
0103. Értékelés és tanulmányok									
0104. Információ és kommunikáció									

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3. AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE

3.1. Az egyes alapokból tervezett támogatások teljes pénzügyi előirányzata éves bontásban (euró)

A partnerségi megállapodás-tervezetben szereplő IKOP KA és ERFA forrásainak éves ütemezése a következő.

20. táblázat Az egyes alapokból tervezett támogatások teljes pénzügyi előirányzata éves bontásban (euró) [*Kidolgozás alatt*]

Régiókategória	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen (euró)
ERFA Kevésbé fejlett régiókban								304 947 475
ERFA Fejlettebb régiókban	0	0	0	0	0	0	0	0
ERFA összesen								304 947 475
Kohéziós Alap								3 210 708 234
Összesen								3 515 655 710

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3.2. Az operatív program pénzügyi terve

3.2.1. *Az operatív program pénzügyi terve a teljes programozási időszakra (euró)*

21. a. táblázat

A táblázatban szereplő értékek a 7%-os teljesítménytartalék összegét is tartalmazzák, melyet csak a kapcsolódó indikátorok 2018. évi teljesítése esetén lehet felhasználni.

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (d)			EBB hozzájárulás
1.Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása	KA		Teljes elszámolható költség	838 449 678	147 961 708	147 961 708	0	986 411 386	85%	NA
2.Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi úti elérhetőség javítása	KA		Teljes elszámolható költség	896 575 737	158 219 248	158 219 248	0	1 054 794 985	85%	NA
3.A regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság fejlesztése	ERFA	Kevésbé fejlett régió	Teljes elszámolható költség	259 205 354	45 742 121	45 742 121	0	304 947 475	85%	NA
4.Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítása	KA		Teljes elszámolható költség	597 736 361	105 482 887	105 482 887	0	703 219 248	85%	NA

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e)	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán (d)			EBB hozzájárulás
5. Fenntartható városi közlekedés fejlesztése	KA		Teljes elszámolható költség	351 291 088	61 992 545	61 992 545	0	413 283 633	85%	NA
6.Technikai segítségnyújtás	KA		Teljes elszámolható költség	45 049 136	7 949 848	7 949 848	0	52 998 983	85%	NA
Összesen	ERFA	Kevésbé fejlett	Teljes elszámolható költség	259 205 354	45 742 121	45 742 121	0	304 947 475	85%	NA
Összesen	KA		Teljes elszámolható költség	2 729 101 999	481 606 235	481 606 235	0	3 210 708 234	85%	NA
Mindösszesen	-	-	Teljes elszámolható költség	2 988 307 353	527 348 356	527 348 356	0	3 515 655 710	85%	NA

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3.2.2. *Az operatív program pénzügyi terve prioritástengelyek, finanszírozó alap, régiókategória és tematikus cél szerint*

21 b. táblázat

Prioritástengely	Alap	Régiókategória	Tematikus célkitűzés	Uniós támogatás	Nemzeti társfinanszírozás	Összes finanszírozás
1. Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása	KA		7. tematikus célkitűzés	838 449 678	147 961 708	986 411 386
2. Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi úti elérhetőség javítása	KA		7. tematikus célkitűzés	896 575 737	158 219 248	1 054 794 985
3. A regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság fejlesztése	ERFA	Kevésbé fejlett	7. tematikus célkitűzés	259 205 354	45 742 121	304 947 475
4. Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energiahatékonyság javítása	KA		7. tematikus célkitűzés	597 736 361	105 482 887	703 219 248
5.Fenntartható városi közlekedés fejlesztése	KA		4. tematikus célkitűzés	351 291 088	61 992 545	413 283 633
6. Technikai segítségnyújtás	KA		-	45 049 136	7 949 848	52 998 983
ÖSSZESEN	-	-	-	2 988 307 353	527 348 356	3 515 655 710

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

22. táblázat: A klímaváltozással foglalkozó célkitűzésekre fordítandó támogatás indikatív összege

Prioritástengely	A klímaváltozással foglalkozó célkitűzésekre fordítandó támogatás indikatív összege (euró)	Az operatív program teljes költségének arányában (%)
1. Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása	0	**0%**
2. Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi úti elérhetőség javítása	Az összes IKOP-2. prioritástengelybeli fejlesztés 40%-a ennek számít 421 917 994	**12%**
3. A regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság fejlesztése	0	**0%**
4. Elővárosi, regionális vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítása	Az összes IKOP-4. prioritástengelybeli fejlesztés 40%-a ennek számít 281 287 699	**8%**
5. Fenntartható városi közlekedés fejlesztése	Az összes IKOP-5. prioritástengelybeli fejlesztés 40%-a ennek számít 165 313 453	**4,7%**
6. Technikai segítségnyújtás	0	**0%**
Összesen	868 519 146	**24,7%**

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4. A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE

4.1. CLLD eszköz használatának megközelítése, a végrehajtás és alkalmazás elveinek rögzítése

Az IKOP minimális Európai Regionális Fejlesztési Alap kerete miatt közösségvezérelt helyi fejlesztéseket (CLLD) nem kíván alkalmazni.

4.2. ITI eszköz – ERFA rendelet 7 cikk (2) bekezdése szerinti – városfejlesztéstől eltérő használatának megközelítése és ezek indikatív forrásallokációja minden prioritás tengelyből

Az IKOP integrált területi beruházási eszközt (ITI) sem tervez alkalmazni, mivel

- az ilyen területi beruházások (pl. a Záhony komplex gazdaságfejlesztési program) a 2007-2013-as időszakban ITI nélkül is kezelhetőek voltak.
- Az ITI-k közlekedésfejlesztéseinek meghatározó része TEN-T hálózaton kívüli közútfejlesztésre irányul. Erre csak az ERFA használható, amivel az IKOP alig rendelkezik.
- A közlekedésfejlesztések előkészítési és kivitelezési ideje hosszú, az ITI-kben szereplő egyéb elemeké pedig rövid, ami nehezíti a megvalósíthatóságot.

Az IKOP annak ellenére, hogy ITI-t nem tervez természetesen törekszik a minél komplexebb fejlesztések megvalósítására.

4.3. Amennyiben releváns a fenntartható városfejlesztlésre vonatkozó támogatás

A fenntartható városfejlesztési intézkedésekhez az IKOP közvetlenül az 5. prioritástengelyével, illetve közvetetten a 4. prioritástengelyében lévő elővárosi beavatkozásokkal kapcsolódik.

4.4. Együttműködési tevékenységekkel és makro-regionális, valamint a tengeri medencékkel kapcsolatos regionális stratégiákkal való koordinációt biztosító mechanizmusok

Az Operatív Program tervezése az előkészítés stádiumától kezdve mind az előkészítés, mind a végrehajtás fázisaiban az EUSDR figyelembevételével, releváns elemeinek beépítésével zajlik.

Az IKOP 1. prioritástengely specifikus céljai az EUSDR 1/b prioritás területe 1. akciójának (TEN-T közúti és vasúti prioritási projektek megvalósítása) közúti vonatkozásait támogatják. A EUSDR a határon átnyúló infrastruktúra elemek összehangolt fejlesztésének támogatásával és ezzel a határon túli összeköttetések felgyorsításával és a tranzitfolyósok jobb kihasználásával járul hozzá a specifikus célok hatékony megvalósításához.

Az IKOP 2. prioritástengely 1. specifikus célja nevesített módon támogatja az EUSDR 4. akciójának (folyami információs rendszer) fejlesztését a TEN-T törzshálózat korszerűsítése keretében. Tekintettel arra, hogy a RIS regionálisan valósul meg, hozzájárulása maximális a hazai és a tranzitforgalom támogatásához. A fejlesztések optimálisan hasznosulnak az érintett

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

hatóságok számára, továbbá minimalizálják az időjárási szélsőségekből származó veszteségeket a vízi közlekedésben.

A prioritástengely specifikus céljai továbbá az EUSDR 1/b prioritás területe 1. akciójának (TEN-T közúti és vasúti prioritási projektek megvalósítása) vasúti vonatkozásait támogatják. A vasútvonalak átépítésének hozadékai a nemzetközi elérési időben is érvényesülnek, a beruházások a nemzetközi forgalom következtében a pályahasználati díjakban hamarabb megtérülnek.

Az IKOP 3. prioritástengely az EUSDR regionális infrastruktúrafejlesztést érintő (5. számú) akciójának megvalósulásához járul hozzá. AZ EUSDR az intézkedés sikeres megvalósítását a határ menti régiók közlekedésfejlesztéseinek összehangolásával tudja támogatni.

Az IKOP 5. prioritástengely kötöttpályás városi közlekedésfejlesztéseire vonatkozó specifikus célja az EUSDR 1/b prioritás területének 4. akciójához (fenntartható városi közlekedési rendszerek) járul hozzá, míg 2. specifikus célja (intermodalitás javítása) az EUSDR közúti közlekedési prioritása 7. akcióját (intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése) támogatja.

A Duna Stratégia mindkét specifikus cél tekintetében a határon átnyúló agglomerációk intelligens közlekedésfejlesztésének koordinált megvalósítását tudja támogatni.

Az IKOP tervezése során figyelembevételre kerültek az EUSDR-ben szereplő közlekedésfejlesztési projektek, melyek közül Magyarországot a következők érintik:

- TEN-T Mediterrán vasúti folyosó fejlesztése
- Egyes észak-déli közúti folyosók (pl. CETC-Route 65, Gdansk-Ploce, Via Carpathia) fejlesztése, melyek hazai szakaszai a TEN-T hálózat részét képzik.
- EuroVelo 6 kerékpárút.
- Nagysebességű vasúthálózat előkészítése
- Duna hajózhatósága

A fenti projektek megfelelő előkészítést (pl. szükséges környezetvédelmi engedélyek megszerzését) követően az IKOP és CEF keretében tervezettek, ez alól az EuroVelo 6 kerékpárút a kivételével, mely az operatív programok közötti lehatárolások alapján a Gazdasági és Innovációs Operatív Program (GINOP) hatáskörébe tartozik. A Nemzeti Közlekedési Stratégia elő-megvalósíthatósági tanulmánya alapján 705-870 milliárd Ft-ba kerülő Budapest-Bécs nagysebességű vasútvonal megépítése csak 10-12 millió utas/év küszöbérték esetén lehet pénzügyileg fenntartható, amit a forgalmi modell 2035 utánra prognosztizál.
A Duna hordalékegyensúlya felborulásának és medermélyülésének ivóvízbázisokra, Natura 2000 területekre, turizmusra és hajózásra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak visszafordítása és az ezeket célzó komplex hatásvizsgálatok és tervek megalapozására az EUSDR keretében az

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

érintett Duna országokat lefedő hordalékegyensúly modell kerül kidolgozásra. A későbbiekben azonosított fejlesztések hajózási elemeinek finanszírozására a CEF forrásai lehetnek alkalmasak.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. * A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT, VAGY A DISZKRIMINÁCIÓ VAGY A TÁRSADALMI KIREKESZTÉS KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CÉLCSOPORTOKKAL RENDELKEZŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLÓDOTT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKRE

5.1. A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok

Magyarországon a járási szintű (LAU 1 vagy NUTS IV) szegénységi térképet a Központi Statisztikai Hivatal a jövedelmekre fókuszáló társadalomstatisztikai felvétellel próbálja meghatározni. Ilyen utoljára 2005-ben készült, amit várhatóan 2013 végén vált fel a 2011-es népszámlálási adatokra és Háztartási költségvetési életkörülmények felvételre épülő új kistérségi szintű szegénységi térkép.

A korábbi felvétel felhasználásával a 311/2007. (XI.17.) Kormányrendeletben meghatározott kedvezményezett kistérségekben az ország népességének mintegy harmada (36%-a) él. A leghátrányosabb helyzetű térségek az ország északkeleti, keleti és dél-dunántúli határai mentén helyezkednek el, alapvetően az ország négy elmaradottabb régiójában találhatók.

13. ábra: Kedvezményezett kistérségek

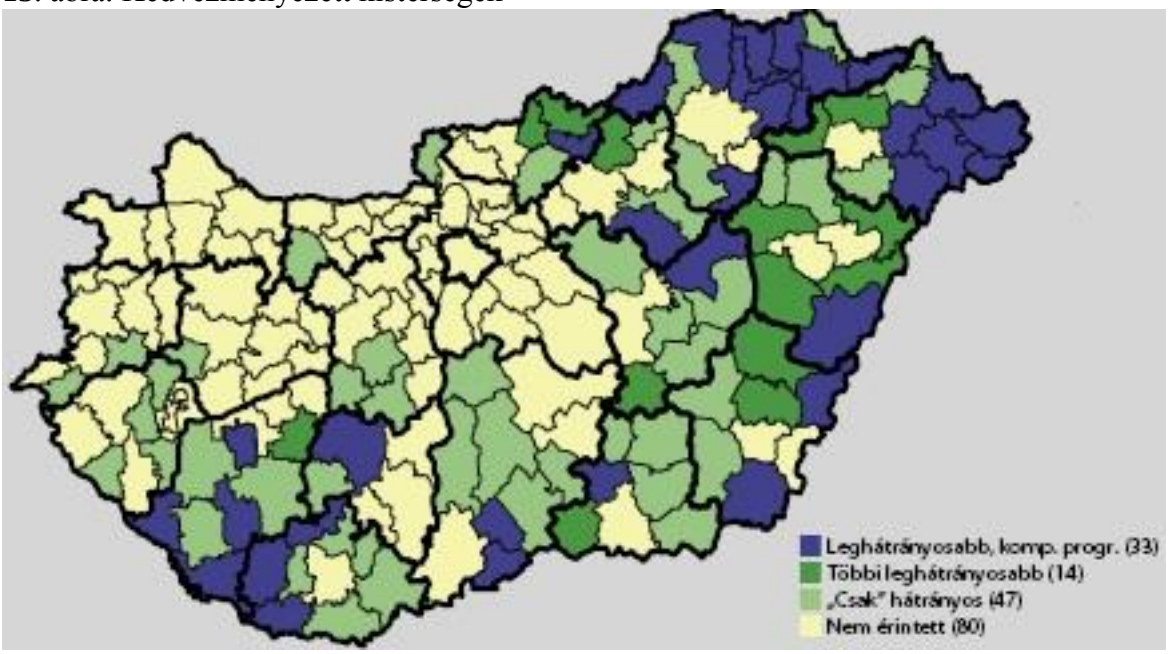

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5.2. Az operatív program stratégiája a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteinek kezelésére

A szegénység sújtotta területek nagyságának csökkentése csak hosszú időtávú, különféle tematikus célokra kiterjedő, egymással összehangolt programok segítségével érhető csak el. A jó közlekedési infrastruktúra és a jobb közösségi közlekedési szolgáltatások közvetetten segítik a hátrányos helyzetű térségek felzárkózását, a gazdasági fejlettség térbeli kiegyenlítését. Az IKOP küldetéséből, céljaiból eredően és az elvárt eredményeivel összhangban nem fókuszál a szegénységgel leginkább érintett földrajzi területekre vagy a diszkriminációval leghátrányosabban érintett célcsooportokra. Azonban a többi OP-hoz hasonlóan figyelembe veszi a tervezés során a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteit is, és az operatív program forrásallokációjával, valamint belső logikájával összhangban reagál ezekre is. A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területeket és célcsoportokat érintő célok és intézkedések elsődlegesen két ágazati OP-ban, a GINOP-ban és az EFOP-ban jelennek meg, így gazdaságfejlesztési és a társadalmi felzárkóztatást segítő intézkedéseket tartalmaznak a célterületekre és célcsoportokra vonatkozóan.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

6. * KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI

Az Európai Unió által meghatározott legkedvezőtlenebb helyzetű régiótípusok közül Magyarországon a vidéki térségek, az ipari átalakulás által érintett térségek és a határon átnyúló régiók (illetve határmenti) találhatóak meg. Többségük perifériás elhelyezkedésű, amely társadalmi-gazdasági leszakadásuk fő okozója. Hazánkban a tanyás térségek és a kifejezetten aprófalvas térségek tartoznak e körbe. Az érintett földrajzi terület-típusok közötti gyakori átfedés (pl. a határmenti térségek szinte mindegyike perifériás elhelyezkedésű és vidékies, jelentős részük pedig aprófalvas is egyben) is jelzi, hogy a problémák halmozódása ezen térségek tartós leszakadását eredményezheti, lemaradásukat tartóssá teheti. Ezen földrajzi területek további súlyos társadalmi problémája, hogy a szegénységgel és diszkriminációval leginkább érintett roma lakosság is nagy arányban él ezeken a területeken, az ott élők tehát fokozottan hátrányos helyzetűnek tekinthetők.

A perifériás térségek tekintetében külső és belső perifériákat különíthetünk el. Külső periféria alatt az országhatár menti térségek értendők, a belső perifériák pedig az ország közlekedési szempontból kedvezőtlen megközelíthetőségi részein találhatók (pl. Közép-Tiszavidék, dunántúli belső megyehatárok Fejér-Somogy-Tolna, Veszprém-Vas, Somogy-Zala területe).

A perifériás területek elmaradottsága országos szinten is jelentős visszahúzó erő, további leszakadásuk pedig egyre súlyosabb társadalmi feszültségeket gerjeszt. Ezek szinte minden téren az ország többi részénél kedvezőtlenebb adottságokkal rendelkeznek, amelyet fokozódó elvándorlás, elöregedés, társadalmi erodálódás, a természetes és épített környezet erősödő igénybevétele jellemez. A perifériák felzárkóztatásának legbiztosabb módja, ha helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrásaik felhasználásával, idővel önállóan is fejlődőképes, és tovagyűrűző gazdasági fejlődés indítható el a periféria legversenyképesebb körzeteiben, településein. A fejlődés motorjaiként szolgáló térségi központok megerősítése a leghatékonyabb és leggyorsabb lehetőség ennek eléréséhez, továbbá a foglalkoztatási problémák kezelése a legfontosabb kulcstényezők egyike.

Alapvető cél, hogy ezek a térségek egyedi stratégiák mentén, külső erőforrások bevonásával (pl. többletfejlesztési források, befektetés-ösztönzés) és a belső erőforrások feltárásával (munkaerő, eladható termelési tradíciók, természeti erőforrások) zárkózzanak fel, újuljanak meg. A perifériák támogatásának hatékonyabbá tétele a források koncentrálását teszi szükségessé, ezért a legnagyobb problémákkal küzdő térségeknek, a valódi szükségleteiket szolgáló célokra kell elsősorban a támogatásokat adni.

Az ezen térségekre jellemző kedvezőtlen folyamatok visszafordítását minden operatív program támogatja saját beavatkozási logikájához illeszkedően, a rendelkezésre álló források és eszközrendszer keretein belül.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

7. AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS A RELEVÁNS PARTNEREK SZEREPÉÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK

7.1. Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása

23. táblázat: Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása és elérhetőségei

Hatóság/szerv	A hatóság/szerv megnevezése, továbbá adott esetben a főosztály vagy osztály is	A hatóság/szerv vezetője (pozíció vagy tisztség)
Irányító Hatóság	NFM, IKOP IH	n.a.
Igazoló hatóság, ahol alkalmazható	Magyar Államkincstár	n.a.
Ellenőrzési hatóság	Európai Uniós Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság	n.a.
Szerv, amely számára a Bizottság kifizetést eszközöl	*n.a (korábban Pénzügyminisztérium, majd NGM Nemzeti Programengedélyező Iroda, NGM NAO Iroda)*	n.a.

Az IKOP Irányító Hatóság feladatát 2014. január 1-től a Nemzei Fejlesztési Minisztérium és esetleges jogutódai látják el, a Közös rendelkezésekről szóló rendelettervezetnek (CPR) megfelelően. A KEHOP programot egyaránt kezelő NFM irányító hatóságai egy szervezeti keretben, de elkülönült szervezeti egységekben működnek.

A CPR-nak megfelelően az Igazoló Hatóság feladatait a Magyar Államkincstár az Ellenőrző Hatóságét pedig az Európai Uniós Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság látja el.

7.2.A partnerek bevonása

Az Integrált közlekedésfejlesztési operatív program tervezéséért a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM) Infrastruktúráért Felelős Államtitkársága felelős.

Az Európai Bizottsággal folytatott egyeztetések alapján tisztázásra került, hogy a 2007-2020-as Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia nem felel meg a 2014-2020-as közlekedési előzetes feltételeknek, ezért a Nemzeti Közlekedési Stratégia kidolgozás alatt áll (ütemezését lásd a 9. fejezetben), és ezzel párhuzamosan készül az IKOP.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A 2014-2020-as Integrált közlekedésfejlesztési operatív program tervezésekor az 1600/2012. (XII.17.) Kormányhatározat forrásfelosztása (60% a gazdaságfejlesztésre, ami közvetetten a közlekedésfejlesztésre fordítható források csökkenését jelentette) tekintettel az IKOP tervezésével megbízott NFM Közlekedési Infrastruktúra Főosztály szakértői bilaterális egyeztetéseket kezdtek a közlekedés által érintett társ OP-k tervezőivel a különböző területek (pl. helyi, városi közlekedésfejlesztések, kerékpárutak, turisztikai, kerítésen belüli infrastruktúra) lehatárolásáról. Emellett a társadalmi egyeztetések 2013. május 15-től engedélyezett korlátozott egyeztetési lehetőségéig is bevonásra kerültek olyan meghatározó szereplők, mint az NFÜ (pl. Közlekedési Operatív Programok irányító Hatósága).

24. táblázat: IKOP tervezési egyeztetések főbb adatai

Egyeztetésbe bevont tárca/szervezet	Dátum/ Tervezett dátum	Egyeztetés témaköre	Egyeztetés státusza
Kidolgozás alatt.			

A 2013. május 15-től engedélyezett szűkkörű szakmai partnerség során az alábbi szakmai szervezetekkel, illetve fórumokon történt egyeztetés:

- 2013. május 15-én a Magyar Mérnök Kamara (MMK) közlekedési tagozatának tájékoztatása a Közlekedésfejlesztés Magyarországon, aktualitások c. konferencia keretében
- 2013. május 29. Egyeztetés a Városi és Elővárosi Közlekedési Egyesület (VEKE) elnökével
- 2013. május 29. A KözOP monitoring bizottság tagjainak tájékoztatása. Az ülésen a regionális területfejlesztési konzultációs fórumok, az MMK, a VEKE, a Környezet és Természetvédő Társadalmi Szervezetek Országos Szervezete, Nagycsaládosok Országos Egyesülete, Országos Roma Önkormányzat, Országos Fogyatékosügyi Tanács, Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács képviselői vettek részt és többségükben észrevételeket is tettek.
- 2013. július 4-e: a Logisztikai Egyeztető Fórum (LEF) tartott tájékoztatás. A LEF partnerszervezetei közül képviseltette magát a Magyarországi Logisztikai Szolgáltató Központok Szövetség (MLSZKSZ), a Magyar Vasúti Egyesülés (HUNGRAIL), a Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társaság (MLBKT), a Magyar Logisztikai Egyesület (MLE), a Magyar Vámügyi Szövetség (MVSZ), a Közép-európai Logisztikai Klaszter (KLK) és a Magyar Közgazdasági Társaság Logisztikai Szakosztálya (MKTLSZ).

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- 2013. szeptember 4-e: Magyar Útügyi Társaság (MAÚT) konferenciája
- 2013. szeptember 20-a: kerékpáros szakmai szervezetek (Európai Kerékpárosok Szövetsége (ECF), Kerékpáros Kerekasztal (KEKE), Magyar Kerékpáripari és Kereskedelmi Szövetség (MKKSZ), Magyar Kerékpárosklub (MK).
- 2013. szeptember 30-án a megyei jogú városok közlekedéstervezőivel

Az IKOP ex-ante értékelőjével az együttműködés 2013. április 29-én kezdődött meg, az IKOP-2.0. változata már a(z) Integrált Közlekedési Operatív Program ex ante értékelése I. és II. köztes értékelési jelentés"-ben, illetve a II. értékelési kör végleges jelentésében megfogalmazott észrevételek figyelembevételével készült. A stratégiai környezeti hatásvizsgálatának (SKV) készítője is folyamatosan bevonásra került. Az operatív programok SKV-jének hatósági és szakmai egyeztetéshez készített módszertana és tematikája júniusban készült el. Az IKOP 2.0-hoz szeptember 24-én elkészített SKV előzetes véleményezés megállapításai a jelen verzióban már figyelembevételre került.

7.2.1. *A partnerek szerepe az operatív program végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében.*

Az IKOP Monitoring Bizottságába kötelező jelleggel meg kell hívni legalább egy környezetvédelmi civil szervezetet, valamint a romákat, a fogyatékossággal élő embereket és a nők és férfiak esélyegyenlőségét képviselő legalább egy-egy civil szervezet képviselőjét.

A partnerség elve a végrehajtás minden szintjén érvényesül:
- a monitoring bizottságokban a tagok fele nem kormányzati képviselő
- a jelentős hatású projektek előkészítése során készülő Környezeti Hatásvizsgálat keretében a lakossági egyeztetés kötelező

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

8. * KOORDINÁCIÓ AZ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS EGYÉB UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK, VALAMINT AZ EBB KÖZÖTT

Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program a 2014-2020-as pénzügyi periódus EU támogatásaiból megvalósuló közlekedésfejlesztéseinek zömét tartalmazza. Ez alól kivételt jelentenek:

- a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programban (GINOP), illetve a területi operatív programokban megvalósuló közlekedésfejlesztések,
- az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) segítségével megvalósuló közlekedésfejlesztések,
- Az Európai Területi Együttműködés (ETE) keretében megvalósuló fejlesztések és
- A különböző hitelek segítségével (pl. Európai Beruházási Bank, Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank) megvalósuló fejlesztések.

25. táblázat. Az IKOP és CEF kapcsolata a többi operatív programmal

	IKOP és CEF beavatkozások	**GINOP beavatkozások**	**TOP+VEKOP beavatkozások**
Kidolgozás alatt.			

A CEF két részre bontható[15]. A kohéziós államoknak fenntartott része kizárólag a CEF rendelettervezet mellékletében szereplő TEN-T-s törzshálózati projektekre vehetők igénybe. Ezeket azért nem az IKOP-os finanszírozásra terveztük, mert a projektgazdák nem lennének kellően ösztönözve a CEF-es forrás lehívására, amire a többségében jól előkészített fejlesztések egyébként lehetőséget adnának. A CEF új tagállamok számára fenntartott közlekedési borítékjába a hazai KA forrásokból 1075 millió € (a 2013. évi tervezési köriratban szereplő 295,1 Ft/€ árfolyamon és 15%-os magyar társfinanszírozással 373 milliárd Ft) kerül átcsoportosításra, aminek allokációját 2016 végéig fenntartják („magyar boríték"). A CEF nemzeti borítékjaiból 2016 után megmaradó keretet a kohéziós államok projektjei között pályázatos alapon kerül megversenyeztetésre. A CEF-re a legjobban előkészített infrastruktúrafejlesztéseinket kívánjuk benyújtani, melyek a pályázat legkorábbi beadhatóság szerinti a 2016-ig fenntartott „magyar boríték" keretébe férő (vastaggal kiemelve, normál szedéssel a még pályázatra esélyesnek tartott) projekteket indikatív listája a következő:

26. táblázat: CEF finanszírozásra tervezett projektek indikatív listája

[15] A CEF másik része a jelenlegi TEN-T eszközhöz hasonló, amivel várhatóan alacsony támogatásintenzitása miatt külön nem foglalkozunk.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

CEF TEN-T törzshálózati projekt címe	CEF listán szereplő hivatalos név	Bruttó összköltség (mrd Ft)	CEF pályázat legkorábbi beadhatósága
Székesfehérvár vasúti csomópont átépítése; Érd közúti felüljáró építés	**Boba-Székesfehérvár**	**50,00**	**2014**
Biatorbágy (kiz.) – Tata (kiz.) vasútvonal fejlesztése (225 kN, 140/160 km/h)	**Tata-Biatorbágy**	**139,70**	**2014/2015**
Rákos (kiz.) - Hatvan (bez.) vasútvonal fejlesztése (225 kN, 120 - 160 km/h, ETCS2)	**Budapest-Miskolc-UA border**	**151,13**	**2014/2015**
Budapest-Hegyeshalom vonal ETCS2 szintre emelése	**Horizontal Priorities Thematic Applications Systems for Road, Rail, Inland Waterway and Vessels (ITS, ERTMS, RIS and VTMIS)**	**19,00**	**2014/2015**
Kelenföld - Százhalombatta vonalszakasz (225 kN, 120 km/h)	**Rijeka – Zagreb – Budapest . Studies and works (including construction of new track and second track between Rijeka and HU border)**	**69,00**	**2014/2015**
Százhalombatta - Pusztaszabolcs vonalszakasz + vonali ETCS2 (225 kN, 160 km/h)	**Rijeka – Zagreb – Budapest. Studies and works (including construction of new track and second track between Rijeka and HU border)**	**61,00**	**2014/2015**
Szolnok vasúti csomópont komplex fejlesztése	Budapest-Arad-Timisoara-Calafat upgrading in HU nearly completed. ongoing in RO	32,00	2014/2015
Székesfehérvár - Boba vasútvonal fejlesztése (részleges kétvágányúsítás, 225 kN, 140/160 km/h, ETCS 2)	Boba-Székesfehérvár	153,00	2014/2015
Komáromi Duna híd kiépítése	Komárom – Komárno Studies and works for cross-border bridge	33,02	2015/2016
Déli összekötő vasúti Dunahíd harmadik vágány építése a 3. hídpillér helyének felhasználásával (225kN, 120 km/h)	Budapest – Arad – Timişoara – Calafat upgrading in HU nearly completed, ongoing in RO	20,30	2016
M15 (Levél-Rajka) autóút bővítése	Mosonmagyaróvár-SK Border cross-border upgrading	33,02	2016
Békéscsaba (kiz.) - Lőkösháza vasútvonal fejlesztése (második vágány kiépítése+meglévő korszerűsítése, 225 kN, 160 km/h, ETCS 2)	Budapest – Arad – Timişoara – Calafat upgrading in HU nearly completed, ongoing in RO	64,80	2016

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

M70 (Letenye-Tornyiszentmiklós) autóút bővítése	Lendava - Letenye cross-border upgrading	16,51	2016
Duna hajózhatósága	Danube studies and works on severeal sections and bottlenecks; inland waterway ports: multimodal interconnections	108,00	Környezet-védelmi engedélyek megszerzése után

A CEF projektek még abban különböznek az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Programéitól, hogy várhatóan:

- A forrásuk kezelője nem a Régiós és Várospolitikai Főigazgatóság, Mobilitási és Közlekedési Főigazgatóság lesz. A projektek előzetes szakmai értékelését sem a JASPERS, hanem a Transzeurópai Közlekedési Hálózat Végrehajtó Ügynöksége (TEN-T EA) végzi.
- A projektek beadása a CEF-ben nem folytonos, hanem szakaszos lesz.

Az ETE keretében a források mértéke és az EU által előírt tematikus koncentráció miatt csak korlátozottan valósulhatnak meg közlekedésfejlesztések:

- A határon átnyúló ETE programoknál a határon fekvő megyék szintjén,
- A transznacionális ETE programok (pl. Duna, Délkelet kapuja) keretében NUTS2 régiók szintjén, és
- Az interregionális ETE keretében

Az ETE programok nemzetközi egyeztetések miatt várhatóan csak 2014 végén indulhatnak.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

9. * EX-ANTE FELTÉTELEK

9.1. Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesítésük értékelése

Magyarország közlekedési stratégiája az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia 2007-2020 (EKFS). Az Európai Unió 2011-ben nyilvánosságra hozott közlekedéspolitikai fehér könyvének változásai (pl. nagytávú időhorizont, hatásvizsgálatok, fenntarthatóság előtérbe kerülése, az új TEN-T irányelv és a stratégiai környezeti hatásvizsgálat hiányában az EKFS nem felel meg az ex-ante feltételnek. Ezért a KözOP technikai segítségnyújtása keretében 0,88 milliárd Ft értékben a FŐMTERV Zrt. vezette konzorcium dolgozik az ex-ante feltételt teljesítő Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) kialakításán.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

27. táblázat: Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesülésük értékelése

Alkalmazható ex-ante feltétel	Prioritás-tengely(ek), amely(ek)re a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen / Nem / Részben	Kritérium	Kritériumok teljesültek Igen / Nem	Hivatkozás	Magyarázatok
7.1 Közút A tagállamok intézményi felépítésével összhangban álló, közlekedési beruházásokra vonatkozó olyan átfogó terv(ek) vagy keret(ek) megléte (beleértve a regionális és helyi szintű közösségi közlekedést is), amelyek támogatják az infrastruktúrafejlesztést és javítják a TEN-T törzshálózathoz és az átfogó TEN-T-hálózathoz való csatlakozást. 7.2 Vasút: A tagállamok intézményi felépítésével összhangban álló átfogó közlekedési terv(ek)ben vagy keret(ek)ben (beleértve a regionális és helyi szintű közösségi közlekedést is) szerepelnie kell egy vasúti fejlesztésről szóló külön szakasznak, amely támogatja az infrastruktúrafejlesztést és javítja a TEN-T törzshálózathoz és az átfogó TENT-hálózathoz való csatlakozást. A beruházások lefedik a mobil eszközöket, illetve az átjárhatóságot és a kapacitás kiépítést. 7.3. Egyéb közlekedési módok, beleértve a belvízi és tengeri közlekedést, kikötőket, multimodális kapcsolatokat és repülőtéri infrastruktúrát. Az átfogó közlekedési terv(ek)en vagy keret(ek)en belül külön belvízi és tengeri közlekedési, kikötői, multimodális kapcsolatok és légiközlekedési infrastruktúra, ami hozzájárul a TEN-T átfogó és törzshálózati kapcsolatok javításához, és elősegíti a helyi és regionális mobilitást.”	1-4.	Egyelőre nem	Nemzeti Közlekedési Stratégia elkészítése és Kormány általi elfogadása	Egyelőre nem		

9.2. Intézkedések leírása, amelyek vonatkozó ex-ante feltételek teljesítését szolgálják, a felelős testületekkel és időbeli ütemezéssel, határidőkkel

Az NKS ütemezése az alábbi mérföldkövekkel történik:

- 2013. március 31-ig: Helyzetelemzés, összközlekedési forgalmi modell elkészítése, NKS-t megalapozó kiegészítő vizsgálatok (pl. országos közúthálózat felújítási programja, közlekedési rendszer finanszírozhatósága) és koncepciók elkészítése. A Közlekedési Energiahatékonyság-javítási Cselekvési Terv, az Országos Kerékpáros Koncepció és

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Hálózati Terv, az Országos Vasútfejlesztési Koncepció (OVK) nagytávú koncepcióváltozatainak elkészítése, fejlesztési igények felmérése.

- 2013. május 31-ig: NKS nagytávú koncepcióváltozatok, változatelemzés, optimális változat kiválasztása. Az OVK optimális változatára projektképzés a prioritás megadásával, elő-megvalósíthatósági tanulmányok (pl. szűkkeresztmetszetek/lassújelek felszámolása, vasútvillamosítás, 225 kN tengelyterhelés, nagysebességű vasút, Budapesti pályaudvari rendszer fejlesztése) véglegesítése.
- 2013. augusztus 31-ig: Az NKS kiválasztott optimális változatára a közlekedési stratégia felépítése, a 2014-2020 között megvalósítandó és a 2021-2027 között előkészítendő közlekedésfejlesztési projektek és beavatkozások meghatározása. Stratégiai Környezeti Vizsgálat, Natura 2000 hatásbecslés befejezése.
- 2013. október 31-ig: az NKS szakmapolitikai, társadalmi egyeztetése kapcsolódó Kormány-előterjesztés tervezet elkészítése.
- 2014. április 30-ig: A Kormány-előterjesztés készítéséhez kapcsolódó és az Európai Bizottság által kijelölt szervezetekkel elvégzendő egyeztetési feladatok, az NKS véglegesítése.

28. táblázat: Az alkalmazható tematikus ex-ante feltételek teljesítését szolgáló tervezett intézkedések

Nem vagy csak részben teljesült, alkalmazható tematikus ex-ante feltételek	Nem teljesített kritériumok	Tervezett intézkedések	Határidő (dátum)	A teljesítését felelős szervek
	7.1, 7.2 és 7.3.	Intézkedés 1	2014. április 30.	NFM

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

10. * A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

A kedvezményezettek adminisztrációs terheit számos okra lehet visszavezetni, melyeket a következő lépéseket tervezünk kezelni:

1. Nem megfelelően előkészített projektek, melyek lezárása több esetben időbeni csúszással történhet(ett) meg. A 2014-2020-as időszakban ezt az alábbi intézkedések kezelik:
    a) az Európai Bizottság ex-ante feltételek útmutatóban szereplő „kidolgozott projektcsatorna" előírásai, mivel ezek már nem teszik lehetővé, hogy kész megvalósíthatósági tanulmány és értékelések (pl. környezeti hatásvizsgálat, Natura 2000 hatásbecslés) nélkül egy projekt az operatív program projektlistájára kerülhessen.
    b) A szakaszolt projektek, melyek a két hétéves pénzügyi időszak közötti átjárást tesznek lehetővé.
    c) A KözOP-ban lecsökkentett, a szakmai felkészülést rontó és a megvalósítás kockázatát növelő tendereztetési (ajánlat-benyújtási) időt, amit növelni kívánunk.
2. Közbeszerzések lebonyolítása során felmerülő problémákat véleményünk szerint az alábbi intézkedések kezelik majd:
    a) A kedvezményezettek részére tartott közbeszerzési és egyéb képzések (pl. változáskezelés, kifizetés), melyeket a jövőben is folytatni kívánunk.
    b) A 2012 márciusától csak elektronikusan benyújtható közbeszerzési dokumentáció
    c) a közreműködő szervezet (ksz) által bevezetett koordinált ex-ante és gyorsított ellenőrzések
    d) Közbeszerzési törvény, melynél cél lenne a módosítások gyakoriságának csökkentése és a feltételes közbeszerzés alkalmazhatóságának átgondolása
    e) Egységesítés, tipizálás (pl. költségadattár, ismétlődő feladatok keretszerződéssel történő kezelése)
3. A döntések gyorsabb meghozatalát az alábbi intézkedések segítik:
    a) Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság létrehozása, mely a folyamatokat felgyorsítva a Kormány számára állást foglal olyan fejlesztési ügyekben, melyekben a döntés joga nem az IH kezében van.
    b) Az EMIR elektronizálási projektje, mely a szerződéses modul esetében már megtörtént, az előleg és a kifizetési kérelem esetében pedig folyamatban van.
    c) Az IH, a ksz és a kedvezményezettek negyedéves monitoring értekezletei.
    d) Egyéb intézkedések (pl. elektronikus aláírás kiterjesztése, a kedvezményezettektől megkövetelt adminisztratív elvárások minimumra csökkentése)
4. Az engedélyeztetés (pl. önkormányzatok és/vagy a környezetvédelmi intézményrendszer feltételei) és az ingatlan-kisajátítás lerövidítése.
5. A túlzottan nagyméretű projektekből adódó megnövekedett koordináció. A 2014-2020-as időszakban törekedni fogunk a kisebb összegű projektek megvalósítására, melyre nagyobb

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

eséllyel tudnak pályázni a kisebb kapacitással bíró helyi vállalkozások is. Emellett a korábbi tapasztalatok alapján nem cél a nagyprojektek szándékos felszalámizása.

6. Az intézményrendszerben és a személyi állományban bekövetkezett változások (pl. MÁV-NIF feladatátadás, IH átszervezése új intézményi struktúrába) miatt lelassuló döntési folyamatok, melyet a következő időszakban stabilabb és kiszámíthatóbb intézményrendszerrel kívánunk megakadályozni.
7. A projektvégrehajtás során:
    a) Pénzügyi könnyítések, például előfinanszírozás, egyszerűsített költségelszámolás és kifizetés
    b) adminisztratív könnyítése, például teljesítésigazolások számának csökkentése, előrehaladás bemutatásának egyszerűsítése
    c) A vágányzári idők jobb tervezése

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

11. HORIZONTÁLIS ELVEK

11.1. Fenntartható fejlődés

A fenntartható fejlődés célja, hogy a közlekedésfejlesztések oly módon valósuljanak meg, hogy azok ésszerű keretek között biztosítsák a környezeti értékek védelmét, a természeti erőforrások megőrzését, és figyelembe vegyék a társadalom érdekeit. A fenntartható fejlődésnek ezért három, egyenrangú pillére a gazdaság, a társadalom és a környezet harmonikus fejlesztése. Mindez a rendelkezésre álló erőforrások jövőorientált, hatékony felhasználását (erőforrás-hatékonyság), ugyanakkor a megvalósításra kerülő projektek hosszú távú, a költségvetés forrásait kímélő, költséghatékony működtetését (pénzügyi fenntarthatóság) is jelenti. A fenntarthatóság ugyanakkor a biztonság integrált felfogásán alapul, amelyben kifejezésre jut a jelen értékeinek megőrzése, az írott és íratlan demokratikus elvek és jogok tiszteletben tartása és a fenyegető kockázati tényezők mérséklése is. A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a közlekedésfejlesztések során előnyben részesítjük a barnamezős és ökológiailag kevéséb értékes területeken történő beavatkozásokat a zöldmezősökkel szemben.

A programvégrehajtás valamennyi szintjén megfelelő irányítási rendszerek kerülnek kialakításra annak érdekében, hogy az esetlegesen nem fenntartható vagy környezeti szempontból kedvezőtlen hatások, különös tekintettel a klímaváltozásra, a biológiai sokféleség és ökoszisztémák fenntartására valamint a természeti erőforrások igénybevételére vonatkozó hatásokra, kiküszöbölhetőek vagy minimalizálhatóak legyenek. Az operatív program pozitív környezeti hatásait és a szinergiából adódó környezeti fenntarthatósághoz történő hozzájárulás optimalizálásának lehetőségeit a lehető legnagyobb mértékig ki kell használni és amennyiben lehetséges meg kell erősíteni.

A projektek kivitelezésénél minimalizálni szükséges a területfoglalással járó beavatkozások területigényét, a nyomvonalak kijelölését a természetvédelmi értékek szem előtt tartásával kell elvégezni, törkedni kell arra, hogy minél több alkalmas inert hulladék kerüljön felhasználásra. A beavatkozásoknak tekintettel kell lenniük arra, hogy az ökoszisztéma szolgáltatásait annak rugalmasságának megsértéséig lehet használni, illetve az építészeti, táji és kulturális értékek fennmaradását biztosítsák. Nagy hangsúlyt kell fektetni a vonalas létesítményekhez kapcsolódó növényesítésre, ha lehet őshonos fajok felhasználásával, illetve az ökológiai átjárhatóság biztosítására. Emellett figyelembe kell venni, hogy egyes létesítmények jelentősen módosítják (pl. új, nagy töltésmagasságú úttestek, nagy csomópontok) a felszíni és ezen keresztül a felszín alatti vizek rendszerét.

Az IKOP-ra stratégiai környezeti vizsgálat (SKV) kerül elvégzésre és az Európai Bizottság meghatározott kidolgozott projektcsatorna követelmény miatt beruházások szinte kész kör-

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

nyezeti hatásvizsgálat és egyéb értékelések (pl. élőhely és víz keretirányelv) nélkül az IKOP projektlistájára sem kerülhetnek fel.

11.2. Esélyegyenlőség és anti-diszkrimináció

A Közös rendelkezésekről szóló rendelettervezet 87. cikkében foglaltaknak megfelelően a tagállamok és a Bizottság megteszik a megfelelő lépéseket a programok előkészítése és végrehajtása során a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen megkülönböztetés megakadályozása érdekében.

A megkülönböztetés tilalmának elve a végrehajtás minden szakaszában betartásra kerül, különös tekintettel a támogatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatosan. A különböző operatív programok műveleteinek meghatározása során és a végrehajtás valamennyi szintjén különös tekintettel leszünk a fogyatékkal élő emberek hozzáférhetőségének kritériumára.

A végrehajtás során figyelmet kell szentelni:

- a munkahelyek családbaráttá tételére, különös tekintettel a GYES-ről visszatérő vagy GYES helyett a munka világát választók sajátos foglalkoztatási módjainak előnyben részesítésére (részmunkaidő, munkaidő ütemezés, távmunka);
- a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére a foglalkoztatásban, valamint a közszolgáltatásokhoz való általános és fizikai hozzáférésben;
- a romák és roma közösségek esélyegyenlőségére, különösen a foglalkoztatási, szociális, egészségügyi, oktatási és képzési fejlesztésekben, valamint a lakhatásban;
- a megváltozott munkaképességűek újbóli foglalkoztathatósági esélyeinek biztosítására;
- a tartósan munkanélküliek újbóli foglalkoztathatósági esélyeinek biztosítására;
- a pályakezdők esélyegyenlőségére a foglalkoztatásban, különösen a szakirányú foglalkoztatásban;
- a nyugdíjazás előtt állók esélyegyenlőségére a foglalkoztatásban;
- a szexuális kisebbségeknek a munkaerőpiacon diszkriminációmentes bánásmódban való részesítésére;
- a fogvatartásból szabadulók számára olyan munkavállalói programok biztosítására, amely hangsúlyt fektet a reszocializációjukra;
- a szenvedélybeteg vagy gyógyult szenvedélybeteg munkavállalók munkaerőpiaci integrációjára;
- a vallási kisebbségeknek a munkaerőpiacon való diszkriminációmentes bánásmódban való részesítésére;
- a migránsok esélyegyenlőségének biztosítására a foglalkoztatásban.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Kiemelt figyelmet kell fordítani továbbá a megváltozott munkaképességű emberek, a gyermekek társadalmi esélyegyenlőségének horizontális érvényesítésére is. A fenti elvek érvényesülésével járó jelentős mértékű társadalmi és gazdasági előnyöket jelentő változás csak akkor érhető el, ha mindezen elvek a fejlesztéspolitika összes területén, átfogóan betartásra és ösztönzésre kerülnek. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a területi különbségek kiegyenlítésére, vagyis hogy az érintett társadalmi csoportok életesélyeit ne befolyásolja az, hogy az ország mely területén élnek. A horizontális szempontok figyelembevétele azt jelenti, hogy az operatív program, illetve prioritási tengelyeinek, műveleteinek tervezése, megvalósítása, értékelése és nyomon követése folyamán különös figyelmet kell fordítani az esélyegyenlőség szempontjaira, és biztosítani kell azok tényleges érvényesülését.

A fogyatékossággal élő és a megváltozott munkaképességű emberek esélyegyenlősége érdekében figyelembe kell venni a „semmit rólunk, nélkülünk”, az egyenlő esélyű hozzáférés, az egyetemes tervezés, az integráció, a mainstreaming, az egyenlő bánásmód és az előnyben részesítés kötelezettsége, valamint a szubszidiaritás elveit. Minden fejlesztést az akadálymentesítés szempontjait figyelembe véve kell megvalósítani, ezáltal biztosítva a minél szélesebb körű hozzáférést.

Azért, hogy a fejlesztéspolitika a jövő generációk erőforrásaira is a legnagyobb mértékben építhessen a gyermek-politika érvényesítése során figyelembe veendő elvek: gyermeki jogok érvényesítése, a szubszidiaritás, az egyenlő esélyű hozzáférés, a részvétel, a komplexitás, az integrált megközelítés, a stratégiai szemlélet, a prevenció, önkéntesség.

A romák társadalmi integrációjának elősegítése érdekében érvényesíteni kell az egyenlő bánásmód, a szegregáció felszámolása, a komplexitás, az integráció, a pozitív megkülönböztetés, a kulturális identitás megőrzése, a társadalmi tolerancia, a modernizáció, valamint a szociális és etnikai dimenzió szétválasztásának elveit. Kiemelt figyelmet kell fordítani a romák és a roma közösségek összetett hátrányainak enyhítésére, integrációjuk elősegítésére nem egyszeri akciókkal, hanem komplex gazdaság- és társadalompolitikai beavatkozásokkal.

11.3. Férfiak és nők közötti egyenlőség

A CPR 87. cikkében foglaltaknak megfelelően a tagállamok és a Bizottság biztosítják a férfiak és nők közötti egyenlőség és a nemek közötti esélyegyenlőség elve érvényesülésének elősegítését a programok előkészítése és végrehajtása során.

A végrehajtás során kiemelt figyelmet kell szentelni:

- a nők esélyegyenlőségére a foglalkoztatásban; fokozott figyelemmel a roma nők és a kisgyermekes anyák foglalkoztatási esélyeire, valamint a nők esélyeire a vezető munkakörök betöltésében és a munkáért járó javadalmazásban;

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- a nemek közti egyenlőség monitoringjának (különös tekintettel a nemek szerinti adatgyűjtés) érvényesülésére.

A nemek közti egyenlőség szempontjait szem előtt tartva aktívan támogatni kell azon intézkedéseket, amelyek segítenek fölszámolni a nőket vagy a férfiakat érintő egyenlőtlenséget a társadalmi élet valamennyi területén, beleértve a foglalkoztatást, a képzést, a gazdasági életet, a közéletet, a javakhoz és szolgáltatásokhoz (pl. egészségügy, közlekedés) való hozzáférést is.

Az operatív programok kidolgozása, valamint a végrehajtás teljes folyamata során biztosítani kell a megfelelő szakértelem érvényesülését a „gender mainstreaming" megvalósítása érdekében. Ez magában foglalja a méréshez szükséges adatgyűjtést és indikátorok kialakítását, a szempont érvényesülését és számonkérését a konkrét projektek kidolgozásánál, elbírálásánál és utánkövetésénél, valamint a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség szempontjainak képviseletét a végrehajtás intézményrendszerében.

Az IKOP Monitoring Bizottságba kötelező jelleggel meg kívánjuk hívni a nők és férfiak esélyegyenlőségét képviselő, és legalább egy-egy civil szervezet képviselőjét.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

12. KÜLÖNÁLLÓ DOKUMENTUMRÉSZEK – A NYOMTATOTT VERZIÓBAN MELLÉKLETKÉNT BEMUTATVA

12.1. A programozási időszak alatt megvalósítani tervezett nagyprojektek listája

Az Európai Bizottság Ex-ante feltételek útmutató-tervezet A.7.1. Közút, A.7.2. Vasút és A.7.3. Egyéb közlekedési módok „kidolgozott projektcsatorna" meghatározása alapján csak azok a projektek kerülhetnek fel az operatív programok definitív projektlistára, melyek megfelelnek az alábbi feltételeknek:

1. **Megvalósíthatósági tanulmány**a (beleértve a változatelemzést és előzetes tervezést) elkészült.
2. **Pozitív** társadalmi-gazdasági **CBA** (beleértve a részletes becsült költségeket) bizonyítja a **pénzügyi fenntarthatóságot** (ti. üzemeltetés finanszírozhatóságát) és a közösségi pénzügyi hozzájárulás szükségességét.
3. **Környezeti hatásvizsgálat és egyéb értékelések (pl. az élőhely és víz keretirányelvek) befejeződtek, vagy legalább eléggé előrehaladottak** (pl. a köz- és egyéb hatóságokkal az egyeztetések lezárultak) és az engedélyezés jelentősebb környezeti probléma nélkül várható.
4. Az állami támogatási kérdéseket tisztázták[16].
5. **Részletes megvalósítási ütemezés**, közbeszerzési eljárások – a tenderfelhívásokat várhatóan az ütemezéssel összhangban befejezik – és engedélyek rendelkezésre állnak. (ezeknek indításra késznek kellene lenniük: például terület-kisajátítások eléggé előrehaladottak és a programozásnak megfelelő időben befejezhetők a munka megkezdéséhez)

2014 és 2020 között a közúti és vasúti projektek esetében 75 millió € (~ 22,13 milliárd Ft), a városi közlekedési projekteknél 50 millió € (~14,76 milliárd Ft) a nagyprojekt értékhatár. Az IKOP nagyprojekt-listája a Nemzeti Közlekedési Stratégia beruházási listájára épül majd. Az NKS beruházási listája jelenleg megvitatás alatt áll, ezért az IKOP jelenlegi verziója még nem tartalmaz nagyprojekt-listát.

Az alábbi lista azt a 26 közlekedésfejlesztési szakaszolt projektet tartalmazza, melyek az IKOP szabadon felhasználható keretét 137,9 milliárd Ft-tal csökkentik. Az IKOP emiatt ténylegesen csak 899,7 milliárd Ft-tal, azaz a 2007-2013-as KözOP támogatási keretének 47%-ával tervezhető.

[16] Tekintettel arra, hogy többségében közszolgáltatást érintő beruházásokról lesz szó, ezért várhatóan minimális problémát jelent majd.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

29. táblázat: KÖZOP-IKOP szakaszolt projektek

Projekt megnevezése	IKOP-ot terhelő kifizetés (nettó, milliárd Ft)	Teljes költség bruttó (mrd ft)	IKOP prioritás-tengely	Projektazonosító
M0 dél pályarekonstrukció (M6 ap-51 számú főút közötti szakasz)	4,34	27,59	IKOP-1.	KÖZOP-1.1.1-07-2008-0002
M0 útgyűrű építése 0+000-29+500 km szelvények között	7,70	97,52	IKOP-1.	KÖZOP-1.1.1-07-2008-0002
M30 gyorsforgalmi út (3. sz. főút korrekciója) Tornyosnémeti-országhatár közötti szakasz kivitelezése	0,80	5,08	IKOP-1.	KÖZOP-1.5.0-09-11-2012-005
M4 Abony-Fegyvernek (ÚJ Tisza híddal) és M8 végcsomópont M4-nél	28,34	181,80	IKOP-1.	KÖZOP-3.5.0-09-11-2012-0027
85. sz. főút Csorna elkerülő szakasz I. ütem (távlati M85-M86)	6,74	45,00	IKOP-1.	KÖZOP-3.5.0-09-11-2011-0007
Budapest-Lőkösháza vasútvonal rekonstrukciója III/1. ütem kivitelezés, Békéscsaba állomás pályaépítés és Gyoma (kiz.) – Békéscsaba (bez.) vonalszakasz új elektronikus biztosítóberendezés építése	8,72	71,41	IKOP-2.	KÖZOP–2.5.0-09-11-2012-0018
Ferencváros "C" elágazás - Lőkösháza ETCS 2 telepítés kivitelezése	3,46	27,18	IKOP-2.	KÖZOP–2.5.0-09-11-2012-0017
Bajánsenye-Boba vasútvonal ETCS 2 telepítése	1,14	7,23	IKOP-2.	KÖZOP-2.1.0-07-2008-0004
Budapest Ferencváros "C" elágazás - Székesfehérvár vasútvonal ETCS 2 telepítés kivitelezés	1,40	8,90	IKOP-2.	KÖZOP-2.5.0-09-2009-0001
Budapest-Lőkösháza vasútvonal rekonstrukciója III/1. ütem kivitelezés (Cegléd alállomás, Gyoma (kiz.)-Békéscsaba (kiz.) vonalszakasz átépítése)	9,20	58,41	IKOP-2.	KÖZOP-2.5.0-09-11-2012-0002
Szajol (kiz.) - Püspökladány (bez.) vasútvonal felújítása	5,21	157,79	IKOP-2.	KÖZOP-2.1.0-07-2008-0005
GSM-R rendszer beszerzése és kapcsolódó szolgáltatások I. ütem	4,73	30,07	IKOP-2.	KÖZOP-2.5.0-09-11-2012-0014
Szolnok-Szajol vasútvonal rekonstrukciójának kivitelezése	2,92	32,62	IKOP-2.	KÖZOP-2.5.0.-09-11-2012-0019
Elővárosi vasúti személyszállítás céljára 42 db villamos motorvonat beszerzése a MÁV–START Zrt. részére	15,09	75,44	IKOP-2.	KÖZOP-2.5.0-09-11-2013-0008
6 db regionális villamos motorvonat beszerzése a GYSEV Zrt. vonalhálózatára	2,15	10,78	IKOP-2.	KÖZOP–2.5.0–09–11–2013–0002
85. sz. főút Enese-Csorna szakasz 13+800-20+800 km sz. között (távlati M85)	3,73	23,70	IKOP-3.	KÖZOP-3.5.0-09-2010-0024
85. sz. főút Győr-Enese szakasz 0+000-6+800 km sz. között (távlati M85)	2,72	17,30	IKOP-3.	KÖZOP-3.5.0-09-2010-0025

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

445. sz. főút Kecskemét északi elkerülő szakasz I+II/1 építési ütem (5. főút - 44. főút között)	3,14	20,20	IKOP-3.	KÖZOP-3.5.0-09-2009-0001
76. sz. főút 61+700 - 77+500 km sz. között 11,5 t-s burkolaterősítés előkészítés és kivitelezés (Zala és Vas megye)	0,64	4,07	IKOP-3.	KÖZOP-3.5.0-09-2011-0001
338. sz. főút Nyíregyháza nyugati elkerülő út (M3 autópálya és a 36. sz főút között) megvalósÍtása I. ütem	0,93	5,90	IKOP-3.	KÖZOP-3.5.0-09-11-2013-0002
Békéscsaba, Orosházi úti felüljáró és kapcsolódó útépítési munkák	2,00	12,70	IKOP-3.	KÖZOP-3.5.0-09-11-2013-0016
26. sz. főút (M30 autóút – 26. sz. főút) megépítése [Miskolc északi elkerülő II. ütem]	3,43	21,80	IKOP-3.	KÖZOP-3.5.0-09-11-2012-0022
68. sz. főút Nagyatád elkerülés	0,58	3,69	IKOP-3.	KÖZOP-3.5.0-09-2010-0005
Nyugati pu. csatlakozó vonalszakaszainak elővárosi célú fejlesztése - I/a ütem: Vác állomás átépítése	0,19	27,72	IKOP-4.	KÖZOP-5.5.0-09-11-2011-0011
Budapest 4. sz. metróvonal 1. szakasz	10,10	210,00	IKOP-5.	KÖZOP-5.1.0-07-2008-001
Budapesti villamos és trolibuszbeszerzés I. ütem	8,50	42,70	IKOP-5.	KÖZOP-5.5.0-09-11-2012-0009

12.2. Az operatív program teljesítménykerete

30. táblázat: Az operatív program teljesítménykerete [*Kidolgozás alatt*]

Prioritástengely (Finanszírozó alapra és régiókategóriára lebontva)	Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)

12.3. Az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája

Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program 3.0 elkészítéséig bevont partnerek és a folyamatról tájékoztatást kapó szervezetek a következők voltak:

- Belügyminisztérium
- Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Európai Kerékpárosok Szövetsége
- Forrás Unió Kft.
- FŐMTERV Zrt.
- Győr-Sopron-Ebenfurti vasút Zrt.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- Honvédelmi Minisztérium
- Hydea Tanácsadó Kft.
- Kerékpáros Kerekasztal
- KIKSZ Közlekedésfejlesztési Zrt.
- Környezet és Természetvédő Társadalmi Szervezetek Országos Szervezete
- Közép-európai Logisztikai Klaszter
- Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
- Közlekedés Kft.
- Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ
- Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft.
- Külügyminisztérium
- Logisztikai Egyeztető Fórum
- Magyar Kerékpáripari és Kereskedelmi Szövetség
- Magyar Kerékpárosklub (MK)
- Magyar Közgazdasági Társaság Logisztikai Szakosztálya
- Magyar Logisztikai Egyesület
- Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társaság
- Magyar Mérnök Kamara
- Magyar Útügyi Társaság
- Magyar Vámügyi Szövetség
- Magyar Vasúti Egyesülés (HUNGRAIL),
- Magyarországi Logisztikai Szolgáltató Központok Szövetség
- MÁV Magyar Államvasutak Zrt.
- Megyei Jogú Városok Szövetsége
- Miniszterelnökség
- Multicontact Consulting Kft.
- Nagycsaládosok Országos Szervezete
- Nemzetgazdasági Minisztérium
- Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal
- Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
- Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács
- Nemzeti Infrastruktúra-fejlesztő Zrt.
- Nordic Consulting Zrt.
- Országos Fogyatékosügyi Tanács
- Országos Roma Önkormányzat
- ÖKO Zrt.
- TRENECON-COWI Magyarország Kft.
- UNITEF ’83 Zrt.
- UTIBER Kft.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- UVATERV Zrt
- Városi és Elővárosi Közlekedési Egyesület
- Vidékfejlesztési Minisztérium

A partnerek tájékoztatása elsősorban a 2014-2020-as időszakban a különböző döntések eredményeként csökkenő forráskeret, illetve a szigorúbb előírásokkal kapcsolatban (pl. kidolgozott projektcsatorna, Nemzeti Közlekedési Stratégia, EU-2020 célok) történt meg. A rendezvényeken és egyéb fórumokon a partnerek által adott észrevételek alapján az IKOP-ban a legjelentősebb változás az volt, hogy az 1.0 változatában még nem szerepelt városi közlekedési prioritás, mivel a szaktárca azt a helyi közlekedés és a szubszidiaritás elve miatt a területi operatív programok hatáskörének tekintette. Az Európai Bizottság, a Városi és Elővárosi Közlekedési Egyesület, illetve a Megyei Jogú Városok Szövetségének kérésére a későbbi változatokba már bekerült ez a prioritás, melynek kerete az IKOP 3.0 változatára tovább emelkedett. Emellett egyes prioritások az eredetinél komplexebb fejlesztéseket is lehetővé tesznek azáltal, hogy kibővültek a projekt-előkészítési, járműbeszerzési elemekkel. A valamennyi közlekedési ágazatban a korábbi IKOP verziókban szigetszerűen kezelt közlekedésbiztonsági és ITS fejlesztések a partnerek kérésére horizontális elemmé váltak. A kérések közül az alábbiakat sajnos nem tudtuk figyelembe venni:

- A megyei és egyéb szervezetek által kért közútfejlesztések (különösen a TEN-T hálózaton kívülieké) támogatásainak növelését, mivel az Európai Bizottság a 2014-2020-as tárgyalásokat megkezdő 2012. októberi ún. pozíciós papír kiadásától folyamatosan a csökkentését kéri.
- Az EU jogszabályok által előírt (pl. TSI, NO-BO szervezet megfelelőség tanúsításának előírása), mivel az operatív program sablon karakterkorlátai miatt is feleslegesnek tartjuk a megismétlésüket.
- Olyan intézkedések betételét, melyek nem az IKOP hatáskörébe (pl. piaci alapon kerülnek finanszírozásra, a lehatárolások alapján más operatív programok hatásköre) tartoznak.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program

(KEHOP)

TERVEZET

Operatív Program tervezés 2014-2020

A Bizottság 2013. május 21-i OP sablon verziója alapján, a SA alapokra vonatkozó operatív programok esetében.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2013. október 20.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Tartalom

1. STRATÉGIA; AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ 9

1.1. Stratégia; az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés Stratégiájához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió eléréséhez 9

1.2. * A pénzügyi források felosztásának indoklása 30

2. PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA 33

2.1. PRIORITÁSI TENGELY 1: A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAIHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁS 33

2.1.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés) 33

2.1.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 33

2.1.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 35

2.1.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 41

2.1.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 43

2.1.6. A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii)) 44

2.1.7. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii)) 44

2.1.8. Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii)) 44

2.1.9. Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv)) 45

2.1.10. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva): társadalmi innováció,

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7 tematikus célokhoz. 45
2.1.11. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v) 45
2.1.12. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 46
2.1.13. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 46
2.2. PRIORITÁSI TENGELY 2: TELEPÜLÉSI VÍZELLÁTÁS, SZENNYVÍZ-ELVEZETÉS ÉS –TISZTÍTÁS, SZENNYVÍZKEZELÉS FEJLESZTÉSE 47
2.2.1. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 47
2.2.2. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 48
2.2.3. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 53
2.2.4. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)) 53
2.2.5. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 53
2.2.6. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 54
2.3. PRIORITÁSI TENGELY 3: HULLADÉKGAZDÁLKODÁSSAL ÉS KÁRMENTESÍTÉSSEL KAPCSOLATOS FEJLESZTÉSEK 55
2.3.1.A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés) 55
2.3.2.A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 55
2.3.3.A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 56

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.3.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii)) 60
2.3.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 61
2.3.6. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 62
2.3.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)) 63
2.3.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 63
2.3.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 63
2.4. PRIORITÁSI TENGELY 4: TERMÉSZETVÉDELMI ÉS ÉLŐVILÁGVÉDELMI FEJLESZTÉSEK 64
2.4.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés) 64
2.4.2. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 66
2.4.3. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva): társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7 tematikus célokhoz. 69
2.4.4. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v) 70
2.4.5. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 70
2.4.6. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 71

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.5. PRIORITÁSI TENGELY 5: ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE, MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK ALKALMAZÁSA 72
2.5.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] 72
2.5.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 72
2.5.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 73
2.5.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 78
2.5.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 80
2.5.6. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 86
2.5.7. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 87
2.5.8. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 90
2.5.9. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)) 90
2.5.10. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 91
2.5.11. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 91
2.6. PRIORITÁSI TENGELY 6.: AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSÉT ÉS A MEGÚJULÓ ENERGIFORRÁSOK HASZNÁLATÁT ÖSZTÖNZŐ PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK 92
2.6.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] 92
2.6.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 92
2.6.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 94

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.6.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 97
2.6.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként) 98
2.6.6. Külön rendelkezések az ESZA-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva) 101
2.6.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)) 102
2.6.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként) 102
2.6.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii)) 102
2.7. PRIORITÁSI TENGELY 7: TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS 103
2.7.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát tartalmaz [amennyiben releváns] 104
2.7.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények 104
2.7.3. Az eredmény indikátorok listája (csak ott, ahol az Uniós támogatás a technikai segítségnyújtásban meghaladja a 15 millió EUR-t) 105
2.7.4. Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz (prioritás tengelyenként) 105
2.7.5. Beavatkozási kategóriák (prioritás tengelyenként) (Article 87 (2) (c) (v)) 108
3. AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE 109
2.3. Az általános rendelet (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR)) 53, 110 és 111 cikkeivel összhangban, az egyes alapokból tervezett támogatások teljes pénzügyi előirányzata éves bontásban (euró) 109
2.4. Az operatív program pénzügyi terve a teljes programozási időszakra, mely bemutatja az operatív programon belül az egyes alapok teljes pénzügyi előirányzatát és a nemzeti finanszírozást prioritástengelyenként (euró) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikke (d) (ii) pontja) 110

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.4.1. Az operatív program pénzügyi terve prioritástengelyek, finanszírozó alap, régiókategória és tematikus cél szerint az ERFA, ESZA és KA alapok vonatkozásában 113

4. A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE 116

4.1. Ahol szükséges, CLLD eszköz használatának megközelítése, a végrehajtás és alkalmazás elveinek rögzítése 116

4.2. Amennyiben releváns, a fenntartható városfejlesztésre vonatkozó támogatás 116

4.3. Ahol szükséges a – Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 99. cikke 0 116

4.4. * Együttműködési tevékenységekkel és makro-regionális, valamint a tengeri medencékkel kapcsolatos regionális stratégiákkal való koordinációt biztosító mechanizmusok, amennyiben releváns 116

5. * A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT, VAGY A DISZKRIMINÁCIÓ VAGY A TÁRSADALMI KIREKESZTÉS KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CÉLCSOPORTOKKAL RENDELKEZŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLÓDOTT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKRE *(KÖZÖS RENDELKEZÉSEKRŐL SZÓLÓ RENDELET (CPR) 87 CIKK (4) (A) BEKEZDÉS)* 118

5.1. A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok 118

5.2. Az operatív program stratégiája a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteinek kezelésére 119

6. * KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI 122

7. AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS A RELEVÁNS PARTNEREK SZEREPÉÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK 124

7.1. Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (5) (a) és (b) bekezdés) 124

7.2. Az 5. cikkelyben hivatkozott partnerek operatív program készítésébe való bevonása érdekében tett lépések, és a partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében (CPR 87. cikk (5) (c) bekezdés) 125

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

7.2.1. A releváns partnerek szerepe az operatív program készítésében, végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében. 125
7.2.2. ESZA esetében: Közvetett támogatások 126
7.2.3. ESZA esetében, amennyiben releváns: kapacitásépítésre elkülönített források (ESZA rendelet 6. cikk (2) és (3) bekezdés) 126
8. * KOORDINÁCIÓ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS EGYÉB UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK, VALAMINT AZ EBB KÖZÖTT *(KÖZÖS RENDELKEZÉSEKRŐL SZÓLÓ RENDELET (CPR) 87. CIKK (6) (A) BEKEZDÉS)* 127
9. * EX-ANTE FELTÉTELEK *(KÖZÖS RENDELKEZÉSEKRŐL SZÓLÓ RENDELET (CPR) 87. CIKK (6) (B) BEKEZDÉS)* 130
9.1. Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesítésük értékelése (25. táblázat). 130
9.2. Intézkedések leírása, amelyek vonatkozó ex-ante feltételek teljesítését szolgálják, a felelős testületekkel és időbeli ütemezéssel, határidőkkel 134
10. * A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE 138
11. HORIZONTÁLIS ELVEK 142
11.1. Fenntartható fejlődés 142
11.2 Esélyegyenlőség és anti- diszkrimináció 142
11.3 Férfiak és nők közötti egyenlőség 143
12. KÜLÖNÁLLÓ DOKUMENTUMRÉSZEK – A NYOMTATOTT VERZIÓBAN MELLÉKLETKÉNT BEMUTATVA 144
12.1. A programozási időszak alatt megvalósítani tervezett nagyprojektek listája 144
12.2. Az operatív program teljesítménykerete 145
12.3. Az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája 145

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

1. STRATÉGIA; AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ

1.1. Stratégia; az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés Stratégiájához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió eléréséhez

Az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedését céljául kitűző, 2020-ig tartó stratégiájának megvalósításához Magyarország a Partnerségi Megállapodásban lefektetett módon járul hozzá.

A Partnerségi Megállapodás fő célja a fenntartható, magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés elősegítése. Ennek elérése érdekében a nem közvetlenül gazdaságfejlesztési célt szolgáló programokat is lehetőleg úgy kell megtervezni, hogy azok közvetve hozzájáruljanak a növekedés elősegítéséhez. A 2005-ös ENSZ Közgyűlésén elfogadott, a 2000. évi Millenniumi Nyilatkozatot megerősítő határozat a fenntartható fejlődés három, egymással szoros kölcsönhatásban és függőségben levő dimenzióját, a gazdaságit, a társadalmit és a környezetit azonosította. A Millenniumi Nyilatkozatot megalapozó tudományos vizsgálódások szerint a fenntarthatóság három dimenziója egymásba ágyazottak, egymással kölcsönhatásban fejlődnek, így bármely rendszerelem fejlesztése ösztönzően hat a többi fejlődésére is. A KEHOP beavatkozásai elsősorban és közvetlenül a fenntarthatóság környezeti dimenziójának erősítését szolgálják, ugyanakkor áttételesen hozzájárulnak a gazdasági növekedés elősegítéséhez is.

A Partnerségi Megállapodás azonosítja azt az öt nemzeti fejlesztési prioritást, amelyek együttes megvalósítása lehetővé teszi az átfogó fejlesztési cél elérését. Ezek közül a KEHOP elsősorban és közvetlenül az energia- és erőforrás hatékonyság növeléséhez járul hozzá.

TERVEZET

Partnerségi Megállapodás 3. fő nemzeti fejlesztési prioritás: ENERGIA- ÉS ERŐFORRÁS HATÉKONYSÁG NÖVELÉSE		
Kapcsolódó EU tematikus célok		
EU TEMATIKUS CÉL 4: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	**EU TEMATIKUS CÉL 5: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és -kezelés előmozdítása**	**EU TEMATIKUS CÉL 6: A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása**
Kapcsolódó EU 2020 kiemelt célkitűzések		
Számszerű EU2020 célkitűzés: VAN *„Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának az 1990-es szinthez képest 20 %-kal való csökkentése, vagy megfelelő feltételek esetén 30 %-os csökkentése; a megújuló energiaforrások arányának 20 %-ra való növelése a teljes energiafogyasztásra vetítve, és az energiahatékonyság 20%-kal történő növelése érdekében tett lépések.”*	**Számszerű EU2020 célkitűzés: NINCS** Közvetlenül kapcsolódó uniós elvárás: *„Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia”* iránymutatásainak való megfelelés Az uniós alkalmazkodási keret célja javítani az EU ellenálló képességét az éghajlatváltozás hatásaival szemben. Ez a keret tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét, és szolgálja az EU olyan átfogó céljait, mint a fenntartható fejlődés.	**Számszerű EU2020 célkitűzés: NINCS** Közvetlenül kapcsolódó uniós elvárás: *„Erőforrás-hatékony Európa kezdeményezés”* Az *„Erőforrás-hatékony Európa”* megvalósításának ütemterve egyszerre célozza az erőforrás-hatékony gazdaság felé való elmozdulást és a természeti tőke, az ökoszisztéma szolgáltatások védelmét, fejlesztését. A környezetvédelemmel kapcsolatos egyedi célok európai uniós szinten kerültek meghatározásra.
KEHOP kapcsolódási pontjai a fenti célokhoz		
5. prioritástengely: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása **6. prioritástengely: Az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök**	**1.prioritástengely: A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás**	**2. prioritás tengely: Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése** **3. prioritás tengely: Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések** **4. prioritás-tengely: Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések**

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

A KEHOP átfogó célja, hogy ***a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.***

Az átfogó cél elérése érdekében a KEHOP által lefedett valamennyi fejlesztési terület és beavatkozási irány esetében az alábbi, egymással szoros kapcsolatban lévő horizontális céloknak kell érvényesülniük:

- klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak megelőzése és mérséklése, az alkalmazkodóképesség javítása;
- erőforrás-felhasználás hatékonyságának fokozása;
- szennyezések és terhelések megelőzése és mérséklése;
- egészséges és fenntartható környezet biztosítása.

Horizontális célok	Beavatkozási irányok	Közvetlen és közvetett specifikus célok
Klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak megelőzése és mérséklése, az alkalmazkodó képesség javítása	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megalapozása, természeti katasztrófák megelőzése; Felszíni vízkészletek megőrzése, fenntartható térségi vízszétosztás fejlesztése, Árvizek kártételei elleni védekezés fejlesztése;
	Természeti katasztrófák kockázatának csökkentése	Katasztrófa-kockázat kezelés fejlesztése, lakosság és intézmények felkészítése a természeti katasztrófák kezelésére;
Erőforrás felhasználás hatékonyságának fokozása	Megújuló energiaforrások alkalmazása	A megújuló energiaforrások felhasználásának növelése; A megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló beruházások finanszírozáshoz való hozzájutásának elősegítése; A villamos energia-rendszer alkalmassá tétele a megújuló, energiahatékonysági és kibocsátás-csökkentési célok végrehajtására;
	Energetikai és energiahatékonysági fejlesztések	Az energiahatékonyság és az energia-megtakarítás növelése; Az energiahatékonysági fejlesztések finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása; Az energiatudatosság növelése komplex szemléletformálási programok megvalósításán keresztül;
Szennyezések és terhelések megelőzése és mérséklése	Hulladékgazdálkodással kapcsolatos fejlesztések, Múltbeli károsodások, szennyezettségek felszámolása	Hulladékgazdálkodással kapcsolatos irányelvek végrehajtásának elősegítése, Szennyezett területek kármentesítése
	Szennyvíz-elvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése	A szennyvizek okozta környezetterhelések csökkentése, megelőzése a 2000 LE feletti agglomerációkban, összhangban a települési szennyvíz kezeléséről szóló 91/271/EGK irányelvvel, a vízi közmű rendszerek hatékonyabb működtetése mellett.
Egészséges, fenntartható	Települési vízellátás	Ivóvízminőség javítása uniós és hazai határértékek teljesítése céljából, a vízi közmű rendszerek hatékonyabb

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

környezet biztosítása		működtetése mellett;
	Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések →	A védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természetvédelmi helyzetének és állapotának javítása; A természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása; A Natura 2000 hálózat és a közösségi jelentőségű fajok és élőhely-típusok ismertségének és társadalmi elfogadottságának javítása.

A KEHOP átfogó céljának elérését szolgáló beavatkozási irányok kijelölésének indokait, az azokhoz kapcsolódó fejlesztési igényeket az alábbiakban foglaljuk össze.

Klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás, természeti katasztrófák kockázatának csökkentése

A Magyarország hosszú távú fejlődési lehetőségeit meghatározó tényezők között kiemelt jelentőséggel bír a klímaváltozás, hiszen a modellek az elmúlt évtizedekben mért melegedés egyértelmű folytatódását vetítik előre a XXI. században a Kárpát-medence térségére. A legtöbb modell egyetért abban, hogy a 2021–2050 időszakban az éves csapadékösszeg nem változik jelentősen, ugyanakkor a nyári csapadékátlag 5-10%-ot meghaladó mértékű csökkenését valószínűsíthetjük. Az egymást követő száraz nyári napok száma nő, a jelenleginél hosszabb száraz nyári periódusok várhatók. A száraz időszakokkal ellentétben a nagy (20 mm-t elérő) csapadékú napok száma nyár kivételével minden évszakban várhatóan nőni fog. Magyarország területén a klímaváltozás miatt nőnek a szélsőséges időjárási jelenségek (pl. özönvízszerű esőzések, orkánerejű viharok, hóviharok, hőhullámok), gyakoribbak lehetnek a szélsőséges vízállások, nő az erdőtűzveszély, nő az aszályos időszakok hossza, csökken a biológiai sokféleség. Ez befolyásolja egészségünket, élővilágunkat, az alapvető ellátást biztosító infrastruktúrákat, a mezőgazdaság termelékenységét és az élet szinte minden területét.

Az elmúlt évszázad csapadékeloszlását a területi különbségek és az időbeni szélsőségek is jellemezték. Ebben az időszakban az időjárás kb. 17%-ban volt kedvező a mezőgazdasági termelés számára. Magyarország területének jelentős része a víz és a vízhiány kettős szorításában él. Hazai viszonyaink közt valamilyen mértékben átlagosan minden második év aszályos. Az egyes években aszállyal érintett terület nagysága tág határok között változik: a legnagyobb aszályok esetében az ország területének 80-90%-át is elérheti. A belvizek gyakoriságára jellemző, hogy az utóbbi 57 évből mindössze 3 olyan év (1973, 1976 és 1990) volt, amikor nem került sor belvízvédekezésre.

Az árvizek által veszélyeztetett terület 21 088 km² – az ország területének 23%-a – amely az ország területéhez viszonyítva arányában a legnagyobbak között van Európában. Ezek

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

döntően nagyobb folyóink mentén, valamint az Északi-középhegység, a Nyugat-Magyarország peremhegyvidék, illetve a Dunántúli dombság területén helyezkednek el. A jelentősebb árhullámok tartóssága folyóink hazai, felső szakaszain 5-10 nap, a kis esésű középső és alsó szakaszokon 50-120 nap is lehet. Ilyen tartósságú árvíz más európai folyókra nem jellemző. Folyóink felső szakaszai heves vízjárásúak: gyors hóolvadás vagy egy-egy nagyobb csapadék után az árvíz 1-2 napon belül megjelenik, rövid idő alatt több méteres áradást okozva. Különösen veszélyesek e tekintetben a Felső-Tisza és mellékfolyói, valamint a Körösök, ahol a csapadékot követő 24-36 órán belül határainknál 8-10 m-t is emelkedhet a vízszint.

Az éghajlatváltozáshoz való sikeres alkalmazkodás elképzelhetetlen a klímaváltozás hatásainak mélyreható ismerete nélkül. Magyarországon azonban jelenleg nem áll rendelkezésre olyan koherens, több ágazatot átfogó adatbázis és ismeretanyag, amely az alkalmazkodási intézkedések megtervezéséhez szükséges területi felbontásban nyújtana információkat a várható változásokról. Az adathiány következtében csak korlátozott mértékben és néhány szűk szakterületre vonatkozóan készültek elemzések a klímaváltozás hatásairól.

A katasztrófavédelem infrastruktúrája és kapacitásai nem minden területen érik el a fokozott kockázatok kiértékeléséhez és kezeléséhez szükséges szintet. Az utóbbi két évben jelentős előrelépések történtek a katasztrófavédelem működésének átszervezésével, de további javulás érhető el e szolgáltatások modernizációjával, a kockázatok tervszerű, rendszeres és a katasztrófavédelmi szervezetrendszer működésébe integrált értékelésével. A természeti kockázatok kiértékelése, mint a felkészülés egyre fontosabbá váló eszköze sem vált még a katasztrófavédelem általános gyakorlatává. A védekezéshez szükséges járműpark és eszközállomány legalább 80%-a elavult, a monitoring rendszer kiépítése szükséges. Az informatikai háttér és a nyilvántartó adatbázisok felújításra szorulnak. A lakosság felkészültsége a rendkívüli időjárási helyzetekre és árvizekre nem éri el a kívánatos mértéket. A polgári védelmi önkéntes állomány létszáma Európai Uniós összehasonlításban alacsony (1337 fő). Az adaptációs lehetőségeik szűkössége miatt a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (szegények, gyermekek, idősek, betegek stb.) kiszolgáltatottabbak a klímaváltozás hatásaival szemben.

A fenti kihívások miatt a KEHOP a klímaváltozás hatásainak mérsékléséhez elsősorban a térségi vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése, a természetes vízvisszatartás figyelembe vételével az árvizek kártételei elleni védelem fejlesztése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint katasztrófa-kockázatok mérséklésének megalapozását szolgáló fejlesztések révén járul hozzá.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, energetikai és energiahatékonysági fejlesztések

Figyelembe véve az ország jelentős fosszilis alapú energiaimportját, az energiatakarékosság növelése és a megújuló energiaforrások fokozott alkalmazása az ellátásbiztonságra és a klímavédelemre irányuló nemzeti és EU 2020 célkitűzések megvalósításának legfontosabb tényezői. Általuk csökken a fosszilis energiahordozók felhasználása, valamint a társadalom energiakitettsége, jelentős környezetvédelmi és fenntarthatósági hasznokat vonnak maguk után.

Az Európa 2020 Stratégia az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés elérésnek alappilléreiként, a klíma- és energiapolitika területén három fő célkitűzést fogalmazott meg 2020-ig: az üvegházhatású gázok 20%-os csökkentését az 1990-es szinthez képes, a megújuló energiaforrások felhasználásának 20%-ra történő növelését a teljes energiafogyasztáson belül, valamint 20%-os energiahatékonyság-javulást.

Magyarország a fenti célok eléréséhez kapcsolódóan Nemzeti Reform Programjában vállalta, hogy az EU emisszió-kereskedelmi rendszerén kívül az üvegházhatású gázok kibocsátását (2005-ös szinthez képest) legfeljebb 10%-al növeli, a megújuló energiaforrások részarányát 14,65 %-ra emeli, valamint 10 %-os teljes energia-megtakarítást ér el 2020-ig.

Ezen törekvések összhangban állnak *„Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban”* tematikus célkitűzéssel, amelynek elérését a KEHOP 5. és 6. prioritási tengelyeiben megjelenő energiahatékonysági és megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló fejlesztések támogatásával szeretnénk ösztönözni.

A rendszerváltás óta eltelt időszakban Magyarország üvegházhatású gáz kibocsátása folyamatosan csökkenő tendenciát mutat köszönhetően a gazdasági szerkezetben bekövetkezett alapvető változásoknak (energia-intenzív iparágak gyors leépülése, az anyag- és az energiafelhasználás jelentős visszaesése). Magyarország 2011. évi ÜHG kibocsátása 66,2 millió tonna szén-dioxid egyenérték volt, ami az 1990-es évhez képest 33%-os csökkenés és a leltár teljes időszakát tekintve (1985-2011) a legalacsonyabb érték. A teljes kibocsátás legnagyobb részét, 71,6%-át az energetikai szektor képezi.

Magyarország energetikai szempontból sérülékeny. A primer energiafelhasználás jelentős része fosszilis alapú, mind a villamos-energia termelésben, mind a hőellátás területén jelentős a földgáz használata (primer energiafelhasználáson belül 2011: 37%), miközben korlátozottak a belföldi szénhidrogén-készletek. Ennek hatásaként Magyarország külső energiaimport-függősége primer energiahordozókra vetítve összességében 52%, földgázból 65,57%, kőolajból 82,28% volt 2011-ben.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Az energiafüggőség csökkentésére és klímavédelemre irányuló célok megvalósítását, valamint a gazdasági válságból történő kilábalást számottevően hátráltatja az alacsony energiahatékonyság, amely a legkisebb költséggel és legnagyobb társadalmi, éghajlatvédelmi haszonnal az épületek energiatakarékos, fenntartható felújítása és energiatakarékos új otthonok építése terén javítható. Az ipart, a közlekedést és a földhasználatot is jócskán megelőzve ugyanis az épületek a legnagyobb CO_2 kibocsátók, a Magyarországon felhasznált összes energia 40 %-a az épületekben kerül felhasználásra, amelyen belül a legnagyobb részarányt a lakóépületek képviselik közel 60%-os részaránnyal. Eközben a hazai, 4,3 millió lakóépületet számláló állomány legalább 70%-a felújításra szorul, egyötöde sűrűn beépített városi környezetben található „F" vagy annál gyengébb energetikai besorolású.

Az Országgyűlés által 2011. október 3-án elfogadott Nemzeti Energiastratégia 189 PJ teljes energia-megtakarítás elérését tűzte ki célul 2030-ig, amelyen belül 111 PJ megtakarítást épületenergetikai programok megvalósítása révén irányoz elő. Ezért a KEHOP-on belül kiemelt hangsúlyt fektetünk egy széleskörű épületenergetikai támogatási program elindítására, amelynek alapjául a 2012/27/EU „új energiahatékonysági" irányelv követelményrendszerének megfelelően készülő Nemzeti Épületenergetikai Stratégiában (NÉeS) lefektetett cél- és eszközrendszer fog szolgálni.

Jelentős energia-megtakarítási potenciál rejtőzik a hazai, működő távfűtési rendszerek teljes körű korszerűsítésében is. Jelenleg Magyarországon több mint 2 millió polgár számára biztosítja a fűtést és a meleg vizet a távhőszolgáltatás. Ezen rendszerek jelentős része szintén elavult és a teljes energiafelhasználás mintegy 6 %-át teszik ki, ezért korszerűsítésük és fejlesztésük elválaszthatatlan része a zöldgazdaság-fejlesztési törekvéseknek. A távhő versenyképessé tételéhez szükséges mind a termelői (primer), mind az elosztói hálózat korszerűsítése. A primer oldali fejlesztések tekintetében fontos szerepe van a megújuló energiaforrások alkalmazásának is, különösen a biomassza és a geotermikus energia vonatkozásában jelentős a potenciál a távhőrendszerek megújuló alapra helyezésére.

Az ország természeti adottságait számba véve a megújuló energiaforrások alkalmazása kiemelt társadalmi, környezetvédelmi és nemzetgazdasági érdek, amely a hagyományos energiahordozókra épülő, magas-energiaintenzitású gazdasági modell dekarbonizációjában központi szerepet játszik. Az ország nagy részén a geotermikus gradiens kimagasló (5 K/100 m), közel másfélszerese a világátlagnak. Ezen felül Magyarország területének közel 60%-a áll mezőgazdasági művelés alatt, az ország jelentős agrárexportőr, amelynek következtében a biomassza energetikai felhasználása területén hosszú távon és fenntarthatóan áll jelentős potenciál rendelkezésre, elsősorban a melléktermékek és hulladékok helyi fűtési célú, illetve decentralizált kis-közepes erőművekben történő felhasználásával.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Jelenleg a megújuló energiaforrások felhasználása elmarad az EU átlagtól (Magyarországon az alkalmazásuk részaránya 9,1 %, addig az EU átlaga 13% volt 2011-ben[1]). Magyarország számára a 2009/28/EK (RED) irányelv 2020-ra jogilag kötelező módon minimum 13 %-ban határozta meg az elérendő megújuló részarányt a teljes bruttó energiafogyasztáson belül. Magyarország a megújuló energiaforrások alkalmazását olyan nemzetgazdasági célnak tekinti, ami az energetikai és klímavédelmi célok mellett több célkitűzés teljesítéséhez is hozzájárul (foglalkoztatás, vidékfejlesztés). Ezért Magyarország a kötelező minimum célszámot meghaladó 14,65%-os cél elérését tűzte ki 2020-ig Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Tervében.

A megújulók nagyobb mértékű hálózatra táplálásának érdekében különös figyelmet kell fordítani a villamos energia-rendszer megváltozott termelési szerkezethez (nagyarányú, időjárásfüggő RES, a fogyasztási központoktól távoli helyen történő termelés, stb.) való adaptálására is. Az időjárásfüggő megújuló energiaforrásokat hasznosító villamos energia-termelő berendezések arányának növekedése és a jól szabályozható erőművek részarányának csökkenése a villamos energia-rendszer (VER) szabályozhatóságát kedvezőtlenül befolyásolja. A VER kiszabályozása gyakran rövid időn belüli, nagy amplitúdójú – gyakran több száz MW nagyságú –, ellentétes irányú beavatkozást igényel. A meglévő erőműpark fizikai korlátai miatt ez nehézkes és költséges feladat. A hálózat és a villamos energia-rendszerek rugalmatlansága már most, a kisebb mértékű részarány esetében is számos problémát jelent és a jelentős akadályként adódik a megújulók további elterjedését illetően. A nagyarányú megújuló alapú termelés biztonságos és hatékony integrálásának biztosítása érdekében ezért szükséges a megfelelő rugalmasságot biztosító termelői egységek, tárolók kiépítésének és a hálózati infrastruktúra, azaz az intelligens hálózatok fokozott elterjedésének az elősegítésére is hangsúlyt fektetni.

A fentieken túl az energiaszektor EU szintű dekarbonizációjához elengedhetetlen az alacsony szén-dioxid kibocsátással járó energiatermelési technológiák kidolgozására és alkalmazására irányuló K+F+I tevékenységek támogatása és a kapcsolódó pénzügyi ráfordítások növelése is. Ennek szellemében határozták meg az EU által lefektetett, az energetikai kulcstechnológiákat tartalmazó SET (Strategic Energy Technology Plan) stratégiai terv prioritásait is. Az energetika területén az egyes technológiák kutatásának és fejlesztésének támogatására a GINOP nyújt lehetőséget. Ezen felül a dekarbonizációs célok elérése elképzelhetetlen a K+F+I tevékenységekhez kapcsolódó demonstrációs projektek megvalósítása nélkül. Éppen ezért a megújuló energiaforrások vonatkozásában, az ipari léptékű bevezetés előtt álló újonnan kifejlesztett technológiák demonstrációs (pilot/minta) léptékű megépítését és tesztelését a KEHOP-on belül tervezzük ösztönözni.

[1] EUROSTAT

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

A KEHOP energetikai fejlesztései összhangban vannak a Duna Régió Stratégia (DRS) megújuló energiaforrások felhasználásának támogatására, valamint épületeket és fűtési rendszereket érintő energiahatékonysági beruházások és megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzésére irányuló akcióival. A DRS keretében a megvalósítási tapasztalatok is hatékonyan alkalmazhatók, a technológiai export révén a tágabb régió felzárkózását is szolgálják a hasonló igényekkel rendelkező DRS államokban. Az intelligens rendszerek elterjesztésének ösztönzése előmozdítja a DRS energia prioritási területének okos hálózatok régiós fejlesztésére vonatkozó célkitűzésének megvalósítását.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Hulladékgazdálkodással kapcsolatos fejlesztések, valamint múltbeli károsodások, szennyezettségek felszámolása

A hulladékgazdálkodással kapcsolatos fejlesztések a hulladék keretirányelvben, valamint a keretirányelvet kiegészítő más irányelvekben és a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényben megfogalmazott célok (többek között a hasznosítási arányok növelése, rendezett közszolgáltatás biztosítása, és egyéb követelményeknek való megfelelés) elérésére irányulnak.

Az új hulladéktörvény alapjaiban változtatta meg a hulladékgazdálkodás teljes rendszerét. Lehetőség nyílik arra, hogy csökkenjen a hulladéklerakókra vitt hulladék mennyisége, a hulladék-képződés megelőzésében és a hulladék hasznosításában rejlő lehetőségeket a jövőben hazánk nagyobb mértékben tudja kiaknázni.

A jogalkotás során felszínre került hiányosságok pótlása, melyek a 2007-2013-as támogatási időszakban nem teljesültek, szükségesek a hatékony működéshez. Az előző támogatási időszakban kiépült infrastruktúra megfelelő alapokat nyújt a hulladékhierarchiához illeszkedő rendszerhez.

Az országos illetve a fővárosi települési szilárd hulladék összetétele az elmúlt években nem változott jelentősen. A települési szilárd hulladék esetén a papír, a műanyag-, az üveg- és a fémhulladékok újrahasznosíthatók, ezek együttvéve mintegy 33.9 %-ot, tehát mintegy 1.5 millió tonna hulladékot tesznek ki, azonban ezen hulladékáramok elkülönített gyűjtése a lakosság körében nagyon alacsony mértékű. Jelenleg a rendszeres szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya a teljes lakásállományból mintegy 30%. A 2020-as újrahasználatra vonatkozó cél teljesítéséhez szükséges szelektív gyűjtési rendszereknek 2015-re ki kell épülniük, amihez a szelektív gyűjtés infrastruktúrájának biztosítása szükséges.

A jelenlegi megközelítőleg 200.000 tonna/év biohulladék elkülönített gyűjtése nem lesz elegendő a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK irányelv biológiailag lebomló hulladékra vonatkozó lerakás csökkentése célkitűzésének teljesítéséhez. Ezek alapján 2020-ig a jelenlegi közel 200 ezer tonna/év biológiai hulladékkezelő kapacitást 220 ezer tonnával növelni kell. A fejlesztések jelentős részének 2016-ig el kell készülnie, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény előírásainak megfelelve, biztosítva, hogy 2016-ban csak 820 ezer tonna legyen a lerakott szerves hulladék mennyisége.

A fenti célok eléréséhez az operatív program a következő fejlesztések révén járul hozzá: komplex és költséghatékony települési hulladék kezelés fejlesztése a jelenleg hiányzó hulladék-begyűjtési és hulladékkezelési kapacitások létesítése révén; a szelektív gyűjtését lehetővé tevő rendszerek és az előkezelés fejlesztése, a biológiailag lebomló hulladékok komposztálását és biogáz előállítására történő felhasználását célzó fejlesztések.Az elmúlt

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

évtizedekben nem körültekintően végzett gazdasági (ipari, mezőgazdasági) és egyéb (katonai, lakossági) tevékenységek a földtani közegben (talajban) és a felszín alatti vizekben szennyezéseket okoztak, veszélyeztetve az ökoszisztémát és a felszín alatti ivóvízkészletek biztonságos igénybevételét. A felszín alatti vizeket veszélyeztető szennyező-források, a szennyezett területek országos számbavétele érdekében a kormány 2205/1996. (VII.24.) határozatával elindította az Országos Környezeti Kármentesítési Programot (OKKP). Az OKKP felelősségi körtől függetlenül, az ország egész területére kiterjedően fogja össze a környezeti kármentesítéssel kapcsolatos (beleértve mind az állami, mind a nem állami felelősségi körbe tartozó) feladatokat. Az OKKP keretébe tartozó szennyezett területek, valószínűsíthető szennyezettséget okozó potenciális szennyező-források száma mintegy 30-40 000. Tekintettel a szennyezett területek nagy számára, a szennyezések sokrétűségére és az idő- és költségigényes kármentesítési technológiákra becslések szerint optimális esetben az eddig ismert szennyezések felszámolása kb. 30-40 év alatt valósulhat meg.

Szennyvíz-elvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése

A csatornázottság aránya jelenleg országosan 72,8% (7,25 millió fő), a szennyvízelvezető hálózat hossza országosan 43,7 ezer km. A teljes körűnek tekinthető közüzemi ivóvízellátottsághoz képest a közműolló jelenleg mintegy 25,2%. Az összegyűjtött szennyvíznek 97,7%-a biológiai tisztítás után kerül vissza a környezetbe. A 91/271/EGK irányelvnek megfelelő gyűjtőhálózat, szennyvízkezelés kiépítése a végső 2015. december 31-i teljesítési határidő időarányos teljesítéséhez országos szinten nem megfelelő.

A 91/271/EGK irányelv derogációs követelményeinek teljesítése és a vizek jó állapotának elérése érdekében az EU-ban, (VKI 1. cikk (a)-(d); 4. cikk (1) a)), valamint a VGT-ben (8.2. „tápanyag és szerves anyag terhelések csökkentését célzó intézkedések") előírt intézkedések teljesítése céljából a 2007-2013 közötti időszakban számos projekt indult a szennyvíz-elvezetés és –tisztítás, valamint szennyvízkezelés fejlesztése céljából. A 2000 lakosegyenérték (LE) feletti szennyvízelvezetési agglomerációkban a szennyvízelvezetési és –tisztítási beruházások egy része már folyamatban van, vagy az előkészítési szakaszuk a 2007-13-as időszakban megkezdődött.

Jelen időszak szennyvíz-elevezetési és –tisztítási fejlesztéseinek megvalósulását követően az országban mintegy 940 db szennyvíztisztító telep fog üzemelni. A telepek közel 2.000.000 t/ év iszapanyagot fognak termelni, amelyek kezelésére és hasznosítására vonatkozóan országos szennyvíziszap stratégia készítése van folyamatban. A fentiek alapján a VGT intézkedési program 8.2.1 „*Településekről összegyűjtött kommunális szennyvizek elvezetése*" fejezetben megfogalmazott vízminőség-javító intézkedések teljesítése a derogációs határidőkre figyelemmel, ütemezetten halad.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Folyamatban lévő KEOP szennyvíz projektek (2013. szeptember)[1]		
Szektor	Projekt Státusz	Projekt száma (db)
Szennyvíz	Előkészítés alatt lévő projektek	74
	Megvalósítás alatt lévő projektek	224
	ebből lezárt projektek	*8*
	Fentieken kívül támogatói döntéssel rendelkező, szerződés előtt álló projektek	8
	Értékelés alatt lévő projektek	48

[1] *Forrás: NFÜ, EMIR*

A projektek megvalósítására rendelkezésre álló keret (2013. szeptember)[2]		
Szektor	Státusz	Keret összege (Mrd Ft)
Szennyvíz	Rendelkezésre álló keret (Mrd Ft)	467,55
	Lekötés	450,22

[2] *Forrás: NFÜ, EMIR*

Magyarország területén a szennyvíz-elvezetési és –tisztítási beruházások a víziközmű fejlesztések között a 2014-2020 időszakban – hasonlóan a 2007-13-as időszakhoz – a leghangsúlyosabb szerepet töltik be. A következő időszakban elérni kívánt cél – a szennyvizes derogációs kötelezettségek maradéktalan teljesítésén túl – az EU VKI fenntartható vízhasználatra és szennyezőanyag-kibocsátás csökkentésére vonatkozó kritériumoknak való megfelelés további biztosítása, erősítése. A vízi közmű szolgáltatások esetében a regionalitás előtérbe helyezése a cél az integráció, és ezáltal egy költséghatékony és a fenntartható vízi közmű szektor megvalósítása érdekében. A 2014-2020 közötti időszakban a környezeti infrastruktúrák további fejlesztése szükséges a vízi közmű szektorban annak érdekében, hogy a vizek ökológiai állapotát nem veszélyeztető szennyvízkezelési megoldások minél szélesebb társadalmi körre legyenek kiterjeszthetők Magyarországon. Mindezek elérése érdekében legfőbb célkitűzésünk a 2000 LE feletti településeknél a szennyvízből eredő kibocsátások további mérséklése, továbbá a közműolló racionális keretek közötti csökkentése. A szennyvíz szektorban tervezett hatékonyabb víziközmű rendszerek kialakítása megelőzi a vizek állapotának romlását. Így a vizek ökológiai állapotjavítási programjának folytatása az EU VKI és a VGT alapelveinek szem előtt tartásával biztosítható.

A szennyvíziszap stratégia alapján kijelölhetőek és végrehajthatóak a szennyvíziszap-kezelés és hasznosítás optimalizálására vonatkozó beruházások. A szennyvíziszap elhelyezésének és felhasználásának jellemző módjai: elhelyezés kommunális hulladéklerakón, elhelyezés mezőgazdaságban, komposztálás, majd mezőgazdasági hasznosítás, égetés, energetikai hasznosítás, biogáz előállítás. A szennyvíziszap energetikai célú hasznosítása jelenleg nem éri el az 50%-ot.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

A fenti kihívások miatt a KEHOP a környezetterhelés csökkentéséhez és megelőzéséhez a 2000 LE feletti agglomerációkban megvalósuló, a 91/271/EGK irányelvvel összehangolt szennyvíz-elvezetési és tisztítási fejlesztések, a szennyvíziszap-kezelés és –hasznosítás optimalizálása, és a hatékonyabb víziközmű rendszerek kialakítása révén járul hozzá.

A tervezett környezetterhelést csökkentő intézkedések a releváns esetekben Duna Régió Stratégia keretében is koordinált végrehajtása hatékonyan járul hozzá az EU VKI és VGT által kitűzött célokhoz. A hatékonyabb víziközmű rendszerek kialakításán keresztül fő célként megjelölt szennyvíz-elvezetési és –kezelési, továbbá szennyvíziszap kezelési és hasznosítási program segíti a DRS 4. prioritás terület 4. és 5. akcióinak, valamint a befogadók jellegzetességeihez kötődő költséghatékony fejlesztések megvalósítását.

Települési vízellátás fejlesztése

Az ország minden települése rendelkezik közüzemi ivóvízellátással, a kiépített ivóvízhálózat hossza jelenleg országosan 59 ezer km (bekötővezetékek nélkül), az ivóvízellátottság mintegy 98%-os. A közüzemi vízművek által szolgáltatott ivóvíz minősége az ellátott lakosság mintegy 77%-a esetében megfelelő minőségű az öt kiemelt paraméter (bór, fluorid, nitrit, arzén, ammónium-ion) tekintetében.

Az öt kiemelt paraméterrel kapcsolatos ivóvízminőség-javító beruházások egy része a 2007-2013 közötti időszakban már lezajlott, illetve egy része még folyamatban van. 2013-ban várhatóan 35 településen zárulnak le az ivóvízminőség-javító projektek.

Folyamatban lévő KEOP ivóvíz- és szennyvíz projektek (2013. szeptember)[(1)]		
Szektor	Projekt Státusz	Projekt száma (db)
Ivóvíz	Előkészítés alatt lévő projektek	94
	Megvalósítás alatt lévő projektek	122
	ebből lezárt projektek	*7*
	Fentieken kívül támogatói döntéssel rendelkező, szerződés előtt álló projektek	16
	Értékelés alatt lévő projektek	96

[(1)]Forrás: NFÜ, EMIR

A projektek megvalósítására rendelkezésre álló keret (2013. szeptember)[(2)]		
Szektor	Státusz	Keret összege (Mrd Ft)
Ivóvíz	Rendelkezésre álló keret	138,18
	Lekötés	119,24

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

[2] *Forrás: NFÜ, EMIR*

Az Ivóvízminőség-javító Program eddigi eredményei[3]			
Időszak	Program	Programmal érintett települések száma (db)	Érintett lakosság száma (ezer fő)
2004-2006	KIOP	29	57
2007-2013	KEOP	887 (365)[4]	2 562 (871)[4]

[3] *Forrás: Belügyminisztérium Önkormányzati Koordinációs Iroda*

[4] *Zárójelben az Ivóvízminőség-javító Programon belül a bór, fluorid, illetve arzén derogációval érintett települések száma, illetve érintett lakosság száma*

Az eddigi és a jövőbeli fejlesztéseket indokolja, hogy Magyarország egyes területein a szolgáltatott víz minősége nem minden paraméter tekintetében felel meg a jogszabályban rögzített határértékeknek. Eredetileg több, mint 2 millió főt érintő – részben már megoldott – probléma, hogy az ivóvíz minősége az öt kiemelt paraméter, továbbá a vas és mangán vonatkozásában legalább az egyik kiemelt paramétert tekintve nem felel meg az uniós és a hazai előírások követelményeinek. Az ivóvíz-minőségi problémák elsősorban az Alföld és a Dunántúl déli részén jelentkező geológiai okokra (pl. arzén, mangán), másrészt a rendszerminőségre (pl. ólom - az 1970-es évekig nagy mennyiségben ólom anyagú csöveket alkalmaztak a csatlakozó és házi ivóvízhálózatoknál és a felhasználói bekötéseknél egyaránt, amelyek napjainkban is jelentős ivóvíz-minőségi problémát okoznak) vezethetők vissza.

A probléma kezelése érdekében a derogációs határidőre figyelemmel további felmérések szükségesek az ólomcsövek előfordulásáról. A felmérés, valamint az ennek kapcsán elvégzett vízminőségi mérések alapján a beavatkozást igénylő helyszínek kijelölhetőek. A határértéket meghaladó ólomkoncentrációval érintett helyszínek ismeretében tervezhető és indítható a minőségjavító beruházás.

Az ivóvíz-minőségi követelmények, valamint a Blueprintben megfogalmazott víztakarékossági követelmények teljesítése érdekében a víziközmű rendszerek hatékonyságának növelésére van szükség az ivóvíz-szolgáltatási szektorban 2014-2020 között.

A fentieknek megfelelően a KEHOP az ivóvízminőség-javításához a következő beavatkozások révén járul hozzá: a határértékeknek való megfelelési program lezárása az öt kiemelt paraméter tekintetében, az ivóvízhálózat okozta ólomterhelés megszüntetése, valamint – ahol az még nem valósult meg – a vas, mangán probléma felszámolásának folytatása.

A megvalósítani tervezett ivóvízminőség-javító intézkedések az EU VKI által kitűzött célokhoz igazodóan elősegítik a Duna Régió Stratégia megvalósulását is. A hatékonyabb, víztakarékosabb víziközmű rendszerek kialakításán keresztül hozzájárul az EU DRS 4. prioritási terület 11 akció vízkivétel korlátozásaira irányuló intézkedéseihez. Az az Ivóvízminőség-javító Program megvalósítása hozzájárul az EU DRS 4. prioritás terület 13.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

akció 2. és 3. mérföldkövének végrehajtásához, az ivóvízbázis-védelmi program megvalósításához, továbbá a határokkal osztott vízbázisok és/vagy a határon átnyúló ivóvízellátás esetén közös programok megalapozásához és végrehajtásához, a víziközmű-szolgáltatás biztonságos és optimális megoldásához.

Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések

Az Európa 2020 Stratégia „Erőforrás-hatékony Európa" zászlóshajó kezdeményezése keretében kidolgozott EU Biológiai Sokféleség Stratégia elfogadásával a tagállamok többek között azt vállalták, hogy (1 cél.) 2020-ig megállítják a biológiai sokféleség csökkenését és az ökoszisztéma-szolgáltatások romlását, illetve a leromlott ökoszisztémák állapotát a lehető legnagyobb mértékbe, helyreállítják. Ennek érdekében 2020-ig 50%, ill. 100%-os javulást kell elérni a közösségi jelentőségű fajok és élőhely-típusok természetvédelmi helyzete tekintetében, és zöld infrastruktúra fejlesztése révén helyre kell állítani a leromlott ökoszisztémák 15%-át.

Bár a Magyarország teljes területét lefedő Pannon régió az EU szárazföldi területének mindössze 3%-a, a közösségi jelentőségű madárfajok 36%-ának, ill. az egyéb állat- és növényfajok 17%-ának ad otthont. Ugyanakkor a Pannon biogeográfiai régióban a legmagasabb (87%) a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhelytípusok aránya[2][1] (az EU-szintű arány 65%), és a nálunk előforduló közösségi jelentőségű fajok több mint fele (57%) szintén kedvezőtlen természetvédelmi helyzetű.

A biológiai sokféleség stratégiában meghatározott célkitűzések, illetve az uniós természetvédelmi irányelvekben rögzített tagállami feladatok teljesítése érdekében Magyarországnak a 2014-2020 időszakban is jelentős erőfeszítéseket kell tennie, többek között további élőhely-fejlesztési és fajmegőrzési beruházások megvalósításával, illetve a természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javításával. Az ökoszisztéma-szolgáltatások hosszú távú megőrzése és a fajok szabad mozgásához szükséges feltételek megteremtése érdekében a védett természeti területek és Natura 2000 területek közötti ökológiai kapcsolatokat erősíteni szükséges, illetve amennyire lehet, csökkenteni kell a tájat behálózó vonalas létesítmények élőhely-feldaraboló hatásait. A hazai zöld infrastruktúra sajátos megközelítést igénylő elemei az ex lege védett kunhalmok és földvárak, valamint a védett földtudományi értékek és területek, amelyek számos képviselője degradált állapotú, aktuálisan veszélyeztetett. Az e körbe tartozó védett természeti értékek és területek zöme kulturális örökségvédelmi szempontból is jelentőséggel bír, így a tájban betöltött funkcióik erősítését és az értékmegőrzést szolgáló rekonstrukciójuk integrált megközelítést igényel.

[1] EU 2010 biodiversity baseline, EEA Report No 12/2010

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

Tagállamként Magyarország 46 közösségi jelentőségű élőhely-típus, 207 madárfaj és 208 növény- és egyéb állattaxon természetvédelmi helyzetét követi nyomon. E fajok és élőhely-típusok közül 18%, illetve 2% természetvédelmi helyzete ismeretlen, illetve a legtöbb élőhelyre és fajra vonatkozóan nem rendelkezünk országosan reprezentatív alapadatokkal. Jelentéstételi kötelezettségeink megfelelő teljesítése a vizsgált fajok és élőhelyek körének, valamint a mintavételi helyek számának jelentős növelését igényli, amelyhez a természetvédelmi monitorozás infrastrukturális hátterének fejlesztése szükséges.

A Natura 2000 hálózattal kapcsolatos tájékozottság színvonala Magyarországon különösen alacsony (a megkérdezettek 67% soha nem hallott a Natura 2000 hálózatról, és mindössze 9% tudja, hogy a fogalom mit takar[3]). A közösségi jelentőségű természeti értékek hatékony megőrzése, illetve a Natura 2000 hálózat ismertségének és elfogadottságának javítása érdekében a bemutatást, tájékoztatást és szemléletformálást szolgáló összehangolt, a lakosság széles körét érintő, rendszerszemléletű fejlesztésekre van szükség.

Fenntartható, erőforrás-hatékony életmód és fogyasztás, szemléletformálás

Az Európai Unió elfogadás előtt álló 7. Környezetvédelmi Akcióprogramja, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia, a 3. Nemzeti Környezetvédelmi Program, a Nemzeti Fejlesztés 2030 (OFTK) dokumentuma, valamint a Bizottság Szolgálatainak álláspontja Magyarország 2014–2020-as időszakra vonatkozó partnerségi megállapodása és programjai előrehaladásáról szóló dokumentum (Position Paper) egyaránt kiemeli a természeti erőforrások megőrzését, a fogyasztás fenntarthatóbbá tételét, valamint a szemléletformálás fontosságát. A hazai és uniós környezetügyi célok csak a társadalom széles és aktív részvételével, az erőforrások megőrzéséhez, a környezetterhelés megelőzéséhez szükséges eszközrendszer sokfélesége révén valósíthatóak meg, amelyhez kapcsolódóan elengedhetetlen a szemléletformálás támogatása is. A 2014-20-as időszakban elsősorban az egyes prioritási tengelyekhez kapcsolódva, a fejlesztésekben a környezeti szempontok tudatosítását szolgáló, valamint preventív jellegű tematikus kampányokra és tevékenységekre helyezzük a hangsúlyt.

[3] Eurobarometer 2010

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

A KEHOP kapcsolata más operatív programokkal

Lehatárolási irányok	KEHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	VP	IKOP	Megjegyzés
Természet-védelem, Natura 2000	Állami szereplők (természet-védelmi kezelő) által végre-hajtott, nagyobb léptékű, egyszeri infrastrukturális fejlesztések, amelyek célja a jó természetvédelmi helyzet eléréséhez/fenntartásához szükséges feltételek megte-remtése					Halászati hasznosí-tók (KKV-k), ter-mészetvédelmi cé-lokhoz illeszkedő gazdálkodásának támogatása, védett és Natura 2000 te-rületeken üzemelő halgazdasági hasz-nosítású természet-védelmi fejlesztései (pl. vizes élőhelyek rekonstrukciója)	Magánszereplők (gazdálkodók) természetvédelmi célokhoz illeszke-dő gazdálkodásá-nak támogatása, ezekhez kapcso-lódó kisebb lépté-kű beruházások, amelyek első sor-ban a természet-védelmi helyzet hosszú távú fenn-tartásához járul-nak hozzá	
Energia-hatékonyság növelése	A lakosság, a központi költ-ségvetési szervek, valamint a non-profit szektor épület-energetikai fejlesztései; távhőrendszerek komplex fejlesztése; közvilágítás kor-szerűsítése; intelligens ener-giamenedzsment rendszerek	Az eredetileg nem pusztán energetikai céllal kezdemé-nyezett építési beruházások kötelező elemeként ener-giahatékonysági fejleszté-sek kivitelezése, kizárólag az EFOP-ból támogatható intézményi fejlesztések esetében	Önkormány-zatok fejlesz-tései	Önkormány-zatok fejlesz-tései	A gazdasági társaságok energiahaté-konysági beru-házásai (kivéve távhő), illetve az energetikai K+F+I fejlesz-tések			
Megújuló energia-források	A mezőgazdasági üzemen kívüli, megújuló energetikai projektek; hálózatra termelő,		Önkormány-zatok fejlesztései	Önkormány-zatok fejlesztései	A gazdasági társaságok jellemzően	A mezőgazdasági üzemen belüli, meg-újuló energetikai		

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Lehatárolási irányok	KEHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	VP	IKOP	Megjegyzés
alkalmazása	közcélú zöldáram termelés; 2. és 3. generációs bioüzemanyagok piacra lépésének elősegítése, demonstrációs projektek; távhőrendszerek megújuló alapra helyezése				saját energiaigényük kielégítésére szolgáló megújuló energia beruházásai; az energetikai K+F+I fejlesztések	projektek		
Szemléletformálás	Kapcsolódó jelleggel minden prioritásban megjelenik tematikusan a szemléletformálás	A köznevelés intézményrendszerével együttműködve megvalósuló nem formális és informális tanulási alkalmak támogatása szerepel, beleértve az egészségnevelési és környezeti nevelési programsorozatok, erdei iskolák, tematikus táborok, valamint ismeretterjesztő programokat						

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

1.táblázat: A a tematikus célkitűzések és beruházási prioritások kiválasztását indokló összegző áttekintés

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása [legfeljebb 500 karakter szóközökkel, beruházási prioritásonként]
(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatás minden ágazatban	A megújuló energiaforrások előállításának és elosztásának támogatása	Magyarország jelentős energiaimportja miatt a megújuló energiaforrások alkalmazásának növelése az ellátásbiztonságra irányuló nemzeti és EU 2020 célkitűzések megvalósításának egyik legfontosabb tényezője, valamint a dekarbonizációs törekvések egyik sarokköve. Ennek szellemében az ország Nemzeti Reform Programjában (NRP) 2020-ig 14,65%-os megújuló részarány elérését tűzte ki célul, amelynek elérésének ösztönzésére a KEHOP vonatkozó intézkedései is kiemelt hangsúlyt fektetnek.
	Az infrastrukturális létesítményekben és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása	Az energiafüggőség csökkentésére és klímavédelemre irányuló célok elérését számottevően hátráltatja az alacsony energiahatékonyság, amely jelentős mértékben javítható a meglévő épületek és távhőrendszerek energiatakarékos felújítása révén. Ezért a KEHOP-on belül kiemelt szempontként jelenik meg az épület- és távhő szektorban rejlő energiatakarékossági potenciál széles körű kiaknázása, hozzájárulva egyúttal az NRP-ben 2020-ig deklarált 10%-os teljes energia-megtakarítás eléréshez is.
	Intelligens alacsony és közepes feszültségű elosztórendszerek fejlesztése	A fenntartható energiafogyasztás alapja, hogy a szükséges energia előállítása és szállítása a leghatékonyabb módon valósuljon meg. Ehhez a jövőben elengedhetetlen az intelligens hálózatok és mérők, illetve a fogyasztó-oldali válaszintézkedések elterjedésének ösztönzése, alkalmazásának támogatása, mely intézkedések az OP vonatkozó prioritástengelyeiben is megjelennek.

TERVEZET

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása [legfeljebb 500 karakter szóközökkel, beruházási prioritásonként]
(5) Az éghajlatváltozás-hoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása (KA)	Magyarország a klímaváltozás szempontjából fokozottan sérülékeny. Előrejelzések szerint a szárazodási tendenciáknak kitett térségek aránya növekedni fog. A heves lefutású árhullámok mérete és gyakorisága növekszik. A hazánkban előforduló jelentősebb árhullámok tartóssága más európai folyókra nem jellemző. Az ország területének 23%-a árvizek, közel 50%-a pedig ár- és belvizek által veszélyeztetett terület. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beavatkozások közvetlenül a lakosság életfeltételeit, közvetve a gazdaság ellenálló képességét javítják.
	Bizonyos kockázatokkal, katasztrófaelhárítással és katasztrófavédelmi rendszerekkel foglalkozó beruházások támogatása (KA)	Tekintettel arra, hogy Magyarország fokozottan ki van téve az éghajlatváltozással járó természeti katasztrófáknak, megoldásokat követel a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség fokozása, a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése, a katasztrófakezelési rendszerek fejlesztése, amelyeket az OP kapcsolódó intézkedései szolgálnak.
(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	A hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségeletének kielégítése az uniós környezetvédlemi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében	Az új hulladéktörvény alapjaiban változtatta meg a hulladékgazdálkodás rendszerét Magyarországon. A vonatkozó EU keretirányelv átültetésén túlmenően a törvény megalkotásának célja a fenntartható erőforrás-felhasználás ösztönzése és a szennyező fizet elv érvényesítése. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos fejlesztési elképzelések (hasznosítási arányok növelése, rendezett közszolgáltatás biztosítása, és egyéb követelményeknek való megfelelés) ebben az irányban hozhatnak pozitív elmozdulást.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása [legfeljebb 500 karakter szóközökkel, beruházási prioritásonként]
	A vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségeletének kielégítése az uniós környezetvédlemi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében	A teljes körűnek tekinthető közüzemi ivóvíz-ellátottsághoz képest a közműolló jelenleg Magyarországon 25,2%. A 91/271/EGK irányelvnek megfelelő gyűjtőhálózat, szennyvízkezelés kiépítése a végső 2015. december 31-i teljesítési határidő időarányos teljesítéséhez országos szinten nem megfelelő. Eredetileg több, mint 2 millió főt érintő – részben már megoldott – probléma, hogy az ivóvíz minősége az öt kiemelt paraméter, továbbá a vas és mangán vonatkozásában legalább az egyik kiemelt paramétert tekintve nem felel meg az uniós és a hazai előírások követelményeinek. Az OP vízgazdálkodással összefüggő intézkedései ezért elsősorban a vízi közművek, azon belül a szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvíziszap-felhasználás, valamint az ivővízminőségjavítás fejlesztésére irányulnak.
	A városi környezet javítása, a szennyezett talajú területek helyreállítása és a levegőszennyezés csökkentése	Az elmúlt évtizedekben nem körültekintően végzett gazdasági (ipari, mezőgazdasági) és egyéb (katonai, lakossági) tevékenységek a földtani közegben (talajban) és a felszín alatti vizekben szennyezéseket okoztak, veszélyeztetve az ökoszisztémát és a felszín alatti ivóvízkészletek biztonságos igénybevételét. A szennyezettségek és károsodások felszámolása érdekében az OP hozzájárul az Országos Környezeti Kármentesítési Program 2014-20 közötti megvalósításához.
	A kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése, fejlesztése	A természeti örökség védelme érdekében kiemelten fontos a környezettudatos gondolkodás és viselkedés kialakítása, a fenntartható életmód és fogyasztás elterjesztése. Az OP kapcsolódó intézkedései az élőhelyek közvetlen rehabilitációjával, a környezettudatosság növelésével segíti elő a fenntarthatóság érvényesítését, a társadalom környezeti kultúrájának kialakítását, a természeti erőforrások takarékos és megőrzéssel egybekötött használatát.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indoklása [legfeljebb 500 karakter szóközökkel, beruházási prioritásonként]
	A biológiai sokféleség védelme és helyreállítása, talajvédelem és -helyreállítás és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000-t és a zöld infrastruktúrákat is	A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetű, közösségi jelentőségű természeti értékek aránya Magyarországon magas. Noha a védett természeti, és Natura 2000 területeket, ill. a Nemzeti Ökológiai Hálózatot is magába foglaló zöld infrastruktúra kiterjedt (meghaladja az ország 36,6%-át), az ökoszisztémák jelentős része romló, vagy leromlott állapotú. Az OP élőhelyvédelmet és -helyreállítást célzó intézkedései ezért a biológiai sokféleség megőrzését, az ökoszisztéma-szolgáltatások fejlesztését célozzák.

1.2. * A pénzügyi források felosztásának indoklása

A KEHOP pénzügyi kerete a teljes Magyarországra jutó uniós támogatás 14,77 %-a, folyó tervezési árfolyamon mindösszesen 1123,8 milliárd forint.

A KEHOP tervezése során kiválasztott tematikus célokat és beruházási prioritásokat a legtöbb esetben mind a Kohéziós Alap (KA), mind pedig az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) is finanszírozhatná. Ez alól csak a 4. Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések prioritás jelent kivételt.

A KEHOP pénzügyi forrásának prioritások közötti elosztása során az alábbi szakmai, stratégiai szempontok és tematikus koncentrációs elvárások érvényesültek:

- 91/271/EGK Szennyvíz irányelvben, az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83 EK irányelvben, a 2008/98 Hulladék Keretirányelvben, a 2009/28/EK (RED) irányelvben, valamint a 2012/27/EU „új energiahatékonysági” irányelvben foglalt határidős kötelezettségek végrehajtása;
- A Partnerségi Megállapodás által lefedett fejlesztési célú kiadásoknak legalább 20%-klímaváltozással kapcsolatos célokra kell fordítani.
- A tematikus koncentráció alapján a kevésbé fejlett régiókban az ERFA minimum 50%-át, a fejlett régiókban legalább 80%-át kizárólag a KKV, K+F, IKT vagy alacsony CO_2-kibocsátású gazdaság tematikus célokra lehet fordítani, azzal a kiegészítéssel, hogy az alacsony CO_2 kibocsátású gazdaság célra költött **KA források** egy része **beszámítható** a tematikus célra vonatkozó 20, illetve 10%-os ERFA minimális részarányok elérésébe, de **ez esetben a kevésbé fejlett régiókra vonatkozó követelményt 12%-ra kell emelni**;
- Hazai fejlesztési igények és kormányzati célkitűzések összehangolása és megvalósítása, az Európa 2020 Stratégiával összhangban;

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

- A 2007-13-as időszakban támogatást nyert, szakaszolandó projektek befejezéséhez szükséges intézkedések és források rendelkezésre álljanak. Ezen forrásigény a 2007-13-as programidőszak végrehajtása során fluktuál, a végrehajtás alatt álló és a támogatásra váró projektek függvényében;
- A fentebb felsoroltak mellett jelentős mértékben támaszkodni kell a 2007-2013-as időszak tervezési és végrehajtási tapasztalataira.

A fentiek figyelembevételével a KEHOP prioritásainak esetében az alábbi **forrásmegosztást** javasoljuk:

Prioritástengely	Finanszírozó Alap	Forrásmegosztás (%)
1. Klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás	KA	27,57
2. Települési vízellátás, szennyvízelvezetés- és tisztítás, Szennyvízkezelés fejlesztése	KA	28,37
3. Hulladékgazdálkodással, és kármentesítéssel kapcsolatos tevékenységek	KA	6,11
4. Természetvédelmi– és élővilágvédelmi fejlesztések	ERFA	2,79
5. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	KA	26,78
6. Energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök	ERFA	5,88
7. TA	KA	2,50

A KEHOP a 15%-os pénzügyi rugalmasságot a 4. és a 6. prioritásban kívánja alkalmazni, a 3%-os átjárhatósággal a korlátozott ERFA forrásai miatt nem kalkulál. A KEHOP 5. és 6. prioritásának célkitűzéséhez és a 4. tematikus célra vonatkozó tematikus részarányok eléréséhez járulnak hozzá a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program kapcsolódó prioritásai (TOP 3. és GINOP 1.).

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2. táblázat: A program beruházási stratégiájának áttekintése *(A táblázatot az SFC rendszer fogja automatikusan előállítani az operatív program megfelelő fejezeteiben biztosított adatok alapján.)*

Prioritástengely	**Tematikus célkitűzés**	**Beruházási prioritás**	**A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok**	**A specifikus célkitűzéseknek megfelelő program specifikus eredményindikátorok**	**Alap (pénzügyi alap meghatározása: ERFA, ESZA, KA)**	**Uniós támogatás – EUR**	**Az operatív program teljes költségének arányában (%) (alaponkénti bontásban)**
automatikusan kerül majd feltöltésre az SFC rendszerben	*automatikusan kerül majd feltöltésre az SFC rendszerben*	*automatikusan kerül majd feltöltésre az SFC rendszerben*	*automatikusan kerül majd feltöltésre az SFC rendszerben*	*automatikusan kerül majd feltöltésre az SFC rendszerben*	*automatikusan kerül majd feltöltésre az SFC rendszerben*	*automatikusan kerül majd feltöltésre az SFC rendszerben*	*automatikusan kerül majd feltöltésre az SFC rendszerben*

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2. PRIORITÁSI TENGELYEK LEÍRÁSA

2.1. PRIORITÁSI TENGELY 1: A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAIHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁS

2.1.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés)

A prioritási tengely kizárólag „az éghajlatváltozás-hoz való alkalmazkodás, a kockázatmeg-előzés és –kezelés előmozdítása" megnevezésű tematikus célkitűzés megvalósítását szolgálja, forrása kizárólag a Kohéziós Alap. A prioritási tengely ugyanakkor két régiókategóriát fed le, a fejletlen régiók mellett a Közép-Magyarországi Régióban is tervez fejlesztéseket elsősorban a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megalapozása területén, valamint a katasztrófavédelmi szempontú kockázatbecslés, a polgári védelem, az iparbiztonság és a tűzvédelem fejlesztése érdekében.

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1 (prioritási tengely 1): KA rendelet-tervezet 3. cikk b) i.:* Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása**

2.1.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

1. Specifikus célkitűzés: Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megalapozása, természeti katasztrófák megelőzése. Célunk a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megalapozásához nélkülözhetetlen tudásbázis megteremtése, természeti katasztrófákra vonatkozó kockázatbecslési gyakorlat elterjesztése, a lakosság, valamint a helyi, térségi intézmények klímaadaptációs célú tevékenységének ösztönzése.

2. Specifikus célkitűzés: Felszíni vízkészletek megőrzése, fenntartható térségi vízszétosztás fejlesztése. Célunk a társadalmi igények kielégítése, valamint a víz, mint környezeti érték megőrzése közötti egyensúly megteremtése, a vízkészletek hasznosíthatóságának növelése, vízhiányos időszakban a vizek visszatartása.

3. Specifikus célkitűzés: Árvizek kártételei elleni védekezés fejlesztése. Célunk Magyarország árvíz-veszélyeztetettségének csökkentése mind a síkvidéki folyók mentén, mind – a klímaváltozás hatásaként gyakoribbá váló – dombvidéki, ún. villámárvizekkel szemben.

A megvalósuló fejlesztések eredményeképpen megfelelő térbeli felbontású klimatológiai, valamint a klímaváltozás társadalmi, gazdasági és természeti hatásait feltáró adatbázis áll majd rendelkezésre, amelyek alapján egyrészt az egyes ágazatoknak lehetősé-

TERVEZET

gük nyílik a klímaszempontok integrálására saját szakterületükön, másrészt kellő mennyiségű és minőségű információ áll majd rendelkezésre ahhoz, hogy lehetővé váljon a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló feladatok megtervezése a lehető legalacsonyabb területi szintre vonatkozóan. Tekintettel arra, hogy a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban kulcsszerep jut a térségi, helyi intézményeknek, valamint a lakosságnak, a támogatások a települési klímastratégiák – helyi érdekeltek partnerségében megvalósuló – kialakítására, valamint az azok megvalósítását szolgáló, klímaadaptációt előtérbe helyező szemléletformálási akciók megvalósítására irányulnak. A katasztrófavédelmi döntéstámogatást támogató egységes, horizontális integrált kockázatértékelési módszertan és informatikai háttér felállítása által javul a katasztrófavédelmi intézményrendszer hatékonysága.

A térségi vízszétosztást szolgáló fejlesztések eredményeképpen egyrészt nő a belvízi veszélyeztetettséggel szemben – az előírásoknak megfelelően – védett lakosság száma, az előírásoknak megfelelően védett területek kiterjedése. A vízhiányos időszakokban nő a rendelkezésre álló, felhasználható vízkészlet, ami hozzájárul a mezőgazdasági termelés hatékonyságának növeléséhez is, végső soron a vidéki térségek népességmegtartó erejének fokozásához.

Az árvizek kártételei elleni védelmet szolgáló fejlesztések eredményeképpen a síkvidéki folyók mentén az árvízvédelmi művek mértékadó árvízszintre történő kiépítése, a Tisza és kisebb vízfolyások esetében tározók létesítése, valamint a levezető sáv akadálymentesítése révén cél a kialakuló árvízszintek további növekedésének megelőzése, a tározók építésével azok csökkentése. Mindezek következtében az árvizek ellen kielégítően védett területek nagysága az érintett területekhez viszonyítva nő. A globális éghajlatváltozás valószínűsíthető hatásaként, a szélsőséges időjárási helyzetek gyakoriságának növekedésével párhuzamosan várhatóan jelentősen megnő a hegy- és dombvidéki villámárvizek gyakorisága. Ezek kártételei elleni védelmet szolgálják azok a programok, amelyek célja új tározók megépítése és meglévő tározók rekonstrukciója, csökkentve ezáltal az árvízcsúcsokat és kedvezően befolyásolva a települések belvíz és csapadékvíz elvezetését.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

3. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régió-kategó-ria (ahol releváns)	Bázis-érték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S1	A komplex kockázatértékelési rendszerbe bekapcsolt települések száma	db	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	30	EMIR	évente
S2	A fejlesztések eredményeként visszatartható víz mennyisége	m^3	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente
S3	Árvízvédelmi intézkedések előnyeiből részesülő népesség	fő	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	Országos Vízügyi Főigazgatóság	félévente
S3	Belvízvédelmi intézkedések előnyeiből részesülő népesség	fő	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	Országos Vízügyi Főigazgatóság	félévente

2.1.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

A beruházási prioritáshoz kapcsolódóan a következő műveletek támogatását tervezzük:

1. Klimatológiai előrejelzés és klímaváltozás hatásaival kapcsolatos adatbázisok fejlesztése

A jövőbeni éghajlat előrejelzését a klimatológiai modellezés teszi lehetővé. A globális és regionális szintű modellek folyamatos fejlesztése megköveteli a hazai hosszú távú klíma-előrejelzést szolgáló kapacitás megerősítését, hiszen a modellek nem értelmezhetőek azok hazai adaptációja hiányában. A klímaparaméterek változásának ismerete önmagában azonban nem nyújt elegendő információt arról, hogy milyen hatásokat eredményez a klímaváltozás, milyen mértékben tekinthetők sérülékenynek azzal szemben Magyarország egyes térségei. Ennek meghatározását szolgálja a kialakítás alatt lévő Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer, amelyhez szorosan kapcsolódik a természeti erőforrások kataszterének összeállítása. Az árvízi kockázatok csökkentése érdekében szükséges intézkedések meghatározása érdekében – a korszerű technológiai lehetőségek kihasználásával – modellezéseket végzünk a vízkészletek számba vételének

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

céljából. Ezzel párhuzamosan Magyarország második, felülvizsgált vízgyűjtő-gazdálkodási tervének elkészítése érdekében meghatározásra kerül a „szürke", és adathiányos felszíni víztestek ökológiai állapota, illetve potenciálja, kémiai állapota, pontosabbá válik a felszíni és felszín alatti víztestek állapotértékelése, javul az értékelések megbízhatósága. A fejlesztések alapján kidolgozásra kerül Magyarország második Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve.

Főbb célcsoportok: a klímaváltozással szemben sérülékeny térségek lakossága, a kockázatveszélyes térségek lakossága, az érintett térségek gazdasági szervezetei, közintézményei
Specifikus célterületek: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: központi közigazgatási szervek

2. Hatékony alkalmazkodás társadalmi feltételeinek elősegítése

A klímaváltozás hatásai térségenként rendkívül változatosak, így az azokhoz való alkalmazkodási programok és intézkedések minél alacsonyabb területi szinten valósíthatók meg hatékonyan. A klímaváltozással kapcsolatos kihívások, lehetőségek, feladatok meghatározása – a helyi érdekeltek bevonásával zajló partnerségi folyamat keretében – kulcsfontosságú a hatékony adaptációhoz. Ennek elősegítése érdekében a támogatások részben térségi és települési klímastratégiák kialakítására irányulnak. A klímastratégiák sikeres megvalósításához elengedhetetlen a lakosság tájékoztatása és szerepvállalása, amelyet célzott, a klímaváltozás mérséklésére és ahhoz való alkalmazkodásra is kiterjedő szemléletformálási akciók támogatása révén kell elősegíteni.

Főbb célcsoportok: a klímaváltozással szemben sérülékeny térségek lakossága, az érintett térségek gazdasági szervezetei, közintézményei
Specifikus célterületek: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: önkormányzatok, központi közigazgatási szervezetek

3. Katasztrófavédelmi szempontú kockázatbecslés fejlesztése

Olyan proaktív és komplex kockázatértékelési rendszer/hálózat kialakítását tervezzük, amely lehetőséget biztosít a települések és a katasztrófavédelmi kirendeltségek számára, hogy hatékonyabban készülhessenek fel a potenciálisan bekövetkező természeti katasztrófákra. Ennek érdekében egységes, horizontális és integrált módszertan alapján működő informatikai hátteret állítunk fel, amely segítséget nyújt a katasztrófavédelmi döntéstámogatásban (a katasztrófa bekövetkezése előtt), a felkészülési tervek kidolgozásában, támpontot biztosít a területi tervezésben, optimalizálja az erőforrás-gazdálkodást és dinamikusan modellezi a körülményekben lezajló változásokat, továbbá segíti a katasztrófavédelmi alkalmazkodási mechanizmus kialakítását, amelyet más szakpolitikai döntések során is figyelembe vesznek és alkalmazzák azt.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

Főbb célcsoportok: a kockázatveszélyes térségek lakossága, az érintett térségek gazdasági szervezetei, közintézményei
Specifikus célterületek: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: katasztrófavédelmi igazgatási szervek

4. Térségi vízszétosztás fejlesztése

A felszíni vizek egyenlőtlen területi és időbeni eloszlása párosulva az igények ettől jelentősen eltérő megjelenésével hangsúlyozottan kiemeli a vízkészletekkel való tervszerű gazdálkodás fontosságát. A specifikus cél elérése érdekében olyan módon kívánjuk fejleszteni a térségi vízszétosztó rendszereket, hogy a fejlesztések során kiemelt hangsúlyt kapjon az ésszerű, költséghatékony vízvisszatartás és csapadékvíz-gazdálkodás feltételeinek megteremtése. A felszíni vizek tekintetében – az ökológiailag szükséges vízhozam mederben hagyása mellett – a fejlesztések arra irányulnak, hogy az ipar mellett a mezőgazdasági vízfelhasználás lehetősége is növekedjen.

Főbb célcsoportok: vízhiányos térségek lakossága, az érintett térség gazdasági szervezetei, közintézményei
Specifikus célterületek: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra
Kedvezményezettek típusai: vízügyi igazgatási szervek, vízgazdálkodási társulatok, önkormányzatok

5. Belvízrendszerek vízvisszatartáson alapuló korszerűsítése

A bekövetkezhető szélsőséges helyzetek mérséklését célozzák a fejlesztések a belvízelvezető rendszerek alkalmas műszaki állapotának megteremtésével. Ezt olyan megoldások támogatásán keresztül kell megvalósítani, amelyek növelik a vízkészletek hasznosítását, lehetővé teszik a vízhiányos időszakban a vizek visszatartását, - figyelembe véve a környezet és a természet igényeit, a terület - és a településfejlesztés elvárásait – csökkentik a veszélyeket, a bekövetkező károkat. A tározási lehetőségeket mind sík-, mind dombvidéken ki kell aknázni.

Főbb célcsoportok: belvízmentesített térségek lakossága, az érintett térség gazdasági szervezetei, közintézményei
Specifikus célterületek: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra
Kedvezményezettek típusai: vízügyi igazgatási szervek, vízgazdálkodási társulatok, önkormányzatok

6. Állami és önkormányzati árvízvédelmi művek fejlesztése

A folyók menti árvízi védekezéssel kapcsolatban az alábbi célterületeken tervezünk fejlesztéseket. A meglévő árvízvédelmi művek nem mindenhol felelnek meg az érvényes árvízvédelmi előírásoknak, ezért szükséges a védvonalakon a meghatározott biztonság-

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

gal, legalább az előírások mértékéig a rendszer egyenszilárdságának megteremtése, ennek keretében a védművek előírás szerinti kiépítése, a medrek vízáteresztő képességének rehabilitációja, rekonstrukciója. Az árvízi kockázatoknak kitett önkormányzatoknál, szükséges az ideiglenes védvonalak felváltása állandósított védelmi rendszerekkel, körtöltésekkel, árvízvédelmi falakkal. Az önkormányzatok árvízi biztonságának növelése az önkormányzat hatáskörében működtetett zápor-, és egyéb működésű tározók kialakításával, a lefolyások biztonságos, térbeli elosztása érdekében. Kiemelt feladat a Tiszai védelmi rendszer fejlesztése oly módon, hogy megtörténhessen a védművek előírás szerinti kiépítése, a medrek vízemésztő képességének rehabilitációja, rekonstrukciója, valamint az árvízszint csökkentő tározók kiépítése. A 2010. évben az észak-magyarországi folyókon bekövetkezett rendkívüli árvizek rámutattak arra, hogy a nyílt árterű szűk völgyekben elhelyezkedő települések ármentesítésére a korábbiaknál nagyobb figyelmet kell fordítani. A Sajó, Hernád, Bódva stb. folyók ármentesítésének alapját a korszerűen megfogalmazott nagyvízi mederkezelési tervek adják meg. A fejlesztések alapja a nagyvízi mederkezelési tervek megléte.

Főbb célcsoportok: az árvizek által veszélyeztetett térségek lakossága, az érintett térség gazdasági szervezetei, közintézményei, helyi közösségei
Specifikus célterületek: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra
Kedvezményezettek típusai: vízügyi igazgatási szervek, önkormányzatok

7. Dombvidéki vízgazdálkodás fejlesztése, tározók építése

A tervezett fejlesztések új tározók megépítését és meglévő tározók rekonstrukcióját célozzák, amelyek alkalmasak az árvízcsúcsok csökkentésére és ezáltal kedvezően befolyásolják a települések belvíz és csapadékvíz elvezetését. A fejlesztések több célúak, a helyi igényektől és adottságoktól függően: a csapadékvíz helyben tartása, a felszíni vízlevezetés, vízlefolyás lassítása, a dombvidéki patakok vízhozamának egyenletesebbé tétele a hasznosítási lehetőségekkel, öntözési igények kielégítése, halászati, nádtermelési hasznosítás megteremtése. Az elvezető rendszerek korlátozott befogadóképessége miatt a településeken is nő az árvizek kialakulásának kockázata. A települési csapadékvizek okszerű kezelése magában foglalja az elvezető rendszerek felülvizsgálatát és fejlesztését. A belterületi gyűjtőrendszereket illeszteni kell a területi csapadékvíz-elvezető művekhez.

Főbb célcsoportok: az árvizek által veszélyeztetett térségek lakossága, az érintett térség gazdasági szervezetei, közintézményei, helyi közösségei
Specifikus célterületek: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra
Kedvezményezettek típusai: vízügyi igazgatási szervek, önkormányzatok

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.1.3.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok általános vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és a fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

A fenti intézkedések esetében kizárólag olyan beruházások támogathatóak, amelyek bizonyíthatóan hozzájárulnak a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodáshoz, azaz egyrészt csökkentik a klímaváltozásra visszavezethető természeti katasztrófák kialakulásának kockázatát, másrészt mérséklik a szélsőséges időjárási, vízrajzi helyzetek által előidézett károk nagyságát. A környezeti és műszaki szempontú fenntarthatóság megítélése során külön hangsúlyt kell fektetni arra, hogy az adott beavatkozás kellőképpen ellenálló-e a klímaváltozás várható kedvezőtlen hatásainak.

2.1.3.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A lebonyolítás során pénzügyi eszköz önálló alkalmazását nem tervezzük.

2.1.3.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

VTT Közép-tiszai tározók kiépítése

A Dél-borsodi tározó (73 millió m³) és a Hanyi-Jászsági tározó (91 millió m³) megépítésével az előirányzott árvízszint csökkentő hatás elérhető a Közép-Tisza vidéken a már megépült és építés alatt levő, valamint tervezett tározókkal együtt.

Tisza-völgyi árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése, védvonalak terhelésének csökkentése

A projekt keretében állami tulajdonú árvízvédelmi művek előírás szerinti kiépítését és jó karba helyezését, árvízvédelmi célú tározók létesítését, a meglévő szükségtározók létesítményeinek fejlesztését, bizonytalan védképességű műtárgyak helyreállítását, vízfolyások nagyvízi lefolyási viszonyainak javítása érdekében szükséges beavatkozások megvalósítását, illetve a monitoring rendszer fejlesztését tervezzük.

VTT Hullámtér rendezése

A hullámtér rendezésével - a nagyvízi mederben a lefolyási akadályok megszüntetésével, a lefolyási viszonyok javításával - az előirányzott árvízszint csökkentő hatás elérhető a

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Közép- és Alsó-Tisza vidéken a már megépült, építés alatt levő, valamint tervezett tározók hatásával együtt.

VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszer kiépítése

A projekt keretében árvízvédelmi töltések megerősítésére, a nagyvízi mederben lefolyási akadályok megszüntetésére, a lefolyási viszonyok javítására kerül sor, valamint 3 db árvízi tározó építését tervezzük, összesen 250 millió m³ tározó kapacitással.

VTT Alsó-Tiszai tározó kiépítése

Az árvízszint csökkentését az Alsó-Tisza vidéken az előirányzott tározó térfogatot biztosító árvízi tározó megépítésével tervezzük megvalósítani.

Mosoni-Duna torkolati szakaszának vízszint rehabilitációja

A projekt keretében Mosoni-Duna alsó, győri és az az alatti torkolati szakaszon a medersüllyedés okozta vízszintcsökkenés megszűntetése az elsődleges feladat.

Felső-dunai mellékág-rendszerek árvízvédelme és vízpótlása

A Duna elterelését követően a meder a Rajka- Szap közötti ún. Öreg-Duna szakasz egy része szárazra került, a szigetek és a parti zátonyok összenőttek a partokkal. A jelentősen megnőtt a vegetáció rendkívül rontja a meder árvízlevezető képességét, ugyanakkor a mellékágak élővízzel történő ellátása ökológiailag elengedhetetlen feladat. A vízszintemelés több célú: részben a vízpótlás segítése, részben a Duna meder benőttségének vízborítottság segítségével történő csökkentése, javítva ezzel az árvízlevezető képességet.

Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

4. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[4]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Kiépített, vagy továbbfejlesztett klímaváltozási hatásokat előrejelző, modellező rendszerek száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	3	EMIR	évente
nem releváns	Elkészült települési klímastratégiák száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	10	EMIR	évente

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[4]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Kialakított katasztrófavédelmi döntéstámogató informatika rendszer	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	1	EMIR	évente
nem releváns	Fenntartható térségi vízszétosztás-fejlesztést célzó projektek száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente
nem releváns	Belvízrendszerek rekonstrukcióját célzó projektek száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente
nem releváns	Kiépített árvízvédelmi infrastrukturális elemek hossza	km	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2 (prioritási tengely 1): KA rendelet-tervezet 3. cikk b) ii.: **Bizonyos kockázatokkal, katasztrófa-elhárítással és katasztrófavédelmi rendszerekkel foglalkozó beruházások támogatása**

2.1.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

4. Specifikus célkitűzés: Katasztrófa-kockázat kezelés fejlesztése, lakosság és intézmények felkészítése a természeti katasztrófák kezelésére. A természeti és civilizációs katasztrófák kezeléshez szükséges humán- és eszközinfrastruktúra olyan szintre bővítése, amely hatékonyan képes ellátni és támogatni a katasztrófavédelem – azon belül a polgári védelem, a tűzvédelem és az iparbiztonság – fő feladatait.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

A tűzvédelem fejlesztése révén nagymértékben nő Magyarország lakosságának mentő-megelőző tűzbiztonsága, a lakosság megfelelő információkkal rendelkezik majd a természeti és civilizációs katasztrófák esetén megkívánt lakossági szerepvállalással, ill. célszerű magatartással. A fejlesztések következtében összességében nő továbbá a katasztrófavédelmi intézményrendszer hatékonysága.

Az iparbiztonsági fejlesztések eredményeképpen a veszélyes anyaggal foglalkozó üzemek környezetében a veszélyes anyagokat detektálni képes távmérő hálózat bővítésével valamennyi veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemnek és környezetének védelme biztosítható azáltal, hogy a környezetbe történő kibocsátások a lehető leghamarabb észlelhetők, így időben megkezdhetők a szükséges intézkedések.

Az önkéntes és hivatalos polgári védelmi szervezetek fejlesztése, és az állomány képzésének eredményeképpen növekszik a katasztrófa-beavatkozások hatékonysága, nő az önkéntes mentőszervezetek száma. A polgári védelmi képzések eredményeképpen megnövekszik a katasztrófahelyzetben (elsősorban árvizek alkalmával) bevethető önkéntesek száma, az önkéntes mentőszervezetek és a katasztrófavédelemben dolgozó állomány és a lakosság katasztrófákra való felkészültsége.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

5. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázisérték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S4	A fejlesztett szolgáltatások által elért lakosság száma	fő	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	1.500.000	EMIR	évente

2.1.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

A beruházási prioritás keretében megvalósuló intézkedések magukba foglalják a polgári védelem, az iparbiztonság és a tűzvédelem egyes területeinek fejlesztését.

8. Polgári védelem fejlesztése

Az intézkedés magában foglalja a természeti katasztrófák esetén a társadalmi tudatosság fejlesztését. Ennek érdekében a támogatások az öngondoskodás állampolgári megteremtéséhez, valamint a katasztrófák bekövetkezése esetén a magatartási szabályok/normák megismertetéséhez járul hozzá. A tervezett intézkedések a humán-, és eszközinfrastruktúra bővítését célozzák: a polgári védelmi önkéntes és hivatalos mentőszervezetek fejlesztése, az állomány képzése, és az önkéntes mentőszervezetek számának bővítése szükséges a köteles állományhoz képest.

Főbb célcsoportok: a teljes magyarországi lakosság
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra
Kedvezményezettek típusai: a katasztrófavédelem országos és területi szervei, a katasztrófavédelemben dolgozó önkéntes, civil és non-profit szervezetek

9. Tűzvédelem fejlesztése

A természeti katasztrófák és a klímaváltozás következményeinek elhárításánál, mint például a hóviharok, hőhullámok, és hirtelen esőzések esetén a mentő beavatkozások, egyre fokozottabb szerepet kap a tűzoltóság. Az ezen a területen leginkább szükséges intézkedések magukba foglalják a mentő tűzvédelem diszlokációját, a gépjármű, szakfelszerelés és ingatlan fejlesztések megvalósítását, valamint tűzvédelmi moduláris döntéstámogató rendszer fejlesztése, és egy központi vizsgáló és kutatólaboratórium létrehozása.

Főbb célcsoportok: a teljes magyarországi lakosság
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Kedvezményezettek típusai: a katasztrófavédelem országos és területi szervei, a katasztrófavédelemben dolgozó önkéntes, civil és non-profit szervezetek

10. Iparbiztonság fejlesztése

Az iparbiztonsági terület fejlesztésére a természeti és civilizációs katasztrófák megelőzése és kezelése érdekében van szükség. A tervezett intézkedések az országos iparbiztonsági távmérő hálózat tovább fejlesztését és Katasztrófavédelmi Mobil Laborok fejlesztését foglalják magukba.

Főbb célcsoportok: a teljes magyarországi lakosság
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra
Kedvezményezettek típusai: a katasztrófavédelem országos és területi szervei, a katasztrófavédelemben dolgozó önkéntes, civil és non-profit szervezetek

2.1.6. A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok általános vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és a fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

A fenti intézkedések keretében kizárólag olyan műveletek támogathatóak, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a természeti és civilizációs katasztrófák kezeléséhez és az ezzel összefüggő katasztrófavédelmi rendszer elemeinek a fejlesztéséhez. Az intézkedések során különös figyelmet kell szentelni a horizontális, ágazatközi jelleg meglétére, valamint az tervezett akcióba bevonható lakosság-, illetve a gazdasági és állami szervezetek számára.

2.1.7. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A lebonyolítás során pénzügyi eszköz önálló alkalmazását nem tervezzük.

2.1.8. Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt nem ismert.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2.1.9. Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

6. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[5]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A polgári védelmi önkéntesek számának növekedése a köteles állományhoz képest	fő	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	30.000	EMIR	évente
nem releváns	Tűzoltóállomások eszközbeszerzését, ingatlanfejlesztését célzó projektek száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	3	EMIR	évente
nem releváns	Létrehozott katasztrófavédelmi mobil laborok száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	10	EMIR	évente

2.1.10. Külön rendelkezések az ESZA[6]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)*: társadalmi innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7 tematikus célokhoz[7].*

A prioritástengely kapcsán az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.1.11. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)

A klímaváltozás hatásai közül – az előidézett gazdasági, társadalmi következmények súlyosságára figyelemmel – kiemelkedő jelentőségű az árvizek gyakoriságának várható fokozódása. Ennek megfelelően a prioritás-keretében megvalósítani tervezett beruházások a klímaváltozás hatásainak mérsékléséhez döntően az árvízi kockázatok csökkentése révén járulnak hozzá. Az indikátor az e célt szolgáló beruházások legjellemzőbb mutatója.

[5] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

[6] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

[7] Amint a Közös rendelkezések (CPR) 9 cikkely (1)-(7) ben található

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

7. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mérték-egység, ahol értelmezhető	Alap	Régió-kategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) pénzügyi indikátor	(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) mértékegység	KA	fejlettebb, fejletlenebb	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	-
Kiépített árvízvédelmi infrastrukturális elemek hossza	km	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	-

2.1.12. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

8-13. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

Az alfejezet kidolgozás alatt áll.

2.1.13. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

A prioritástengely keretében önálló technikai segítségnyújtás felhasználását nem tervezzük.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.2. PRIORITÁSI TENGELY 2: TELEPÜLÉSI VÍZELLÁTÁS, SZENNYVÍZ-ELVEZETÉS ÉS –TISZTÍTÁS, SZENNYVÍZKEZELÉS FEJLESZTÉSE

A prioritási tengely a Kohéziós Alapból kerül támogatásra, így a fejlett Közép-magyarországi Régiót és a legkevésbé fejlett régiókat is lefedi. A tengely elsődleges célja az országosan minél magasabb és egyenletesebb színvonal elérése a víziközmű-szolgáltatási ágazatban. Ennek megvalósítása érdekében elsősorban a kevésbé fejlett régiókban szükséges a víziközmű-szolgáltatás fejlesztése. A fejlettebb Közép-magyarországi Régióban számos víziközmű fejlesztés lezárult, vagy megindult, ezért a fejlesztési források nagyobb részét a kevésbé fejlett régiók víziközmű rendszereire szükséges fordítani.

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1 (prioritási tengely 2): KA rendelet-tervezet 3. cikk c) ii.:* A vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében**

2.2.1. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

1. Specifikus célkitűzés: Ivóvízminőség javítása uniós és hazai határértékek teljesítése céljából, a vízi közmű rendszerek hatékonyabb működtetése mellett. Az uniós és hazai ivóvíz-minőségi határértékek biztosítása a szolgáltatott közcélú ivóvíz 100%-ára vonatkozóan. A vízminőségi komponensek közül elsősorban a derogációs határidővel érintett komponensek tekintetében kell a vízminőségi problémák megoldását folytatni.

2. Specifikus célkitűzés: A szennyvizek okozta környezetterhelések csökkentése, megelőzése a 2000 LE feletti agglomerációkban, összhangban a települési szennyvíz kezeléséről szóló 91/271/EGK irányelvvel a víziközmű rendszerek hatékonyabb működtetése mellett. Az ellátási hiány csökkentése, a 2000 lakosegyenérték (LE) fölötti agglomerációkban a szennyvíz-elvezetés és –tisztítás megvalósítása 100%-osan, továbbá a szennyvíziszap kezelés, hasznosítás országosan egységes rendszerének kialakítása.

A 2007-2013 között az Országos Ivóvízminőség-javító Program lezárulása után a cél az ivóvíz irányelvnek, valamint a hazai jogszabályoknak való megfelelés. Az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósítása során a hatékonysági kritériumokat is figyelembe kell venni. A beruházások tervezése során a regionális rendszerek kialakítására kell törekedni, mivel azok üzemeltetése és fenntarthatósága jellemzően gazdaságosabb és biztonságosabb, mint a helyi rendszerek üzemeltetése.

Jelenleg kb. 300 szennyvíz-elvezetési és –tisztítási KEOP projekt van folyamatban. Több ebből még csak előkészítési szakaszban van, így ezek megvalósítása 2014-től várható, csakúgy, mint az olyan agglomerációk beruházásai, amelyek még nem nyújtottak be projektjavaslatot. A konfliktus, amire megoldást kell találni az, hogy a szennyvíz beruházá-

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

sok közül a 2000 LE feletti agglomerációk esetében a megvalósítás derogációs határidőhöz kötött, így kötelező jellegű. Ezen beruházások megvalósítása a derogációs határidőn túl a nem megfelelő szennyvízkezelés okozta környezetterhelés megszüntetése miatt is fontos.

A 2007-2013 időszakban esedékes fejlesztések megvalósulását követően az országban közel 940 db szennyvíztisztító telep fog üzemelni. A telepek mintegy 2.000.000 t/év iszapanyagot fognak produkálni. Jelenleg folyamatban van a „*Stratégiai felülvizsgálat, szennyvíziszap-hasznosítási és -elhelyezési projektfejlesztési koncepció készítés*" című KEOP projekt, melynek megvalósítása 2015 első negyedévére várható. A cél egy egységes szemléletű projektfejlesztési koncepció kidolgozása, mely alapján a specifikus célkitűzésben elvárt fejlesztések hatékonyan végrehajthatók.

Az ivóvíz és szennyvíz ágazatnál jelentkező közös probléma, hogy a rendszerek nem minden szolgáltató esetében karbantartottak megfelelően, illetve nem energiatakarékosak, méretük sok esetben nem optimális. Az integrált rendszer bevezetése megalapozza egy hatékonyabban működő, egyenletesen magas színvonalú víziközmű-szolgáltatást Magyarországon.

14. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[8] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S1	Jobb vízellátásban részesülő további népesség	fő	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente
S2	Javított szennyvízkezelésben részesülő további népesség	LE	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente

2.2.2. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

1. Projekt előkészítés

[8] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

Az intézkedés elsődleges célja, hogy a 2014-2020-as időszakban az Európai Uniós források társfinanszírozásával megvalósításra kerülő, víziközmű ágazatot érintő fejlesztési projektek előkészítéséhez támogatást nyújtson, hozzájárulva az eredményes projekt implementációhoz és a rendelkezésre álló források hatékony felhasználásához. A támogatni tervezett műveletek kiterjednek a műszaki, tervezési, pályázati dokumentációk elkészítésére, gazdasági és környezeti hatásvizsgálatok összeállítására, valamint az engedélyeztetéssel kapcsolatos eljárások elvégzésére. Ezen felül az intézkedés további célkitűzése, hogy a 2014-2020-as időszakot követő költségvetési ciklus programozásának hatékony előkészítéséhez is hozzájáruljon.

Főbb célcsoportok: önkormányzatok, központi költségvetési szervek, gazdasági társaságok.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: önkormányzatok, központi költségvetési szervek gazdasági társaságok.

2. Ivóvízminőség-javítás ivóvíz-kezelési technológiák fejlesztésével, más vízbázisra áttéréssel, térségi rendszerek kialakításával, rekonstrukcióval, illetve ezek kombinációjával

Támogatandó intézkedések az ivóvízminőség-javító projektek általánosságban. Részben már elvégzett feladat a határértékeknek nem megfelelő minőségű vizek kezelésének megoldása és ezáltal a termelt ivóvíz esetében valamennyi ivóvíz határértéknek való megfelelés biztosítása. A jellemző szennyező anyagok (arzén, bór, fluor, továbbá az ammóniumion, illetve a vas és mangán) kiküszöbölésén felül az ólomból készült vezetékek felmérése, cseréje a cél. További fontos feladat az integráción keresztül, biztonságos energia- és költséghatékony rendszerek bevezetése az ivóvíz szolgáltatási ágazatban célzott intézkedések végrehajtásával.

Célszerű figyelembe venni azt, hogy ha településen egy adott – határértéknek nem megfelelő komponens van – akkor a beruházást úgy tervezzék meg, hogy az Ivóvíz Irányelvben foglalt minden vízminőségi és egyéb előírásnak is megfeleljen (pl. arzén, bór, de egyben ammónium minőségi probléma is fennáll). Ivóminőség-javító beruházások során továbbá figyelembe kell venni, hogy az ivóvízminőség-javító rekonstrukciók elvégzése energia- és költséghatékony vízi közmű rendszerek létrehozásához járuljon hozzá. Fontos kérdés továbbá az ólomcsövek és kapcsolódó szerelvények cseréje, átmeneti megoldásként az ólom kioldódás minimalizálása.

Az ivóvízminőség-javító feladatok sikeres megvalósításához elengedhetetlen a lakosság tájékoztatása, amelyet célzott, az adott térség ivóvíz minőségét és a szükséges ivóvízminőség-javítási koncepciót bemutató szemléletformálási akciók támogatása, illetve a témát közérthetően és szemléletesen ismertető lakossági tájékoztató anyagok készítésével kell elősegíteni.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósítása során vizsgálni kell az integrált, költséghatékonyabb, biztonságosabb irányítási rendszerek bevezetésének lehetőségét, továbbá szem előtt kell tartani a rendszerek energiaköltségének csökkentését, a kapacitásoptimalizálást.

Főbb célcsoportok: nem megfelelő minőségű ivóvízzel ellátott területek lakossága, vállalkozásai.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: víziközmű tulajdonosok

3. Szennyvízelvezetéssel és kezeléssel kapcsolatos fejlesztések

Az intézkedés keretében új szennyvízelvezető rendszerek, szennyvíztisztító telepek építése, meglévő szennyvízelvezető rendszerek, szennyvíztisztító telepek fejlesztése és bővítése, komplex projekt részeként közcsatornával gazdaságosan el nem látható települések, településrészek környezetbarát és költséghatékony, szakszerű egyedi szennyvízkezelésének elősegítése valósul meg.

A fő célkitűzés a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv előírásainak teljesítése a 2000 LE feletti agglomerációkban. Az agglomerációs települések gazdaságosan nem csatornázható részein komplex projekt részeként vizsgálni kell az egyedi szennyvízkezelés lehetőségét.

A szennyvízelvezetési és -tisztítási beruházások megvalósítása során vizsgálni kell az integrált, költséghatékonyabb, biztonságosabb irányítási rendszerek bevezetésének lehetőségét, továbbá szem előtt kell tartani a rendszerek energiaköltségének csökkentését, a kapacitás optimalizálását.

Főbb célcsoportok: nem megfelelő szennyvízelvezetéssel vagy szennyvíztisztítással rendelkező 2000 LE feletti agglomerációk, és a megfelelő szennyvízelvezetéssel szennyvíztisztítással nem rendelkező agglomerációk; elsősorban a 2000 LE feletti agglomerációk lakossága, gazdasági szervezetei.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: víziközmű tulajdonosok.

4. Szennyvíziszap országosan egységes koncepció alapján történő hatékony kezelése és optimális hasznosítása érdekében szükséges beruházások, fejlesztések energiahatékonysági elemekkel

A szennyvíziszap stratégia kidolgozása a „*Stratégia felülvizsgálat, szennyvíziszap hasznosítási és –elhelyezési projektfejlesztési koncepció készítés*” tárgyú KEOP projekten belül történik. A Stratégiai terv kidolgozásával válik lehetővé olyan beruházások, fejlesztések támogatása, melyek a szennyvíziszap országosan egységes koncepció alapján történő hatékony kezelése és optimális hasznosítása érdekében szükségesek figyelemmel az

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

energiahatékonyságra. A szennyvíziszap energetikai célú hasznosítás növelésének elősegítése szükséges.

Főbb célcsoportok: azon területek lakossága, ahol a szennyvíziszap kezelése és hasznosítása, a szennyvízhasznosítással nem megfelelő
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: víziközmű tulajdonosok, víziközmű-szolgáltatók.

2.2.2.1 A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

A derogációs határidővel érintett beruházások a többi beruházással szemben előnyt élveznek, különös tekintettel azon – szennyvizes – projektek megvalósítására, melyeknek előkészítési szakasza a 2007-2013 időszakban lefolytatásra kerül, került. Jelenleg (2013. júliusi adat) szennyvizes területen 45 db projekt van előkészítési fordulóban.

A beruházások megtervezése során költséghatékonysági elemeket vizsgálva több változatot is be kell mutatni. A tapasztalatok azt mutatják, hogy – főleg ivóvizes fejlesztések esetében – a regionális rendszerek üzemeltetése és fenntarthatósága sok esetben gazdaságosabb, mint az egyedi, települési rendszereké.

Fontos szempont, hogy az ivóvízminőség javítása, illetve a megfelelő szennyvízelvezetés és tisztítás megoldása mellett szerepet kapjanak az energiahatékonysági, költséghatékonysági kérdések is. Így egy komplex beruházáson belül az elsődleges cél mellett (első, illetve második specifikus cél) kapcsolódó fejlesztések) integrált, költséghatékony, biztonságos irányítási rendszerek bevezetése és a rendszerek energiaköltségének csökkentése, kapacitás-optimalizálás is megvalósítható.

2.2.2.2 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A lebonyolítás során pénzügyi eszköz önálló alkalmazását nem tervezzük. A 6. prioritástengely kereteiben tervezett eszközöket kívánjuk integrálni egyes beavatkozásokhoz.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.2.2.3 Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Budapest Központi Szennyvíztisztító, szennyvíziszap környezetbarát elhelyezése

Az EU a szennyvíziszap-kezelésének megoldásához kötötte a Csepeli Szennyvíztisztító mű utolsó támogatási részletének (kb. 16 Mrd. Ft) kifizetését. Az 50 Mrd. Ft-os forrásigényű projekt megvalósítása Budapest hosszú távú szennyvíziszap (200 ezer t/év) kezelése miatt is szükséges.

Békési Ivóvíz Projekt

A 2007-2013-as időszakból áthúzódó, folyamatban levő nagyprojekt, mely várhatóan szakaszolásra kerül.

Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))*

15. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[9]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Újonnan létrehozott vagy technológiai fejlesztésen átesett (térségi) vízi közművek száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente
nem releváns	Újonnan épített vagy fejlesztett/bővített szennyvíztisztító telepeken létrejött kapacitás	LE	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente
nem releváns	Újonnan épített vagy fejlesztett/bővített szennyvízcsatorna hossza	km	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente

[9] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[9]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Szennyvíziszap-hasznosítást célzó projektek száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	évente

2.2.3. Külön rendelkezések az ESZA[10]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)

A prioritás szempontjából az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.2.4. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v))

A táblázatban szereplő, kiválasztott, a prioritástengelyt legjobban jellemző output indikátor a szennyvíztisztítási fejlesztésekre reflektál, mint a leginkább fejlesztésre szoruló és a legnagyobb forrásigényű elemre a víziközmű programok között.

16. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régió-kategó-ria	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) pénzügyi indikátor	(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) mértékegység	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	-
Újonnan épített vagy fejlesztett/bővített szennyvíztisztító telepeken létrejött kapacitás	LE	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	-

2.2.5. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

[10] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

17-22. számú táblázatok:

Az alfejezet kidolgozás alatt áll.

2.2.6. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.3. PRIORITÁSI TENGELY 3: HULLADÉKGAZDÁLKODÁSSAL ÉS KÁRMENTESÍTÉSSEL KAPCSOLATOS FEJLESZTÉSEK

2.3.1.A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés)

A prioritási tengely a Kohéziós Alapból kerül támogatásra, így a fejlett Közép-Magyarország régiót és a kevésbé fejlett régiókat is lefedi.

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1 (prioritási tengely 3): KA rendelet-tervezet 3. cikk c) i.:* A hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében**

2.3.2.A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

<u>Specifikus célkitűzés:</u> Hulladékgazdálkodással kapcsolatos irányelvek végrehajtásának elősegítése

A magyarországi hulladékgazdálkodás fejlesztését alapvetően meghatározzák a szabályozó, ill. befolyásoló közösségi keretirányelvek, kiegészítő más irányelvek és a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény által megfogalmazott környezetvédelmi célkitűzések. Ezek elérése többek között az elkülönített gyűjtés kiterjesztésén, a háztartási hulladékra vonatkozó hasznosítási arányok növelésén, a hulladékgazdálkodás közszolgáltatás hiányzó kezelőelemeinek biztosításán keresztül történhet meg.

A hazai hulladékgazdálkodásban az előcsatlakozási támogatások (ISPA) segítségével megvalósult gyűjtési és szállítási, illetve később a Kohéziós Alapból finanszírozott, a KEOP keretei között zajló szelektív gyűjtési, szállítási, válogatási és előkezelési fejlesztések létező eredményei ellenére jelenleg még mindig fellelhetőek kapacitáshiányok, melyek orvoslása a hulladéklerakással kapcsolatos 2008/98 EK irányelv 2016-ra vonatkozó szerveshulladék-eltérítési, illetve a települési hulladék 4 frakciójára 2020-ig vonatkozó újrahasználati és feldolgozási célkitűzések megvalósítása kapcsán elengedhetetlen. Jelenleg Magyarország területének hozzávetőlegesen 10%-a (ami körülbelül 800.000 főt érint) semmilyen hulladékgazdálkodási támogatással nem érintett, a települési hulladék kapcsán csak a gyűjtés-lerakás kettősét valósítva meg, nem felelve meg ezáltal az Uniós előírásoknak, az EU konform rendszerek megléte követelményének. A jelenlegi programozási időszakból áthúzódó hulladékgyűjtési és kezelési fejlesztések kapcsán jelentkező igények nagyságrendje is kiemeli a támogatások fontosságát. Az átalakuló magyarországi hulladékgazdálkodási szabályozás ráadásul a nonprofit közszolgáltatás keretében biztosítandó hulladékgyűjtés terén növekvő szerepet szán az önkormányzatoknak, állami szervezeteknek, melyek infrastrukturális és

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

létesítményellátottsága jelenleg nem felel meg a jogszabályok által velük szemben támasztott elvárásoknak.

A prioritástengely tervezett fejlesztéseinek megvalósulása kapcsán a legfontosabb elvárt eredmény a több települést kiszolgáló, meglévő rendszerek továbbfejlesztése, illetve új komplex térségi települési hulladékgazdálkodási rendszerek kialakítása révén a közösségi irányelvekben megfogalmazott követelményeknek való megfelelés. A fejlesztéseken keresztül a keletkező hulladékokból a hasznosításra kinyert anyagok arányának növekedése és a lerakóra jutó mennyiség csökkenése révén az érintett térségek általános környezeti állapota, vonzereje és élhetősége is számottevően javul.

23. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régió-kategória (ahol releváns)	Bázis-érték	Bázis-év	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S1	Hasznosított települési szilárd hulladék aránya az összes keletkezett mennyiségből	%	fejlettebb, kevésbé fejlett	2,7	2011	55	OKIR vagy HIR	évente

2.3.3.A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

1. Hulladékkezelési létesítmények hálózatának rendszerszerű fejlesztése (beleértve az előkezelés, a hasznosítás és az ártalmatlanítás alrendszereit)

A korábbiakban felsorolt derogációs követelmények teljesítéséhez szükséges komplex és költséghatékony települési hulladékkezelési rendszerek fejlesztése a jelenleg hiányzó hulladék-begyűjtési és hulladékkezelési kapacitások létesítését igényli. Az intézkedés célja a keletkező települési hulladékból a minél nagyobb mennyiségű hasznosítható anyag kinyerése, és lerakóra jutásának mérséklése, ennek érdekében a települési hulladékgazdálkodás térségi rendszereinek technológiai és területi kiegészítése a meglévő és a tervezett kezelési kapacitások összehangolásával, továbbá a fejlesztésből korábban kimaradt térségek hulladékgazdálkodási rendszereinek megvalósítása. Ennek keretében hulladékkezelési rendszerelemek kialakítása, valamint a térségi rendszerek bővítése, a korábban a térségi hulladékgazdálkodási rendszerekből kimaradt települések bevonása történik meg.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Az intézkedés támogatja az elkülönítetten gyűjtött hulladék továbbkezelését, az ehhez szükséges válogatóművek kialakítását, kiegészülve a vegyesen gyűjtött települési hulladékok lerakását megelőző, annak biológiai vagy mechanikai kezelését lehetővé tevő létesítmények fejlesztésével, illetve a válogatás és a biológiai/mechanikai kezelés kombinációját megvalósító komplex hulladékkezelő központok kialakítása révén. Az intézkedés tartalmazza továbbá a begyűjtött hulladékok hasznosítását célzó fejlesztéseket (pl. pelletezés, komposztálás, nem szerves hulladékok pirolízise, biogáz termelési célú hasznosítás - figyelembe véve a térségben képződő kommunális szennyvíziszapok és állati vagy növényi melléktermékek ilyen típusú kezelési igényeit stb.), valamint az ártalmatlanítást célzó további (elsősorban hulladéklerakókat érintő) fejlesztéseket is.

Főbb célcsoportok: a települések lakossága, a közszolgáltatással érintett egyéb hulladéktermelők.

Specifikus célterületek az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.

Kedvezményezettek típusai: önkormányzatok és társulásaik, állami szervezetek.

2. Az elkülönített gyűjtés és szállítási rendszerek fejlesztése

Az intézkedés célja a települési hulladék egyes összetevőinek minél nagyobb arányú, anyagában történő hasznosításának elősegítése, az elkülönített gyűjtés példaértékű elterjesztésével. Ennek keretében szelektív gyűjtő, szállító és előkezelő-rendszerek és módszerek bevezetése valósul meg: a papír-, üveg-, műanyag-, fém- és biológiailag lebomló szerves hulladékok elkülönített gyűjtése a házhoz menő gyűjtés fokozásával, és ennek kiegészítéseként a megfelelő gyűjtőpontok és gyűjtőudvarok, illetve a használt termékek átvételét biztosító újrahasználati központok kialakítása. Az intézkedés részét képezik a háztartási e-hulladékok, használt elemek és akkumulátorok, gumiabroncsok, használt sütő-főző zsiradékok, csomagolási hulladékok átvételét és újrafeldolgozásra előkészítését szolgáló fejlesztések is.

Főbb célcsoportok: a települések lakossága, a közszolgáltatással érintett egyéb hulladéktermelők.

Specifikus célterületek: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.

Kedvezményezettek típusai: önkormányzatok és társulásaik, állami, önkormányzati többségi tulajdonú gazdasági szervezetek.

2.3.3.1.A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b))*

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

A kiválasztás alapvető szempontja a szakmaiság és a gazdasági, műszaki megalapozottság vizsgálata. A projektkiválasztás vezérelvei közé tartozik a települési hulladékok körére vonatkozás, illetve a szigorú szakmai követelmények mentén megalapozott fejlesztések esetében a hivatalos alapadatok felhasználásával, konkrét kapacitás igényekre meghatározott fejlesztési elképzelés kidolgozása.

2.3.3.2.Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Article 87 (2) (b) (iii)CPR)

A lebonyolítás során pénzügyi eszköz önálló alkalmazását nem tervezzük.

2.3.3.3.Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Hulladékgazdálkodás – Közép-Duna-Völgye

Az EU-támogatásra számot tartó, 2007. évi kezdésre ütemezett nagyprojektek előkészítésének költségvetési támogatásáról szóló 1067/2005. (VI. 30.) Korm. határozat mellékletében a „Közép-Duna vidéki hulladékgazdálkodás” címmel megjelölt beruházás projektterületén élők megfelelő hulladékgazdálkodási közszolgáltatással történő ellátásának biztosítása.

Hulladékgazdálkodás – DAREH

A Dél-kelet alföldi térségben 86 települést (377.000 főnyi lakost) érintő hulladékgazdálkodási rendszer-fejlesztő projekt, melynek keretében 8 hulladékgyűjtő udvar, egy komplex előkezelő- és válogatómű illetve négy helyszínen átrakó létesítmények kialakítása valósul meg. A projekt a 2007-2013 programozási időszakban előkészítésre került.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.3.4.4.Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

24. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[11]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Hulladék újrafeldolgozására a további kapacitás	tonna	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül feltöltésre	EMIR	évente
nem releváns	Kialakított hulladék-újrahasználati központok, gyűjtőpontok, gyűjtőudvarok száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül feltöltésre	EMIR	évente
nem releváns	A házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtésbe bevont háztartások száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	15.000	EMIR	évente
nem releváns	Az újonnan létrejött hulladék előkezelő és válogatóművi kapacitás	tonna / év	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	330.000	EMIR	évente

TERVEZET

[11] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 3 (prioritási tengely 3: KA rendelet-tervezet 3. cikk c) iv.:* A városi környezet javítása, a szennyezett talajú területek helyreállítása és a levegő-szennyezés csökkentése**

2.3.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények (87. cikk (2) (b) (i)-(ii))

2. Specifikus célkitűzés: Szennyezett területek kármentesítése

A célkitűzés kármentesítési feladatok végrehajtását helyezi a középpontba, összhangban a Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervben foglaltakkal: aktualizáló tényfeltárás elvégzését, műszaki beavatkozási terv elkészítését, kármentesítési beavatkozást (talajtisztítás, felszín alatti vizek tisztítása). Az állami felelősségi körbe tartozó területeken a felszín alatti közegben valószínűsített környezetszennyezések feltárása, valamint a már ismert szennyezések felszámolása is kitűzött cél.

Az elmúlt évtizedekben nem körültekintően végzett ipari, mezőgazdaság és egyéb (katonai, lakossági) tevékenységek a földtani közegben (talajban) és a felszín alatti vizekben szennyezéseket okoztak, veszélyeztetve az ökoszisztémát és a felszín alatti ivóvízkészletek biztonságos igénybevételét. Az 1990-es években az Országos Környezeti Kármentesítési Program keretében megkezdődött a hátramaradt, akkumulálódott szennyezettségek, károsodások felderítése, mértékének feltárása, a veszélyeztetett területeken a szennyezettség kockázatának csökkentése, a szennyezett területeken a szennyezettség mérséklése, vagy megszüntetésének elősegítése. Tekintettel a szennyezett területek nagy kiterjedésére, a szennyezések sokrétűségére és az idő- és költségigényes kármentesítési technológiákra, a becslések szerint optimális esetben az eddig ismert szennyezések felszámolása kb. 30-40 év alatt valósulhat meg. A rendszerváltozást megelőző gazdaságszerkezet (állami vállalatok túlsúlya), valamint a sok esetben jogilag nem, vagy nem egyértelműen meghatározható, bizonyítható szennyező státus miatt jelentős számú az állami felelősségi körbe sorolt kármentesítések száma. Cél a „szennyező fizet” elv érvényesítése mellett az állami felelősségi körbe sorolt szennyezett területeken hatékony és szakszerű technológiák alkalmazásával a szennyezések monitoringja, mérséklése, és megszüntetése, ezáltal a környezeti kockázatok minimalizálása.

25. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régió-kategória (ahol releváns)	Bázis-érték	Bá-zisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S2	Rehabilitált terület nagysága	ha	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	a tervezés későbbi fázisában kerül feltöltésre	környezetvédelmi felügyelőség	évente

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2.3.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

4. Országos Környezeti Kármentesítési Program

Az intézkedés célja vizek állapotát veszélyeztető szennyező-források felszámolása olyan műszaki intézkedésekkel, amelyek elviselhető kockázati szintre csökkentik a szennyezettséget. Az intézkedés így támogatja a konkrét beavatkozásokat előkészítő, a szennyezettséget lehatároló tényfeltáró vizsgálatok lefolytatását, továbbá a szennyezés talajból, talajvízből történő eltávolítását szolgáló megoldásokat (kivonás, megkötés, átalakítás). Mindez történhet fizikai-kémiai, termikus eljárásokkal, helyszíni beavatkozással, vagy külső ártalmatlanítással, a helyi környezeti, fizikai, kémiai és biológiai sajátosságoknak megfelelően. Ha a tevékenység hatása (természetvédelmi és vízbázis-védelmi szempontból egyaránt) védett területre is kiterjed, a tevékenységet úgy kell végezni, hogy a hatások minimalizálhatók legyenek (pl. biológiai eljárások korlátozása, bolygatás minimalizálása).

Főbb célcsoportok: A szennyezett talajú/vízbázisú térségben élő lakosság, gazdasági szervezetek.

Specifikus célterületek: nem kerültek lehatárolásra az akciók országos hatóköre miatt, viszont a beavatkozások jelentős része a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területeken, illetve a fokozottan érzékeny és érzékeny területeken valósul meg.
Kedvezményezettek típusai: állami vagyonkezelésért felelős szervezetek, és az általuk megbízott szakcégek.

TERVEZET

2.3.5.1.A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és a fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

2.3.5.2.Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A lebonyolítás során pénzügyi eszköz önálló alkalmazását nem tervezzük.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.3.5.3.Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt nem ismert.

2.3.5.4.Output indikátorok (beruházási prioritásonként)

26. táblázat: Általános és programspecifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[12]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Rehabilitált földtani közeg mennyisége	m^3	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül feltöltésre	környezetvédelmi felügyelőségek	évente
nem releváns	Rehabilitált felszín alatti víz mennyisége	m^3	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül feltöltésre	környezetvédelmi felügyelőségek	évente

2.3.6. Külön rendelkezések az ESZA[13]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)

A prioritástengely kapcsán az alfejezet kitöltése nem releváns.

TERVEZET

[13] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.3.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v))

A prioritástengely forrásainak jelentős része a hulladékgazdálkodási fejlesztésekre kerül allokálásra, így a teljesítménykeretnek választott output indikátor is a hulladékgazdálkodás szakterületet jellemző mutatók köréből került ki.

27. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mérték-egység, ahol értelmezhető	Alap	Régió-kategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adat-forrás	Az indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) pénzügyi indikátor	(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) mértékegység	KA	fejlettebb, fejlettlenebb	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	-
Kialakított hulladék-újrahasználati központok, gyűjtőpontok, gyűjtőudvarok száma	db	KA	fejlettebb, fejlettlenebb	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	-

2.3.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

28-33.. számú táblázatok:

Az alfejezet kidolgozás alatt áll.

2.3.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

Jelen prioritásban önálló technikai segítségnyújtás felhasználását egyelőre nem tervezzük.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.4. PRIORITÁSI TENGELY 4: TERMÉSZETVÉDELMI ÉS ÉLŐVILÁGVÉDELMI FEJLESZTÉSEK

2.4.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns] (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (1) bekezdés)

A prioritási tengely Magyarország minden régiójára, azaz két régiókategóriára vonatkozik. A két kategóriába eső régiók a jelen prioritáshoz illeszkedő nemzeti fejlesztési igények, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia célkitűzéseinek teljesítése szempontjából szükséges fejlesztések tekintetében nem különböznek. A fejlesztések koherenciája, illetve a hatékony és eredményes megvalósítás biztosítása érdekében elengedhetetlen a két régiókategória együtt szerepeltetése: a fejlesztések célterületei az országos kiterjedésű, minden régiót lefedő Natura 2000 hálózat elemei. A különböző régiótípusokhoz tartozó területeken megvalósuló fejlesztések együttesen járulnak hozzá a Pannon régió közösségi jelentőségű természeti értékeinek megőrzéséhez és természetvédelmi helyzetük javításához, valamint a hazai Natura 2000 hálózat ökológiai koherenciájának erősítéséhez.

A lehetséges konkrét célterületek, illetve a fejlesztések által érintett természeti rendszerek (ökoszisztémák) sok esetben megoszlanak a különböző kategóriába tartozó régiók között, a régióhatárok kettészelik őket. A két régiókategória külön szerepeltetése lehetetlenné tenné a különböző célterület-részek együtt kezelését, ami a fejlesztések eredményességét és hatékonyságát jelentősen rontaná, ill. jelentős adminisztrációs többletterhet jelentene az érintett kedvezményezetteknek számára.

Végezetül, a prioritási tengely alatt megjelenő fejlesztések keretében kezelendő természetvédelmi problémák sokszor olyan környezeti hatásokra (pl.: kiszáradás, ökológiai vízhiány adott vízfolyás vízgyűjtő területéhez kötődően) vezethetők vissza, amelyek a fejlesztések által megcélzott védett/Natura 2000 területek határain túlmutatnak. A fejlettebb kategóriába tartozó Közép-Magyarországi Régió különválasztása akadályozza olyan több régióra kiterjedő együttműködések megszervezését, amelyek a magas természeti értékű területek és a kapcsolódó térség területhasználati-fenntarthatósági problémáinak együttes megoldását célozzák integrált megközelítésben[14].

[14] A prioritástengely fejlesztései a bevezetőben leírt okok (országos hatókör, régóhatárokon átnyúló jelleg, több régiótípust érintő beavatkozások) miatt ugyan mind a két régiótípust érintik, ám más operatív program, vagy régiókategória forrásait nem veszik igénybe a konvergencia régiókra allokált forrásokon túl.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1 (prioritási tengely 4): ERFA rendelet-tervezet 5. cikk 6. e):* A biológiai sokféleség védelme és helyreállítása, talajvédelem és -helyreállítás és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000-t és a zöld infrastruktúrákat is**

1. Specifikus célkitűzés: A védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természetvédelmi helyzetének és állapotának javítása. A célkitűzés keretében megvalósítandó fejlesztések a védett, illetve közösségi jelentőségű fajok, valamint a közösségi jelentőségű élőhely-típusok természetvédelmi helyzetének javításához szükséges ökológiai feltételek megteremtését, javítását célozzák.

2. Specifikus célkitűzés: A természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása. A célkitűzés keretében tervezett fejlesztések a fajok és élőhely típusok természetvédelmi helyzetének javításához és a hosszú távú megőrzésükhöz szükséges kezelés infrastrukturális és szervezeti feltételeinek javítását célozzák.

3. Specifikus célkitűzés: A Natura 2000 hálózat és a közösségi jelentőségű fajok és élőhely-típusok ismertségének és társadalmi elfogadottságának javítása. A célkitűzés keretében a közösségi jelentőségű természetvédelmi értékekkel és a Natura 2000 területekkel kapcsolatos tájékoztatás, bemutatás és szemléletformálás eszközrendszerének egységes szemléletben történő kialakítása a cél.

A fejlesztések eredményeként a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetű értékek helyzete hosszabb távon javul; az ehhez szükséges feltételek a hazai Natura 2000 hálózat, ill. a védett természeti területeink jelentős részén biztosítottak lesznek. Ezek mellett a természetes élőhelyek „feldaraboltsága” (fragmentációja) csökken, a hazai Natura 2000 hálózat ökológiai koherenciája, valamint a vonalas létesítmények fragmentációs hatásai által leginkább érintett fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzete javul.

A beavatkozások eredményeként az aktív természetvédelmi kezeléstől függő védett és Natura 2000 területek kezeléséhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítottak lesznek az állami tulajdonú, és a nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő védett, illetve Natura 2000 területek döntő részén. A monitorozó mintavételi protokollal és a monitorozásukhoz szükséges infrastrukturális, technikai háttérrel rendelkező fajok és élőhelyek száma emelkedik, így tagállami jelentéstételi kötelezettségünket ezen elemek esetében is az előírásnak megfelelő adatokra tudjuk alapozni. További elvárt eredmény, hogy a hazai Natura 2000 területek döntő részén álljon rendelkezésre a tájékoztatást és bemutatást szolgáló alapinfrastruktúra (hatósági táblák, információs pontok és bemutató helyek), és ezáltal a hazai Natura 2000 hálózat ismertsége mérhető mértékben javuljon.

VÉZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

34. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis-érték	Bázisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S1	Jobb védettségi helyzetű élőhelyek területe	ha	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	VM	évente
S2	A kezeléshez szükséges infrastruktúrával rendelkező állami tulajdonú és a nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő Natura 2000 gyepterületek kiterjedése	ha	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	VM	évente
S3	A Natura 2000 fogalmát ismerő állampolgárok aránya	%	fejlettebb, kevésbé fejlett	9	2010	a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	közvélemény-kutatás	évente

TERVEZET

2.4.2. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

1. A védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természetvédelmi helyzetének és állapotának javítása:

A speciális célkitűzés keretében az alábbi intézkedések valósulnak meg:

Élőhely-fejlesztés védett és Natura 2000 területeken: a védett, illetve közösségi jelentőségű fajok vagy élőhely típusok természetvédelmi helyzetének, valamint a védett természeti területek vagy Natura 2000 területek állapotának javítására irányuló beavatkozások (idegenhonos inváziós fajok visszaszorítása, szukcessziós folyamatok szabályozása, leromlott állapotú vagy erősen átalakított élőhelyek rehabilitációja, rekonstrukciója, új élőhelyek kialakítása, a vízháztartás, illetve a vízminőség javítását célzó beavatkozások, vízfolyások medermorfológiai és vízfolyás-dinamikai viszonyainak helyreállítása, vadfajok kártételének megelőzéséhez szükséges infrastruktúra kialakítása).

Az élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatok erősítése: természetes élőhelyek feldarabolt-ságának (fragmentációjának) csökkentését és az élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatok

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

erősítését szolgáló táji léptékű élőhely-fejlesztési programok, a védett, ill. közösségi jelentőségű fajok szabad mozgását szolgáló infrastruktúra kialakítása, fejlesztése, vonalas létesítmények természetkárosító, tájromboló, és a fajok vándorlását akadályozó hatásának mérséklése

Célzott faj-megőrzési beavatkozások: a közösségi jelentőségű, ill. védett fajok eredeti élőhelyen kívüli (ex-situ) megőrzéséhez, a fajmegőrzési programok akciótervének végrehajtásához szükséges eszközrendszer kialakítása, fejlesztése, egyes fajok eredeti élőhelyen történő megőrzését szolgáló speciális élőhely-fejlesztési beavatkozások (pl. barlangok és mesterséges üregek denevér-barát lezárása, odú-kihelyezés, épületek denevérbarát átalakítása stb.)

Élettelen természeti értékek megőrzése: védett földtudományi értékek és területek (barlangok, mesterséges üregek, földtani alapszelvények, ásvány- és ősmaradvány-lelőhelyek) továbbá a kunhalmok, földvárak és fülkés sziklák, valamint ezek természeti környezetének rekonstrukciója, ahol releváns a kulturális örökségvédelmi szempontok érvényesítésével;

Főbb célcsoportok: helyi közösségek, helyi ökoturisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és más gazdasági szereplők, a tágabb térség lakossága, az érintett térségbe látogató turisták, kutatók stb.; tágabb értelemben az Európai Unió és Magyarország polgárai.
Specifikus célterület: Natura 2000 területek, illetve a közösségi jelentőségű természeti értékek megőrzésében fontos szerepet játszó hazai jogszabály által védett természeti területek, valamint a Nemzeti Ökológiai Hálózat egyes nem védett és nem Natura 2000 területei.
Kedvezményezettek típusai: jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelő

2. A természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása

A speciális célkitűzés keretében az alábbi intézkedések valósulnak meg:

Védett, ill. Natura 2000 területek közvetlen természetvédelmi kezeléséhez szükséges infrastrukturális háttér fejlesztése: a természetvédelmi rendeltetésű területek mezőgazdasági módszerekkel fenntartott élőhelyeinek természetvédelmi kezeléséhez szükséges infrastrukturális háttér fejlesztése (a kezeléshez szükséges gépek és eszközök beszerzése, a kezeléshez szükséges állatállomány tartásához szükséges infrastruktúra kialakítása, fejlesztése); természetvédelmi rendeltetésű erdők és „erdő” művelési ágú területek természetvédelmi kezeléséhez szükséges eszközrendszer fejlesztése (a természetvédelmi rendeltetéshez igazodó célzott kezelések speciális eszközeinek és gépeinek beszerzése).

A monitorozásához szükséges eszközpark fejlesztése: közösségi jelentőségű fajok és élőhely-típusok, valamint az azokat veszélyeztető tényezők monitorozásához szükséges eszközök beszerzése,

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

A természetvédelmi őrszolgálat eszköz-ellátottságának javítása: informatikai eszközök, mobiltelefon, távcső, digitális fényképezőgép, egyenruha, önvédelmi eszközök beszerzése, elöregedett terepjáró gépkocsik cseréje.

Főbb célcsoportok: helyi közösségek, helyi ökoturisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és más gazdasági szereplők, a tágabb térség lakossága, az érintett térségbe látogató turisták, kutatók stb.; tágabb értelemben az Európai Unió és Magyarország polgárai.
Specifikus célterület: az állami tulajdonban, illetve állami szervezetek vagyonkezelésében lévő védett természeti és Natura 2000.
Kedvezményezettek típusai: jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelő.

3. A Natura 2000 hálózat és a közösségi jelentőségű fajok és élőhely-típusok ismertségének és társadalmi elfogadottságának javítása

A speciális célkitűzés keretében az alábbi intézkedések valósulnak meg:

A hazai Natura 2000 hálózat egységes szemléletben történő bemutatásához szükséges infrastrukturális háttér kialakítása: egységes megjelenésű hatósági és tájékoztató táblák kihelyezése, információs pontok kialakítása, tematikus bemutató-helyek hálózatának kiépítése egy-egy tájegységben, egyes közösségi jelentőségű, ill. védett fajok megőrzéséhez kapcsolódó célzott szemléletformálási tevékenységekhez szükséges infrastrukturális háttér kialakítása.

Célzott szemléletformálási tevékenységek: a hazai Natura 2000 hálózat egységes szemléletben történő bemutatásához, valamint egyes közösségi jelentőségű és védett fajok megőrzéséhez, illetve a Natura 2000 területek fenntartását biztosító tájgazdálkodási mintaterületek bemutatásához kapcsolódó. szemléletformálási akciók (kapcsolódva az előző pont infrastrukturális fejlesztéseihez): szemináriumok, rendezvények, kiadványok szervezése stb.

Főbb célcsoportok: helyi közösségek, helyi ökoturisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és más gazdasági szereplők, a tágabb térség lakossága, az érintett térségbe látogató turisták, kutatók stb.; tágabb értelemben az Európai Unió és Magyarország polgárai.
Specifikus célterület: Natura 2000 területek.
Kedvezményezettek típusai: jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelő.

2.4.2.1. A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilal-

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

mának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

2.4.2.2. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A lebonyolítás során pénzügyi eszköz önálló alkalmazását nem tervezzük.

2.4.2.3. Nagyprojektek tervezett alkalmazása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

Tervezett nagyprojekt nem ismert.

2.4.2.4. Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))

35. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[15]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Élőhely-rehabilitáció, vagy rekonstrukció által érintett terület kiterjedése	ha	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	60. 000	EMIR	évente
nem releváns	A természetvédelmi kezelés infrastrukturális hátterének fejlesztésével érintett védett és Natura 2000 területek kiterjedése	ha	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	6.000	EMIR	évente
nem releváns	Natura 2000 területek bemutatását célzó szemléletformáló kampányok száma	db	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	a tervezés későbbi szakaszában kerül kitöltésre	EMIR	évente

2.4.3. Külön rendelkezések az ESZA[16]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva): társadalmi

[15] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

[16] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1-7 tematikus célokhoz[17].

A prioritástengely kapcsán az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.4.4. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v)

A prioritástengellyel szembeni legfőbb elvárás, hogy járuljon hozzá EU Biológiai Sokféleség Stratégia 1. és 2. céljának hazai teljesítéséhez, azaz a közösségi jelentőségű természeti értékek természetvédelmi helyzetének javításához és a degradált ökoszisztémák helyreállításához. Ennek megfelelően a prioritástengely forrásainak döntő többsége – több mint 60%-a – az 1. specifikus cél intézkedéseinek megvalósítását fogja támogatni, így a teljesítménykeret indikátoraként e specifikus cél indikátorának alkalmazása indokolt.

36. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régiókategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) pénzügyi indikátor	(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) mértékegység	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi szakaszában kerül kitöltésre	A tervezés későbbi szakaszában kerül kitöltésre	EMIR	-
Élőhely-rehabilitáció, vagy rekonstrukció által érintett terület kiterjedése	ha	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	20.000	60.000	EMIR	-

2.4.5. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

37-42. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

Az alfejezet kidolgozás alatt áll.

[17] Amint a Közös rendelkezések (CPR) 9 cikkely (1)-(7) ben található

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2.4.6. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

A prioritástengely keretében önálló technikai segítségnyújtás felhasználását nem tervezzük.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.5. PRIORITÁSI TENGELY 5: ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE, MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK ALKALMAZÁSA

2.5.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]

A prioritási tengely a Kohéziós Alapból kerül támogatásra, így a fejlett Közép-Magyarország régiót és a legkevésbé fejlett régiókat is lefedi.

2.5.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

1. Specifikus célkitűzés: A megújuló energiaforrások felhasználásának növelése

Célunk a Nemzeti Reform Programban 2020-ig kitűzött 14,65%-os megújuló részarány elérésének elősegítése, az ország fosszilis energiahordozó felhasználásának csökkentése, valamint a klímavédelemhez való hozzájárulás.

A specifikus célkitűzéshez kapcsolódó intézkedések által elvárt eredmény a megújuló energiaforrások termelésének növelése és a nagyobb mértékű hálózatra történő integrálásuk megteremtése. A megújuló energiaforrások fokozott alkalmazásának köszönhetően csökken az ország szén-dioxid kibocsátása, energiaimport-függősége és a környezetterhelése, mérséklődnek a felhasználók energiaköltségei, valamint – különösen a biomassza esetében – bővül a vidéki foglalkoztatás. A demonstrációs projektek megvalósításának ösztönzésével lehetőség nyílik a Horizon 2020 kutatási keretprogramon belül kifejlesztett technológiák piacra lépését is elősegíteni, a jól kiválasztott pilot projektek ezen felül magukkal vonhatnak további iparfejlesztési tevékenységet is, így munkahelyeket és magas hozzáadott értéket teremtve.

A beruházási prioritás keretén belül tervezett fejlesztések a jelen prioritási tengely által nyújtott vissza nem térítendő támogatások és a 6. prioritási tengely pénzügyi konstrukciói kombinációjával kerülnek ösztönzésre. A tervezett beruházások eredményeképpen 2022-re várhatóan 3084 GWh-ra emelkedik a megújuló alapú villamos energia termelés a 2012. évi 2646 GWh-hoz képest. A zöldáram-termelésben megvalósuló növekmény legnagyobb részét, több mint 60 %-át várhatóan a biomassza, biogáz alapú termelés teszi majd ki.

Az NCsT-ben kitűzött, a teljes bruttó energiafelhasználáson belül elérendő 14,65%-os megújuló részarány elérését a KEHOP-ban rendelkezésre álló források mellett egyéb finanszírozási ösztönzők is elősegítik, például a kötelező átvételi rendszer nyújtotta támogatás, vagy a GINOP-ban, TOP-ban, VEKOP-ban e célra fordítandó támogatások. Ezen ösztönzők kombinációjának köszönhetően 2022-re összesen 4500 GWh/év zöldáram termelés elérése várható.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

43. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[18] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S1	A megújuló energiaforrásból előállított villamos energia termelés	GWh/év	fejlettebb, kevésbé fejlett	2646	2012	3084	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente

2.5.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

A megújuló energiaforrások növelésére Magyarország a számottevő környezetvédelmi és klímavédelmi hasznok mellett, mint a gazdasági fejlődés egyik kitörési pontjára is tekint. Ezért alkalmazásuk ösztönzésére a KEHOP mellett további Operatív Programokon belül is hangsúlyt kíván fektetni. Ennek megfelelően az Operatív Programok közötti lehatárolások eredményeképpen az energetika területét érintő K+F+I tevékenységek, valamint a vállalkozások energiahatékonysági fejlesztései, illetve a termelési, technológiai folyamatok energiaellátását biztosító megújuló alapú energiafelhasználás a GINOP-on belül kerülnek támogatásra. Ezen felül az integrált fejlesztések elősegítését célozva az önkormányzatok épületenergetikai és megújuló energiaforrások felhasználására irányuló beruházásainak ösztönzésére (a távhőrendszerek fejlesztéseitől eltekintve) a TOP-on, illetve a VEKOP-on belül nyílik lehetőség.

Tekintettel arra, hogy az épületekbe épített, annak energiaellátását biztosító megújuló energiaforrások alkalmazását, valamint a távhőrendszerek megújuló alapra helyezését *„az infrastrukturális létesítményekben és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások támogatása”* beruházási prioritás támogatja, jelen beruházás prioritás keretében a következő műveletek támogatását tervezzük:

1. Hálózatra termelő, nem épülethez kötött megújuló energiaforrás alapú zöldáram-termelés

Az intézkedés keretében olyan erőművek létesítésének ösztönzése a cél, amelyek a megújuló energiaforrás felhasználásával megtermelt villamos energiát közvetlenül a hálózatba táplálják. Az előállított energia származhat olyan energia előállító erőműegységből,

[18] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

amely csak villamos energiát állít elő, illetve olyan erőműből is, amely a megújuló villamos energia mellett hőt is előállít. Az energiahatékonyság növelése érdekében a projektek kiválasztása során célszerű ezen kapcsoltan termelő erőműegységeket előnyben részesíteni.

Az intézkedés keretében a következő megújuló technológiák támogatása tervezett**:**

Biomassza hasznosítása: a biomassza villamos energiatermelésre irányuló hasznosítása során elsődleges szempont, hogy a nagy erőműi kapacitások helyett a kis-közepes kapacitású, térségfejlesztő hatással rendelkező, lokális rendszerek kerüljenek támogatásra, elősegítve egyúttal a kistérségen belüli kohéziót és gazdasági együttműködést.

Biogáz termelés és felhasználás: a jelenleg rendelkezésre álló elsődleges anyagok (biológiailag lebomló háztartási hulladék, szennyvíziszap, állati trágya stb.) energetikai hasznosítása biogáz-előállítással villamos energia-termelés céljára. A biogáz-előállítás a termelési hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek, egyéb szerves anyagok kezelésével hozzájárul a környezetvédelmi célok teljesítéséhez. A szerves hulladékok energetikai hasznosítása csökkenti a metánszivárgást, így fontos klímavédelmi eszköz is. A szennyvíz-alapú biogáz termelés ösztönzése esetén az 5. prioritási tengely célja a szabályozható energiatermelő berendezések beszerzésének támogatása (gázmotor, hálózati csatlakozás, szabályozás, illetve tisztítás, komprimálás), szennyvíz-kezelő berendezések beszerzésére (fermentorok, szubsztrátum tárolók) a 2. prioritási tengely nyújt lehetőséget.

Geotermikus energia alkalmazása: tekintettel Magyarország kiemelkedő geotermikus gradiensére a geotermikus energia felhasználása fontos szerepet fog betölteni a hőenergia előállításában (távfűtés, közintézmények, lakóépületek fűtése, meleg víz előállítása) a következő időszakban is. Ezen felül a közvetlen hőhasznosítás mellett várhatóan 2020-ig elkezdődik a geotermikus ásványkincs villamos energia-termelésre történő alkalmazása is.

Napenergia hasznosítása: a napenergia villamos energia-termelés célú hasznosításának (napelemek telepítése) támogatása. A fotovoltaikus rendszerek (PV) tekintetében a technológiai fejlődésnek köszönhetően a fajlagos PV árak (€/kW) fokozatosan csökkenő tendenciát mutatnak. A nagyobb PV alkalmazásokat a technológiai „lock-in" elkerülése céljából fokozatosan tervezzük támogatni a technológiai fejlődés ütemének megfelelően.

Hulladékok energetikai hasznosítása: villamos energia előállítása az anyagában gazdaságosan nem hasznosítható hulladékok különböző fizikai és kémiai folyamatok segítségével történő hasznosítása útján. Különös tekintettel arra, hogy ezen hulladékok energetikai hasznosítása a lerakásnál kisebb környezetterheléssel jár. Így a hulladékok energetikai hasznosítása egyszerre szolgál energetikai és környezetvédelmi célokat.

Vízenergia hasznosítása: a környezetvédelmi és vízgazdálkodási szempontokat figyelembe véve elsősorban a kisebb folyók szabályozhatóságában fontos szerepet betöltő, már meglévő duzzasztókban beépíthető, 10 MWe alatti teljesítményű törpe vízerőművek,

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

valamint a folyómedrekbe telepített 100-500 kWe teljesítményű ún. áramlásos és úsztatott turbinák létesítésének, illetve a meglévő vízerőművek hatékonyságnövelésének ösztönzése a cél.

Főbb célcsoportok: az energia szektor szereplői.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: gazdasági társaságok, mint megújuló energiát előállító erőműveket létesítők.

2. A megújuló energiaforrások fokozott alkalmazását elősegítő kis kapacitású tároló rendszerek létesítése

A magyar villamos energia-rendszer rugalmatlan, korlátozottan képes befogadni a nem szabályozható, időjárásfüggő megújuló energiaforrásokat. Ezért azok elterjesztéséhez indokolt a hálózat szabályozásához hozzájáruló villamos energia-tároló rendszerek támogatása. Az intézkedés olyan, a villamos energia-rendszerhez csatlakoztatott ipari méretű és kisebb méretű energiatárolók kiépítésének támogatásához való hozzájárulást jelenti, amelyek az alacsony villamos energia-terhelésű időszakokban termelt villamos energia-felesleg átmeneti tárolását, ezt követően pedig annak a villamos energia-rendszerbe történő visszatáplálását teszik lehetővé, elősegítve a villamos energia-ellátás stabilitásának megőrzését a kereslet megnövekedésekor.

Ezen felül az intézkedés keretén belül a lakossági előállítású villamos energia szabályozott hálózati betáplálását biztosító szabályozó egységek (szoftver, akkumulátor, intelligens mérő) beszerzésére nyílik lehetőség.

Főbb célcsoportok: megújuló energiaforrásból termelő erőműegységek.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: a villamos energia-termelői engedélyesek, különösen a megújuló energiaforrás-alapú villamos energia-termelői egységek a saját termelésük kiegyenlítésére, az átviteli rendszerirányító, az elosztói rendszerüzemeltetők, villamos energia-kereskedők.

3. Demonstrációs célú megújuló energetikai minta projektek

Az energiaszektor EU szintű dekarbonizációjához elengedhetetlen fontosságú az egyes technológiák kutatásának és fejlesztésének a támogatása, a technológiai innováció. Az energetika területén megvalósuló K+F+I támogatására a GINOP-on belül nyílik lehetőség. A kutatás-fejlesztési fázison túl, a szélesebb körű alkalmazás elterjesztéséhez szükséges, az ipari léptékű bevezetés előtt álló, újonnan kifejlesztett technológiák demonstrációs (minta) léptékű megépítésének és tesztelésének ösztönzése. Ennek részeként támogatni tervezzük azon fejlesztéseket, ahol a prototípus már elérhető, de Magyarországon, illetve az Európai Unióban még nincs elérhető, üzemi méretű referencia az adott technológiából. Tipikusan ilyen technológiák a második és harmadik generációs

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

bioüzemanyagok. Annak érdekében, hogy minél több és minél szélesebb körű demonstrációs projekt valósulhasson meg indokolt, hogy adott termelési módozat, típus esetében csak egy projekt kerüljön támogatásra.

Főbb célcsoportok: gazdasági társaságok.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: gazdasági társaságok.

4. Projekt-előkészítés

Az intézkedés elsődleges célja, hogy a 2014-2020-as időszakban az Európai Uniós források társfinanszírozásával megvalósítandó megújuló energetikai projektek előkészítéséhez támogatást nyújtson, hozzájárulva az eredményes projekt implementációhoz és a rendelkezésre álló források hatékony felhasználásához. Ennek során a támogatandó műveletek kiterjednek a műszaki, tervezési, pályázati dokumentációk elkészítésére, gazdasági és környezeti hatásvizsgálatok összeállítására, valamint az engedélyeztetéssel kapcsolatos eljárások elvégzésére. Ezen felül az intézkedés további célkitűzése, hogy a 2014-2020-as időszakot követő költségvetési ciklus programozásának hatékony előkészítéséhez is hozzájáruljon.

Főbb célcsoportok: gazdasági társaságok.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: gazdasági társaságok.

2.5.3.1. A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A kiválasztási kritériumok általános vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és a fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

Annak érdekében, hogy az energia- és klímapolitika terén 2020-ig kijelölt EU és hazai célkitűzések a legeredményesebben teljesülhessenek, az egyes műveletek kiválasztása a meglévő energetikai és klímapolitikai stratégiai dokumentumokban leírt intézkedésirendszerrel összhangban kell, hogy történjen. Ennek során olyan beruházások támogatása preferált, amelyek a legnagyobb mértékű fosszilis energiahordozó kiváltást és szén-dioxid kibocsátás csökkenést eredményezik.

A természeti erőforrásokkal történő felelős gazdálkodás és a fenntarthatóság szempontjainak érvényesítése kiemelt fontosságú. Ezért elsődleges cél olyan, fejlesztések támogatá-

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

sa, amelyek a helyi erőforrásokhoz és igényekhez jobban alkalmazkodó lokális jellegű, decentralizált kis- és közepes termelőegységek létesítésére, valamint a magasabb hatásfokon történő energia-előállításra irányulnak. Különösen fontos az energetikai célú biomassza termelés és élelmiszerellátás egyensúlyban tartása, valamint természeti értékek megőrzése a támogatandó műveletek kiválasztása során. A fenntarthatóság és az energiahatékonyság növelésének céljából preferált a megújuló alapú kapcsolt hő- és villamos energia-termelés támogatása.

A támogatási intenzitások meghatározása során figyelembe kell venni az adott technológia piaci érettségét.

Ezen felül szem előtt kell tartani, hogy a magyar villamos energia-rendszer csak korlátozottan tudja befogadni a nem szabályozhatóan előállított (időjárásfüggő) villamos energiát, ezért célszerű a megújuló alapú villamos energia-termelés támogatását a kapcsolódó hálózatfejlesztésekkel és tározókapacitás növelésekkel összehangolni.

2.5.3.2. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A beruházási prioritásokhoz kapcsolódó fejlesztések megvalósulását kombináltan, a 6. prioritási tengely által nyújtott, strukturált pénzügyi termékek (kamattámogatás, garanciatermék, tőkealap) bevonásával kívánjuk ösztönözni.

2.5.3.3. Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt nem ismert.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.5.3.4. Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))*

44. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[19]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A megvalósult megújuló energia fejlesztési projektek száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	45	EMIR	évente
nem releváns	Új beépített megújuló energia kapacitás	MW	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	33,5	EMIR	évente
nem releváns	Új beépített tároló kapcitás	MWh	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	95	EMIR	évente
nem releváns	Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO_2 egyenértéken	kt/év	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	214	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2 (prioritási tengely 5): KA rendelet-tervezet 3. cikk a) iii.:* Az infrastrukturális létesítményekben és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása**

2.5.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

2. Specifikus célkitűzés: Az energiahatékonyság és az energia-megtakarítás növelése

Az ellátásbiztonság, versenyképesség, fenntarthatóság szempontrendszerét előtérbe helyezve célunk, hogy a Nemzeti Reform Programban kitűzött 10 százalékos teljes energia-megtakarítás eléréséhez hozzájáruljunk.

[19] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

3. Specifikus célkitűzés: Az energiatudatosság növelése komplex szemléletformálási programok megvalósításán keresztül

Célunk, hogy az energiafogyasztási szokásaink megváltoztatását, klímatudatosságunk felébresztését célzó intézkedések révén előmozdítsuk a fenntartható fejlődés elérését.

A specifikus célok eléréshez kapcsolódó tervezett programok kiemelkedő szerepet töltenek be a fosszilis energiahordozóktól való függés leküzdésében, az ellátásbiztonság növelésében és klímavédelmi, környezetvédelmi célkitűzések elérésében. A lakóépületek és a középületek energiahatékonyságának javításán át csökken a háztartások rezsiköltsége és a közfeladat-ellátás energia-fogyasztása. A beavatkozások elengedhetetlenek a 2012/27/EU irányelv szerinti energiahatékonysági kötelezettségek tagállami teljesítéséhez. Járulékos hatásként javul Magyarország külkereskedelmi mérlege, valamint az energiahatékonysági beruházások megrendelést biztosítanak az építőiparnak és a gépiparnak.

A beruházási prioritáshoz kapcsolódó fejlesztések megvalósításának ösztönzése a 6. prioritási tengely pénzügyi eszközinek kombinálásával történik.

A tervezett fejlesztések eredményeképpen 2020-ig várhatóan X[20] PJ/év primer energiafogyasztás megtakarítás érhető el, hozzájárulva a Nemzeti Reform Programban előirányzott 10%-os energia-megtakarítás eléréséhez. A primer energiafogyasztás csökkenésének mértéke ágazati szinten a következők szerint prognosztizálható: a legjelentősebb csökkenés várhatóan a legnagyobb energia-megtakarítási potenciállal rendelkező épületszektorban könyvelhető el. Az épületek energetikai korszerűsítésének és új, energiahatékony épületek építésének köszönhetően X[29] PJ/év csökkenés prognosztizálható. A távhőrendszerek energiahatékony fejlesztéseinek eredményeként 3 PJ/év csökkenés irányozható elő, további KEHOP-on belül megvalósuló energiahatékonysági beruházások során pedig 0,2 PJ/év csökkenésre számíthatunk.

Az infrastrukturális létesítményekben installált alkalmazások lévén 34,23 PJ/évvel növekszik a megújuló energiaforrások bruttó végső felhasználása 2022-ig. Az épületekhez kapcsolódó megújuló energiafelhasználás tekintetében pedig 19,6 PJ/év növekmény elérése várható.

Az energia- és klímatudatos attitűd kialakítására és terjesztésére irányuló szemléletformálási programok megvalósítása során elvárt eredmény, hogy az energia-megtakarítás növelésére irányuló törekvésük minél több célcsoportot érjen el és minél hosszabb távon fejtse ki hatását, hiszen a legjelentősebb célcsoport, akinek az értékrendjét valóban eredményesen lehet alakítani a későbbiekben, 10-20 éves távlatban válik jelentősebb energia fogyasztóvá, tudatos fogyasztói döntéseik akkor bírnak majd nagyobb erővel.

[20] A pontos célérték a KEHOP 4.0. verziójában kerül meghatározásra, az addig elkészülő Nemzeti Épületenergetikai Stratégia célértékeivel történő összhang megteremtése érdekében.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

45. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[21] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S2	A fejlesztések eredményeként megtakarított energia mennyisége	PJ/év	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre[22]	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente

2.5.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

Tekintettel arra, hogy a vállalkozások energiahatékonysági fejlesztéseinek támogatására a GINOP, az önkormányzatok energetikai korszerűsítésére (kivéve a közvilágítás energiahatékony korszerűsítését) a TOP, illetve a VEKOP forrásai nyújtanak lehetőséget a beruházási prioritáshoz kapcsolódóan a következő intézkedések támogatása tervezett.

5. Épületek energiahatékonysági korszerűsítése megújuló energiaforrások alkalmazásának kombinálásával, illetve új közel zéró szén-dioxid kibocsátású épületek létesítése

Figyelembe véve az épületszektorban rejlő kiemelkedő energia-megtakarítási potenciált és az operatív programok közötti lehatárolásokat az intézkedés keretében a lakóépületek, az állami tulajdonú központi költségvetési szervek vagyonkezelésében álló középületek, valamint a nonprofit szektor és közszolgáltatók közfeladat-ellátásra használt épületeinek energiahatékonysági, illetve megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló korszerűsítéseit tervezzük támogatni.

E tekintetben a támogatható tevékenységek magukban foglalják az épületek hőtechnikai adottságainak javítását, hőveszteségeinek csökkentését, megújuló energiaforrások alkalmazását (elsősorban napelemek, napkollektorok telepítése, biomassza, geotermikus energia hasznosítása, hőszivattyú alkalmazása), az intézmények fűtési, hűtési és használati

[21] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.
[22] A pontos célérték a KEHOP 4.0. verziójában kerül meghatározásra, az addig elkészülő Nemzeti Épületenergetikai Stratégia célértékeivel történő összhang megteremtése érdekében.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

melegvíz-rendszereinek korszerűsítését, illetve az épületeken belül világítási rendszerek korszerűsítését.

Ezen felül az intézkedés keretén belül támogatni tervezzük az új, közel zéró emissziójú épületek létesítését is. Ez esetben a kötelező energiahatékonysági követelményeken túlmutató fejlesztések kerülnének támogatásra, amelynek során a támogatás alapjául a közel nulla szén-dioxid kibocsátású épület építéséhez szükséges beruházások és az energiahatékonysági jogszabályi követelményeknek megfeleléshez szükséges beruházások különbözete szolgálna. Az új, közel nulla kibocsátású épületek létesítése a megújuló energiaforrások alkalmazásához is hozzájárul.

Az épületenergetikai fejlesztésekhez kapcsolódó támogatási programok részletes kidolgozása a 2013. év végén elkészülő Nemzeti Épületenergetika Stratégia cél- és eszközrendszerén fog alapulni.

Főbb célcsoportok: lakosság, állami közintézmények, nonprofit szektor (kivéve önkormányzat), valamint a közfeladatot ellátó, állami tulajdonú gazdasági társaságok.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: lakosság, központi költségvetési szervek, nonprofit szektor (kivéve önkormányzat), közszolgáltatást végző gazdasági társaságok.

6. Távhőrendszerek komplex energetikai felújítása, illetve megújuló alapra helyezése

Kiemelt intézkedésként jelennek meg az energiahatékonysági fejlesztések között a magyarországi távhőrendszerek megújuló energiaforrások használatával kombinált, komplex, primer és szekunder oldali energetikai korszerűsítései.

Ennek során többek között tervezett az új megújuló energiaforrás alapú távhőtermelő létesítmények kialakításának, a régi elavult, rossz hatásfokú termelő egységek kiváltásának és megújuló alapra helyezésének, valamint az új termelő egységek távhőrendszerre történő integrálásának az ösztönzése.

A hálózati veszteségek csökkentésére irányuló fejlesztések támogatása során az elosztórendszerek, hálózatok korszerűsítése, hőközpontok felújítása, szabályozórendszerek beépítése, új fogyasztók bekapcsolása, valamint új gerincvezetékek kiépítése kiemelt fontosságú. Ezen felül hangsúlyt fektetünk az egymástól elkülönült távhő elosztói rendszerek hatásfoknövelő összekapcsolására is.

A fenti beavatkozások mindegyike közvetlenül, illetve közvetve fokozza az energiahatékonyságot, csökkenti a CO_2 kibocsátást. A projekt megvalósítása jelentősen hozzájárul a távhőellátás versenyképességének javításához, a távhő rezsidíjak emelkedésének féken tartásához.

Főbb célcsoportok: a távhőszektor szereplői.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

Kedvezményezettek típusai: A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény szerinti távhő-szolgáltatók, valamint a távhőtermelési célú gazdasági társaságok.

7. Közvilágítás korszerűsítése:

Az intézkedés célja a közvilágítás energiafelhasználásának csökkentése a lámpatestek, fényforrások, előtétek és az energia-megtakarítás szempontjából indokolt vezetékek felújítása, vagy cseréje útján.

Főbb célcsoportok: a közvilágítással kapcsolatos kötelező feladatok ellátásával megbízott szereplők.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: önkormányzatok.

8. Energiamenedzsment rendszerek bevezetése a közfeladat-ellátásban

Az épületenergetikai programokon belül a közszféra részére az energiahatékonyság növelését a konkrét beruházások mellett, olyan „soft" típusú energiagazdálkodási eszközök elterjesztésén keresztül is ösztönözni kívánjuk, amelyek az energiafelhasználás nyomon követésével (monitoringjával), folyamatos szabályozásával csökkentik az energiafogyasztást. Az intézkedésen belül a támogatható tevékenységek köre magában foglalja azon műszaki, technológiai eszközök (mérő- és szabályozó-berendezések), valamint ezek alkalmazásához szükséges oktatást, képzést, betanítást és a környezeti minőségbiztosítást. A nemzetközi tapasztalatok alapján az energiamenedzsment rendszerek alkalmazásával akár 10-15%-os energia-megtakarítást is realizálni lehet a kiválasztott középületekben.

Főbb célcsoportok: az állami közfeladat-ellátásban résztvevők köre.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: központi költségvetési szervek.

9. Szemléletformálási programok

A tudatos energiafogyasztás és ezzel együtt az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának növelése érdekében széles körű energia- és klímatudatos szemlélet kialakítását célzó programok kijelölését és a szemléletformálási programokat megvalósító hazai szervezetek, intézmények támogatását tervezzük, hozzájárulva a 2013-ban kidolgozásra kerülő, Szemléletformálási Cselekvési Terv céljaihoz.
A szemléletformálás a kampány jellegű programokon kívül számos egyéb úton elérhető, ezért célunk az olyan kisebb, ill. nagyobb tömegeket, elsősorban a tanulókat és gyermekes családokat megmozdító programok támogatása, melyek felhívják a figyelmet az energia- és klímatudatos viselkedések előnyeire, illetve az elért közönség tájékozottságát növeli. A programok megvalósítása során különös hangsúlyt kell fektetni jó példák bemutatására, az egyéni cselekedetek jelentőségére, azok környezeti hatásaira.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Főbb célcsoportok: lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek.

Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: civil szervezetek, önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek.

10. Projekt-előkészítés

Az intézkedés elsődleges célja, hogy a 2014-2020-as időszakban az Európai Uniós források társfinanszírozásával megvalósítandó energiahatékonysági projektek előkészítéséhez támogatást nyújtson, hozzájárulva az eredményes projekt implementációhoz és a rendelkezésre álló források hatékony felhasználásához. Ennek során a támogatandó műveletek kiterjednek a műszaki, tervezési, pályázati dokumentációk elkészítésére, gazdasági és környezeti hatásvizsgálatok összeállítására, valamint az engedélyeztetéssel kapcsolatos eljárások elvégzésére. Ezen felül az intézkedés további célkitűzése, hogy a 2014-2020-as időszakot követő költségvetési ciklus programozásának hatékony előkészítéséhez is hozzájáruljon.

Főbb célcsoportok: lakosság, önkormányzatok, központi költségvetési szervek, gazdasági társaságok, nonprofit szektor (kivéve önkormányzat).
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: lakosság, önkormányzatok, központi költségvetési szervek gazdasági társaságok, nonprofit szektor (kivéve önkormányzat).

2.5.5.1. A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A kiválasztási kritériumok általános vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

Az operatív program különös hangsúlyt fektet azon fejlesztések támogatására, amelyekkel a legnagyobb energia-megtakarítás érhető el a végső energia-fogyasztáson belül és, amelyek a leghatékonyabb módon segítik elő a dekarbonizációs törekvések, valamint az EU 2020 stratégia klíma és energia céljainak megvalósulását. Az épületenergetika területén az egyes támogatandó műveletek kiválasztása a Nemzeti Épületenergetikai Stratégiában meghatározott irányvonalakhoz fog igazodni. Ennek

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

során javasolt a kombinált, megújuló energiaforrásokat alkalmazó és energiahatékonysági fejlesztéseket egyaránt vegyítő beruházásokra hangsúlyt fektetni. Ezen felül az egyes távhőrendszerek energiahatékonysági fejlesztését és megújuló alapra helyezését, célszerű a távhő ellátásban érintett épületállomány energetikai korszerűsítéseivel összehangolni.

A költséghatékonyság elve az energiahatékonysági fejlesztések támogatása során is kiemelt szempontként jelenik meg. Alapvető követelmény, hogy az épületen végzett beavatkozásnak meg kell felelnie a 2010/31/EK irányelv szerinti költségoptimum minimumkövetelményeinek. A projektek kiválasztása során azonban előtérbe kell helyezni azon fejlesztéseket, amelyek a költségoptimalizált követelményszintet meghaladó energia-megtakarítást kívánnak elérni.

További vezérelv a fogyasztók tájékozottságának növelése az energiahatékonysági és megújuló energetikai lehetőségek jelentősebb kihasználása, saját energiaellátásuk biztonságosabbá, komfortosabbá tétele érdekében. A klímatudatosságra való figyelemfelkeltés során hangsúlyos elemként kell megjelennie a kibocsátás szegényebb életmód előnyeinek vagy/és az annak hiányában bekövetkező károknak. Fontos, hogy olyan információk kerüljenek átadásra melyek kapcsán a célközönség érzi személyes érintettségét a klímaváltozás elleni küzdelemben.

2.5.5.2. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Annak érdekében, hogy a beruházási prioritás keretében tervezett intézkedések esetében kitűzött célok a lehető legkisebb – de még szükséges mértékű – támogatási intenzitással kerüljenek ösztönzésre, a vissza nem térítendő támogatások mellett, egyéb kedvezményes pénzügyi eszközök alkalmazását is tervezzük a támogatási konstrukciók részletes kialakításakor. Ennek részeként a közfeladat-ellátás energiahatékonysági fejlesztései során is tervezzük az EPC finanszírozási konstrukciók kialakításához történő hozzájárulást. Magyarország a 2012/27/EK irányelv 18. cikk (1) bekezdés d) pontjában foglaltak mellett a KEHOP eszközeivel is törekedik a közszférában az EPC alkalmazásának elősegítésére. A lakóépületek- és a távhő energiahatékonysági korszerűsítését szintén kombináltan, a 6. prioritási tengely által nyújtott, strukturált pénzügyi termékek (kamattámogatás, garanciatermék, kedvezményes hitel) bevonásával kívánjuk ösztönözni.

2.5.5.3. Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Budapest komplex távhőfejlesztése: a projekt célja Budapest távhőtermelő-létesítményeinek az összekötése, az elosztóhálózat energiahatékonysági korszerűsítése, valamint a termelő létesítmények rekonstrukciója (felújítás, kiváltás, új létesítmények).

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.5.5.4. Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))*

46. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[23]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A jobb energiafogyasztási besorolással rendelkező háztartások száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre[24]	EMIR	évente
nem releváns	A középületek elsődleges energiafogyasztásának csökkenése	kWh/év	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre[34]	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente
nem releváns	Azon közintézmények száma, ahol energiamenedzsment rendszerek kerültek bevezetésre	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	960	EMIR	évente
nem releváns	Az üvegházhatást okozó gáz kibocsátás becsült csökkenése	kt/év CO_2 egyenérték	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre[34]	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente
nem releváns	Energia- és klímatudatos szemléletet közvetítő programok száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	15	EMIR	évente

TERVEZET

[23] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

[24] A pontos célérték a KEHOP 4.0. verziójában kerül meghatározásra, az addig elkészülő Nemzeti Épületenergetikai Stratégia célértékeivel történő összhang megteremtése érdekében.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 3 (prioritási tengely 5): KA rendelet-tervezet 3. cikk a) iv.: **Intelligens alacsony és közepes feszültségű elosztórendszerek fejlesztése**

2.5.6. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

4. Specifikus célkitűzés: A villamos energia-rendszer alkalmassá tétele a megújuló, energiahatékonysági és kibocsátás-csökkentési célok végrehajtására

A megújulók nagyobb arányú befogadása, az energiahatékonyság és költséghatékonyság javítása érdekében a villamosenergetikai infrastruktúra fejlesztése megkülönböztetett figyelmet érdemel. Cél az innovatív intelligens mérési rendszerek, a fogyasztó-oldali válaszintézkedéseket lehetővé tévő rendszerek és az intelligens elosztó-hálózati egységek támogatása és terjesztése.

Elvárt eredmény 410.000 db intelligens mérő rendszer telepítését, valamint 100 intelligens hálózati körzet fejlesztését lehetővé tévő rendszer kiépítésének támogatása. Az intelligens mérési rendszerek kapcsán minimum 5%-os megatakarítás elérése a követelmény projektenként.

Az okos mérés megvalósításával lehetővé kell tenni a fogyasztók számára, hogy optimalizálni tudják energiafogyasztásukat az éppen aktuális tarifák függvényében kihasználva a piaci verseny előnyeit. A fogyasztó oldali igények szabályozásában való közreműködéssel cél a rendszer rugalmasságának növelése, csökkentve a tárolás iránti, valamint az erőművek visszaterhelése iránti igényt.

A mérőrendszereknek elő kell segíteniük, hogy a fogyasztók saját energiafelhasználási szokásaikat jobban megismerve, költséghatékonyabban tervezhessék át rendszereiket. A fogyasztás mértékének lehetséges szabályozásán keresztül az okos mérőknek hozzá kell járulnia a védendő fogyasztók eladósodásának elkerüléséhez. Az intelligens méréshez szükséges eszközök hazai gyártása hozzájárul a foglalkoztatás bővüléséhez is.

Az intelligens hálózati körzetek támogatásával el kell érni a jobb rendszerszabályozhatóságot, a rendszer-szintű tartalék igény növekedés mérséklődését, a csúcsterhelések eltolódásából fakadó primer energia felhasználás csökkenését és a decentralizált megújuló termelés és kapcsolt kiserőművek rendszerbe integrálhatóságának elősegítését.

Az intelligens hálózatok elterjedésének hozzá kell járulnia az átviteli energia-megtakarításokhoz és CO_2-kibocsátás csökkenéshez.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

47. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték-egység	Régióka-tegória (ahol releváns)	Bázis-érték	Bá-zisév	Célérték (2022)	Az adat forrása	Jelen-tési gyako-riság
S4	Az intelligens hálózatokhoz kapcsolódó új fogyasztók száma	fő	fejlet-tebb, kevésbé fejlett	A ter-vezés későbbi fázisá-ban kerül kitöl-tésre	2012	6.700.000	MEKH	évente

2.5.7. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

11. Intelligens mérési (smart meter) rendszerek támogatása

Az intézkedés célja olyan intelligens fogyasztásmérők felszerelésének a támogatása, melyek a keresletoldali visszajelzések és más innovatív, intelligens szolgáltatások megjelenését is elősegíthetik. A mérők bevezetésének eredményeként cél a rendszerszabályozhatóság javítása, valamint, hogy a fogyasztás átterelhetővé váljon a csúcsidőszakból az alacsonyabb kereslettel jellemezhető időszakokra, ami egyrészt közvetlenül csökkentheti a fogyasztó költségeit az alacsonyabb árakon keresztül, másrészt elkerülhetővé válik a rugalmasság növelése érdekében szükséges pótlólagos termelési kapacitások egy részének megépítése, amely rendszerszinten szintén költségcsökkentő tényező.

Főbb célcsoportok: a villamos energia-szektor szereplői.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: villamos energia-kereskedők, az elosztói rendszerüzemeltetők, a villamos energia-termelői engedélyesek, átviteli rendszerirányító.

12. Fogyasztó-oldali válaszintézkedést (demand-response) lehetővé tévő rendszerek kiépítése

Az intézkedés a rendszer rugalmasságát növeli a fogyasztásnak a termeléshez való igazításával, a visszaterhelési kapacitás biztosításával. Ezért cél a keresletoldali válaszintézkedéseket megvalósító rendszerek széleskörű elterjesztésének támogatása. A rendszer kialakításának alapfeltétele a kiépített intelligens mérési rendszerek és okos hálózatok. Az így keletkező potenciális visszaterhelési kapacitást a keresletoldali szolgáltató a rendszerszintű szolgáltatások piacán, a szervezett piacon (áramtőzsde) vagy a kereskedők

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

részére felkínálja és értékesíti. Az érintett fogyasztóknak a szolgáltató a visszaterhelésért, illetve a szerződésben megfogalmazottaktól függően a rendelkezésre állásért díjat fizet.

Főbb célcsoportok: a villamos energia- és a távközlési szektor szereplői.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: villamos energia-kereskedők, az átviteli rendszerirányító, az elosztói rendszerüzemeltetők, a villamos energia-termelői engedélyesek, telekommunikációs társaságok.

13. Intelligens elosztó-hálózati (smart grid) körzetek kiépítésének támogatása

Az intézkedés célja olyan villamos energia-hálózati egységek kiépítésének támogatása, amelyek lehetővé teszik az elosztott villamos energia-tárolásának, valamint a kis közösségi villamos energia-termelés befogadásának bővítését. Az intelligens hálózati rendszerek kiépítése a decentralizált energiatermelés elterjesztésének elengedhetetlen eszköze. A szabályozható fogyasztói transzformátor segítségével lehetővé válik a kisfeszültségű hálózat feszültségszabályozása, ezzel a megújuló energiaforrások nagyobb mértékű hálózatra táplálása.

A hatékony működés érdekében az intelligens hálózatok kiépítését az okos mérők bevezetésével összehangoltan kell megvalósítani, vagyis egy-egy transzformátor körzet teljes lefedése a cél. Ezzel lehetővé válik a nem technikai veszteségek kezelése, valamint a kisfeszültségű hálózat pontosabb mérési adatok alapján történő üzemirányítása, a fogyasztói paraméterek pontosabb betartása és a hálózatfejlesztési beruházások célzott felhasználása.

Főbb célcsoportok: a villamos energia- és a távközlési szektor szereplői.
Specifikus célterület: az akciók országos hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.
Kedvezményezettek típusai: villamos energia-kereskedők, az átviteli rendszerirányító, az elosztói rendszerüzemeltetők, a villamos energia-termelői engedélyesek, telekommunikációs társaságok.

2.5.7.1. A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A kiválasztási kritériumok vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és a fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Az intelligens hálózati intézkedéseknek (okos mérők, fogyasztó-oldali válaszintézkedések, intelligens hálózati rendszerek) az energiahatékonyságot, a fogyasztás rugalmasság tételét és a villamos energia-rendszer szabályozhatóságának növelését kell szolgálni. Az intelligens fogyasztásmérő rendszerek támogatásának mindezen túlmenően hozzá kell járulnia a háztartások energiafogyasztásának racionalizálásához is, és a fogyasztói tudatosság növelésén keresztül is szolgálnia kell az energiahatékonysági célok megvalósulását. A fogyasztóoldali-intézkedéseket megvalósító rendszerek elterjesztésével olyan szolgáltatást kell lehetővé tenni, melynek során a keresletoldali szolgáltatóval (demand service provider/aggregator) szerződéses kapcsolatban álló fogyasztók fogyasztását a szolgáltató előre meghatározott módon és időre csökkentheti, illetve megszakíthatja.

2.5.7.2. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A lebonyolítás során pénzügyi eszköz önálló alkalmazását nem tervezzük.

2.5.7.3. Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt nem ismert.

2.5.7.4. Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))*

48. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[25]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	Fogyasztóoldali válaszintézkedést lehetővé tévő rendszerbe bevont fogyasztók összteljesítménye	MW	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	2.000	EMIR	évente
nem releváns	Üzembe helyezett, intelligens fogyasztásmérők száma	db	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	410.000	EMIR	évente

[25] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2.5.8. Külön rendelkezések az ESZA[26]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)

A prioritástengely kapcsán az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.5.9. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v))

A prioritás tengely keretében megvalósuló fejlesztések elsődleges célja, hogy a megújuló energiaforrások alkalmazásán és az energiafelhasználás csökkentésén keresztül hozzájáruljanak az ország üvegházhatású gáz kibocsátásának mérsékeléséhez. Ezért a prioritási tengely teljesítménykeretét legátfogóbban az ÜHG kibocsátás becsült csökkenésének mérésén keresztül lehet meghatározni.

49. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mértékegység, ahol értelmezhető	Alap	Régiókategória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatforrás	Az indikátor reprezentativitásának magyarázata, ahol releváns
(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) pénzügyi indikátor	(A tervezés későbbi fázisában definiálandó) mértékegység	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	EMIR	-
Az üvegházhatást okozó gáz kibocsátás becsült csökkenése	kt/év CO_2 egyenérték	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre[27]	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	-

TERVEZET

[26] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

[27] A pontos célérték a KEHOP 4.0. verziójában kerül meghatározásra, az addig elkészülő Nemzeti Épületenergetikai Stratégia célértékeivel történő összhang megteremtése érdekében.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.5.10. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

50-55. számú táblázatok:

Az alfejezet kidolgozás alatt áll.

2.5.11. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

A prioritástengely keretében önálló technikai segítségnyújtás felhasználását nem tervezzük.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.6. PRIORITÁSI TENGELY 6.: AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSÉT ÉS A MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK HASZNÁLATÁT ÖSZTÖNZŐ PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

2.6.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát, vagy több mint egy tematikus célkitűzést, vagy több mint egy pénzügyi alapot tartalmaz [amennyiben releváns]

A prioritási tengely a 4. tematikus célkitűzés alatt meghatározott beruházási prioritások megvalósulását kívánja elősegíteni pénzügyi eszközök alkalmazásával. A prioritási tengely az Európai Regionális Fejlesztési Alapból kerül támogatásra és két régiókategóriát is lefed, a konvergencia régiók mellett ugyanis a 15%-os rugalmassági keret kihasználásával a Közép-Magyarországi Régióban is tervezünk fejlesztéseket ösztönözni.

A prioritási tengely Közép-Magyarországi Régióra vonatkozó kiterjesztésének elsődleges indoka, hogy a klímavédelmi és energiahatékonysági célkitűzések teljesüléséhez szükséges fejlesztések kardinális részét képező épületenergetikai korszerűsítésekre vonatkozó igény jelentős hányada a Közép-Magyarországi Régióban jelentkezik. Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló épületállomány korszerűsítésében rejlő energiamegtakarítási potenciált a leghatékonyabb módon tudjuk kihasználni, elengedhetetlen, hogy a Közép-Magyarországi Régióban található épületek esetében is lehetőséget nyújtsunk kedvezményes pénzügyi eszközök igénybevételére az energiahatékonysági és a megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló beruházások megvalósításának elősegítéséhez[28].

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1 (prioritási tengely 6): ERFA rendelet-tervezet 5. cikk 4. a):* A megújuló energiaforrások előállításának és elosztásának támogatása**

2.6.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

<u>1. Specifikus célkitűzés:</u> A megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló beruházások finanszírozáshoz való hozzájutásának elősegítése. Célunk a korlátozottan rendelkezésre álló vissza nem térítendő támogatások kedvezményes pénzügyi eszközökkel történő kiegészítése, annak érdekében, hogy egy hosszú távú és fenntartható finanszí-

[28] A prioritástengely fejlesztései a bevezetőben leírt okok (országos hatókör, régóhatárokon átnyúló jelleg, több régiótípust érintő beavatkozások) miatt ugyan mind a két régiótípust érintik, ám más operatív program, vagy régiókategória forrásait nem veszik igénybe a konvergencia régiókra allokált forrásokon túl.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

rozási struktúra teremtődjön meg a megújuló energetikai beruházások széleskörű ösztönzéséhez.
A pénzügyi eszközök alkalmazásával elérni kívánt cél, hogy egységnyi támogatásból nagyságrendekkel több beruházás váljon megvalósíthatóvá, mint a pusztán vissza nem térítendő támogatásokkal történő ösztönzés esetén.

A megújuló energiaforrások alkalmazásának növelésén keresztül csökken az ország szén-dioxid kibocsátása, energiaimport-függősége és a környezetterhelése, mérséklődnek a felhasználók energiaköltségei, valamint – különösen a biomassza esetében – bővül a vidéki foglalkoztatás. A demonstrációs projektek megvalósításának ösztönzésével lehetőség nyílik a Horizon 2020 kutatási keretprogramon belül kifejlesztett technológiák piacra lépését is elősegíteni, a jól kiválasztott mintaprojektek ezen felül magukkal vonhatnak további iparfejlesztési tevékenységet is, így munkahelyeket és magas hozzáadott értéket teremtve.

A beruházási prioritás keretén belül tervezett fejlesztések a fentiek alapján a jelen prioritási tengely által nyújtott pénzügyi eszközök és az 5. prioritási tengely vissza nem térítendő támogatásainak kombinációjával kerülnek ösztönzésre. A beruházások eredményeképpen 2022-re várhatóan 3084 GWh-ra emelkedik a megújuló alapú villamos energia termelés a 2012. évi 2646 GWh-hoz képest. A zöldáram-termelésben megvalósuló növekmény legnagyobb részét, várhatóan 60 %-át a biomassza, biogáz alapú termelés teszi majd ki.

Az NCsT-ben kitűzött, a teljes bruttó energiafelhasználáson belül elérendő 14,65%-os megújuló részarány elérését a KEHOP-ban rendelkezésre álló források mellett egyéb finanszírozási ösztönzők is elősegítik, például a kötelező átvételi rendszer nyújtotta támogatás, vagy a GINOP-ban, TOP-ban, VEKOP-ban e célra fordítandó támogatások. Ezen ösztönzők kombinációjának köszönhetően 2022-re összesen 4500 GWh/év zöldáram termelés elérése várható.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

56. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[29] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S1	A megújuló energiaforrásból előállított villamos energiatermelés	GWh/év	fejlettebb, kevésbé fejlett	2.646	2012	3.084	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente

2.6.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

1. Pénzügyi eszközök alkalmazása a megújuló energetikai fejlesztések finanszírozása során

Az intézkedés keretében a hálózatra termelő, nem épülethez kötött megújuló energiaforrás alapú zöldáram-termelés, illetve a megújuló energetikai demonstrációs projektek megvalósításának pénzügyi eszközökkel történő ösztönzése tervezett az 5. prioritási tengely keretében rendelkezésre álló vissza nem térítendő támogatások kombinálásával:

Főbb célcsoportok: gazdasági társaságok.
Specifikus célterület: elsősorban konvergencia régiók, a rendelkezésre álló keret 15 %-áig a Közép-Magyarországi Régió is.
Kedvezményezettek típusai: országos fiókhálózattal rendelkező pénzügyi közvetítők.

2.6.3.1. A kiválasztási kritériumok vezérelvei (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))

A kiválasztási kritériumok általános vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség előmozdításához, a megkülönböz-

[29] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

tetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

Annak érdekében, hogy az energia- és klímapolitika terén 2020-ig kijelölt EU és hazai célkitűzések a legeredményesebben teljesülhessenek, az egyes műveletek kiválasztása a meglévő energetikai és klímapolitikai stratégiai dokumentumokban leírt intézkedési-rendszerrel összhangban kell, hogy történjen. Ennek során olyan beruházások támogatása preferált, amelyek a legnagyobb mértékű fosszilis energiahordozó kiváltást és szén-dioxid kibocsátás csökkenést eredményezik.

A természeti erőforrásokkal történő felelős gazdálkodás és a fenntarthatóság szempontjainak érvényesítése kiemelt fontosságú. Ezért elsődleges cél olyan, fejlesztések támogatása, amelyek a helyi erőforrásokhoz és igényekhez jobban alkalmazkodó lokális jellegű, decentralizált kis- és közepes termelőegységek létesítésére, valamint a magasabb hatásfokon történő energia-előállításra irányulnak. Különösen fontos az energetikai célú biomassza termelés és élelmiszerellátás egyensúlyban tartása, valamint természeti értékek megőrzése a támogatandó műveletek kiválasztása során. A fenntarthatóság és az energiahatékonyság növelésének céljából preferált a megújuló alapú kapcsolt hő- és villamos energia-termelés támogatása.

A támogatási intenzitások meghatározása során figyelembe kell venni az adott technológia piaci érettségét.

Ezen felül szem előtt kell tartani, hogy a magyar villamos energia-rendszer csak korlátozottan tudja befogadni a nem szabályozhatóan előállított (időjárásfüggő) villamos energiát, ezért célszerű a megújuló alapú villamos energia-termelés támogatását a kapcsolódó hálózatfejlesztésekkel és tározókapacitás növelésekkel összehangolni.

2.6.3.2. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A prioritás keretében alapvetően pénzügyi eszközök alkalmazását tervezzük, amelyek jellemzően a pályázók finanszírozási szükségleteihez nyújtanak támogatást visszatérítendő forrásokon keresztül. A pénzügyi eszközök alkalmazása levezethető mind az uniós elvárásokból (pl. pénzügyi eszközök szerepének növelése KSK források felhasználásánál), mind a hazai stratégia dokumentumokból (pl. Új Széchenyi Terv). A részletes konstrukciók és paraméterek meghatározására a pénzügyi eszközökből álló prioritási tengelyre előírt GAP elemzés után nyílik lehetőség.

A prioritási tengely keretében alapvetően a következő eszközök alkalmazása tervezett:

- kamattámogatás;
- garancia nyújtása;
- tőkealap.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

A támogatási intenzitások meghatározása várhatóan benchmark alapú módszertan szerint fog történni. Azon beruházások esetében, ahol a benchmark elemzés szerinti maximális támogatási intenzitás nem haladja meg a 20%-ot kizárólag pénzügyi eszköz alkalmazását tervezzük. Amennyiben a benchmark szerinti támogatási intenzitás meghaladja a 20%-ot, akkor az 5. prioritástengelyből nyújtott vissza nem térítendő támogatás és a 6. prioritástengely szerinti pénzügyi eszköz kombinációjával nyújtott támogatás tervezett.

2.6.3.3. Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt nem ismert.

2.6.3.4. Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))*

57. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[30]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A megvalósult megújuló energia fejlesztési projektek száma	db	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	45	EMIR	évente
nem releváns	Új beépített megújuló energia kapacitás	MW	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	33,5	EMIR	évente
nem releváns	Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO_2 egyenértéken	kt/év	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	214	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente

***BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 2 (prioritási tengely 6): ERFA rendelet-tervezet 5. cikk 4. c):* Az infrastrukturális létesítményekben és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása**

[30] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2.6.4. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

2. Specifikus célkitűzés: Az energiahatékonysági fejlesztések finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása. Célunk a korlátozottan rendelkezésre álló vissza nem térítendő támogatások kedvezményes pénzügyi eszközökkel történő kiegészítése, annak érdekében, hogy egy hosszú távú és fenntartható finanszírozási struktúra teremtődjön be az energiahatékonysági beruházások széleskörű ösztönzéséhez.

A pénzügyi eszközök alkalmazásával elérni kívánt cél, hogy egységnyi támogatásból nagyságrendekkel több beruházás váljon megvalósíthatóvá, mint a pusztán vissza nem térítendő támogatásokkal történő ösztönzés esetén.

A tervezett fejlesztések eredményeképpen 2020-ig várhatóan X[31] PJ/év primer energiafogyasztás megtakarítás érhető el, hozzájárulva a Nemzeti Reform Programban előirányzott 10%-os energia-megtakarítás eléréséhez. A primer energiafogyasztás csökkenésének mértéke ágazati szinten a következők szerint prognosztizálható: a legjelentősebb csökkenés várhatóan a legnagyobb energia-megtakarítási potenciállal rendelkező épületszektorban könyvelhető el. Az épületek energetikai korszerűsítésének és új, energiahatékony épületek építésének köszönhetően X[43] PJ/év csökkenés prognosztizálható. A távhőrendszerek energiahatékony fejlesztéseinek eredményeként 3 PJ/év csökkenés irányozható elő.

Az infrastrukturális létesítményekben installált alkalmazások lévén 34,23 PJ/évvel növekszik a megújuló energiaforrások bruttó végső felhasználása 2022-ig. Az épületekhez kapcsolódó megújuló energiafelhasználás tekintetében pedig 19,6 PJ/év növekmény elérése várható.

58. táblázat: Program specifikus eredményindikátorok az ERFA/KA kapcsán (beruházási prioritásonként, specifikus célonként) 87. cikk 2(b)(ii)

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mértékegység	Régiókategória (ahol releváns)	Bázis érték	Bázis év	Célérték[32] (2022)	Az adat forrása	Jelentési gyakoriság
S2	A fejlesztések eredményeként megtakarított energia mennyisége	PJ/év	fejlettebb, kevésbé fejlett	0	2013	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente

[31] A pontos célérték a KEHOP 4.0. verziójában kerül meghatározásra, az addig elkészülő Nemzeti Épületenergetikai Stratégia célértékeivel történő összhang megteremtése érdekében.
[32] Az ERFA és Kohéziós Alap esetében a célértékek kvalitatív és kvantitatív típusúak is lehetnek.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2.6.5. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések (beruházási prioritásonként)

2. Pénzügyi eszközök alkalmazása az energiahatékonysági fejlesztések finanszírozása során

Az intézkedés részeként az alábbi műveletek pénzügyi eszközökkel történő ösztönzését tervezzük az 5. prioritási tengely keretében rendelkezésre álló vissza nem térítendő támogatások kombinálásával:

- Épületek energiahatékonysági korszerűsítése megújuló energiaforrások alkalmazásának kombinálásával, illetve új közel zéró szén-dioxid kibocsátású épületek létesítése;
- Távhőrendszerek komplex energetikai felújítása, illetve megújuló alapra helyezése.

Főbb célcsoportok: lakosság, központi költségvetési szervek, közfeladatot ellátó, állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok, távhőszolgáltatók, a távhőtermelési célú gazdasági társaságok, nonprofit szektor (kivéve önkormányzatok).
Specifikus célterület: elsősorban konvergencia régiók, a rendelkezésre álló keret 15 %-áig a KMR régió is.
Kedvezményezettek típusai: országos fiókhálózattal rendelkező pénzügyi közvetítők.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.6.5.1. A kiválasztási kritériumok vezérelvei *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A kiválasztási kritériumok általános vezérelve, hogy olyan projektek kerüljenek kiválasztásra, amelyek egyértelmű, mérhető és elérhető célokkal rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak az operatív program, illetve az adott prioritás céljaihoz, szakmailag, pénzügyileg és szervezetileg a rendelkezésre álló időtávon belül megvalósíthatóak és fenntarthatóak, költséghatékonyak (költségvetésük reális és takarékos módon került összeállításra), és hozzájárulnak a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség előmozdításához, a megkülönböztetés tilalmának érvényesítéséhez, a hozzáférhetőség biztosításához és a fenntartható fejlődéshez (belépési feltételként és értékelési preferenciaként egyaránt).

Az operatív program különös hangsúlyt fektet azon fejlesztések támogatására, amelyekkel a legnagyobb energia-megtakarítás érhető el a végső energia-fogyasztáson belül és, amelyek a leghatékonyabb módon segítik elő a dekarbonizációs törekvések, valamint az EU 2020 stratégia klíma és energia céljainak megvalósulását. Az épületenergetika területén az egyes támogatandó műveletek kiválasztása a Nemzeti Épületenergetikai Stratégiában meghatározott irányvonalakhoz fog igazodni. Ennek során javasolt a kombinált, megújuló energiaforrásokat alkalmazó és energiahatékonysági fejlesztéseket egyaránt vegyítő beruházásokra hangsúlyt fektetni. Ezen felül az egyes távhőrendszerek energiahatékonysági fejlesztését és megújuló alapra helyezését, célszerű a távhő ellátásban érintett épületállomány energetikai korszerűsítéseivel összehangolni.

A költséghatékonyság elve az energiahatékonysági fejlesztések támogatása során is kiemelt szempontként jelenik meg. Alapvető követelmény, hogy az épületen végzett beavatkozásnak meg kell felelnie a 2010/31/EK irányelv szerinti költségoptimum minimumkövetelményeinek. A projektek kiválasztása során azonban előtérbe kell helyezni azon fejlesztéseket, amelyek a költségoptimalizált követelményszintet meghaladó energia-megtakarítást kívánnak elérni.

2.6.5.2. Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

A prioritás keretében alapvetően pénzügyi eszközök alkalmazását tervezzük, amelyek jellemzően a pályázók finanszírozási szükségleteihez nyújtanak támogatást visszatérítendő forrásokon keresztül. A pénzügyi eszközök alkalmazása levezethető mind az uniós elvárásokból (pl. pénzügyi eszközök szerepének növelése KSK források felhasználásánál), mind a hazai stratégia dokumentumokból (pl. Új Széchenyi Terv). A részletes konstrukciók és paraméterek meghatározására a pénzügyi eszközökből álló prioritási tengelyre előírt GAP elemzés után nyílik lehetőség.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

A beruházási prioritáshoz kapcsolódó intézkedések esetében a következő pénzügyi eszközök alkalmazását tervezzük.

1. Állami tulajdonú központi költségvetési szervek vagyonkezelésében álló középületek megújuló energiaforrások felhasználásával kombinált energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása

A 2012/27/EU irányelv 18. cikke felhívja a tagállamokat a közszférában az épületek felújítása során az EPC alkalmazásának ösztönzésére. Magyarország az irányelv szerinti kötelező intézkedéseken túlmutatóan a KEHOP eszközeivel, feltételrendszerével is elő kívánja a célt segíteni. Az EPC alkalmazásával – a vissza nem térítendő támogatásokhoz képest – csökkenthető a támogatási intenzitás, a középület felújításába magánforrások is bevonhatóak. A magánforrások bevonásához indokolt a projektfejlesztés időtartama alatt a kedvezményezett részére visszatérítendő támogatás nyújtása. A visszatérítendő támogatás kedvezményezettje a közszféra, visszafizetése a projekt befejezését (átadását) követően esedékes.

2. Lakóépületek energiahatékonysági korszerűsítése megújuló energiaforrások alkalmazásának kombinálásával, illetve új közel zéró szén-dioxid kibocsátású épületek létesítése

Lakóépületek energiahatékonysági korszerűsítése során az 5. prioritástengelyből történő vissza nem térítendő támogatások mellett a következő pénzügyi eszközök alkalmazása tervezett:

- kamattámogatás;
- garancia;
- kedvezményes hitel.

A garancia lefedettség mértéke 0-75% között változik, szociálisan rászoruló, hátrányos helyzetű kedvezményezettek esetében éri el a 75%-ot. A kamattámogatás mértéke minden kedvezményezett esetében azonos.

3. Távhőrendszerek komplex energetikai korszerűsítése és megújuló alapra helyezése

Távhőrendszerek energiahatékonysági korszerűsítése során az 5. prioritástengelyből történő vissza nem térítendő támogatások mellett a következő pénzügyi eszközök alkalmazása tervezett:

- kamattámogatás;
- garancia;
- kedvezményes hitel;
- tőkealap.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.6.5.3. Nagyprojektek tervezett alkalmazása *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iii))*

Tervezett nagyprojekt nem ismert.

2.6.5.4. Output indikátorok (beruházási Output indikátorok (beruházási prioritásonként és régiókategóriánként) (5a és 5b táblák) *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (b) (iv))*

59. táblázat: Általános és program specifikus output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (beruházási prioritásonként, és az ERFA és ESZA esetében régiókategóriánként bontva)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alap	Régiókategória	Célérték (2022)[33]	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
nem releváns	A javított energiafogyasztási besorolással rendelkező háztartások száma	db	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre[34]	EMIR	évente
nem releváns	A középületek primer energiafogyasztásának csökkenése	kWh/év	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre[35]	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente
nem releváns	Az üvegházhatású gáz kibocsátás becsült csökkentése CO2 egyenértéken	kt/év	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre[49]	módszertan kerül kidolgozásra az indikátor mérésére	évente

2.6.6. Külön rendelkezések az ESZA[36]-hoz, amennyiben releváns (prioritási tengelyenként, és megfelelő esetekben régiókategóriákra lebontva)

A prioritástengely kapcsán az alfejezet kitöltése nem releváns.

[33] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra.

[34] A pontos célérték a KEHOP 4.0. verziójában kerül meghatározásra, az addig elkészülő Nemzeti Épületenergetikai Stratégia célértékeivel történő összhang megteremtése érdekében.

[35] A pontos célérték a KEHOP 4.0. verziójában kerül meghatározásra, az addig elkészülő Nemzeti Épületenergetikai Stratégia célértékeivel történő összhang megteremtése érdekében.

[36] Az ESZA rendelet 11. cikk (3)(a) és (b) bekezdésének megfelelően.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2.6.7. Teljesítménykeret 87. cikk (2) (b) (v))

A prioritás tengely keretében megvalósuló fejlesztések elsődleges célja, hogy a megújuló energiaforrások alkalmazásán és az energiafelhasználás csökkentésén keresztül hozzájáruljanak az ország üvegházhatású gáz kibocsátásának mérsékeléséhez. Ezért a prioritási tengely teljesítménykeretét legátfogóbban az ÜHG kibocsátás becsült csökkenésének mérésén keresztül lehet meghatározni.

60. táblázat: A prioritástengely teljesítménykerete

Megvalósítási lépés, pénzügyi, output vagy eredmény indikátor	Mérték-egység, ahol értelmezhető	Alap	Régióka-tegória	Mérföldkő 2018-ra	Végső cél (2022)	Adatfor-rás	Az indikátor reprezentati-vitásának magyarázata, ahol releváns
(A tervezés későb-bi fázisában defi-niálandó) pénzügyi indikátor	(A terve-zés később-bi fázisá-ban defini-álandó) mérték-egység	KA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöl-tésre	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöl-tésre	EMIR	-
Az üvegházhatású gáz kibocsátás becsült csökkenté-se CO2 egyenérté-ken	kt/év	ERFA	fejlettebb, kevésbé fejlett	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöl-tésre[37]	A tervezés későbbi fázisában kerül kitöl-tésre[51]	módszer-tan kerül kidolgo-zásra az indikátor mérésére	-.

2.6.8. Beavatkozási kategóriák (prioritás-tengelyekként)

61-66. számú táblázatok:

Az alfejezet kidolgozás alatt áll.

2.6.9. Adott esetben, a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összegzése, tartalmazva a programok irányításában és ellenőrzésében részt vevő hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív kapacitásainak megerősítését célzó intézkedéseket (prioritás tengelyenként) (87. cikk (2) (b) (vii))

A prioritástengely keretében önálló technikai segítségnyújtás felhasználását nem tervezzük.

[37] A pontos célérték a KEHOP 4.0. verziójában kerül meghatározásra, az addig elkészülő Nemzeti Épület-energetikai Stratégia célértékeivel történő összhang megteremtése érdekében.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

2.7. PRIORITÁSI TENGELY 7: TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Az Általános Rendelet 52. cikke szerint, a tagállam kezdeményezésére az alapokból lehetőség nyílik előkészítési, irányítási, nyomon követési, értékelési, tájékoztatási és kommunikációs, hálózatépítési, panaszkezelési és ellenőrzési intézkedések támogatására. A 2014-2020-as időszakban a technikai segítségnyújtás forrásai két helyen jelennek meg: az egyes operatív programok technikai segítségnyújtási prioritásaiban és a horizontális *Koordinációs Operatív Programban* (KOP). A *Közös Stratégiai Keret* technikai segítségnyújtási kereteinek ily módon történő lehatárolása összhangban van az Általános Rendeletben foglaltakkal, valamint az Operatív Programok struktúrájával.

A KOP és az OP-szintű technikai segítségnyújtás tevékenységek közötti elhatárolás az intézményrendszer egyes szintjei közötti munkamegosztás, valamint az intézmények működtetéséből fakadó tevékenységek és költségeik megoszlásának figyelembe vételével került kialakításra.

Mindezek alapján

- az OP-k technikai segítségnyújtás prioritásai az egyes programok operatív, elsősorban projektszintű végrehajtásához kötődő tevékenységeit (elsősorban a közreműködő szervezetekhez kapcsolódó költségek),
- a KOP prioritásai pedig az KSK, illetve az operatív programok végrehajtásához kötődő, stratégiai, rendszerszintű tevékenységeket (a központi koordinációs szerv és a horizontális szervezetek feladatai) hivatottak támogatni.

A feladatok fenti felosztása a pénzügyi források tervezésének az alapja. Ennek megfelelően a rendelkezésre álló technikai segítségnyújtási források az alábbiak szerint alakulnak:

TA-forrás	**A KSK százalékában**
KOP	1,5%
Összes operatív program TA-prioritása	2,5%
Összesen	***4,0%***

Magyarország alapvető érdeke, hogy a 2014-20 között hazánkra allokált EU-s fejlesztési források minél nagyobb arányban kerüljenek felhasználásra. A 2007-2013 közötti pénzügyi ciklus egyik legfontosabb tapasztalata, hogy a források lehívásának, az abszorpciónak kulcselemei a következők:

TERVEZET

- hatékony tervezés program szinten,
- hatékony projekt-előkészítés (projekt generálás) projekt szinten;
- konkrét tervezési feladatokat megelőző, kiegészítő folyamatos kutatások, hatásvizsgálatok végzése különböző területi, ágazati bontásban,
- különböző projektciklus-fázisokba integrált folyamatos értékelési (előrejelző, elemző és visszajelző) tevékenységek kialakítása (a projekt-előkészítés, projekt-végrehajtás, projekt-fenntartási időszakokban egyaránt), továbbá
- a társadalmi és szakmai partnerek széleskörű bevonása: tematizált kommunikáció és egyablakos információszolgáltatási tevékenységek és szolgáltatások a potenciális partnerek, kedvezményezettek és iparági szereplők irányában;
- a pályázati, projekt-végrehajtási adminisztráció csökkentése.

Szintén a 2007-13-as programozási időszak tapasztalata, hogy a magyar önkormányzatok, vállalkozások kevésbé éltek, élnek az ún. közvetlen brüsszeli fejlesztési források, pénzügyi eszközök adta lehetőségekkel (brüsszeli pályázatok, visszatérítendő támogatások (hitelek), garanciák, tőke-befektetések és egyéb pénzügyi eszközök). Ennek számos oka van: egyrészt a magyar pályázók és az intézményrendszeri szereplők kevésbé ismerik ezen lehetőségeket, illetve a pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés módját. Másrészt a fenti eszközök igénybevételének alapvető feltétele, hogy egy-egy fejlesztési projekt legyen jól előkészített, fenntartható (megtérülő), üzleti tervre alapozott. A projektgazda részéről és intézményi oldalon is a szükséges projekt-előkészítő-, és menedzsment kapacitás rendelkezésre állása kulcsfontosságú. Az említett feltételek kapcsán jelenleg a helyi, térségi és központi szinten a szükséges információs, tervező, koordinációs és menedzsment kapacitás nem áll rendelkezésre.

2.7.1. A prioritási tengely kialakításának indoklása, amennyiben több mint egy régiókategóriát tartalmaz [amennyiben releváns]

A prioritástengely kapcsán az alfejezet kitöltése nem releváns.

2.7.2. A vonatkozó specifikus célok és az elvárt eredmények

1. Specifikus célkitűzés: A prioritás specifikus célja **az operatív program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása**.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.7.3. Az eredmény indikátorok listája (csak ott, ahol az Uniós támogatás a technikai segítségnyújtásban meghaladja a 15 millió EUR-t)

67. táblázat: Eredmény indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (specifikus célonként) (87. cikk 2(c)(ii))

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték[38] (2022)	Adatforrás	Jelentési gyakoriság
S1	Az operatív program keretében támogatott projektek megvalósulásának aránya	%	0	2013	90	EMIR	félévente
S1	Az operatív program keretében előkészített környezetvédelmi és energiahatékonysági kiemelt/ nagy projektek száma	db	0	2013	forrásleosztástól függően tervezhető	EMIR	félévente

2.7.4. Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz (prioritás tengelyenként)

2.7.4.1. Támogatott intézkedések és ezek elvárt hozzájárulása a specifikus célokhoz

1. Program-végrehajtási feladatok támogatása

Az OP végrehajtásában a közreműködő szervezetek az irányító hatóságtól kapott felhatalmazás és iránymutatás alapján végzik a támogatási konstrukciók, műveletek kezelését.

A közreműködő szervezetek legfontosabb feladatai:

- részvétel az OP időközi módosításában;
- éves munkaterv készítése az OP lebonyolításáról;
- a projektjavaslatok befogadása, értékelése;
- a döntés-előkészítő bizottságok titkársági feladatainak ellátása;
- támogatási szerződések, biztosítéki szerződések megkötése és módosítása;
- a projektek megvalósításának és előrehaladásának nyomon követése;
- a támogatások kifizetése;
- a projektek zárásával kapcsolatos feladatok elvégzése;

[38] A célértékek típusa lehet mennyiségi vagy minőségi.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

- a helyszíni szemlék lebonyolítása;
- ellenőrzések lebonyolítása, szabálytalanságok feltárása és jelentése;
- az egységes monitoring információs rendszerben az adatok folyamatos rögzítése, az adatbázis naprakészségének és megbízhatóságának biztosítása;
- negyedéves beszámolók készítése a program előrehaladásáról;
- az OP-specifikus tájékoztatási és nyilvánossággal kapcsolatos feladatok ellátása.

A közreműködő szervezetek feladatai az IH és a KSZ-ek közötti megállapodásokban kerülnek rögzítésre. A közreműködő szervezeteknek az OP lebonyolításával kapcsolatos feladatai az elvégzett tevékenységek és a teljesítmény alapján, jelen prioritási tengely terhére kerülnek finanszírozásra. Az IH és a KSZ-ek közötti feladatdelegálás előfeltétele, hogy a KSZ-ek az ún. *minősítés* (szervezeti audit) során a feladat elvégzéséhez szükséges feltételek meglétéről számot adjanak, valamint ezen feltételekről az IH folyamatosan megbizonyosodjon. Ennek érdekében a közreműködő szervezetek teljesítményének értékelésére évente sor kerül, előre meghatározott szempontok alapján.

2. Programkommunikációs és partnerségi feladatok támogatása

A prioritástengely támogatja az információk megosztásával és a partnerséggel kapcsolatos tevékenységeket, amelyek közvetlenül és specifikusan az OP megvalósításához kötődnek. Ezek elsősorban a következők:

- az OP-val kapcsolatos tevékenységek és eredmények kommunikációja;
- társadalmi és szakmai partnerek bevonása;
- figyelemfelkeltő kampányok előkészítése és megvalósítása;
- együttműködések és hálózatosodás, tapasztalatcsere támogatása.

3. Programértékelési és egyéb előkészítési feladatok támogatása

A prioritástengely támogatja továbbá mindazon tevékenységeket, melyek specifikusan és kizárólagosan az OP megvalósításához köthetők, és nem kerülnek a Koordinációs OP keretein belül támogatásra. Ezek főleg a következők:

- éves megvalósítási jelentések, az OP végrehajtását érintő tanulmányok, elemzések készítése;
- az OP monitoring bizottságának működtetése, titkársági feladatainak ellátása.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

4. Projektfejlesztési, információszolgáltatási, elemzési és tervezési környezet fejlesztése

Az 1-3. intézkedés alapvetően a sikeres program-, és projektvégrehajtáshoz kapcsolódik. Azonban a teljes projektcikluson belül a tervezési-projektelőkészítési feladatok, a projekt-fenntartás és a folyamatokba integrált rendszeres értékelések, elemzések, valamint az intézményfejlesztési feladatok, azon belül a csoportmunka és tudás-megosztás támogatása is jelentős szerepet kell, hogy kapjanak.

Az említett tevékenységek támogatásának elengedhetetlen feltétele, hogy a gazdaságstatisztikai, vállalati/ágazati, (kiemelt) projekt adatok, egyéb indikátorok, valamint a vonatkozó program-, és háttérdokumentumok, legjobb gyakorlatok, valamint az intézményi kontakt és egyéb szakértői információk a projekt ciklus minden fázisában, és minden szereplője (IH-t felügyelő minisztérium, IH, KSZ, támogatásközvetítő és egyéb, a OP végrehajtásban résztvevő intézményi partnerek, valamint a kedvezményezetti kör és OP specifikus célcsoportok) részére folyamatosan rendelkezésre álljanak. Továbbá biztosítottak legyenek egyéb szakmai, valamint a csoportmunkát és folyamat-menedzsmentet támogató szolgáltatások is.

Mindezen tevékenységek támogatására indokolt egy olyan integrált és moduláris információs rendszert létrehozni, amely egységes infokommunikációs hátteret biztosít a többi szakmai szolgáltatás, OP program-menedzsment, csoportmunka támogató és hálózatfejlesztési feladatokhoz.

Az intézkedésen belül javasolt tevékenységek a következők:

Kiemelt környezetvédelmi, vízügyi és energetikai célú projektek előkészítése

A tevékenység célja olyan életképes, szakmailag, pénzügyileg és közbeszerzési szempontokból is végrehajtható kiemelt fejlesztési programok generálása és előkészítése, amelyek egy komplex módon megoldandó probléma vagy kiemelt cél támogatása érdekében, széles résztvevői kör bevonásával kerülnek kidolgozásra (pl. kiemelt központi, térségi vagy komplex programok, helyi fejlesztések, kombinált finanszírozású projektek/programok, stb.).

A programok generálása és előkészítése hatékony, átlátható, nyomon követhető és egységes módszerrel valósul meg (ún. projektcsatorna).

Elemzési, kutatási és információszolgáltatási környezet fejlesztése

Jelen tevékenység tartalma egy olyan országos hatókörű tervezési-elemzési-kutatási hálózat létrehozása, amely nem csak módszertani eszközökkel, hanem gyakorlati, operatív eszközökkel, szaktanácsadással, alkalmanként mentorálással is segíti az új programozási időszak célzottabb program-, és projekt-tervezési, integrációs és pénzügyi eszközeinek bevezetését, illetve alkalmazását.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

5. A fenntartható, erőforrás-hatékony életmód és fogyasztás ösztönzését szolgáló feladatok támogatása

Az intézkedés támogatja a célok elérését segítő tájékoztatási, kommunikációs, hálózatépítési, előkészítési tevékenységeket a fenntartható, erőforrás-hatékony életmód és fogyasztás ösztönzése, illetve a környezeti tudatosság erősítése érdekében.

- Környezetvédelmi szemléletformálást és ismeretterjesztést szolgáló tevékenységek
- Mintaprojektek a fenntartható életmód élményközpontú bemutatása, valamint a komplex fenntarthatósági szemlélet, a környezetetika megismertetése érdekében.
- A bizonyítottan kisebb környezeti terhelést jelentő alternatívák széles körben történő elérhetővé válásának és fogyasztásának ösztönzése az erőforrások hatékonyabb felhasználása érdekében
- Környezetügyi tudásközpontok és ismertségük fejlesztése. A környezettudatosság gyakorlati érvényesítésének lehetőségeit bemutató szakmai, módszertani anyagok elkészítése.
- Szakterületi és területi fejlesztéseket megalapozó környezetvédelmi tervek, valamint a megvalósítást segítő környezetvédelmi programok elkészítése

2.7.4.2. A beavatkozások kategóriái (prioritási tengelyeként) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (2) (c) (iv))

68. táblázat: Output indikátorok ERFA, ESZA és KA alapok esetében (prioritási tengelyenként)

Azonosító	Indikátor megnevezése[39]	Mérték-egység	Célérték (2022)[40] (opcionális)	Adatforrás
nem releváns	Menedzselt programok száma	db	1	EMIR

2.7.5. Beavatkozási kategóriák (prioritás tengelyenként) (Article 87 (2) (c) (v))

69-71. számú táblázatok: Beavatkozási kategóriák

Az alfejezet kidolgozás alatt áll.

[39] Az ESZA esetében a lista tartalmazza azokat az általános output indikátorokat, amelyeknél célérték került meghatározásra, továbbá az összes program specifikus indikátort is

[40] Technikai segítségnyújtás esetében az output indikátorok célértéke opcionális.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

3. AZ OPERATÍV PROGRAM PÉNZÜGYI TERVE

2.3. Az általános rendelet (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR)) 53, 110 és 111 cikkeivel összhangban, az egyes alapokból tervezett támogatások teljes pénzügyi előirányzata éves bontásban (euró)

72. táblázat

Régiókategória	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
ERFA Fejletlenebb régiókban	26249562,11	49217928,95	59061514,74	65623905,27	59061514,74	36093147,9	32811952,64	328119526,4
ERFA Fejlettebb régiókban	0	0	0	0	0	0	0	0
ERFA Összesen	*26249562,11*	*49217928,95*	*59061514,74*	*65623905,27*	*59061514,74*	*36093147,9*	*32811952,64*	*328119526,4*
KA Fejletlenebb régiókban	307402127,6	558207061,9	437247804,3	477754481,5	437247804,3	295474434	238877240,8	2752210954
KA Fejlettebb régiókban	97952269,52	174990590,2	99013794,85	106162032	99013794,85	73994964,81	53081016	704208462,3
KA Összesen	*405354397,1*	*733197652,1*	*536261599,1*	*583916513,5*	*536261599,1*	*369469398,8*	*291958256,8*	*3456419417*
Mindösszesen	**431603959,2**	**782415581,1**	**595323113,9**	**649540418,8**	**595323113,9**	**405562546,7**	**324770209,4**	**3784538943**

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

2.4. Az operatív program pénzügyi terve a teljes programozási időszakra, mely bemutatja az operatív programon belül az egyes alapok teljes pénzügyi előirányzatát és a nemzeti finanszírozást prioritástengelyenként (euró) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikke (d) (ii) pontja)

73. a. táblázat: Az operatív program pénzügyi terve

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) [2]	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán [1] (d)			EBB hozzájárulás
1. A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás	KA	fejlettebb	teljes elszámolható költség alapján	133861700,3	23622652,99	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	157484353,2	85%	később kerül kitöltésre
1.A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás	KA	kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség alapján	758549634,8	133861700,3	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	892411335	85%	később kerül kitöltésre
2.Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése	KA	fejlettebb	teljes elszámolható költség alapján	296612992,1	52343469,2	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	348956461,3	85%	később kerül kitöltésre
2.Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése	KA	kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség alapján	621693485	109710615	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	731404100	85%	később kerül kitöltésre

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d)	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) [(2)]	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán [(1)] (d)			EBB hozzájárulás
3.Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	KA	fejlettebb	teljes elszámolható költség alapján	29666122,18	5235198,032	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	34901320,21	85%	később kerül kitöltésre
3.Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	KA	kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség alapján	168108025,7	29666122,18	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	197774147,9	85%	később kerül kitöltésre
4.Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések	ERFA	fejlettebb	teljes elszámolható költség alapján	0	0	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	0	85%	később kerül kitöltésre
4.Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések	ERFA	kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség alapján	90309308,12	15936936,73	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	106246244,8	85%	később kerül kitöltésre
5.Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	KA	fejlettebb	teljes elszámolható költség alapján	130025982,3	22945761,59	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	152971743,9	85%	később kerül kitöltésre

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d)	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) [(2)]	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán [(1)] (d)			EBB hozzájárulás
5.Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	KA	kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség alapján	736813899,9	130025982,3	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	866839882,2	85%	később kerül kitöltésre
6. Az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök	ERFA	fejlettebb	teljes elszámolható költség alapján	0	0	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	0	95%	később kerül kitöltésre
6. Az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök	ERFA	kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség alapján	190329294,5	10017331,29	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	200346625,8	95%	később kerül kitöltésre
7. Technikai segítségnyújtás	KA	fejlettebb	teljes elszámolható költség alapján	12138347,87	2142061,388	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	14280409,25	85%	később kerül kitöltésre
7. Technikai segítségnyújtás	KA	kevésbé fejlett	teljes elszámolható költség alapján	68783971,24	12138347,87	később kerül kitöltésre	később kerül kitöltésre	80922319,1	85%	később kerül kitöltésre

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

	Alap	Régió kategória	Az Uniós finanszírozás számításának módja (Teljes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Európai Uniós finanszírozás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d))	Nemzeti társfinanszírozás indikatív felosztása		Összes finanszírozás (e) = (a) + (b)	Társfinanszírozás mértéke (f) = (a)/(e) [2]	Tájékoztató adatok
						Állami (c)	Magán [1] (d)			EBB hozzájárulás
Mindösszesen				***3236892764***	***547646178,8***			***3784538943***		

(1) Csak akkor szükséges kitölteni, ha a prioritástengelyek összköltséggel vannak kifejezve.

(2) Ezt az arányt lehet kerekíteni a legközelebbi egész számra a táblázatban. A kifizetések visszatérítésére alkalmazott pontos arány az (f) jelű.

2.4.1. Az operatív program pénzügyi terve prioritástengelyek, finanszírozó alap, régiókategória és tematikus cél szerint az ERFA, ESZA és KA alapok vonatkozásában

Az ESzA támogatásokat érintő táblázat kitöltése az operatív program kapcsán nem releváns.

73.b. táblázat

Prioritástengely	Alap	Régiókategória	Tematikus célkitűzés	Uniós támogatás	Nemzeti társfinanszírozás	Összes finanszírozás
1. A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás	KA	fejlettebb	(5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása	*133861700,3*	*23622652,99*	157484353,2
1.A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás	KA	kevésbé fejlett	(5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása	*758549634,8*	*133861700,3*	892411335
2.Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés	KA	fejlettebb	(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	*296612992,1*	*52343469,2*	348956461,3

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Prioritástengely	Alap	Régiókategória	Tematikus célkitűzés	Uniós támogatás	Nemzeti társfinanszírozás	Összes finanszírozás
fejlesztése						
2.Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése	KA	kevésbé fejlett	(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	*621693485*	*109710615*	731404100
3.Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	KA	fejlettebb	(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	*29666122,18*	*5235198,032*	34901320,21
3.Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	KA	kevésbé fejlett	(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	*168108025,7*	*29666122,18*	197774147,9
4.Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések	ERFA	fejlettebb	(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	*0*	*0*	0
4.Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések	ERFA	kevésbé fejlett	(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	*90309308,12*	*15936936,73*	106246244,8
5.Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	KA	fejlettebb	(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	*130025982,3*	*22945761,59*	152971743,9
5.Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	KA	kevésbé fejlett	(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	*736813899,9*	*130025982,3*	866839882,2
6. Az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök	ERFA	fejlettebb	4 környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	*0*	*0*	0
6. Az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök	ERFA	kevésbé fejlett	4 környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	*190329294,5*	*10017331,29*	200346625,8
7. Technikai segítségnyújtás	KA	fejlettebb	TA	*12138347,87*	*2142061,388*	14280409,25
7. Technikai segítségnyújtás	KA	kevésbé fejlett	TA	*68783971,24*	*12138347,87*	80922319,1
TOTAL				**3236892764**	**547646179**	**3784538943**

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

74. táblázat: A klímaváltozással foglalkozó célkitűzésekre fordítandó támogatás indikatív összege

Ezt a táblázatot a Strukturális Alapok közös adatbázisa (SFC) generálja automatikusan, a prioritástengelyek kategorizálási táblázatain alapulva.

Prioritástengely	A klímaváltozással foglalkozó célkitűzésekre fordítandó támogatás indikatív összege (euró)	Az operatív program teljes költségének arányában (%)
1.		
Összesen		

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

4. A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE

A KEHOP fő célja a gazdasági és környezeti és területi szempontból egyaránt fenntartható fejlődés elősegítése, amelynek elérése érdekében a fejlesztések eredményeképpen – a környezet- és természetvédelmi szempontok messzemenő érvényesítése mellett – mérséklődnie kell a Magyarország térségei között fennálló fejlettségbeli különbségeknek, illetve erősödnie kell a fejlett térségek gazdasági húzóerejének.

A KEHOP által lefedett legtöbb fejlesztési terület esetében a fejlesztési igények földrajzilag pontszerűen jelentkeznek, így a KEHOP nem bír markáns területi fókusszal, a beavatkozások jellemzően nem funkcionálisan együtt kezelendő térségek fejlesztését célozzák, ugyanakkor egyértelműen hozzájárulnak mind a fejlettebb, mind a felzárkóztatandó térségek fejlődéséhez.

A KEHOP fentiekben bemutatott jellegéből fakadóan nem alkalmazza a Közös rendelkezésekről szóló rendelettervezetben szereplő integrált fejlesztési eszközök egyikét sem, ugyanakkor a megvalósuló projektek részei lehetnek egyes térségek integrált fejlesztésének. Így pl. a települések integrált várostérségi fejlesztéseinek lakossági épületenergetikai részéhez a KEHOP nyújthat forrásokat.

4.1. Ahol szükséges, CLLD eszköz használatának megközelítése, a végrehajtás és alkalmazás elveinek rögzítése

Nem tervezzük CLLD eszközök alkalmazását.

4.2. Amennyiben releváns, a fenntartható városfejlesztésre vonatkozó támogatás

Nem tervezzük integrált fenntartható városi fejlesztések megvalósítását.

4.3. Ahol szükséges a – Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 99. cikke 0

Nem tervezzük ITI eszköz alkalmazását.

4.4. * Együttműködési tevékenységekkel és makro-regionális, valamint a tengeri medencékkel kapcsolatos regionális stratégiákkal való koordinációt biztosító mechanizmusok, amennyiben releváns

Az Operatív Program tervezése az előkészítés stádiumától kezdve az EU DRS figyelembe vételével, releváns elemeinek beépítésével folyik.

A KEHOP a Duna Régió Stratégia végrehajtásában a tervezett és összehangolt makro-regionális intézkedések magyarországi lábának elsősorban beruházási és végrehajtási jellegű, illetve egyes akciók mérő-, megfigyelő, adatgyűjtő rendszerekre vonatkozó komponenseihez járul hozzá.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Az Operatív Program EU DRS prioritásainak kijelölése a fentiekre és a többoldalú egyeztetésekre figyelemmel történik az OP előkészítésének és végrehajtásának részeként. Az EU DRS egyes prioritástengelyekhez való kapcsolódását 1. fejezet mutatja be részleteiben.

A Budapest Duna Kontakt Pont (BDKP) Magyarország Kormánya és az Európai Beruházási Bank által létrehozott szakértői szervezet, melynek célja a makro-regionális megközelítés támogatása a Duna Régió Stratégia keretien belül, különös tekintettel a határon átnyúló funkcionális régiók közös fejlesztésére. Egy olyan eszköz, amely a határon átnyúló és ágazatközi együttműködésben hatékonyabban megvalósítható beavatkozások koordinációját és összehangolását segíti elő. A BDKP lehetővé teszi és támogatja, az általános rendelet 60. cikke értelmében, az együttműködéssel kapcsolatos tevékenységek megvalósítását a Duna Régió Stratégia keretében.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

5. * A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT, VAGY A DISZKRIMINÁCIÓ VAGY A TÁRSADALMI KIREKESZTÉS KOCKÁZATÁNAK LEGINKÁBB KITETT CÉLCSOPORTOKKAL RENDELKEZŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MARGINALIZÁLÓDOTT KÖZÖSSÉGEKRE ÉS A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKRE *(KÖZÖS RENDELKEZÉSEKRŐL SZÓLÓ RENDELET (CPR) 87 CIKK (4) (A) BEKEZDÉS)*

5.1. A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok

Magyarországon az Eurostat 2010-es adatai szerint a szegénység vagy társadalmi kirekesztettség által veszélyeztetett lakosság aránya a népességből hozzávetőlegesen 30%-ot tesz ki (mintegy 3 millió főt). A KSH adatai szerint a munkaképes korú, 20-59 év közötti népesség ötöde, 1 millió fő tartósan nem dolgozik. Az elmúlt másfél évtizedben a gazdasági növekedést mutató periódusok ellenére a szegények aránya nem csökkent, sőt a válságévekben (2009-2010) ismét emelkedni kezdett.

A hátrányos helyzetű csoportok, illetve az ország leghátrányosabb térségeiben élő emberek komplex kihívásokkal (munkalehetőségek hiánya, nem megfelelő képzettség, a lakhatási és egyéb infrastrukturális hátrányok, fokozott szociális támogatási igény) néznek szembe. A szociális szolgáltatások minősége, elérhetősége és hozzáférhetősége jelentős, a települések típusa és településhierarchián belüli pozíciója által meghatározott területi különbségeket mutat. Legtöbbször azonban – gyakran a legalapvetőbb infrastrukturális feltételek hiányosságai miatt – éppen a leghátrányosabb helyzetűek számára nem hozzáférhetőek az alapvető közszolgáltatások és más támogató erőforrások.

A szegénységgel leginkább sújtott célcsoportok által nagyobb arányban lakott összefüggő területeket Magyarországon a vidékies térségek egyes típusaiban (elsősorban a perifériikus elhelyezkedésű, társadalmi- és gazdasági szempontból elmaradott aprófalvas és tanyás térségekben) és az ipari válságövezetekben koncentrálódnak. Utóbbi térségek társadalmát nagymértékű és strukturális munkanélküliség sújtja. Az egykori ipari övezetekben találhatóak azok a különböző környezeti problémákkal sújtott területek, melyeket összefoglalóan rozsdaövezeteknek nevezünk. Kisebb mértékben, de a nagyvárosokban is előfordulnak az említett problémák. Itt a társadalmi leszakadás jelei a II. világháborút követő évtizedek ipari technológiával épült, nagyméretű lakótelepeit magukba foglaló városrészekben mutatkoznak, továbbá a belső, fizikailag degradálódó épületállományú városrészekben, ill. a földszintes beépítésű, jobbára romák lakta telepeken. Az említett lakóövezetekben a felsőfokú végzettségűek alacsonyabb aránya, a munkanélküliek és az aktív korú népességen belül a kizárólag segélyből élő háztartások magasabb részesedése figyelhető meg.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

A diszkrimináció által hangsúlyosan érintett roma közösség jelentős része az országban területileg igen koncentráltan él: hagyományosan Észak- és Északkelet-Magyarországon, a Közép-Tiszavidéken, illetve a Dél-Dunántúlon, mindhárom előbb felsorolt tértípusban. Az említetteken felül a diszkrimináció kockázatával kitett célcsoportok közé sorolhatóak a fogyatékkal élők, a megváltozott munkaképességű személyek és a nők, illetve általánosságban az esélyegyenlőségi célcsoportok is.

5.2. Az operatív program stratégiája a szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek és célcsoportok szükségleteinek kezelésére

A KEHOP – az általa lefedett fejlesztési területek jellegénél fogva – közvetlenül nem célozza a szegénység által leginkább sújtott célterületek és célcsoportok fejlesztését, ugyanakkor az alábbi beavatkozások révén, közvetett módon a szegénységgel sújtott valamennyi térségtípusban hozzájárul a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek felzárkóztatásához:

- komplex vízgazdálkodás: a térségi vízszétosztás fejlesztése, valamint a belvízrendszerek fejlesztése révén javulnak az érintett területeken a mezőgazdasági termelés feltételei, elősegítve a térségek népességmegtartó erejének növelését;
- árvizek kártételei elleni védekezés fejlesztése: a fejlesztések – vízfolyások mentén megvalósuló jellegükből adódóan – földrajzilag összefüggő térség fejlesztését eredményezik, elsősorban a Tisza mentén. Tekintettel arra, hogy az ilyen irányú fejlesztések jellemzően az ország kevésbé fejlett régióiban valósulnak meg, az e fejlesztési területre jellemző nagyszabású infrastrukturális projektek hozzájárulnak a hátrányos helyzetű térségek foglalkoztatásának növeléséhez;
- energiahatékonyság, megújuló energia-felhasználás növelése: az épületenergetikai fejlesztések egyrészt az energiaköltségek mérséklése révén hozzájárulnak a helyi jövedelemszint emeléséhez, másrészt jelentős élőmunka-igényükből fakadóan a foglalkoztatás növeléséhez;
- vízi közművek fejlesztése: a megfelelő minőségű ivóvíz-ellátás és a szennyvízelvezetés és –tisztítás megvalósítása közegészségügyi szempontból kedvező változást idéz elő, emellett az infrastruktúra ellátás fejlődése elősegíti a hátrányos helyzetű térségek felzárkózását. A csatornahálózatok kiépítéséhez szükséges beruházásokkal járó jelentős élőmunka igény pedig hozzájárul a foglalkoztatás növeléséhez.

A felsorolás általánosabb, minden hátrányos helyzetű térséget érintő tételein túl a KEHOP intézkedéseinek támogatható tevékenységei közül a bevezetőben jelzett specifikus térségekben (ipari válságterületek, vidékies perifériák, nagyvárosi szegregálódó terek) élő célcsoportok helyzetének javításához az alábbiak járulnak hozzá:

- A környezeti kármentesítés (szennyező források feltárása, káros anyagok talajból, vizekből való eltávolítása) támogatása kiemelt szükségletként jelentkezik ***az ipari***

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

válságterületek esetében. A vonatkozó intézkedések hozzájárulnak e térségek szennyezettségi foka csökkentéséhez, és így lakossága életkörülményeinek javításához.

- A ***perifériákon*** a biomassza hasznosítást célzó projektek optimális esetben a foglalkoztatás növeléséhez és így a népességmegtartó erő növekedéséhez is hozzájárulnak. Ugyanezekben a terekben a helyi erőforrások kiaknázására (pl. megújuló energiaforrás-alapú energiatermelés) épülő, fenntartható energiarendszerek kiépítésének támogatása lehetséges kitörési pont a gazdaság számára.
- Az épületenergetikai, energiahatékonysági beruházások a lakóépület-állománynak a megújuló energiaforrások fogadására képessé tétele, hőtechnikai adottságainak javítása, a köz- és lakóépületek azbesztmentesítése kiemelten érinti a leromló épületállományú ***nagyvárosi lakóterek***et, az itt élő lakosság életminőségének javítása irányában hatva.
- A ***kiterjedt lakótelepeket*** különösen érinti a távhőrendszerek rekonstrukciója.

75. táblázat: Áttekintés az operatív programnak a szegénységgel leginkább sújtott területek vagy célcsoportok sajátos igényeinek kezeléséhez való hozzájárulásáról[41]

Célcsoport / földrajzi terület	Tervezett intézkedések főbb típusai, amelyek az integrált megközelítés részei	Prioritási tengely	Beruházási prioritás	Alap
Hátrányos helyzetűek/ Ipari válságterületeken élők	környezeti kármentesítés (szennyező források feltárása, káros anyagok talajból, vizekből való eltávolítása) támogatása	3.: Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	KA rendelet-tervezet 3. cikk c) ii.: A vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében	KA
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	biomassza hasznosítást célzó projektek, fenntartható energiarendszerek kiépítésének támogatása	5.: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása; 6.: Az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök	KA rendelet-tervezet 3. cikk a) i.: A megújuló energiaforrások előállításának és elosztásának támogatása; ERFA rendelet-tervezet 5. cikk 4. a): A megújuló energiaforrások előállításának és elosztásának támogatása	KA, ERFA

[41] Ha az operatív program különböző régiókategóriákat fed le, a táblázatot régiókategóriánként is meg kell bontani.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

Célcsoport / földrajzi terület	Tervezett intézkedések főbb típusai, amelyek az integrált megközelítés részei	Prioritási tengely	Beruházási prioritás	Alap
Hátrányos helyzetűek/ Nagyvárosi szegregálódó térségekben élők	levegőszennyezés és zajterhelés folyamatos nyomon követésének, monitoringjának támogatása	3.:Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	KA rendelet-tervezet 3. cikk c) i.: A hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében	KA
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	épületenergetikai, energiahatékonysági beruházások: a lakóépület állomány megújuló energiaforrások fogadására képessé tétele, hőtechnikai adottságainak javítása, a távhőrendszerek rekonstrukciója. Vissza nem térítendő támogatások és pénzügyi eszközök	5.: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása; 6.: Az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök	KA rendelet-tervezet 3. cikk a) i.: A megújuló energiaforrások előállításának és elosztásának támogatása; ERFA rendelet-tervezet 5. cikk 4. a): A megújuló energiaforrások előállításának és elosztásának támogatása	KA, ERFA
Hátrányos helyzetűek/ Periférikus térségekben élők	köz- és lakóépületek azbesztmentesítése	3.:Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	KA rendelet-tervezet 3. cikk c) i.: A hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében	KA

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

6. * KOMOLY ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS IGÉNYEI

Magyarországon a komoly és tartós természeti vagy demográfiai hátrányokkal jellemezhető földrajzi területek között lényegében az előző fejezetben már említett, jellemzően vidéki térségeinkben előforduló perifériatérségek azok, amelyeket társadalmi-gazdasági leszakadás veszélye fenyeget. A hazai perifériák két főbb csoportját különböztethetjük meg az országon belüli pozíció szerint: külső és belső perifériákat. Előbbiek abszolút értelemben vett perifériaterületekként az országhatár menti zónák (a periférikus fekvésű, ám gazdasági-társadalmi helyzetét tekintve nem perifériatérségnek minősülő osztrák határszakasz kivételével); a belső perifériák viszont az ország belső részein találhatók (jellemzően belső megyehatárok mentén: Közép-Tiszavidék, ill. Somogy-Tolna, Veszprém-Vas, Tolna-Baranya, Tolna-Fejér, Somogy-Zala megyék határzónái). A belső perifériák fejlettség tekintetében esnek távol a centrumoktól, földrajzi távolságuk azonban nem meghatározó. A perifériák között speciális településszerkezeti sajátosságokkal rendelkező típusok a tanyás térségek és az aprófalvas térségek. A természeti adottságaikból, elhelyezkedésükből fakadóan sajátos kihívásokkal szembenézni kénytelen térségek között a sík- és dombvidéki ártereket is meg kell említeni.

A periférikus területek, melyek szinte minden téren az ország többi részénél kedvezőtlenebb adottságokkal rendelkeznek, folytatódó leszakadása egyre súlyosabb társadalmi feszültségekkel fenyeget. E tértípusok jellemző problémái az erősödő elvándorlás, és ezzel párhuzamosan, ennek eredményeként az elöregedés jelensége. A térségek jellemzője így a társadalmi, ennek következményeként pedig a természeti és épített környezetben is megfigyelhetői erodálódás. A perifériák felzárkóztatásának egyik lehetséges módja a helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrásaik hasznosítására épített stratégián alapuló gazdasági fejlődés megindulásának ösztönzése a periféria legversenyképesebb körzeteiben, településein. Lényeges kitörési pont lehet tehát a saját adottságokon alapuló stratégiák alkalmazása, ennek keretében a természeti és épített örökségi értékek megőrzéssel egybekötött használata, melynek elengedhetetlen feltétele a környezet állapotának megőrzése. Az esetleges beköltözés ösztönzésére, illetve a lakosság helyben maradását szorgalmazandó, az életkörülmények fejlesztése és így az élhető lakókörnyezet biztosítása is fontos szempont, amelyhez a különböző környezetvédelmi és energetikai infrastrukturális fejlesztések is hozzájárulnak. A megújuló energia előállítása is a saját adottságokra építő endogén fejlődési stratégiák egyik kulcseleme lehet.

A KEHOP – az általa lefedett fejlesztési területek jellegénél fogva – nem célozza közvetlenül a vidékies térségek, külső és belső perifériák fejlesztését, ugyanakkor egyes intézkedések közvetve hozzájárulnak azok fejlődéséhez:

TERVEZET

- A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást, természeti katasztrófák kockázatának csökkentését célzó beavatkozások a klímaváltozás következtében várhatóan fokozottabb szárazodási tendenciáknak és vízhiányos időszakoknak erőteljesebben kitett vidékeinken (pl. Homokhátság, Hortobágy) az ésszerű vízvisszatartás, csapadékvíz-gazdálkodás, mezőgazdasági vízfelhasználás támogatásán keresztül e térségek (mező)gazdasági életképességének növeléséhez, az ott élő lakosság életkörülményeinek javításához, ezáltal népességmegtartó erejének növeléséhez járulnak hozzá. A folyók menti térségek, sík- és dombvidéki árterek kapcsán az operatív program vonatkozó intézkedései a természeti károk ellen biztosítanak erőteljesebb védelmet, hozzájárulva e térségek lakhatóságának, élhetőségének javításához. Az OP által az árvízvédelmi beavatkozásoknál nevesített Sajó, Hernád, Bódva és Tisza menti területeken és dombvidékeinken az ár- és belvízvédelmi intézkedések jelentős része érint hazánkban belső vagy külső perifériának minősülő térséget (a típusos belső periféria Közép-Tisza vidéket kiemelt projekt is érinti).
- A vízi közmű-fejlesztések inkább általános jelleggel, területi preferenciák nélkül érintik az egész országot, a specifikus célterületek egy-egy nevesített térség révén csupán a nagyprojektek felsorolása kapcsán jelennek meg.
- A hulladékgazdálkodással kapcsolatos fejlesztések terén a vidékies terek foglalkoztatási lehetőségei, így népességmegtartó ereje javulhat a különböző megújuló energiaforrás-előállítást célzó projektek (pl. biogáz-termelés, komposztálási megoldások) révén, melyek ezen felül az érintett térségek környezeti állapotára és terheltségére is jótékony hatást gyakorolnak.
- A természet- és élővilág-védelmi fejlesztések élőhely-rehabilitációs és -rekonstrukciós beavatkozásai, az élőhelyek fragmentáltságát csökkentő megoldásai és a földtani értékek megőrzése révén kiemelten érintik természeti szempontból sebezhető védett (földrajzi értelemben gyakran külső vagy belső perifériának minősülő)területeinket, nemzeti parkjainkat, Natura 2000 területeinket, és elősegítik ezek fenntartható módon történő megőrzéssel egybekötött használatát.
- A megújuló energiaforrások alkalmazása, az energetikai és energiahatékonysági fejlesztések a helyi erőforrásokhoz alkalmazkodó, decentralizált kis- és közepes termelőegységek kialakításának támogatása a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a helyi közösségek gazdasági életképességéhez, a természeti értékek megőrzéséhez, nagyvárosaink élhetőségének javításához, a lakókörnyezetek életminőségének fejlesztéséhez járulnak hozzá.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

7. AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, ELLENŐRZÉSÉRT ÉS A RELEVÁNS PARTNEREK SZEREPÉÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEK

7.1. Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (5) (a) és (b) bekezdés)

76. táblázat: Az illetékes hatóságok és szervek azonosítása és elérhetőségei

Hatóság/szerv	A hatóság/szerv megnevezése, továbbá adott esetben a főosztály vagy osztály is	A hatóság/szerv vezetője (pozíció vagy tisztség)
Irányító hatóság	KEHOP Irányító Hatóság	*a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre*
Igazoló hatóság	Magyar Államkincstár	*a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre*
Ellenőrzési hatóság	Európai Uniós Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság	*a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre*
Szerv, amely számára a Bizottság kifizetést eszközöl	*n.a. (korábban Pénzügyminisztérium, majd NGM Nemzeti Programengedélyező Iroda, NGM NAO Iroda)*	*a tervezés későbbi fázisában kerül kitöltésre*

Irányító hatóság

2014. január 1-től az operatív programok irányító hatóságai az NFÜ-től a 2014-2020 közötti operatív programok szakmai tartalmáért felelős szaktárcához kerülnek áthelyezésre, a központi koordinációt a Miniszterelnökség végzi. Az Irányító Hatóságok feladatát 2014. január 1-től a tervezésért felelős szaktárcák és esetleges jogutódaik látják el, a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek (CPR) megfelelően.

Közreműködő Szervezet

A 2014-2020-as operatív programok végrehajtásában kijelölésre kerülő közreműködő szervezetek 2014. január 1-től az IH-kat irányító minisztériumok irányítása alá kerülnek.

Igazoló Hatóság:

A Magyar Államkincstár látja el az Igazoló Hatóság feladatait a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek megfelelően.

Ellenőrző Hatóság:

Az Európai Uniós Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság látja el az Ellenőrző Hatóság feladatait a Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek megfelelően.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

7.2. Az 5. cikkelyben hivatkozott partnerek operatív program készítésébe való bevonása érdekében tett lépések, és a partnerek szerepe az operatív program megvalósításában, monitoringjában és értékelésében (CPR 87. cikk (5) (c) bekezdés)

7.2.1. A releváns partnerek szerepe az operatív program készítésében, végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében.

A Környezet- és Energiahatékonysági Operatív Program tervezése a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM) Fejlesztés-és klímapolitikáért, valamint Kiemelt Közszolgáltatásokért Felelős Államtitkárságának főfelelősségébe tartozik. A tervezésben a Belügyminisztérium és Vidékfejlesztési Minisztérium tervező társtárcaként vesz részt.

77. táblázat: A KEHOP tervezési egyeztetések főbb adatai (indikatív felsorolás)

Időpont	Esemény	Szervező / Egyeztetésbe bevont tárca/szervezet
2013. folyamatos	Tárcaközi tervezési egyeztetések	Belügyminisztérium (BM), Vidékfejlesztési Minisztérium
2013. folyamatos	A KEHOP egyes prioritási tengelyeinek munkacsoport ülései, tematikus munkamegbeszélések	NFM, VM, BM, NFÜ KEOP IH, NFÜ KOR IH, NTH, ex ante értékelők
2013. folyamatos.	A KEHOP ex ante és SKV értékelésével kapcsolatos megbeszélések	Ex ante értékelők, NFÜ KOR IH
2013. júniustól folyamatos	Egyeztetés a PM és az Operatív Programok társadalmasításáról	Miniszterelnökség
2013. március	A KEHOP energetikai és egyéb fejlesztéseinek DRS-hez való illeszkedése	Duna Régió Stratégia Kormánybiztosi Titkárság
2013. február 25-26.	A PM egyeztetése - OP - workshop	Európai Bizottság
2013. április 24.	Technikai egyeztetés a KEHOP előrehaladásáról	
2013. szeptember 18.	A PM egyeztetése	
2013. október	Technikai egyeztetés a KEHOP előrehaladásáról	
2013. július	Az Ős-Dráva Program bemutatása és a tervezéshez való kapcsolódása	Ős-Dráva Program Kormánybiztosi Titkárság
2013. szeptember	Az Ős-Dráva Program KEHOP-hoz való kapcsolódása	

A 2013. május 15-től engedélyezett **társadalmi egyeztetések során** az alábbi szakmai szervezetekkel, illetve fórumokon történt szakmai egyeztetés:

78. táblázat: A KEHOP társadalmi egyeztetések főbb adatai

Időpont	Esemény	Szervező	Résztvevők köre

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

Időpont	Esemény	Szervező	Résztvevők köre
2013. június	KEOP Monitoring Bizottság	NFÜ	KEOP Monitoring Bizottság tagjai
2013. június.	A Partnerségi Megállapodásról (PM) szóló konzultáció, amelynek során a KEHOP főbb irányvonalai is bemutatásra kerültek	NGM	A partnerség megindul a KEHOP ágazati kulcspartnerek révén
2013. július	TOP-VEKOP munkacsoport, amelyen a KEHOP ismertetésére is sor került	NGM - NTH	Szaktárcák, megyei szereplők
2013. július	A KEHOP tervezetének megismertetése és civil partnerekkel történő véleményeztetése	MTVSZ	Mintegy 50 civil szervezet került bevonásra
2013. szeptember	Natura 2000 finanszírozási fórum 2014-20	VM, WWF	A 2007-13-as időszaki KEOP végrehajtásában, valamint a 2014-20-as időszak KEHOP tervezésében résztvevő tárcák és szervezetek (IH, KSz), valamint civil szervezetek

A KEHOP **ex-ante értékelőivel** az együttműködés 2013. májusában kezdődött meg, a KEHOP-2.0.-3.0 összevont változata ennek megfelelően már az ex ante értékelése I. és II. köztes értékelési jelentésében megfogalmazott észrevételek, valamint az ex-ante értékelőkkel történt megbeszéléseken elhangzottak figyelembevételével készült. A stratégiai környezeti hatásvizsgálatának (SKV) készítője is folyamatosan bevonásra kerül az operatív program kidolgozásába

7.2.2. ESZA esetében: Közvetett támogatások

Az alfejezet kitöltése a KEHOP kapcsán nem releváns.

7.2.3. ESZA esetében, amennyiben releváns: kapacitásépítésre elkülönített források (ESZA rendelet 6. cikk (2) és (3) bekezdés)

Az alfejezet kitöltése a KEHOP kapcsán nem releváns.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

8. * KOORDINÁCIÓ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS EGYÉB UNIÓS ÉS NEMZETI TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK, VALAMINT AZ EBB KÖZÖTT *(KÖZÖS RENDELKEZÉSEKRŐL SZÓLÓ RENDELET (CPR) 87. CIKK (6) (A) BEKEZDÉS)*

Magyarország 2014-2020-as időszakra vonatkozó Partnerségi Megállapodásában átfogó nemzeti célkitűzésként a fenntartható, magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés elősegítése került meghatározásra. A Strukturális Alapok támogatásával megvalósuló egyes Operatív Programok bár különböző ágazati célkitűzésekhez és prioritásokhoz illeszkednek, mind ezen alapelv mentén kerültek kidolgozásra, azaz elsődleges céljuk, hogy a természeti erőforrásokkal történő hatékonyabb gazdálkodást szem előtt tartva hozzájáruljanak a fenntartható növekedés eléréséhez.

Ennek szellemében az átfogó nemzet fejlesztési célkitűzéshez öt nemzeti fejlesztési prioritás került kijelölésre, átfogva a 2014-2020-as időszakra vonatkozó fejlesztéspolitika egészét:

1. A gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása;
2. A foglalkoztatás növelése (a gazdaságfejlesztési, a foglalkoztatási, oktatási, társadalmi befogadási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre);
3. Az energia- és erőforrás-hatékonyság növelése;
4. A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése, valamint a Jó Állam;
5. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása.

A fentiekben meghatározott fejlesztési prioritások közül a KEHOP elsődlegesen az energia- és erőforrás-hatékonyság növeléséhez kapcsolódik, de közvetve hozzájárul a többi prioritás megvalósításához is. Ez az integrált szemlélet a többi ágazati, illetve területi Operatív Programról is elmondható, ezért kiemelten fontos, hogy a következő időszakra vonatkozó fejlesztési források felhasználásának tervezését hatékony és központi koordináció hangolja össze.

A központi koordináció ellátásáért felelős szervezetnek a Miniszterelnökség ad helyet, feladatai pedig kiterjednek a Koordinációs Operatív Program végrehajtása mellett az egységes eljárásrendek, módszertanok kialakítására, a törvényességi felügyelet ellátására, panaszok kivizsgálására, valamint az első fokú döntések azonos elvek szerinti feljebbviteli rendszerének működtetésére. Az egységes döntéshozatalt szolgálja a jelenlegi időszakban működő Nemzeti Fejlesztési Kormánybiztosság (NFK), amely dönt az operatív programok tartalmáról, elfogadja a nagyprojektekre vonatkozóan az Európai Bizottság számára benyújtandó javaslatokat, dönt a kiemelt projektek nevesítéséről, dönt az egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatokról. Az NFK a felelős a 2014–2020 időszakra vonatkozó uniós tervezési ciklus során alkalmazandó eljárásrend és szervezeti környezet jóváhagyásáért.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

Az erős központi koordináció mellett az Operatív Programok szakmai kidolgozásáért és a végrehajtás szakmai felügyeletéért az egyes szaktárcák felelnek. A következő időszak energetikai, környezetvédelmi és vízügyi fejlesztéseit átfogó KEHOP tervezése három tárca, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Vidékfejlesztési Minisztérium és a Belügyminisztérium közös együttműködésében valósul meg, amelynek során a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium látja el a tárcák közötti koordináció szerepét.

A többi ESB alappal történő összhang biztosítása:

A „4. Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések" prioritástengely tekintetében az érintett alapok közötti koordináció egyik fő eszköze az Élőhelyvédelmi irányelv (92/43/EGK) 8. cikke alapján elkészített Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv. Az intézkedési terv rögzíti a Natura 2000 területek megőrzésével, valamint az uniós természetvédelmi irányelvek hatálya alá tartozó fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének javításával kapcsolatos tagállami prioritásokat és stratégiai célkitűzéseket, meghatározza a szükséges beavatkozásokat, továbbá azonosítja az előirányzott feladatokhoz illeszkedő uniós finanszírozási eszközöket.

A priorizált intézkedési terv megvalósításához szükséges finanszírozási keretet a tagállami források mellett, az egyes uniós alapok biztosítják. Az ERFA és a KA mellett kiemelt szerepet játszanak az EMVA, ETHA és a LIFE program forrásai. A fejlesztések meghatározása során minderre figyelemmel kell lenni.

Más uniós forrásokkal történő összhang biztosítása:

A programozás és a megvalósítás szakaszában biztosítani kell az ESB alapok magyarországi támogatásainak más uniós politikákkal való összhangját is. A KEHOP főbb kapcsolódásai a következők:

HORIZON 2020:

A magyarországi fejlesztések innovatív gazdasági növekedési fókuszából adódóan a HORIZON 2020-hoz kötődő kapcsolatok kiemelten fontosak. Az energetika területén megvalósuló K+F+I tevékenységek támogatására és HORIZON2020 potenciális magyarországi résztvevőinek felkészítésére a GINOP nyújt lehetőséget. Ezen felül a megújuló erőforrások vonatkozásában azon fejlesztések megvalósulását, ahol a prototípus már elérhető és a fejlesztés „ipari méretűnek tekinthető", valamint piaci bevezetés előtt áll (például 2. és 3. generációs bioüzemanyagok) a KEHOP-on belül szeretnénk ösztönözni, amellyel lehetőség nyílik a HORIZON 2020 kutatási keretprogramon belül kifejlesztett technológiák piacra lépését is elősegíteni.

LIFE+:

TERVEZET

A LIFE program tekintetében kiemelendő a LIFE integrált projektek szerepe. A 2014-2020 időszakban több olyan LIFE integrált projekt elindítását tervezzük, amelyek közvetlenül a Natura 2000 priorizált intézkedési terv egy-egy prioritásának megvalósítására irányulnak és a LIFE források mellett ERFA és KA forrásokat is felhasználnak. A „4. Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések" prioritástengely legtöbb intézkedése olyan tevékenységeket támogat, amelyek a tervezett LIFE integrált projektekhez közvetlenül kapcsolódhatnak. A fejlesztések azonosítása és kiválasztása során gondoskodni kell arról, hogy a LIFE integrált projektekhez kapcsolódó projektek elsőbbséget élvezzenek.

Egyéb nemzeti forrásokkal történő összhang biztosítása:

ZFR

Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás és klíma-, energiapolitika területén 2020-ig vállalt célok megvalósítását a KSK források mellett a 2014. évben elindításra kerülő Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszer (ZFR) által kívánjuk ösztönözni. A ZFR forrásai az EU 2013-tól induló új kvótakereskedelmi rendszerének bevételeiből származna, amelyek nagysága a kvótaárak folytonos ingadozása miatt egyelőre bizonytalan. Ezért ezen források várhatóan azon, egyéb zöldgazdaság-fejlesztési célú beruházások megvalósításához tudnak majd támogatást nyújtani, amelyek a KEHOP-ból kiszorulnak, illetve amelyek a KEHOP-ból nem tudnak elegendő forráshoz jutni.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

9. * EX-ANTE FELTÉTELEK *(Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (6) (B) bekezdés)*

A fejezetben összefoglaltuk az ex ante feltételek teljesítésének hátterét, szükségességét, kiemelve a Partnerségi Megállapodásban rögzített és a KEHOP vonatkozásában releváns ex-ante feltételeket, és azok teljesülésére vonatkozó legfontosabb információkat.
Az EX ANTE feltételek teljesítésének háttere: A 2014-2020-as időszak strukturális és kohéziós politikájára vonatkozó szabályozás szerint a tagállamoknak a programok elfogadásához, illetve annak érdekében, hogy a Bizottság ezek forrásait folyósítsa, előre meghatározott tematikus célonkénti, illetve horizontális eredményességi feltételeket ún. ex-ante kondicionalitásokat kell teljesíteni.

9.1. Az alkalmazható ex-ante feltételek azonosítása és a teljesítésük értékelése (25. táblázat).

Az alábbi táblázat tartalmazza az összes, az operatív programban alkalmazható, tematikus ex-ante feltételt, ami a program végrehajtását befolyásolja / befolyásolhatja. Minden alkalmazható ex-ante feltétel esetében beazonosítottuk a kapcsolódó prioritásokat. Az ex-ante kondicionalitásokat a teljesülésük határidejét tekintve három kategóriába sorolhatjuk:

- már teljesült ex-ante kondicionalitások,
- 2013 év végéig teljesülő ex-ante kondicionalitások,
- 2014 év végéig teljesülő kondicionalitások.

A Partnerségi Megállapodásban rögzített **tematikus ex-ante kondicionalitások** közül összesen 9 érinti közvetve vagy közvetlenül valamelyik prioritás vagy prioritások megvalósulását, amelyek közül 6 kondicionalitás teljes egészében, 3 pedig részben már megvalósult.

A tematikus ex-ante kondicionalitásokon túlmenően a tagállamoknak **horizontális ex-ante feltételek**et is teljesíteniük szükséges, annak érdekében, hogy a programok hatékonyan megvalósuljanak, illetve, hogy a kifizetések ne kerüljenek felfüggesztésre. A táblázat második fele tartalmazza a KEHOP vonatkozásában releváns, általános területekhez kapcsolódó horizontális ex ante feltételeket is. Míg a tematikus kondicionalitások esetén egyértelműen beazonosítható, hogy mely prioritás vagy prioritások megvalósítására van hatással adott ex ante kondicionalitás megléte vagy hiánya, az általános területek többsége a teljes OP viszonylatában releváns. Így például az uniós közbeszerzési jog és a magyar közbeszerzési jog összhangjának hiánya a teljes OP megvalósulást fenyegetné. A három általános típusú ex-ante feltétel (az uniós közbeszerzési joggal való összhang megteremtését célzó; az állami támogatásokra, valamint a hatékony monitoring rendszerre vonatkozó) teljes egészében megvalósult.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

79. táblázat: Alkalmazandó ex-ante kondicionalítások azonosítása és teljesülésük értékelése

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/Részben	Kritériumok teljesültek
2. A környezeti hatásvizsgálat (EIA) és stratégiai környezeti vizsgálat (SEA) eredményes alkalmazásához szükséges feladatok és jogszabályok	1,2,3,4,5,6,7	Részben	1. A környezeti hatásvizsgálatra és a stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó irányelvek teljes körű és megfelelő átültetése 2. A környezeti hatásvizsgálatra és stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását, alkalmazását és felügyeletét szolgáló intézményi intézkedések 3. A környezeti hatásvizsgálatra és a stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó irányelvek végrehajtásában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását szolgáló stratégia 4. A megfelelő igazgatási kapacitások rendelkezésre állását biztosító intézkedések
4.1 Intézkedésekre került sor előmozdítandó az épületek építése vagy felújítása során az energia-végfelhasználás hatékonyságának költséghatékony javítását és az energiahatékonyságba történő költséghatékony beruházást	5,6	Részben	Érvényben vannak a 2010/31/EU irányelv 3. cikke, 4. cikke és 5. cikkével összhangban álló, az épületek energiahatékonyságával kapcsolatos minimumkövetelmények teljesítésének biztosítását célzó intézkedések. Az épületek energiahatékonyságát tanúsító rendszer létrehozásához szükséges intézkedések a 2010/31/EU irányelv 11. cikkének megfelelően. Az energiahatékonyság növelésére vonatkozó stratégiai tervezést biztosító intézkedésekre került sor a 2012/27/EU irányelv 3. cikkének megfelelően. Az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló 2006/32/EK irányelv 13. cikkével összhangban álló intézkedések az egyéni fogyasztásmérőkkel rendelkező végfelhasználók részére történő ellátás biztosítása érdekében, a műszakilag lehetséges, pénzügyileg ésszerű és a potenciális energiamegtakarítással arányos mértékben.
4.3 Intézkedések történtek a megújuló	5,6	Igen	A 2009/28/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdése, 16. cikkének (2) bekezdése és

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/Részben	Kritériumok teljesültek
energiaforrások termelésének és elosztásának támogatására			16. cikkének (3) bekezdése értelmében átlátható támogatási rendszerek, a távvezetékrendszerhez való elsőbbségi hozzáférés, vagy garantált hozzáférés és elsőbbségi terheléselosztás, valamint a műszaki átalakítások költségeinek viselésére és megosztására vonatkozó egységes szabályok vannak érvényben.
			A tagállam a megújuló energiára vonatkozó nemzeti cselekvési tervet fogad el a 2009/28/EK irányelv 4. cikkének megfelelően.
5.1. Kockázatmegelőzés és kockázatkezelés: nemzeti vagy regionális kockázatelemzés megléte katasztrófavédelem céljából, figyelembe véve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást	1	Részben	A következő elemeket tartalmazó nemzeti vagy regionális kockázatelemzés van érvényben: • a kockázatfelmérés céljára használt eljárás, módszertan, módszerek és nem különleges adatok, valamint a beruházások rangsorolására szolgáló kockázatalapú kritériumok leírása; • az egy- vagy többféle kockázatra vonatkozó forgatókönyvek leírása; • adott esetben az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nemzeti stratégiáinak figyelembe vétele.
6.1. Vízügyi ágazat: a) Olyan vízdíj-megállapítási politika megléte, amely alkalmas arra, hogy a felhasználókat a	2,3,5	Részben	A tagállam biztosítja, hogy a különféle célokra hasznosított víz hozzájárul a vízszolgáltatások költségeinek megtérüléséhez minden ágazatban, a 2000/60/EK irányelv 9. cikkének megfelelően.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Alkalmazandó ex-ante feltétel	Prioritástengely vagy tengelyek, amelyekre a feltétel vonatkozik	Az ex-ante feltétel teljesült: Igen/Nem/Részben	Kritériumok teljesültek
vízforrások hatékony használatára ösztönözze, és (b) annak biztosítása, hogy a különféle vízhasznosítási célok megoszlása megfelelően hozzájáruljon a vízszolgáltatások költségeinek megtérüléséhez a programok által támogatott beruházások céljára készített, jóváhagyott vízgyűjtőgazdálkodási tervben meghatározott mértékben.			Érvényes Vízgyűjtő-gazdálkodási terv a beruházásokban érintett vízgyűjtő kerület-re, a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének meg-felelően.
6.2. Hulladékágazat: Gazdasági és környezeti szempontból fenntartható beruházások előmozdítása a hulladékágazatban, különösen hulladékgazdálkodási tervek kidolgozása révén, a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelvnek megfelelően és a hulladékhierarchia figyelembevételével.	3	Részben	1. A tagállam jelentést nyújt be a Bizottságnak a 2008/98/EK irányelv 11. cikkében foglalt célértékek teljesítésének eredményeiről, a nem teljesítés okairól és a célok teljesítése érdekében tervezett intézkedésekről; 2. A tagállam biztosítja, hogy az illetékes hatóságai a 2008/98/EK irányelv 1., 4., 13. és 16. cikkének megfelelően egy vagy több hulladékgazdálkodási tervet alakí-tanak ki az irányelv 28. cikkében előírt módon; 3. Legkésőbb 2013. december 12-ig a tagállam kidolgozza, a 2008/98/EK irányelv 1. és 4. cikkének megfelelően, az irányelv 29. cikkében előírt hulladék-megelőzési programokat; 4. A tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket a 2020. évi újrahasznosítási és újrafeldolgozási célértékek elérése érdekében a 2008/98/EK irány-elv 11. cikkének megfelelően

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

9.2.Intézkedések leírása, amelyek vonatkozó ex-ante feltételek teljesítését szolgálják, a felelős testületekkel és időbeli ütemezéssel, határidőkkel

80. táblázat: Az alkalmazható általános ex-ante feltételek teljesítését szolgáló tervezett intézkedések

Nem vagy csak részben teljesült, alkalmazható általános ex-ante feltételek	Nem teljesített kritérium	Tervezett intézkedések	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
A környezeti hatásvizsgálat (EIA) és stratégiai környezeti vizsgálat (SEA) eredményes alkalmazásához szükséges feladatok és jogszabályok	A környezeti hatásvizsgálatra és a stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó irányelvek teljes körű és megfelelő átültetése	Amennyiben a Bizottság nem fogadja el az eddig elvégzett jogszabály módosítások megfelelőségét, valamint a magyar hatóságoknak a „jelentős módosítás” fogalmának megfelelő átültetésére vonatkozó indokait, akkor a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet további módosítása szükséges.	2013.december 31.	Vidékfejlesztési Minisztérium
	A környezeti hatásvizsgálatra és stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását, alkalmazását és felügyeletét szolgáló intézményi intézkedések	A jogalkalmazás közben észlelt gyakorlati tapasztalatok és a felmerült nehézségek megvizsgálása, valamint az esetleges joghézagok pótlása és az előírások jobb alkalmazhatósága érdekében a stratégiai környezeti vizsgálati szabályozás átfogó felülvizsgálata javasolt, melybe szükséges bevonni valamennyi környezetvédelmi felügyelőséget, a főfelügyelőséget, az eljárásban érintett társminisztériumokat, társhatóságokat és önkormányzatokat, beruházókat, a tervek/programok kidolgozóit, civil szervezeteket, valamint a társadalom érintett rétegeit. A jövőben ezt az	2013.december 31.	

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Nem vagy csak részben teljesült, alkalmazható általános ex-ante feltételek	Nem teljesített kritérium	Tervezett intézkedések	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
		elektronikus ügyintézés egyre szélesebb körben való alkalmazásával kívánjuk tovább fokozni.		
	A környezeti hatásvizsgálatra és a stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó irányelvek végrehajtásában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását szolgáló stratégia	Mindkét területen szükséges a képzést és tájékoztatást elősegítő stratégia kidolgozása és megvalósítása.	2013.december 31.	Vidékfejlesztési Minisztérium
	A megfelelő igazgatási kapacitások rendelkezésre állását biztosító intézkedések	A szakhatósági eljárások számának növekedése minimum 15%-os létszámbővítést (235 fő) tesz szükségessé a hatósági szakemberek vonatkozásában.	2013.december 31.	

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

81. táblázat: Az alkalmazható tematikus ex-ante feltételek teljesítését szolgáló tervezett intézkedések

Nem vagy csak részben teljesült, alkalmazható tematikus ex-ante feltételek	Nem teljesített kritériumok	Tervezett intézkedések	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
4.1 Intézkedésekre került sor előmozdítandó az épületek építése vagy felújítása során az energia-végfelhasználás hatékonyságának költséghatékony javítását és az energiahatékonyságba történő költséghatékony beruházást	Az energiahatékonyság növelésére vonatkozó stratégiai tervezést biztosító intézkedésekre került sor a 2012/27/EU irányelv 3. cikkének megfelelően.	Magyarország a 2012/27/EU irányelvben meghatározott nemzeti energiahatékonysági célkitűzését az EU felé lejelentette. A Nemzeti Épületenergetikai Stratégia elkészítése folyamatban van és várhatóan a 2013. év végéig elkészül. A Stratégia elkészítésének határideje az irányelv szerint: 2014. április 30. Ennek alapján Magyarország az irányelv szerinti kötelezettségét a megadott határidőig teljesíti.	2013. december 31.	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
5.1. Kockázatmegelőzés és kockázatkezelés: nemzeti vagy regionális kockázatelemzés megléte katasztrófavédelem céljából, figyelembe véve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást	A kockázatfelmérés céljára használt eljárás, módszertan, módszerek és nem különleges adatok, valamint a beruházások rangsorolására szolgáló kockázatalapú kritériumok leírása.	Kidolgozásra kerül a részletes nemzeti kockázatfelmérési módszertan. A módszertan alapjául a nemzetközi gyakorlat és szakirodalom, az EU iránymutatás, valamint az ISO 31010 szabvány fog szolgálni.	2013. augusztus 31.	Belügyminisztérium; Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Vidékfejlesztési Minisztérium bevonásával
	Az egy- vagy többféle kockázatra vonatkozó forgatókönyvek leírása.	Az új kockázatfelmérési módszertan egyik fő mérföldköveként többségében egyféle, kisebb részben többféle kockázatra vonatkozó forgatókönyvek kerülnek kidolgozásra.	2013. október 31.	

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Nem vagy csak részben teljesült, alkalmazható tematikus ex-ante feltételek	Nem teljesített kritériumok	Tervezett intézkedések	Határidő (dátum)	A teljesítésért felelős szervek
	Adott esetben az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nemzeti stratégiáinak figyelembe vétele.	A Nemzeti Katasztrófa Kockázatértékelés és Módszer jelentés elkészítése, összeállítása a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet Nemzeti Alkalmazkodási Központja által kidolgozott Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia figyelembe vételével, azzal harmonizációban.	2014. június 30.	Belügyminisztérium; Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Vidékfejlesztési Minisztérium bevonásával
6.1. Vízügyi ágazat: a) Olyan vízdíj-megállapítási politika megléte, amely alkalmas arra, hogy a felhasználókat a vízforrások hatékony használatára ösztönözze, és (b) annak biztosítása, hogy a különféle vízhasznosítási célok megoszlása megfelelően hozzájáruljon a vízszolgáltatások költségeinek megtérüléséhez a programok által támogatott beruházások céljára készített, jóváhagyott vízgyűjtő-gazdálkodási tervben meghatározott mértékben.	A tagállam biztosítja, hogy a különféle célokra hasznosított víz hozzájárul a vízszolgáltatások költségeinek megtérüléséhez minden ágazatban, a 2000/60/EK irányelv 9. cikkének megfelelően	A vízhasználatok gazdasági elemzésének elkészítése a mezőgazdasági ágazat, az ipari ágazat és az egyéb vízhasználatok tekintetében, kivéve a vízi közmű-szolgáltatás területét.	2013. december 22.	Vidékfejlesztési Minisztérium Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Nemzetgazdasági Minisztérium Belügyminisztérium
		A vízi közmű-szolgáltatás területére vonatkozóan az Irányelvben előírt gazdasági elemzés elkészítése.	2013. december 22.	

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

10.* A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

Alapelvek:

- Az eljárásrendekben a szakmai szolgáltató szemléletet szükséges erősíteni, beleértve, hogy a kedvezményezetteket a végrehajtó intézményrendszernek partnerként kell kezelnie.
- A kedvezményezettek számára felesleges terhet jelentő és a programmegvalósítást lassító bürokratikus elemek (pl. felesleges mellékletek, alátámasztó dokumentumok) csökkentése szükséges.
- A program- illetve a projektkiválasztási eljárásrendekben az eddigi túlzó adminisztratív feltételrendszerrel szemben a szakmai-műszaki és a pénzügyi fenntarthatósági szempontok érvényesítését szükséges előtérbe helyezni.

Egyszerűsítő javaslatok:

1. Az elektronikus, illetve on-line ügyintézés kiterjesztése

- Amely kedvezményezetti kör esetén releváns, az elektronikus aláírás használatát általánossá kell tenni.
- A pályázati anyagokat az eddigi papír alapú, ill. CD-n való beadás helyett egy elektronikus felületre lehessen feltölteni.
- A kapcsolattartás és tematikus információszolgáltatás nem csak a pályázati, hanem a megvalósítási és fenntartási időszakban is döntően elektronikus felületen kell megvalósuljon.
- Törekedni kell arra is, hogy a kapcsolatfelvételt, kapcsolattartást-, és a tematikus információszolgáltatást már a projekt-előkészítési (projektgenerálási) fázisban is elektronikus felület, információs rendszer támogassa.

2. A benyújtandó dokumentumok számának, terjedelmének csökkentése.

- A duplikáció elkerülése végett pályázattípustól és eljárásrendtől függően, a pályázónak, illetve kedvezményezettnek egyféle módon, vagy csak papír vagy lehetőség szerint elektronikus formában kelljen benyújtani a pályázatát.
- Az irányító hatóságok, közreműködő, ill. közvetítő szervezetek nem kérhetnek be olyan dokumentumokat, amelyek sem az értékelés, sem a megvalósítás szakaszában nem relevánsak.
- Az irányító hatóságok, közreműködő, ill. közvetítő szervezetek nem kérhetnek be olyan dokumentumokat, amelyek az államigazgatás másutt meglévő nyilvántartásaiban, elektronikus rendszereiben rendelkezésre állnak, ugyanakkor a pályázók csak úgy adhatnak be pályázatot, ha az adatok ilyen módon való lekéréséhez, adatvédelmi szempontoknak megfelelő kezeléséhez hozzájárulnak.
- A szabályozási környezet változása esetében a végrehajtásért felelős intézményrendszernek szükséges mindezt jelezni, terjeszteni a kedvezményezettek felé, szem előtt

TERVEZET

tartva, hogy az időközben történő változás számukra ne jelentsen kedvezőtlenebb feltételt; kivétel ez alól, ha a jogszabály mást nem tesz lehetővé.

- Szükséges olyan rendszer kidolgozása, melyben a pályázó a regisztrációt követően egyszer tölti fel az adatait. Erre szolgálhat az EMIR v. FAIR, mint pályázói „adatbank", így a pályázathoz szükséges adatokat egyszer kell feltölteni (az egyéb céges adatokat -pl. beszámoló és mérleg adatok- a rendszer automatikusan hozzárendeli és frissíti). Ezt követően kizárólag a módosulásokat szükséges jelezni, azaz újabb pályázat esetén ezeket már nem kell újból megadni;
- Az egy projekthez, kifizetési kérelmekhez tartozó dokumentumokat egy alkalommal kell megadni.

3. A pályázói, illetve a projektadminisztrációs, online kommunikációs felület továbbfejlesztése:

- Az irányító hatóságok (v. Miniszterelnökség) az egységesíthető információszolgáltatások esetére egységes sablonokat készítenek, és tesznek elérhetővé a pályázók, ill. kedvezményezettek számára.
- Az egyszeri pályázói regisztráció után feltölthetővé válik a pályázat teljes dokumentációja, így az elektronikus adathordozó használata elhagyható, annak sérülése kizárható.
- Interaktívvá és dokumentálttá válik a kapcsolattartás a kedvezményezett és a közreműködő szervezet/irányító hatóság között, a kedvezményezett nem csak akkor léphet kapcsolatba az intézményrendszerrel, amikor „kötelező" adatszolgáltatás vagy értesítés történik.

4. Az eljárások gyorsítása, illetve egyszerűsítése

- A pályázótól, kedvezményezettől bekérhető dokumentumok, mellékletek száma tovább csökken.
- Az elektronikus jelentéskészítőben csak a projektre releváns kérdésekre kell választ adni, a rendszer által már ismert kedvezményezetti és projekt adatokat nem kell újból feltölteni.
- A projektek megvalósítása idején törekedni kell, hogy a lebonyolítás szabályai ne változzanak, vagy amennyiben ez elkerülhetetlen, a változtatásról minden érintett kedvezményezettet azonnal tájékoztatni kell. A jogszabályi változások következtében a szabályozókat úgy kell kialakítani, hogy a változtatás a kedvezményezettek számára ne jelentsen hátrányt.
- A támogatott projekt tartalmának változását, különösen ha az vis maior eset, jogszabályi változás vagy egyéb, előre nem várt szakmai-műszaki körülmény eredménye, rugalmasan kell kezelni. Ennek feltétele, hogy sem a projekt célja, sem a beruházás eredménye, sem a vállalt indikátorok nem változhatnak.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

5. A pályázók és kedvezményezettek számára az ügyfélszolgálat, a kapcsolattartás, a személyes konzultáció közvetlenebbé tétele

- Teljesíteni kell azt a jogos pályázói / kedvezményezetti elvárást, hogy
  - az ügyintézők legyenek elérhetőek, kompetensek;
  - szervezettől függetlenül azonosan értelmezzenek egy-egy problémát (ezt a munkát interaktív működési kézikönyv és szakmai backoffice, tudásbázis segítse);
- a kedvezményezettek előtt ismert kell legyen, hogy milyen kérdésükkel (műszaki, pénzügyi, technikai, stb.) kikhez fordulhatnak (név, e-mail cím, telefonszám), így ügyintézésnél mindig az adott témában illetékes és kompetens kollégát tudják keresni.

6. A pályázati felhívások, útmutatók esetén törekedni kell a minél nagyobb átláthatóság biztosítása

- Ennek érdekében a pályázati felhívások, útmutatók, a pályázók, illetve a kedvezményezettek által teljesítendő feladatok, kötelezettségek egyértelműen kerüljenek meghatározásra, azokat a közreműködő szervezet (ek) minden esetben azonos módon kell, hogy értelmezzék.
- Egyszerűbben értelmezhető, valóban mérhető indikátorok kerüljenek kialakításra, egyértelműen meghatározva a szankcionálandó és a csupán adatszolgáltatási jellegű indikátorokat.
- Egységesítésre kerülnek az egyes közreműködő szervezetek jelenleg egymástól eltérő követelményrendszerei, ez megkönnyíti azon pályázók, ill. kedvezményezettek munkáját, akik több közreműködő szervezettel is kapcsolatban állnak. Amennyiben egy információt, adatot egy közreműködő szervezet már bekért, azt egy másik közreműködő szervezet nem kérheti be, azt a pályázói „adatbank" (FAIR) rendszerből kell, hogy kinyerje.

7. A támogatások kifizetésének gyorsítása, az adminisztráció egyszerűsítése, a biztosítékok biztosításának segítése, gyorsítása

- Lehetővé kell tenni a beszállítói számlák elektronikus hitelesítését.
- A számlaösszesítő benyújtási lehetőségének kiterjesztése megvizsgálásra kerül, párhuzamosan az alátámasztó dokumentumok helyszíni szemle keretében történő ellenőrzésének lehetőségével.
- Amennyiben az elszámolni tervezett tételeket a közreműködő szervezet a szabályozásban megadott határidőn belül nem dolgozza fel, azok támogatási tartalmát ki kell fizetni, s utólag lehet ellenőrizni, a közreműködő szervezet késlekedése miatt a projekt megvalósítása nem késlekedhet.
- A különféle hatósági igazolások érvényességi határideje „automatikusan" meghosszabbodik, amennyiben a feldolgozási vagy hiánypótlási időszak elhúzódik.
- A támogatás biztosítására szolgáló garancia költsége elszámolható költségnek fog minősülni.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

8. Egyéb konkrétumok

- Az elszámolhatósági szabályok esetén az EU-s szabályokban meghatározottakhoz képest tagállami szinten kizárólag annyi többlet elvárás vezethető be, amelyet a hazai jogszabályi környezet egyértelműen elvár a projektgazdáktól; ennek minimalizálására törekedni kell.
- Az általány-költségek használatát illetve általány-költségek központi megadását a lehető legnagyobb mértékben szükséges ösztönözni.

- **82. táblázat: Az adminisztrációs terhek csökkentését szolgáló tervezett főbb intézkedések indikatív ütemezéssel és elvárt eredményekkel**

Tervezett főbb intézkedések	Elvárt eredmények	Indikatív időkeret (kezdő és befejező dátum)	
A pályázati anyagokat az eddigi papír alapú, ill. CD-n való beadás helyett egy elektronikus felületen kell feltölteni.	Pályázatok kezelésének ideje 5-10 nappal csökken.	2014.01.01.	2014.12.31.

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

11.HORIZONTÁLIS ELVEK

11.1. Fenntartható fejlődés

A 2014-2020-as programidőszak operatív programjainak kialakítása során alapelv, hogy a fenntarthatóság kritériumainak érvényesülését a tervezés és a végrehajtás teljes folyamatában biztosítani kell. Ennek egyik legfontosabb mérföldköve, hogy a Partnerségi Megállapodás és az operatív programok vonatkozásában stratégiai környezeti vizsgálat készül.

A KEHOP a környezeti fenntarthatóság szempontjából sajátos helyzetben van a 2014-2020-as programozási periódus operatív programjai között. Gyakorlatilag az operatív program egészének elsődleges célja a környezeti fenntarthatósághoz való hozzájárulás. Teljes egészében ezen horizontális alapelv elérését biztosítják a prioritástengelyek és intézkedések egyaránt. Az OP tartalmának tervezése során a környezeti fenntarthatóság érvényesítése alapvető hangsúlyt kapott, lényegében maguk az intézkedések hatnak közvetlenül a lakosság életminőségének, az élhetőbb, tisztább környezet biztosításának és a fenntartható gazdasági növekedés támogatásának az irányában.

A konkrét prioritás- és intézkedésstruktúrán túl a programvégrehajtás valamennyi szintjén megfelelő irányítási rendszerek kerülnek kialakításra annak érdekében, hogy az esetlegesen nem fenntartható vagy környezeti szempontból kedvezőtlen hatások kiküszöbölhetőek vagy minimalizálhatóak legyenek.

A mindezek elérését szolgáló eszközök lehetnek a fenntarthatóság érvényesítését célzó központi irányelvek, útmutatók kiadása, a projektek között tapasztalt jó gyakorlatok elterjesztése, illetve ezek folyamatos monitoringja, valamint a kapcsolódó tanácsadás. Tovább folytatjuk azt a 2007-2013-as jó gyakorlatot, mi szerint a pályázatok értékelésekor a fenntarthatósághoz való hozzájárulás minden projektjavaslat vonatkozásában kötelező befogadhatósági feltételként szerepel. A Monitoring Bizottságokba kötelező jelleggel meg kell hívni legalább egy környezetvédelmi civil szervezet.

A fenntarthatóság szempontjainak érvényesüléséről a program végrehajtásáról szóló értékelésekben, rendszeres, a Kormány, a Monitoring Bizottságok, és az Országgyűlés számára készülő jelentésekben kell beszámolni. A Partnerségi Megállapodás környezetvédelmi hatásairól, valamint a fenntarthatóság horizontális szempontjainak teljesüléséről évente tájékoztató készül az Országos Környezetvédelmi Tanács számára.

11.2 Esélyegyenlőség és anti- diszkrimináció

Magyarországon a diszkrimináció kockázatával kitett célcsoportok közé sorolhatóak „*A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek / a diszkrimináció legmagasabb kockázatának kitett célcsoportok*” fejezetben részletesebben is bemutatott roma népesség

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

TERVEZET

mellett a fogyatékkal élők, a megváltozott munkaképességű személyek, illetve általánosságban az esélyegyenlőségi célcsoportok is.

A diszkrimináció elleni küzdelem kapcsán alapvető követelmény, hogy a 2014-2020 programozási időszak tervezése és végrehajtása során a Partnerségi Megállapodás és az egyes operatív programok valamennyi szintjén elő kell segíteni a faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen megkülönböztetés megakadályozását. A megkülönböztetés tilalmának elve a végrehajtás minden szakaszában betartandó, különös tekintettel a támogatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatosan. A különböző operatív programok műveleteinek meghatározása során és a végrehajtás valamennyi szintjén hangsúlyt kell, hogy kapjon a fogyatékkal élő emberek hozzáférhetőségének javítása. Ezen cél elérését szolgáló eszközök közé sorolhatók a fenntarthatóság kapcsán is említett központi irányelvek, útmutatók kiadása, a projektek között tapasztalt jó gyakorlatok díjazása, illetve ezek folyamatos monitoringja és disszeminációja, valamint a kapcsolódó tanácsadás. Tovább folytatandó a 2007-2013-as gyakorlat, mely szerint a pályázatok értékelésekor a horizontális szempontokhoz való hozzájárulás minden projektjavaslat vonatkozásában kötelező befogadhatósági feltételként szerepel.

A végrehajtás során kiemelt figyelmet kell szentelni a partnerség elvének érvényesülésére, valamint a hátrányos helyzetű csoportok (különös tekintettel a romák) hatékony részvételének elősegítésére. Az intézményrendszer működése során a pályázók számára széles körű információs és ügyfélszolgálati támogatást nyújt. Ezen belül a hátrányos helyzetű csoportok számára célzott tájékoztatási és támogatási tevékenységet kell kialakítani, külön a célcsoport szükségleteihez igazodó képzést elvégző ügyfélszolgálati munkatársak alkalmazásával, akadálymentesített tájékoztató honlappal, a hátrányos helyzetű térségekben működő pályázókat elérő országos, kistérségi szintű tanácsadói, szakértői hálózat kialakításával.

11.3 Férfiak és nők közötti egyenlőség

Alapvető követelmény, hogy a 2014-2020 időszak során is a Partnerségi Megállapodás és az egyes operatív programok végrehajtásának valamennyi szintjén elő kell segíteni a nők és férfiak közti egyenlőség érvényesülését a végrehajtás minden szakaszában (különös tekintettel a támogatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatosan). Tovább folytatandó a 2007-2013-as gyakorlat, mely szerint a pályázatok értékelésekor a horizontális szempontokhoz való hozzájárulás minden projektjavaslat vonatkozásában kötelező befogadhatósági feltételként szerepel. A végrehajtás során kiemelt figyelmet kell szentelni a nemek közti egyenlőség monitoringjának (különös tekintettel a nemek szerinti adatgyűjtésre).

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

12.KÜLÖNÁLLÓ DOKUMENTUMRÉSZEK – A NYOMTATOTT VERZIÓBAN MELLÉKLETKÉNT BEMUTATVA

12.1. A programozási időszak alatt megvalósítani tervezett nagyprojektek listája

83. táblázat: Nagyprojektek listája

Cím	A nagyprojekt Bizottsághoz való bejelentésének / benyújtásának tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás kezdetének tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás befejezésének tervezett időpontja (év, negyedév)	Beruházási prioritás	Prioritástengely
VTT Közép-tiszai tározók kiépítése	2016. III.	2017. II.	2019. IV.	(5/1) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása	1 A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás
Tisza-völgyi árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése, védvonalak terhelésének csökkentése	2016. III.	2017. II.	2019. IV.	(5/1) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása	1 A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás
VTT Hullámtér rendezése	2016. III.	2017. II.	2019. IV.	(5/1) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása	1 A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás
VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszer kiépítése	2016. III.	2017. II.	2019. IV.	(5/1) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása	1 A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás
VTT Alsó-Tiszai tározó kiépítése	2016. III.	2017. II.	2019. IV.	(5/1) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása	1 A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

Cím	A nagyprojekt Bizottsághoz való bejelentésének / benyújtásának tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás kezdetének tervezett időpontja (év, negyedév)	A végrehajtás befejezésének tervezett időpontja (év, negyedév)	Beruházási prioritás	Prioritástengely
Mosoni-Duna torkolati szakaszának vízszint rehabilitációja	2016. III.	2017. II.	2019. IV.	(5/1) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása	1 A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás
Felső-dunai mellékág-rendszerek árvízvédelme és vízpótlása	2016. III.	2017. II.	2019. IV.	(5/1) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások támogatása	1 A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás
DAREH II. ütem	2014. I.	2014. 4. negyedév	2018. IV.	A hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében	1. Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések
Közép-Dunavölgye Hulladékgazdálkodási projekt	2014. I.	2014. 4. negyedév	2018. IV.	A hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében	2. Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések

TERVEZET

12.2. Az operatív program teljesítménykerete

84. táblázat: Az operatív program teljesítménykerete

Az alfejezet kidolgozás alatt áll.

12.3. Az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája

Tekintettel arra, hogy az operatív program egyeztetési folyamata zajlik illetve a széleskörű partnerségi folyamatok októberben kezdődnek, jelen fejezet a későbbi verzióban kerül részletesebb kifejtésre.

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

CSATOLVA (az SFC 2014-be (Structural Funds Common (electronic data interchange)) feltöltve, különálló fájlokként):

- Az ex-ante értékelés jelentéstervezete, vezetői összefoglalóval (kötelező) (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 48. cikk (2) bekezdés)
- A megfelelőségről és az ex-ante feltételek teljesüléséről szóló elemzés dokumentációja (adott esetben)
- A nemzeti esélyegyenlőségi testületek véleménye az 12.2 és 12.3 fejezetekről (Közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) 87. cikk (7)(c) bekezdés) (adott esetben)

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Rövidítés	***Teljes név***
BDKP	Budapest Duna Kontakt Pont
BM	Belügyminisztérium
CLLD	Community Led Local Development -Közösség által irányított helyi fejlesztés
CPR	Közös rendelkezésekről szóló rendeletnek
DAREH	Délkelet-alföldi Regionális Hulladékgazdálkodási rendszer
DRS	Duna Régió Stratégia
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EGK	Európai Gazdasági Közösség
EIA	Environmental Impact Assessment - környezeti hatásvizsgálat
EK	Európai Közösségek
ENSz	Egyesült Nemzetek Szervezete
EMIR	Egységes Monitoring és Információs Rendszer
EMVA	Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESzA	Európai Szociális Alap
ETHA	Európai Tengerügyi és Halászati Alap
EU	Európai Unió
EU 2020	EURÓPA 2020. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája
FAIR	Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
HIR	Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer
IH	Irányító hatóság
IKOP	Intelligens Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IKT	Információs és kommunikációs technológiák
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession
ITI	Integrated Territorial Investment -Integrált Területi Befektetés

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

K+F+I	Kutatás, fejlesztés, innováció
KA	Kohéziós Alap
KEHOP	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program
KEOP	Környezet és Energia Operatív Program
KEOP IH	Környezet és Energia Operatív Program Irányító Hatóság
KKV	Kis- és középvállalkozások
KOP	Koordinációs Operatív Program
KOR IH	Koordinációs Irányító Hatóság
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KSK	Közös Stratégiai Keret
KSz	Közreműködő szervezet
LE	Lakosegyenérték
MEKH	Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal
MTVSz	Magyar Természetvédők Szövetsége
NCsT	Nemzeti Cselekvési Terv
NÉeS	Nemzeti Épületenergetikai Stratégia
NFK	Nemzeti Fejlesztési Kormánybiztosság
NFM	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
NFÜ	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
NRP	Nemzeti Reform Program
NTH	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal
OFTK	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció
OKIR	Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer
OKKP	Országos Környezeti Kármentesítési Program
OP	Operatív program
PM	Partnerségi Megállapodás
RED	Az Európai Parlament és Tanács 2009/28/EK irányelve a megújuló energiáról
RES	Renewable Energy Sources – megújuló energiaforrások
SEA	stratégiai környezeti vizsgálat
SET	Strategic Energy Technology Plan – Stratégiai Energia-technológiai Terv
SFC	Structural Funds Common
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
TTT	Tárcaközi Tervezési Munkacsoport
ÜHG	Üvegházhatású gáz
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program
VER	Villamosenergia-rendszer
VGT	Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv
VKI	Vízkeret Irányelv

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

VM	Vidékfejlesztési Minisztérium
VP	Vidékfejlesztési Program
VTT	Vásárhely Terv Továbbfejlesztése
WWF	World Wide Fund for Nature - Természetvédelmi Világalap
ZFR	Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszer

-

TERVEZET

A tervezetet a Kormány nem tárgyalta meg, ezért álláspontjának nem tekinthető.

VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 3.0

2014-2020

VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM (VP) TERVEZET
VP 3.0. VERZIÓ

AZ EURÓPAI MEZŐGAZDASÁGI VIDÉKFEJLESZTÉSI ALAP (EMVA) FORRÁSAINAK FELHASZNÁLÁSÁRA

SFC FELTÖLTÉSRE ALKALMAS DOKUMENTUMVÁLTOZAT

TERVEZET, NEM VÉGLEGES TARTALOM!

2013. szeptember 30.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TARTALOMJEGYZÉK

1. A VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM CÍME 5
2. TAGÁLLAM ÉS KÖZIGAZGATÁSI RÉGIÓ 5
2.1. A program által lefedett földrajzi terület 5
2.2. A régió besorolása 6
2.3. A vidéki térségek meghatározása 7
3. EX ANTE ÉRTÉKELÉS 11
3.1. Az értékelés folyamatának leírása 11
3.2. Az ex ante értékelők ajánlásai és figyelembevételük módja 11
3.2.1. Az ajánlás címe vagy hivatkozása 11
3.2.2. A teljes Ex ante értékelési jelentés 12
4. SWOT ELEMZÉS ÉS A SZÜKSÉGLETEK AZONOSÍTÁSA 13
4.1.1. Átfogó leírás 13
4.1.2. ERŐSSÉGEK 15
4.1.3. GYENGESÉGEK 19
4.1.4. LEHETŐSÉGEK 30
4.1.5. VESZÉLYEK 32
4.1.6. Tematikus alprogramokra vonatkozó SWOT elemzés 34
4.1.7. Kontextus indikátorok 37
4.1.7.1. Közös kontextus indikátorok 37
4.1.7.2. Program specifikus kontextus indikátorok 44
4.2. Fejlesztési szükségletek azonosítása 46
4.2.1. Szükségletek értékelése 61
5. A STRATÉGIA LEÍRÁSA 94
5.1. A Vidékfejlesztési Programnak címzett szükségletek indoklása, valamint a célok, prioritások és fókuszterületek igazolhatóan a SWOT elemzésen és a szükségletek értékelésén alapuló kiválasztása 94
5.2. A vidékfejlesztési intézkedések kiválasztása, kombinációja és indoklása prioritásonként és fókuszterületenként 101
5.3. Összefoglaló táblázat a beavatkozási logikáról, bemutatva a VP-ben kiválasztott prioritásokat és fókuszterületeket, a mennyiségileg meghatározott célértékeket és az elérésük érdekében alkalmazott intézkedések kombinációját 103
5.4. A program végrehajtásának egyszerűsítését szolgáló intézkedések érdekében tett akciók és a tanácsadói kapacitás leírása 120
6. AZ EX-ANTE KONDÍCIONALITÁSOK ÉRTÉKELÉSE 121
7. A TELJESÍTÉSI KERETRENDSZER LEÍRÁSA 126
8. A KIVÁLASZTOTT INTÉZKEDÉSEK LEÍRÁSA 127

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. PRIORITÁS: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben 127
2. PRIORITÁS: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése 131

FIATAL GAZDÁLKODÓK (FG) TEMATIKUS ALPROGRAM 135

3. PRIORITÁS: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozáást és értékesítését, állatjólét, kockázatkezelés a mezőgazdasáég terén történő előmozdítása 137

RÖVID ELLÁTÁSI LÁNC (REL) TEMATIKUS ALPROGRAM 143

4. PRIORITÁS: A mezőgazdasághoz és az erdészethez kapcsolódó ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása 145
5. PRIORITÁS: Az erőforrás hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatokban 153
6. PRIORITÁS: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben 156

KÖZÖSSÉGVEZÉRELT HELYI FEJLESZTÉSEK (CLLD) TERVEZETT ALKALMAZÁSA: .. 161

9. ÉRTÉKELÉSI TERV 164

9.1. Az értékelési terv célkitűzései és vállalásai 164
9.2. Irányítás és koordináció 164
9.3. Értékelés témakörei és tevékenységei 164
9.4. Adatok és információk 165
9.5. Ütemezés 165
9.6. Kommunikáció 165
9.7. Az értékeléshez szükséges erőforrások 165

10. PÉNZÜGYI TERV 166

10.1. A tervezett éves EMVA hozzájárulás 166

11. INDIKÁTOR TERV 167

12. KIEGÉSZÍTŐ NEMZETI TÁMOGATÁS 185

13. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ELEMEK 186

14. INFORMÁCIÓK A KIEGÉSZÍTŐ JELLEGRE VONATKOZÓAN 188

14.1. Felmérés és eszközök a komplementaritásról az alábbiakkal kapcsolatban: 188
14.2. Információk az egyéb uniós pénzügyi eszközökkel való komplementaritásról 200

15. PROGRAM VÉGREHAJTÁSI SZABÁLYOK 201

15.1. Valamennyi érintett hatóság kijelölése és az irányítási és ellenőrzési rendszer összefoglaló leírása 201
15.2. A Monitoring Bizottság tervezett összetétele 202

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

15.3. Kommunikációs terv leírása 202
15.4. A kiválasztási kritériumok megállapításának alapelvei 203
15.5. Azon mechanizmusok leírása, amelyek biztosítják az intézkedések koherenciáját a 21. cikkhez és a 36. cikkhez tartozó helyi fejlesztésekkel kapcsolatban 203
15.6. Ex ante értékelés az intézkedések ellenőrizhetőségéről, irányíthatóságáról és a hibázási veszélyekről az értékelésre kijelölt független szerv által 203
15.7. A megfelelő tanácsadást biztosító és a program végrehajtását támogató megfelelő tanácsadói kapacitás bemutatása 204
15.8. A technikai segítségnyújtás használatának leírása 204
16. PARTNEREK BEVONÁSÁRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEK 205
16.1. Konzultációs partnerek kijelölése 205
16.2. Konzultációk 206
17. NEMZETI VIDÉKI HÁLÓZAT CSELEKVÉSI TERVE 208
17.1. A nemzeti vidéki hálózat cselekvési tervének fő elemei 208
17.2. A tagságra és a menedzsmentre vonatkozó rendelkezések 208
17.3. Költségvetési allokáció 208

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. A VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM CÍME

A vidékfejlesztési program címe: **Vidékfejlesztési Program 2014-2020**.

A VP az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló […] rendelet[1] 7.(1) cikk szerinti 2014-2020-as időszakra vonatkozó magyar nemzeti vidékfejlesztési program.

2. TAGÁLLAM ÉS KÖZIGAZGATÁSI RÉGIÓ

2.1. A program által lefedett földrajzi terület

A Vidékfejlesztési Program 2014-2020 (a továbbiakban Program, illetve VP) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló [...] rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével összhangban **Magyarország teljes területére** vonatkozik, valamennyi NUTS2 és NUTS 3 szintű régiót lefed. A fejlesztéspolitika regionális alapegységeit Magyarországon 2014-2020 között a NUTS 3 szintű megyék képezik.

1. ábra: Magyarország megyéi (NUTS 3 szint) (Forrás: KSH)

NUTS SZINT	KÓD		LEÍRÁS
NUTS 1: Magyarország	**HU**		**Magyarország, teljes területét lefedi.**
NUTS 2: statisztikai régió			Statisztikai régiók, fejlesztéspolitikai relevancia nélkül, közigazgatatási funkcióval nem rendelkeznek.
NUTS 3: megye	HU101	Budapest	19 megye és a főváros (Budapest),

[1] COM(2011) 627 final/3 rendelet, Brüsszel, 2012.03.13. Tervezet!

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

NUTS SZINT	KÓD		LEÍRÁS
	HU102	Pest	valamennyi megyét lefedi, a fejlesztéspolitika területi egysége. Közigazgatási funkcióval rendelkeznek.
	HU211	Fejér	
	HU212	Komárom-Esztergom	
	HU213	Veszprém	
	HU221	Győr-Moson-Sopron	
	HU222	Vas	
	HU223	Zala	
	HU231	Baranya	
	HU232	Somogy	
	HU233	Tolna	
	HU311	Borsod-Abaúj-Zemplén	
	HU312	Heves	
	HU313	Nógrád	
	HU321	Hajdú-Bihar	
	HU322	Jász-Nagykun-Szolnok	
	HU323	Szabolcs-Szatmár-Bereg	
	HU331	Bács-Kiskun	
	HU332	Békés	
	HU333	Csongrád	

1. Táblázat: A program által lefedett NUTS régiók (I., II. vagy III.)

2.2. A régió besorolása

A Közös Stratégiai Keretről szóló Rendeletben[2] rögzített 2014-2020 közötti regionális besorolás szerint Magyarország régióinak és megyéinek besorolása a GDP indexek alapján a következő:

Kevésbé fejlett régiók (az egy főre jutó GDP nem éri el az EU-27 átlagos GDP értékének 75 %-át):
Közép-Dunántúl: Fejér, Komárom-Esztergom, Veszprém megye
Nyugat-Dunántúl: Győr-Moson, Vas, Zala megye
Dél-Dunántúl: Baranya, Tolna, Somogy megye
Észak-Magyarország: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megye
Észak-Alföld: Hajdú-Bihar, Jász-Nagykunk-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
Dél-Alföld: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye

Átmeneti régiók (az egy főre jutó GDP az EU-27 átlagos GDP értékének 75 %-a és 90 %-a közé esik): Magyarországon nincs ilyen megye.

Fejlettebb régiók (az egy főre jutó GDP az EU-27 átlagos GDP értékének 90 %-át meghaladja): Közép-Magyarország (Budapest és Pest megye)

A Vidékfejlesztési Program az ország teljes területére, így valamennyi megyére vonatkozik.

TERVEZET

[2] COM(2011) 615 final/2 rendelet, Brüsszel, 2012.3.14. Tervezet!

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.3. A vidéki térségek meghatározása

A **Nemzeti Vidékstratégia** (2012) területi fókuszát a vidéki térségek alkotják, melyre vonatkozóan több térségtípust is nevesít:

- *Elsődleges területi irányultság: vidéki térségek*

  A vidéki térségeket a vidékfejlesztési politika eddigi gyakorlatának megfelelően az alacsony népsűrűség, a területhasználatban, a foglalkoztatásban, vállalkozási szerkezetben jelentkező mezőgazdasági érintettség, a területhasználatban és a biodiverzitásban érvényesülő természeti környezet jelenléte, valamint a falusi és tanyai településszerkezet jelöli ki.

- *Speciális területi irányultság: különböző szempontok szerint kezelt vidéki térségek*

  A vidéki térségeken belül a stratégia négy szempontból külön is nevesít térségeket, tájegységeket, amelyekre térségi komplex vidékfejlesztési programokat fogalmaz meg az alábbiak szerint:

  - *Speciális táji, környezeti problémák, adottságok alapján kijelölt vidéki térségek*
    E szempont alapján, elsődlegesen a vízgazdálkodással összefüggésben a stratégia a Tisza-völgyre és azzal összhangban a Duna-Tisza-közi Homokhátságra nevesít térségi összefüggésrendszerben kezelő feladatokat. Mindkét térség esetében komplex tájtervezésre és tájgazdálkodásra van szükség.

  - *Jelentős társadalmi hátrányokkal, problémákkal rendelkező vidéki térségek*
    E szempont alapján a stratégia az észak-magyarországi Cserehát és a dél-dunántúli Ormánság térségét emeli ki, mint különösen hátrányos helyzetű térségeket. Mindkét térségben igen jelentős a munkanélküliség és a roma lakosság aránya, az eddigi fejlesztéspolitikai támogatások nem vezettek érdemi eredményhez.

  - *Speciális vidékfejlesztési feladatot jelentő térségi problémák*
    E szempont alapján a tanyás térségek és az aprófalvas térségek emelhetők ki, szórvány-, illetve rendkívül alacsony népsűrűségű településszerkezetük miatt. Mindkét településforma esetében jelentős az elvándorlás, az elöregedés, problémát okoz az elérhetőség, a közösségi szolgáltatások biztosítása, jellemző a funkcióváltás.

  - *Térségi vidékfejlesztési együttműködések*
    A vidékfejlesztés nagytérségi kapcsolódásai, az agrár- és élelmiszerpolitika, a környezet- és vízügy, a vidékfejlesztés területén jelentkező együttműködési lehetőségek és kapcsolatok okán emeltük be a stratégiába a Kárpát-medencei vidékfejlesztési programot.

- *Ágazati irányultság: agrár- és élelmiszergazdaság*

  Az agrár- és élelmiszergazdaság mint ágazati szakpolitika fejlesztése túlmutat a vidéki térségek határain, az egész országot érinti, hiszen a fővárosban is van mezőgazdasági termelés és a főváros jelenti a legfontosabb hazai élelmiszerpiacot. Számos élelmiszeripari vállalkozás városban működik, a helyi piacok, a közvetlen értékesítés összeköti a várost a faluval. A szakpolitikai feladatok ezért természetesen országos hatáskörűek.

Az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** (OFTK) tervezete területfejlesztési szempontból határol le vidéki térségeket, kistérségi szinten.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Vidéki térségek az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció tervezetében (2013)

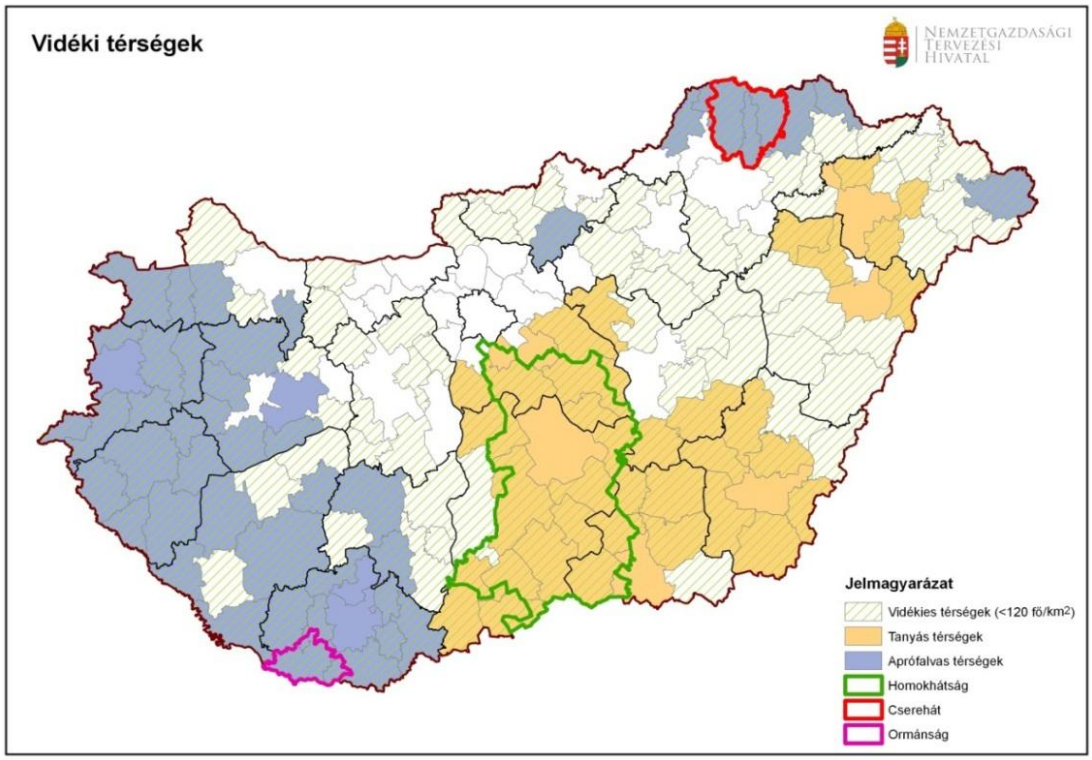

Forrás: OFTK tevezete (NGM-NTH), 2013.

A vidéki térségek lehatárolása 2000-2013 között:

A vidéki térségek kijelölésére először a vidékfejlesztési támogatási célprogramban (Vidékfejlesztési Célprogram, 2002-2003) került sor, amely esetben azok a települések voltak jogosultak támogatásra, amelyeknél a népsűrűség nem érte el a 120 fő/km² értéket. A SAPARD programban (2002-2004) azok a települések is jogosulttá váltak, amelyek esetén a népsűrűség meghaladja a 120 fő/km² értéket, de a népesség 10.000 főnél kevesebb. Ezt a definíciót vette át az AVOP (2004-2006). A 2007-2013 közötti vidékfejlesztési program vidéki térségek kijelölése megfelel az AVOP definíciónak, de a 3. és 4. tengely esetében a Budapest agglomerációjához tartozó települések nem minősültek vidéki településnek, míg a a közigazgatásilag nagyobb városokhoz tartozó külterületek jogosultak voltak vidékfejlesztési támogatásra.

A vidéki térségek lehatárolási javaslata a 2014-2020 Vidékfejlesztési Programban:

Alapelvek:

- A lehatárolást a program vidéki térségekre irányuló intézkedései (6-os prioritás intézkedései és CLLD keretében megvalósuló fejlesztések) esetében egységesen kezeljük.
- A 2007-2013 időszaki lehatárolás radikális megváltoztatása nem javasolt, tekintettel arra, hogy a 2007-2013 időszakban az ország településeinek döntő többsége igénybe vehetett európai uniós vidékfejlesztési forrásokat (teljes LEADER lefedettség) és az ország legtöbb vidékies településén továbbra is szükség van ezen források bevonására ahhoz, hogy a közösségek fejlesztési igényei kielégíthetőek legyenek.
- Végső soron a lehatárolás eredményeként településlista meghatározása válik szükségessé, amely a program és a jogcím kiírások részét képezi.
- Fontosnak tartjuk a támogatási rendszerben a város-vidék együttműködés lehetőségének biztosítását.

A lehatárolás alapját a 2007-2013 időszaki LEADER (a legtágabb) térségi lehatárolás adja, kisebb kiegészítésekkel, korrekcióval.

Eszerint vidéki térségnek minősül az a település, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- a népesség 10 ezer főnél kevesebb, akkor is, ha a népsűrűség meghaladja a 120 fő/km² értéket (összesen 3007 település, 3,97 millió lakos, 75 775 km²);
- a népsűrűség 120 fő/km² érték alatt van (további 35 település, 591 410 fő és 7007 km²);
- a fenti kritériumok alapján nem jogosult városok külterülete 2%-nál magasabb külterületi lakossági arány esetén - pl. tanyavilággal rendelkező városok;
- a fenti kritériumok alapján nem jogosult városok (kivéve budapesti agglomeráció) azon településrészei, amelyek egykor önálló közigazgatási egységként (községként) működtek. *(A támogatásra jogosult településrészek lehatárolása érdekében szükséges a szakmai szempontok részletes kidolgozása.)*
- Alapvetően nem jogosult a fenti jellemzők ellenére sem: Budapest és a budapesti agglomerációhoz tartozó települések.

Ugyanakkor az ország vidéki térségeinek településszerkezete nem egységes, így vizsgálatot végzünk annak érdekében, hogy milyen területi dfferenciát alkalmazzunk arra vonatkozóan, hogy a vidéki térség definíciónak egyaránt kell kezelnie az aprófalvas dunántúli és a mezővárosias településszerkezetű alföldi vidéki térségeket. *(Kidolgozás alatt.)*

A vidéki térség kategóriát a program vidéki térségekre irányuló intézkedései (6-os prioritás intézkedései és CLLD keretében megvalósuló fejlesztések) esetében egységesen kezeljük.

Ezen túl a térségi sajátosságokkal biró intézkedések esetében további térségi szempontok és preferenciák bevezetése lehetséges, ennek lehetőségét vizsgáljuk.

Emellett fontosnak tartjuk, hogy a támogatási rendszert tekintve a többi operatív program viszonylatában ne jelentsen merev határt a földrajzi határ, hanem a város-vidék együttműködés bizonyos átjárhatósággal és kölcsönös szinergiával működjön, *(Ennek kidolgozása folyamatban és egyeztetés alatt áll).*

A 10 ezer fő lakosságszám és 120 fő/km² népsűrűség alatti települések (2011)

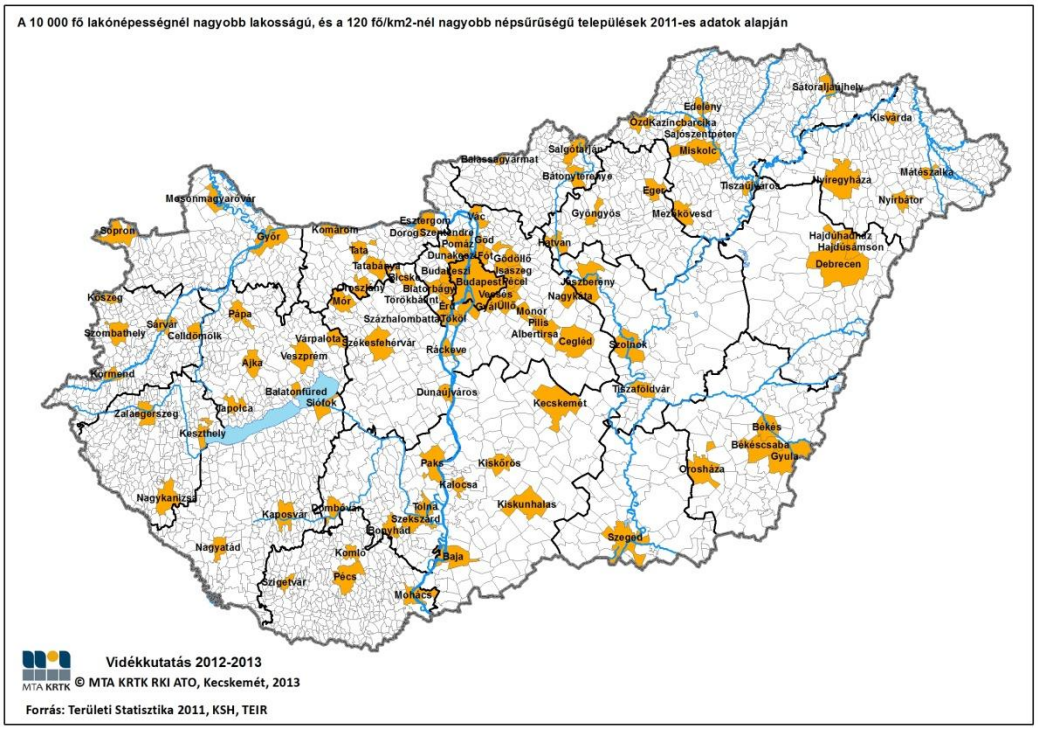

Forrás: MTA RKK, 2013.

A CLLD tartalom és a lehatárolás kapcsolatának egyéb szempontjai:

- Az EMVA jogosult városoknak minden projektje EMVA jogosult, ha tartalmát tekintve belefér a VP-be és a helyi fejlesztési stratégiába.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- Az EMVA jogosult városokon túl lehetnek nem EMVA jogosult városok is tagjai a HACS-oknak, sőt ez kifejezetten javasolt: EMVA forrást ugyan nem használhatnak fel, de a partnerségben való részvétel elősegítheti közös projektek kialakítását és más OP-k forrásai vidéki térségekben történő felhasználását (pl. TOP).
- A HACS dönthet úgy, hogy a jogosultakon kívül adott projekthez nem jogosult településeket is bevon az EMVA-jogosulti körbe. Ennek feltétele az, hogy a város által HACS tagként, EMVA-ból megvalósított fejlesztések illeszkednek a HACS fejlesztési stratégiájához, és a lehatárolás szerint EMVA jogosult településekkel együttműködésben valósulnak meg. Az EMVA-ból elszámolható tételek, fejlesztési célok körének meghatározása (pl. helyi piac, helyi termék üzlet) előre javasolt. A VP-ben definiált fejlesztés típusok esetén és meghatározott feltételek mellett lehetőség van egyes projektek nem EMVA jogosult körben történő fizikai megvalósítására. (A VP-ben kell definiálni, hogy vidéki településeken előállított termékek közvetlen értékesítését szolgáló infrastruktúrák kialakítása, fejlesztése, amely eseteknél a végső kedvezményezett EMVA jogosult településen működő szervezet.).

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3. EX ANTE ÉRTÉKELÉS

3.1. Az értékelés folyamatának leírása

[Kidolgozás alatt.]

A Vidékfejlesztési Program Ex ante értékelését az Európai Bizottság által kiadott rendelet előírásnak megfelelően folytatjuk.

2012-ben közbeszerzési eljárás keretében kiválasztásra került a független Ex ante értékelő: a Terra Stúdió Kft.

Az értékeléshez több mérföldkő kapcsolódik, a program előrehaladásának megfelelő ütemezésben. A tényleges értékelési 2013-ban indult és 2014-ben, a program Bizottság általi elfogadásával zárul.

Az Ex ante értékelőt a program tervezésének folyamatába, a tervezéssel kapcsolatos információáramlásba bevontuk. Az Ex ante értékelő meghívást kap a program tervezésének koordinációs és szakmai munkacsoportjaiba, a szakmai műhelymunkákra, a releváns szakmai eseményekre, a tervezéssel kapcsolatos módszertani anyagokat megkapja, a munkacsoportok keretében észrevételeket folyamatában is megfogalmazhat, az értékelés céljából interjúkat és munkacsoport megbeszéléseket folytathat a tervezésben résztvevő intézmények (Vidékfejlesztési Minisztérium, Nemzeti Agrárszaktanácsadási Képzési és Vidékfejlesztési Intézet, további VM háttérintézetek, további intézmények) munkatársaival.

Jelen fázisban a tervezés első fázisát képező SWOT elemzés Ex ante értékelése, valamint a VP 1.0 és VP 2.0 ex ante értékelése folyik.

Az Ex ante értékelés során megfogalmazott ajánlásokat és javaslatokat a Program tervezése és véglegesítése során maximálisan figyelembe vesszük.

3.2. Az ex ante értékelők ajánlásai és figyelembevételük módja

[Kidolgozás alatt.]

Az alábbi szempontok szerint rendezzük majd az ajánlásokat és a kezelésük leírását:

- SWOT elemzés, fejlesztési szükségletek leírására vonatkozó ajánlások
- Beavatkozási logika felépítésére vonatkozó ajánlások
- Célok megállapítására, pénzügyi allokáció meghatározására vonatkozó ajánlások
- Program végrehajtási szabályokra vonatkozó ajánlások
- SKV specifikus ajánlások
- Egyéb ajánlások.

3.2.1. Az ajánlás címe vagy hivatkozása

[Kidolgozás alatt.]

A fejezet a 2. táblázattal megegyező adattartalommal ajánlásonként rögzíti a megállapításokat és annak módját, hogy hogyan vették a tervezők figyelembe azokat.

[Minden javaslatra külön blokk]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3.2.2. A teljes Ex ante értékelési jelentés

(Stratégiai Környezeti Vizsgálatot is tartalmazza – SKV követelmények)

[Kidolgozás alatt.]

Az ex-ante értékeléssel párhuzamosan, azzal összhangban, de nem az értékelés részeként, hanem külön munkafolyamatban készül a Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV).

Az SKV az Ex ante értékeléshez hasonlóan rögzített módszertannal és ütemezéssel készül, a folyamat a VP tervezés szerves része.

Az SKV-t végző társaság kiválasztása közbeszerzési eljárás keretében folyamatban van.

MELLÉKLET: Ex ante értékelés [Kidolgozás alatt.]

TERVEZET

4. SWOT ELEMZÉS ÉS A SZÜKSÉGLETEK AZONOSÍTÁSA

4.1. SWOT elemzés

[A Vidékfejlesztési Program tervezésének első lépése a kontextus indikátorokon (Bizottság által meghatározott közös kontextus indikátorok, szükséges esetben nemzeti programspecifikus indikátorok) alapuló helyzetleírás és adatokkal, elemzéssel alátámasztott SWOT elemzés. A SWOT elemzést az EMVA prioriásokhoz igazodva kell elkészíteni.

Jelen programváltozat a SWOT tervezési változatát tartalmazza, melyben a tervezés előrehaladásával szerkezeti és tartalmi módosítások lehetségesek. Az állítások az EMVA prioritások sorrendjét követik és az alátámasztó indoklás is ebben a tematikai sorrendben készült.

[Kidolgozás alatt.]

4.1.1. Átfogó leírás

(Az adatokat összefoglalóan a 4.1.6. fejezetben szereplő táblázat tartalmazza.)

Vidéki térségek társadalmi-gazdasági helyzete

2012-ben Magyarország közel 10 millió lakosának kicsivel kevesebb, mint a fele (46,6%) élt az EU tipológia szerint vidéki régióban, 17,5%-a dominánsan városi térségben és 36%-a ún. köztes régióban.

Magyarország megyéi város-vidék tipológia szerint

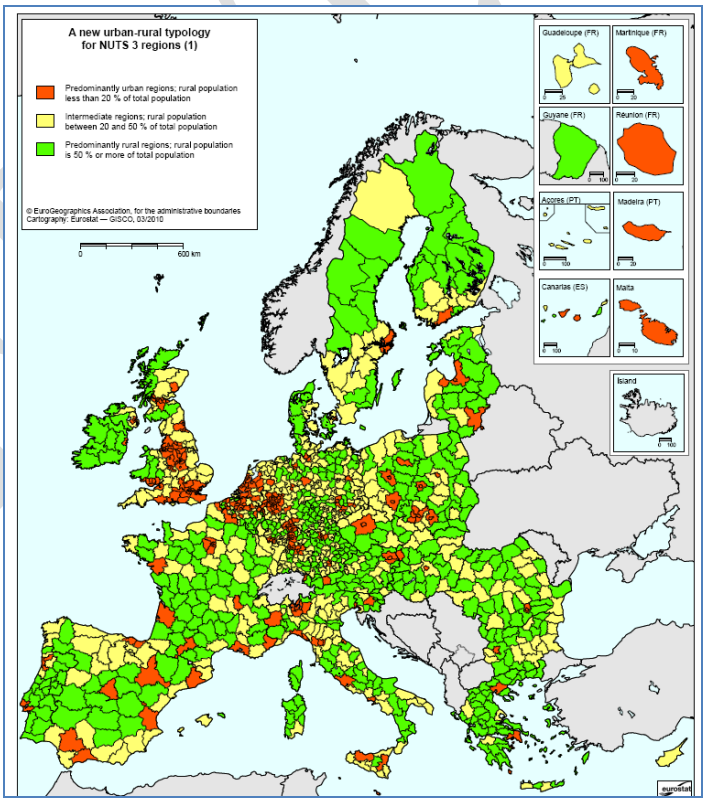

Forrás: EU, Eurostat

A NUTS3 régiók szintjén meghatározott új város-vidék tipológia[3] szerint:

[3] Forrás: Európai Bizottság (DG Regio, DG Agri), 2012.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- *Túlnyomóan vidéki régió***:** Fejér, Veszprém, Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala, Somogy, Tolna, Heves, Nógrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Bács-Kiskun, Békés megye
- *Köztes régió*: Pest, Komárom-Esztegom, Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú_Bihar, Csongrád megye
- *Túlnyomóan városi régió*: Budapest

A vidéki népesség aránya a tagállamok összehasonlításában a legmagasabbak közé tartozik. A vidéki területek népsűrűsége alacsonyabb, mint az országos átlag, annak mintegy kétharmada. Az ország területének 66,6%-a vidéki és 0,6%-a városi terület.

A vidék gazdasági fejlettsége jelentősen elmarad az uniós átlagtól, annak felét sem éri el (47%), míg az ország egészének gazdasági fejlettsége eléri az uniós átlag kétharmadát.

A gazdaság szerkezetét tekintve az elsődleges szektorok a termelés értékének 3,8 és a foglalkoztatás 7,4%-át adják. A feldolgozóipar aránya 31 és 29,5%, a szolgáltatásoké 65 és 63%.

A munkatermelékenység hazánkban jóval az uniós átlag alatti, annak felét sem éri el (20 070 euró/fő viszonyítva a 58 096 euró/főhöz).

A foglalkoztatási ráta 2011-ben 55,8% volt, amely a nők körében ennél alacsonyabb, 50,6. Mindkét mutató elmarad az uniós átlagtól (64,3 % illetve a nők esetében 58,5%). A vidéki területek foglalkoztatási rátája 52,4% volt, ez jóval az uniós átlag alatt marad (62,3%).

Az uniós átlaghoz képest alacsony hazánkban az önfoglalkoztatás, mindössze 11,4%.

A munkanélküliség a 15-24 év közöttiek esetében a legmagasabb, országos átlagban és vidéken egyaránt 28%, az országos átlag, 10,9% közel háromszorosa.

A vidéki területeken kiugróan magas a szegénységi ráta, 35,7%. Ez az arány Csehországban 16,7%, a szomszédos Szlovákiában 23,8%.

Gazdasági jellemzők, agrár- és élelmiszergazdaság versenyképessége

2011-ben hazánk a mezőgazdaságban 164,5 ezer, az erdőgazdálkodásban 88 ezer, az élelmiszeriparban 106,2 ezer és a turizmusban 166,1 ezer főt foglalkozatott.

Uniós átlagban kiugróan alacsony, az uniós átlag egyharmada a mezőgazdaság termelékenysége, csak Lettországot, Romániát is Lengyelországot előzzük meg e mutatót tekintve. Hasonlóan alacsony az élelmiszeripar termelékenységi mutatója.

A gazdálkodók adatait tekintve az átlagos birtokméret és a termelési érték is alacsonyabb az EU-s átlagnál.

A szántóföldek aránya hazánkban lényegesen magasabb (81 szemben a 60%-kal), míg a legelőké alacsonyabb az uniós átlagnál (15,4 szemben a 33,6%-kal).

Az ökológiai gazdálkodás 1,1%-os arányát tekintve csak Bulgáriát és Romániát előzzük meg az Európai Unióban. Ez az értéke kevesebb, mint egyharmada az európai átlagnak.

2010-ben 114 550 ha volt az öntözött területek nagysága. Ez az összes megművelt terület 2,4%-a, ami a tagállami átlag kevesebb, mint felének felel meg.

2010-ben 1 143 500 fő dolgozott a mezőgazdaságban (teljes munkaidő egyenértékben kifejezve 402 970 fő). A gazdaságok vezetőinek életkora hazánkban is illeszkedik az uniós átlaghoz. Lényegesen alacsonyabb azonban közöttük a képesítéssel rendelkezők aránya, az uniós átlag mintegy fele az összes és egyharmada a 35 évnél fiatalabbaknál.

A jövedelmi helyzet vonatkozásában a termelési tényezőkre vetített jövedelem és a gazdálkodók életszínvonala is elmarad a többi ágazatétól és az uniós átlagtól is. A bruttó hozzáadott érték az ágazatban szintén átlag alatti.

Az erdők aránya hazánkban 2010-ben az összes földterület 21,9%-ára terjedt ki. Az európai átlag 42%.

A turisztikai infrastruktúra egyik fő mutatója, a szállodai férőhelyek száma Magyarországon 304 087 volt 2011-ben. Ennek 59,5%-a esett vidéki területekre. Ez kiugróan magas érték az uniós átlaghoz képest.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Környezet, éghajlatváltozás

A kedvezőtlen adottságú területek aránya hazánkban 20,7%, ami uniós összehasonlításban alacsony. Az uniós átlag 54,4%. Ezen az arányon belül nálunk 0% a hegyvidék aránya.

A NATURA 2000 területek aránya Magyarországon 21,4%, míg az Európai Unió egészében a szárazföldi Natura 2000 területek aránya 17,9%.

Az EU tagországaiban jelentős csökkenést mutató, mezőgazdasági biodiverzitást jelző madárindex értékek Magyarországon az 1999-2011 évi időszak során 2005-ig stagnáló, állandó értéket mutattak, azonban 2005 óta csökkenő tendenciát láthatunk. 2009-2011 között jelentkeztek a legalacsonyabb értékek, amelyek a bázis évinek 70%-a körül mozogtak.

A hazánkban előforduló 46 közösségi jelentőségű élőhely 83,3%-ának állapota kedvezőtlen. Valamennyi tagállam közül ez a legrosszabb arány.

A talajerózió által sújtott területek aránya hazánkban egészében relatíve alacsony, de számos térségben jelentős eróziós károk, például hegy- és dombvidéki területeken, a szél által a síkvidéken, továbbá a szerkezetleromlás is számos esetben megfigyelhető.

2010-ben a mezőgazdaság megújuló energia termelése 244,3 kToe, az erdőgazdálkodásé 1 524,0 kToe volt. Fajlagos energiafelhasználásunk (hektáronkénti 66,4 kg olajegyenérték) megegyezik a tagállami átlaggal.

Mezőgazdasági üvegházhatású gázkibocsátásunk 2010-ben 7 789,2 volt (1000 t CO2 egyenértékben mérve). Ez az összes kibocsátás 12,1%-ának felel meg. A magyar erdők az összes üvegházhatású gázkibocsátásunk közel 13 %-át kötik le.

Az ország felszín alatti vízkészlete európai viszonylatban is kiemelkedő jelentőségű.

A klímaváltozás tekintetében Magyarország az ökológiailag sérülékeny területek közé tartozik, a szélsőséges csapadékeloszlás, az ár- és belvízveszély, az aszályérzékenység fokozódása várható.

4.1.2. ERŐSSÉGEK

- (E1) Agrár és élelmiszeripari felsőfokú képzés hagyományosan magas szintje
- (E2) Az innovációt megalapozó humán és K+F adatbázis megléte
- (E3) Előnyös agro-ökológiai adottságok (minőségi és mennyiségi termelési potenciál)
- (E4) Változatos, gazdag genetikai alapok (agro-biodiverzitás)
- (E5) Őshonos haszonállatok növekvő állománylétszáma
- (E6) GMO mentesség
- (E7) Az agrárgazdaság szakigazgatási rendszere egységesített szervezetben működik
- (E8) Kedvező geopolitikai helyzet, exportpiacok közelsége
- (E9) Jó minőségű élelmiszer és takarmány alapanyagok
- (E10) Biztos hazai élelmiszer alapanyag-beszállítói háttér
- (E_11) A rövid ellátási lánc (REL) mind keresleti, mind kínálati oldalról keresett Magyarországon
- (E12) Magas szintű ökoszisztéma szolgáltatásokat nyújtó területek viszonylag nagy kiterjedése
- (E13) Jelentős természeti értéket képviselő, védett természeti területek és Natura 2000 területek
- (E14) Jelentős természeti erőforrások a biodiverzitást tekintve

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- (E15) Jelentős természeti erőforrások a talajt tekintve
- (E16) Jelentős természeti erőforrások a felszíni és felszín alatti vízkincset tekintve
- (E17) Extenzív gazdálkodási szempontokat több éve alkalmazó gazdálkodók
- (E18) A magyar erdőkben az élőfa-készlet folyamatosan növekszik
- (E19) Jelentős táji, (népi-)épített, tárgyi és szellemi örökség
- (E20) A vidéki területek egészét lefedő helyi közösségi szervezetrendszer (HACS-ok)
- (E21) Jelentős kapacitással rendelkező képzési és tudásátadást szolgáló kulturális és közösségi (különösen az IKSZT-k), vidéki intézményi hatter

Alátámasztó trendek, helyzetértékelő megállapítások rövid összefoglalója:

Az innovációt megalapozó adatbázisok rendszerbe foglalása ugyan hiányzik hazánkban, ugyanakkor annak kiépítését megalapozó adatbázisokkal rendelkezünk. A KSH, az AKI-FADN, a NAKVI-MSzR, a Nemzeti Agárgazdasági Kamara-GISZ, a NÉBIH-Falugazdász hálózat, a FELVI, a közép- és felsőfokú agrárképzési intézmények adatbázisai jelentenek alapot egy széleskörű agrárgazdaságot átfogó KFI adatbázis rendszerbe foglalásához. A halászat és akvakultúra terén a legfrissebb kutatási eredményeket a Halászati és Öntözési Kutatóintézet (Szarvas) ismeri. Vadászat terén az Országos Vadgazdálkodási Adattár rendelkezik éves, a vadállomány méretére, hasznosítására, és a kapcsolódó gazdasági területek gazdálkodási adataira vonatkozóan tartalmaz adatokat. Mindemellett az ország területére kiterjedő, a vadgazdálkodók területi adatairól széles körű információkat tartalmazó digitális térképes adatbázissal (GIS) is rendelkezik.

Természetföldrajzi adottságaink sokszínű tájak és gazdag természetes élővilág kialakulását tették lehetővé, melyek nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő értéket képviselnek és a Kárpát-medencében egyedi ökológiai egységet képeznek. Természetes és természetközeli élőhelyeink a mezőgazdasági termelés szempontjából is alapvető ökológiai szolgáltatásokat nyújtanak. Kiemelkedő értéket képviselnek néprajzi értékeink, népzenénk, népmese és néptánc kincsünk, a magyar nyelv, népművészetünk, kézművességünk stb. Magyarország jelenleg nyolc világörökség helyszínnel rendelkezik, melyek között kulturális és természeti, táji értékeket is találunk.

Szántóterületek aranykorona értéke

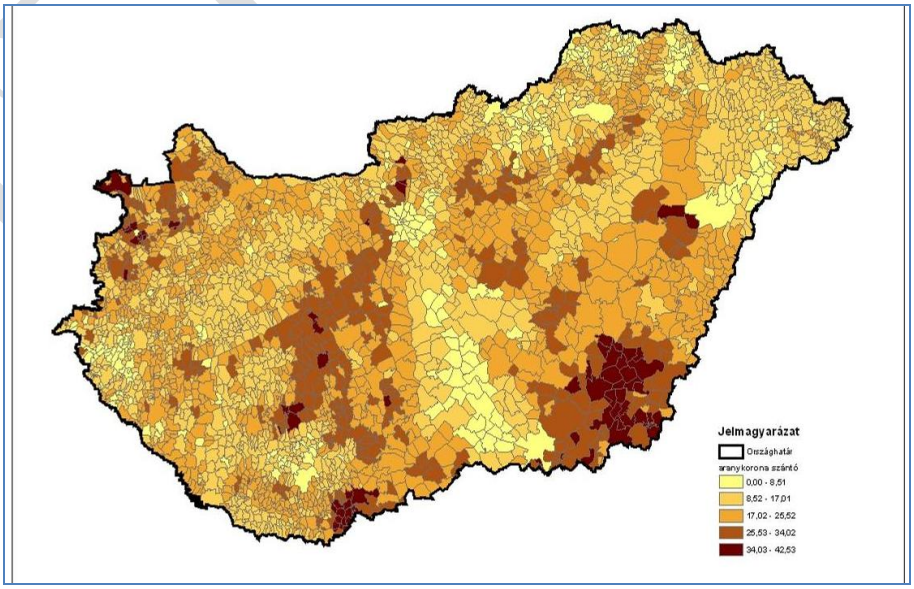

Forrás: VÁTI, 2009 (Nemzeti Vidékstratégia)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Magyarország sajátos földrajzi elhelyezkedéséből adódóan az ország területének 80%-át mezőgazdasági művelésre alkalmas talajok fedik (KSH), ezért a termőföld az ország kiemelkedően fontos erőforrása. A jó minőségű, nagy termőképességű talajok aránya jelentős, amely kedvező adottságot biztosít a mező- és erdőgazdasági hasznosítás részére. A rendelkezésre álló vizsgálati eredmények azt mutatják, hogy Magyarország talajai nem szennyezettek, nem terheltek toxikus nehézfémekkel. Általánosságban elmondható, hogy termőtalajaink jelentős része toxikus elemeket határérték felett nem tartalmaz. Példaként említhető, hogy az összes vizsgált mintából arzén tekintetében csak a minták 3%-a, higany esetében a minták 0,32%-a, kadmiumnál a minták 3%-a, az ólom 1%-a, a rézre vonatkozó vizsgálati eredményeknek pedig mindössze 0,1%-a volt határérték feletti.

Magyarország védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajtáiban sikerült megőrizni az elmúlt évszázadban mezőgazdasági termelésbe vont genetikai alapokat, amelyeket a modern fajták az intenzív árutermelésben mára leváltottak. A megőrzésbe vont 35 állatfajta valamennyi fajban képviseli a korábban széles körben elterjedt legfontosabb fajtákat. [További agrárgazdasági adatokkal való kiegészítés folyamatban]

A hazai élelmiszeripar nyersanyag-ellátottsága kiemelkedően stabil. Legnagyobb beszállítója a hazai mezőgazdaság, a feldolgozásban megjelenő hazai alapanyag aránya: 75-80% (forrás: AKI). Ugyanez fordítva is igaz, a hazai mezőgazdasági alapanyagok legfontosabb felvásárlója a magyar élelmiszeripar, a termékek mintegy 65-70%-át vásárolja fel. A hazai mezőgazdasági kivitel 52%-a valamilyen szintű feldolgozást követően kerül exportra (forrás: AKI).

Partnerségi Megállapodás releváns részei:

Az élelmiszer-feldolgozás az országon belföldön megtermelt mezőgazdasági termékek 65-70%-a számára nyújt biztonságos piacot. Az ágazat helyzete, jövedelmezősége az utóbbi időben jelentősen romlott. Jelenleg a magyar GDP mintegy 2%-át, az ipari termelés 12%-át adja, azonban a feldolgozó iparon belül a gépipar után még így is a második legnagyobb alágazat. A foglalkoztatásban is jelentős, közvetlenül mintegy 100 ezer fő dolgozik az élelmiszeriparban. Kibocsátásának 70%-a belföldre, 30%-a pedig a külföldi piacokra irányul. 2004 előtt még 90% feletti volt a hazai élelmiszerek aránya a kereskedelmi csatornákban, mára ez 65%-ra csökkent. Ezért a hozzáadott értéket jelentő feldolgozást kétirányú fejlesztési szükséglet jellemzi: a gyorsan változó igényekhez illeszkedő, magas minőségű termékfejlesztésre képes élelmiszeripari mikro- és kisvállalkozások technológiai fejlesztése, valamint a globálisan is versenyképes vállalkozások versenyképességének megőrzése, elsősorban az erőforrás felhasználás hatékonyságának javítása, a termelékenység növelése által.

A rövid ellátási láncokban értékesített termék kínálata és a kereslet is stabil és uniós összehasonlításban is jelentős Magyarországon. A GfK Háztartáspanel adatai szerint a piacok reneszánszukat élik, hiszen az elmúlt évtizedben a piaci költés megkétszereződött: a 2000. évi 70 milliárd forintról 2011-re 130 milliárd forintra nőtt. Ez azt jelenti, hogy a piac, mint értékesítési csatorna megőrizte 5 százalék körüli részarányát a napi fogyasztási cikkek háztartási fogyasztásából, ami tekintettel a piacon kívüli nem modern kereskedelmi formák (egyéb értékesítés és független kisboltok) folyamatos térvesztésére, jelentős teljesítmény. A KSH adatai szerint a zöldségfélék, gyümölcsfélék, a burgonya, a szőlő, a tyúktojás, a tehéntej, valamint a bor fogyasztásra, illetve piacon történő értékesítésének aránya a 2000-2011 közötti időszakra vonatkozóan stabilan magas és az időszakos csökkenést általánosságban növekvő tendencia követte. A tojás (70-80%), a többi kiemelt friss termék esetében 10-30% közötti volt a piacon, vagy fogyasztásra (rövid ellátási láncban) történő értékesítés aránya. A mezőgazdasági termelők között a termékfeldolgozást (és közvetlen értékesítést) folytató egyéni gazdaságok száma 25,7 ezer (5 százalék), míg a társas vállalkozásoké 629 (9 százalék) volt 2010-ben. Az Európai Unió közösségi jelentőségű fajainak és élőhelyeinek 16,5 illetve 20%-a fordul elő hazánkban. Az Európai Unión belül

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

egy sajátos bioregionális ökológiai komplexum, a pannon biogeográfiai régió (Pannonicum) zömét mondhatjuk magunkénak.

Partnerségi Megállapodás releváns részei:

Az erdők a legnagyobb CO_2 nyelők, a hazai szénkibocsátás 12-15%-át kötik meg. Magyarország erdősültsége (21%) jelentősen elmarad az EU átlagától (40%), ugyanakkor az ország jelentős erdőtelepítési potenciállal rendelkezik (mintegy 650 ezer ha; Nemzeti Erdőstratégia), ami jelentős tényező lehet a megújuló energiatermelés, a CO_2-megkötés és az ökológiai szolgáltatások védelme terén is. Az energetikai minőségű faanyag becsült egyenértéke 36-37 terajoule, területi elhelyezkedése az országban lehetővé teszi a kis szállítási távolságok mellett történő felhasználást. Az erdőgazdálkodásból származó nyersanyagok mellett a mezőgazdasági eredetű melléktermékek adják a legnagyobb tömegű biomasszát. A szántóföldi növénytermesztésben melléktermékként keletkező, mintegy 8 millió tonna biomassza nagyobb hányada egyelőre értéktelen a feldolgozóipar számára, és csak elenyésző mértékben hasznosul az energiatermelésben. Az elméleti biogáz potenciál az agráriumból származó melléktermék, szennyvíziszap, szerves ipari hulladék, és a lakossági hulladék alapján 222,84 PJ (AKI, 2011, szakértői becslés).
2011-ben az agrárszektor az összes földhasználatból, a földhasználat-megváltoztatásból és az erdőgazdálkodási tevékenységekből származó kibocsátás (LULUCF) nélkül mért ÜHG kibocsátás 13,3%-át adta. 2011-ben a földhasználat, a földhasználat-megváltoztatása és az erdőgazdálkodási tevékenységek a teljes hazai – LULUFC nélkül mért – ÜHG kibocsátás 5,6%-val megegyező mennyiségű ÜHG-t kötött meg (ÜHG Leltár, 2013).

Az ország élőfa készlete folyamatosan nő, évente átlagosan 13,1 bruttó m3. (forrás. NÉBIH). A megújuló energiafelhasználás zömmel fa-alapú: 79,3%, míg ez az arány az EU 27 átlagában mindössze 48,3%. A hazai erdők közel fele áll valamilyen szintű természetvédelmi oltalom alatt. A NATURA 2000 alatt állók aránya 43%, míg ez az arány az EU 27 átlagában 22,9%, Csehországban 27,3%, Lengyelországban pedig 35,2%.

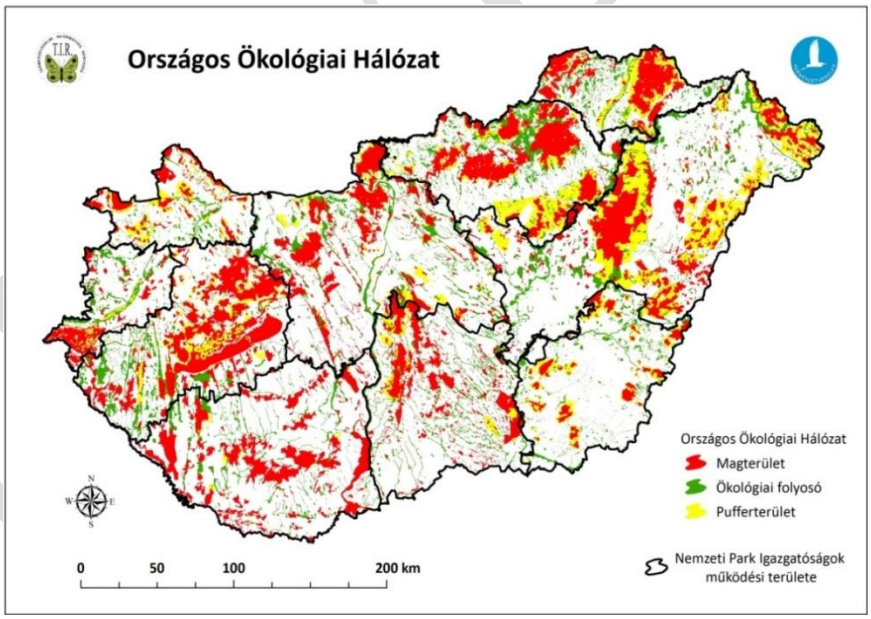

Forrás: VM, 2013

Az Európai Unió ökológiai hálózatához, a Natura 2000-hez tartozó területek teljes kiterjedése hazánkban összesen közel 2 millió hektár. Arányuk mind a teljes területhez viszonyítva (EU-27: 17,9%, HU: 21,4%), amely mind a hasznosított mezőgazdasági területeken belüli (EU-27: 10,6%, HU: 14,6%), illetve az erdőterületeken belüli (EU-27: 22,9%, HU: 44,7%) részesedést tekintve meghaladja az uniós átlagot. (EURSTAT).

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A felszín alatti vízkészlet, melynek térbeli eloszlása egyenletesebb, európai viszonylatban is kiemelkedő jelentőségű. A 2010-es adatok alapján a hasznosítható felszín alatti vízkészlet 1480 millió m^3, míg a hasznosítható felszíni vízkészlet 114,674 millió m^3.

A vidéki térségekben élők életminőségének javítása, a vidéki települések gazdaságának és közösségeinek fejlesztése a LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével valósul meg a 2007-2013-as programozási időszakban. A LEADER HACS-ok a vidéki térségeket teljes egészében lefedik, ami azt jelenti, hogy az ország településeinek közel 90%-a jogosult területnek minősül. Jelenleg 95 HACS működik az országban.

Az IKSZT program az elmúlt évtizedek legjelentősebb vidéki közösségépítési és szolgáltatás-fejlesztésiprogramjává vált. Minden egyes IKSZT-ben kötelezően megvalósítandó szolgáltatások körébe tartozik az ifjúsági és közművelődési programok szervezése, könyvtár üzemeltetése, a közösségi internet hozzáférés biztosítása, információszolgáltatás a helyi vállalkozások számára. A program ugyanakkor lehetőséget adott a településeknek arra, hogy a kötelező szolgáltatásokon túlmenően a helyi igényekre szabják az IKSZT funkcióit. Összesen 635 db IKSZT címbirtokos szervezet részesült támogatásban, 2013. szeptember 30-ig 400 IKSZT kezdte meg működését.

IKSZT támogatást elnyert települések (2013.07.31.)

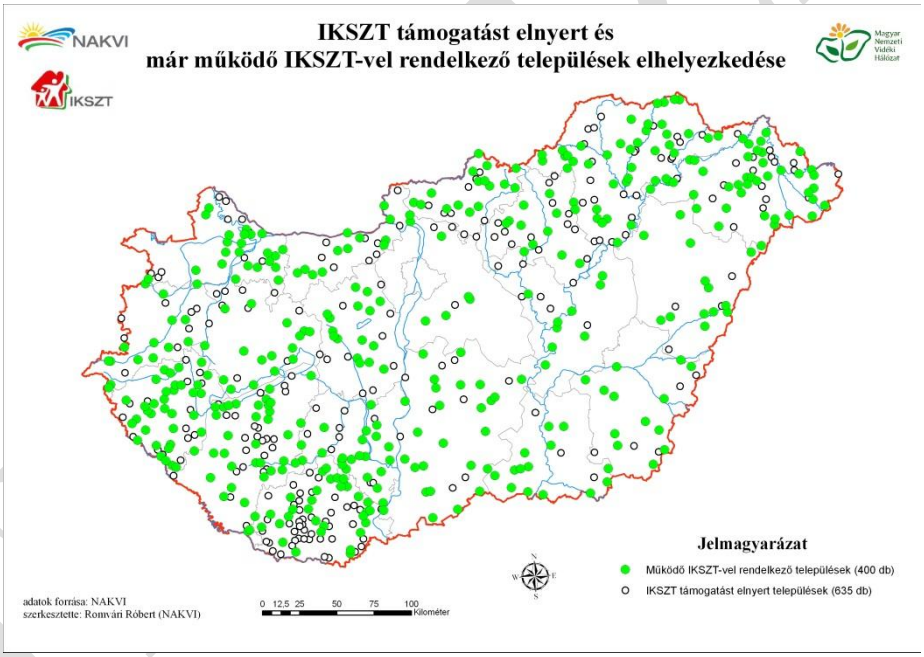

Forrás: NAKVI

4.1.3. GYENGESÉGEK

- (GY1) Az agrárgazdaság K + F +I szintje alacsony, nem igény orientált, területileg centralizált
- (GY2) Alacsony innovációs teljesítmény és tudástranszfer
- (GY3) Kutatói intézményi háttér gyengesége
- (GY4) A szakképzés és a szakmai továbbképzés kevéssé igény-, szükséglet és gyakorlat orientált

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- (GY4)Az élelmiszer-feldolgozás területén szaktanácsadási rendszer gyakorlatilag nem működik
- (GY6) Hazai agrárvállalkozások K+F+I aktivitása alacsony, jellemzően nem tartanak fenn kutatórészlegeket
- (GY7) A potenciáltól elmaradó extenzív állattenyésztés (legelőterületek kihasználatlansága)
- (GY8) Import fehérje függőség
- (GY9) Műszaki-technológiai lemaradás egyes ágazatokban és alágazatokban
- (GY10) Alacsony jövedelmezőségi szint az agrárgazdaság egyes alágazataiban
- (GY11) Kétpólusú üzemi szerkezet, különösen az állattenyésztési ágazatokban
- (GY12) Az állatjóléti körülmények nem megfelelőek
- (GY13) Öntözött területek alacsony aránya, az öntözés rossz hatékonysága
- (GY14) Hozamingadozás csökkentését kezelő rendszerek hiányosságai
- (GY15) Alacsony szintű horizontális és vertikális együttműködések
- (GY16) Városok és vonzáskörzeteik közötti termelési és fogyasztási kapcsolatok gyengesége
- (GY17) A rövid ellátási láncok (REL) hitelessége, valamint környzeti és gazdasági fenntarthatósága is fejlesztendő
- (GY18) Versenyképességi és szerkezeti problémák a feldolgozásban
- (GY19) A gazdaságokban és feldolgozó vállalkozásokban a korszerű vállalkozási és általános gazdaságvezetési ismeretek és szemlélet hiánya
- (GY20) Alacsony szintű egészség- és környezettudatosság a fogyasztók részéről
- (GY21) Csökkenő biológiai sokféleség, élőhely-degradációs folyamatok, inváziós fajok terjedése
- (GY22) A természetes élőhelyek megőrzése jelentős részben kezelést igényel
- (GY23) Alacsony erdőborítottság
- (GY24) Kedvezőtlen fajösszetételű erdők
- (GY25) Környezetbarát technológiák részaránya nem megfelelő
- (GY26) Talajkímélő gazdálkodás aránya alacsony
- (GY27) Erdeink feltártsága, az úthálózat sűrűsége alacsony
- (GY28) Tápanyagoktól és vegyszerektől terhelt felszíni és felszín alatti vizek
- (GY29) Illegális hulladék lerakás elterjedtsége
- (GY30) Klímaváltozáshoz történő adaptáció elmaradása
- (GY31) Egyoldalú, a víz visszatartására elegendő figyelmet nem szentelő vízgazdálkodás
- (GY32) Fosszilis energia-függőség és gyenge energiahatékonyság vidéken
- (GY33) Az agrárgazdaságban keletkező hulladék és melléktermékek hasznosításának alacsony foka
- (GY34) Erőforrás hatékonyság gyengeségei (alapanyag- energia- és vízfelhasználás fenntarthatósága és hatékonysága) az agrárgazdaságban

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- (GY35) Jelentős és tovább növekvő területi fejlettségi különbségek
- (GY36) Fiatalok és képzettek elvándorlása a vidéki területekről
- (GY37) Vidéki vállalkozások alacsony száma és jövedelmezősége
- (GY38) Helyi gazdaságfejlesztési és civil aktivitás hiánya
- (GY39) Alacsony foglalkoztatottság és jövedelemszint a vidéki térségekben
- (GY40) Az aktív korú inaktívak koncentrációja a vidéki területeken
- (GY41) Mélyülő és újratermelődő szegénység
- (GY42) Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok alacsony fokú integrációja
- (GY43) Vidék infrastruktúra ellátottsága, helyi alapvető szolgáltatások szintje alacsony
- (GY44) A szélessávú Internet hozzáférés az elmaradott vidéki területeken nem biztosított (GY34) A (GY45) vidéki társadalom IKT használati szintje elmarad az átlagostól
- (GY46) Kulturális örökség eróziója, gazdasági és társadalmi potenciáljának kihasználatlansága
- (GY47) Jelentős és erősödő vagyonvédelmi kockázatok

Alátámasztó trendek, helyzetértékelő megállapítások rövid összefoglalója:

2011-ben hazánk a mezőgazdaságban 164,5 ezer főt foglalkozatott. Uniós átlagban kiugróan alacsony, az uniós átlag egyharmada a mezőgazdaság termelékenysége, csak Lettországot, Romániát is Lengyelországot előzzük meg e mutatót tekintve. A jövedelmi helyzet vonatkozásában termelési tényezőkre vetített jövedelem és a gazdálkodók életszínvonala is elmarad a többi ágazatétól és az uniós átlagtól is. A bruttó hozzáadott érték az ágazatban szintén átlag alatti.

A mezőgazdasági vállalkozások többségének nincs módja innovációs tervekre és az egyszerűbb eszközbeszerzést preferálják. A Központi Statisztikai Hivatal kimutatása szerint 2011. évben az agrár- és élelmiszer-tudományi kutatási-fejlesztési tevékenységet az alábbi mutatószámok jellemezték. A kutatás-fejlesztési munkát végzők száma 4593 fő volt, ami 2,3%-kal kevesebb az előző évinél. A kutatási, kísérleti és fejlesztési tevékenység ráfordítása 21,7 milliárd forint volt, ami 2010-hez képest mintegy 1,8 milliárd forintos növekedést jelent. A K+F beruházások szintje ugyanakkor csökkent 2,8 milliárd forintról 2,5 milliárd forintra. Az agrárágazat elkülönítetten célzott hazai forrásból jelentős beruházási K+F pályázati támogatásban utoljára 2007-ben részesült 19,97 millió Ft összegben.

A foglalkoztatottak aránya a gazdaságilag aktív korú (15-64) éves népességből

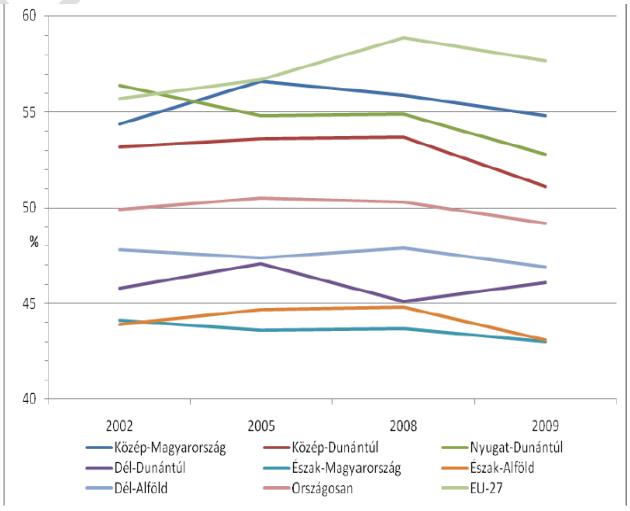

Forrás: KSH, Nemzeti Vidékstratégia

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A mezőgazdasági foglalkoztatottak száma, 2010

É	A mezőgazdasági foglalkoztatottak								
	száma összesen 1000 fő	ebből:							
		alkalmazott		szövetkezet tagja		társas vállalkozás tagja, önálló		segítő családtag	
		1000 fő	%	1000 fő	%	1000 fő	%	1000 fő	%
2002	240,9	142,8	59,3	16,8	7,0	71,9	29,8	9,4	3,9
2003	215,2	41,9	65,9	6,1	2,9	59,0	27,4	8,2	3,8
2004	204,9	130,7	63,8	5,6	2,7	62,3	30,4	6,3	3,1
2005	194,0	125,1	64,5	4,8	2,5	58 4	30,1	5,6	2,9
2006	190,8	122,4	64,2	3,8	2,0	56,8	29,8	7,7	4,0
2007	182,9	122,9	67,2	2,8	1,5	51,1	27,9	6,1	3,4
2008 (TEÁOR '08)	169,2	114,1	67,5	1,7	1,0	50,0	29,6	3,3	1,9
2009 (TEÁOR '08)	175,8	115,3	65,6	2,0	1,1	53,3	30,3	5,2	3,0

Forrás: KSH

Az agrártudományok K+F ráfordításai – hasonlóan a nemzetgazdasági K+F ráfordításokhoz – bár csökkenő tendenciát mutat, de leginkább a Közép-Magyarország régióban (2011-ben 43%) realizálódnak, míg Észak-Magyarországon a ráfordítások elenyésző aránya (0,2%-a) valósul meg. A Dél-Alföld az egyetlen régió, ahol a ráfordítások növekedése tapasztalható. Magyarországon a vállalati szférában foglalkoztatott kutató-fejlesztő mérnökök aránya jóval alacsonyabb, mint az EU tagállamaiban, ez különösen érvényes az élelmiszergazdaságra. A vállalati kutatók létszáma 2005-2010 között több mint a kétszeresére nőtt az élelmiszeriparban. Azonban a még így is elenyésző az élelmiszeripari vállalkozások számához és a teljes vállalati kutatói létszámhoz képest. A finanszírozás sem mondható kiemelkedő mértékűnek az ágazat nemzetgazdasági szerepéhez képest, bár még a létszámnál is jelentősebb mértékben, több mint megháromszorozódott a vizsgált időszakban és összességében 2010-ben meghaladta a 3,7 milliárd forintot. A multinacionális és a külföldi tulajdonú élelmiszeripari vállalatok jelentős része külföldön működtet K+F részleget és jelenleg nem, vagy csak igen korlátozott mértékben végez Magyarországon K+F tevékenységet. Ezt mutatja az a szakadék, ami az EU-12 átlagának vállalati KFI részleg aránya (52%-ban) és a Magyarországon működő vállalkozásoknál található kutató és fejlesztő részlegek arányában (16,1%) megmutatkozik (Sebők, 2006). Ez alól a különbség alól alig van kivétel (pl. a növényolaj iparban).

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az agrártudományok K+F ráfordításainak ágazati megoszlása

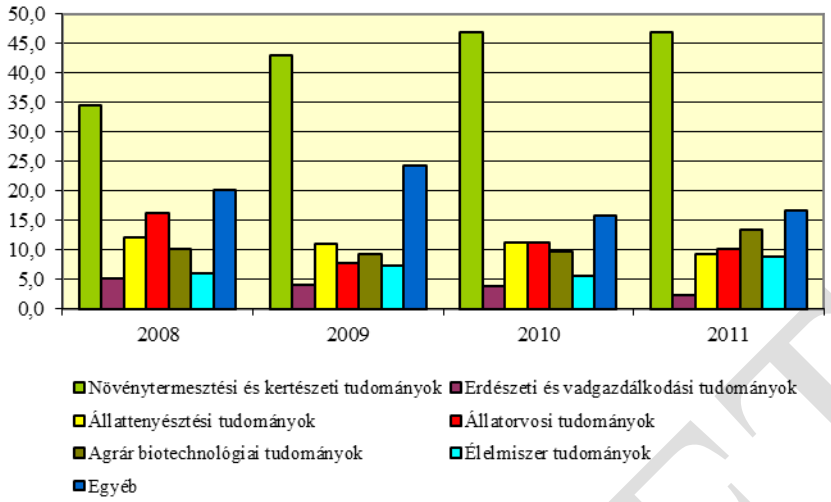

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis alapján az AKI Vidékpolitikai Kutatások Osztály

Partnerségi Megállapodás releváns részei:

2011-ben az agrár K+F ráfordítás az agrárgazdaság kibocsátásának arányában 1,01%-ot ért el, vagyis az átlagos nemzetgazdasági K+F ráfordítás szintje alatt volt. Átlag alatti az ágazat vállalkozói szektorának ráfordításokból való részesedése is. A kutatóműhelyek és vállalkozások kapcsolata gyenge, a magyarországi telephelyű nagy élelmiszeripari vállalkozások kutatórészlegei is kizárólag külföldön működnek.

Az élelmiszerkutatás infrastruktúrája lényegesen elmarad a vezető európai versenytársakétól. Csak a kutató szervezetek egy részénél van a tudásátadásban, hasznosításban jártas szakembergárda. 1999-2009 között folyamatosan csökkent az élelmiszeripari kutatás-fejlesztési ráfordítások aránya a nemzetgazdasági szintű kutatás-fejlesztési ráfordításokon belül (1,2%, 2008, OECD). A hagyományos kistermelői, közvetlen értékesítési lehetőségek korlátozottak, hozzáadott érték növelésük gyenge, informáltságuk alacsony fokú.

A vállalkozások, különösen a kkv-k nem ismerik és alkalmazzák az új termékekben, eljárásokban, szolgáltatásokban, rendszerekben, módszerekben hasznosítható, eddig általuk nem ismert tudás, különösen a K+F eredményekből származó tudás hatékony felkutatásának és megszerzésének módszereit. Sebők (2006) kutatása szerint az innováció célja elsősorban a piaci helyzet javítása, míg átlagosan Európa 12 országában a minőségjavítás szerepel az első helyen. A tulajdonos felfogásából eredő indíttatás aránya szintén elmarad az európai átlagtól, amely az elkötelezettség hiányáról árulkodik.

A tudás- és technológia-transzfer a kutatók és a vállalkozások között gyenge. A kutatási eredmények többsége nem, vagy csak részben hasznosul. A vállalkozások csak igen korlátozott mértékben használják a rendelkezésre álló, hozzáférhető műszaki fejlesztési és piaci információt (jó gyakorlat útmutatók, kutatási eredmények leírása, új technológiák, új üzleti modellek, rendeletek, szabványok, szabadalmak) és a számukra felkínált ötleteket. Az innováció legkedveltebb forrása Magyarországon a műszaki szakirodalom, ellentétben az Európai átlaggal, ahol az első helyre a vállalkozások saját K+F tevékenysége áll, de jelentős szerepe van a közvetlen kapcsolatokon keresztül történő transzfernek is.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az agrártudományok K+F ráfordításai szektoronként

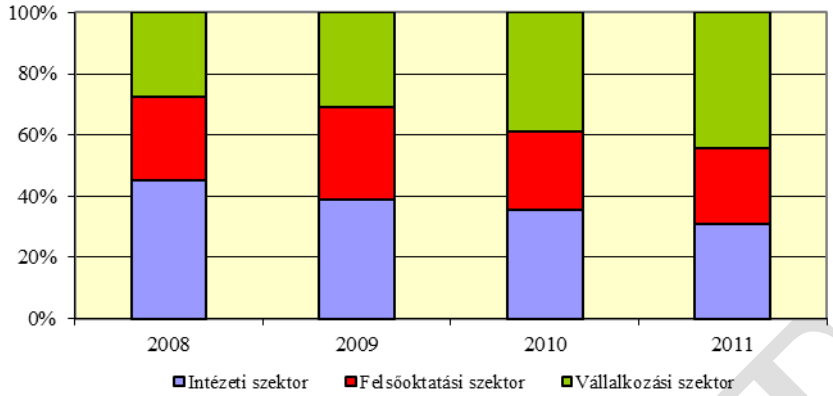

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis alapján az AKI Vidékpolitikai Kutatások Osztálya

A mezőgazdaság műszaki-technikai lemaradását tükrözi Magyarországon a Nemzeti Adó és Vámhivatal által közzétett éves adatsor, melyből látható, hogy a mezőgazdaság beruházása 2007 óta csak 2011-ben tudta meghaladni az amortizáció értékét, ekkor a nettó beruházás 9,47 milliárd Ft-ot ért el. A nettó beruházás értéke így 2007 és 2010 között 20-30 milliárd Ft-tal elmaradt az amortizációtól, mely egyértelműen jelzi az ágazat folyamatos műszaki-technológiai lemaradását. Az élelmiszeriparban a beruházások értéke 2007-2010 között folyamatosan negatív, a nettó beruházások értéke -21,4 mrd Ft-ról -106,4 md Ft/év-re romlott, vagyis az amortizációs érték alatt maradt.

A beruházások teljesítményértéke az élelmiszeriparban

Megnevezés	TEÁOR '03	TEÁOR '08			
	2007	2008	2009	2010	2011[+)]
	folyó áron, millió HUF				
Élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártása összesen	112 052	85 768	77 168	89 597	104 847
Ebből:					
Hús- és halfeldolgozás,-tartósítás	2 947	3 665	3 642	6 002	5 897
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	5 231	4 119	3 956	4 824	5 884
Gyümölcs, zöldség feldolgozás tartósítás	7 197	7 234	9 275	8 225	8 818
Tejtermék gyártása	6 357	7 160	6 422	7 368	6 423
Malomipari termék gyártása	1 312	3 046	3 178	6 358	2 080
Takarmány gyártása	5 924	4 125	4 608	6 959	4 536
Cukorgyártás	3 109	742	474	..	..
Édesség gyártása	1 088	2 428	1 704	2 958	2 323
Desztillált szeszes ital gyártása	1 961	1 187	1 841	1 208	2 472
Szőlőbor termelése	1 986	3 391	5 198	6 431	7 434
Sörgyártás	6 287	6 801	2 696	3 519	2 772
Üdítőital, ásványvíz gyártása	12 984	8 929	5 119	4 568	8 024
Dohánytermék gyártása	2 186	2 318	1 585	4 924	1 296

[a)] A 4 fő feletti vállalkozások, valamint valamennyi költségvetési, társadalombiztosítási és a megfigyelésbe bevont nonprofit szervezetek adatai. *Forrás: KSH*

Az élelmiszeripar helyzete évtizedek óta, de jellemzően 2004 után romlott, csökkent a kibocsátás volumene, a foglalkoztatottak létszáma, az ágazat jövedelmezősége. Az élelmiszeripar a hazai GDP 1,9%-át állította elő (ami jelentős visszaesés a 2000-es 3,4%-hoz képest). Az egy foglalkoztatottra jutó

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

forgalom adatai azt mutatják, hogy a hatékonyság-növekedés ellenére Magyarország az EU többi tagállamához képest jelentős lemaradásban van. A hazai élelmiszeripar egy foglalkoztatottra vetített hatékonysága 2010-ben mindössze 40,7%-a volt az EU 27 átlagának. Ez az arány Lengyelországban 44,8%, Csehországban 46,6, míg a szomszédos Ausztriában 122,5%.

A mezőgazdasági alapanyag-teremlésben előállított termékekhez a hozzáadott értéket és biztosabb piaci pozíciót biztosító élelmiszerfeladolgozásban megvalósult fejlesztések az elmúlt években rendre az amortizációs érték alatt maradt, így annak versenyképessége egyre romlik.

Élelmiszeripari vállalkozások száma Magyarországon 2008-2011 között (db)

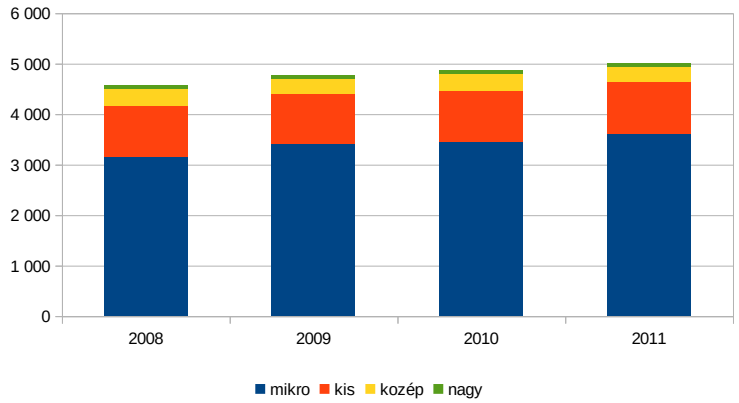

Forrás: A NAV adatbázisából az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) Élelmiszerlánc Elemzési Osztály

Az élelmiszeripar termelési indexe (2005=100%)

	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27 átlaga	102,0	103,8	102,9	101,6	103,1
Magyarország*	102,3	98,7	91,1	90,2	89,2

*Forrás: EUROSTAT, *) Az EUROSTAT becslése.*

Egy 2007-es (200 gazdaságot vizsgáló) felmérés szerint a magyar gazdákra erős bizalmatlanság jellemző az együttműködési formákkal szemben, ami jelentősen rontja a piaci versenyesélyeiket. Míg a spanyol gazdák szakmai felkészültsége az egyik legkedvezőtlenebb az EU-ban, alig 18%-uk szembesül értékesítési nehézségekkel, de több mint 50%-uk szövetkezeti csatornán keresztül értékesíti termékeit! Magyarországon ez az értékesítési forma a 10%-ot sem éri el, gazdálkodóink háromnegyede küzd értékesítési gondokkal. A termelői bizalmatlanság a pályázati rendszer belső ellentmondásai (a támogatási eljárásrend bonyolultsága, időigénye, hosszú elbírálási idő, a támogatás beadása és a kifizetés között eltelt idő hossza stb.) miatt is fokozódik. Az együttműködések száma az élelmiszer-feldolgozásban is rendkívül alacsony, az élelmiszeripari klaszterek száma hozzávetőlegesen 13 (AKI 2011). Az EU-s szintű minőségi rendszerekben részt vevő termékek száma mindössze 13. A mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó ágazatban a vállalkozások jelentős része nem éri el a minőségi rendszerek által megkövetelt színvonalat, és alacsony az ilyen rendszerekben való részvételhez szükséges együttműködési készségük is. Ugyanakkor tény az is, hogy az ilyen magas hozzáadott rétékű rendszerekhez való csatalkozáshoz szükséges tudásátadási és tanácsadási szolgáltatások sem kellően kiterjedtek és srukturáltak.

A magyarországi élelmiszeripari cégek innovációs képessége erősen lemarad az uniós átlagtól. A K+F tevékenységgel rendelkező élelmiszeripari cégek aránya 2011. évben mindössze 5% a termék-innováció és 3% a technológiai innováció területén, miközben Finnországban pl. 32 illetve 23, Belgiumban 21 és 16, Észtországban 21 és 12, Franciaországban 19 és 13% ugyanez az arány (2008-as adatok).

A rövid ellátási láncok hitelességét veszélyezteti, hogy az Eurobarometer (2011) felmérése szerint a magyar fogyasztók 54%-a vélte nehezen megállapíthatónak azt, hogy a megvásárolni kívánt termékek

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

helyi gazdálkodásból származnak-e. Ez az arány 10 százalékponttal magasabb az EU átlagánál, a 27 tagállamból 21 országban értékelték kedvezőbbnek az azonosíthatóságot. Továbbá a NÉBIH adatai szerint kistermelői élelmiszer-előállítás és forgalmazás tevékenységeihez kapcsolódó ellenőrzések során (a regisztrált kistermelők körében) növekedett a nem megfelelések aránya, különösen a forgalomból kivont termékek száma ugrott meg az utolsó évben (igaz még így sem haladta meg a néhány százalékot).

A rövid ellátási láncok gazdasági fenntarthatósági problémáit mutatja, hogy az AKI (2012) közvetlen értékesítéssel foglalkozó tanulmányban az interjúk alapján a leggyakrabban említett akadályozó tényezők a közvetlen értékesítéssel kapcsolatban a következők voltak: a közvetlen értékesítés sok időt és energiát követel meg, költséges a törvényi előírásoknak való megfelelés, valamint a megfelelő infrastruktúra kialakítása, továbbá nehéz előre tervezni, mert bizonytalan a piac. A környezeti fenntarthatóságának problémáit mutatja, hogy az AKI (2013) piacokkal kapcsolatos felmérésében a rövid ellátási láncban értékesítő termelőkdöntő többsége saját gépjárművel szállította a termékeit és ezek életkora átlagosan 12 év volt, valamint a gépjárművel megtett összes távolság is számottevően nagyobb volt, mint a hosszú ellátási láncban résztvevő termelők esetében.

A mezőgazdasági ágazat szereplői 2010-ben

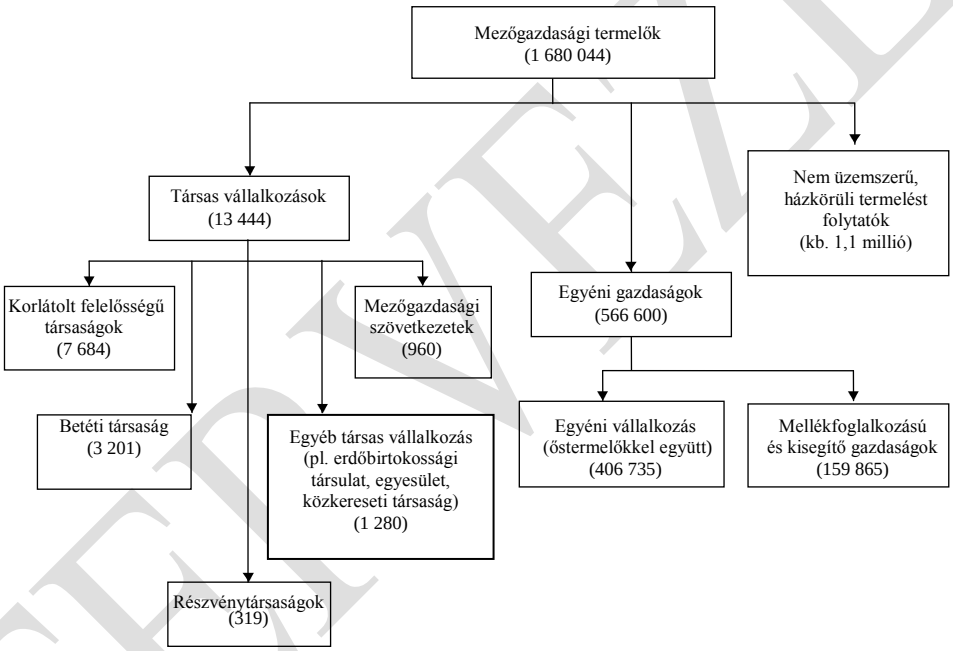

Forrás: KSH alapján AKI számítás (Nemzeti Vidékstratégia)

Az agrár- és élelmiszer-tudományi kutatás-fejlesztési munkát végzők száma hazánkban 4593 fő volt, ami 2,3%-kal kevesebb az előző évinél. A kutatási, kísérleti és fejlesztési tevékenység ráfordítása 21,7 milliárd forint volt, ami 2010-hez képest mintegy 1,8 milliárd forintos növekedést jelent. A K+F beruházások szintje ugyanakkor 2,8 milliárd forintról 2,5 milliárd forintra csökkent. A Magyarországon is működő nagy élelmiszeripari vállalkozások kutatórészlegei kizárólag külföldön működnek.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az élelmiszeripar és élelmiszer-tudomány tudományágakhoz köthető kutatóhelyek

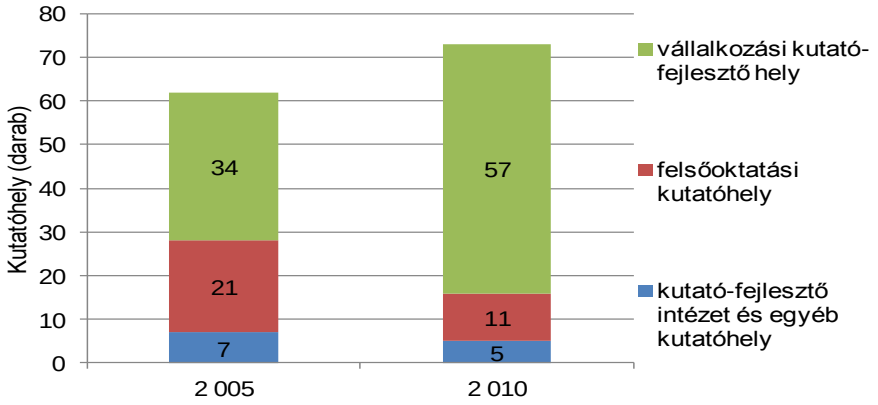

Forrás: A KSH Kutatás és fejlesztési adataiból (2005 és 2010), AKI, Élelmiszerlánc Elemzési Osztály

A mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdaságvezetők szakmai felkészültsége a 2003-2010 közötti időszakot vizsgálva a KSH adatai szerint javult ugyan, de még mindig több mint 85%-uk egyáltalán nem, vagy csupán 10-15 éves gyakorlati tapasztalattal rendelkezik. A piacra termelő gazdaságvezetők szakmai ismeretei már kedvezőbbek, de körükben is legmeghatározóbb (70% körüli) a gyakorlati tapasztalat. A magyar gazdálkodók szakmai felkészültsége Uniós összehasonlításban összességében rosszabbnak mondható az átlagnál. Az kedvezőtlen szakmai felkészültség ellenére a gazdálkodók ismeretszerzési igényei alacsonyak. Egy 2007-es (200 gazdaságot vizsgáló) felmérés szerint a magyar gazdálkodók 85%-a elegendőnek tartja korábban megszerzett ismereteit, és csak alig 15%-uk vesz részt szakmai továbbképzéseken.

Mezőgazdasági tevékenységet végző egyéni gazdálkodók szakmai felkészültsége

Megnevezés	Mezőgazdasági képzettség (%)		
	Nincs, vagy csak gyakorlati tapasztalat	Alapfok	Közép- és felsőfok
Összes egyéni gazdaságban			
Magyarország			
2003	87,6	4,8	7,6
2005	87,6	4,9	7,5
2007	86,8	5,7	7,4
2010	85,9	5,3	8,8
EU27 (2005)	*80,1*	*11,4*	*8,5*
EU15 (2005)	*77,5*	*11,6*	*10,9*
EU12 (2005)	*81,8*	*11,3*	*6,9*
Értékesítésre termelő* gazdaságokban			
2003	72,2	8	12,1
2005	73,4	8,8	12,2
2007	71,6	9,9	12,5
2010	68,9	9,6	13,6
* Saját fogyasztáson felüli felesleget érékesítők és a kizárólag értékesítésre termelők együtt			
Forrás: GSZÖ, 2003, 2005, 2007, ÁMÖ 2010. KSH			

Az utánpótlás kérdését vizsgálva elmondható, hogy az agrár-felsőoktatás gazdag hagyományokkal rendelkezik, de a pálya vonzerejének csökkenése folyamatosan tapasztalható. Míg a felsőoktatásban összességében több mint háromszorosára nőtt az oktatásban résztvevők száma az elmúlt 20 év során, az agrártudományi (és ezen belül az élelmiszeripari és tudományi) képzés területén ez az arány csupán 58 százalék volt. A 2010-es évben az agrártudományi képzés területén végzettek aránya az összes felsőfokú intézményben végzetteknek 2,6 százaléka volt, a szakiskolák és szakközépiskolákban szakmai

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

vizsgát letevők között pedig 3,5 százalék. Iskolarendszeren kívüli szakmai képzés iránt is csökkent az érdeklődés ezen a területen, 2000-ben a képzésben résztvevők 2,5 százaléka, 2010-ben már csak 1,2 százaléka végzett ezen a területen (KSH, 2010). Gyengébb nyelvi felkészültség - a legrosszabb arány a nyelvvizsga diplomához viszonyítása terén az agrár- és a művészeti felsőoktatási intézményekben van. Magyarországon az erdők út-feltártsága 8,86 fm/ha, a szomszédos hasonló fejlettségű, vagy fejlettebb EU tagországokban ez a mutató 25 – 60 fm/ha. A hazai fejlesztéspolitika közel húsz éves adóssága az első sorban erdészeti célokat szolgáló utak beruházásainak elmaradása.
A hazai erdőállomány a telepítési támogatások eredményeképpen folyamatosan nő, 21,9% (2010). Ugyanakkor az erdőborítottság így is elmarad a lehetőségektől - a hasonló adottságú tagállamok közül Csehország 34,4%, míg Lengyelország 29,8% erdőborítottsággal rendelkezik. Ennek egyik jlentős oka a 2004-es EU csatlakozást követően a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó eves közvetlen támogatások növekedése, ezzel arányosan csökkent a tulajdonosok erdőtelepítési motivációja. A hazai erdőállományok fafaj összetételében 37% az idegenhonos fajok aránya, egyes termőhelyeken jelentős az invazív fajokkal való fertőzöttség.
Az árvízzel és belvizekkel időszakosan veszélyeztetett terület az ország területének 52%-át teszik ki, mely a művelt területek kétharmada. Ugyanakkor gyakori, hogy adott éven belül ugyanazon a területen egyszerre jelentkezik a vízelvezetési és vízpótlási igény. Az aszály az árvíz és a belvíz által érintetthez hasonló nagyságú területeket érint. Az országhatáron belül a folyók és a kisebb vízfolyások mentén fekvő árterület nagysága összesen 35 ezer km2. Az árvízvédelmi fővédvonalak mindössze 66%-ának kiépítettsége felel meg az előírásoknak. Egykori árterületen található az ország szántóterületének egyharmada és több mint 700 település, melyekben összesen 2,5 millió lakos él. Különösen a Tisza-völgyi árvizekkel egyidejűleg gyakran fordul elő belvíz is. Magyarország területének körülbelül egynegyede olyan mély fekvésű sík terület, amelyről természetes úton nem folyik el a víz. A 4,3 millió ha szántóterületnek mintegy 10-15%-át gyakran évenként időszakosan belvíz borítja. A síkvidéki vízrendszer 42,5 ezer km hosszú csatornahálózatból tevődik össze, amelynek tulajdonosi és kezelői helyzete meglehetősen összetett. A rendkívüli aszályok előfordulásának valószínűsége főként a nagyalföldi térségekben nagy, a Dunántúlon kisebb és ott csak mérsékeltebb aszályokra kell számítani. Az aszályossági index országos átlaga (PAI) évenként meglehetősen erős ingadozást mutat. 1997 óta egyértelmű a növekedés, az akkori 3,6°C/100 mm értékről 2003-ra elérte a közepes mértékű aszály értékét (9,2°C/100 mm).
Magyarországon 2000 óta jelentősen, 55%-kal csökkent az öntözhető területek nagysága, mely 2007-ben csupán 140 ezer ha volt. A szám 2007 óta tovább csökkent. Ezzel párhuzamosan egy erős stagnálás figyelhető meg az öntözött területek nagyságában, hozzávetőlegesen 90 ezer hektárt öntözünk. Ez elenyésző 2%-os arány a teljes 4,5 millió művelt területhez képest. Magyarország ezzel az aránnyal jelentősen elmarad az európai országokhoz képest. Az öntözhető területeken a vízkormányzó és víz-szétosztó rendszerek műszaki állapota jelentő arányban (….) elavult vagy hiányos, az ezekből megvalósuló öntözés vesztesége igen jelentős (50-70%).
A vizek minőségében a jelentős mértékű, nem mezőgazdasági eredetű szennyeződés mellett az agrárium területén a problémát a nem megfelelő trágya és növényvédőszer használat jelenti (elsősorban a nagy állatlétszámú, iparszerű állattartó telepek hígtrágya- és szennyvízkibocsátása). Magyarországon a környezetvédelmi szempontból kritikus, nitrát-érzékeny területek nagysága 42 519 km2 (Forrás: Nitrát Országjelentés, 2012).
A hazánkban előforduló 46 közösségi jelentőségű élőhely csupán 11%-ának állapota kedvező.
Mára a hasonló népességű országok közül Magyarország egyike (az egy lakosra jutó GDP alapján) a legnagyobb területi különbségekkel rendelkező országoknak. Magyarország 175 kistérsége közül 94 hátrányos helyzetűnek minősült, amelyek összes területe az ország területének 57,2%-a, népessége kb. 3 millió fő volt 2010-ben.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Partnerségi Megállapodás releváns részei:

A vidéki térségekben az ezer főre jutó regisztrált KKV-k száma megegyezik az országos átlaggal, azonban a működő KKV-k száma már jelentősen elmarad attól (vidéki térségek: 49,9 KKV/ezer fő, országos átlag: 69,7 KKV/ezer fő). Az árbevétel tekintetében is számottevő különbség mutatkozik a vidéki és nagyvárosi térségek között. Míg a 2 millió euró alatti éves árbevételt elérő KKV-k 40,7%-a működik a vidéki térségekben, addig a nagy árbevételt (>10 millió euró) produkáló KKV-knak csak a 29,8%-a található vidéken (KSH, 2010). A vidéki vállalkozások jelentős része 1-9 főt foglalkoztató mikrovállalkozás, e vállalkozói szegmens meghatározó a vidéki helyi gazdaságban.

Vidéken összességében lényegesen alacsonyabbak a jövedelmek, mint a fővárosban, valamint a prosperáló nagyobb városainkban. 2009-ben közel két és félszeres volt az egy lakosra jutó nettó jövedelem a fővárosban és térségében, mint a legalacsonyabb jövedelmi kategóriába tartozó vidéki kistérségek esetében.

A vidéki munkahelyek száma évek óta csökken, ezzel párhuzamosan a munkanélküliség folyamatosan növekszik. Vidéki térségeinkben 2009-re – főleg az ország keleti, észak-keleti és dél-dunántúli térségeiben – összefüggő zónákat alkottak a kiugróan magas munkanélküliséggel rendelkező térségek. Egyes kistérségekben ez 20-25% körül alakult, miközben pl. a fővárosban ennek nagyjából az ötöde ez az érték. Az EU-27 átlagát négy régiónk is legalább 11-14 százalékponttal haladta meg 2009-ben.

A munkalehetőségek szűkülésével a működő vállalkozások arányának csökkenése is kimutatható. 2003-2009 között kistérségeink 90%-ában csökkent az 1000 főre jutó működő vállalkozások száma. 2009-ben ez csak 69 db működő vállalkozást jelentett 1000 lakosonként. A vidéki térségekben az ezer főre jutó regisztrált KKV-k száma ugyan megegyezik az országos átlaggal, azonban a működő KKV-k száma már jelentősen elmarad attól (vidéki térségek: 49,9 KKV/ezer fő, országos átlag: 69,7 KKV/ezer fő (KSH, 2010)).

Öregedési index településenként, 2010

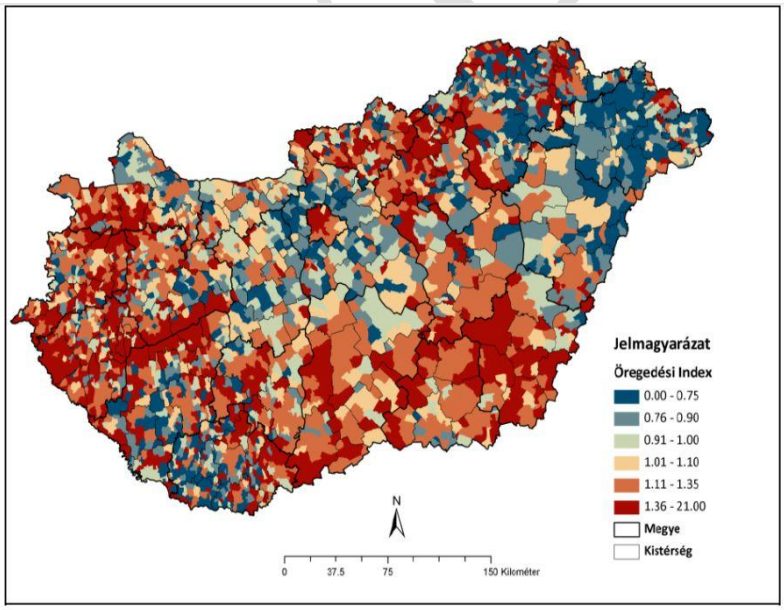

Forrás: KSH, Nemzeti Vidékstratégia

A vidéki térségek demográfiai helyzete folyamatos romlást mutat. A területi eltéréseket vizsgálva megállapítható, hogy a vidéki térségek többségét elöregedés sújtja. A vidéki térségekben a regisztrált álláskeresők aránya jóval meghaladja az országos átlagot (vidéki térségek: 7,3%, országos átlag: 5,5%). Hasonló különbséget mutat a 180 napon túli regisztrált álláskeresők aránya is (vidéki térségek: 3,5%, országos átlag: 2,7%). Az elöregedésen túl az elvándorlás is komoly problémát jelent vidéken: a vándorlási különbözet csaknem 27 ezer fő volt a vidéki térségek rovására 2002 és 2011 között. A településeket népességkategória szerint vizsgálva, minden 10 000 főnél kisebb népesség kategóriát összességében vándorlási veszteség jellemzett. Az 1000 főnél kisebb népességű településeken átlagosan

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

10 fő elvándorló jutott 1000 lakosra. A külföldön munkát vállaló magyarok jellemzően fiatalok és jól képzettek.

Az ország északkeleti és délnyugati részének leghátrányosabb helyzetű kistérségeiben gyakoriak a telepszerű körülmények között élők településen belüli, olykor térségi léptékű szegregációi, amelyek különösen a roma népességet érintik. A romák több mint 60%-a vidéken, falusias környezetben, többnyire periférikus térségekben él.

A hazai felnőtt lakosság 40%-a digitálisan írástudatlan, különösen jellemző ez a kistelepülésen élőkre. Nagy a lemaradás az idősek, hátrányos helyzetűek, kistelepülésen élők és alacsony végzettségűek körében.

Rendszeres szociális segélyben részesülő lakosság száma 1000 lakosra településenként, 2009

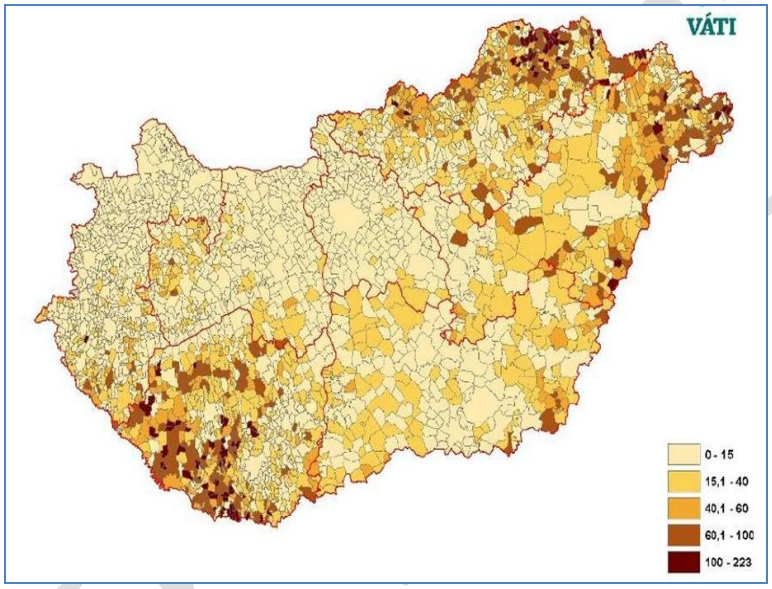

Forrás: KSH, VÁTI (Nemzeti Vidékstratégia)

4.1.4. LEHETŐSÉGEK

- (L1) Az innováció, a tudástranszfer és az együttműködési kultúra felértékelődése
- (L2) Európai innovációs partnerségi hálózathoz való kapcsolódás
- (L3) Generációváltás a vidéki térségek gazdaságaiban
- (L4) Extenzív termelésben rejlő lehetőségek
- (L5) Őshonos, helyi tájfajták visszahozatala a köztermesztésbe
- (L6) Az állattenyésztés betegség mentességének elismertethetősége
- (L7) Növekvő hazai és helyi termékek iránti fogyasztói bizalom
- (L8) Növekvő igény a magasabb hozzáadott értékű, jobb minőségű termékek iránt
- (L9) Az agrárgazdasági melléktermékek és maradékok hasznosításának lehetőségei
- (L10) Réspiacok, növekvő különleges fogyasztói igények (GMO és adalékmentes, különleges összetételű, kényelmi élelmiszerek)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- (L11) Keresletbővülés a korábbi és új exportpiacokon
- (L12) Helyi élelmiszerek és kézműves termékek iránti igény növekedése
- (L13) Önkéntes terméktanúsítási rendszerek megjelenése
- (L14) Bekapcsolódás a regionális termékgyártási stratégiába, jó gyakorlatok átvétele, bemutatási lehetősége
- (L15) Fogyasztói tudatosság erősödése
- (L16) Környezettudatos gazdálkodás és a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat térnyerése
- (L17) Klímaváltozás hatásaihoz jobban alkalmazkodó kultúrák, művelési rendszerek megjelenése
- (L18) Klímarezíliencia növelésének igénye megjelent
- (L19) Vízkincs felértékelődése
- (L20) Melioratív talajművelési technológiák és eszközök, valamint ésszerű és hozamingadozást csökkentő agrotechnikai megoldások terjedése
- (L21) Mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területek alternatív hasznosításának elterjedése
- (L22) A természetes és természetközeli ökoszisztémák és szolgáltatásaik társadalmi, közjóléti szempontú felértékelődése
- (L23) A környezetvédelmi, természetvédelmi és vízvédelmi szempontok hatékonyabb integrációját célzó EU-s szakpolitikák
- (L24) Az energiahatékonysági technológiák fejlődése
- (L25) A helyi megújuló energiatermelés térnyerése és jobb hatásfokú technológiák
- (L26) Innovatív és környezetbarát technológiák és termelési rendszerek nagyobb arányú kihasználása
- (L27) Vízkímélő technológiák
- (L28) Szilárd és híg szerves trágyából felszabaduló ammónia és bomlástermékeinek mérséklését célzó technológiák megjelenése
- (L29) Faalapú termékek iránti igény nő
- (L30) Helyi adottságokra, értékekre alapozott turisztikai potenciál
- (L31) A vidéki térségek potenciális lakóhelyként történő felértékelődése a magasan képzett városi fiatalok, az idősebb (nyugdíjas) korosztály, valamint a megélhetési, lakásfenntartási nehézségekkel küzdők körében
- (L32) A vidéki helyi közösségi szervezetrendszerek és szolgáltatások szerepének felértékelődése
- (L33) Új, olcsóbb IKT technológiák megjelenése
- (L34) A „jó kormányzás” szemléletének és gyakorlatának felértékelődése
- (L35) A helyi közösségek felelősségtudatának erősödése

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Alátámasztó trendek, helyzetértékelő megállapítások rövid összefoglalója:

A Program külső környezetében már jelenleg is azonosíthatunk olyan előnyös folyamatokat, jelenségeket, amelyeket hazánk a VP végrehajtása során lehetőségekké alakíthat. Ezek egy része világgazdasági trend, amelyekkel számolunk, amelyek részben már itthon is éreztetik hatásukat. Az egyik ilyen fontos trend, hogy a globális klímaváltozás hatására egyre másra jelennek meg a megváltozott és tovább változó körülményekhez jobban alkalmazkodó kultúrák, művelési rendszerek. Világszerte nő a környezetvédelmi nyomás a mezőgazdaságon és nő a környezettudatosság. Egyre inkább teret nyer a fenntartható energiatermelés, a bioenergia piac.

A növekvő élelmezési gondok kikényszerítik az élelmezés és biodiverzitás erősödő kapcsolódását. Gyakoribbá válnak az élelmiszerbiztonsági ügyek, miközben további átalakuláson mennek keresztül a táplálkozási szokások is. A globális szükségelet egy része mennyiségi igényt támaszt, ugyanakkor egyre nő a minőségi, feldolgozot éelemiszerke iránti globális igény is. Magyarország mezőgazdasági termelése és feldolgozóipara így mind az élelmezésbiztonság, mind a minőségi élemiszerek piacán jelentős potenciállal rendelkezik. Az élelmiszerpiacon speciális piaci szegmenst jelent továbbá a lokális termékek piaca. A minőségi igények már hazánkban is növekednek: a lakosság egy kicsi, de tudatos és fizetőképes szegmensében a nagyobb hozzáadott értékű élelmiszerek iránti igény nő (egészség-, minőség- és környezettudatosság, különleges fogyasztói igények megjelenése). Más területeken is jelentkezik a szemlélet- és életmódváltás, például az élelmiszergazdaság stratégiai jelentőségét, ezáltal hosszú távú jövedelemtermelő képességét egyre több fiatal fedezi fel.

A K+F, az oktatás és a szaktanácsadás a „Tudás háromszögeként" a mezőgazdaságban az innováció alapját jelenti. A következő programidőszakra kitűzött célok és megfogalmazott prioritások innovációs kényszerbe hozzák a vállalatokat. A 2014-2020 közötti időszak fejlesztéspolitikája központi szerepet szán az innovációnak. Az agrár- és vidékfejlesztésben az innovációs teljesítmény növelését közösségi szinten az EMVA mellett a kohéziós alapok is szolgálják, amelyben az innováció és a tudástranszfer első helyen kiemelt, az EMVA-ban átfogóan is alkalmazandó prioritás.

A külső - a hazai és az uniós - szabályozási környezet változásai is befolyással lesznek a VP végrehajtására. Az EU-csatlakozást követően az agrárgazdasági támogatásközvetítő intézményrendszer korszerű alapokon indult fejlődésnek. Mindeközben a szakigazgatási, élelmiszerlánc-biztonsági igazgatás fejlesztési másodlagos szerepbe kényszerült. A vállakozások adminisztrációs terheinek csökkentése érdekében szükséges az agrárgazdasági szakigazgatási rendszer jelentős szolgáltatásfejlesztésének megalapozása és megvalósítása, az e-ügyintézés és e-szogáltatások minél szélesebb koru alkalmazási körének megalkotása, elsősorban a Nemzeti Élemiszerlánc-biztonsági Hivatal és a megyi kormányhivatatlaok szakigazgatási szerveinek bevonásával.

Fontos trend a Program szempontjából a vidéki alapszolgáltatások megerősödése (IKSZT, HACS hálózat), a kiépült vidéki kulturális és közösségi intézményi struktúra fejlesztési szerepének erősödése és a közösségi média szerepének felértékelődése.

Az autentikus élményt előtérbe helyező turizmus trendek erősödése kedvez az erre megfelelően felkészült falusi, agrár-turisztikai szolgáltatóknak, és kijelöli a vidéki örökség turisztikai hasznosításának lehetséges irányait is (erős és családbarát szolgáltatás tartalom).

4.1.5. VESZÉLYEK

- (V1) Magasan képzettek elvándorlása
- (V2) Egysíkú gazdálkodási formák térnyerése

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- (V3) A termelés visszaszorulása, foglalkoztatási, megélhetési feszültségek vidéken és az ágazatban
- (V4) Elhúzódó gazdasági válság Európa egyes országaiban és hazánkban
- (V5) Súlyos károkat okozó humán, állati és növényi kórokozók és invazív fajok megjelenése, terjedése
- (V6) Az osztatlan, közös tulajdonú termőterületek nagy aránya
- (V7) Az olcsó tömegáruk iránti igény növekedése
- (V8) Világpiaci áringadozás
- (V9) A kiskereskedelem globális koncentrációjának további erősödése
- (V10) Agro- és erdészeti biodiverzitás eróziója
- (V11) Természeti erőforrások degradációja, kiemelten az élőhelyek zsugorodása, fragmentációja, pusztulása
- (V12) A klímaváltozás felgyorsulása, a szélsőséges meteorológia események növekvő gyakorisága és súlyossága
- (V13) Import energia-függőség fennmaradása vagy növekedése, nehezen tervezhető árakon
- (V14) Migrációs vákuum erősödése
- (V15) A hagyományos életforma eltűnése
- (V16) A helyi kulturális örökség eróziója
- (V17) A decentralizációval ellentétes nézetek erősödése

TERVEZET

Alátámasztó trendek, helyzetértékelő megállapítások rövid összefoglalója:

A Program külső környezetében hátrányos folyamatok, világgazdasági trendek is feltűnnek, amelyekkel számolnunk kell, amelyek részben már itthon is éreztetik hatásukat. Ilyen meghatározó trendek a globalizáció további térnyerése és a policentrikusság erősödése, az elhúzódó gazdasági világválság, az állandósuló bizonytalanság és a lassú kilábalás a gazdasági válságból hazánkban. A válságot áringadozás és árfolyam-bizonytalanság kíséri. Az európai szintű gazdasági válságot növekvő politikai bizonytalanság követi, amely az EU jövőjét is kedvezőtlen irányba terelheti.

A kedvezőtlen klimatikus (szárazságok, egyenlőtlen csapadék-eloszlás, heves viharok, stb.) változások számos új nehézséggel is szembesítik az erdőgazdálkodókat, az erdőpotenciált mind biotikus, mind abiotikus tényezők veszélyeztetik. Ezért a hosszú távú megoldás a védekezés mellett az alkalmazkodás eszközienek együttes, kiegyensúlyozott alkalmazását igényli.

További negatív külső trendek hazánkban a területi differenciálódás, a vidéki területek fokozatos leszakadása, a jelentős szóródás a vidéki területek helyzetében, az elvándorlás, a szegénység. Fontos megemlíteni a vidéki népesség elöregedését, az 50 év feletti gazdálkodói réteg megújulási és alkalmazkodási hajlandóságának csökkenő tendenciáját.

Veszélyt jelenthet az, hogy a horizontális és vertikális együttműködések elterjedése lassú.

A szabályozási környezet is sok esetben veszélyeket hordozhat magában, ilyen például hazánkban a kulturális célra fordított állami normatív támogatás összegének 1999 óta tartó stagnálása és ennek következményei.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4.1.6. Tematikus alprogramokra vonatkozó SWOT elemzés

[A Vidékfejlesztési Programban jelenleg két tematikus alprogramot tervezünk, amelyek önálló kis programként lesznek felépíve. A VP egyelőre nem önálló dokumentumban vagy fejezetben, hanem a megfelelő fejezetekbe (SWOT, fejlesztési szükségletek, stb.) illesztve kezeli az alprogramokat.

A tematikus alprogramokrak önálló SWOT elemzést kell készíteni., melynek módszertana a program SWOT készítésével megegyezik..

[Kidolgozás alatt.]

(1) Fiatal gazdálkodók tematikus alprogram:

Erősség

(Fig_E_01): Magas a felsőfokú végzettségűek aránya
(Fig_E_02): Magas szakképzettek aránya
(Fig_E_03): Erősebb tanulási készség
(Fig_E_04): Magas a nők aránya
(Fig_E_05): Állattartás aránya magas
(Fig_E_06): Magas innovációs teljesítmény
(Fig_E_07): Erős beruházási szándék
(Fig_E_08): Diverzifikációs tevékenység/készség fokozottabb
(Fig_E_09): Családi gazdálkodási tradíciók miatt erősebb elkötelezettség a mezőgazdasági termelői életpálya iránt

Gyengeség

(Fig_Gy_01): Gazdaság átadók, a korábbi generáció ragaszkodik a gazdaság vezetéséhez.
(Fig_Gy_02): Az induló vállalkozásoknál fedezet hiány, gazdálkodói múlt hiánya akadálya a hitelfelvételnek.
(Fig_Gy_03): Agrárképzésekre jelentkezők számának csökkenése (kapcsolódási pont programszintű SWOT)
(Fig_Gy_04): Alacsony jövedelmezőségi szint (kapcsolódási pont programszintű SWOT)
(Fig_Gy_05): Gyakorlati és gyakornoki képzés hiányosságai

Lehetőség

(Fig_L_01): Célzott pénzügyi eszközrendszer biztosítása
(Fig_L_02): Gyakorlati szak- és szakmunkásképzés iránti igény
(Fig_L_03): Mentoráló, inkubációs programok / indulást támogató szaktanácsadás iránti igény

Veszély

(Fig_V_01): Földhöz jutás nehézségei (piaci, pénzügyi, jogi nehézségek)
(Fig_V_02): Hitelhez jutási nehézségek
(Fig_V_03): Magasabb jövedelmezőségű életpálya elszívja a képzett szakembereket

(2) Rövid ellátási lánc tematikus alprogram:

Erősségek

(E_rel_1) A fogyasztói kereslet stabilan létező a rövid ellátási láncban értékesített termelői termékekre
(E_rel_2) A rövid ellátási láncban jellemző a friss, érett, szezonális termékek értékesítése
(E_rel_3) A rövid ellátási láncban jellemző a hagyományos és kézműves élelmiszer-termékek értékesítése

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

(E_rel_4) A rövid ellátási láncban könnyebben értékesíthetők az ökológiai gazdálkodásból, a biodiverzitás fenntartásával és az egyéb környezetkímélő gazdálkodással előállított termékek
(E_rel_6) A rövid ellátási láncban történő értékesítéssel a termelők azonnali készpénz bevételt érhetnek el
(E_rel_7) A fogyasztók és a termelők számára elérhetőek a rövid ellátási lánc értékesítési pontjai (a piacok, valamint egyre több helyi termelői piac, helyi termék és termelői bolt is)
(E_rel_8) A termelők és a fogyasztók közötti bizalmi kapcsolat jellemző a rövid ellátási láncra
(E_rel_9) A rövid ellátási láncban megjelentek az innovatív, etikai értékeket is felvállaló együttműködési modellek

Gyengeségek

(GY_rel_1) A rövid ellátási láncban értékesítő termelők élelmiszerbiztonsági ismeretei, önellenőrzése és jogszabályi megfelelése nem megfelelőek
(GY_rel_2) A rövid ellátási láncra jellemző helyi és hagyományos termékekkel kapcsolatos védjegyek fogyasztói ismertsége és hitelessége gyenge
(GY_rel_3) A rövid ellátási láncban értékesítő termelők szállítási és raktározási infrastruktúrája fejletlen, nem erőforrás-hatékony és környezetkímélő
(GY_rel_4) A termelők értékesítést segítő eszközellátottsága és a használatukhoz szükséges ismeretek nem kielégítőek
(GY_rel_5) A rövid ellátási láncban résztvevő termelők együttműködése nem elterjedt
(GY_rel_6) A rövid ellátási láncok gazdaságilag fenntartható (jövedelmező) működtetése nehéz, mivel idő, munka és kompetencia igényes az értékesítési tevékenység
(GY_rel_7) A nyitott- és élmény-gazdaságokból, közösség támogatta mezőgazdasági rendszerekből és az ezeket népszerűsítő programokból is még kevés van Magyarországon
(GY_rel_8) A rövid ellátási láncok fenntartható működtetéséről szaktanácsadás, képzés, valamint kiadvány is kevés van és nehezen elérhetők.

Lehetőségek

(L_rel_1) A vásárlók nyitottak, de általánosságban tájékozatlanok a rövid ellátási láncban értékesített termelői termékekkel és termelőkkel kapcsolatban
(L_rel_2) Innovatív, együttműködésen alapuló értékesítési és üzleti modellek jó gyakorlatai más ágazatokban rendelkezésre állnak, adaptációjuk a rövid ellátási láncban lehetséges
(L_rel_3) A növekvő társadalmi igény a közétkeztetés reformjára, ezen belül a helyi egészséges élelmiszerek beszerzésének preferenciájára
(L_rel_4) A növekvő társadalmi igény az egyedi, személyre szabott termékek és szolgáltatások kialakítására
(L_rel_5) A rövid ellátási lánccal kapcsolatos jogszabályok további jogharmonizációja és a jogalkalmazók szervezett tájékoztatása és képzése
(L_rel_6) Az infó-kommunikációs eszközök és a közösségi média szerepének felértékelődése a fogyasztó és termelő közötti kapcsolatban
(L_rel_7) Az élményturizmus szerepének felértékelődése
(L_rel_8) A gasztronómiában növelhető a termelői termékek iránti igény
(L_rel_9) A rövid ellátási láncok sokszor függetlenek a globális ellátó rendszerektől, ezért krízis helyzetben ellenállóbbak
(L_rel_10) Tanyás és aprófalvas település-forma fennmaradása

Veszélyek

(V_rel_1) Az elhúzódó válság korlátozza a fizetőképes kereslet növekedését a rövid ellátási láncban értékesített termelői termékekre
(V_rel_2) A rövid ellátási láncban értékesített termelői és helyi termékekkel kapcsolatos védjegyek tovább száma tovább növekszik, miközben a promóciós aktivitás hiányában a vásárlói bizalmatlanság és a tájékozódó-képesség csökken

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

(V_rel_3) A rövid ellátási láncban résztvevő, többnyire kisméretű termelők nehezen jutnak hitelhez és támogatáshoz

(V_rel_4) A termelői értékesítéssel kapcsolatos jogszabályok és jogértelmezés továbra sem teljesen egységesek

(V_rel_5) A rövid ellátási láncban kiemelt piaci értékkel bíró hagyományos és tájfajták védelmének, köztermesztésbe vonásának és kereskedelmi hasznosításának jogszabályi és adminisztratív korlátozó tényezői erősödnek

(V_rel_6) A rövid ellátási láncban értékesített termelői termékek imázsa a „jó, de nekem drága", ez társadalmilag kizáró és réspiaci kategóriába zárja a termelői termékeket

(V_rel_7) A "helyi termelői termék" fogyasztói trenddé vált, ezért megjelennek a hosszú ellátási láncokban, valamint a nő az "ál helyi termelői termékek" száma.

(V_rel_8) A kiskereskedelem, az intézményi étkeztetés és a vendéglátás további koncentrációja korlátozza a közvetlen termelői beszállítás lehetőségeit.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4.1.7. Kontextus indikátorok

4.1.7.1. Közös kontextus indikátorok

[A Vidékfejlesztési Program tervezésének kiindulópontját a kontextus indikátorok képezik, amelyek statisztikai alapadatokat rögzítenek valamennyi tagállam esetében. A közös kontextus indikátorokat a Bizottság határozta meg, melyeket értékekkel (Eurostat) a tagállamok rendelkezésére bocsátott a tervezéshez. Ezek EU szintű indikátorok, valamennyi tagállamra vonatkoznak.

A VP tervezés során a közös kontextus inikátorokat a SWOT elemzés állításaihoz rendeltük, a SWOT elemzés részét képező leírásban és elemzésben az indikátorokat használtuk, az elemzést rájuk építve készítettük el. Szükséges az EU által megadott értékek felülvizsgálata, adott esetben pontosításuk és frissítésük.
[Kidolgozás alatt.]

Információk előzetesen feltöltve az SFC2014-be, értékeket a tagállamok módosíthatják]

I.	**Társadalmi-gazdasági helyzet, vidéki térségek helyzete**				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
1. Népesség	fő	összesen	9 957 731	2012	
	%	vidéki	46,6	2012	
	%	köztes terület	36,0	2012	
	%	városi	17,5	2012	
2. Korösszetétel	% a teljes népességen belül	< 15 összesen	14,5	2012	
	% a teljes népességen belül	15-64 összesen	68,6	2012	
	% a teljes népességen belül	>64 összesen	16,9	2012	
	% a teljes népességen belül	<15 vidéki	14,3	2012	
	% a teljes népességen belül	15-64 vidéki	68,7	2012	
	% a teljes népességen belül	>64 vidéki	17,0	2012	
3. Terület	km^2	összesen	93 024	2012	
	% a teljes területen belül	vidéki	66,3	2012	
	% a teljes területen belül	köztes terület	33,1	2012	
	% a teljes területen belül	városi	0,6	2012	
4. Népsűrűség	fő / km^2	összesen	107,2	2011	
	fő / km^2	vidéki	75,4	2011	
5. Foglalkoztatási ráta	%	összesen (15-64)	55,8	2011	
	%	férfi (15-64)	61,2	2011	
	%	nő (15-64)	50,6	2011	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

I.	Társadalmi-gazdasági helyzet, vidéki térségek helyzete				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
	%	vidéki (ritkán lakott terület) (15-64)	52,4	2011	
	%	összesen (20-64)	60,7	2011	
	%	férfi (20-64)	66,8	2011	
	%	nő (20-64)	54,9	2011	
6. Önfoglalkoztatási ráta	%		11,4	2011	
7. Munkanélküliségi ráta	%	összesen (15-74)	10,9	2012	
	%	fiatalok (15-24)	28,1	2012	
	%	vidéki (ritkán lakott terület) (15-74)	12,6	2011	
	%	fiatalok (15-24)	28,2	2011	
8. Gazdasági fejlettség	Vásárlőerő-egység (PPS) index (EU-27 = 100)	összesen	66	2011	
	Vásárlőerő-egység (PPS) index (EU-27 = 100)	vidéki	47	2010	
9. Szegénységi ráta	% a teljes népességen belül	összesen	31,0	2011	
	% a teljes népességen belül	vidéki (ritkán lakott terület)	35,7	2011	
10. Gazdasági szerkezet	millió EUR	összesen	82 080,8	2012	
	% (az összesen beül)	primer	3,8	2012	
	% (az összesen beül)	szekunder	31,0	2012	
	% (az összesen beül)	tercier	65,2	2012	
	% (az összesen beül)	vidéki	34,1	2010	
	% (az összesen beül)	köztes terület	28,0	2010	
	% (az összesen beül)	városi	37,9	2010	
11. Foglalkoztatási szerkezet	1000 fő	összesen	4 089,7	2012	
	% (az összesen beül)	primer	7,4	2012	
	% (az összesen beül)	szekunder	29,5	2012	
	% (az összesen beül)	tercier	63,1	2012	
	% (az összesen beül)	vidéki	39,2	2009	
	% (az összesen beül)	köztes terület	29,0	2009	
	% (az összesen beül)	városi	31,8	2009	
12. Munka-termelékenység gazdasági	EUR/fő	összesen	20 070	2012	
	EUR/fő	primer	10 426,7	2012	
	EUR/fő	szekunder	21 055,8	2012	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

I.	Társadalmi-gazdasági helyzet, vidéki térségek helyzete				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
szektoronként	EUR/fő	tercier	20 738,9	2012	
	EUR/fő	vidéki	16 550,2	2009	
	EUR/fő	köztes terület	18 292,1	2009	
	EUR/fő	városi	23372,0	2009	

II.	Ágazatok				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
13. Gazdasági tevékenység szerinti foglalkoztatás	1000 fő	összesen	3 811,9	2011	erdészet COM adat (18,2 ezer) javítva
	1000 fő	mezőgazdaság	164,5	2011	
	%	mezőgazdaság	4,3	2011	
	1000 fő	erdészet	88 *(18,2)*	2011	
	%	erdészet	0,5	2011	
	1000 fő	élelmiszeripar	106,2	2011	
	%	élelmiszeripar	2,8	2011	
	1000 fő	turizmus	166,1	2011	
	%	turizmus	4,4	2011	
14. Munka-termelékenység a mezőgazdaságban	EUR/ÉME	összesen	5 896	2012	
15. Munka-termelékenység az erdészetben	EUR/ÉME	összesen	17 904	2009	
16. Munka-termelékenység az élelmiszeriparban	EUR/fő	összesen	16 589	2010	
17. Mezőgazdasági birtokok (gazdaságok)	db	összesen	576 810,0	2010	
	db	<2ha	455 530,0	2010	
	db	2-4.9	46 060,0	2010	
	db	5-9.9	26 540,0	2010	
	db	10-19.9	19 430,0	2010	
	db	20-29.9	7 950,0	2010	
	db	30-49.9	7 440,0	2010	
	db	50-99.9	6 410,0	2010	
	db	>100	7 450,0	2010	
	db	<2k SO	378 590,0	2010	
	db	2k - 3999	91 000,0	2010	
	db	4k-7999	46 460,0	2010	
	db	8k-14999	25 350,0	2010	
	db	15k-24999	13 000,0	2010	
	db	25k-49999	10 520,0	2010	
	db	50k-99999	5 920,0	2010	
	db	100k-249999	3 590,0	2010	
	db	250k-499999	1 080,0	2010	
	db	> 500k	1 330,0	2010	
	ha mezőgazdasági hasznosítású terület/birtok	átlagos fizikai méret	8,1	2010	
	SO EUR/birtok	átlagos gazdasági	9 086,2	2010	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

II.	Ágazatok				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
		méret			
	fő/birtok	átlagos méret munkaegységben (fő)	2,0	2010	
	ÉME/birtok	átlagos méret munkaegységben (ÉME)	0,7	2010	
18. Mezőgazdasági terület	ha	összes mezőgazdasági hasznosítású terület	4 686 340	2010	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	szántóföld	81,0	2010	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	állandó rét és legelő	15,4	2010	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	állandó kultúrák	3,2	2010	
19. Ökológiai gazdálkodásba vont mezőgazdasági terület	ha mezőgazdasági hasznosítású terület	minősített	36 410	2010	
	ha mezőgazdasági hasznosítású terület	átállás alatt lévő	14 370	2010	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	mezőgazdasági hasznosítású terület arányában (minősített és átállás alatt lévő)	2,4 (1,1)	2010	
20. Öntözött terület	ha	összesen	114 550	2010	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	mezőgazdasági hasznosítású terület arányában	2,4	2010	
21. Állategység	állategység (db)	összesen	2 483 790	2010	
22. Mezőgazdasági munkaerő	fő	rendszeres mezőgazdasági munkaerő összesen	1 143 500	2010	
	ÉME	rendszeres mezőgazdasági munkaerő összesen	402 970	2010	
23. Mezőgazdasági gazdálkodók életkora	db	gazdálkodók száma összesen	576 810	2010	
	összes gazdálkodó %-ában	35 évnél fiatalabbak aránya	7,1	2010	
	Fiatal gazdálkodók száma 100 idős gazdálkodó arányában	35 évnél fiatalabb/ 55 éves vagy idősebb	12,4	2010	
24. Gazdálkodók képzettsége	összes %-a	alapfokú és teljes körű mezőgazdasági képzettséggel rendelkező gazdálkodók aránya az	14,6	2010	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

II.	Ágazatok				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
		összes gazdálkodó arányában			
	összes %-a	alapfokú és teljes körű mezőgazdasági képzettséggel rendelkező gazdálkodók aránya a 35 évnél fiatalabb gazdálkodók arányában	19,9	2010	
25. Mezőgazdasági tényezőjövedelem	EUR/ÉME		6 495,0	2012e	
	Index 2005 = 100		164,0	2012e	
26. Mezőgazdasági vállalkozói jövedelem	Gazdálkodók életszínvonala	Gazdálkodók életszínvonala	5 584,9	2012e	
	Gazdálkodók életszínvonala más szektorban dolgozók életszínvonalának arányában	Gazdálkodók életszínvonala más szektorban dolgozók életszínvonalának arányában	65,7	2012	
27. Mezőgazdasági termelékenység	Index 2005 = 100		101,9	2011	
28. Bruttó állóeszköz-felhalmozás (GFCF) a mezőgazdaságban	millió EUR	GFCF	773,3	2011	
	bruttó hozzáadott érték %-a a mezőgazdaságban	bruttó hozzáadott érték arányában a mezőgazdaságban	21,3	2011	
29. Erdő és egyéb fás terület (FOWL)	1000 ha	összesen	2 039,0	2010	
	összes földterület %-a	összes földterület arányában	21,9	2010	
30. Turisztikai infrastruktúra	Férőhelyek száma	férőhelyek száma együttes létesítményekben	304 087	2011	
	az összes %-a	vidéki	59,6	2011	
	az összes %-a	köztes terület	25,5	2011	
	az összes %-a	városi	14,9	2011	

III.	Környezet/klíma				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
31. Felszínborítás	az összes terület %-a	mezőgazdasági terület aránya	66,9	2006	
	az összes terület %-a	természetes gyepterület aránya	2,4	2006	
	az összes terület %-a	erdőterületek aránya	18,9	2006	
	az összes terület %-a	cserjés és átmeneti területek aránya	2,9	2006	
	az összes terület %-a	természeti területek aránya	0,9	2006	
	az összes terület %-a	mesterséges területek aránya	6,0	2006	

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

III.	Környezet/klíma				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
	az összes terület %-a	egyéb területek aránya	1,9	2006	
Kedvezőtlen adottságú terület	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	összesen	20,7	2005	
32. Természetvédelmi korlátozással érintett területek	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	összesen	20,7	2005	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	hegyvidéki	0,0	2005	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	egyéb	9,3	2005	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	egyedi	11,5	2005	
33. Extenzív mezőgazdasági művelésbe vont területek	ha	szántóföldi	0	2010	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	szántóföldi	0,0	2010	
	ha extenzív művelésű takarmánytermő területek	legeltetés	1 005 670	2010	
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	legeltetés	21,5	2010	
Öntözött terület (agrárban)					
34. Natura 2000 területek	terület %-a	terület arányában	21,4	2011	Pontosított adat Mo. Forrás: Corine
	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a	mezőgazdasági hasznosítású terület arányában (természetes gyepekkel együtt)	51,98 (14,6)	2013 (2011)	
	erdőterületek %-a	teljes erdőterület arányában	37,84 41,7	2013 (2011)	
35 Mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok (FBI)	index 2000 = 100		105,3	2008	
36. Mezőgazdasági élőhelyek védettségi helyzete (biodiverzitás	élőhely-értékelések %-a	kedvező	0,0	2001-2006	
	élőhely-értékelések %-a	kedvezőtlen – nem megfelelő	8,3	2001-2006	
	élőhely-értékelések %-a	kedvezőtlen – rossz	83,3	2001-2006	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

III.	Környezet/klíma				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
megőrzése – gyepterülethez kötődő élőhelyek)	élőhely-értékelések %-a	ismeretlen	8,3		
Mezőgazdasági fajok védettségi helyzete					
37. MTÉ gazdálkodás	összes mezőgazdasági hasznosítású terület %-a		n.a.		
40. Erdő területek					
38. Védett erdők	Erdő és egyéb fás terület %-a	1.1 osztály	0,2	2011	csak erdő
	Erdő és egyéb fás terület %-a	1.2 osztály	0,4	2011	
	Erdő és egyéb fás terület %-a	1.3 osztály	3,0	2011	
	Erdő és egyéb fás terület %-a	2 osztály	8,2	2011	
39. Mezőgazdasági vízkivétel	1000 m^3	összesen	48 907,4	2010	
40. Vízminőség	??				
41. Talaj szervesanyag-tartalma	??				
42. Talajerózió	tonna/ha/év	vízerózió miatti talajveszteség aránya	0,97 (1,6)	2006	Pontosított adat Mo. Forrás: JRC (RUSLE Model)
	1000 ha	érintett mezőgazdasági terület	62,9	2006-2007 átlag	
	mezőgazdasági terület %-a	érintett mezőgazdasági terület	1,0	2006-2007 átlag	
43. Mezőgazdasági és erdészeti eredetű megújuló energia termelés	ktoe	mezőgazdasági	244,3	2010	
	ktoe	erdészeti	1 524,0	2010	
44. Energiafogyasztás	ktoe	mezőgazdaság és erdészet	44. Energiafogyasztás	ktoe	
	mezőgazdasági hasznosítású terület hektáronként kg olajegyenértékben	fogyasztás/ha ha (mezőgazdaság és erdészet)		mezőgazdasági hasznosítású terület hektáronként kg olajegyenértékben	
	ktoe	élelmiszeripar		ktoe	
45.	1000 tonna	összes	45.	1000 tonna	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

III.	Környezet/klíma				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**		**Év**	**Megjegyzés**
Mezőgazdaság ÜHG kibocsátása	szén-dioxid egyenértékben	mezőgazdasági (CH4 és N2O, talaj emisszió/eltávozás)	Mezőgazdaság ÜHG kibocsátása	szén-dioxid egyenértékben	
	összes nettó emisszió %-a	összes ÜHG emisszió aránya		összes nettó emisszió %-a	

1. Táblázat: Kontextus indikátorok

4.1.7.2. Program specifikus kontextus indikátorok

[Amennyiben a közös EU kontextus indikátorok nem elégségesek vagy nem megfelelők az ország helyzetének megragadására, lehetősége nyílik a tagállamoknak programspecifikus, országukra szabott indikátorokat meghatározni.

[Kidolgozás alatt.]

I.	Társadalmi-gazdasági helyzet, vidéki térségek helyzete				
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**			**Megjegyzés**
Vállakozások száma	db/ezer lakos		142,91	2010	Forás: KSH/t-star
ISDN vonalak száma	ezer lakosra jutó		21,66	2010	Forás: KSH/t-star
Nonprofit szervezetek száma	ezer lakosra jutó		6,68	2010	Forás: KSH/t-star
Háziorvosok száma	ezer lakosra jutó		0,47	2010	Forás: KSH/t-star

II. Ágazatok					
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**			**Megjegyzés**
Kutatási, fejlesztési ráfordítások a GDP %-ában	%	összesen	1,2	2010	STADAT - Kutatási, fejlesztési ráfordítások a GDP %-ában: 1,2%
	%	1. Agrártudományokra jutó ráfordítás aránya az összes K+F ráfordítás arányában	6,7	2010	STADAT
	%	2. Közép-Magyarország régióra jutó agrártudományi K+F aránya	43,5	2011	STADAT
K+F ráfordítások	milliárd Ft	K+F ráfordítások - agrártudományok	22	2011	KSH
	millió Ft	Egy KKV-ra jutó K+F ráfodítás	80	2010	KSH
Új terméket, technológiát bevezető gazdaságok aránya	%		16-20	2007-	
Agráriummal	db		87	2012	(hazai bejelentőktől)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

II. Ágazatok					
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**			**Megjegyzés**
kapcsolatos szabadalmi és növényfajta-oltalmi bejelentések					(SZTNH)
Az agrártudományok K+F ráfordításainak változása	%	összesen	111	2010/2008	
	%	1. Intézeti és felsőoktatási szektorban	75	2010/2008	
	%	2. Vállalati szektorban	179	2010/2008	
	fő	K+F számított létszám (KSH)	2855	2011	
Agrárexport	millió €		8082	2012	
Agrobiodiverzitás	db	Termesztett fajok, fajták száma		2011	min. 1000 ha/ év
	db	Tenyésztett fajok, fajták száma		2011	min. 200 egyed/év
Beruházások összege az élelmiszeriparban	milliárd Ft		89,9	2011	
Alap-, közép-, és felsőfokú szakképzéssel rendelkező egyéni gazdálkodók aránya	%		23,2	2010	

III. Környezet/klíma					
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**			**Megjegyzés**
Nemzeti Ökológiai Hálózat területe	%	összesen	36,6	2013	
Hasznosítható felszín alatti vízkészlet	millió m^3		1480	2010	Forrás: VIZIR
Hasznosítható felszíni vízkészlet	millió m^3		114.674	2010	Forrás: VIZIR
Vízvisszatartást célzó beavatkozások	Minőségi				Korábban elsődleges vízgazdálkodási szempont volt, hogy a többlet vizeket minél gyorsabban elvezessük adott területről az elfolyást segítő beavatkozásokkal. Ugyanakkor a víztöbblet visszatartását, a lefolyás lassítását célzó intézkedések hasznosabbnak bizonyulnak.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

III. Környezet/klíma					
Kontextus indikátor megnevezése	**Mértékegység**	**Kontextus indikátor értéke**			**Megjegyzés**
Pannon Biogeográfiai Régió közösségi jelentőségű fajainak/élőhelyeinek aránya az összes közösségi jelentőségű fajhoz/élőhelyhez viszonyítva	%	fajok	16,5	2013	Forrás: Eurostat (FSS)
	%	élőhelyek	20	2013	
Energiafelhasználás az élelmiszeriparban	kToe		410	2011	

2. Táblázat: Programspecifikus kontextus indikátorok (első körös tervezési fázisban!)

4.2. Fejlesztési szükségletek azonosítása

[A SWOT elemzés megállapításaira alapozva a tervezés során beazonosítjuk azokat a fejlesztési szükségleteket, amelyeken beavatkozásokat tervezünk a Vidékfejlesztési Program keretében, illetve ahol kapcsolódó fejlesztéseket tartunk szükségesnek más operatív programok keretében a vidéki térségek, agrárgazdaság, vidéki környezet összehangolt fejlesztése érdekében.

A fejezet jelen állapotában tervezet, a fejlesztési szükségletek beazonosítása alapvetően megtörtént az egyes szakterületeken, tartalmi egyeztetése, pontosítása, továbbfejlesztése jelenleg is folyik. A fejlesztési szükségletekre reagálva tervezzük az intézkedéseket és a tervezett beavatkozások priorizálását.]

[Kidolgozás alatt.]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

[Áttekintő segédtáblázat: Fejlesztési szükségletek kapcsolódása a prioritásokhoz és a fókuszterületekhez]
TERVEZET

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
K+F+I, képzés, szaktanácsadás, átfogóan valamennyi prioritásra, fókuszterületre és szakterületre																					
(1) A K+F aktivitás és adaptáció illetve az innovációs teljesítmény növelése az agrárágazathoz kötődő vállalkozásokban, kiemelten KKV-kban, a „Jó gyakorlatok" terjedésének elősegítése. • *mezőgazdaság, erdészet, élelmiszer-feldolgozás, vidékfejlesztés, rövid ellátási láncok működtetése*	✓	✓	✓																✓	✓	✓
(2) Kapcsolatok, együttműködések erősítése az agrárgazdaság szereplői, a kutatás és az innováció, valamint az élelmiszerlánc egyes szereplői között. • *operatív csoportok K+F+I együttműködések a mezőgazdaság, erdészet, élelmiszer-feldolgozás, REL, halászat terén*		✓	✓																✓	✓	✓
(3) Termelői és szolgáltatói oldal szakmai felkészültségének javítása, szakmai továbbképzési rendszer megújítása: strukturálása és megerősítése, tekintettel a	✓		✓																✓	✓	✓

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
szakágazati igényekre, elsősorban: • *mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák* • *erdőgazdálkodók* • *mikro- és kisvállalkozó élelmiszer feldolgozók* • *rövid ellátási láncok szereplői*																					
(4) A szaktanácsadási rendszer igény alapú, szakágazati célcsoportokra koncentráló működésének megvalósítása, strukturálása és megerősítése. • *mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák* • *magánerdő-gazdálkodók* • *mikro- és kisvállalkozó élelmiszer feldolgozók* • *rövid ellátási láncok szereplői*	✓		✓																✓	✓	✓
(5) Agrár-tudásközpontok megerősítése a vidéki területeken, az érintettek mind teljesebb körű bevonásával.	✓		✓																✓	✓	✓
(6) Az információs és kommunikációs technológia elérhetőségének és használatának növelése	✓		✓															✓	✓		✓
(7) Fogyasztói tudatosság, környezettudatosság növelése	✓																		✓	✓	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
Mezőgazdaság																					
(8) Technológiai fejlesztés a kertészeti és állattenyésztési ágazatokban.				✓																	✓
(9)) A meglévő vizilétesítmények vízfelhasználás hatékonyságának javítása, korszerűsítése, az öntözőberendezések felújítása, valamint a szántóföldi melioráció ösztönzése..				✓							✓										✓
(10) Az agrárgazdaságban a vertikális és horizontális együttműködések szintjének növelése, a termelői együttműködések ösztönzése, termékpálya-rendszerek kialakítása.						✓															
(11) Az állatállomány és az állattartó gazdaságok számának fenntartható pályára állítása, európai léptékű fogyasztói és adófizetői igényeket tükröző állatjóléti többlet-vállalások, ahol szükséges gazdálkodási mód-váltás.						✓													✓		
(12) A kockázatkezelési, növény biztosítási rendszerben való részvétel arányának növelése, az ágazat kiegyensúlyozott jövedelemtermelő képességének							✓													✓	

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
megteremtése. Kockázat-csökkentő beruházások számának növelése, ágazatspecifikus kockázatkezelési eszközök elterjesztése, valamint a telepi víztározás, vízvisszatartás és csatornarendszer fejlesztése.																					
~~(13~~) A mezőgazdaság energiafelhasználás hatékonyságának javítása a mezőgazdasági épületek energiahatékonyságával, valamint az alkalmazott géppark és technológiák energia-racionalizálásával												✓							✓		✓
(14) Gazdálkodó tulajdonában lévő, kisebb kapacitású, helyi nyersanyagbázisra (elsősorban agrárgazdaságból származó hulladékra és melléktermékre) épülő és helyi igényeket kiszolgáló, kis szállítási igényű biomasszaerőművek, illetve állattenyésztő telepek esetében biogázerőművek, valamint a talaj szervesanyag-utánpótlását is biztosító komposztkazánok fenntarthatósági és energiahatékonysági követelményeket teljesítő támogatása.													✓						✓		✓

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
(15) Fiatal gazdálkodók célzott segítése a gazdálkodói generációváltás érdekében.					✓																
(1) Fiatal gazdálkodók jellemzőire, körülményeire szabott kockázatkezelési és pénzügyi eszközök kidolgozása					✓																
(2) Fiatal gazdálkodók támogatási kérelem benyújtás előtti képzése megfelelő pályázati tartalmak érdekében					✓																
(3) Mentorálási és képzési együttműködések kialakítása szaktanácsadói hálózat keretein belül elnyert támogatást követően					✓																
(4) Oktatási intézményekkel és képző központokkal való együttműködések kialakítása					✓																
Erdészet (környezet- és vízgazdálkodási területekkel)																					
(16) Fenntartható erdőgazdálkodási módokra való áttérés ösztönzése az erdők feltártsága, erdészeti utak fejlesztése által				✓															✓		
(17) Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak fenntartható módon történő folyamatos biztosítása, az erdei biodiverzitás célzott védelme és fejlesztése, kiemelten a védett és magas természetességű erdőkben								✓											✓		
18) Erdészeti potenciál megőrzése és helyreállítása az erdészeti vízgazdálkodás fejlesztése által									✓										✓		

TERV

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
(19) Az erdő-potenciál megőrzése és helyreállítása a talaj- és erózióvédelmet szolgáló erdőgazdálkodási módok ösztönzése révén,										✓									✓		
(20) Erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése: agrár-erdészeti rendszerek és lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság").													✓				✓				✓
(21) Az ország erdőborítottságának és fásított területeinek növelése.															✓					✓	
Az erdők közjóléti és turisztikai potenciáljának, ökológiai értékének erősítése								✓											✓		✓
Mezőgazdasági termékek hozzáadott értékének növelése, az élelmiszerlánc erősítése																					
(22) Élelmiszer-feldolgozó KKV-k versenyképességét célzó fejlesztések: magasabb hozzáadott értékű termékek előállítása versenyképesebb termékstruktúra kialakítása, szerkezetátalakítás, piacra jutást célzó fejlesztések.*[4]				✓		✓															✓
(23) Az élelmiszer-feldolgozásban használt inputok (első sorban												✓							✓		

[4] új EMVA rendelet módosítások miatt 3A fókuszterüethez lesz programozva, a VP forrásallokáció ennek megfelelő módosításáig itt szerepel.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
energia- víz, nyersanyag) hatékonyság-javítását célzó beruházások által a gazdálkodás és az élelmezésbiztonság fenntartható fejlesztése érdekében.																					
(24) Együttműködések erősítése: Új részvétel támogatása EU minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása nemzeti minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása önkéntes mezőgazdasági terméktanúsítási rendszerekben.						✓															✓
(25) Rövid ellátási láncok fejlesztése	✓	✓	✓			✓		✓				✓				✓			✓	✓	✓
A termelők értékesítési lehetőségeinek javítása a rövid ellátási lánc (REL) hagyományos és újszerű (tradicionális és neo-tradicionális) formáit szervező együttműködések kialakításának és működtetésének támogatása	✓	✓	✓			✓		✓				✓				✓			✓	✓	✓
A rövid ellátási láncban (REL) társadalmi elfogadásának és a fogyasztói bizalomnak a növelése promócióval	✓		✓			✓										✓				✓	
A rövid ellátási lánc (REL) élelmiszerbiztonságának növelése a nyomon-követés és	✓	✓	✓	✓		✓														✓	✓

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
a jogszabályi megfelelés javításával																					
A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők piacképességének javítása a kereskedelmi és marketing ismereteik fejlesztésével	✓		✓	✓		✓										✓					✓
A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők hatékonyságának és jövedelmezőségének javítása az energia-hatékony kereskedelmi eszközök és kapacitások fejlesztésével	✓	✓		✓		✓						✓								✓	✓
A rövid ellátási láncban (REL) résztvevő szervezők és termelők innovációs aktivitásának erősítése	✓	✓		✓		✓															✓
A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők és szervezőik érdekképviseletének és hálózatos együttműködésének erősítése		✓		✓		✓										✓					✓
A rövid ellátási láncokkal (REL) kapcsolatos adatgyűjtés és elemzés (statisztika, monitoring, kutatás) rendszer jellegű fejlesztése		✓		✓		✓															✓
Agrár-környezetgazdálkodás, természetmegőrzés, környezet- és vízgazdálkodás																					
(26) A mezőgazdasághoz kötődő fajok természeti helyzetének								✓											✓		

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
javítása (a fajok és élőhelyek igényeit figyelembevevő földhasználat)																					
(27) A zöld infrastruktúra fejlesztése, az ökológiai hálózat koherenciájának javítása								✓											✓		
(28) Extenzív gazdálkodás ösztönzése, az extenzív termelésben rejlő lehetőségek jobb kihasználása								✓	✓	✓	✓				✓				✓	✓	
(29) A környezetbarát technológiák alkalmazásának növelése, a környezettudatos gazdálkodás fejlesztése								✓	✓	✓									✓		✓
(30) Ökológiai gazdálkodás fenntartása és fejlesztése								✓		✓									✓		✓
(31) A mezőgazdasági genetikai alapok megőrzése (a tájfajták, a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták megőrzése)								✓											✓	✓	
(32) A klímaváltozáshoz alkalmazkodó, vízvisszatartáson alapuló vízgazdálkodás fejlesztése									✓		✓								✓	✓	✓
(33) A talajok termékenységének megőrzése, a degradációs folyamatok megelőzése, illetve mérséklése, a talajkímélő gazdálkodás ösztönzése										✓	✓								✓		✓
(34) Okszerű növényvédőszer és tápanyag használat ösztönzése										✓	✓								✓		✓

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
(35) Mezőgazdasági területek művelésben tartásának ösztönzése								✓											✓		
(36) Környezetbarát technológiák fejlesztése, öko-innováció ösztönzése	✓	✓																	✓		✓
Vidékfejlesztés, vidéki közösségek és gazdaság																					
(37) Többfunkciós, vidéki tudásátadást biztosító módszertani és szolgáltató terek létrehozása és működtetése	✓																✓	✓			✓
(38) Helyi szükségletekre alapozott vállalkozásfejlesztés, gazdasági diverzifikáció																✓	✓				
(39) Népességmegtartást és helyi gazdaságfejlesztést, valamint környezeti terhelés csökkentését szolgáló kisléptékű infrastruktúra fejlesztések, alapvető szolgltatások								✓	✓				✓			✓	✓		✓	✓	
(40) Belső, térségi együttműködésen alapuló turisztikai fejlesztések								✓									✓		✓		
(41) A helyi közösségi rendszerek működésének biztosítása (LEADER)																	✓				

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az azonosított fejlesztési területek fókuszterületenként
[A táblázatot az SFC2014 generálja a 4.2.1. fejezetben adott információk alapján]

TERVEZET
Dőlt betű: másodlagos kapcsolódás

1. Prioritás: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	
Fókuszterület	***A szükségletek leírása***
Fókuszterület (1A) *Az innováció, együttműködés és a tudásbázis fejlesztése a vidéki térségekben*	(3) Termelői és szolgáltatói oldal szakmai felkészültségének javítása, szakmai továbbképzési rendszer megújítása: strukturálása és megerősítése, tekintettel a szakágazati igényekre, elsősorban: • mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák • erdőgazdálkodók számára továbbképzési stratégia kialakítása és akkreditációja (VM), benne a tanácsadók továbbképzése • mikro- és kisvállalkozó élelmiszer feldolgozók • rövid ellátási láncok szervezői, értékesítő termelői és a szaktanácsadói számára (4) A szaktanácsadási rendszer igény alapú, szakágazati célcsoportokra koncentráló működésének megvalósítása, strukturálása és megerősítése. • mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák • magánerdő-gazdálkodók • mikro- és kisvállalkozó élelmiszer feldolgozók • rövid ellátási láncok működtetése (5) Agrár-tudásközpontok megerősítése a vidéki területeken, az érintettek mind teljesebb körű bevonásával. (6) Az információs és kommunikációs technológia használatának elősegítése az agrárgazatban és a vidéki területeken, településeken. (7) Fogyasztói tudatosság, környezettudatosság növelése. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(1) A K+F aktivitás és adaptáció illetve az innovációs teljesítmény növelése az agrárágazathoz kötődő vállalkozásokban, kiemelten KKV-kban, a „Jó gyakorlatok" terjedésének elősegítése.* • *mezőgazdaság, erdészet, élelmiszer-feldolgozás, vidékfejlesztés, rövid ellátási láncok működtetése* *(25) Rövid ellátási láncok, helyi élelmiszer rendszerek erősítése.* *(37) Többfunkciós, vidéki tudásátadást biztosító módszertani és szolgáltató terek létrehozása és működtetése.*
Fókuszterület (1B) *A kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság, élelmiszertermelés és az erdészet, valamint a kutatás és az innováció között., beleértve a környezeti menedzsment és teljesítmény növelési célt*	(1) A K+F aktivitás és adaptáció illetve az innovációs teljesítmény növelése az agrárágazathoz kötődő vállalkozásokban, kiemelten KKV-kban, a „Jó gyakorlatok" terjedésének elősegítése. • Az alapanyag termelők, feldolgozók, kutatással, fejlesztéssel, innovációval foglalkozó szakmai műhelyek és a tudásközvetítésre alkalmas szakmai szervezetek operatív csoportjai által a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai prioritásokhoz illeszkedő, probléma-orientált K+F+I együttműködések gyarapodása. A piaci igényekre reagáló korszerű termékek, technológiák és eljárások kidolgozása, bevezetése és elterjesztésese – mezőgazdaság, erdészet, élelmiszer-feldolgozás, vidékfejlesztés és a rövid ellátási láncok

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

	(2) Kapcsolatok, együttműködések erősítése az agrárgazdaság szereplői, a kutatás és az innováció, valamint az élelmiszerlánc egyes szereplői között. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *fókuszterületek:* *(25) Rövid ellátási láncok, helyi élelmiszer rendszerek erősítése.* *(36) Környezetbarát technológiák fejlesztése, öko-innováció ösztönzése*
Fókuszterület (1C) *Az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban*	(3) Termelői és szolgáltatói oldal szakmai felkészültségének javítása tekintettel a szakágazati igényekre. (5) Agrár-tudásközpontok megerősítése a vidéki területeken, az érintettek mind teljesebb körű bevonásával. (6) Az információs és kommunikációs technológia használatának elősegítése az agrárágazatban és a vidéki területeken. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(1) A K+F aktivitás és adaptáció illetve az innovációs teljesítmény növelése az agrárágazathoz kötődő vállalkozásokban, kiemelten KKV-kban, a „Jó gyakorlatok" terjedésének elősegítése.* • mezőgazdaság, erdészet, élelmiszer-feldolgozás, rövid ellátási láncok *(2) Kapcsolatok, együttműködések erősítése az agrárgazdaság szereplői, a kutatás és az innováció, valamint az élelmiszerlánc egyes szereplői között.* *(4) A szaktanácsadási rendszer igény alapú, szakágazati célcsoportokra koncentráló működésének megvalósítása.* *(25) Rövid ellátási láncok, helyi élelmiszer rendszerek erősítése.*

2. Prioritás: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése	
Fókuszterület	***A szükségletek leírása***
Fókuszterület (2A) *A mezőgazdasági üzemek gazdasági teljesítményének növelése és a szerkezetátalakítás és modernizáció ösztönzése, különös tekintettel a piaci részvétel és orientáció növelésére, valamint a mezőgazdasági diverzifikációra*	(8) Technológiai fejlesztés a kertészeti és állattenyésztési ágazatokban. (16) Erdők feltártságának javítása, erdészet utak fejlesztése (22) Élelmiszeripari KKV-k versenyképességét célzó fejlesztések: magasabb hozzáadott értékű termékek előállítása versenyképesebb termékstruktúra kialakítása, szerkezetátalakítás, piacra jutást célzó fejlesztések. *(* EMVA rendelet végleges szövegezés miatt 3A fókuszterülethez lesz programozva, a VP forrásallokáció ennek megfelelő módosításáig itt szerepel)* *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(9)* A meglévő vizilétesítmények vízfelhasználás hatékonyságának javítása, korszerűsítése, az öntözőberendezések felújítása, valamint a szántóföldi melioráció ösztönzése.
Fókuszterület (2B) *Megfelelően képzett gazdálkodók mezőgazdasági ágazatba való belépésének és különösen a generációs megújulásnak az előmozdítása*	(15) Fiatal gazdálkodók célzott segítése a gazdálkodói generációváltás érdekében. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:*

3. Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	
Fókuszterület	***A szükségletek leírása***

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Fókuszterület (3A) *Az elsődleges termelők versenyképességének növelése az agrár-élelmiszerláncba való jobb integrálásuk által a minőségrendszereken keresztül, mezőgazdasági termékek hozzáadott értéke, helyi piacok és rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, termelői csoportok és szakmaközi szervezerek*	(10) Az agrárgazdaságban a vertikális és horizontális együttműködések szintjének növelése, a termelői együttműködések ösztönzése, termékpálya-rendszerek kialakítása. (11) Az állatállomány és az állattartó gazdaságok számának fenntartható pályára állítása, európai léptékű fogyasztói és adófizetői igényeket tükröző állatjóléti többlet-vállalások, ahol szükséges gazdálkodási mód-váltás. (24) Új részvétel támogatása EU minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása nemzeti minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása önkéntes mezőgazdasági terméktanúsítási rendszerekben. (25) Rövid ellátási láncok komplex alporgram: helyi élelmiszerek piacra jutásának elősegítése képzési, szaktanácsadási, mentorlálási, valamint közösségi logisztikai és marketing eszközök együttes alkalmazásával. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(22) Élelmiszeripari KKV-k versenyképességét célzó fejlesztések: magasabb hozzáadott értékű termékek előállítása versenyképesebb termékstruktúra kialakítása, szerkezetátalakítás, piacra jutást célzó fejlesztések*
Fókuszterület (3B) *A mezőgazdasági üzemekben megvalósuló kockázatkezelés és megelőzés támogatása*	(12) A kockázatkezelési, növénybiztosítási rendszerben való részvétel arányának növelése, az ágazat kiegyensúlyozott jövedelemtermelő képességének megteremtése. Kockázat-csökkentő beruházások számának növelése, ágazatspecifikus kockázatkezelési eszközök elterjesztése, valamint a telepi víztározás, vízvisszatartás és csatornarendszer fejlesztése.

4. Prioritás: A mezőgazdasággal és az erdészettel kapcsolatos ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	
Fókuszterület	***A szükségletek leírása***
Fókuszterület (4A) *A biológiai sokféleségnek többek között a Natura 2000 területeken, a természeti vagy más specifikus kényszerrel bíró területlen és a jelentős természeti értéket képviselő gazdálkodás tekintetében történő helyreállítása, megőrzése és erősítése, valamint az európai tájak állapotának helyreállítása és megőrzése*	(17) Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak fenntartható módon történő folyamatos biztosítása, az erdei biodiverzitás célzott védelme és fejlesztése, kiemelten a védett és magas természetességű erdőkben. (26) A mezőgazdasághoz kötődő fajok természeti helyzetének javítása (a fajok és élőhelyek igényeit figyelembevevő földhasználat) (27) A zöld infrastruktúra fejlesztése, az ökológiai hálózat koherenciájának javítása (28) Extenzív gazdálkodás ösztönzése, az extenzív termelésben rejlő lehetőségek jobb kihasználása. (31) A mezőgazdasági genetikai alapok megőrzése (a tájfajták, a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták megőrzése). (35) Mezőgazdasági területek művelésben tartásának ösztönzése. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(29) A környezetbarát technológiák alkalmazásának növelése, a környezettudatos gazdálkodás fejlesztése* *(30) Ökológiai gazdálkodás fenntartása és fejlesztése* *(39) Népességmegtartást és helyi gazdaságfejlesztést, valamint környezeti terhelés csökkentését szolgáló kisléptékű infrastruktúra fejlesztések, alapvető szolgáltatások* *(40) Belső, térségi együttműködésen alapuló turisztikai fejlesztések*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Fókuszterület (4B) *A vízgazdálkodás javítása, beleértve a trágya és növényvédőszerkezelést*	(18) Erdészeti vízgazdálkodás fejlesztése (32) A klímaváltozáshoz alkalmazkodó, vízvisszatartáson alapuló vízgazdálkodás fejlesztése. (39) Népességmegtartást és helyi gazdaságfejlesztést, valamint környezeti terhelés csökkentését szolgáló kisléptékű infrastruktúra fejlesztések, alapvető szolgáltatások *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(28) Extenzív gazdálkodás ösztönzése, az extenzív termelésben rejlő lehetőségek jobb kihasználása.* *(29) A környezetbarát technológiák alkalmazásának növelése, a környezettudatos gazdálkodás fejlesztése.* *(30) Ökológiai gazdálkodás fenntartása és fejlesztése.* *(33) A talajok termékenységének megőrzése, a degradációs folyamatok megelőzése, illetve mérséklése, a talajkímélő gazdálkodás ösztönzése.* *(34) Okszerű növényvédőszer és tápanyag használat ösztönzése*
Fókuszterület (4C) *A talajerózió megelőzése és a talajgazdálkodás javítása*	(19) Talaj- és erózióvédelmet szolgáló erdőgazdálkodási módok ösztönzése (29) A környezetbarát technológiák alkalmazásának növelése, a környezettudatos gazdálkodás fejlesztése. (30) Ökológiai gazdálkodás fenntartása és fejlesztése. (33) A talajok termékenységének megőrzése, a degradációs folyamatok megelőzése, illetve mérséklése, a talajkímélő gazdálkodás ösztönzése. (34) Okszerű növényvédőszer és tápanyag használat ösztönzése. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(28) Extenzív gazdálkodás ösztönzése, az extenzív termelésben rejlő lehetőségek jobb kihasználása.*

5. Prioritás: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban	
Fókuszterület	***A szükségletek leírása***
Fókuszterület (5A) *A mezőgazdaság általi vízfelhasználás hatékonyságának fokozása*	(9)) A meglévő vizilétesítmények vízfelhasználás hatékonyságának javítása, korszerűsítése, az öntözőberendezések felújítása, valamint a szántóföldi melioráció ösztönzése. (32) A klímaváltozáshoz alkalmazkodó, vízvisszatartáson alapuló vízgazdálkodás fejlesztése.
Fókuszterület (5B) *A mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozása*	(13) A mezőgazdaság energiafelhasználás hatékonyságának javítása a mezőgazdasági épületek energiahatékonyságával, valamint az alkalmazott géppark és technológiák energia-racionalizálásával. (23) Az élelmiszeripari vállalatok által felhasznált inputok (első sorban energia- víz, nyersanyag) hatékonyság-javítását célzó beruházások által a gazdálkodás és az élelmezésbiztonság fenntartható fejlesztése érdekében. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(25) Rövid ellátási láncok fejlesztése*
Fókuszterület (5C) *A megújuló energiaforrások, a melléktermékek, a hulladékok, a maradékanyagok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő átadásának és felhasználásának*	(14) Gazdálkodó tulajdonában lévő, kisebb kapacitású, helyi nyersanyagbázisra (elsősorban agrárgazdaságból származó hulladékra és melléktermékre) épülő és helyi igényeket kiszolgáló, kis szállítási igényű biomasszaerőművek,, illetve állattenyésztő telepek esetében biogázerőművek, valamint a talaj szervesanyag-utánpótlását is biztosító komposztkazánok fenntarthatósági és energiahatékonysági követelményeket teljesítő támogatása. (20) Erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése: első sorban lokális biomassza off-farm

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

megkönnyítése	energetikai hasznosítása által („bio-gazdaság”). (39) Népességmegtartást és helyi gazdaságfejlesztést, valamint környezeti terhelés csökkentését szolgáló kisléptékű infrastruktúra fejlesztések, alapvető szolgáltatások
Fókuszterület (5D) *A mezőgazdaságból származó üvegház gáz és ammónia kibcsátás csökkentése*	-
Fókuszterület (5E) *A szén megőrzésének és megkötésének előmozdítása a mezőgazdaságban és az erdészetben*	*(21)* Az ország erdőborítottságának és fásított területeinek növelése. *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(28) Extenzív gazdálkodás ösztönzése, az extenzív termelésben rejlő lehetőségek jobb kihasználása.*

6. Prioritás: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben	
Fókuszterület	***A szükségletek leírása***
Fókuszterület (6A) *A diverzifikálás, a kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtés megkönnyítése*	(38) Helyi szükségletekre alapozott vállalkozásfejlesztés, gazdasági diverzifikáció (pl. helyi kisléptékű élelmiszer-feldolgozás, biomasszára alapozott közösségi vagy partnerségben megvalósuló megújuló energia-ellátási fejlesztések). *Kapcsolódó szükségletek:* *(25) Rövid ellátási láncok fejlesztése*
Fókuszterület (6B) *A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben*	(37) Többfunkciós, vidéki tudásátadást biztosító módszertani és szolgáltató terek létrehozása és működtetése. (40) Belső, térségi együttműködésen alapuló turisztikai fejlesztések (41) A helyi közösségi rendszerek működésének biztosítása (LEADER) (39) Népességmegtartást és helyi gazdaságfejlesztést, valamint környezeti terhelés csökkentését szolgáló kisléptékű infrastruktúra fejlesztése, kiemelten: helyi biomassza alapanyagú megújuló energia-ellátási fejlesztések *Kapcsolódó további szükségletek:* *38) Helyi szükségletekre alapozott vállalkozásfejlesztés, gazdasági diverzifikáció*
Fókuszterület (6C) *Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatuk előmozdítása, és minőségük javítása a vidéki térségekben*	(6) Az információs és kommunikációs technológiák elérhetőségének és használatának növelése *Másodlagosan kapcsolódó szükségletek:* *(37) Többfunkciós, vidéki tudásátadást biztosító módszertani és szolgáltató terek létrehozása és működtetése.*

4.2.1. Szükségletek értékelése

K+F+I, képzés, szaktanácsadás szakterületen, valamennyi szakterülethez kapcsolódva

Szükséglet (1):

(SZ1) A K+F aktivitás és adaptáció illetve az innovációs teljesítmény növelése az agrárágazathoz kötődő vállalkozásokban, kiemelten KKV-kban, a „Jó gyakorlatok” terjedésének elősegítése.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): *1a, 1b, 1c*

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet	✓	Klíma	✓	Innováció

c. Indoklás:

Az agrárgazdaság K + F +I szintje alacsony, nem igény orientált, területileg centralizált.

Alátámasztó SWOT állítások:

- Egysíkú gazdálkodási formák térnyerése.
- Az olcsó tömegáruk iránti igény növekedése.
- Az élelmiszer kiskereskedelem globális koncentrációjának erősödése.
- Természeti erőforrások degradációja, kiemelten az élőhelyek zsugorodása, fragmentációja, pusztulása.
- A klímaváltozás felgyorsulása, a szélsőséges meteorológia események növekvő gyakorisága és súlyossága.

Az innovációt megalapozó humán és K+F adatbázis megléte.

Alátámasztó SWOT állítások:

- Az innováció, a tudástranszfer és az együttműködési kultúra felértékelődése.
- Európai innovációs partnerségi hálózathoz való kapcsolódás.
- Az ügyfélbarát e-igazgatási funkciók iránti gazdálkodói igények felerősödése.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- versenyképesség növelése a K+F-ben rejlő lehetőségek hatékonyabb felhasználásával
- környezetbarát technológiák részarányának növelése ismeretbővítés által
- fenntartható gazdálkodási módok elterjedésének elősegítése bemutatásuk révén
- innovációs hajlandóság erősítése
- vállakozások számára olcsóbb, korszerűbb e-közszolgáltatások kiterjesztése
- K+F gazdálkodási adaptációjának elősegítése.

e. ***A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések*****:**

15. cikk: Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek
36. cikk: Együttműködés
kombinálva 18. cikk: Beruházások tárgyi eszközökbe

Szükséglet (2):

(SZ2) Kapcsolatok, együttműködések erősítése az agrárgazdaság szereplői, a kutatás és az innováció, valamint az élelmiszerlánc egyes szereplői között

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): *1b, 1c*

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet	✓	Klíma	✓	Innováció

c. Indoklás:

Az innováció, a tudástranszfer és az együttműködési kultúra felértékelődése

Alátámasztó SWOT állítások:

- Európai innovációs partnerségi hálózathoz való kapcsolódás
- Az innovációt megalapozó humán és K+F adatbázis megléte
- Európai innovációs partnerségi hálózathoz való kapcsolódás
- Az agrárgazdaság K + F +I szintje alacsony, nem igény orientált, területileg centralizált
- Kutatói intézményi háttér gyengesége
- Hazai agrárvállalkozások K+F+I aktivitása alacsony, jellemzően nem tartanak fenn kutatórészlegeket

A klímaváltozás felgyorsulása, a szélsőséges meteorológia események növekvő gyakorisága és súlyossága

- Klímaváltozás hatásaihoz jobban alkalmazkodó kultúrák, művelési rendszerek megjelenése
- Klímarezíliencia növelésének igénye megjelent
- Alacsony szintű horizontális és vertikális együttműködések
- Európai innovációs partnerségi hálózathoz való kapcsolódás

Kiemelt szakágazati igények:

mezőgazdaság:

A meglévő kutatóbázisra, illetve a meglévő hazai kutatói eredményekre alapozott, innovációs gyakorlati projektek megvalósítása. Az innovációs gondolkodás és együttműködés erősítése a mezőgazdaság hatékonyságának növelése érdekében.

erdészet:

Az erdőgazdálkodás (agrárgazdaság) vállalkozásai, szakmai műhelyei és a tudásközvetítésre alkalmas szakmai szervezetek operatív csoportjai által a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai prioritásokhoz illeszkedő, probléma-orientált KFI együttműködéseinek gyarapodása, ez által az erdőgazdálkodók gazdasági és környezeti hatékonyságának növelése

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

élelmiszeripar:
rövid ellátási lánc: Egyszerű, költség- és energia-hatékony eszközök és eljárások kidolgozása a rövid ellátási láncokat szervezők és az abban résztvevő termelők számára: az élet- és versenyképesség mérésére és üzleti döntés-előkészítésre; a nyomon-követés és az élelmiszerbiztonsági önellenőrzés fejlesztésére; a marketing és logisztikai tevékenységhez

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- együttműködési hajlandóság növelése
- innovációs háló kiépítése
- innovációs igény felélesztése

e. *A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések*:
36. cikk: Együttműködés

Szükséglet (3):

(SZ3) Termelői és szolgáltatói oldal szakmai felkészültségének javítása tekintettel a szakágazati igényekre

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 1a, 1c

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet	✓	Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:
Agrár és élelmiszeripari felsőfokú képzés hagyományosan magas szintje

- Az innováció, a tudástranszfer és az együttműködési kultúra felértékelődése
- Generációváltás a vidéki térségek gazdaságaiban
- Növekvő igény a magasabb hozzáadott értékű, jobb minőségű termékek iránt
- Melioratív talajművelési technológiák és eszközök, valamint ésszerű és hozamingadozást csökkentő agrotechnikai megoldások terjedése

Alacsony innovációs teljesítmény és tudástranszfer

- A szakképzés és a szakmai továbbképzés kevéssé igény-, szükséglet és gyakorlat orientált
- Az innováció, a tudástranszfer és az együttműködési kultúra felértékelődése
- Generációváltás a vidéki térségek gazdaságaiban

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- tudásszint növelése az agrárágazatban
- szorosabb illeszkedés a szakágazatok igényeihez az ismeretátadás területén
- szaktanácsadók folyamatos továbbképzésének biztosítása
- folyamatosan aktualizált tudáshalmaz használata
- ismeretszerzési igények megerősítése

Kiemelt szakágazati igények:
mezőgazdaság:
Alapvetően igényorientált szakképzési rendszer kialakítása, hiányterületek lefedése. Az elméleti szakképzés gyakorlati tudással való ötvözésének megteremtése.

erdészet:
Az erdőgazdálkodók számára továbbképzési stratégia kialakítása a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai célkitűzésekkel összhangban és akkreditációja (VM), benne a tanácsadók továbbképzésének programja is
élelmiszeripar:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

rövid ellátási lánc: a rövid ellátási láncokat szervezők és az abban résztvevő termelők számára gyakorlat orientált szaktanácsadás és képzés: az élet- és versenyképesség mérésére és üzleti döntés-előkészítésre; a nyomon-követés és az élelmiszerbiztonsági önellenőrzés fejlesztésére; a marketing és logisztikai tevékenységhez.

e. **A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:** 15. cikk, 16. cikk
15. cikk: Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek
16. cikk: Tanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások

Szükséglet (4):

(SZ4) A szaktanácsadási rendszer igény alapú, szakágazati célcsoportokra koncentráló működésének megvalósítása

a. ***Kapcsolódó fókuszterület(ek):*** 1a, 1c

b. ***Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:***

✓	Környezet	✓	Klíma	✓	Innováció

c. ***Rövid indoklás, leírás:***
Műszaki-technológiai lemaradás egyes ágazatokban és alágazatokban
- Alacsony jövedelmezőségi szint az agrárgazdaság egyes alágazataiban
- A potenciáltól elmaradó extenzív állattenyésztés (legelőterületek kihasználatlansága)
- Extenzív termelésben rejlő lehetőségek
- Őshonos, helyi tájfajták visszahozatala a köztermesztésbe
- A gazdaságokban és feldolgozó vállalkozásokban a korszerű vállalkozási és általános gazdaságvezetési ismeretek és szemlélet hiánya
- Klímaváltozáshoz történő adaptáció elmaradása
- Egyoldalú, a víz visszatartására elegendő figyelmet nem szentelő vízgazdálkodás
- Generációváltás a vidéki térségek gazdaságaiban
- Klímaváltozás hatásaihoz jobban alkalmazkodó kultúrák, művelési rendszerek megjelenése
- Klímarezíliencia növelésének igénye megjelent
- Vízkincs felértékelődése
- Vízkímélő technológiák

d. ***Fejlesztési célok és feladatok:***
- korszerű ismeretbázisra épülő, igényorientált szaktanácsadási rendszer működtetése
- tanácsadók felkészültségének javítása
- szaktanácsadási hatékonyság növelése

Kiemelt szakágazati igények:
mezőgazdaság:
A mezőgazdasági alapanyagtermelés hatékonyságának a növelését elősegítő alapvetően igényorientált szakképzési rendszer kialakítása, gazdálkodói igényterületek szakképzési lefedése.
erdészet:
Az elsősorban magánerdő-gazdálkodói célcsoport számára nyújtható szaktanácsadási rendszer megújítása: strukturálása és megerősítése
élelmiszeripar:
rövid ellátási lánc: a rövid ellátási láncokat szervezők és az abban résztvevő termelők számára szaktanácsadók képzése: az élet- és versenyképesség mérésére és üzleti döntés-előkészítésre; a nyomon-követés és az élelmiszerbiztonsági önellenőrzés fejlesztésére; a marketing és logisztikai tevékenységhez.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

e. **A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:**

- 16. cikk: Tanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások

Szükséglet (5):

(SZ5) Agrár-tudásközpontok megerősítése a vidéki területeken, az érintettek mind teljesebb körű bevonásával

a. ***Kapcsolódó fókuszterület(ek):*** 1a, 1c

b. ***Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:***

✓	Környezet	✓	Klíma	✓	Innováció

c. ***Rövid indoklás, leírás:***

Agrár és élelmiszeripari felsőfokú képzés hagyományosan magas szintje

- Az innováció, a tudástranszfer és az együttműködési kultúra felértékelődése
- Innovatív és környezetbarát technológiák és termelési rendszerek nagyobb arányú kihasználása

Magasan képzettek elvándorlása

- Kutatói intézményi háttér gyengesége

Alacsony szintű horizontális és vertikális együttműködések

- Az innováció, a tudástranszfer és az együttműködési kultúra felértékelődése
- Magasan képzettek elvándorlása

d. ***Fejlesztési célok és feladatok:***

- igényközpontú szakképzési hálózat működtetése
- agrárképzésben érintett szervezetek szakmai összekapcsolása
- a vidék szakmai felkészültségének fejlesztése

e. **A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:**

15: cikk: Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek

36. cikk: Együttműködés

kombinálva 18. cikk: Beruházások tárgyi eszközökbe

Szükséglet (6):

(SZ6) Az információs és kommunikációs technológia elérhetőségének és használatának növelése

a. **Kapcsolódó *fókuszterület(ek):*** 1a, 1c, 6c

b. ***Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:***

✓	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. ***Rövid indoklás, leírás:***

A vidéki területek informatikai alapellátottsága kiépült, azaz a települések 97%-án az internet elérhető, azonban mindösszesen csak 2,5 millió lakos veszi azt igénybe, mivel a kistelepüléseken a település határig kiépített hálózat önmagában nem biztosítja a háztartások számára a gazdaságos hozzáférést. illetve mert a felnőtt és időskorú lakosság nagyobb részének nincsen alapvető felhasználói szintű ismerete sem. Jelentősebb elmaradás tapasztalható továbbá a szélessávú eszközök felhasználásában. Az átlagosnál jóval alacsonyabb az internethasználók aránya, amit csak részben mérsékel a mobilinternet-használat elterjedése. A hazai felnőtt lakosság 40%-a digitálisan írástudatlan, különösen jellemző ez a kistelepülésen élőkre.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- Új, olcsóbb IKT technológiák megjelenése
- A szélessávú Internet hozzáférés az elmaradott vidéki területeken nem biztosított
- A vidéki társadalom IKT használati szintje elmarad az átlagostól

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- infokommunikációs technológiák használatának elterjesztése és elősegítése
- információáramlás elősegítése
- műszaki infokommunikációs lemaradás csökkentése
- agrárvállalkozások hatékonyságának és informatizáltságának javítása IKT eszközökkel, komplexebb infokommunikációs megoldásokkal, technológiai fejlesztések részeként

***e.* A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:**

- 15. cikk: Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek
- 16. cikk: Tanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások
- 21. cikk 1/ c) Alapvető szolgáltatások kisléptékű infrastruktúra

Szükséglet (7):

(SZ7) Fogyasztói tudatosság, környezettudatosság növelése.

a. Kapcsolódó *fókuszterület(ek):* 1a, 1c

b. *Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:*

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. *Rövid indoklás, leírás:*

A környezeti tudatosság a fogyasztóknál alacsony, jellemzően nem szempont a megvásárolt termékek, szolgáltatások előállításának, igénybevételének környezeti hatása.

d. *Fejlesztési célok és feladatok:*

- Fogyasztói tudatosság növelése
- Környezeti tudatosság növelése.

e. *A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:*

15. cikk: Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek

További kapcsolódás: Rövid ellátási láncok tematikus alprogramban

Mezőgazdaság szakterületen:

Szükséglet (8)

(SZ8) Technológiai fejlesztés a kertészeti és állattenyésztési ágazatokban

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 2.a

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Az állattenyésztés és a kertészet mezőgazdaságon belüli nettó beruházási arányából, valamint az ágazat pénzügyi eredményeiből egyértelműen kiolvasható az alágazatok gyenge hazai versenyképessége. A versenyképesség, valamint a hatékonyság javítása megköveteli az alágazatok technológiai- és eszközellátottságának fejlesztését. A két ágazat gyenge versenyképessége az évek

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

alatt a mezőgazdaság teljes kibocsátásában betöltött szerepének zsugorodásához vezetett, mellyel kedvezőtlen arányeltolódások alakultak ki a hazai agrártermelésben.
A két alágazat fejlesztését azonban nem csak a gyenge mutatók teszik indokolttá, hanem a jó minőségű magyar árualap iránti növekvő kereslet is. A magyarországi belső fogyasztás nyitott a hazai hús- és kertészeti termékekre, továbbá az exportpiacok részéről is erősödő kereslet mutatkozik a magyar termékek iránt. Az állattenyésztési ágazatok és a kertészet versenyképességének javulása tehát kedvező hatást gyakorol a teljes élelmiszergazdaságra, technológiai fejlesztéssel kielégíthető a hazai élelmiszeripar mennyiségi és minőségi alapanyag-szükséglete, továbbá bővíthető az exportpiaci részesedés is. Mindkét ágazat jelentős munkaerő-igénnyel jelenik meg, így az állattenyésztés és kertészet fejlesztése, kapacitásának növelése kedvezően befolyásolja a foglalkoztatás alakulását is.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Az állattenyésztés és a kertészet technológiai fejlesztése, eszközellátottságának javítása,
- az üzemi hatékonysági, ezáltal pénzügyi mutatók javítása,
- az állattenyésztés és a kertészet mezőgazdaságban betöltött egészséges szerepének helyreállítása,
- a mezőgazdaságban foglalkoztatottak létszámának bővítése,
- a magyar élelmiszeripar hazai alapanyaggal történő ellátása, az üzemek közötti versenyképességi különbségek csökkentése (értékelési rendszeren keresztül), az ország agrárkivitelének növelése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- *Kertészet technológiai és eszközfejlesztése*
  - 18. cikk beruházások tárgyi eszközbe/ a. mezőgazdasági üzem összteljesítményét javító beruházás, technológiai és eszköz ellátás
- *Állattenyésztés hatékonyságának javítása*
  - 18. cikk beruházások tárgyi eszközbe/ a. mezőgazdasági üzem összteljesítményét javító beruházás, technológiai és eszköz ellátás
- *Szerkezetátalakítás alatt álló, félig önellátó gazdaságok támogatása*
  - 20. cikk mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése/ iii. mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése

Szükséglet (9)
(SZ9) A meglévő vizilétesítmények vízfelhasználás hatékonyságának javítása, korszerűsítése, az öntözőberendezések felújítása, valamint a szántóföldi melioráció ösztönzése

Kapcsolódó fókuszterület(ek): 2.a, 5a

a. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

	Környezet		Klíma	✓	Innováció

b. Rövid indoklás, leírás:
Magyarország jelentős felszíni és felszín alatti vízbázisokkal és -készletekkel rendelkezik, továbbá jelentős az országon átfolyó víz mennyisége is. Ennek ellenére az öntözött területek aránya messze elmarad az EU-s országokétól. A mezőgazdaságilag művelt terület arányához viszonyítottan csekély az öntözött területek aránya, mely részben a vizilétesítmények rossz hatékonyságának köszönhető. A klímaváltozás okozta aszályos-, illetve belvizes évek megkövetelik a megfelelő vízelvezetés és vízvisszatartás biztosításának, valamint az öntözés fejlesztésének szükségességét. A csatornarendszereket és víztározókat, a szivattyútelepeket, valamint a kapcsolódó műtárgyakat megfelelő állapotba kell hozni annak érdekében, hogy a mennyiségileg jónak tekinthető felszíni vizek a táblák közelében öntözésre felhasználhatóak legyenek. Fejlesztési igény mutatkozik az

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

öntözőberendezések iránt, valamint a felhasznált víz mennyiségének csökkentése érdekében modernizálni szükséges a meglévő, a gazdálkodók tulajdonában lévő öntözőberendezéseket is.
A talaj a legnagyobb víztározó felület, így azokon a területeken, ahol ki lehet a talajnak ezt a tulajdonságát használni, szükséges ösztönözni a melioratív talajművelő eszközök alkalmazását mind a szántóföldi mind a kertészeti kultúrák esetében. A talajállapotot javító technikai megoldások és technológiák ennélfogva támogatandóak. A sík területek mellett foglalkozni kell a dombvidéki erózióvédelemmel, az ennek keretében használatos agrotechnikai eszközök, módszerek elterjesztésének támogatása nélkülözhetetlen. E két cél megvalósítása hozambiztonságot, a versenyképesség javulását idézheti elő a mezőgazdasági alapanyag-termelésben.

c. Fejlesztési célok és feladatok:

- Meglévő vizilétesítmények hatékonyságának javítása, az elszivárgó víz mennyiségének csökkentése érdekében,
- Az öntözött területek nagyságának növelése
- a meglévő öntözőberendezések hatékonyságának javítása,
- a talajok víztározó kapacitásának fokozása.

d. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- *Vízrendezés és öntözés hatékonyságának javítása*
  - 18. cikk beruházás tárgyi eszközbe/ c. mezőgazdasági és erdészet fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez kapcsolódó infrastruktúra beruházások támogatása
- *Szántóföldi növénytermesztésben és ültetvényeken a melioráció és erózió elleni védekezés támogatása*
  - 18. cikk beruházások tárgyi eszközbe/ a. mezőgazdasági üzem összteljesítményét javító beruházás, technológiai és eszköz ellátás

Szükséglet (10)
(SZ10) Az agrárgazdaságban a vertikális és horizontális együttműködések szintjének növelése, a termelői együttműködések ösztönzése, termékpálya-rendszerek kialakítása.

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 3.a.

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez: -

c. Rövid indoklás, leírás:
A horizontális és vertikális együttműködések szintjét növelni kell, hiszen Magyarországon a többi EU-s országhoz képest alacsony az együttműködések/szerveződések száma. A hazai élelmiszeripar az elsődleges felvásárlója a mezőgazdasági alapanyagoknak. Az ágazat beszállítói pozícióját akkor tudja megtartani, ha az import alapanyaggal versenyképes áron, minőségben és mennyiségben tud termelni. Továbbá Magyarország agrárgazdasága (mezőgazdasága) jelentős exportpiaci részesedéssel rendelkezik, azonban az exportpozíció megtartásához szintén elengedhetetlen a megfelelő mennyiségi és minőségi árualap biztosítása. Az ágazat versenyképessége fokozásának egyik legeredményesebb eszköze az ágazati szereplők közötti horizontális és vertikális együttműködések megteremtése, erősítése.
A mezőgazdaságban számos olyan gazdaság, vállalkozás működik, amelyek azonos vagy hasonló termékeket állítanak elő; jelenleg sajnos az ilyen vállalkozások között kevés esetben van közvetlen kapcsolat. Ugyanakkor a sikeres működés szempontjából a közvetett kapcsolatok is meghatározóak lehetnek. Tehát a horizontális együttműködések fejlesztése erősítheti a termelő vállalkozások alkupozícióját a feldolgozó- és termékkereskedelmi vállalkozásokkal szemben. A termelői együttműködések továbbá csökkentik az egymás közötti versenyt, és segítséget nyújtanak a szakmai kapcsolatok kiépítésében. A horizontális szerveződések alkalmasak az élelmiszeripar és a külpiacok keresletét kielégíteni.
A hatékony mezőgazdaság megteremtéséhez nélkülözhetetlen a vertikális együttműködések erősítése, valamint komplex termékpálya-rendszerek kiépítése. A gazdasági hatékonyság megköveteli, hogy a termékpályák egyes fázisaiban használt eszközök lehetőleg folyamatosan és

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

minél nagyobb kapacitáskihasználással működjenek; továbbá az agrárgazdaság hozzáadottérték-teremtésében is a vertikális együttműködések számának növelése lehet a kulcs.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Az agrárgazdaságban a vertikális és horizontális együttműködések szintjének növelése,
- a termelői együttműködések ösztönzése a saját alkupozíciók javítása érdekében,
- termékpálya-rendszerek kialakítása a mezőgazdaság hatékonyságának és versenyképességének javítása érdekében,
- az élelmiszeripar hazai alapanyaggal történő ellátása,
- az agrárgazdaság hozzáadott értékének növelése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Újonnan elismert termelői csoportok támogatása
    - 28. cikk termelői csoport létrehozása

További kapcsolódás: Rövid ellátási láncok tematikus alprogramban

Szükséglet (11)

(SZ11) Az állatállomány és az állattartó gazdaságok számának fenntartható pályára állítása, európai léptékű fogyasztói és adófizetői igényeket tükröző állatjóléti többlet-vállalások, ahol szükséges gazdálkodási mód-váltás.

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 3.a.

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Az állattenyésztési üzemek közötti versenyképességi különbségek csökkentése, az állatjóléti követelmények javítása.

Magyarországon az elmúlt évek termelői áremelkedései és a takarmánypiaci válságok következményeként jelentősen csökkent az állattartó gazdaságok, valamint az állatállomány száma. A piaci folyamatok különösen az abrakfogyasztó ágazatokat érintették kedvezőtlenül. Emiatt a sertés és baromfi ágazat üzemi szerkezetében jelentős szakadék alakult ki: a nagyüzemek egy része meg tudta tartani piaci pozícióját, míg a kisüzemek zöme felfüggesztette, vagy akár megszüntette az ágazati tevékenységét. Az életben maradt kisüzemek jelenleg is küszködnek a magas termelési költségekkel. A piac által generált kényszerállapot hívta életre a gazdálkodási mód megváltoztatását. Emellett mind a sertéságazatban, mind a baromfiágazat esetében jelentős piaci igény mutatkozik a prémium kategóriás húsipari termékek iránt. A gazdálkodási mód, az állatjóléti többlet-vállalások, valamint a piaci igények összevezetése korszakalkotó, jelentős szemléletváltással és piaci újra-pozícionálással járó termelési szerkezetet eredményezhet. A ló állatjóléti célprogrammal pedig a Kincsem Nemzeti Lovas Program célkitűzéseihez kívánunk hozzájárulni.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- az állatállomány és az állattartó gazdaságok számának fenntartható pályára állítása,
- a prémium kategóriás húsipari termékek exportpiaci pozíciójának javítása,
- európai léptékű fogyasztói és adófizetői igényeket tükröző állatjóléti többlet-vállalások, ahol szükséges gazdálkodásimód-váltás.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- állatjóléti többlet-vállalások:
    - ló célprogram
    - tej állatjóléti program
        - 34. cikk állatjólét

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Szükséglet (12)

(SZ12) A kockázatkezelési, növénybiztosítási rendszerben való részvétel arányának növelése, az ágazat kiegyensúlyozott jövedelemtermelő képességének növelése érdekében. Kockázat-csökkentő beruházások számának növelése, ágazatspecifikus kockázatkezelési eszközök elterjesztése, valamint a telepi víztározás, vízvisszatartás és csatornarendszer fejlesztése.

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 3.b.

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

	Környezet	✓	Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A klímaváltozáshoz történő adaptáció, a természeti katasztrófák által okozott károk csökkentése, a kiegyensúlyozott hozameredmények és kiegyensúlyozott jövedelemtermelő képesség iránt erős igény mutatkozik a hazai alapanyag-termelésben. A szélsőséges hőmérsékletingadozások, a csapadék mennyiségének változékonysága jelentősen befolyásolja a mezőgazdasági termelést, mely ezáltal erőteljes hatással van a hazai termelői- és felvásárlási árakra is. Kiegyensúlyozott mezőgazdasági termelés megfelelő kockázatkezelési beruházásokat, precíz és tudatos gazdálkodói odafigyelést követően képzelhető el, mely a pénzügyi biztosítási rendszer adta lehetőségeket szintén élvezi. Természetesen nem lehet minden természeti katasztrófaeseményre felkészülni, ami együtt jár a hozamok csökkenésével, azonban a pénzügyi kockázatkezelési-, biztosítási rendszerben való részvétel mérsékelheti a gazdálkodó kieső jövedelmét, mellyel az egyéni károk csökkenthetők. A két rendszer egymást erősítve gazdálkodói és ágazati szinten javíthatja a mezőgazdaság teljesítményét.
Az elmúlt évekre jellemző szélsőséges időjárás közvetve – a takarmánykínálaton keresztül - jelentős hatást gyakorolt az állattenyésztési ágazatok jövedelemtermelő képességére. Az állattenyésztési üzemek többsége a takarmányt vásárolja, mely jelentősen megemeli a termelés költségeit. Azonban az emelkedett költségarányt nem tudja érvényesíteni a felvásárlási árakban. Többek között ez a fajta kiegyenlítetlen különbség hívja életre a jövedelemstabilizációs eszköz szükségességét is.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- A kockázatkezelési, növény- és állatbiztosítási rendszerben való részvétel arányának növelése,
- az ágazat kiegyensúlyozott jövedelemtermelő képessége.
- kockázat-csökkentő beruházások számának növelése,
- ágazatspecifikus kockázatkezelési eszközök elterjesztése,
- telepi víztározás és vízvisszatartás, talajállapot javítása,
- a telepi csatornarendszerek karbantartásának ösztönzése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Kockázatkezelési intézkedés:
  - (38. cikk) Biztosítási díjtámogatás
  - (40. cikk) Jövedelemstabilizációs eszköz
- Kockázatcsökkentés:
  telepi víztározás, telepi csatornarendszer fejlesztése
  ágazatspecifikus kockázatcsökkentő eszközök alkalmazása
  - 19. cikk természeti katasztrófák és katasztrófaesemények által károsított mezőgazdasági termelési potenciál helyreállítása és megfelelő megelőző intézkedések bevezetése/ a. olyan megelőző intézkedések irányuló beruházások, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák következményeinek mérséklése

Szükséglet (13)

(SZ13) A mezőgazdaság energiafelhasználás hatékonyságának javítása a mezőgazdasági épületek energiahatékonyságával, valamint az alkalmazott géppark és technológiák energia-racionalizálásával

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 5.b.

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Az energia-felhasználás hatékonyságának javítása a mezőgazdaságban elsősorban a mezőgazdasági épületek, valamint a technológiák, erő- és munkagépek energia-racionalizálásával valósítható meg. A mezőgazdasági épületenergetikai fejlesztés magába foglalja az épületgépészeti modernizáció mellett az épületek szigetelését, a nyílászárók felújítását, cseréjét, a fűtés korszerűsítését és a megújuló energiaforrások használatát, termálkutak korszerűsítését, a kinyert termálenergia felhasználás hatékonyságának növelését Magyarországon a mezőgazdasági épületek jó része elavult, felújításra szorul. A gazdaságok/vállalkozások termelési költségeinek jelentős részét az energiaköltségek teszik ki. Szükségessé vált tehát a mezőgazdasági épületek és gépek energiahatékonyságának javítása a termelési költségek csökkentése, ezáltal az üzemek versenyképességének és hatékonyságának javítása, valamint a fenntarthatóság érdekében. Fontos szempont az energiakorszerűsítésnél, hogy az úgy csökkenti a termelési költségeket, hogy közben nem teszi szükségessé a foglalkoztatás csökkentését, tehát nem váltja ki a kézimunkát. Az épületenergetikai korszerűsítésnek nemcsak gazdaságossági előnyei vannak, hanem környezetvédelmi, az energiafelhasználás szempontjából is fontos fejlesztési prioritás. Az energiakorszerűsítés tehát fontos eszköz a fenntartható agrárgazdaság megteremtésében.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- A mezőgazdaság energiafelhasználásának csökkentése,
- a mezőgazdasági épületek energiakorszerűsítésének fejlesztése,
- üzemi szinten az energiaköltségek csökkentése,
- a mezőgazdaság hatékonyságának javítása,
- a mezőgazdaság foglalkoztatás szinten tartása és bővítése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- *Meglévő épület és kertészeti technológia energiahatékonyságának javítása*
  - 18. cikk beruházás tárgyi eszközbe/ c. mezőgazdasági és erdészet fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez kapcsolódó infrastruktúra beruházások támogatása
- *Az állattartás épületeinek korszerűsítése*
  - 18. cikk beruházás tárgyi eszközbe/ c. mezőgazdasági és erdészet fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez kapcsolódó infrastruktúra beruházások támogatása
- *Terményszárítás energiahatékonyságának javítása*
  - 18. cikk beruházás tárgyi eszközbe/ c. mezőgazdasági és erdészet fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez kapcsolódó infrastruktúra beruházások támogatása

Szükséglet (14)

(SZ14) Gazdálkodó tulajdonában lévő, kisebb kapacitású, helyi nyersanyagbázisra (elsősorban agrárgazdaságból származó hulladékra és melléktermékre) épülő és helyi igényeket kiszolgáló, kis szállítási igényű biomasszaerőművek, illetve állattenyésztő telepek esetében biogázerőművek, valamint a talaj szervesanyag-utánpótlását is biztosító komposztkazánok fenntarthatósági és energiahatékonysági követelményeket teljesítő támogatása.

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 5.c.

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A bioenergia előállítás szempontjából az agrárgazdaságban keletkező hulladék és melléktermékek hasznosításánál a decentralizált, több gazdálkodó tulajdonában lévő energiatermelő egységek támogatása szükséges, annak érdekében, hogy a helyi energiaszükséglet kielégítést nyerjen. Ezek közül elsősorban előnyt élveznek hő – és villamosenergiatermelő) egységek. A fenntarthatóság (gazdasági, környezeti és társadalmi) és az energiahatékonyság kritériumainak megfelelő módon előállított energiát elsősorban helyi termelvények, termékek hozzáadott értékének növelésére kell fordítani.
Olyan komplex térségi, kistérségi magán (családi-, mikrovállalkozás, energiaközösség), vagy szövetkezeti tulajdonban levő, hálózatszerűen működő rendszerekre van szükség, ahol a térség alapanyag-termelés melléktermékének és hulladékának és a kommunális és szennyvízkezelési hulladékok energetikai célú, illetve az alternatív megújuló energiaforrások helyi energetikai célú hasznosítása (a talaj humusztartalmának biztosítása mellett, illetve után) párosulhat a hozzáadott érték növelésével és lehetőség szerint a térségben történő felhasználásával., szalma- a mezőgazdasági melléktermékét, másodlagos nyersanyagot, kommunális szerves hulladékot, illetve a parlagokon valamint út és árkok menti területeken képződött amorf biomasszát kell hasznosítani. Ösztönözni indokolt a tüzelhető hulladékok, melléktermékek kisüzemi méretű, energiatakarékos, olcsó aprító-daráló-tömörítő gépeinek beszerzését. Lehetőséget kell biztosítani komplex fejlesztésekre, konzorciumi projektekre, illetve a VP-n belüli egyéb és más operatív programok intézkedései közti szinergiákra.
Továbbá a szállítási és tárolási körülményeinek javításával is ösztönözni kell a gazdálkodókat a mezőgazdasági melléktermékek alternatív célú felhasználására.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Több gazdálkodó tulajdonában lévő, kisebb kapacitású, helyi nyersanyagbázisra (elsősorban agrárgazdaságból származó hulladékra és melléktermékre) épülő és helyi igényeket kiszolgáló, kis szállítási igényű biomasszaerőművek, illetve állattenyésztő telepek esetében biogázerőművek, valamint a talaj szervesanyag-utánpótlását is biztosító komposztkazánok fenntarthatósági és energiahatékonysági követelményeket teljesítő támogatása.
- A mezőgazdasági melléktermék szállításának és tárolásának támogatása.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- *Mezőgazdasági melléktermék és hulladék energetikai célú felhasználása*
  - 18. cikk beruházás tárgyi eszközbe/ c. mezőgazdasági és erdészet fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez kapcsolódó infrastruktúra beruházások támogatása

További kapcsolódás: helyi, kisléptékű közösségi tulajdonú vagy partnerségben megvalósuló biomasszára alapozott megújuló energa-ellátási fejlesztések

Szükséglet (15)
(SZ15) Fiatal gazdálkodók célzott segítése a gazdálkodói generációváltás érdekében

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 3.b

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:
A gazdálkodói korszerkezetet kedvezőtlen tendenciájú, a fiatal gazdálkodók aránya kevés, a gazdálkodói réteg elidősödése növekszik. Amennyiben nem kapcsolódnak be elégséges mértékben fiatalok a gazdálkodásba, a mezőgazdaság humán feltételei nem lesznek megfelelően biztosítottak. A jövő fenntartható mezőgazdaságának megteremtéséhez, biztosításához az egyik legfontosabb szakmapolitikai feladat a mezőgazdaságban szakember és gazdálkodói utánpótlásának biztosítása, a fiatalok éeltképes gazdálkodóvá válásának segítése, a fiatal gazdák támogatása.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Induló, kezdő fiatal gazdák támogatása, fiatalok gazdálkodóvá válásának segítése, ösztönzése.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- Képzés, mentorálásás, szaktanácsadás fiatal gazdák számára.
- Fiatal gazdák életképességét, versenyképességét biztosító beruházások támogatása.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Önálló tematikus alprogram keretében.
- Intézkedéseinek kidolgozása folyamatban.

További kapcsolódás: Fiatal gazda tematikus alprogram.

Erdészet szakterületen:

Szükséglet (16)
(SZ16) Erdők feltártsága: erdészeti utak fejlesztése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 2/a

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Magyarország művelt területeinek az első sorban erdőgazdálkodást szolgáló utakkal való feltártsága 8,86 fm/ha, a szomszédos, velünk hasonló fejlettségű, vagy fejlettebb EU tagországokban ez a mutató 25 – 60 fm/ha. A hazai fejlesztéspolitika az elmúlt 20 évben nem indított célzott fejlesztési programot e területen, miközben mind a tulajdonviszonyokban több mint 50%-os változás állt be. Ezzel egyidejűleg a fenntartható, természetközeli erdőgazdálkodási módokra való való áttérés egyik alappillére is a megfelelő sűrűségű és minőségű feltáró úthálózat, egy ökológiailag orientált erdőgazdálkodásban az első erdőművelési művelet az útépítés (prof. Hannes Mayer).

Az erdőgazdálkodási feltárásba befektetett tőke megtérülési ideje lényegesen hosszabb az egyéb beruházások megtérülési idejénél, a közelítési távolságok csökkenéséből és a járművek üzemköltségének csökkenéséből nem származik akkora közgazdasági előny, amellyel a feltáróhálózat létesítése indokolható. Ugyanakkor ennek hiányában a faanyagot elszállítása vagy a faanyag megtermelésének önköltsége jelentősen emeli a termelési költséget, rontja a versenyképességet.

Továbbá a társadalom erdővel szemben támasztott ökológiai és közjóléti igényeinek jelentős része olyan immateriális szolgáltatásként jelenik meg, amely nem piacosítható. Ezeket az infrastrukturális igényekhez sorolható követelményeket is az erdőgazdálkodásnak kell kielégíteni, ami állami feladatként csak támogatással elégíthető ki.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

A nagy területeken dolgozó erdőgazdálkodás számára a korszerű erdőgazdálkodás és erdővédelem – és egyéb erdei haszonvételek és szolgáltatások – számára szükséges logisztikai háttér biztosítása. Ez által a vidék munkaerő megtartó képességének növelése, a vidéki termelési és jövedelmezőségi feltételek javítása, az erdők védelmével a termelés biztonságának fokozása.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 18. cikk 1. (d) – gazdálkodást segítő fizikai infrastruktúra fejlesztések

Szükséglet (17)
(SZ17) Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak fenntartható módon történő folyamatos biztosítása, az erdei biodiverzitás célzott védelme és fejlesztése, kiemelten a védett és magas természetességű erdőkben

a. ***Kapcsolódó fókuszterület(ek):*** 4/a

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Fejlesztési szükséget azonosítása: Az erdőgazdálkodás tartamos földhasználati és gazdálkodási mód, ezért annak mind biológiai alapjai, mind gazdasági és közjóléti funkcionális fenntarthatósága szempontjából a fejlesztési beavatkozásoknak is hosszú távra célzottaknak, komplexeknek, kiszámíthatónak és ösztönzőeknek kell lenniük. A klímaváltozás jelentős és egyre fokozódó biotikus és abioiotikus kockázatokat hordoz. Ezek részben eseményszerű károkozások, részben olyan folyamatok, amelyekhez való alkalmazkodás, illetve az ökológiai potenciál fenntartása hosszú távú fejlesztéspolitikai beavatkozások nélkül nem megoldható. A biodiverzitás megőrzése mind az erdők gazdálkodási, mind környezeti szolgáltatási és közjóléti funkciói szempontjából elsődleges fontosságú. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás kulcskérdése az erdők területi növelése mellett a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztése, valamint a fafajok adaptációs készségének növelése, egyes területeken az erdőtípus, fafaj-összetétel, illetve gazdálkodási mód megváltoztatása.

d. *Fejlesztési* célok és feladatok:

Célkitűzés: Az erdőgazdálkodás fenntartható biológiai alapjainak biztosítása, az erdei biodiverzitás célzott védelme és fejlesztése, kiemelten a védett és magas természetességű erdőkben (innovatív erdőgazdálkodási módszerek alkalmazása – áttérés a folyamatos erdőborításra). A NATURA 2000 területek védelme, az ilyen erdőkben a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítása. Új típusú erdőgazdálkodási módszerek, invazív növényfajok visszaszorítása, fontos erdőszerkezeti elemek megőrzése, létrehozása. Az erdei ökológiai potenciál, az épített-, valamint táji (természeti) örökség értékőrző megújítása, hasznosítása (turisztikai célú fejlesztések is)

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Natura 2000 területek kompenzációs támogatása (31. cikk) első sorban magángazdálkodók számára, különösen indokolt estben egyéb erdőgazdálkodók számára is.
- Erdő-környezetvédelmi rendszerek kialakításának és ápolásának (35. cikk)

Szükséglet (18)
(SZ18) Erdészeti vízgazdálkodás fejlesztése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4/b

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Fejlesztési szükséglet azonosítása (erdészet): Hazánkban az ökológiai minimumfaktor a víz. Időszakosan a kelleténél több van belőle, de sokkal hosszabbak azon időszakok mikor jelentős hiány mutatkozik. Különösen fontos ez a megállapítás a klímaváltozás várható irányának figyelembevételével. A helyzet olyan súlyos, hogy a talajvíz hiánya, éves ingadozásának megváltozása a talajok fejlődésének negatív irányú változását indukálta.

A fenti megállapítások egyaránt igazak a mezőgazdálkodás, és az erdőgazdálkodás esetében is. Amennyiben a szükséges munkálatok nem kerülnek elvégzésre, akkor az erdők biodiverzítása jelentősen csökken, a klímaváltozás hatásai fokozottan érvényesülnek, bizonyos területek erdőborításra alkalmatlanná válnak. Hazánk medence jellegéből fakadóan a vízvisszatartás, az erdőtalajok vízellátottságának növelése szükséges.

***d.* Fejlesztési célok és feladatok:**

Célkitűzések: A probléma megoldása csak komplex módon elképzelhető. Helyi szinten legfeljebb a vízerózió elleni védelem lehet hatásos! Tehát a magán és állami földterületek támogatása egyaránt indokolt. Területegységet csak a mikro, mezo, vagy makro vízgyűjtők szintjén lehet elképzelni. A célt

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

csak ezek egységes rendezésével lehet elérni. Alapvető fontosságú a már meglévő és a most kialakítás alatt lévő vízgazdálkodási tervekhez, intézkedésekhez való kapcsolódás, ezek összehangolása: a probléma feltárása (ok, okok kiderítése).

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 18. cikk 1 (c) – gazdálkodást segítő fizikai infrastruktúra beruházások: víz-visszatartási és vízkormányzási beruházások:
  – táji léptékű vízrendezési beavatkozásokhzo kapcsolódva
  - erdőtömb vagy erdőrészlet léptékben

Szükséglet (19)
(SZ19) Talaj- és erózióvédelmet szolgáló erdőgazdálkodási módok ösztönzése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4/c

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésékhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:
Az erdőgazdálkodás fenntartható biológiai alapjai, alkalmazkodás a klímaváltozás hatásaihoz

d. Fejlesztési célok és feladatok:
Cél: gazdálkodási módok talajkímélő kombinálása, fokozatos áttérés a folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módokra.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 24. cikk: Agrár-erdészeti rendszerek (fás legelő + új konstrukciók, pl. „zöldítés”-t szolgáló használati mód kombinációs lehetőségek)
- 25. cikk: Katasztófa-események, egyéb biotikus vagy abiotikus károsító események megleőzése, illetve károsdott erdészeti potenciál helyreállítása,
- 26. cikk - az erdők környezeti értékét és ellenállóképességét javító - nem elsődlegesen termelő – beruházások: környezeti értéknövelő vagy klímaváltozás-tűrő átalakítás, továbbá közjóléti beavatkozások és beruházások

Szükséglet (20)
(SZ20) Erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése első sorban lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság”)

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 5/c

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésékhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:
Fejlesztési szükségletek azonosítása: Hazánkban a megújuló energia-termelés elsődleges forrása az erdei fa 79%), részaránya jelentős mértékben meghaladja mind az EU átlagot, mind a hasonló adottságokkal rendelkező tagállamokét. Ez a forrás ugyanakkor fenntartható, mivel az élőfa-készlet folyamatosan, évi 5 millió bruttó m3-el növekszik.
Ugyanakkor a felhasználás jelentős mértékben ma még erőművi jellegű, ahonnan további költség árán kerül a végső felhasználókhoz, az egyéb forrásból származó energiahordozókkal azonos kiskereskedelmi áron. Ugyanakkor a fa és egyéb erdőgazdálkodási maradék az ország döntő részén helyi erőforrásként tekinthető, mivel az zömmel 30 km-en belül kitermelhető, illetve megtermelhető. Emellett a sziget-üzemű alternatív törpe-erőmű technológiák is gyorsan fejlődnek, így gazdaságosságuk, megtérülésük is egyre javul. A helyi biomasszára alapozott megújuló energetikai hasznosítás növelésének legfőbb előnye a térségben maradó teljes erőforrás- és

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

tőkeáram, továbbá a kiszámíthatóság. Ezért célszerű - első sorban a helyi közszolgáltatási szféra számára - előmozdítani a szigetüzemű energiaszolgáltatás elterjesztését.
Lehetőséget kell biztosítani komplex fejlesztésekre, konzorciumi projektekre, illetve a VP-n belüli egyéb és más operatív programok intézkedései közti szinergiákra.
Emellett az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó, továbbá az erdei termékek elsődleges feldolgozását célzó tevékenységek is jellemzően elláthatók a helyi mikro- és kisvállalkozások vagy akár közösségi gazdaságok bevonásával. Az erdőgazdálkodással összefüggő termékek diverzifikációja, illetve a hozzáadott érték növelése jelentős tartalékokkal rendelkezik a vidéki gazdaság szereplői számára.

d. Fejlesztési célok és feladatok:
Célkitűzés: Erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése első sorban lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság"). Átfogó fejlesztés szükséges az erdészeti gépek területén, kiemelt figyelemmel a fán kívüli termékek gyűjtésére, termelésére, elsődleges feldolgozására, valamint a szükséges munkavédelmi eszközökre.

- erdőgazdálkodási haszonvételek bővítése (fa és egyéb erdei termékek, maradékok, és melléktermékek kitermelése, kiszállítása és elsődleges feldolgozása)
- erdőgazdálkodási termékek hozzáadott értékét növelő elsődleges feldolgozást célzó beruházások

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 27. cikk: talaj,- és erőforrás kímélő erdőgazdálkodási, valamint az elsődleges feldolgozáshoz és piacra jutáshoz szükséges (termelő) gépberuházások

Szükséglet (21)
(SZ21) Az ország erdőborítottságának és fásított területeinek növelése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 5/e – szénmegkötési képesség erősítése

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:
A magyarországi erdőállomány folyamatosan nő, ugyanakkor jelentősen elmarad a hasonló adottságú tagállamok és az EU-átlaga, valamint a hazai potenciál mögött. Ennek egyik döntő oka a szántóföldi termeléssel együtt járó éves kifizetésű szubvenciók jelenléte. Ezek összege az utóbbi években - a világpiaci terményárak növekedése mellett is - igen jelentősen megnövekedett, amely mellett így rövid távon a mezőgazdasági termelésre kevésé alkalmas területeken is kis kockázat mellett jelentősen kifizetődőbb az erdőtelepítésnél. Ugyanakkor a hazai CO2-csökkentési célkitűzésben az erdők CO-2 megkötésének folyamatos növekedése az egyetlen valóban CO2 elnyelő tényező. Az erdősítés mellett a különböző fásításoknak is jelentős szerepe lehet az erózióvédelem, pormegkötés, biomassza-potenciál területein, illetve a zöldítésben is.

d. Fejlesztési célok és feladatok:
Célkitűzés: Az ország erdő-borítottságának növelése az ösztönzők által. Az erdei biomassza legnagyobb mértékű és legjobb minőségű felhasználása, gyorsan növő fafajokból álló ültetvények fejlesztése által is. A települések és a kulturális értékek védelmét szolgáló közjóléti erdők telepítése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 23. cikk - erdősítés és fásítás, 24. cikk - agrár-erdészeti rendszerek kialakítása

<u>Továbbá az 1/a-b-c prioritáshoz/fókuszterületekhez kapcsolódóan erdészetre vonatkozóan:</u>
Kapcsolódó fókuszterület(ek): 1/a-b-c
Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

	Környezet		Klíma	✓	Innováció

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések: 15. 16. és 36. cikk

(a) Az elsősorban magánerdő-gazdálkodói célcsoport számára nyújtható szaktanácsadási rendszer megújítása: strukturálása és megerősítése

Indoklás:

Az erdőgazdálkodás a természeti környezet, első sorban a biodiverzitás, az élőhely-megőrzés, valamint a talaj, és vízgazdálkodás szempontjából kiemelkedő jelentőségű. Nem kevésbé az erőforrások fenntartható használata tekintetében a széndikoxid-megkötés és a megújuló energiaforrások szolgáltatása révén. Ezzel egy időben a fatermékek tekintetében a globalizáció következtében folyamatos versenyhelyzetben is van. Az EU-ban hatályos gazdálkodási, biztonsági és eredetigazolási előírások is egyre magasabb szintű és egyre összetettebb követelmények elé állítják a vállalkozásokat, amely szintén komoly befolyásoló tényezője a piaci hatékonyságnak. Magyarországon az erdőgazdálkodással 40%-ban jelentős szakmai előzményekkel rendelkező állami tulajdonú vállalkozások, míg 60%-ban magántulajdonosok gazdálkodó szervezetei foglalkoznak. Utóbbi körben jelentős arányt képviselnek a sem képzettséggel, sem gyakorlattal nem rendelkező tulajdonosok. A környezeti funkciók és a piaci pozíciók kiegyenlített fejlesztése érdekében tehát elengedhetetlen az erdőgazdálkodók támogatása egy szakmai és üzleti tudásmegosztást szolgáló strukturált, célzott és naprakész tanácsadási szolgáltatási program keretében is.

A jelenlegi támogatott szaktanácsadás gyengeségei: a szaktanácsadási szolgáltatás nincs több éves program szintű stratégiával és akciótervvel alátámasztva; a szaktanácsadói kör tervszerű és magas minőségű továbbképzése nem megoldott; a szaktanácsadók igénybe vétele egyéni és eseti; a szaktanácsadás minőségének és hatékonyságnak nincs monitoring és értékelési rendszere.

Célok, feladatok:

- A tanácsadási stratégia kialakítása a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai célkitűzésekkel összhangban és akkreditációja (VM), benne a tanácsadók továbbképzésének programja is,
- A támogatott tanácsadás hatékonyságát jellemző indikátorok meghatározása, monitoring, értékelési és visszacsatolási rendszer kialakítása,
- Részletes tanácsadási akcióterv kialakítása, és ez alapján történő lebonyolíttatása
- A megújított szaktanácsadási rendszer elfogadtatása a célcsoport felé, használatának mennyiségi és minőségi megerősödése, a hatékonyság és hatásosság mérhetővé tétele.

Kapcsolódó EMVA intézkedés: 16. cikk szerinti tanácsadói szolgáltatások

(b) Az erdőgazdálkodás (agrárgazdaság) vállalkozásai, szakmai műhelyei és a tudásközvetítésre alkalmas szakmai szervezetek operatív csoportjai által a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai prioritásokhoz illeszkedő, probléma-orientált KFI együttműködéseinek gyarapodása, ez által az erdőgazdálkodók gazdasági és környezeti hatékonyságának növelése

Indoklás:

Fejlesztési szükséglet azonosítása (erdészet): Az erdészet, mint a hosszú távú fenntarthatóságot megkövetelő gazdálkodási mód fokozottan kitett a biotikus és abiotikus eredetű környezeti hatásoknak, valamint a világpiaci trendeknek. Ezért mind a környezeti és közjóléti szolgáltatások, mind a gazdálkodási hatékonyság erősítése érdekében különösen jelentős, hogy a legkorszerűbb kutatási és fejlesztési eredmények és lehetőségek minél gördülékenyebben szolgálhassák a gazdálkodást, illetve, hogy a gazdálkodók problémáira és igényeire fókuszált együttműködések elterjedjenek és megerősödjenek. Jelenleg Magyarországon a gazdaság-orientált erdőgazdálkodási KFI együttműködések lényegében alkalmiak, ilyen jellegű, az agrárgazdasági ágazat számára kialakított ösztönző rendszer nem működik. Ennek következtében az ösztönzőkért folytatott versenyben más - jóval kiszámíthatóbb gazdasági környezetben működő – szektorokkal szemben jelentős hátrányt szenvednek.

Célok, feladatok:

Erdőgazdálkodási KFI prioritások, összhangban az ágazat 2014-2020-ra meghatározott fejlesztési irányaival:

- az erdőgazdálkodás fenntartható biológiai alapjainak, mint termelési potenciálnak biztosítása és megerősítése,
- az erdőgazdálkodás korszerű és fenntartható gazdasági alapjainak biztosítása (gazdálkodási módok, gazdálkodás biztonságának javítása, haszonvételi lehetőségek, együttműködések)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- az erdők közjóléti funkcióinak kibővítése és erősítése (közjóléti erdősítés és fásítás, turisztikai hasznosítás)

Kapcsolódó EMVA intézkedés: 36. cikk együttműködés, innovációs projektek és klaszterek

(c) Az erdőgazdálkodók számára továbbképzési stratégia kialakítása a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai célkitűzésekkel összhangban és akkreditációja (VM), benne a tanácsadók továbbképzésének programja is

Indoklás:

Az erdőgazdálkodással foglakozó vállalkozások mind a gazdálkodás ökológiai potenciáljának fenntartása és erősítése, mind a gazdálkodási és piaci feltételrendszerek egyenrangú kihívást jelentenek, így a folyamatos tudásbővítés nélkülözhetetlen. Ugyanakkor jelentős különbségek vannak az állami tulajdonú – jellemzően nagy – gazdaságok, valamint a kisebb magángazdaságok és közösségi gazdálkodásban érintett kistulajdonosok tudásszükséglete, a számukra hasznos ismeretátadási módok és eszközök között. A jelenlegi támogatott szakmai továbbképzési rendszer gyengeségei: nincs több éves, a gazdálkodói kör szükségletei szerint differenciált program szintű stratégiával és akciótervvel alátámasztva, a támogatott programba vonható képzési formák és elemek számára nincs kidolgozott minősítési (akkreditációs) rendszer, a szakmai továbbképzési aktivitások esetiek, a képzés minőségének és hatékonyságnak nincs monitoring és értékelési rendszere.

Kapcsolódó EMVA intézkedés: 15. cikk szerinti szakmai továbbképzés

Célok, feladatok:

- A képzési stratégia kialakítása a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai célkitűzésekkel összhangban és akkreditációja (VM), benne a szakmai továbbképzést végzők továbbképzésének programja is,
- A támogatott képzés hatékonyságát jellemző indikátorok meghatározása, monitoring, értékelési és visszacsatolási rendszer kialakítása,
- Részletes képzési akcióterv kialakítása, és ez alapján történő lebonyolíttatása
- A megújított képzési rendszer elfogadtatása a célcsoport felé, használatának mennyiségi és minőségi megerősödése, a hatékonyság és hatásosság mérhetővé tétele.

Élelmiszer-feldolgozás, élelmiszerlánc szakterületen:

Szükséglet (22)

(SZ22) Élelmiszeripari KKV-k versenyképességét célzó fejlesztések: magasabb hozzáadott értékű termékek előállítása versenyképesebb termékstruktúra kialakítása, szerkezetátalakítás, piacra jutást célzó fejlesztések.[*5]

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 2/ab(2/c), illetve új EMVA rendelet szerint 3A

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A versenyképesség javítását célozza – elsősorban hazai nyersanyagokra építve – a lehető legmagasabb hozzáadott értékű termékek előállítása, kihasználva az egyes szakágazatok hazai önellátást meghaladó termelési potenciálját. A Magyarországon jó minőségben és gazdaságosan megtermelhető mezőgazdasági nyersanyagokat lehetőleg Magyarországon kell feldolgozni, és ebből kell biztosítani a hazai ellátást. A hazai ellátásbiztonság erősítése és a választékbővítés mellett reális cél az egységes EU piac kínálta, valamint világpiaci exportlehetőség bővítése. A magyar élelmiszer-feldolgozási ágazat szerkezete miatt alapvetően nem versenyképes a tömegáruk globális piacán. A vállalkozások 95%-a KKV, és a nagyvállalatnak számító cégek is legfeljebb közepes méretűeknek számítanak nemzetközi összehasonlításban. Kitörési pontot a feldolgozás számára a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítása jelent, kihasználva a kiváló beltartalmi értékekkel rendelkező alapanyagok által nyújtott lehetőségeket, a speciális elvárások által gerjesztet

[5] új EMVA rendelet módosítások miatt 3A fókuszterüethez lesz programozva, a VP forrásallokáció ennek megfelelő módosításáig itt szerepel.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

igényeket, valamint a bővülő külpiaci keresleten alapuló exportlehetőségeket. Ezek alapján törekedni kell a különleges minőségű, ill. különleges fogyasztói igényeknek megfelelő termékek előállítására, a réspiacok igényeinek kielégítésére.

- Ehhez számos alapfeltétel adott, azonban a vállalkozások nem képesek megfelelő ütemben és rugalmassággal modernizálni termelő kapacitásaikat.
- A piac igényeit az esetek zömében a kereskedelem közvetíti a feldolgozók, és rajtuk keresztül az alapanyag-termelők felé. A kiskereskedelmi igények rugalmas és gazdaságos kielégítése számos esetben javítható vertikális és horizontális együttműködések útján.
- Az innovációs együttműködések (O.CS: 36. cikk szerinti) integráns részeleme valamely korszerű termék, technológia, eljárás gyakorlati kipróbálása, amely beruházást igényel az együttműködésben részt vevő vállalkozói partnereknél.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Vállalati szerkezetátalakítást, versenyképesebb termékstruktúra kialakítását, magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és piacra jutást elősegítő termelő beruházások
- Hozzáadott érték növelésére irányuló (36. cikk alapján támogatott) együttműködésben megvalósuló innovációs projektek keretében szükséges (kísérleti) beruházások

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 18. cikk 1. (b) - fizikai beruházás

Szükséglet (23)

(SZ23) Az élelmiszeripari vállalatok által felhasznált inputok (első sorban energia- víz, nyersanyag) hatékonyságjavítását célzó beruházások által a gazdálkodás és az élelmezésbiztonság fenntartható fejlesztése érdekében

a. ***Kapcsolódó fókuszterület(ek):*** 5/b

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Az élelmiszer-termékek világpiacán, valamint az unió belső piacán az élelmezésbiztonság egyik legfontosabb összetevője az élelmiszer ára. A városi népesség koncentrációja és a városiasodás miatt ez a szempont a feldolgozott élelmiszerek piacán fokozottan érvényesül. A feldolgozott élelmiszerek ára döntő mértékben a feldolgozás hatékonyságán múlik, amelyben Magyarország az EU-27 összevetésben is lényeges hátrányban van, első sorban olyan technológiai lemaradások miatt, amelyek mellett a termelés energia, víz, alapanyag, és egyéb inputok szükségesnél magasabb arányú bevonásával valósítható meg. Ugyanakkor az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások fejlesztése csak az élelmiszer-biztonság és a fenntarthatóság szem előtt tartásával történhet. Ezért fejlesztési beavatkozási lehetőség első sorban az input-hatékonyság (első sorban energia-, víz, nyersanyag), valamint a vállalatirányítási rendszerek javítása irányában indokolt.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

Cél:

Az élelmiszeripari vállalatok által felhasznált inputok (első sorban energia- víz, nyersanyag) hatékonyságjavítását célzó beruházások által a gazdálkodás és az élelmezésbiztonság fenntartható fejlesztése.

- Élelmiszer-feldolgozás erőforrás-hatékonyságának javítására irányuló (36. cikk alapján támogatott) együttműködésben megvalósuló innovációs projektek keretében szükséges (kísérleti) beruházások

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 18. cikk 1. (b) – fizikai beruházás

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Szükséglet (24)

(SZ24) Új részvétel támogatása EU minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása nemzeti minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása önkéntes mezőgazdasági terméktanúsítási rendszerekben

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 3/a

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A jelenleginél szélesebb körben ismertté és vonzóvá kell tenni az Európai Unió minőségpolitikai intézkedéseit, kiemelten azokat a közösségi szintű tanúsítási lehetőségeket, amelyekkel egy-egy termék, vagy termékcsoport eredetét, ökológiai állapotát, különleges hagyományos minőségét lehet kiemelni és megkülönböztető jelzéssel ellátni a hasonló termékek kínálatából az Unió egész területén. Ösztönözni és segíteni kell a termelők, termelői közösségek jelentkezését és részvételét az Uniós rendszerekben. Elő kell segíteni az értéknövelést, marketinget szolgáló nemzeti minőségi rendszerek bevezetését (termék-, termékcsoport szintű rendszerek, regionális rendszerek), ill. a már meglévő rendszerek működését tovább kell fejleszteni. Az Európai szabályozási keretek lehetőségeinek figyelembe vételével kiemelten támogatni kell azokat a terméktanúsítási rendszereket, amelyek a hazai termékek kínálatában különböztetik meg a fogyasztók számára is jól azonosítható módon azokat, amelyek egyedi hozzáadott értékkel rendelkeznek.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

Új részvétel támogatása EU minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása nemzeti minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása önkéntes mezőgazdasági terméktanúsítási rendszerekben; Minőségi rendszerek ismertségének és vonzerejének erősítése, tudatosítása

***e.* A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:**

- 17. cikk

Továbbá az 1/a-b-c prioritáshoz/fókuszterületekhez kapcsolódóan élelmiszer-feldolgozásra vonatkozóan:

Kapcsolódó fókuszterület(ek): 1/a-b-c

Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

	Környezet		Klíma	✓	Innováció

A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések: 15. 16. és 36. cikk

(a) Az elsősorban a mikro- és kisvállalkozó élelmiszer feldolgozói célcsoport számára nyújtható szaktanácsadási rendszer megújítása: strukturálása és megerősítése

Indoklás:

Az élelmiszer feldolgozás a globalizáció következtében egyre erősödő versennyel szembesül, mind a belföldi, mind az exportpiacokon. Emellett az EU-ban hatályos élelmiszerlánc-biztonsági előírások, illetve a fogyasztói elvárások is egyre magasabb szintű és egyre összetettebb követelmények elé állítják a vállalkozásokat, amely szintén komoly befolyásoló tényezője a piaci hatékonyságnak. A piaci pozíciók megőrzése és erősítése érdekében tehát elengedhetetlen a vállalkozások eredményességének támogatása, a szakmai és üzleti tudásmegosztást szolgáló strukturált, célzott és naprakész tanácsadási szolgáltatási program keretében.

A jelenlegi támogatott szaktanácsadás gyengeségei:

- a szaktanácsadási szolgáltatás nincs több éves program szintű stratégiával és akciótervvel alátámasztva
- a szaktanácsadók igénybe vétele egyéni és eseti,
- minőségének és hatékonyságnak nincs monitoring és értékelési rendszere.
- a szaktanácsadói kör tervszerű és magas minőségű továbbképzése nem megoldott,

Célok, feladatok:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- A tanácsadási stratégia kialakítása a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai célkitűzésekkel összhangban és akkreditációja (VM), benne a tanácsadók továbbképzésének programja is,
- A támogatott tanácsadás hatékonyságát jellemző indikátorok meghatározása, monitoring, értékelési és visszacsatolási rendszer kialakítása,
- Részletes tanácsadási akcióterv kialakítása, és ez alapján történő lebonyolíttatása
- A megújított szaktanácsadási rendszer elfogadtatása a célcsoport felé, használatának mennyiségi és minőségi megerősödése, a hatékonyság és hatásosság mérhetővé tétele.

Kapcsolódó EMVA intézkedés: 16. cikk szerinti tanácsadói szolgáltatások

(b) Az alapanyag termelők, feldolgozók, kutatással, fejlesztéssel, innovációval foglalkozó szakmai műhelyek és a tudásközvetítésre alkalmas szakmai szervezetek operatív csoportjai által a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai prioritásokhoz illeszkedő, probléma-orientált KFI együttműködéseinek gyarapodás. A piaci igényekre reagáló korszerű termékek, technológiák és eljárások kidolgozása, bevezetése és elterjesztése.

Indoklás:

Az ágazat versenyképességi hátrányának egyik oka, hogy az élelmiszer-feldolgozással foglalkozó vállalkozások – különösen a mikro- és kisvállalkozások – esetében jellemző a követő, legfeljebb az önfenntartást megcélzó stratégia. Ahhoz, hogy a vállalkozások ezen túllépjenek, szükséges, hogy a kutatási és fejlesztési eredmények és lehetőségek minél gördülékenyebben szolgálhassák a gazdálkodást, illetve, hogy a gazdálkodók problémáira és a trendek által diktált lehetőségekre fókuszált, magas szintű innovációs együttműködések elterjedjenek és megerősödjenek. Jelenleg Magyarországon az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások K+F+I aktivitása nemzetközi összehasonlításban igen alacsony. Saját K+F+I kapacitással általában nem rendelkeznek, nem ismerik a rendelkezésre álló eredményeket és a kutatóhelyek által biztosított lehetőségeket, az élelmiszeripari KFI együttműködések lényegében alkalmiak. Ilyen jellegű, az agrárgazdasági ágazatok számára kialakított ösztönző rendszer nem működik. Ennek következtében az ösztönzőkért folytatott versenyben más - jóval kiszámíthatóbb gazdasági környezetben működő – szektorokkal szemben jelentős hátrányt szenvednek.

Célok, feladatok:

Élelmiszer-feldolgozási KFI prioritások, összhangban az ágazta 2014-2020-ra meghatározott fejlesztési irányaival:

- az erdőgazdálkodás fenntartható biológiai alapjainak, mint termelési potenciálnak versenyképesség javítása a hozzáadott érték növelésével: piaci keresletre reagáló, innovatív termékek kifejlesztése, tesztelése;
- versenyképesség javítása az erőforrás-hatékonyság javításával: az alapanyag, energia, víz és élőmunka felhasználás hatékonyságát javító fejlesztéseket megalapozó megoldások;
- a gazdálkodási hatékonyság javításának egyéb eszközei és módjai: innovatív együttműködési, vállalatirányítási és piacra jutási megoldások.

Kapcsolódó EMVA intézkedés: 36. cikk együttműködés, innovációs projektek és klaszterek

A „jó állam" szemléletének és gyakorlatának erősítése, az e-szakigazgatás fejlesztésének szakmai előkészítése az érintettek bevonásával. Fejlesztési szükséglet azonosítása (agrár-szakigazgatás): A teljes élelmiszerlánc-vertikum látható részének nettó árbevétele 12-13 ezer milliárd Ft évente. Ugyanakkor közismert tény, hogy a szektorban kiugróan magas a be nem vallott bevételek, jövedelmek aránya. Az EMVA meghatározott fejlesztési eszközei között nem szerepel a „jó állam" célokhoz igénybe vehető eszköz, ugyanakkor az élelmiszerlánc-felügyelet és a faanyag származásigazolás területén több százezres ügyfélkörrel dolgozik együtt a hatóság. Ugyanez igaz más hatósági tevékenységekre: erdészet, halászat, növény- és talajvédelem. Ugyanakkor a közösségi szabályozás minden szakterület esetében sokasodó szabály-együttessel operál. Ezek összehangolt és hatékony alkalmazása új szervezeti módszereket igényel. A Nemzeti Középtávú Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia 2014-2020 (elfogadás előtt) a következő célokat és módszereket tűzi maga elé: tudásbázis-építés, tudásmegosztás és szemléletformálás, végső soron pedig az élelmiszerlánc kifehérítése, az a vállalkozók számára olcsóbb, megelőző, szolgáltató és együttműködő szakigazgatás.

Mivel a szakigazgatási rendszer - mint állami szolgáltatás - fejlesztésének az innovációs projekt alapján történő megvalósítására az EMVA nem tartalmaz felhasználható eszközt, ezért azt az ERFA és ESZA forrásokkal tervezzük a GINOP (e-közigazgatás) és az EFOP (laborhálózat racionalizálása) keretei között.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

(c) Az első sorban a mikro- és kisvállalkozó élelmiszer feldolgozói célcsoport számára nyújtható szakmai továbbképzési rendszer megújítása: strukturálása és megerősítése

Indoklás:

Az élelmiszer-feldolgozással foglakozó mikro- és kisvállalkozások fejlődésének jelentős akadálya, hogy nem rendelkeznek megfelelő technológiai, élelmiszerbiztonsági és vállalkozási ismeretekkel. Biztosítani kell számukra a könnyen elérhető, gyakorlati ismeretekre irányuló – iskolarendszeren kívüli – képzési/továbbképzési lehetőségeket. A jelenlegi támogatott szakmai továbbképzési rendszer gyengeségei:

- nincs több éves program szintű stratégiával és akciótervvel alátámasztva,
- a támogatott programba vonható képzési formák és elemek számára nincs kidolgozott minősítési (akkreditációs) rendszer,
- a szakmai továbbképzési aktivitások esetiek, a képzés minőségének és hatékonyságnak nincs monitoring és értékelési rendszere.

Célok, feladatok:

- A képzési stratégia kialakítása a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai célkitűzésekkel összhangban és akkreditációja (VM), benne az oktatást végzők továbbképzésének programja is,
- A támogatott képzés hatékonyságát jellemző indikátorok meghatározása, monitoring, értékelési és visszacsatolási rendszer kialakítása,
- Részletes képzési akcióterv kialakítása, és ez alapján történő lebonyolíttatása
- A megújított képzési rendszer elfogadtatása a célcsoport felé, használatának mennyiségi és minőségi megerősödése, a hatékonyság és hatásosság mérhetővé tétele.

Kapcsolódó EMVA intézkedés: 15. cikk szerinti szakmai továbbképzés.

Szükséglet (25)

(SZ25) Rövid ellátási láncok (REL) fejlesztése

a. *Kapcsolódó fókuszterület(ek):* 3a

b. *Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:*

✓	Környezet	✓	Klíma	✓	Innováció

c. *Rövid indoklás, leírás:*

A rövid ellátási láncban résztvevő termelők jellemzően a legkisebbek (egyéni, vagy mikro-vállalkozások), így érdekérvényesítő képességük gyenge és nem járatosak az összetett támogatási rendszerek használatában, ezért fontos, hogy legyen elkülönített kerettel rendelkező, közérthető, probléma fókuszált tematikus alprogram a fejlesztésükre. A rövid ellátási lánc neo-tradicionális (pl. on-line értékesítés, közösség támogatta mezőgazdaság) formáinak elterjedtsége elmarad a nyugat-európaitól, a tradicionális formák (piacok, útszéli árusítás) elterjedtek, ugyanakkor jelentős humánerőforrás- és eszközfejlesztést igényelnének a biztonságos és jövedelmező működéshez. A rövid ellátási láncok fogyasztói igényeket kielégítő fejlesztéséhez nincs elég felkészült és megfelelő eszközökkel ellátott szervező és termelő. A helyi minőség rendszerek száma magas, azonban ezek döntő többsége nem tanúsításhoz kötött, így az élelmiszerlánc-biztonságot kevés esetben növelik és a társadalmi ismertségük-elfogadottságuk jellemzően alacsony szintű.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

A „rövid ellátási lánc" az együttműködés, a helyi gazdasági fejlesztés, valamint a termelők és a fogyasztók közötti szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatok iránt elkötelezett, kevés számú gazdasági szereplő által alkotott ellátási lánc. A tematikus alprogram a tradicionális és a neo-tradicionális rövid ellátási láncok kialakítását, szervezését, promócióját, a termelői részvétel és felkészültség erősítését tűzi ki célul, ehhez:

- A termelők értékesítési lehetőségeinek javítása a rövid ellátási lánc (REL) hagyományos és újszerű (tradicionális és neo-tradicionális) formáinak szervezet fejlesztésével, azaz a szervező együttműködések kialakításával és működtetésével

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

- A rövid ellátási láncban (REL) résztvevő szervezők és termelők társadalmi elfogadásának és a fogyasztói bizalomnak a növelése promócióval
- A rövid ellátási lánc (REL) élelmiszerbiztonságának növelése a nyomon-követés és a jogszabályi megfelelés együttműködésben és termelői szinten történő fejlesztésel
- A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők piacképességének javítása a kereskedelmi és marketing ismereteik fejlesztésével
- A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők hatékonyságának és jövedelmezőségének javítása az energia-hatékony kereskedelmi eszközök és kapacitások fejlesztésével
- A rövid ellátási láncban (REL) résztvevő szervezők és termelők tudástranszferjének és innovációs aktivitásának erősítése
- A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők és szervezőik érdekképviseletének és hálózatos együttműködésének erősítése
- A rövid ellátási láncokkal (REL) kapcsolatos adatgyűjtés és elemzés (statisztika, monitoring, kutatás) rendszer jellegű fejlesztése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

Önálló tematikus alprogram keretében, a következő intézkedések alkalmazásával:

- 36. cikk: 16.4 vertikális és horizontális együttműködések támogatása a rövid ellátási láncok és a helyi piacok kialakításáért és fejlesztéséért
- 36. cikk: 16.4. helyi összefüggésben végzett promóciós tevékenység támogatása a rövid ellátási láncok és a helyi piacok fejlesztéséért
- 15. cikk: 1.1. a felnőtt képzés és szaktudás megszerzésének támogatása
- 15. cikk: 1.2. demonstrációs és tájékoztatási tevékenység támogatása
- 16. cikk: 2.1. Támogatás a szaktanácsadási tevékenység igénybevételére
- 18. cikk: 4.2. beruházási támogatás a feldolgozás, piacrajutás/marketing és az agrártermékek fejlesztésének területén
- 36. cikk: 16.1 a mezőgazdaság termelékenységének és fenntarthatóságának fejlesztéséért létrejövő EIP operatív csoportjainak létrehozásához és működéséhez nyújtott támogatás.
  Tervezés alatt:
- 17. cikk: A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei
- 28. cikk: Termelői csoportok

Agrárkörnyezetgazdálkodás, természetmegőrzés, környezet- és vízgazdálkodás szakterületen:

Szükséglet (26)

(SZ26)A mezőgazdasághoz kötődő fajok természeti helyzetének javítása (a fajok és élőhelyek igényeit figyelembevevő földhasználat

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésékhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Hazánk természeti értékeinek jelentős hányada kötődik közvetlenül mezőgazdasági művelés alatt álló területekhez, és fenntartásukban kiemelt szerepe van a megfelelő földhasználatnak. A természeti értékek megőrzésében kiemelt szerepe van a környezetkímélő gazdálkodás elterjesztésének. A mezőgazdasági földhasználat minden ágában (szántóművelés, gyepgazdálkodás, ültetvények) sokszínű, a természetközeli élőhelyek kialakításával és megőrzésével, a természetvédelmi szempontból értékes állat- és növényfajok számára megfelelő táplálkozó-, szaporodási- és pihenőhelyek biztosításával az aktív természetvédelem rendszerének kiterjesztése a cél. A fajok megőrzése érdekében az élőhelyek fajgazdagságának növelése szükséges, illetve kiemelt figyelmet kell fordítani az agresszív idegenhonos fajok terjedésének visszaszorítására.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- A természeti értékek megőrzését, fejlesztését biztosító földhasználati módok elterjesztése.
- Az élőhelydegradációs folyamatok csökkentése.
- A Natura 2000 területek megőrzése és fejlesztése; a Natura 2000 területek természetvédelmi helyzetének javítása a környezetkímélő földhasználati módok ösztönzésével.
- A Natura 2000 területek kezelésére vonatkozó tervezés fejlesztése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Kompenzációs kifizetés hektáronként a mezőgazdasági N2000 területeken
- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések
- Környezetvédelemhez és a magas természeti értéket képviselő terület közjóléti értékének növeléséhez kapcsolódó nem termelő beruházások mezőgazdasági területen
- NATURA 2000/MTÉ területek kezelésére vonatkozó tervek támogatása

Szükséglet (27)

(SZ27) A zöld infrastruktúra fejlesztése, az ökológiai hálózat koherenciájának javítása

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Természetföldrajzi adottságaink sokszínű tájak és gazdag természetes élővilág kialakulását tették lehetővé, melyek nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő értéket képviselnek és a Kárpát-medencében egyedi ökológiai egységet képeznek. Ezen ökológiai hálózatnak a fenntartása kiemelt fontosságú. Természetes és természetközeli élőhelyeink a mezőgazdasági termelés szempontjából is alapvető ökológiai szolgáltatásokat nyújtanak. Ennek megfelelően kiemelt figyelmet kell fordítani az ökológiai hálózat fenntartására, a természetes/természetközeli élőhelyek feldarabolódásának megakadályozására, a táji értékek megőrzésére.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

A meglévő természeti területek közti összeköttetések megteremtése, a tájak ökológiai értékének javítása, a tájelemek változatosságának visszaállítása.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Kompenzációs kifizetés hektáronként a mezőgazdasági N2000 területeken
- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések
- NATURA 2000/MTÉ területek kezelésére vonatkozó tervek támogatása

Szükséglet (28)

(SZ28) Extenzív gazdálkodás ösztönzése, az extenzív termelésben rejlő lehetőségek jobb kihasználása

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A; 4B; 4C; 5E

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet	✓	Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Számos területen a hagyományos extenzív gazdálkodási módszerek háttérbe szorulása, és ezzel párhuzamosan az extenzív mezőgazdálkodás által kialakított és fenntartott természetközeli élőhelyek állapotának romlása, illetve a környezeti problémák növekedése figyelhető meg. Ezen területeken kiemelt feladat az extenzív gazdálkodás ösztönzése.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Az extenzív tájgazdálkodás széleskörű elterjesztése, különösen a hátrányos adottságokkal rendelkező területeken.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Kompenzációs kifizetések a HMT után hektáronként a hegyvidéki, hátrányos természeti adottságokkal, ill. egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területeken

Szükséglet (29)
(SZ29) A környezetbarát technológiák alkalmazásának növelése, a környezettudatos gazdálkodás fejlesztése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A; 4B; 4C

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:
A környezettudatos gazdálkodás széles körben való elterjesztése (környezetkímélő, környezetbarát módszerek alkalmazása) révén megvalósuló, a terület agro-ökológiai adottságaihoz igazodó földhasználat mérsékli a termelés kockázatát, hozzájárul a természeti értékek fennmaradásához, a környezeti állapot javulásához, a biológiai sokféleség megőrzéséhez.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- A környezetbarát gazdálkodási módok alkalmazásának ösztönzése (pl.: agrár-környezetgazdálkodás, Natura 2000 támogatás).

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések
- Környezetvédelemhez és a magas természeti értéket képviselő terület közjóléti értékének növeléséhez kapcsolódó nem termelő beruházások mezőgazdasági területeken
- Ökológiai termelés (áttérés, folytatás) támogatása, HMT után hektáronként

Szükséglet (30)
(SZ30) Ökológiai gazdálkodás fenntartása és fejlesztése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A; 4C

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:
Az ökológiai gazdálkodás elterjesztése hozzájárul a vízkészletek és termőföld jó állapotának megőrzéséhez, a környezetterhelés mérsékléséhez, emellett nagyobb élőmunka-igénye révén növeli a foglalkoztatottságot.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Az ökológiai gazdálkodás támogatása (beleértve az ökológiai gazdálkodásra való áttérés ösztönzését is).

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Ökológiai termelés (áttérés, folytatás) támogatása, HMT után hektáronként

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Szükséglet (31)

(SZ31) A mezőgazdasági genetikai alapok megőrzése (a tájfajták, a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták megőrzése)

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet	✓	Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növény- és állatfajok/fajták védelme.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- A mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- A mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésének támogatása

Szükséglet (32)

(SZ32) A klímaváltozáshoz alkalmazkodó, vízvisszatartáson alapuló vízgazdálkodás fejlesztése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4B; 5A

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet	✓	Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

Az Európai Unió 2000/60/EK Víz Keretirányelve (VKI) alapkövetelménye, hogy a Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervben (VGT) megállapított környezeti célkitűzést, azaz a vizek jó állapotát, 2015-ig el kell érni. Mivel a mezőgazdasági tevékenység hatással van a vizek mennyiségi és minőségi állapotára, ezt a hatást olyan mértékben kell csökkenteni, amennyire a vizek jó állapota szempontjából szükséges. Mind a terhelések, mind az intézkedések hatása bizonyos időeltolódással jelentkezik, ezért fontos az intézkedések időben történő megkezdése.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe felvett mezőgazdasági területek megfelelő hasznosításának ösztönzése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Kompenzációs kifizetés hektáronként a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe felvett mezőgazdasági területeknek

Szükséglet (33)

(SZ33) A talajok termékenységének megőrzése, a degradációs folyamatok megelőzése, illetve mérséklése, a talajkímélő gazdálkodás ösztönzése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4B; 4C

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

A talaj hazánk egyik legfontosabb, feltételesen megújuló természeti erőforrása, melynek védelme, termékenységének fenntartása nem csupán a földhasználó, hanem a társadalom hosszú távú érdeke. A kedvező hazai természeti adottságoknak köszönhetően a jó minőségű talajok aránya és a nagy termőképességű talajok kiterjedése jelentős. A kedvező adottságokat azonban természetes talajpusztulási folyamatok és az emberi beavatkozások (pl. helytelen agrotechnika és vegyszerhasználat, mezővédő erdősávok kiirtása) egyaránt károsítják. Ezen folyamatok a talajtermékenység csökkenése mellett a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedését, az ökológiai, vízháztartási körfolyamatok felbomlását, a kockázatos anyagok felhalmozódását (élelmiszerbiztonság), valamint a vizek, ivóvízbázisok elszennyeződését okozzák. Cél a talaj fokozott védelme és termékenységének hosszú távú fenntartása, a talaj megfelelő megújulását elősegítő használat ösztönzése.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Talajvédő agrotechnika és gazdálkodás megvalósításának ösztönzése.
- A talajdegradációs folyamatok megelőzését, illetve mérséklését biztosító földhasználati módok elterjesztése.
- A különböző talajdegradációs folyamatok (pl. talajerózió, elsavanyodás, talajtömörödés) hatásainak csökkentése különböző agrotechnikai módszerek alkalmazása révén.
- A környezetbarát tápanyag-gazdálkodás gyakorlatának elterjesztésével a talaj negatív tápanyagmérlegének egyensúlyba hozása.

e. A *megvalósítást* szolgáló EMVA intézkedések:

- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések

Szükséglet (34)
(SZ34) Okszerű növényvédőszer és tápanyag használat ösztönzése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4B; 4C

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A környezettudatos tápanyag-gazdálkodás és növényvédelem hiánya a vizek minőségének veszélyeztetése mellett kedvezőtlen hatással van a talajok állapotára is.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- A talaj, illetve a felszíni és felszín alatti vizek védelmét biztosító, környezettudatos tápanyag-gazdálkodás és növényvédelem elterjesztése.

e. A *megvalósítást* szolgáló EMVA intézkedések:

- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések

Szükséglet (35)
(SZ35) Mezőgazdasági területek művelésben tartásának ösztönzése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A (4C)

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A kedvezőtlen adottságú területeken a mezőgazdasági tevékenységet fenntartó gazdálkodók támogatása hozzájárul a gazdaságok életképességének, helyzetének javulásához, a vidéki foglalkoztatási és jövedelemszerzési lehetőségek bővítéshez.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- A mezőgazdasági területek művelésben tartásának ösztönzése.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- Kompenzációs kifizetések a HMT után hektáronként a hegyvidéki, hátrányos természeti adottságokkal, ill. egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területeken

Szükséglet (36)
(SZ36) Környezetbarát technológiák fejlesztése, öko-innováció ösztönzése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 1A; 1B

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésékhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

- *kidolgozás alatt*

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- *kidolgozás alatt*

e. A *megvalósítást* szolgáló EMVA intézkedések:

- *kidolgozás alatt*

Vidékfejlesztés, vidéki közösségek és gazdaság szakterületen:

Szükséglet (37)
(SZ37) Többfunkciós, vidéki tudásátadást biztosító integrált módszertani és szolgáltató terek létrehozása és működtetése

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 1A, 6B, 6C

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésékhez:

	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A 2014-20210 közötti időszak legfontosabb vidékfejlesztési céljai között szerepel a helyi társadalmi környezet megújítása, a közösségi terek rekonstrukciója, valamint a valós helyi igényekre alapozott szolgáltatásfejlesztés, amelyek nélkül a helyi gazdaságfejlesztési intézkedések sem tudnak jelentős (térségi) hatást elérni. Mindezek alapján az életminőség javító és gazdaságfejlesztési intézkedések éles elkülönítése helyett a térségi projekteken belül a két típusú fejlesztés összehangolását kell biztosítani. A jelenleg is működő közösségi szolgáltató terek (IKSZT-k) egyik legfőbb problémája a megfelelő humán erőforrás hosszú távú biztosítása, a helyi jelenlét erősítése, ezért elengedhetetlen a megfelelő képzettséggel és gyakorlattal rendelkező humán erőforrás jelenlétének biztosítása. Az EMVA keretében megvalósuló intézkedések alapvető célja mindezek mellett, hogy hozzájáruljanak az erodálódó tárgyi és szellemi kulturális örökség megőrzéséhez, a szegénység csökkentéséhez, valamint elősegítsék a minél szélesebb körű társadalmi befogadást és felzárkózást.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

A helyi közösség egészét szolgáló többfunkciós közösségi szolgáltató terek – lehetőség szerint meglévő épületekben. Jelenleg működő Integrált Közösségi Szolgáltató Terek továbbfejlesztése, működtetésének finanszírozása. EMVA forrásból biztosítható az épületfelújítás, a szükséges eszközök beszerzése, az infrastruktúra fejlesztése; a létrejövő többfunkciós tér működtetéséhez az emberi erőforrás finanszírozását (bérjellegű költségek) más forrásból szükséges biztosítani; ez utóbbi elengedhetetlen feltétel az intézkedés megvalósításában. Helyi önkéntes munka feltételeinek kialakítása (önkéntesek fogadása). Tervezett elemei:

- Integrált könyvtár, információs és közösségi szolgáltatás („település nappalija") – megyei szintű pénzügyi és szakmai koordinációval;
- Alapvető (szociális és és műszaki infrastrukturális) szolgáltatásokat biztosító közösségi terek – kifejezetten a leghátrányosabb helyzetű településeken, szegregátumokban;
- Mezőgazdasági gyakorlati tudásátadást szolgáló terek, bemutató kertek, tankertek - a táj- és környezetgazdálkodási szemléletformálás céljából, a gyakorlatban mutatják be egy gazdálkodási egység működését, előnyben részesítve az őshonos és tájfajtákat alkalmazó, a háztáji, illetve ökológiai gazdálkodási formát. Elsősorban a népi építészeti értéket képviselő, használaton kívüli épületek, majorok, tanyák, iskolakertek lehetnek a helyszínek.
- Sport-, szabadidős- és öntevékeny kulturális tevékenységek, tanórán kívüli foglalkozások, önismereti képzések, mentális tréningek, programok támogatása. Elsődleges cél a helyi közösség aktív részvételének elősegítése, a helyi értékek megőrzése, illetve új értékek létrehozása.
- A képzett fiatalok helyben tartása, illetve hazatérése érdekében „fecskeház" típusú fejlesztések, szolgálati lakások támogatása (szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódva!).
- Az örökségvédelemmel kapcsolatos helyi stratégiák, feladatok, fejlesztési tervek meghatározása, az örökség megőrzését, fenntartását és továbbadását biztosító tevékenységi formák, a hasznosítást szolgáló beruházások támogatása. Cél a helyi tárgyi és szellemi kulturális, néprajzi, természeti örökség fenntartását, illetve későbbi hasznosítását szolgáló integrált fejlesztések előkészítése, a helyi kulturális örökség számbavétele és értelmezése.
- Fiatalok számára a térségre jellemző kézműves és népi iparműveszeti hagyományok megismertetését, a hagyományos mesterségek elsajátítását célzó gyakorlatorientált képzési programok.
-

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 21. cikk 1/ a) b) d) g) h)

Szükséglet (38)

(SZ38) Helyi szükségletekre alapozott vállalkozásfejlesztés, gazdasági diverzifikáció

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 6A

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

	Környezet		Klíma	✓	Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A gazdaságfejlesztési intézkedések tekintetében alapvető szempont, hogy a vidéki térségek között jelentős különbség mutatkozik a vállalkozásfejlesztési potenciál között, sok esetben minimális a forrás adszorpciós képesség. A hosszú távú versenyképesség érdekében a hagyományos eszközbeszerzési és beruházási támogatások mellett kiemelt hangsúlyt kell fordítani ezen képességek fejlesztésére, a vállalkozások humán hátterének megerősítésére, a vállalkozói tudatosság erősítésére, illetve az együttműködések ösztönzésére. A helyi gazdaságfejlesztés fontos aspektusa, hogy számos gazdasági szolgáltatáshoz való hozzáférés a kistelepüléseken élők számára helyben nem biztosított. Azon társadalmi-gazdasági perifériális térségekben, ahol a szaktudás, a tőke, a vállalkozási szemlélet hiánya miatt a lakosság vállalkozóvá válása nem reális,

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

ugyanakkor a munkalehetőségek hiánya sürgős beavatkozást kíván, a gazdaságszervezés alkalmas megoldásának tűnik a közösségi – szövetkezeti – vállalkozások formája is.

d. Fejlesztési célok és feladatok[6]:

- Vállalkozói együttműködések kialakításának támogatása;
- Szolgáltatásfejlesztés keretében a vállalkozói inkubáció, a vállalkozói mobilitás, a hiánypótló szolgáltatások biztosításának, valamint minden termékköre vonatkozóan a rövid ellátási láncok kialakításának támogatása
- Diverzifikációs intézkedések (primér termeléshez kapcsolódó hozzáadott érték növelés, valamint a nem mezőgazdasági tevékenységek felé való elmozdulás) támogatása, beleértve a kisléptékű, helyi élelmiszerfeldolgozás fejlesztését, a helyi értékesítéshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztését, a biomasszára alapozott közösségi vagy partnerségben megvalósuló megújuló energia-ellátási fejlesztéseket, a kisléptékű vidéki turizmus fejlesztését.
- Társadalmi vállalkozások, a helyi/térségi együttműködésben megvalósuló, valamint a gazdaságfejlesztési és közösségi célú fejlesztéseket egyaránt magában foglaló, akár szövetkezeti típusú projektek támogatása, szociális gazdaság.
- A munkahelyteremtés támogatása a vidéki térségekben.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 20. cikk 1/ a) ii. 1/b)
- 18. cikk
- 21. cikk

Szükséglet (39)

(SZ39) Népességmegtartást és helyi gazdaságfejlesztést, valamint környezeti terhelés csökkentését szolgáló kisléptékű infrastruktúra fejlesztések, alapvető szolgltatások

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A, 4B, 5C, 6A, 6B

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésékhez: -

✓	Környezet	✓	Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A vidéki települések, különösen a kistelepülések és a tanyák elérhetősége nehéz, infrastrukturális állapotuk jelentős fejlesztésre szorul. A megfelelő infrastruktúra mind az életminőség, így a népesség megtartása, mind a gazdasági fejlődés szempontjából alapvető. A nagyrészt vidéken koncentrálódó problémák azonnali és hatékony beavatkozást igényelnek, különös tekintettel arra, hogy több olyan jelenség is tapasztalható, amelyek akut válságokhoz vezethetnek. Ilyen például a fosszilis energia függőség és a természeti erőforrások folyamatos degradációjából fakadó alacsony klímarezíliencia, amely az élelmiszer és energia önellátás jelenlegi fokát tekintve szélsőséges helyzeteket eredményezhet.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Vidéki települési, kisléptékű infrastruktúra fejlesztése, beleértve az önkormányzati kezelésű utak fenntartását szolgáló fejlesztések támogatását (útkarbantartó gépek, eszközök), az elérhetőség javítását lehetővé tevő közösségi fejlesztéseket, közbiztonság javítását szolgáló fejlesztéseket *(feltételes)*, falu-, tanyagondnoki szolgáltatásokhoz kapcsolódó fejlesztéseket, eszközök, gépjárművek beszerzését,
- Helyi, közösségi, kisléptékű megújuló energiatermelési és szolgáltatási infrastruktúra fejlesztések, helyi megújuló energiastratégia kidolgozása
- Kisléptékű vízellátó / szennyvíz rendszerek, vízgazdálkodási infrastruktúra építése, felújítása, vízvisszatartást célzó, táj- és vízgazdálkodási, valamint gazdasági funkciójú közösségi létesítmények, beavatkozások,

[6] Előzetes tartalom, továbbfejlesztés alatt.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

- Közétkeztetési szolgáltatás fejlesztése helyi kapacitásbővítéssel (közkonyhák felújítása, főzőkonyhákká történő átalakítása, eszközbeszerzések támogatása).

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 21 cikk.

Szükséglet (40)

(SZ40) Térségen belüli együttműködésen alapuló turisztikai fejlesztések

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 4A, 6B

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez:

✓	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A 2007-2013 időszakra vonatkozó vidékfejlesztési program a turisztika területén nem vette figyelembe a tényleges kereslet-kínálati viszonyokat és a túlszabályozás ellenére sem volt képes kizárni a spekulatív ingatlanpiaci és lakóingatlan beruházásokat. Semmilyen hangsúlyt sem helyezett a vonzerőteremtésre és szolgáltatási kínálat valós és minőségi fejlesztésére (pl. szolgáltatásnak minősül a projektgazda által végzett idegenvezetés, túravezetés, stb.).

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Mikrotérségi együttműködésen alapuló, szelíd, öko- és természetjáró turisztikai fejlesztések támogatása, a közös identitás erősítése céljából, nagyjából 3-5 település részvételével és együttműködésében;
- Elemei: túraútvonal festés, sporteszközök beszerzése, falusi vendégasztal szolgáltatás, a helyieknek szóló kiadványok, közös tudástár összeállítása (természeti, épített, szellemi), kisléptékű infrastruktúra fejlesztések (weboldal létrehozás, helyi turisztikai mozgalom), kiegészítő tevékenységekhez (nem szálláshely) kötődő fejlesztések támogatása.
- A munkabéren kívüli juttatások (Cafeteria elemek, pl. Széchenyi Pihenő Kártya) falusi turisztikai szolgáltatóknál történő felhasználhatóságának bővítése (pl. leolvasó terminálok elterjesztése).

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 21. cikk 1/ d) e) f) g)

Szükséglet (41)

(SZ41) A helyi közösségi rendszerek működésének biztosítása (LEADER)

a. Kapcsolódó fókuszterület(ek): 6B

b. Kapcsolódás az átfogó célkitűzésekhez: -

	Környezet		Klíma		Innováció

c. Rövid indoklás, leírás:

A fenntartható helyi közösség egyik alapvető működési elve, hogy mindig a helyi szükségletek elsődleges és fenntartható kielégítésére törekszenek. Ezért kiemelten fontos, hogy a helyi adottságok, erőforrások felmérésére építő, a tájgazdálkodási keretet figyelembe vevő, helyi szintű komplex vállalkozási fejlesztéseket ösztönző, a helyi gazdaságot szervezni képes szervezeti rendszer, menedzsment jöjjön létre.

Az eddigi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy valós és tartós helyi hatást csak a helyi szereplők részvételére alapuló helyi fejlesztéssel lehet elérni. A hazai LEADER program eddigi sikertelenségében alapvető szerepet játszott a rendkívül alacsony közbizalom és együttműködési kultúra mellett a program helytelen szabályozása (KET), illetve a központi irányítás erőteljes

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

érvényesítése. Előbbi körülmények teljesen leszűkítették a helyi közösség döntési autonómiáját a tervezésben és a projekt kiválasztásban, holott éppen ez lenne a LEADER koncepció legfőbb eszköze.

d. Fejlesztési célok és feladatok:

- Sikeresebb LEADER program megvalósítása érdekében kulcsfontosságú az együttműködési kultúra javítása, fejlesztése, a klasszikus LEADER helyi fejlesztési feladatok (szemléletformálás, közösségi animáció, projektgenerálás, hálózatépítés stb.) ellátásának, a helyi közösség – tervezéskor és projekt kiválasztáskor is érvényesülő – döntési autonómiájának biztosítása.
- Biztosítani kell, hogy a fejlesztések ténylegesen a helyi közösségek aktív közreműködésével és részvételével, az ésszerű és hatékony forrásfelhasználás érdekében az általuk meghatározott minőségi szűrők érvényesítésével valósuljanak meg.

e. A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések:

- 42-45. cikk

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. A STRATÉGIA LEÍRÁSA

[A VP tervezésének központi eleme a beavatkozási logika felállítása, amely a stratégiai fejezetben kap helyet. A beavatkozási logikával indokoljuk a SWOT elemzésre és a fejlesztési szükségletekre visszavezethetően a kiválasztott EMVA prioritásokat, fókuszterületeket és intézkedéseket, és azok hangsúlyait.]

[Kidolgozás alatt.]

5.1. A Vidékfejlesztési Programnak címzett szükségletek indoklása, valamint a célok, prioritások és fókuszterületek igazolhatóan a SWOT elemzésen és a szükségletek értékelésén alapuló kiválasztása

A VP stratégiai keretei

A Vidékfejlesztési Program (VP) kidolgozása a Partnerségi Megállapodásban, azzal összefüggésben az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció tervezetében, valamint a Nemzeti Vidékstratégiában rögzített nemzeti fejlesztéspolitikai stratégiai célkitűzésekből kiindulva, az EU 2020 stratégiában, illetve Közös Stratégiai Keret (KSK) rendelettervezetben rögzített kohéziós, valamint a Közös Agrárpolitikára és az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapra (EMVA) vonatkozó agárpolitikai és vidékfejlesztési céljaihoz igazodva történik (ld. ábra).

A Program biztosítja az EU 2020 és tematikus célokhoz való hozzájárulást az alábbiak szerint:

- Kiemelt figyelmet fordít a kutatás-fejlesztés-innovációt, a tudásátadást, képzést, készségek javítását, erősítését célzó fejlesztéseknek az agrár- és élelmiszergazdaságban és a vidéki gazdaságban,
- alapvető célja a fenntartható és versenyképes agrár- és élelmiszergazdaság megteremtése, az agrár- és élelmiszerszektor hozzájárulása a gazdasági fejlődéshez, a foglalkoztatáshoz, a természeti erőforrások megőrzéséhez,
- átfogó célja a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben gazdasági, szociális, közösségi intézkedésekkel.
-

A Program biztosítja a Közös Agrárpolitika céljaihoz való hozzájárulást az alábbiak szerint:

- Középpontjában a versenyképes, életképes mezőgazdaság és élelmiszer-feldolgozás áll,
- Hangsúlyos elemét képezi a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, azzal összefüggésben a környezetkímélő, fenntartható gazdálkodás, agrár-környezetgazdálkodás,
- Kiemelt szempontja és beavatkozási területe a vidéki térségek és közösségek lehetőségeinek bővítése, a vidéki gazdaság és helyi közösségek fejlesztése.

A Vidékfejlesztési Program beavatkozásai a kormányzati tervek szerint szorosan kapcsolódnak a **többi Operatív Program** intézkedéseihez, a vidékfejlesztés szempontját érvényesítve azokkal **szinergiában valósulnak meg**, mind a központi intézkedéseket, mind a helyi és térségi programokat tekintve.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. ábra: A vidékfejlesztési célok a 2014-2020 közötti programkeretek között, a program stratégiai összefüggései

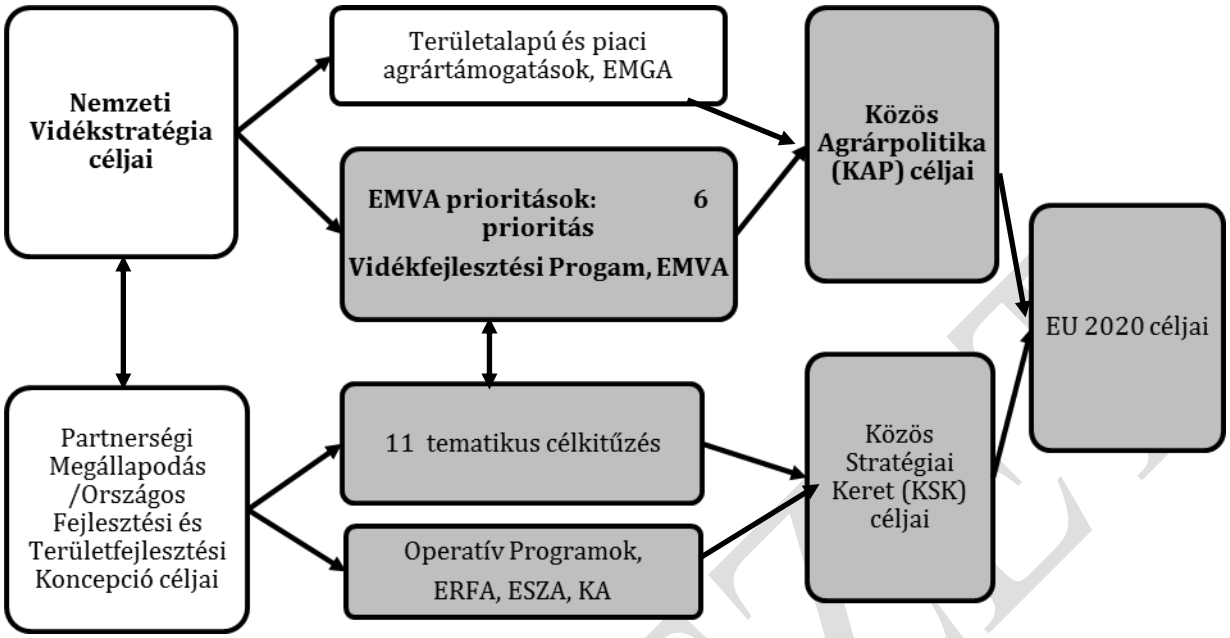

A Vidékfejlesztési Program stratégiáját az EMVA prioritások és az azokon belüli fókuszterületek kereteibe illeszkedve, azokat teljes mértékben figyelembe véve a nemzeti fejlesztési szükségletekre és speciális fejlesztési feladatokra reagáva állítjukfel. Ennek stratégiai keretét elsődlegesen a Nemzeti Vidékstratégia, az abban foglalt stratégiai irányok és fejlesztési feladatok képezik, valamint azzal összhangban a szakterületi stratégiákban, programokban rögzített feladatok.

A Partnerségi Megállapodás számára rögzített nemzeti prioritások, amelyek a VP számára is irányadók:

1. A gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállallásának fokozása
2. A foglalkoztatás növelése (a gazdaságfejlesztési, foglalkoztatási, oktatási, társadalmi befogadási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre)
3. Energia- és erőforrás-hatékonyság növelése
4. A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése, valamint a Jó Állam

A Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020-ban rögzített stratégiai célok, amelyek a VP számára irányadók:

1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése
2. Sokszínű és életképes agrártermelés
3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság
4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése
5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása
6. A stratégia *átfogó célkitűzése* vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása, agrárgazdasági, vidékfejlesztési és környezeti fejlesztéseken, beavatkozásokon keresztül.
7. A stratégia *stratégiai és szakterületi céljait* a VP tervezés során, az EMVA prioritások és fókuszterületek nemzeti prioritásainak, hangsúlyainak kijelölésekor figyelembe vesszük.

Előzetesen nevesített nemzet fejlesztési prioritások a VP-ben:

- kertészet, állattenyésztés, munkaerőigényes ágazatok
- vízgazdálkodás

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- *élelmiszer-feldolgozás, hozzáadott érték növelés*
- *helyi gazdaságfejlesztés, gazdasági diverzifikáció a vidéki térségekben*

Az EU 11 tematikus célkitűzése, amelyekhez a VP-nek is számszerűsített eredményekkel hozzá kell járulnia az EMVA prioritásokhoz való hozzájáruláson keresztül:

1. A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése;
2. Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának és minőségének javítása;
3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása;
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és –kezelés előmozdítása;
6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban;
8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése;
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;
10. Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás;
11. Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás *(itt nincs EMVA hozzájárulás)*

Az EMVA prioritásait és fókuszterületeit a következő ábrák mutatják.

A VP **valamennyi EMVA prioritást** alkalmazza.

Megtörtént első körben a fókuszterületek azonosítása is. **Az 5/d fókuszterület kivételével valamennyi fókuszterületen azonosítottunk fejlesztési szükségleteket**, és jelen szakaszban tervezünk intézkedéseket.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Vidékfejlesztési Program stratégiai környezete: az agrár- és vidékpolitikai célok kapcsolódása az EU 2020 célokhoz

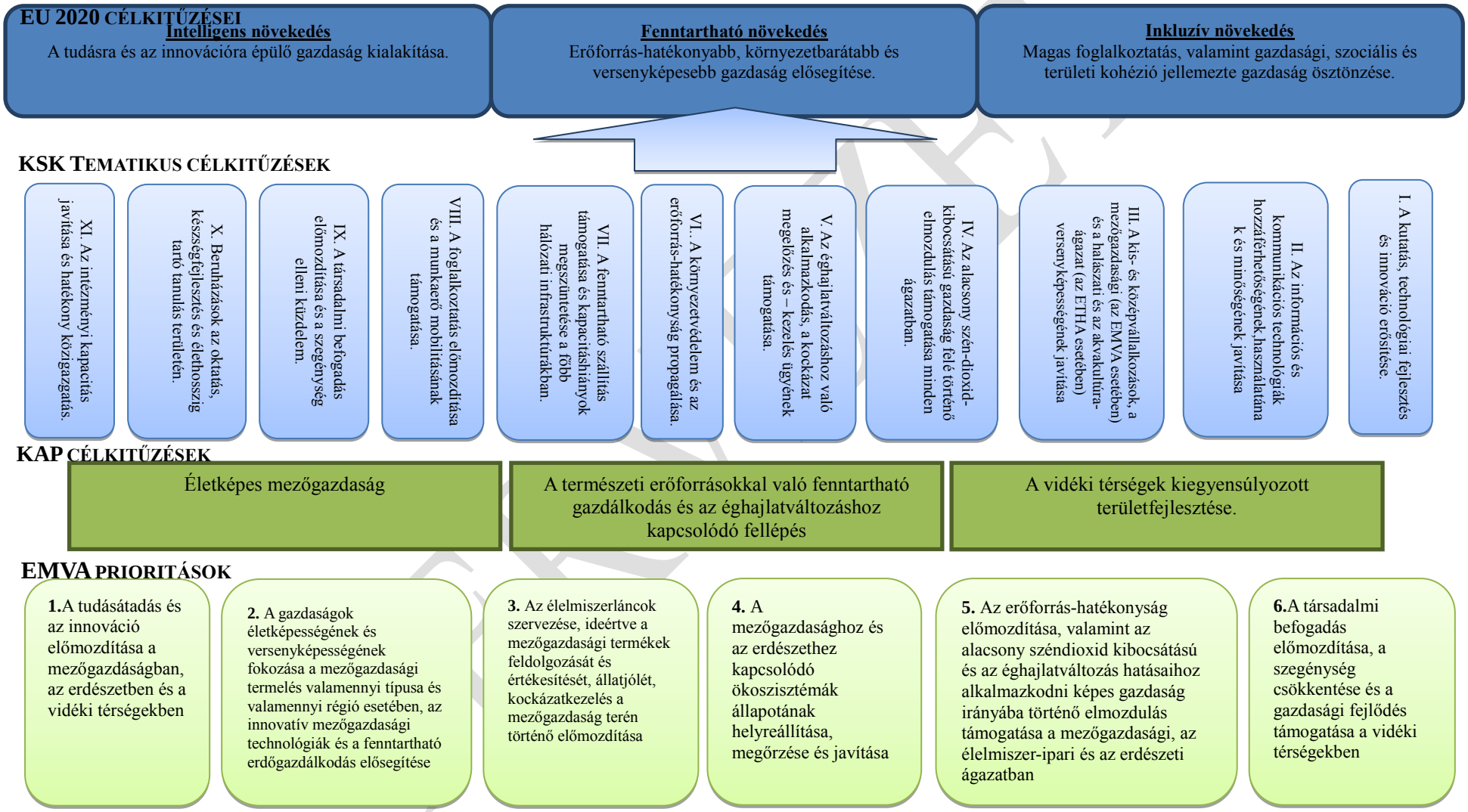

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. ábra –A Vidékfejlesztési Program előzetes prioritásai és fókuszterületei[7]

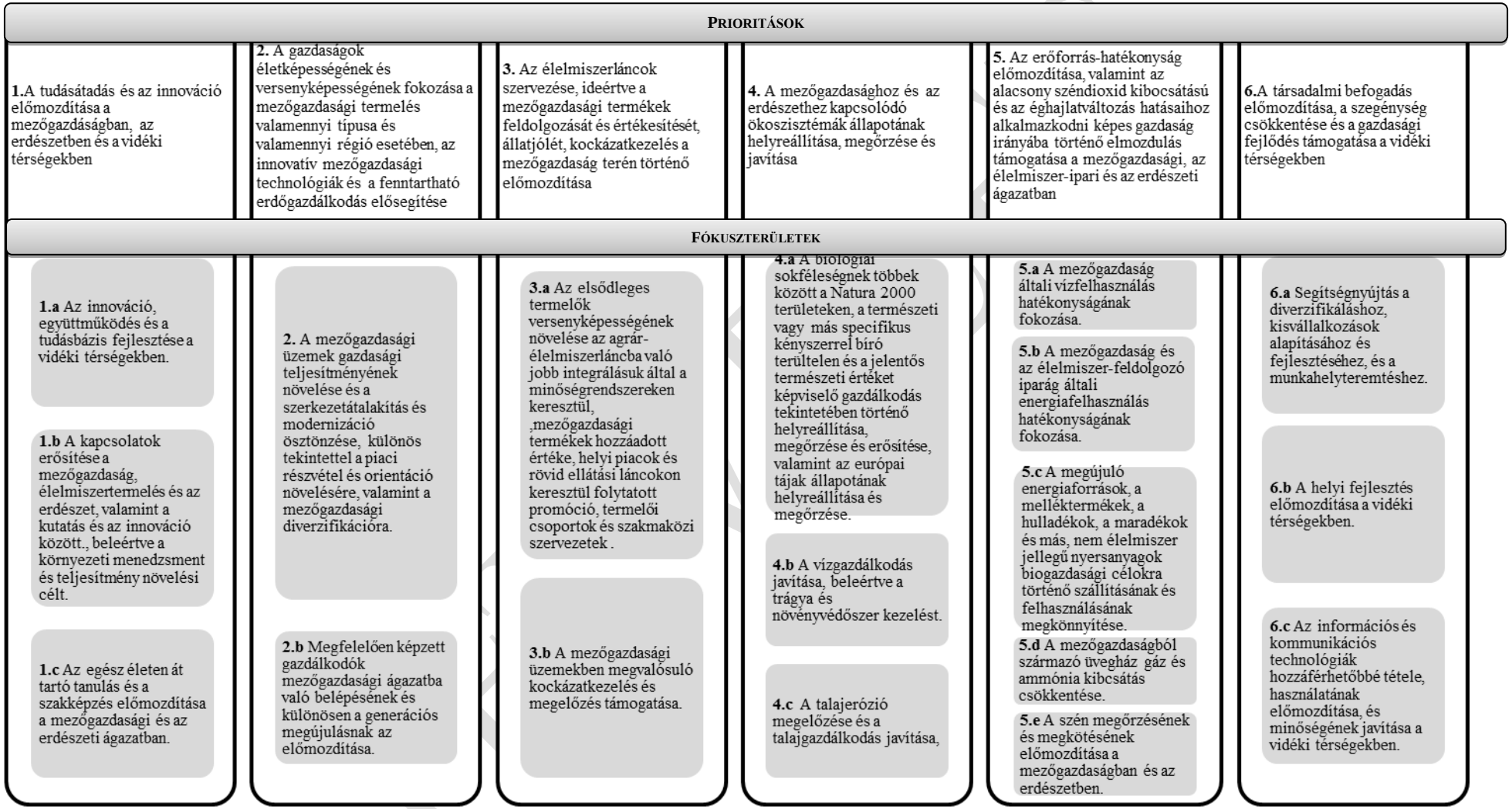

[7]AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról alapján (COM (2011) 627) 2012. december 12-i verzió alapján. EMVA rendelet tervezet tartalom.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A Vidékfejlesztési Program beavatkozási logikája:

1. A fejlesztések alapja a célzott, *gyakorlatorientált tudásátátadás*, vagyis képzés, szaktancsadás – amit az EMVA előírások szerint horizontális prioritásként kezelünk, így minden célhoz, prioritáshoz beépül, szinte minden fejlesztéshez kapcsolódik.

2. Központi elem az *innováció*, amelynek egyik dimenzióját a gyakorlatorientált, Európai Innovációs Partnerség (EIP) típusú innovációs együttműködések adják, másik dimenziója az egyes technológiai fejlesztésekben megvalósuló innovativ tartalom, az innovativ megoldások preferálása.

   Az innovációs szempontot érvényesítjük a LEADER alapelveknek megfelelően a LEADER-CLLD helyi közösség által irányított fejlesztési programokban, ahol ugyancsak fontos az innovativ megközelítés alkalmazása.

3. Kiemelt szempontként, kvázi horizontális jelleggel kezeljük az erőforrás potenciál mennyiségi és minőségi megőrzését, a versenyképességet, hatékonyságot és a megőrzést egyaránt szolgáló *erőforrás-gazdálkodást*, a vízzel, a talajjal, a biodiverzitással, a genetikai erőforrásokkal, az inputanyagokkal és melléktermékekkel, az energiával való gazdálkodást. Ennek egyik dimenziója a hatékonysági-versenyképességi dimenzió, másik a fenntartható gazdálkodás, amely az erőforrásokat hosszú távra is megőrzi, megújuló képességüket biztosítja

4. E három terület alapozza meg a *gazdasági versenyképességi beavatkozásokat*. Ennek központi eleme a mezőgazdasági termelés színvonalának, termelékenységének javítása, amelyet a piaci versenyképességet, a fenntarthatóságot és a foglalkoztatást egyaránt biztosító technológiai fejlesztésekkel,, valamint a termelési szerkezet diverzifikációjával kíváunk elérni. Ennek szerves része a képzés, tanácsadás, az innovativ együttműködések, valamint az erőforrás-hatékonyság és erőforrás-gazdálkodás. A diverzifikáció tekintetében a kézimunkaigényes és a nagyobb hozzáadott értéket biztosító ágazatokat, így a kertészetet és az állattenyésztést kívánjuk preferálni.

5. A gazdálkodói korszerkezet javítására, a fiatalok mezőgazdasági termelésbe vonására ugyancsak önálló tematikus alprogramot indítunk a fiatal gazdálkodók támogatásásra.

6. Mindezekkel szoros összefüggésben kezeljük a környezeti fenntarthatóság célját, az *agrár- és erdőkörnyezetvédelmet*. Megújított, alapvetően zöld vállalásokra épülő agrár-környezetgazdálkodási rendszert tervezünk, amelynek a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, alkalmazkodó képesség a központi eleme. Ennek területi dmenzióit (pl, Homokhátság) is figyelembe kívánjuk venni. Ez az intézkedési kör szorosa kapcsolódik a kockázatkezelési célokhoz, szolgálva a kockázatok csökkentését és a megelőzést.

7. Az agrárium versenyképességének javításával összefüggésben hangsúlyt helyezünk az *élelmiszer-feldolgozásra és az élelmiszerlánc fejlesztésére*, élelmiszerbiztonságra, ezekkel összefüggésben a vertikális és horizontális együttműködésekre (pl. termelői csoportok), kiemelten a *rövid ellátási láncra*, amelyre önálló tematikus alprogramot tervezünk.

8. Az előzőekhez szervesen kapcsolódik a *vidéki gazdaság diverzifikációja*, amely a a nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikációjt, a kisléptékű, helyi élelmiszer-feldolgozást, vidéki turizmus fejlesztését foglalja magába. Ennek speciális dimenziója a társadalmi gazdaság, amelynek átmeneti, szociális jellegű foglalkoztatási szerepet szánunk azokban a térségekben, ahol jelenleg ez az egyetlen módja, hogy munkához és jövedelemhez jussanak az emberek, olyan magas az inaktivitás.

9. A vidéki gazdaság fejlesztését és a vidéki népesség megtartását egyaránt célozza a *kisléptékű települési infrastuktúra* fejlesztése.

10. A program egésze szempontjából kulcselem a *vidéki közösségek megtartása, erősítése* a tudás és együttműködés bázisán, a vidéken élők fejlesztési motivációjának erősítése, amelynek érdekében széleskörűen alkalmazni kívánjuk a CLLD-t. (közösségi terek, közösségi szolgáltatások, közösségi tudásátadásm helyi gazdaságfejlesztés, stb.).

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A Vidékfejlesztési Program beavatkozási logikája- belső kapcsolatrendszere

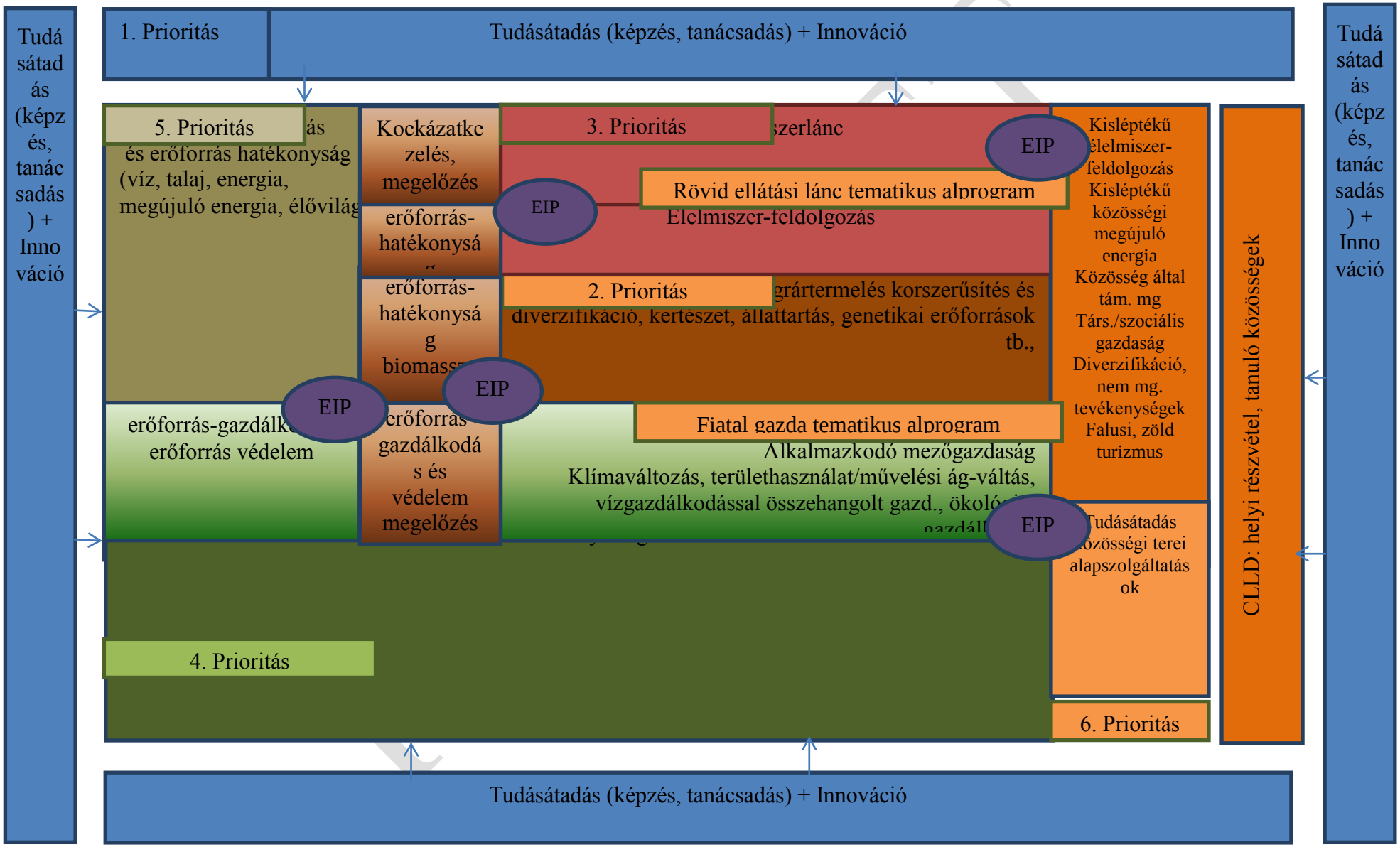

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A Vidékfejlesztési Program beavatkozási logikájának kapcsolódás a Partnerségi Megállapodás beavatkozási logikájához:

A Vidékfejlesztési Program beavatkozási logikáját úgy alakítjuk ki, hogy az összhangban legyen és szinergikusan kapcsolódjon a többi operatív programban tervezettt beavatkozásokkal. Ez egyrészt azt jelenti, hogy a VP tervezett eredményeivel hozzájárul a Partnerségi Megállapodásban rögzített vállalt eredmények eléréséhez, azon keresztül az EU 2020 stratégia céljaihoz, másrészt azt, hogy egyes pontokon a tervezett intézkedéseket összehangoljuk. Tekintettel arra, hogy a Vidékfejlesztési Program adott forráskerete és alapvetően kötött, az EMVA rendeletben rögzített intézkedési tartalma miatt a vidéki gazdaság, a vidéki térségek és közösségek fejlesztési szükségleteit csak részben tudja biztosítani, fontos, hogy a többi alap (ERFA, ESZA) és többi operatív program tervezett beavatkozásaiban is a szükséges pontokon megjelenjen a vidékfejlesztési irányultság és a „vidékérzékenység". Ezáltal jelenhet meg az agrár-vidékfejlesztési terület integráltan a Partnerségi Megállapodásban.

A többi uniós alappal és a többi operatív programmal való kapcsolatot és szinergiát a 13.1.1. fejezetben mutatjuk be.

5.2. A vidékfejlesztési intézkedések kiválasztása, kombinációja és indoklása prioritásonként és fókuszterületenként

[Kidolgozás alatt.]

1. táblázat: A prioritások és fókuszterületek kiválasztása összegző áttekintés

A kiválasztott prioritás	A kiválasztott fókuszterület	Igen/ Nem
1. Prioritás: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	Fókuszterület (1A) *Az innováció, együttműködés és a tudásbázis fejlesztése a vidéki térségekben*	Igen
	Fókuszterület (1B) *A kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság, élelmiszertermelés és az erdészet, valamint a kutatás és az innováció között., beleértve a környezeti menedzsment és teljesítménynövelési célt*	Igen
	Fókuszterület (1C) *Az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban*	Igen
2. Prioritás: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió	Fókuszterület (2A) *A mezőgazdasági üzemek gazdasági teljesítményének növelése és a szerkezetátalakítás és modernizáció ösztönzése, különös tekintettel a piaci részvétel és orientáció növelésére, valamint a mezőgazdasági diverzifikációra*	Igen

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A kiválasztott prioritás	A kiválasztott fókuszterület	Igen/ Nem
esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése	Fókuszterület (2B) *Megfelelően képzett gazdálkodók mezőgazdasági ágazatba való belépésének és különösen a generációs megújulásnak az előmozdítása*	Igen
3. Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	Fókuszterület (3A) *Az elsődleges termelők versenyképességének növelése az agrár-élelmiszerláncba való jobb integrálásuk által a minőségrendszereken keresztül, mezőgazdasági termékek hozzáadott értéke, helyi piacok és rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, termelői csoportok és szakmaközi szervezetek*	Igen
	Fókuszterület (3B) *A mezőgazdasági üzemekben megvalósuló kockázatkezelés és megelőzés támogatása*	
4. Prioritás: A mezőgazdasággal és az erdészettel kapcsolatos ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	Fókuszterület (4A) *A biológiai sokféleségnek többek között a Natura 2000 területeken, a természeti vagy más specifikus kényszerrel bíró területlen és a jelentős természeti értéket képviselő gazdálkodás tekintetében történő helyreállítása, megőrzése és erősítése, valamint az európai tájak állapotának helyreállítása és megőrzése*	Igen
	Fókuszterület (4B) *A vízgazdálkodás javítása, beleértve a trágya és növényvédőszer kezelést*	Igen
	Fókuszterület (4C) *A talajerózió megelőzése és a talajgazdálkodás javítása*	Igen
5. Prioritás: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban	Fókuszterület (5A) *A mezőgazdaság általi vízfelhasználás hatékonyságának fokozása*	Igen
	Fókuszterület (5B) *A mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozása*	Igen
	Fókuszterület (5C) *A megújuló energiaforrások, a melléktermékek, a hulladékok, a maradékanyagok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő átadásának és felhasználásának megkönnyítése*	Igen
	Fókuszterület (5D) *A mezőgazdaságból származó üvegház gáz és ammónia kibcsátás csökkentése*	Nem *(jelen tervezési fázisban!)*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A kiválasztott prioritás	A kiválasztott fókuszterület	Igen/ Nem
	Fókuszterület (5E) *A szén megőrzésének és megkötésének előmozdítása a mezőgazdaságban és az erdészetben*	Igen
6. Prioritás: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben	Fókuszterület (6A) *A diverzifikálás, a kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtés megkönnyítése*	Igen
	Fókuszterület (6B) *A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben*	Igen
	Fókuszterület (6C) *Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatuk előmozdítása, és minőségük javítása a vidéki térségekben*	Nem *Indoklás: GINOP finanszírozást tervezünk*

5.3. Összefoglaló táblázat a beavatkozási logikáról, bemutatva a VP-ben kiválasztott prioritásokat és fókuszterületeket, a mennyiségileg meghatározott célértékeket és az elérésük érdekében alkalmazott intézkedések kombinációját

A tervezés jelen fázisában előzetesen azonosítottuk/azonosítjuk az egyes fejlesztési szükségletekből adódó fejlesztési feladatok végrehajtásához szóba jöhető EMVA intézkedéseket (EMVA rendelet cikkek), ahol lehetséges volt, az alintézkeséseket (műveleteket) is. A táblázat előzetes összesítést tartalmaz.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A fejlesztési szükségletekhez előzetesen azonosított EMVA intézkedések (EMVA rendelet cikkek szerint) lehetséges kapcsolódása a prioritásokhoz és a fókuszterületekhez] INDIKATÍV TARTALOM!

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
K+F+I, képzés, szaktanácsadás, átfogóan valamennyi prioritásra, fókuszterületre és szakterületre																					
(1) A K+F aktivitás és adaptáció illetve az innovációs teljesítmény növelése az agrárágazathoz kötődő vállalkozásokban, kiemelten KKV-kban, a „Jó gyakorlatok" terjedésének elősegítése. • *mezőgazdaság, erdészet, élelmiszer-feldolgozás, vidékfejlesztés, rövid ellátási lánc*	15. cikk 36. cikk	15. cikk 36. cikk 18. cikk	15. cikk 36. cikk																✓	✓	✓
(2) Kapcsolatok, együttműködések erősítése az agrárgazdaság szereplői, a kutatás és az innováció, valamint az élelmiszerlánc egyes szereplői között. • *operatív csoportok K+F+I együttműködések a mezőgazdaság, erdészet, élelmiszer-feldolgozás, REL, halászat terén*		*36. cikk*	*36. cikk*																✓	✓	✓
(3) Termelői és szolgáltatói oldal szakmai felkészültségének javítása, szakmai továbbképzési	15. cikk 16.		15. cikk 16.																✓	✓	✓

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
rendszer megújítása: strukturálása és megerősítése, tekintettel a szakágazati igényekre, elsősorban: • *mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák* • *erdőgazdálkodók* • *mikro- és kisvállalkozó élelmiszer feldolgozók* • *rövid ellátási lánc szereplők*	cikk		cikk																		
(4) A szaktanácsadási rendszer igény alapú, szakágazati célcsoportokra koncentráló működésének megvalósítása, strukturálása és megerősítése. • *mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák* • *magánerdő-gazdálkodók* • *mikro- és kisvállalkozó élelmiszer feldolgozók* • *rövid ellátási lánc szereplők*	16. cikk		16. cikk																✓	✓	✓
(5) Agrár-tudásközpontok megerősítése a vidéki területeken, az érintettek mind teljesebb körű bevonásával.	15. cikk 36. cikk 18. cikk		15. cikk 36. cikk 18. cikk																✓	✓	✓

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
(6) Az információs és kommunikációs technológia elérhetőségének és használatának növelése	15. cikk 36. cikk 21. cikk		15. cikk 36. cikk 21. cikk															✓	✓		✓
(7) Fogyasztói tudatosság, környezettudatosság növelése	15. cikk					36. cikk													✓	✓	
Mezőgazdaság																					
(8) Technológiai fejlesztés a kertészeti és állattenyésztési ágazatokban.				18. cikk																	✓
(9) A meglévő vizilétesítmények vízfelhasználás hatékonyságának javítása, korszerűsítése, az öntözőberendezések felújítása, valamint a szántóföldi melioráció ösztönzése				18. cikk							18. cikk										✓
(10) Az agrárgazdaságban a vertikális és horizontális együttműködések számának növelése, a termelői együttműködések ösztönzése, termékpálya-rendszerek kialakítása.						28. cikk															
(11) Az állatállomány és az állattartó gazdaságok számának						34. cikk													✓		

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
fenntartható pályára állítása, európai léptékű fogyasztói és adófizetői igényeket tükröző állatjóléti többlet-vállalások, ahol szükséges gazdálkodási mód-váltás.																					
(12) A kockázatkezelési, növénybiztosítási rendszerben való részvétel arányának növelése, az ágazat kiegyensúlyozott jövedelemtermelő képességének növelése érdekében. Kockázat-csökkentő beruházások számának növelése, ágazatspecifikus kockázatkezelési eszközök elterjesztése, valamint a telepi víztározás, vízvisszatartás és csatornarendszer fejlesztése.							38. cikk 40. cikk 19. cikk													✓	
(13) A mezőgazdaság energiafelhasználás hatékonyságának javítása a mezőgazdasági épületek energiahatékonyságával, valamint az alkalmazott géppark és technológiák energia-racionalizálásával												18. cikk							✓		✓
(14) Gazdálkodó tulajdonában lévő, kisebb kapacitású, helyi nyersanyagbázisra (elsősorban													18. cikk						✓		✓

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
agrárgazdaságból származó hulladékra és melléktermékre) épülő és helyi igényeket kiszolgáló, kis szállítási igényű biomasszaerőművek, illetve állattenyésztő telepek esetében biogázerőművek, valamint a talaj szervesanyag-utánpótlását is biztosító komposztkazánok fenntarthatósági és energiahatékonysági követelmények teljesítő támogatása.																					
(15) Fiatal gazdálkodók célzott segítése a gazdálkodói generációváltás érdekében. TEMATIKUS ALPROGRAM					✓																
(1) Fiatal gazdálkodók jellemzőire, körülményeire szabott kockázatkezelési és pénzügyi eszközök kidolgozása					✓																
(2) Fiatal gazdálkodók támogatási kérelem benyújtás előtti képzése megfelelő pályázati tartalmak érdekében					✓																
(3) Mentorálási és képzési együttműködések kialakítása szaktanácsadói hálózat keretein belül elnyert támogatást követően					✓																
(4) Oktatási intézményekkel és képző					✓																

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
központokkal való együttműködések kialakítása																					
Erdészet (környezet- és vízgazdálkodási területekkel)																					
(16) Fenntartható erdőgazdálkodási módokra való áttérés ösztönzése az erdők feltártsága, erdészeti utak fejlesztése által				18. cikk															✓		
(17) Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak fenntartható módon történő folyamatos biztosítása, az erdei biodiverzitás célzott védelme és fejlesztése, kiemelten a védett és magas természetességű erdőkben								31. cikk 35. cikk											✓		
18) Erdészeti potenciál megőrzése és helyreállítása az erdészeti vízgazdálkodás fejlesztése által									25 cikk										✓		
(19) Az erdő-potenciál megőrzése és helyreállítása a talaj- és erózióvédelmet szolgáló erdőgazdálkodási módok ösztönzése révén										25. cikk									✓		
(20) Erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése agrár-erdészeti rendszerek és									24. cikk				27. cikk				✓				✓

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság").																					
(21) Az ország erdőborítottságának és fásított területeinek növelése.															23. cikk					✓	
Az erdők közjóléti és turisztikai potenciáljának, ökológiai értékének erősítése								26. cikk											✓		✓
Mezőgazdasági termékek hozzáadott értékének növelése az élelmiszerlánc erősítése																					
(22) Élelmiszer-feldolgozó KKV-k versenyképességét célzó fejlesztések: magasabb hozzáadott értékű termékek előállítása versenyképesebb termékstruktúra kialakítása, szerkezetátalakítás, piacra jutást célzó fejlesztések.*[8]				18. cikk		18. cikk															✓
(23) Az élelmiszer-feldolgozásban használt inputok (első sorban energia- víz, nyersanyag) hatékonyság-javítását célzó beruházások által a gazdálkodás és az élelmezésbiztonság fenntartható fejlesztése érdekében.												18. cikk							✓		

[8] új EMVA rendelet módosítások miatt 3A fókuszterüethez lesz programozva, a VP forrásallokáció ennek megfelelő módosításáig itt szerepel.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
(24) Együttműködések erősítése: Új részvétel támogatása EU minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása nemzeti minőségi rendszerekben; Új részvétel támogatása önkéntes mezőgazdasági terméktanúsítási rendszerekben.						17. cikk															✓
(25) Rövid ellátási láncok fejlesztése TEMATIKUS ALPROGRAM	16. cikk	36. cikk	15. cikk			36. cikk 15. cikk 16. cikk 18. cikk 17. cikk 28. cikk		36. cikk 17. cikk				18. cikk							✓	✓	✓
Agrár-környezetgazdálkodás, természetmegőrzés, környezet- és vízgazdálkodás																					
(26) A mezőgazdasághoz kötődő fajok természeti helyzetének javítása (a fajok és élőhelyek igényeit figyelembevevő földhasználat)								29. cikk 31. cikk 32. cikk 21. cikk											✓		

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
(27) A zöld infrastruktúra fejlesztése, az ökológiai hálózat koherenciájának javítása								29. cikk 31. cikk 32. cikk 21. cikk											✓		
(28) Extenzív gazdálkodás ösztönzése, az extenzív termelésben rejlő lehetőségek jobb kihasználása								32. cikk	32. cikk	32. cikk	32. cikk				32. cikk				✓	✓	
(29) A környezetbarát technológiák alkalmazásának növelése, a környezettudatos gazdálkodás fejlesztése								29. cikk 31. cikk	29. cikk	29. cikk									✓		✓
(30) Ökológiai gazdálkodás fenntartása és fejlesztése								30 cikk		30 cikk									✓		✓
(31) A mezőgazdasági genetikai alapok megőrzése (a tájfajták, a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták megőrzése)								29. cikk											✓	✓	
(32) A klímaváltozáshoz alkalmazkodó, vízvisszatartáson alapuló vízgazdálkodás fejlesztése									31. cikk		31. cikk								✓	✓	✓
(33) A talajok termékenységének megőrzése, a degradációs folyamatok megelőzése, illetve mérséklése, a talajkímélő										29. cikk	29. cikk								✓		✓

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
gazdálkodás ösztönzése																					
(34) Okszerű növényvédőszer és tápanyag használat ösztönzése										29. cikk	29. cikk								✓		✓
(35) Mezőgazdasági területek művelésben tartásának ösztönzése								32. cikk											✓		
(36) Környezetbarát technológiák fejlesztése, öko-innováció ösztönzése	36. cikk	36. cikk																	✓		✓
Vidékfejlesztés, vidéki közösségek és gazdaság																					
(37) Többfunkciós, vidéki tudásátadást biztosító módszertani és szolgáltató terek létrehozása és működtetése	21. cikk																21. cikk	21. cikk			✓
(38) Helyi szükségletekre alapozott vállalkozásfejlesztés, gazdasági diverzifikáció																20. cikk 18. cikk	20. cikk 18. cikk				
(39) Népességmegtartást és helyi gazdaságfejlesztést, valamint környezeti terhelés csökkentését szolgáló kisléptékű infrastruktúra fejlesztések, alapvető szolgáltatások								21. cikk	21. cikk				21. cikk			21. cikk	21. cikk		✓	✓	
(40) Belső, térségi együttműködésen alapuló turisztikai fejlesztések								21. cikk									21. cikk		✓		

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLET	1. Prioritás			2.Prioritás		3.Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás			Átfogó célok		
	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Környezet	Klíma	Innováció
(41) A helyi közösségi rendszerek működésének biztosítása (LEADER)																	42-45. cikk				

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A Vidékfejlesztési Program beavatkozási logikája EMVA intézkedések szerinti bontásban., KAP és tematikus célok szerint.

EU 2020 célok	Intelligens + Fenntartható + Befogadó növekedés

KAP célok	Mind a 3 KAP cél			1. KAP cél Életképes élelmiszertermelés				2. KAP cél Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és klíma akciók								3. KAP cél Kiegyensúlyozott területi fejlődés			Összeg	
KSK Tematikus célkitűzések	1 célkitűzés 10 célkitűzés			3 célkitűzés		3 célkitűzés		5 célkitűzés 6 célkitűzés			4 célkitűzés 5 célkitűzés 6 célkitűzés					8 célkitűzés 9 célkitűzés				
EMVA prioritások	1. Prioritás			2. Prioritás		3. Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás				
	cím			cím		cím		cím			cím					cím				
EMVA intézkedések (cikkek)	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Millió euró	%
	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím	cím		
15. cikk Tudás transzfer és információs akciók	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
16. cikk Tanácsadási szolgáltatás, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
17. cikk Minőségi rendszerek mg-i termékekre és élelmiszerekre						x		x												
18. cikk Beruházás tárgyi eszközökbe				x		x					x	x	x			x				
19. cikk Mezőgazdasági termelő potenciál helyreállítása/megelőzés	x	x	x				x													
20. cikk Mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztése																x	x			

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

KAP célok	Mind a 3 KAP cél			1. KAP cél Életképes élelmiszertermelés				2. KAP cél Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és klíma akciók								3. KAP cél Kiegyensúlyozott területi fejlődés			Összeg	
KSK Tematikus célkitűzések	1 célkitűzés 10 célkitűzés			3 célkitűzés		3 célkitűzés		5 célkitűzés 6 célkitűzés			4 célkitűzés 5 célkitűzés 6 célkitűzés					8 célkitűzés 9 célkitűzés				
EMVA prioritások	1. Prioritás			2. Prioritás		3. Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás				
	cím			cím		cím		cím			cím					cím				
EMVA intézkedések (cikkek)	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Millió euró	%
21. cikk Alapvető szolgáltatások és falumegújítás vidéki területeken	x							x	x				x			x	x	x		
22. cikk (23-27. cikk) Beruházások erdőterületek fejlesztésébe és erdő-megújításba																				
23. cikk Erdősítés és fásítás															x					
24. cikk Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása									x											
25. cikk Az erdőtüzek, a természeti katasztrófák és a katasztrófaesemények által okozott erdőkárok megelőzése és helyreállítása									x	x										
26. cikk Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások								x												

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

KAP célok	Mind a 3 KAP cél			1. KAP cél Életképes élelmiszertermelés				2. KAP cél Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és klíma akciók								3. KAP cél Kiegyensúlyozott területi fejlődés			Összeg	
KSK Tematikus célkitűzések	1 célkitűzés 10 célkitűzés			3 célkitűzés		3 célkitűzés		5 célkitűzés 6 célkitűzés			4 célkitűzés 5 célkitűzés 6 célkitűzés					8 célkitűzés 9 célkitűzés				
EMVA prioritások	1. Prioritás			2. Prioritás		3. Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás				
	cím			cím		cím		cím			cím					cím				
EMVA intézkedések (cikkek)	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Millió euró	%
27. cikk Beruházások erdészeti technológiákba, valamint erdei termékek feldolgozásába és piaci értékesítésébe													x							
28. cikk Termelői csoportok létrehozása						x														
29. cikk Agrár-környezetvédelem és éghajlatváltozás								x	x	x	x									
30. cikk Ökológiai gazdálkodás								x		x										
31. cikk Natura 2000 és Víz Direktíva kifizetések								x	x		x									
32. cikk (+ 33. cikk /területek kijelölése/) Hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területek számára teljesített kifizetések								x	x	x	x									
34. cikk Állatjólét						x														
35. cikk Erdő környezetvédelmi / éghajlat szolgáltatások / erdővédelem								x												
36. cikk Együttműködés	x	x	x			x		x												

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

KAP célok	Mind a 3 KAP cél			1. KAP cél Életképes élelmiszertermelés				2. KAP cél Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és klíma akciók								3. KAP cél Kiegyensúlyozott területi fejlődés			Összeg	
KSK Tematikus célkitűzések	1 célkitűzés 10 célkitűzés			3 célkitűzés		3 célkitűzés		5 célkitűzés 6 célkitűzés			4 célkitűzés 5 célkitűzés 6 célkitűzés					8 célkitűzés 9 célkitűzés				
EMVA prioritások	1. Prioritás			2. Prioritás		3. Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás				
	cím			cím		cím		cím			cím					cím				
EMVA intézkedések (cikkek)	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Millió euró	%
37. Kockázatkezelés																				
38. cikk Termény-, állat- és növénybiztosítás							x													
39. cikk Kedvezőtlen éghajlati jelenségek, állat- és növénybetegségek, kártevőfertőzések, környezeti események, valamint vadállatok által okozott veszteségek esetére létrehozott kölcsönös kockázatkezelési alapok																				
40. cikk Jövedelemstabilizáló eszköz							x													
42. cikk Leader helyi akciócsoportok																	x			
43. cikk Előkészítő támogatás																	x			
44. cikk Leader együttműködési tevékenységek																	x			
45. cikk Működési költségek és szervezési tevékenységek																	x			

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

KAP célok	Mind a 3 KAP cél			1. KAP cél Életképes élelmiszertermelés				2. KAP cél Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és klíma akciók								3. KAP cél Kiegyensúlyozott területi fejlődés			Összeg	
KSK Tematikus célkitűzések	1 célkitűzés 10 célkitűzés			3 célkitűzés		3 célkitűzés		5 célkitűzés 6 célkitűzés			4 célkitűzés 5 célkitűzés 6 célkitűzés					8 célkitűzés 9 célkitűzés				
EMVA prioritások	1. Prioritás			2. Prioritás		3. Prioritás		4. Prioritás			5. Prioritás					6. Prioritás				
	cím			cím		cím		cím			cím					cím				
EMVA intézkedések (cikkek)	1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	Millió euró	%
51. cikk Technikai segítségnyújtás																				
52. cikk Európai Vidékfejlesztési Hálózat																				
53. cikk Európai Innovációs Partnerségi hálózat (+ 61-63. cikk)																				
55. cikk Nemzeti Vidékfejlesztési Hálózat																				
Összeg Millió euró																			**3455,3**	
Összeg %																				**100**

TER

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5.4. A program végrehajtásának egyszerűsítését szolgáló intézkedések érdekében tett akciók és a tanácsadói kapacitás leírása

A program végrehajtásának egyszerűsítését szolgáló intézkedések:

[Kidolgozás alatt.]

A program tervezésekor kiemelt figyelmet fordítunk a jelenlegi programozási időszak tapasztalataira építve a végrehajtás egyszerűsítésére, az egyszerűbb, gyors, mind a szakmai célok érvényesítését, mind a hatékony forrásfelhasználást biztosító megoldásokra.

A tanácsadói kapacitás kiépítését szolgáló intézkedések:

[Kidolgozás alatt.]

A program tervezésekor kiemelt figyelmet fordítunk a folyamatok szakmai támogatására a hatékony és eredményes végrehajtás érdekében.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

6. AZ EX-ANTE KONDÍCIONALITÁSOK ÉRTÉKELÉSE

(feltételes fejezet)

[Indikatív tartalom]

Összefoglaló a vidékfejlesztéshez kapcsolódó ex ante feltételek teljesüléséről:

I. Kondicionalitás alapadatai
Kondicionalitás címe: **1.2. Tanácsadási kapacitás: kielégítő tanácsadási kapacitás a szabályozási követelményekre és a mezőgazdaság és az erdészet terén folytatott fenntartható gazdálkodás és éghajlatváltozás elleni fellépés valamennyi szempontjára vonatkozó tanácsadás biztosítása érdekében**
II. Kapcsolat az Európai Bizottsághoz
A kondicionalitás teljesítésében illetékes DG: -
III. Szakmai teljesítés összefoglalása (Az 5-10 oldalban kért szakmai anyag összefoglalója.)
• ***Értékelje és foglalja össze a Bizottság által átadott értékelői munkasablon szempontjai alapján a kondicionalitás teljesüléséhez eddig megtett és a továbbiakban szükséges lépéseket (mérföldkövek, határidők).***
A szabályozási követelményekre, a mezőgazdaság és az erdészet terén folytatott fenntartható gazdálkodás, valamint az éghajlatváltozás elleni fellépés valamennyi szempontjára vonatkozó tanácsadás biztosítását a Mezőgazdasági Szaktanácsadási Rendszer (Farm Advisory System) keretében tervezzük megoldani. A jelenleg rendelkezésre álló szaktanácsadási kapacitás főbb jellemzői: 80 Területi Szaktanácsadási Központ és az általuk foglalkoztatott mintegy 600 fő regisztrált szaktanácsadó, akik évente kötelező továbbképzésben részesülnek, valamint a szaktanácsadási tevékenységet támogató Szakmai Szaktanácsadási Központok (kutató-fejlesztő intézmények), Regionális Szaktanácsadási Központok és az Országos Szaktanácsadási Központ. A szaktanácsadási rendszerrel kapcsolatos döntéshozás támogatása céljából az érintettek képviselőinek bevonásával Országos Szaktanácsadási Bizottságot működtetünk. A szaktanácsadási rendszer felépítését, működését a közös agrárpolitika keretébe tartozó egyes támogatási rendszerek működését segítő mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 73/2007. (VII. 27.) FVM rendelet, valamint az agrár-szaktanácsadói tevékenység engedélyezéséről szóló 90/2009. (VII. 24.) FVM rendelet szabályozza. A szaktanácsadási szolgáltatás hatékonyságát támogatja a Magyar Agrárkamara gazdálkodói információs szolgálata, valamint a megyei kormányhivatalok keretében hatósági munkát végző falugazdászok tájékoztatási tevékenysége is.
• ***Részletezze az esetleges akadályokat és következményeket az ex ante kondicionalitás teljesítésének folyamatára nézve.***
A feltétel teljesítésének pillanatnyilag jelentős akadályát nem látjuk. Problémát esetleg a jelenleg működő szaktanácsadási intézkedésről történő forráselvonás, vagy a szaktanácsadási rendszer működését elősegítő járulékos tevékenységek (pl. a szaktanácsadók továbbképzése) forrásának a hiánya jelenthetne.
• ***Amennyiben a feltétel megvalósítása nem teljesül 2013. december 31-ig, abban az esetben mutassa be a teljesítéshez szükséges intézkedési terv fő elemeit.***
A szaktanácsadási rendszer jelenleg is folyamatosan működik. Fejlesztését is folyamatosan végezzük. Ennek fontosabb lépései a Területi Szaktanácsadási Központok körének bővítése, és a nem aktívak törlése a rendszerből. A szaktanácsadók továbbképzésének fejlesztése, különös tekintettel a fenntartható gazdálkodás és az éghajlatváltozás elleni fellépés területén képződő újabb és újabb

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

ismeretekre, szabályozásra. További fejlesztési cél a Szakmai Szaktanácsadási Központok (kutató-fejlesztő intézmények) aktívabb közreműködésének biztosítása az innovatív, gyakorlatban jól hasznosítható eredményeiknek a szaktanácsadókkal való megismertetésében, és rajtuk keresztül a gazdálkodási gyakorlatban való elterjesztésében. Ugyanezzel a céllal bemutató-üzemi hálózatot hozunk létre, amelynek működését szaktanácsadói közreműködéssel tesszük hatékonyabbá. A szaktanácsadási rendszer bővítése és fejlesztése csak akkor lehet eredményes, ha a gazdálkodók részéről jelentkező igénnyel – mennyiségi és minőségi szempontból is – összhangban van, ezért fontos feladatnak tartjuk fokozni a szaktanácsadási szolgáltatásoknak a marketingjét. A gazdálkodói igényekkel való jobb összhang elérése érdekében tervezzük a szaktanácsadási szolgáltatásokra vonatkozó elégedettségmérés elvégzését. A szaktanácsadási rendszert szabályozó fenti rendeletek felülvizsgálatát illetve módosítását is tervezzük a 2014-2020 programozási időszakra vonatkozó EUs jogi szabályozás véglegesítését követően.

- ***Hatékonyság bemutatása: a feltétel teljesülése hogyan kapcsolódik az operatív programokhoz és a források felhasználásához.***

A szaktanácsadók segítik a gazdálkodókat a pályázatok, támogatási kérelmek benyújtásában, a támogatás elnyerését követően a projekt eredményes megvalósításában és az elszámolásban, így elősegítik a támogatási források hatékony felhasználását.

I. Kondicionalitás alapadatai

Kondicionalitás címe:

4.1. Jó mezőgazdasági és környezeti állapot: nemzeti szinten meghatározásra kerültek a(z) HR/xxxx/EU rendelet VI. címének I. fejezetében említett, a földterület jó mezőgazdasági és környezeti állapotára vonatkozó előírások

II. Kapcsolat az Európai Bizottsághoz

A kondicionalitás teljesítésében illetékes DG: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési

III. Szakmai teljesítés összefoglalása

(Az 5-10 oldalban kért szakmai anyag összefoglalója.)

- ***Értékelje és foglalja össze a Bizottság által átadott értékelői munkasablon szempontjai alapján a kondicionalitás teljesüléséhez eddig megtett és a továbbiakban szükséges lépéseket (mérföldkövek, határidők).***

Kölcsönös megfeleltetés része, a hazai jogrendben az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szabályozza. Minden közvetlen, illetve AKG támogatásban részesülő gazdálkodóra kötelező.

Az előírások célja:

A minimális gazdálkodási és környezetvédelmi előírások meghatározásával a mezőgazdasági földterületek jó mezőgazdasági és ökológiai állapotban tartása.

Az ellenőrző hatóság azt vizsgálja, hogy az érintett gazdálkodók betartják-e gazdaságuk teljes területén a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotra vonatkozó előírásokat.

Előírások

A szőlőültetvényekben kialakított teraszok megőrzése kötelező.

A vetésváltásra vonatkozó előírásokat be kell tartani.

A mezőgazdasági területeket gyommentesen kell tartani.

A mezőgazdasági területeken a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni.

A tájképi elemek (gémeskutak, kunhalmok) megőrzése kötelező.

Öntözési célú vízhasználat csak érvényes vízjogi üzemeltetési engedély esetén lehetséges.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Folyamatban van egy új HMKÁ előírás rendeletben történő rögzítése mely szerint az állandó legelőkön tárgyév szeptember 30-ig legalább egyszer tisztító kaszálást kell végezni. Az előírás betartása a 2013. évtől kötelező!

További információ: http://www.kolcsonosmegfeleltetes.hu

- ***Részletezze az esetleges akadályokat és következményeket az ex ante kondicionalitás teljesítésének folyamatára nézve.***

-

- ***Amennyiben a feltétel megvalósítása nem teljesül 2013. december 31-ig, abban az esetben mutassa be a teljesítéshez szükséges intézkedési terv fő elemeit.***

Jelenleg is teljesítjük.

- ***Hatékonyság bemutatása: a feltétel teljesülése hogyan kapcsolódik az operatív programokhoz és a források felhasználásához.***

Kölcsönös megfeleltetés része, a hazai jogrendben az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szabályozza. Minden közvetlen, illetve AKG támogatásban részesülő gazdálkodóra kötelező.

I. Kondicionalitás alapadatai

Kondicionalitás címe:

4.2. A műtrágyákra és a növényvédő szerekre vonatkozó minimumkövetelmények: nemzeti szinten meghatározásra kerültek az e rendelet III. címe I. fejezetének 29. cikkében említett, a műtrágyákra és a növényvédő szerekre vonatkozó minimumkövetelmények

II. Kapcsolat az Európai Bizottsághoz

A kondicionalitás teljesítésében illetékes DG: DG AGRI

III. Szakmai teljesítés összefoglalása

(Az 5-10 oldalban kért szakmai anyag összefoglalója.)

- ***Értékelje és foglalja össze a Bizottság által átadott értékelői munkasablon szempontjai alapján a kondicionalitás teljesüléséhez eddig megtett és a továbbiakban szükséges lépéseket (mérföldkövek, határidők).***

A 2009–2010 gazdálkodási évtől az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) támogatásokat igénylőknél a KM követelményein felül a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet 16. melléklete szerint a tápanyag-gazdálkodási minimumkövetelményeket (talajjavítás a talajvédelmi hatóság engedélye alapján végezhető, betartva a vonatkozó jogszabályban foglalt előírásokat), valamint a 17. melléklet szerinti növényvédelmi minimumkövetelményeket is ellenőrzi a hatóság. Mivel 2011-től a KM ellenőrzések kiterjednek a növényvédőszer-használat (JFGK 9) ellenőrzésére is, az AKG növényvédelmi minimumkövetelményekre vonatkozó ellenőrzések 2011. január 1-jétől az alábbi előírások betartására irányulnak:

Gondoskodni kell a növényvédelemi tevékenység során kiürült csomagoló burkolatok, göngyölegek szakszerű összegyűjtéséről, kezeléséről, megsemmisítéséről. (pl.: növényvédő szer csomagolóeszköz más célra még tisztított állapotban sem használható).

http://www.kolcsonosmegfeleltetes.hu

- ***Részletezze az esetleges akadályokat és következményeket az ex ante kondicionalitás***

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

teljesítésének folyamatára nézve.

A teljesítésnek nincs akadálya

- ***Amennyiben a feltétel megvalósítása nem teljesül 2013. december 31-ig, abban az esetben mutassa be a teljesítéshez szükséges intézkedési terv fő elemeit.***

A feltétel jelenleg is teljesül, további intézkedési terv nem szükséges

- ***Hatékonyság bemutatása: a feltétel teljesülése hogyan kapcsolódik az operatív programokhoz és a források felhasználásához.***

-

I. Kondicionalitás alapadatai

Kondicionalitás címe:

4.3. Egyéb vonatkozó nemzeti előírások: e rendelet III. címe I. fejezete 29. cikkének alkalmazásában meghatározásra kerültek a vonatkozó kötelező nemzeti előírások

II. Kapcsolat az Európai Bizottsághoz

A kondicionalitás teljesítésében illetékes DG: DG AGRI

III. Szakmai teljesítés összefoglalása

(Az 5-10 oldalban kért szakmai anyag összefoglalója.)

- ***Értékelje és foglalja össze a Bizottság által átadott értékelői munkasablon szempontjai alapján a kondicionalitás teljesüléséhez eddig megtett és a továbbiakban szükséges lépéseket (mérföldkövek, határidők).***

Az AKG-ra vonatkozó nemzeti előírásokat (az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről) szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet szabályozza. Ezen rendelet alapján az érintetteknek a teljes támogatási időszak alatt gazdasága teljes területén be kell tartania a 73/2009/EK rendeletben rögzített irányelvek alapján a külön jogszabályokban meghatározott – a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó előírások egyik részét képező – jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket, a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó előírások másik részét képező, az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú mellékletében foglalt, „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot" fenntartására vonatkozó előírásokat, a 16. számú melléklet szerint a tápanyag-gazdálkodásra, valamint a 17. számú melléklet szerint a növényvédőszer-használatra vonatkozó minimumkövetelményeket.

- ***Részletezze az esetleges akadályokat és következményeket az ex ante kondicionalitás teljesítésének folyamatára nézve.***

A teljesítésnek nincs akadálya

- ***Amennyiben a feltétel megvalósítása nem teljesül 2013. december 31-ig, abban az esetben mutassa be a teljesítéshez szükséges intézkedési terv fő elemeit.***

A feltétel jelenleg is teljesül, további intézkedési terv nem szükséges.

- ***Hatékonyság bemutatása: a feltétel teljesülése hogyan kapcsolódik az operatív programokhoz és a források felhasználásához.***

Az „AKG" intézkedések megvalósítása alapfeltétele az egyes térségi kiemelt programok (például a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése) végrehajtásához elengedhetetlenül szükséges tájhasználat-

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

váltásnak.

A Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretében megvalósuló Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése (VTT) az árvízvédelemhez és a tájgazdálkodáshoz kapcsolódó fizikai beavatkozásokat, infrastruktúra és beruházás jellegű tevékenységeket finanszírozza. Az ÚMVP-n belül a tájgazdálkodás megvalósításához szükséges földhasználat váltás, gazdálkodási tevékenység váltás a különböző agrár-környezetgazdálkodási célprogramok segítségével fog megtörténni, biztosítva ezzel olyan gazdálkodási lehetőségekre való áttérést, melyek összhangban vannak az érintett térségek megváltozott jellemzőivel, és összeegyeztethetők a víz jelenlétével, sőt kifejezetten igénylik a víz jelenlétét. Az alábbi horizontális célprogramoknál élveznek prioritást a VTT területek: hagyományos tanyás gazdálkodás, ökológiai szántóföldi gazdálkodás, extenzív vagy ökológiai gyepgazdálkodás, tájgazdálkodási célú gyeptelepítés és hasznosítás célprogram, hagyományos ültetvénygazdálkodás, ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés, vizes élőhelyek kialakítása célprogram.

IV. Kondicionalitás alapadatai

Kondicionalitás címe:

2. horizontális előfeltétel – Az emberi erőforrások elosztása: a vidékfejlesztési programok irányításáért és végrehajtásáért felelős szervek elegendő kapacitással rendelkeznek az emberi erőforrások elosztása, a képzések irányítása és az IT-rendszerek tekintetében.

V. Kapcsolat az Európai Bizottsághoz

A kondicionalitás teljesítésében illetékes DG: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési

VI. Szakmai teljesítés összefoglalása

(Az 5-10 oldalban kért szakmai anyag összefoglalója.)

- ***Értékelje és foglalja össze a Bizottság által átadott értékelői munkasablon szempontjai alapján a kondicionalitás teljesüléséhez eddig megtett és a továbbiakban szükséges lépéseket (mérföldkövek, határidők).***

A 2007-2013-as program irányítása és végrehajtása jelenleg is zajlik. A 2014-20-as program irányítását és végrehajtását a jelenlegi alapokon kívánjuk folytatni. Mind az emberi erőforrások, mind az IT rendszerek tekintetében vannak hiányosságok, ezek egyelőre a szabályos működést nem befolyásolták, de mindenképpen fejlesztendők 2014-től.

- ***Részletezze az esetleges akadályokat és következményeket az ex ante kondicionalitás teljesítésének folyamatára nézve.***

Amennyiben az IH és a kifizető ügynökség (MVH) nem rendelkezik megfelelő erőforrásokkal, az új program végrehajtása kerül veszélybe.

- ***Amennyiben a feltétel megvalósítása nem teljesül 2013. december 31-ig, abban az esetben mutassa be a teljesítéshez szükséges intézkedési terv fő elemeit.***

Jelenleg teljesítjük.

- ***Hatékonyság bemutatása: a feltétel teljesülése hogyan kapcsolódik az operatív programokhoz és a források felhasználásához.***

A program megvalósulása és forrásfelhasználás lehetetlenül megfelelő emberi és IT erőforrások híján.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

7. A TELJESÍTÉSI KERETRENDSZER LEÍRÁSA

(feltételes fejezet)

[Kidolgozás alatt.]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

8. A KIVÁLASZTOTT INTÉZKEDÉSEK LEÍRÁSA

A program előzetes intézkedés tartalma prioritások szerint

[A Vidékfejlesztési Program prioritásait az EMVA rendelet jelöli ki. A VP-ben valamennyi EMVA prioritással (6 prioritás) tervezünk. A prioritásokhoz kapcsolódóan az EMVA fókuszterületeket (18 fókuszterület) is meghatároz, melyek többségével tervezünk a programban. Ezen túl az EMVA három átfogó célkitűzést is nevesít (környezet, klíma, innováció), melyeket érvényesítünk a programban. Valamennyi prioritás és fókuszterület esetében szükségesnek tartjuk a nemzeti stratégiai célok, szempontok érvényesítését.

Az EMVA szabályai szerint az egyes intézkedések több prioritás és fókuszterület megvalósításához is kapcsolódhatnak. Jelen intézkedési lista a társadalmasítási változat (1.0, 04.18.) előzetes tartalma.

[Kidolgozás alatt.]

1. PRIORITÁS: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben

A prioritás horizontális prioritás, átfogja a program egészét, intézkedéseit a többi prioritáshoz kapcsolódva tervezzük.

1.1.A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- K + F szintje alacsony, nem igény orientált, területileg centralizált.
- Alacsony innováció és tudástranszfer, különösen a KKV-k szintjén.
- Hazai agrárvállalatok, élelmiszeripari és erdészeti vállalkozások K+F+I aktivitása alacsony, jellemzően nem tartanak fenn kutatórészlegeket, az állami szerepvállalás csökken.
- A hazai, iskolarendszerű (agrár) felsőoktatás, szakképzés egyre kevésbé igény-, ill. szükséglet és gyakorlat orientált.
- Az élelmiszer-feldolgozás területén szaktanácsadási rendszer gyakorlatilag nem működik.
- Szakképzettség hiánya. Gazdálkodók alacsony iskolázottsága, környezetgazdálkodási szaktudásának hiánya, hiányzó információk.

1.2.A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása[9]:	a) a gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi teljesítményének megerősítése e) a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása
Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja[10]:	Nemzeti Vidékstratégia 5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása 2. Sokszínű és életképes agrártermelés 4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése

1.3.A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

1. - A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése;

Kapcsolódó további tematikus célok:

[9] 1114/2013. (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.

[10] 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

9 - Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén.

1.4.A prioritás tervezett intézkedési tartalmának összegző leírása:

A vidék sorsa az ott élő emberek és az ott működő vállalkozások készségein, szemléletén, tudásán is múlik, kiemelten fontos ezért az oktatás, szakképzés, szakmai tanácsadás, a korszerű gazdálkodási ismeretek terjesztése. Fontos az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megteremtése is. Így jelen prioritás az alábbiakat foglalja magába:

- a vidéki térségekben működő innovációs és tudásbázisra alapozott szaktanácsadás fejlesztése;
- interaktív innováció
- a mezőgazdaság, élelmiszer feldolgozás, és az erdészet, területén a kutatás-fejlesztés és innovációs, valamint a gazdasági szereplők közötti együttműködés fejlesztése;
- az agrárgazdaság termelékenységével és fenntarthatóságával foglalkozó EIP operatív csoportjainak létrehozása és működtetése;
- a tudástőke bővítése, az egész életen át tartó tanulás és szakképzés előmozdítása az agrárgazdasági (mezőgazdaság, erdészet, élelmiszeripar) vállalkozások gazdasági és környezeti teljesítményének javítása érdekében;
- a legújabb tudományos és technikai ismereteket, lehetőségeket felhasználó, ügyfélbarát szakigazgatási szolgáltatások (jó állam) erősítése.

1.5.A prioritáshoz kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és összegző felsorolása

- Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek
  - 15.1 Mezőgazdasági, erdészeti, élelmiszeripari és vidékfejlesztési szakmai képzések
  - 15.2 Bemutató üzemi programok
  - 15.3Tájékoztatási szolgáltatás

- Tanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások
  - 16.1 Mezőgazdasági, erdészeti és élelmiszeripari szaktanácsadás
  - 16.2 Szaktanácsadók továbbképzése
  - 16.3 Csoportos szaktanácsadás

- Együttműködés
  - Az aqgrárgazdaság termelékenységével és fenntarthatóságával foglalkozó EIP operatív csoportjainak létrehozása és működtetése

1.6. Tervezett intézkedések előzetes tartalma:

1.6.1. *Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek (15. cikk)*

Az intézkedés keretében az agrárágazat humán hátterének, potenciáljának fejlesztését célozzuk, ami hozzájárul a vidéki területek gazdasági növekedéséhez és a mezőgazdasági termelők, élelmiszer feldolgozók, valamint erdőgazdálkodók fenntartható, környezetkímélő, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdálkodásának elősegítéséhez. Az intézkedés keretében nyújtott támogatás nem terjedhet ki a rendes középfokú vagy magasabb szintű oktatási programok, vagy rendszerek részét képező oktatási, vagy képzési programokra.

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: A tervezett intézkedés az 1. prioritáson belül elsősorban a c) fókuszterülethez és részben az a) fókuszterülethez kapcsolódik.

Az intézkedés indokoltsága

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Az agrárgazdaságban dolgozók szakképzettségi szintje alacsony (pl. a gazdaságvezetők 14,6%-a rendelkezik szakképzettséggel), különösen a vállalkozási és általános gazdaságvezetési kompetenciák terén. A szakképzettségi szint növelése szükséges a gazdaságok versenyképességének, környezeti teljesítményének növeléséhez, valamint az innovációk megismerése és bevezetése iránti hajlandóság fokozásához. A tudásátadás hatékonyságának fokozása érdekében indokolt annak formáit és tartalmát a célcsoportok igényeinek megfelelően kialakítani, külön hangsúlyt fektetve a gyakorlati szakmai kompetenciák megszerzésére. A szakképzettségi szint növelése szükséges a gazdaságok versenyképességének, környezeti teljesítményének növeléséhez, valamint az innovációk megismerése és bevezetése iránti hajlandóság fokozásához. A tudásátadás hatékonyságának fokozása érdekében indokolt annak formáit és tartalmát a célcsoportok igényeinek megfelelően kialakítani, külön hangsúlyt fektetve a gyakorlati szakmai kompetenciák megszerzésére. Az EMVA rendelettervezet értelmében a mezőgazdaság és az erdészet fejlődése és specializálódása, valamint a vidéki térségekben működő mikro-, kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv-k) előtt álló sajátos kihívások szükségessé teszik a megfelelő szintű műszaki és gazdasági képzést, valamint a tudás- és információszerzéssel, illetve -cserével kapcsolatos kapacitás fokozását, többek között a legjobb mezőgazdasági és erdészeti termelési gyakorlatok terjesztése útján. Indokolt, hogy a tudásátadással és a tájékoztatással kapcsolatos tevékenységek igazodjanak a vidéki szereplők igényeihez, és ne csupán hagyományos szakképzési tanfolyamok keretében valósuljanak meg. Ezért támogatást kell nyújtani demonstrációs és tájékoztatási tevékenységekhez. Az így megszerzett tudás és információk lehetővé fogják tenni a mezőgazdasági termelők, az erdőtulajdonosok, az élelmiszeriparban dolgozók és a vidéki kkv-k számára mindenekelőtt azt, hogy fokozzák versenyképességüket és erőforrás-hatékonyságukat, valamint javítsák környezeti teljesítményüket, ezáltal hozzájáruljanak a vidéki gazdaság fenntarthatóságához. Annak biztosítására, hogy a tudásátadásra és a tájékoztatásra irányuló tevékenységek ténylegesen elérjék ezeket az eredményeket, elő kell írni, hogy a tudásátadást célzó szolgáltatásokat nyújtók rendelkezzenek a megfelelő képességekkel.

Az intézkedések célja:
Az agrárgazdaság szereplőinek a számára az igényeiknek megfelelően, változatos tartalmú és formájú ismeret és kompetencia szerzési lehetőségek biztosítása. Az intézkedés további célja lehetőséget nyújtani az agrárvállalkozók számára nem agrár tevékenységet érintő tevékenységbővítéshez kapcsolódó vállalkozási és vállalatirányítási ismeretek, készségek megszerzésére.

Tervezett műveletek:

- 15.1 Mezőgazdasági, erdészeti, élelmiszeripari és vidékfejlesztési szakmai képzések
- 15.2 Bemutató üzemi programok
- 15.3Tájékoztatási szolgáltatás

1.6.2. Szaktanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások (16. cikk)

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: A tervezett intézkedés az 1. prioritáson belül elsősorban a B fókuszterülethez és részben az A fókuszterülethez kapcsolódik.

Az intézkedés indokoltsága:
Az agrárgazdaságban dolgozók szakképzettségi szintje alacsony (pl. a gazdaságvezetők 14,6%-a rendelkezik szakképzettséggel), különösen kevés a felsőfokú szakmai végzettséggel rendelkezők száma. Az élelmiszeripar területén nem működik szaktanácsadás. A magas szintű szakmai ismeretekkel és gyakorlattal rendelkező szaktanácsadók segítségével jelentősen növelhető a gazdaságok versenyképessége, környezeti teljesítménye, valamint az innovációk megismerése és a gazdasági gyakorlatba való alkalmazása. A szaktanácsadás hatékonyságának fokozása érdekében szükséges a szaktanácsadók rendszeres továbbképzése, különösen a szakterületükön létező innovációkra vonatkozóan. Utóbbinak fontos előfeltétele, hogy az innováció know-how-jával rendelkező kutatóintézetek, fejlesztő vállalkozások, oktatási intézmények között szorosabb kapcsolat

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

alakuljon ki, valamint a szaktanácsadók minél nagyobb arányban részt vegyenek az innovatív projektek kidolgozásának és megvalósításának céljából létrejövő operatív csoportok munkájában.
Az szaktanácsadási szolgáltatások a mezőgazdasági termelőket, az erdőtulajdonosokat és az élelmiszerfeldolgozó vállalkozásokat, vidéki térségekben működő KKV-kat, társadalmi vállalkozásokat segítik gazdaságuk vagy vállalkozásuk fenntartható irányításának és általános teljesítményének javításában. Ezért célszerű ösztönözni mind az ilyen tanácsadási szolgáltatások működését, mind pedig azoknak a mezőgazdasági termelők, erdőtulajdonosok és élelmiszerfeldolgozó vállalkozások, vidéki térségekben működő KKV-k, társadalmi vállalkozások általi igénybevételét. A tanácsadás minőségének és hatékonyságának javítása érdekében gondoskodni kell a szaktanácsadók minimális képesítéséről és rendszeres továbbképzéséről. A tanácsadási szolgáltatásoknak segíteniük kell a mezőgazdasági termelőket mezőgazdasági üzemük teljesítményének értékelésében és azoknak a szükséges javításoknak az azonosításában, amelyeket a jogszabályi gazdálkodási követelmények, a jó mezőgazdasági és környezeti állapot, az éghajlatra és a környezetre kedvező hatást gyakorló mezőgazdasági gyakorlatok, továbbá az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással, a biológiai sokféleséggel, a vizek állapotának védelmével, az állatbetegségekre vonatkozó bejelentésekkel és az innovációval kapcsolatos előírásoknak megfelelő követelmények és tevékenységek tekintetében végre kell hajtani. A tanácsadásnak adott esetben a munkahelyi biztonsági előírásokra is ki kell terjednie. Kiterjedhet továbbá a mezőgazdasági üzem vagy a vállalkozás gazdasági, mezőgazdasági vagy környezeti teljesítményéhez kapcsolódó kérdésekre is..

Az intézkedés célja:
Az agrárgazdaság szereplőinek a számára az igényeiknek megfelelő tartalmú és formájú szaktanácsadási szolgáltatás biztosítása.

Tervezett műveletek:

- 16.1 Mezőgazdasági, erdészeti és élelmiszeripari szaktanácsadás
- 16.2 Szaktanácsadók továbbképzése
- 16.3 Csoportos szaktanácsadás

1.6.3. Agrárgazdasági innovációs projektek részeként megvalósuló kísérleti fejlesztések (36. cikk)

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 1b
K+F tudást és vállalati innovációt összefogó, a fejlesztés eredményeit a szektor többi szereplőjével megosztó (közhasznú) innovációs projektek szükséges kísérleti fejlesztési tartalmai.
Interaktív tudásátadásra alapozott olyan operatív csoportok kialakítása, melyeknek célkitűzése az európai innovációs partnerségbe való bekapcsolódásra alkalmas technológiai vagy munkafolyamat-szervezési megoldás gyakorlati bevezetésére irányuló agrár-vidékfejlesztési innovációs projekt kidolgozása és végrehajtása. Olyan operatív csoportok, mely tudástermelő, tudásközvetítő és tudáshasznosító szerepet betöltő tagokból áll. Minden esetben kötelező, hogy a tagok között legyen gazdálkodó.

1.7.A prioritáshoz kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

[Kidolgozás alatt.]

- Aktív korú népesség részvétele az oktatásban, képzésben javul (%)
- Agrár-kutatóintézetek szaktanácsadási intenzitásának megduplázása (db)
- Agrárvonatkozású K+F ráfordítások növelése 2020-ra
- Transznacionális együttműködési programok kidolgozása a Duna Stratégia országaival 2020-ig
- Támogatott KFI együttműködési projektek és új klaszterek létrehozásának száma (db)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. PRIORITÁS: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése

1.1. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- A mezőgazdaság kibocsátásán belül arányeltolódás a szántóföldi növénytermesztés irányába Kihasználatlan potenciálok a kertészet területén. A legelőterületre alapozott állattenyésztés a potenciáltól elmarad. Alacsonyfokú diverzifikáció.
- Forráseloszlás-koncentráció, valamint a kedvezőtlen makrogazdasági környezet miatt műszaki-technológiai lemaradás, tőkehiány az állattenyésztési és kertészeti ágazatokban.
- Az állattenyésztő ágazatokra jellemző kétpólusú üzemi szerkezet, valamint az ágazat szereplői közötti jövedelempozíciós különbségek erősödése.
- A feldolgozás versenyképességi és szerkezeti problémái (amortizáció szintje alatti befektetés, műszaki-technológiai lemaradás,,elmaradott marketing)
- Alacsony szintű horizontális és vertikális együttműködések.
- Gazdatársadalom elöregedése, fiatal gazdálkodók alacsony aránya.

1.2. A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása[11]:	a) a gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi teljesítményének megerősítése b) a foglalkoztatás növelése
Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja[12]:	Nemzeti Vidékstratégia 2) Sokszínű és életképes agrártermelés 3) Élelmezési és élelmiszerbiztonság

1.3. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

3. - A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.

1.4. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának rövid, összegző leírása:

A prioritás a versenyképes, diverzifikált és fenntartható agrártermelés, valamint a versenyképes és fenntartható élelmiszeripar megvalósítását elősegítő intézkedéseket foglalja magába. A prioritás az alábbi tématerületekre koncentrál:

- A meglévő, üzemelő gazdaságok bel- és külpiaci versenyképességének megteremtése és/vagy fokozása érdekében történő beavatkozások összessége, amely magában foglalja a növénytermesztési- és állattartási technológiák fejlesztését, innovatív technológiák bevezetését, állategészségügyi- és állatjóléti fejlesztéseket és a produktív termelés érdekében szükséges, esetleges szerkezeti változtatásokat. Az agrárgazdasági piacaink kevés kivételtől eltekintve csak a megfelelő minőségű, azonos színvonalú termékek befogadására nyitottak. Annak érdekében, hogy a piaci igények kielégítése hazai árualappal megtörténhessen, elengedhetetlen a minőségi termelésre való ösztönzés, illetve fontosságának felismertetése.

[11] 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.
[12] 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- Az alapanyag termelés és élelmiszer-feldolgozás terén kitörési pontot mind az alapanyag termelés, mind a feldolgozás számára a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítása jelenthet, kihasználva a kiváló beltartalmi értékekkel rendelkező alapanyagok által nyújtott lehetőségeket. Ezek alapján törekedni kell a különleges minőségű, ill. különleges fogyasztói igényeknek megfelelő termékek előállítására, a réspiacok igényeinek kielégítésére.

1.5. A prioritáshoz kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások összegző felsorolása

- Beruházások tárgyi eszközökbe
  - A kertészeti és állattenyésztési gazdaságok általános technológiai fejlesztése - az általános technológia lemaradások, illetve a hatékonysági mutatók összágazati hátránya (EU-összehasonlításban) felzárkózásának elősegítése.
  - A prosperatív, nagy hozzáadott értéket termelő, a technológiai fejlesztésbe leginkább bevonható és a nemzetgazdasági szempontokból is kívánatos ágazatok hangsúlyos fejlesztése (kertészet, ültetvények). A hivatkozott ágazatok élőmunka-igénye is jelentős, amely a vidéki foglalkoztatottsági mutatókra is jelentős hatással bír.
  - A megtermelt árualap kedvezőbb piaci elhelyezésének érdekében történő beruházások támogatása, mellyel az alapanyag-termelés fázisát közvetlenül követő tevékenységek hozzáadottérték-előállítása fokozható, s amelyek elősegítik a termés kedvező beltartalmi értékeinek megmaradását, piacra juttatását (csomagolás, tárolás).
  - A meglévő öntözési rendszerek, vizi létesítmények víztakarékosabb, hatékonyabb vízfelhasználást célzó korszerűsítése, valamint az öntözőberendezések hatékonyságának a javítása, hozzájárulva ezzel a komplex vízgazdálkodás rendszeréhez. Melioratív talajművelés támogatása különös tekintettel a szántóföldi kultúrákraA takarmány-hasznosulás és a takarmánytárolás, telepi mozgatás, minőségmegőrzés innovatív módszereinek elterjesztése, valamint alternatív takarmányozási rendszerek bevezetése.
  - A nagy területeken dolgozó erdőgazdálkodás számára a korszerű erdőgazdálkodás és erdővédelem – és egyéb erdei haszonvételek és szolgáltatások – számára szükséges logisztikai háttér biztosítása. Ez által a vidék munkaerő megtartó képességének növelése, a vidéki termelési és jövedelmezőségi feltételek javítása, az erdők védelmével a termelés biztonságának fokozása.

Támogatás formája, tervezett eszközök:

A fejlesztési célú, versenyképességet növelő beruházási intézkedések (2a, 5b, 5c) esetében az EMVA támogatás formája lehet:
- vissza nem térítendő támogatás (VNT)
- kedvezményes hitel formájában, hitelalapból nyújtott visszatérítendő támogatás(pénzügyi eszköz)
- kamattámogatás

Fentiek mellett továbbra is elérhetővé kívánunk tenni a tisztán nemzeti forrásból működtetett kedvezményes és kamattámogatott hitelkonstrukciókat és a kedvezményes kezességvállalást.

A kedvezményezett részesülhet a fenti támogatási formák egyikében vagy azok valamilyen kombinációjában is (pl. VNT + hitelalapból nyújtott kedvezményes hitel, vagy VNT + kamattámogatás + kedvezményes díjú kezességvállaláss stb.). A támogatások halmozása során tekintettel kell lenni a megengedett maximális támogatási intenzitások betartására és az állami támogatási szabályokra.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A GINOP keretében, annak forrásaiból létrehozni tervezett Mezőgazdasági Tőkealapból tőkebefektetésben részesülő projektekre a mezőgazdasági ágazatra vonatkozó állami támogatási szabályok érvényesek. A Tőkealap a mezőgazdasági ágazat finanszírozási hiányosságait feltáró gap analízis alapján azonosított versenyképes, profitábilis üzleti tervvel rendelkező, társasági formában működő, a hitelpiacról fejlesztési és tartós forgóeszköz finanszírozási forrásokhoz nem jutó mezőgazdasági KKV-k számára nyújtana finanszírozási lehetőséget.

1.6. Tervezett intézkedések előzetes tartalma:

A. Kertészeti és állattenyésztési intézkedésrekre vonatkozó általános feltételek:

Az intézkedés mind az állattenyésztés, mind a kertészet esetében támogatni kívánja az alaptevékenységhez kapcsolódó hatékonyságjavítást, az új technológia- és eszközbeszerzést, -korszerűsítést, az energiahatékonyság javítását.

Mindkét intézkedés esetében csomagokra lehet pályázni, így egy-egy intézkedésen belül több célterület kerül meghatározásra, annak érdekében, hogy a fejlesztések időben kapcsoltan valósulhassanak meg. A kapcsolt támogatási konstrukció lehetőséget teremt arra, hogy mindkét intézkedés esetében figyelembe kelljen venni, és horizontális szempontként érvényesíteni a foglalkoztatás növelését, az energia-megtakarítást, a környezetvédelmi szempontok érvényesítését és a természeti erőforrás-felhasználás hatékonyságának javulását. Az intézkedés elbírálásánál az innováció, mint értékelési szempont is megjelenik.
Mindkét intézkedés esetében a mezőgazdasági termelők, vagy termelők csoportjai a kedvezményezettek. Fontos ösztönző azonban a termelők közötti együttműködések, termelői csoportok és termelői szervezetek számának növelésére a magasabb támogatási intenzitás. A kollektív beruházás mellett, magasabb támogatási intenzitásban részesíthető a fiatal gazda, továbbá az Európai Innovációs Projekt keretében megvalósuló beruházás is.
A beruházás jellegű intézkedések esetében az intézkedés önerő részéhez pénzügyi eszköz vehető igénybe, a jogosult támogatási intenzitás maximumáig.

1.6.1. Kertészet technológia és eszközfejlesztése

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz
2.a. Szerkezetátalakítás megkönnyítése a jelentős strukturális problémákkal küzdő mezőgazdasági üzemekben, nevezetesen a csekély piaci jelenléttel rendelkező üzemekben, bizonyos ágazatokban működő piacorientált üzemekben és azon üzemekben, amelyek esetében a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálásra van szükség.

Művelet leírása:
Új, építéssel járó kertészeti technológia

- új növényház, blokkfólia, mobil blokkfólia, nagylégterű egyhajós sátor
- a fent említett termesztő-berendezésekben zöldség, gyümölcs és dísznövény termesztéséhez szükséges beépített technológiai eszközök, berendezések (növényvédelem fixen telepített és házon belül hasznosítható gépei, szedőkocsi, talajtakaró fólia, fólia alagút, párásító, vezérlés-technológia, függesztett termelő-berendezések, hatékony szellőzést árnyékolást biztosító berendezések, egy- vagy többkörös fűtési rendszer, világítás-technológia)
- gombaház és teljes beépített vagy mobil technológiája, vízkezelése
- gombakomposzt-előállító és -ártalmatlanító berendezések
- szaporítóház (faiskola)
- hűtőház
- fent említett termelő-berendezésekhez kapcsolódó egyéb üzemi létesítmény, iroda, öltöző, mosdó, raktár, kezelőhelyiség, fűtéshez-hűtéshez kapcsolódó építmények, tárolók, gépészeti egységek, stb.
- üzemi infrastruktúra (út, közművek, szennyvízkezelés, vagyonvédelmi technológia), energiaellátás, pl. termálkút létesítése, meglévő, de használaton kívüli kutak újbóli üzembe

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

helyezése;
- munkahatékonyságot és ellenőrzést javító eszközök beszerzése.

Építéssel nem járó kertészeti eszköz beszerzés
- speciális erőgép
- munkagép
- post harvest: tisztítás, mosás, válogatás, aprítás, darabolás, szárítás, osztályozás, csomagolás gépei

Ültetvény-korszerűsítés
- Támogatásban részesítendő fajok: alma, körte, meggy, cseresznye, kajszi, őszibarack, szilva, szamóca, málna, ribiszke, köszméte, szeder, áfonya, dió, gesztenye, mogyoró, bodza, homoktövis, spárga, torma (esetleg preferált fajtajegyzék valamelyik szakmaközi szervezettől)

1.6.2. Állattenyésztés hatékonyságának javítása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz : 2.a., 5b

Művelet leírása:
Az állattartás takarmányozási, trágyakezelési és állategészségügyi feltételeinek biztosítása érdekében új, építéssel járó technológiák beszerzése, valamint épületek, istállók, trágyatárolók, fejőházak építése.
- Új állattartó férőhelyek létesítését és meglévő férőhelyek minőségének javítását célzó beruházások
- Takarmányok előállítását, tárolását és felhasználását biztosító beruházások
- Takarmánykeverő
- Szervestrágya tárolását és hasznosítását szolgáló beruházások
- Hígtrágya és szennyvíz elvezetését, tárolását és hasznosítását szolgáló beruházások
- Az állategészségügyi és higiéniás feltételek javítását célzó beruházások
- Fejőházak építése

Önálló építéssel nem járó, állattartáshoz kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése. Ide értendő az állattenyésztésnél a telepi irányítási rendszer fejlesztése is.
- Környezetkímélő speciális gépek beruházásai
- Az állattenyésztési tevékenységgel kapcsolatos munkafolyamatok teljesítményének/minőségének javítását szolgáló beruházások,
- Információtechnológiai és szoftver beruházások
- Az állattartás épületeinek korszerűsítése**:** a állattartótelepek korszerűsítése: szigetelések, hőhasznosítás javítása

1.6.3. Szerkezetátalakítás alatt álló, félig önellátó gazdaságok támogatása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 2a

Művelet leírása:
A szerkezetátalakítás alatt álló, félig önellátó gazdaságok támogatása intézkedést 2014-2020-as programozási időszaktól felváltja a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése. Az intézkedés célja a tőkehiányos kisgazdaságok segítése, az általuk végzett mezőgazdasági tevékenység fenntartása és fejlesztése, jövedelemszerzési lehetőségeinek javítása, a gazdaságok árutermelésre való átállásának segítése. A támogatás a tagállami meghatározás alapján mezőgazdasági kisüzemnek minősülő üzemnek ítélhető oda. A támogatás átalányösszegű kifizetések formájában, legalább két részletben nyújtható egy legfeljebb ötéves időszakon át.

B. Vízgazdálkodással kapcsolatos intézkedésekkel kapcsolatos általános feltételek:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Az intézkedés alapvető célja a vizilétesítményekhez és öntözőberendezésekhez kapcsolódó vízhasználatok hatékonyságának javítása, hozzájárulva a versenyképes mezőgazdasági alapanyag-termeléshez. Az intézkedésre mezőgazdasági termelő, valamint mezőgazdasági termelők csoportja pályázhat. Mezőgazdasági termelők közös beruházása a többi beruházási jogcímhez hasonlóan magasabb támogatási intenzitásban részesül.
Az intézkedés ütemezése a kertészeti intézkedés megnyitásával egy időben történik, annak érdekében, hogy az ültetvénytelepítéshez kapcsolódó öntözési infrastruktúra a beruházás részét és feltételét képezhesse.
Az intézkedés esetében figyelembe kell venni, és horizontális szempontként érvényesíteni szükséges a vízfelhasználás hatékonyságának javítását, az energia-megtakarítást, a környezetvédelem és természeti erőforrás-felhasználás hatékonyságának javulását. Az intézkedés elbírálásánál az innováció, mint értékelési szempont is megjelenik.
A beruházás jellegű intézkedések esetében az intézkedés önerő részéhez pénzügyi eszköz vehető igénybe, a jogosult támogatási intenzitás maximumáig.

1.6.4. Vízrendezés és az öntözés hatékonyságának javítása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 2a, 5a
Művelet leírása:
Vízrendezés és öntözés hatékonyságának javítása

- gazdálkodók használatában lévő vizilétesítmények korszerűsítésére, felújítására vonatkozó beruházások, különös tekintettel a vízkárelhárításra, belvízvédelemre és öntözésfejlesztésre,
- gazdálkodók tulajdonában lévő, mezőgazdasági üzemen belüli öntözőberendezések korszerűsítése, beszerzése,
- melioratív és erózió elleni védekezés támogatása,
- mezőgazdasági üzemen belül, illetve gazdálkodók együttműködésében megvalósuló, melioráció és erózió elleni védekezéshez szükséges agrotechnológiai eszközök és módszerek/beruházások támogatása,
- talajműveléshez szükséges munkaeszközök beszerzésére irányuló beruházások támogatása.

C. Erdészettel kapcsolatos intézkedések:

1.6.5. Fenntartható erdőgazdálkodási módokra való áttérés ösztönzése az erdők feltártsága, erdészeti utak fejlesztése által

A nagy területeken dolgozó erdőgazdálkodás számára a korszerű erdőgazdálkodás és erdővédelem – és egyéb erdei haszonvételek és szolgáltatások – számára szükséges logisztikai háttér biztosítása. Ez által a vidék munkaerő megtartó képességének növelése, a vidéki termelési és jövedelmezőségi feltételek javítása, az erdők védelmével a termelés biztonságának fokozása. (18. cikk)

1.7. A prioritáshoz kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés később fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- A szerkezetátalakítási beruházáshoz kapott támogatásban részesült összes mezőgazdasági üzem.
- Mezőgazdasági beruházási támogatásban részesült gazdaságok aránya az összes jogosult vállalkozás (%) .

FIATAL GAZDÁLKODÓK (FG) TEMATIKUS ALPROGRAM

a. Az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

A mezőgazdasági kihívásaink közé tartozó, a népesség általános elöregedésével összhangban lévő

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

gazdálkodói átlagéletkorának növekedésének ellensúlyozása. A mezőgazdasági vállalkozók képzettségi hiányosságainak részbeni ellensúlyozása, kiemelten a mezőgazdasági vállalkozást először indító gazdálkodók körében. Az oktatásban tapasztalható gyakorlati képzés hiányosságainak részbeni ellensúlyozása. A fiatal gazdálkodók vállalkozási jövedelmezőségének javítása, hitelképességének erősítése. A vidéki térségek lakosságmegtartó erejének növekedése. A gazdálkodás megkedveltetése, megismertetése városi fiatalokkal.

[Az alprogram SWOT elemzése a VP SWOT fejezetben található. A fejlesztési szükségletek és stratégia ugyancsak a megfelelő VP fejezetekbe illesztve.]

b. A következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.

Kapcsolódó további tematikus célok:
8. A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása
10. Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén

c. Az intézkedési tartalmának rövid leírása:

A tematikus alprogrammal kapcsolatos javaslatok, fejlesztési irányok:

Különös tekintettel a 2007-2013-as időszak eredményeire, illetve hibáira kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a támogatási kérelmek beadása előtti időszakban a potenciális jelentkezők felkészítésére. Ez kettős célt szolgál: részben elősegíti a valóban eredményesen megvalósítható, reális célokat kitűző gazdálkodási tervek támogatását, másrészt szűri a jelentkezőket a támogatási kérelem beadása előtt – elő kívánjuk segíteni, hogy csak a valóban életcélként mezőgazdálkodási tevékenységet folytatni kívánó kérelmezők jussanak támogatási forráshoz. A képzés – egyelőre még nem meghatározott formában – kötelező előfeltétele lenne a támogatási kérelem benyújtásának.

Egyes beruházási jellegű támogatásokra és szaktanácsadási-képzési tevékenységek igénybe vétele esetén speciális szabályok (pl. támogatásintenzitás, preferált fiatal gazda igénybevétel) kidolgozása szükséges a fiatal gazdálkodókra vonatkozólag. A FG tematikus alprogram intézkedéscsomagjának részét, kötelező elemét kell, hogy képezze a folyamatos további képzéseken való részvétel, a mentori/szaktanácsadói programban való folyamatos jelenlét. Mindezzel elő kívánjuk segíteni, hogy a sérülékeny, gazdaságilag sem kellően stabil induló vállalkozások hosszú távon is képesek legyenek versenyképesek, piacképesek maradni; illetve alkalmazzák azokat az innovatív megoldásokat, amelyeket a szaktanácsadói rendszerből szerzett információk ismertté és elérhetővé tesznek számukra.

El kívánjuk érni, hogy:
- Fiatal gazdálkodók jellemzőire, körülményeire szabott kockázatkezelési és pénzügyi eszközök kerüljenek kialakításra a Program keretein belül,
- Dedikált támogatások kerüljenek kialakításra egyes beruházási intézkedések esetén,
- Mentorálási és/vagy képzési és/vagy pályázatkezelési együttműködések kerüljenek kialakításra kialakítása a szaktanácsadói hálózat keretein belül,
- Nagyobb hangsúlyt kapjon az oktatási intézményekkel és képző központokkal való együttműködések kialakítása, gyakornoki programok bevezetésével, elsősorban magyar felsőfokú és középfokú oktatási intézmények hallgatóinak bevonásával,
- Csökkentsük az adminisztrációs terheket a „fiatal gazda minőség”-ről szóló határozat megszüntetésével; egy helyen, a pontozási szempontrendszerben kerüljön megjelenítésre az adott kérelmezővel kapcsolatos összes lehetséges értékelési kritérium.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Az intézkedési tartalommal kapcsolatban az alábbi elképzelések fogalmazódtak meg:

1. Vállalkozási tevékenység megkezdéséhez nyújtott támogatás olyan fiatal mezőgazdasági termelők számára, akik *első alkalommal kezdenek gazdálkodásba mezőgazdasági üzemben*. Inkubátorházak, mezőgazdasági vállalkozások elindításának segítése.
2. A vállalkozási tevékenység megkezdése előtti felkészítés, *előzetes képzés* az eredményes és reális célokat tartalmazó támogatási kérelem benyújtása érdekében.
3. Az alaptámogatást elnyert kedvezményezettek *folyamatos, kötelező jellegű képzése* („fiatal gazda támogatási alapcsomag").
4. Az eredményes megvalósítás érdekében *folyamatos mentorálási tevékenység* biztosítása.
5. A *farmgyakornoki programok* támogatása, a gazdálkodók fogadókészségének elősegítésével, gyakornoki programok tematikájának kidolgozásával. Oktatási intézményekkel és regionális képző központokkal való szorosabb kapcsolattartás, koordináció. Bemutató gazdaságok támogatása. Szakmai tapasztalatcsere, külföldi-belföldi szakmai utak, konferenciák, szemináriumok, továbbképzéseken való részvétel elősegítése.

A FG tematikus alprogram különösen az alábbi EMVA r. cikkeiben foglalt intézkedésekre fókuszál:

16. cikk (szaktanácsadás)
18. cikk (beruházások támogatása)
20. cikk (induló támogatás)
28. cikk és 36. cikk (termelői csoportok és kooperáció)

A Bizottság által javasolt nem-mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikációt nem zárjuk ki, de nem preferáljuk, hiszen az alprogram elsődleges célja a mezőgazdasági termelésbe történő fiatal termelők tömegeinek bevonása, illetve ez által a termelői korösszetétel javítása.

3. PRIORITÁS: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozáást és értékesítését, állatjólét, kockázatkezelés a mezőgazdasáég terén történő előmozdítása

3.1.A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Az élelmiszer-termékek globális árérzékenysége és az árak hullámzása miatti hazai termelői és feldolgozói vállalkozások piaci kitettsége
- A hozáadott érték növelése által a feldolgozóipar versenyképességének javítása
- Alacsony termelői és termék-előállítói szervezettség az élelmiszerláncban.
- A kiskereskedelmi láncok koncentrációjának és piacbefolyásoló képességének növekedése.
- Kevés számú és alacsony szintű horizontális és vertikális vállalati együttműködések
- Az élelmiszerlánc biztonságát és a fogyasztói bizalmat növelő hazai minőség rendszerek elterjedtsége, ismertsége és társadalmi elfogadottsága alacsony szintű.
- Kisebb gazdaságokban és feldolgozó vállalkozásokban a korszerű vállalkozási és általános gazdaságvezetési ismeretek, szemlélet és eszközök hiánya.
- A növekvő piaci kockázatok kezelésére (kockázatok csökkentésére) pénzügyi eszközök kidolgozása.
- A mezőgazdasági termelés kiegyensúlyozott jövedelemviszonyait veszélyeztető klimatikus kockázatok miatti hozamingadozás csökkentése.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- A rövid ellátási lánc neo-tradicionális (pl. on-line értékesítés, közösség által támogatott mezőgazdaság) formáinak elterjedtsége elmarad a nyugat-európaitól, a tradicionális formák (piacok, útszéli árusítás) elterjedtek, de fejlesztésre szorulnak.

3.2.A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása[13]:	a) a gazdasági szereplők versenyképességének javításának és nemzetközi teljesítményének megerősítése e) a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása
Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja[14]:	Nemzeti Vidékstratégia 3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság

3.3.A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

3. - A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.

3.4.A prioritás tervezett intézkedési tartalmának összegző leírása:

Jelen prioritás kapcsolódva a 2. prioritásban megfogalmazottakhoz a versenyképes, diverzifikált és fenntartható agrártermelés megvalósításán túl kiemelt figyelmet kíván fordítani az élelmiszer-feldolgozás során hozzáadott érték növelésére, valamint az Európai Uniós és a nemzeti minőségi és kockázatkezelési rendszerek ben való részvétel előmozdítására. A prioritás az alábbi tématerületekre koncentrál:

- A jelenleginél szélesebb körben ismertté kell tenni az Európai Unió minőségpolitikai intézkedéseit, kiemelten azokat az Uniós szintű tanúsítási lehetőségeket, amelyekkel egy-egy termék, vagy termékcsoport eredetét, ökológiai állapotát, különleges hagyományos minőségét lehet kiemelni és megkülönböztető jelzéssel ellátni a hasonló termékek kínálatából az Unió egész területén.
- Ösztönözni és segíteni kell a termelők, termelői közösségek jelentkezését és részvételét az Uniós rendszerekben.
- Ki kell dolgozni egy széles körű kockázatkezelési eszköztárat, és ösztönözni kell a termelőket a csatlakozásra, fokozva ezzel az üzemek piaci és klimatikus sokkokkal szembeni ellenállóképességét.
- Ösztönözni kell a termelőket a hozambiztonságot eredményező kockázatcsökkentési módszerek, eszközök használatára.
- Ki kell dolgozni a hatékony és következetes ellenőrzés rendszerét. Elő kell segíteni az értéknövelést, marketinget szolgáló nemzeti minőségrendszerek bevezetését (termék-, termékcsoport szintű rendszerek, regionális rendszerek), ill. a már meglévő rendszerek működését tovább kell fejleszteni.
- Ezen kívül a rövid ellátási lánc tematikus alprogram kidolgozását is elhatározta, amelynek során a rövid ellátási láncok kialakítását, szervezését, promócióját, a termelői részvétel és felkészültség erősítését tűzi ki célul.

[13] 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.
[14] 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3.5.A prioritáshoz kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és összegző felsorolása

- Élelmiszeripari üzemek szerkezetátalakításának előmozdítása (Beruházások tárgyi eszközökbe)
- Mezőgazdasági termékek magasabb hozzáadott értéket célzó feldolgozásához kapcsolódó beruházások támogatása
- Innovációs Együttműködés (Operatív Csoportok) keretében szükséges speciális vagy kísérleti projekt beruházások

- A mezőgazdasági, erdőgazdálkodási termékek és az élelmiszerek minőségrendszereinek fejlesztése
  - Új részvétel támogatása EU minőségrendszerekben
  - Új részvétel támogatása nemzeti minőségrendszerekben
  - Új részvétel támogatása önkéntes terméktanúsítási rendszerekben
  - Részvétel nem élelmiszer jellegű minőségi rendszerekben (pl. PEFC)
- Termelői, vállalati együttműködések ösztönzése
  - Kis gazdasági szereplők közötti együttműködés elősegítése
- Mezőgazdasági kockázatkezelés
  - Természeti katasztrófák és egyéb katasztrófaesemények megelőzését és a sérült kapacitások helyreállítását célzó intézkedése
  - A víztározó kapacitás fejlesztése az elmúlt időszak csapadékos, majd aszályos időszakait figyelembe véve az egyes gazdaságok, illetve azok társulásai számára – bizonyos ágazatokban és méretkorlátokkal.
  - Olyan kisléptékű beruházások támogatása, amelyek elősegítik az üzem elemi károkkal szembeni védelmét és termelésbiztonságát. Szintén támogatott a minősített káresemények következtében sérült vagy megsemmisült egyes tárgyi eszközök pótlása.
- Állatjóléti intézkedés
  - Az állattartó gazdaságok támogatása azon fejlesztések megvalósításában, amelyek az állatok kedvezőbb tartási körülményeinek és termelési feltételeinek kialakításában segítenek, hozzájárulva a veszélyes állatbetegségek, járványok leküzdéséhez és az állattartók munkakörülményeinek javításához.
- Termelői csoportok létrehozása
  - Termelői együttműködések támogatása
  - Azonos, vagy közel azonos technológiai szinten termelő, szövetkezeti alapon együttműködő, a beszerzési, termelési és értékesítési műveleteiket összehangoló termelő egységek támogatása elsősorban a hatékonyabb piaci fellépés, másodsorban a termelési színvonal emelése céljából.
- A rövid ellátási láncok (REL) fejlesztése
  - A hagyományos és újszerű (tradicionális és neo-tradicionális) rövid ellátási lánc együttműködések kialakítása és fejlesztése
  - A rövid ellátási láncok élelmiszerbiztonságának növelése a nyomon-követés és a jogszabályi megfelelés fejlesztése
  - A rövid ellátási lánc szereplők kereskedelmi és marketing ismereteinek fejlesztése
  - A rövid ellátási lánc szereplők értékesítéshez kapcsolódó beruházásánainak támogatása
  - A rövid ellátási lánccal szembeni fogyasztói bizalom növelése promócióval
  - A rövid ellátási lánc szereplők tudástranszferjének és innovációs aktivitásának erősítése
  - A rövid ellátási lánc szereplők érdekképviseletének és hálózatosodásának erősítése.
  - A rövid ellátási lánccal kapcsolatos rendszeres adatgyűjtés és elemzés kialakítása

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3.6. Tervezett intézkedések előzetes tartalma:

A. Élelmiszer-feldolgozással kapcsolatos intézkedések:

3.6.1. Élelmiszer-feldolgozáshoz[15] kapcsolódó beruházások támogatása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 3a

Intézkedés háttere:

Az agrártermékek versenyképességének és piaci stabilitásának kiemelkedő tényezője a minél magasabb szintű és minőségű feldolgozottság. A mikro-és kisméretű élelmiszer feldolgozó kapacitásoknak különösen jelentős szerepük van a helyi, regionális ellátásban, a foglalkoztatásban. . Ugyanakkor tőkeszegénységük, innovációs elmaradásuk, piaci és szakmai ismereteik hiánya miatt jelentős részük követő, vagy inkább csak túlélő stratégiát folytat. Felismerve a helyi foglalkoztatásban betöltött jelentős szerepüket, meg kell teremteni a fejlődésre képes mikro- és kisvállalkozások piaci versenyképességének stabilizálásához szükséges feltételeket.
A közepes méretű élelmiszer-feldolgozó kapacitások termékeik jelentősebb részét már regionális, országos és a globális keresleti piacokon is értékesítik, versengve a tőkeerős nemzetközi cégekkel. Ugyanakkor az elmúlt években beruházási rátájuk az amortizáció szintje alatt maradt, így a potenciális fejlődési lehetőségeket sem tudják kihasználni. Elő kell segíteni növekedésüket, versenyképességük javítását, első sorban a magasabb minőségű, speciális igényeket kielégítő termékek versenyképes előállítása által.

Tervezett alintézkedések:

1) <u>Versenyképesség növelése a mezőgazdasági termékek feldolgozásában - egyedi fejlesztések</u>
Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 3a

- Magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását célzó fejlesztések
- Versenyképesebb termék- és vállalati struktúra kialakítását, piacra jutást elősegítő fejlesztések
- Piaci keresletre és termékpálya-együttműködésre alapozott kapacitásbővítő fejlesztések

2) <u>Együttműködés ösztönzése - közös beruházások</u>
Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 3a

- Az együttes piacra jutás elősegítése érdekében vállalatok együttműködésében megvalósuló élelmiszer-feldolgozási beruházások
- Közös (regionális) élelmiszer-feldolgozási központokban megvalósuló élelmiszer-feldolgozási beruházások

B. A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereivel kapcsolatos intézkedések

3.6.2. A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 3a

Intézkedés háttere:

[1515] ***Élelmiszer-feldolgozás:*** jelen intézkedés vonatkozásában Annex I termék feldolgozása, amelynek eredményeként élelmiszer vagy haszonállat eledel célú termék jön létre. A mezőgazdasági tevékenységet követő termékmanipulálási eljárás, ami az alaptermék jellegét/tulajdonságát nem változtatja meg, nem tartozik az élelmiszer-feldolgozás körébe. Csomagolt salátakeverék és étkezési csíra előállítása élelmiszer-feldolgozásnak tekintendő.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

A minőségrendszerekben való részvétel révén magasabb hozzáadott értékű, az átlagosnál jobb minőségű termékek jelennek meg a piacon. A minőségrendszerek által támasztott elvárások jelentősen túllépnek a jogszabályi és kereskedelmi előírások szerinti követelményeken. Ugyanakkor a mezőgazdasági termelők és az élelmiszervállalkozások részvétele a minőségrendszerekben olyan járulékos költségekkel jár, amelyek általában nem térülnek meg teljesen a piacon, és amelyek gyakran akadályozzák az előállítók hatékony részvételét ezekben a rendszerekben.

Cél:

Az intézkedés célja a mezőgazdasági termelők és élelmiszer-termék előállítók ösztönzése az olyan, uniós és nemzeti minőségrendszerekben való részvételre, amelyek hozzájárulnak a hozzáadott érték növekedéséhez az agrárgazdaságban.

Az intézkedés leírása

A támogatás a termelőnek a 17. cikkben felsorolt uniós jogszabályok által létrehozott minőségrendszerekhez, a nemzeti minőségrendszerekhez, valamint az Unió bevált gyakorlatokra vonatkozó iránymutatásainak megfelelő önkéntes terméktanúsítási rendszerekhez való csatlakozása során felmerült költségek finanszírozásához nyújtható.
Költségek a támogatott minőségrendszerbe való belépéssel és az abban való részvételhez kapcsolódó éves hozzájárulással összefüggésben felmerült költségek, szükség esetén beleértve a rendszer előírásainak való megfelelés igazolásához szükséges ellenőrzésekre fordított kiadásokat is.
Támogatás nyújtható továbbá a részt vevők csoportja termelői csoportosulások által a támogatott minőségrendszerek keretében előállított termékekkel kapcsolatban a belső piacon végzett tájékoztatási és promóciós tevékenységekhez .

Célcsoport/Kedvezményezettek

A jogosultak olyan természetes vagy jogi személyek, amelyek emberi fogyasztásra szánt mezőgazdasági, ill. élelmiszer termékeket állítanak elő, és uniós vagy elismert nemzeti minőségrendszerekben, illetve önkéntes terméktanúsító rendszerekben vesznek részt.

C. Vertikális és horizontális együttműködésekkel kapcsolatos intézkedések:

3.6.3. Újonnan elismert termelői csoportok támogatása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 3a
Művelet leírása:
Újonnan elismert termelői csoportok támogatása
A támogatás alapvető célja a mezőgazdasági termelők együttműködésének ösztönzése, a termelők versenyképességének, teljesítményének javítása, a termelés piaci igényekhez való igazítása, valamint az áruk közös forgalmazása.
A támogatást átalányösszegű támogatásként, éves részletekben kell kifizetni attól az időponttól kezdve öt éven keresztül, amikor a termelői csoportot vagy termelői szervezetet üzleti terve alapján elismerték. Az éves részletek összegét fokozatosan csökkenteni kell.
A támogatást a csoport éves értékesített termelése alapján kell kiszámítani. A tagállamok az utolsó részletet csak azt követően fizetik ki, hogy meggyőződtek az üzleti terv megfelelő végrehajtásáról.
Annak érdekében, hogy a már meglevő termelői szervezetek továbbra is részesülhessenek támogatásban, elismerési eljárásukat várhatóan meg kell ismételni.

D. Állattenyésztéssel, állatjóléttel kapcsolatos intézkedésekre vonatkozó általános feltételek:

Azoknak a mezőgazdasági termelőknek nyújtott egységköltségű támogatás, akik önkéntes alapon vállalják állatjóléthez kapcsolódó többletvállalásokat. Az intézkedés alapvető célja: állatjóléti és gazdálkodási módra vonatkozó kötelezettségvállalások betartásával a társadalmi morál, a fogyasztói, illetve piaci igények irányába történő elmozdulás.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Az állatjóléti intézkedés 5 éves kötelezettségvállalást jelent a belépni kívánó mezőgazdasági termelők számára.

3.6.4. Állatjóléti többlet-vállalások

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 3a
Művelet leírása:
Ló célprogram: elsősorban nem gazdálkodásimód-váltáson és nem takarmányozási vállalásokon alapul, hanem elsősorban állatjóléti többletkötelezettségek betartásán, összhangban a Kincsem Nemzeti Lovas Program általános célkitűzéseivel, amelyek a magyarországi lovaságazat tartási körülményeinek javítására irányulnak.

Tej célprogram: A 2007-2013 költségvetési időszak terhére 2010-ben elindított tejágazati szerkezetátalakítási program 2014-2020 közötti folytatása 2 éves determinációval.

E. Kockázatkezeléssel kapcsolatos intézkedések:

3.6.5. Kockázatkezelés

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 3b
Művelet leírása:
Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás:
Az intézkedés keretében elsősorban olyan időjárási kockázatokra kötött biztosítási szerződések díjához nyújtható támogatás, amelyek a megelőző három évben vagy a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlagában a mezőgazdasági termelő átlagos éves termésének több, mint 30%-át kitevő terméskiesés által okozott veszteséget fedezik. Az intézkedés célja a – jelenleg a KAP I. Pillér keretében – támogatott biztosítási konstrukciók támogatásának továbbvitele, esetleges kiterjesztése. Az intézkedés célcsoportját a növénytermesztők jelentik, elsősorban a szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők.

Jövedelem stabilizációs eszköz:
Az intézkedés keretében olyan mezőgazdasági termelők részesülhetnek támogatásban, akik hozzájárulást fizetnek a jövedelemstabilizációs alaphoz, és akiknek a jövedelem kiesése az adott évben 30%-kal meghaladja a megelőző három év, illetve a megelőző 5 éves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlagát. A jövedelemstabilizációs eszköz célcsoportja a magyarországi kockázatkezelési rendszer által eddig nem kezelt állattenyésztés és a kertészet. Kiemelt cél a mezőgazdasági termelők minél szélesebb körének bevonása, a kistermelők támogatása. Ez a kockázatkezelési eszköz az időjárási kockázatok kezelésén túlmenően lehetőséget ad az egyéb piaci és gazdasági kockázatok (pl. árak, költségek emelkedése) kedvezőtlen hatásainak kompenzálására.

3.6.6. Kockázatcsökkentés

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 3b
Művelet leírása:
Ágazatspecifikus kockázatcsökkentő eszközök alkalmazása
Elsősorban kedvezőtlen éghajlati jelenség megelőzésére irányuló beruházási támogatás, melyet mezőgazdasági termelők, vagy mezőgazdasági termelők csoportjai vehetnek igénybe. Az intézkedés ütemezése időben kapcsolódni fog a kertészeti intézkedéshez annak érdekében, hogy a fejlesztések együtt valósulhassanak meg. Az intézkedés többek között lehetőséget biztosít jégvédő háló, füstgenerátor, jégkárelhárító rendszer, fagyvédő öntözés, esővédő fólia beszerzésére építése. Fontos, hogy csak a beruházáshoz kapcsolódó költségek számolhatók el, működési költség nem finanszírozható az intézkedés keretében. Több gazdálkodó együttes beruházása magasabb támogatási intenzitásban részül.
A beruházás jellegű intézkedések esetében az intézkedés önerő részéhez pénzügyi eszköz vehető igénybe, a jogosult támogatási intenzitás maximumáig.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

3.7.A prioritáshoz kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

[Kidolgozás alatt.]

- Hozzáadott érték növelését célzó élelmiszerfeldolgozási fejlesztést végrehajtó vállalkozások száma
- Minőségi rendszerekben résztvevő, támogatott termelők száma (db)
- Innovcáiós projektekbenrésztvevők száma (db)
- A rövid ellátási láncok esetében az együttműködésben résztvevő termelők száma (db)

RÖVID ELLÁTÁSI LÁNC (REL) TEMATIKUS ALPROGRAM

a. Az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

A rövid ellátási láncban résztvevő termelők jellemzően a legkisebbek (egyéni, vagy mikro-vállalkozások), így érdekérvényesítő képességük gyenge és nem járatosak az összetett támogatási rendszerek használatában, ezért fontos, hogy legyen elkülönített kerettel rendelkező, közérthető, probléma fókuszált tematikus alprogram a fejlesztésükre. A rövid ellátási lánc neo-tradicionális (pl. on-line értékesítés, közösség támogatta mezőgazdaság) formáinak elterjedtsége elmarad a nyugat-európaitól, a tradicionális formák (piacok, útszéli árusítás) elterjedtek, ugyanakkor jelentős humánerőforrás- és eszközfejlesztést igényelnének a biztonságos és jövedelmező működéshez. A rövid ellátási láncok fogyasztói igényeket kielégítő fejlesztéséhez nincs elég felkészült és megfelelő eszközökkel ellátott szervező és termelő. A helyi minőség rendszerek száma magas, azonban ezek döntő többsége nem tanúsításhoz kötött, így az élelmiszerlánc-biztonságot kevés esetben növelik és a társadalmi ismertségük-elfogadottságuk jellemzően alacsony szintű

[Az alprogram SWOT elemzése a VP SWOT fejezetben található. A fejlesztési szükségletek és stratégia ugyancsak a megfelelő VP fejezetekbe illesztve.]

b. A következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.

Kapcsolódó további tematikus célok:

1. A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése
2. Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban.
8. A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem
10. Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén.

c. Az intézkedés tartalmának rövid leírása:

A „rövid ellátási lánc” az együttműködés, a helyi gazdasági fejlesztés, valamint a termelők és a fogyasztók közötti szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatok iránt elkötelezett, kevés számú gazdasági szereplő által alkotott ellátási lánc. A tematikus alprogram a tradicionális és a neo-tradicionális rövid ellátási láncok kialakítását, szervezését, promócióját, a termelői részvétel és felkészültség erősítését tűzi ki célul, ehhez a SWOT elemzés alapján három szinten szükséges fejlesztéseket végrehajtani:

1. A REL-t szervezők szintjének fejlesztési szükségleteit fontos külön kezelni, mivel jelenleg ez a szervezési

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

funkció hiányzik a legjobban. A rövid ellátási láncot szervező együttműködéslehet a termelők által létrehozott, de ma még sokkal inkább a termelőkért dolgozó, vidéki szereplő által fenntartott együttmködések a jellemzőek. A legfontosabb fejlesztési szükségleteik a következők:

- A termelők értékesítési lehetőségeinek javítása a rövid ellátási lánc (REL) hagyományos és újszerű (tradicionális és neo-tradicionális) formáit szervező együttműködések kialakításával és működtetésének támogatásával
- A rövid ellátási láncban (REL) társadalmi elfogadásának és a fogyasztói bizalomnak a növelése promócióval
- A rövid ellátási lánc (REL) élelmiszerbiztonságának növelése a nyomon-követés és a jogszabályi megfelelés szervezői önellenőrzési rendszerének kialakításával és működtetésével
- A rövid ellátási láncban (REL) szervezők tudástranszferjének és innovációs aktivitásának erősítése

2.A REL-ben értékesítő termelők fejlesztési szükségletei:

- A rövid ellátási lánc (REL) élelmiszerbiztonságának növelése a nyomon-követés és a jogszabályi megfelelés termelői önellenőrzési rendszerének kialakításával és működtetésével
- A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők piacképességének javítása a kereskedelmi és marketing ismereteik és promóciós aktivitásuk fejlesztésével
- A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők hatékonyságának és jövedelmezőségének javítása az erőforrás-hatékony kereskedelmi eszközök és kapacitások fejlesztésével
- A rövid ellátási láncban (REL) résztvevő termelők tudástranszferjének és innovációs aktivitásának erősítése

3. A REL rendszer átlátható és fenntartható működését támogató országos hatáskörű szerveztek fejlesztési szükségletei:

- A rövid ellátási lánc (REL) társadalmi elfogadásának és a fogyasztói bizalomnak a növelése promócióval
- A rövid ellátási láncban (REL) résztvevő szervezők és termelők tudástranszferjének és innovációs aktivitásának erősítése
- A rövid ellátási láncban (REL) értékesítő termelők és szervezőik érdekképviseletének és hálózatos együttműködésének erősítése.
- A rövid ellátási láncokkal (REL) kapcsolatos adatgyűjtés és elemzés (statisztika, monitoring, kutatás) rendszer jellegű fejlesztése

A tematikus alprogram tervezése során felmerült, a REL működéséhez szükséges fejlesztések, amelyeket nem a tematikus alprogram finanszírozásában képzelhetők el:

- Kisléptékű, közösségi és mobil élelmiszer-feldolgozók létrehozásának támogatása
- Kereskedelmi infrastruktúra kialakítása: logisztikai központok, piacok, helyi termék boltok építése és felújítása
- Közétkeztetés konyháinak felújítása, főzőkonyhává alakítása, kapcsolódó előkészítő és tároló kapacitások kialakítása
- A halászati ágazat szereplőinek rövid ellátási láncban történő integrálása.

A megvalósítást szolgáló EMVA intézkkedések beavatkozási logikája:

Önálló tematikus alprogram keretében, a következő intézkedések alkalmazásával, amelyeket a jelenlegi elképzelések szerint modul rendszerben, de így csak néhány jogcím kiírásával szeretnénk megvalósítani. Tervezett, nem végleges beavatkozási logika:

1. A rövid ellátási láncok együttműködésben történő szervezői és termelői fejlesztése:

- 36. cikk: 16.4 vertikális és horizontális együttműködések támogatása a rövid ellátási láncok és a helyi piacok kialakításáért és fejlesztéséért
- 36. cikk: 16.4. helyi összefüggésben végzett promóciós tevékenység támogatása a rövid ellátási láncok és a helyi piacok fejlesztéséért

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- 15. cikk: 1.1. a felnőtt képzés és szaktudás megszerzésének támogatása
- 15. cikk: 1.2. demonstrációs és tájékoztatási tevékenység támogatása
- 16. cikk: 2.1. Támogatás a szaktanácsadási tevékenység igénybevételére
  18. cikk: 4.2. beruházási támogatás a feldolgozás, piacrajutás/marketing és az agrártermékek fejlesztésének területén
  Tervezés alatt:
- 17. cikk: A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei
- 28. cikk: Termelői csoportok

2. A rövid ellátási láncokat támogató innovációs (EIP) együttműködések kialakítása:

- 36. cikk: 16.1 a mezőgazdaság termelékenységének és fenntarthatóságának fejlesztéséért létrejövő EIP operatív csoportjainak létrehozásához és működéséhez nyújtott támogatás.

3. A rövid ellátási láncokat támogató, nem innovációs, országos együttműködések fejlesztése:

- 36. cikk: 16.4 vertikális és horizontális együttműködések támogatása a rövid ellátási láncok és a helyi piacok kialakításáért és fejlesztéséért

4. PRIORITÁS: A mezőgazdasághoz és az erdészethez kapcsolódó ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása

4.1. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Kedvezőtlen irányú vízgazdálkodási gyakorlat, vízkészletekkel való nem megfelelő gazdálkodás, tájgazdálkodási keretbe helyezett vízgazdálkodás hiánya.
- Diffúz tápanyagoktól és vegyszerektől terhelt felszíni vizek.
- Kedvezőtlen talajhasználat, a talaj megújuló képességét meghaladó mértékű használata, leromlása. A talajvédelmi intézkedések aránya nem elégséges.
- Kedvezőtlen faj és korösszetételű erdők, valamint a klímaváltozásnak való nagyfokú kitettség.
- A természeti értékek megőrzése szempontjából fontos területek, élőhelyek megőrzése jelentős részben aktív, a speciális helyi viszonyokhoz illeszkedő kezelést igényel. A magas természeti értékű területek aránya és a biológiai sokféleség lecsökkent, az idegenhonos, inváziós fajok terjedése fokozódik, így az ökoszisztéma-szolgáltatások, elmaradnak az igényektől.
- Alacsony szintű fogyasztói egészség-és környezettudatosság.

4.2. A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása[16]:	c) az energia- és erőforrás-hatékonyság javítása
Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja[17]:	Nemzeti Vidékstratégia 1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése

4.3. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

a. 5. - az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és kezelés ügyének támogatása.

Kapcsolódó további tematikus célok:

5. - a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság támogatása.

[16] 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.
[17] 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

5.1. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának összegző leírása:

A prioritás az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság megvalósulását célozza meg. Kiemelt figyelmet kíván fordítani a természeti értékek, ökoszisztémák és erőforrások megőrzésére, a fenntartható gazdálkodás megvalósítására. Ennek tükrében az alábbi tématerületekre koncentrál:

- az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések;
- ökológiai gazdálkodás támogatása;
- a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésének támogatása;
- biodiverzitás fenntartása és javítása;
- NATURA 2000 területek megőrzése
- vizeink mennyiségi és minőségi védelme;
- talajok védelme, fenntartható hasznosítása;
- erdei biodiverzitás védelme és fejlesztése kiemelten a magas természetességű erdőkben;
- minőségi rendszerek (PEFC), faanyag eredetigazolási rendszer bevezetése.

5.2. A prioritáshoz kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és összegző felsorolása

- Környezetvédelemhez és a magas természeti értéket képviselő terület közjóléti értékének növeléséhez kapcsolódó nem termelő beruházások.
  - az agrár-környezetvédelmi, illetve az éghajlatváltozással kapcsolatosan kitűzött célok teljesítéséhez, így a biológiai sokféleséggel összefüggésben a fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetéhez, illetve valamely Natura 2000 terület vagy egyéb, a programban meghatározásra kerülő, jelentős természeti értéket képviselő rendszerek közjóléti értékének növeléséhez kapcsolódó nem termelő beruházások.
- Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben
  - a NATURA 2000 területek és egyéb, magas természeti értéket képviselő területek védelmére és kezelésére vonatkozó tervek kidolgozása és aktualizálása;
  - természeti örökség, vidéki tájak és a nagy természeti értékű területek megőrzésével, helyreállításával és korszerűsítésével – az ezekhez kapcsolódó társadalmi-gazdasági szempontokat, valamint a környezettudatosságot célzó intézkedéseket is beleértve – kapcsolatos tanulmányok és beruházások
  - olyan beruházások, amelyek a tevékenységek áthelyezésére és a vidéki településeken, illetve azokhoz közel található épületek vagy más létesítmények átalakítására irányulnak az életminőség javítása vagy a település környezeti teljesítményének fokozása céljából.
- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések.
  - Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések azoknak a mezőgazdasági termelőknek és mezőgazdasági termelői csoportoknak, valamint mezőgazdasági termelők és egyéb gazdálkodók azon csoportjainak, akik önkéntes alapon vállalják olyan műveleteknek mezőgazdasági földterületen történő végrehajtását, amelyek az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalások teljesítését szolgálják.
  - Az őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésének támogatása (állati és növényi egyaránt).
- Ökológiai gazdálkodás
  - Áttérés támogatása ökológiai termelésre, HMT után hektáronként

    Azon konvencionális termelést folytató gazdálkodók támogatása, akik termelésükkel áttérnek

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

az ökológiai gazdálkodásra.
  - Ökológiai termelés jövőbeni folytatásának támogatása, HMT után hektáronként. Azon gazdálkodók támogatása, akik folytatják az ökológiai termelést.
- Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések
  - Kompenzációs kifizetés hektáronként a N2000 erdőterületeken
  - Kompenzációs kifizetés hektáronként a mezőgazdasági N2000 területeken
  - Kompenzációs kifizetés hektáronként a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe felvett mezőgazdasági területeknek
- Hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területek számára teljesített kifizetések
  - Kompenzációs kifizetések a HMT után hektáronként más, hátrányos természeti adottságokkal rendelkező területeken
  - Kompenzációs kifizetések a HMT után hektáronként egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területeken
- Együttműködés
  - Környezetvédelmi projektekre és alkalmazott környezetvédelmi gyakorlatokra irányuló kollektív megközelítések
  - Az éghajlatváltozás mérséklése vagy az ahhoz való alkalmazkodás céljából végrehajtott közös fellépések
- Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak megőrzése, a klímaváltozás hatásainak csökkentése és alkalmazkodás
  - Natura 2000 erdőkben az erdőgazdálkodási korlátozások kompenzációja biodiverzitás megőrzési céllal
  - Erdő-környezetvédelmi beavatkozások biodiverzitás megőrzési céllal innovatív erdőgazdálkodási módszerek alkalmazása, áttérés a folyamatos erdőborításra
  - Települések és természeti-kulturális értékek védelmét szolgáló közjóléti erdőgazdálkodás innovatív fejlesztése, módszerinek elterjesztése, szemléletformálás
  - Az erdők közjóléti funkciójának megőrzése és erősítése nem termelő erdészeti beruházások által: az erdei épített, valamint táji (természeti) örökség értékőrző megújítása, hasznosítása (a szabadon hozzáférhető turisztikai alapinfrastruktúra fejlesztések is)
- Fenntartható erdőgazdálkodási rendszerek fejlesztése
  - Komplex erdészeti vízrendezési program
  - Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás erdészeti beruházásai (fafaj-politika váltás, erdőszerkezet-átalakítás
  - Erdővédelem , erdészeti potenciál megőrzése vagy helyreállítása (katasztrófák, biotikus vagy abiotikus károsító események megelőzése)

5.3. Tervezett intézkedések előzetes tartalma - javaslat:

A. Agrár-környezetgazdálkodási jellegű kifizetések

Két, egymást kiegészítő, akár egymás mellett is működő rendszerre teszünk javaslatot:

A - Terület-használati kifizetési rendszer
A terület-használati kifizetési rendszer voltaképpen egy „2. generációs" agrár-környezetgazdálkodási kifizetési rendszer, mely komlex módon képes kezelni az összes, alapvetően terület-alapon működő támogatási rendszert (KAT, AKG, NATURA, ökológiai gazdálkodás, nem termelő beruházások). A javasolt rendszer főbb jellemzőit az alábbiakban foglaltuk össze:

- Nem célprogramos, hanem előírásalapú támogatási (kifizetési) rendszerben gondolkozunk, melyet minden gazdálkodó a saját területi adottságai alapján tud összeállítani (önállóan, vagy

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

szaktanácsadói segítséggel). Ezzel valójában egyénre szabott célprogramok alakíthatók ki, mely az adott tájhoz és a gazdálkodó igényeihez történő igazodással a területi „felbontását" növelné a rendszernek, miközben az a rendszer struktúrája (felépítése) jelentősen egyszerűsödne.

- Mivel az előírások blokk-szinten harmoniztáltak az összes többi hasonló területalapú támogatással (N2000, KAT, ökogazdálkodás, nem termelő beruházások), ezáltal a kettős finanszírozás már előírás-szinten kiküszöbölhető.
- A javasolt rendszerrel megszüntethető a jelenlegi rendszer azon hibája, mely a célprogramok között nagy aránytalanságok miatt alakult ki (pl. integrált szántóföldi célprogram sajátosságai miatt).
- A támogatási összeget – mint a jelenlegi rendszerben is – előírásonként kell kiszámítani, az adott területre felvehető összes kifizetési összeg a felvett előírásoktól függ. A határozaton a gazdálkodó által kiválasztott előírások szerepelnek, ami megoldást nyújt arra a problémára, hogy a sok esetben a gazdálkodók nincsenek tisztában a rájuk vonatkozó kötelezettségekkel.
- Évente kinyitott támogatási ablakot szorgalmazunk (számos uniós tagállam mutat példát erre)
- Mivel a program 5 éve alatt a kiválasztott előírásokat be kell tartani a gazdálkodónak, ezért a program időszaka alatt a pénzügyi tervezést és forráslekötést lehet kalkulálni.

B - Zöld-pont" alapú kifizetési rendszer

Az előző pontban vázolt rendszer továbbra is előírásokra épül, csak azokat az eddigiektől eltérő módon próbálja működtetni. Emellett fontosnak tartjuk az előírások nélküli, ún. „zöld-pont" rendszer kísérleti elindítását annak érdekében, hogy a környezeti teljesítményekre, mint – a jövőben várhatóan erősödő elvárásként megjelenő – közjó szolgáltatásokra épülő támogatási rendszer működtetéséről kellő tapasztalatokat szerezhessünk.

Tervezett intézkedések:

5.3.1. Agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések

A beavatkozás indoklása

Az ország jelentős részén szükség van a földhasználat átalakítására és országos, új földhasználati irányok keresésére valamint a térségi prioritások meghatározására (pl.: árvízzel és belvízzel veszélyeztetett területek használatának átalakítása, természetközeli gazdálkodási rendszerek visszaállítása). A termőföldre továbbra is veszélyt jelentenek a talaj minőségét, termőképességét rontó folyamatok (erózió, savanyodás, szikesedés, tömörödés, a negatív tápanyagmérleg), a környezetkímélő, legelőre alapozott állattartás indokolatlanul alacsony aránya, a környezettudatos tápanyag-gazdálkodás hiánya, melyek a fenntarthatóság érvényesítését gátolják. Az AKG kifizetések hozzájárulnak a vidéki területek fejlődéséhez és környezeti szolgáltatásokat nyújtanak a társadalom egészének. Ösztönzik a gazdálkodókat a mezőgazdasági földterületeken a környezet, a táj és a természeti erőforrások fenntartható hasznosításával összeegyeztethető mezőgazdasági termelési módszerek alkalmazására és a genetikai erőforrások megőrzésére.

Az AKG intézkedések kialakításánál kiemelt figyelmet szenteltünk a Magyarországon jellemző agrár-környezetvédelmi problémák csökkentésére, visszaszorítására, illetve olyan környezetbarát gazdálkodási gyakorlat elterjesztésére, amely megelőzi bizonyos környezeti problémák kialakulását. Ennek megfelelően az alábbi AKG prioritásoknak megfelelő előírások kerültek megfogalmazásra és a különböző célprogramokba való integrálásra:

Talajvédelem: a különböző talajdegradációs folyamatok (talajerózió, elsavanyodás, talajtömörödés) hatásainak csökkentése különböző agrotechnikai módszerek alkalmazása révén. A környezetbarát tápanyag-gazdálkodás gyakorlatának elterjesztésével a talaj negatív tápanyagmérlegének egyensúlyba hozása is kiemelt célként fogalmazódik meg.

Felszíni és felszín alatti vizek védelme: a földhasználat-váltás elősegítésén és a környezetbarát tápanyag-gazdálkodás és növényvédelem gyakorlatán keresztül a vízbázisok védelme, a vízminőség javítása, a szennyezések lehetőségének redukálása.

Természetvédelem: a mezőgazdasági földhasználat minden ágában (szántóművelés, gyepgazdálkodás, ültetvények) sokszínű, a természetközeli élőhelyek kialakításával és megőrzésével, a természetvédelmi szempontból értékes állat- és növényfajok számára megfelelő táplálkozó-,

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

szaporodási- és pihenőhelyek biztosításával az aktív természetvédelem rendszerének kiterjesztése a cél. A biológiai sokféleség megőrzésének és növelésének fent említett eszközei elsődlegesen a Natura 2000 területek megőrzését és fejlesztését szolgálják.
Génmegőrzési célok: a különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növény- és állatfajok/fajták kiemelt támogatást élveznek.

Az intézkedés céljai

- a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása,
- a környezet (talaj és víz) állapotának megőrzése és javítása a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával,
- a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése,
- a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése.
- a biodiverzitás megőrzése a természetes életkörülményeik között
- a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával
- az agrobiodiverzitás javítása, őshonos és veszélyeztetett kultúrnövény fajták, valamint haszonállataink in situ tartásának ösztönzésével, valamint ex situ módszerek alkalmazásával
- az állattenyésztés és a növénytermesztés arányainak javítása, a külterjes állattartás ösztönzésével
- minőségi élelmiszerelőállítás biztosítása, ellenőrzött ökogazdálkodási módszerek ösztönzésével
- a kedvezőtlen klímaváltozás elkerülése, megfelelő termelési szerkezet, földhasználat váltás révén.

5.3.2. Hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területek számára teljesített kifizetések

A támogatás jogalapja: A támogatás jogalapja a ../2013/EK rendelet 32. és 33. cikke, melyet az I. és II. melléklet egészít ki.

A beavatkozás indoklása:

Az intézkedés hozzájárul a gyepterületek és takarmánytermő területek megőrzéséhez, jövedelem-kiegészítést biztosít a kedvezőtlen adottságú területeken a mezőgazdasági tevékenységet fenntartó gazdálkodók részére. Közvetve ösztönzi a termelési szerkezet átalakítását, a hátrányos adottságokhoz alkalmazkodó, piaci jelentőséggel bíró és a különleges jellegű (gyakran veszélyeztetett állatfajokhoz tartozó) élőállatok tartásával. A kompenzációs kifizetések az érintett területeken hozzájárulnak a gazdálkodási tevékenység fenntartásához, a gazdaságok életképességének, helyzetének javulásához. Az intézkedés hozzájárul a Víz Keretirányelv célkitűzéseinek megvalósulásához is.

Az intézkedés céljai:

Az intézkedés fő céljai a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakítása, az extenzív kultúrák (gyep- és takarmánynövények) előmozdítása a hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területeken, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat erősítése.
Az intézkedés további fő célkitűzései a vidéki foglalkoztatási és jövedelemszerzési lehetőségek bővítése és javítása, új, alternatív, a környezetvédelem követelményeinek megfelelő vidéki gazdasági környezet kialakítása, valamint előmozdítása a hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területeken a mezőgazdasági tevékenység folytatásának és a mezőgazdasági célú földhasználat fenntartásának biztosítása, továbbá hozzájárulás az életképes vidéki közösségek fenntartásához.
Az intézkedés a 4. prioritáshoz, "A mezőgazdasághoz és az erdészethez kapcsolódó ökoszisztémák állapotának helyreállításához, megőrzéséhez és javításához" járul hozzá és az EU 5. tematikus célkitűzéséhez: "Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és kezelés ügyének támogatása".

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az intézkedés tartalma, támogatható tevékenységek:

Magyarország az intézkedést az ún. "Hegyvidéki területeken kívüli egyéb, jelentős természeti hátrányokkal rendelkező területeken" (33. cikk, (3) bekezdés), valamint a "Egyéb, sajátos hátrányokkal rendelkező területeken" (33. cikk, (4) bekezdés) valósítja meg.

5.3.3. Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kifizetés

A beavatkozás indoklása:

A Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kifizetések célja, hogy *a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK tanácsi irányelv* (továbbiakban: Madárvédelmi Irányelv) és *a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv* (továbbiakban: Élőhelyvédelmi Irányelv) végrehajtásából eredően a mezőgazdasági termelők és az egyéb földhasználók körében felmerülő többlet költségek és elmaradó bevételek ellentételezése. Hazánkban a 2011-ben véglegesen jóváhagyott Natura 2000 területi lehatárolás eredményeképpen a különleges természetmegőrzési területek (ún. SAC) 1 443 200 ha, míg a közösségi jelentőségű területek (ún. SCI) 1 374 500 ha területi kiterjedésben lettek kijelölve. A két eltérő területtípus átfedései okán a Madár és Élőhelyvédelmi Irányelvek alapján lehatárolt hazai Natura 2000 területek összesen 1 993 900 ha kiterjedésűek, és hazánk 21,4 %-át fedik le.[18] A Natura 2000 hálózat hazai viszonyaira általánosságban az jellemző, hogy míg a fajok állapota némileg kedvezőbb az EU tagállamainak átlagánál, az élőhelyek természetvédelmi helyzete sajnálatosan az átlag alatt marad. A biodiverzitás állapotát jellemző kiterjedten alkalmazott, a madárfajok állományainak változásán alapuló vizsgálatok szerint a mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állománya a 1999. és 2005. közötti időszak stagnálását követően csökkenő tendenciát mutat, míg az erdei fajok esetén szerény emelkedés tapasztalható.

A Natura 2000 hálózat működtetésének elkövetkező időszakra vonatkozó prioritásait az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv az élőhelyek állapotát javító közvetlen (infrastrukturális) beruházások elősegítésében, a természeti állapotra vonatkozó tudásbázis bővítésében, az intézményi feltételek fejlesztésében, valamint a Natura 2000 hálózat gazdasági-társadalmi előnyeinek magasabb szintű kihasználásában jelölte meg. A fajok és élőhelyek állapotában a legjelentősebb ható tényezőként a mezőgazdasági művelés és az erdőgazdálkodás azonosítható. Fentiek okán az intézkedés bevezetése indokolt a fajok és az élőhelyek kedvező természeti állapotának elérése és megőrzése céljából.

Az intézkedés céljai:

Az intézkedés célja a mezőgazdasági hasznosítás alatt álló, természetvédelmi szempontból legértékesebb és legveszélyeztetettebb élőhely-típusokba sorolható Natura 2000 gyepterületek természetvédelmi céloknak megfelelő kezelése, a biodiverzitás megőrzése és javítása.
A mezőgazdasági művelés alatt álló egyéb Natura 2000 területek (pl. szántóföldi művelés alatt álló területek, ültetvények, stb.) esetében a részben a nemzeti jogszabályokban meghatározott alapkövetelmények (pl. művelésből kivonás engedélyeztetése), részben pedig bizonyos élőhely- és fajvédelmi célú agrár-környezetvédelmi és éghajlati intézkedések keretében tervezünk megoldást találni.
A hazai Natura 2000 gyepterületek esetén a mezőgazdálkodáshoz köthető legjelentősebb veszélyeztető tényezők közé sorolható a túlzottan intenzív területhasználat, a nem elégséges földhasználat okozta szukcessziós folyamatok, a földhasználat elmaradása, a gazdálkodási tevékenységek (pl. kaszálás) rossz időzítése, a földhasználat-váltás, a vízháztartási viszonyok

[18] Forrás: Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv, Vidékfejlesztési Minisztérium, 2013

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

megváltoztatása, az égetés, valamint az inváziós fajok terjedése.
A mezőgazdálkodási tevékenységekkel összefüggő egyes veszélyeztető tényezőkre (pl. földhasználat váltás) vonatkozóan a Natura 2000 területek általános nemzeti szabályozása, *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. Korm. rendelet* (továbbiakban: Natura 2000 Korm. rend.) tartalmaz előírásokat, míg másokat (lásd később) *a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* szabályoz. Bizonyos kihívások a tervezett agrár-környezetvédelmi és éghajlati intézkedések keretében a gazdálkodók önkéntesen tett vállalásaival kezelhetők.
Az intézkedés a gyepterületek védelmével és kezelésük szabályozásával a szénháztartás stabilizálásával közvetetten hozzájárul az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez.

5.3.4. Ökológiai gazdálkodás

A beavatkozás indoklása:

Ezen intézkedés keretében olyan mezőgazdasági termelőknek, illetve mezőgazdasági termelők olyan csoportjainak ítélhető oda támogatás a **[...]** **mezőgazdasági terület** után hektáronként, akik, illetve amelyek önkéntes alapon vállalják, hogy áttérnek a 834/2007/EK tanácsi rendeletben meghatározott ökológiai termelési gyakorlatok és módszerek alkalmazására, illetve a jövőben is folytatják azt.

Az intézkedés céljai:

Áttérés támogatása ökológiai gazdálkodásra, HMT után hektáronként:
Azon konvencionális termelést folytató gazdálkodók támogatása, akik termelésükkel áttérnek az ökológiai gazdálkodásra.
Ökológiai gazdálkodás jövőbeni folytatásának támogatása, HMT után hektáronként:
Azon gazdálkodók támogatása, akik folytatják az ökológiai termelést.

5.3.5. Nem termelő beruházások

A beavatkozás indoklása:

A tájhasználat átalakulásával az intenzív gazdálkodás széleskörű elterjedésével a tábla szintű tájalkotó elemek (tanyák, fasorok, ligetek, kutak, utak, mezsgyék) sok helyen eltűntek. A fajok megőrzése érdekében szükséges az élőhelyek fajgazdagságának növelése, valamint a tájelemek változatosságának visszaállítása. A hagyományos élőhelyek helyreállítása során nem képződik olyan haszon, ami a gazdaság értékét, termelékenységét érinti, sőt a tájképet is meghatározó elemek fenntartása további elfoglaltságot, költséget jelent a gazdálkodónak. A nem termelő beruházások jelentős mértékben elősegítik a termőhelyi viszonyoknak megfelelő, környezetkímélő tájhasznosítást azáltal, hogy lehetővé teszik azoknak a beruházás típusoknak a támogatását, amelyek nélkülözhetetlenek egyes agrár-környezetgazdálkodási előírások bevezetéséhez, illetve az előírások teljesítéséhez, valamint emelik a Natura 2000 és egyéb, a programban meghatározott magas természeti értékű területek közjóléti értékét.

Az intézkedés céljai:

Az intézkedés fő célja a vidéki táj megőrzése, az egyedi tájértékek fennmaradásának elősegítése, a növény- és állatvilág fajgazdagságának emelése, a környezeti állapot javítása, az önként vállalt agrár-környezetgazdálkodási előírások betartásának lehetővé tétele, valamint az előírások teljesítésének segítése és a Natura 2000 és egyéb magas természeti értékű területek közjóléti értékének növelése.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

B. Erdészettel kapcsolatos intézkedések:

5.3.6. Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak fenntartható módon történő folyamatos biztosítása, az erdei biodiverzitás célzott védelme és fejlesztése, kiemelten a védett és magas természetességű erdőkben által
Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 4a
(31. cikk, 35. cikk)

- Natura 2000 erdőkben az erdőgazdálkodási korlátozások kompenzációja biodiverzitás megőrzési céllal
- Erdő-környezetvédelmi beavatkozások biodiverzitás megőrzési céllal innovatív erdőgazdálkodási módszerek alkalmazása, áttérés a folyamatos erdőborításra
- Települések és természeti-kulturális értékek védelmét szolgáló közjóléti erdőgazdálkodás innovatív fejlesztése, módszerinek elterjesztése, szemléletformálás

5.3.7. *Erdészeti potenciál megőrzése és helyreállítása az erdészeti vízgazdálkodás fejlesztése által*
Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 4b
Fenntartható erdőgazdálkodási rendszerek fejlesztése:
Komplex erdészeti vízrendezési program (25. cikk)

5.3.8. Az erdő-potenciál megőrzése és helyreállítása a talaj- és erózióvédelmet szolgáló erdőgazdálkodási módok ösztönzése révén,
Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 4c
(25. cikk)
Fenntartható erdőgazdálkodási rendszerek fejlesztése

- Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás erdészeti beruházásai (fafaj-politikaváltás, erdőszerkezet-átalakítás
- Erdővédelem, erdészeti potenciál megőrzése vagy helyreállítása (katasztrófák, biotikus vagy abiotikus károsító események megelőzése)

5.3.9. Erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése: agrár-erdészeti rendszerek és lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság").
Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 5c
Erdei haszonvételek, hozzáadott érték növelés. Agrár-erdészeti rendszerek, lokális biomassza energetikai hasznosítási célra (24. cikk, 27. cikk)

5.3.10. Az erdők közjóléti és turisztikai potenciáljának, ökológiai értékének erősítése
Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 4a
Az erdők közjóléti funkciójának megőrzése és erősítése nem termelő erdészeti beruházások által: az erdei épített, valamint táji (természeti) örökség értékőrző megújítása, hasznosítása (a szabadon hozzáférhető turisztikai alapinfrastruktúra fejlesztések is) (26. cikk)

b. A prioritáshoz kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:
Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés később fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- az adott célt szolgáló gazdálkodási szerződéssel érintett területek aránya az összes mezőgazdasági és erdő területből (ha)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. PRIORITÁS: Az erőforrás hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatokban

5.1. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Klímaváltozásnak való nagyfokú kitettség, klímaváltozáshoz történő adaptáció, illetve mitigáció alacsony foka, valamint annak ösztönzésének elmaradása.
- Elavult telepi öntözési infrastruktúra.
- Fosszilis energiafüggőség és alacsony energiahatékonyság. (mezőgazdasági termelő épületek)
- Erőforrás-gazdálkodás nem kielégítő: elavult technológiák, állat elhelyezési és trágyakezelési problémák.
- A helyi megújuló energiaforrások, erdei biomassza, a melléktermékek, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok energiacélú felhasználási aránya alacsony.
- Erőforrás-hatékonyság gyengeségei az élelmiszeriparban (alapanyag- energia- és vízfelhasználás fenntarthatósága és hatékonysága)

5.2. A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása[19]:	c) az energia- és erőforrás-hatékonyság javítása
Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja[20]:	Nemzeti Vidékstratégia 1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése 2. Sokszínű és életképes agrártermelés 4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése

5.3. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

4. - Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban

Kapcsolódó további tematikus célok:

5. - Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és kezelés ügyének támogatása
6. - A környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság propagálása

5.4. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritás nagy hangsúlyt fektet a versenyképes és a fenntartható agrártermelés javítására, hiszen javítja az ágazat energiahatékonyságát, megújuló energiaforrások és melléktermékek hasznosítását, illetve csökkenti a metán és dinitrogén gázok kibocsátását. Továbbá a prioritás az alábbi tématerületekre koncentrál: természeti erőforrások hatékony használata, a megújuló képességükre való tekintettel, ezzel összefüggésben a táji sokféleség, az élővilág sokféleségének, a gazdálkodás szempontjából is kulcsfontosságú természeti erőforrások, vagyis a talaj és a vízkészletek, vízbázisok védelme, mennyiségi és minőségi megőrzésük, a környezetbiztonság növelése. A megújuló energiaforrások egyik legjelentősebb potenciálja az erdőgazdálkodásban és mezőgazdaságban keletkező biomassza alapanyagok. Célunk ezen erőforrásoknak elsősorban lokális rendszerekben történő energetikai célú felhasználási arányának növelése. Az élelmiszeripari üzemek esetében külön hangsúlyt helyezünk az erőforrás-használat hatékonyságát (víz, energia, nyersanyag) javító

[19] 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.
[20] 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

fejlesztésekre az elérhető legjobb technológiák alkalmazásával. Az agrárgazdaság legjelentősebb hozzájárulása az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulásban az erdőtelepítések, valamint az erdő-környezeti rendszerek kialakításának folytatása, a gazdálkodók ilyen irányú ösztönzése.

5.5. A prioritáshoz kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések
  - Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések azoknak a mezőgazdasági termelőknek és mezőgazdasági termelői csoportoknak, valamint mezőgazdasági termelők és egyéb gazdálkodók azon csoportjainak, akik önkéntes alapon vállalják olyan műveleteknek mezőgazdasági földterületen történő végrehajtását, amelyek az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalások teljesítését szolgálják.
  - Az őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésének támogatása (állati és övényi egyaránt)
- Erőforrás hatékonyságot célzó beruházások és együttműködések
  - A meglévő öntözési rendszerek, vizi létesítmények víztakarékosabb, hatékonyabb vízfelhasználást célzó korszerűsítése, valamint az öntözőberendezések hatékonyságának a javítása, hozzájárulva ezzel a komplex vízgazdálkodás rendszeréhez.
  - Az energiahatékonyság (fűtő- és üzemanyagok, világítás, szigetelés, trágyamozgatás és -tárolás), valamint egyéb erőforrás-inputok (víz, nyersanyag, hulladék) hatékonyságának javításavalamint az ebből adódó környezeti előnyök fokozása a mezőgazdaságban és élelmiszeriparban. Tartalmazza azokat a kapcsolódó beavatkozásokat is, amelyek a primer termelést kiszolgáló, és/vagy annak melléktermékeit (hulladékát) felhasználó tevékenységeket valósíthatják meg annak érdekében, hogy a gazdaság, mint gazdasági egység hatékonyabban, az erőforrás-imputok nagyobb kíméletével működhessen. Az input eszközök egy részének helyben történő előállítása (pl. energia) vagy viszaforgatása (pl. víz) a gazdaság melléktermékeire vagy hulladékára épülő, azt hasznosító módon valósulhat meg; így az egyes gazdaságok és üzemek szintjén megvalósuló energiatermelő fejlesztések, illetve erőforrás-takarékos technológiák (pl. szigetelés, hatékonyabb világító- és szellőzőrendszerek, szürke víz), valamint szemléletformáló fejlesztések (minták) tartoznak e fejlesztések körébe.
- Erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése első sorban lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság")
  - Az erdei és fás szárú biomassza legnagyobb mértékű és legjobb minőségű felhasználása, a lokális hasznosítás fejlesztése
  - Az ország erdő-borítottságának növelése az ösztönzők által.
  - Agrár-erdészeti rendszerek által multifunkcipnális és egyben erőforrás-hatékony gazdálkodási rendszerek elterjesztése
  - Átfogó fejlesztés szükséges az erdészeti gépek területén, kiemelt figyelemmel a fán kívüli termékek gyűjtésére, termelésére, elsődleges feldolgozására, valamint a szükséges munkavédelmi eszközökre is.

5.6. Tervezett intézkedések előzetes tartalma:

A. Mezőgazdasági energiafelhasználással kapcsolatos intézkedések:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5.6.1. Meglévő épület és kertészeti technológia energiahatékonyságának javítása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 5b
Művelet leírása:
Meglévő épület és kertészeti technológia energiahatékonyságának javítása

- termál kutak korszerűsítése: automata távadóval felszerelt vízszint- és vízhozammérő eszközök kiépítése, üzembe állítása a termelő és/vagy visszasajtoló kutakra
- a növényházak korszerűsítése: szigetelések, hőhasznosítás javítása
- termálkutak energiahatékonyság növelő korszerűsítése és energiahasznosítási szint növelését szolgáló beruházások

5.6.2. Az állattartás épületeinek korszerűsítése

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 5b
Művelet leírása:
Az állattartás épületeinek korszerűsítése:

- a állattartótelepek korszerűsítése, meglévő férőhelyek felújítása, tetőfelújítás, hőszigetelés, vízszigetelés, szigetelés.
- állattartótelepek technológia korszerűsítése.

5.6.3. Terménszárítás energiahatékonyságának javítása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 5b
Művelet leírása:
Terménszárítás energiahatékonyságának javítása

- létesítmények felújítása, kiegészítő eszközök beszerzése, javítva ezzel a környezetvédelmi, levegő-tisztaság védelmi előírásokra,
- új terménszárítók és tisztítok beszerzése

B. Mezőgazdasági megújuló energiatereléssel kapcsolatos intézkedések:

5.6.4. Mezőgazdasági melléktermék és hulladék energetikai célú felhasználása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 5c
Művelet leírása:
Mezőgazdasági melléktermék és hulladék energiafelhasználásának javítása érdekében telepi biomasszaerőművek, biogáz erőművek és komposztáló kazánok vásárlásának támogatása, illetve az előállított energia szétosztását, tárolását biztosító eszközök beszerezésének támogatása:

- biomassza hőtermelő berendezések és ezek kiegészítői
- biogáz előállító és hasznosítás gépei és berendezései
- egyéb bioenergia előállítás és hasznosítás gépei, berendezései.

C. Erdészettel kapcsolatos intézkedések:

5.6.5. Az ország erdőborítottságának és fásított területeinek növelése.

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 5e
Erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése első sorban lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság") (23. cikk)

- Az erdei és fás szárú biomassza legnagyobb mértékű és legjobb minőségű felhasználása, a lokális hasznosítás fejlesztése
- Az ország erdő-borítottságának növelése az ösztönzők által.
- Agrár-erdészeti rendszerek által multifunkcipnális és egyben erőforrás-hatékony gazdálkodási rendszerek elterjesztése

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- Átfogó fejlesztés szükséges az erdészeti gépek területén, kiemelt figyelemmel a fán kívüli termékek gyűjtésére, termelésére, elsődleges feldolgozására, valamint a szükséges munkavédelmi eszközökre is.

D. Élelmiszer-feldolgozással kapcsolatos intézkedések:

5.6.6. Élelmiszer-feldolgozáshoz kapcsolódó beruházások támogatása

Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 5b
Tervezett alintézkedés:
Erőforrás-hatékonyság elősegítése a feldolgozásban - egyedi fejlesztések
Hozzájárulás a fókusz területekhez és az átfogó célokhoz: 5b

- Anyag-, energia- víztakarékos, valamint környezetterhelést csökkentő feldolgozási technológiák bevezetése
- Üzemi infrastruktúra energia- és víztakarékosságot, valamint emisszió-csökkentést célzó korszerűsítése

5.7. A prioritáshoz kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:
Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés később fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- Hatékonyságjavítással fejlesztett öntözőrendszerek száma / összes meglévő öntözőrendszer (db)
- Mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemek energia, víz, alapanyag és egyéb input-hatékonyságának javítását célzó beruházások száma (db)
- N_2O/metán csökkentést célzó beruházással támogatott / teljes állomány (% LU)
- Erdősített vagy fásított területek növekedése
- Agrár-erdészeti rendszerekkel hasznosított területek növekedése

6. PRIORITÁS: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben

6.1. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

A vidéki térségek leszakadása folyamatos, a nemzetgazdaságra nehezedő szociális terhek itt koncentrálódnak. Ennek fő okai az alábbi problémák:

- Kedvezőtlen szocio-demográfiai és egyéb kapcsolódó térségi trendek: Fiatalok elvándorlása; elöregedés; romló egészségi állapot; újratermelődő mélyszegénység; növekvő helyi szolgáltatáshiány; kulturális örökség erózió; szétesett helyi közösségek.
- Vidéki helyi gazdaság gyenge, kezdetleges és szervezetlen: Fejletlen és gyenge KKV szektor; helyi termelés-fogyasztási kapcsolatok hiánya; helyi termékek hiánya; innováció hiánya; együttműködések hiánya, gyenge hálózatosodás; turisztikai potenciál gyenge kihasználtsága; helyi agro-biodiverzitás kihasználtsága minimális.
- A fenntarthatósági, klíma adaptációs szempontoknak való megfelelés gyenge: Teljes fosszilis energiafüggőség; természeti erőforrások degradációja (helytelen, lefolyásgyorsító vízgazdálkodás, talajpusztulás, biológiai sokféleség csökkenése); pazarló gazdálkodás (energia, ivóvíz, élelmiszer, hulladékok).
- Jelentős és tovább növekvő területi fejlettségi különbségek a vidéki térségek rovására.
- Vidéken élők által elérhető jövedelemforrások jövedelmezőségi szintje alacsony.
- Vidéki munkanélküliség, az aktív korú inaktívak koncentrációja a vidéki területeken.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

- Helyi infrastruktúra gyengesége. Szolgáltatáshiány a vidéki területeken.
- IKT kapacitás és használat alacsony szintű. Az IKT működtetéséhez, használatához szükséges megfelelő humánerőforrás hiánya.

6.2.A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása[21]:	b) a foglalkoztatás növelése d) a társadalmi felzárkóztatáson és a népesedési kihívások kezelése e) a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása
Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja[22]:	Nemzeti Vidékstratégia 4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése 5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása

6.3.A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

9. - A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

Kapcsolódó további tematikus célok:

8. - A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása
2. - Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása

6.4.A prioritás tervezett intézkedési tartalmának összegző leírása:

A prioritás a vidéki közösségek megerősítésére, a vidéki népesség életminőségének javítására, az öngondoskodó, élhető és életképes vidék megteremtésére koncentrál. Kiemelt figyelmet fordít az alábbi területekre:

- új foglalkoztatási formák támogatása a szegénység és a munkanélküliség kezelésére: társadalmi gazdaság stb;
- mélyszegénység kezelése és újratermelődésének mérséklése;
- a vidéki lakosság életminőségét segítő, helyi gazdaságot ösztönző alapvető szolgáltatások, infrastruktúra biztosítása beleértve a szociális alap és kiegészítő szolgáltatásokat;
- gazdasági diverzifikáció, nem mezőgazdasági vállalkozások segítése, önfoglalkoztatás fejlesztése, vállalkozóvá válás, ehhez kapcsolódóan a háztáji integráció és kapacitások kihasználása, helyi termék potenciál kihasználása közösségi helyi termék, megújuló energia kapacitások;
- a vidéki területek sokszínű kulturális (szellemi)-, épített, valamint táji (természeti) örökségének értékőrző megújítása, hasznosítása;
- a vidéki kulturális, közösségi és tudástranszferre szolgáló terek, szolgáltatások fejlesztése, IKT használat növelése
- a vidéki épített-, valamint táji (természeti) örökség értékőrző megújítása, hasznosítása;
- társadalmi befogadás előmozdítását, a roma integrációt elősegítő tevékenységek támogatása;
- a társadalmi befogadás és kohézió elősegítése a kultúra eszközeivel, szociális-közösségi fejlesztésekkel

[21] 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.
[22] 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az intézkedések megvalósítási keretét alapvetően a CLLD eszköz használatával tervezzük.

6.5.A prioritáshoz kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és összegző felsorolása

Az EMVA rendelettervezet az alábbi intézkedésekre tesz javaslatot a prioritáshoz kapcsolódóan, melyek véglegesítésére a későbbiekben kerül sor a többi prioritás intézkedési tartalmával összehangolva.

- Mikrovállalkozások fejlesztése, diverzifikáció
- Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben
    - Falufejlesztési, valamint a NATURA 2000/MTÉ területek kezelésére vonatkozó tervek támogatása
    - Kisméretű infrastruktúra és megújuló energia beruházások támogatása első sorban lokális biomassza alapú vagy vegyes, többségi közösségi tulajdonban álló megoldások által
    - Beruházások támogatása a vidéki népesség számára nyújtott helyi alapvető szolgáltatások létrehozására
    - Helyi természeti, táji és kulturális értékekre alapozott rekreációs és turisztikai infrastruktúra beruházások támogatása
- Közösségvezérelt helyi fejlesztések (CLLD) .

A közösségvezérelt helyi fejlesztések (CLLD), a helyi akciócsoportok szervezeti kereteinek kialakítását és működését a LEADER intézkedés biztosítja, amely az alábbiak finanszírozására nyújt lehetőséget:

- LEADER kezdőcsomag
- Kapacitásépítés, képzés és hálózatépítés helyi fejlesztési stratégia kidolgozása
- Helyi fejlesztési stratégia végrehajtása
- Előkészítő technikai támogatás együttműködési projektek számára
- Területek közötti együttműködési projektek
- Transznacionális együttműködési projektek
- Működési költségek és szervezési tevékenységek

6.6. Tervezett intézkedések előzetes tartalma:

A prioritás keretében kétféle módon tervezünk intézkedéseket meghirdetni: központilag (horizontálisan, nem CLLD keretben) és a LEADER-CLLD módszertan szerint, a helyi akciócsoportokon keresztül.

A prioritás területi hatálya: a Vidékfejlesztési Programban meghatározott vidéki térségek. (ld. 2.3. fejezet).

A. Központi meghirdetéssel tervezett intézkedések:

6.6.1. Többfunkciós közösségi szolgáltató terek létrehozása és működtetése

Intézkedés indoklása:
A 2014-2020 közötti időszak legfontosabb vidékfejlesztési céljai között szerepel a helyi társadalmi környezet megújítása, a közösségi terek rekonstrukciója, valamint a valós helyi igényekre alapozott szolgáltatásfejlesztés, amelyek nélkül a helyi gazdaságfejlesztési intézkedések sem tudnak jelentős

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

(térségi) hatást elérni. Mindezek alapján az életminőség javító és gazdaságfejlesztési intézkedések éles elkülönítése helyett a térségi projekteken belül a két típusú fejlesztés összehangolását kell biztosítani. A jelenleg is működő közösségi szolgáltató terek (Integrált Közösségi Szolgáltató Terek, IKSZT-k) egyik legfőbb problémája a megfelelő humán erőforrás hosszú távú biztosítása, a helyi jelenlét erősítése, ezért elengedhetetlen a megfelelő képzettséggel és gyakorlattal rendelkező humán erőforrás jelenlétének biztosítása. Az EMVA keretében megvalósuló intézkedések alapvető célja mindezek mellett, hogy hozzájáruljanak az erodálódó tárgyi és szellemi kulturális örökség megőrzéséhez, a szegénység csökkentéséhez, valamint elősegítsék a minél szélesebb körű társadalmi befogadást és felzárkózást.

Kapcsolódó EMVA fókuszterületek: 1A, 6B, 6C
A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések: 21. cikk 1/ a) b) d) g) h)

Intézkedés tervezett tartalma:

A helyi közösség egészét szolgáló többfunkciós közösségi szolgáltató terek létrehozása, kialakítása, lehetőség szerint meglévő épületekben. Jelenleg működő Integrált Közösségi Szolgáltató Terek (IKSZT) továbbfejlesztése, működtetésének finanszírozása. EMVA forrásból biztosítható az épület felújítás, a szükséges eszközök beszerzése, az infrastruktúra fejlesztése; a létrejövő többfunkciós tér működtetéséhez az emberi erőforrás finanszírozását (bérjellegű költségek) más forrásból szükséges biztosítani; ez utóbbi elengedhetetlen feltétel az intézkedés megvalósításában. Helyi önkéntes munka feltételeinek kialakítása (önkéntesek fogadása).

Tervezett elemei:

- Meglévő többfunkciós közösségi terek továbbműködtetése, új közösségi terek létrehozása és működtetése; integrált könyvtár, információs és közösségi szolgáltatás („település nappalija") – megyei szintű pénzügyi és szakmai koordinációval,
- Alapvető (szociális és műszaki infrastrukturális) szolgáltatásokat biztosító közösségi terek kialakítása, fejlesztése,– kifejezetten a leghátrányosabb helyzetű településeken, szegregátumokban;
- Közösségi tudásátadást szolgáló terek, beleértve mezőgazdasági, kertészeti tudástádásra szolgáló tereket, pl. közösségi tankerteket, ahol lehetséges, helyi, népi építészeti értéket képviselő, használaton kívüli épületek, majorok, tanyák, iskolakertek hasznosításával. Cél a közösségi gyakorlati tudás- és tapasztalatcsere, gyakorlati bemutatás.
- Sport-, szabadidős- és öntevékeny kulturális tevékenységek, tanórán kívüli foglalkozások, önismereti képzések, mentális tréningek, programok támogatása. Elsődleges cél a helyi közösség aktív részvételének elősegítése, a helyi értékek megőrzése, illetve új értékek létrehozása.
- A képzett fiatalok helyben tartása, illetve hazatérése érdekében „fecskeház" típusú fejlesztések, szolgálati lakások támogatása (szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódva).
- Az örökségvédelemmel kapcsolatos helyi stratégiák, feladatok, fejlesztési tervek meghatározása, az örökség megőrzését, fenntartását és továbbadását biztosító tevékenységi formák, a hasznosítást szolgáló beruházások támogatása. Cél a helyi tárgyi és szellemi kulturális, néprajzi, természeti örökség fenntartását, illetve későbbi hasznosítását szolgáló integrált fejlesztések előkészítése, a helyi kulturális örökség számbavétele és értelmezése.
- Fiatalok számára a térségre jellemző kézműves és népi iparműveszeti hagyományok megismertetését, a hagyományos mesterségek elsajátítását célzó gyakorlatorientált képzési programok.

Intézkedés célcsoportja:
Települési önkormányzatok, civil szervezetek

6.6.2. Települési infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése

*Kapcsolódó EMVA fókuszterületek***:** *6/B*
*A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések***:** 21. 1/a) b) d)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Intézkedés előzetesen tervezett tartalma:

- Társadalmi vállalkozások, köztük szociális szövetkezetek számára mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó eszközbeszerzés támogatása
- Közbiztonság javítását szolgáló fejlesztések, eszközbeszerzések. Alapvetően két féle támogatás merül fel: meglévő szolgáltatáshoz kapcsolódva beruházások támogatása (pl. eszközbeszerzés mezőőrök számára), illetve új térfigyelő kamera- és mozgásérzékelő-rendszer kiépítésének támogatása.
- Falu-, tanyabusz, illetve kapcsolódó eszközök beszerzése. Falu- illetve tanyagondnoki szolgáltatást ellátó szervezetek számára a szolgáltatás ellátásához kapcsolódó jármű- és eszközbeszerzésének támogatása.
- Önkormányzati kezelésű belterületi utak, valamint külterületi mezőgazdasági utak fenntartását szolgáló fejlesztések támogatása. Útkarbantartáshoz szükséges gépek, eszközök beszerzése.
- Egyéb kisléptékű települési infrastruktúra fejlesztés (világítás, csatorna stb.)
- Közétkeztetési szolgáltatás fejlesztése helyi kapacitásbővítéssel (közkonyhák felújítása, főzőkonyhákká történő átalakítása, eszközbeszerzések támogatása).

Intézkedés célcsoportja:
Települési önkormányzatok, civil szervezetek, illetve javasolt a társadalmi vállalkozások előnyben részesítése, ahol releváns.

6.6.3. Mezőgazdasági tevékenység diverzifikációja

*Kapcsolódó EMVA fókuszterületek***:***6/A*
*A megvalósítást szolgáló EMVA intézkedések***:** 20.b

Intézkedés előzetesen tervezett tartalma:

- Mezőgazadsági vállalkozások nem mezőgazdasági tevékenységgel történő diverzifikációja.

B. CLLD keretében tervezett intézkedések:

A fenti intézkedéseken túl az adott helyi akciócsoport döntése szerint a Vidékfejlesztési Program bármely intézkedése megvalósítható CLLD keretében, helyi fejlesztési stratégián keresztül.

Emellett a többalapos CLLD finanszírozás révén további források bevonására is várhatóan lehetőség nyílik a helyi akciócsoportok számára, ezért a CLLD tartalomra egzakt lehatárolás nem adható, azt az EMVA, ETHA, ERFA és ESZA finanszírozású operatív programok releváns elemei együttesen alakítják.

6.7.A prioritáshoz kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés később fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- vándorlási különbözet ezer lakosra jutó száma a vidéki térségekben (%);
- működő vállalkozások ezer lakosra jutó száma a vidéki térségekben (db);
- kedvezményezettek száma: a vállalkozás beindításához nyújtott támogatás vidéki térségekben folytatandó nem mezőgazdasági tevékenységhez.
- projektek száma:
  - kisméretű infrastruktúra beleértve a lokális megújuló energia beruházásokat;
  - a vidéki népesség részére biztosított helyi alapszolgáltatások;
  - turisztikai és rekreáció infrastruktúra beruházások;

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

– a vidéki kulturális és természeti örökség megőrzését támogató tanulmányok és beruházások támogatása beleértve az MTÉ területeket;
– az életminőség javítása vagy a környezetvédelemi célú tevékenységek áthelyezésére irányuló támogatások;
– nemzetközi együttműködésre (projektek) irányuló teljes közkiadás.

- képzésben, tanácsadásban részt vettek száma (fő)

KÖZÖSSÉGVEZÉRELT HELYI FEJLESZTÉSEK (CLLD) TERVEZETT ALKALMAZÁSA:

A vidéki térségek és közösségek fejlesztése szempontjából kulcsfontosságúak a helyi közösség részvételével megvalósuló, a LEADER alapelvekre épülő fejlesztési programok. A CLLD alulról építkező, helyi közösségre épülő rendszere a vidéki problémák sokkal részletesebb helyi feltárását teszi lehetővé, majd ezt követően az eszköz alkalmazásával kiválaszthatóak és megvalósíthatóak a helyi problémákhoz leginkább illeszkedő beavatkozások, amelyek hatékonysága így magasabb lesz és társadalmi elfogadottsága is garantálható. Az eszköz tartalmilag a Program valamennyi Program prioritásához kapcsolódik. Utóbbi intézkedéseinek elsődleges megvalósítási keretét jelenti. Az eszköz esetében különösen fontos, hogy lehetőséget biztosít a strukturális alapokkal és a többi operatív programmal történő együttműködésre. A többalapos finanszírozás lehetősége az eddigiektől sokkal szélesebb körű stratégiák végrehajtását teremti meg.

a. A következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:
Valamennyi tematikus célkitűzés érintett.

A következő EMVA prioritásokhoz járul hozzá:
Valamennyi EMVA prioritás érintett.

b. Az intézkedés tartalmának rövid leírása - tervezett beavatkozások átfogó témakörei – többalapos, multifund CLLD esetében (ERFA, ESZA témaköröket is érintve):

[Kidolgozás, egyeztetés alatt.]

A prioritás területi hatálya: a Vidékfejlesztési Programban meghatározott vidéki térségek. (ld. 2.3. fejezet), többalapos CLLD esetében annak megfelelő területi jogosultság.

Lehetséges CLLD módszer szerint, helyi kompetenciában és helyi programalapon megvalósított lehetséges EMVA/ETHA/ERFA/ESZA fejlesztési elemek, melyek magukban foglalják a VP által finanszírozott elemeket is:

- *Kedvezőtlen szocio-demográfiai és egyéb kapcsolódó térségi trendek terén:*
  - helyi szociális munka megerősítése;
  - gyermekek iskolai / iskolán kívüli nevelésének fejlesztése, valamint élethosszig tartó tanulása;
  - szociális (munkaerőpiaci reintegrációt szolgáló) foglalkoztatás;
  - települési szolgáltatások fejlesztése;
  - fiatalok helybentartását segítő fejlesztések;
  - betelepülést segítő fejlesztések;
  - közösségfejlesztés, hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése;
  - közösségi terek fejlesztése
  - kulturális örökség megőrzés és hasznosítás;

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- leszakadó térségek lakosságának egészségügyi helyzetének javítása.

- *Vidéki helyi gazdaság megerősítése terén:*
  - vállalkozásfejlesztés (mikro és kisvállalkozások létrehozásának segítése – inkubáció és hasonló szolgáltatások);
  - helyi termék infrastruktúra fejlesztése;
  - helyi, KKV-k szintjén megjelenő innováció segítése (innovációs „bróker" tevékenység, pilot projektek, stb.);
  - helyi termelés-fogyasztási rendszerek létrehozása, megerősítése;
  - együttműködések, hálózatosodás (klaszterek) segítése;
  - turizmus fejlesztése;
  - helyi agro-biodiverzitás potenciáljának kiaknázása, háztáji integrációs rendszerek;

- *A fenntarthatósági, klíma adaptációs szempontoknak való megfelelés terén:*
  - helyi energiastratégiák (takarékossági potenciálok és a megújuló energiaforrások használati lehetőségeinek felmérése);
  - lakossági és vállalkozói energiaracionalizálás;
  - megújuló energia (elsősorban biomassza alapú) előállítás;
  - vízvisszatartó vízgazdálkodás kialakítása;
  - anti-eróziós művelésmódok és tájhasználati beavatkozások;
  - élőhelyek rehabilitációja, létrehozása és fejlesztése;

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

9. ÉRTÉKELÉSI TERV

A Working paper, SFC technikai útmutató és a vonatkozó bizottsági útmutató figyelembevételével.

9.1. Az értékelési terv célkitűzései és vállalásai

[Kidolgozás alatt.]

A Vidékfejlesztési Programhoz előzetes és utólagos értékelés tartozik. Biztosítjuk, hogy az értékelések megfeleljenek az EU rendeletekben lefektetett közös elemzési módszernek, megszervezzük a szükséges adatok előállítását és gyűjtését, és az értékelők rendelkezésére bocsátjuk a monitoringrendszerből kinyert információkat.

Az értékelési jelentéseket az interneten közzétesszük.

9.2. Irányítás és koordináció

[Kidolgozás alatt.]

Biztosítjuk az értékeléshez, értékelési jelentésekhez szükséges irányítást és koordinációt.

9.3. Értékelés témakörei és tevékenységei

[Kidolgozás alatt.]

Az értékelés témaköreit és tevékenységeit a Bizottsági útmutatóknak megfelelően alakítjuk ki.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

9.4. Adatok és információk

[Kidolgozás alatt.]

Megszervezzük a szükséges adatok előállítását és gyűjtését, és az értékelők rendelkezésére bocsátjuk a monitoringrendszerből kinyert információkat. Ezek körét a tervezés következő részében állapítjuk meg.

9.5. Ütemezés

[Kidolgozás alatt.]

Előzetes és utólagos értékelés, valamint éves értékelési jelentések lesznek.

9.6. Kommunikáció

[Kidolgozás alatt.]

Az értékelés eredményeit, az értékelési jelentéseket hivatalos honlapjainkon közzétesszük.

9.7. Az értékeléshez szükséges erőforrások

[Kidolgozás alatt.]

Az értékekéshez szükségs erőforrásokat felmérjük és biztosítjuk.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

10. PÉNZÜGYI TERV

[Kidolgozás alatt.]

10.1. A tervezett éves EMVA hozzájárulás

Táblázat: Éves EMVA hozzájárulás (Euró, Ft)

Finanszírozás	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Összes 2014-2020
EMVA társfinanszírozás folyó áron Millió euró, aktuális áron	495,7	495,0	494,3	493,7	493,0	492,2	491,4	3 455,3
EMVA társfinanszírozás folyó áron Milliárd forint, folyó áron (293, 1 Ft/euró)*	145,3	145,1	144,9	144,7	144,5	144,3	144,0	1 012,8
Nemzeti társfinanszírozással (25%) együtt Milliárd forint, folyó áron	181,6	181,4	181,1	180,9	180,6	180,3	180,0	1 266,0

** NGM hivatalos számítás MFF-ben.*

VP indikatív forrásallokáció

[Indikatív!]

Prioritás	%
1. A tudásátadás/innováció előmozdítása	3
2. A versenyképesség fokozása (élelmiszeriparral együtt)	42
3. Az élelmiszerlánc és a kockázatkezelés előmozdítása	3
4. Az ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	26
5. Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása	5
6. A fejlődés támogatása a vidéki térségekben	17
Technikai segítségnyújtás	4
Teljesítmény tartalék	7
Összesen	**100**

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

11. INDIKÁTOR TERV

[Kidolgozás alatt.]

Az EMVA részletes indikátorlistát ad a lehetséges indikátorokra, amelyek irányadók és használandók. Valamennyi intézkedést fókuszterület szinten számítható célértékékkel tervezünk, ez képezi alapját a prioritásszintű és a Partnerségi Megállapodásban is megjelenő VP/EMVA tervezett eredményeknek. Valamennyi indikátornak mérhetőnek kell lennie, amellyel számszerűsítjük a beavatkozások hatását. Az eredményorientáltság alapvető elvárás.

Az indikátorértékek meghatározásában a fenieken túl irányadók a Nemzeti Reform Programban, a Partnerségi Megállapodásban, valamint a Nemzeti Vidékstratégiában rögzített nemzeti indikátorok és számszerűsített célkitűzések.]

Indikátorok intézkedésenként és fókuszterületenként

VP tervezési sablon és EMVA indikátorkészlet alapján!

11.1.1. 1. prioritás: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben területen jelentkező fejlesztési szükségletek

Specifikus eset, többi prioritással együtt tervezve.

1A) Fókusz terület: Az innováció és a tudásbázis gyarapításának ösztönzése a vidéki térségekben

Adatai a 2-6. prioritások indikátor tervének adataiból generálódnak.

1.A Az innováció és a tudásbázis gyarapításának ösztönzése a vidéki térségekben		
célindikátor	% a teljes közkiadásból	
	2020	
	(a+b+c)/d (érték)	
	Összes VP tervezett közkiadás	d (érték)

Tervezett output 2014-2020		
(Intézkedés kódja)	(Indikátor megnevezése (releváns műveletkódok megadásával))	(érték)
KNOW (15)	Teljes állami kiadás (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)	a (érték)
ADVI (16)	Teljes állami kiadás (2.1-től 2.3-ig)	b (érték)
COOP (36)	Teljes állami kiadás (16.1-től 16.12-ig)	c (érték)

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

1B) Fókusz terület: A kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság, az élelmiszertermelés és az erdészet, valamint a kutatás és az innováció között

1.B A mezőgazdaság, az erdészet, a kutatás és az innováció közötti kapcsolatok erősítése	
célindikátor	Az együttműködési intézkedés keretében tervezett együttműködési tevékenységek száma (csoportok, hálózatok/klaszterek, kísérleti projektek...)
	2020
	a+b (érték)

Tervezett output 2014-2020		
(Intézkedés kódja)	(Indikátor megnevezése (releváns műveletkódok megadásával))	(érték)
COOP (36)	Támogatandó EIP operatív csoportok száma (létrehozás és működtetés) (16.2)	a
	Más együttműködési tevékenységek száma (csoportok, hálózatok/klaszterek, kísérleti projektek...) (16.1 and 16.3-tól 16.12-ig)	b

1C) Fókuszterület: Az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban

Adatai a 2-6. prioritások indikátor tervének adataiból generálódnak.

1.C Az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban	
célindikátor	Képzésekben résztvevők száma
	2020
	a (érték)

Tervezett output 2014-2020		
(Intézkedés kódja)	(Indikátor megnevezése (releváns műveletkódok megadásával))	(érték)
KNOW (15)	Képzésekben résztvevők száma (1.1.)	a (érték)

11.1.2. 2. Prioritás: A versenyképesség fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása területen jelentkező fejlesztési szükségletek

2A) Fókusz terület: A szerkezetátalakítás megkönnyítése a mezőgazdasági üzemekben, mindenekelőtt a csekély piaci jelenléttel rendelkező üzemekben, bizonyos ágazatokban a

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

piacorientált üzemekben és azon üzemekben, amelyek esetében a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálására van szükség

2.A. Jelentős problémákkal szembesülő üzemek szerkezetátalakításának elősegítése, nevezetesen gazdaságok alacsony piaci részvétellel, piacorientált gazdaságok egyes ágazatokban és mezőgazdasági diverzifikációra szoruló gazdaságok		
Célérték	% mezőgazdasági üzemek szerkezetátalakítási beruházásainak támogatása	
	szám	%
Gazdaságokba történő beruházások 2020-ig	a	a/b
Gazdaságok száma (bázisév)	b	

Tervezett output 2014-2020			
INV-PHY (18)	Mezőgazdasági üzemek beruházási támogatásában részesült üzemek száma (4.1)		a
	Teljes állami kiadás - infrastrukturális beruházásokra (4.3)		
	Teljes állami kiadás (teljes intézkedés)		
BUS-DEV (20)	Kisüzemek fejlesztésének elindításához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok száma (6.3)		
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzés/készségek elsajátítása (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Teljes állami kiadás képzésre/készségek elsajátítására	
	Teljes állami kiadás (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
COOP (36)	Teljes állami kiadás		
más intézkedések			
KÓD (xx)	Indikátor		
KÓD (xx)	Indikátor		

2B) Fókusz terület: A mezőgazdasági ágazatba való belépés, és különösen a mezőgazdasági ágazat generációs megújulásának a megkönnyítése

2.B. Nemzedékváltás elősegítése a mezőgazdaságban.		
Célérték	% támogatott induló gazdaságok száma (fiatal gazdák támogatott üzleti tervvel)	
	Darabszám	%
Támogatott induló gazdaságok száma 2020-ig	a	a/b

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

2.B. Nemzedékváltás elősegítése a mezőgazdaságban.		
Összes támogatott gazdaság száma (bázis év)	b	

Tervezett output 2014-2020			
BUS-DEV (20)	Támogatásban részesülő gazdaságok száma	Fiatal gazdák induló támogatása (6.1)	a
		vidéki területek nem mezőgazdasági beruházásainak támogatása (6.4)	
		Átutalás (6.5)	
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	képzés/ készségek elsajátítása (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Teljes állami kiadás képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadás (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (teljes intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
INV-PHY (18)	Mezőgazdasági üzemek beruházási támogatásában részesült üzemek száma (fiatal gazdák üzleti tervének támogatása) (4.1)		
	Teljes állami kiadás		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		
más intézkedések			
KÓD (xx)	Indikátor		
KÓD (xx)	Indikátor		

11.1.3. 3. Prioritás: Az élelmiszerlánc és a nem élelmiszer jellegű termékek lánca tekintetében e láncok szervezésének és a kockázatkezelésnek az előmozdítása a mezőgazdaság terén területen jelentkező fejlesztési szükségletek

3A) Fókusz terület: Az elsődleges termelők megfelelőbb integrálása az élelmiszerláncba a minőségrendszerek, a helyi piacokon és a rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, a termelői csoportok és a szakmaközi szervezetek révén, valamint az állatjólét előmozdítása

3.A. Kistermelők jobb integrációja az élelmiszerláncba minőségi rendszerek, helyi piacok segítése, rövid élelmiszerláncok, termelői csoportok révén			
célérték	% minőségrendszereket alkalmazó támogatott üzemek, helyi piacok és rövid ellátási láncok, termelői csoportok		
		Szám	%
	Támogatott üzemek száma 2020ig	a+b+c	(a+b+c)/d
	(bázisév)	d	

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett output 2014-2020			
QUALI (17)	Támogatott üzemek száma (3.1-től 3.3-ig)		a
	Teljes állami kiadás		
PROD-GROUP(28)	Támogatott termelői csoportok száma		
	Termelői-csoport támogatásban részesülő mezőgazdasági üzemek száma		b
	Teljes állami kiadás		
CO-OP (36)	Üzemek száma, melyek együttműködnek az ellátási lánc más szereplőivel (16.6)		c
	Teljes állami kiadás (16.1-től 16.7-ig)		
INV-PHY (18)	Üzeme/cégek száma, amelyek beruházási támogatást kaptak (pl.. mg. termékek előállítására és marketingjére) (4.1 és 4.2)		
	Teljes állami kiadás (4.1 és 4.2)		
BUS-DEV (20)	Kedvezményezettek száma – indító támogatást kapott/vidéki területen nem agrártevékenységbe történő beruházás támogatása (6.2 és 6.4)		
	Teljes állami kiadás		
BAS-SERV (21)	Projektek száma (kis léptékű infrastruktúra támogatása (7.2.)		
	Teljes állami kiadás		
ANIM-WELF (34)	Kedvezményezettek száma		
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzések/készségfejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesültek kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadások (intézkedés 2.1-től 2.3-ig)		
más intézkedések			
KÓD (xx)	Indikátor		
KÓD (xx)	Indikátor		

3B) Fókusz terület: A mezőgazdasági üzemekben megvalósuló kockázatkezelés támogatása

3.B. Mezőgazdasági kockázatkezelés támogatása			
célérték	%-ban a kockázatkezelési rendszerben részt vevő üzemek		
		Darabszám	%
	támogatott üzemek száma 2020-ig	a+b+c+d	(a+b+c+d)/e
	üzemek száma (bázisév)	e	

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett output 2014-2020			
RISK-MAN1 (38)	Mezőgazdasági üzemek száma – támogatott biztosítási díjjal		a
	Teljes állami kiadások (€)		
RISK-MAN2 (39)	Mg. üzemek száma – kölcsönös kockázatkezelési alapokból részesült		b
	Teljes állami kiadások (€)		
RISK-MAN3 (40)	Mg. üzemek száma – Jövedelemstabilizáló eszközben részesült		c
	Teljes állami kiadások (€)		
REST-PREV (19)	Megelőző intézkedések kedvezményezettjeinek száma (5.1)	mezőgazdasági üzemek	d
		közintézmények	
	Teljes állami kiadások (€) (5.1-től 5.2-ig)		
KNOW (15)	Képzések/készségfejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadás (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesültek kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

11.1.4. 4. Prioritás: A mezőgazdasággal és az erdészettel kapcsolatos ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása területen jelentkező fejlesztési szükségletek

Speciális kezelés, prioritásszintű indikátorok.

Táblázat – segédtáblázat a környezetvédelmi intézkedések/ programok programozásának bemutatása, hogyan lehet elérni egy (vagy több) környezetvédelmi / klíma célt ugyanazon a területen (fiktív példa mezőgazdasági területre)

	Célprogram kategória	Fő kérdés(ek) kezelése				
		4. prioritás			5. prioritás	
		Biodiverzitás	Vízgazdálkodás	Talajgazdálkodás	Dinitrogén-oxid és metán kibocsátás csökkentése	Szén-dioxid megkötése
1- Agrár-környezetgazdálkodás és éghajlatváltozás						
1. célprogram	Integrált termelés	0	0		0	
2. célprogram	Jobb gazdálkodás, ásványi eredetű műtrágyák csökkentése		0		0	
3. célprogram	Jobb gazdálkodás, növényvédőszerek csökkentése		0		0	
	Talajtakarás, szántás technikák, alacsony művlésmód, mezőgazdaság megőrzése					
	Drénezés csökkentése, vízes élőhelyek kezelése					
	Ökológiai adottságok kialakítása, fenntartása					
	MTÉ szántó és legelőrendszerek fenntartása					
15. célprogram	Haszonnövény diverzifikáció, vetésforgó					
2- Ökológiai gazdálkodás						
Átalakítás			0			
Fenntartás						
3- Natura 2000 és Víz Keretirányelv kifizetések						
Natura 2000 (mg-i földterület)		0				
Víz Keretirányelv			0			

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Táblázat – Segédtáblázat a környezetvédelmi intézkedések / programok programozásának bemutatása, hogyan lehet elérni egy (vagy több) környezetvédelmi / klíma célt ugyanazon a területen (fiktív példa mezőgazdasági területre)

		Fő kérdés(ek) kezelése			
		4. prioritás			5. prioritás
	Célprogram kategória	Biodiverzitás	Vízgazdálkodás	Ttalajgazdálkodás	Szén-dioxid megkötése
1-Erdészeti környezetvédelmi és klímaszolgáltatások és erdővédelem					
1. célprogram		0	0		
2. célprogram			0		0
3. célprogram			0		
2- Natura 2000 és Víz Keretirányelv kifizetések					
Natura 2000 (erdő terület)		0			

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Indikátorok:

4. Prioritás: mezőgazdasági- és erdőgazdasági ökoszisztémák helyreállítása, megőrzése és javítása (agrár-környezetgazdálkodás)								
4.A. Biodiverzitás helyreállítása és megőrzése, Natura 2000 területeken is			**4.B. Vízgazdálkodás javítása**			**4.C. Talajgazdálkodás javítása**		
célérték	%-ban mezőgazdasági terület, biodiverzitást szolgáló szerződésekkel lefedve (ha)		célérték	%-ban mezőgazdasági terület vízgazdálkodás javítását szolgáló szerződésekkel lefedve (ha)		célérték	%-ban mezőgazdasági terület talajgazdálkodás javítását szolgáló szerződésekkel lefedve (ha)	
	Ha	%		Ha	%		Ha	%
Teljes terület 2020ig	a	a/d	Teljes terület 2020-ig	b	b/d	Teljes terület 2020-ig	c	c/d
Összes mezőgazda-sági föld (bázisév)	d							

Tervezett output 2014-2020 4. prioritásra (agrár)			
AGRI_ENV (29)	Terület (ha) agrár-környezetvédelmi és éghajlat-változással kapcsolatos műveletek (hozzájárulás a-hoz, b-hez és/vagy c-hez)(10.1.)		
	Állami kiadások a genetikai erőforrások megőrzésére (10.2.)		
	Teljes állami kiadás		
ORG FARM (30)	Terület (ha)	áttérés ökológiai termelésre (hozzájárulás a-hoz, b-hez és/vagy c-hez) (11.1.)	
		ökológiai termelés fenntartása (hozzájárulás a-hoz, b-hez és/vagy c-hez) (11.2.)	
	Teljes állami kiadás		
NAT-WFD (31)	Terület (ha)	NATURA 2000 mezőgazdasági földterület (hozzájárulás a-hoz) (12.1.)	
		WFD (hozzájárulás b-hez) (12.3.)	
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	képzés/készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett output 2014-2020 4. prioritásra (agrár)			
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (2.1-tól 2.3-ig)		
INV-PHY (18)	A nem termelő beruházásokat támogató projektek száma (4.4)		
	Teljes állami kiadás		
BAS-SERV (21)	Projektek száma – Falufejlesztési, valamint Natura 2000 területek kezelésére vonatkozó tervek támogatása (7.1)		
	Teljes állami kiadás		
CO -OP (36)	Teljes állami kiadás		
NC A (32)	Terület (ha)	hegyvidéki területek (13.1)	
		más hátrányos természeti adottságú területek (13.2)	
		egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területek (13.3)	
	Teljes állami kiadás		
egyéb intézkedések ...			

4. prioritás: mezőgazdasági- és erdőgazdasági ökoszisztémák helyreállítása, megőrzése és javítása (erdő-környezetgazdálkodás)								
4.A. Biodiverzitás helyreállítása és megőrzése, Natura 2000 területeken is			**4 B Vízgazdálkodás javítása**			**4 C Talajgazdálkodás javítása**		
célérték	%-ban erdőterület biodiverzitást szolgáló szerződésekkel lefedve (ha)		célérték	%-ban erdőterület vízgazdálkodás javítását szolgáló szerződésekkel lefedve (ha)		célérték	%-ban erdőterület– talajgazdálkodás javítását szolgáló szerződésekkel lefedve (ha)	
	Ha	%		Ha	%		Ha	%
Teljes terület 2020-ig	a	a/d	Teljes terület 2020-ig	b	b/d	Teljes terület 2020-ig	c	c/d
Teljes erdőterület (bázisév)	d							

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett output 2014-2020-ban a 4. prioritásra (erdő)			
FOR-ENV (35)	Erdő-környezetvédelmi program alá eső területek (hozzájárulás a-hoz, b-hez és/vagy c-hez) (15.1)		
	Állami kiadások a genetikai erőforrások megőrzésére		
	Teljes állami kiadás		
NAT-WFD (31)	Terület (ha)	NATURA 2000 erdészet (12.2)	
FOR-AREA3 (25)	Megelőző intézkedések kedvezményezettjeinek száma (8.3)		
	Teljes állami kiadás		
FOR-AREA4 (26)	Erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások száma (8.4)		
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzések/készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadások (intézkedés 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		
egyéb intézkedések ...			

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

11.1.5. 5. Prioritás: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban területen jelentkező fejlesztési igények

5A) Fókusz terület: A mezőgazdaság általi vízfelhasználás hatékonyságának fokozása

5.A. Mezőgazdasági vízfelhasználás hatékonyságának növelése		
célérték	% öntözött terület – hatékonyabb öntözési rendszerre váltás (RDP által támogatott beruházás révén)	
	Ha	%
Teljes terület 2020-ig	a+b	a+b/c
Öntözött terület (bázisév)	c	

Tervezett output 2014-2020			
INV-PHY (18)	Támogatott beruházási projektek száma (4.1, 4.3)		
	Terület (ha)- öntözési beruházások által érintett területek		a
	Teljes állami kiadás		
AGRIENV (29)	Terület (ha) (pl. öntözött területek csökkentése)		b
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzések/készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesültek kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadások (intézkedés 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		
egyéb intézkedések			

5B) Fókusz terület: A mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozása

5.B. Energiahatékonyság emelése a mezőgazdaságban és az élelmiszertermelésben
célérték: Összes beruházás az energia-megtakarításban és hatékonyságban
2020
a

Tervezett output 2014-2020		
INV-PHY (18)	Mezőgazdasági üzemek beruházási támogatásában részesült üzemek száma (4.1 és 4.2)	
	Teljes állami kiadás - infrastrukturális beruházásokra (4.3)	a

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett output 2014-2020			
	Teljes állami kiadás (teljes intézkedés)		
KNOW (15)	Képzések/készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		
más intézkedések			

5C) Fókusz terület: A megújuló energiaforrások, a melléktermékek, a hulladékok, a maradékanyagok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő átadásának és felhasználásának megkönnyítése

5.C. A megújuló energiaforrások, a melléktermékek, hulladékok, maradványok és egyéb nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő átadása és felhasználása	
célérték	összberuházás a megújuló energiatermelésbe (€)
	2020
	a+b+c+d

Tervezett output 2014-2020			
INW-PHY (18)	Támogatott beruházási projektek száma (4.1.43)		
	Teljes beruházás		a
	Teljes állami kiadás		
BAS-SERV (2)	kisméretű infrastruktúra és megújuló energia beruházások támogatásában részesülő vállalkozások száma		
	Teljes beruházás		b
	Teljes állami kiadás		
BUS-DEV (20)	Vidéki térségekben folytatandó nem mezőgazdasági tevékenységekhez vállalkozás beindításához támogatásban részesült cégek száma		
	Teljes beruházás		c
	Teljes állami kiadás		
FORSAKE (17)	Projektek száma technológiai beruházások támogatása		
	Teljes beruházás		d
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzések/készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

5D) Fókusz terület: A mezőgazdaságból származó üvegházhatást okozó gázok és ammónia kibocsátásának csökkentése, valamint a levegőminőség javítása

5.D. A mezőgazdaságból származó dinitrogén-oxid és metán-kibocsátás csökkentése					
% az állattartási beruházásokban az N2O és metán kibocsátás csökkentéseével kapcsolatos SZÁE			% mezőgazdasági terület lefedve N2O és metán-kibocsátás csökkenését célzó szerződésekkel		
Összes SZÁE beruházás	*a*	a/c	Teljes terület 2020-ig	b	b/d
Teljes SZÁE (bázisév)	*c*		Teljes mezőgazdasági terület (bázisév)	d	

Tervezett output 2014-2020			
INV-PHY (18)	Támogatott beruházási projektek száma (pl. trágya tárolása, trágyakezelés) (4.1, 4.4 és 4.3)		
	Az állattartási beruházásokban az N2O és metán kibocsátás csökkentéséve kapcsolatos SZÁE		a
	Összes beruházás (€)		
	Teljes állami kiadás		
AGRI-ENV (29)	Terület (ha) (pl. takarónövényzet, köztes kultúra, műtrágya használat csökkentése, extenzifikáció)		b*
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzések/készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	No of beneficiaries advised (2.1)		
	Teljes állami kiadás (teljes intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadásc		
más intézkedések			

5E) Fókusz terület: A szénmegkötés előmozdítása a mezőgazdaságban és az erdészetben

5.E. Széndioxid-megkötés elősegítése a mezőgazdaságban és az erdészetben		
célérték	% mezőgazdasági és erdészeti terület, amely a széndioxid megkötését segíti	
	Ha	%
Teljes terület 202-ig	a+b +c	a+b+c/d
Teljes mezőgazdasági és erdészeti terület (bázisév)	d	

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett output 2014-2020			
FOR-AREA1 (23)	Terület (ha) erdősítésre (létesítés- 8.1.1)		a
	Teljes állami kiadás (8.1.1 + 8.1.2)		
FOR-AREA2 (24)	Terület (ha) agrár-erdészeti rendszerek létrehozására (8.2.1)		b
	Teljes állami kiadás (8.2.1 + 8.2.2)		
AGRIENV (29)	Terület (ha) agrár-környezetvédelmi-, éghajlat-változási és széndioxid megkötési tevékenységre		c*
	Teljes állami kiadás		
INV-PHY (18)	Támogatott beruházási projektek száma (környezetvédelmi célú nem termelő beruházások) (4.4)		
	Teljes állami kiadás		
FOR-AREA4 (26)	Erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és értékének javítását szolgáló beruházások száma (8.4)		
	Teljes állami kiadás		
FOR-AREA5 (27)	Erdészeti technológiák és elsődleges feldolgozást/forgalmazást szolgáló projektek száma (8.5)		
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzések/készség -fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (teljes intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		
más intézkedések			

11.1.6. 6. prioritás: társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben területen jelentkező fejlesztési szükségletek

6A) Fókusz terület: A diverzifikálás, a kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtés megkönnyítése

6.A. Diverzifikáció elősegítése, új kisvállalkozások megteremtése és munkahelyteremtés	
Célérték	Támogatott projektek révén létrehozott munkahelyek
	2020
	(Munkahelyek száma, melyek keletkezését a következő műveletek segítették: a, b, c)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett output 2014-2020			
INV-PHY (18)	Támogatott beruházások kedvezményezettjeinek száma (mezőgazdasági termékek előállítása és marketingje) (4.2)		a
	Teljes állami kiadás		
BUS-DEV (20)	Vidéki térségekben folytatandó nem mezőgazdasági tevékenyégekhez vállalkozás beindításához támogatásban részesült cégek száma (6.2 és 6.4)		b
	Teljes állami kiadás		
FOR-AREA5 (27)	Erdészeti technológiák és elsődleges feldolgozást/forgalmazást szolgáló projektek száma (8.5)		c
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzések/készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (teljes intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		
más intézkedések			

6B) Fókuszterület: A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

6.B. Helyi fejlesztés előmozdítása vidéki térségekben				
célérték	A helyi vidékfejlesztési stratégia által lefedett vidéki népesség %-ban			Az új vagy javított szolgáltatásokból / infrastruktúrákból részesülő vidéki népesség
		Szám	%	2020
	2020-ig lefedett népesség	a	a/b	c
	Teljes vidéki népesség (bázisév)	b		
	létrehozott állások száma (2014-2020)			
	(támogatással létrehozott állások száma)			

Tervezett output 2014-2020			
BAS-SERV (21)	Projektek száma	falufejlesztési és NATURA 2000/MTÉ területek kezelésére vonatkozó tervek támogatása (7.1)	
		kisméretű infrastruktúra és megújuló energia infrastruktúra beruházások támogatása (7.2)	
		beruházások támogatása a vidéki népességnek nyújtott helyi alapvető szolgáltatások létrehozására (7.4)	
		rekreációs és turisztikai infrastruktúra beruházások támogatása (7.5)	
		a vidéki kulturális és természeti örökség megőrzését szolgáló tanulmányok és beruházások támogatása, beleértve a MTÉ területeket (7.6)	
		tevékenységek áthelyezésére irányuló beruházások támogatása az életminőség javítása / környezetvédelem	

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett output 2014-2020			
		céljából (7.7)	
	Fejlettebb szolgáltatásokból/infrastruktúrából részesülő népesség (7.1; 7.2; 7.4; 7.5.;7.6; 7.7)		c
	Teljes állami kiadás (7.1; 7.2; 7.4; 7.5.;7.6; 7.7)		
LEADER (42-45)	Kiválasztott HACS-ok száma		
	HACS által lefedett népesség		a
	Teljes állami kiadás	Leader induló készlet támogatása (18.1.1)	
		HVS előkészítéséhez/végrehajtáshoz szükséges kapacitásépítés, hálózatépítés támogatása (18.1.2)	
		HVS megvalósításának és működésének támogatása (18.2)	d
		együttműködést elősegítő technikai támogatás (18.3.1)	
		területek közötti együttműködés támogatása (projektek) (18.3.2)	
		transznacionális együttműködés támogatása (projektek) (18.3.3)	
		HVS működési költségeinek és animációjának támogatása (18.4)	
KNOW (15)	Képzések /készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadások (2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Teljes állami kiadás		
más intézkedések			

6C) Fókuszterület: Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatuk előmozdítása, és minőségük javítása a vidéki térségekben

6.C. Hozzáférés növelése, az információs és kommunikációs technológiák (IKT) minőségének és használatának javítása a vidéki területeken	
célérték	Új vagy továbbfejlesztett IT infrastruktúrában részesülő lakosság
	2020
	a

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Tervezett kimenet 2014-2020			
BAS-SERV (21)	Projektek száma szélessávú infrastruktúrába, szélssávú hozzáférésre, beleértve az E-kormányzati szolgáltatásokat (7.3)		
	Szélessávú internettel lefedett népesség		a
	Teljes állami kiadás		
KNOW (15)	Képzések/készség-fejlesztés (1.1)	Képzéseken résztvevők száma	
		Állami kiadások képzésre/készségfejlesztésre	
	Teljes állami kiadások (képzések, tapasztalatcserék, bemutatók) (1.1-től 1.3-ig)		
ADVI (16)	Szaktanácsadásban részesült kedvezményezettek száma (2.1)		
	Teljes állami kiadás (teljes intézkedés - 2.1-től 2.3-ig)		
CO-OP (36)	Projektek száma (pl....)		
	Teljes állami kiadás		
más intézkedések			

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

12. KIEGÉSZÍTŐ NEMZETI TÁMOGATÁS

[Kidolgozás alatt.]

[Intézkedésenként lesz kitöltve, releváns intézkedésenként.]

Intézkedés	Kiegészítő nemzeti finanszírozás (állami támogatás) euróban, a teljes 2014-2020 időszakra
(Kód és Intézkedés megnevezése)	(euró)
(Kód és Intézkedés megnevezése)	(euró)
(Kód és Intézkedés megnevezése)	(euró)
(Kód és Intézkedés megnevezése)	(euró)
(Kód és Intézkedés megnevezése)	(euró)
Összesen	

Táblázat: Kiegészítő nemzeti támogatás

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

13. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ELEMEK

[Kidolgozás alatt.]

A. Az Szerződés 42. cikkének hatálya alá tartozó intézkedésekre és műveletekre:

[Kidolgozás alatt.]

B. Az EMVA rendelet 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 35 cikk szerinti intézkedések és a 15, 16, 18, 20 és 36 cikkek szerinti intézkedéshez tartozó műveletek esetében, amelyek kívül esnek Szerződés 42. cikkén:

[Kidolgozás alatt.]

TERVEZET

[Segédtáblázat: Állami támogatások]

Tájékoztató jellegű, nem COM sablon szerinti. Tervezés alatt.
[Az állami támogatási COM szabályok reformja folyamatban van.]

Intézkedés száma (új EMVA rendelet)	Intézkedés címe	ÚMVP intézkedés kódja (1698/ 2005 rendelet)	EUMSZ 107. cikk (1) hatálya alá tartozó állami támogatás tartalmaz?	Alkalmazandó uniós állami támogatási szabály	Bizottsági jóváhagyást igényel?
			I/N		I/N
15.	Tudásátadás és tájékoztatás	111, 331	I	De minimis	N
16.	Tanácsadási szolgáltatások	114, 115	I	De minimis	N
17.	Minőség-rendszerek	132	N		
18.	Beruházások tárgyi eszközökbe	121, 125, 216	I	Agrár-erdészeti iránymutatás; GBER (ált. csoport-mentesség)	N
19.	Mezőgazdasági termelési potenciál helyreállítása	126	N		
20.	A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése	112, 141, 311, 312, 313	I	De minimis; GBER (ált. csoport-mentesség)	N
21.	Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása	313, 321, 322, 323	I	De minimis; GBER (ált. csoport-mentesség)	N
23.	Erdősítés és fásítás	221, 223	I	De minimis; GBER	N

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Intézkedés száma (új EMVA rendelet)	Intézkedés címe	ÚMVP intézkedés kódja (1698/ 2005 rendelet)	EUMSZ 107. cikk (1) hatálya alá tartozó állami támogatás tartalmaz?	Alkalmazandó uniós állami támogatási szabály	Bizottsági jóváhagyást igényel?
				(ált. csoport-mentesség)	
24.	Agrár-erdészet	222	I	GBER (ált. csoport-mentesség)	N
25.	Erdőkárok megelőzése	226	I	GBER (ált. csoport-mentesség)	N
26.	Erdei ökoszisztémák ellenálló-képességének növelése	227	I	GBER (ált. csoport-mentesség)	N
27.	Erdészeti technológiákra irányuló beruházások	122, 123	I	GBER (ált. csoport-mentesség)	N
28.	Termelői csoportok	142	N		
29.	AKG	214	N		
30.	Ökotermelés	241	N		
31.	Natura 2000+VKI	213, 224	I	GBER (ált. csoport-mentesség)	N
32.	THÉT kifizetés	212	N		
34.	Állatjólét	215	N		
35.	Erdő-környezetvédelem	225	I	GBER (ált. csoport-mentesség)	N
36.	Együttműködés	124, 133, 341	N		
38.	Termény-, állat- és növénybiztosítás	-	?		
39.	Kölcsönös kockázatkezelési alapok	-	?		
40.	Jövedelemstabilizáló eszköz	-	?		
51.	Technikai segítségnyújtás	511	N		
31. (1) b) (KSK)	Helyi fejlesztési stratégia műveletek végrehajtása (LEADER-CLLD)	41 (411, 412, 413)	N		
31. (1) c) (KSK)	Együttműködés (LEADER-CLLD)	421	N		
31. (1) d) (KSK)	HFS működési költség és szervezés (LEADER-CLLD)	431	N		

Megjegyzés: az erdészeti intézkedéseknél a State Aid-reformról szóló legújabb információkat vettük alapul, mely szerint ezen intézkedések bekerülnek a csoportmentességi rendeletbe, így a jövőben nem kell őket notifikálni.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

14. INFORMÁCIÓK A KIEGÉSZÍTŐ JELLEGRE VONATKOZÓAN

14.1. Felmérés és eszközök a komplementaritásról az alábbiakkal kapcsolatban:

[Kidolgozás alatt.]

14.1.1. Komplementaritás az Unió tevékenységeivel, politikáival és prioritásaival, különösen a kohéziós politika célkitűzéseivel és az ETHA-val

A Vidékfejlesztési Program tervezésekor nagy figyelmet fordítunk, az ESI alapokkal (Európai Regionális Fejlesztési és Vidékfejlesztési Alap (ERFA), Európai Szociális Alap (ESZA), Kohéziós Alap (KA), valamint az általuk finanszírozott operatív programokkal való szinergiára és komplementaritásra. Az Európai Tengerügyi és Halászati Alappal (ETHA) az együttműködés és szinergia kézenfekvő, ezt természetesen biztosítjuk.

Kifejezett törekvésünk, hogy a korábbi merev lehatárolás helyett kiegészítő módon és szinergiában tervezett és végrehajtott intézkedések segítsék a vidék és az agrárgazdaság fejlesztését. Mindez nemcsak a VP-ben, hanem az EU szinjén a Közös Stratégiai Keretben és hazai szinten a valamennyi uniós alapot átfogó Partnetrségi Megállapodásban is rögzítve van.

Törekvésünk, hogy az agrár- és vidékfejlesztés témaköre integráltan jelenjen meg a Partnerségi Megállapodásban, mind a szakmai témákban, mind a területi dimenzióban. A vidék fejlesztése akkor valósulhat meg hatékonyan, ha a Vidékfejlesztési Program és a többi operatív program együttesen segíti, és ahogyan a VP hozzájárul a KSK tematikus célok teljesítéséhez, úgy a többi operatív program is hozzájárul a vidékfejlesztéshez, különösen azokon a területeken, ahol a VP nem rendelkezik elégséges forrással vagy eszközökkel.

Az ezzel kapcsolatos egyeztetéseket 2013 tavaszán az érintett tárcákkal és szakterületekkel megkezdtük és folyamatosan folytatjuk. Törekvésünk, hogy a tervezésben és a végrehajtásban is szoros együttműködésben valósuljanak meg a szinergikus intézkedések.

Mind a központi célok és intézkedések, mind a térségi és helyi szintű fejlesztések esetében érvényesíteni kívánjuk a szinergiát.

Nagy lehetőséget látunk a közösség által irányított helyi fejlesztések (CLLD) többalapos („multifund”) alkalmazásában, az EMVA, ERFA és ESZA, kísérleti jelleggel, egyes meghatározott térségekben ETHA források helyi szintű, helyi fejlesztési stratégia alapján történő összehangolásában, felhasználásában. A VP 6. prioritását alapvetően ezzel a módszerrel tervezzük, építve a helyi közösségek fejlesztési aktivitására, kezdeményezéseire és együttműködésre.

A többalapos (multifund) CLLD megvalósításról és ennek módjáról végleges kormányzati döntés még nincs.

Az egyes operatív programok kapcsolódását a vidékfejlesztési programhoz és célokhoz a 2. ábra és az alábbi ábra szemlélteti összefoglalóan:

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Az operatív programok javasolt kapcsolódása a vidékfejlesztési célokhoz

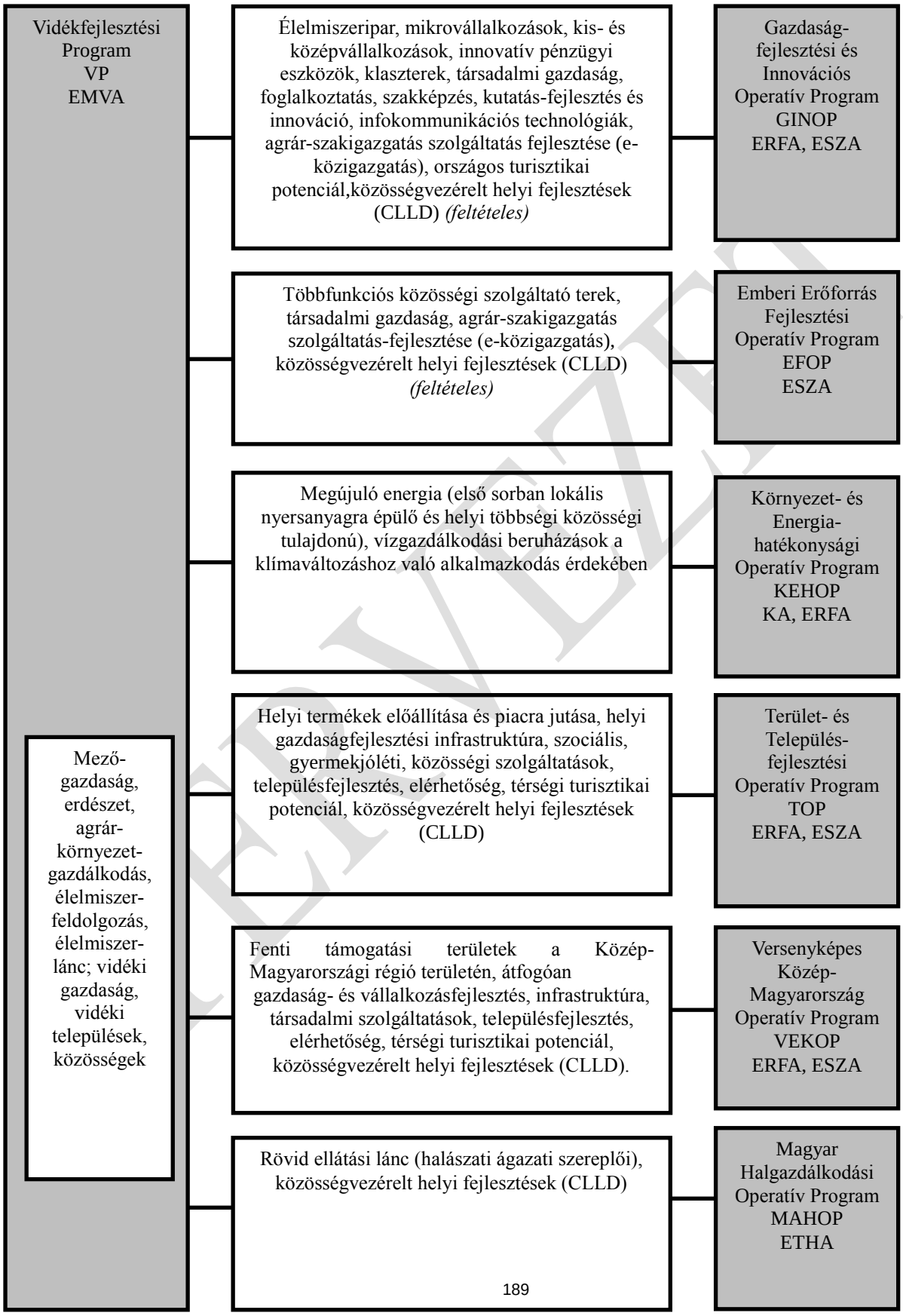

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

A Vidékfejlesztési Program kapcsolódásai és javasolt lehatárolása a többi operatív programmal

[Kidolgozás, egyeztetés alatt.]

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
Képzés,	Iskolarendszeren kívüli képzések támogathatók, a szakképzésben részt vevő intézmények kapacitásfejlesztése a VP keretében nem támogatható.			Agrár-szakképző intézmények fejlesztése		Iskolarendszerű agrárszakképzés				*Szinergia és koordináció szükséges.*
K+F, innováció	Mg., erdészeti és élelmiszeripari vállalkozások és K+F intézmények együttműködésében megvalósuló, innovációs célú, cél- és eredményorientált, gyakorlati felhasználásra koncentráló EIP típusú fejlesztési projektek	Innováció- a halászat és akvakultúra területén: vállalati és tudományos-műszaki testületek együttműködésben,				Minden más K+F, kutatás, alapkutatás, innovációs projekt, klaszterek, és Horizon 2020-hoz hozzáférést segítő szolgáltatások ágazatfüggetlenül	Környezetvédelmi célú technológiai innováció			*Szinergia és koordináció szükséges.*
Agrár-szakigazgatás fejlesztése, e-közigazgatás, Jó állam	Agrár-szakigazgatás (Nemzeti Élelmiszerlánc-Biztonsági Hivatal) szolgáltatás-fejlesztésének előkészítése (EIP projekt keretében)		Agrár-szakigazgtás (Nemzeti Élelmiszerlánc-Biztonsági Hivatal) szolgáltásfejlesztése			Agrár-szakigazgatás (Nemzeti Élelmiszerlánc-Bizonsági Hivatal) szolgáltatás-fejlesztése, informatika				

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
Élelmiszeripari vállalkozások beruházásai	egyedi üzemi beruházások: a) Annex I termék feldolgozása irányuló beruházás, amelynek eredményeként Annex I-ben foglalt élelmiszer vagy haszonállat eledel célú termék jön létre, 500 mFt projektméretig b) Mezőgazdasági vállalkozás élelmiszer-feldolgozási tevékenységre irányuló beruházása					egyedi üzemi beruházások: a) Annex 1-ben foglalt termékek élelmiszeripari üzemi egyedi beruházásai 500 mFt projektméret fölött b) Non-Annex élemiszeripari egyedi üzemi beruházások				*Egyeztetés, célzott GINOP támogatás szükséges*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
Helyi termék / Rövid ellátási lánc	- a) Rövid ellátási lánc komplex tematikus alprogram, amely a termelőket és a piacrajutásuk szervezőit támogatja: - Együttműködés kialakítása, Képzés, szaktanácsadás, mentorálás, promóció, minőségi rendszer, és értékesítéshez kapcsolódó eszközberuházások (infrastruktúra nem) közösségi marketing eszközök és csatornák hálózatának kialakítása, önellenőrzési rendszer, élelmiszerlánc-biztonság, stb. *Kialakítás alatt:* *VP-, de NEM REL, hanem CLLD /feltételes, tervezés alatt:* - b) Helyi, kisléptékű élelmiszer termék-előállításának egyéni, közösségi és mobil kapacitások beruházásai - c) Helyi védjegyek kialakítása (feltételes): - d) Helyi termékek értékesítésének, piacra jutásának infrastrukturájának támogatása (feltételes) - e) Közösségi (közintézményi) konyhák fejlesztése élelmiszer-termék előállításra való alkalmassá tétele (fetételes)	Halászati ágazati szereplőinek REL-be történő integrálása		- Helyi termékek értékesítésének, piacra jutás infrastrukturájának támogatása, városokban - Közösségi (közintézményi) konyhák fejlesztése élelmiszer-termék előállításra való alkalmassá tétele (egyeztetendő VP) - nem élelmiszer termékek REL	Helyi termékek értékesítésének, piacra jutás infrastrukturájának támogatása, városokban - Közösségi (közintézményi) konyhák fejlesztése élelmiszer-termék előállításra való alkalmassá tétele (egyeztetendő VP) - nem élelmiszer termékek REL	VP és TOP komplementer válllalkozásfejlesztés (mikrovállalkozások pl.) és gazdasági infrastruktúra				*Egyeztetést igényel. REL VP-ben önálló tematikus alprogram lesz. Emellett CLLD keretben megvalósuló beavatkozások kal is szükséges szinergia.*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
Energietika, megújuló energia, energiaatékonyság	- elsőorban a biomasszára épülő kiskapacitású megújuló energiatermelő beruházások agrárgazadasági vállalkozásoknál (on-farm); - a helyben keletkező biomasszát hasznosító, többségében közösségi tulajdonú, kisléptékű megújuló energiatermelés és - szolgáltatás vidéki településeken. - agrárgazdasági vállalkozások energiahatékonysági beruházásai.				Városfejlesztés: távfűtés és /vagy közösségi célú intézmények energiaellátásának megújítása fa alapú megújuló techológiákkal		Energetikai fejlesztések pl.:Közösségi biomasssza megújuló energetikai rendszerek telepítése			*Egyeztetés szükséges! Javaslat, hogy KEHOP-ban, TOP-ban elsősorban a lokális (és azzal kombinált) erőforrásokon alapuló, többségében közösségi tulajdonban álló megoldásokat kapjanak preferenciát.*
Vízgazdálkodás	Mglévő öntözőkapacitások korszerűsítése, fejlesztése, öntözési kapacitásaik kihasználása (EMVA rendeletben rögzített feltételek mellett); – üzemen belüli és gazdálkodók összefogásában megvalósuló meliorációs tevékenység támogatása; – mezőgazdasági üzemeken belüli (on-farm) öntözési és vízfelhasználási hatékonyságot javító beruházások (EMVA rendeletben rögzített feltételek mellett). – mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók, és gazdálkodók tulajdonában lévő vízrendezéshez kapcsolódó						Mezőgazdasági üzemen KÍVÜLI vízgazdálkodási infrastruktúra fejlesztés.			Összehangolt beavatkozások szükségesek, a VP tartalom részben függ a KEHOP tartalomtól.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
	közösségi beruházások (group of farmers) támogatása, beleértve a vízrendezést (belvízvédelem, vízkárelhárítás) és az öntözési infrastruktúra fejlesztését - természetes tájműködését helyreállító vízvisszatartáshoz szükséges kisléptékű on-farm beruházások - kedvezményezettek gazdálkodók vagy együttműkdéseik (group of farmers); - klímaadaptációt segítő, külön a vízisszatartáshoz kapcsolódó területhasználat és gazdálkodás kialakítása, támogatása (területhasználat és művelési ág váltás, agrpbiodiverzitás, gazdálkodási gyakorlat) - gazdálkodók, területalapú kifizetések; - alkalmazkodó mg. tájhasználatot megalapozó tanulmánytervek készítése gazdálkodói együttműködésben (CLLD)..									

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
Környezet, élőhely-védelem	a) Agrárkörnyezetgazdálkodási, biodiverzitás megőrzési és természetvédelmi célú (AKG, Natura 2000, magas természeti értékű és hátrányos természeti adottságokkal rendelkező területek) területalapú EMVA kifizetések. Ökológiai gazdálkodás b) Klímaváltozáshoz alkalmazkodó gazdálkodás, benne vízgazdálkodáshoz, vízvisszatartáshoz kapcsolódó területhasználat, művelési ág-váltás						- Környezet-védelmi infrastruktúra fejlesztése (hulladékkezelés, stb.) - Környezeti szemléletformálás - természet-védeem			
Élőhely-védelem, erdészet	Magánggazdaságok támogathatók agrár-erdészeti rendszerek jogcímben agrár-környezetgazdálkodási jogcímek, erdő-környezetvédelem						Állami erdészeti Zrt-k projektjeinek célzott támogatása Természet-védelem			
Infokommunikációs technológiák IKT	a) Többfunkciós közösségi szolgáltató terekhez kapcsolódó IKT elemek b) agrárgazdasági vállalkozások IKT fejlesztései technológiai beruházásaik részeként (technológiához kapcsolódóan, annak részeként)					- Szélessávú IKT kiépítése, vidéki térségekben is, - szélessáv, e-közigazgatás, digitális kompetenciák vidéki térségekben is - e_Magyar-ország pontok IKSZT-hez, szolgáltató terekhez kapcsolódva				*További egyeztetés szükséges ERFA befogadóképességről.*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
IKSZT	Többfunkciós, tudásátadást szolgáló közösségi szolgáltató terek Infrastruktúra fejlesztései		Humán erőforrás biztosítása (Jelenlét program)		Egyéb közösségi terek létrehozása					*OP egyetetéseket igényel*
Turizmus	*a vidéki térségekben* - Térségi együttműködésen alapuló szelíd és ökoturizmus (CLLD) - VP – 100 ezer Euroig (30 millió Ft) - agro-, falusi, vadászati, erdei, horgász vidéki turizmus fejlesztések (kiegészítő szolgáltatások fejlesztése) - Bejárható Magyarország erdő-turisztikai klaszter-fejlesztés - Szabadon hozzáférhető erdei közjóléti/turisztkai infrastruktúra elemek				vidék specifikus turizmus (ld VP) kapcsolódó szolgáltatások) fejlesztése kivételével minden turisztikai tématerület támogatásra kerülhet az ország egész területén összeghatártól függetlenül	a) Országosan kiemelt programok, kiemelt és központi fejlesztések és hálózatos fejlesztések - a TOP értékhatár felett és a kiemelt programokhoz, hálózatokhoz, kiemelt fejlesztésekhez kapcsolódóanb) Bejárható Magyarország (kék kör, mint gerinchálózat mentén): országos, komplex szolgáltatás-szervezési modell (és APP-ok!) kialakítása és kapcsolódó csomóponti kulcs-infrastruktúra fejlesztések: pihenőhelyek, szálláshelyek, attrakciók, kisvasutak, stb.	Erdei iskolák (magánerdő társaságok részére is hozzáférhető jogcímként)			*Projektméret és tevékenység, nem területi lehatárolás alapján*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
						(erdészeti állami és magán társaságok, NPI-k!)				
Vállalkozás-fejlesztés	a) Mezőgazdasági vállalkozások diverzifikációjának támogatása b) Társadalmi vállalkozások, faluvállalatok támogatása					Mikrovállalkozások támogatása vidéki térségekben is,				*Célzott támogatás szükséges. CLLD-ben is javasolt.*
Társadalni gazdaság	Társadalmi vállalkozások mezőgazdasági tevékenysége, mg. eszközbeszerzés, szaktanácsadás, üzemvezetési szolgáltatások		Szakemberek jelenlétének biztosítása, humán erőforrás biztosítása							*További egyeztetéseket igényel*
Közlekedés, utak	Önkormányzati kezelésű belterületi utak, valamint külterületi mezőgazdasági utak fenntartását szolgáló fejlesztések támogatása. Útkarbantartáshoz szükséges gépek, eszközök beszerzése				Térségi utak egy része és városi, elővárosi kiegészítő fejlesztések			TEN-T, plusz vasúti, városi, elővárosi, illetve egyes TEN-T hez kapcsolódó és egyéb térségi		*További egyeztetéseket igényel*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Kapcsolódások, szinergiák	VP	MAHOP	EFOP	VEKOP	TOP	GINOP	KEHOP	IKOP	KOP	Megjegyzés
								út		
CLLD	Vidéki térségek CLLD: helyi gazdaságfejlesztés, társadalmi befogadás és közösségfejlesztés, életminőséget és népességmegtartást segítő szolgáltatások	Halászati HACS-ok	Szakemberek jelenlétének biztosítása, humán erőforrás biztosítása	Kisvárosokat is magában foglaló vidéki térségek CLLD: helyi gazdaságfejlesztés	Kisvárosokat és falvakat is együttesen magában foglaló vidéki térségek CLLD: helyi gazdaságfejlesztés, szolgálatatások, elérhetőség	Javasolt GINOP hozzájárulás, pl. mikrovállalkozások, e-Magyarország pontok				*További egyeztetéseket igényel VP-ben tervek szerint központi és CLLD keretben kezelt jogcímek egyaránt lesznek (nagyobb arány CLLD)*
Térségi programok	Speciális vidékfejlesztési tartalmak (komplementer módon), pl. Homokhátság		Hátrányos helyzetű térségekben megvalósuló célzott beavatkozások		Térségi fejlesztések, megyei fejlesztési programok , térségi ITI-k	Térségi programok				*További egyeztetéseket igényel*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

14.1.2. Komplementaritás más intézkedésekkel, amelyeket a közös agrárpolitika egyéb eszközei vagy más, az EMVA rendelet I. mellékletében felsorolt egyéb eszközök finanszíroznak

A KAP 1. pillérrel való kapcsolat biztosított a zöldítés és az agrárberuházások tekintetében.

Ennek témakörei potenciálisan:

1. zöldítés
2. 2. fiatal gazdák többlettámogatása
3. 3. természeti hátrányokkal rendelkező területek
4. 4. kisgazdaságok.

A két pillér közötti átcsoportosítást nem tervezünk.

14.1.3. A Leader keretében megvalósított helyi fejlesztési stratégiák, a 36. cikkben szereplő "Együttműködés" intézkedés és a 21. cikkben szereplő az "Alapvető szolgáltatások és falumegújítás a vidéki térségekben" intézkedés, valamint más KSK alapok keretében tervezett intézkedések közti komplementaritás

[Kidolgozás alatt.]

A vidék fejlesztése érdekében az összes ESB Alapot fel kívánjuk használni, mindegyik OP-n belül lesznek direktben vagy indirect módon a vidék fejlesztését szolgáló célok (pl. mikrovállalkozás, turisztika, IKT stb.)

Részletes (tervezett!) tartalmakat és kapcsolódásokat az Intézkedések fejezet és az előző OP kapcsolódási táblázat rögzít.

A közösség által irányított helyi fejlesztés (CLLD) eszközét (EMVA-ban LEADER) alkalmazni kívánjuk a kötelező minimum 5%-ot meghaladó, a jelenlegi programozási időszakban alkalmazott LEADER forrásaránynál magasabb mértékben. Ennek programozási helye a 6/b prioritás, de mint eszköz a program valamennyi prioritásához kapcsolódik.

A központi és helyi szinten kezelt intézkedések listája, tartalma tervezés alatt áll, az intézkedéseket leíró 8. fejezet tartalmazza az aktuális tervezési információt.

A vidéki térségek összehangolt fejlesztése érdekében a többalapos („multifund”) CLLD eszköz alkalmazását tartjuk célravezetőnek, mely keretében nagy hangsúly helyeződik a város-vidék együttműködés erősítésére. Ennek értelmében viszgáljuk a kisvárosok bevonásának lehetőségét. Fontos kiemelni, hogy a város-vidék együttműködésben megvalósuló multifund helyi fejlesztési programok akkor szolgálhatják megfelelően a vidék fejlesztését, ha a város részvétele nem jár együtt a források egyenlőtlen eloszlásával, a vidéki települések hátrányára. A források döntő hányadának közvetve a vidéki

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

TERVEZET

falvak fejlődését kell szolgálnia, az ERFA és ESZA alapokból történő finanszírozás tekintetében is.

14.1.4. A nemzeti és regionális vidékfejlesztési programok közötti komplementaritás

[ahol nemzeti és regionális VP-t is megvalósítanak ugyanazon területen]

[Magyarországon nem releváns, nincs regionáis vidékfejlsztési program]

14.2. Információk az egyéb uniós pénzügyi eszközökkel való komplementaritásról

(ahol releváns)

[Kidolgozás alatt.]

A Partnerségi Megállapodás tervezete többek között az alábbi együttműködési területeket azonosította:

- A magyarországi fejlesztések innovatív gazdasági növekedési fókuszából adódóan a **HORIZON 2020**-hoz kötődő kapcsolatok a legfontosabbak. A gazdaságfejlesztési OP támogatja a HORIZON2020 potenciális magyarországi résztvevőinek felkészítését, a szinergiát közvetlenül biztosítja az intézményi kiválóságra építő erős KFI kapacitásfejlesztés. A tervezett intézkedések az elkészítendő ERA stratégia domináns eszközeiként is megjelennek majd.
- A Magyarországra érkező SA, KA, EMVA és ETHA források, valamint az EU **LIFE** programjának közös finanszírozásában integrált beavatkozások valósulnak meg, a Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv fejlesztési elképzelései mentén. Ennek érdekében a KEHOP-ra, valamint az EMVA és ETHA programokra kiterjedő koordinációs mechanizmusokat kell kialakítani.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

15. PROGRAM VÉGREHAJTÁSI SZABÁLYOK

[KSK és EMVA rendeletek, Bizottsági útmutatók, végrehajtási előírások figyelembevételével.]

15.1. Valamennyi érintett hatóság kijelölése és az irányítási és ellenőrzési rendszer összefoglaló leírása

[Kidolgozás alatt.]

Kormányzati szinten eddig született döntés az erős központi koordináció.
Kormányzati döntés szerint a VP Irányító Hatóság a VM-ben fog működni, a jelenlegi helyzetnek megfelelően.

[Ld. EMVA 72(2) és CPR 48(3)(i) és 63(2) cikkek]

15.1.1. Érintett hatóságok a 72. cikk (2) bekezdéséhez kapcsolódva

[Kidolgozás alatt.]

Hatóság típusa	Hatóság/testület neve, felelős részleg vagy egység	Hatóság/testület vezetője (pozíció vagy poszt)	Cím	Telefon	Email
[Irányító hatóság, Igazoló hatóság...]	VM				

8. Táblázat: **Érintett hatóságok kapcsolódva a 72(2) cikkhez**

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

TERVEZET

15.1.2. A CPR 48(3)(i) és a 63(2) szerinti irányítási és ellenőrzési rendszer összefoglaló leírása

15.1.2.1. Összefoglaló leírás (tartalmazva a hatékony, eredményes és összehangolt megvalósítás biztosításának rendjét)

[Kidolgozás alatt.]
Koordinált, összehangolt rendszer a cél.

15.1.2.2. A kedvezményezettek adminisztrációs terheinek csökkentésére irányuló intézkedések

[CPR 24(1) cikk]

[Kidolgozás alatt.]

Kifejezett törekvésünk a 2014-2020 közötti Vidékfejlesztési Programban a kedvezményezettek számára is egyszerű, hatékony, szolágáltatásközpontú végrehajtás, amelynek központi eleme az adminisztrációs terhek csökkentése.

Ezek kidolgozása a tervezés következő szakaszában történik, a Kifizető Ügynökség funkciót ellátó Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal együttműködésben.

15.1.2.3. A panaszok kezelésének és független vizsgálatának szabályai

[Kidolgozás alatt.]

15.2. A Monitoring Bizottság tervezett összetétele

[Kidolgozás alatt.]

15.3. Kommunikációs terv leírása

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

15.3.1. A potenciális kedvezményezettek és valamennyi érintett tájékoztatása a program által kínált lehetőségekről és a programfinanszírozáshoz való hozzáférés szabályairól

[Kidolgozás alatt.]

15.3.2. A közvélemény tájékoztatása az EU programfinanszírozásban játszott szerepéről

[Kidolgozás alatt.]

15.3.3. A nemzeti vidéki hálózat a programmal kapcsolatos tájékoztatásban és kommunikációban játszott szerepe

[Kidolgozás alatt.]

Fontos szerepet szánunk a nemzeti vidéki hálózatnak, ezt részletesen kidolgozzuk.

15.4. A kiválasztási kritériumok megállapításának alapelvei

[Kidolgozás alatt.]

Későbbi programfázisnban adható meg,

15.5. Azon mechanizmusok leírása, amelyek biztosítják az intézkedések koherenciáját a 21. cikkhez és a 36. cikkhez tartozó helyi fejlesztésekkel kapcsolatban

[Kidolgozás alatt.]

Kiemelt figyelmet fordítunk a teljes VP-n belüli koherenciára, a vidékfejlesztés vonalán a 21-es és 36-os cikk közötti kapcsolat biztosítására. A helyi fejlesztési programoknak nagy szerepet szánunk, többalapos finanszírozás lehetőségével.

15.6. Ex ante értékelés az intézkedések ellenőrizhetőségéről, irányíthatóságáról és a hibázási veszélyekről az értékelésre kijelölt független szerv által

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

TERVEZET

[Kidolgozás alatt.]

Ex ante értékelés folyamatban van.

15.7. A megfelelő tanácsadást biztosító és a program végrehajtását támogató megfelelő tanácsadói kapacitás bemutatása

[Kidolgozás alatt.]

Biztosítjuk a megfelelő tanácsadást és végrhajtást bizotosító tanácsadói kapacitást, alapvetően a meglévő kapacitásokra építve.

15.8. A technikai segítségnyújtás használatának leírása

[Kidolgozás alatt.]

4% TS kerettel tervezünk, önálló prioritásban a VP-ben nem jelenik meg az EMVA szabályok szerint. Bizottsági szabályozás és útmutatók az irányadók.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

16. PARTNEREK BEVONÁSÁRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEK

[Külön mellékletben is csatolható, (Kidolgozás alatt).]

16.1. Konzultációs partnerek kijelölése

A Vidékfejlesztési Minisztérium sajtótájékoztatón mutatta be a 2013. április 18-i dátummal elkészült Vidékfejlesztési Program előzetes társadalmasításra szánt tervezetét, amelynek keretében a programalkotási folyamatba már több – az alábbiakban felsorolt – külső stratégiai partner bevonására is sor került.
A stratégiai partnerek részletes tájékoztatás kaptak a Vidékfejlesztési Program tartalmáról, valamint az Európai Unió és a Magyar Kormány között kötendő – a következő 7 éves időszakra vonatkozó célokat és kötelezettségvállalásokat tartalmazó – Partnerségi Megállapodás vidékfejlesztési tartalmáról.

Intézmény/testület/személy neve	Kompetencia/szakértelem	Kontakt személy neve
Nemzeti Agrárkamara (NAK)	Mezőgazdaság, Élelmiszer-feldolgozás és vidékfejlesztés	elnök
Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ)	Mezőgazdaság, termelők	elnök
Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége (AGRYA)	Mezőgazdaság, fiatal gazdák	ügyvezető elnök
Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ)	Mezőgazdaság, agrárvállalkozások	elnök
Magyar Zöldség Gyümölcs Szakmaközi Szervezet (FRUITVEB)	Kertészet, kertészeti vállalkozások	elnök
Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács (VHT)	Állattenyésztés, sertés és szarvasmarha szektor	elnök
Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ)	Erdészet, erdőgazdálkodók	elnök
Élelmiszer Feldolgozók Országos Szövetsége (ÉFOSZ)	Élelmiszer-feldolgozás, élelmiszeripari vállalkozások	elnök
Tej Terméktanács	Élelmiszer-feldolgozás, tejágazat	ügyvezető igazgató
Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH)	Vidékfejlesztés, vidékfejlesztő személyek	főtitkár
Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutató Központ (MTA RKK)	Vidékfejlesztés, területfejlesztés	főigazgató
Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége (FATOSZ)	Vidékfejlesztés, turizmus	elnök
Magyar Természetvédők Szövetsége	Környezet, természetvédelem	ügyvezető elnök
Magyar Madártani Egyesület	Környezet, biodiverzitás	ügyvezető igazgató

9. Táblázat: Konzultációs partnerek kijelölése

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

16.2. Konzultációk

[Külön mellékletben is csatolható, (Kidolgozás alatt).]

A **társadalmi egyeztetés hatékony megvalósításáért**, deklaráltan a **Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) felel**. Az MNVH fő feladata a vidékfejlesztésben érdekelt szereplők, azaz a kormányzati és önkormányzati intézmények, társadalmi szervezetek, szakmai testületek, valamint gazdálkodó szervezetek információs és együttműködési hálózatba történő szervezése, valamint tevékenységüknek koordinációja. Létrehozásra került az **mnvh.eu honlapon egy önálló aloldal „*Vidékfejlesztési Program társadalmi egyeztetés*"** néven, ahol 2013. július 31-ig van lehetőség az előzetes társadalmasításra, szakmai egyeztetésre bocsátott tervezethez kapcsolódó véleményezésre. Eddig összesen 10 db hozzászólás, javaslat érkezett különböző szakmai-, és civil szervezetektől, magánszemélyektől, valamint őstermelőktől.

Eddigi kiemelt konzultációk:

Konzultáció tárgyköre	Konzultáció dátuma	Véleményezésre adott idő	Bevont intézmények/testületek /személyek neve	Eredmények összefoglalása
VP Operatív Irányító Bizottsági ülés keretében tájékoztató a VP előzetes tartalmáról és a tervezés folyamatáról	2013.06.25.	folyamatos	kiemelt stratégai partnerek	Kiemelt stratégiai partnerek tájékoztatása a VP-ről s a Partnerségi Megállapodás vidékfejlesztési tartalmáról
DIT-ÚMVP Monitoring Bizottság keretében tájékoztató a VP előzetes tartalmáról és a tervezés folyamatáról	2013.06.27.	folyamatos	Monitoring Bizottság tagok	MB tagok tájékoztatása a VP-ről s a Partnerségi Megállapodás vidékfejlesztési tartalmáról
Előzetes társadalmi egyeztetés, VP_1.0 (2013.04.18.) vélemémyezése	2013.07.02.-07.31.	1 hónap	sajtótájékoztató, teljes nyilvánosság	Vélemények, javaslatok érkeztek be szervezetektől, magánszemélyektől

Táblázat: Konzultációk

A Vidékfejlesztési Program tervezéséről, tartalmi elemeiről 2013. január és 2013 májusa között az alábbi táblázatban foglaltak szerint történt tájékoztatás.

Eddig megrendezett előadások száma:	~ 30 db
Eddigi eseményeken résztvevők száma:	~ 1000 fő
Partnerségbe bevont résztvevők:	• Országos Roma Önkormányzat; • Helyi szakemberek (gazdálkodók, közösségfejlesztők, vállalkozók); • Terület- és vidékfejlesztési szakemberek; • Kutatók, fejlesztők; • Magyar Önkormányzatok Szövetsége; • Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége; • Magyar Térinformatikai Társaság; • Civil szervezetek; • Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége – AGRYA; • Szaktanácsadók.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

Eddig megrendezésre került események:	• Szakmai konferenciák, • Tudományos konferenciák; • Szakmai fórumok, • Vidékfejlesztéshez kapcsolódó szakmai fórumok, konferenciák.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat a társadalmasítás jegyében **országjárással egybekötött szakmai találkozókat** szervez Magyarország 7 tervezési-statisztikai régiójának nagyobb településein az alábbi időpontokban és helyszíneken, melyek keretében lehetőség nyílik a Vidékfejlesztési Program tervezetének megvitatására, valamint a kapcsolódó vélemények javaslatok megfogalmazására. A szervezők a roadshow keretében minden helyszínen biztosítanak egy olyan közösségi teret, ahol lehetőség nyílik a tervezet dokumentummal kapcsolatos szakmai konzultációra az érintett intézmények képviselőivel.

Tervezett időpontok és helyszínek:

- *2013. augusztus 3. – Nagykanizsa;*
- *2013. augusztus 10. – Szekszárd;*
- *2013. augusztus 24. – Hódmezővásárhely;*
- *2013. augusztus 31. – Kisújszállás;*
- *2013. szeptember 7. – Hatvan;*
- *2013. szeptember 14. – Kunszentmiklós;*
- *2013. szeptember 21. – Sárbogárd;*
- *2013. szeptember 28. – Budapest (Magyar Vidék Napja).*

További három időpontban kerülnek megrendezésre szakmai fórumok, melyek legfontosabb célja a Vidékfejlesztési Program tartalmának bemutatása. Egyúttal e rendezvények keretében lehetőség nyílik a kérdések, vélemények, valamint javaslatok megfogalmazására is.

Tervezett időpontok és helyszínek:

- *2013. augusztus 7. – Tényő;*
- *2013. augusztus 8. – Kunszállás;*
- *2013. augusztus 13. – Pázmánd.*

A társadalmasítás megyei szintű folyamatában a 2013. február 1-vel létrehozott MNVH megyei referensi hálózat is részt vesz. A megyei referensek fő feladata a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat megyei szintű képviselete, melynek részeként információs pontot működtetnek, kapcsolatot tartanak a hálózat tagjaival. Megyei szinten támogatják a vidékfejlesztési tervezést és elősegítik a rendezvényeken való részvételt a vidékfejlesztés szereplői számára. A helyi szereplőktől a Vidékfejlesztési Program előzetes társadalmasításra szánt verziójához kapcsolódóan beérkezett vélemények összegyűjtik és továbbítják az MNVH részére.

A konzultációk eredménye:

[Kidolgozás alatt.]

A konzultációk folyamatban vannak, a vélemények érkezése és feldolgozásuk jelenleg is zajlik, a fejezet a tervezés következő fázisában tölthető ki.

A VP 1.0 társadalmasítás eredményei foglalhatók kivonatosan össze:

A véleményezők további fontos javaslatokat fogalmaztak meg a beruházások, tanácsadás, képzés, ökológiai gazdálkodás, erdészet, megújuló energiaforrások, vízgazdálkodás, halászat, vidéki turizmus, úthálózat fejlesztés, népművészet, helyi termékek, CLLD, térségi programok vagy az eljárásrendek, finanszírozás, a program lehetséges hangsúlyai kapcsán.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

17. NEMZETI VIDÉKI HÁLÓZAT CSELEKVÉSI TERVE

17.1. A nemzeti vidéki hálózat cselekvési tervének fő elemei

[Kidolgozás alatt.]

Az EMVA szabályozásnak megfelelően, a jelenlegi Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat tapasztalatainak felhasználására építve dolgozzuk ki a nemzeti vidéki háózat cselekvési tervét.

17.2. A tagságra és a menedzsmentre vonatkozó rendelkezések

[Kidolgozás alatt.]

Az EMVA szabályozásnak megfelelően, a jelenlegi Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat tapasztalatainak felhasználására, a működő rendszerre építve dolgozzuk ki a szabályokat.

17.3. Költségvetési allokáció

[Kidolgozás alatt.]

A tervezés következő fázisában jutunk el az intézkedésszintű forrástervezésig.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának

VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OPERATÍV PROGRAM 3.0

2014-2020

KÜLSŐ TÁJÉKOZTATÁSRA! ELŐZETES TÁRSADALMASÍTÁSRA!

Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) TERVEZET
MAHOP 3.0. VERZIÓ

AZ EURÓPAI TENGERÜGYI ÉS HALÁSZATI ALAP (ETHA)
FORRÁSAINAK FELHASZNÁLÁSÁRA

SFC FELTÖLTÉSRE ALKALMAS DOKUMENTUMVÁLTOZAT

TERVEZET, NEM VÉGLEGES TARTALOM!

2013. november 11.

TERVEZET

VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

A 2014 – 2020-as ETHA operatív program tartalmának előzetes sablontervezete és irányelvei alapján

- Jelen dokumentum alapja a Bizottságnak az Európai Parlament és a Tanács számára megfogalmazott, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra (ETHA) vonatkozó szabályozást célzó indítványa alapján 2013. július 22-én született általános megközelítés, valamint, ahol az releváns, a stratégiai programalkotási blokkal kapcsolatos, a Bizottság és az Európai Parlament között 2012. december 19-én létrejött megállapodás szövege a Bizottság indítványát illetően, amely a Közös Stratégiai Keret (Közös Rendelkezésekről Szóló Rendelet) hatálya alatt általános rendelkezéseket határoz meg az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA), a Kohéziós Alap (KA), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és az Európai Tengerészeti és Halászati Alap (ETHA) tekintetében.
- Mivel jelenleg a fentebb említett mindkét indítvány az Európai Parlamenttel és az Európai Tanáccsal folytatott tárgyalás stádiumában van, ez a dokumentum **előzetes betekintést nyújt az ETHA- programkészítésbe.** Véglegesítése csak az ide vonatkozó jogi keret jóváhagyása után történhet meg. Az OP sablontervezet így még változni fog a közeljövőben.
- A MAHOP benyújtása az eddigiektől eltérően egy, a Bizottság által kialakított elektronikus, online felületre (SFC) való feltöltéssel történik. E dokumentum felépítése tükrözi az új SFC 2014 rendszernek a programok elektronikus közzétételével kapcsolatos ideiglenes struktúrájú megközelítését.
- Jelen dokumentum kiegészítésre kerül az ETHA- programalkotás ide vonatkozó ügyeiről szóló egyéb dokumentummal, mint például az ex-ante értékeléssel, a Közösségvezérelt Helyi Fejlesztéssel (CLLD), ex-ante feltételrendszerrel, ellenőrzéssel és értékeléssel, monitoring adatokkal és indikátorokkal.
- A sablon rögzíti a MAHOP Európai Bizottsághoz történő hivatalos benyújtásának információtartalmát, kezelhető dokumentum formában jeleníti meg a MAHOP SFC adattartalmat.
- A benyújtott program lényegében egy elektronikus adatszolgáltatás, egy adatbázis lesz.
- A MAHOP pénzügyi kerete még nem ismert, ezért az intézkedésekhez rendelt forrásösszegek jelen dokumentumban még nem szerepelnek.

OP tervezésért felelős minisztérium:	Vidékfejlesztési Minisztérium, VM
Tervezésért felelős államtitkárság:	Élelmiszerlánc-felügyeleti és agrárigazgatási ÁT
Tervezésben közreműködő háttérintézet:	Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet (NAKVI)

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Részletes jogszabályi háttér:

A MAHOP tervezése az alábbi jogszabályok figyelembevételével történik:

- A Tanács 1198/2006/EK rendelete (2006. július 27.) az Európai Halászati Alapról
- A Bizottság 498/2007/EK rendelete (2007. március 26.) az Európai Halászati Alapról szóló 1198/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról
- Az Európai Tanács 104/2000/EK rendelete (1999. december 17.) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről.
- Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a közös halászati politikáról
- Módosított javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról [valamint az 1198/2006/EK tanácsi rendelet, a 861/2006/EK tanácsi rendelet és az integrált tengerpolitikáról szóló XXX/2011/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről] (továbbiakban: ETHA tervezet) Tanácsi általános megközelítés – 2013. július 22. A rendelet várható elfogadási időpontja: 2014. április (legkésőbb október)
- Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről.
- Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Közös Stratégiai Kerethez tartozó Európai Regionális Fejlesztési Alapra, Európai Szociális Alapra, Kohéziós Alapra, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.
- 2013. évi CII. törvény a halgazdálkodásról és a hal védelméről
- 1731/2013. (X. 11.) Kormány határozat a 2014–2020-as európai uniós programok lebonyolításának alapelveiről

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Tartalom

I. RÉSZ: BEVEZETÉS 8

Általános alapelvek 8

Stratégiai programkészítés 8

Rövidítések 10

II. RÉSZ: AZ ETHA OPERATÍV PROGRAMJÁNAK SABLONJA 11

1. AZ OPERATÍV PROGRAM ELŐKÉSZÍTÉSE ÉS A PARTNEREK BEVONÁSA 11

1.1. Az operatív program előkészítése és a partnerek bevonása 11

1.1.1. 2013. októberig lefolytatott partnerségi egyeztetések 13

1.2. Az ex-ante értékelés eredménye 15

1.2.1. Az ex-ante értékelés menetének ismertetése 16

1.2.2. Az ex-ante értékelők javaslatainak áttekintése, valamint rövid ismertetés arról, hogyan címezték azokat 16

2. SWOT ANALÍZIS ÉS AZ IGÉNYEK BEAZONOSÍTÁSA 18

2.1. Akvakultúra 19

2.2. Természetesvízi halgazdálkodás 22

2.3. Halfeldolgozás és kereskedelem 24

2.4. Kutatás-fejlesztés, innováció és oktatás a halgazdálkodás területén 26

2.5. Ágazati helyzetelemzés 27

2.5.1. Az akvakultúra szektor bemutatása 27

2.5.2. Természetes vízi halgazdálkodás 28

2.5.3. Halfeldolgozás, kereskedelem és halfogyasztás 29

2.5.4. Foglalkoztatás 30

2.6. A kiindulási helyzetet mutató kontextus indikátorok 31

3. A STRATÉGIA ISMERTETÉSE 33

3.1. Az operatív program stratégiájának ismertetése 33

3.2. Egyedi célkitűzések és eredményindikátorok az uniós prioritások szerint 35

1. PRIORITÁSTENGELY: A fenntartható és erőforrás-hatékony halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is 35

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. PRIORITÁSTENGELY: Az innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is 37

3. PRIORITÁSTENGELY: A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása 39

4. PRIORITÁSTENGELY: A foglalkoztatás és a területi kohézió növelése .. 40

5. PRIORITÁSTENGELY: Technikai segítségnyújtás 41

3.3. Idevonatkozó főbb intézkedések és output indikátorok 41

3.4. Ismertetés a programnak az EU 2020 stratégiához való hozzájárulásáról, valamint egyéb EIS alapokkal történő kiegészítéséről 42

3.4.1. A program hozzájárulása az EU 2020 stratégiához 42

3.4.2. Kiegészítési és koordinációs megállapodások egyéb ESI alapokkal (krr 24. cikk 1. bek.) 43

4. SPECIÁLIS ETHA INTÉZKEDÉSEKKEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK 44

4.1. Ismertetés a kompenzáció kiszámításának módjáról az ide tartozó kritériumok szerint, melyek minden egyes felvonultatott tevékenységre vonatkozóan megállapításra kerültek a 54. cikk . bek. alatt- Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra 44

5. AZ INTEGRÁLT TERÜLETFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS EGYEDI INFORMÁCIÓK 45

5.1. Információk a közösségvezérelt helyi fejlesztések (CLLD) végrehajtásáról ... 45

5.1.1. Ismertetés a CLLD stratégiájáról és a CLLD-hez biztosított költségvetésről 45

5.1.2. Ismertetés a halászati területek kiválasztásával kapcsolatos eljárásokról, beleértve az ezekre vonatkozó kritériumokat (ETHA 20. cikk 1. bek. (f) pontja) 45

5.1.3. Ismertetés a helyi fejlesztési stratégiák kiválasztásának kritériumairól (ETHA 20. cikk 1. G)), beleértve az együttműködési projektekre történő, folyamatban lévő jelentkezések rendszerének ismertetését (azokban az esetekben, ahol az együttműködési projektek kiválasztása nem a HACS-ok által történik) (ETHA 66. cikk 3. bek.) 45

5.1.4. Világos ismertetés azon szerepekről, melyek A HACS-ot illetik, az integrált helyi fejlesztési stratégiákra vonatkozó valamennyi végrehajtási feladat irányító hatóságát/ kijelölt szervét (ETHA 20. cikk 1. bek. (L) pont (II.) szakasz) 46

5.1.5. Ismertetés a HACS-ok számára a 63. cikk szerint biztosított többletkifizetésekről (ETHA 20. cikk 2. bek.) 46

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5.1.6. Nemzeti hálózat létesítése (technikai segítségnyújtás a tagállami kezdeményezéshez (ETHA 79. cikk BIS 1. bek. (B) pontja)) 46

6. EX-ANTE FELTÉTELEK TELJESÍTÉSE 47

6.1. Ex-ante feltételek azonosítása és teljesülésük értékelése 47

7. TELJESÍTMÉNYKERET ISMERTETÉSE 48

8. PÉNZÜGYI TERV 49

8.1. Az ETHA teljes tervezett hozzájárulása minden évben, euro (a táblázatot a Bizottság tölti ki az SFC 2014-ben a tagországonkénti pénzügyi előirányzatokról hozott bizottsági döntés alapján.) 49

8.2. ETHA hozzájárulása és társfinanszírozási aránya az Uniós Prioritásokhoz, Technikai Segítségnyújtás és más támogatások 50

9. HORIZONTÁLIS ALAPELVEK 54

9.1. Az intézkedések ismertetése az 5.*, 7. és 8. KKR cikkekben (KRR 24. cikk 4. bek.) rögzített alapelvelvek figyelembe vételéhez 54

9.1.1. Fenntartható fejlődés 54

9.1.2. Egyenlő esélyek és diszkriminációellenesség. Egyenlőség férfiak és nők között 54

9.2. Az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzésekhez felhasznált indikatív támogatási összeg feltüntetése (KRR 24. cikk 5. bek.) 54

9.3. A kedvezményezettek adminisztrációs terheinek csökkentése (KRR 24. cikk 1.) 56

9.3.1. Az adminisztratív terhek összefoglaló értékelése 56

9.3.2. Az adminisztrációs terhek csökkentésének eléréséhez tervezett főbb tevékenységek 57

10. ÉRTÉKELÉSI TERV 58

11. PROGRAM-VÉGREHAJTÁSI RENDELKEZÉSEK 62

11.1. Hatóságok és közreműködő szervezetek kijelölése 62

11.2. Az irányító és ellenőrzési rendszer összefoglaló bemutatása 62

11.3. A monitoring eljárások összefoglaló ismertetése 62

11.4. A Monitoring Bizottság általános összetétele 62

11.5. A 143. cikkel összhangban végrehajtandó tájékoztatási és nyilvánossággal kapcsolatos intézkedések összefoglaló ismertetése 62

12. INFORMÁCIÓK AZ IRÁNYÍTÁSI, ELLENŐRZÉSI ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDSZER MEGVALÓSÍTÁSÁÉRT FELELŐS SZERVEKRŐL 63

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

12.1. Az irányítási, ellenőrzési és végrehajtási rendszert alkalmazó szervek 63

12.2. A halászati irányítás, ellenőrzés és végrehajtás elérhető humánerőforrás és támogatási forrásainak rövid ismertetése 63

13. ADATGYŰJTÉS 64

13.1. A 2014 – 2020 időszakra előre láthatólag tervezett adatgyűjtési tevékenységek leírása 64

13.2. Az adatgyűjtés megbízható pénzügyi és adminisztratív kezelése elérésének ismertetése 69

14. MELLÉKLETEK A PROGRAMHOZ 70

TERVEZET

I. RÉSZ: BEVEZETÉS

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

Az Európa 2020, egy a gyors, fenntartható és inkluzív növekedést célzó stratégia fekteti le az Unió stratégiai szempontjait a következő programozási periódusra nézve. Pontos célokat és az ezeknek megfelelő eszközöket határoz meg az Unió számára a 2020-ig terjedő horizonton. A várakozások szerint valamennyi uniós politika (beleértve az Integrált Tengerpolitikát és a Közös Halászati Politikát) hozzájárul majd az Európa 2020 célkitűzéseihez és eszközeihez.

Különösen a Kohéziós Politikát, a Közös Agrárpolitikát, valamint a Közös Halászati Politikákat illetően, a megfelelő alapok csoportosításra kerültek a „Közös Stratégiai Keret" (KSK) alatt, amely lefekteti az Unió ezen alapok felhasználásával kapcsolatos stratégiai szempontjait a következő programkészítési periódusra. A KSK az Európa 2020 célkitűzéseiből eredően 11 Tematikus Célkitűzést (TC) állít fel, amelyek közül az ERFA, ESZA, KA, EMVA és az ETHA – az Európai Strukturális és Befektetési Alapok („ESI alapok") – az adott területekhez kapcsoló célzott támogatásokat nyújtanak. A KSK megmutatja az Unió közös stratégiai irányelveit valamennyi ESI alap esetében a következő programkészítési periódusra nézve.

A KSK stratégiai iránymutatásait követve és megfelelő Nemzeti Reformprogramokkal összhangban – amelyeket a tagállamok az Európa 2020 stratégia végrehajtása érdekében alkottak meg – a tagállamok a Partnerségi Megállapodások (*Partnership Agreements* - PM) keretében nemzeti stratégiákat alakítanak ki, amelyeket a Bizottsággal kell elfogadtatni. Összefoglalva, a PM-oknak kell meghatározniuk, hogy a KSK mely releváns TC-jét fogják alkalmazni az egyes tagállamokban az ESI alapokon keresztül, és meg kell szabniuk az ehhez szükséges nemzeti irányvonalakat. A KSK-hoz hasonlóan a PM fel fogja váltani a jelenlegi egyedi, külön-külön minden egyes alapra vonatkozó Nemzeti Stratégiai Terveket. Az egyes PM-okban lefektetett nemzeti stratégiák aztán nemzeti programokon keresztül kerülnek végrehajtásra.

Az ESI alapok közötti koordináció fejlesztése és végrehajtási szabályaik összehangolása érdekében a Bizottság az ezen alapokra vonatkozó intézkedéseket indítványozott a „Közös Rendelkezésekről Szóló Rendelet" keretében. Utóbbi kiegészül alap-specifikus rendelkezésekkel, amelyek minden egyes alapra a megfelelő politikák egyedi jellemzőiből és végrehajtási mechanizmusaiból eredő részletes intézkedéseket határoznak meg.

STRATÉGIAI PROGRAMKÉSZÍTÉS

Mint a jelenlegi programozási időszakban, az uniós és nemzeti stratégiákon belül kialakított stratégiai irányvonalakat a különböző politikákat lefedő programokon alapulva hajtják végre.

Az ETHA programok esetében, a Bizottság javaslatára meghozott általános megközelítés a jelenlegi programozási időszakra való tekintettel egy folytonossági logikát követ. Ennek megfelelően a tagállamoknak a programok által fedett földrajzi területek igényeit felmérő alapos elemzésre épülő, átfogó stratégiát kell létrehozniuk úgy a halászati és akvakultúra szektor, mint a halászati területek általános fejlesztése érdekében. Az ilyen stratégiákat az ETHA intézkedéseken és más végrehatási mechanizmusokon, mint például a CLLD-n és pénzügyi eszközökön keresztül hajtják majd végre.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Az új stratégiai keretből adódóan új elemeket kell beépíteni az OP-kba:

- A KHP és az ITP legtöbb pénzügyi intézkedése, a Fenntartható Halászati Megállapodásokat (FHM) és az RFMO-hoz való kötelező hozzájárulást kivéve, **egy alapba kerül** – az ETHA-ba;
- 6 uniós prioritás adja az ETHA politikai kereteit, ami tovább bontható egyedi célkitűzésekre és intézkedésekre, ennek az összefüggésrendszernek szerepelni kell az OP-kban;
- **Nagyobb teljesítményorientáció** az ETHA (más ESI alapokkal együtt) számára, az ex-ante feltételek és egy teljesítményellenőrzési rendszer alapján;
- Az uniós menetrendben elöl szereplő **három átfogó célkitűzés** (innovációhoz, környezet megóvásához, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az alkalmazkodáshoz kapcsolódó) **létrehozását** az ETHA programokon keresztül horizontálisan kell folytatni;
- **Megnövelt rugalmasság**ra van szükség az ETHA intézkedések használatát illetően, az operatív programokon belül. Ezek az intézkedések nem kapcsolódnak szigorúan "prioritási tengelyekhez" a továbbiakban, de a várható hozzájárulásukra alapozva, rugalmasan tervezhetőek számos uniós prioritással kapcsolatban. Ezek alapján kerül kialakításra a beavatkozási logika;
- **A programok eredményorientáltsága** a programok pontos céljainak meghatározásán és az ezekről szóló, ésszerűsített közös monitoring és értékelési rendszeren alapuló jelentéseken keresztül a programozási időszak alatt.

Az ESI alapokkal kapcsolatos programkészítés általános, közös rendelkezéseit a Közös Rendelkezésekről Szóló Rendelet megalkotását célzó Bizottsági javaslat második része tartalmazza, míg az ETHA operaív programjainak specifikus szabályait az ETHA- rendeletről szóló Bizottsági javaslat állapítja meg. Az ETHA az ITP és a KHP végrehajtásának egy fő eszköze lesz a 2014 – 2020-as időszakban, együttműködve más programkészítési politikákkal a KSK keretein belül.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

RÖVIDÍTÉSEK

AKI	Agrárgazdasági Kutató Intézet
AVOP	Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program
Bizottság	Európai Bizottság
BT	Beavatkozási Terület
CLLD	Közösségvezérelt Helyi Fejlesztés - Community-Led Local Development
EATiP	Európai Technológiai és Innovációs Platform - European Aquaculture Technology and Innovation Platform
EGT	Európai Gazdasági Térség
EHA	Európai Halászati Alap
EMVA	Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
EP	Európai Parlament
ETHA	Európai Tengerügyi és Halászati Alap
EU	Európai Unió
FEAP	Európai Akvakultúra Termelők Szövetsége - Federation of European Aquaculture Producers
GDP	Bruttó Hazai Termék (Gross Domestic Product)
HACs	Helyi Akciócsoport
HAHOPIHO	Halgazdálkodási és Halászati Operatív Program Irányító Hatósági Osztály
HAKI	Halászati és Öntözési Kutató Intézet
HALTERMOSZ	Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa
HASKOBI	Halászati Stratégia Koordináló Bizottság
HKP	Halastavi Környezetgazdálkodási Program
HMCs	Halgazdálkodási Munkacsoport
HOP	Halászati Operatív Program
HOPE	Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz
HTT	Halászati Tudományos Tanács
IH	Irányító Hatóság
KHP	Közös Halászati Politika
KRR	Közös Rendelkezések Rendelet
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
MAHAL	Magyar Haltermelők és Vízterület-hasznosítók Szövetsége
MASZ	Magyar Akvakultúra Szövetség
MB	Monitoring Bizottság
MOHOSZ	Magyar Országos Horgász Szövetség
MVH	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
NAS	Nemzeti Akvakultúra Stratégia
OIB	Operatív Irányító Bizottság
REL	Rövid Ellátási Lánc
Tanács	Európai Tanács
TS	Technikai Segítségnyújtás
VM	Vidékfejlesztési Minisztérium
VP	Vidékfejlesztési Program

TERVEZET

VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

II. RÉSZ: AZ ETHA OPERATÍV PROGRAMJÁNAK SABLONJA

1. AZ OPERATÍV PROGRAM ELŐKÉSZÍTÉSE ÉS A PARTNEREK BEVONÁSA

Jogalap:
ETHA rendeletjavaslat
18. cikk
Az operatív programok előkészítése
(2) Az operatív programot a tagállam a [közös rendelkezések megállapításáról szóló […]/EU rendelet] 5. cikkében említett partnerekkel folytatott szoros együttműködést követően hozza létre.
20. cikk
Az operatív program tartalma
(1) (m) a [közös rendelkezések megállapításáról szóló […]/EU rendelet] 5. cikkében említett partnerek jegyzéke és a partnerekkel folytatott konzultáció eredményei;

1.1. AZ OPERATÍV PROGRAM ELŐKÉSZÍTÉSE ÉS A PARTNEREK BEVONÁSA

A 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó, európai uniós társfinanszírozású Vidékfejlesztési Program és Magyar Halgazdálkodási Operatív Program programalkotási folyamatának irányítási rendjét a vidékfejlesztési miniszter 11/B/2012. (V. 2.) számú utasítása alapján rendelte el.

Mindezek értelmében a Projekt végrehajtásának és irányításának legfőbb döntéshozó szerve a Projekt Irányító Bizottság (PIB), amelynek elnöke a vidékfejlesztési miniszter, tagjai pedig a Miniszteri Értekezlet állandó résztvevői. A Projekt ügyviteli és szakmai döntéshozó szerve az Operatív Irányító Bizottság (OIB), melynek elnöke a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) vidékfejlesztésért felelős államtitkára, V. Németh Zsolt. Tagjai a VM tervezésbe bevont államtitkárságok kijelölt képviselői, valamint a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet (NAKVI) főigazgatói tisztségét betöltő projektvezető, továbbá az Agrárgazdasági Kutató Intézet főigazgatója, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, továbbá a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal és a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnökei, illetve olyan kijelölt szakértők, akiket az elnök kér fel, így a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének delegáltja. A Programok teljes körű szakmai felügyeletéért, a programalkotás horizontális irányításáért, valamint a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP), Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP) és a Vidékfejlesztési Program (VP) fejlesztési területeinek összehangolásáért az Operatív Programok Koordinációs Csoport (OPKCS) felel. A működéshez szükséges feltételek felmérése és a felmerülő igények OIB részére történő továbbítása, valamint az OIB, az OPKCS, a Koordinációs Csoport, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) Tanácsadó Testület és a munkacsoportok feladataihoz kapcsolódó teljes körű adminisztratív és szervezési teendők ellátása a Projektiroda (a NAKVI Vidékfejlesztési Igazgatóság Monitoring és Tervezési Osztálya) feladata. A programalkotás folyamata során felmerülő szakértőket igénylő részfeladatok elvégzéséért az EMVA Tanácsadó Testület felel.

A programalkotási folyamathoz szükséges szakmai hátteret meghatározott témákban létrehozott munkacsoportok biztosítják, melyek vezetőit az érintett Államtitkárságok jelölik ki. Az EMVA Tanácsadó Testület analóg feladatait a MAHOP-pal kapcsolatosan a

TERVEZET

Halgazdálkodási Munkacsoport látja el.

A fő szerepet a Halgazdálkodási munkacsoporton keresztül a **HOP Irányító Hatóság** játssza, mivel a következőkért felelős:

- a MAHOP előkészítésének és megírásának irányítása, valamint a vidékfejlesztési programmal és a partnerségi szerződéssel fennálló kapcsolatok kezelése;
- átlátható konzultációs folyamat szervezése, megkönnyítése és alkalmazása a társadalmi-gazdasági és intézményi partnerekkel, biztosítva az információáramlást és a nyilvánosságot a programozási szakaszban;
- az előzetes értékelést végző fél és az SKV- szakértők pályáztatása, valamint a velük való együttműködés a program tervezésében;
- (a program részeként benyújtandó) értékelési terv elkészítése;
- a dokumentumok és mellékletek benyújtása az Európai Bizottsághoz, ideértve az előzetes megfelelőségi feltételek (ex-ante feltételek leírását, a programok egyeztetési eljárásának lefolytatása a tagállam nevében az Európai Bizottság jóváhagyásáig.

A **megfelelő minisztériumi szervezeti egységek, végrehajtó/kifizető ügynökségek, hatóságon belüli vagy kiszervezett hivatalok** közreműködnek a programok tartalmának kidolgozásában és szakismeretüket adják hozzá, valamint segítséget nyújtanak az irányító hatóságnak a tervezési szakaszban.

A **partnerek** a jelentős érdekeltek álláspontját és érdekeit képviselik. Az érdekeltek közvetlen vagy közvetett kedvezményezettek vagy „partnerek” a program megvalósításában, az ESIF alapokból nyújtott uniós támogatás elveivel összhangban[1]; ezek nevezetesen az illetékes regionális helyi vagy egyéb hatóságok, gazdasági és társadalmi partnerek, a civil társadalmat képviselő testületek, ideértve a környezetvédelmi intézményeket, problémák széles körével foglalkozó nem kormányzati szervezeteket, valamint az esélyegyenlőséget és a kirekesztés ellenességet előmozdító testületeket. A partnereket felhívják a program tervezése és a stratégiai környezeti vizsgálat során zajló konzultációs folyamatban való aktív részvételre. A program előkészítése és az SKV során tartott nyilvános konzultáció alkalmával részt vehetnek munkacsoportokban és/vagy fókuszcsoportokban, illetve fórumokon, értekezleteken, szemináriumokon, internetes blogokon stb. keresztül működhetnek közre a konzultációs folyamatokban és párbeszédben.

Halászati Stratégia Koordináló Bizottság

A MAHOP programalkotás folyamán az ágazati helyzetelemzéshez és a partnerség biztosítása érdekében megalakult a korábbi 2007-2013-as program előkészületiben már tapasztalatot szerzett **Halászati Stratégia Koordináló Bizottság** (továbbiakban: HASKOBI).
A HASKOBI tagjai a MAHOP partnerei is, azaz halgazdálkodással foglalkozó egyetemek, kutatóintézetek, továbbá szakmai szervezetek küldöttei, illetve a VM Halgazdálkodási és Halászati Operatív Program Irányító Hatósági Osztályának munkatársai és más szakértők. Ez a Bizottság fórumot biztosít szakmai egyeztetésekre, már a programtervezés kezdetétől.

[1] A közös rendelkezésekről szóló rendelet 5. cikke.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Partnerlista- HASKOBI tagszervezetek:

HAKI: Halászati és Öntözési Kutatóintézet
MOHOSZ: Magyar Országos Horgász Szövetség
AKI: Agrárgazdasági Kutatóintézet
MVH: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
MAHAL: Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége
MASZ: Magyar Akvakultúra Szövetség
SZIE: Szent István Egyetem
DE AGTC: Debreceni Egyetem, Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma
NÉBIH: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

A HASKOBI tagok névsora és elérhetősége a Mellékletben található.

1.1.1. 2013. októberig lefolytatott partnerségi egyeztetések

Halgazdálkodási munkacsoport eddigi ülései

Halászati munkacsoport:
1. (alakuló ülés): 2012. 09. 18.
2. ülés: 2012. 10. 16.
3. ülés: 2012. 11. 06.
4. ülés: 2012. 12. 04.
5. ülés: 2012. 12. 17.
6. ülés: 2013. 01. 15.
7. ülés: 2013. 02. 13.
8. ülés: 2013. 03. 20.
9. ülés: 2013. 04. 30.
10. ülés (1. Halgazdálkodási munkacsoport ülés): 2013. 09. 09.

A munkacsoport számos alkalommal véleményezte az Európai Tengerügyi és Halászati Alap rendelettervezetének tárgyalása során felmerült szakmai kérdéseket. Véleményezi és átalakítja a SWOT elemzést, ehhez adatokat és információkat gyűjtött az alátámasztáshoz (folyamatban). Véleményezte a Partnerségi Megállapodást és szövegjavaslatokat tett az aktuális verzióra. Beazonosította a legfontosabb magyar halgazdálkodási prioritásokat és szükségleteket. Véleményezte és kiegészítette a HASKOBI által készített ágazati helyzetelemzést. Véleményezte és aktualizálta a Bizottság által javasolt kötelező és ajánlott indikátorok listáját, amelyek beépítésre kerülnek az OP-be. A munkacsoport előzetesen beazonosította a KEHOP-MAHOP kapcsolódási pontokat is. A munkacsoport, ezen belül a Halgazdálkodási és HOP IH Osztály tagjai adatokat és stratégiai dokumentációt gyűjtöttek, megkezdték a nemzeti akvakultúra stratégia kidolgozását. Az adminisztratív egyszerűsítésről javaslatokat tettek és ugyancsak információt gyűjtöttek. A munkacsoport tagjai kialakították az ágazati jövőképet a többéves (2014-2023) akvakultúra stratégiához.

A lista véglegesítése csak az ETHA rendelet jóváhagyása után történhet meg!

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Konferenciák és fórumok – Tájékoztatás az új Akvakultúra Stratégiáról és a MAHOP-ról 2012-2013

Időpont	Esemény	Helyszín	Téma/Előadás
2012. január	Gödöllői Halászati, Horgászati Szakember Találkozó	Gödöllő, Szent István Egyetem	Bardócz Tamás, Mihálffy Szilvia, VM: A Közös Halászati Politika (KHP) reformjának bemutatása, és lehetséges hatásai a hazai halgazdálkodásra Az Európai Tengerügyi Halászati Alap (ETHA) 2014-2020
2012.március	Ágazati szakmai fórum – Magyar Akvakultúra Szövetség KUTATÓK és TERMELŐK EGYÜTT AZ ÁGAZATFEJLESZTÉS LENDÜLETVÉTELÉÉRT II.	Debreceni Egyetem AGTC	Bardócz Tamás, VM: Az EU Közös Halászati Politikájának (KHP) reformja és az új Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) főbb rendelkezései különös tekintettel az ágazati innovációra
2012. május	Halászati Tudományos Tanácskozás (HAKI Napok)	Szarvas, Halászati és Öntözési Kutatóintézet	Bardócz Tamás, VM: A Halászati Operatív Program értékelése és a halgazdálkodás várható támogatása a 2014-2020 időszakban
2012. június	HOP Monitoring Bizottság + nemzetközi workshop a tervezésről	Akasztó, Akasztói Horgászpark és Halászcsárda	Bardócz Tamás, VM: Az ETHA bemutatása Mihálffy Szilvia, VM: workshop: ETHA: vélemények és javaslatok az új támogatási rendelet-tervezetről
2012. június	Parlamenti nyílt nap	Budapest, Parlament	Az Európai Unió Közös Halászati Politikájának reformja és hatása Magyarország természetesvízi halgazdálkodására, horgászturizmusára
2012. október	Halászati Operatív Program jelene és jövője- konferencia	Gödöllő, Szent István Egyetem	Mihálffy Szilvia, VM: Az új magyar halgazdálkodási operatív program előkészítése
2012. december	HOP Monitoring Bizottság	Budapest, VM	A 2014-2020 programozási időszak tervezése Magyarországon Mihálffy Szilvia, VM: Általános tervezés: az új Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) előkészítése Gyalog Gergő. HAKI: A HASKOBI bemutatása, feladatai, kapcsolódása a tervezési feladatokhoz Módos Zsuzsanna, VM: ETHA

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Időpont	Esemény	Helyszín	Téma/Előadás
			Monitoring és Értékelés
2013. április	Workshop Bánki Erik MEP szervezésében az édesvízi akvakultúra fenntartható fejlesztéséről („Blue economy in freshwater aquaculture – Diversification of aquaculture sites, including environmental services, ecotourism and sportfishing")	Európai Parlament, Brüsszel	Váradi László, Magyar Akvakultúra Szövetség:- Az édesvízi akvakultúra, mint a „kék gazdaság" része
2013. szeptember	2. Nemzetközi Pontykonferencia	Wroclaw, Lengyelország	Bardócz Tamás, VM: New guidelines for the programic period – farmers expectations vs. EC view
2013. szeptember	OMÉK – A halgazdálkodás fenntartható fejlesztése és jövője	Budapest, Hungexpo	Mihálffy Szilvia, VM: 2014-2020: Az új Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
2013. november	Európai Akvakultúra Termelők Szövetségének konferenciája: Aquaculture in Motion 2013 – Moving European Aquaculture foward-Sustainable Strategies	Brüsszel	Nemzetközi egyeztetés a tagállami akvakultúra stratégiák és OP előkészítéséről
2013 november 22.	VM és ME: MAHOP partnerségi rendezvény A magyar halgazdálkodás fejlesztési lehetőségei 2014-2020	Szeged	Mihálffy Szilvia: MAHOP A magyar halgazdálkodás fejlesztési lehetőségei 2014-2020

1.2. AZ EX-ANTE ÉRTÉKELÉS EREDMÉNYE

[KIDOLGOZÁS ALATT]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1.2.1. Az ex-ante értékelés menetének ismertetése

A MAHOP előzetes értékelés a Bizottság iránymutatása szerint megkezdődött. A MAHOP ex-ante értékelője a magyar közbeszerzés szabályainak megfelelően került kiválasztásra. A megbízott a jelentős értékelési tapasztalatokkal rendelkező KEMET 2011 Tanácsadó Zrt. Az ex-ante értékeléssel egy időben, de külön eljárás keretében kapott megbízást az Stratégiai Környezetvizsgálatért (SKV) felelős értékelő.

Az ex-ante értékelő a tervezés korai szakaszától bevonásra került. Folyamatosan részt vett a HASKOBI és a Halászati Munkacsoport, valamint a Koordinációs Csoport ülésein. Az ex-ante értékelő az üléseken előadásokat, képzéseket is tartott a partnerek kapacitásépítésének támogatására a résztvevők feltérképezésének és elemzésének módszertanáról (stakeholder mapping és stakeholder analysis), a SWOT elemzés módszertanáról, az EU 2020 új stratégiai, értékelési és monitoring elvárásairól, az ex-ante értékelésről, az értékelési tervről és az ex-ante értékelési útmutatóról, melynek kidolgozásában szintén maga is részt vett szakértőként, szövegíróként. Az értékelő napi munkakapcsolatban áll az IH-val és az SKV értékelőkkel. Az értékelői munka a jogszabály-alkotási folyamattal párhuzamosan folyik. Az értékelő az elkészült és számára átadott tervezési dokumentumokat folyamatosan véleményezi. Az ETHA rendelet véglegesítésének ütemében a MAHOP felülvizsgálatra és ahol a jogszabály változása miatt szükséges, kiigazításra kerül. Az ex-ante értékelő a módosított dokumentumokat újra megkapja véleményezésre és elvégzi az értékelést.

1.2.2. Az ex-ante értékelők javaslatainak áttekintése, valamint rövid ismertetés arról, hogyan címezték azokat

[Előzetes tartalom. A fejezetet a tervezés későbbi fázisában lehet kitölteni.]
A programozási folyamatnak három fő szakasza határozható meg, amelynek során az előzetes értékelést végző feleknek részt kell venniük a program tervezésében, és visszajelzéseiket és ajánlásaikat be kell illeszteni az alakuló program tartalmába:

1. szakasz: SWOT- analízis és a szükségletek felmérése;

2. szakasz: a program beavatkozási logikájának kialakítása, ideértve a költségvetési előirányzatokat, a célok és az eredményességmérési keretrendszer meghatározása;

3. szakasz: az irányítási és a megvalósítási rendszer meghatározása, a programdokumentumok véglegesítése, az előzetes értékelési jelentés beépítése.

Téma (Bizottság által előre megadott)	**Javaslat**	**Hogyan címezték a javaslatot, miért vagy miért nem vették figyelembe**
	[maximum x karakter]	[maximum x karakter]
	[maximum x karakter]	[maximum x karakter]
	[maximum x karakter]	[maximum x karakter]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A Bizottság által előre meghatározott témák listája:

[KIDOLGOZÁS ALATT]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. SWOT ANALÍZIS ÉS AZ IGÉNYEK BEAZONOSÍTÁSA

[KIDOLGOZÁS ALATT]

Jogalap:

ETHA 20. cikk (1) (b)

Az erősségekre, a gyengeségekre, a lehetőségekre és a veszélyekre vonatkozó elemzés (továbbiakban "SWOT-elemzés") formájában történő helyzetelemzés, valamint azoknak az igényeknek a feltárása, amelyekkel foglalkozni kell a program hatálya alá tartozó földrajzi területen.

Az elemzésnek a releváns uniós prioritásokra kell épülnie és annak összhangban kell lennie a Közös Halászati Politikáról szóló rendelet 43. cikkében említett akvakultúra többéves nemzeti stratégiai tervvel. A környezetvédelemmel, az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással, valamint az innovációval kapcsolatos egyedi igényeket az uniós prioritásokon keresztül kell értékelni annak érdekében, hogy ezeken a területeken megfelelő megoldásokat lehessen találni az egyes prioritások szintjén.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.1. AKVAKULTÚRA

a) Tógazdasági haltermelés

Tógazdasági haltermelés SWOT 1.	**Segítik** a célok elérését	**Gátolják** a célok elérését
Belső tényezők (ágazati jellemzők)	**ERŐSSÉGEK** 1. Kialakult, a természeti adottságokhoz jól alkalmazkodott technológia 2. Kiemelkedő természeti érték fenntartó és teremtő képesség, természeti erőforrást megújító gazdálkodási forma 3. Kiemelkedő szerep a hazai vízgazdálkodásban a vízvisszatartás, belvíz, árvíz befogadás révén. 4. Az elterjedt alacsony intenzitású termelési technológia (agrotechnika és kemizálás szintje alacsony) jó minőségű termékeket nyújt, (pl. biohal technológia könnyen adaptálható) 5. Jól szelektált pontyfajták (jó genetikai alapok) 6. Kombinált rendszerek (pl tavi recirk, tó a tóban, stb.) kialakításának technikai lehetősége adott, komparatív előnye van a medencés (átfolyó, ill. recirk) rendszerekhez viszonyítva (kisebb beruházási kts-k, környezeti fenntarthatóság) 7. Működő multifunkcionális modell létezik 8. Jól kvalifikált felsőfokú végzettségű munkaerő rendelkezésre állása 9. Minőségbiztosítási rendszer kidolgozottsága 10. Termelési költségek csökkentésének lehetősége	**GYENGESÉGEK** 1. Infrastruktúra fenntartás magas költség igényű 2. A természeti értékfenntartásból fakadó bevételkiesés nincs kompenzálva 3. Magasabb áron értékesíthető (pl. ragadozók) halfajokból nincsenek szelektált fajtáink 4. Márkanevek bevezetésének hiánya 5. Az alacsony intenzitású technológia nagy beruházási költséget von maga után, egységnyi termelői kapacitásra vonatkoztatva 6. Kis innovációs hajlam a szektor szereplői részéről 7. A szűken értelmezett tógazdasági technológia évtizedek óta nem tud áttörést elérni sem minőségben, sem volumenben 8. A jelenlegi technológiában alacsony az értékesebb fajok aránya („szálkás-hal” aránya magas) 9. A főtermék (ponty) magas termelési költsége a piaci lehetőségekhez viszonyítva 10. Integrációs kapcsolatok hiánya, alacsony színvonalú termelői szerveződések 11. Minőségbiztosítási rendszer nem elterjedt 12. Középfokú képesítésű szakemberek hiánya 13. Megfelelő minőségű hazai előállítású halgyógyszerek hiánya 14. Megfelelő minőségű hazai előállítású haltakarmány hiánya 15. A telephelyen belüli és kívüli (feltáró) úthálózat alacsony színvonala 16. Az ágazat nem megfelelő fogalmi lehatárolása miatt indokolatlanul ki van zárva több támogatási forrásból 17. A kombinált (extenzív-intenzív) termelési rendszerek jogi státusza a beruházási pályázatok elbírálása során nem tisztázott 18. Alternatív energia használatának hiánya

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Külső tényezők (környezeti jellemzők)	**LEHETŐSÉGEK** 1. Jó környezeti adottságok (ideértve a klimatikus, talaj és vízháztartási jellemzőket) 2. Az EU és Magyarország is jelentős nettó importőr a haltermékek piacán 3. Táplálkozási lánc alacsonyabb szintjén lévő (növényevő) fajok nagyobb részesedése az EU akvakultúra termelésében a fenntarthatóság szempontjából igényként jelenik meg a környezetvédelmi lobbi részéről 4. A közétkeztetésben növekvő igény az olcsó halfajokra (a tógazdasági haltermelésben a növényevők piaci lehetőségeit növelheti)	**VESZÉLYEK** 1. Költségek árbevétel szintjét meghaladó növekedése 2. Olcsó import hal (ár-érték szempontjából a vásárlók előnyben részesítik) 3. A vízgazdálkodás területén a racionalizáció elmaradása, emiatt növekvő vízdíjak, a haltermelők növekvő kiszolgáltatottsága 4. Környezetvédelmi szabályozások (csővégi szennyvíz típusú szabályozás) várható további szigorodása 5. Természetvédelmi szempontú jogi korlátozások 6. Állategészségügyi veszélyek (pl. KHV) 7. Klímaváltozás okozta szélsőséges időjárás (aszály, árvizek, belvizek) gyakoriságának növekedése 8. Horgászpiac csökkenő vásárló ereje

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

b) Precíziós halgazdálkodás

Precíziós halgazd. SWOT 1.	**Segítik** a célok elérését	**Gátolják** a célok elérését
Belső tényezők (ágazati jellemzők)	**ERŐSSÉGEK** 1. Léteznek jól kimunkált technológiák 2. A meglévő termelési infrastruktúra kapacitása a jelenlegi termelési volumennél nagyobb 3. K+F munkában jártas szakemberhálózat léte 4. A szektor szereplőire jellemző az innovatív szemlélet 5. Ágazati szervezettség	**GYENGESÉGEK** 1. Alacsony tőkeellátottság 2. Kevés a piacképes, bevezetett technológia 3. Iparszerű technológiák többnyire erősen környezetterhelők 4. Iparszerű termelés alacsony energetikai hatékonysága 5. Alternatív energia használatának hiánya 6. Haltápok alacsony felhasználási szintje 7. Megfelelő minőségű hazai előállítású halgyógyszerek hiánya 8. Megfelelő minőségű hazai előállítású haltakarmány hiánya
Külső tényezők (környezeti jellemzők)	**LEHETŐSÉGEK** 1. Egységes és magas színvonalú, ellenőrzött minőségű, egészséges haltermékek iránti kereslet növekedése az EU-ban és Magyarországon 2. Húsliszt használat engedélyezése a haltakarmányozásban 3. Elsősorban melegvízi fajok iparszerű termeléséhez kiváló környezeti adottságok (kiváló) geotermális háttér 4. Termálvíz használat jelenlegi jogi szabályozása inkább segíti az intenzív rendszerek kialakítását (másodlagos hasznosítás)	**VESZÉLYEK** 1. Olcsó import hal (ár-érték szempontjából a vásárlók előnyben részesítik) 2. Tengeri halliszt használat korlátozása 3. Környezetvédelmi szabályozás szigorodása 4. Termelési költségek (takarmány, víz, energia) jelentős növekedése 5. A termálvíz használattal kapcsolatosan vannak jogi anomáliák

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.2. TERMÉSZETESVÍZI HALGAZDÁLKODÁS

Term. vízi halgazd. SWOT 1.	Segítik a célok elérését	Gátolják a célok elérését
Belső tényezők (ágazati jellemzők)	**ERŐSSÉGEK** 1. Fogási módszerek nagy hagyománya és kidolgozottsága 2. A megfelelő színvonalú K+F szakember háttér biztosított 3. A természetes halközösség fenntartásához hozzájáruló technológiai elemek részben (egyes halfajok szaporítási módszere) kidolgozottak	**GYENGESÉGEK** 1. A természetesvízi horgászturizmus peremfeltételeinek biztosítása csak a jelenleginél magasabb színvonalú halgazdálkodási tevékenységgel valósítható meg 2. Tudományos megalapozottságú halgazdálkodáshoz szükséges tudásbázis hiányossága (biotika adatok hiánya, megfelelő pontosságú fogási adatok ill. azok gyűjtési rendszerének nem megfelelő színvonala, módszertani hiányosságok) 3. Halastavi termelésre alapozott természetesvízi (elsősorban folyóvízi) telepítések (ponty kihelyezés) nem teszik lehetővé a természetes halközösség szerkezet, valamint anyagforgalmi folyamatok fennmaradását 4. A kívánatos struktúrájú (minőségi és mennyiségi feltételek egyaránt) halközösség fenntartást biztosító technológiák infrastruktúra hátterének hiányai 5. Az ágazat nem megfelelő fogalmi lehatárolása miatt indokolatlanul ki van zárva több támogatási forrásból 6. Elavult eszközállmány 7. Alacsony hatékonyságú halvédelem 8. Kiegyenlítetlen és időszakosan bizonytalan árualap 9. Jogszabályi anomáliák 10. Halász-horgász ellentét 11. Több, a természetes halközösséget alkotó halfaj szaporítására, termelésére nincs kidolgozott módszer

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Külső tényezők (környezeti jellemzők)	**LEHETŐSÉGEK** 1. Kiváló vízrajzi adottságok 2. Horgászturisztikai potenciál kihasználása nem teljes 3. A fenntartó halászat szükségessége a kívánatos struktúrájú halállomány fenntartásához a romló környezeti feltételek mellett, bizonyos víztípusokban 4. Magas fajdiverzitás 5. Integrált hullámtéri halgazdálkodás környezeti feltételei adottak	**VESZÉLYEK** 1. Degradált élőhelyek a szükséges struktúrájú természetes halállomány utánpótlást nem, vagy csak részlegesen képesek biztosítani 2. Több halfaj populációinak jelentős méretcsökkenése a túlhasználat miatt 3. Jelentős madárkár 4. Természetes vízhálózat összefüggő rendszer, a negatív hatások „szétterjednek” 5. Orvhorgászat-orvhalászat 6. Halastavi horgásztatás jelentős tömegeket vonz el a természetes vizekről, ezzel a természetes vizeken a fizetőképes kereslet csökken 7. Halászati, vízgazdálkodási, természetvédelmi és egyéb jogok szétválása nehézkessé teszi a szükséges élőhelyfejlesztési beruházásokra történő pályázást és/vagy a kivitelezést 8. Klímaváltozás következtében kialakuló száraz periódusok 9. Havária jellegű vízszennyezések

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.3. HALFELDOLGOZÁS ÉS KERESKEDELEM

a) Halfeldolgozás

Halfeldolgo -zás SWOT 1.	Segítik a célok elérését	Gátolják a célok elérését
Belső tényezők (ágazati jellemzők)	**ERŐSSÉGEK** 1. Bevezetett minőségbiztosítási rendszerek (HACCP, ISO) 2. Nyomon követhetőség – tótól a kereskedelemig – jó színvonalú 3. Jelentős mértékben termelői kézben lévő hazai termelésű halfeldolgozó üzemek 4. A létező késztermékek a hazai fogyasztók által elfogadottak	**GYENGESÉGEK** 3. Alacsony technológiai színvonal 4. A tógazdasági haltermelésből származó diverz méretű és alakú halak feldolgozása technológiai szempontból nehézségekbe ütközik, a létező technológiák egyszerű átvétele nem nyújt optimális megoldást 5. Édesvízi halak jelenleg alacsony szinten feldolgozottak (jórészt csak halpucolás történik) 6. A tógazdaságban előállított, adott étkezési értékű halak a magasabb szintű feldolgozás hozzáadott költségeivel csak korlátozottan versenyképesek 7. Termelői integrácó hiánya. Ez tenné lehetővé a kisebb, hatékonyan és kis költséggel működtethető feldolgozók piaci versenyképességét 8. Élelmiszer technológus szakemberek hiánya 9. Műszaki képzettség hiánya
Külső tényezők (környezeti jellemzők)	**LEHETŐSÉGEK** 1. Feldolgozott, illetve konyhakész termékek iránti kereslet növekedése 2. Közétkeztetés növekvő gazdasági súlya 3. Ellátatlan területek (fehér foltok) a halértékesítésben 4. Új halfajok jobb és piacképesebb feldolgozhatósága 5. Élő hal árusításának állatjóléti korlátozottsága	**VESZÉLYEK** 1. Olcsó feldolgozott import termékek 2. Áruházláncok által végzett áruházi feldolgozás (versenyhátrány az eltérő szabályozás miatt) 3. A kisebb üzemek létesítésének ellehetetlenítése a létesítésre vonatkozó jogszabályok szigorúsága miatt (vágópontok hiánya!) 4. Kis volumen miatt nincs megfelelő technológiai tervezői és kivitelezői háttér

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

b) Kereskedelem és marketing

Kereskedelem és Marketing SWOT 1.	**Segítik** a célok elérését	**Gátolják** a célok elérését
Belső tényezők (ágazati jellemzők)	**ERŐSSÉGEK** 1. Kiépült kereskedelmi kapcsolatok 2. Megfelelő érdekképviseleti háttér a közösségi marketinghez 3. A meglévő technológia jó alapot nyújt az eredményes marketinghez („tanyasi/házi” termékek kedvező megítélése)	**GYENGESÉGEK** 1. Integrációs kapcsolatok hiánya, alacsony színvonalú kereskedelmi szerződések 2. Megfelelő színvonalú szállítóeszközök hiánya 3. Marketing lehetőségek nagyfokú kihasználatlansága 4. Márkázás hiánya 5. Differenciált marketing stratégiákban rejlő lehetőség kihasználatlansága 6. Az ágazat nem használ marketing képzettségű szakembereket a marketinghez
Külső tényezők (környezeti jellemzők)	**LEHETŐSÉGEK** 1. Meglévő export lehetőségek 2. Létező logisztikai háttér felhasználása egyes (pl. fagyasztott) haltermékek terjesztésében (elsősorban a kiskereskedelem irányába történő kisebb mennyiségek költséghatékony értékesítéséhez) 3. A halas marketing jól illeszthető más ágazatok által kialakított stratégiához (pl. baromfi, bor) 4. Új (modern) marketing eszközök jól illeszthetők a hal marketinghez (pl. közösségi média) 5. Édesvízi halfajok fogyasztása mélyen tradicionális jellegű (keresztény kultúrkörhöz kapcsolt)	**VESZÉLYEK** 1. Alacsony érdekérvényesítési képesség az értékesítési láncban 2. A fogyasztókhoz nem legális úton (elsősorban a vendéglátó iparba) kerülő hal veszélyezteti a haltermékek piacát 3. Szálkás és/vagy iszap ízűnek tartott hazai termelésű halak negatív megítélése

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.4. KUTATÁS-FEJLESZTÉS, INNOVÁCIÓ ÉS OKTATÁS A HALGAZDÁLKODÁS TERÜLETÉN

K+F+I+O SWOT 1.	Segítik a célok elérését	Gátolják a célok elérését
Belső tényezők (ágazati jellemzők)	**ERŐSSÉGEK** 1. Jó strukturális háttér (önálló kutatóintézet, egyetemi tanszékek, kutatóbázisok) 2. Megfelelő szellemi potenciál rendelkezésre áll 3. Kiváló nemzetközi kapcsolatrendszer 4. Jó hazai oktatási-kutatási hálózat 5. Megfelelő, magas színvonalú felsőfokú képzés 6. Innovatív szemlélet megléte az intenzív (precíziós) szektorban, ami ösztönzi a K+F+I munkát és együttműködést a kutatással	**GYENGESÉGEK** 1. Meglévő infrastrukturális hiányosságok 2. Gyakorlatorientált tógazdasági pilot-projektek és félüzemi tesztek hiánya 3. A kutatás és a gyakorlat közötti kapcsolatot megteremtő tanácsadó társaságok hiánya 4. Az akvakultúra gépesítési K+F+I munka alacsony szintje, szakemberek hiánya 5. Feldolgozóipari, élelmiszer technológiai K+F+I alacsony szintje, szakemberek hiánya 6. Állatjóléti képzés hiánya (állatorvosok számára)
Külső tényezők (környezeti jellemzők)	**LEHETŐSÉGEK** 1. Innovációs szükséglet megjelenése (szabályozások szigorodása, gazdasági kényszer) 2. Középszintű oktatás (újra)kialakításának, megerősítésének erős igénye 3. Intenzív rendszerek technológiai fejlődése nagyon gyors: ez teret kínál a további K+F munkához 4. Lehetőség a kutatás profitorientáltságának előremozdítására (spinn-off cégek terjedése) 5. A feldolgozóipari K+F+I-ben (a termékfejlesztésben) vannak más ágazatokban jól bevált eszközök, komoly szakemberek, a velük közös együttműködés ösztönzően hathat a K+F-re	**VESZÉLYEK** 1. A tógazdasági haltermelés alacsony K+F+I igénye 2. Költségvetési fenntartási források nem megfelelő szintje 3. Hazai K+F+I forrás permanens hiánya 4. Nagy költségvetésű nemzetközi projektek kevés konkrét eredményt adnak az ágazati fejlődéshez

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.5. ÁGAZATI HELYZETELEMZÉS

A magyar halgazdálkodási ágazat legfontosabb feladata egészséges, kiváló minőségű hal és haltermék biztosítása a hazai és a külföldi fogyasztók számára. Mivel mindezt egy változó társadalmi és gazdasági környezetben, változó fogyasztói igények és piaci feltételek mellett kell megtennie, folyamatos változásra és fejlődésre van szükség. Célzott támogatással a halgazdálkodás hatékonyabban járulhat hozzá az egészséges életmód és tudatos táplálkozás, illetve az ökoturizmus és a környezetvédelem elterjedéséhez is, mindezek által pedig a vidéki régiók értékeinek megőrzéséhez és a helyi közösségek gazdasági stabilitásához.

A KSH adatgyűjtése alapján az ágazat nemzetgazdasági jelentősége – a teljes halgazdálkodási ágazat (tógazdasági termelés + természetes vízi halfogás) által létrehozott bruttó hozzáadott értékét figyelembe véve – 2011-ben 3,6 milliárd forint volt, ami a teljes nemzetgazdaság bruttó hozzáadott értékének 0,015%-át, a mezőgazdaság 0,34 százalékát, míg az állattenyésztés 2,4 százalékát adja. A megfelelő – természeti erőforrásokat megújító – halgazdálkodási technológia alkalmazása kiemelt jelentőséggel bír természetvédelmi, vízgazdálkodási és társadalmi szempontból egyaránt. Ugyanez mondható el a természetes vízi halgazdálkodásról is, amely megfelelő működése során, a jelenlegi degradálódott környezeti feltételek között alapvetően meghatározhatja a természetes vízi ökoszisztémák fenntartását. A tógazdálkodás és a természetes vízi halgazdálkodás tehát kiemelkedően fontos ágazatok, egyrészt a természeti környezetet formáló képességük – a természeti értékek, különösen a vízi és vizes élőhelyek fenntartása, fejlesztése – másrészt a vízgazdálkodásban betöltött feladatuk miatt. Mindezekhez kapcsolódik a magyar kultúra részét képező halászati hagyományok, tradíciók megőrzése is.

Az ágazat küldetésének megfogalmazása alapján szembetűnik, hogy a halgazdálkodás feladatai, felelőssége jócskán túlmutatnak a szűken értelmezett gazdasági szempontokon, akár ágazati, akár nemzetgazdasági szinten vizsgálva azt.

2.5.1. Az akvakultúra szektor bemutatása

Tógazdálkodás

A magyar akvakultúra ágazat évi 14-16 ezer tonnás étkezésihal-termelésének 85-88 százaléka halastavakból származik, a maradék részt modern technológiákat alkalmazó haltermelő rendszerek adják.

2012-ben halastó művelési ágba mintegy 36,8 ezer hektár terület tartozott, amelyből mintegy 28,8 ezer hektár volt halastóterület, ebből az üzemelő halastavak 26,1 ezer hektárt tettek ki. A 2007-2013-as költségvetési időszak kiinduló éve, 2006 óta **225 hektár új halastó** megépítésére és **1337 hektárnyi halastó felújítás**ára került sor a Halászati Operatív Program beruházási támogatásának köszönhetően. Az Agrárgazdasági Kutató Intézethez beérkezett adatok alapján az üzemelő tavak területe 2006 óta összesen 2205 hektárral nőtt.

Tógazdasági haltermelésünkben a döntően alkalmazott extenzív és fél-intenzív termelési technológiák kerülnek előtérbe, az agro-kemizálásnak és az energiaigényes inputoknak kevés szerep jut, a termelési folyamatok csak kis részben vannak gépesítve, így a termelés kifejezetten környezetbarát módon történik. A termeléshez felhasznált felszíni vízkészletek a

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

termelési folyamat során nem szennyeződnek, az alacsony tápanyag-bevitelnek köszönhetően az elfolyó víz minőségi paraméterei nem rosszabbak, mint a feltöltő vízé, hiszen a gabonára alapozott tápanyagbevitel szintje alacsony. Magyarországon az utóbbi években jelentős változás az alkalmazott tógazdálkodási technológiában nem történt, bár néhány tógazdaságban bevezetésre kerültek olyan technológiai elemek, amelyek a termelési intenzitást növelik - több gazdaságban előtérbe került a teljes értékű tápok használata, néhány gazdaságnál kombinált technológiákat alkalmaznak, és az új hozamnövelő vízkezelési eljárások is terjednek.

Precíziós haltermelő rendszerek

2012-ben Magyarországon 15 telephelyen foglalkoztak magas termelési intenzitású, kontrollált körülményeket biztosító haltermeléssel, esetenként több halfajt is termelve egyazon telephelyen. Fajonkénti és rendszerenkénti bontásban kategorizálva:

- 5 telephelyen pisztrángot tenyésztenek hidegvízi átfolyóvizes, ill. recirkulációs rendszerben, felszíni vízátfolyásra alapozva;
- 4 telephelyen afrikai harcsát meleg átfolyóvizes rendszerben, a felszín alatti vízkészletre alapozva;
- 6 telephelyen tokféléket nevelnek meleg átfolyóvizes, ill. recirkulációs rendszerben, a felszín alatti vízkészletre alapozva;
- 1 telephelyen barramundit termelnek recirkulációs rendszerben, a felszín alatti vízkészletre alapozva;
- 1 telephelyen lesőharcsát tenyésztenek bányatóban, ketreces rendszerben;
- 1 telephelyen pedig pontyot tenyésztenek ketreces rendszerben.

A 2007-2013 közötti Halászati Operatív Programnak köszönhetően új üzemek létesítésével a kapacitások összességében bővültek az elmúlt években. A precíziós termelési rendszerek esetében különösen a geotermikus energiára alapozott üzemek fejlesztését kell kiemelni, annak ellenére, hogy a geotermikus energia halászati hasznosításának legnagyobb akadálya jelenleg az igen magas víz- és vízkezelési költség.

A hazai akvakultúra fajonkénti összetétele

A haltermelést a tógazdasági ágazat dominanciájának megfelelően a pontyfélék túlsúlya (80-85%) jellemzi, az afrikai harcsa elmúlt évekbeli sikertörténetének köszönhetően azonban precíziós haltermelésünk némileg árnyalja ezt az egyoldalúságot. Az évi 2 000 tonnás afrikaiharcsa-termeléssel Magyarország Európa második legnagyobb afrikaiharcsa-termelője Hollandia után.

A magyar tógazdasági haltermelés alapja a ponty. Az évszázados tenyésztői munka eredményeként rendelkezésre állnak a különböző élőhelyi adottságokhoz és termelési célokhoz adaptált, államilag elismert pontyfajták. Ezek a magyar akvakultúra legértékesebb genetikai erőforrását alkotják, amelynek megóvásáról a jövőben is gondoskodni kell.

2.5.2. Természetes vízi halgazdálkodás

Magyarországon a természetes vízi halgazdálkodással hasznosított vizek kiterjedése 2012-ben **141 237 hektár** volt. A halászati vízterületek száma és kiterjedése növekedett az elmúlt öt év során.

TERVEZET

A nyilvántartott halgazdálkodási vízterületeket az alábbi hasznosító-típusok szerint csoportosítjuk:

- állami, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok által hasznosított vizek;
- magántulajdonú gazdasági társaságok által hasznosított vizek;
- halászati vagy mezőgazdasági szövetkezetek által hasznosított vizek;
- kistermelők által hasznosított vizek és
- horgászszervezetek kezelésében lévő vízterületek.

Az Országos Halászati Adattárba érkezett jelentések szerint a természetes vízi halzsákmány mennyisége 2012-ben 6 717 tonna volt. A halfogások összes mennyisége statisztikai szempontból az utóbbi tíz évben állandónak tekinthető. Volumene mintegy 7 000 tonna. A horgászat részesedése a természetes vízi halfogásból növekedett, a természetes vízterek hasznosításában meghatározóvá vált e tevékenység. A természetes vizekről és víztározókról jelentett halfogásból 4 742 tonnát (71%) tett ki a horgászok zsákmánya. A hasznosítás mértéke nem homogén, az egyes vízfolyás- és állóvíztípusokban mind a telepítés, mind a fogás mennyisége eltéréseket mutat.

Magyarországon a 2012-ben hatályos jogszabályok alapján horgászni, illetve halászni csak érvényes, évenként kiváltandó állami horgászjegy, illetve állami halászjegy birtokában lehet. A kiadott állami jegyek száma alapján nagy pontossággal határozható meg a horgászok, illetve halászok száma az adott évben. 2012-ben az állami horgászjeggyel rendelkezők száma 377 192 fő volt. Ugyanekkor állami halászjeggyel 1 906 fő rendelkezett, ez a horgászlétszámhoz viszonyítva nem éri el az 1%-ot.

Az illegális halfogás továbbra is jelen van Magyarország vizein, és jelentős gazdasági kárt okoz az ágazatnak, bár a következetes halőrzési tevékenységnek, valamint a rendvédelmi és a halászati hatósági munkának is köszönhetően fokozatosan mérséklődik. Ezzel együtt jelentős előrelépés csak összehangolt és célzott intézkedésekkel érhető el, amelyeknek költsége nagy.

2.5.3. Halfeldolgozás, kereskedelem és halfogyasztás

A hazai halforgalmazás területén a legfontosabb termékpálya-szereplők gazdasági jelentősége és az általuk forgalmazott hal- és halászati termékek mennyisége megnőtt, minőségükben azonban kevésbé változtak. A frisshal-termékeket forgalmazó cégek közül csak kevés tud országos lefedettséget biztosítani, valamint az is elmondható, hogy nincs „standard minőség” a hazai előállítású frisshal-termékek piacán.

2012-ben 31 halfeldolgozó létesítmény rendelkezett EU engedélyezési számmal. Az esetenként többféle terméket előállító üzemeket az alábbiak szerint lehet kategóriákba és kiegészítő tevékenységekbe sorolni:

- friss halkészítményeket előállító üzem (8 db)
- feldolgozóüzem (20 db)
- vágóhíd (4 db)
- daraboló üzem (6 db)
- újracsomagoló üzem (11 db)
- hűtőház (7 db)
- előkészített húst előállító üzem (1 db)

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Az elmúlt években feldolgozott hazai édesvízi halmennyiség 3 500 tonna, illetve hozzávetőlegesen ugyanekkora mennyiségű import hal került feldolgozásra. A 3 500 tonna feldolgozott halnak körülbelül 50 százaléka afrikai harcsa, 20%-a busa, 15%-a ponty és 15%-a egyéb halfaj (amur, keszeg, kárász, süllő, harcsa, csuka stb.). A feldolgozóüzemek által előállított termékek közül legjelentősebb a csomagolt, fagyasztott és hűtött haltörzs, majd a halszelet, halfilé friss és fagyasztott formában. További termékek még a halászléalap és -kocka, halkonzerv, füstölt hal, pácolt hal, halpép, valamint a hidegkonyhai készítmények készítésére alkalmas termékek. A magasabb szintű feldolgozottság hozzáadott költségei azonban a versenyképességet rontják, mert a piac még nem tolerálja kellő mértékben az ilyen termékekben lévő hozzáadott értéket.

A hazai termelésű hal legnagyobb része élve kerül értékesítésre. A hazai piacokon a termelők általában élő pontyot, afrikai harcsát, busát, amurt és ragadozó fajokat értékesítenek a kiépült kereskedelmi kapcsolatok útján. Az exporttevékenységet főleg a haltermelők és halkereskedők bonyolítják, mivel annak elsődleges terméke az élőhal. Az élőhal-exportban az ezredforduló után folyamatos csökkenés, majd 2008-tól kismértékű, de folyamatos növekedés volt megfigyelhető. A KSH tájékoztatási adatbázisából 2013. június 12-én lekérdezett adatok szerint 2012-ben élőhal-exportunk 4 228 tonnára emelkedett. A friss és hűtött haltermékek exportja 2012-ben 170 tonnát tett ki és a fagyasztott halak exportja is 144 tonnára csökkent.

A magyarországi hal- és halászati termékek importmennyisége és -értéke még mindig jelentősen meghaladja az export mennyiségét. Összességében a behozott termékek mennyisége 2012-ben 19 713 tonna volt. Csökkenő behozatali árak mellett nőtt az élőhal importja, ami figyelmeztetés lehet a hazai termelőknek a belföldi piacvesztés veszélyére. A friss és fagyasztott termékek behozatali ára ezzel ellentétben növekedést mutat. Az importban – amely főleg feldolgozott, vagy elsődleges feldolgozáson átesett halak forgalmazását jelenti – megjelennek a multinacionális kiskereskedelmi hálózatok is.

A hazai halfogyasztásunk a 2012-ben 4 kg körül alakult, amelynek mintegy felét az importált haltermékek adják. A más számolási módszertant alkalmazó nemzetközi szervezetek magasabb halfogyasztást mutatnak ki hazánkban. A feldolgozott termékeket élősúlyra átváltó FAO statisztikában az egy főre jutó magyarországi halfogyasztás 5,1 kg volt 2009-ben.
A termékcsoportok szerinti bontás 2011. évi adatai alapján látható, hogy a fagyasztott haltermékek aránya az évek óta tartó növekedéssel szemben csökkenést, a tartósított haltermékek aránya azonban továbbra is növekedést mutat. Az élő, friss vagy hűtött termékek aránya 2010-ben a hazai halfogyasztás 48%-át adta, 2011-re ez már 51%-ra emelkedett.
A hazai halfogyasztás alacsony színvonalán túl a magyarországi fogyasztók halfaj- és haltermék-ismerete alacsony és hiányos. A pontytermékek relatív kedveltsége nem növekedett az elmúlt években, inkább stagnált, azonban az intenzív termelésből származó haltermékek elfogadottsága és kereslete dinamikusan növekedett. Az is megfigyelhető, hogy az import termékek széles választéka dinamikusan teret nyer a magyarországi piacon.

2.5.4. Foglalkoztatás

Hazai haltermelésünk szinte kizárólag Magyarország elmaradott régióira koncentrálódik, ezen belül is a vidéki térségekre. Étkezési haltermelésünk 83%-át három régió, Észak-Alföld, Dél-

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Dunántúl és Dél-Alföld adja. Megyénként vizsgálva Hajdú-Bihar megye (27,5 %) és Somogy megye (11,3 %) a legfontosabb helyszínei hazai akvakultúránknak.

Az üzemszerkezetet vizsgálva elmondható, hogy az egyéni gazdaságok aránya lényegesen kisebb (az összes halastóterület 5,4%-án gazdálkodnak, a termelésen belüli részarányuk pedig 4,1%), mint a mezőgazdaság, illetve az állattenyésztés egyéb ágazataiban. Mindez szorosan összefügg az intenzív tavi technológiák elterjedtségének hiányával, hiszen az extenzív, fél-intenzív technológiák kis hozamai mellett csak 50-100 hektáros méretben lehet nyereségesen gazdálkodni, ami nem teszi lehetővé a tagoltabb üzemszerkezet kialakulását. Az intenzív, több tonna/hektár hozamot biztosító tavi technológiák térnyerésével a fajlagos (1 tonna/év kapacitás létesítésére vonatkozó) beruházási költségek csökkenthetőek lennének, és megnyílhatna az út a kisebb tőkével rendelkező mezőgazdasági gazdálkodók termelésbe vonásához.

Az akvakultúra ágazat munkaerő-igénye (teljes munkaerő egyenértékben mérve) évek óta nagyjából 1 400 fő, amelyen belül az éves alapon foglalkoztatottak száma csökken (1 200), az alkalmi munkavállalók által ledolgozott munkanapok száma azonban jelentősen növekszik. A halászatban dolgozók korösszetétele kedvezőtlen, magas a nyugdíjkorhatár közelében lévők aránya. A helyzet javítása érdekében ösztönözni szükséges a fiatal halászok vállalkozásainak indítását, illetve a már működők termelési alapjainak a fejlesztését.

A halgazdálkodás, a mezőgazdaság, a környezet- és természetvédelem, valamint a vidék szorosan egymásra utalt területek, mindamellett, hogy a vidéki térség és benne a halastó a termelés színhelye, és egyben biológiai és társadalmi élettér is. Az ágazat küldetését felvállalva a bevételi profiljukat diverzifikáló gazdaságok a termelési funkción túl el tudják látni a természeti értékek fenntartását és fejlesztését, az extenzíven művelt kultúrtáj ápolását, a halászati hagyományok megőrzését, valamint a rekreációs (horgászat, vizes élőhelyekre alapozott turizmus) igények kiszolgálását.

A hazai tógazdaságok többsége nem felel meg mindegyik funkciónak, de a jövőben bizonyosan növekedni fog azon gazdaságok száma, amelyek a multifunkcionalitás teljes kihasználására törekednek a vállalkozás szintjén – ezzel is hozzájárulva a foglalkoztatás növeléséhez.

TERVEZET

2.6. A KIINDULÁSI HELYZETET MUTATÓ KONTEXTUS INDIKÁTOROK

[KIDOLGOZÁS ALATT]

Az ETHA- rendelet fejezete	Fejezet címe (Bizottság által előre megadott)		
A kiindulási helyzetet mutató kontextus indikátor [Bizottság által előre megadott l]	**Kiindulási év**	**Érték**	**Információforrás**
Kontextus indikátor 1	yyyy		[Maximum x karakter terjedelmű szöveg]
Kontextus indikátor 2	yyyy		[Maximum x karakter terjedelmű szöveg]

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az ETHA- rendelet fejezete	Fejezet címe (Bizottság által előre megadott)		
A kiindulási helyzetet mutató kontextus indikátor [Bizottság által előre megadott l]	**Kiindulási év**	**Érték**	**Információforrás**
Kontextus indikátor 3	yyyy		[Maximum x karakter terjedelmű szöveg]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3. A STRATÉGIA ISMERTETÉSE

Jogalap:

A KRR 24. cikke

1. Minden program stratégiát határoz meg az Unió intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó stratégiájához való hozzájárulás alapján, amely összhangban van a Közös Stratégiai Kerettel, a Partnerségi Megállapodással és az Alap-specifikus szabályokkal.
2. Minden program prioritásokat határoz meg, amelyek tartalmazzák a konkrét célkitűzéseket, a KSK-alapokból kapott támogatás pénzügyi előirányzását és a megfelelő nemzeti társfinanszírozást, amely lehet állami vagy magán, összhangban az Alap-specifikus szabályokkal.
3. Minden prioritás mutatókat és hozzátartozó célokat (minőségben vagy mennyiségben kifejezve) határoz meg a program végrehajtásában a célkitűzések megvalósításához képest elért eredmények értékelésére, ami a monitoring, az értékelés és a teljesítés felülvizsgálatának alapját képezi. Ezek az alábbiakat tartalmazzák:
   (a) a kihelyezett összegekre vonatkozó felmerült költségek;
   (b) a támogatott műveletekre vonatkozó outputok;
   (c) a prioritáshoz kapcsolódó eredménymutatók.

Mindegyik KSK-alap esetében az adott alapra vonatkozó szabályok közös mutatókat határoznak meg, amelyeket programspecifikus mutatókkal lehet kiegészíteni.

ETHA 20. cikk (1) bek. (c) pont

A közös rendelkezések megállapításáról szóló […]/EU rendelet] 24. cikke szerinti stratégia ismertetése, amely bemutatja, hogy:

(i) a programban foglalt valamennyi uniós prioritás esetében megfelelő célokat határoztak meg, mégpedig a 133.cikkben említett közös eredménymutatókat, és szükség esetén a programra vonatkozó eredménymutatók alapján;
(ii) a megfelelő intézkedések kiválasztása a programban megjelölt minden egyes uniós prioritásból logikusan következik, figyelembe véve az előzetes értékelésből és a b) pontban említett elemzésből levont következtetéseket is;
(iii) a programban foglalt uniós prioritásokhoz rendelt pénzügyi források megindokolhatók és megfelelők a kitűzött célok eléréséhez;
(iv) a program és a közös stratégiai keretbe tartozó más alapok kölcsönösen kiegészítik egymást.

3.1. AZ OPERATÍV PROGRAM STRATÉGIÁJÁNAK ISMERTETÉSE

[KIDOLGOZÁS ALATT]

Magyarországon a halászat támogatása az EU csatlakozás előtt is egy hosszú távú stratégia megvalósulását segítette elő. A támogatási ciklushosszoktól független hosszú távú stratégiánk központjában a magyar halgazdálkodás fenntartható növekedésének biztosítása és támogatása áll, oly módon, hogy az szervesen illeszkedjen a Közös Halászati Politika célkitűzéseihez.

Fő céljaink a fenntartható fejlődés mellett a lakosság magas színvonalú haltermékekkel való ellátása (a halfogyasztás folyamatos növelése) és az ágazat, elsősorban kkv szereplőinek

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

hosszú távú megélhetésének biztosítása. Ugyancsak célunk a természetes vizeink halállományának növelése és a biodiverzitás megőrzése.

Az Unió halimport függőségét az új Közös Halászati Politika törekvései szerint nem a tengeri halászat fokozásával, hanem az akvakultúrából származó termékek termelésének növelésével kívánja csökkenteni. Magyarország ehhez a célhoz a belső termelés növekedésével kíván hozzájárulni.

Magyarország továbbá a Bizottság stratégiai iránymutatásában szereplő 4 kulcsterület mentén, amik az adminisztráció egyszerűsítése és az átláthatóság növelése, a versenyképesség növelése, az akvakultúra és egyéb vidéki ágazatok összekapcsolása, illetve az egyenlő versenyfeltételek biztosítása, az alábbi fő stratégiai célokat határozta meg:

- A lakosság nyomonkövetett, élelmiszerbiztonság szempontjából megfelelő, megfizethető, nagy választékbőségű, magasan feldolgozott és legalább ötven százalékban hazai eredetű haltermékekkel való ellátása, a haltermékek nagyobb arányú megjelenése a közétkeztetésben.
- A halgazdálkodásban dolgozó vállalkozások és alkalmazottaik hosszú távú megélhetése, mikor-, kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése.
- A halgazdálkodás energiahatékonyságának növelése a hagyományos energiaforrások innovatív alkalmazásával és az alternatív energiaforrások felhasználásának elterjesztésével.
- Az innovatív módszerek feltárása és elterjesztése a kutatók és termelők együttműködésének erősítésével, valamint a hálózatosodás segítségével.
- A természetes vizek hal-biodiverzitásának megőrzése és az őshonos halállomány mennyiségi növelése a telepítési nagyságig akvakultúrában szaporított és nevelt egyedekkel, NATURA 2000 területek megőrzése.
- A halgazdálkodási kutatás és oktatás erősítése.
- A haltermelők összefogásának ösztönzése és elősegítése a kedvezőtlen piaci folyamatok leküzdése érdekében.
- A tengeri halászat korlátozásából eredő európai uniós importfüggőség csökkentése édesvízi akvakultúrában nevelt hagyományos és a termelésbe bevont perspektivikus halfajok közösségen belüli más tagállamok részére történő szállításával.
- A versenyképes magyar haltermékek exportjának növelése és olyan haltermékek kifejlesztése, amelyek részbeni más tagállamokból való behozatal csökkentést, illetve importkiváltást tesznek lehetővé.
- A többlet halfogyasztást biztosító árualap részbeni termelését biztosító meglévő halastavak és precíziós rendszerek korszerűsítése.
- Új, korszerű haltermelő egységek építése.
- A halfogyasztás rétegszélesítése érdekében a csökkentett szálka tartalmú, illetve szálkamentes haltermékek közétkeztetésben való felhasználásának erősítése.
- A haltermelőnek folyamatos árbevételt biztosító és a társadalomnak ezzel egy időben rekreációs többletet eredményező multifunkcionális gazdálkodás elterjesztése.
- A kornak megfelelő és innovatív technológiát alkalmazó magas feldolgozottsági fokú termékeket is előállító halfeldolgozók erősítése.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

3.2. EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS EREDMÉNYINDIKÁTOROK AZ UNIÓS PRIORITÁSOK SZERINT

1. PRIORITÁSTENGELY: A fenntartható és erőforrás-hatékony halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is

A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- gazdálkodókat terheli a környezetvédelmi szabályozásból fakadó többletkötelezettség és jövedelem-kiesés
- jelentős, csak részlegesen kompenzált madár és vad-kártétel
- degradálódó vizes élőhelyek, halastavak
- vízjárástól és vízminőségtől való függés nagy
- természetes halközösség minőségi és mennyiségi anomáliái
- illegális halászat és horgászat
- természetes vízi gazdálkodói ismeretek hiánya

A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

(VI) környezetvédelem és erőforrás- hatékonyság ösztönzése

A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

Az Közös Halászati Politika egyik alapvető célja az európai haltermelés fejlesztése, ezzel az EU importfüggőségének csökkentése. A magyar fenntartható halgazdálkodás alapvető feltétele a jó állapotú vízi- és vizes élőhelyek, egészséges és stabil halállományok, magas szintű biológiai sokféleség. A magyarországi halastavak mintegy 35 ezer hektárral növelik a szárazzá váló Kárpát-medencében a vizes élőhelyek kiterjedését. A tógazdaságok, mint vizes élőhelyek területén fellelhető gazdag növény-, emlős-, hüllő-, kétéltű és madárfauna, valamint a vonuló madárfajok sokasága egyedülálló természeti értéket jelent Magyarországnak és Európának, és ennek a változatos élővilágnak a fenntartása össztársadalmi érdek. A halastavak ökoszisztéma szolgáltatásainak megerősítése és támogatása ugyancsak prioritás.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása:

- A természetes vízi halászat innovációs és versenyképességének, valamint környezeti fenntarthatóságának támogatása, előmozdítása
  - olyan felszerelések fejlesztése, alkalmazása, amelyek korlátozzák a halászat által az ökoszisztémára gyakorolt fizikai és biológiai hatásokat
  - olyan fejlesztések, amik a védett vagy közösségi jelentőségű halevő állatok távoltartását, elriasztását, kizárását biztosítják
  - illegális halászat és horgászat visszaszorítása az ellenőrzés és monitoring fejlesztésével
  - A belvízi halászat innovációs és versenyképességének, valamint környezeti fenntarthatóságának előmozdítása érdekében az új innovációk fejlesztése és megkönnyítése, tanácsadó szolgáltatások

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

támogatás. Kutatók és a halászok közötti hálózatépítés, valamint a humán tőke és a társadalmi párbeszéd előmozdítása.

- Kiegészítő tevékenységek-új jövedelemformák
  - a halászaton kívüli kiegészítő tevékenységek, amelyek – pl. környezetvédelmi, vízügyi szolgáltatások, kutatások és vizsgálatok, az oktatási és ismeretterjesztési tevékenységek és a turizmus – fejlesztése amelyek hozzájárulhatnak a halászok jövedelmének diverzifikálásához
- A vízi állat- és növényvilág védelmét és gyarapodását szolgáló statikus vagy mozgó létesítmények építésének támogatása
  - a Víz Keretirányelvnek megfelelő rehabilitáció
  - a kívánatos vízminőség és vízmennyiség biztosítását célzó fejlesztések
  - a medermorfológiai beavatkozások hatásának mérséklése
  - a vándorló halfajok vonulását lehetővé tevő hosszirányú átjárhatóság biztosítása akár speciális műtárgyak (hallépcsők) tervezésével és megépítésével
  - az ártéri ívóhelyek hozzáférhetőségét biztosító keresztirányú átjárhatóság fenntartása vagy kialakítása
  - a beruházások keretében megvalósított műtárgyak hatékonyságának elemzése (monitorozás és tudományos kiértékelés)
- A halászati tevékenységek által érintett NATURA 2000 területek jó természetvédelmi helyzetének elérése, javítása
  - a halállományra és a vízi élővilágra koncentráló monitorozó tevékenységek
  - a sérült, degradált vízi és vizes élőhelyek helyreállítása
  - a jelölő élőhelyek fenntartásához szükséges kezelés elvégzése
  - ívóhelyek kialakítása, fejlesztése
- A környezetre gyakorolt negatív hatás csökkentésének vagy a környezetre gyakorolt pozitív hatás fokozásának és az erőforrás-felhasználás hatékonyság növelésének támogatása az akvakultúrában
- A környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerekre és az ökológiai akvakultúrára való áttérés
- Olyan extenzív akvakultúra-formák támogatása, amelyek magukban foglalják a környezet és a biológiai sokféleség megőrzését és javítását, valamint a tájképnek és az akvakultúra-övezetek hagyományos tulajdonságainak a megóvását
- Innováció az akvakultúrában
  - olyan technikai innovációk vagy ismeretek kifejlesztése az akvakultúra-ágazatban, amelyek mindenekelőtt csökkentik a környezetre gyakorolt hatásokat, előmozdítják az erőforrások fenntarthatóbb hasznosítását, javítják az állatok jólétét és előmozdítják az új, fenntartható termelési módszereket (energiahatékony és víztakarékos megoldások és rendszerek támogatása)

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. PRIORITÁSTENGELY: Az innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is

A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- halfogyasztás és feldolgozott termékek alacsony szintje
- a potenciális szinthez képest alacsony színvonalú hozamok és szolgáltatások
- fogyasztói tájékozottság, egészségtudatosság alacsony szintje
- relatíve magas termelési költségek
- értékesítési problémák
- innováció elterjedésének mértéke alacsony
- alacsony szintű horizontális és vertikális együttműködések
- helyi és közvetlen értékesítés alacsony aránya

A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja: Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv

A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

(III) kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, akvakultúrák támogatása

A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

Az ágazatban jellemző kkv-k versenyképességének és életképességének növeléséhez a fenntartható akvakultúra technológiák alkalmazásának megtartása mellett szükséges a diverzifikáció és az innováció elősegítése. A termelői beruházási típusú fejlesztéseken túl szükség van termékfejlesztésre, marketingre, innovatív technológiai megoldásokra, az energiahatékonyság növelésre.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- Az innováció akvakultúra terén történő ösztönzése, az alábbi támogatható projektek által:
  - új vagy jelentősen tökéletesített termékek, jó piaci kilátásokkal rendelkező új akvakultúra fajok, illetve új vagy továbbfejlesztett folyamatok vagy irányítási és szervezési rendszerek kialakítása vagy piaci bevezetése;
  - az innovációk, termékek, illetve folyamatok technikai vagy gazdasági megvalósíthatóságának felmérése.
- Az akvakultúra termelő beruházásainak támogatása:
  - az akvakultúra-termékek és a tenyésztett fajok diverzifikációja
  - az akvakultúra gazdaságok korszerűsítése
  - az állatok egészségét és jólétét érintő fejlesztések és korszerűsítések
  - az akvakultúra-termékek minőségének javítását célzó beruházások

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- az akvakultúrára szánt, meglévő kisebb tavaknak vagy lagúnáknak az iszap eltávolításával vagy az iszaplerakódás megelőzését célzó lehetséges intézkedésekkel történő helyreállítása

– Új jövedelemformák és hozzáadott érték támogatása:
  - az akvakultúra-termékek értékének növelése, így például annak támogatása, hogy az akvakultúra-ágazati vállalkozás maga végezhesse el elsősorban saját akvakultúra-termékeinek feldolgozását, piaci értékesítését és közvetlen eladását
  - az akvakultúra-ágazati vállalkozások jövedelmének az akvakultúrán kívüli kiegészítő tevékenységek fejlesztése révén történő diverzifikációja (ideértve a horgászturizmust, az akvakultúrához kapcsolódó környezetvédelmi szolgáltatásokat vagy az akvakultúrára vonatkozó oktatási tevékenységeket)

– Gazdálkodásirányítási és tanácsadási szolgáltatások akvakultúra-gazdaságok számára:
  - gazdálkodásirányítási tanácsadási szolgáltatások létrehozásának támogatása
  - szakmai, tudományos, jogi vagy gazdasági természetű halgazdálkodási tanácsadási szolgáltatások nyújtása

– A humán tőke és a hálózatépítés előmozdítása:
  - az egész életen át tartó tanulás, a tudományos és technikai ismeretek és innovatív gyakorlatok terjesztésének, valamint új szakmai készségek az akvakultúra területén való elsajátításának támogatása
  - hálózatépítés, valamint a tapasztalatok és a bevált módszerek cseréjét az akvakultúra-ágazati vállalkozások vagy szakmai szervezetek és más érdekelt felek, többek között tudományos és műszaki testületek, vagy a férfiak és nők esélyegyenlőségét előmozdító testületek körében

– Az akvakultúra-telepek potenciáljának növelése

– Termelési és piaci értékesítési tervek támogatása

– Piaci értékesítési intézkedések:
  - termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai vagy ágazatközi szervezetek létrehozása
  - a halászati és akvakultúra-termékekre vonatkozó regionális, nemzeti vagy transznacionális promóciós kampányok és más olyan kommunikációs kampányokat, amelyek még ismertebbé teszik a nyilvánosság körében a halászati és akvakultúra-ágazatot
  - akvakultúra-termékek nyomonkövethetőségét elősegítő projektek

– A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozása témakörében támogathatóak lehetnek azon projektek, amelyek:
  - energia megtakarítással járnak, vagy csökkentik a környezeti hatásokat, ideértve a hulladékkezelést is;
  - a többlet és a nem megfelelő mértékben hasznosított fajok feldolgozására irányulnak;

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- a fő feldolgozási tevékenységek során keletkező melléktermékek feldolgozását célozzák;
- az ökológiai akvakultúra-termékeknek a feldolgozását célozzák;
- új vagy továbbfejlesztett termékekhez, új vagy továbbfejlesztett eljárásokhoz, illetve új vagy továbbfejlesztett gazdálkodási és szervezési rendszerekhez vezetnek.

3. PRIORITÁSTENGELY: A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása

A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- adathiány
- informatikai logisztikai rendszerek fejletlensége
- adatgyűjtési kapacitásbővítésre szorul
- túlzott adminisztratív terhek
- jogszabályi háttér bonyolult, néhol túl szigorú, elavult

A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja: Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv

A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

(III) kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, akvakultúrák támogatása
(VI) környezetvédelem és erőforrás- hatékonyság ösztönzése
(VIII) a foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása

A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A közös halászati politika előmozdítása minden tagállamban kiemelt prioritás kell legyen. Ehhez kapcsolódóan egyszerűsíteni és fejleszteni kell a halgazdálkodási ágazati adatok gyűjtését, azok feldolgozását. Ezen elemzéseket rendszeressé és a nyilvánosság számára minél hamarabb elérhetővé kell tenni.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása:

- Ellenőrzés és végrehajtás támogatása az alábbiakon keresztül:
  - a halászati és akvakultúra-termékek nyomonkövethetőségéhez szükséges elemek, többek között hardverek és szoftverek fejlesztése, beszerzése és üzembe helyezése;
  - a tagállamok közötti adatcserét és adatelemzést elősegítő programok végrehajtása;
- Adatgyűjtés:

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- az adatgyűjtési és adatkezelési rendszerek hatékonyabbá tétele, valamint olyan kísérleti tanulmányok végrehajtása, amelyek a meglévő adatgyűjtési és adatkezelési rendszerek javítását célozzák

4. PRIORITÁSTENGELY: A foglalkoztatás és a területi kohézió növelése

A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Alacsony területi kohézió, kiaknázatlan foglalkoztatottsági és diverzifikációs lehetőségek

A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

- Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja: Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv
- Nemzeti Vidékstratégia

A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

(VIII) a foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása

A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

Az Európai Tengerügyi és Halászati Alap „fenntartható és inkluzív területfejlesztési”- új lehetőségeket nyithat meg a Magyar halgazdálkodás számára. Ez a pillér a halászati operatív program más programokkal és alapokkal való összekapcsolódását is szolgálja. Fontos kiemelni, hogy az ETHA egyértelműen figyelembe veszi és előnyben részesíti a kis- és középvállalkozásokat, ami egybecseng hazánk vidékstratégiájával. A támogatás célja a helyi közösségek gazdasági és szociális megerősítése. A halgazdálkodás és a kapcsolódó ágazatok, mint a feldolgozás, értékesítés, turizmus, élőhelyfejlesztés, természetvédelmi szolgáltatások egymással kölcsönhatásban, egymást erősítve tudnak fejlődni. Az elképzelés szerint helyi szinten szorosan együttműködnének különböző ágazatok érdekelt felei. Az EU célkitűzés egybecseng Magyarország egyik legfontosabb stratégiai céljával, ami a vidéki foglalkoztatás növelése, munkahelyteremtés és a területi kohézió.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása:

- A halászati (természetes vízi) területek fejlesztése (CLLD- közösségvezérelt helyi fejlesztések keretében)

  A helyi fejlesztési stratégiák végrehajtására vonatkozó támogatás a következő célkitűzések megvalósítására nyújtható:

  - a halászati és az akvakultúra-ágazati ellátási lánc bármely szakaszában hozzáadott érték teremtése, munkahelyek létrehozása és az innováció ösztönzése;
  - a kereskedelmi halászaton belüli vagy kívüli diverzifikáció, egész életen át tartó tanulás és munkahelyteremtés a halászati területeken;

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- a halászati területek környezeti értékeinek megerősítése és optimális kihasználása, ideértve az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló műveleteket is;
- a halászati területeken a társadalmi jólét és a kulturális örökség, többek között a halászati, az akvakultúrán belüli kulturális örökség támogatása;
- a halászati közösségek helyi fejlesztésben betöltött szerepének, valamint a helyi halászati erőforrások és tevékenységek irányításának megerősítése.

Potenciális területek indikatív listája: Balaton, Tisza-tó, Duna, Tisza, Velencei-tó

5. PRIORITÁSTENGELY: Technikai segítségnyújtás

A prioritás a program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítását célozza. Előzetes tartalom: az EU-s források felhasználásához kapcsolódó előkészítési, monitoring, adminisztratív és technikai segítségnyújtás, értékelés, audit és ellenőrzési tevékenységek megvalósításának támogatása.

Az alábbi táblázat megismétlendő valamennyi egyedi célkitűzésre

Egyedi célkitűzés	Bizottság által megadott listából	
Eredményindikátor illetve cél, melyet a tagállam az ETHA támogatással kíván elérni [válasszon a Bizottság által előre megadott legördülő listából]	**Az eredményindikátor neve és mérési egysége**	**Célérték 2022-re**
	Eredményindikátor	Érték

3.3. IDEVONATKOZÓ FŐBB INTÉZKEDÉSEK ÉS OUTPUT INDIKÁTOROK

[KIDOLGOZÁS ALATT]

Az alábbi táblázat megismétlendő ***valamennyi előzetesen választott/meghatározott egyedi célkitűzésre***

Az ide vonatkozó kiválasztott fő intézkedés neve	**Uniós prioritás, melyhez a kiválasztott intézkedés hozzájárul** [válasszon a Bizottság által előre megadott legördülő listából *]	**Output indikátorok mérésenként**		**ETHA intézkedések kombinációjának igazolása (ex-ante értékeléssel és SWOT analízissel támogatva)**
		Output indikátor neve, mértékegységgel [válasszon az előre megadott listából (A dokumentum II. melléklete)]	**Célérték 2022-re**	
Idevonatkozó kiválasztott fő intézkedés 1		Output indikátor 1	[Érték]	[Maximum x karakter terjedelmű szöveg]

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

		Output indikátor 2	[Érték]	
		Output indikátor 3	[Érték]	
Idevonatkozó kiválasztott fő intézkedés 2		Output indikátor 1	[Érték]	
		Output indikátor 2	[Érték]	
Idevonatkozó kiválasztott fő intézkedés 3		Output indikátor 1	[Érték]	
		Output indikátor 2	[Érték]	

* a tagállam által magától meghatározott egyedi célkitűzés esetén a tagállam manuálisan jelzi az intézkedés kapcsolódását az uniós prioritáshoz

Az uniós prioritásokra szánt pénzügyi juttatások

Az alábbi táblázat megismétlendő valamennyi uniós prioritásra

ETHA hozzájárulás 2014-2020-ra (euro)	[szám]
Teljes közösségi hozzájárulás 2014-2020-ra (euro)	[szám]
A teljes ETHA hozzájárulás részesedése az Uniós prioritásból (%)	[%]

3.4. ISMERTETÉS A PROGRAMNAK AZ EU 2020 STRATÉGIÁHOZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁSÁRÓL, VALAMINT EGYÉB EIS ALAPOKKAL TÖRTÉNŐ KIEGÉSZÍTÉSÉRŐL

3.4.1. A program hozzájárulása az EU 2020 stratégiához

[KIDOLGOZÁS ALATT]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A MAHOP a Közös Halászati Politika (KHP) és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) uniós prioritásaihoz igazodva az Európa 2020 stratégiához három kiemelt kezdeményezés keretében járul hozzá: I. „Erőforrás-hatékony Európa", II. „Innovatív Európa" és III. „Új készségek és munkahelyek menetrendje".

Az EU 2020 11 tematikus célkitűzései közül leginkább az alábbi négy eléréséhez járul hozzá:

- *innováció erősítése*
- *kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, akvakultúra támogatása*
- *környezetvédelem és erőforrás- hatékonyság ösztönzése*
- *a foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása*

Ezen célok elérése 4 prioritás mentén történik:

1. *A fenntartható és erőforrás-hatékony halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is*
2. *Az innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is*
3. *A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása*
4. *A foglalkoztatás és a területi kohézió növelése*

Magyarország, mindenezek alapján megfogalmazta a MAHOP ágazati stratégiai céljait:

1. *Innovatív, versenyképes és fenntartható akvakultúra és feldolgozás, növekvő halfogyasztás.*
1. *Fenntartható és erőforrás hatékony halgazdálkodás a természetes vizeken.*
2. *Jó állapotú vízi- és vizes élőhelyek, egészséges és stabil halállományok, magas szintű biológiai sokféleség.*
3. *Halgazdálkodáshoz köthető közösségek és munkahelyek erősítése a vidéki régiókban.*

3.4.2. Kiegészítési és koordinációs megállapodások egyéb ESI alapokkal (krr 24. cikk 1. bek.)

[KIDOLGOZÁS ALATT]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4. SPECIÁLIS ETHA INTÉZKEDÉSEKKEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

4.1. ISMERTETÉS A KOMPENZÁCIÓ KISZÁMÍTÁSÁNAK MÓDJÁRÓL AZ IDE TARTOZÓ KRITÉRIUMOK SZERINT, MELYEK MINDEN EGYES FELVONULTATOTT TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓAN MEGÁLLAPÍTÁSRA KERÜLTEK A 54. CIKK . BEK. ALATT- KÖRNYEZETVÉDELMI SZOLGÁLTATÁSOKAT BIZTOSÍTÓ AKVAKULTÚRA

[KIDOLGOZÁS ALATT]

A Halastavi Környezetgazdálkodási Program a következő időszakban is végrehajtásra kerül. A jelenlegi időszakban a program keretében csak részleges kompenzáció került kifizetésre a programban résztvevő gazdáknak. A következő időszakban a pénzügyi keret méretétől függően ez a részleges kompenzáció növelhető. A kalkuláció a jelenlegi időszakban megállapított tényezők alapján kerül meghatározásra.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. AZ INTEGRÁLT TERÜLETFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS EGYEDI INFORMÁCIÓK

5.1. INFORMÁCIÓK A KÖZÖSSÉGVEZÉRELT HELYI FEJLESZTÉSEK (CLLD) VÉGREHAJTÁSÁRÓL

[KIDOLGOZÁS ALATT]

A stratégiák tartalmát alapvetően meghatározza a rendelkezésre álló pénzügyi keret nagysága. Magyarországon önálló halászati akciócsoportok kialakítása nem tervezett. A VP helyi akciócsoportjainak stratégiája kerülhet halgazdálkodási célú intézkedésekkel kiegészítésre, így ez a fejezet első sorban a VP-ben lefektetett alapokhoz kapcsolódva kerül kialakításra.

5.1.1. Ismertetés a CLLD stratégiájáról és a CLLD-hez biztosított költségvetésről

A pénzügyi keret még nem ismert. Előzetesen erre a fejezetre a teljes forrás 3-5%-a kerülhet elkülönítésre.

5.1.2. Ismertetés a halászati területek kiválasztásával kapcsolatos eljárásokról, beleértve az ezekre vonatkozó kritériumokat (ETHA 20. cikk 1. bek. (f) pontja)

[KIDOLGOZÁS ALATT]

A területek kiválasztásánál elsődleges szempont, hogy a területek halgazdálkodási szempontból kiemelkedő tevékenységet mutassanak. A területek a halgazdálkodási hagyományok megőrzéséhez és a halászathoz vagy a haltermeléshez kapcsolódóan, illetve a halfogyasztás tekintetében nagyobb potenciállal rendelkeznek, mint az ország egyéb régiói. Kiemelt területek a Balaton, a Velencei tó, a Tisza tó, a Duna és a Tisza folyók.

5.1.3. Ismertetés a helyi fejlesztési stratégiák kiválasztásának kritériumairól (ETHA 20. cikk 1. G)), beleértve az együttműködési projektekre történő, folyamatban lévő jelentkezések rendszerének ismertetését (azokban az esetekben, ahol az együttműködési projektek kiválasztása nem a HACS-ok által történik) (ETHA 66. cikk 3. bek.)

Vezető Alap a Vidékfejlesztési Alap. Az ETHA itt kiegészítő alapként szerepel. A cél kisszámú akciócsoport bevonása a releváns területeken. Alapvető feltétel halgazdálkodási érdekeltek bevonása az akciócsoportba, vagy azon belül egy külön, halgazdálkodási alcsoport kialakítása. A stratégiák elsődleges célja az adott területeken a promóció és a marketing, turizmusfejlesztés, rekreáció, halfogyasztás népszerűsítése.

Kiválasztási kritériumok [Kidolgozás alatt]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5.1.4. Világos ismertetés azon szerepekről, melyek A HACS-ot illetik, az integrált helyi fejlesztési stratégiákra vonatkozó valamennyi végrehajtási feladat irányító hatóságát/ kijelölt szervét (ETHA 20. cikk 1. bek. (L) pont (II.) szakasz)

[Kidolgozás alatt] Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódóan.

5.1.5. Ismertetés a HACS-ok számára a 63. cikk szerint biztosított többletkifizetésekről (ETHA 20. cikk 2. bek.)

[Kidolgozás alatt] Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódóan.

5.1.6. Nemzeti hálózat létesítése (technikai segítségnyújtás a tagállami kezdeményezéshez (ETHA 79. cikk BIS 1. bek. (B) pontja))

[Kidolgozás alatt] Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódóan.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

6. EX-ANTE FELTÉTELEK TELJESÍTÉSE

Jogi alap:

KRR 17. cikk (2) és
ETHA 20.cikk (1) (d)

6.1. EX-ANTE FELTÉTELEK AZONOSÍTÁSA ÉS TELJESÜLÉSÜK ÉRTÉKELÉSE

[KIDOLGOZÁS ALATT]

A MAHOP esetében 3 specifikus előzetes feltételnek kell teljesülnie:

1. Többéves Nemzeti Akvakultúra Stratégia megléte
2. Haltermékek nyomonkövethetőségének biztosítása
3. Adminisztratív kapacitás megléte az adatgyűjtés és adatszolgáltatás, továbbá a program hatékony végrehajtása érdekében.

A Nemzeti Akvakultúra Stratégia jelenleg kidolgozás alatt van, 2014 első negyedév végére készül el. A Stratégia alapját képező Fehér Könyv társadalmi egyeztetése november végén indul.

A nyomonkövethetőség biztosítása a jelenlegi jogszabályi feltételek mellett, azoknak megfelelve történik. A jogszabályi keretek és a végrehajtás hatékonyságának vizsgálata, a lehetséges szükséges intézkedések beazonosítása megkezdődött.

Az adminisztratív kapacitást a Vidékfejlesztési Minisztérium, mint a végrehajtásért elsődlegesen felelős szerv, továbbá a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal és az Agrárgazdasági Kutatóintézet biztosítják.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

7. TELJESÍTMÉNYKERET ISMERTETÉSE

[KIDOLGOZÁS ALATT]

Jogalap:
ETHA 20. cikk (1) (dd)

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

8. PÉNZÜGYI TERV

[KIDOLGOZÁS ALATT]

A pénzügyi keret még nem ismert, a jelenlegi HOP pénzügyi allokáció a kiindulópont.

Jogalap:
ETHA 20. cikk (1) (j)

8.1. AZ ETHA TELJES TERVEZETT HOZZÁJÁRULÁSA MINDEN ÉVBEN, EURO (A TÁBLÁZATOT A BIZOTTSÁG TÖLTI KI AZ SFC 2014-BEN A TAGORSZÁGONKÉNTI PÉNZÜGYI ELŐIRÁNYZATOKRÓL HOZOTT BIZOTTSÁGI DÖNTÉS ALAPJÁN.)

Év	ETHA
2014	Bizottság tölti ki
2015	
2016	
2017	
2018	
2019	
2020	
Teljes ETHA	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

8.2. ETHA HOZZÁJÁRULÁSA ÉS TÁRSFINANSZÍROZÁSI ARÁNYA AZ UNIÓS PRIORITÁSOKHOZ, TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ÉS MÁS TÁMOGATÁSOK

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés	Alprioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forrásarány (OP-n belül) %
1. A fenntartható és erőforrás-hatékony halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is	(VI) környezetvédelem és erőforrás- hatékonyság ösztönzése	*a)* a vízi biodiverzitás és ökoszisztémák védelme és helyreállítása *b)* az akvakultúrához köthető ökoszisztémák fejlesztése és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása *c)* a magas szintű környezetvédelmet, állat-egészségügyet és jólétet, illetve közegészségügyet szolgáló akvakultúra elő-mozdítása	1. Fenntartható és erőforrás hatékony halgazdálkodás a természetes vizeken 2. Jó állapotú vízi- és vizes élőhelyek, egészséges és stabil halállományok, magas szintű biológiai sokféleség	• A természetesvízi halászat innovációs és versenyképességének, valamint környezeti fenntarthatóságának támogatása, előmozdítása • A vízi állat- és növényvilág védelmét és gyarapodását szolgáló statikus vagy mozgó létesítmények építésének támogatása • A környezetre gyakorolt negatív hatás csökkentésének vagy a környezetre gyakorolt pozitív hatás fokozásának és az erőforrás-felhasználás hatékonyság növelésének támogatása • Olyan extenzív akvakultúra-formák támogatása, amelyek magukban foglalják a környezet és a biológiai sokféleség megőrzését és javítását, valamint a tájképnek és az akvakultúra-övezetek hagyományos tulajdonságainak a megóvását	ETHA	*OP forrásallokációs döntés függvényében*	34 %

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés	Alprioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forrásarány (OP-n belül) %
2. Az innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is	I) innováció erősítése (III) kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, akvakultúrák támogatása	*a)* a technológiai fejlődés, az innováció és a tudástranszfer megerősítésének támogatása *b)* a halászati és akvakultúra vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása *c)* új szakmai készségek és az egész életen át tartó tanulás fejlesztése *d)* a halászati és akvakultúra termékek piacának jobb szervezése	1. Innovatív, versenyképes és fenntartható akvakultúra ágazat, növekvő halfogyasztás	• Az innováció akvakultúra terén történő ösztönzése • Az akvakultúra termelő beruházásainak támogatása • Az akvakultúra-termékek és a tenyésztett fajok diverzifikációjának támogatása • A halak egészségét és jólétét érintő fejlesztések és korszerűsítések, valamint a vadon élő ragadozóktól való védelmének támogatása • Saját termelésű akvakultúra-termékek feldolgozásának, piaci értékesítésének és közvetlen eladásának támogatása • A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása Szakmai, tudományos, marketing, jogi vagy gazdasági természetű halgazdálkodási tanácsadási szolgáltatások nyújtása • Az egész életen át tartó tanulás, a tudományos és technikai ismeretek és innovatív gyakorlatok terjesztése, valamint új szakmai készségek elsajátítása és hálózatépítés támogatása	ETHA	*OP forrásallokációs döntés függvényében*	48 %

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés	Alprioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forrásarány (OP-n belül) %
3. A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása		a) tudományos ismeretek és adatgyűjtés szolgáltatása *b)* ellenőrzés és végrehajtás támogatása, az intézményi kapacitás növelése és hatékony közigazgatás	1. Fenntartható és erőforrás hatékony halgazdálkodás a természetes vizeken 2. Jó állapotú vízi- és vizes élőhelyek, egészséges és stabil halállományok, magas szintű biológiai sokféleség 3. Innovatív, versenyképes és fenntartható akvakultúra ágazat, növekvő halfogyasztás 4. Halgazdálkodáshoz köthető közösségek és munkahelyek erősítése a vidéki régiókban	• Biológiai, technikai, környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági elsődleges adatok gyűjtésének, kezelésének és felhasználásának támogatása • Ellenőrzés és végrehajtás	ETHA	*OP forrásallokációs döntés függvényében*	7 %
4. A foglalkoztatás és a területi kohézió növelése	(VIII) a foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása	*a)* a gazdasági növekedés, a társadalmi befogadás, a munkahelyteremtés és a munkaerő mobilitásának támogatása a part menti és kontinentális területeken a halászattól és akvakultúrától függő közösségekben *b)* tevékenységek diverzifikációja a halászati ágazaton belül és más tengeri ágazatokban	1. Halgazdálkodáshoz köthető közösségek és munkahelyek erősítése a vidéki régiókban	• Az ETHA-ból az integrált helyi fejlesztésre a CLLD-knek nyújtott támogatás	ETHA	*OP forrásallokációs döntés függvényében*	*OP forrás függvényében* 3 %

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés	Alprioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forrásarány (OP-n belül) %
5. Technikai segítségnyújtás			Az operatív program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása.	• Program végrehajtási feladatok támogatása • Programkommunikációs és partnerségi feladatok támogatása • Programértékelési és egyéb előkészítési feladatok támogatása • Projektfejlesztési, gazdasági információszolgáltatási és tervezési környezet fejlesztése	ETHA	*OP forrásallokációs döntés függvényében*	6 %
Összesen							***100%***

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

9. HORIZONTÁLIS ALAPELVEK

9.1. AZ INTÉZKEDÉSEK ISMERTETÉSE AZ 5.*, 7. ÉS 8. KKR CIKKEKBEN (KRR 24. CIKK 4. BEK.) RÖGZÍTETT ALAPELVELVEK FIGYELEMBE VÉTELÉHEZ

* Az OP 1. fejezete írja le az 5. cikket "Az OP készítése és a partnerek bevonása "

9.1.1. Fenntartható fejlődés

[KIDOLGOZÁS ALATT]

9.1.2. Egyenlő esélyek és diszkriminációellenesség. Egyenlőség férfiak és nők között

[KIDOLGOZÁS ALATT]

9.2. AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁSSAL KAPCSOLATOS CÉLKITŰZÉSEKHEZ FELHASZNÁLT INDIKATÍV TÁMOGATÁSI ÖSSZEG FELTÜNTETÉSE (KRR 24. CIKK 5. BEK.)

Az elkövetkezendő időszakban az éghajlatváltozás várható hatásai, természeti és társadalmi-gazdasági következményei valamint az ökoszisztémák és az ágazatok éghajlati sérülékenysége jelentős hangsúlyt fognak kapni a stratégiai tervezésben. Az alkalmazkodás és felkészülés koncepcionális keretei érintik a vízgazdálkodás, a vidékfejlesztés és más ágazatok éghajlatbiztonsággal kapcsolatos helyzetét, kockázatait, a felkészülés lehetséges cselekvési irányait. Ehhez az akvakultúra és a halászati ágazatnak is igazodnia kell.

Az időjárási szélsőségek jelentősen befolyásolják a vízgazdálkodást, a vízhez, a vízi környezethez kötődő szervezetek elterjedését. A vizes élőhelyeken a klímaváltozás hatásaként vélhetően problémát fog jelenteni a szélsőségesen ingadozó hőmérséklet (párolgás) és csapadékmennyiség (téli-tavaszi többletvizek és a nyári rendkívül vízhiányos időszak), ami befolyásolja a vízszintet, a vízminőséget, a vizek rétegződését, illetve a víz keveredését hatást gyakorolva az élő szervezetek elterjedésére; ily módon meghatározó tényezői a halgazdálkodásnak és a biológiai sokféleség megőrzésének is. A rosszabb vízminőség (különösen az oldott oxigén mennyiségének a változása) lehetővé teszi a kórokozók elszaporodását, invazív fajok betelepülését és térnyerését, ezzel megváltoztatva a fajösszetételt, ami mind a halfaunára, mind a táplálék szervezetekre és a ragadozókra, és ez által a teljes ökoszisztémára hatást gyakorol, mérséklődnek az ökoszisztéma szolgáltatások.

A szabályozott halgazdálkodás segítséget nyújthat az alkalmazkodásban. Az akvakultúra és a mezőgazdaság integrálása, a mezőgazdasági termelők számára segíthet megbirkózni az szélsőséges vízjárási viszonyokkal ─ a többletvizek visszatartására több lehetőség is kínálkozik: halastavakban, tározókban víz visszatartás, mezőgazdaság számára értéktelen területek időszakos elárasztásával történő árhullám mérséklés stb., aszályos időszakban víztakarékos megoldások alkalmazásával a tógazdaságokban is mérséklődhetnek a vízhiány okozta károk (vízforgatás-tisztítás mellett) és mezőgazdasági hasznosításuk is lehetséges.

Ezt a táblázatot az SFC2014 automatikusan hozta létre a “Stratégia leírása” című fejezet információi alapján.

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

ETHA intézkedések hozzájárulása az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzésekhez [a releváns ETHA intézkedések (a Bizottság határozza meg) és a tagállam a "Stratégia leírása" című OP fejezetbe foglalja]	**Indikatív ETHA hozzájárulás, euró** [intézkedésenként összesítve]	**Az operatív programokra jutó teljes ETHA részesedés (%)**
1. ETHA intézkedés	[érték]	(%)
2. ETHA intézkedés		

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

9.3. A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE (KRR 24. CIKK 1.)

9.3.1. Az adminisztratív terhek összefoglaló értékelése

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Programon belül (AVOP) 2004-2006 között önálló strukturális alapként, pályázatos rendszerben működött a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz (HOPE). A döntést az AVOP Irányító Hatóság (IH) vezetője hozta meg, munkáját a "DEB-ek", döntéselőkészítő bizottságok segítették. A halgazdálkodási támogatások esetében önálló DEB is működött és a folyamat végén támogatási szerződések készültek.

A Halászati Operatív Program (HOP) 2007-2013 időszakában a KET előírásai alapján támogatási határozatok születnek. E rendszer sokkal bonyolultabb az elődjéhez viszonyítva.

Az adminisztratív terhek egyik fő forrása a komplex hatósági engedélyezési rendszer bonyolultsága, melynek egyszerűsítésével a kérelmek benyújtása és adminisztratív kezelése rugalmasabbá válhatna.

A kedvezményezettek adminisztratív terhei az Európai Halászati Alap társfinanszírozásában megvalósuló Halászati Operatív Program 2. prioritási tengelye szerinti beruházási támogatások feltételeiről szóló 50/2011. (VI. 6.) VM rendelet, valamint az Európai Halászati Alap társfinanszírozásában megvalósuló Halászati Operatív Program 2. prioritási tengelye szerinti vízi környezet védelmével kapcsolatos intézkedések feltételeiről szóló 110/2011. (XI. 24.) VM rendelet előírásaiból származnak.

A 2007-2013-as időszak támogatási nehézségeit (hatósági engedélyek beszerzése, IIER, bonyolult és időigényes kérelmezési rendszer) az Agrár Európa Kft. által 2011-ben készített HOP Félidős Értékelés is említi/elemzi. Eszerint a támogatási kérelmek benyújtásától az ügyfeleket visszatarthatja, hogy a halgazdálkodók döntő többségének tanácsadót kell megbíznia a támogatási kérelmek összeállításához. A kisebb beruházások kapcsán a bürokrácia viszonylagos túlzottsága, aránytalansága is említésre került.

Az egyszerűsítés lehetőségeit felmérő kérdőívek alapján az adminisztratív terhek nehezítik a kérelmek benyújtását.

További adminisztratív visszatartó tényező a jogerős építési, illetve vízjogi engedély megléte már a támogatási kérelem benyújtásakor.

Az IIER a jelen szerkezetében csak jelentős kompromisszumok árán alkalmas a HOP beruházási típusú kérelmek kezelésére. Az IIER-rel kapcsolatos további megfigyelés, hogy esetenként a nem megfelelő működése késedelmeket okoz a kifizetéseknél a kifizetési kérelmek benyújtási idejéhez képest.

A konkrét benyújtási időszak meghatározása nehezíti a támogatási kérelmek beadását, a folyamatos benyújtási lehetőséget alkalmasabbnak tekintik a kérelmezők.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

9.3.2. Az adminisztrációs terhek csökkentésének eléréséhez tervezett főbb tevékenységek

Az új Uniós jogszabályok elvárásai alapján az átláthatóságot és az esélyegyenlőséget fokozottan szem előtt kell tartani a hazai támogatási rendeletek kidolgozása során, így az elsődleges cél az, hogy a jelenlegi rendszer ne bővüljön további adminisztratív terhekkel.

Az egyszerűsítés megvalósíthatóságának vizsgálata esetében nem elég csak a halgazdálkodási jogszabályokból eredő adminisztratív követelmények felhasználó baráttá tétele, hanem ugyancsak meg kell vizsgálni a hatósági engedélyezési rendszer egyszerűbbé tételének lehetőségeit.

Célunk egy olyan rendszer kialakítása, amely az AVOP tapasztalataira épít, de egyben a KET-ben előírtakat is figyelembe veszi. Ezen felül fontosnak tartjuk a különböző adatbázisok összekapcsolásának lehetőségét is. Mivel az IIER rendszer jelen állapotában esetenként nem szolgálta az egyszerű végrehajtást, így egy több szempontból is alkalmasabb rendszer kialakítása van folyamatban (IIER 2.).

Célunk a különböző eljárásrendek egyszerűsítése, illetve a kérelmezők szempontjából a pályázatok, illetve a támogatási kérelmek elektronikus úton történő benyújtásán alapuló rendszer kialakítása is.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

10. ÉRTÉKELÉSI TERV

[KIDOLGOZÁS ALATT]

Jogalap:
A MAHOP- hoz (2014-2020) kapcsolódó értékelési kötelezettségről a KSK rendelet – ver.: 2011/0276 (COD) 8946/13 - 47-50. cikke, és az ETHA- rendelet – ver.: 2011/0380 (COD) 10325/3/13 REV 3 – 116-119. cikke rendelkezik.

Az OP-ban szereplő értékelési terv általánosan meghatározza az összes értékelési intézkedés szervezési keretét. A maximális rugalmasság megtartásához az értékelési tervben nem szükséges pontos listát megadni a KRR-ban rögzített feladatokon túlmenően. Mindazonáltal az értékelési szükségletek gyakran túlmutatnak ezeken a kötelező elemeken és további értékeléseket be kell tervezni az értékelési tervbe. Ugyanakkor ezeknek a tervezése egy későbbi szakaszban is lehetséges Éves Végrehajtási Jelentéseken keresztül.

Az értékelési terv céljai és oka	A KSK rendelet 47. cikke kimondja, hogy értékeléseket kell végezni a programok kidolgozása minőségének és végrehajtásának javítása érdekében, valamint eredményességük, hatékonyságuk és hatásuk felmérésére, amelyhez a tagállamoknak biztosítaniuk kell az értékelések elvégzéséhez szükséges forrásokat, továbbá az értékelésekhez szükséges adatok előállításához és gyűjtéséhez szükséges eljárások rendelkezésre állását. A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program értékeléseinek célja, hogy folyamatos visszacsatolásokon keresztül javítsa a végrehajtás minőségét, hatékonyságát és eredményességét; bemutassa a halászati politika terén elért haladást és eredményeket; értékelje az ETHA-ból finanszírozott műveletek eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját és uniós célokhoz való hozzájárulását; hozzájáruljon a halászati politika célzottabb támogatásához; illetve biztosítsa az ETHA-ból finanszírozott műveletek tényalapú, a döntéshozatali folyamatot támogató értékelését. Ennél a résznél azt kell bemutatni, milyen múltbeli értékelési tapasztalat gyűlt össze, mik voltak a hiányosságok, mik az erősségek. Volt-e elég információ, adat az értékelések elvégzéséhez, min kell javítani. Hasznosultak-e az értékelések eredményei, ha igen, miben, ha nem, miért nem. Van-e már hazánkban kellő értékelési kapacitás (belső, külső) az értékelések elvégzéséhez, menedzseléséhez a halgazdálkodás területén. Hol vannak értékelési szükségletek, értékelési kapacitásfejlesztés szükségletek.

ERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Irányítás	A MAHOP monitoring és értékelési tevékenységének koordinálásáért az Irányító Hatóság, azaz Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály Halgazdálkodási és Halászati Operatív Program Irányító Hatósági Osztálya felel. Az Osztály egyik fő feladata a folyamatos értékelési rendszer kialakítása, működtetése, az értékelési szükségletek és adatigények meghatározása, a szükséges adatok gyűjtésének megszervezése, az értékelők kiválasztása, és információval való ellátása. Az Irányító Hatóság biztosítja az értékelések elvégzéséhez szükséges emberi és pénzügyi erőforrásokat. A monitoring adatok rendszeres gyűjtését az IH, a Közreműködő Szervezet (Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Hivatal), valamint az Agrárgazdasági Kutatóintézet végzik. Az értékelést a végrehajtásért felelős hatóságtól független értékelő végzi az Európai Bizottság iránymutatása alapján. Az EU Bizottság saját maga is kezdeményezhet értékeléseket (KSK rendelet 49. cikk 4.)
Értékelési témák és tevékenységek	A 2014-2020-as időszakban a KSK Alapoknál,- így az Európai Tengerügyi Halászati Alapnál is - jelentősen előtérbe kerül az eredményszemlélet, azaz nagyobb hangsúly kerül az EU 2020-as stratégiához való hozzájárulás folyamatos mérésére, és nem teljesítése esetén szankcionálására is sor kerülhet. Az Irányító Hatóság ezért a programozási időszak alatt legalább egy olyan elemzést fog készíttetni, amely megmutatja, hogy a KSK Alapok támogatásai hogyan járulnak hozzá a prioritások céljainak eléréséhez. Ennek része, hogy az értékelő megvizsgálja a monitoring indikátorokat, (különös tekintettel az eredmény és hatás indikátorokra) amelyek a Program fizikai és pénzügyi előrehaladását mutatják. A mérföldkövek és az indikátorok célértékeinek nem teljesítése pénzügyi következményekkel is járhat ezért ennek alapos, időben való elemzése rendkívül fontos. A folyamatos értékelés keretén belül az alábbi típusú értékelések és jelentések készülnek a programozási időszak alatt: • Ex-ante (előzetes) értékelés • Éves előrehaladási jelentések(et megalapozó értékelések) • Kibővített éves előrehaladási jelentések megalapozó értékelések (2016, 2018) (2017, 2019) • Szükség esetén az éves jelentések, és a kibővített éves jelentések inputigényét segítő elemzések • Hatásvizsgálat • A Program és intézményeinek működését értékelő jelentés • Tematikus, illetve horizontális (mind az 5 KSK alapot átfogó témájú) elemzés • Ex-post értékelés (melyet a Bizottság készít 2023-ig)

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

	A tematikus és horizontális elemzések témái: • az ágazati innováció; • a fenntartható fejlődés, az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás; • az alternatív energiaforrások igénybevételének elterjedése • energiahatékony beruházások növelése; • tevékenységek diverzifikációja (multifunkcionális halgazdaságok); • az esélyegyenlőség elősegítése; • a környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra formák támogatása, azaz a Halastavi Környezetgazdálkodási Program (HKP) folytatása a környezettudatos gazdálkodás, a fenntartható tájhasználat, a környezet állapotának javítása és a gazdasági hatékonyság érdekében; • a halgazdálkodás szerepe a közösség által irányított helyi fejlesztésekben; (CLLD) • a halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés; • a halgazdálkodók piaci szerepe és érdekérvényesítésének változása, • termelői szervezetek szerepe; • az ágazat jövedelmezőségének változása; • a technikai segítségnyújtás keretébe tartozó tevékenységek értékelése.
Adatgyűjtési és információ-szolgáltatási stratégia	[KIDOLGOZÁS ALATT] A monitoring adatok elektronikus formában történő tárolására a jelenleg kidolgozás alatt lévő elektronikus adattároló rendszer, az IIER2 szolgál majd. Ez a jelenlegi rendszer újragondolásán és továbbfejlesztésén alapul. A monitoring adatok gyűjtésénél az IH célja, hogy a kedvezményezetteknek minél kevesebb adatszolgáltatási kötelezettsége legyen, illetve, hogy az adatszolgáltatás minél egyszerűbben minél kevesebb hibával történjen meg. A különböző adatforrások (KSK, NAV, KI stb.) összekapcsolása az egyszerűsítést segíti. Az IH célja, hogy Agrárgazdasági Kutatóintézet számára rendelkezésre álljon minden olyan adat, amely az érékeléshez kell. Az adatok itt összesítésre kerülhetnek és különböző egyéb adatokkal összehasonlíthatóvá válnak, elemzésekbe beépítésre kerülhetnek.
Időbeliség	[KIDOLGOZÁS ALATT]

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Koordináció	**Adjon információt más értékelések, ESI alapok, kutatási tanulmányok kapcsolódási pontjairól.** Mind a Vidékfejlesztési Program, mind a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Irányító Hatósága a Vidékfejlesztési Minisztériumban került kialakításra, elősegítve a két program kapcsolódását. A CLLD eszköz továbbá ugyancsak a kapcsolódást segíti elő az által, hogy a korábbi LEADER HACS-ok továbbfejlesztésével alakulnak ki azok a helyi akciócsoportok, amelyek stratégiájába halgazdálkodási ágazati célok is beépítésre kerülhetnek. Azáltal, hogy a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, az ETHA OP közreműködő szervezete a Vidékfejlesztési Program végrehajtásában is részt vállal, továbbá az Agrárgazdasági Kutatóintézet az egész agrárium területéről gyűjt és értékel adatokat, a kapcsolódási a szervezeteken keresztül biztosítva van a Vidékfejlesztési Program és a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program között.
CLLD – egyedi értékelési követelmények	[KIDOLGOZÁS ALATT]
Kommunikáció	Az értékelési jelentéseket az IH a MAHOP internetes honlapján nyilvánosan elérhetővé teszi. Az értékelések megvitatása kiemelt feladata a Monitoring Bizottságnak.
Erőforrások	Az IH nagyon fontosnak tartja, hogy az értékelés és az adatgyűjtés a lehető legköltséghatékonyabb és egyszerűbb módon történjen, ne okozzon túlzott adminisztrációs terhet és további költségeket egy ilyen kis program számára. Az értékelés, témától függően az ágazatot jól ismerő és az ágazati eredményeket nyomon követő intézmények bevonásával történik, (egyetemek, kutatóintézetek) illetve független értékelő szakember részvételével, aki már a tervezés kezdetétől nyomon követi a program alakulását és az előzetes értékelést is végzi. Az Irányító Hatóság munkatársai közül a TS és a pénzügyi tervezés és végrehajtás tekintetében külön értékelési feladatok merülhetnek fel, ezért az Irányító Hatóság kollégái nemzetközi értékelés továbbképzéseken vesznek részt, közösen a VP IH kollégákkal. Az értékelésben az MB tagok, továbbá a tervezésben szerepet vállaló Halászati Stratégia Koordináló Bizottság is szerepel vállal. Az említett szervezetek tagjai között átfedés van, így a kapcsolódás is biztosítható.

ÉRVÉZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

11. PROGRAM-VÉGREHAJTÁSI RENDELKEZÉSEK

Jogalap:
ETHA 20. cikk (1)

11.1. HATÓSÁGOK ÉS KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETEK KIJELÖLÉSE

Az ETHA végrehajtás alapvetően a jelenlegi végrehajtási keretre épül. A MAHOP Irányító Hatósági feladatokat a jelenlegi HOP Irányító Hatósága folytatja.

11.2. AZ IRÁNYÍTÓ ÉS ELLENŐRZÉSI RENDSZER ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA

[KIDOLGOZÁS ALATT.]- rendelet végleges verziója alapján

Alapvetően a jelenlegi irányító és ellenőrzési rendszerre épül.

11.3. A MONITORING ELJÁRÁSOK ÖSSZEFOGLALÓ ISMERTETÉSE

[KIDOLGOZÁS ALATT]- rendelet végleges verziója alapján

Alapvetően a jelenlegi monitoring eljárásokra épül.

11.4. A MONITORING BIZOTTSÁG ÁLTALÁNOS ÖSSZETÉTELE

Az új Monitoring Bizottság kijelölése az OP elfogadása után történhet meg. Az új időszak Monitoring Bizottságának kialakítása a jelenlegi MB tagok felkérésével történik meg.

11.5. A 143. CIKKEL ÖSSZHANGBAN VÉGREHAJTANDÓ TÁJÉKOZTATÁSI ÉS NYILVÁNOSSÁGGAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ ISMERTETÉSE

A jelenlegi tájékoztatási és nyilvánossági intézkedések folyamatosságának biztosításával történik az új időszak követelményeinek való megfelelés is. A tájékoztatás alapvetően a Vidékfejlesztési Minisztérium és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal internetes oldalán keresztül történik. A VM halaszat.kormany.hu oldalán elérhetőek a releváns jogszabályok és a kedvezményezettek listája, továbbá a programhoz kapcsolódó dokumentumok és egyéb információk.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

12. INFORMÁCIÓK AZ IRÁNYÍTÁSI, ELLENŐRZÉSI ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDSZER MEGVALÓSÍTÁSÁÉRT FELELŐS SZERVEKRŐL

[KIDOLGOZÁS ALATT]

12.1. AZ IRÁNYÍTÁSI, ELLENŐRZÉSI ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDSZERT ALKALMAZÓ SZERVEK

12.2. A HALÁSZATI IRÁNYÍTÁS, ELLENŐRZÉS ÉS VÉGREHAJTÁS ELÉRHETŐ HUMÁNERŐFORRÁS ÉS TÁMOGATÁSI FORRÁSAINAK RÖVID ISMERTETÉSE

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

13. ADATGYŰJTÉS

Jogalap:

20. cikk (1) bek. (o) pont

A 6. cikk (3a) bekezdésében és a 18. cikk (4) bekezdésében említett, a fenntartható halászati gazdálkodásra vonatkozó adatgyűjtés célkitűzéséhez és a 199/2008/EK tanácsi rendelet 3. cikkében említett többéves uniós programmal összhangban:

(i) az adatgyűjtési tevékenységek ismertetése;

(iii) annak ismertetése, hogy az i. és ii. alpontban szereplő tevékenységek tekintetében miként biztosítható a hatékony és eredményes pénzügyi és adminisztratív irányítás.

Az operatív program e szakaszát a 23. cikk egészíti ki.

13.1. A 2014 – 2020 IDŐSZAKRA ELŐRE LÁTHATÓLAG TERVEZETT ADATGYŰJTÉSI TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA

Magyarország jelen adatgyűjtési rendszere igen komplex, minden szempontból kielégítő, illetve pontos képet tud adni az édesvízi akvakultúra, illetve a természetesvízi halászat helyzetéről.

A halászati igazgatás legfőbb szerve a **Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya**. A helyi halászati igazgatást a **Fővárosi és Megyei Kormányhivatalok** végzik. A Fővárosi és Megyei Kormányhivatalok vadászati és halászati részleg vezetőinek ellenőrzője és irányítója a **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal** (NÉBIH).

Magyarországon a halászati, illetve akvakultúra adatok gyűjtése két szálon fut.

Hazánkban az akvakultúra fogalma a tavakban történő édesvízi haltermelést és az intenzív rendszerekben történő haltermelést fedi le.

A Miniszter **Országos Halászati Adattárat** tart fenn a halállományok és élőhelyeinek védelme érdekében. Az adattár a **szarvasi Halászati és Öntözési Kutató Intézetben** érhető el. Az adattár tartalmazza a *halászati vízterületek azonosításával kapcsolatos adatokat* (a halastavak termelése és területnagyságai egy külön adatbázisban vannak nyilvántartva), *a vízterületek kiterjedését, elhelyezkedését, határait, felhasználásuk formáját és tulajdonviszonyát, a vízzel szomszédos földtulajdonok hasznosítási formáját, az érintettek nevét és címét* (tartózkodási hely), *a halászati gazdálkodási tervek adatait, a halállományok mennyiségi, minőségi és faji összetétel adatait, illetve az éves fogások adatait.*

A halászati vízterület **az a vízfolyás vagy állóvíz, amely jellegének megváltoztatása nélkül alkalmas a hal életfeltételeinek biztosítására, és ezért a halászati hatóság halászati vízterületté nyilvánítja.** A legtöbb esetben a halászati jog az Államot illeti meg, aki közbeszerzési eljárás során halászati haszonbérbe adhatja a területet általában 15 éves időtartamra.

A kedvezményezett évente jelent a halászati felügyelőnek a halászati vízterületen *telepített halak fajonkénti mennyiségéről, illetve a tenyésztésre és/vagy emberi fogyasztásra kifogott (halászat, horgászat) halak fajonkénti mennyiségéről.*

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az akvakultúra termelés jelentése egy éves adatbázison alapszik, amit a termelők a megyei hivatalokba küldenek. Miután a halászati felügyelők ellenőrizték az adatbázist, az adatokat az **Agrárgazdasági Kutatóintézetbe** továbbítják, ahonnan pedig továbbküldésre kerülnek a Vidékfejlesztési Minisztériumnak.

E sémát követve a halászati vízterületek és akvakultúra létesítmények fogási adatai jelentésre, majd feldolgozásra kerülnek. **A halászati adatok gyűjtése és tárolása a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvénnyel és a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvénnyel összhangban, és annak tiszteletben tartásával történik.**

A felvázolt halászati igazgatási struktúra felelős az akvakultúra fejlesztéséért és az adatgyűjtésért egyaránt.

Az akvakultúra adatainak publikációja 2 fő vonalon fut. Miután az **Agrárgazdasági Kutatóintézet** begyűjtötte és feldolgozta az adatokat (*megyénkénti, fajonkénti, termelőnkénti adatok összegzése*), továbbítja azokat a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálynak. A hivatali és szakmai felhasználóknak minden adatbázis elérhető az interneten, illetve a különböző brossúrákban.

Az adatgyűjtés másik vonala a Halászat című szakmai lapban történő publikáció. Az **Agrárgazdasági Kutatóintézet** által gyűjtött (beleértve az Országos Halászati Adattár főbb adatait), illetve a **Nemzeti Statisztikai Hivatal** által szolgáltatott külkereskedelmi adatokat és adatbázisokat a halászati igazgatás a már említett szakmai lapban elemzi, részletesen kifejtve a különböző trendeket, összehasonlítva az előző évek adataival.

Kereskedelmi jellegéből adódóan az akvakultúra termelés főbb céljai a következők: a halastavak állományának utánpótlása, az értékesítési létesítmények piaci méretű hallal való ellátása, a természetes vizek és horgásztavak állományának utánpótlása (a halászati kezelési tervek alapján), illetve részben a halexport.

A legfőbb termelt halaink:

***Halastavi rendszerekben*:**
- ponty (*Cyprinus carpio*)
- fehér busa (*Hypophthalmicthys molitrix*)
- pettyes busa (*Aristichthys nobilis*)
- amur (*Ctenopharyngodon idella*)
- csuka (*Esox lucius*)
- süllő (*Stizostedion lucioperca*)
- harcsa (*Silurus glanis*)

Intenzív (precíziós) rendszerekben:
- afrikai harcsa (*Clarias gariepinus*)
- szirvárványos pisztráng (*Oncorchyncus mykiss*)
- tokfélék (*Acipenseridae*)
- angolna (*Anguilla anguilla*)

Magyarországon az akvakultúra termelés statisztikai adatait évente egyszer egy táblázatban szemléltetik, tehát kalendáriumi évenként a lehalászott hal mennyiségét. A termelő kötelessége, hogy információt szolgáltasson az előző évről – a statisztikai törvény szerint – minden év január 31-éig a megyei felügyelő részére. A termelő egy, az Agrárgazdasági

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

TERVEZET

Kutatóintézet által küldött formanyomtatványt tölt fel az adataival. A megyei halászati felügyelő készíti el az első adatfeldolgozást, amit február 20-ig továbbít az Agrárgazdasági Kutatóintézetnek. A Kutatóintézet és a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály adatfeldolgozói összesítik az adatokat, majd kitöltik és ellenőrzik az adatbázist, és általában az adott év májusának végére elkészül az adatokból a felhasználás-kész statisztika.

Az egyéni adatszolgáltatóknak az akvakultúra termeléssel kapcsolatosan az éves kérdőívben a következőkre kell választ adniuk:

- Az adatszolgáltató vezetőjének neve, a kapcsolattartás módja, elérhetősége, a kitöltés dátuma, az adatszolgáltató neve, telefonszáma és aláírása, illetve a kitöltést végző személy neve, amennyiben nem egyezik az adatszolgáltatóéval. Ezen adatok szolgáltatása a félreértések elkerülése miatt fontos.
- Az adatszolgáltató neve, a cég címe(i). Amennyiben a vállalat több akvakultúra egységet foglal magába, úgy a megyei statisztika elkészítése céljából fontos, hogy minden egyes egységről külön is bekerüljenek az adatok a kérdőívbe. A vállalatok típusa és mérete (az alkalmazottak száma, illetve a teljes évi nettó bevétel alapján):
  A vállalatok típusa:
  - Állami gazdálkodó szervezetek
  - Mezőgazdasági szövetkezetek
  - Halászati szövetkezetek
  - Horgász szervezetek
  - Más társas vállalkozások
  - Egyéb

  A vállalat mérete:
  - Egyéni termelők
  - Mikrovállalkozások
  - Kisvállalkozások
  - Közép-vállalkozások
  - Nagyvállalatok
  - Állami non-profit szervezetek
  - Nem állami non-profit szervezetek
- "Behelyezés és lehalászás": a kifogott halak anya, egynyaras ivadék, kétnyaras tenyész és étkezési hal szempontjából. A kevésbé fontos fajok, mint például a compó (Tinca tinca), ezen kívül a csuka, más nemes halak, illetve a szeméthalak esetében csak a behelyezett anyag mennyiségét, illetve a piaci halat szükséges jelenteni. Ebben a táblázatban megadható kiegészítő információként a horgászat által közvetlenül a halastavak kifogott halak mennyisége.
- „A halastavi létesítmény területének adatai": termelői halastavak, művelés alatt lévő területek, művelésből kivont területek, új és felújított halastavak adatai
- „A termelés jellemzői": teljes nettó haltermelés, felhasznált takarmány mennyisége a keményítő értéket figyelembe véve, hektáronkénti nettó haltermelés, hektáronkénti nettó pontytermelés és az 1 kg hal termeléséhez felhasznált táp mennyisége.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- „Intenzív üzemi haltermelés”: a termelés volumene és kapacitása köbméterben, az anyahalak állománya, fiatal halak állománya, az egész évben emberi fogyasztásra eladott halak mennyisége.

A termelési és egyéb fontos adatokat a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya összesíti az éves jelentésében, ami a Halászat című szakmai lapban kerül publikálásra. Az éves jelentés állandó táblázatokat tartalmaz az összesítéshez a korábbi évekkel való összehasonlítás lehetősége miatt.

Az egyik táblázat a behelyezett és lehalászott halak közti egyensúlyt mutatja a vállalatok típusa szerint. A halastavak területéből nettó módszer-számítással adják meg a bruttó, illetve a nettó haltermelést. A telepítés során a halfajokat 3 részre osztják: ponty, növényevő halak és egyéb. A lehalászásnál – a ragadozó halfajok és az intenzív üzemi haltermelés miatt – 8 csoportba sorolják a halfajokat: ponty, növényevő halak, ragadozó halak – melyek nem tartoznak más csoportba – angolna, szivárványos pisztráng, afrikai harcsa, tokfélék és egyebek.

Magyarországon a horgászat, mint rekreációs tevékenység, egyre nagyobb hangsúlyt kap. Ahhoz, hogy meg tudjuk becsülni a fontosságát, egy külön szálon kell vizsgálni a halastavakon történő horgászatot (az egyénenkénti jelentésekben a halastavakból történő horgászfogásokról szerepelnek adatok, melyeket szintén feltüntetnek az éves jelentés magyarázószövegében). Minden adat összehasonlításra kerül a korábbi évek releváns adataival, a különbséget pedig százalékban jelölik.

Egy másik táblázatban korosztályonként tüntetik fel a részletes lehalászási adatokat (db, kg). A korosztályok a következők: anyahalak, egynyaras halak, kétnyaras halak és étkezési halak. A lárvákat és az ivadékokat nem számolják, hiszen az adott évben telepítési anyagként használták fel őket, melyekből egynyaras halak fejlődtek (tehát ez által elkerülhető ugyanazon halak duplán történő számítása).

A halfajok csoportjai: ponty, amur, fehér busa, pettyes busa, afrikai harcsa, süllő, compó, harcsa, egyéb nemeshalak és szeméthalak.

Az akvakultúrás fajok a következők: afrikai harcsa, szivárványos pisztráng, angolna és tokfélék. Az anyahalak, a növendék halak és az étkezési halak éves mennyiségével kapcsolatos adatokat is fel kell tüntetni.

A jelentésekben számot kell adni a felhasznált tápokról is, hogy országos szinten kiszámolható legyen a termelés hatékonysága.

Az adatszolgáltató ügyfelek az egyéni adatszolgáltatók. Az adatok felhasználói a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya, illetve a Vidékfejlesztési Minisztérium további intézményei, ezen felül az Agrárgazdasági Kutatóintézet, más hivatali intézmények, más adatszolgáltatók, kutatók, hallgatók, stb. Az adatszolgáltatók saját adatainak kiadása engedély nélkül szigorúan tilos. Az adatgazda az Agrárgazdasági Kutatóintézet és a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya.

Az átmosó területen termelt hal nem kerül be a jelentésbe, mert a le nem halászott állomány egy része a tavakban marad, ami a következő évben kerül kifogásra. E tény nem befolyásolja az eredmény statisztikáját, hiszen a becsült „ki nem fogott” hal mennyisége többé kevésbé

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

megegyezik minden évben, tehát mindig a következő év statisztikájában fogják feltüntetni az adott év maradványát.

A bemutatott adatgyűjtési rendszer jól megszervezett és a FAO jelentésekkel összeegyeztethető. A legfőbb probléma a kérdőívek kitöltésével akad. Mivel az adatszolgáltatók száma nem túl magas (nagyjából 300) az esetleges hibák, hiányosságok telefonos megkeresés útján javíthatók, illetve pótolhatók. Minden fajra és korosztályra határértékeket (minimum, maximum) szabtak meg, hogy a feldolgozás során kiküszöböljék a kézi úton bevitt adatokban esetlegesen elkövetett hibákat.

Az adatgyűjtési rendszer és a feldolgozás rendszer jó felépítése miatt lehetséges a megyénkénti és a régiónkénti összehasonlítás.

Abból kifolyólag, hogy az adatbázisok visszamenőleg több évre rendelkezésre állnak, a különböző évek, éves átlagok összehasonlítása is lehetséges. Mivel Magyarországon az akvakultúra magában foglalja a halastavi rendszereket és a zárt, intenzív üzemi haltermelést is, illetve az adatszolgáltatókkal való rendszeres kommunikáció is megoldott, ezáltal a fogalom meghatározások is összhangban vannak.

Az országos prioritás az, hogy az adatkezelőket és más felhasználókat pontos információkkal lássuk el. Az elemzéseknek és trendeknek a természetes vizek adataira és eredményeire is figyelmet kell szentelni, illetve fontos, hogy elemzések útján összekapcsoljuk a rendszert. Tehát fontos, hogy a horgász szervezetek igényeit is figyelembe vegyük a természetes vizek telepítésénél.

Az akvakultúra adatok gyűjtésének és elemzésének jelen rendszere a jelen szükségleteket kielégíti, mindemellett összeegyeztethető a FAO jelentésekkel. A fejlesztések a következőkben nyilvánulnak meg: az adatok pontosságának növelése, a természetes vizek adatbázisaival (Országos Halászati Adattár) való összekapcsolás, tehát a halászat országos szinten való elemzésének lehetőségének megteremtése. Nyilván ez több adat és információ beépítését jelenti, sőt jogi problémák is felmerülhetnek az adatbázisok egyesítése során. Az akvakultúrás adatbázisok árvízi adatbázisok való összekapcsolása szintén előrelépést és fejlesztést jelentene, hiszen időben felmérhetők lennének a lehetséges veszélyek egy akvakultúrás létesítmény építése előtt.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

13.2. AZ ADATGYŰJTÉS MEGBÍZHATÓ PÉNZÜGYI ÉS ADMINISZTRATÍV KEZELÉSE ELÉRÉSÉNEK ISMERTETÉSE

Az irányító Hatóság a MAHOP minőségi és hatékony végrehajtásának biztosítására egy effektív monitoring- és értékelési rendszert fog kidolgozni.

A jelen működő informatikai rendszer (IIER) mind fizikai, mind pénzügyi megvalósításra vonatkozó indikátorokat is tartalmaz, mely helyébe az aktuális rendszer továbbfejlesztett változata fog lépni (IIER2).

A monitoring adatok rendszeres gyűjtését az Irányító hatóság, a Közreműködő Szervezet (Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Hivatal), valamint az Agrárgazdasági Kutatóintézet végzi.

A monitoring adatok gyűjtése során az Irányító hatóság célja, hogy a kedvezményezetteknek minél kevesebb adatszolgáltatási kötelezettsége legyen illetve, hogy az adatszolgáltatás minél egyszerűbben minél kevesebb hibával történjen meg (egyszerűsítés). Ezen felül az Agrárgazdasági Kutatóintézet számára minden olyan adatot rendelkezésre kell bocsájtania, amely az értékeléshez kell. Az adatokat az AKI összesíti és különböző adatokkal összehasonlítja, összeveti, majd elemzéseket készít.

A 2014-2020-as időszakban a Közös Rendelkezések Rendelet és az ETHA rendelet nem várja el többé a tagállamoktól, hogy a köztes értékelést egy bizonyos időpontban végezze el. Ehelyett egy olyan megközelítést kell alkalmazni, amelyben az értékelés integráns része a programozási ciklusnak és bármely alkalmas időpontban elvégezhető a programozási időszakban. Ennek fényében folyamatos értékeléshez, folyamatos adatszolgáltatásra van szükség.

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

14. MELLÉKLETEK A PROGRAMHOZ

- HASKOBI tagok és Halgazdálkodási mcs tagok
- Előzetes Monitoring táblák

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

HALÁSZATI STRATÉGIA KOORDINÁLÓ BIZOTTSÁG

NÉV	SZERVEZET	BEOSZTÁS	A BIZOTTSÁGBAN	E-MAIL CÍM
Dr. Bognár Lajos	VM Élelmiszerlánc-	helyettes államtitkár, HOP	előrehaladás ellenőrzése	lajos.bognar@vm.gov.hu
Bardócz Tamás	VM , Erdészeti Halászati és	főosztályvezető	elnök	tamas.bardocz@vm.gov.hu
Bojtárné Lukácsik Mónika	AKI	munkatárs	AKI felkért szakértője	Bojtarne.Lukacsik.Monika@aki.gov.hu
Bozánné Békefi Emese	HAKI	osztályvezető	HASKOBI szakértői	bekefi.emese@haki.hu
Csécs Sándor	MOHOSZ	alelnök	MOHOSZ felkért szakértője	mohosz@mohosz.hu
Csoma Gábor	Körös Halászati Szövetkezet	igazgató	egyéni szakértő	g.csoma@t-online.hu
Csörgits Gábor	VM Természetmegőrzési	munkatárs	VM Természetmegőrzési	gabor.csorgits@vm.gov.hu
Gábor János	VM HAHOPIHO, Operatív	főmunkatárs	OIB felkért szakértője	janos.gabor@vm.gov.hu
Gyalog Gergő	HAKI	munkatárs	HASKOBI szakértői	gyalogg@haki.hu
Dr. Habuda Judit		ügyvezető	ex ante értékelő, egyéni	judit.habuda@gmail.com
Halasi-Kovács Béla	HAKI	munkatárs	HASKOBI szakértői	hkb@haki.hu
Dr. Jeney Zsigmond	HAKI	munkatárs	HASKOBI szakértői	jeneyzs@haki.hu
Katics Máté	Czikkhalas Kft.	tógazdaságvezető helyettes	egyéni szakértő	matehal@gmail.com
Lévai Ferenc	Aranyponty ZRt.	elnök vezérigazgató	egyéni szakértő	info@aranyponty.hu
Mihálffy Szilvia	VM HAHOPIHO, OIB	osztályvezető	OIB felkért szakértője	szilvia.mihalffy@vm.gov.hu
Dr. Németh István	MAHAL	elnök	MAHAL felkért szakértője	hhcarpio@gmail.com
Dr. Orosz János			MAHAL felkért szakértője	orosz@magyarhal.hu
Dr. Váradi László	MASZ	elnök	MASZ felkért szakértője	varadil@haki.hu
Puskás Nándor	MASZ	alelnök	MASZ felkért szakértője	puskas.nandor@gmail.hu
Székely Tibor	NÉBIH	munkatárs	NÉBIH felkért szakértője	szekelyti@nebih.gov.hu
Dr. Szűcs István	DE AGTC	egyetemi docens	HASKOBI szakértői	szucsi@agr.unideb.hu
Dr. Urbányi Béla	SZIE Halgazdálkodási Tsz.	egyetemi docens	egyéni szakértő	Urbanyi.Bela@mkk.szie.hu
Vanyúrné Szanyi Judit	MVH	munkatárs	MVH felkért szakértője	Vanyurne.Judit@mvh.gov.hu

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Halgazdálkodási munkacsoport – taglista:

Ssz.	Név	Szervezet
1.	**Mihálffy Szilvia** (munkacsoport vezető)	Vidékfejlesztési Minisztérium
2.	**Bojtárné Lukácsik Mónika**	Agrárgazdasági Kutató Intézet
3.	**Farkas Zoltán**	Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége
4.	**Gergely Márta Julianna**	Vidékfejlesztési Minisztérium
5.	**Horváthné Kiss Ildikó**	Vidékfejlesztési Minisztérium
6.	**Jámborné Dankó Kata**	Vidékfejlesztési Minisztérium
7.	**Kavrán Viktória**	Vidékfejlesztési Minisztérium
8.	**Lévai Ferenc**	OIB szakértő
9.	**Tarpataki Tamás**	Vidékfejlesztési Minisztérium
10.	**Vadász István**	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
11.	**Vanyúrné Szanyi Judit**	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
12.	**Kiss Szabolcs** (munkacsoport titkár)	NAKVI

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Monitoring táblázatok

1. táblázat: Pénzügyi indikátorok

Célok (Előre meghatározza őket a Bizottság) **(17)**	**ETHA intézkedés** **(18**	**Output indikátor (19) ld. 3-ik táblázat alább**	**A tervezett teljes költség (8)**	**A tervezett teljes közkiadás (9)**	**A tervezett ETHA hozzájárulás (10)**	**A kedvezményezetteknek kifizetett elszámolható költségek, a kompetens szervezet által megerősítve (12)**	**Teljes közhozzájárulás, amit a kedvezményezettnek kifizettek (13-)**	**ETHA támogatás, amit a kedvezményezettnek kifizettek (14)**
Gyors növekedés - Halászat	42. cikk Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	3						
Gyors növekedés - Akvakultúra	45. cikk Innováció	4						
Gyors növekedés – Akvakultúra	48. cikk Gazdálkodásirányítási, helyettesítési és tanácsadási szolgáltatások	4						
Gyors növekedés – Akvakultúra	57. cikk Akvakultúra-állományok biztosítása	4						
Gyors növekedés – Akvakultúra	46. cikk Az akvakultúrába való termelő beruházások	5						
Gyors növekedés – Akvakultúra	47. cikk Új jövedelemformák és hozzáadott érték	5						
Gyors növekedés – Piac	69. cikk Termelési és értékesítési tervek	6						

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Gyors növekedés – Piac	70. cikk Tárolási támogatás	7						
Gyors növekedés – Piac	71. cikk Piaci intézkedések	7						
Gyors növekedés – Piac	72. cikk Halászati és akvakultúra termékek feldolgozása	8						
Zöld növekedés – Halászat	42. cikk (1) c) (5) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	11						
Zöld növekedés – Halászat	42. cikk (5) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	12						
Zöld növekedés - Halászat	42. cikk (1) b) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	14						
Zöld növekedés - Akvakultúra	52. cikk A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra előmozdítása	15						
Zöld növekedés - Akvakultúra	53. cikk A környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerekre és az ökológiai akvakultúrára való áttérés	15						
Zöld növekedés - Akvakultúra	54. cikk (1) b)+c) Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra	15						

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Zöld növekedés - Akvakultúra	50. cikk Az akvakultúra-telepek potenciáljának növelése	16						
Zöld növekedés - Akvakultúra	55. cikk Közegészségügyi intézkedések	16						
Zöld növekedés - Akvakultúra	56. cikk Állat-egészségügyi és állatjóléti intézkedések	16						
Zöld növekedés - Akvakultúra	54. cikk (1) a) Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra	17						
Zöld növekedés - Ellenőrzés	78. cikk Ellenőrzés és végrehajtás	18						
Zöld Növekedés - DCF	79. cikk Adatgyűjtés	19						
Inkluzív növekedés – Halászat	42. cikk 1) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	20						
Inkluzív növekedés – Akvakultúra	49. cikk A humán tőke és a hálózatépítés előmozdítása	21						
Inkluzív növekedés – Akvakultúra	51. cikk Akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése	21						
Inkluzív növekedés - CLLD	64. cikk Előkészítő támogatás	22						
Inkluzív növekedés – CLLD	65. cikk A helyi fejlesztési stratégiák végrehajtása	23						
Inkluzív növekedés – CLLD	66. cikk Együttműködési tevékenységek	23						

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Inkluzív növekedés – CLLD	67. cikk Működési költségek és szervezési tevékenységek	23						

2. Táblázat Fő monitorozási táblázat

Célok (Bizottság által előre meghatározott) (17)	**ETHA intézkedés (18)**	**Output indikátor (19) ld. 3-ik táblázat alább**	**Érték**	**Specifikus információ indikátor oszlop (26-48) (ld. alább 4. táblázat)**	**Specifikus információs indikátor érték**
Gyors növekedés - Halászat	42. cikk 1) c)+d) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	3			
Gyors növekedés - Akvakultúra	45. cikk Innováció	4			
Gyors növekedés - Akvakultúra	48. cikk Gazdálkodásirányítási, helyettesítési és tanácsadási szolgáltatások	4			
Gyors növekedés - Akvakultúra	57. cikk Akvakultúra-állományok biztosítása	4			
Gyors növekedés - Akvakultúra	46. cikk Az akvakultúrába való termelő beruházások	5			

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Gyors növekedés - Akvakultúra	47. cikk Új jövedelemformák és hozzáadott érték	5			
Gyors növekedés – Piacok	69. cikk Termelési és piaci értékesítési tervek	6			
Gyors növekedés – Piacok	71. cikk Piaci értékesítési intézkedések	7			
Gyors növekedés – Piacok	72. cikk Halászati és akvakultúra-termékek feldolgozása	8			
Zöld növekedés – Halászat	42. cikk (1) c) (5) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	11			
Zöld növekedés – Halászat	42. cikk (5) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	12			
Zöld növekedés - Halászat	42. cikk (1) b) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	14			
Zöld növekedés - Akvakultúra	52. cikk A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra előmozdítása	15			

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Zöld növekedés - Akvakultúra	53. cikk A környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerekre és az ökológiai akvakultúrára való áttérés	15			
Zöld növekedés - Akvakultúra	54. cikk (1) b)+c) Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra	15			
Zöld növekedés - Akvakultúra	50. cikk Az akvakultúra-telepek potenciáljának növelése	16			
Zöld növekedés - Akvakultúra	55. cikk Közegészségügyi intézkedések	16			
Zöld növekedés - Akvakultúra	56. cikk Állat-egészségügyi és állatjóléti intézkedések	16			
Zöld növekedés - Akvakultúra	54. cikk (1) a) Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra	17			
Zöld növekedés - Ellenőrzés	78. cikk Ellenőrzés és végrehajtás	18			
Zöld Növekedés - DCF	79. cikk Adatgyűjtés	19			
Inkluzív növekedés – Halászat	42. cikk 1) Belvízi halászat, valamint belvízi állat- és növényvilág	20			
Inkluzív növekedés – Akvakultúra	49. cikk A humán tőke és a hálózatépítés előmozdítása	21			
Inkluzív növekedés – Akvakultúra	51. cikk Akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése	21			
Inkluzív növekedés - CLLD	64. cikk Előkészítő támogatás	22			

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Inkluzív növekedés – CLLD	65. cikk A helyi fejlesztési stratégiák végrehajtása	23			
Inkluzív növekedés – CLLD	66. cikk Együttműködési tevékenységek	23			
Inkluzív növekedés – CLLD	67. cikk Működési költségek és szervezési tevékenységek	23			

3. táblázat Az output indikátorok jegyzéke

Output indikátor száma	**Output indikátor**
1	Az innovációt és a versenyképességet támogató halászati projektek száma
2	Az átruházható halászati koncessziók rendszereit támogató projektek száma
3	**A termékminőséget javító és a nem szándékos fogás felhasználását támogató projektek száma**
4	**Az innovációt és az akvakultúra versenyképességét támogató projektek száma**
5	**A nagy növekedési ütemű akvakultúrát támogató, új jövedelmet képző és hozzáadott értékkel rendelkező projektek száma**
6	**A termelési és marketing tervek miatt támogatást kapott termelő szervezetek száma**
7	**A marketing intézkedések és tárolási segély miatt támogatást kapott termelő szervezetek száma**
8	**A feldolgozásért támogatást kapott termelő szervezetek száma**
9	**A kompenzációs rendszert magában foglaló projektek száma**
10	A természetmegőrzést szolgáló projektek száma, melyek csökkentik a halászat tengeri élővilágra gyakorolt káros hatásait
11	**Azoknak a projekteknek a száma, melyek a (tengeri) biodiverzitás és ökoszisztémák védelmét és helyreállítását célozzák, illetve az éghajlatváltozás mértékének csökkentését**

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

12	**A Natura 2000-es halászati területeket támogató projektek száma**
13	Halászati MPA-ket támogató projektek száma
14	Az olyan felszerelések száma, melyeket átalakítottak azért, hogy csökkentse a halászat káros hatását
15	**Olyan cégek száma, melyek olyan projektjeikre kapnak támogatást, melyek azt célozzák, hogy az akvakultúra környezetre gyakorolt hatását csökkentsék**
16	**Olyan projektek száma, amelyek az akvakultúra vállalkozások versenyképességét és életképességét serkentik**
17	**A Natura 2000-es területeken lévő akvakultúrákat támogató projektek száma**
18	**Azoknak a projekteknek a száma, melyek az Unió ellenőrzési, felülvizsgálati és szankció rendszerének végrehajtását támogatják**
19	**Azoknak a projekteknek a száma, melyek az adatgyűjtést, az adatkezelést és az adatfelhasználást segítik**
20	**Azon projekteknek a száma, melyek az emberi erőforrásokat, a munkahelyteremtést és a halászati munkavédelmi előírásokat támogatják**
21	**Azoknak a projekteknek a száma, melyek az emberi erőforrásokat, a munkahelyteremtést és az akvakultúra munkavédelmi előírásokat támogatják**
22	**Az előkészítő támogatást kapott projektek száma**
23	**Helyi akciócsoportok száma, amelyek helyi fejlesztési stratégiákat hajtanak végre**

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4. táblázat Járulékos információkról szóló táblázat (forrás: Infosys)

Indikátor	**Elérhető információ**
Az előnyökből részesülő emberek száma	28., 29., 31., 32., 33., 36., 38., 40., 41., 42., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 72., 73., 78. cikkek (Az intézkedés természetétől függően ezek lehetnek halászok, halászflotta tulajdonosok, legénység tagjai, a feldolgozóiparban dolgozók, stb.)
Az akvakultúra ágazat beruházással érintett területei, édesvízi, zárt rendszerek (édesvízi és tengeri), tengeri (partmenti, nyílt tengeri és kagyló)	ahol releváns
A Natura 2000 teljes területe	38., 54. cikkek
A teljes népesség, melyet minden egyes helyi akciócsoport lefed	62. cikk
A partnerek és a kategóriák száma akciócsoportonként (közszféra, magánszerveződés, civil szervezet)	62. cikk
A FLAG-ben foglalkoztatott FTE-k és kategóriák száma (FTE az adminisztrációra és FTE a munkavégzésre)	62. cikk

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A stratégia végrehajtásának célját szolgáló műveletek száma (a)-tól e)-ig, a rendeletnek megfelelően)	65. cikk
A kedvezményezett típusa (mikrovállalat, SME, köztestület, NGO, egyéb gyűjtőszervezet, magánszemély)	65. cikk
A kooperáló projektekben közreműködő partnerek száma és kategóriái (ugyanaz a tagállam, más tagállam, az EU-n kívül)	66. cikk
Az ellenőrzést szolgáló műveletek típusai (a-tól j-ig, mint a rendeletben)	78. cikk
Az adatgyűjtést szolgáló műveletek típusai (a-tól j-ig, mint a rendeletben)	79. cikk

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

5. táblázat Eredményindikátorok

Cél (A bizottság által előre meghatározva)	**Eredményindikátor**	**Érték**
Gyors növekedés – Halászat	A termelés volumenében történt változás	
Gyors növekedés – Halászat	A termelés értékében történt változás	
Gyors növekedés – Halászat	A termelés eredményességében történt változás (nettó profit)	
Gyors növekedés – Akvakultúra	Az akvakultúra termelés volumenében történt változás	
Gyors növekedés – Akvakultúra	Az akvakultúra termelés értékében történt változás	
Gyors növekedés – Piacok	EU termelés fejlődése (az első eladások értéke és mennyisége) (Megkülönböztetve a PO/ és nem PO-t)	
Zöld növekedés – Akvakultúra	% (a teljes akvakultúra termékre vetítve)- a szerves akvakultúra termék és a recirkulációs rendszerben	
Zöld növekedés – Akvakultúra	A teljes akvakultúra termék %-a, melyet az önkéntes fenntarthatósági intézkedések alapján igazolt (pl. globális GAP, ASC)	
Zöld növekedés – Ellenőrzés	A súlyosabb felderített kötelezettségszegések mennyisége, osztva a lefolytatott nyomozások számával. (A szükséges adat a Bizottságtól egy weboldalon elérhető lesz minden tagállam számára, amit minden tagállamnak installálnia kellett 2012. 01. 01-ig (1224/2009/EC 114. cikke)	
Zöld növekedés – DCF	A megfelelő eredménnyel zárult adatlehívások számában beállt növekedés (pl. teljes és kívánt minőség)	
Inkluzív növekedés – Halászat	A halászati tevékenységen kívül generált foglalkoztatottság (FTE)	
Inkluzív növekedés – Halászat	A munkabalesetek és sérülések számában bekövetkezett változás	
Inkluzív növekedés – Akvakultúra	A foglalkoztatottság növekedése (FTE)	
Inkluzív növekedés – CLLD	A foglalkoztatottság növekedése	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Inkluzív növekedés – CLLD	A fenntartott foglalkoztatottság	
Inkluzív növekedés – CLLD	A létrejött üzemek/vállalkozások száma	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

6. táblázat – Infosys

Az alábbiakban egy javaslat látható egy egységes szerkezetre, mely összesen 48 mezőt foglal magában, amit az Irányító hatóságnak kell kitöltenie minden műveletről. Néhány mezőt akkor kell kitölteni, amikor a műveletet elfogadják (elkötelezettség), másokat akkor, amikor a művelet már zajlik vagy befejeződik (kifizetés) és némelyiket az értékeléskor (eredmények).

1-7-ig Mezők: Adminisztratív információk

Mező	A mező tartalma	Megjegyzés
1	Azonosító szám	A finanszírozási döntéskor adják ki
2	A hajó száma a flottaregiszterben	Ha tárgyhoz tartozik
3	NUTS III kód	Arra a helyre utal, ahol a műveletet végzik, nem szükségszerűen a kedvezményezett címe
4	A kedvezményezett megnevezése	Üzleti név, ha vonatkozik
5	A kedvezményezett neme	Ha vonatkozik
6	A kedvezményezett kora	Ha lényeges, egy legördülő menü látható az évek számaival
7	A művelet folyamatának előrehaladási állapota	Legördülő menü az alábbiak szerint: 0=elfogadva, de nem elkezdve 1=folyamatban 2=megszakítva 3=elhalasztva 4=befejezve

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

8-11-ig mezők: Költségterv (EUR-ban a finanszírozási döntésnek megfelelően):

Mező	A mező tartalma	Megjegyzés
8	A teljes költség	
9	A teljes közköltség	
10	Az ETHA támogatás mértéke	
11	Az adminisztratív döntés dátuma	

12-15-ig mezők: A művelet pénzügyi végrehajtása (EUR)

Mező	A mező tartalma	Megjegyzés
12	A kompetens hatóság által visszaigazolt elszámolható kiadás, amit kifizettek a kedvezményezettnek	
13	A teljes közhozzájárulás, amit kifizettek a kedvezményezettnek	
14	ETHA, amit kifizettek a kedvezményezettnek	
15	Az utolsó kifizetés dátuma	

16-22 Mezők: A támogatott műveletre vonatkozó információk

Mező	A mező tartalma	Megjegyzés
16	Uniós prioritás	

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

17	Célkitűzés	
18	Az intézkedés	Legördülő menü az összes intézkedéssel
19	Output indikátor	Egy belinkelt táblázattal lesz meghatározva
20	Output indikátor értéke	
21	A művelet hozzájárulás a klímaváltozáshoz	Az éghajlatváltozás egy belinkelt táblázattal lesz meghatározva (0%-40%-100%)
22	A művelet hozzájárulása a biodiverzitáshoz	A biodiverzitás belinkelt táblázatokkal lesz meghatározva

23-25 Mezők: Eredményindikátorok

Mező	A mező tartalma	Megjegyzés
23	A művelethez tartozó eredményindikátor	legördülő menü az eredményindikátorokkal egy művelet csak egy eredményindikátorhoz járul hozzá
24	A kedvezményezett által várt eredmények	Számérték
25	A végső eredmények az értékelő által megbecsülve	Csak azoknál a műveleteknél, melyek monitoring kutatás alá esnek

26-48-as mezők Az intézkedés által megkövetelt speciális információk

Mező	Információ	A megfeleltethető intézkedés	Megjegyzés

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

26	A hasznokban részesülő személyek száma	28,29,31,32,33,36,38,40,41,42,45,46,47,48,49,50,52,53,54,55,56,57,72,73,78 cikkek	Az intézkedés természetétől függően ezek lehetnek halászok, tulajdonosok, legénységi tagok, a feldolgozóiparban dolgozó munkások, stb.
28	Az beruházásokkal érintett akvakultúra részek	XX cikk	Édesvízi, zárt rendszer (édesvízi és tengeri), tengeri (tengerparti, nyílttengeri, kagylófélék)
29	A Natura 2000 teljes területe (km2-ben)	38., 54. cikk	
30	Az MPA-k teljes területe (km2)	38., 54. cikk	
31	Minden egyes HACS által lefedett teljes népesség	62. cikk	
32	A közszférabeli partnerek száma a HACS-ban	62. cikk	
33	A magánszférabeli partnerek száma a HACS-ban	62. cikk	
34	A civil szervezethez tartozó partnerek száma a HACS-ban	62. cikk	
35	Az FTE által foglalkoztatott adminisztratív munkatársak száma	62. cikk	
36	Az FTE által foglalkoztatott nem adminisztratív munkatársak száma	62. cikk	
37	A műveletek kategóriája a stratégia végrehajtása során	65. cikk (a-e)	az a)-tól e) kategóriák szerint a 65. cikknek megfelelően
38	A kedvezményezett típusa	65. cikk	Mikro, KKV, köztestület, NGO, egyéb gyűjtőszervezet, magánszemély

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

39	Az azonos tagállambeli partnerek száma az együttműködési projektekben	66. cikk	
40	A különböző tagállambeli partnerek száma az együttműködési projektekben	66. cikk	
41	A nem-EU-s partnerek száma az együttműködési projektekben	66. cikk	
42	Az ugyanahhoz a tagállamhoz tartozó partnerek kategóriái az együttműködési projektekben	66. cikk	
43	A más tagállamhoz tartozó partnerek kategóriái az együttműködési projektekben	66. cikk	
44	a nem-EU-s partnerek kategóriái az együttműködési projektekben	66. cikk	
45	Az ellenőrzési célokat szolgáló műveletek kategóriái	78. cikk	A9-tól j)-ig a 78. cikknek megfelelően

TERVEZET

A dokumentum nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. melléklet
Melléklet a …../2013. (XII. 20.) közgyűlési határozathoz

Operatív programok véleményezése

Általános észrevételek az operatív programokkal kapcsolatban:

- A megyei források kereteit ismerjük, de egyelőre nem ismeretes, hogy mi fogja a forráselosztás alapját képezni.

- Nem jelenik meg a leghátrányosabb helyzetű térségek (szabad vállalkozási zónák) támogatásának módja, annak koordinációja. Vannak egyes prioritások, amelyekre csak ezek a térségek pályázhatnak, de a többi prioritás alatt nem látszik semmilyen differenciált támogatás intenzitás alkalmazása hátrányos, leghátrányosabb helyzetű kistérségek (települések) érdekében.

- Nem derül ki egyértelműen az operatív programokból, hogy a LEADER program és a CLLD egymáshoz való viszonya milyen lesz a jövőben. A LEADER programot felváltja az új eszköz a CLLD, vagy a jelenlegi LEADER mintára új közösségek CLLD-k is létrejönnek, amelyek már az EMVA források mellett egyéb ERFA és ESZA forrást is igénybe vehetnek majd.

- A dokumentumok csak kis mértékben foglalkoznak az atipikus foglalkoztatási lehetőségekkel (részmunkaidő, távmunka), ami részben megoldást adhat különböző társadalmi csoportok munkába integrálására, akár olyan területeken is, mint a közszolgáltatás, szociális- és egészségügy, valamint az oktatásügy.

- Nem derül ki a dokumentumokból, hogy a fiatalok létszámának csökkenése, illetve az EU-n belüli migrációs folyamatok negatív hatásai miként kezelhetőek, hogyan lehetne a fiatal vidéki értelmiséget nagyobb arányban helyben tartani.

- A vidéki, rossz közlekedési infrastruktúrával ellátott területekkel az operatív programok nem foglalkoznak kellő mértékben, kevés szó esik a leghátrányosabb helyzetben lévő rurális területek felzárkóztatásáról.

Az adott operatív programhoz kapcsolódó konkrét észrevételek:

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) véleményezése

1. prioritástengely:

Közvetlenül a KKV-k támogatására az operatív program nem fog lehetőséget adni. Jó iránynak tekintjük viszont, hogy kiemelt szerepet szán az operatív program a helyi

gazdaságfejlesztési elképzelések megvalósításának. („helyi érdekű gazdaságfejlesztés”)

Nehéz eligazodni a turizmusfejlesztés területén, hiszen a TOP mellett a GINOP, és vidéki térségekben a VP (falusi turizmus, agroturisztikai fejlesztések, stb.) is támogatja a turisztikai fejlesztéseket.

2. prioritástengely:

A barnamezős területek rehabilitációját támogatja, de sajnálatos módon csak az egykor ipari hasznosítású területre szűkítve. A katonai, volt szolgáltató funkciójú vagy lakófunkciójú ingatlanok esetében a korlátozás miatt nem lehetséges a fejlesztés finanszírozása. Javasoljuk a korlátozás feloldását, hiszen a városok esetében számos olyan ingatlan található, amely fejlesztésre szánt, de így támogatás nem igényelhető rá.

5. prioritástengely:

Itt jelenik meg a közösség által irányított várostérségi helyi fejlesztések eszközének (CLLD) alkalmazása. ("5. prioritástengely: Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések"). A prioritáson belül egyszerre jelenik meg a helyi gazdaságfejlesztés, valamint a közösségi gazdaságfejlesztés, mint támogatható fejlesztési kategória. Az 5. prioritástengelyen több intézkedése hasonló célokat fogalmaz meg, mint a az 1. prioritás intézkedései. Egyenlőre nem tudjuk, hogy a több alapú finanszírozás a gyakorlatban, hogy fog megvalósulni (EMVA, ESZA, ERFA), hiszen nagy valószínűséggel ezeket egymástól eltérő, de egyben egymással együttműködő több irányító hatóság és a hozzájuk kapcsolódó közreműködő szervezet fogja majd bonyolítani.

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) véleményezése

Az első prioritástengely első intézkedésében megjelenik ugyan az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, de véleményünk szerint nem elég hangsúlyosan és kevésbé kirészletezve. A szakmai dokumentumban ugyanakkor igen hangsúlyosan és alapos kirészletezéssel találjuk meg, a harmadik prioritástengely alatt megjelenő infokommunikációs fejlesztéseket. A fejlettebb megyék és térségek számára elsősorban már nem az alapinfrastruktúra fejlesztések a hangsúlyosak, fontosak, hanem sokkal inkább azok a technológiai újítások bevezetése és informatikai fejlesztések, melyeket a GINOP kiemelten, hangsúlyosan kíván támogatni. A fejlesztések megvalósítása a fejletlenebb, elmaradottabb megyékben is fontosak, de ott először a hiányzó alapinfrastruktúra fejlesztéseket kell megvalósítani. A hátrányosabb térségek gyorsabb felzárkóztatását biztosítaná, ha az alapvető infrastruktúra fejlesztéseket kapcsolni lehetne komplex fejlesztések megvalósításával például az infokommunikációs fejlesztések megvalósításához. A fejlesztések egymáshoz kacsolását, komplex beruházások megvalósítását nem csak a vállalkozások együttműködésének támogatásával, hanem a fejlesztési tartalmak, támogatható intézkedések tetszés szerinti kombinálhatóságával történő komplex

programok, beruházások támogatásával lehetne elősegíteni. A megvalósult fejlesztések ne úgy valósuljanak meg, hogy azok a mai kor igényeinek már a beruházás megvalósításakor sem képesek hatékony piaci működésre. A gazdaságfejlesztésben követeljük meg a komplexitást, a szükséges alapinfrastruktúra fejlesztéshez kapcsolódjon a szükséges technológiai háttér is. A fejlesztések hosszú távú fenntarthatósága véleményünk szerint csak akkor garantálható, ha a gazdaságfejlesztési célú fejlesztések innovatívak, költséghatékonyak és eleget tesznek a szükséges technikai és technológiai elvárásoknak. Az országos tervdokumentumban kitűzött foglalkoztatási cél (OFTK) megvalósításához erőteljesebben kellene megjelennie valamennyi prioritástengely valamennyi intézkedése alatt a foglalkoztatás megtartás és növelés indikátor elvárásnak. A gazdaságfejlesztésre szánt fejlesztési forrás jelentős mértéke alaposan átgondolt felhasználás mellett érdemi elmozdulást jelenthet a jelenlegi állapotból és már középtávon érzékelhető javulást tud biztosítani a foglalkoztatottság területén.

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) véleményezése

Beruházási prioritás (1. prioritási tengely) A rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása (9.b)

Elérhetővé kell tenni szélesebb társadalmi csoportok számára is a pihenést, rekreációt (pl. gyógyfürdőket és ehhez kapcsolódó orvosi szolgáltatásokat) kedvezményekkel, megfelelő színvonalú, de megfizethető szállásokkal, szolgáltatásokkal.

Beruházási prioritás (2. prioritási tengely) Aktív befogadás (9.d)

A dokumentum nem vagy alig foglalkozik az atipikus foglalkoztatási lehetőségekkel, ami részben megoldást adhat különböző társadalmi csoportok munkába integrálására. A részmunkaidő, vagy távmunka olyan szakmákban is lehetséges, ami az EFOP–t közvetlen érinti: közszolgáltatás, szociális- és egészségügy, valamint az oktatás területei.

Beruházási prioritás (2. prioritási tengely) A megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása (9.g)

Javasolt az épített és felújított intézmények mellett a mobil szolgáltatás hálózatának kiterjesztése (orvosi, gyógyszertári stb.) mely magas minőséget tud akár egy napon belül is több településen nyújtani. Felszereltségével, és rendszeres megjelenésével számolva nemcsak szűrő jelleggel működhetne, hanem komolyabb kivizsgálás és kezelés is biztosítható lenne a helyszínen.

Beruházási prioritás (2. prioritási tengely) A szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése (9.h)

Összhangban a lakhatási hátrányok javításával (9.b) újra kellene értelmezni a bérlakás és a közmunka fogalmakat.

A vidéki térségek kis településein a megüresedett és felújításra szoruló kertes házak (nem lakások) hasznosíthatóak lennének családot alapító, nemcsak hátrányos helyzetű fiatalok számára. Részben piaci alapon termelve, részben a közösségért végzett munka fejében biztosítva ezeket. A bérleti mód és próbaidő lehetőséget adna arra, hogy a közösség számára hasznos családok megtelepedjenek, lelassítva a falu öregedését, elnéptelenedését. Több fiatal család integrálása a falu életébe (de nem telepszerűen lakva) motorja lehet a település közösségi életének, kezdeményezői, irányítói lehetnének a helyi szociális jellegű csoportok működésének.

Beruházási prioritás (4. prioritási tengely) a felsőfokú oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése és a végzettségi szintek emelése érdekében (10.c),

Demográfiai okokból a fiatalok létszámának esése, az EU-n belüli elvándorlás, valamint az emelkedő felvételi ponthatárokból következően a felsőoktatásba jelentkezők aránya csökken Kérdés, hogy a felsőfokú szakképzés megfelelő válasz lehet-e a minőségi emelésre?

Egy-egy vidéki megyeszékhelyen a jelenlevő főiskola nemcsak az egyetlen tudás és K+F bázist jelenti, hanem „gyűjtőhelye" a megye értelmiségi fiataljainak, akik a helyi felsőfokú oktatás megszűnése, vagy szakképző központtá alakulása esetén, távolabbi nagyvárosban lesznek kénytelenek továbbtanulni. A gyakorlat szerint már nemigen jönnek vissza a sem a megyébe, sem a településükre, tovább rontva a falvak, kisvárosok megújulásának esélyét.

Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) véleményezése

A közlekedésfejlesztés jelentőségéhez mérten csekély arányt képvisel az OP-kon belül. Jelentős közlekedésfejlesztési beruházásokra TOP-on belül nem lesz lehetőség, azonban az IKOP sem segít a rurális térségek közlekedési feltártságának javításán.

TEN-T elemek vonatkozásában nem derül ki, hogy a Duna vízszintingadozását bármilyen módon igyekezne kezelni az OP. A kikötői szolgáltatások és megközelíthetőségük fejlesztése szükséges kihasználtságuk növelése érdekében.

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) véleményezése

Beruházási prioritás (Prioritástengely 1.: A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás – 34. oldal.)

„Az árvizek kártételei elleni védelmet szolgáló fejlesztések eredményeképpen a síkvidéki folyók mentén az árvízvédelmi művek mértékadó árvízszintre történő kiépítése, a Tisza és kisebb vízfolyások esetében tározók létesítése, valamint a levezető sáv akadálymentesítése révén cél a kialakuló árvízszintek további növekedésének megelőzése, a tározók építésével azok csökkentése." Nehezen érthető, hogy tározók építése miért csak a Tisza és annál kisebb folyók mentén elképzelhető. Véleményünk szerint a Duna mentén is szükséges lehet egyes helyeken tározók létesítése, ha ez egyben az árvízszintek csökkentését tudja biztosítani.

Javasoljuk, hogy az árvizek biztonságos levezetése érdekében az árvízvédelmi művek mértékadó árvízszintre történő kiépítése mellett a mederkotrás, mederrendezés is jelenjen meg, mint a rizikófaktort csökkentő intézkedés.

Az OP-ban összesített tervezett nagyberuházások kiválasztása és indokoltságuk nem világos, részletes információkat a dokumentum nem tartalmaz, így nem tudjuk meg, hogy ezek kiválasztása, meghatározása pontosan hogy történt.

Vidékfejlesztési Program (VP) véleményezése

1. prioritás

1.6.1. intézkedés

15.3.: A fejezetből nem olvasható ki, hogy a tájékoztatási szolgáltatást milyen formában képzelik el. Kialakításra kerülnének pl. tudásközpontok, ahol különböző információkkal és tanácsokkal látják el a gazdákat vagy más formában tervezik-e művelet végrehajtását.

1.6.2. intézkedés

16.1.3.: A szaktanácsadással kapcsolatban hasznos volna valamilyen ösztönzőket alkalmazni a gazdák felé, megértetni velük, miért fontos igénybe venni a szaktanácsadási szolgáltatást.

1.6.3. intézkedés

Az anyagból nem derül ki, hogy operatív csoportok hogyan állnának föl, milyen területi bontásban lennének kialakítva, hány darab lenne belőle és kik lennének a tagok, illetve hogy a csoportok kialakítása központilag vagy más módon történik-e meg.

2. prioritás

A célok között a vízkárelhárítás is meg van jelölve, azonban ez helyett célszerűbb lenne a megelőzés szó használata, illetve a beruházásoknak is a kárelhárítás helyett elsősorban a megelőzésre kellene irányulniuk, azaz különböző vízrendezési feladatok elvégzésére. A technikai fejlesztéseken túl szükséges volna ösztönözni a gazdákat a természetes megoldások alkalmazására, a természet-közeli és az adottságoknak megfelelő mezőgazdasági termelésre, pl. művelési ág-váltás, véderdők (vissza)telepítése.

3. prioritás

Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása

A rövid ellátási lánc fejlesztését és az élelmiszer feldolgozáshoz kapcsolódó beruházások támogatását Tolna megyei szinten is kiemelten fontosnak tartjuk. A prioritásra a VP pénzügyi tervében előirányzott 3%-os arányt rendkívül alacsonynak tartjuk. A mezőgazdaság, az élelmiszer feldolgozás nem csak Tolna megye, hanem véleményünk szerint hosszabb távon az ország egyik kitörési pontja is lehet, éppen ezért erre a célra legalább 10 %-os pénzügyi keretösszeg elkülönítését javasoljuk az OP-n belül.

3.4. intézkedés: Az uniós minőségi rendszerekben való részvétel mellett, a magyar, minőségi termékek megismertetése céljából fontos lenne támogatni az idegen nyelvű megjelenést is, hogy az uniós piacon a megfelelő „polcra” kerüljenek a magyar élelmiszeripari termékek.

6. prioritás

A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben

A prioritás lehetőséget biztosít a CLLD finanszírozás alkalmazására, melynek a jelenleg működő LEADER mintájára kerülnének kialakításra, azzal az eltéréssel, hogy itt a városok is jogosultak lennének támogatásra (kivéve EMVA forrás).

A tényleges megvalósítási rendszer kidolgozás alatt áll, ezért az egyes OP-k és azok intézményi hátterének összehangolása véleményünk szerint nagy fontos.

Nem tisztázott, hogy a jelenlegi, 95 db, vidékfejlesztési térség (LEADER HACS) a jövőben milyen szerephez fog jutni. (eltérő területi lehatárolás a CLLD-től, a 2007-2013 időszakban pályázatkezelési feladatok egészen 2015. december 31.-ig). A TOP a VP és más OP-k is arra utalnak, hogy a jelenlegi LEADER HACS-ok átalakulnak CLLD Helyi Akció Csoportokká. A kistelepülések számára rendkívül fontos lehet, hogy a LEADER, vagy az új CLLD, vagy esetleg mindkettő biztosít majd a jövőben számukra fejlesztési forrásokat. Szükséges lenne mielőbb tisztázni ezt a kérdést, hiszen a megfogalmazódó projektek forrásallokációját sem lehet ezen információk nélkül teljes körűen tisztázni.

Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) véleményezése

A legkésőbb megjelent OP. Még több helyen össze kell hangolni a már korábban megjelent Vidékfejlesztési Programmal. Több olyan fejlesztés is van, ami a halászat, illetve halgazdálkodáshoz, halfeldolgozáshoz kapcsolódik és mindkét operatív program lehetőséget biztosít a támogatására. A párhuzamos finanszírozási lehetőségek megszüntetése indokolt. A MAHOP véleményünk szerint jól körülhatároltan tartalmazza a halgazdaságok fejlesztésének lehetőségeit, a halfeldolgozó üzemek létesítésének támogatását.